DE CONCILIIS

SINODIA VGONIA

EPISCOPI PHAMAVGVSTANI.

OMNIBVS, QVAE AD CONCILIA ritè ac legitimè celebranda pertinent, ſcire uolentibus, opus ſanè perquam neceſſarium.

CVIVS VTILITAS IN SEQVENTI Indice, ſtatim poſt prȩfationem poſito, uidere datur.

VENETIIS, M D LXIIII.

Sanctiſſimo & Clementis, D.N D. PAVLO III. Pont.Max.

BEatis.pater.& Dñe d.Clementis. Poſt pedum oſcula Beatorum Exiſtimaſſem me officii debitiq; mei prorſus inmemorem.Niſi.s.v.que dei ſummi vices gerit in terris.Imperfectum meum aperta (vt aiunt) fronte oſtenderem.Libellum Conciliorum;quem mihi ipſi diu ante cõſcripſeram ac protectioni Sanctiſſ.nominis veſtri & aliorum quorundam Reuerendiſſimorum Cardinalium dicauerã.Poſteaquam de futuro generali Concilio iuſſu.s.v.celebrando verbum prodiit.Ad eiuſdem Beat.v ſacros pedes exhibendum mitto:Eidem quibus poſſum & debeo precibus humiliter ſupplicandó. Vt illum pro me (licet prima facie magnus videatur ardelio) Clementer Benigne & Humaniter (vt ſemper conſueuit) admittere,audire,& pro meritis eius diiudicare dignetur:quod ſi quid ineruditum,improbumq; (vt ſatis vereor) inuenerit:Illud totum inſcipientie & imbecillitati mee aſcribat : obliterãdum. Flammiſq; conſumendum declaret:& abholeri,reprobariq; ſeueriſſime iubeat. Quicquid autem boni , Iuri,& veritati conſonum depreheñſum fuerit.Bonitati,& gratie diuine,pro innata clementia ſua tribuere dignetur . Cuius gratie,& pedibus ſanctiſſ.me humilime comendo:que diutiſſime nobis,& ſacroſancte eccleſie ſue auguſtiſſime valeat . Brixie.xiiii.menſis Nouembris. M. D. XXXIIII.

Humilimus pedum.s.v.ſeruulus Matthias
Vgonius Epiſcopus Phamauguſtanus.

Breue eiuſdem Sanctiſſ. D. N. PP. Pro reſponſione,& operis approbatione.

Venerabili Fratri Mathię Vgonio Epiſcopo Phamauguſtano.

PAVLVS. PP. III.

VEnerabilis Frater Salutem, & apoſtolicam Benedictionem. Synodie opus Quatuor diſtinctum libellis , quod nuper ad nos miſiſti:libentiſſime vidimus.Et quantum ex ſummaria eius lectione deprehendi licuit (Neque enim per occupationes : quibus obruimur examinare,aut perpendere ſingula,commodum fuit)opere precium feciſſe te,atq; opus chriſtiano viro,& epiſcopo dignum:quod lucem ambiguis inferat non contemnendam : variiſq; ſuccurrat dubiis edidiſſe arbitramur.Quo nomine te amamus plurimum,& gratias agimus . Atq; vtinam eiuſmodi aliquot dominici arui cultores naciſceremur.Minus profecto inopia laboraretur,& fame . Nam & leta æſtas , & meſſis proueniret vberior:Nec lappe,& tribuli ſegetes enecarent . Nos , quod ad tam egregie mentis , Saluberimiq; inſtituti rationem attinet:Fraternitatem tuam in dño hortamur , vt velit in huiuſmodi laboribus perſeuerare:Ac rem chriſtianam (quod multi ad quos ſpectant negligunt) tot inſidiis , tot diſſidiis circumuentam , quibus licet opibus (licebit autem plurimis) adiuuare.Pro hoc nempe tam nobili animoq; , & opere affecti tibi, & propitii futuri ſumus : Nec rebus tuis vſpiam,commodiſq; & honoribus, quecunq; offertur occaſio defuturi . Te enim vero etiam in minoribus dileximus fraterno amore,& precipuo ſemper affectu proſecuti ſumus . Datum Rome apud.s.Petrum,ſub annulo piſcatoris. Die.xvii. Decembris . M. D. XXXIIII. Pontificatus noſtri Anno Primo .

Fabius Vigil.

REVERENDISSIMIS Patribus:& dñis meis maximè obſeruandis: dñis Alexãdro Farneſio Hoſtieñ. Antonio a monte Portueñ.Epis.Franciſco ſanctę Crucis in Hieruſalem. Franciſco Cornelio ſancti Pancratij presbyteris:& Paulo Ceſio ſancti Euſtachij Diacono.S.R.E Cardinalibus preſtãtiſſimis.Matthias Vgonius Phamauguſtanus indignus Eps:humillimam reuerentiam,ſalutem & commendationem.d.

Conciliorũ Synodiam, Authoritatem praxim; ad quandam quaſi mei ipſius memoriam mihi tantũ diu ante collegeram:cum primùm de nouiſſimo Laterano concilio:quod fe.re.Iulius ſecundus ſummo ſtudio : cura opera fieri haberiq; curabat:verba publice prodire cepiſſent.Non equidem vt noui iuris aliquid : alijs ea ſuper re ſcriberem : ſed ea magis mente:eoq; conſilio:ne ſi quando:eidem me Synodo intereſſe:ibiq; vel alibi : de hmõi materia verba facere contingeret elinguis improuidus diſciplinarum eccleſiaſticarũ ignarus:& indignus omnino eps apparerem (vbi verò opus eſſet) laboris huius mei fructus aliquot : veluti ex quodam quaſi referto promptuario breui : vt aiunt:manu decerperem:qui mihi tantũ vſui eſſent:ſuppeterent:& inſeruirent.Illud enim cogitabam : vt compendium huc apud me perpetuo deliteſceret euaneſceret:& mecũ poſtremo periret. Sed vbi inter ſtudiorum conſiliorumq; meorum participes rumor paulo ante increbuit. S.D.N. Clementem Pontificem maximum Carolo Cęſare Auguſtiſſimo bene iuuante : ac pedibus propemodum in ſententiam cõmeante, ſynodum quoq; generalem:ob veſani Lutheri: longe lateq; iamdiu debacchantes hęreſes prope diem:felicibus auſpiciis:neceſſario:celebrari ſtatuiſſe.Non defuerunt grauiſſimi magne authoritatis viri;mei amantiſſimi:qui me diu recuſantem , perſpicuis eorũ racionibus,validiſſimis perſuaſionum argumentis:ac variis adhortationum ſtimulis eogerent : vt libelli huius farraginem:quam ex ſacrorũ canonum:priſcorum conciliorũ,clariſſimorumq; doctorum:multiplici lectione in quoddã quaſi Enchiridion mibi congeſſeram,Paulo vberiore ſtilo ampliatam ederem,calcographis imprimendam relaxarem,ac in lucem:manuſq; aliorum prodire:& periculum de ſe facere permitterem,vt ſi omnibus: & illis pſertim doctioribus,prodeſſe,aut vtilitatis vel commoditatis aliquid afferre non poſſet. Aliquibus ſaltem paucis:laboris quidpiam:in euoluendis libris detraheret quo ſibi factum fuit: vt ego:qui in amicos facilis procliuus & obſequentior ſemper fui his:& huiuſmodi compluribus cauſis adductus conſentire : herbam (vt veteres loquebantur) tradere. Ac (fronte perfricata) ad amplitudines veſtras:penes quas:Mei ipſius , rerumq; omnium mearũ plenum arbitrium ac merum & mixtum imperium exiſtit:pro inepta ac quantulacunq; excuſatione confugere compulſus fuerim : vt libello meipſo : & quicquid in homine eſſe poteſt:eiſdem dicato addicto:& deuoto:pro ſuo ipſarum arbitrio:iubere:ſtatuere:& (quod maluerint) de nobis ipſis diſponere non indignentur . Scio enim non licuiſſe aſcriptitio ſeruo:de bonis (etiam proprio ſudore acquiſitis) quicquam.Preter dñorum ſuorum voluntatem (legibus hoc prohibentibus) ſtatuere, ſed quoniam facta pro infectis haberi non poſſunt:dñis meis : quibus maximè poſſum precibus humiliter ſupplico:vt mibi veniã humiliter petenti:clementer ignoſcere:& transfugam libellum hunc : qui veluti temerarius Ardelio de rebus nimis arduis grauiſſimis,ſuppremis,ſumq; prorſus viribus maioribus : de ſacro ſanctę:videlicet vniuerſalis eccleſię Chriſti dei ac dñi noſtri ſponſe immaculate : de generalis concilii (quod eius typon & imaginem gerit) deq; ſummi Pontificis:Chriſti ipſius in terris vicarii precipui,authoritate:iurisditione:poteſtate:atque preſtantia indagare:ſcribere:diſputare:ac reponere auſus fuit.Pro innata ſua clemẽtia : in earũ clientelam,tutiſſimũq; Aſyli ſui perfugium:atq; preſidium : recipere dignentur : vt ſicubi opus fuerit (prout certo erit) pro acerrimo iuditio ſuo,ſingulari mirificaq; doctrina:eum pro noxa:corrigere:caſtigare:emendare, & (pro communi rei litterarie,ac fidei orthodoxe commodo : & vtilitate) in meliorem ſenſum, doctiorem intellectum & gratiorem faciem vertere non grauentur:ſeu ſi mendax nequam inutilis (prout ſatis vereor) videbitur : totum oblitterari:& flammis comburendum tradi iubeant:Mei nihilominus:earũ & ſancte ſedis apoſtolice indigni:iamq; emeriti ſeruuli quandoq; memores:que diu auguſtiſſime valeant. Brixie. Kal. Iulij . M. D. XXXI.

OGItāti mihi:ac diu mecū ſe piuſcule reputāti quid nā in cauſa eſſe poſſet:ꝙ ſublimis illa militātis eccleſie authoritas: tante exiſtimationis:precellentie,ꝛ glorie priſcis temporibus fuerit. Ut non modo chriſticolarum popelli:vileſq; plebecule. Sed innumerabiles excellentiſſimarum rerum publicarū Senatores. Confertiſſimi latiſſimarum prouinciarum populi. Sereniſſimi Reges. Potētiſſimi totius orbis Monarchiā moderātes Jmperatores: humili obſequio libētiſſime ei colla ſubderent. Noſtris vero cōtra tēporibus ita deiecta: proſtrata ꝛ vilis habeat. Ut nemo etiam gregariorum, ꝛ obſcenorū hominum inueniatur: qui illam non contemnat:qui non tantum minores ſacerdotes:ſed maiores aut maximos Pontifices piliſaciat. Quiue eorum diuina myſteria: equiſſima monita :horrendas Dathan: ꝛ Abryon execratōes:ius:phas: aut ſacroſancte apoſtolice ſedis grauiſſima iudicia venerari vel audire curet. Quiq; potius gentes ſanctam,populum electum. Regale ſacerdotium chriſtos domini (quod maximo ſine rubore loqui non poſſumus)non irrideat: floccipēdat:interno liuore, virulento odio: nepharijs ꝯtumelijs:ꝛ deteſtandis maledictis:cote diaboli acuminatis linguis, non perſequatur. Hec inq̄ cogitanti mihi, ſtatim in mentem venit, atq; illico perſuaderi cepit in ligno eſſe qđ lignum rodit. Nā poſteaq̄ priſcorum illorū eccleſie noſtre heroum ardens virtus diuinis igniculis coruſcans ſanctimonia: vite ac morum irreprehēſibilis norma: capitis membrorumue aſſidua:non minus aloes q̄ mellis habens reformatio. Juſtitie perpetua cōſtanſq; voluntas:humilis doctrina:ignita dei ac proximi charitatis dilectio, langueſcere hemiſperium noſtrum relinquere: obliuioni demandari ꝛ in deſuetudinem pene abire ceperunt. Poſteaq̄ illa duo magna Solis ac Lune luminaria que ſolido in firmamēto diuina prouidētia conſtituit, vt lucem a tenebris diuiderent:ceteris aſtris lumen mutuarent diei ac nocti preeſſent:ꝛ vniuerſam terram lucis ſue radio illuminarent. Luces ipſam quandoq; in tenebras vertere: defectus ꝛ horrendam ecclypſim perpeti. Nefanda hec omnia leuitici generis miniſtros perditis eorum laceſſentibus moribus: vt videre videor:inuaſere. Quod quidem diuinum vatem Hieremiam maximo merore conſternatū ſollicite vaticinari dixerim, cum inquit. Quomodo ſedet ſola ciuitas: plena populo:facta eſt quaſi vidua domina gentium. Princeps prouinciarum facta eſt ſub tributo, non eſt qui conſoletur eam ex omnibus charis eius:oēs amici eius ſpreuerunt eam, ꝛ facti ſunt ei inimici: omnes perſecutores eius apprehenderunt eam inter anguſtias. Uie ſyon lugent eo ꝙ nō ſint qui veniant ad ſolemnitatem:facti ſunt hoſtes eius in capite: inimici eius locupletati ſunt:q2 dominus locutus eſt ſuper eam:propter multitudinem iniquitatū eius:ꝛ egreſſus eſt a filia Syon omnis decor eius. Facti ſunt principes ipſius velut arietes non inuenientes paſcua ꝛ abierunt abſq; fortitudine ante faciem ſubſequentis. Uiderunt eam hoſtes ꝛ deriſerunt ſabbata eius. Peccatum peccauit Hieruſalem:ꝛ propterea inſtabilis facta eſt:omnes qui glorificabāt eā: ſpreuerunt illam:q2 viderunt ignominiam eius. Hec ille. Quis enim obſecro eſt adeo mētis inops:adeo ſui ipſius immemor:qui veterum annales ꝛ nr̄a hec tēpora ſecū recenſendo luce meridiana clarius non intueat ac intelligat:priſcos illos eccleſie patres tātum iccirco auctoritatis:fidei: exiſtimationis:decoriſq; facillime aſſecutos : q2 ſacroſanctam fidem orthodoxam: quam ab ipſo domino ꝛ ſaluatore noſtro chriſto Jeſu:ab ipſius apoſtolis,a ſacris concilijs ardentiſſime ſuſceperant. Jta diligenter,pure:deuote integre,obſeruauere:vt iota vnū:aut vnus apex non preteriretur a lege. Quia quotiēs aliquid iter chriſticolas emerſiſſet:quod fidei ſinceritatem:maieſtatem: obſeruantias offendere poſſet. Jllico ſacra vniuerſalia cōcilia:in qbus (ni fallor) totius eccleſiaſtice diſcipline neruus roburq; cōſiſtit:omni accurata diligentia (que cunctarum bonarum artium mater eſſe dignoſcitur)frequentiſſime pro communi omnium vtilitate : pro aſſidua cultura vinee domini ſabbaoth ce-

lebrarunt. In quibus modo luxuriantes,
aridoſ:inutileſq; ramoſ amputando:mo-
do gibboſos:diſcolos:⁊ aberrãtes preuſtis
ſudibus colligando:vt alta petere poſſent:
ſurſum dirigere: pertinaces hereticos ab-
ſcindere:ſciſmaticos confundere: bene in-
ſtitute reipublice chriſtiãe vitia omnia pur
gare:cuncta collabẽtia inſtituta reformare.
ac verbo pariter: ⁊ exẽplo bene: beateq; vi-
uendi normã ſtabilire cõſueuerũt. ¶ Nos
vero nr̃ateſq; fere oẽs:quibus corpus volu
ptati. Aía vero oneri exiſtit, ecõtra. Ideo
ꝯtẽptui eſſe:nihili extimari:tantũ iniuriaꝝ
vitupationis:⁊ infamie ꝑpeti:q; que dei ho
norẽ,que fidei integritatẽ:ꝗ vitioꝝ reforma
tionẽ cõcernere poſſunt. Summa ignauia:
torpenti ocio: perpetuaq; negligentia (que
virtutis ac morum inculta diſcinctaue no-
uerca nuncupatur) de induſtria proſequi-
mur. Quinimmo ſceleſtiſſimam Babylo-
nem turpiter incolimus. Quia ſanctuariũ
domini ꝓphanauimus: peneq; deſtitutum
reliquimus:q; omne in precipiti vitium ſtetit:
Quia ſiq; quem zelus domus dei comede
rit:de puniendis:tollendiſq; hereticis: ſci-
ſmaticis:ſimoniacis:aleatoribus : publicis
ꝯcubitoribus:⁊ huiuſmodi nepharijs: ſcele
ſtiſq; hominibus. De eccleſie moribus re-
formãdis:de concilijs celebrandis: verbus
fecerit. Hunc nebulonem: Ardelionem: Si
cophantam: Idiotam: ſupplantatorem: ſu-
perſtitioſum: hypocritam: execrandum: irri
dendum, exſibilãdum: ac omnino explodẽ
dũ exiſtimamus. Quid ergo obſecro aliud
ꝓ his corruptiſſimis moribus noſtris ex-
pectamus, aut ſperare poſſumus? cum ſal
euanuerit:iſatuatumq; fuerit? niſi vt foras
proijciatur:⁊ a porcis infidelibus conculce
tur? Nam quemadmodum imperium faci
le his artibus quibus partum eſt: retinetᷣ
(vt inquit Criſpus) ita contrarijs, vbi ꝓ
labore deſidia:pro continentia ⁊ equitate:li
bido atq; ſuperbia inuaſere : fortuna ſimul
collabitur:⁊ imutatur cum moribus. Que
omnia egó qui tantillus homuncio:qui in-
dignus:atq; vtinam non ꝓfus inutilis chri
ſti ⁊ eccleſie ſpõſe ſue ſeruus ſum: cũ ſedulo
mecum cauſam meam dijudicando ac ſen
tentiam in ſinu meo colligendo penſicula-
rem. Non aliter fluctuanti nauicule Petri
(in qua iãdudum chriſtus dormitat) op-
portune ſubueniri prouiſumq; iri poſſe exi
ſtimaui: q̃ ſi dominus pia miſeratiõis ſue
clemẽtia:expergefactus. Saluberrimo ac ſin
gulari vniuerſalis cõcilij antidoto noſtris
calamitatibus atq; miſerijs chriſticolas ſu-
os ſomno: vinoq; ſepultos : excitare macu-
las noſtras abſtergere ſancto paradeto ſpi-
rante: cor mundum in nos creare ſpiritus
rectum in viſceribus noſtris innouare: po
pulum ſibi acceptabilem ſectatorem bono-
rum operus efficere:ac ſpiritu principali cõ-
firmare dignaretur. Qua potiſſimum con
ſideratione adductus:decreui (ſi tamẽ do
minus currentem ad metam peruenire cõ
ceſſerit) hac ſynodali diſciplina me ipſum
pro virili inſtruere. Mihiq; vniuerſalis cõ
cilij libellum qualem ac quantulumcunq;:
apud me perpetuo dediturum : mecumue:
forte periturum: veluti Archetypon ⁊ for-
mularium quoddam eoꝝ que contingere
poſſent:conſcribere. Ne ſi quãdo dominus
ad ianuam cecitatis ⁊ miſerie noſtre ſero:
nocte intempeſta: gallicantu, aut mane pul
ſare voluerit:me ſomno torpentem, rerum
omnium penitus ignaꝝ: improuidum: ac
ſurdo in auditorio ſtertẽtem offendat. Nã
⁊ ſi arduus:perdifficilis:meis prorſus viri
bus impar:⁊ diuerſis vndiq; ſtipatus peri
culis concilioꝝ vniuerſalium tractatus exi
ſtit. In quo legitime cenſure: ac ſacraꝝ litte
rarum ſummi apices:ſummaq; ingenia ſe
penumero inter ſe colluctantia: deſudarũt.
In quo vbi de magna virtute atq; gloria
maiorum noſtrorum. De Ignauia: Intem
perantia: Secordia: Vitijs:⁊ iniuſtitia neo-
tericorum:de poteſtate:ditione:vel iuriſdi-
ctione pontificis maximi ⁊ concilij diſſeras
atq; cõmemores: ꝓ veritatis indagine:pro
ingenti laboris mercede: odium: inuidias:
maleuolentiam:⁊ perſecutionem:incurras.
Tamen poſteaq̃ mihi tantũ victurus ſu3,
auriculas aſini Myda Rex habet: bonam
in partem accipient:⁊ dabunt (ſat ſcio) ve
niam:omnes qui hoc meu3 ſtudium agno-
uerint, Quod ſi aſſequi non potero:que in-
credibili quodam deſiderio animo conce-
pi. Dabo ſaltem operam vt hoc (quantulo
cunq;) conſolationis genere conquieſcam.
Et q̃ pulchra:ſublimis: veneranda ſit hu-
ius militantis: eccleſie Hierarchia: q̃ gra-
uis:precellens: timenda Imperij ac ditiõis
ipſius Maieſtas: vbi ſeipſam colligit agno
ſcit:⁊ in ſtatu ſuo ꝯſiſtit: ꝯtemplari valeas.
Ad quod quidẽ (vt alios aliaq; multa que
grauiſſimis ſuis perſuaſionibus aleam iſtã

me ſubire fecerunt, ſilentio inuoluam:)me
etiam hoꝛtatur plurimum diui Gregoꝛij
non minus docta q̄ vera ⁊ canonica ſen-
tentia:qui conciliorum pernecessariam vti
litatem ſanam: irrepꝛehenſibilemqꝫ doctri-
nam:ac ſuppꝛmam (vt arbitroꝛ)poteſtates
conſiderans. Fatetur ſacra ſe concilia non
aliter ſuſcipere:ac venerari q̄ quatuoꝛ ſan-
cti euangelij codices. Et Ro. Pontifex di-
urno in libello profeſſionis ſue ingenue pro
fitetur. Decreta concilioꝛum ſe vſqꝫ ad vnus
apicem immutilata ſeruaturum: pariqꝫ ho
noꝛe ac veneratione omnia eque digna ha-
biturum. Et que pꝛedicauerunt vel ſtatue-
runt omnibus modis ſequi ac pꝛedicare.
Que vero condemnauerūt non minus coꝛ
de q̄ oꝛe condemnare. Urbanus vero pꝛe-
ſul apoſtolicus:vbi inqt dominus vel eius
apoſtoli: ⁊ eos ſequentes ſancti patres ſen-
tentiando aliquid diffinierūt. Ibi non no-
uam legem Ro. Pontifex dare: ſed potius
quod pꝛedicatum eſt vſqꝫ ad animas ⁊ ſan
guinem confirmare debet. Nam ſi quod il
li docuerunt deſtruere (quod abſit) nite-
retur: tunc non ſententiam dare: ſed ma-
gis errare conuinceretur. Cum quo opti-
me conuenit:quod Paulus apoſtolus Co-
rinthios docet (dum inquit) Ideo enim
hec abſens ſcribo, vt non pꝛeſens durius
agam ſecundum poteſtatem quam domi-
nus dedit mihi in edificationem ⁊ non in
deſtructionem. Nec minus me etiam mo-
uet venerandum Conſtantieñ. concilij de-
cretum, vbi patres in eo conſcripti diuino
(vt creditur) dei ſpiritu acti aperta (vt
aiunt) fronte: rotundoqꝫ oꝛe atteſtantur.
Frequentem generalium concilioꝛum ce-
lebꝛationem agri Dominici culturam eſſe
pꝛecipuam:que vepꝛes: tribulos: ⁊ ſpinas
hereſium: erroꝛum ⁊ ſciſmatum extirpat:
exceſſus coꝛrigit, defoꝛmata refoꝛmat: ac
vineam domini ad frugem huberrime fer
tilitatis adducit. Illoꝛum vero neglectum
pꝛemiſſa omnia mala ī eccleſia dei ſemina-
re:alere:confoꝛere:pꝛout ⁊ pꝛeteritoꝛū tem-
poꝛum recoꝛdatio: ⁊ pꝛeſentium ante ocu-
los noſtros ponit miſerāda conſideratio.
¶ Hunc itaqꝫ concilij vniuerſalis libellus
diuino inuocato numine (vt cunqꝫ) mihi ī
quatuoꝛ ex partibus in compendium dedu
cere:ac veluti coꝛpuſculus quoddam huma
num effingere in animo eſt. Ut ſummi re-
rum omnium opificis: dum pꝛotoparentes

noſtrum creando foꝛmat:diſponit: pꝛeficit:
atqꝫ reſoluit. Sacra veſtigia:humi pꝛoſtra-
tus:ac venerabundus pꝛoſequar. Si tamē
(vt paſtoꝛ ille virgilianus inquit)parua li
cet componere magnis. Is enim vbi Mi-
crocoſmon hunc:trinodo ſuo numini ī lu-
cem pꝛoducere placuit. Quibuſdam quaſi
pꝛeludijs totius creationis ad vtilitates hu-
manam pꝛemiſſis. Faciamus inquit homi
nem ad imaginē ⁊ ſilitudines noſtrā. Foꝛ
matiſqꝫ ex humo cūctis terre aiantibus: ac
vniuerſis volatilibus celi. Illa adduxit ad
Adam vt videret quid vocaret ea: (omne
enim quod vocauit Adam anime viuētis
ipſum eſt nomen eius.) Appellauitqꝫ no-
minibus ſuis cuncta animantia: vniuerſa
volatilia celi ⁊ omnes beſtias terre. Poſt
hoc vero ſumma illa dei omnipotentis ſa
pientia:ita mirifice ſuum cuiqꝫ munus di-
ſpoſuit. Ita congrue: oppoꝛtune: ⁊ vtiliter
omnia ab eo creata ſuo loco ⁊ tempoꝛe col
locauit:vt nihil deeſſe poſſe videret ad be-
ne:beateqꝫ viuendum. Nam pꝛothogonos
noſtros:ita perfecte docuit:erudiuit:inſtitu
it:vt Economicam:politicam:phiſicam:cū
ceteris bonis artibus non ignoꝛarent. Po
teſtatis autem quaſi diuine (quantum hu-
mana fragilitas patiebatur) eis imperius
fecit. Ubi quicquid terra mariqꝫ cōtinetur,
eoꝛus ditioni ſubdidit: atqꝫ inquit, creſcite
multiplicamini ⁊ replete terrā, ſubicite eā:
⁊ dominamini piſcibus maris: volatilibus
celi: ac vniuerſis animantibus q̄ mouenē
ſuper terram. Diſſolutionem poſtremo coꝛ
poꝛum ⁊ eoꝛum quatuoꝛ elementoꝛum in-
ter ſe pꝛius ex diuerſitate nature colluctan-
tium:que concoꝛdi equilibꝛio ⁊ cōſona qua
dam harmonia in creatione ipſoꝛum īgeſ-
ſerat:ſucceſſiue edixit:vbi inquit:ex omni li
gno paradiſi comede. De ligno autem ſciē-
tie boni ⁊ mali ne comedas. In quacunqꝫ
enim die comederis ex eo moꝛte moꝛieris.
Et alibi cū iam inobedientie reatu coꝛruiſ-
ſent:in ſudoꝛe:inquit:vultus tui veſceris pa
ne tuo:donec reuertaris in terram, de qua
ſumptus es, qꝛ puluis es ⁊ in puluerem re-
uerteris. Iuſſerat enim mens illa diuina
hominem quem tam decoꝛa ſuiipſius ſimi
litudine: animi immoꝛtalitate donauerat:
coꝛpus quoqꝫ imoꝛtale habere. Si in pꝛio-
ris innocētie ſue ſtatu perſiſtere: animi im
perio:coꝛpoꝛis ſeruitio vti: deum optimus
maximum ductoꝛem: plaſmatoꝛem: ⁊ do-

minuum vniuerſorum ſuper omnia agnoſcere:amare:laudare:cõtemplari: ac ſupremis eius delitijs (quas oculus nõ vidit:nec auris audiuit, aut in cor hominis aſcendit) perpetuo frui. Illiqꝫ equa iuſta:ſalubria:monenti: obtemperare maluiſſet: ꝙ voluptariam viraginem ſuam, aut eterne damnationis luciferon audire. Poſteros omnis: tanꝙ peccati ſui ſeruos, inferni glebe adſcribere:ꝑpetuis laboribus, calamitatibus, erũnis:inuoluere: ac (niſi ſacro fonte luſtrati: penitentie piaculo:tabificam elementorum parentumqꝫ ſuorum contagionem: periculoſa valde huius ſeculi peregrinatione, purgaſſent) ceca demum in tartara mittere plagis multis in eternum vapulaturos: vbi nullus ordo:ſed ſempiternus horror inhabitat.

Intentionis igitur huius noſtre lucubrationem inueſtigabiles domini vias: quantum ingenioli mei vires patiuntur: maxima veneratione ſecutus. In Preludia: Diſpoſitionem: Poteſtatem: & Diſſolutionem diſtinguemus. Vt vniuerſalis Concilii corpus integramq; Synodiam nobis effingere valemus.

In Preludiis itaque quoſdam quaſi apparatus eorum que ad conſtituendum corpus occurrunt redigendo: pro ſtabili ac ſolido fundamento eorum que ſubſequuntur inueſtigabimus. Primo.

PRAELVDIA.

Quid ſit concilium generale folio primo.
Concilium vnde dicatur. 3
Quotuplex ſit concilium, & primo de ſynodo epiſcopali. 3
De concilio prouinciali. 5
Quis concilium prouinciale congregare poſſit. 6
Qui vocandi ſint, & ire teneantur ad concilium prouinciale. 6
Qua pena puniantur non euntes ad conciliũ prouinciale. 7
Quando: & quotiens concilium prouinciale celebrandum ſit. 8
Quo ordine vel modo concilium prouinciale celebretur. 8
Generalia capitula religioſorum. 11
Vnde traxerint originem concilia. 11
Quibus temporibus cõcilia pleraq; celebrata fuerint: & quibus conciliis pleriq; canones ex his qui in corpore iuris habentur: aſcribantur: per quos liquido conſtare poteſt quibus in cauſis negociis & rebus cõcilii generalis iuriſdictio auctoritas & poteſtas ſe extendere conſueuerit & ualeat. fol. 12. & ſeq.

DISPOSITIO.

Quis tanquam pater generans ſeu formans concilium vniuerſale diſponere: congregare ſeu auctorare poſſit. 27
Appellatio ad concilium futurum a papa. 42
Quando concilium vniuerſale celebrandum ſit. 46
Quibus ex cauſis concilium generale cõgregari poſſit aut debeat. 47
Sciſma. 48
Sede apoſtolica vacante. 48
Eccleſie vniuerſalis ſtatus. 50
Symonia. 50
Cardinalatus. 59
Quo certo loco concilium congregandum ſit. 60
Qui ſpecialiter aut generaliter ad concilium ſint vocandi. 61
An ſit in optione pape vocare: & admittere ad concilium vniuerſale quos vult. 63
An papa ſolus vocem conciliarem aliis communicare poſſit. 64
An Epiſcopi & prelati omnes ſingulariter ad concilium vocandi ſint. 64
Que forma, & quis ſit modus cõuocandi vniuerſale concilium. 66
Quot citationes requirantur. 69
Qui ad conciliũ generaliter citati ire teneantur. 70
Qui procuratores vel locatenentes ad concilium mittere poſſint. 70
Qui quales, & quot nuntii vel procuratores mitti poſſint ad concilium. 70
Que debeat eſſe forma mandati eius qui mittitur ad concilium pro altero. 71
Qua pena puniantur qui ad concilium vocati ire contemnunt vel negligunt. 72
De Cardinalibus prelatis comitibus vel baronibus fugientibus pape vel imperatoris aut alterius ſui principis & ſuperioris ſeuitiam & perſecutionem: & nunquid perſonaliter citati ire teneantur. §. Inter hæc. fol. 73
Qui & quot prelati requirantur ad concilium legittimum conſtituendum. 75
Vbi plures de papatu contendunt. 78
Qua pena puniantur impedientes concilium celebrari. 78
Qui in concilio ſint vocales. 79
An incapaces ad vocem deciſiuam cõcilii habilitari poſſint: & per quem. 81
Preſidentes concilii: vtrum aliquis vt caput & moderator concilio generali preſidere debeat. 82
Qualiter ornari debeat locus concilii & quo habitu epiſcopi vel prelati comparere, & ſe in dicto concilii loco preſentare debeant. 84
Quo ordine ſedere: & ſe ſubſcribere debeant prelati in concilio. 85
Preambula ante concilii inchoationem premittenda. 89
Quibus modis ſe habere debeant in concilio reſidentes. 91
Quid in prima ſeſſione agendum ſit. 91
Deputatio officialium concilii. 92
Qualiter: cuius nomine: & a quibus concilii geſta dictari ſcribiq; debeant. 92
Que debeat eſſe prima actio: & qui primus tractatus concilii. 94
Quæ forma: qui modus, vel ordo: in cauſis preponẽdis: & expediendis ſeruari debeat in concilio. 95
An in ſententiis vel decretis concilii prelati omnes preſentes eſſe: & vnanimiter conſentire debeant. 96
An omnes preſentes eſſe: & ſe ſubſcribere debeant. 97

POTESTAS.

An vniuerſale concilium iuriſdictionẽ habeat & unde. 98
An concilii iuriſdictio ſit ordinaria vel delegata. 99
Cauſe: que in concilio tractari expediriq; poſſunt. 102

An concilium diſpenſat contra ius poſitiuum diuinum vel naturale. 103
An omnes tam clerici quam layci cuiuſcumque conditionis coram concilio comparere teneantur. 107
An citati ad concilium habeant ius reuocandi domum. 107
An cõcilium generale ſuſpectum allegari: vel recuſari poſſit. 108
Quę ſit poteſtas papę in concilium. 110
Quæ ſit poteſtas concilii in papam: & quæ cauſę ſint de foro concilii contra papã. 113
Quę ſententia papę, an concilii preualeat: ſi contraria vel diuerſa ſentiunt. 132

DISSOLVTIO.

Quanto tempore durare debeat concilium fol. 138
An concilium a loco deſtinato transferri valeat. 138
Quis concilium de vno loco ad alium transferre poſſit. 139
Quis habeat poteſtatem generale concilium diſſoluendi. 141
Quo modo vel quo ordine concilium generale diſſoluatur. 143
An liceat incorporatis in concilio ante diſſolutionem recedere: & qua pena recedentes plectantur. 144

¶ Quid ſit concilium generale.

SCIO Vlpianum iureconſultū clariſſimus in.l.omnis diffinitio. ff.de reg.iur. poſteros admonuiſſe:ꝙ omnis diffinitio in iure ciuili periculoſa eſt. Cum parꝝ ſit vt non ſubuerti poſſit. Sed quoniã omnis bene inſtituta materia oīno a diffinitione proficiſci debet: vt ante omnia ſciamus, quid ſit id de quo tractaturi ſumus: prout maiores quoq; nr̄i ſcriptum reliquere. Et philoſophus ꝑ topicoꝝ: ac ſcđo poſterioꝝ. Diffinitionem eſſe congnitionem ſubſtantie ſapientiſſime atteſtat̄. Cum differentie ſpecieꝝ non niſi per diffinitionem cognoſcant̄. vt colligit̄. ff. de fun. inſtru.l.queſitum.in prin.ff.de auro ⁊ arg. leg.l.qntus.§. cui auꝝ.⁊.C.de iure emphi.l.i. Jccirco ne in obſcuris vagando ingenium captiuemus. Neue in ipſo frontiſpicio ꝑplexitatis ⁊ cōfuſionis nobis ingeramus obicē. Ad principale ſtudioꝝ noſtroꝝ queſitum accedentes. Quid ſit concilium gñale ecumenicum vel vl̄e ex intentione Jſidori.viij.ethi.lib.c.xiiij.tranſumptiue.xv.di.c.canones.⁊ melius.xvij.di.c.i.vbi bona gl. inueſtigabimus. Jntermiſſis parumper Prouincialis ac Synodalis: ſeu Epiſcopalis concilij diffinitionibus que ſuis ſe locis vltro offerent.

¶ Eſt igit̄ Concilium generale: vniuerſalis epiſcopoꝝ orthodoxoꝝ cũ alijs catholicis, vnius conſenſus: legittima cōgregatio, iuriſdictionem habens cognoſcendi ⁊ decidendi. De his maxime que ad fidem ⁊ ad vniuerſalem eccleſie ſtatum pertinent.

¶ Dixi aũt vniuerſalis ad differentiã conciliorꝝ prouincialium vel ſynodalium: quorum congregatiōes ſunt particulares ⁊ locales. Hec aũt gñalis concilij congregatio ex vniuerſo orbe colligitur: prout infra in trac. Diſpoſitionis verſi. qui ſint vocãdi declarabimus, ⁊ probat̄.xv.diſt.c.canones.in prin. Jbi ſancti pr̄es in cōcilio Niceno de omni orbe terraꝝ cōuenientes ⁊c. Pro quo eſt bona glo.xvij.di.c.i.que dicit ꝙ vniuerſale concilium eſt: qđ a Papa vel eius Legato: cum omnibus Epiſcopis ſtatuitur.

¶ Subiunxi epiſcoporum: quia ſoli epiſcopi quorum nomine, Patriarche: Primates: Archiepiſcopi: ⁊ ſuperiores omnes prelati intelligunt̄: q de iure cōmuni voces deciſiuam habent in generali concilio. Et ipſi precipue ad illud vocandi ſunt. Niſi aliter videret̄ ſummo Pontifici vel concilio: Qui ipſi inferiores q; prelatos: ⁊ alios etiam laycos habilitare poſſunt ad vocem dandam in ſtatuendo ⁊ decidendo. Prout habetur in dicto diſpoſitionis tractatu verſi. q ſint vocales ⁊c.leg. ⁊ no.xvij.di.quaſi per totũ: Orthodoxoꝝ adieci: ꝙ heretici: ſciſmatici: vel aliter male ſentientes de fide concilium facere non poſſunt: ſed oīno euitandi ſunt ⁊ explodendi: vt patebit ex ſequentibus: ⁊ probat̄.i.q.vij.c.cōuenientibus. Jbi hereſis ſeparat omnem hoīem ab eccleſia ⁊ quaſi ꝑ to. Et.xxiiij.q.i.c.que dignior. Jbi vitanda eſt hereticoꝝ cōmunio fugienda eoꝝ ſynagoga cenſet̄ ⁊c.⁊.c.qm̄ vetus. ⁊ fere ꝑ to. illam qōnem cum duabus ſeq. ⁊ infinitis ſimilibus. Patet ēt in geſtis concilioꝝ antiquoꝝ: vbi ante oīa conuenientes epī fidem catholicam in prima actione ꝓfitebant̄: prout colligit̄ ex geſtis ſeptime ſynodi ⁊ aliaꝝ quas pauloãte vidimus in eccl̄ia Veronē. Quod quidem rationi conuenit. Cum generalia concilia in ſpū ſctō congregari ⁊ eo ſpirante ⁊ ſuggerente cauſas fidei expediri ⁊ in cordibus patrum illorum ipſum reſidere credamus. Sed ipſe ſpūs ſcũs extra vnitatem eccleſie non accipitur.xxiiij.q.i.c.loquitur dn̄s. Nec ligandi aut ſoluendi alios habēt poteſtatem qui vnitatem eccleſie catholice non tenent c.oibus cōſideratis: ea.cauſa.⁊.q. Ergo cum ipſi heretici ſciſmatici: ⁊ cum eccleſia catholica non ſentientes vocales eſſe non poſſint. Vocãdi non ſunt: niſi forte vt corrigant̄ ⁊ errorem ſuum abiurent de con.di.ij. Ego Berengarius. Nã hmōi hereticos ⁊ excōicatos non audit dominus: ſed ab alijs quoq; ſecum ſtantibus ⁊ cōicantibus refugit donec illi eiciantur iuxta illud Joſue.vij.c. hec dicit dn̄s deus Jſrael. Anathema in medio tui eſt Jſrael. Non poteris ſtare coram hoſtibus tuis donec deleat̄ ex te qui hoc contaminatus ē ſcelere. Quinimo non ſolum non debent vocari. Sed potius concilia contra ipſos ⁊ eorum hereſes congregari ⁊ inſurgere debēt: prout ⁊ temporibus priſcis concilia fere omnia congregata fuiſſe legunt̄ principalr̄ ad deſtructiōem hereſium vt ps.xv. ⁊.xvij. di.de ſum.tri.⁊ fide catho.per to. ⁊ alibi ſe

pliſſime. ❡ Cum alijs catholicis addidi. Qꝛ
lꝫ epi ⁊ ſuperiores prelati triūmodo regulari
ter (vt dixi) vocales ſint. Attamē alij quo
que principes ⁊ fideles chriſtiani: ſiue cleri
ci: ſiue layci vocandi ſunt. Preſertim vbi d̄
fide tractandum eſt: vel vbi de cauſis eoꝝ
agendum foret aut vbi eorum cōſilia (Quia
forte viri docti ⁊ eminētis ſcientie exiſtūt)
audienda ⁊ vtilia eſſe poſſent: prout dicet̄
infra in tractatu diſpoſitiōis verſi. qui ſint
vocandi. ⁊ verſi. qui ſint vocales. Nam lꝫ
Papa ⁊ Imperatore vel eoꝝ legatis in conci
lio exiſtentibus. Ibi vniuerſalis totius or-
bis iuriſdictio eſſe cenſeat̄. Omiſſa nunc il
la brocardica indagine. vꝫ: nunquid penes
papam vterqꝫ gladius eſſe dici poſſit. Et ꝓ
pterea ipſe tanq̄ ſūmus Monarcha de cau
ſis oīum tā catholicoꝝ q̄ hereticoꝝ ⁊ infi-
deliū cognoſcere ⁊ decidere valeat: qꝛ domi
ni eſt terra ⁊ plenitudo eius orbis terraꝝ
⁊ vniuerſi qui habitant in ea. Teſte Pſal-
mographo. pſal. xxiij. Et oēs totius orbis
hoīes: qualeſcunqꝫ ſint de ouibus ſint dei:
ſaltem per creationem. Licet non oēs ſint d̄
ouili chri ⁊ eccleſie ipſius: vt ſcribit Inno.
extra de voto. c. qđ ſup his. Tn̄ ſoli catholi-
ci in concilijs diſputare: decidere ⁊ ſtatue-
re pñt (vt dixi) Quia eccl'ia dei que in con
cilio gn̄ali eſſe ſeu per illud repñtari intelli
git̄. Non eſt niſi collectio fidelium de con.
di. i. eccl'ia cuius fundamenta ſunt in mon-
tibus ſctis: hoc eſt in apl'is: quoꝝ typum ge-
runt epi: vt memorat ꝓpheta. pſal. lxxxvj. ⁊
ex. de elec. fundamenta. lib. vj. Quod qdẽ
reſpectu laycoꝝ ꝓbari ⁊ induci poſſe vide-
tur. ex ꝑ aploꝝ cōcilio: actuum ꝑ. in quo nō
ſolum apli. i. epi: ſed et layci interfuere. Nas
vt ibi dr̄ turba erat hoīum fere centum vi-
ginti. Et in ſecunda ↄgregatiōe quā fecerūt
ipſi apli actuum. xv. interfuiſſe legunt̄ ſolꝫ
apoſtoli ⁊ ſeniores. Ex quibus concilia ſub
ſequentia forte formam ſuſceperunt. Legiti-
ma ideo dictū fuit qꝛ niſi ↄcilium per ſum-
mum pontificem vel eius legatum cum mā-
dato ſpāli: ad quem ꝑncipalr ⁊ regl'r illud
congregare ⁊ cōfirmare ſpectat. Aut alias
in ipſius defectum per collegium Cardina
lium: ſeu per imperatorem ⁊ principes catho
licos: vel per patriarchas: primates: archie-
piſcopos, vna cum eoꝝ epis ⁊ ſuffraganeis
⁊ alijs prelatis: ad quos de iure ⁊ ↄſuetudi
ne vel priuilegio ſpectat, ſeu legitime ordine
ſucceſſiuo ⁊ cōgruo ſm ſacroꝝ canonum ⁊
conciliorꝝ priſcoꝝ decreta cōuocaret̄: ſeu ap
probaret: ⁊ auctoritatem reciperet: non ↄciliū
recte dici poſſet: ſed cōciliabulum potius: ⁊
illicita quedā ↄgregatio nuncuparetur: pro
ut latius. J. annotabimus in tractatu diſpoſi
tionis verſi. quis concilium diſponere. Et
hr̄. iij. di. §. porro. xij. ⁊. xvij. di. quaſi per to. ⁊
extra de elec. c. ſignificaſti. cum ſi. Unius cō
ſenſus, non ideo dixi qꝛ opus ſit q̄ omnes
oīno ſtatim q̄ aliqđ ꝓponit̄ vel decidit̄: cō
ſentiant prout demonſtrabimus in. d. tra-
ctatu diſpoſit. verſi. An neceſſarium ſit q̄
oēs congregati ſint pñtes ⁊c. Sed hoc ꝑpea
addidi: qꝛ oīum intentio ⁊ conſenſus tēdit
ac tendere debet ad vnū eundemqꝫ finem:
vꝫ. vt incōſutilem veſtem chri, que ab here-
ticis ⁊ malis xp̄ianis q̄ vē ſciſmatici ſunt.
Scindi querit̄ in fruſtra. xxiiij. q. i. c. qm̄ ve-
tus oriens ab hmōi iniuria ⁊ violenta ſciſ
ſione defendāt: ⁊ in hoc omnes cōueniant:
vt aduerſarios chriſti ⁊ eccleſie ſue ſancte cō
primant: ⁊ in officio chriſtianorum contine
ant: prout colligitur etiam in motiuo ſequē
ti: ⁊ ex. d. §. ſynodus. xv. di. Qui igitur in cō
cilio ſedent ſolum deum pre oculis habere
debent, vultum hominis nō agnoſcere, nec
a dextris vel a ſiniſtris pendere. Sed rectā
chriſti ſtateram in manibus ⁊ in corde ge-
ſtare: cum in loco iudicantis ſedeāt de ſen.
⁊ re. iudi. cum eterni. li. vj. vt merito a chri-
ſto audire poſſint. Beatus es Symon Ba
riona: qꝛ caro ⁊ ſanguis non reuelauit tibi:
ſed pater meus q̄ in celis eſt. Matthei. xvj.
c. ❡ Congregatio propterea addidi: qꝛ in
votis dandis: ſeu ſententijs eorum proferen
dis non debent eſſe diſperſi, ſed in vnū cō-
gregati, ꝑut latius dicet̄. J. in. d. vſi. an neceſ
ſarium ſit: ⁊ miſtica qdẽ rōne: qꝛ ſicuti cre-
dentium eſt cor vnum: aīa vna: ⁊ vnius ec
cleſie: xp̄i ſpōſe: corpus vnum: ⁊ fides vna:
vt hr̄ actuum. iiij. ⁊. xxiiij. q. i. loquit̄ dn̄s.
Ita dꝫ eſſe vna concors congregatio, prout
mō ſupra dicebamus. Et hec qdẽ conclu-
ſio. vꝫ. q̄ collegia. vniuerſitates ⁊ capl'a ī ne
gocijs preſertim arduis: ⁊ vbi ea que tractā
tur ⁊ decidunt̄, conſcientiaꝝ ⁊ iuris ſpecu-
latione indigent: conſenſus in cōmuni pſta
re debeant: ꝓbat̄ per glo. ⁊ doc. in. c. cū oēs.
de conſti. vbi per Abba. Panor. ⁊ alios ⁊
per Inno. ⁊ ſequaces. in. c. in geneſi. ⁊ in. c.
auditis. de elec. ⁊ in. c. cum in eccleſia ſutrina.
de cauſa poſ. ⁊ ꝓprie. per Bar. ⁊ legiſtas. in
l. omnes populi. ff. de iuſti. ⁊ iur. ⁊ ꝑ Neo-
tericos

tericos.extra de of.ordi.in.c.irrefragabili.
et alibi. Juriſdictionem hn̄s ſubdidi: per
ea que dicam in tractatu ptātis.vſi.quam
iuriſdictionem hēat concilium: qꝛ vt pau-
loante dicebam concilium legittime cōgre
gatum:et p̄ſertim vbi Papa et imperator
interſint:eoꝝ cēm et totius orbis vniuerſa
lem iuriſdictionem hr̄e cenſet: eidemqꝫ nō
ſecus parendum et obediendum eſt: qꝫ ſa-
cris euangeliis:qꝛ(vt dixi)que ibi diſpo-
nunt et ordinant:a ſpū ſcō dictata cenſent
prout congruo loco demonſtrabitur:et cō
cluſio p̄dicta colligi vr̄ per tex.et no. in al-
le.c.canones.et ſeq.xv.diſt.et alibi.De his
maxime que ad fidem et ad vniuerſales ec-
cleſie ſtatum ſpectant: poſtremo ſubiunxi.
Quia ls concilium de oibus cauſis q̄ con-
tra quoſcunqꝫ ibi promouent: cognoſcere:
ac decidere poſſit:qꝛ ibi(vt dixi)vniuerſa
lis totius orbis reperit iuriſdictio. Atta-
men cum pro grauioribus fidei et eccleſie
negociis vt plurimum congregari debeat.
Alieqꝫ cauſe minores iudices ſuos hēant
ordinarios qui de p̄miſſis cognoſcere poſ
ſint:non vr̄ cōueniens ꝙ de aliis q̄ꝫ de p̄-
miſſis vel ſilibus eque arduis ⁊ grauiſ-
ſimis negociis concilium ſe impediat:niſi
aliud neceſſitas cogeret vel vtilitas ſuade
ret. Et ꝓpea addidi maxie. Et de hac qdē
concluſione latius tractat.J.in tract.ptātis
verſi. que cauſe tractari ⁊ expediri poſſint
in cōcilio:hētur leg. ⁊ no.xvij.di. multis.
xviij.diſt.de conciliis iuncta. glo.ij. exten-
dendo tex. de minori ad maius: qꝛ loquit
de concilio ꝓuinciali:vt hr̄ ibidē in.c. ha-
beat ⁊ in.c.per eccleſiaſticas : ergo fortius
in gnāli: p̄dicta aūt ꝓbant lateqꝫ ponunt:
in.c.ſi papa.xl.di.vbi bona glo.et in.d.c.ſi-
gnificaſti.de elec.et alibi ſepe. Auguſtinus
vero in lib. de vnico baptiſmo ſolum per
cām mālem diffiniendo dicit: conciliū ge-
nerale eſſe qḋ celebrat conuocatis epīs vel
vniuerſo orbe.glo.aūt.d.c.i.xvii.di.diffini-
endo per cām mālem et efficientem dixit.
Concilium vniuerſale eſſe qḋ a Papa vel
eius Legato cum oibus epīs cōſtituit. Et
ꝓpterea qdam Neoterici theologantes cō
p̄hendendo q̄ttuor cauſaꝝ gnā ſm ea que
tradunt in p̄ de aīa diffinierunt cōcilium
generale eſſe ordinatam ꝯgregationē oīu
epoꝝ per eum qui pōt: ad bonum eccleſie.
Que pro maiori parte cōueniunt cum di-

cta diffinitione noſtra: licet non ita plene
euacuent requiſita oīa : vt patet ex p̄miſ-
ſis et ſequentibus. Aliter tamen conciliū
capere et diffinire conſueuerunt legiſte p̄e
ſertim in rubrica. ⁊ in.l.i.et fi.C.de vindic.
liber.et apud concilium.manumiſ. licet in
aliquibus conueniant. Ibi enim de mente
glo . in. d.l.i. concilium capitur pro p̄ſi-
dentibus in concilio ſeu pro collegio hn̄te
iuriſdictionem volūtariam :eāqꝫ exercen-
te de voluntate partium:ſicut eſſet in ma-
numiſſiōe ſeruoꝝ:vnde Saly. in dcā rub.
dicit ꝙ quo ad manumiſſionem apud cō-
cilium de qua ibi loquit per viaꝫ cuiuſdā
ſimilitudinis ꝓcedit.qꝛ(vt inqt ipſe)con
cilium eſt ꝯgregatio ꝓboꝝ viroꝝ pro de-
claratione alicuius rei faciēda ſuper eā de
liberate ſtatuendo : ſed idem Saly. in.l.i.
C.de ſacroſan.eccle.in.i.col.dicit ꝙ ꝯcilium
eſt congregatio ſcōꝝ p̄rum in vnum p ſū-
mum pontificem conuocatoꝝ ad aliquid
ſtatuendum ⁊ ꝓuidendū. Et paulo.J.in.ij.
col.ſubdit ꝙ ls concilium ibi capiatur pro
collegio clauſtralium.Tamen ꝙ ex more ⁊
vſu loquendi congregatio ſanctorum pa-
trum:quam dominus Papa mandat fie-
ri:⁊ in qua intereſt:vt aliquid ſtatuat ⁊ or
dinetur ſuper obſeruatione ſpectātium ad
vniuerſalem eccleſiam dr̄ concilium elegā-
tiori nomine ſumpto: ⁊ illa quam faciunt
epiſcopi vocatur Synodus. Bald.vero in
d.l.i.C.de vindic.liber.apud con.ma. in pri
ma col. dicit ꝙ concilium interdum po-
nitur pro multitudine legitime adunata ⁊
congregata auctoritate ſuperioris . Inter-
dum ponit pro p̄ſidentibus concilio ſm
glo.ibi interdum ponit pro loco concilij.l.
penul.ff.de iuſti.⁊ iur.extra de iudi.c.i.Ex-
pediebant enim inquit ipſe quidam actus
volūtarie iuriſdictionis in concilio vt ibi
ſm pace tātorum didaſcalorum dictum ſit
mihi videt ꝙ nullus ipſorum in ſuis diffi
nitionibus euacuet diffinitum : prout ex
p̄miſſis cuilibet ſenſato conſtare poteſt:
⁊ melius clariuſqꝫ conſtabit in progreſſu.
Nec mihi probat tex.in.d.c.i.ḋ iudi.ꝙ ibi
concilium accipiatur pro loco concilij:licet
tex.in.d.l.penul. dicat ius aliquando locū
in quo ius redditur appellari: qui pro ar-
gumento in ſimili ad dictum Bal . indu-
ci poſſet. Et hec quidem quo ad primum
queſitum noſtrum ſufficiant:quicquid alij

circa hoc ſcripſerint.

Concilium vnde dicatur.

Vnde dicatur concilium: qđ a grecis ſynodus nuncupatur: Idem Iſidorus eodem ethimologiarum lib. viij. c. xiiij. in ſi. ⁊ in prefatione libelli conciliorum ac Gratianus poſt eum tranſumptiue. xv. diſtin. §. ſynodus more ſuo declarat dicēs. Concilium a cōmuni intentione dictū eo ꝙ ibi congregati in vnum dirigant cōem mentis obtuitū: nam vt inquiūt ipſi cilia oculorum ſunt: ac ſi inferre vellent ꝙ a con ⁊ cilium dicatur concilium eo ꝙ omnium aſſidentium cilia in vnum conueniāt: ⁊ ad vnum effectum dirigant: pro quo adduci pōt in arg. l. i. ff. de pac. §. conuentionis. ibi nam ſicuti cōuenire dicunt qui ex diuerſis locis in vnū locum colligunt ⁊ veniunt. Ita qui ex diuerſis animi motibus in vnum conſentiunt vel in vnam ſniam decurrunt. Unde ſubdunt pdicti ꝙ qui adinuicem diſſentiunt concilium agere non dr̄: qꝛ non conſentiunt in vnum: ſeu etiaꝫ ſm eos ꝯcilium dr̄ quaſi conſilium a cōi intētione: ⁊ conſiliuꝫ quaſi cōſidium. d. in. l. lrām tranſeunte. Et propterea cum ipſis dicebat ēt Aug. in. d. c. canones. quē refert ⁊ ſequit Archidi. ibi ꝙ cōcilium dr̄ a con ⁊ cilium: qꝛ ibi homines congregant ⁊ ꝯueniunt: ſicut cilia: dum oculi claudunt: vel ſm eum concilium dr̄ a verbo concio. cies. qꝛ ibi plures conciuntur .i. cōuocant ⁊ congregant. Quos ſequi videtur Saly. in. d. l. i. C. de ſac. ſan. ec. in. ij. col. verſi. ad apparatum accedo allegando Aug. dicentem: ꝙ concilium eſt adunatio gentium: ⁊ ꝙ componit ex con ⁊ cilium: ⁊ ꝙ dictio con: ſimultatem notat: ⁊ cilium idem eſt qđ ordo pilorum: ⁊ ſicut inquit cilia conueniunt: qn̄ oculi qeſcere volūt. Ita homines coniungunt in concilio: vnde dicit ipſe concilio. as. idem eſt: qđ concordo. as. ⁊ cōiungo. gis. quaſi conciliare ſit idem qđ animos varios aut contrarios in vnum coniungere vel concordare. Varroni autē lingue latine patri optimo ⁊ dfenſori acerrimo. Licet in qbuſdam ſui ipſius ⁊ gētis ſue ſtudioſus nimis videatur. Concilium a coactione deſcendere diciqꝫ placuit. Ego vero ſi latinum hoc eſſe concedit cum illis magis ſentirem: qui cōcilium a con ⁊ cio: cies: qđ eſt voco deriuant: fretus auctoritate Maronis qui ſe ipſum ⁊ nominis deriuationem declaraſſe vr̄ dum inquit. Conciliumqꝫ vocat diuum pater atqꝫ hominū Rex. Qđ concilio nr̄o dum a ſummo pōtifice conuocatur: optime cōuenire poſſet: cum ipſe ⁊ diuum ⁊ hominum pater vocetur in terris. Qđ ſi forte cōcilium a con ⁊ cio deriuando l. lr̄a grāmaticum altiora ſcrutantem offendit. Si venia dabitur: vt nomen iſtud verbale faciamus Tunc omiſſis deriuationibus omnibus antedictis que ꝓpetatem ſignificationis non attingunt: nominis: vt ita dixerim: quiditatem: ꝓpetatem ⁊ effectus importantias attendentes: qđ magis diffinitioni ⁊ deriuationi conuenire dignoſcat. Cum imperfecta nimiſqꝫ ieiuna illa videat deriuatio: que ſue diffinitioni nō correſpondet. Mihi facillime perſuaderi poſſet. Conciliū potius a concilio: as: qđ eſt demulcere: amiciciam ⁊ beniuolentiā inire: ⁊ veteres amicos qui forte defecerant in priſtini amoris concentum deducere: qđ maxime procedit in concilijs nr̄is. In qbus ante oia hereticos: ſciſmaticos: ⁊ eos q ab imaculata fide chr̄i receſſerāt: humaniter benigneqꝫ corrigimus: ⁊ fidei orthodoxe mirum in modum conciliamus: niſi relapſi pertinaceſqꝫ ſint: ⁊ in profundum malorum deſcendere velint: vt chriſtiani omnes vnum ſint miſticum corpus in fide: in gratia: in amore: quēadmodum in ſancta trinodi numinis trinitate vnitas eſſe creditur. extra de ſum. tri. ⁊ fid. catho. c. damnamus. ibi: cum ergo veritas pro fidelibus ſuis orat ad patrem. Volo inquiens vt ipſi ſint vnum in nobis ſicut ⁊ nos vnum ſumus: hoc nomen vnum pro fidelibus quidem accipitur: vt intelligatur vnio charitatis in gratia. Et hanc ſentētiam meam comprobare poteſt tex. concilii Niceni. xviii. di. in. c. habeat. ibi vt oībus: ſi que ſunt: ſimultatibus amputatis: cum multis ſi. Nec mihi tunc diſpliceret ꝙ verbum concilio a ciliis deduceret tanqꝫ a primitiuo: qđ nā preceſſiſſe ꝓmonſtrat: hac potiſſimum rōne: qꝛ vt inquit Pli. nr̄ Veronenſis. li. xi. ca. xxxvii. Cilia ⁊ ſupercilia hoī ſunt pariter ⁊ alterne mobilia: ⁊ ī his pars animi exiſtit. Negamus

gamus: an annuimus: hec maxime īdicāt: faſtus. Superbiaqʒ alibi conceptaculum: ſed hic ſedem hʒ: in corde naſcit̄: hic ſubit: hic pendet. Nihil altius ſimul abruptiuſqʒ inuenit in corpore: vbi ſolitaria eſſet. Cum ergo cilia ⁊ ſupercilia animi paſſiões ⁊ indicia atteſtari ſoleāt. Quia ſi lepide venuſteqʒ demiſſa fuerint philantropian ⁊ humanitatem quandam pre ſe ferunt: que et aduerſarios quoſcunqʒ nobis: ea manſuetudine conciliet. Si vero econtra frōte caperata contorto obſcuroqʒ vultu: turpiter ⁊ illepide compreſſa ſint: indignabundum atra bile pcitum: ac oībus fere ingrati animi indicium demonſtrant. Qḋ ſi fronte ſurſum elata: rugiſqʒ ſuffarcinata: cilia ipſa extollant̄: ſeueritatem: faſtum: ac ſuperbias tumentemqʒ animum indicant. Unde ſupercilium a pleriſqʒ nuncupat̄ vt in obſcenis priapeis legitur. Conueniens latio pone ſupercilium. Et apud Juuenalem. Si cū magnis virtutibus afferꝭ. Grande ſupercilium: ⁊ numeras in dote triumphos: ⁊ apud Martialem in ꝓ. Terraꝝ dn̄m pone ſupercilium: apud Ualerium quoqʒ maximum legimus Cenſorium ſupercilium: ex quibus liquido conſtare pōt: Concilium a concilio verbo non incōcinne poſſe deriuari: ⁊ verbum concilio ab ipſoꝝ cilioꝝ mānſuetudine dū in eis aī ꝯciliatio: q̄ſi imaginario quodā in ſpeculo ꝯſideraꝛ̄ ⁊ inſpicit̄ non ab re vel incongrue poſſe deduci.

¶ Synodus vero que a grecis σύνοδος appellatur a σύν quod eſt ſimul καὶ ὁδὸς via vel a verbo συνοδοιπορῶ. quod eſt comitor. ris. vel conitineror: eo ꝙ ad ſynodum proficiſcentes conueniant: concomitenturqʒ. Jnde ⁊ συνοδία. comitatus dr̄: qḋ placere etiam vr̄ Jſidoro in ꝑfatione libri concilioꝝ vbi dixit ſynodum ex greco interꝑtari comitatū vel cetum. Uerum q̄m hec quoqʒ deriuatio eandem ſn̄iam aſtruere vr̄: que ingrata eſt: magis placeret ꝙ ſynodus a σύν. quod eſt ſimul. καὶ ᾠδή. cantus deduceret̄. vt dici forte poſſet ſynodus quaſi concors concentus ⁊ harmonica quedam conciliatio. probat tex. i. q. vij. c. cōuenientibus. ibi. Si vero ſynodalis conſonantia ⁊c̄. Qua qdem ratione adducti Nos quoqʒ libellum hūc noſtrum ſynodiam Uagoniam appellari non ab re (vt arbitror) decreuimus. Cum in eo ſynodoꝝ concentum proſequi dn̄o concedente in animum induxerimus.

Quotuplex ſit concilium.

QUotuplex ſit ꝯcilium. glo. xvii. di. in ſum. Tres diuerſas concilioꝝ ſpecies attingendo hoc annotaſſe videtur dum inquit ꝙ concilioꝝ quedam ſunt vniuerſalia: quedam particularia ſiue prouincialia: quedam epiſcopalia. Epiſcopale eſt cum eꝑs annis ſingulis celebrato concilio prouinciali: poſt ſex menſes. Abbates oēs ſue dioceſis ſi cauſa ſubeſt. Necnō presbyteros: diaconos: atqʒ clericos: ſeu etiā oēm conuentum ciuitatis ipſius vbi preeſſe dignoſcit̄. Ac etiam cunctā dioceſim ſeu plebem aggregat: ⁊ coram eis pleniſſime oīa refert: que eodem anno in concilio generali: vel prouinciali: acta diffinitaqʒ fuerunt. Et plebanos ac parrochiales ſacerdotes ſuos: ſi placet: rationem reddere cogit: qualiter ſuſceptum officium celebrent: vel baptiçent. Et hec facere negligens vel paruipendens. Sententia excōicationis duoꝝ menſiū curriculo vulneraꝛ̄: vt dicit tex. formalis. xviii. diſtin. c. decernimus. iuncto. tex. xxxviii. di. q̄n. in ſi. quo ad penultimas notam: cum qbus concordare vr̄. tex. extra de accuſa. c. ſicut olim in ſi. Dixi cū eꝑs: qꝛ nemo in ſua dioceſi ſynodum cōgregare poteſt: ſine eo vel ipſius auctoritate: prout notabiliter dicit gl. ſum. xvij. di. ꝑdicta. Que in ſi. ſubdit ꝙ eꝑs dictam ſuam ſynodum poteſt ſine auctoritate Metropolitani ſui facere. alle. xxxviij. di. q̄n. ⁊. xij. q. ij. placuit. Quod autē iſtud quoqʒ eꝑale ſicut ⁊ vniuerſale ⁊ prouinciale appellari poſſit concilium: probat gl. ſi. in. d. c. q̄n. alle. xviii. q. ij. abbates. xij. q. ij. d. c. placuit. ⁊. xviij. di. propter. ⁊. c. placuit. Sex menſium terminum eꝑo prefixerunt canones: vt interim clerū ⁊ populum cōmode conuocare et res ſuas cōponere poſſit: que forte prolapſe fuerant: eo intermedio tp̄e quo ipſe in concilio fuerat prouinciali. Nec illi ſex menſes ſtatim poſt celebratum et diſſolutum concilium ꝓuinciale currere incipiunt: ſed de his ſubducitur tempus quo eꝑs ipſe redire potuit ex concilio qꝛ interim cenſet̄ impeditus: ſm̄ doc. in. d. c. decernimus. ar. extra de cōceſ. preben. qꝛ diuerſitatem. ff. ex qbus cauſis maio. l. ſi cui. et l. qui mittuntur.

¶ Quod de Abbatibus dictū fuit: ſi cauſa ſubeſt non ab re dr̄: qꝛ dubitat̄ nunquid

epiſcopus cogere poſſit abbates venire ad concilium et tex. vr̃ dicere ꝙ non in.c. eps̃ non debet.eadem di.xviii.que palea eſt.et habetur ēt.xviij.q.ij.§.vlti.ſ ʒ tex. velle videat̃ ꝙ ſi aliqua rationabilis cauſa ſubeſt:compelli poſſint:et ideo additum fuit ſupra ſi cauſa ſubeſt:quãuis tñ glo.in.d.c.eps̃ illud ſpeciale eſſe dixerit:et intelligi debere arbitretur de Abbatibus ciſtercienſibus ꝙ.ſ.ipſi cogi non poſſint ad ꝯcilium. extra de ſta.mo.c.i.niſi eēt pro crimine enormi ſm eas.xi.q.i.priuilegiũ.ar.extra de priui:tuaꝝ. Ex quibus oritur altercatio inter ſcribentes. Nunqd.ſ. Abbates cogi poſſint venire ad synodũ epalẽ.Et vltra premiſſa ꝙ poſſint compelli vr̃.tex.cum ſua limitatione in.c. qḋ ſuper his de maio.ꝛ obe. qui expꝛeſſe dicit ꝙ eps̃ Abbates ꝛ ſacerdotes dioceſana ſibi lege ſubditos:qui ad synodum venire ꝯtemnunt: põt per cenſuras eccleſiaſticas cõpellere ad veniendum ꝛ debitam ſibi obedientiam et reuerentiam exhibendum:qḋ intelligit glo.ver.Si dicti Abbates habent populum: qꝛ tunc tanq̃ ſubditi lege dioceſana venire compellunt̃ ad synodum:et intelligi debere dicit tex.xviij.q.ij.abbates.Sed dic̃ ipa nõ hñtes populũ non tenent̃ ire:niſi cauſa rõnabilis ſubſit: vt dr̃ in illa palea.xviii.di.eps̃ dicit. ipſa ciſtercienſes ēt ſi non eſſent exempti:cum nõ habeant populum non tenent̃ venire:ſicut nec alij exempti: qui populum non habẽt.xviij.q.ij.c.q̃ꝫ ſit neceſſarium in ſi. alle.pro ſi.glo.in.c.dilectus. de offi. ordi. que iſtud idem concludere vr̃.Cum qbus ēt tranſit Inno.Joan.an.et cõiter doc. oẽs et Abb.Panor.poſt eos in.d.c. qḋ ſuper his et ſequẽdo.Inno. ibi dicit ꝙ ſi Abbates hñt populum ſubiectum epo ire tenent̃ ad synodum et ad oĩa alia obligant̃ que ſunt de lege dioceſana: quẽadmodum alie eccleſie ſeculares. Unde tenent̃ habere in monaſterio cathedram vbi eps̃ poſſit pro libito ꝑdicare populo.Et ſubdit poſt Hoſti.ꝙ synodus eſt mixti iuris:qꝛ reſpectu conuocationis eſt de lege dioceſana:et ideo Abbates non poſſunt compelli venire niſi ſubſit cauſa rõnabilis:vt in.d.c.eps̃. ſed reſpectu eoꝝ que ſtatuunt̃ in synodo non eſt de lege dioceſana: ſed de.l.iuriſdictionis: qꝛ ad iuriſdictionem ꝑtinet ſtatuere: et ſtatutis obedire.Sed ſi abbates ſunt exempti:non tenentur ire ad synodum:niſi hẽant vt diximus populum ſubditum epo:qꝛ tunc venire tenent̃ rõne capellaꝝ.c.ex ore.de priuile.Qḋ tñ limitat Abbas antiquus.Dummodo ipſi abbates exempti per ſe exerceãt curas dictaꝝ capellaꝝ:qꝛ ſi per capellanos hoc facerent:tunc ſufficeret ꝙ ipſi capellani irent ad ꝯcilium:qḋ dicit Abb.Panor. cõius ꝛ verius eē:ꝛ ſʒ ꝑdicta limitari.tex. in.c.nimis.de exceſ.ꝑla.Ubi dr̃ ꝙ religioſi non teneant̃ ire ad synodum epalem:dʒ enim intelligi ſm eum:aut de exẽptis: aut quando ꝯgregat̃ ex facili cauſa:vel intelligatur in ipſis religioſis iferioribus: ſecus in eoꝝ ꝑlatis:qꝛ vt inquit ipſe tũc dʒ fieri diſtinctio de qua ſupra:qḋ dicit eſſe notãdũ. Et idem fere dicere vr̃. Archi.in.d.c.eps̃. Gemi.vero ibi diſtinguendo dicit. Quod ſi querimus de fratribus mendicantium ordinum qḋ venire non debent.de exceſ.ꝑla.c.nimis. Qḋ tñ intellige niſi vt.s̃. diximus.Si aũt querimus de his qui mendicantes non ſunt:ſi ſunt abbates: priores ꝛ huiuſmodi:ꝛ hoc habent expꝛeſſe ex priuilegio:ꝙ ire non teneant̃: tunc planum eſt:et ita ſm eum põt intelligi. tex.in.d.c.nimis alio modo:ſi non habent hoc ex priuilegio expꝛeſſo:ſed alias ſunt exempti:non habẽtes populum vel capellas ſubiectas habentes populum ſubiectum:tũc ire non tenentur: vt no.glo.in.d.c.qḋ ſuper his: nec tales ēt aſtringuntur a ſtatutis synodalibus.Jux.no.per doc.de conſti.c.i.li.vi.Habentes vo populum vel capellas populatas:lʒ ſint exẽpti ire tenent̃ ratione capellaꝝ predictarũ: pʒ de priui.c.ex ore.Si aũt nõ ſunt exempti tales abbates lʒ non habeant populum ire tenent̃ ad synodum: et ita procedit tex. in d.c.qḋ ſuper his.Tñ eps̃ non dʒ eos compellere:niſi ſubſit cã rationabilis ꝛ neceſſaria:et ita ꝓcedit.tex.in.d.c.eps̃. cuius occaſione qꝛ in finalibus verbis dicit niſi rationabilis cauſa exiſtat doc.et maxime Inno. Abba.Panor.et alij in.c.qḋ ſuper his. de maio.et obe. dicunt ꝙ ſi eps̃ ſine cã vel ex iniuſta cauſa eos citaret: vel aliqd ꝯtra canones ſtatuere vellet:ire non tenent̃:per.d. tex.et iniuſta cã intelligi põt ſm Inno. qñ in citatione exprimitur: vel notorie cõſtat: et idem dixit Inno.in qualibet notorie iniuſta citatione:qꝛ citatus ire non tenet̃: vt no.in.c.ij.de dila. et idem ſm eum in.d.c. ꝙ ſuper his dicẽdum foret: qñ vocatus nõ auderet impugnare que tractanda ſunt:ſi

preſens eſſet:q2 tunc non arctat̃ venire: pu
ta ſi tractaret̃ de dando fauore principi ex-
cõicato:vel aliqd libertatem eccleſie tentã-
ti. Unde dixit Inno. in.c. inquiſitioni de
ſen.excom.q᷑ non tenetur quis obedire ẽt
pape:quando mandatum ſuum eſt contra
deum: vel timetur ſcandalum futurum.
¶ Quo ad alios vero Monachos ſimpli
ces:qui non ſunt abbates vel priores:vide
tur glo.in.q.vij.c. conuenientibus. ſentire
q᷑ monachi venire non teneant̃: ſed abba-
tes tñ:exponendo ibi v̄bum monachi pro
abbatibus. Mas vt inqt Archi.ibi ſub no-
mine monachoꝝ ſiue fratrum abbates cõ
tinent̃:vt ꝑʒ extra de ſimo.c.vlti. et de pri-
ui.c.ex ore. Qd ſm neotericos et ꝑſertim.
d. Alexandrinum in. d.c.eps : procedit in
monachis clauſtralibus q2 illi venire non
tenentur. Secus ſi monachi ipſi parrochia
les eccleſias tenerent: q2 ratione eaꝝ ad ſy
nodum ire tenent̃: vt ſupra dictum fuit:et
ꝑʒ.xvj.q.i.de monachis.q2 monachi tranſ-
lati ad parrochiales eccleſias aſtringuntur
regulis et ſtatutis ipſaꝝ parrochialium ec
cleſiaꝝ. Et iſto modo diſtinguendo neceſſe
non foret exponere monachos pro abbati-
bus. Quam ſniam approbare ẽt vr̃ idem
Archi.xviij.q.ij.in.c.abbates. in fi.in glo.
in verſi.ſi neceſſitas.lʒ.d. Alexandrinus eũ
nõ allegꝫ.et benefacit tex.ibi. Annis aũt
ſingulis ſynodum facere debent epi in ſua
dioceſi de ſuis clericis et abbatibus vt ꝑ-
miſſi. Ibiqʒ ſtatuta in conciliis prouincia-
libus edita notificare:⁊ adulteria clericoꝝ
vel monachoꝝ diſcutere: vt hr̃ tex. qui pa-
lea eſt.xviij. di §.annis ſingulis . ⁊.c.ſeq.ex
cõcilio biloneñ. Sed q2 ſuperius circa de
ſcriptiõem ſynodi eꝑalis diximus cũ tex.
in alleg.c.decernimus. ac ẽt cunctam dio-
ceſim ſeu plebes aggregat. Querũt Archi.
et alij poſt eum ibi. Adqd layci congregan
tur in concilio epiſcopali:cum ſufficere de-
beret congregare clericos: vt ipſi poſtea ſi-
gnificarent parrochianis ſuis. Et duas ra
tiones reddunt doc.ibi. Quare etiam lay-
ci congregentur. Prima eſt q2 maior fides
adhibetur verbis epiſcopi q̄ʒ alterius cleri
ci ſm Hug. Secũda eſt q2 ipſi quoqʒ in his
que ad fidem pertinent audire debent pre-
cepta:ad que obligant̃: q2 in materia ſpiri-
tuali ẽt layci ſubijciunt̃ iudicio eccleſie: vt
in.c.i.de conſti. in.c.duo ſunt. et in.c. bene
quidem.xcvj.di.et in.c.decernimus de in-
di.cum ſimi. Et dicit Archi. ſm intentio-
nem Joã.de ſantu. q᷑ intelligendum eſt q᷑
dicta laycoꝝ vocatio fieri poſſit et debeat.
Quando aliquid de nouo in concilio pro-
uinciali ſtatutum fuiſſet:aliter aũt nõ alle.
xxiij.di.cõis ꝯ con.di.iij.placuit. el.iij.vbi
probat̃ q᷑ conſulte agendum eſt qđ de no-
uo emergit. Illud v̄o qđ poſtremo dcm̃
fuit in deſcriptione: de excõicatione duorũ
menſium quam incurrit eꝑs negligens ꝑ-
miſſa adimplere:facit doc. heſitare et ibi et
alibi nunqd excõicatio ad tempus promul
gari et ligare poſſit:et nunqd tũc requirat̃
abſolutio lapſo dicto tpe. Sed q2 nõ eſt ma
teria pñtis ſpeculationis. Satis ſit quo ad
propoſitum admonere q᷑ metu contrario
rũ nõnulli exponunt ibi excõis dictionem
pro ſuſpenſione. Cum qbus concordare vr̃
tex.in materia ꝓpa loquens in.c.ſicut olim
in fi.extra de accuſati. qui formaliter dicit.
Quiſqs aũt hoc ſalutare ſtatutum neglexe
rit adimplere a ſui executione officij ſuſpẽ-
datur. Quibus tñ nõnulli Moderniores
contradicere vident̃ ea potiſſimum rõne:
q2 excõicatio ad tꝑs proferri põt: et dictio-
nes non debent improprieri: vbi ius nõ di-
ſcrepat. Sed forte dici poſſet attendendam
magis eſſe antiquoꝝ ſniam propter tex.in
d.c.ſicut olĩ.a quo ad hoc limitare vel mo-
derari vr̃ penam illius.c.decernimus. Cus
pene demoliende ſint etc̃. ¶ De materia
autem excõmunicationis vel abſolutionis
dicto caſu vltra no.in.d.c.decernimus.tra
ctatur in.c.cum bõe.de eta.et quali. in cle.
j.de deci.vbi glo.in.c. cum deſideres. et in
c.a nobis.de ſen.excom.vbi de certa forma
abſolutionis:iunctis his que hñr.in.c.ve-
nerabilibus §.vbi aũt.de ſen.excõ. in.vj.hr̃
per Jo.an.et ſequa.in.c.fi. de matri.ꝯtrac.
contra.inter.eccle. Dixi aliqd in Agonina
mea de iterdicto eccleſiaſtico quarta anno-
tatione fol.xlix.vſqʒ ad.l.verſi.non omitto
et verſi. non tñ ſufficeret cum ſeq. et alibi
ſepiuſcule. Cõis aũt ſentẽtia vr̃:q᷑ poſteaq̄ʒ
quis incidit excõicationis ſententiam ſiue
ſub ꝯditione:ſiue ad tꝑs:ſiue aliter: q᷑ ſem
per requirat̃ abſolutio:et hec qdem opinio
vr̃ tanq̄ʒ tutior et ſecurior. Ubi agit̃ de ſa-
lute animaꝝ amplectenda. Quicquid con
trarium ſentientes ſcripſerint.
¶ Poſt hec omittendum non eſt: q᷑ hanc
epiſcopalem ſynodum nõnulli ꝑſbyteriũ.
Prouincialem vero qdam conuentũ epi-

ſcopalem appellant. De ꝓ hꝛ̃. xij.q.ij. in.c.
placuit. ibi. inconſulto concilio vel cuncto
preſbyterio. De ſecundo autē hꝛ̃. xviij. di.
in.c. de concilijs. ibi. vt.ſ. bini conuentus
per annos ſingulos habeant etc. et in.c. qm̃
quidem. ibi per ſingulas prouincias opor-
tere per conuentum epoꝝ ꝛc. ¶ Ceteꝝ ne
ſi aliqua ſaltem eoꝝ que ad praticā ſpectāt
omittamus: tractatus imperfectus videa-
tur: dicendum occurrit: quo epiſcopalis ſy
nodi: congregatio: cōcio: et expeditio habē-
da ſit. Et qdem vt ſummam breuiter attin
gamus: ne incidens materiā principalē: lō-
ga digreſſione impediat. Dicendum vr̃ ꝙ
epſ volens congregare ſynodum ſuam: dz
vel per nuncium: vel per ꝑconem: vel ad ſo
num campane: aut per edicta in plebibus
propoſita: qḋ magis cōuenire vr̃: ſeu aliter:
prout alie quoqꝫ vniuerſitates conuocant:
congregare. Citando et pn̄tes et abſentes:
qui de iure venire tenentur: vt tali die tali
hora: et in tali loco: ſe adinuicem congrega
re debeant pro ꝯſilio. Audituri proponen
da et conſulturi prout ſm deum expedire
viderint. Et ad hec facere vident iura oīa
de citationibus vniuerſitatū vel collegioꝝ
loquentia: et maxime que hn̄r. et not. in.c.
pn̄tium de teſti. in. vj. Ubi bona glo. in.c.
corā extra. de elec. in.c. cum in eccleſijs. eo.
ti. lib. vj. ponit glo. et no. in.c.i. de his que
ſi. a maio. parte. capi. vbi per doc. ꝛ Abb.
Panor. qui extēdit glo. d.c. pn̄tium. ad oēs
caſus arduos ꝛ grauiores in qbus abſen-
tes citandi ſunt. Idem ſentit Inno. in.c.ij.
de ope. no. nun. et Bar. et Moderni in.l.
reſcriptum. in prin. ff. de pac. Et in genere
de hmōi citatione vniuerſitatum hꝛ̃ per
Bar. et legiſtas in.l. oēs populi. ff. de iuſti. ꝛ
iur. et in.l.i. ff. de decre. ab ordi. facien. et in
l.ij. C. de decur. lib. x. et per Pet. de anch. in
repe.c. canonum ſtatuta. de conſti. et alibi.
Congregari aūt dz in epiſcopio: ſeu ī eccle
ſia cathedrali: vbi conſueuit: vel in aliquo
loco alio condecenti: vbi magis epiſcopo
vr̃ prout dicet.ſ. in tractatu concilij genera
lis. Adueniente vero die ꝑfixa ad conciliū
celebrandum. Oēs Abbates: prelati: et ſa-
cerdotes: quicunqꝫ cōgregati ad cathedra-
lem eccleſiam mane conuenientes. Epm
ſuſcipiunt et reuerenter ſalutant. Miſſaqꝫ
ſpūs ſancti celebrata: epſ ſtolla et pluuiali
indutus. Mytraqꝫ cum paſtorali redimi-
tus. Accedens ad altare maius certas ꝓſa
tiones: antiphonas: et orones deꝓcatorias
ad impetrandum grām et ſuffragia diui-
na decantat: choro proſequente: prout ad lō
gum hꝛ̃ in libro pontificali. Poſt que decā
tato hymno. Ueni creator ſpūs. Epo into-
nante et ceteris proſequētibus. Facto ſilē-
tio Pontifex aliqua ꝑfatione vtitur clerus
premonendo: vt ſtudioſe audire et reueren
ter ſuſcipere ꝛ exeq velint monita concilij.
Et ſi quid habent qḋ emendatione aut cor
rectione indigeat: ꝙ illud in medium affe
rant ꝑmittendo ēt ſi videat. Quare ſyno-
dus congregata fuerit: et qd in ea ꝓponen-
dum et diffiniendum ſit ꝛc̄. Prima autē
ſeſſione et die expedita: ſiue hn̄da ſit. Scḋa
ſeſſio ſiue non. Epſ eis benedicit: eoſqꝫ di
mittit. Et ſi oīa expediri non poterunt in
prima die vel ſeſſione expediunt in ſecun-
da: oībus: modo ſupraſcripto et prout ī di-
cto pontificali rite ſeruatis. Sed ꝓpoſitis
geſtis concilioꝝ et his que proponenda vi
debant: epſ ſm informationes quas a te-
ſtibus publicis ſeu ſynodalibus vel ab ali
is hꝫ: interrogare poteſt plebanos et ſacer-
dotes ſuos parrochiales de regimine et cu
ra aīaꝝ. De cuſtodia ſacratiſſime euchare-
ſtie et ſacramentoꝝ: de adminiſtratione et
diſpenſatione bonorum: et reddituum ec-
cleſiaſticoꝝ. De celebratione miſſaꝝ et alio
rum diuinoꝝ officioꝝ. De modo et forma
baptiſmi et hmōi: prout expedire viderit:
et coget ipſos de ꝑmiſſis oībus rationem
reddere: eoſqꝫ ſi opus fuerit: corriget: redar
guet: emendabit: reformabit: et diſponet in
melius: prout tetigi.ſ. in deſcriptione: et ꝓ-
bari ac notari vr̃. xxxviij. di.c. qn̄. Poſt cō-
gruam vero allocutionem ſeptem vel plu-
res viros. prout expedire viderit: qui ſint
maturiores: honeſtiores: ac veraciores: in
medium aduocat: atqꝫ illatis ſacroſanctis
euangelijs et ſanctoꝝ reliquijs eos conſti-
tuit teſtes ſynodales: indagatores prauita
tis heretice: et eoꝝ oīum que contra fidem
orthodoxam et rectam viuendi normā in
uenerint: eoſqꝫ iurare compellit: ꝙ ea que
qn̄cūqꝫ nouerint epo vel eius Vicario: qui
nuncius vel miſſus dominicus aliqn̄ ap-
pellat: bona fide manifeſtabūt: prout habet
in.c. epſ in ſynodo. xxxv.q.vj. et in.c. prete-
rea. extra de teſti. coge. cum cōcordan. His
vero expeditis poſt ſolēnem benedictionē
et ſynodale eulogium: oēs dimittit in pace
indulgentias aliquas concedendo: ſi vult:

his

his qui ſynodo interfuere. Eos etiam admonēdo et exhortando ad ea que ipſis imminent diligenter exercenda. Et diſponendo ꝙ in futuꝝ ſe ꝓmptos reddāt inueniēdo ad ſynodum quando conuocabitur.

¶ De concilio prouinciali.

PRouinciale ſiue particulare aut aliter eꝑale vel eꝑoꝝ concilium eſt illud qḋ primas ſiue Patriarcha aut Metropolitanus archieꝑs ex tota ꝓuincia ſibi decreta conuocat: ⁊ facit cum oībus ſuis ſuffraganeis. Pro moribus reformandis: cauſis: ⁊ querelis audiendis: vel ſtatutis ⁊ cōſtitutionibus ſynodalibus relegendis: nouis condendis atq; edendis. Hec deſcriptio ls vſquequaq; ſuum diffinitum non euacuet: vt patebit in ſequētibus: colligi vr̄. xviij. di. per totū: ⁊ per glo. xvij. di. in ſum. ⁊ melius q̄ȝ alibi. extra de accu. c. ſicut olim. cum ſuis concor. Huius autē deſcriptionis occaſione opereꝑcium exiſtimaui pauca ēt de hoc prouinciali concilio perſtringere: quod magni momēti exiſtit: qḋq; in multis cum vniuerſali conuenit. Ne igitur euagando confuſionem nobis inducamus. ⁊ principale propoſitum concilij generalis impediamus. Leuiori indagine que infra annotant̄ percurremus. vȝ.

¶ Unde ꝓuinciale ſeu eꝑale ꝯciliū dicat̄.
¶ Quis illud facere vel cōgregare poſſit.
¶ Qui vocandi ſint ireq; teneantur.
¶ Qua pena puniantur epiſcopi ire recuſantes vel omittentes.
¶ Quando ⁊ quotiens celebrandum ſit.
¶ Quo ordine vel modo celebretur.
¶ Quid in eo proponi: tractari: diffiniri: ⁊ ſtatui debeat ⁊ poſſit.
¶ Quā iuridictiōes hēat ꝯciliū ꝓuinciale.

QUo ad primum igitur. Abbas. Panor. in. d. c. ſicut olim. de accu. in. ij. col. in ꝥ notabili. dicit ꝙ prouinciale vocat̄ a prouincia q꜡ quelibet ꝓuincia dȝ hēre vnum Archieꝑȝ ⁊ decem eꝑos. de quo. vj. q. iij. c. ſcitote. qui tex. aliter loquitur: dicit enim ꝙ Prouincia eſt illa que hȝ deceȝ aut vndecim ciuitates: ⁊ vnum Regem ⁊ totidem minores ꝑtātes ſub ſe: ⁊ vnuȝ Metropolitanum: alioſq; ſuffraganeos decem vel. xj. eꝑos: iudices: ad quoꝝ iudicium oēs cauſe eꝑoꝝ: reliquoꝝ ſacerdotum ac ciuitatum referant̄: ⁊ ibi dicit glo. ꝙ hoc iō ſtatutum fuit: q꜡ cā eꝑi coram duodecim eꝑis eſt tractanda. xv. q. vij. ſi qs tumidus. Idē quoq; Panor. in. c. graue. de ꝓben. in ſi. dicī concilium prouinciale ſic dictum q꜡ repreſentat eccleſiaȝ prouincie: ⁊ ꝙ in hoc intereſſe debent eꝑi prouincie. Aliter tñ̄ ſummitur prouincia ſm̄ Jo. de anna. in. d. c. ſicut olim. in. iij. col. in. l. ſi. cū ibi no. C. de ꝑſcrip. longi. tempo. Ubi glo. que ſm̄ eum reputatur ſingularis dicit: ꝙ cum hodie ſingule ciuitates hēant ſua regimina. Quelibet ciuitas dici pōt ꝓuincia. Unde inqͭt ipſe gl. illa vtilis eſt in materia preſcriptionis ad ſciendum: an ⁊ qñ̄ qs ꝑſcribere poſſit contra abſentem: vnde ſm̄ illam glo. ſingularem. Ille dr̄ in prouincia q eſt in ciuitate: ⁊ ille extra ꝓuinciaȝ qui eſt extra ciuitatē. Uide ēt que in propoſito not. per Albe. de roſa. in. d. l. ſi. in. ij. colū. ⁊ p Bernar. ⁊ doc. in. c. coram. de elec. vbi dr̄ ꝙ Cremona ⁊ Regiū ſunt diuerſaꝝ ꝓuinciaꝝ: q꜡ Cremona ſubeſt Archieꝑo Mediolaneñ. Regius Rauēnati. Et Archieꝑi qͥdem in ꝓuincijs ſuccedere dñ̄r preſidibus: vel in ſpūalibus loco ꝑſidum dñ̄r: q꜡ qͥlibet preſes vni prouincie ꝑſidebat. l. ſi eadem. ff. de aſſeſſo. Cum igit̄ hodie non hēamus ꝑſides: ꝓuincie diſtingunt̄ per archieꝑatuȝ ad hoc in auc. de her. ⁊ fal. circa ſi. vbi impator conſtitutiōes illam archieꝑis mitti debere dicit: vt illi poſtea ad ciuitates eam mittant. Hoſtien. vero in ſum. ti. de elec. qualiter faciēda ſit. verſi. cōmode. dicit in citationibus ad electionem faciendam: non eſſe intelligendaȝ prouinciam talem ac tantam: vt dicit canō. vj. q. iij. c. ſcitote q꜡ ſm̄ eum multe prouincie ſunt diffuſe: ⁊ mora ꝑiculoſa eſt extra de elec. c. cum inter vniuerſas. ⁊. c. ne ꝓ defectu. Sed vna ꝓuincia intelligenda eſt: ſicut vulgariter dr̄ Lōbardia: Tuſcia: Terra laboris: ſm̄ Goffre. Itē ſm̄ Albe. vbi. s. Aliqñ̄ vna diocefis ponit̄ pro vna ꝓuincia: vt no. ix. q. ij. c. eꝑi qui. Quicqͩ aūt ſit. Prouincia: ſatis eſt ꝙ in ꝓpoſito nr̄o prouinciale concilium a ꝓuincia quā hȝ Archieꝑs ſuo ſub Metropolitatu denoīatur. Quod ēt concilium eꝑale dr̄: vt hꝛ̄. xviij. di. q. j. c. de concilijs aūt eꝑalibus. cum ſi. Non qͥdem ꝙ ab eꝑo cōuocetur: ſed q꜡ eꝑi

tñ qui de neceſſitate vocãdi ſunt: vocales ſunt in eo: ⁊ illud conſtituũt, vt probatur. ea. di. xviij. fere per totum. ⁊ alibi.

¶ Quis ↄciliũ ꝓuinciale ↄgregare poſſit.

Quis illud facere vel cõgregare poſſit: ⁊ dicẽdũ eſt: ꝙ Metropolitanus in ꝓuincia ſua illud cõgregare põt ⁊ ꝺʒ: vt clare ꝓbat: lateqꝫ leg. ⁊ no. xviij. di. c. pp. el ꝑ. ⁊ el. ij. cum ſi. Primas quoqꝫ in ſuo primatu illud põt cõgregare: vt. iij. di. regula. §. porro. Metropolitanus tñ cõcilium ſuum facere põt ſine auctoritate primaꝫ. xcii. di. c. ſiqs eps. ⁊. xj. q. j. ſi clericus aduerſus. ponit glo. xvij. di. in ſum. ⁊ vtrobiqꝫ per ſcribentes. Et q̃uis primas non debeat intereſſe concilio ꝓuinciali ſui Metropolitani. Attamen in magnis ⁊ arduis negocijs Metropolitanus primatẽ ſuũ conſulere ꝺʒ: put quo ad vtrunqꝫ ꝓbatur. xviij. di. de concilijs. iuncta glo. ibi. ⁊ quo ad ſcõm. lxv. di. de pſona. ⁊. vj. q. iiij. ſi iter epos. Sed contra pmiſſa ꝙ ſaltem congregari non poſſit abſqꝫ licentia Pape hmõi concilium facere vꝫ tex. xvij. di. c. nec licuit. vbi dꝫ ꝙ non licuit nec licebit particularẽ ſynodum ſine Papa celebrare: ⁊ cõtrafacit ẽt tex. in. c. concilia ſacerdotum. ea. di. Qui tex. ẽt dicit. ꝙ concilia ſacerdotum ecclefiaſticis legibus quotannis decreta per prouincias: qꝛ pñtiam Pape non hñt: valitudinem pdiderunt: ⁊ ibi glo. exponit ſacerdotum. i. epoꝝ. et verbum ꝓuincias facit ꝙ tex. ille. de ꝓuinciali oĩno loquatur. Sed rñd. Archi. et doc. ibi ꝙ dicta duo capitula intelligũtur de mã de qua hꝛ. xxiij. q. v. c. de liguribus. qꝛ Patriarcha Aglee et epi Ligurie Uenetie et hiſtrie noluerũt a principio acqeſcere concilio gnto Cõſtãtino. Sed ſe congregare voluerũt et cognoſcere ac corrigere: vel moderari que in dcõ concilio gnto geſta fuere: qꝺ non licuit eiſdem. Et iccirco dũ tex. dicit. nec licuit particularem ſynodum congregare: ſubaudi: vt ingt glo. ibi ad aliqd gnãliter ſtatuẽdũ: vel ad renocañ. illud qꝺ in concilijs gnãlibus vel vniuerſalibus eſt ſtatutum. Non aũt ꝙ pp hoc ꝓhibeat qn concilium prouinciale celebrent et ſtatuta faciant et promulgent metropolitani valitura in ſuis ꝓuincijs: vt ſentit et dicit Archi. in. d. c. concilia. Illa ergo duo iura vel loquũtur de cõcilijs gnãlibus ꝙ. ſ. nemini liceat illa congregare ſine auctoritate Pape: vel quatenus de ꝓuincialibus intelligãtur ꝓhibẽt hmõi concilia ꝓuincialia ad hoc congregari: vt ſtatuta gnãlium concilioꝝ: vel ipſa generalia concilia iudicent vel interptentur. Mortuo aũt Metropolitano ſi concilium faciendum immineret. Epi cõprouinciales illud inter ſe conuocant ⁊ concilium faciũt ſm hug. ⁊ Archi. xviij. di. placuit. ⁊ gemi nia. in. c. pp eccleſiaſticas. facit qꝺ no. Inn. in. c. j. de maio. ⁊ obe. ⁊ in. c. cum nobis oli. de elec. ponunt Moderniores. xvij. diſt. c. j. Quinimo cum alius in locum eius fuerit ſubrogandus cõprouinciales epi ad metropolitanam ciuitatem ſe congregant ⁊ conuocato concilio de alio ꝓuident ⁊ ordinãt. lxiij. di. metropolitano: ⁊ idem ſi eſſet abñs a prouincia ⁊ neceſſitas immineret ordinandi aliquem epm ⁊c̃. Quia tres epi cũ lña primatis conuenire pñt ⁊ ordinare ipſũ in quocunqꝫ loco honeſto: vt hꝛ. lxv. di. c. placet. iuncta glo. Et ſi i tota ꝓuincia remãſiſſet vnus ſolus eps. Tunc ille ſupſtes epos prouincie vicine conuocare poſſet: ⁊ cũ eis ordinare comprouinciales epos. Et ſi eps ille negligeret. Populi pñt cõuocare epos prouincie vicine: ⁊ ipſi epi cõmonito per lras ſuas: prius epo illo ꝓuinciali ei declarata cã conuocationis ⁊ neceſſitate imminẽte: ſi ille nihil legitimum reſcribat: ſed diſſimulet et procraſtinet: illi nihilominus ꝓcedere poterunt ad ordinationem talium epoꝝ: vt hꝛ in. c. ſi forte eadẽ di. qui tex. eſt optimus in materia ↄuocationis concilij gñalis vbi papa vel alij ad quos ſucceſſiue illud cõgregare ſpectat hoc facere recuſant vel negligunt ꝑcraſtinando. Conuocat ẽt qñqꝫ pontifex maximus hoc concilium ꝓuinciale tãq̃ primas et Patriarcha vrbis et ꝓuincie eiuſdem. Ad qꝺ admittit comprouinciales epos: Archiepos et dez cẽm ac ẽt aliqñ populum Ro. pro decidendis ⁊ ventilandis his que ſpectant ad ꝓuincias et patriarchatum Romanũ. Nam et ipm Patriarcham hoc eſt principem et patres patrum qñqꝫ iura appellant. xxij. di. diffinimus. Dixi late in Libello meo. De preſtantia patriarchaꝝ. Celebrat aũt hoc concilium prouinciale Romanũ ipſo pontifice pñte vel ipſius et ſancte Ro. eccleſie legato. iij. di. c. regula. §. porro. lxiij. di. in conci-

vide thomaſiñ in tr. de ratione ha... di Concili...

lio. Verūtamen Statuta z Decreta in hac ſynodo prouinciali Pape edita: videnť generalia.ar.in.l.fi.C.de legi.in prin. vbi dicit φ ſententia diffinitiua principis lata ſuper cauſa de qua plene cognouit z eius declaratio hʒ vim legis generalis: de ſtatutis vero legati apoſtolici vel Metropolitani in hoc concilio promulgatis dicetur aliqd.ī.in vſi. Quid in eo proponi diffiniri zc.

¶ Qui vocandi ſint z ire teneantur ad concilium prouinciale.

Qui vocandi ſint z ire teneantur. Et qdem ex varijs caplis.xviij.di.quaſi per totum euidenter apparet concluſiue loquendo: φ ad finem diffiniēdi z ſtatuendi ſoli epi cōprouinciales vocandi ſint z ire cōpellanť. Sed inferiores epis citanť cum opus eſt vt conſulant.ar.lxiij.di.obeūtibus.xij.q.ij.ſine exceptione §.i.z.x.q.ij.caſellas. z eſt pulcher tex.de ſen.z re.iudi.c.ad apſice.lib.vi. Ubi Papa pollicet ſe vocatuꝝ Reges: plaros: z principes tam eccliaſticos q̄ ſeculares ad tractatū.ſ.z ad cōſuleñ. ſm Panor. in.c.fi.de his que fi.a pla.qui tex.facere vr̄ pro z cōtra hanc ꝯclōnem. Quia ibi colligi videť: φ imo ad concilia ꝓuincialia vocanda ſint etiam de neceſſitate capitula cathed: alium eccleſiaꝝ: ſed ſm Inno.in.c.graue.de pben.in.i.col.ille tex.intelligitur φ.ſ.vocādi ſint tunc demum quñ de eoꝝ facto agiť alias non, niſi de honeſtate vel pp conſilium hoc eſt cum opus ſit pro eoꝝ concilio ipſoꝝ preſentiam hr̄e: qꝛ forte viri lr̄ati ſunt vel multum prudentes z experti. lxiij.di. obeuntibus. Qđ impugnare vr̄ Abba. Panor.in .d.c.fi.dum ſūmat poſt Joā.an.ſimpliciter illum tex.φ ad concilia ꝓuincialia vocari debent z admitti Cathedralium eccleſiaꝝ capitula. Unde dicit ipſe Jo.and. ibi φ ſicut ea que expediuntur p epm fieri debent de conſilio canonicoꝝ. extra de his que fi.a prela.c.nouit.z.c.ſeq. Sic illa in prouinciali concilio expediri debent de conſilio nūciorum eorūdem capituloꝝ cum canonici cōmode ire non poſſint.alle. de maio. z obe. humilis. Qđ veꝝ intelligit Hoſti.ſm eum niſi plati aliqua ſecreta de mandato ſupioris haberent tractare que ſine tranſgreſſione iuramenti non poſſent reuelare.extra de iureiur.ego.n.vel alia iuſta cauſa ſubeſt propter quā illud qđ inter eos agiť non deberent alijs publicare, ſicut in ſimili no.ſʒ eū. extra eo.nouit.ꝓut ꝑn. Et quoad dictā impugnationem Inno. dicit. Panor. in.d.c.fi.in ꝑ nota.φ Inno. multum vacillat i.d.c.graue.dum queritur, nungd de neceſſitate iſta capitula ſint vocanda ad concilium prouinciale. Unde dicit φ ipſe tenuit φ ſic z φ alle.illum tex.qui ſm eum optime probat: vt pʒ per v̄bum debeant: φ regulariter eſt neceſſitatiuum, vt dicit glo.no.in cle.attendentes.de ſta.regula. Sed tandem concludendo circa hoc dicit diligenter ponderandum illum tex.in eo φ iſta capitula ſolum admittuntur ad tractatum, qđ ſm eū non ponderatur ab aliquo. Uñ putat ipſe, φ in hꝫ ꝯcilio ſoli epi ſint iudices, qꝛ tex.ibi non dicit φ vocentur ad iudicandum vel ad decidendum: ſed tm̄ ad tractatum. Mihi quoqʒ hoc ſit ꝓbabile: ſed non diſplicet etiam opi. Inno.que cum opi. Abb.ꝯcordari poſſet. Si diceremus φ regulr̄ iſta capla de neceſſitate non ſint vocāda: niſi in duobus caſibus vʒ: dūʒ eoꝝ cāe agunť: vel aliqd tractandum eſt qđ eos tangat: z ꝓcedit tūc opi. Inno.quam approbare vr̄ tex.z glo.in verſi.contingere. Itē z ſcđo vbi cōſuetudo legitime forte pſcripta ſubeſſet: φ vocentur: ſicut contigiſſe vr̄ in.d.c.fi.z tunc φ admittantur tm̄ ad tractatum z ad conſulendū: non aūt ad decidendum vel ſtatuendum: z ꝓcedat opi. Panor. ne tot iura que ſtatuūt φ ſoli epi de neceſſitate vocentur vocaleſqʒ ſint: corrigant. Unum verbum dixit Calde.in ti.de conſti.conſi.xxij. Incipit an eps poſſit: φ rō quare caplʒ cathedralis admittitur in ſynodo non eſt rōne ſui piudicij: qꝛ ſi hoc eſſet eadem rōe omnes ſupradicti indifferenter vocarentur. Sed vera rō eſt ſm eum: qꝛ eps z capitulum faciunt vnum corpus: quaſi velit inferre: φ adhereāt epo vt corpus ipſius: z ſic φ aſſiſtant pro ꝯſilio epiſcopi: cū nō liceat membra a ſuo capite diſcedere: qđ notari poſſet pro arg° in iſto ꝓpoſito. ¶ De Abbatibus z monachis an .ſ.citandi ſint z venire compellantur ad ſynodum prouincialem: videnda ſunt que diximus.ī.in ti.quotuplex ſit concilium verſi.qđ de Abbatibus dictus fuit. Et in tractactu diſpoſitionis in ti. Qui ad concilium vocandi ſunt circa fi.vſi. Item magni Abbates: z in ti.qui ad concilium ire teneantur.

Uocantur quoqꝫ: vt modo dicebamus de
illis capitulis:oēs illi quorum intereſt:ꝛ de
quoꝝ cauſis vel negocijs agitur vt compa-
reant ad agendas cās ſuas ꝛ ad ſe defendē
dum.xviij.di.c.pp eccleſiaſticas.ibi conuo-
cāte Metropolitano eṗo: oēs prouinciales
eṗos:ita vt ad concilium veniant omnes
presbyteri ꝛ diaconi: vel hi qui ſe leſos exi-
ſtimant:vt.d.c.obeuntibus.lxiij.diſt.Et rō
eſt qꝛ ſine citatione nemo condemnandus
eſt: cum citatio ꝛ defenſio ſit de iure nāli:
que a principe vel concilio omitti non de-
bet neqꝫ pōt.l.facultas.C.de iur. fiſci. lib.x.ꝛ
in cle.paſtoralis.de re iudi.cum ſi.Si autes
ageret de vniuerſali ſtatu eccleſiarū vel cle-
ricoꝝ oīum totius ꝓuincie,tunc oēs indiſ-
ferenter clerici vocandi forent ſaltem in ge
nere per edicta. ar.xviij.di. decernimus.et
ratio pōt eſſe de quaꝫ. Si tñ dicto caſu nō
comparerent oēs vel nulli inferiores non
obeſſet:dūmodo eṗi conuenirent ad iudi-
candum.Layci quoqꝫ ſi de cā vſi eoꝛqꝫ tan
gente tractandum eſſet vocandi forent i ge
nere non qdem vt iudicarent:ſed vt aſſiſte
rent.xcvj.di.c.vbi nam legiſtis:vbi de.hoc.
Rogati tñ ꝛ de licentia Pape vel concilij
intereſſe pñt concilijs diſputare ꝛ etiam vo
cales eſſe.lxiij.diſt.hadrianus. ꝛ ibi notari
conſueuit:rōnem aūt quare vocētur dicto
caſu.reddit glo.in.d.c.vbi nā.Quia qḋ oēs
tangit ab oībus dꝫ tractari ꝛ approbari.ar.
fm.eaꝫ.lxvj.di.c.i.extra de his q̄ ſi.a prela.c.
ſi.vbi etiam glo. Aduerte tñ qꝛ nō poſſent
premiſſa per eos approbari ſtatuendo vel
decidēdo niſi prout ſupradixi.Quia ad eos
nō ꝑtinet eccleſiaſtica negocia ꝑtractare ex-
tra.de ele.c.meſſana.ꝛ.c.ſacro ſancta.ad qḋ
vide per Jo.an.ꝛ alios late in dicto.c.ſi.

¶ Qua pena puniantur nō eun-
tes ad concilium ꝓuinciale.

Qua pena puniantur eṗi ad cō-
cilium ꝓuinciale ire recuſantes
vel omittentes:ponit tex. ꝛ ibi
no.xviij.di.c.non opꝫ.c.perue-
nit.c.eṗs.ꝛ ſeq.ex qbus colligi-
tur:ꝙ niſi epiſcopi ipſi ex graui aliqua ne-
ceſſitate inhibeantr:quo tñ caſu legatuꝫ mit
tere tenentur:vt dicit tex.in.c.eṗs ad ſyno
dum.vel litteratorie cum alio nuncio ſe ex-
cuſare:vt dicit tex.in.c.placuit.ea.di. ſuſpē-
duntur ab adminiſtratiōe ꝛ ab officio epi-
ſcopali vſqꝫ ad ſynodum ſequentis anni ꝛ
a participatione ꝛ cōione fidelium ꝓhiben
tur.Nec tunc ſufficit veniſſe:ſed perſeuera-
re debent vſqꝫ ad finem:aliter aūt puniun
tur eiſdem penis:vt hr̃ in.c.ſiqs aūt. ea.di.
Impedimenta autē multa excuſantia cita-
tos eṗos ad concilium.ponit glo.ꝛ doc.ꝓ-
ut eam ibi. ea.xviij. di.c.peruenit. in verſi.
neceſſitatibus.que per te videre poteris.ne
volumen impleant.¶ Dicto ēt caſu legiti-
me excuſatus dr̃ eṗs ſi Archieṗo tñ excuſa
tionem ſuam facit:nec eſt neceſſe ꝙ ſe excu-
ſet in concilio vt ꝓbari vr̃ in.d.c.placuit.
ibi.niſi aūt rōnem impedimenti ſui apud
primatem ſuū reddiderint ꝛc. Et crederes
hanc excuſationem vel impedimēti cauſam
eſſe arbitrariam qcquid ibi ſcribāt doc.ar.
in.c.de cauſis.extra de offi.dele. Sed dicto
caſu legitimi impedimenti mittere ēt poſ-
ſent eṗi ꝛ alij vt dixi legatum vel nuncius
ſine lr̃is. Dūmodo eſſet perſona notabilis
ꝛ legalis:vt ſentire vr̃ glo.in.d.c.placuit.in
verſi.litteratorie.per tex.xcvij.di. nobiliſſi-
mus.extra de offi.deleg.prudentiam. extra
de reſcrip.ex parte.ꝛ.c.ſuſcitatus.Sed intel
lige dictam glo.prout intelligunt doc. ibi.
non quidem ꝙ idē nuncius habeat inter-
eſſe ꝯcilio:ſed tñ ꝙ ipm hēat excuſare.Duꝫ
modo talis ſit is nuncius cui credi poſſit ꝺ
impedimento ſm Hugo.ꝛ Archi. Impe-
ditus.n.in hmōi actibus collegialibus cō-
ſtituere non pōt ꝓcuratorem extraneum a
collegio:vt in.c.qꝛ pp.§.illud extra.de ele.in
.c.ſiquis iuſto.eod.ti.lib.vj. facit qḋ voluit.
Jo.an.in regula.qḋ alicui ſui noīe.de regu.
iur.in mercuria. Poſſunt tamē taliter im
pediti ꝛ aliter ſatiſfacere.vꝫ.poterunt ꝓpri-
is litteris conſenſum ſuum deſignare:ꝛ ta-
lis conſenſus annumerabitur cum alijs cō-
ſentientibus ꝛ ecōtra.lxv.di.c.non dꝫ. ꝛ.c.
eṗs.cum ſi.Et hac occaſione querit glo.ibi
in vſi.rōnem.quō ꝓbetur iſtud tale impe-
dimentum:ꝛ ſentire vr̃ ꝙ cām impedimē-
ti per vnum teſtem ꝓbare poterit.extra de
ꝓcura.ex inſinuatione. not. in.c.querelam.
eo.ti.Sed tandem ſentit ꝙ hoc caſu ſit ſpe
ciale vt credatur vni teſti cum iuramento
ipſius eṗi. Et ſm ſcribentes non eſt mirus
ſi hoc caſu admittuntur leuiores ꝓbatiōes,
tum pp pſonā eṗi:pro quo ꝑſumitur ꝙ nō
mentiatur,cum ſit pſona religioſiſſima:ex-
tra de voto.c.ex multa.tuꝫ qꝛ de graui ꝑiu-
dicio alterius non tractatur: pro quo facit
glo.in.c.

glo.in.c.ſicut.de ſen. excõ. Et adverte q ta
liter vocati debent venire infra terminum
vel ſaltẽ ad terminũ eis aſſignatum : prout
ꝓbatur et ibi no.in.d.c.placuit.in verſi. cõ
petenter.et in.c.ſi eps.in verſi.ad cõſtitutas
diem etc.et.lxv.di.c.qm̃.§.qui vo. ibi.T.cõſti
tuta tẽpora. alias aũt punirẽtur prout.s.vel
forte arbitrio. Archiepi circũſpecta qualĩ
tate pſone:viaꝝ:ꝛ impedimẽtorum allega-
torum. Nam etiam mora poſt tempus pur
gari põt:ꝛ patienter ds audire Metropoli-
tanus excuſationes rõabiles eorum q in tẽ-
pore venire nõ potuerunt: vt probatur. iij.
q.vj.multum ſtupeo. Si autem non purga
retur talis mora tunc ↄtra eos ad penas ſta-
tutas procedi poſſet. Quia vt dixi ipſi ſoli
archiepo facienda eſt talis excuſatio: ꝛ rõ eẽ
poteſt:q2 ipſe eſt ille qui citat ſeu convocat
et iudex huiuſmodi cãe eſſe vr̃: vt dr̃.xviij.
di.c.ſi eps metropolitanus.c. ſiqs eporum.
et.c.pp eccleſiaſticas.cum ſi. Qd autem iu-
dex ſit facit quod not. Inno.et doc.in.c.gra
ue.de preben.vbi dicunt ſm aliquos q epi
ſuffraganei in concilio provinciali ſunt po-
tius aſſeſſores q̃ȝ iudices per iura que per
eos allegãtur.ibi.et.T.ſuis loco et tempore di
cetur latius.q̃nquidem in hoc circa ſingula
non ſit inſiſtendum. ¶ Archieps autẽ ne
gligens ſingulis annis dcm̃ concilium con
uocare et agere neceſſitate:violentia:vel cau
ſa rationabili ceſſante canonicis penis ſubia
cet. Iuxta tex.in.c.q̃nquidẽ.§.hunc ergo ca-
nonem.xviij.di.Et dicit Archi.poſt hug.
q huiuſmodi canonice pene ſunt que hñr i
ea.di.xviij.c.ſi eps.et in.c ſiquis epiſcoporũ
et extra de accuſa.c. ſicut olim. faciendo vis
in eo q dicit tex.canonicis penis.ac ſi dice-
ret q in ſacris canonibus alie non reperiun
tur pene ſtatute contra negligentes conuoca
re concilia huiuſmodi q̃uis dicta iura lo-
quantur in epis ciuitatis et ire negligentibus.
et tex.in.d.c.ſicut olim.loquatur in ſynodo
epiſcopali:tamẽ maior rõ nõ eſt in vno q̃ȝ
in altero caſu:cũ vtrobiqȝ notetur contem
ptus canonis. Et habeatur reſpectus ad ma
la que proueniunt ob non celebrationẽ con
ciliorum:quicquid dixerit Jo.de fantu.qui
dicebat q ex quo in caſu iſtius concilij non
inueniebatur pena expreſſa in iure q hmõi
pena erat arbitraria.ar.extra de offi. deleg.
de cauſis. ¶ Puniuntur etiam Principes:
et alij layci vel Clerici quicunqȝ impedien-
tes dicta concilia celebrari q excõicantur:ſi-
deliũqȝ cõione puantur:vt dicit tex.in.d.§.
hunc ergo . ¶ Ceterum q2 ſupra diximus
q pmates quoqȝ et patriarche concilia ſua
provincialia facere debent.iij.di.§.porro.que
rit Jo.de imo.in.c.graue. de pben.i ix. col.
Nunqd archiepi ſubiecti primati vel patri-
arche ire teneantur ad concilium primatis
vel patriarche. Et q̃uis dicat ſe non reperi-
re tactum per doc.nec iura videãtur ſm eũ
decidere hunc caſum:q2 forte fuit d mente
iuris q non teneantur accedere:cum nõ re-
periatur iure bñ cautus: pro quo facit. xviij.
di.c.j.et per to.Unde cum in hoc grauẽtur
archiepi:q ſingulo anno tenentur conciliũ
provinciale celebrare:in altero releuãtur.ar.
in.l.eum qui.ff.de iureiurã. Et dignitas pa-
triarchalis vel primatie in hoc operabitur:
q Archieps coram eo poterit conueniri. ar.
eorum que hñr in.c.paſtoralis.de offi.ordi.
Item a ſnia archiepiſcopi appellari poterit
ad primatem ſiue ad patriarcham:facit(di
cit ipſe)qd hr̃.de appella.dilecti.et in.d.c.j.
xviij.di. Attamen ego ſalua reuerentia tanti
doctoris:crediderim q patriarcha ſaltem ex
cauſa conuocare poſſit oẽs metropolitanos
et epos ſui patriarchatus: cum aliqd arduũ
imminet expediẽn. prout ſupra dicebamus
de papa. Et hoc ſentire vr̃ Inno.in.c.graue
de pben.in.ij.col. dum dicit qd concilium
provinciale facit : archieps ſine primate: et
primas q̃ndoqȝ ſine archiepiſcopo:ergo nõ
ſemper ſm eum. Patriarcha.n.ipſe ls ſit pri-
mas et phonoretur:tamen metropolitanus
eſt.lxv.di.c.qm̃ mos. ibi hieroſolymorum
epiſcopo honor deferatur: habeat conſequẽ-
ter honorem manente tamen Metropoli-
tane ciuitatis honore proprio:ꝑpter hoc.n.
qd maiore peminentia honoretur nõ aufer
tur ſedi id qd ſibi icumbit:pro quo facit qd
ſupra diximus de abbatibus vel monachis
habentibus populum:vt.ſ.ad ſynodum epi
ſcopales ire teneantur.extra de ꝑui.c.ex ore.
Et reuera niſi hoc eſſet:parui momenti eẽt
hec dignitas et peminentia in reformandis
et corrigẽdis moribus ſue ꝓuincie: et parũ
fuiſſet ſupponere archiepos patriarchis ni
ſi eos conuocare poſſent ad ſynodum: et ſi
hoc diceremus maximum reſultaret abſur
dum:q.ſ. Metropolis patriarchalis: et ce
teri eius ſuffraganei immunes eſſent a cele
bratione concilij: et ſic ſequerentur incõue
nientia multa:que ſequi ſolent ob non cele
brationem conciliorum de quo in.c.j.et in.c.

peruenit.xviij.di. Item et alia rõne. Patri
archa eandem iuriſdictiõem h; in ſubditis
ſuis:ꝙ Papa in ſuis:ita dicit tex.in auc.de
ti.eccleſia.colla.ix.§.j.concor.⁊ ſeqtur gl.xxij.
di.renouantes.⁊ ibi tex. dicit.ꝙ eccleſia cõ
ſtantinopolitana h; ſilia priuilegia romane
eccleſie:l; ſit ei inferior. Itẽ ſm aliquos cau
ſas epiſcopoꝝ ſuorum audit: eos deponit:
eoſq; ordinat ſm tex.in.d.auc. d eccleſia.ti.
ſed ꝙ epos depõat vr̃ dubitaſſe.glo.vnde.
doc. expõere voluerunt vbicunq; reperitur
ꝙ patriarcha epiſcopum depoſuerit : vt in
telligatur de mãdato ⁊ cõmiſſione pontifi
cis maximi:qd ẽẽt impropriare lr̃as tex.⁊
violare ſenſu; Sed hoc ideo dicunt q: dif
ficile eſt reſpõdere multis capitulis que cõ
trarium exponere videntur que habentur.
iij.q.vj.vbi ſunt tex.priorem opi.coadiuuã
tes qui videntur tacite concordare dictas
opiniones:ſi bene ponderentur:vt.ſ.intelli
gantur ꝙ patriarche vel primates ſoli non
poſſint deponere epiſcopos ſine concilio:⁊
hoc bene coadiuuat.text. xv.q.vij.ſiquis ti
midus:cum tribus ſequentibus. Ubi dici
tur ꝙ in cauſis epiſcopoꝝ non debent eſſe
minus ꝙ̃.xij.epiſcopi ad iudicañ. Saluo
honore Romani pontificis: qui ſolus pro-
cedere poteſt ad depoſitionẽ epiſcopi:qd ap
probare vr̃ ẽt tex.iij.q.vj.c.hec qppe.c.mul-
tum ſtupeo.cum ſuis concordã.que ita poſ
ſunt intelligi. Redeundo ergo ad primum
ꝓpoſitum:qd.ſ. Patriarcha facere poſſit ⁊
dẽat conciliũ:⁊ ẽt cogere ſuffraganeos ⁊ ar
chiepiſcopos ſibi ſubiectos ad illd: vr̃ p p̃-
miſſa:q: vt diximus eandẽ h; iuriſdictiões
⁊ eandem preeminentiã ac eadẽ priuilegia
in ſubditos ſuos. ꝗ Papa in ſuos ⁊ in oẽs.
Papa autem concilium prouinciale ⁊ gñia
le facit.citando ⁊ cogẽdo Metropolitanos
epiſcopos ⁊ alios oẽs prout ſ. diximus.⁊.i.
latius dicemus.ergo ⁊ patriarcha ⁊c. Sed
non eundo per mendicata ſuffragia: ꝙ idẽ
patriarcha concilia ſua faciat:⁊ venire recu
ſantes puniat.vr̃ tex. iij.q.v. quod ſuſpecti.
Ubi vr̃ ꝙ patriarcha oportit epiſcopos ad
ſynodum ſuam prouinciales vocatos ⁊ ire
recuſantes:⁊ hoc legitime facere dr̃: qd pro-
bat verbum canonice ibi in tex. poſitum.⁊
de concilio ẽt patriarchali meminit tex. in
d.auc.de eccleſia ti.§.i. facit q: epiſcopi com
prouinciales non ordinantur: nec conſecrã
tur ſine ſcia ⁊ voluntate primatis.lxv. di.c.
epiſcopus non eſt ordinandus.§.ſinaũt cũ
ſequẽtibus. Cuius ergo eſt condere:eius eſt
tollere ⁊c. Quia oĩs res per quaſcunq; cau
ſas naſcitur:per eaſdes diſſoluitur.extra de
regu.iur.c.i.ſed illud fieri non poteſt ſine cõ
ſenſu ⁊ conſilio ſaltem.xij.epiſcopoꝝ vt ſ. di
ximus ergo ⁊c. Superfluum tamen eſt hodie
de his diſputare:q: nunc non modo epiſco
pi:ſed archiepiſcopi ⁊ patriarche ipſi ꝓ ar-
bitrio ſedis apl̃ice diſponuntur ꝓpter deli-
cta ⁊ dementia noſtra: ⁊ titulus de electione
quo ad ipſos ⁊ fere quo ad omnes migra-
uit ⁊ receſſit ab aula:licet adhuc mẽbranas
occupet. Benedictus Deus.

¶ Quando ⁊ quotiens concilium prouinciale celebrañ ſit.

Quando ⁊ quotiens celebrandũ
ſit hoc concilium.lege plures tex.
no.xviij.di. maxime i.c.habea
tur.i.c.ꝓpter eccleſiaſticas.⁊ in
.c.peruenit. In qbus ſm anti-
qua ⁊ meliora iuuentutis eccleſia noſtre tẽ-
pora:bis in anno:ſemel.vz.poſt tertiam pa
ſchalis ſolẽnitatis hebdomadam:ita vt in-
ter paſcha ⁊ penthecoſten concilium cõple-
retur. Scdo vero loco idibus Octobris cele
brari mandabat. Sed ſucreſcente etate eiuſ
dem eccleſie:cum negligentia ac rerum diui-
naꝝ contemptu:ignauia ⁊ torpore non mo
dico:ſtatutum fuit poſtmodum in ſexta ſy-
nodo : vt omni excuſatione remota oĩbus
modis:ſemel in anno fieri ⁊ deprauata cor-
rigi deberent:ſm tex.in.c.qm̃ quidem. ead.
xviij.di.que geminatio verboꝝ.vz.oĩ excu-
ſatione remota omnibus modis:ſapit pre-
ciſam coarctationem ⁊ omnimodã ſuperio
ris deliberationem:ſm Bal. in vſi. feu.de
pace conſtã.in verſi. caſſentur ⁊ irritentur.
Ubi dicit ꝙ verbum caſſentur iunctum cũ
verbo irritentur importat sniam ⁊ ipſo iu-
re ⁊ facto:ita vt alia snia non expectetur: l;
per verbum futuri temporis ponatur: quod
dicit notañ.⁊ hoc facit illa geminatio ver-
borum:⁊ hoc idem approbare vr̃ tex.de ac-
cuſa.c.ſicut olim. ponderando ibi verbum
non omittant:ſed Hoſti.ibi ⁊ Jo. an.poſt
eum dicunt:ꝙ pauci metropolitani hoc ſer
uant. Aliqui.n.ſm eos nunq̃ faciunt pro-
uinciale cõcilium:aliqui ſemel in vita ſua:
⁊ qui melius faciunt illud faciunt de bien-
nio in biennium. Cum tamen ſm leges ci-
uiles ſingulis annis ſemel. Secundo autẽ
ſepius

ſepius conuocandum ſit: vt in auc. de ſanctis. ep̄is §. vt autē omnis eccleſiaſticus ſtatus. colla. ix. Unde Abb. Panor. in. d. c. ſicut olim. in 2° notabili. dicit ꝙ iſta concilia. ſ. epiſcopale ⁊ prouinciale debent neceſſario fieri ſingulis annis: ſed hodie(⁊ male ſm eum)cōiter nō celebrātur: ⁊ ꝑpterea dicebat Petrus de anch. vt ibidē refert Jo. de anna. ꝙ qui hoc non ſeruāt male faciūt: ⁊ ideo male hēbūt: ex quo de iure tenētur.

¶ Quo ordine vel modo concilium prouinciale celebretur.

Uo ordine vel modo celebretur ⁊ qd in eo proponi tractari diffiniri ⁊ ſtatui debeat ⁊ poſſit. Et quo ad ꝑmum videre poteris ſupra in tractatu ſynodalis concilij: ⁊ melius ac notabilius que circa hoc ſcribuntur ⁊ ordinantur per Jſidorum in libro ſuo conciliorū in ꝑncipio prout etiā late colligitur ex pontificali. Ubi traditur modus: pratica: ⁊ forma ab eccleſia ordinata. Et poteris per te diſcurrendo videre: ꝙ archiepiſcopus inſtante tēpore ſynodi ſcribit lr̄as ſuas epiſcopis: ſuffraganeis ſuis: abbatibus in caſu ī quo venire tenerent: ⁊ alijs ſue dioceſis prelatis: ſignificādo eis ꝙ tali die conueniant ad talē locum ad ſynodum quod ex inſtitutiōe eccleſie ⁊ ſacrorum canonum domino concedente celebrādum eſt: pro corrigendis exceſſibus ⁊ moribus reformandis: ac relegendis concilij generalis ſtatutis ⁊ decretis: vel pro alijs tunc incumbentibus expediendis ⁊c. prout legitur ⁊ nota. in. c. ſicut olim. de accuſa. ⁊ xviij. di. ſi epiſcopus Metropolitanus cum infinitis ſimilibus ⁊ concor. Dum autem congregati ſunt in eccleſia vel in aliquo loco honeſto: ſeruatis cerimonijs de qbus. ſ. in ſynodali: ⁊ habita aliqua prefatione exhortatoria per archiep̄m: de his que agenda: tractanda ⁊ expedienda ſunt: oībus ſilētibus ⁊ intentis non modo vultu: ſed animo: iuxta illud Uirgilianum. Conticuere omnes ītentiq̄ ora tenebant. Archiepiſcopus iubet añ omnia relegi ſtatuta ſynodalia generalis concilij: vt probatur in. d. c. ſicut olis. ibi canonicas regulas: maxime que ſtatute ſunt in hoc generali concilio relegētes. Que per hoſtiē. Joan. an. ⁊ Jo. de anna. poſt eum ponūtur ⁊ enumerantur ibi.

⁊ ſunt numero. lxxj. videlicet.

Prima eſt de ſum. tri. ⁊ fi. catho. firmiter.
Secunda extra eo. ti. damnamus.
Tertia ſm rectum ordinem extra de here. excommunicamus.
Quarta de baptis. maiores.
Quinta de priuile. antiqua.
Sexta eo. ti. vt priuilegia.
Septima de offi. ordi. irrefragabili.
Octaua de accuſa. qualiter el. 2°
Nona de offi. ordi. quoniam in plerıſq̄.
Decima eo. ti. inter cetera.
11ª de magiſtris. quia nonnullis.
12ª de ſta. mo. in ſingulis.
13ª de accuſa. ſicut olim.
14ª de vita ⁊ honeſta. cleri. vt clericoꝝ.
15ª eo. ti. a crapula.
16ª eo. ti. clerici officia.
17ª de cele. miſ. dolentes.
18ª ne cleri. vel mo. ſententiam.
19ª de cuſto. eucha. c. i.
Uigeſima eo. ti. c. ij.
21ª de peni. ⁊ remiſ. omnis.
22ª eo. ti. cum infirmitas.
23ª de elec. ne pro defectu.
24ª eo. ti. quia propter.
25ª eo. ti. quiſquis.
26ª eo. ti. nihil eſt.
27ª de eta. ⁊ quali. cum ſit.
28ª de renuncia. quidam.
29ª de preben. de multa.
Trigeſima eo. ti. graue.
31ª de fil. presby. ad abolendam.
32ª de preben. extirpande.
33ª de cenſi. procurationes.
34ª de immu. eccle. quia plerıq̄.
35ª de appel. vt debitus.
36ª eo. ti. cum ceſſante.
37ª de reſcrip. nonnulli
38ª de proba. qm̄ contra falſam.
39ª de reſti. ſpolia. ſepe contingit.
Quadrageſima de arbitris contingit: que etiam habetur de dolo ⁊ contu. cōtingit ⁊ ſimul leguntur: qr fuit vna diuiſa.
41ª de preſcrip. quoniam omne.
42ª de peni. ⁊ remiſ. cum ex eo.
43ª de iureiuran. nimis.
44ª de rebus eccle. non alie. cum laycis.
45ª de penis in quibuſdam.
46ª de immuni. eccle. aduerſus.
47ª de ſen. excom. ſacro.
48ª de appella. cum ſpeciali.
49ª de ſen. excō. ſub interminatione: quam

hodie non habemus: ibiq; ſtatuebatur: q
cauſa cupiditatis non deberet quis excom-
municare vel abſoluere: maxime in parti-
bus in quibus ex conſuetudine in abſolu-
tione excommunicati pecuniaria pena in-
fligitur ꝛ excommunicatis iniuſte compel-
lebantur illud reſtituere: ꝛ tantūdem de
ſuo iniuriam paſſo: ꝛ ſi non erant ſoluen-
do: alias puniebantur: ꝛ circa hoc remit-
tit idem Joan. and. ad ea que dicit. extra
de ſymo. ad aures.

Quinquageſima de ꝯſan. ꝛ affi. nō debet.
51ª de clande. deſpon. cum inibitio.
52ª de teſti. licet ex quadam.
53ª de deci. in aliquibus.
54ª eo. ti. cum non ſit in homine.
55ª eo. ti. nuper abbates.
56ª de peni. ꝛ remiſ. quod in te.
57ª de pac. plerique.
58ª de priuilegi. nonnullis.
59ª de fideiuſſoribus. quod quibuſdam.
Sexageſima de exceſ. prela. accedentibus.
61ª de preben. in lateranenſi.
62ª de reli. ꝛ vene. ſanc. cum ex eo.
63ª de ſymo. ſicut pro certo.
64ª eo. ti. quoniam ſymoniaca.
65ª eo. ti. audiuimus.
66ª eo. ti. ad apoſtolicam.
67ª de religio. domi. ne nimiam.
68ª de vſur. quanto.
69ª de iude. nonnullis.
Septuageſima eo. ti. cum ſit nimis.
71ª de apoſta. quidam. Poſt hanc enume
rationem hoſti. qui tamen ſm Jo. an. ali-
ter ordinem proſequebatur: dicebat q ſi ar-
chiepiſcopus in concilijs neſcit quid profe-
rat. vt ſe quandoq; vidiſſe atteſtatur. Pote
rit ſibi per has concordantias ex quibus ſta
tuta ſua eliciat ſubuenire. Ponit et alias
decretales morales ꝛ vtiles: que: vt inquit
idem Jo. an. poterant preteriri. Quas ego
quoq; de induſtria omittam q: ibi eas vi-
dere poterit ſtudioſus. ¶ Dum aūt ſyno-
dus agitur ſuper canonicis ꝛ euangelicis
negocijs oportet congregatos epiſcopos in
meditatione ꝛ ſollicitudine fieri cuſtodiē-
dorum diuinoꝝ ꝛ viuificandorum domi-
ni mandatoꝝ: vt inquit tex. ad lr̄am. xviij.
di. q̄m quidē §. ſiquis vo metropolitanus.
Unde per illū tex. dixit Archi. ibi q mul-
tum vtile eſt meditari in mādatis dei. cus
hominē iuſtificent: vt ibi dr̄. ꝛ in ſpal. Con
cupiui ſalutare tuum domine ꝛ lex tua me
ditatio mea eſt. Et ſtatim ſequitur. Uiuet
anima mea ꝛ laudabit te ꝛc. Et ideo dicit
q ſynodus ſm eum non ſolum in medita
tione. ſed etiam in ſollicitudine eſſe dꝫ: per
quod denotat ſcrutationem: dilectionem: ꝛ
exercitium: qd̓ eſt in pronunciando ꝛ in fa-
ciendo. Unde inqt ipſe iuſtitia dei in man
datis teſtimonia: per que probauit verita-
tem in miraculis veritatis: premiſſis ſollici
tudine ſiue ſtrepitu. v. q. iiij. in loco. His er
go cōſtitutionibus relectis: vel ante propo
ſito verbo dei: querere poterit de vita ꝛ cō
uerſatione miniſtrantium ꝛ eccleſijs ꝛ lo-
cis alijs diuino cultui deputatis. Ac ceteris
que ad officium ipſum ſpectant ad ipſorum
emendationem: per ſalub. ia monita: nunc
leuia: nunc aſpera iuxta datā ſibi a deo pru
dentiam diligenter intendens. Quod ſi de
aliqbus orta fuerit infamia contra eos qui
eſſent ſubditi ſuffraganeorum ordinarijs
ipſorum vt ſuper ijs ſolēniter inqrant de-
nunciet. Notoria vo crimina que examina
tione non egeant. Cum ſuper his merito
notari poſſit ordinarioꝝ negligentia libe-
re corrigat Penam pro illis debitam infli
gendo pro vt in alio propoſito dixit tex. in
c. romana. §. ſane. de cenſi. lib. vj. cauſis vero
ſynodalibus auditis ꝛ dciſis: ꝛ ſtatutis vel
conſtitutionibus ſuis ſynodalibus promul
gatis: cōcilium pro obſeruatione premiſſo
rum canonum ſtatutorum: ꝛ conſtitutionū
ſuarum. Per ſingulas dioceſes ſtatuere ꝛ de
putare dꝫ: perſonas idoneas prouidas: vꝫ. ꝛ
honeſtas: que per totum annum ſimpliciter
ꝛ de plano abſq; vlla iuriſdictione ſollici-
te inueſtigent: que correctione vel reforma
tione ſunt digna: ꝛ ea fideliter perferāt ad
metropolitanum: ꝛ eius ſuffraganeos: ꝛ ali
os in concilio ſubſequenti: vt ſup his ꝛ ali-
is prout vtilitati ꝛ honeſtati congruerit p
uida deliberatione procedant: ꝛ que ſtatue
rint faciant obſeruari: vt dicit tex. ad lr̄am
in. d. c. ſicut olim. de accuſa. ꝛ dicit glo. ibi
in verſi. ſtatuant. q iſti erunt quaſi teſtes ſy
nodales. De quibus etiam. ſ. in concilio ſy-
nodali epiſcopi circa ſi. diximus ꝛ habetur
extra de teſti. cogen. c. preterea. xxxv. q. vj.
epiſcopus in ſynodo ꝛ alibi vt. ſ. Et iſti de-
bent eſſe de eodem epiſcopatu. vbi deputā
tur honeſti ꝛ diſcreti: q: tales vt. d. glo. inqt
melius poſſunt inueſtigare veritatem q̄ alij
extranei. ar. extra de teſti. veniens. in ſi. ꝛ. d.
xxxv. q. vj. c. i. ꝛ. ij. ꝛ extra qui. mat. accuſa.

poſſunt

poſſunt.c.videtur. ⁊ appellantur aliquãdo
viſitatores ſm eãdem glo. ꝙ viſitare debēt
⁊ circuire totam parrochiã de villa in vil-
lam.lxxx. di.non debet. A legiſtis vo iſti
appellantur denunciatores. De qbus Bar.
plures notabiles queſtiões ponit in.l.diuus
ff.de cuſto.reo. Concludēs ꝙ conſtitui pñt
a quolibet habente merũ ⁊ mixtum impiũ:
⁊ quilibet qui non repellitur ab accuſando
eſt ad hoc idoneus ſm eum.alle.text.cũ gl.
in.c.cum cauſam.de teſti. ⁊ non tenentur ſe
inſcribere cum denunciant:per tex.in.c.ſu-
per his.de accu. Quod ſi non ꝓbarent que
denunciant puniuntur extraordinarie. ex-
tra de calũ.c.ſi. ¶ Credit aũt eis niſi gra-
uia denunciēt. Puta ſi cõmitteret ipſis ꝙ
denunciare deberent quos viderint luden-
tes ad açarrũ vel barattariam tenentes:vel
arma portantes: vel aliquid ꝓhibitum vē-
dentes:de nocte ſine lumine euntes: ⁊ hu-
iuſmodi.l.i.§.quies.ff.de offi.pfec.vi. Secus
aũt ſi conſtituti forent ad denunciandum:
de his que ꝯ ordines:leges:canones.⁊ ſta-
tuta illicite fieri ab alijs intellexerint:p au-
ditum auditus. Quia tunc talis eoꝝ denũ-
ciatio non prodeſſet quo ad condemnatio-
nem:ſed tm̃modo quo ad inquirendũ:niſi
de viſu ⁊ auditu ꝓprio deponerēt.l.ea qui-
dem.C.de accuſa. Et iſtoꝝ officium hodie ha-
bent in ciuitate illi qui appellant iurati cõ-
trate: vt Verone: Brixie aũt vocant An-
ciani: ⁊ in villis vorenã. illi qui dñr Maſ-
ſarij cõis:in villis vo agri brixiani appellã-
tur conſules:qui hñt vtrobiqꝫ officium de-
nunciandi oĩa maleficia:⁊ malas artes ꝑ-
petrantes in eoꝝ regione vel villa. Et ad
relatiõem iſtoꝝ duobus modis ꝓcedi põt
ſm Bar. vno mõ ꝓcedendo ſimpliciter ꝫ
denunciatione:⁊ tunc oēs exceptiones que
opponi pñt cõtra accuſatorem: opponi poſ-
ſunt contra huiuſmodi dnunciatorē. Alio
modo īngrendo de veritate ꝫ tali denũcia-
tione:⁊ tunc ceſſant tales exceptiones: per
tex.in.c.ꝫ heli.de ſymo.ſm eũ. Debent aũt
iſti denunciatores in principio ſui officij iu-
rare:de veritate denuncianda ꝫ his que eis
cõmittuntur ⁊ de agendo fideliter officium
ſuum ſm Ang in.l.ſi vacantia.in prin.C.de
bo.vacan.li.x. Hoſti.ēt ⁊ bene ſm Panor.
in.d.c.ſicut olim:dicit non eſſe reprobãdũ:
ꝙ ēt illi iurēt.ar.in.c.epS.in ſynodo.xxxv.
q.vi.vbi cõſimiles pſone:que ab epo in ſua
ſynodo ſtatuunt iurant.⁊ in.c.pterea.de te-
ſti.cogen.ꝓut ꝫ diximus. ¶ Credit ēt glo.
in.d.c.ſicut olim.ꝙ iſti ſynodales denun-
ciatores ꝓcurari debēt per parrochias ad
quas accedunt:q2 ſuis ſumptibus hoc face-
re non debent.ar.extra de pſcrip.cum ex of-
ficij.⁊.xxviij.q.i.iam nunc in ſi.⁊.xij.q.ij.ca-
ritatem. Cum officium ſuum eis nõ debe-
at eſſe dãnoſum:ar.iiij.q.iij.§.vēturis. Qd
tñ moderat Vincentius vt refert Joã.an.
Niſi officium ſuum domi pagerent: q2 tũc
debent ſibi de ꝓprio prouidere ⁊ expenſas
facere. Cum vocati ſint in partem quaſi ſo-
licitudinis.iij.q vj.qui ſe. ſed ſi mittantur
delegati:mittens procurabit illos. in auct.
de manda.prin.§.illud.colla.iij.ſed ille §.lo-
quitur in iudice ordinario ſm Jo. de an ꝫ
d.glo.qui qñ proficiſcitur extra ꝓuinciam
dꝫ ſibi computare expenſas quas domi fe-
ciſſet. Secus in delegato vt no.per Jo.an.
⁊ alios.in.c.ſtatutum.§.inſuper.de reſcrip.
in.vj.vnde dicebat Vincen.ſm Jo.an.vbi
ſupra ꝙ plato ordinario non dant expenſe:
niſi vbi inuenit in iure exꝑſſum:vt in viſi-
tatione ⁊ conſecratione eccleſie ⁊c.vt extra
de ſymo.cum ſit: ad quem remittit idē Jo.
an.⁊ ad dicta per ſe ibi ꝫ glo. Hoſtiē.vero.
quē refert ⁊ ſeqtur Panor.in.d.c.ſicut olim
ꝫ d. glo.ij.dicit ꝙ ſi iſtis dum viſitant par-
rochias denegarent expēſe per pſbyteros.ſ.
parrochiales non poſſent aliquē cogere cum
non habeant iuriſdictionē vt in tex. ſed de-
bent referre epo, qui coget eos. ar.in.c.i.de
empti.⁊ vendi.⁊ in.c.ſi.de offi. archipſby.
quod ſane pls Panor. cum clerici teneant
ad hoſpitalitatem: fortius debent recipere
iſtos qui veniunt ꝓ cõi vtilitate. Dicebat
etiam Hoſti.⁊ Panor.prout eum in ea gl.
ibi ꝙ iſtis minus creditur ꝙ̃ alijs: q2 aut
iſti nunciant notoria ⁊ eis credit ſicut ali-
is:ar.in.l.ea qdem.C.de accuſa. ⁊.iiij.q.iiij.
aliquando. aut denunciant non notoria ⁊
vni non credit:pluribus aũt iuratis credi-
tur:donec contrarium probetur.vt.d.c. pre-
terea.de teſti.cogen. Et ſi occurreret ꝙ Ar-
chidiaconus volens viſitare dioceſim con-
curreret cum iſtis viſitatoribus dicit Pa-
nor.ꝙ illa viſitatio non impediret iſtam:
ꝫ illi non debeant tñ viſitare ſine licentia
Archidiaconi. Quia plena viſitatio preiu-
dicat ſemiplene. Unde hoc ſibi placere dic.
Quia iſti viſitant abſqꝫ vlla iuriſdictione
interrogando ſeculares ⁊ alias pſonas di-
ſcretas:vnde non impediũt archidiaconus

ſeu alium ꝑlatum iuriſdictionaliter viſitā
tem: quod dicit menti tenendum. Demus
de iſtis denunciatoribus vide ad ſaturita
tem Moderniores in.d.c. ſicut olim. ⁊ vl
tra alios Saly. in. d.l. ea quidem. C. de accu.
per Aretinus in libello maleficioꝝ. in ꝟſi.
Necnon ad denunciationem: per Bal. in
l.j. C. ad mace. ⁊ per Canoniſtas oēs in.d.c.
ꝑterea ⁊ alibi. ¶ Deputatis itaqꝫ iſtis in
quiſitoribus ſeu denūciatoribus Archiepͤs
ſtatuta ſua: ſeu conſtitutiones ſuas ſynoda
les: ſi quas forte de nouo ꝓmulgare volet
relictis prius antiquis poſt conſtitutiones
canonicas de qͣbus. ſ. ꝓmulgabit: iuxta ꝓ
uiſiones neceſſarias ⁊ imminentes ⁊ ꝓut
viderit expedire: eaſqꝫ obſeruari pcipiet.
Et demum habito conuenienti eulogio: ſeu
ſermone congruo: cum gratiaꝝ actiōe: poſt
ſecundam: tertiam vel vlteriorem ſeſſionē
concilium diſſoluet ⁊ oēs in charitate cū
bona venia dimittet in pace debitis ⁊ con
ſuetis cerimoniis ſeruatis. Non tn̄ intelli
gas qḋ. ſ. de eulogio dixi prout aliquādo in
ſacris canonibus capit. q. ſ. munus aliqḋ
debeat archiepo ab epis vel aliis qui cōue
niunt ad concilium: quinimo prohibitum
eſt archiepo aliquid ex his que epͤs ſecum
attulit exigere vel retinere: qḋ ſi id egiſſe
conuinceret: teneretur ſoluere quadruplus.
Lz aūt huiuſmodi munera: que cōi ſermo
ne ⁊ maxime apud grecos eulogie .i. benedi
ctiones nuncupant. Ea: vt arbitror: ratiōe
q̄ bonis verbis munera exornari conſueue
re: ꝓut benedictiones ſiūt: que requiri vel
extorqueri non debeant: non tn̄ vltro dela
ta reſpuenda ſunt. xviij. di. §. porro. iunc. tex.
in. c. de eulogiis. Multa. n. vt īqͥt glo. ibi
peti prohibent: que ſponte oblata recipere
poſſumus. i. q. ij. placuit. ⁊ c. q̄ꝫ pio. xiij. q. ij.
q̄lia. ¶ Petentes aūt vel extorquētes ideo
vt īqͥt glo. puniunt in quadruplum. i. q. i.
quidem. ⁊ q. vij. ſancimus in fi. Tam cleri
ci. n. q̄ꝫ layci pena concuſſionis puniūtur.
xxiij. q. i. militare. ¶ Poſtremo pro condi
mento oīum ꝑmiſſoꝝ: non eſt omittendus
q̄ concilium prouinciale hꝫ iuriſdictiones
gn̄alem in oēs de prouincia tam in ſtatuē
do q̄ꝫ in ſententiando: ⁊ delinquentes pu
niēdo: prout probat tex. no. ⁊ ibi cōiter no.
per ſcribentes in. c. graue de ꝑben. Unde
epos: capl̄a: ⁊ alios collatores beneficioꝝ: q
beneficia indignis ⁊ lr̄aꝝ ignaris cōferunt
cum dignos habeant ⁊ lr̄atos: quibus con

ferre poſſint facta de hoc diligenti inquiſi
tione. A collatione beneficioꝝ poſt primas
⁊ ſcdam correctionem ſuſpendit. Et pſonā
aliquam idoneam deputat ⁊ ꝓuidam: que
ſuſpenſi ſuppleat defectum: in beneficiis cō
ferendis. Excipit tn̄ pſona metropolitani,
q̄ concilium ipm non punit: cum ſit caput
concilij: ſed eius delictum denunciat ꝑ cō
cilium ſuperiori ⁊ ei puniendus relinquit:
prout dicit tex. ibi pro quo circa iſtud vlti
mum q. ſ. Archiepͤs a concilio puniri non
poſſit: optime facit tex. in. c. ſignificaſti. de
elec. ſm Panor. Item lꝫ concilium ſuſpen
dat prout. ſ. dictum fuit: non tn̄ epos depo
nit. Sed iſtud ſpecialr̄ ſpectat ad Romanū
pontificem. iij. q. vj. c. accuſatus. ⁊ c. q̄uis.
de quo ēt aliquid diximus. ſ. ¶ Non etiā
poteſt concilium a dicta ſuſpenſione abſol
uere: ſed hmōi abſolutio ſpecialr̄ reſeruat
Pape vel quatuor Patriarchis principali
bus: vt in. d. c. graue. lꝫ in aliis caſibus re
gulr̄ contrarium dicere conſueuerimus: q̄
eius eſt abſoluere cuius ē ligare ⁊ eius tol
lere: cuius ꝯdēnare ⁊c. de peni. di. i. c. vbus.
Dixit ēt Jo. de imo. in. d. c. graue. in. vij. co
lū. q̄ Archiepͤs in concilio prouinciali reſi
dens: hꝫ iuriſdictionē ordinariā: pro quo
facit ſm eum: tex. in. c. ſicut olim. de accuſa.
Inno. vero in. d. c. graue. in prin. dicit ipſe
q̄ epi in concilio ꝓuinciali cōgregati ſunt
loco ordinarij in oībus cauſis que vertun
tur inter epos ⁊ clericos. ij. q. iiij. placuit. ⁊
c. ſi epiſcopus accuſatus. xj. q. iij. ſi epiſcopus
forte. cum quatuor. c. ſequen. Immo plus
dicit ipſe q̄ idem epi ſui concilij ſunt vt iu
dices ordinarij in oībus cauſis clericorū
que ad ꝯcilium referuntur. vj. q. iij. ſcitote.
xviij. di. c. i. ⁊. ij. Alij tn̄ dicunt: vt īqͥt ipſe
q̄ epi in cōcilio non ſunt iudices: ſed ſicut
aſſeſſores. Sed ſiue ſint vt aſſeſſores: ſiue iu
dices: non vꝫ ſm eum qḋ ſit eis non voca
tis. xv. q. vij. ſiqͥs tumidus. ⁊ c. ſeq. ⁊. lxv. di.
epi. Sicut nec vꝫ ſn̄ia abſente aduocato fi
ſci. ff. de iure fi. l. ſi fiſcus. ar. de ſen. ⁊ inter
lo. cum ſn̄iam. Et ita ad lr̄as refert ⁊ ſequi
tur. Jo. an. Subdēs q̄ ad illū qui ꝑeſt cō
cilio puta ad Archiepͤs pertinet diffinitio:
de conſilio tn̄ ⁊ aſſenſu alioꝝ epoꝝ omniū
vel maioris partis: vt pꝫ in eo qḋ leg. ⁊ no.
de tempo. ordi. ſi archiepͤs. ⁊ c. ſeq. ⁊ in. d. c.
ſicut olim. ſm hoſtiē. Quicqͩ dixerit. d.
Ant. in. d. c. graue. qui viſus fuit velle opi.
concordare aſſerendo poſſe dici: q̄ epi ꝑla
ti in

ti in concilio in cognoſcendo eſſent ordina
rij:ſed in diffiniēdo eſſent vt aſſeſſores:ad
qđ faceret:ſi hoc verꝝ eſſet:qđ dr̄ de audito-
ribus rote.in cle.auditor de reſcri. ſed hoc
eſſet cōtra tex.in.d.c.graue ex pſſe. vbi dr̄ ꝙ
ipſum concilium ſuſpendit: ⁊ ſic vr̄ ꝙ non
ſufficiat requirere conſilium:ſed neceſſario
reqraṫ ꝯſenſus in iudicādo: ꝑut ibi voluit
Jo.đ imo.⁊ bene. ¶ Subdit Inno. ⁊ Jo.
an.⁊ alij ſequentes. ꝙ concilium ſic cōgre-
gatum pōt audire criminalem accuſationē
epi:ſed non diffinire.iij.q.vj.q̄uis liceat.c.
multum ſtupeo.⁊.c.dudum.⁊.c.accuſatus.
⁊.iij.q.viij.c.i. Qđ aūt dr̄ ꝙ in cā epi reqri
tur ſaltem numerus. xij. epoꝝ intelligitur
excepto Archiepo:q dꝫ eſſe tertiuſdecimus
xv.q.vij. felix. Quoꝝ ſiqui ſuſpecti ſūt Me
tropolitanus ⁊ accuſatus: de cōſenſu tamē
accuſatoris alios eligent: loco ſuſpectoꝝ de
eadem prouincia ſi hri poſſunt:alioqn de ꝓ
uincia vicina.ar.ij.q.vj. placuit. Iſti autem
xij.epi.in oībus actis ⁊ terminis ꝓceſſus
dum cū agitur:non ſunt ſm eos neceſſarij:
ꝙ bene poterit fieri receptio teſtium ſine
ipſis. In litis aūt conteſtatione ⁊ forte in
audiendis allegationibus ſunt neceſſarij
ſm Inno. Putat tñ Hoſti.ꝙ i libelli obla
tione intereſſe debeant.extra de libel.obla.
c.i. Itē in cōmiſſione ſeu remiſſoria ad te-
ſtes recipiendos.C.de fide inſtru.auc.apud
eloquentiſſimus ⁊ potiſſi.in relatione que
fienda erit pape.ar.in eo qđ le.⁊ no.de offi.
dele.ſuper qōnum.§.intentionis. ⁊ de app.
intimaſti.in.d.c.multum ſtupeo.⁊ in.c.du
dum.ſm Jo.de imo. Itē ſm Inno. vr̄ ꝙ
dictus numerus ſit neceſſarius: non ſolus
qñ eps criminalr̄ accuſatur:ſed ēt ſi agatur
de crimine ciuilr̄ contra ipm:⁊ ēt ſi in mo
dum exceptionis ꝓponatur crimē:ad hoc
vt electus ꝯfirmatus a beneficio deijciatur
extra de accuſa.ſuper his.§.poſt cōfirmatio
nem.xxiij.di.illud.xxxiiij.di. quorūdam. Et
rō eſt ꝙ poſt talem amotionem:vel repul-
ſionem:adeo infamis remanet:ꝙ ineligibi
lis ſit.de elec.ſuper eo. Dicit aūt Joā.an.ꝙ
numerus p̄dictus reqritur qñ ꝓceditur ex
ordinaria poteſtate. Secus vero ſi ex dele-
gatione.de dolo ⁊ ꝯtu.c.veritatis. ⁊ de ac-
cuſa.cum dilecti. Nec ob.ſm eum. ii j.q.vj.
hoc quippe.ꝙ non loqtur de neceſſitate ſꝫ
de honeſtate ⁊ tutela.ar. xlij.di.qeſcamus.
Uel ēt qđ eſt melius. ibi illud mandauit
Papa ex ſpāli cā.ſ.vt maius ſcandalū eui-
taretur:⁊ ideo non eſt trahendum ad con-
ſequentiam:vt pꝫ in eo qđ le.⁊ no. de con-
ceſ.preben.ꝯſtitutus circa fi. Breuiter autē
ſm Jo.an.idem dicendum eſt quo ad nu-
merum p̄dictum ⁊ p̄ñtiam. In inquiſitio-
ne quoqꝫ p̄ſbyteroꝝ:diaconoꝝ:⁊ ſubdiaco
noꝝ qualitercunqꝫ contra eos in concilio
agatur de crimine ēt ſi ciuilr̄:dūmodo de-
poſitionis ſnīa ab ordine vel officio ſit ferē
da:⁊ ſic loquitur inquit ipſe.xv.q.vij. ꝑ to.
iij.q.vj.accuſatus. Secus ṽo ſi ꝑ contuma
cia ēt eps excōicaretur vel ſuſpēderetur ab
Archiepo ſolo:qđ fieri pōt de ſen.excō. Ue
nerabili. Officialis tñ archiepi eo p̄ñte hoc
non poſſet.de offi.ordi.romana.in ſi.li. vj.
Item ſecus ſi ageretur de crimine contra
clericum non ad depoſitionem ab officio
vel ordine. Sed vt ab eccleſia diponeretur.
Tunc.n.ſolus eps cum clericis ſuis exami-
nat ⁊ diffinit:⁊ ſic loquitur tex.xviij. q.ij.
ſiqs abbas.xvj.q.vij. inuentum. de his que
ſi.a prela.nouit.lxxxvj.di. ſi qd de quocūqꝫ
de iureiuran.q̄relam. Item ſecus vbi qs age-
ret contra clericum petens ꝓprium inter-
eſſe:puta ſi ageretur de furto vel de vſuris.
Uel ēt vbi iudex ex officio procederet ⁊ ta-
les punit.extra de fur.c.i. de vſur.c.i. de pe-
ni.c.iij. ¶ An aūt in cā criminali epiſcopi
vel alioꝝ clericoꝝ in ſnīa ferenda:neceſſa-
rium ſit:ꝙ oēs concordes ſint:an ṽo ſuffici
at maior pars:vltra premiſſa vide tex. cū
glo.xvij.di.c.multis ⁊ doc.⁊ maxime Mo-
derniores ibi:⁊ vide tex. Panor.⁊ alios in
c.nō pōt.de ſen.⁊ re.iudi.qui loqtur in iu-
riſdictione ordinaria. Quo aūt ad iuriſdi
ctionē dlegatā vide tex.⁊ no.i.c.ſi.ex̄ eo.ti.
¶ Queritur p̄terea non incongrue a qui-
buſdam. Nunqd a Metropolitano appel-
lari poſſit ad concilium ſuum ꝓuinciale,⁊
glo.in.d.c.multis.in ṽº ad maiorem. tꝫ ꝙ
ſic.cum qua concordat glo. ſimilis.ij.q.vj.
in.c.oīs oppſſus.ꝑut tex.ſatis claꝝ ibi. Et
glo.in.c.ſuper qōnum.§.ſi ṽo. extra de offi.
deleg.in ṽº.ſi non poſſunt.⁊ alleg.tex.in.d.
c.multis dicens:ibi ꝓbari ꝙ a metropoli-
tano appellaṫ ad concilium in quo ipſe hꝫ
intereſſe. Et idem dicit glo.in.c.a collatiōe
de appel.i.vj.in ṽº. potuiſti. Quāuis Ho-
ſti.vt refert Jo.an.in.d.c.ſuper queſtionū.
circa fi.dixerit ſe non inuenire iure cautum
ꝙ de Metropolitano ad concilium appel
leṫ:ꝫ de culpa eius queraṫ in concilio:non
vt per epos puniaṫ:ſed vt ſuperiori nuncie

tur. extra ð ꝓben. graue. vñ. metropolitani: ⁊. d. c. a collatiõe. ſed vt dixi glo. ꝑdicte ſunt in contraria ſnia. ⁊ tex. in. d. c. oĩs oppſſus ⁊ in. d. c. multis. hoc ſatis apte probare videnẗ. ⁊ ita per ipſas glo. allegantur. ⁊ intelligunẗ: ⁊ eſt ẽt alia ſimilis glo. ij. q. vij. in. c. ſicut inquit. in ꝟ. hortamur. que hoc corroborare vr̃ rõne: dum inquit ꝙ prouinciale concilium ordinario iure cognoſcit de primate ſiue de Metropolitano ſuo. Nam dicit ipſa cum ꝯcilium. ſ. gñale iudicet de Papa: in his in qbus põt iudicare: tu dic ſicut in cã hereſis. xl. di. ſi papa ergo concilium metropolitanus põt iudicare de archiepõ: Ad contraria que dicunt ꝙ Metropolitanus maior eſt concilio. Rñ. ꝙ illud h3 locum qñ in factis alienis ſedet in concilio vt caput concilij: q2 tunc maior cenſeẗ: ſed in cauſis ⁊ negocijs ꝓprijs: que ventilanẗ in cõcilio eſt minor concilio ⁊c. Ego quoqꝫ per tex. glo. ⁊ iura ꝑdicta: cum bona venia nõnulloꝝ modernoꝝ doctoꝝ q nimis confuſe ⁊ leuiter tãqꝫ Muſipule ſuper paruas difficultatem effugiunt: hanc concluſiones ſequor. ꝙ. ſ. ab Archiepõ ad concilium prouinciale appelletur. maxime per tex. in. d. c. multis coniuncto. c. oĩs oppreſſus. q difficultatem aliquibus facere videntur: quos ego coniunctis plibus glo. ſic intelligerem: vt dicant ꝙ oppſſus ſiue grauatus ab epõ ſuo epalem ſynodum appellet. probat tex. in. d. c. oĩs oppreſſus. ibi ſacerdotum ſi voluerit appellet iudicium: Quod ſi cãe eẽnt difficiles ⁊ maiora negocia qꝫ que expediri poſſunt ab ipſa ſynodo ſacerdotum: tũc ad maiorem ſedem: hoc eſt ad Metropolitanum ſolus referanẗ: put ſentiũt glo. vtriuſqꝫ tex. coniunc. ⁊ tex. in. c. multis. dum dicit ſi orte fuerint qões inter ipſos ꝓuĩcie epos: ita vt inter ipſos diſſidentes non cõueniant: non intelligo ipſis epis in concilio exiſtentibus prout voluerunt nõnulli: ſed ſi inter ipſos extra concilium oriantur. puta ſuper eoꝝ dioceſibus vel decimis vel alijs occurrentibus. Ita ꝙ inter ſe nõ poſſint conuenire: tunc appelleẗ tã ab ipſis epiſcopis: qꝫ ab eorum ſynodis ſacerdotalibus ad maiorem ſedem: hoc eſt ad metropolitanam. Si ꝟo hmõi qões per metropolitanum ſolum decidi non poterunt: tunc a metropolitano ad eius concilium ſynodale appellandum erit. In quo ipſe vt caput reſidebit: ps i tex. d. c. oĩs oppreſſus ibi. vbi

fuerit ſũmoꝝ. i. epiſcopoꝝ ſm Archidi. ⁊ alios. congregatio ſub metropolitano congregata: que per ſingulos annos fieri ſolet ⁊ dz: ꝓut hr̃. xviij. di. quem qdem ⁊ extra de accu. ſicut olim. ⁊ ſ. late dictum fuit. Et ſic habebunt locum iura dicentia gradatis appellañ. eſſe. extra de appel. dilecti. el. iij. ⁊ in. c. romana. eo. ti. lib. vj. ij. q. vj. anterior. ⁊ ff. de appel. l. imperatores. Et pro hoc bene facit tex. ix. q. iij. per ſingulas. cũ multis capitulis ſequentibus. Quicqd dixerit qdam magne dignitatis neotericus in. d. c. multis. qui poſt Bellamerã voluit ꝙ vbicũqꝫ iura dicunt de Archiepiſcopo recurrendus eſſe ad ſynodum intelligaẗ ad ſynodum. ſ. vſem: male ponderãdo tex. in. d. c. oĩs oppreſſus: cum alijs iuribus de qbus ſ. Inquantum aũt glo. ⁊ doc. dicunt ꝙ de concilio qñqꝫ appellaẗ ad Archiepiſcopum: crederem hoc veꝝ reſpectu ſynodi epiſcopalis vt ſ. dixi. Seu ſi de prouinciali intelligendũ foret: ꝓut idem neotericus ꝓbari ſentit in d. c. multis. qͦ nuſqꝫ apparet. Tenerem cũ Bellamera ibi vt. ſ. itelligaẗ de ſynodo auctoritate metropolitani ſine ipſo celebrata: ⁊ in qua ipſe nõ interfuit vt caput. Secus ſi ipſe interfuiſſet: vel eius Vicarius ipſius noĩe: q2 tũc de ſeipſo ad ſeipm̃ appellari videreẗ qͦ non l3 de appel. a collatione. li. vj. iuncto. c. non putamus. de conſue. eo. li. Et intelligendo tex. modo ꝑmiſſo mihi videntur omnia ſatis clara ⁊ ſine ſcrupulo: que alr̃ interpretando confuſioneꝫ gnãnt: ⁊ male concordari põt pſalterium cũ cythara.

¶ Addunt inſuꝑ doc. huic tractatui poſt Inno. in ſepe alle. c. graue. de ꝓben. ꝙ quicunqꝫ in loco dicti concilij ꝓuincialis reperiunẗ: teneneẗ de ſingulis cauſis ⁊ querelis cuicunqꝫ contra eos agere volẽti in dicto concilio reſpondere ꝑinde: ac ſi ad hoc expreſſe extra eoꝝ domicilia tracti ⁊ citati forent. Qͦ eſt dicere breuius. Tales q ibi forte pro aliquibus eoꝝ negocijs vel cauſis repiuntur: non hẽre ius reuocandi domũ: qͦ approbare vr̃. tex. in. c. pp el ꝑ. ⁊ el. ij. cus pluribus ſimilibus. xviij. di. ibi in ipſis ãt concilijs ⁊ ꝑsbr̃os ⁊ diaconos pñtes eſſe ops: ⁊ oẽs quotquot ſe leſos exiſtimant ſynodicam expectare ſniam. Secus tñ dicũt qdam eſſe in concilio gnãli: ſed de hoc. ſ. cõcludendo aũt ꝑmiſſam qõnem. in ꝓuinciali. Io. an. in. d. c. graue. in. iij. col. dum ẽẽ inquit: ꝙ ſiue gnãle ſiue ꝓuinciale concilium

pro aliqbus

pro aliq̄bus ſpālibus negocijs emergentibus conuocet: ꝙ ius reuocandi domus in alijs negocijs ⁊ cauſis competat his qui ibi talr̄ repiuntur: ſiue cauſe ipſe vel negocia ciuilia ſint ſiue criminalia. Si vō concilium non fuiſſet congregatum ſpecialr̄ pro aliq̄bus ſpecialibus ⁊ expſſis negocijs: ſed generalr̄ ꝯuocatum fuiſſet ad ꝓuiden. his que neceſſaria forent pp̄ cauſas eccliaſticas ⁊ ad tollendas controuerſias que orte eēnt vel orirent̄: vt dicit tex. in. d. c. pp̄ eccliaſticas. Tunc dicit ipſe ſiue concilium ſit gnāle ſiue ꝓuinciale: ſiue ſynodale. Illi qui ibi reperiunt̄ reſpōdere tenent̄ in ciuilibus tm̄ negocijs ⁊ cauſis tm̄: nec in illis ius hn̄t reuocandi domum. In criminalibus ius cōpetit reuocandi domum: niſi ad hoc ſpālr̄ vocati forent: q2 i iſtis cauſis criminalibus non tenet̄ q̄s reſpondere: niſi ad hoc ſpālr̄ citatus ſit: expſſis ēt criminibus ſup q̄bus accuſat̄. v. q. ij. c. ſi. ſm Inno. cuius fuit quaſi tota hec glo. quā vt refert Jo. and. poſuit etiam Hoſtiē. in. d. c. graue. Et hec quidem de prouinciali concilio: quod nos equo forte longius diſtraxit ſufficiant.

Generalia capl'a Religioſoꝝ.

Q Uidam ēt doc. poſt tractatum concilij ꝓuincialis: adijciunt pro quarta ſpē conciliorꝝ gnālia capl'a Religioſoꝝ de q̄bus receſſere vident̄. tex. in. c. in ſingulis. ⁊ in. c. ea que de ſta. mo. ⁊ in cle. ne in agro eo. ti. in ſi. ⁊ in. c. ſi. de pac. lib. vi. ⁊ per Inno. in. c. graue. de p̄bē. Que capl'a ſingulis triēnis fieri debent. Et in eis de cōi eorum vita ducenda. De moribus tam in eccleſia q̄ȝ extra reformandis: de numero pſonaꝝ in locis ſuis tenendo: de inſtructoribus adhibendis: de tractatibus habendis in caplo. ⁊ de eius preſidentibus. De Prioribus ac totius congregationis vel monaſterioꝝ ⁊ locoꝝ ſuorum prefectis: viſitatoribus: officialibus: ꝯfeſſoribus ⁊c. eligendis ⁊ deputandis. De locis capiendis: edificandis ⁊ reformandis ⁊c. Tractari diſponiq̄ȝ conſueuit. Et ad hmōi capl'a gnālia oēs preſidentes ⁊ officiales monaſterioꝝ ⁊ locorū proficiſci debent. Ibiq̄ȝ vnuſq̄ſq̄ȝ rōnem adminiſtrationis ⁊ villicationis ſue reddere d3: ⁊ que correctione: reformatione: vel ꝓuiſione aliqua in loco ſuo indigent ꝓponere vt opportune ſuperinde ꝓuideri valeat: cōi patrum deliberatiōe. Hodie tm̄ priores tm̄ ſeu alio quocūq̄ȝ noīe vocent̄ p̄ſidentes: ⁊ vnum alium quē nōnulli diſcretū loci vel monaſterij appellant: ad hmōi capl'a mittere ꝯſueuerunt. Saltem q̄ꝰ ꝓuincialia celebrant̄: q2 gnālia ſaltem in forͣ iuris ſpecifica raro celebrant̄. Sed vt plimus ꝓuincialia ſingulis annis. Generalia vō ſingulis tribus annis fieri dn̄r. De his aūt ⁊ hmōi ad dicta capl'a ſpectantibus vide late per glo. ⁊ doc. in iuribus ſ allegatis. ⁊ in. c. q̄a ex eo de pac. in. vj. Cū iſta ꝓprie dici non pn̄t concilia: vel ſynodales congregatiōes: cum de rebus vlibus dioceſum vel ꝓuinciaꝝ: aut totius orbis non tractent: nec tractare poſſint qḋ eſt ꝓprium ꝯciliorꝝ. S3 tm̄ de rebus eoꝝ ordinum ⁊ religioſoꝝ particularibus. Unde ꝯuenientius ⁊ magis ꝓprie capl'a ⁊ vniuerſitates q̄dam nuncupātur. Et ſm eoꝝ ꝯſtitutiones: priuilegia: cōſuetudines: ⁊ regulares traditiones regulantur: ⁊ propterea vlterius inſiſtendum minime eſſe duxi.

Unde traxerint originem concilia.

V Nde autē concilia traxerint originem: ⁊ quis ea primum celebrare ceperit non ſatis cōpertum eē pōt: q̄uis tex. xv. diſt. c. i. in ſi. qui fuit Iſidori ethi. li. viij. ſub rubrica de canonibus conciliorꝝ capitl. xiiij. in ſi. Uſum ꝯciliorꝝ celebrandorꝝ ex more Romano tractum atteſtari videat̄: eo ꝙ Romani tempore quo agebant̄ cāe: ꝯueniebāt oēs i vnū ⁊ cōi intentione eas tractabant. Auctor eſt mihi Ti. Liuius Patauinus Decadū lib. p̄. Romulum Romane vrbis ꝯditorem: ea iam tum creſcente. Rebus diuinis ex euādri inſtituto Herculi rite peractis: vocata (vt ipſius verbis vtar) ad ꝯcilium multitudine que coaleſcere i ppl'i vnius corpus: nulla re p̄terq̄ȝ legibus poterat: iura dediſſe: ⁊ cum iam virium haud peniteret: conſilium deinde viribus paraſſe: ac tum primum centum Senatores creaſſe: qui p̄res: honoris grā: dicti fuere: patritijq̄ȝ ꝓgenies eoꝝ appellati. Quos q̄dem p̄res quotiens de rebus dubijs arduis ⁊ maximis diſceptandum: deliberandumq̄ȝ foret in concionē vocatos fuiſſe legimus. Donec Romu

lum ipſm in ſede regia in eoꝝ medio cōcio
nantem:ipſis auditis:ꝓcelle fragor ingens
nube denſa obducta:ex humanis (vt tunc
creditum fuit)ſubſtulit. Sed eadem quoqꝫ
rōne credeñ.eſt alios priſcos Reges:reſpu
blicas:⁊ gentes ſua concilia ante Romulū
habuiſſe. Et ꝑpea altius repetendo meli-
us dicendum nobis vr̄. Concilioꝝ vſum
⁊ inſtitutionem:nām ipſam:optimam reꝝ
oīum parentes.(Preſertim vbi neceſſitas
ſuggerit)edocuiſſe. Qn̄gdes hoīem homi-
ni naſci non in obſcuro eſt. Dn̄o Geneſeos
pmo inſinuante:dum ꝓtoplaſmate in lu
cem edito. Faciamus ei adiutorium ſilē ſi-
bi edixit. Homo igit̄ rōnis capax atqꝫ par
ticeps effectus conſocia ꝓgenie iam coale-
ſcente ſtatim(vt credit̄)in ipſo reꝝ pmor
dio agnoſcere cepit. Illud integrum ⁊ irre
prehenſibile ꝯſilium ⁊ iudicium fore:quod
plurimoꝝ ſententijs ⁊ rōnibus cōprobaret̄.
extra de offi.delega.prudentiam. ⁊ in cle.i.
de ſen.excō. Nam vt ingt ph̄s oē tale addi
tum tali facit ipſum maius. Et qd̄ a pluri-
bus ſapientibus querit̄ facilius inuenitur.
xx.di.de gbus. Et vt ingt impator.C.de fi-
deicō.l.vlti.ad fi.⁊ hr̄.lxiiij.di.cū ꝯſciam.ꝑ
ampliores hoīes pfectiſſima veritas reue-
latur. Ea itaqꝫ rōne adductus. Credideris
fidei nr̄e pr̄es ⁊ fundatores optimos. Siue
natura ⁊ vſu:ſiue hebreoꝝ:grecoꝝ:vel Ro-
manoꝝ imitatione allectos: concilioꝝ no-
ſtroꝝ vſum: formam ⁊ modum excogitaſ-
ſe. Cum non ignorarent verbum ꝓceptoris
⁊ dei nr̄i xp̄i. Mathei.xviij.c. Ubi duo aut
tres cōgregati fuerint in noīe meo: ibi ego
in medio eoꝝ ſum:tranſumptiue aūt.i.q.i.
cum ſcriptura ⁊.xxiiij.q.i.alienus eſt. Et ꝙ
ſcā dei eccl'ia non in ſingulis ſed in oībus
xp̄i fidelibus ſimul ꝯgregatis conſtituebat̄
de con.di.i.eccl'ia.glo.in.c.ſi.ne ꝓla.vi.ſuas.
in.c.cum dilecti.de vb.ſig.⁊ in.c. fundamē
ta.de elec.lib.vj. Et ꝙ ſi aliquid ꝓ cōi oīus
vtilitate vel diſpendio Reipu. chr̄iane tra-
ctandum erat quod oēs tangeret ab oībus
approbañ.foret. Regula. quod oēs tangit ď
reg.iur.in.vj.cum ſuis concor. Nec minus
ꝙ virtus vnita fortior eſt.ſeipſa diſperſa:⁊
ꝙ plus videt plurimoꝝ oculi:plus poſſunt
multoꝝ manus ꝙ̄ vnius vel paucoꝝ.ff.ad
l.aquil. Ita vulneratus.⁊ extra de pſump.
mandata. Quodqꝫ xp̄s ptātē fidei ſue vni
tm̄ pet⁹ dare noluit: ſed plibus diſcipulis
⁊ aplis oībus.xix.di. Ita dn̄s.ꝓut ēt ſpūm
ſcm̄:ſpm̄ ſapientie ⁊ intell'ꝰ poſt eius glorio
ſam reſurrectionem oībus aplis tradidit.
xxiiij.q.i.loquit̄ in prin.vnde dr̄ ꝙ ceteris
apoſtolis parem ptātem cum pet⁹ tribuit.
lꝫ illi maiorem adminiſtrationē.xxi.diſ.in
nouo.⁊ Luc.xxij.c.diſpono vobis Regnū:
ſicut pr̄ celeſtis diſpoſuit mihi ⁊c. Non igi
tur mirus ſi ⁊ gentiles ⁊ nr̄ates oēs: his ⁊
alijs plibus rōnibus edocti ēt ſine imita-
tione vlla ſola natura ⁊ rōne ipſa ſuggeren
te neceſſario excogitauerūt inſtituerunt ⁊
apprime celebrauerunt ꝯcilia ſua. Sed quo
ad nos attinet ſanctiſſimos xp̄i aplos nr̄is
ꝯcilijs originē formāqꝫ dediſſe nemo ābi-
git: ꝓut latius dicemus in art⁹ ſequenti.

¶ Quibus temporibus concilia ple raqꝫ celebrata fuerint.

q Uibus tēporibus. Quibuſue
Pontificibus: Impatoribus
vel Regibus pſidentibus: an-
nuentibus:mādantibus ſeu ꝑ
mittentibus concilia pluma:ex
his quoꝝ noīa ⁊ tpa a nobis hr̄r: celebra-
ta fuerint. Necnon qui canones ex his plu
ribus qui in corpore iuris nr̄i reperiuntur
(paucis forte īcaute ꝓtermiſſis)quos dili
gens indagator facile addere poſſet:eiſdem
concilijs aſcribant̄. Non minus curioſe ꝙ̄
laborioſe ſcribendum occurrit:vt ſaltē ſcia
mus eadem concilia ꝯciliorumue noīa nō
inutilr̄ celebrata:aut fruſtra mēbranas oc-
cupaſſe. Quāꝙ̄ oīum ꝓteritoꝝ conciliorum
certa noīa:⁊ certa tpa: cum cauſis ſuis in-
uenire minime potuerim:qd̄ qdem noſtre
imbecillitatis atqꝫ ſecordie: pſertim in re-
bus cōibus tanti momenti:maximum ar-
gumentum exiſtit. Unde ⁊ Gratianus qui
ex ſecretiori doctrina decretoꝝ librum inſi
gnē nō minus erudite ꝙ̄ eleganter coegit:
huic noſtre ſnīe aſtipulari vr̄. Cū in pſcri-
ptionibus.xlv.di.c. neminem ingt. Item
quodam in concilio.⁊.xxxij.q.vij.c. qdā cū
fratre aſſerit. Itē in cuiuſdam concilij cap⁹
¶ Non eſt tm̄ pro euidentiali omittendum
anteꝙ̄ queſitum aggrediamur: ꝙ lꝫ pleraqꝫ
concilia in ſacris Canonibus numeri or-
dinem ſibi vendicent:vt.ſ. Nicenum dicat̄
primum. Conſtantinopolitanū ſcd̄m. Ephe
ſinum tertium. Calcedonēſe quartum ⁊c.
Attamen non id qdem ea rōne factum ſu
it ꝙ tpe eoꝝ primum alia ꝓceſſerit:ſed qꝛ ma
ioris

ſois auctoritatis ꝛ exiſtimationis: tum rõne perſonaꝝ congregataꝝ: tũ rõne reꝝ in eo geſtaꝝ habitum fuit. Ita notabiliter colligitur ꝛ probať. xvi. di. c. ꝑma annotatio. iuncta glo. in. c. placuit. in ṽ. Iſidorus eadẽ di. vbi dr̃ ad lr̃am: ꝙ lꝫ acgritana ſynodus fuerit prior Nicena: tñ pp maiorem auctoritatem Nicena ꝓponiť: vt in. d. c. ꝑ° annotatio: qḋ ẽt ꝓbatur in. c. habeo librum. cũ tribus capľis ſequentibus. ꝛ clare in. c. gñ. ꝛ in. c. ſexta ſynodus. iunctis his q̇ vtrobiqꝫ per Archi. poſt Aug. ꝛ alios late ſcribunť. Ubi hr̃ ꝙ ſexta ſynodus de qua ibi: q̄nto loco rõne tpis celebrata fuit. Quinta vero ſexto loco habita extitit. Conſtat. n. eã quã ſextam nuncupamus tpe Conſtantini q̄rti ꝛ Agathonis pape: qui fuit natione ſiculus. Põtiferqꝫ maximus deſignatus. Anno ſalutis nr̃e ſeptingẽteſimo ſcḋo: ſeu ſm alios ephimeridum ſcriptores. Sexcenteſimo ſeptuageſimo quarto celebratam fuiſſe. Quintam vero que ſexta rõne tpis debuerat appellari ſub Iuſtiniano eiuſdem Cõſtantini filio ꝛ Iulio Pontifice maximo: vt atteſtari vr̃. Uenerabilis Beda in libello ſuo de tẽporibus: ꝛ tranſumptiue ſcribit Gratianus in. d. c. ſexta ſynodus. ꝛ ſeq. xvi. di. habitum fuiſſe. Quãqꝫ in hoc eos q̇ ita ſcripſerunt: mala temporꝝ ſupputatione ãt noĩum cognatione vel errore variaſſe exiſtimemus. Quia ex annalibus chr̃ianis ſatis abunde conſtat. Iulium pontificẽ maximum: qui ſynodum habuit: fuiſſe tpibus Conſtantij: ꝛ Conſtãtini Imperatorꝝ anno xp̄i. cccxliiij. Neminem aũt Iulium põtificem tpibus Iuſtinianorꝝ fuiſſe: cum vnicum Iulium in antiquorꝝ pontificijs inueniamus: ꝛ Iuſtinianum primum anno a Natali xp̄i. Dxxxiiij. Scḋz vo Dlxiiij. Imperitaſſe legamus. Dicendum eſt ergo dictam q̄ntam ſynodum tpibus Iuſtiniani primi: qui annos. xxxviij. ĩperitauit: ꝛ Uigilij pontificis maximi qui ſynodum ibas Conſtãtinopoli tenuiſſe ſcribiť: ꝯtra Theodorꝝ ꝛ alios hereticos: eius ſequaces: nefandiſſime aſſerentes Btãm Uirginem non deum ꝛ hoĩem: ſed purꝝ tñ hoĩes genuiſſe: prout quo ad reliqua idem quoqꝫ Beda atteſtať. Dum q̄ntam ſynodum ꝯtra Theodorꝝ ꝛ oẽs hereticos celebratam fuiſſe ſcribit. Licet vitio forte ſcriptorꝝ ſeu temporum errore. In noĩe Pontificis ꝛ ipſe ꝛ Gratianus dicto in loco ꝓlabať: ſed de his ſ. ſuo loco dicemus. Non omittentes ꝙ Gratianus quo ad ordinem ꝛ tpa conciliorꝝ ꝑſcorum ad lr̃am ſequtus fuit Iſidorꝝ in libro ſuo conciliorꝝ lꝫ Iſidorus decẽ ꝛ noueꝫ cõcilia. Gratianus aũt viginti quatuor ordine ſucceſſiuo enumeret in. d. c. ꝑma annotatio. Hec itaqꝫ ſacrorꝝ canonum conſyderatio nos quoqꝫ excuſabit. Si ꝯcilijs octo ꝑncipalioribus ſuo ordine recitatis. (Aplicis nihilominus venerabilr̃ ꝑmiſſis). Reliq̄ ꝓut ſe magis apte offerre videbunť alphabetico ordine ſuis cum ſtatutis annotabimus. Cũ igiť ſanctiſſimos xp̄i aplos cõcilijs nr̃is originem ꝛ formam dediſſe. Ac prima in Republica xp̄iana celebraſſe cõuenĩetiſſime (vt arbitror) diximus huic ſententie aſtipulari põt. Qḋ voluit reuerẽdus Antoninus Florentinus Archieṗs in 2° parte tertie partis ſũme ſue tit. xxiiii §. de concilijs gn̄alibus. Dum ſcribit primũ cõciliũ eccl̃ie celebratum fuiſſe Hieroſolymis ſub Petro aplo primo pontifice ſũmo: preſente ẽt Iacobo Hieroſolymorꝝ Patriarcha. Cũ. ſ. diſceptantibus Paulo ꝛ Barnaba cum conuerſis a iudaiſmo circa obſeruationem legalium. Utrum. ſ. Fideles conuerſi ex gentilitate ſeruare deberent inſtituta legalia. Queſtio hec: tanq̄ꝫ qõ fidei ad aplos qui erant Hieroſolymis deducta fuit: vt hr̃ actuum ꝑ. ꝛ. xv. c. Ibi cum ſurrexiſſent q̄dam de hereſi Phariſeorꝝ q̇ crediderant dicentes ꝙ opꝫ circuncidi eos: ꝓcipere quoqꝫ ſeruare legem Moyſi. Conuenerunt Apli ꝛ ſeniores videre de ṽbo hoc. Et cum Petrus apl̃s vt caput concilij ꝛ põtifex maximus: declaraſſet cum cõſilio ꝛ cõſenſu dicti concilii: eos non ẽẽ ad hoc ĩducendos. Et ſubinde Iacobus in ꝑſona totius concilij aſſurrexiſſet approbãdo tãq̄ꝫ ſcm̃ ꝛ iuſtum qḋ Petrus ſpũ ſcõ plenus determinaſſet: ſequiť tex. vbi ſ. Tunc placuit aplis ꝛ ſenioribus cum oĩ eccl̃ia eligere viros ex eis ꝛ mittere Anthiochiã cũ Paulo ꝛ Barnaba. Hunc igiť moreꝫ nr̃a q̄ꝫ accepit eccl̃ia: ꝓut ſuo loco diceť. Propoſita enim aliqua iuſta ꝛ catholica determinatione: Concilium rñdere conſueuit: ꝑlꝫ. i. q. vij. c. ꝯuenientibus. Et demum cum reſcribeñ. eſt: in eam fere ſñiam ſcribitur in qua Apli in concilio de quo ſ. eccl̃ie Antioceñ. eorꝝ determinationẽ intimauerunt. Ibi viſum eſt ſpiritui ſcõ ꝛ nobis: nihil vltra imponere vobis oneris: q̄ꝫ hec neceſſaria ꝛc.

Hoc idem colligi pōt ex aliis plibus gene-
ralibus conciliis ipſoꝝ aploꝝ pſertim ex il
lo actuum p̄.c. Cum ad electionem glioſiſ-
ſimi Sinonymi mei loco Jude ꝓditoris
conuenerunt. Ibi exurgens Petrus in me
dio fratrum dixit. Erat autem turba ho-
minum ſimul fere centum viginti ꝛc. Et
actuum.vj.c.in electione eximij ꝓthomar-
tyris Stephani. Ibi conuocantes aūt duo
decim multitudinem diſcipuloꝫ dixerunt
ꝛc. Ex qbus concilij vniuerſalis nr̄i formā
tractam autumant. ¶ Prouincialis vo ex
eo qḋ legit̄ actuum.xx.c. vbi ḋ Paulo aplō
dr̄ A mileto aūt mittens epheſus vocauit
maiores natu eccl̃ie:qui cum veniſſent ad
eum:ꝛ ſimul eēnt:dixit eis:ꝛ.ſ. Attendite
vobis ꝛ vniuerſo gregi: in quo vos ſpūs
ſcūs poſuit epōs regere eccliam dei: quam
acqſiuit ſanguine ſuo. ¶ Synodalis quoqꝫ
concilij originem ac formam nonnulli mo
derniores ꝛ marie.d. Alexandrinus. xvij.
di.in ſum.colligunt ex eo qḋ legit̄ actuum.
xxiij.c.ꝛ ſeq. Ubi Paulus accuſatus cām
ſuam dixit.ibi. Intendens aūt in conciliū
Paulus:ꝛ.ſ.ibi. Neſciebam fratres q̄ prin
ceps eſt ſacerdotum ꝛc. Sed hec mihi poti
us ad concilium ꝓuinciale vel epāle ſpecta
re vr̄. In qbus cāe epoꝫ ꝛ hmōi ventilāt̄
ꝛ diffiniunt̄: put ſ. circa eoꝫ diffinitiones
diximus ꝛ.ſ.latius. Dn̄o concedente:ſuo lo
co dicemus:imo forte melius dici poſſz q̄
ex illo reprobato phariſeoꝫ ꝛ principum ſa-
cerdotum collegio: nullum nr̄m concilium
deduci dꝫ. Cum ibi non fuerit orthodoxa
congregatio in vnum conſentiens: ꝓut in
conciliis catholicis conuenit: vt ſ. in diffō-
ne diximus. Sed illud potius fuit concilia
bulum impioꝫ ꝛ pſequentium ac in cathe
dra peſtilentie ſedentium:qḋ oīno euitan-
dum eſt. Juxta pſalmographi ſnīaꝫ pſal. p̄.
Beatus vir qui non abijt in conſilio ipio-
rum:ꝛ in via pctōꝫ non ſtetit ꝛ in cathe-
dra peſtilentie non ſedit ꝛc. Quicqd autez
ſit ſatis eſt:q̄ oīa concilia nr̄a queccūqꝫ fue
rint:inde originem ꝛ normas ſumpſerunt.
Et q̄ ſcī apl̄i dn̄i concilia celebrauerint: di
cit gl.no xxij.di.in.c.ij.in v°.xp̄ianoꝫ. Que
dicit q̄ oēs xp̄iani p̄ dicebant̄ diſcipuli vel
fratres. Sed poſteaq̄ apl̄i fecerūt conciliuꝫ
Antiocenū dicti ſunt xp̄iani a xp̄o.xxiiij.q.
j.rogam'us. Ideo aūt forte dixit id in con-
cilio Antioceno factum: qꝛ Petrus apl̄s p̄
Antiochie ſedem adeptus fuit. Ibiqꝫ ordi-

natus epūs:eandem eccliam annos ſeptem
rexit. Demum vo Romam ꝓfectus eſt: or
dinato prius altero in Antiochena eccl̃ia
epō 2° Claudij impatoris anno:teſte archi.
xxij.di. Renouantes. Et ppea alteꝫ forte cō
cilium Antiochie habuit: ibiqꝫ xp̄ianos a
xp̄o noīari ſtatuit:vt dicit gl.in.d.c.ij. xxij.
di. Quare aūt magis chr̄iani a xp̄o:qḋ no-
men apud helinas adiectiue ponit̄: ꝛ a no
mine χρῖσ. qḋ eſt vnctio. Xp̄s.i.vnctus ap
pellat̄ de ſacra.vnctio.c.i.q̄ a ꝓprio eiuſdē
noīe:qḋ eſt Jeſus: Jeſuani appellati nō fue
rimus lege archi.in.d.c.ij.circa fi. qui ingt
q̄ rem per hoc nomen xp̄s ſignatam cōica
uit nob:hoc eſt vnctionem:qꝛ vt dicit apl̄s
de plenitudine eius oēs accepimus: ꝛ vn-
ctio eius docet nos de oībus.d.c. cum ve-
niſſent de ſacra vnctio. Sed res ſignatā hoc
noie Jeſus:non cōicauit nobis: qꝛ Jeſus
idem eſt qḋ ſaluator. Qḋ qdem.ſ.alios ſal-
uare ſibi ſoli conuenit. Ut.n.dr̄ in euāgelio
Matthei p̄ cap.ipſe ſaluum faciet ppl'ꝫ ſuuꝫ
a pciis eoꝫ q̄ſi dicat non alius. Illud ergo
nomen ſuum ꝓprium ſibi a Gabriele ange
lo indictus Luce p̄.c.ꝛ vocabis nomē eius
Jeſum:cū potētiā ſaluādi deus ſolus hēat:
nobis cōicare non decuit. Qḋ facit ꝯtra il
los ſimplices fraticellos:q ſe Jeſuanos ſeu
Jeſuatos appellarunt:altiora non ſapiētes
qui ppea excuſandi ſunt. Simplicitas eniꝫ
quandoqꝫ venia ac digna fauore fuit.

¶ Conſentaneum erit igit̄ his oībus pre-
miſſis:vt anq̄ alioꝫ concilia attingamus
ex atteſtationibus ſacroꝫ canonum aptius
oſ̄ndamus ſcōs dn̄i aplos non mō concilia
celebraſſe:ſed canones q̄ꝫ in eiſdem ſaluber
rimos edidiſſe:lꝫ nonnulli ideo reprobati
ꝛ apocriphi fuiſſe dicant̄:qꝛ ab hrticis ſub
noīe aploꝫ compoſiti fuiſſe dignoſcebant̄:
vt ingt tex.xvj.di.canones. Qui aūt rece-
pti fuerunt ibidem deſcribunt̄. Et pp eorū
auctoritatem ceteris oībus conciliis nō in
congrue preferunt̄.xvj.di.pp. Et qui alibi
hn̄r:q̄uis ēt.ſ.in ordine ſuo alphabetico de
ſcribant̄ hmōi fere ſunt. xxviij.di. ſ qs do-
cuerit.xxxiiij.di.ſiquis viduam.xxxv. diſt.
epūs.xlv.di.epm aut pſbīm.lv.di.ſiquis ab
ſciderit.ꝛ.c.eunuchus.lxxxj.di.pſbr̄ aut dia
conus.lxxxviij.di.epūs aūt ſacerdos. xij.q.i.
ſint māifeſte.c.ex his.ꝛ.c.precipimus. xvj.
q.vij.ſiqs epūs de cō.di.i.oēs fideles. de cō.
di.iiij.ſiquis presbyter. ꝛ extra de elec. ex-
co.minis.ſiquis epiſcopus.

¶ Poſt

¶ Poſt Aplõꝝ igitur concilia q̃tuor vſi-
bus ſynodis.vз. Niceno. Conſtan⁹ Ephe
ſino:ꝛ Calcedonen̄. primus locum iter oĩa
alia concilia ſacri canones attribuerunt.
Non qdem ꝙ tpe pceſſerint (vt ſ.memini
mus) Sed q2 auctoritate ſua:vt inqt Iſido
rus dicto ethimologiaꝝ lib.ꝛ tranſumpti-
ue hr̃.xv.di.canones.dicte quatuor venera
biles ſynodi.Totam principalr̃ fidem cõ-
plectunt:quaſi quatuor euãgelia vel totidẽ
Paradiſi flumina.De quibus btũs Gre-
gorius eadẽ di.in.c.ſicut.dicit.ſicut ſci euã-
gelij quatuor libros: ſic quatuor concilia ſu
ſcipere ꝛ venerari me fateor:ꝛ.ĩ.Cũctas po
quas prefata veneranda concilia pſonas re
ſpuunt:reſpuo:q̃ſi venerant:amplector.Q2
dum vlĩ ſunt ↄ̃ſtituta conſenſu: ſe ꝛ non il
la deſtruit:q̃squis preſumit abſoluere quos
ligant:aut ligare quos abſoluunt. Quo fa-
ctum fuit vt idem Iſidorus:vbi ſ.ꝛ n̄rates
cum ſequentes canones gñalium cõcilioꝝ
n̄roꝝ a tpibus Conſtantini magni cepiſſe
dixerint. Q2 vt inquiunt in precedentibus
annis:pſecutione feruente: docẽdaꝝ plebiũ
minime dabat facultas . Inde chrianitas
in diuerſas hr̃ſes ſciſſa eſt:q2 non erat epis
lnia ↄueniendi in vnum: niſi tpe ſupradci
Impatoris. Ipſe.n.dedit facultatem xpia-
nis libere congregari. Sub hoc ẽt ſci pres
in concilio Niceno de oĩ orbe terraꝝ cõue-
nientes iuxta fidem euangelicam ꝛ aplicas
ſcõm poſt aplos ſymbolum tradiderunt.
¶ Huius aũt dicti occaſiõe inſurgunt gl.
ꝛ doc.in.d.c.canones ꝛ alibi: opponẽtes ꝙ
ſimo diu ante Conſtantinũ ꝛ Siluestrum
concilioꝝ canones ceperint: vñ dicunt ipſi
contra hãc ↄclõnẽ vr̃ tex.xvj.di. Iſido.vbi
tex.dicit ꝙ canones pl̃es in concilijs editi
fuerunt:ꝛ ab apl̃is ꝛ a ſcõ Clemente:q fuit
quartus pontifex maximus poſt Petrum
vſq3 ad ſcm̃ Siluestrum.ꝛ.xiij.q.ĩj. vr̃ in.c.
placuit ꝙ Melchiades magnum conciliũ
habuerit ibi placuit per oĩa magno ↄcilio.
Melchiades aũt fuit immediate pdeceſſor
Siluestri:qui fuit tpibus Maxẽtij Licinij
ꝛ Maximini:ſiue itelligas tex.ꝙ ipſe Mel
chiades in illo concilio fuerit : ſiue ꝙ refe-
rat geſta in magno concilio ante eum cele-
brato. Legimus ẽt apud ppetue hiſtorie ec-
cleſie nr̃e ſcriptores plũmos: Fabianum põ
tificem maximum natione Romanus: qui
vſq3 ad Decium impatorem pueniit circa
annos mundi. 5433. ꝛ circa xp̄i. annos.
cclxiiij.vel vt ab Euſebio in ſuo de tpibus
libello circa annos mundi. 5433. annos
vero xp̄i.ccxxxiiij.Conciliũ Rome habuiſ-
ſe:ſexaginta epoꝝ:ꝛ totidem pſbroꝝ cũ plu
ribus Diaconibus. In quo Nouatij pſbr̃i
vrbis Ro.qui epatus eiuſdem ambitione:
ne poſt Fabiani mortem in Cornelium q
Fabiano poſtea ſucceſſit: deueniret diuia:
humanaq3 oĩa ſubuertit ꝛ pturbauit: pra-
uam ſectam:ꝛ hr̃ticam opinionem idẽ Fa
bianus dãnauit: eo ꝙ contra ipſos Fabia
num ꝛ Cornelium aſſereret. Apoſtatas ẽt
penitentes ꝛ ad eccl̃ie gremium redeuntes
non eẽ amplius recipiendos:nec eis veniã
eſſe dandam contra ſaluatoris nr̃i ſniam
ꝛ preceptum:qui Petro non modo ſepties
ſed ſeptuagies ſepties pctõri redeũti remit
tendus eẽ iuſſit. Mathei.xviij. Quiq3 No-
uatius ppꝛa ſe ab alijs catholicis:dcõs Fa
bianum ꝛ Corneliũ ſeq̃ntibus abſtinebat:
ac ſe ſuoſq3 καθαρούς.i.mundos appellabat.
Is prefatus Fabianus tante ſcitatis fuerit
vt mortuo Anthero eius pdeceſſore. Cum
de ſurrogãdo pontifice maximo quereret.
Columba pplo aſtante ſup caput eius volã
do ꝛ in ea for⁹ in qua ſ. Ieſum cum apud
Iordanẽ baptiçaret:aſſidẽdo ipm põtificẽ
maximum: put creditũ fuit:declarauerit.
Huius ẽt tpibus ꝛ forte i eodẽ conc⁹ Ori-
genem clarioris doctrine viꝝ inſignẽ fuiſ-
ſe ſcribit:qui errorem q̃ndam hr̃ticoꝝ aſſe
rentium:aĩas cum corporibus interire:ar-
gutiſſi.diſput⁹ cõtriuit ꝛ ſuſtulit. Quoſdã
etiam gñales Anaſtaſin: hoc eſt reſurrectio
nem in extremi iudicij die denegantes con
uicit. Que fuit inueterata ſaduceoꝝ hereſis
Actu.xxiij.c. Helcheſaitaꝝ ẽt puerſum do-
gma: Paulum apl̃z contẽnentium:ꝛ aſſerẽ
tium ꝙ negantes chr̃m metu tormentoꝝ ore
tñ:ſi puro corde eẽnt:nihil facinoris cõtra
herent:e medio ſuſtulit. Scribunt ẽt qdã
eiuſdem Fabiani tpe ludos ſclares Rome
magnifice celebratos fuiſſe:pp annum mil
leſimum pfecto centeſimo ab vrbe condita
Et ipm Fabianum ſeptem vrbis regiones
ſeptẽ Diaconibus diuiſiſſe:vt a Notarijs
res geſtas martyꝝ colligerent. Statuit q3
idem Põtifex vt ſcm̃ chriſma ſingulis an-
nis in cena dñi d nouo conſecraret. de cõ.
di.iij.in l̃ris. ¶ Aliud ẽt concilium. añ tpa
Siluestri ꝛ Cõſtãtini ſcribunt tpe.ſ. Mar
cellini qui ſucceſſit Caio circa annos Dñi.
cclxxxiiij.hunc aũt Euſebius.xxviij.pontifi

cem Ro.ſcribit fuiſſe anno ſalutis.ccxcvij.
Quem Marcellinum vniuerſoꝝ epoꝝ cō
cilium collegiſſe aſſerunt centum.vȝ.octua-
ginta in Sinueſſa vrbe campanie:cum ſce-
uitia pſecutoꝝ noīs xp̄iani pterritus tpe.ſ.
Diocletiani tria thuris grana idolis ado
leuiſſet. Quo factum fuit vt coacto cōcilio:
ſquallidus:puluerulentus:ꝛ cilicio īdutus
illud ingreſſus:debitas ꝛ ꝓmeritas incō-
ſtantie ſue penas infligi ſibi peteret:ꝫ con-
cilium ſniam contra eum dicere noluerit:
eidem aſſerendo:tuo ore iudica cām tuam
non nr̄o iudicio:ꝛ item noli audiri in nr̄o
iudicio:ſed collige in ſinu tuo cām tuaȝ ꝛc.
de quo hr̄.xxi.di.nunc aūt. Ferunt ēt eūdē
Marcellinum anatematiȝaſſe oēs eos:qui
cadauer ipſius poſt eius mortem ſepelirent
eo ꝙ ſe indignum ꝛ pp xp̄i abnegationem
aſſereret:xp̄ianam ſepulturam non ꝓme-
reri. Et cum ob id.xxx.diebus inhumatus
fuiſſet p Marcellum eius ſucceſſorem iuſſu
beati Petri apl̄i ad ipſius apl̄i pedes tu-
mulo traditum ferunt: q̄uis ip̄m non in
Ianiculo ſed via ſalaria ſepultum pleriqȝ
atteſtent. Ex qbus ſatis liquido conſtare aſ
ſerunt canones concilioꝝ ante tpa Cōſtan
tini ꝛ Silueſtri fuiſſe:ꝛ ſic vr̄ ꝙ tex.in.d.c.
canones ſit falſus ꝛ mendax:ſed glo.ibi ſtā
do ꝫrio:ꝛ idem Archi.xiij.q.ij.in.c.placu-
it.ſoluunt ꝛ dicunt ꝙ lȝ tpe Clementis ꝛ
Melchiadis ꝛ Marcelli ꝛ alioꝝ celebrata
fuerint pleraqȝ concilia:tn̄ q: libere nec ita
gn̄alr̄ celebrabant̄:ſicut poſtea a tpe Silue-
ſtri citra q ſilueſter ꝑmus fuit. xxxiiij. Ro.
pontifex poſt btm̄ Petrum anno xp̄i.ccc-
xxxix.ſm platinam ſuo in pontificum Ro.
libello. Idcirco vr̄ ꝙ tunc primum concilia
celebrari cepta fuerint: ꝛ verbum gn̄alr̄ po
ſitum in.d.c.canones ſoluit ꝫrium vt dic̄
glo.ibi. Sequendo igit̄ ordinem ſacroꝝ ca-
nonum dicendum vr̄ ꝙ Nicena ſynodus
Conſtantino magno ꝑmittente tpe beati
Silueſtri in Nicea vrbe Bithinie congre-
gata. Trecētoꝝ decem ꝛ octo epoꝝ fuit. In
qua Arianne pfidie ꝯdemnata eſt blaſphe-
mia:quā de inequalitate ſcē trinitatis:idem
Arrius qui pr̄br̄ Alexandrinus fuit aſſe-
rebat. Prem.ſ.maiorem:filium minorem:
ꝛ ſpm̄ ſcm̄ creaturam ꝛ aliqn̄ ſeruum ꝯten
dendo. Erat aūt Arrius:vt Annalius ſcri
ptores tradunt:vir ſpē ꝛ forᵃ magis q̄ȝ vir
tute inſignis:ꝛ laudis ꝛ glie potius q̄ȝ vtu
tis cupidus. Aſſerebat.n. impuriſſimus
hereſiarca de xp̄o coeterno ꝛ ꝯſubſtantiali
dei filio. Erat aliqn̄ qn̄ non erat. Tandem
vero re ipſa in concilio diligenter diſcuſſa
cōi prum oium ꝯſenſu concluſum determi
natumqȝ fuit. Chr̄m. ὁμοούσιον.i.cum pr̄e con
ſubſtantialem ꝯfiteri ſcribiqȝ ab oībus or-
thodoxis deber̄. Ipſeqȝ Arrius cum ſuis
oībus ſatellitibus ꝛ ſequacibus dānatus
ꝛ ex̄ gremium eccl̄ie eiectus fuit. Qui ꝓo
cus Arrio ſentiebant:fuerunt ad.xvij. lȝ ſex
tm̄ cum Arrio in exilium miſſos aſſerāt:
reliquoſqȝ oēs ad cor et rectā fidem rediiſ-
ſe. Et vt deinceps oīs tolleret̄ dubitādi oc
caſio. Symbolum ſciſſimoꝝ aploꝝ exēplo
maiore tn̄ vberiore ac clariore ſtilo:idē con
cilium edidit: quem poſtmodum Damaſus
in cōcilio Conſtan: in miſſaꝝ maioribus
ſolēnitatibus decantari iuſſit:teſte Archi.
in.d.c.canones.xv.di. Et ideo ſm eū: poſt
euangelium decantat̄: vt fidem poſt euan-
gelij predicationem ſubſecutam oſtendat.
Quia ſm Apl̄ȝ ad Ro.x. fides ex auditu:
auditus aūt per v̄bum xp̄i. ¶ Sunt ēt qui
ſcribant ab eodem quoqȝ concilio dānatos
fuiſſe hereticos a Photino gallogrecie epo
nomen trahentes. qui ebionitaꝝ hereſim
imitati Xp̄m ex Maria ꝛ pio Ioſeph nu-
ptiali coitu fuiſſe ꝯceptum impudentiſſime
affirmant.xxiiij.q.iij.qdam v̄o.photiniani
vna cum Sabellianis hereticis:qui vnam
tm̄ in diuinis pſonam prīs.ſ.filij ꝛ ſpūs ſcī
aſtruebant. Noeticianos hereſiarchas pro
ſequentes.d.c.quidaȝ vero.Sabelliani. Cō
tra id aūt qd̄ ſ. diximus ꝙ in eodem conci
lio fuerint.cccxviij.pr̄es facere vr̄ tex.x.q.i.
hanc ꝯſuetudinem in ſi. vbi de.ccc. tm̄mō
patribus dicti concilij mentio hr̄. Sed rn̄.
glo.in.d.canones ꝙ maior numerus mino
rem cōprehendit ꝛ in ſe ꝯtinet. Conſueui-
mus.n.aliqn̄ per certum modum loquēdi:
vbi numerus eſt notus. Centenarium tm̄
exprimere:lȝ aliquid vltra in v̄itate addat̄:
qd̄ magna i ꝯſyderatione hr̄i nō cōſueuit.
Dubitari ēt viſum fuit ab aliquibus circa
hanc Nicenam ſynoduȝ an.ſ.a Silueſtro:
an vero a Iulio pontifice maxio celebrata
fuerit:ſub Conſtantino maximo pp tex.ve
nerabilis Bede in Libello de tpibus:quem
ſimplr̄ refert Gratianus.xvi.d.c.ſexta. vbi
dicere vr̄:ꝙ q̄rta etate. ¶ Prima ſynodus
vlis in Nicena ꝯgregata eſt ꝯtra Arrium.
cccxviii.patrum. Tpibus Iulij pape:ſub Cō
ſtantino principe:ſed ꝫ Euſebius ceſarien.

dictam

dictam ſynodū tēpibus Conſtantini ⁊ ſil-
ueſtri deſcribit anno ſalutis.cccxxiiij.vnde
inquit ipſe:Arrius pſbyter de eccl'ia eiectus
multos ſue impietati ſociat: ad quam perfi
diam corrigendam ſynodus.cccxviij.epōꝝ
in Niceam vrbē Bithinie congregata:oēs
hereticoꝝ machinas coniiuiſſe oppōne diecit
⁊ fuit:dicit ipſe:ſynodus prima. Errorem
aūt forte dediſſe potuit:q꞉ Julius pontifex
maximus,qui poſt Marcum intermediū:
Silueſtro ſucceſſit:ad tpa vſq꞉ Cōſtantini
peruenit:quippe q idem Conſtātinus ali-
quādiu poſt Silueſtrū ſuperuixerit:vt col-
ligit ex Libello de tēpibus:quē diuus Hie-
ronymus ſuffecit poſt Euſebium: vbi ſcri-
bit Conſtantinum:cum bellum pararet in
perſas in Acyrone villa publica iuxta Ni
comediā mortuū eſſe:anno etatis ſue.lxvi.
Et circa illa tpa Julium fuiſſe annotat:q̄
uis ipſius tēpe nullum concilium ponat: ſꝫ
platina Cremoñ.q diu Bibliothece Ro. p
fectus fuit: quiq꞉ cum ſepiuſcule concilioꝝ
⁊ reꝝ geſtaꝝ Reipu. nr̄e xp̄iane euoluerit:
multum hīc vr̄ fidei in lib.de vitis Ponti
ficum Julium quem.xxxvi. pontificē in or-
dine ponit: ſꝫ alij vt Hieronymus . xxxiiij.
ſcripſerint.Scdo Conſtantij Conſtantini
magni filij anno:apud Laodiceam vrbem
Syrie:vel(vt alij volunt)apud Tyꝝ cōci-
lium habuiſſe atteſtat̄. Ibiq꞉ acerrime di-
ſputatus cum Arrio ⁊ Arrianis:qui fauo-
re Conſtantij redierant ad vomitum. Ne
gando adhuc chr̄m cum p̄re eſſe omouſion
Athanaſio Alexandrino ep̄o catholico cō
tra eos conſtantiſſime eum omouſion aſſe
uerante:quem cum rōne Arrius ſuperare
non poſſet:ad conuicia verſus . Magicas
ei artes oppoſuit:quo factum fuit:vt iubē-
te Conſtantio impatore:vir dei Athanaſi-
us violēter ⁊ iniuſte dānatus fuerit:donec
Arrius perfidiſſimus:epōꝝ ⁊ ppl'i frequē-
tia ſtipatus:dum leuandi ventris cā ad pu
blicum locum declinat. Inteſtina oīa in la
trine cuniculum vna cum vita demiſit:iu-
ſtiſſima dei ſnīa:q꞉ vir nefandiſſimus vi-
ta turpiſſima inhoneſtate non alibi q̄ꝫ in
latrine ſordibus ⁊ viuere ⁊ mori ꝓmere-
batur. Et hoc forte vt dixi errori vel equo-
cationi cām dedit. Quāuis ⁊ Gratianus
ipſe qui in.d.c.ſexta ſynodus Bedam ſeq
vr̄ in.c.p̄'āt ſynodus ea.xvj.di.⁊ fere vbiq꞉
locoꝝ:vbi de Nicena ſynodo mentionem
fieri cōtingit. Et alij oēs Cronici ⁊ Archi.

poſt Hugo.in.d.c.ſexta ſynodus improbā-
do opinionem Bede dictam ſynodū Cō-
ſtātino magno monarche ⁊ Silueſtro pō-
tifici attribuant.vnde inquit tex. in.d.c.p̄'
aūt ſynodus. Tēpibus Cōſtātini pncipis
⁊ Silueſtri pape Romani: Macharij hie-
roſolimitani. Alexandri Alexandrini eas
celebratam fuiſſe contra Arrium: ⁊ ꝯdem
nata eadem hereſi:canones.xx.quoꝝ maxi-
me prefatus Alexander ep̄s auctor fuit ſta
tuiſſe:vnde bene dicebat Archi. vbi ſ.hoc
eē nō pōt:q.ſ. Nicena ſynodus ſub Julio
celebrata fuerit:q꞉ Julius fuit tertius a ſil-
ueſtro ⁊ ſucceſſit Marcho: a quo Athana
ſius petijt capl'a Nicee ſynodi ante creatio
nes Julij:vt patet.d.xvj. di.c. ſeptuaginta.
¶ Ubi tollit ēt dubium qd̄ exoriri vr̄. De
ſeptuaginta Niceni cōcilij capl'is:q꞉ vt plu
rimum ea.xx.tm̄ fuiſſe legimus:vt ꝑꝫ in.d.
c.prima aūt ſynodus ⁊ in.c.pe.eiu.des. di.
xvj.vbi Stephanus papa ſcribit Luthobio
ep̄o Maguntino dicens.xx. tm̄ capl'a Ni-
cene ſynodi in ſcā Ro. eccl'ia hr̄ir : ſed quo
neglectu alia defecerint ambiguum eſt:plu
rimi arbitrant̄. Antiocheno concilio ea eē
inſerta:ſꝫ Grānus in.d.c. ſeptuaginta. vſi.
his ita dicat ipſe. Reliqua oīa in deſuetu-
dines abijſſe.⁊.xx. tm̄ in Romana eccleſia
hēri. Cū tm̄ ſeptuaginta ꝓmulgata fuerint
ad formam ſeptuaginta diſcipuloꝝ: vel to-
tius orbis terre linguaꝝ ſeptuaginta:vt tā
ti ⁊ tam excellentis concilij capl'a ipſa oēm
chr̄ianoꝝ informarent orbem: vt inqt tex.
ſoralis in.d.c.ſeptuaginta:ſed iudicio meo
Gratianus non bene rn̄det dubio a ſe ta-
cto poſt.d.c.ſeptuaginta.in vſi.qūo ergo aſ
ſerendo q alia in deſuetudinem abierunt:
vel Antiocheno concilio inſerta fuerunt.
Non.n.querebat̄ quot capl'a remanſerint:
ſed heſitando querit ipſe ⁊ dicit:qūo ergo.
xx.tm̄ capl'a in Nicena ſynodo ſtatuta dnr̄
Cū ſeptuaginta capl'a(vt Anaſtaſius ſcri-
bit)in ea ſtatuta monſtrent̄? Unde rn̄den
do preciſe ad dubium. Dici forte poſſet q
tex.in.d.c.prima aūt ſynodus:recte ponde
rando v̄ba precedentia ⁊ ſubſequentia per
verbum.xx.canones tollit motiuum ⁊ du-
bium.dum dicit qui ꝯdēnata eadem here-
ſi ſtatuerunt.canones.xx.quoꝝ auctor maxi
me prefatus Alexāder ep̄s fuit. Non.n.di-
cit ille tex.q editi fuerint tm̄ canōes vigin
ti:ſed hoc innuit q contra Arrium editi
fuerunt.xx.quoꝝ auctor fuit Alexāder. Nec

obuiat huic ſolõni id qđ dr̃ in.c. ſeptuaginta. de ſeptuaginta. vel in.c. viginti. de. xx. tantum caplis. Qr non negat ibi quin Alexãder quoq; fuerit auctor alioꝝ caploꝝ dicte ſynodi vltra illa viginti que excogitauit cõtra hereſim Arrianã, ⁊ gn ex oĩbus ſeptuaginta viginti tm̃ circa diuerſas mãs remãſerint in eccleſia Ro. ſed petẽdo ſolõnẽ ad oppõnẽ contrarietatis que fieri videbat̃ p tex. in. d. c. prima aũt ſynodus: hoc iudicio meo: ita ꝓut ẽ rñdendo: nullum hʒ contrarium. Non eſt omittendũ ꝙ inter ſcriptores nr̃os aliqua ẽt eſt tpm diſcrepãtia: alij enim vt Euſebius Conſtantini tp̃a cõputando anno ab vrbe condita. Mxci. Olympiade. cclxxiij. anno chr̃i. cccxv. eũ fuiſſe ſcribunt: alij: vt Beda: ſynodum prefatam annotantes dicunt eã fuiſſe: anno poſt Alexãdrum. Dcxxxvj. x° kal. Juliaꝝ. Conſulatu Paulini ⁊ Juliani. Modernioꝛes vͦ qdã dictã ſynodũ circa annos Mũdi. 5503. ⁊ circa annos chr̃i. ccciiij. Nõnulli ãno Mũdi. 5513. anno chr̃i. cccxiiij. ſeu. cccxxix. ponere dnr̃. Fantinus Valereſus Venetus Creten. Archieps qui profitet̃ ſe grecoꝝ ⁊ latinoꝝ cronicas hiſtorias circa hoc lectitaſſe ſcribẽs de auctoritate ↄcilij Florẽtini ⁊ ↄtra erroꝛes grecoꝝ ad Eugenium qrtũ hoc Nicenum conciliũ Anno dñi. cccxv. congregatum fuiſſe atteſtat̃. Quocũq; aũt anno fuerit: ſatis eſt: ꝙ eam ſub Silueſtro ⁊ Conſtantino magno Conſtantij ⁊ Helene filio celebratam fuiſſe ↄſtat. ¶ Videamus igit̃ ↄñr qui ſint canones ipſius Nicene ſynodi: quoꝝ. xxx. lingua greca. xxx. lingua latina edita ⁊. x. ꝓmiſcue ab Alexãdro ⁊ ab aplice ſedis apocryſarijs iſerta fuere: l3 forte ſub vno Canone plura capla conſiſtere poſſent: que eẽ poſſet altera ſolutio heſitationis predicte Jſidoꝛus ẽt in lib. concilioꝝ viginti tm̃ enumerat l3 in pfatione eiuſdem libri ſeptuaginta ꝓmulgata fuiſſe ⁊. xx. tm̃ remanſiſſe ꝓſequat̃. ¶ Canones aũt Nicene ſynodi in corpoꝛe iuris q pro nunc occurrunt hmõi fere ſunt. xxxij. di. c. interdicit. xviij. diſt. habeat. ⁊. c. interdixit. xlvij. di. qm̃ multi. xlviij. di. qm̃ multa. lv. di. ſiqs a medicis. lxiiij. di. illud gnal̃r. lxv. di. ſane. c. mos antiquus. ⁊. c. quoniã mos. lxviij. di. eccleſijs. lxxj. di. ſiquis auſus. xciij. di. peruenit. i. q. i. ſiquis effugerit. vij. q. i. nõ ops epm. xj. q. iij. ſeruet̃ iſta mĩa. xiiij. q. iiij. qm̃ multi. xvj. q. i. placuit oĩbus. đ peni. di. v. ſi qui vero. de con. di. i. eccleſijs. de con. di. iij. qm̃ ſunt. Põit ẽt Gratianus ⁊ alio titulo quoſdam canones huius cõcilij: qđ appellat concilium ſci Silueſtri. xciij. di. c. a ſubdiacono. xcviij. diſt. c. nullus. ⁊. ij. q. v. preſul non damnatur. Ab hac autẽ prima ſynodõ Nicena vſq; ad ſequẽtem conſtantinopolitanam fluxiſſe annos ſexaginta tres conſcribunt cronici. ¶ Conſtantinopolitana ſynodus ſcđa vlis fuit. cl. patrum: tpibus Theodoſij ſenioꝛis principis. Damaſi primi pape Romani: Cyrilli Hieroſolymitani. Nectarij: Alexandrini: ⁊ cõtra Macedonium Conſtantinopolitanũ epũ: negantem ſpm̃ ſcm̃ deũ eẽ: congregata fuit Anno ſalutis nr̃e. ccclxiij. quis alij vt idez Archieps creten. dicto ſuo in Libello de erroꝛibus grecoꝝ eã congregatam fuiſſe aſſerant anno chr̃i. ccclxxj. L3 quidam: vt venerabilis Beda ⁊ Gratianus poſt eũ. xvj. di. c. ſexta ſynodus. ⁊. c. ſeq. eandez ſynodus Gratiano impatori attribuãt: ſed ꝑius eſt qđ idem Gratianus ſcribit. xv. di. c. canones. vñ. ſcđa ſynodus: vbi eaz ſub Theodoſio ſenioꝛe congregatã fuiſſe aſſerit: ⁊ Macedonium ſpm̃ ſcm̃ deum eẽ negantem cõdemnaſſe: ac conſubſtantialem pr̃i ⁊ filio ſpm̃ ſcm̃ demonſtraſſe. Dãdo ſymboli foꝛmam: quã tota latinoꝝ ⁊ grecoꝝ confeſſio in eccleſijs predicat: ⁊ l3 glo. ibi dicat ꝙ nõ hẽmus ſymbolũ ↄſtãtinopolitanũ. Cũ tm̃ hẽamus ſymbolum aploꝝ Niceni concilij ⁊ Athanaſij. Quicunq; vult ſaluus eẽ. Tñ ego id intelligerem qđ declarauerint Nicenum ſymbolum circa articulum đ ſpũ ſcõ. Et alia quedam: ꝓut p3 ex lectura vtriuſq; ſymboli: que talis eſt ſ3 Archiepm creten. vbi ẽ. Nam ſynodus Nicena formal̃r ⁊ de verbo ad vbũ dixerat. Credimus in vnũ deum prẽm oĩpotentẽ: viſibilium ⁊ inuiſibilium ↄditoꝛem. Et in vnum dñm ieſum chr̃m filium dei: Natum de pr̃e vnigenitũ hoc eſt de ſubſtantia pr̃is: deum de deo: lumen de lumine, deum veꝝ đ deo vero. Natum non factũ: conſubſtantialẽ pr̃i omouſion. i. vnius ſubſtantie cum pr̃e: per quem oĩa ſcã ſunt in celo ⁊ in terra. Qui pp nos hoĩes ⁊ pp nr̃am ſalutem deſcendit. Et incarnatus eſt: ⁊ hõ factus eſt: ⁊ mortuus eſt Et reſurgens tertia die. Aſcendit in celũ. Jnde venturus eſt iudicare viuos ⁊ mortuos. Et in ſpm̃ ſcm̃. Eos autez qui dicunt erat tps qñ nõ erat anteq̃ʒ naſceret̃: ⁊ ꝙ ex

nullis

nullis exiſtētibus factus eſt aut ex alia ſub-
ſtantia vel eēntia: aut conuertibilem vel cō
mutabilem eē dei filium anathematiꝫat ca
tholica ꝛ aplica eccleſia. ¶ Synodus vero
conſtantinopolitana pma: illud reformam-
do: ꝛ tam grecis ꝙ latinis legen. tradēdo
dixit. Credimus in vnum deū prēm oipo
tentem: factorē celi ꝛ terre viſibilium oium
ꝛ inuiſibilium. Et in vnū dnm ieſum xpm
filium dei vnigenitum. Et ex prē natum anī
oia ſecula. Deum de deo: lumen de lumine
deum verū de deo vō. Genitum non factū
conſubſtantialem prī: p quem oia facta ſunt.
Qui pp nos hoies ꝛ pp nrām ſalutē deſcē
dit de celis. Et incarnatus ē de ſpū ſcō na
tus ex Maria vgine: ꝛ hō factus eſt. Cru-
cifixus ēt ſub pontio pilato paſſus ꝛ ſepul
tus eſt. Et reſurrexit tertia die ſm ſcriptu-
ras. Et aſcendit in celum ſedens ad dexte
ram pris. Et iterū venturus eſt cum gloria
iudicare viuos et mortuos: cuius regni nō
erit finis. Et in ſpm ſcm dnm viuificātem
qui ex prē pcedit. Qui cū prē et filio ſimul
adorat ꝛ cumglorificat: qui locutus eſt per
pphetas. Et vnam ſcām catholicam ꝛ apo-
ſtolicam eccleſiam. Confiteor vnum baptiſ
ma in remiſſionem pctōꝝ. Et expecto reſur-
rectionem mortuoꝝ. Et vitam venturi ſcli
amē. ¶ Ex quibus clare pꝫ maxima diuer
ſoꝝ vboꝝ dria licꝫ eandem dicant ꝛ ꝯfiteātꝰ
fidem in ſubſtantia. Attn Greci pdictum
ſymbolū ꝯſtātinopolitanū acceptātes ꝯtra
pres illos q tot addiderūt dclarauert ꝛ ex
poſuerunt. Non obſtante decreto concilij
Epheſini quo cauebat vt aſſerunt: ꝙ ſub
anathematis pena: nemo aliqd addere vel
detrahere deberet eidem ſymbolo ꝛ fidei
concilij Niceni: nihil vnꝗꝫ oppoſuerunt:
ſed tn contra latinos poſtmodum inſur-
gentes vſqꝫ ad hec tpa totiens gnalibus in
concilijs fruſtra confuſi conuicti ꝛ dāna-
ti latrare nō ceſſant. ſpm ſcm a prē tantū ꝛ
nō a filio pcedere: latinoſue oēs excōica-
tos eo ꝙ eidem ſymbolo declarando addi
derit: Filioqꝫ pcedit. De qbus. l. aliqd ſuo
loco dicemus. Circa pmiſſa aūt alr ſentit
Archi. ſup ipſa. gl. d. c. canones. dicit. n. Da
maſum in ipſo concilio conſtituiſſe: ꝙ ſym
bolum prium decantaret in eccleſijs in miſ
ſaꝝ ſolēnitatibus: licꝫ nihil alleget: ſed dicat
ꝯſtantinopolitanum ſymbolum. xij. partes
habere: quas enumerat que idem ſunt cum
ſymbolo aploꝝ: tacite innuens ꝙ ſymbolū
promulgauerit concilium conſtantinopoli
tanū: qd non dicit aperte tex. in. d. c. cano-
nes: ſed ſimplr dicit dans ſymboli formā:
quā tota grecoꝝ ꝛ latinoꝝ confeſſio in ec-
cleſijs pdicat. Quicqd aūt ſit circa pmiſſa
quo ad tpis determinationem: verior: vt di
xi: vr ſnia eoꝝ qui dicunt hanc ſynodū: tpe
Theodoſij ſenioris celebratam fuiſſe. Qd
mihi quidem indubitatum eſt: qꝛ vidi mul-
torum concilioꝝ libros vetuſtiſſimos: qui
ſunt matricis eccleſie Veronen. licꝫ huius cō
cilij geſta non hēam: ſed in phemio quinte
ſynodi Juſtinianus qui ei pfuit: ſcribens
vniuerſitati epoꝝ cōmemorando concilia
pterita. De iſto ꝯſtantinopolitano formalr
dicit: ſed ꝛ Theodoſius ſenior pie recorda
tionis. Macedonio negāte deitatē ſci ſpūs
ꝛ Apollinario vel magno eius diſcipulo
in diſpēſatione incarnati verbi blaſphemā
tibus ac dicentibus: ſenſum humanū non
recepiſſe deum verbum ſed carni vnitum
eſſe: aiam irrōnabilem hntī: cōgregatis in
Regia vrbe. cl. patribus: cum ꝛ ipſe parti-
ceps fuiſſet concilij: damnatis dictis here
ticis vna cum impijs eoꝝ dogmatibus: fe
cit rectam pdicari fidem. Et ſubdit vnum
qd ſniam meam de quaſi circa ſymbolum
approbare vr: ibi. Sicuti. n. idem ſci patres
expoſitā rectā fidem a trecētis decē ꝛ octo
ſcis patribus explanauerunt de deitate ſci
ſpūs: ꝛ perfecte de diſpenſatione incarna-
ti dei verbi docuerunt ꝛc. Jſido. in lib. cō-
cilioꝝ ſymbolum eiuſdem ſynodi ponit ꝛ
eiuſdem canones ſex. Sed ¶ Canones hu
ius ſynodi tres tm fuiſſe dicere vr tex. in
d. c. pma aūt ſynodus. xvj. di. ꝑſi. ſcda ſy-
nodus: ſed illud intelligo contra. ſ. hereſim
Macedonij: put inuere vr tex. ibi. Qui di
cit condēnata pfata hereſi ſtatuerunt cano
nes tres: quoꝝ auctor maximus. Beatus
Nectarius ꝯſtantinopolitanus fuit. Qui
aūt cuiuſcunqꝫ gnis a me annotati fuerūt
hi fere ſunt. xxij. di. c. conſtantinopolitane.
Et ſub titulo ſcde vniuerſalis ſynodi. iiij.
q. i. c. qd aūt. Et ſub titulo conſtantinopoli
tani ſynodi. ix. q. ij. c. epi. ꝛ. c. inuitati. Sed
qꝛ ſepiſſime in eadē vrbe concilium cōgre-
gatum fuit: ideo alioꝝ forte concilioꝝ cano
nes alibi ānotari poſſent: ſic ille. cccxxiij.
patrum tpe Joānis pape octaui: eidem cō-
cilio pſidentibus. eiuſdē Joānis pape Apo
chryſarijs. Petro pſbyro Cardinale. Pau
lo Anconitano epo, ꝛ Eugenio epo hoſti.

qui hꝛ. vij.q.i.c.ſ nequaꝙ. ¶ Ab hac vo
cõſtantinopolitana ſynodo vſqꝫ ad Ephe-
ſinam ſubſequentem fluxiſſe annos q̃dra-
ginta duos aſſerũt. ¶ Epheſina pͥma vni
verſaliũ ſynodoꝝ tertium ſibi locum vē
dicat. Hec itaqꝫ in Epheſinoꝝ metropoli
habita eſt tpibus Theodoſij Junioris ꝛ
Ualentiniani principum. Et Celeſtini pri-
mi pontificis maximi: ꝛ fuit ducentoꝝum
epoꝝ. Qui hereſiarcham Neſtorium con-
ſtantinopolitanum epm: duas pſonas in
chřo Jeſu aſſerētem iuſtiſſimo anathema-
te condemnarunt: oñdentes manere i xp̄o
duas nãs ꝛ vnaꝫ tm̄ xp̄i perſonam. xv. di.
canones. ꝟſi. iij. ſynodus. ꝛ.c. ſicut. xvj. di.
ſexta ſynodus. ꝛ §. prima autem. ꝟſi. tertia.
Ubi addit alia hereſis dicti Neſtorij: q di
cebat btãm Mariam: non dei ſed hoīs tã
tum genitricem vt aliaꝫ perſonam carnis:
aliam faceret deitatis. Huic aũt ſynodo in
terfuit btũs Cyrillus Alexãdrinus epꝯ: q
ↄtra Neſtoriũ acerrime diſputauit ꝛ cano
nes ſeu capl̃a. xv. cõtra ipſius Neſtorij bla-
ſphemias ꝓpoſuit promulgariqꝫ obtinuit.
Hanc ſynodum circa ãnos ſalutis noſtre.
cccxxiiij. celebratas fuiſſe ſcribunt quidam:
alij vo circa annos xp̄i. cccxxxiiij. nõnulli vt
Archiepꝯ creteñ. anno xp̄i. ccccxxx. Celeſti-
num pterea pontificem inſtituiſſe aiunt: vt
ante miſſaꝝ ſolēnia pſalmi. Introitus: ꝛ re
ſponſoꝛia premitterent. Et preſertim pſal-
mus. Judica me deus ꝛc. cũ ſubſeq̃ntibus.
Ferunt quoqꝫ his tpibus diabolum perſo
naꝫ Moyſi induiſſe: ꝛ multos iudeos ma
xima ſupplantatione illuſiſſe. Dum eos ex
Creta in terram ꝓmiſſionis ficto veſtigio
per mare deducere pollicet: eo modo quo
in hiſtoꝛia veteri. Exodi. ca. xiiij. legimus:
vnde multi ex his pſeudo Moyſen ſecuti:
cum primo ingreſſu cedere apparentibus
vndis: ſubmerſi tãdem fuere: his (vt aiũt)
dũtaxat exceptis: qui tũc chřm veꝝ meſſiã
atqꝫ dei filiũ credidere. ¶ Quo aũt ad pͥn
cipale ꝓpoſitũ nr̃m. Habeo huius cõcilij li
brum antiquiſſimum. Ubi ſunt epiſtole ac
diffinitiones Celeſtini: ad Neſtorium con-
ſtantinopolitanum epm: ꝛ Neſtorij ad Ce
leſtinum: ꝛ eiuſdem ad Theodoſium de ſy
nodo congreganda: ꝛ Cyrilli plures ſunt
epiſtole ibi Neſtorium redarguētes: ꝛ eiuſ
dem Neſtorij epiſtole ꝛ falſa dogmata. Et
ibi tradit dictam ſynodum. xj. kal. Augu-
ſti poſt conſulatum Flauij Theodoſij. xlii.
ꝛ Flauij Ualentiniani ter perpetuoꝝ Au
guſtoꝝ celebratã fuiſſe in Epheſenoꝝ Me
tropoli ex decreto religioſiſſimoꝝ ꝛ chřia-
niſſimoꝝ Imperatoꝝ: ſedentibus in ſcã ec
cleſia que vocat Maria reuerendiſſimis
epis Cyrillo ꝛc. Pro ſede apoſtolica ꝛ pro
Celeſtino memorato pontifice Archadio
quoqꝫ ꝛ ꝓiecto epis: ꝛ Philippo pꝛbřo le-
gatis conſedentibus. Dãnato igit ꝛ depo-
ſito Neſtorio ꝛ iam fere diſſoluta ſynodo.
Iteꝝ cõuenire coacta eſt. Nã Joãnes An
tiochenus epꝯ: audita dãnatiõe ꝛ deiectio-
ne Neſtorij: cui fauebat. Collectis qbuſdaꝫ
qui a Neſtorio receſſerãt numero fere. xxx.
nomen epatuum hñtibus: quoꝝ quidam ſi
ne ciuitatibus erant: nonnulli vacantes ec
cleſias occupauerãt. Alij pro acerbiſſimis
cauſis a ſuis Metropolitanis depoſiti fue
rant. Cum quibus ēt ꝛ Pellagiani ꝛ Cele
ſtiniani heretici conuenerant. In eadē vr-
be Epheſina habito conuenticulo Cyrillus
Alexandrinum ꝛ Mēnonem Epheſenus
epm depoſuit: ꝛ anathematiꝫauit: vna cuꝫ
oī ſynodo Epheſina ꝓdicta. Poſitis in edi
to pu͛: libellis ꝛ edictis preſcriptis: vnde
memorata ſynodus neceſſario iteꝝ conue
nit: ꝛ legitime vocato ac contumace dicto
Joãne: eundemqꝫ quoqꝫ Joãnem ꝓut ꝛ Ne-
ſtorium excõicauit ꝛ depoſuit cum ſuis ſe-
quacibus. reſeruata nihilominus auctori
tate ꝛ facultate Celeſtino: ſi ad coꝛ ꝛ gremi
um eccleſie idem Joãnes redire vellet: ipm
reſtituendi: prout colligit ex epl̃a eiuſdem
ſynodi Celeſtino: de oībus que in concilio
prioꝝ ꝛ poſterioꝝ ſeſſionum geſta fuere cõ
ſcripta: vnde ex ſequentibus eplis eiuſdem
Celeſtini conſtat: nonnullos ex Joãnis ſe
quacibus: ꝛ demum Joãnem ipm in grãs
eccleſie orthodoxe rediiſſe. Geſtoꝝ aũt hu-
ius ſcde ſeſſiõis titulus eſt: talis. Poſt do-
minoꝝ nr̃oꝝ Flauij Theodoſij. xiij. ꝛ Fla-
uij Ualentiniani ter perpetuoꝝ Auguſto-
rum. vij. kal. Auguſtas. Congregata ſyno-
do in Metropoli Epheſi ĩ ſcã eccleſia: que
vocat Maria: reſidentibus ꝛc. Poſt dcm̃
concilium: qđ vnicum dr: lꝫ plures ꝛ diuer
ſe fuerint ſeſſiones: celebratum fuit ꝛ aliud
ſm pſeudo concilium ſeu conciliabulum.
In Epheſina Metropoli antedicta: tempo
re eiuſdem Theodoſii ꝛ Leonis primi põ-
tificis maximi: ſine tm̃ eius auctoꝛitate: ſed
Theodoſio annuente Dioſcoꝛus Alexan-
drinus epꝯ illud cõuocauit: ꝛ in eo pſedit.

Et Euticen

Et Euticen abbatem cōſtantinopolitanus
qui diuinā cum humana nām in idem cō-
poſitum recidiſſe affirmabat: vnumqꝫ ens
ita factum ꝛ coactum eē: vt nullo modo ſe-
parari poſſet: quem Flauianus eps̄ conſtā
tinopolitanus dānauerat: Dioſcorus ipſe
reſtituit, ꝛ Flauianum dānauit: hanc ephe
ſinam ſcdām appellando. Sed qꝛ legitime
congregata non fuerat: ꝛ male de fide eius
auctores ſentire viſi ſunt. Idcirco mortuo
Theodoſio ꝛ ſuffecto Martiano principe
catholico: Leo pontifex maximus: conciliū
Calcedonenſe indixit ꝛ in eo ſcdām illam
epheſinam dānauit: de qua meminit glo.
xv. di. c. i. v̄ſi. tertia. Et in geſtis eiuſdē Cal
cedonen̄. In prima eius actione ſunt hec
verba. In nup facto concilio in Epheſioꝝ
metropoli. qḋ vtile fuiſſet non fieri: vt nō
malis ꝛ perturbationibus eius vniuerſus
mundum repleret. Et ppea ad huius repro
bate ſynodi dr̄iam: Epheſina orthodoxa p̄
ma appellat̄. Canōes Epheſine p̄me pau-
cos ad modum iueni. Gratianus. n. eos po-
nit ſub titu. hoc. vꝫ. Ex ſymbolo Epheſino
de con. di. ii. neceſſarie ꝛ de cō. di. v. c. d ſpi
ritu. vbi in ſcriptione dr̄. ex ſymbolo ephe
ſi in concilio ducentoꝝ eꝑoꝝ qḋ habitum
eſt contra Neſtorium. Ponit ēt concilium
aliud habitus apud Epheſum Gratianus.
Põte Rege Henrico. vt pꝫ in preſcriptiōe.
xv. q. iiij. c. placita. ¶ Prefata igit̄ ſynodus
epheſina p̄ma icumenica contra dictū Ne
ſtorium hereſiarcham ꝛ alios hereticos: cū
idem Neſtorius aliud ſymbolū ſm̄ hereti
cam prauitatem ſuam edidiſſe: non ſeruata
fide ꝛ forma ſymboli Niceni ꝛ ꝯſtantino-
politani. Decretum ꝛ breuē Thomū h̄ eſt
ꝓhibitionem fecit condemnando eos: qui
aliam fidem cōponere vel docere auderēt
q̄ꝫ per trecentos decem ꝛ octo p̄res: in Ni-
cena ſynodo p̄ma fuerat conſtitutum. In
qua Nicena ſynodo de ꝓceſſione ſpūs ſcti
a p̄re ꝛ filio aperte diffinitum fuit vt h̄r de
con. di. v. c. pe. qḋ ꝯtra infraſcriptū figmētū
grecoꝝ qui mendaciter aſſerunt ecclīā Ro.
contra decreta concilij eiuſdem ſymbolo
addidiſſe filioqꝫ ꝓcedit. Cuius decreti ꝛ ꝓ
hibitionis tenorem ꝓut ex greco in latinus
tranſlatum extitit: de v̄bo ad v̄bum. Po-
nit idē Creten̄. Archieꝑs vbi ſ. hoc mō. vꝫ.
Decreuit ſcā vl̄is ſynodus Epheſina nulli
dicere aliam fidem ꝓferre: conſcribere: vel
cōponere: niſi illam: que decreta fuit a ſcīs
patribus in Nichea congregatis in ſpū ſan
cto. Eos vero qui preſumpſerint cōponere
vel proponere aut ꝓferre aliam fidem. Hij
qui noluerint conuerti in agnitionem veri-
tatis: vel de gentilitate: vel de iudaiſmo: vel
de quacunqꝫ hereſi: ſiqdem eꝑi ſint aliena-
ti ab eꝑatu ſuo. Si aūt layci ſint anathema
tiçati: ſi clerici: ſint alienati a ſuo clericatu.
¶ Cuius Thomi occaſione greci vt ſ. dixi
mus. Inſurrexerunt contra latinos: aſſerē-
tes eos excōicatos: eo q̄ in ſymbolo addi-
diſſent: filioqꝫ lꝫ falſo ꝛ calūnioſe: qꝛ ex dicti
decreti lectura. Manifeſte conſtet. falſus eſſe
q̄ eccl̄ia Ro. fecerint cōtra id qḋ concilius
ſtatuit: ſi recte eius verba ponderent̄. Nam
concilium ꝓhibet: neqꝫ aliam fidem profe-
rat conſcribat vel componat q̄ꝫ illam quā
concilius Nicenū decreuit. Non aūt dicit
ſiquis addiderit idē detraxerit v̄bum ſym
bolo Niceno: vt ipſi confingunt ꝛ menti-
untur excōicatus ſit: ſed iſta neceſſeria addi
tio: vel potius ꝺclaratio vꝫ. filioqꝫ nō aſtru
it aliam fidem q̄ꝫ concilium Nicenum: er-
go ipſi potius temere ꝛ heretice negādo ſpi
ritum ſcm̄: a filio ſicut a p̄re eternalr̄ ꝓcede
re: vt Ro. eccl̄ie ꝛ latinis detrahant hereti
ci potius et vere excōicati ſunt: vt clare pꝫ:
ac legit̄ et no. in. c. fideli. de ſum. tri. et fid.
catho. lib. vj. qḋ qdem in alijs queqꝫ conci-
lijs et poſtremo in concilio Florentino re-
petitum extitit pp perfidam ꝑtinaciā ipoꝝ
grecoꝝ: vt ēt pꝫ de con. diſt. v. c. vlti. et pe.
Quinimo ſancta Icumenica ſynodus Ni
cena ſcdā in ſua ꝓfeſſione fides repetentes
ſymbolum conſtantinopolitanū predictus
dicendo credimus i deum p̄rem ꝛc. Ibi et
in ſp̄m ſanctum dn̄m et viuificantem. Ad
diderunt. Ex p̄re per filium procedentē ꝛc.
Quod idē ē in ſenſu qḋ dicere. Qui ex pa
tre filioqꝫ ꝓcedit: ꝓut in dicta ſynodo Flo
rentina late: luculēterqꝫ declaratum extitit.
Hunc aūt grecoꝝ errorem ꝛ ꝯfictam calū-
niam aduerſus ſcām Ro. eccl̄ias ꝛ latinos
ſuſcitatum ꝛ excogitatus fuiſſe aſſerunt cro
nicarij a quodā Phocio layco tp̄e Micha
elis impatoris cōſtantinopolitani. Tenē-
te ſedem patriarchalem ꝯſtantinopolitanā
tunc btō Ignatio: ꝛ ſedem apl̄icam Nico-
lao papa p̄mo. Anno dn̄i octingenteſimo
ſexageſimo octauo. Cum btūs Ignatius ꝓ
curante ꝛ agente Uanda dicti Impatoris
nepote de ſede patriarchali expulſus fuiſſet:
eo q̄ dictū Uandam excōicaſſet: qꝛ dimiſ-

ſa legitima vxore ſua Nup ſuam contra ſa-
croꝝ canonum ꝓhibitionem duxerat:⁊ di
ctum Phocium nequitie ſue fautorem ĩ di
cta ſede patriarchali ĩtruſerat annuẽte Im
peratore qui cũ peteret ipſm a Nicolao põ
tifice maximo confirmari:idemqꝫ pontifex
non ſolum hoc facere recuſaſſet: ſed eundẽ
Phocium Uãdam ⁊ Impatorem:multis
ſententijs ⁊ cenſuris eccliaſticis ĩnodaſſet:
idem Phocius dictas cenſuras ꝯtẽnendo
⁊ eccliam Ro.calũniando dicer̃ et ꝑdicare
cepit:dictum pontificem eccliam Ro.⁊ la-
tinos excõicatos eſſe eo ꝙ ĩ ſymbolo Ni-
ceno addidiſſent filioqꝫ ⁊c. cõtra decretũ
Epheſini concilij. Qđ qdem fuit ſeminari
um peſſimoꝝ ſcandaloꝝ ⁊ hereſum ⁊ odij
inter eccliam orientalẽ q̃ eidẽ errori adhe-
ſit:⁊ occidentalem:q̃ diu illũ extirpare fru
ſtra laborauit. Quo aũt tpe:⁊ per quẽ pon
tificem Ro.dicta additio ſeu expoſitio:fa-
cta fuerit in ambiguo eſt nec ſat hactenus
conſtare potuit: ſed ſat cõſtat eccliam Ro.
catholicam:ita ſemꝑ a vetuſtiſſimo ⁊ ime-
morabili tpe citra eius ſymbolum decãtaſ
ſe:ſunt tñ ex grecis ⁊ latinis cronicarijs q
dam qui veriſimilius ſcribant. Hmõi ad-
ditionem ſiue explicationem neceſſario de
riſſime ⁊ rõnabilr̃ factã fuiſſe per Dama-
ſum pontificem maximũ ſtatim poſt ſcđas
ĩcumenicã ſynodum ꝯſtantinopolitanam
eo auctore celebratam:cum in Italia ⁊ ſm
quoſdam in cãpania de ꝓceſſione ſpũs ſcti
a filio ſicut a patre dubitatio exorta fuiſſet
eo ꝙ in ſymbolo ipſo ꝯſtãtinopolitano di-
ceret̃.Et ĩ ſpm̃ ſcm̃ ⁊c. Qui ex pñe ꝓcedit:
vnde ad tolleñ. errorẽ aſſerunt ſcm̃ pontifi
cem:conuocato concilio ꝓuinciali tñ. Ibi
auctoritate aplica addidiſſe declaratiue:fi-
lioqꝫ:mandando ſymbolum eo modo: in
miſſis ab oĩbus ſacerdotibus decãtari de-
bere. De qbus per Guliel. duranti in rõna
li diuinoꝝ officioꝝ in prima parte Miſſe.
In titu.de ſymbolo. Calcedoneñ. ſynodo
de qua modo verba faciebamus:quartum
locum ⁊ Beda venerabilis. Iſido.⁊ Gra-
tianus poſt eos:⁊ ſacri ꝯcorditer aſſignant
canones:⁊.xv.⁊.xvj.di. Que ſexcentoꝝ tri
ginta p̃rum. Tpibus Leonis primi ponti-
ficis maximi:⁊ Martiani ꝑncipis contra
Eutichen cõſtantinopolitanum nefandiſſi
morum monachoꝝ ꝑſulem. Ubi dei ⁊ car-
nis vnam nãm impie ꝓnunciantem:ac cõ
tra Dioſcoꝝ eius defenſores ⁊ ſequaces he
reticos congregata fuit. Eoſdemqꝫ hereti-
cos dãnauit diffiniendo chrm̃ deus ſic na-
tum de ṽgine:vt eius ſubiecta ⁊ diuina ⁊
humana nã conſiſtant. Scribunt alij Leo-
nem primum hanc ſynodũ ꝯgregari iuſſiſ
ſe. Marciano impatore mediante circa an
nos xp̄i.cccclxiiij.ſeu vt alijs pl3. cccclxiij.
¶ Huic aũt concilio cãm dediſſe Epheſi-
nam ſcđam aſſerunt:qui eius geſta ſcribũt
que Theodoſio imperatore annuente habi
ta fuerat minus legitime. Unde Dioſcoro
Alexandrino epo in ea ꝑſidente cum Euti
ces Abbas predictus:qui a Flauiano pa-
triarcha cõſtantinopolitano iuſte dãnatus
fuerat:in ea reſtitutus fuiſſet:Flauiano ꝓ-
pterea dãnato. Neceſſe fuit dãnata prius
Epheſina illa ſcđa vt ſ. diximus:calcedonẽ
ſem ad tollendam oẽm hereſim canonice
congregare. Et ꝑꝑea ſcribit Paulus hiſtori
cus:ea die ⁊ hora qua abiurata fuit hereſis
predicta innumeras araneaꝝ telas in me-
dio aſtantium ex alto cecidiſſe:qđ quidem
pro maximo dei miraculo habitũ fuit. Cuꝫ
per hoc ſignificatũ atteſtatumqꝫ fuiſſe cre-
dat̃:tunc heretice prauitatis ſordes ⁊ q̃ſdã
quaſi araneaꝝ vaniſſimas telas: ab ipſis
hereticis male contextas decidiſſe ⁊ cõcul
catas depulſaſqꝫ fuiſſe. ¶ Et hꝫ iſta quatuor
cõcilia veluti ꝑncipaliora vt pote: que poſt
ſacri euangelij. In quo ſunt fidei nr̃e funda
menta ꝯſiſtunt:alijs oĩbus cõcilijs formas
ac modũ dederint. Quatuorqꝫ eſſe iſtar q̃-
tuor euãgelioꝝ:vel q̃tuor paradiſi fluminũ
aſſerant. Attamẽ ſacri canones vñã ꝯcilia
q̃nqꝫ q̃tuor q̃nqꝫ octo appellant.xvj.di.ſcã.
qđ idem tñ eſt:vt inquit glo. ibi que ideo
dñr octo:qꝛ octies in locis eiſdem ſunt ce
lebrata:prout ibi dr̃ in tex. Quatuor quoqꝫ
dñr qꝛ in quatuor locis celebrata fuere.xv.
di.ſicut q̃uis idem ſemper conformiter de
terminauerint:ſeu ſm opportunitates vel
neceſſitates occurrẽtes repetierint. Ab iſta
aũt ſynodo epheſina vſqꝫ ad Calcedoneñ.
ſubſequentem fluxerunt anni vigintiſex.
¶ Calcedoneñ. aũt ſynodi decreta ſiue ca
pitula.xxviij.ponit Iſido.ĩ tractatu ſuo cõ-
cilioꝝ:ſed in iure.hñr. ex̃ de fo.compe. c.ſi
quis.xviij.di.c.peruenit.xxxij.di.c.qm̃ in q
buſdam.lxx.di.c.neminẽ abſolute. lxxi.di.
clericos.⁊.c.extraneo.lxxv.di.qm̃ quidam.
lxxvj.di.c.ꝑuenit.lxxxix.diſt.qꝛ in qbuſdã.
ci.di.peruenit.i.q.i. ſiquis eps.ij.q.vij.c.cle
ricos.vij.q.i.ꝑꝑ eos.xj.q.i.coniurationum.

ꝛ.c.ſi q dici.ꝛ.c.ſi clericus.xij.q.ij.c.non li-
ceat.xvj.q.i.cui vere.ꝛ.c.quidam monachi
ꝛ eadem cã.q.iij.c.p ſingulas eccliaſ. ꝛ di.
vij.c.qm in quibuſdam.xviij.q.ij.quidam
mõachoꝝ.ꝛ.q.iij.c.que ſemel.xx.q.iij.c.eos
qui.xxj.q.i.clericum.ꝛ.q.ij.ſi quis iã. xxvij.
q.i.§.monachus.cum duobus.c.ſeq. xx.q.
iiij.c.ſi pr̃.xxxvj.q.ij.c.eos q. ¶ Ab iſta ſy-
nodo vſqꝫ ad conſtantinopolitanã ſcdam
fluxiſſe annos nonaginta ſeptem atteſtant.
¶ Conſtantinopolitana iteꝝ ſynodus te-
ſte Beda quarto loco recenſet tpibus Vi-
gilij pape: Juſtiniano ſeniore imperante:ꝫ
Gratianus.xvj.di.c.ſexta ſynodus. Legat
eam tpibus Julij celebratam fuiſſe. Juſti-
niano imperante: ꝛ eiuſdem erroris ſociũ
habuit Paulum diaconum in Libello de
geſtis Romanoꝝ pontificum. lib.xviij.c.
ix. Tñ qꝛ nomen imperatoris non conue-
nit cum Julio prout.ſ.in.§.quibus tpibus
demõſtratum extitit. Jccirco Vigilij ꝛ nõ
Julij:legendum eſſe oĩno arbitror. Dicta
ergo gnta ſynodus Teſte Palmario i cro
nicis Euſebij. Diui Hieronymi ꝛ Proſpe
ri:ab eodem Vigilio cõtra Theodori Me
ſocheni ꝛ alioꝝ hereticoꝝ inſaniam habi-
ta fuit in ciuitate Cõſtantinopolitana. An
no ſalutis. Dlij. Pontificatus eiuſdem Vi
gilij anno.xiij.vixit enim in põtificatu an-
nos.xvij.menſes.vij.eodem Juſtiniano i-
perãte. Cum quo alij quoqꝫ cronicarij plu
rimi concordant. Dãnatus igit in ea fuit
idem Theodorus:qui cum ſequacibus ſu-
is affirmabat btiſſimam Virginẽ ſolũ ho
minem ꝛ nõ hoĩem ꝛ deũ peperiſſe. Qua
quidẽ in ſynodo ſtatutũ fuit:vt ipſa ꝟgo
glioſa. Theotocos. hoc ẽ mater dei diceret. Ab
hoc non diſcrepant ẽt geſta concilij eiuſdẽ
que penes me aliqñ fuere Verone. Ex qui-
bus.cl.patrum eam fuiſſe vr̃. Quicqd ſcri
pſerit Armãnus nuriburgeñ.cronicarius
qui aſſerit dictum cõcilium Agapiti ꝛ Ju
ſtiniani primi. Cuius leges legunt ſm glo.
xvj.di.c.habeo librum.in ꝟſi.ꝯſtantini. Jã
diu incohatus tpe Vigilij. Anno ſalutis.
Dxxxviij.conſumatum fuiſſe:ꝫ inter Aga-
pitum ꝛ Vigilium Siluerius itermedius
fuerit. Et primam vocatiõem a Vigilio fa-
ctam eiuſdem concilij geſta atteſtant. Sũt
tñ qui ſcribant ante hanc gntam ſynodum
fuiſſe conciliũ Arelateñ.ſub Felice.iij. Põ
tifice maximo: Clodouei Regis Francie
aſſiſtentia. Jn quo idem Pontifex Petrũ
Eutichianum ꝛ Achatiũ hꝛticos dãnauit.
Huius quinti Concilij decreta vix inueni
re potui. Et tñ qꝛ canones condiderit ſatis
ꝑꝫ.xxiiij.q.ij.c.ſi. ¶ Ab huiuſmodi ſyno-
do conſtantinopolitana ſcda:vſqꝫ ad cõſtã
tinopolitanã tertiam ſubſequentem fluxiſ
ſe annos.cxxj.conſcribunt.
¶ Sexta vlis ſynodus in vrbe Conſtanti
nopolitana.anno.xiiij. Conſtantini quarti
Jmpatoris. Tpe Agathonis pape ipſo Cõ
ſtantino exequente intra palatium ſuũ ce-
lebrata:ac greco ſermone ꝯſcripta fuit. Joã
ne epo Portuenſe:ꝛ Joãne Ro.eccle Dia
cono Cardinale. Legatis aplicis preſidẽti-
bus.cl.pr̃ibus intereſſentibus. Teſte Beda
ꝛ Gratiano poſt eũ.xvj.di.ſexta ſynodus.
ꝛ §.prima aũt ſynodus.vbi.ſexta aũt:vbi dr̃
qꝛ dictum concilium contra Macharium
Antiochenũ epm ꝛ ſocios eius. Qui vnã
voluntatem ꝛ vnam opationes in chꝛo fal
ſa ſuſpitione aſſerebant:congregatum fuit.
Quod qdem anathematiçando hereſiz ꝑſa
tam ſupinde ſcripſit.xix.capla. Jn hoc con-
ſentire vident ꝛ alij cronicarij:qui referũt
Conſtantino quarto filio Conſtantini ter
tij imperante: Agathonem pontificem ma
ximum ſextam ſynodũ habuiſſe: grecoſqꝫ
Ro.eccle reconciliaſſe:ac grecis ſacerdoti-
bus permiſſum fuiſſe legitimis vxoribus
vti. Qd qdem latinis nõ ſine magno eorũ
bono ꝓhibitum extitit. Jdem ẽt Palmari
us atteſtat. Qui ſynodum hanc anno chr̃i.
Dclxxij. Põtificatus Agathonis anno.iij.
Jmpatoris vero.xiiij celebratam fuiſſe aſſe
rit. Platina aũt in vita Agathonis in hoc
ab alioꝝ ſnĩa diſcrepare vr̃: qꝛ cum alij.cl.
patres interfuiſſe ſcribant. Jpſe ducentoꝝ
ꝛ ſeptuaginta nouem epoꝝ eam fuiſſe atte-
ſtat:ac Cyrilli Athanaſij Baſilij: Grego-
rij:Dionyſij:Hillarij: Ambroſij Auguſti-
ni:Hieronymiqꝫ ſnĩa concluſum fuiſſe du
as nãs ꝛ opationes in chꝛo eẽ:exploſa illoꝝ
pertinacia:qui vnicam eẽ in dño volunta-
tem dixerunt:ꝑꝑ qꝺ Monothelite vocabã-
tur:ſcriptum reliquit. ¶ Sunt ẽt qui hãc
ſextam ſynodum tpe iuſtiniani Conſtanti
ni quarti filij imperatoris fuiſſe ſcribant.
¶ Quod tñ a veritate non diſcrepat. Si
cronicariis ꝛ tex.xvi.di.in.c.habeo librũ.
credimus. Qui eam tpe Conſtantini inco
hatam:ꝛ interpoſitis quatuor aut qnqꝫ an-
nis:iteꝝ per eoſdem patres repetitam: ap-
probatas. Publicatis ꝛ ſancitis his que pa

mo loco ſtatuta fuerãt: aſſerere videntꝛ: vñ inquit tex. ibi ad lr̃as. Item ſancta ſynodus vl̃is ſexta poſt ꝓmulgatas ab ea diffinitionem contra Monothelitas Conſtantino imperatore: qui eam cõgregauerat: nõ multo poſt defuncto: Iuſtiniano filio eius regnante pro eo. Eadem ſcã ſynodus diuinitus inſpirata. Iterꝫ Conſtantinopoli quarto aut quinto anno congregata eſt: ꝛ canones numero. cciij. ad correctionem eccl'ie ꝓmulgauit. Non deſunt qui ſcribãt Gregorium primum conciliũ habuiſſe apud ſcm̃ Petrum tp̃e Mauricij imperatoris: anno ſalutis. Dxciiij. cum ep̃is quatuor ꝛ viginti inter quintam ꝛ ſextam ſynodum. Ibiqꝫ quatuor gnãlia concilia approbaſſe: ꝛ quintum veneratum fuiſſe. Atqꝫ in eo ſtatuiſſe vt Bigamus presbyter non ordinaretꝛ: vt ſacram vnctionem ep̃s non iteraret: vt vltime voluntates defunctoꝝ modis oĩbus ſeruarentꝛ. vt in fine cuiuſlibet pſalmi. Gloria pr̃i ꝛ filio ꝛ ſp̃ui ſcõ diceret: vt i miſſa nouies chirieleiſon: cum chrieleiſon diceretur: vt maiores ſupplicatiões: que a grecis Litanie vocantꝛ fierẽt. Et in canone miſſe. Dieſqꝫ nr̃os i tua pace diſponas addidiſſe.

¶ Platina quoqꝫ ꝛ cronicarij alij in vita Bonifacij. iiij. ante eandẽ ſynodus ſextã: referunt eundem Bonifacium conciliũ epoꝝ duoꝝ ꝛ ſeptuaginta: pſboꝝ. xxx. Diaconoꝝ trium. anno dñi. Dcxiiij. habuiſſe pluraqꝫ ſtatuiſſe eccl'ie vtilia. ¶ Aliud etiã concilium Rome habitus ante hoc Sextũ a Martino p̃mo Patriarcha Tudertino epoꝝ centum ꝛ qnquaginta: vel vt aliis pls ducentoꝝ. Idem cronicarij ſcribunt circa annos chr̃i. Dcxlix. ſeu vt aliis vr̃. Dcliiij. aut pro nõnullis magis pl3. Dcxxxiiij. Tp̃e vt aiunt Conſtantij imp̃atoris cõtra Paulum patriarcham cõſtantinopolitanum heresiarcham. Ad quem cum idem pontifex cõſtantinopolis Apocryſiarios ſuos miſiſſet: qui Paulum adhortarentꝛ: vt ommiſſis erroribus ſuis aliqñ veritatis callem ingrederetꝛ. Is Conſtantij auctoritate abuſus dictos Legatos in diuerſas inſulas relegauit. Unde idem Martinus concilio habito cõdemnationem Cyrri Alexandrini: ac Sergij ꝛ Pirrhi cõſtantinopolitanoꝝ patriarchaꝝ innouauit: ac Paulum p̃dcm̃ dãnauit: ꝛ patriarchatu ammotus cenſuit. Quo factum fuit vt idem Martinus a Theodoro calliopa Italie exarcho iuſſu Conſtantij conſtantinopolim tractus in exiliũ ab eodem Conſtantio in Cherſoneſium ponti miſſus. Pontificatus ſui anno ſexto: menſe vno: diebus ſex ꝛ viginti mortuus fuerit. ¶ Huius aũt ſexte vl̃is ſynodi geſta: in eccleſia cathedrali Veronen̄. hñr. Ex qbus liquido colligitꝛ platinas quo ad epoꝝ numerum ꝛ tp̃in concordantiã allucinatus fuiſſe. ¶ Predicta igitꝛ cõcilia ꝛ ſi qua alia hmõi inueniuntꝛ: inter hec p̃ncipalia cõcilia gn̄alia non dnr̃: ſed ꝓuincialia potius concilia. Que a Romano quoqꝫ Pontifice qñqꝫ celebrantꝛ: ꝓut ſ. meminimus: dũ cõcilij prouincialis tractatum proſequeremur. l. Exiſtimauerim ẽt in prefatione a Gratiano vel a ſcriptoribus potius erratum fuiſſe. x. di. c. non l3. Ubi dr̃ itẽ ſymachus papa in. vj. ſynodo ꝛc. Cum in eo tempora nullatenus concordare poſſint.

¶ De huius igitꝛ ſexte ſynodi canonibus qñqꝫ dubitatum fuit. Nunqd. ſ. canones aliqui in ea ꝓmulgati fuerint: pro vt hr̃ in alle. c. habeo librum. xvj. di. ſed ꝙ in ea canones promulgati fuerint nulla eſt dubitatio. Qui v'o hñr ſunt. d. c. non l3. Item. xvj. di. c. placuit. ꝛ c. quoniã. xxij. di. c. Renouãtes. xxviij. di. c. p̃ſbyterus xxxj. di. c. qm̃. xxxij. di. ſtin. c. ſiquis eoꝝ. xliiij. di. c. nulli. lxiij. di. c. oĩs electio. lxxvij. di. c. ſubdiaconus. xciij. di. c. p̃cipimus. i. q. i. c. nullus ep̃s. ꝛ c. placuit. xii. q. ij. c. apl'icos. ꝛ c. non liceat. xvi. q. i. c. p̃dicatꝛ. xxvii. q. i. ſiquis ep̃s. de cõſe. di. i. clericos. ꝛ c. iacobus. de cõſe. di. ij. c. didicimus. ꝛ de pñe. di. iii. c. venerabiles ꝛc. ¶ Ab hac ſexta ſynodo cõſtantinopolitana tertia vſqꝫ ad ſeptimam Nicenam ſcdam ſubſequentẽ fluxerũt vt aſſerũt anni cẽtũ decẽ ꝛ nouẽ. ¶ Septima vl̃is ſynodus in Nicea Bithinie ſcdo habita: Tp̃ibus Conſtantini ſexti filij Leonis quarti: ꝛ Hyrene matris eiuſdẽ: cum q̃ mortuo Leone pr̃e adoleſcẽs adhuc regnauit aliq̃diu: a qua ẽt Conſtantinus Hyreneus a nõnullis cognominatus fuit: celebrata extitit ſub Hadriano p̃mo pontifice maximo. Que vt atteſtatꝛ Palmarius fuit circa annos ſalutis. Dcclxxxi. Et vt inqt Platina in vita eiuſdem Hadriani fuit trecentoꝝ ꝛ qnquaginta epoꝝ: in qua ſtatutus fuit: vt qui ſacras imagines delendas dicerent. Iuxta hereticam ſn̄iam Feliciani: quã Leo imp̃ator cõfouebat: ꝑpetuo anathemate notarentꝛ. Huius ẽt Hadriani tp̃ibus bienio poſt dictam vl̃em ſynodum: eo p̃mittẽ

te: ſynodus

te:ſynodus ꝓuincialis ſeu particularis Frā
choꝝ Germanoꝝꝙ epoꝝ Theophilatius
ꝛ Stephanus epi inſignes habuere. In qua
ꝛ ſynodus: quam ſeptimam greci appella-
bant: ꝛ hereſis Feliciana de tollendis ima
ginibus abrogata eſt: vt inqt Platina. Qȯ
quidem mihi de ſeptima illa ycumenica
ſynodo minime intelligendum vr̄: ſed de
altera forte Pſeudo ſeptima a grecis in vr-
be conſtantinopolitana celebrata. Quā ipſi
tn̄ noīe ſeptime canonicabant. Et ita intel
ligendum exiſtimo qȯ ſcribit Gratianus.
xvi. di. c. ſcā octo. dum ſeptimam dicit fuiſ-
ſe conſtantinopolitanam. Et faſciculi croni
cum dus ſcribit tpe Conſtantini Hyrenei
ſeptimam ſynodum conſtantinopoli cele-
bratam. Et paulo īf. Hadrianum pmū cir-
ca annos chriſti. Dcclxxxiiii. duas ſynodos
ſolēniter celebraſſe atteſtat̄. Nam ex huius
vl̄is ꝛ ycumenice ſynodi ſeptime geſtis:
que grece conſcripta ꝛ in latinum p Ana-
ſtaſium pontificie Bibliothece pfectū. Tpe
Joānis octaui pontificis maximi ipſa fue-
re: vt ex eoꝝ pfatione conſtat. Et que in an-
tiqſſimo codice cathedralis Veroneñ. Re-
periunt̄: Que pre manibus habuimus: ve-
ritas manifeſte colligit̄. Illa aūt que a fran
chis Germaniſꝙ epis tn̄ celebrata fuiſſe
dicit̄: vl̄is dici non pōt. Nec auctorem ha-
buit cui accedere poſſimus. Eandem autē
ſeptimam vl̄em conſtat Hadrianum eius
epl̄is approbaſſe atꝙ in ea declaratū fuiſſe
docendum ꝛ tenendum qȯ Romana do-
cet ꝛ b3 eccl̄ia. Pro quo facit qȯ dicit̄ in. d.
c. ſancta octo. iuncta eius glo. Scio ēt Pal-
merium ſcribere Gregorium. iii. concilium
epoꝝ fere mille in vrbe habuiſſe anno pri-
mo Pontificatus ſui contra Leonem im-
peratorem: qui ſacras imagines cōburi fe-
cerat: veneratione mꝙ imaginum ſcōꝝ ap
probaſſe ꝛ contradictores excōicaſſe. Qȯ
Platina Gregorio. ii. attribuit: in cuius vi
ta inqt ꝙ Leo imperator phanatico ſpū ite
rum incitatus oībus mandauit vt ſimula-
chra vel lignea: vel enea: vel marmorea ad
ſe deferrent: delataꝙ ſtatim incendit: non
deferentes vero capi obtrūcariꝙ fecit. Ger
manum conſtantinopolitanum Patriar-
cham id potiſſi num improbantem in exi
lium miſit. Atꝙ in eius locum Anaſtaſiū
male ſentiētem ſuffecit. Quem poſtea Gre
gorius ſynodo habita priuauit ꝛ ab officio
diuino remouit: niſi ad catholicam fidem
reuerteret̄. Et b3 dicti ambo pontifices añ
Hadrianum fuerint. Tñ eoꝝ concilia vl̄ia
non fuere: cum grecos ꝛ nationes oēs ali-
as non habuerint. Et ppea locum ſeptime
ſynodi occupare non potuerunt.

¶ Septime aūt ſynodi vl̄is canones hn̄r
lxix. di. gm̄ videmus. lxxxi. diſt. c. in oībus.
xcvi. di. c. nos ad fidem. que tn̄ per Gratia
num ibi Calcedoneñ. actiōi ſeptime attri-
buit̄. Hn̄r ēt. i. q. vii. c. ſiquis. ꝛ. c. conuenie̅-
tibus. Ubi clare colligit̄: vbi ꝛ a quibus ce
lebrata fuerit. ix. q. iii. c. cum ſimus. xix. q. iii.
gm̄ a quibuſdam. xxi. q. i. c. clericus. ꝛ. q. ii. c.
gm̄ diuerſoꝝ. ꝛ. q. iiii. c. oīs iactantia. ꝛ. c.
nullus eoꝝ. ꝛ. xxviii. q. i. c. nullus eorum ꝛc.
Hadriani etiam in ſynodo Romana ſunt
canones. iii. q. v. c. accuſatiōes. ꝛ. v. q. iii. c. ſi
egrotans. ¶ Ab hmōi Nicene ſcōe ꝛ ſepti
me ſynodi celebratione vſꝙ ad octauā cō-
ſtantinopolitanā quartam ſubſequentē flu
xiſſe annos octuaginta duos aſſeritur.

¶ Octaua vl̄is ſynodus. Teſte Gratiano
in. d. c. ſcā octo. xvi. di. ad qȯ citat Librum
diurnum ꝓfeſſionis pontificie celebrata fu
it in vrbe conſtātinopolitana ſub Hadria-
no ſcdo pontifice maximo: ꝓut oēs conue-
niūt. Et idem Gratianus imo ipſamet ſy
nodus de ſe atteſtat̄. lxiii. diſt. in. c. hadria-
nus. vbi ſunt iſta verba formalia. Hadria-
nus papa ſcōs: qȯ Nicolaus pdeceſſor eius
diſpoſuerat miſſos ſuos Donatum. ſ. Ho-
ſtienſem epm: ꝛ Stephanum Neopheſinus
epm ꝛ Marinus Diaconum ſcē Ro. eccle-
ſie. ad Baſilium impatorē ꝛ ad filios eius
Conſtantinum ꝛ Leonem Auguſtos Cō-
ſtantinopolim direxit. Cum qbus Anaſta
ſius Bibliothecarius Ro. ſedis vtriuſque
lingue grece ꝛ latine peritus perrexit. Et ſy
nodo congregata quā octauam vl̄em ſyno
dum illuc conuenientes appellauerunt. Ex-
ortum ſciſma d Ignatii depoſitione: ꝛ Fo
tini ordinatiōe ſedauerunt: Fotinum ana-
thematicantes: ꝛ Ignatium reſtituentes:
in q̄ ſic ſtatutum eſt ꝛc. ¶ Hac circa annos
a natiuitate xpi. Dccclxiiii. ſeu. Dccclxviii.
ſm alios celebratam fuiſſe ponunt cronica
rii. Quo tpe circa mortē eiuſdem Hadria
ni apud Brixiam priam meam tribus die
bus ſanguinem pluiſſe: ꝛ gallias locuſtas
miꝝ in modum vaſtaſſe ſcribunt. Huius
etiā concilii geſta in eadem cathedrali Ve
roneñ. reperiunt̄: ex qbus predicta oīa luci
lenter conuenire apparet. Et eiuſdem Ha-

driani epl'e ad ſynodum ꝛ ad Baſiliū imperatorem: ꝛ ſynodi ad pontificem maximum cum epoꝝ ſubſcriptionibus legunt̃. In eoqꝫ iconomachos hoc eſt imaginū ſacraꝝ deſtructores easqꝫ venerari prohibētes damnatos: ꝛ eorum multos conuerſos fuiſſe liquido conſtat.

¶ Iſta octo vſ̄ia concilia Pontifex maximus ꝛ ſancta Ro. eccl'ia profitet̃ ſe vsqꝫ ad vnum apicem īmutilata ſeruare ꝛ pari honore ꝛ veneratione digna hēri oportere: et que predicauerint et ſtatuerint modis oībus ſequi et predicare: et quecunqꝫ cōdēnauerint condēnare. d. c. ſancta octo. xvj. di.

¶ Huius pro canones hn̄r. xviij. di. c. qm̄ quidem. xxij. di. c. diffinimus. xxxviij. di. c. oēs pſallentes. liiij. di. c. abbati. lxiiii. di. d. c. hadrianus. xc. di. d. c. alienus. et. c. ſiqs. i. q. i. c. qui per pecuniam. v. q. vj. c. ſiquis falſus. xj. q. iij. c. ſiquis frater. et. c. nō ſolum. xviij. q. ij. c. diffinimus. xxii. q. iiii. c. actione q̄rta. xxvi. q. vii. c. pro qualitate. et. c. ħ ſit. cū ſeq. xxvii. q. ij. c. ſiqs ꝯiugatus. De peni. di. ii. c. ſiqs ſemel notatus. et de cō. di. ij. c. timorē.

¶ Non ommiſeris pro iſtoꝝ octo vniuerſoꝝ ꝯciliorꝝ cōmendatione: ꝙ vltra ea que ſparſim legunt̃ pro eoꝝ veneratione ſancta gn̄alis ſynodus conſtantienſis in ſeſſione. xxxj. Profeſſionis papalis formam ſtatuēdo decreuit. Profeſſionem per pontificem maximū fieri debere hmōi ſub tenore. vz.

¶ In noīe ſcē ꝛ indiuidue trinitatis: pr̄is ꝛ filij ꝛ ſpūs ſci amen. Anno a natiuitate Dn̄i ꝛc. ¶ Ego. N. electus in papam oīpotenti deo: cuius eccl'iam ſuo preſidio regendam ſuſcipio: ꝛ btō Petro apl'oꝝ principi corde ꝛ ore ꝓfiteor q̄ꝺdiu in hac fragili vita cōſtitutus fuero: me firmiter credere ꝛ tenere ſcām fidem catholicam ſm traditiones apl'oꝝ gn̄aliū ꝯciliorꝝ ꝛ alioꝝ ſcōꝝ patrū. Maxime aūt ſcōꝝ octo cōciliorꝝ vliꝰ. vz. primi Niceni. Scdi Cōſtātinopolitani. Tertij Epheſini. Quarti Calcedoneñ. Quinti ꝛ ſexti Conſtantinopolitani. Necnon Lateraneñ. Lugduneñ. ꝛ Vieneñ. etiā gn̄alium conciliorꝝ ꝛ illam fidem vsqꝫ ad vnum apicem īmutilatam ſeruare ꝛ vſqꝫ ad aīam ꝛ ſanguinem defenſare ꝛ predicare. Rituūqꝫ pariter ꝛ ſacroꝝ catholice eccleſie traditum canonice oīmode proſequi ꝛ obſeruare ꝛc. Que profeſſio hr̄ ex Diurno libro Ro. pōtificis. xvj. di. in. c. ſcā. Pro fide huius ꝓfeſſiōis ē tex. xxv. q. i. ſunt qdā.

¶ Menſ fuerat poſt hec vl'ia octo cōcilia que a plerisqꝫ immo fere ab oībus celebrata fuere: ſtilum continere calamūqꝫ ad reliquas propoſiti tractatus partes vertere. Veꝝ ne mihi ipſi id potiſſimum q̄ꝛqꝫ appetenti deeſſem: ſtatui in modum breuiarij Epytomatis ꝛ ſummule conciliorum: quorūdam alioꝝ noīa ꝛ canones ordine alphabeti recēſere. Et q̄uis tempoꝝ aut pōtificum ordinem ſeruare non poſſim. Cū cronica aut ephemeridas hoc ipm annotātes hactenus non viderim. Adducam qcquid potero vt alijs occaſionem conſumati tractatus ꝓbeam. Et tempoꝝ nr̄oꝝ miſerias: infidelitatem: moꝝ corrigendoꝝ ꝛ eccleſie dei reformande neglectum frigeſcentemqꝫ in deum ꝛ ꝓximum charitatē oſtēdam. Cum excuſando excuſatiōes nr̄as in pctīs dicere non erubeſcamus. Concilia tēporibus ꝓteritis non niſi ad tollendas hereſes tam crebro celebrata fuiſſe. Nec ꝑpea nr̄is diebus: qbus oē in precipiti ſtetit vitium: neceſſaria fore: ꝙ nūc heretici qui fidem orthodoxam vexare poſſint: inueniant̃ nulli. Qd̄ tn̄ proh dolor q̄ꝫ veꝝ ſit ꝛ orientales oēs ꝛ Boemi: Moiſchouite ꝛ Marrani q inter nos viuunt: ꝛ honoribus ēt: ac magiſtratibꝰ ꝑficiunt̃ atteſtet̃. Et conſyderēt obſecro qui huic negocio aduerſant̃ totius Reipu. chr̄iane ſtatum. Ac videant nunqd clerici ꝛ layci reformatione tali qualem in ſacris canonibus ſacra concilia facere conſueuerunt: indigeant. ¶ Sed iam ad ꝓpoſitum redeo. Si vnum ꝓmonuero: conciliorum oīum que hactenus celebrata fuere nomina a noībus ꝓſidentium pontificum: ꝛ auctoꝝ: vt Martini: Eugenij: Bōifacij ꝛc. Aut a locis in qbus celebrata fuere: vt Nicenum. Calcedoneñ. Epheſinum: Conſtantinopolitanum. Aut ab euentu: vt generale concilium indita fuiſſe.

¶ Ad eoꝝ igit̃ noīa ꝛ canones deſcendo. Quis ab anno ſalutis. Dcccixviij. vsqꝫ ad annum milleſimū vix cronici inueniant̃: q concilia ſcribant. Et epſ Florētinus in. ij. parte. iij. partis ſue ſumme in ꝗ. de cōcilijs circa ſi. allucinet̃ indicio meo ex his q̄ ſcribit Gratianus. xvj. di. c. ſexta. Dum dicit ꝙ Beda in Libello de tpibus poſt ꝓmiſſa enumerat ꝛ aliā. xxiiij. concilia que diſperſa ſunt ī diuerſis partibus corporis iuris: ꝛ ꝙ eoꝝ ēt aliqua in ꝯſuetudinem abiere. Et ꝙ de alijs concilijs celebratis vſqꝫ ad

annum

annum milleſimum:non ita pꝫ. Cũ tñ idẽ Beda vltra ſextam ſynodum non ſcribat. Sed errorem dedit ep̃o/vt arbitror/Gratianus vbi ꝫ qui in ꝑ.prima annotatio proſequit̃.xxiiii.diuerſoꝝ Concilioꝝ Annotatiões:qui nõ fuit ter. Bede:ſed Gratiani.

¶ Africanum igit̃ conciliũ Gregorio tertio:qui anno Dñi ſeptingenteſimo quinquageſimo nono põtificatum iniit: Aſcribũt: Eius canones hii fuiſſe tradunt̃.ex̃ ꝺ pac. c. Antigonus.q̃uis. ex preſcriptione Alexandro.iii.aſcribi videat̃. Item de arbi.c.ſane.de iudi.c.de quo vult deo:de fo.compe. c.ſane.de preſcrip.c.placuit.de parroch. c.ſi ep̃s.de condi.appo.c.quicunq̃.de hereti.c.ſiq̃s ep̃s.et.c.in eos.xcix.di.c.prime ſedis.i.q.iiii.c.placuit.et.c. qui apud.ij.q.vi.c.ſi autem fuerit.vi.q.ij.c.placuit.xi.q.iii.c.placuit.xii.q.ij.c.non habenti. xxvii.q.ij.c.quod conditio.Et de con.di.i.c.placuit.

¶ Africani Item tertii concilii.canon habetur.xvi.q.i.c.multis conciliis.

¶ Africani Item quarti habentur. lxxi. di.c.clerici.xx.q.i.c.placuit.

¶ Africani autem Moni cuꝫ canones alios non inuenerim aliorum africanorum habentur.xvi.q.i.c.placuit.

¶ Agatheñ. primi concilij. Iſidorus in libro concilioꝝ fol.xcv.vnicus ponit eiuſq̃ capitula ꝛ canones. lxxj. enumerat: poſt eius prefationem que formalr̃ dicit. Cum in dei noĩe in ciuitate Agatheñ.conueniſſemus ꝛ in ſcĩ Andree baſilica ꝯſediſſemus. De diſciplina ꝛ ordinationibus clericorum atq̃ pontificũ:vel de eccleſiaꝝ vtilitatibus tractaturi ꝛc. In corpore aũt iuris canones hi fere eẽ vñr de celeb.miſſa.c.p̃sbr̃. de cle. percuſſo.c.ſiquis in aliquo.de purga.cano. c.ſiquis p̃sbyter.xxiiii.di.c.clerici qui comã. ꝛ.c.non opꝫ.xxxiiij.d c.p̃sbri. xxv.di.c.ante oĩa.l.di.c.ſi ep̃s.ꝛ.c.ꝯtumaces.c. penitẽtes. ꝛ.c.in capite.lxxiiij.di.c.ep̃oꝝ.lxxvij. diſt.c. ep̃s.lxxxvj. di.c.nõ lꝫ. lxxxvij.c.libertos.xc. di.c.placuit.i.q.ij.clerici oẽs.ij.q.v.c.ſi legitimi.v.q.vj.c. ſiquis vero . vij.q.i.c.ſiquis in clero.x.q.ij.c.caſellas.xj.q.i.c.clericũ.ꝛ.c. clericũ nullus.lꝫ ſit palea. xj.q.iij.ep̃i. xij.q. ij.c.ſtatuẽdum.c. ſiquis.c. ep̃s.c.diaconi.c. quicquid.c. terrulas.c. fugitiui.c. ſiquis. ꝛ c.ſiquos.ꝛ.xij.q.iij.c.pontifices.ꝛ.q.iiij.preſbyter.ꝛ.q.v.c.ſtatutum . xiij.q.ij.c. clerici. xiiij.q.iij.c.vſura.xvj.q.i.c.monachi vagantes.ꝛ.q.iij.c.clerici quilibet. xvij.q.iiij.c.in venditionibus . xviij.q.ij.c.de monachis. c.cellulas.ꝛ.c.monaſteria puellaꝝ.xx.q.iiij. c.monachum.xxj.q.i.c.vnuꝫ abbatem.ꝛ.q. v.c.placuit. vt clericus. xxiiii.q.iij.c. itaq̃. xxvj.q.v.c.ſiq̃s clericus.ꝛ.q.vj.c.miniſtrare.xxvj.q.vj.c.ſiquis de corpore. xxviij.q.i. c.oẽs deinceps.ꝛ.c.non opꝫ.xxxv.q.ij.ꝛ.iij. c.de inceſtis.de conſe.di.i.c.altaria.c.placuit.c.ſiquis etiam.ꝛ.c.miſſas.de conſe.di.ij. c.ſeculares.de conſe.di.iij.c.placuit. el p̃.de conſe.di.iiij.c.ſymbolum.ꝛ.c.iudei.de conſe.di.v.c.conuenit.

¶ Aatheñ.ſcdi.xviij.di.c.ſi epiſcopus. Agatheñ.tertij.xiiij.q.iiij.c.nullus clicoꝝ.

¶ Agripineñ.de con.di.i.c.eccleſiam.

¶ Agrenſis.xxvj.q.v.c.epiſcopi.

¶ Aluernieñ.lx.diſti.c.nullus ep̃s.i.q.ij.c. multorũ.i.q.iiij.c.q̃ſitum.xj.q.iij.c. nulli ſacerdotum.xij.q.ij.c.de laycis.Hoc aũt concilium cuidam vrbano aſcribitur.

¶ Alteñ.xviij.q.i.c.ſtatutum.hoc ꝯcilium apud Alteum fuit.

¶ Alten.extra de ſucceſ.ab inte.c. ſed hoc.

¶ Alphefini apud Aphefus celebrati.xxxj. q.i.c.illud ꝟo.huic inter fuit Cõradus Rex prout ibi in prefatione dicitur.

Antiocheni vigintiquinq̃ cap̃la edidiſſe concilium hoc refert Iſido.in lib.ſuo concilioꝝ. In corpe aũt iuris inueniunt̃.xviij. di.c.pp eccleſiaſticas.lxv.di.c.ep̃s. lxxj.di.c. nullum.xcij.di.c.ſi ep̃s ordinatus.c. ſiquis ep̃s per manus.ꝛ.c.ſeq.vij.q.i.c. ſiquis preſbyter.ꝛ.c.ep̃m.ꝛ.q.iii.c.p ſingulas. el 2°x. q.i.c. quecunq̃.xj.q.iij.c. ſiquis. ꝛ.c.ſiquis ep̃s.xij.q.i.c.ep̃s.xxj.q.v.c.ſiquis a proprio. xxiii.q.viij.c.ſiquis epiſcopus.

¶ Ananeteñ.xc.di.c.p̃sbr̃ mane.palea eſt.

¶ Ancirani ꝯcilii in Ancira celebrati añ Nicenum vꝫ.Anno chr̃i.cxiiii.cum Nicenũ anno eiuſdem.cccxxiiii.celebratum aſſeratur.Canones.xxiiii. fuiſſe ſcribit Iſido. in lib.concilioꝝ lꝫ ego dicti cõcilii decreta hactenus in corpore iuris non inuenerim.

¶ Ancheritani.l.di.c.presbr̃os. xcij.di.c.ſi qui ep̃m.xii.q.ij.c. ſi qua de rebus. xxiiii. q.i.c.quotquot.xxvii.q.ij.c.deſponſatas.

¶ Anthiſiodorẽſis.de con.di.iiij.c.non lꝫ.

¶ Anticenſis.de cleri.exco.mi.c.ſiq̃s p̃sbr̃.

¶ Aploꝝ. Quãuis Iſido.in trac.conciliorum canones quinquaginta enumeret quos a Clemente papa ꝓlatos fuiſſe aſſerit:attñ ego hos paucos eidẽ aploꝝ concilio in corpore iuris aſcribi inueni.vꝫ.de clerico.exco.

D

mi.ſigs epſ.xxviij.di.c.ſigs docuerit.xxxiiij.di.c.ſiquis viduam.xxxv.di.c.epſ.xlv.di.c.epſ:aut presbyteꝝ.lv.di.c.ſiquis abſciderit.ꝛ.c.eunuchus.lxxxj.di.c.pſbr̄ aut diaconus.lxxx.di.c.epſ aut ſacerdos.xij.q.i.c.ſint manifeſte.c.ex his.ꝛ.c.precipimus.xvj.q.vij.c.ſiquis epſ.de cō.di.i.omnes fideles.de cō.di.iiij.c.ſiquis presbyter.

¶ Agritani.xxvj.q.v.c.qui diuinationes.

¶ Arelatenſis prima in qua teſte Gratiano.xvj.di.c.prima annota.§.nona. Dc.pres ſtatuerunt canones quatuor:quoꝝ auctores marie fuerunt.Silueſter vrbis Rome epſ.ꝛ ſcūs Maurinus arelateñ.epſ.Tēporibus Cōſtātini Auguſti.ſicut qdā aſſerunt: fuit.

¶ Sunt ex cronicarijs qui ſcribant quinquies hoc in loco concilius habitum fuiſſe.Primum Silueſtro pontifice maximo:ſcm Aurelano epo.Tertium Mellanio epiſcopo.Quartum Albino Andegaueñ.epiſcopo.Quintum item Honorato Byturiceñ.epo auctore.Sunt ēt qui aſſerant Arelatenſe concilium fuiſſe ante quintam ſynodum ſub Felice tertio pontifice maximo. Juſſu Clodonei Regis franchoꝝ celebratum. Sz ex his aliqua potius ꝓuincialia quā gñalia concilia fuiſſe crediderim.Huius igit̄ pme canones ſunt. xiiij.q.iiij.c.miniſtri. Jſido. in lib.conciliōꝝ fol.lxxxix. Tēporibus Conſtantini impatoris ꝛ Silueſtri conciliū hoc pm̄ fuiſſe atteſtat̄ ꝛ canones. xxv. edidiſſe. Jbiqꝫ concilia gallicana ꝓſequit̄ que potius ꝓuincialia q̄ȝ vlia vident̄:ls forte aliqui eorum canones a ſede apoſtolica confirmati ea vniuerſalia videri faciant.

¶ Arelateñ. Scōi canones.xxv.in lib.cōciliōꝝ fol.xc.huic aſcribit Jſid. in corpore autem iuris inuenimus.lv.di.c. ſiqui.xxiiii.q.iiii.c.penitentiam.

¶ Arelateñ. Tertii. Jdem Jſido. in dcō conciliōꝝ lib.fol.xci.hoc conciliū fuiſſe eporum.xxiiii. ꝛ canones. iiii. edidiſſe ſcribit. Nec plura arelatenſia cōcilia ponit.Huius aūt ꝛ ſequentium canones in iure habent̄.xxviii.di.c.aſſumi. lv.di.c.nullus penitentem.iii.q.x.c.eos qui.

¶ Arelateñ. Quarti.xxviii. diſt.c.preterea.

¶ Arelateñ. Item canones hñr ſine numeri concilii alicuius pſcriptione.ex̄ de tempo.ordi.c.nec epi. de inſti.c.nō amplius.de pecul.cle.c.inueſtigañ.ꝛ.c.pſbr̄. de regula.c.vidua.de clāde.deſpō.c.qd̄ nobis. de adul.c.ſi vir.xviii.di.c.ſiquis aūt.xxviii.di.c.ſi ſic cuiqꝫ.l.di.c.hi qui.xxi.q.v.c. ſi forte.xxvii.q.i.c.ſciendum eſt.xxx.q.v.c. nullum. de con.di. iii.c.de obſeruatiōe.Ubi Gratianus atteſtat̄ ꝙ papa Silueſter hoc cōcilium confirmauit:qd̄ ēt atteſtat̄. xiiii.q.iiii.c. miniſtri.Per qd̄ argui forte poſſet: ꝙ concilium iſtud cui non preponitur preſcriptio numeri alia precefferit.ꝛc.

¶ Archieñ. apud Archi. celebrati. de ſeruis non ordi.c. Nullus.

¶ Aurelianeñ.Primi.Scōi ꝛ Tertii. per mixtim ſine preſcriptione numeri. Jſidorus in lib.conciliōꝝ fol.xcviii. concilium aurelianeñ.fuiſſe eporus.xxx.ſcribit ꝛ canones.xxvii.promulgaſſe ſcribit:ſed ego illud prouinciale fuiſſe ſicut alia plurima que idem Jſido.cōſcribit crediderim.ſed in iure habentur.ex̄ de cleri.vena.c.epoꝝ. ꝛ.c. oibus.xxxiiii.di.c.ſiquis laycus.liiii.di.c.ſi ſeruus.lxxiiii.di.c.epſ.lxxxi.di.c.ſi diaconus.lxxxii.di.c.epſ ſi pauperibus.xci.di.c.clerici vero.ii.q.vii.c.ſiquis ab epo.x.q.i.c. de his. ꝛ.c.antiquos.xi.q.i.c.ſiquis clicoꝝ.xii. q.ij. c.ſi qs de clericis. ꝛ.c.abbatibus. xvi.q.iii.c.ſi epſ ꝛ.q.vii.c.oēs baſilice.xvii.q.iiii.c.id cōſtituimus.xviii.q.ij.c. nullus.c. abbates.c.monaſteria.ꝛ.c.nō ſemel.xxvi.q.v.c.ſiquis epſ.xxvii.q.i.c.viduis que.ꝛ.c.ſiquis ſacro.ꝛ.q.ij.c.qui dormierit.De peni.di.iiii.c.de his qui.xxv.q.viii.c. iceſtuoſi.xxxvi.q.i.c.de raptoribus. De con.di.i.c.nemo eccliam.i.ꝛ.c.nuptiaꝝ.c.eccliam.ij.c.vnicuiqꝫ.ꝛ.c.cus ad celebrandas.ꝛ de con. di.v.c. vt ieiuni. ex̄ ď biga.c.vt bigami.xxvii.q.i.c. mōacho. de con.di.iii.c. rogationes. ꝛ.c.epiſcopus.cum duobus ſequen.

¶ Aurelianeñ. Quarti.xxxiiii.di.c.epiſcopum.cum.c.ſeq.

¶ Aurelianeñ. Quinti. lxxxi.di.c. ſiquis clericus.

¶ Auraſticeñ. apud auraſticas.lxiiii.diſt.c.de abiectione.lxxxvii.di.c.eos q.xi.q.iii.c.canōica.ꝛ.c.cū aliqs.xxvi.q.vi.c.q recedūt.xxvii.q.i.c.viduitaſ.de con.di iiii.c.nullus.Auraiecenſe concilium ponit Jſidorus in libro conciliōꝝ fol.xciii.tpe Theodoſii Junioris cum canonibus.xxix.De qbus nihil mihi occurrit in corpore iuris.

¶ Bilonenſis. xviii.di.§.annis ſingulis.

¶ Belluacenſis apud belluacum.ex̄ de pcar.c.precarie.de reꝝ permuta.c.vt cōmutationes.x.q.ii.c.precarie.ꝛ.c. de qnquennio.eſt palea.de con.di.iiii.c. ſiquis voluerit.

¶ Braccharenſis ſine numeri pſcriptiõe. Braccharenſis primi ⁊ ſcdi meminit idem Jſido. in lib. conciliorum fol. cxxxviii. ⁊ primi qdem canones. xl. Scdi vero. ix. ſcribit. fol. ait. cxlv. ponit Bracharẽſe Tertiũ cũ octo eiuſdem caplis. Nos vero habemus. xxi. di. c. placuit. xxiii. di. c. eccliaſtica. xlv. di. c. cum btũs. i. q. ij. c. placuit. xii. q. iiii. §. reſarciunt. ⁊. c. ſeq. de con. di. i. c. ſiqs baſilicam.

¶ Braccharenſis pmi. xxiii. di. c. nõ licet.

¶ Braccharenſis ſcdi. i. q. i. c. placuit. ij. q. iiii. c. placuit. x. q. i. c. placuit. de con. di. iiii. c. ante viginti dies.

¶ Boniſaciani qd fuit Boniſacii tertii: Phoca imperante. lxxix. di. c. nullus pontifice. Qd fuiſſe ſcribũt cronicarii anno ſalutis chriane. Dcvii. Quod tñ ꝯcilium magis prouinciale q̃ vniuerſale crediderim.

¶ Baſilienſis concilii decreta non hñr in corpore iuris: ſed in eiuſdem geſtis ⁊ anno ſalutis. Mcccccxxxi. Jndictiõe nona die autem veneris ſeptima menſis Decembris. ſeſſio prima. Sub Eugenio quarto veneto celebrari ceptum fuit pontificatus ſui anno primo. Preſidente in eodẽ auctoritate aplica. D. Juliano diacono Cardinali ſci Angeli Legato aplico: ſed cum idẽ Eugenius: poſteaq̃ concilium declaraſſet ſe circa reformationem gñalem eccliã velle inſiſtere tam in capite q̃ in membris cum concilio: ⁊ cum idem Eugenius concilio parere recuſaret. Papatu priuatus fuit a cõcilio. ⁊ in eius locum electus Amadeus Sabaudie dux. Qui vocatus fuit Felix quintus. Ex quo ortus fuit ſciſma. Qd durauit vſq; ad mortem Eugenij. Poſt cuius mortem Nicolaus quintus electus fuit. Anno ſalutis. Mccccxlix. de menſe Aprilis. Felix vo hoc viſo papatui ceſſit ⁊ Cardinalis remanſit. Cum tñ concilium iam diſſolutum fuiſſet arte Eugenij. Qui Delphinum Caroli frãcoꝝ Regis filium magno comitatu i Baſilienſes concitauerat. Atq; ita conciliũ diſſipauerat: ac de facto diſſoluerat. ⁊c.

¶ De quo qdem concilio ſcribit. Archiepiſcopus Floꝛẽtinus in. iij. parte ſumme ſue. ti. xxiiij in prima. ⁊. c. §. quinto. Qd a principio fuit canonice congregatum, ⁊ verꝫ concilium. Sed q; poſt eius diſſolutionem ab Eugenio factã. xiiij. kal. Octob. Anno chri. Mccccxxxvij. factum fuit conciliabulum ⁊ latibulum ſerpentis antiqui Baſiliſcũ generantis. Jdem dicit in. ij. parte. dicte ſumme. ti. iij. c. xj. §. x. Ubi nitit̃ rñdere rõnibus que in ꝯtrarium adduci poſſent. Eneas aũt Piccolominus. qui fuit Papa Pius ſcds. Tractatum fecit de auctoritate dicti cõcilii Baſilien. cui interfuerat. Cũ tunc eſſet prothonotarius ⁊ magr̃ cerimoniaꝝ: vnde ⁊ geſta dicti concilij in tractatũ redegit in fauorem concilij Eugenium mirifice taxando. Poſtea vero cum iam factus eſſet pontifex dictum tractatũ ſuum vt dr̃ reuocauit. Fẽtinus quoq; Ualereſſus Venetus Archiepiſcopus creten. in Libello ſuo contra grecoꝝ errores. Florentinum concilium tãq̃ Ycumenicum catholicum ⁊ legitimũ commendat ⁊ hoc Baſilien improbat. Cathaldinus ẽt de boncõpagnis de viſſio in quadam ſua diſputatione ſiue conſilio ſuo ad Eugenium cõtra hoc ipm concilium Baſilien. mirabilr̃ inſurgit: illudq; dãnat ⁊ conciliabulum: ſynagogã ſathane ⁊ illicitũ cõuenticulũ mordaciter appellat. Alij tñ doctores egregij illud approbant ⁊ legitimum qñq; fuiſſe atteſtant̃. Quare qd teneñ. tunc fuerit. Cum eodem tpe duo concilia cõgregata ⁊ adinuicem diſcrepantia ⁊ diſcordãtia reperirent̃. vꝫ. Baſilien. ⁊ Florentinum. ſoluat chr̃s ieſus magr̃ ⁊ doctor infallibilis veritatis pro ſinceritate fidei eccliẽ inuiolabilis ſponſe ſue.

¶ Carthaginenſis. Sunt qui ſcribant concilium Carthaginenſe. ccxviij. prum fuiſſe circa annos chri. cccxxiiij. contra Pellagiũ hereticum: ⁊ diuum Auguſtinum Hipponenſem epm: in eo ⁊ contra cẽs hereticos victorem fuiſſe: eoſq; confudiſſe. Qd qdem poſt primam ſynodum Epheſinam fuiſſe aſſerunt. Canones huius concilii ſine numeri preſcriptione ſunt. ex̃ de obliga. ad ratio. c. magnus eps. de vita ⁊ hone. cleri. c. clericus. neq; comam. de precar. c. de precariis. lxxiiii. di. c. ſiqui clerici. lxxvii. diſt. c. placuit. xci. di. c. clicus victum. ⁊. c. clicus quilibet. iii. q. x. c. placuit. x. q. ii. c. de precariis. qd eſt palea. xi. q. iii. c. ſiquis presbyter. ⁊. c. qui cõicauerit. xi. q. ij. c. placuit. xvii. q. iiii. c. nullus. xx. q. i. c. ſanctimoniales. xxi. q. v. ſiquis cuilibet. xxvi. q. v. c. auguriis. xxiii. q. ii. c. ſeculares. vbi pꝫ diuum Auguſtinũ huic cõcilio īterfuiſſe: lꝫ Gratianus. xxiii. di. in. c. q epſ atteſtari videat̃ illud fuiſſe concilium quartum Carthaginẽſe. Jn quo diuus Auguſtinus interfuit. Eiuſdem ⁊ concilii canones hñr. de ꝯſe. di. i. c. ſacris. ⁊. c. ſacerdote.

¶ Carthagineñ. primi capl'a quatuordecis ponit Iſido. in lib. ſuo conciliorum in corpore aūt iuris hn̄r. lxxi. di. c. primatus epiſcopus. lxxii. di. c. clicum alienum. xxi. q. iii. c. puenit. Q̄d qdem cōcilium tp̄e Nicolai: vt atteſtat Gratianus ibi ⁊ in. c. ſeq. fuiſſe vr̄.
¶ Carthagineñ. Scd̄i tredecim capl'a ponit idē Iſid. in dicto ſuo lib. ɔciliorum hn̄r. lxxiiii. di. c. cum in presbr̄o. xi. q. iii. c. q mento. xv. q. vii. c. felix ep̄s. xvi. q. i. c. felix. xxvi. q. vi. c. ſi iubet. ⁊. c. aurelius.
¶ Carthagineñ. Tertii. Iſidorus in lib. cōciliorum fol. lxxix. ſcribit cōcilium hoc ab ep̄is. xcvii. celebratum ⁊ canones quinquaginta que ibi enumerat edidiſſe. In iur̄ do ſunt. xxiiii. di. c. nullus ordiet̄. xlii. di. c. nulli ep̄i. xliiii. di. c. clici. lxxxviii. di. c. ep̄s tuitionem cum duobus. c. ſeq. ij. q. vi. c. hoc ēt placuit. vii. q. i. c. placuit. c. ep̄s de loco. ⁊. c. ep̄s vel p̄ſbr̄i. xi. q. i. c. petimus. c. placuit. ⁊. c. de diuerſis. xii. q. iii. c. placuit. xxvi. q. vi. c. p̄ſbr̄ in conſulto. i. ⁊ c. p̄ſbr̄ inconſulto. el. ij. xxvi. q. vii. c. penitentibus. xxvii. q. i. c. ſicut bonū.
¶ Carthaginenſis Quarti. In quo Gratianus atteſtari vr̄ fuiſſe diuum Auguſtinum in. d. c. qui ep̄s. xxiii. di. Idem atteſtat in. c. diaconi ita. xciii. di. vbi dr̄. q̄ Carthagineñ. quarto Zoſimus papa interfuit per Uicarios. Iſido. in lib. ſuo conciliorum fol. lxxxii. ſcribit ab ep̄is. ccxiiii. celebratū fuiſſe eiq̄ꝫ aurelium ep̄m carthagineñ. interfuiſſe ⁊ circa ordines eccliaſticos. ciiii. capl'a edidiſſe. In corpore aūt iuris hm̄oi hn̄r. Alij canones ſunt. xviii. di. c. ep̄s ad ſynodum. xxiij. di. c. illud. ⁊. c. ſubdiaconus. xxiiij. diſt. c. ep̄s ſine concilio. xxxii. di. c. lectores. ⁊. c. placuit ep̄os. xxxvii. di. c. ep̄s. xxxviii. diſt c. placuit. xli. di. c. ep̄s. ⁊. c. clericus. xlvi. di. c. clericus qui adulationibus. cum quinq̄ꝫ. c. ſeq. l. di. c. ex penitentibus. lxv. di. c. placuit. lxxij. di. c. cum oībus. ⁊. c. ad reatus ep̄i. ⁊. c. vidue. lxxxix. di. c. diſcordantes. ⁊. c. oblationes. xc. di. c. diſſidentes. xciij. diſt. c. diaconi ita. xcv. di. c. p̄ſbr̄. c. in quolibet. ⁊. c. ſeq. ij. q. vj. c. catholicus. ⁊. c. ſane. iiij. q. v. c. quiſquis ep̄orum. ⁊. q. vi. c. illud vero. ⁊. c. oībus. vj. q. ij. c. ep̄s. xj. q. iij. c. clicus. ⁊. c. irritam. xiij. q. ij. c. qui oblationes. xiiij. q. i. c. ep̄s. xv. q. vij. c. ſi aūt p̄ſbr̄i. ⁊. c. ep̄s nullus. xviij. q. ij. c. qui religioſus. xxj. q. iij. c. placuit. xxij. q. i. c. clericum. xxvj. q. vij. c. is qui. xxx. q. v. ſponſus. de con. di. i. c. qui dic. ⁊. c. ep̄s. de con. di. ij. c. in ſacr. ⁊. c. ſcenicis. de con. di. iij. c. paſce. de cō. di. iiij. c. baptiçandi. ⁊. c. egrotantes. ⁊. c. nō licet. de con. di. v. c. oi die. ⁊. c. Neophiti.
¶ Carthagineñ. Quinti. Fuiſſe epiſcoporum. lxxiiij. ⁊ canones ſiue capl'a. xv. ediddiſſe ſcribit Iſidorus in lib. conciliorum fo. lxxxiiij. hn̄r. xviij. di. placuit. l. di. c. cōfirmandum. lxviij. di. c. ſiquis alternis. ij. q. vj. ſtatuēdū. vij. q. i. c. placuit. c. conſtitutum. ⁊. c. ſiq. xj. q. iij. c. rurſus. xxiii. q. iii. c. ab imperatoribus. de con. di. iii. c. placuit. el. ij. de con. di. iiii. c. mulier. ⁊. c. placuit. el. iiii.
¶ Carthagineñ. Sexti. Ab ep̄is. ccxvii. celebratum fuiſſe concilium iſtud ⁊ canones ſiue capl'a. xiiii. ediddiſſe eiq̄ꝫ interfuiſſe legatos ſedis ap̄lice. Ponit Iſido. lib. conciliorum fol. xxxiiii. hn̄r. lxxxiiii. di. c. de q̄uidā.
¶ Carthagineñ. Septimi. Triginta octo ep̄orum ſynodum iſtam fuiſſe ⁊ canones qnq̄ ediddiſſe: ponit Iſido. in. d. ſuo lib. conciliorum fol. lxxvi. hn̄r aūt. iiii. q. i. diffinimus. Cui Fauſtinum apoſtolice ſedis Legatum interfuiſſe ſcribit Gratianus ibi.
¶ Carthagineñ. Octaui. Iſidorus h̄ octauum concilium non ponit nec de eo mētionē hūit in lib. conciliorum. xi. q. i. c. placuit.
¶ Compendienſis q̄d apud compendium actum dr̄. ex̄ de fer. c. oēs dies. Item apud compendium. vi. q. iii. placuit xxxiii. q. i. c. ſi quis accepit. ⁊ q. v. c. mulier. Itē apd̄ cōpendium. ex̄ de p̄ſbyte. non bap. c. ſiquis.
¶ Cantuarienſis. ex̄ de fideius. c. clericus.
¶ Connicinienſis apud cōnicinium. Q̄d fuit Nicolai pape. x. di. c. lege imperatorum.
¶ Ceſar auguſtēſis dictus Ceſar auguſtano. xii. ep̄orum: cū eius. vii. capl'is. vide Iſidorum in lib. conciliorum. fol. ciii. Sed in corpore iur. de con. di. iii. c. ne quis.
¶ Cardicinenſis quod auctoritate Nicolai pape recipit̄. xvi. di. c. quod dicitis.
¶ Claramontenſis. Quod Urbani ſcd̄i fuiſſe ſcribunt quidam ex cronicariis. Anno ſalutis. M. lxxxiiii. canones non inueni. Duas tamen ſynodos hunc pontifices habuiſſe atteſtant̄ cronicarii. Primam apud Clarūmontem: ſꝫ Platina in eiuſdem pōtificis vita primam apud Placentiam. ſecundam vero apud clarūmontem teſtet̄ eum habuiſſe: aiunt aūt pontificem Reges Francie pp adulterium excōicaſſe. Et officiū beate Marie v̄ginis quotidie dici debere: non ſecus ac officium diurnus domini dr̄ ſtatuiſſe. Ac mores dicorum nonnullorum male viuētium correpiſſe ⁊ reformaſſe. Et

hunc

hűc ſcribit Platina in gallias abiiſſe: ⁊ cō
cilio apud clarūmontem habito. Ita prin-
ceps gallie ad recuperandam hieroſolymā
a Saracenis iam diu occupatas aiaſſe. Ut
anno ſalutis. Mlxxxiiii. trecenta milia ho-
minum nomen in militiam chriſti dede-
rint: ſignumq; crucis ſuſceperint.
¶ Conſtantienſe concilium apud conſtan
tiam Sueuoꝝ vrbem Sigiſmundi impa-
toris iuſſu ⁊ induſtria celebratū fuiſſe tra-
dunt. Inchoatus anno ſalutis. Mccccxiiii.
In dictione. vii. die lune qnto menſis No
uēbris. Pontificatus Joannis. xxiii. anno
quinto. Qui continuando piſanum gn̄ale
concilium: ſtatuit concilium iteꝝ conuocā-
dum ad dictam ciuitatem conſtantienſem
prouincie Maguntinenſis pro reformatio
ne ſtatus eccl̄ie: Ad qd̄ qdē nationes qnq;
cōuenerunt. vz. Italica: Gallica: Germani
ca: Hiſpanica: ⁊ Anglica: ſtatutūq; fuit ac
voce p̄conia publicatum: ꝙ qcquid dictaꝝ
nationum ſuffragiis decerneret: ab oībus
chriānis decretum diiudicaret. Idem igit
Joānes. xxiij. q Balthaſar coſſa prius nū-
cupabat. Et cum Bononie Legatum age-
ret: ⁊ Alexandro qnto: qui Bononie ex cō-
cilio Piſano rediēs dies obierat extremū.
Oium Cardinalium ꝯſenſu pontifex crea
tus fuerat: is non deſint qui ſcribant id ab
eo violenter factum fuiſſe: cum tunc Lega-
tus eſſet ⁊ armatos milites tam in vrbe ꝗ
in aruis in ſtatiōe hēret. Quinimo ſcribūt
nonnulli eum deſidentibus cardinalibus
procuraſſe: vt ſibi pallium pōtificale trade-
rent. Et in eo cōpromitterēt: vt palliū apo
ſtolicum traderet vni ex ipſis bñmeritis.
Ipſumq; cum hoc feciſſent ſperantes vnū
ex ipſis futuꝝ pōtificem. Pallium ſibiipſi
circūdediſſe ac hoc modo dixiſſe Papa ſuꝫ
ego: Quicqd aūt fuerit. Idem Jo. xxiij. In
xij. ſeſſione eiuſdem concilij conſtātienſis.
Die Mercurij. xxix. menſis Maij anno ſa-
lutis. Mccccxv. Indictione. viij. Pontifi-
catus ſui anno quinto. Papatu per ſniam
priuatus fuit, put pꝫ in libello Geſtoꝝ ipſi-
us concilij. Priuauit item per ſniam dcm̄
concilium papatu Benedictus. xiij. qui vo-
cabat Petrus de Luna in ſeſſione. xxxvij.
Die. xxvj. menſis Julij anni eiuſdem. In
quo ēt concilio. Quidam Joānes wiclef. ⁊
Jo. hus. hereſiarche exhumati excōicati ⁊
eoꝝ memorie dānate dānati fuere: ſtatutū-
q; extitit ꝙ primum concilium poſt illius
finem inqnquēnium imediate ſequens. Se
cundum vo a fine illius imediate ſequētis
concilij in ſeptēnium. Et deinceps de decē
nio in decēnium perpetuo celebrarent. In
locis per ſummum pontificem per mēſem
ante finem cuiuſlibet concilij concilio ap-
probante ⁊ ꝯſentiente ſeu in eius defectus
eligente deputandis quos terminos ex cā
vrgente voluerunt abbreuiari per Ro. Pō-
tificem de cōſilio dñoꝝ Cardinalium: ſed
nullatenus prorogari poſſe. Loca vo abſq;
euidēti neceſſitate mutari nō poſſe. Et tūc
de ſili conſenſu: in loco tñ eiuſdem natiōis:
qd̄ tp̄s ⁊ locum ſic forte mutatum p annū
añ pontifex intimare legitime ⁊ ſolēniter
teneat. Ibi ēt multa ſtatuta fuere circa ele-
ctionē Ro. pontificis. Et tādem anno dñi.
Mccccxvij. indictiō. xj. die iouis. xj. mēſis no
uembris: in feſto ſancti Martini pontificis.
Dñi Cardinales: ⁊ qdam patriarche. Ar-
chiepi. epi. Abbateſq; cōelectores deputati
ingreſſi conclaue. D. Ottonem de colūna:
tunc ſci Gregorij ad velum aureum diaco-
nem cardinalem: natione Romanum. In
pontificem Romanū elegerunt. Qui Mar-
tinus papa quintus vocari voluit ⁊ ſeſſio-
nes plēs tenuit ac plīa ſtatuit. Et ciuitatem
Papieñ. pro futuro primo concilio deputa
uit. In quarta ſeſſione cuius concilij inter
alia ſtatutum fuit ꝙ cōcilium poteſtatem
a chr̄o imediate hꝫ. Cui qlibet: cuiuſcunq;
ſtatus vel dignitatis ēt ſi Papalis exiſtat:
obedire tenet: in his que ſpectant ad extir-
pationem ſciſmatis ⁊ reformationem ge-
neralem eccl̄ie Dei tam in capite ꝗ in mē-
bris. Quod ēt repetitum fuit in quinta ſeſ
ſione: in eo aūt concilio teſte Moderniori
cronicario interfuere p̄ Joānes. xxiij. De-
inde Martinus qntus: vt dictum fuit Si
giſmundus Ceſar: quinq; epi cardinales.
xvj. p̄bri ⁊. vij. diacones cardinales: Patri
arche duo. vz Joānes ꝯſtantinopolitanus
⁊ Joannes Antiochenus archiepi. xxxiiii.
epi. ciiij. Abbates inſignes. lx. Gn̄ales q̄tu-
or ordinum. Duces. xxiiii. Comites. clx. Cō
munitates vrbium Germanie ſuperioris ⁊
inferioris ⁊ totius italie.
¶ Elibertini canones quos Iſido. in lib.
ſuo conciliorꝫ. lxxxi. fuiſſe atteſtat ⁊ enume-
rat: hii autem fere in corpore iuris hñr. vz.
xlvii. d. c. ſiqs clicoꝝ. l. di. c. ſi q̄ femina. liiii.
di. c. p̄hibendum. xcviii. di. c. ēs. i. q. i. c. dcm̄
eſt. v. q. i. c. ſiqui inuenti. ⁊. q. vi. c. dlatoꝝ. pa

BIBLIO· CE ROMA VITTORIO E

lea eſt.xxii.q.iiii.c.pueri ante annos.
¶ Elibritani,item.xxii.q.iiii.diſſo.xxvii.q.i.c.virgines.xxxi.q.i.c.ſi q̃ mulier.vbi Gratianus,teſtaẗ concilium iſtud fuiſſe apud ꝓmerias ꝛ eſt palea. Iteꝫ.xxxi.q.i.c.in qua fuerit.ꝛ.c.ſi qui parentes.xxxii.q.vii.c.fidelis.de con.di.ij.c.omnis homo.
¶ Educcn̄.qḋ ſub Gregorio.vii.Cõgregatum fuiſſe atteſtaẗ Gratianus.xix.q.iii.c.nullus abbas.Lꝫ crõicarii ꝛ platina ĩ eiuſdẽ vita apḋ lateranũ ꝯc^m eũ hũiſſe ſcribãt.
¶ Epanen̄.xxvi.q.vi.c.ſi aliquis:
¶ Eugeniani quod quideꝫ eugenii.iii.qui tempore conradi.iii.fuit circa annos chri.Mcdii.fuiſſe crediderim:lꝫ plene hoc compertum non habeam.Canones ſunt ex̃ de iudi.c.decernimus.xxxvii.di.c.de qbuſdã.xx.q.i.c.ſicut qui.ꝛ.c.illud aũt que palea eſt.xxvii.q.ij.c.ſi vir ꝛ vxor.Item eiuſdem in romana ſynodo.xxii.q.i.c.nulli epiſcoporũ.ꝛ.xiiij.q.ij.c.quãq̃.
¶ Faventini apud fauẽtiam.xvi.q.ij.c.ſtaturen̄.nobis
¶ Florentini alicuius canones non habẽtur quos viderim,lꝫ Palmerius ſcribere videatur paſchalem ſm circa annos ſalutis.Mcv.concilium habuiſſe Florentie.cccxl.pñum a quo platina in eiuſdem paſchalis vita diſcrepat in hoc cum aſſerat eũ apud guardaſtallum conciliũ habuiſſe. In quo decreuit.Ne vrbes emilie.Placentia.Parma Rhegium.Mutina ꝛ Bononia Rauẽnati eccl'ie antea metropolitico iure ſubiecte amplius eidem ſubiicerenẗ ꝙ ſepius ob ſuperbiam in Romanam eccleſiam preſules rauennates cornua erexerant.
¶ Florentini alterius ante illud meminit eṗs Florentinus in 2ª parte.iii.partis ſumme ſue,vbi atteſtari vr̃ ꝙ victor pontifex gñe alemanus Florentie concilium habuit circa annum chri milleſimum.Ibiq̃ multos eṗos pp ſymoniam ꝛ fornicationes depoſuiſſe.De quo tñ platina nõn facit ꝟbũ.Idem ṽo eṗs ex ordine cronici Martiniani aliqua alia cõcilia habita vſq̃ ad annus chri.Mccccxlix.proſequiẗ.Que diligens lector ꝛ ex eodẽ ꝛ ex aliis crõicis videri põit.
¶ Florentinus vltimum ab Eugenio q̃rto indictũ de anno chri.Mccccxxxviii.Põtificatus ſui anno nono:lꝫ poſteaq̃ ex Baſilea illud tranſtulerat Ferrarie agi ceptus fuiſſet.Una cum ioanne paleologo conſtãtinopolitano impatore ꝛ Ioſeph patriarcha eiuſdem.Sed cum peſtis ferrarie inoleuiſſet:per Eugenium ipm.(Nõ ſine magna contentione numqd ſolus Papa hoc poſſet)tranſlatum fuit Florentiam.Quo etiam tpe apud baſileam nihilominus baſilienſe concilium inuito Eugenio agebaẗ.Quod qdem a Sigiſmũdo imperatore incrementum habuerat:ſed eo mortuo ꝛ alberto ſuffecto:eius auctoritas iminui cepit:curante maxime ipſo Eugenio:illud in totum diſſoluere:ꝛ exautorare.Lꝫ primo per eius l'ras aplicas illud approbaſſet ꝛ.d.Iulianum cardinalem ſancti Angeli Legatũ prius a Martino quinto illuc deſtinatum anno.xiiii.ſui pontificatus kal.Febuarii.Confirmaſſe illucq̃ pro ipſo concilio continuando ꝛ celebran̄.miſiſſet ꝓdie kal.maii pontificatus ſui anno primo.Attamen qa poſtmodum anno tertio eiuſdẽ ſui pontificatus:anno vero chri.Mccccxxxiij.eũ reuocauit ꝛ concilium Baſilien̄.q̃tum in eo fuit diſſoluit.Quãuis poſtea per bullas ſuas in publico conciſtorio Rome apud ſcm̃ Petrum habito vt ſcribũt.xvij.kal.ianuarij eodem anno:dictam diſſolutionem reuocaſſet,ꝓmiſiſſetq̃ de cetero dicto concilio obedire.Confitendo illud ſemper fuiſſe vere ꝯtinuatum:qꝛ iteꝝ ab ipſo concilio defecit ꝛ illud diſſoluere ꝛ dãnare tentauit.Eoq̃ factum fuit:vt concilium Baſilien̄.inſtigante(vt ſcribunt nõnulli)Franciſco Sforcia eundem pontificem bis terue citatum ꝛ ire recuſantem ad illud.(lꝫ Io.frãciſcum Capiteliſtam iureconſultum patauinum ad ſe excuſan̄.miſiſſet)Põtificatu abrogauerit.Et Amadeũ ducem Sabaudie qui vitam heremitanam cum quibuſdam nobilibus ad ripaliam agebat:Pontificem maximum creauerit.Ac Felicem.v.appellauerit:qui in ſciſmate vixit vſq̃ ad Nicolaum qntuꝫ:anno ſalutis.Mccccxlix.Quo tpe inſtante Federico impatore.Idẽ Amadeus pontificatui ꝛ oĩ iuri ſibi ĩ eo cõpetẽti ceſſit.Cui tñ Nicolaus Cardinalatus munus ꝛ galeꝝ reliquit:eumq̃ Germanie Legatum conſtituit.Eugenius igiẗ in cõcilio Florentino pñs habito ſepius ꝯuentu diſcuſſaq̃ grecoꝝ ꝛ latinoꝝ ꝯtentione.Tandem eo ventum fuit vt greci rõnibus victi faterenẗ ſpiritum ſcm̃ a pr̃e filioq̃ ꝓcedere.Atq̃ in azimis ſine fermẽto:ex tritici pane corpus chri poſſet ꝯſecrari.Purgatorij locum eſſe.Ac poſtremo ſe credere faterẽẗ

Ro.

Ro. pontificē veꝝ chr̄i Vicarium: Petriq̄ꝫ
legitimum ſucceſſorem primum in vrbe lo
cum tenere: cui ⁊ orientalis ⁊ occidentalis
eccl̄ia merito parere teneretur ⁊c. Que oīa
greci ipſi ꝓus minime credebant: quinimo
proh dolor. Nec in p̄ntia q̄dem credunt: ſʒ
potius latinos hoc tenentes credētes ⁊ p̄di
cantes publice ⁊ in faciem latinoꝝ ⁊ eccl̄ie
noſtre hēticos excōicatoſq̄ꝫ ꝓclamant: ⁊ in
eccleſijs eoꝝ latinoꝝ cōmercia tāq̄ꝫ hereti-
coꝝ ⁊ excōicatoꝝ euitāt. Nobis Jſthec no-
torie ſcientibus atq̄ꝫ oculis ꝯniuentibus: cū
tot animaꝝ perditione pertranſeuntibus.
¶ Qui tn̄ errores ⁊ maxime de ꝓceſſiōe
ſpūs ſci alias per Grego. ix. in concilio Lu
gdunen̄. de ſum. tri. ⁊ fid. cath. c. i. lib. vi. vbi
etiam eſt bona glo. Dānati fuere. ¶ Arme
ni ēt in dicto concilio Florētino cum fide
nr̄a pacifice ꝯuenere ſublatis eorum errori-
bus crebris diſputationibus dicti concilij
ſuper quibus ꝓmulgate fuere Eugenij lr̄e
concordiam inter grecos latinos ⁊ arme-
nos continentes date in ſacro ſcā ẏcume
nica ſeſſione concilij Florētini q̄d in cathe
drali eccleſia habitum eſt. Mccccxxxix. die
xxij. menſis Nouēbris. Quaꝑ idem lr̄aꝝ
tenor talis eſt: vʒ. EUGENIUS. Ep̄s
ſeruus ſeruoꝝ dei. Ad ꝑpetuam rei memo
riam. Conſentiente ad infraſcripta cariſſi-
mo filio nr̄o Joāne paleologo Romeorū
Jmꝑatore illuſtri: ⁊ locatenentibus venera
biliū fratrū nr̄oꝝ patriarchaꝝ ⁊ ceteris oriē
talē eccl̄iā rep̄ntantibus. Letent̄ celi ⁊ exul
tet terra: ſublatus eſt eni de medio paries: q̄
occidentalem: orientalēq̄ꝫ diuidebat eccl̄iaꝫ
⁊ pax atq̄ꝫ ꝯcordia rediijt: illo angulari lapi
de chr̄o: qui fecit vtraq̄ꝫ vnum: vinculo fir
miſſimo charitatis ⁊ pacis vtrūq̄ꝫ iungen-
te parietem: ⁊ perpetue vnitatis federe co-
pulante: poſtq̄ꝫ longā meroris nebulā ⁊ di-
ſſidij diuturnā atrā ingratamq̄ꝫ caliginē: ſe
renū oībus vnionis optateq̄ꝫ pacis illuxit:
gaudeat ⁊ ſcā mr̄ eccl̄ia que filios ſuos ha-
ctenus inuicem diſſidentes iā videt in vni
tatem pacemq̄ꝫ rediiſſe: ⁊ que antea ī eorū
ſeparatione amariſſime flebat: ex ip̄oꝝ mō
mira cōcordia cū ineffabili gaudio oīpotēti
deo gr̄as referat. Cuncti gratulent̄ fideles
vbiq̄ꝫ per orbem: ⁊ qui chr̄iano cenſet̄ no-
mine Matri catholice eccleſie colletentur.
Ecce. n. occidentales orientaleſq̄ꝫ pr̄es poſt
longiſſimas diſſenſiones diſcordieq̄ꝫ tp̄s ſe
maris ac terre ꝑiculis exponentes oībuſq̄ꝫ
ſuperatis laboribus. Ad hoc sacꝝ ẏcume
nicum concilium deſider⁹ ſciſſime vniōis:
⁊ antique charitatis reintegrande gr̄a leti
alacreſq̄ꝫ conuenerunt: ⁊ intentione ſua ne
quaq̄ꝫ fruſtrati ſunt. Poſt longam laborio
ſamq̄ꝫ indaginem tādem ſpūs ſci clemētia:
ipſam optatiſſimā ſciſſimamq̄ꝫ vnionē cō-
ſequti ſunt. Quis igit̄ dignas oīpotentis
dei beneficijs gr̄as referre ſufficiat. Quis
tantas diuine miſerationis diuitias non
obſtupeſcat. Sūt iſta prorſus diuina opera
non humane fragilitatis inuenta: atq̄ꝫ ideo
eximia cum veneratione ſuſcipienda ⁊ di-
uinis laudibus ꝓſequēda: tibi laus ⁊ gl̄ia:
tibi gr̄aꝝ actio chr̄e: fons miſericordiaꝝ q̄
tm̄ boni ſponſe tue catholice eccl̄ie contuli-
ſti: atq̄ꝫ in gn̄atione nr̄a tue pietatis mira-
cula demonſtraſti vt enarrēt oēs mirabilia
tua. Magnum ſiq̄dem diuinumq̄ꝫ munus
nobis deus largitus eſt, oculiſq̄ꝫ nr̄is vidi-
mus q̄d multi ante nos qui hoc valde cu-
pierunt aſpicere nequiuerunt. Conueniētes
oī latini atq̄ꝫ greci: in hac ſacro ſancta ẏ-
cumenica synodo magno ſtudio inuicē vſi
ſunt vt inter alia vt ēt articulus ille de di-
uina ſpūs ſancti ꝓceſſione: cum ſumma di
ligentia aſſidua inq̄ſitione diſcuteret̄: prola
tis vero teſtimoniis ex diuinis ſcripturis:
pluriſq̄ꝫ auctoritatibus ſcōꝝ doctoꝝ orien
talium ⁊ occidentaliū. Aliq̄bus q̄dē ex pr̄e:
⁊ filio. Quibuſdam vero ex pr̄e ꝑ filiū ꝓce
dere dicentibus ſpm̄ ſanctum: ⁊ ad eandē
intelligentiam aſpicientibus oībus ſub di-
uinis vocabulis greci q̄dem aſſeruerunt ꝙ
id q̄d dicunt. Spm̄ ſanctum ex pr̄e ꝓcede-
re. Non hac mente dicunt vt excludant fi-
liū: ſed ꝙ eis videbat̄: vt aiunt latinos aſſe
rere ſpm̄ ſanctū ex pr̄e ⁊ filio ꝓcedere: tāq̄ꝫ
ex duobus p̄ncipijs ⁊ duabus ſpiratōibus:
ideo abſtinuerunt a dicēdo ꝙ ſpūs ſanctus
ex pr̄e ꝓcedere ⁊ ex filio. Latini vero affir-
marunt: non ſe hac mente dicere ſpm̄ ſcm̄
ex pr̄e filioq̄ꝫ ꝓcedere vt excludant pr̄ē q̄n
ſit fons ⁊ p̄ncipium totius deitatis filij ⁊
ſpūs ſancti. Aut ꝙ idem ſpūs ſanctus ꝓce
dat ex filio filius a pr̄e nō h̄eat: ſiue ꝙ duo
ponant principia: ſeu duas ſpirationes: ſed
vt vnum tm̄ aſſerant p̄ncipium: vnicāq̄ꝫ
ſpirationem ſpūs ſancti: ꝓut hactenus aſſe-
ruerunt: ⁊ cum ex hijs oībus vnus ⁊ idē eli-
ciat̄ v̄itatis ſenſus. Tādem infraſcriptam ⁊
Deo amabilem eodē ſenſu eademq̄ꝫ mēte
vnionē vnanimiter ꝯcordarūt ⁊ ꝯſēſerūt.

¶ In noīe igit̄ ſcē trinitatis patris ꝛ filij ꝛ ſpūs ſcī. Hoc ſacro vlī approbante Florē-tino concilio diffinimus: vt hec fidei veritas. Ab oībus xp̄ianis credat̄ ꝛ ſuſcipiat: ſicqꝫ oēs ꝓfiteant̄. Q̄ð ſpūs ſanctus ex p̄re ꝛ filio eternalr̄ eſt: ꝛ eſſentiam ſuam ſuumqꝫ eſſe ſb̄ſiſtens hꝫ ex p̄re ſil' ꝛ filio: ꝛ ex vtroqꝫ eternalr̄ tanqꝫ ab vno p̄ncipio ꝛ vnica ſpiratiōe ꝓcedit. Declarantes ꝙ id qð ſancti doctores ꝛ patres dicunt ex patre ꝑ filium ꝓcedere ſpm̄ ſanctum ad hanc intelligentiam tendit vt per hoc ſignificet̄ filium quoqꝫ eē: ſm̄ grecos qdem cām: ſm̄ latinos v'o p̄ncipium ſubſtantie ſpūs ſcī: ſicut ꝛ p̄rem. Et qm̄ oīa que patris ſunt p̄r ipſe vnigenito filio ſuo gignēdo dedit: p̄ter eſſe patrē. Hoc ipm̄ ꝙ ſpūs ſanctus ꝓcedit ex filio: ipſe filius eternalr̄ hꝫ a p̄re. A quo eternalr̄ ēt genitus eſt. Diffinimus inſup explicationē verboꝝ filioqꝫ: v'itatis declarande gr̄a: ꝛ iminēte tunc neceſſitate: licite ac rōnabilr̄ in ſymbolo fuiſſe appoſitā. itē. In azimo ſiue fermentato pane triticeo corpus xp̄i veraciter cōfici. Et ſacerdotes in altero ipſoꝝ: ipm̄ dn̄i corpus conficere debere: vnūqueqꝫ. s. iuxta ſue eccl̄ie: ſiue orientalis: ſiue occidentalis cōſuetudinem. Item ꝙ ſi vere penitentes ī dei charitate deceſſerint: anteqꝫ dignis penitentie fructibus ſatiſfecerint de cōmiſſis ꝛ omiſſis eoꝝ: Aīas penis purgatoriis poſt mortem purgari. Et vt a penis hmōi releuent̄: ꝓdeſſe eis fidelium viuoꝝ ſuffragia: Miſſaꝝ. s. ſacrificia: orōes: ꝛ elemoſynas: ꝛ alia pietatis officia q̄ a fidelibus ꝓ alijs fidelibus fieri ꝯſueuerīt ſꝫ eccl̄ie iſtituta: illoꝝqꝫ aīas que poſt baptiſma ſuſceptum: nullam oīno pc̄ti maculam vel in ſuis corporibus: vel eiſdem exute corporibus ꝓut ſ. dcm̄ eſt ſunt purgate. In celum mox recipi: ꝛ intueri clare ipm̄ deum trinū ꝛ vnus ſicuti eſt: ꝓ meritoꝝ tn̄ diuerſitate alium alio pfectius. Illoꝝ aūt aīas que in actuali mortali pc̄tō: vel ſolo originali decedūt. Mox in infernū deſcendere penis tn̄ diſparibus puniēdas. Item diffinimus ſanctam ap̄licā ſedem: ꝛ Ro. pontificem in vniuerſum orbē tenere p̄matum. Et ipm̄ pontificem Ro. ſucceſſores etiā b̄ti Petri p̄ncipis ap̄loꝝ: ꝛ veꝝ xp̄i Uicarium totius eccl̄ie caput ꝛ oīum xp̄ianoꝝ patrē ac doctorē exiſtere: ꝛ ipſi in beato Petro paſcendi: regendi ac gubernādi vlēs eccleſiam a dn̄o nr̄o ieſu xp̄o plenam p̄tātem traditam eſſe: quēadmodū ēt in geſtis ycumenicoꝝ cōcilioꝝ ꝛ in ſacris canonibus ꝯtinet̄. Renouantes inſup ordinē traditus in canonibus ceteroꝝ venerabiliū patriarchaꝝ: vt patriarcha cōſtantinopolitanus ſecundus ſit: poſt ſanctiſſimū Ro. pontificem. Alexandrinus tertius. Antiochenus quartus: ꝛ Hieroſolymitanus q̄ntus: ſaluis: vꝫ. priuilegijs ꝛ iuribus eoꝝ. Datū Florentie in ſeſſione publica ſynodali ſolēniter in eccleſia maiori celebrata. Anno dn̄ice incarnationis. Mccccxxxviij. pridie non̄. Julij. Pontificatus noſtri. Anno nono ꝛc.

¶ Tempore vero eiuſdem concilij diuerſimode inter ſublimes iuris apices diſputari cepta fuit qō illa Sabbatina: que adhuc ſub iudice pendet. De p̄tāte pape in ꝯciliū ꝛ econtra. que vtrinqꝫ habuit aſſertores ꝛ magiſtros prurientes auribus: qui clientulorum ſuorum potius partes tueri qꝫ nudā veritatem aſſerere voluerunt.

¶ Generalis concilij: Excellentia rōne auctoris ſui: qui fuit. Inno. iij. ſacroꝝ canonus pater ꝛ ꝓmulgator qui illud habuit in vrbe apō Lateranū circa annos xp̄i. Mccxv. Maxime extitit: ꝫ Arch. i. c. ſtatuto de ōci. lib. vj. concilium Lateranum gn̄ale celebratum fuiſſe aſſerat. Anno ſalutis. Mclxxix. Uereor tn̄ ne mala tp̄a ꝯputauerit. De hoc etiam concilio meminit. Jo. an. i. c. ꝯū ap̄lica. De his. que. fi. a p̄ela. ſine. con. capi. ſed quicqd ſit: Cronicarij illud celebratū fuiſſe aſſerunt pontificatus eiuſdē pontificis. Anno. xvij. imperij Federici. ii. anno quarto Hieroſolyme recuperāde gratia. Conciliū igit̄ iſtud rōne eminentiſſime doctrine pōtificis maximi: tum rōne excellentiſſimoꝝ ꝛ perneceſſarioꝝ canonum in eo editorus. tum rōne q̄ntitatis ꝛ excellentie patrum ꝛ alioꝝ principum qui interfuere. Maximo in ꝑcio hr̄. Nā vt ſcribūt cronicarij ī eo interfuere Cōſtātinopolitanus Hieroſolymitanus patriarche: Metropolitani. lxx. ep̄i. cccc xij. Abbates ꝛ Priores conuentuales. Dccc. Et item legati greci ac Romani imperij. Regum. Item Hierl'ꝫ Frācie: Hiſpanie: Anglie: ꝛ vniuerſitatum pluimaꝝ canones hn̄r. extra de ſum. tri. ꝛ fide catho. c. firmiter. ꝛ. c. dānamus De reſcrip. c. nōnulli. de elec. c. ne ꝓ defectu. c. q̄r pp. c. qſqꝫ. ꝛ. c. nihil eſt de renun. c. qdam de eta. ꝛ quali. cum ſit ar. s. de fil. p̄ſby. ad abolendam. de offi. ordi. c. irrefragabili. c. qm̄ in plerisqꝫ. ꝛ. c. intercetera. de pac. c. plerisqꝫ. de arbi. c. cōtingit

tingit de reſti.ſpo.c.ſepe ꝯtingit.de do.ꝫ cō
tu.c.ꝯtingit.de ꝓba.c.qm̄ contra falſam.de
teſti.c.l3.de iureiurā.c.nimis. de ꝑſcrip.c.
qm̄.de appel.c.vt debitus.c.cum ceſſante.
ꝫ.c.cum ſpāli.de vita ꝫ hone.cle.c.vt clico-
rum.c.a crapula.ꝫ.c.clerici officia.de ꝓben.
c.de multa.c.graue nimis.c. extirpāde.ꝫ.c.
ſiter lateranenſe.de reb.eccl.nō alie.c.cū lay
cis. de fideiuſſo.c.quod qbuſdam.de deci.
c.cum aliqbus.c.cum nō ſit in hoie.ꝫ.c.nu
per.De ſtatu mona.c.in ſingulis.De relig.
domi.c.de nimia.Ubi per io.an. ſcribitur
quo anno:Pontifice ꝫ tpe dcm̄ concilium
celebratum fuerit. de cenſi.c. ꝓcurationes.
de cele.miſſa.c.volentes.d̓ bap.c.l3 grecos.
d̓ cuſto.eucha.c.ſtatuimus.ꝫ.c.relinq.ꝯ re
liquijs.ꝫ venera.ſanctoꝝ.c.cum ex eo. de i-
muni.eccl'ia.c. aduerſus.et.c.qꝛ plerıqꝫ. ne
cleri.vel mona.c.ſentētiā.de clande. deſpō.
c.cum inhibito.de conſan. et affi.c.non de-
bet.de accu.c.qualr et qn̄.el.ij. de ſymo.c.
in ordinando.c.ſicut pro certo.c.qm̄.c.audi
uimus.et.c.ad apſicam. de magi.c.qꝛ non-
nullis.de iudeis.c.in nōnullis. ꝫ.c.cum ſit.
ꝫ.c.ad liberādā.de hereticis.c.excōicamus.
quem tn̄ tex.ꝑſcriptio in lib.meo aſcribit in
clo.iij.ꝫ male.de apoſta.c.tue fraternitati.de
vſuris.c.qꝫto.de exce. ꝓla.c. accedentibus.
de ꝓuile.c.antiqua.c.vt ꝓuilegia.ꝫ.c.qd̓ nō-
nullis.de penis.c.in qbuſdas.de peni.ꝫ re-
miſ.c.oīs vtriuſqꝫ ſexus.c.cum infirmitas.
c.cum ex eo.Et de ſen. excō.c.ſacro.

¶ Babiloneñ.xviij.d.c.placuit. ꝫ ē palea.
xxiiij.di.c.dictum eſt.i.q.i.c.ſtatuimus.x.q.
iij.c.cauendum.xvi.q.i.c.eccl'ie.ꝫ.q. vij.c.in
uentus eſt.xxix.q.ij.c.dictū eſt nob.xxx.q.i.
c.dictum eſt nobis.xxxv.q.ij.ꝫ.iij.c.contra
dicimus.de con.di.i.c.ſolent plures.xxxvj.
q.ij.c.de puellis.de cō. di.i.c.viſus ꝑterea.

¶ Babiloneñ.ſecūdi.x.q.i.c.decretū eſt.

¶ Bangreñ.canōes.xxi. ſub titulis.xx.enu
merat.Yſido.in lib.ꝯciliorꝝ ab hoc concilio
emanaſſe:l3 vnicū ponat: qui aūt a nobis
in iure annotant̄ ſunt. xxviij.diſt.c.ſi quis
diſcernit.xxx.diſt.c.ſiquis filij. cum multis
ſeq.xlij.di.c.ſiquis deſpicit.lxxxij.di.c.ꝑſbr̄.
ſi fornicationis.xvij.q.iiij.c. ſiquis ſeruū.i.

¶ Gaiarmacieñ.ex̄ de cenſi.c.ſancitum.ex̄
de homi.c.ſi aliquis.l.di.c. ſepe cōtingit.ij.
q.v.c.ſepe contingit.xvj.q.i.c.quicūqꝫ.xxiij.
q.viij.c.ſancitum.xxxv.q.ij.ꝫ.iij.c.incopula
tione.de cōſe.di.ij.c.ꝑſbr euchariſtiam.

¶ Gerūdeñ.de gerundeñ.anno.vij.Theo
dorici Regis celebrato cum nouem eius ca
pitulis meminit Yſido.in li.ꝯciliorꝝ fol.cij.
l.di.c.is ꝗ.de con.di.ij.c. inſtitutio miſſa
rum.de con.di.iiij.c.de cathecuminis. de
con.di.v.c.id ſemper.

¶ Gregoriorꝝ ꝯcilia pl'a fuiſſe ꝫ ſynodalia
ꝫ vſia:ꝫ cronicarij: ꝫ ſacri atteſtant̄ cano-
nes. Nam ipſo in gn̄ali ſynodo reſidēte ha
bet.ij.q.vij.c. cum paſtoris. liiij.di.c.mul-
tos.de con.di.v.quadrageſima. Sunt qui
ſcribant Gregorium ꝑmum ſynodum ha-
buiſſe apud.ſ.Petrum.Huncqꝫ anno dn̄i.
Dcix.Pontificem creatum fuiſſe.

¶ Gregorius. Item ſcd̄s ſynodum habu-
it:in qua Anaſtaſium per Leonem.iij.im-
peratorem Conſtantinum ſuffectum in lo-
cum Germani Patriarche.tāq̄ʒ male ſen-
tientem de fide priuauit ꝫ ab officio diui-
no ſemouit circa annos domini.Dccxv.

¶ Gregorio 3.° Africanum ēt conciliū pro
ut ꝯ.diximus quidam aſcribunt.Mauis pal-
meř. ꝫ alij ſcribant hunc ſtatim vbi ponti
ficatum inijt.Qd̓ fuiſſe atteſtant̄ circa an-
nos ſalutis.Dccxxix.Concilium habuiſſe
apud Baſilicam diui Petri totius cleri
Romani ac ꝓlatoꝝ ꝫ epoꝝ ꝓpe mille:ibiqꝫ
Leonem.iij.impatorem Conſtātinopolita
num impio ſimul ꝫ cōione fidelius ꝓuaſſe:
eoqꝫ ſanctoꝝ imagines tpe Gregorij ſcdi:
ex ſacris edibus abraſiſſet ꝫ ſtatuas demoli
tas comburi iuſſiſſet:ac male de homuſio
ſentiret. In quo ꝯcilio decreuit ſanctorum
imagines conſeruari ad memoriam ꝫ non
demoliri neqꝫ etiam adorari:de quo hr̄.de
con.di.iij.c.ꝑ latū.ꝫ.c.venerabiles imagies.

¶ Gregorius. Item.vij.circa annos ſalutis.
Mlxxij.concilium habuit apud Lateranū
in quo vt ſcribentes fere oēs ꝯueniūt ſymo
niacos dānauit ꝫ ꝑſbros vxoratos a diui-
no officio ſummouit tpibus Henrici.iij.ꝫ
vt alij ſcribant.iiij. Impatoris,cuius eſt ca
nō.de con.di.v.c.In die reſurrectionis.

¶ Gregorio nono: qui etiam vt ſcribunt
cronicarij concilium indixerat apud Late-
ranum vt de abrogando Federico impa-
tore qui epatus ꝫ beneficia eccl'iaſtica vēde-
bat.Rō haberet. Multum qdem debemus
oēs qꝫ decretales cōpillari curauerit Ray-
mundo coadiuuāte:vt ipſe in ꝓhemio ſuo
Gregoriano atteſtat̄.Huius tpibus claruit
Bartholomeus Brixianus conciuis meus
vt ipſe atteſtat̄. In ꝓhemio qōnum ſuarū
dominicalium:quas ego cum venerialibus

⁊ Brocardicis paulo ante imprimi curaui
cum vix alicubi inuenirent. Ne tam vtiles
tanti viri labores perirent: fuit aūt idē pon
tifex circa annos domini. M.ccxxiiij. ſed his
etiam. Et Gregorius. x. apud Lugdunum
concilia habuiſſe vīīr: put eundem lugdu-
neñ. ſcribemus ex eoꝝ canonibus appare-
bit. Antoninus vo Florentinus eps in. iij.
parte ſumme ſue ti. xxiij. Dicit hūc Grego-
rium btm̄ Dñicum canonizaſſe a ꝯfirma-
tione ordinis anno. xviij. ⁊ a morte ipſius
bti Dñici anno. xiij. ac ēt btm̄ Franciſcum
canonizaſſe ⁊ ꝯcilium Rome cōuocaſſe: qḋ
vt inquit ipſe Imperator impediuit: duos
enim Cardinales: capi iuſſit. Idem Impa
tor ⁊ multos plātos eorūq occidi. Anno do
mini. M.ccxxiij.
⸿ Hyſpaleñ. lxvij. di. c. epi clicis. xij. q. ij. c.
octaua diſcuſſio. xij. q. v. c. ſicuum. xv. q. vij. c.
ſexta actione. Huic autem ꝯcilio interfuiſſe
Iſidorum atteſtatur Gratianus ibi.
⸿ Hyſpaleñ. ſcōi. xv. q. vij. c. eps ſacerdoti-
bus. xvj. q. iij. c. prima actione. vbi eundem
Iſidorum interfuiſſe etiam videtur ⁊. xvj.
q. vij. c. in nona actione. xviij. q. ij. c. in deci-
ma actione. xxj. q. ij. c. placuit.
⸿ Hypponeñ. de con. di. i. c. altaria.
⸿ Hylarij Pape ipſo ī concilio pſidēte q
fuit circa ānos xpi. cccclxiiij. xxxv. q. ix. c. qḋ
quis lʒ cronicarij ſibi cōcilium nullum at-
tribuāt. Eius ēt eſt canō. viij. q. i. c. plerīqꝫ.
⸿ Illerdeñ. Iſido. in li. ꝯciliorꝫ fol. ciij. ſcri
bit actus anno. vij. Theodorici Regis ⁊ re
citat. xv. eiuſdem ꝯſtitutiones. l. di. c. de his
clicis. ⁊. c. ſi qui altario. lv. di. c. ſiquis in in
firmitate. ij. q. v. c. pſbr. x. q. i. c. ſi ex laycis.
xj. q. iij. c. qui iubēte. xij. q. ij. c. hec huius pla
citi. xv. q. viij. c. ſiquis altario. xvj. q. i. c. cum
pro vtilitate. xvij. q. iiij. c. nullus clicorꝫ. xxij.
q. iiij. c. qui ſacro. xxxiij. q. iiij. c. non oportet.
a ſeptuageſima. xxxv. q. ij. ⁊. iij. c. de his q in
ceſti. de con. di. iiij. c. omnis preſbyter.
⸿ Ioānis. ix. concilio apud Rauēnā habi
to anno chri. Dcccc. qḋ fuiſſe ſcribit. lxx. epi
ſcoporꝫ attribuunt canones. ex de of. ordi.
ca. pntioſum. de imu. eccl. c. vt i domibus.
⸿ Innocentij ſcōi. in vniuerſali concilio.
xiij. q. viij. c. peſſimam.
⸿ Lugduneñ. cuius poſt gñale concilium:
de quo ſupra maxima eſt auctoritas preſer
tim ſub Inno. iiij. anno xpi. M.ccxl. ſm eps
Floretinū ſeu ſʒ cronicariū. M.ccxliiij. aut
ſm platinā. M.ccxlvj. qui in eius vita ſcri
bit hunc Inno. ſtatuiſſe q Cardinales in
publicum: equo vectigalero rubeo vteren
tur honeſtandi ordinis cā. Ioā. an. aūt ex
de deci. in. c. pe. in vlti. col. ⁊ in. c. nemo. de
ele. lib. vj. in. ij. col. Meminit de hoc cōcilio
qḋ celebratum fuiſſe dicit anno domini.
M.ccxlv. qḋ ps ſm eum in hiſtoriali lib. vl.
in pnci. Hic pōtifex fre. ij. Impatorem tāqꝫ
hoſtem eccleſie excōicauit ac imperatoria ⁊
regia ptāte priuauit. De quo in. c. ad aplice.
de re. iudi. lib. vj. hunc annos nouem apud
Lugdunum egiſſe poſt concilium ſcribūt.
Ibiqꝫ apparatum decretalium cōpoſuiſſe
ac decretales multas in cōpendium redi-
giſſe quas nouellas appellauit. Que poſtea
a Bonifacio. viij. In librum ſextum trāſla
te fuere quas. Hoſti. i ſum. Autēticas. Dñi
pape appellat. Huius itaqꝫ venerandi con-
cilij ſunt canones de reſcrip. c. cum in mul
tis. ⁊ in. c. diſpendia. lib. vj. de elec. c. ſtatui-
mus. de of. ordi. c. romana. de iudi. c. iuris.
de lit. conte. c. exceptiones. de reſti. ſpo. c. fre
quēs. de confeſ. c. ſtatuimus. de excep. c. pia.
de re. iudi. c. cum eterni. ⁊. c. ad aplice. de ap
pel. c. cordi. ⁊. c. legitima. de homi. c. pro hu-
mani. de priui. c. volētes. de peni. ⁊ remiſ.
c. romana. ⁊. c. qꝛ piculoſus. de ſen. excō. c. cū
medicinalis. c. ſolet. ⁊. c. ſtatuimus. lib. vj.
⸿ Lugduneñ. vero tempore Gregorij. ix.
de ſumma tri. ⁊ fide catho. c. i. lib. vi. de te-
ſti. c. mediatores.
⸿ Lugduneñ. Gre. x. in quo teſte epo Flo.
fuerint epi quingenti. Abbates ſexaginta:
⁊ alii plati circa mille, cum quo plēs ex cro
nicariis cōuenire vident: qḋ anno ſalutis.
M.cclxxii. Alii. M.cclxxiii. vel. lxxiiii. celebra
tum impatorem paleologum Cōſtantino-
politanum magna comitāte. caterua illuc
pfectum aſſerunt: ac tertia decima vice in
ſniam Ro. eccleſie grecos totiens deficien
tes pertraxiſſe. De hoc quoqꝫ concilio me-
minit. idem Io. an. in. c. nemo. de ele. in. vi. ſ.
glo. ii. vbi ex relatione Franciſci Vercellē.
dicit illḋ celebratū anno chri. M.cclxxiiii. ⁊
duraſſe a menſe Maii vſqꝫ ad menſem Au
guſti. Qḋ ēt repetit in. c. pe. de deci. Huius
inquā cōcilii: ſunt canones. de ele. c. vbi pi-
culum. c. vt circa. c. auaritie. c. qꝫ ſit. c. perpe
tue. c. nulli. c. ſi quando. c. qꝫuis. c. ſi forte. c.
ſciant cuncti. c. gñali. c. lʒ canon. ⁊. c. nemo.
de tempo. ordi. c. eos qui. de bigamis. c. al-
tercatiōes. de offi. ordi. c. ſi canonici. de his
que met. ca. fi. c. abſolonis. de pbē. c. ſtatutū.

de rebus

de rebus eccle.non alie.c.hoc cōſultiſſimo. de religio.domi.c.religionis.de cenſi.c.exigit.de immuni.eccle.c.decet.de vſu.c.vſurarum.de iniur.c.⁊ ſi.de ſen. excō.c.conſtitutionem.c.preſenti.⁊.c.quicunq̄.lib.vj.

¶ Lugdunen̄.⁊c.quarti. cano. ſunt. ex̄ de rebus eccle.nō alienā.c.non l3. ⁊.c.qui res. xxxv.q ij.⁊.iij.c.nulli ex ꝓpinquita. de con. di.iij.c.ꝓnuntiandum eſt.de con. di.iiij.c. ſiquis de alio.

¶ Laterani v̊o concilij non inferior habetur auctoritas:l3.n.apud Edem lateranam que conſtantiniana appellat̄: compluſcula acta fuerint. Attamen illud qd̊ Alexāder tertius in laterano celebrauit: tum vt mores clericoꝝ ⁊ curie Ro.iam nimia licētia labefactatos cōponeret ⁊ reformaret:tum vt infidelibus arma ligna ferrum ⁊ es deferri inhiberet. Principatum poſt gn̄ale illud de quo ſ. ꝟba fecimus: obtinuit. Canones ſunt.de elec.c.cum in cunctis . de treuga.⁊ pac.c.treugas.de poſtulan.c.clerici.de teſti. c.iudei.de appel.c.reprehēſibilis. de vita ⁊ hone.clericoꝝ.c.monaſteria.de cleri.nō reſi.c.q2 nōnulli.de prebē.c.ep̄s. ⁊.c. q2 intm̄. de ꝯceſ.preben.c.nulla.de his.que.fi. a ma. part.capi.c.cum in cunctis. de teſta.c.cum in officijs.de deci.c.ꝓhibemus.de ſta.mo: c.monachi.de iure.patro.c.qm̄.⁊.c. ꝑterea. de cenſi.c.apl̄s.⁊.c.ꝓhibemus.de eccle. edifi.c.cum deceat.de imuni.ecclia.c. non minus. Ne.cle.vel mo.c.ſed nec ꝓcurationes. Ne ꝑla.vj.ſuas.c.ꝑterea.de iudeis.c. iudei. ⁊.c.quoniādam. de vſur.c.q2 in oībus.d̊ exceſ.prela.c.dici. de priuile.c. cum ⁊ plantare.de ſymo.c.cum in ecclia. de magi.c.qm̄ ecclia.de hereti.c.ſicut.de ſciſ.c.quod a predeceſſore. de tornea.c.felicis. ⁊ de rap.c.excommunicationi.

¶ Laodicen̄.apud laodiceam Phrigie ſynodum hāc expoſuiſſe regulas eccliaſticas ⁊ d̊claraſſe qui libri veteris teſtī legi dēant. Ac Canones.lix.edidiſſe ſcribit Iſido. lib. concilioꝝ.xviij.di.c.non op3.xxiij.di.c.non op3 ſubdiacones.c.miniſtrū. ⁊.c.ſeq.xxiiij. di.c.ep̄i iudicio.xlij.di.c. non op3.xliiij.di. c.non op3 clicos. ⁊.c. non op3 miniſtros. xlvj.di.c.non l3. lxj.di.c. ep̄m nō op3. lxiij. di.c.non eſt permittendū.lxix.di.c.nō op3. lxx.di.c.non debere.lxxxj.di.c. nō oportet. xxiij.c.non op3. cum.c.ſeq.xcv. di:c.nō op3. i.q.i.c.non op3.vj.q.iij.c. ſiquis ep̄s criminalr̄ in iudicio.⁊.c.ſiquis ep̄s criminalr̄ accuſatus.xxvj.q.v.c.non op3. Preſcriptio tm̄ h3 Laudicen̄.ſicut ⁊.xxvj.q.vij.c.is q.⁊.c.ſacerdos.vbi dr̄ Laodicen̄.quarti. ⁊ de con. diſti.iij.c. baptiçandos ⁊ eiuſdem laodicē. xxxiij.q.iiij.c.nō op3 in quadrageſima ⁊ de con.di.iij.c.non oportet.

¶ Leoni quoq3 quarto q diſertiſſimo eloquio claruit anno ſalutis.Dccc.xlix. Canones in concilio h̄r.lxxix.di.c.ſiquis.xij.q.ij. c.monemus.xvj.q.i.c.nulli ep̄oꝝ. ⁊ eiuſdes in Ro.ſynodo.de con.di.ij.c.in omnibus.

¶ Fuiſſe autem eundem pontificem temporibus Michaelis ⁊ Theodori Conſtantinopolita. Imperatoꝝ ſcribūt cronicarij.

¶ Maguntini extra de vita ⁊ hone. cleri. c.vt layci.de cohā.cle.mulie.c. inhibendus. de emp.⁊ vendi.c.vt menſure. de teſta.c.ſi heredes.de eccle.edificā.c.quicunq3. Ne clericlerici.vel mo.c.multa ſunt. de accuſa.c.de his. de ſymo.c.qui alius.de peni. ⁊ remiſ.c.qui ꝑsbm.xviij.q.ij.c.abbas pro humiliatione.

¶ Maguntienſis. Item.liiij.di.c. magnus ep̄s.lxxvj.di.c.ꝯſtituimus.lxxxj.di.c.dictus eſt nobis.xiij.q.ij.c. queſitum . xvij.q.iiij.c. presbyterum palea eſt.

¶ Magocien̄.vero.xj.q.iij.c.ep̄s presbyterum.xiij.q.ij.c.nullus. xvj.q.i.c. ſiquis laycus.⁊.c.queſti.xvj.q.vi.c.ep̄o non liceat.⁊ q.vii.c.decimas.i.⁊.c.decimas.ii.c.layci ꝑsbyteros.⁊.c.conſtituit . xx.q.iii.c. ꝯſtituit. xxii.q.iiii.c.ſiquis conuictus.xxx.q.i.c.de eo qd̊ interrogaſtis. ¶ Hoc concilium habitum fuiſſe in clauſtro ſancti Albini. Atteſtatur Gratianus. xxxii.q.vii.c. ſiquis viduam.de con.di.i.c.corpora ſanctorum. de con.di.iiii.c.in baptiſmate.

¶ Melden̄.ex̄ de conſti.c.canonum ſtatuta.de rap.c.d̊ illis.de purga.cano.c.moniales.⁊.c.ſiquis.xxxii.di.c. nemo.i.q vii.c.cauendum.vi.q.iii.c.de illis.palea eſt.vii.q.i. c.ſiq̄s de ordine.ix.q.ii.c.in dominicis diebus.xi.q.iii.c. nemo ep̄oꝝ. xxiii.q.viii.c.q̄cunq3.xxviii.q.ii.c.ſiquis habuit.xxxvi.q.ii. c.ſi aūt nec dum.⁊.c.placuit.de con. di.i.c. ecclie vel altaria. de con.di.v.c.vt epiſcopi.

¶ Matthicen̄.ex̄ de reſti.c.placuit de vita ⁊ hone.cleri.c.vt quiſq3. de inde.c.ꝑſenti.l. di.c.qui vero.cum.c.ſeq. qui eſt palea. liiij. di.c.pr̄iti ꝯcilio palea eſt. iiij.q.ij.c. placuit.

¶ Maneten̄.ex̄.de parroch.c.vt dn̄icas.de con.di.v.c.nullus presbyterorum. ⁊.c.non oportet miniſtros.el primo.

¶ Magdalen̄.de r̄ta.c.nullus.⁊.c.ſiq̄s an̄.

ſionem ꝛ violentiã Ro. ppli electũ fuiſſe: ꝛ adhuc ſedem apl'icam vacare: vt eleganter ꝛ copioſe ſcribit Bal. in trac. quem de ſciſmate poſuit. poſt ti. C. ſiquis aliquem teſta. prohi. Et ex hoc ingens illud horrendus ꝛ peſtiferꝝ ſciſma ortum habuit. Quod quidem ſuffectis diuerſis ãtipapis ſeu pſeudo pontificibus maximis. vꝫ. Clemente ſeptimo. Bonifacio 9.° Benedicto 13.° Innocẽtio. 12.° Gregorio 12.° ꝛ Benedicto 13.° Poſt dcm̃ Urbanũ. vj. ꝛ Alexandrũ qntũ durauit a dicto Urbano. vj. vſqꝫ ad Martinum. v. Ita ꝙ per annos fere. xl. qbus durauit dcm̃ ſciſma: vix diiudicari potuit: ẽt laborantibus ꝛ deſudantibus in hoc eminentiſſime doctrine uiris: quis eoꝝ verus ꝛ legitimus eẽt pontifex. Tunc inqꝫ cũ ps chr̃ianoꝝ ꝛ principum Urbano. Pars Gebennenſi faueret: ꝯuenientibus vtriuſqꝫ põtificis Cardinalibus. Florentie: ad tollendum ſciſma: Cum ibi diutius inter viros doctiſſimos diſceptatum fuiſſet. Nunquid Cardinales ſtante eo ſciſmate conciliũ vlſe agere poſſent. Et tandem cõcluſum fuiſſet ꝙ ſic ꝯſentientibus Florentinis ꝯciliũ vlſe ad ciuitatem Piſanã indictũ ꝯuocatumqꝫ fuit. Anno ſalutis. Mcccccviij. Menſe maij ſm̃ Moderniorem cronicarium: ſeu vt palmerio pꝫ. Anno chr̃i. Mccccix. Unde ꝓlatis vniuerſitatibus Principibus ꝛ fere nationibus oĩbus ꝯuenientibus conciliũ congregatũ citari iuſſit ambos põtifices p oro nes ꝛ lr̃as eiuſdẽ. Uerꝫ cũ tunc Gregorius quoqꝫ. xij. ſe pro Papa gereret. Et idẽ Benedictus dictoꝝ Cardinalium ꝛ concilij operas derideret Gregorius vo ad eos nõ ſpectare concilium conuocare aſſereret: tandem concilium eos ambos abrogauit. Et Alexandrum qntum natione Creten̄. Petrum de Candia atra vocatus ordinis minoꝝ archiepm̃ Mediolanen̄. virꝝ ꝛ doctrina ꝛ ſanctitate ꝓclaꝝ Põtificem maximus delegit: qui tandem pontificatum vltra decem menſes non tenuit. Sed eo creato ſciſma ſciſmati additũ fuit. Nam cum idẽ põtifex ſoluto concilio Piſano Bononiã ꝓfectus eẽt cui Balthaſar coſſa ſcti Euſtachij presbyter Cardinalis: Legatus ꝓerat ques Alexander in legatione ꝯfirmauerat: eo ꝙ eius induſtria ꝛ ſtudijs concilium Piſanũ habitum fuiſſet. Et ciuitatem Bononiam ad eccl'ie pacificam obedientiam redigiſſet cum idem Alexander: grauiter egrotando inſtare mortem cognoſceret. Conuocatis Cardinalibus teſtatus fuiſſe dr̃: p eã mortem quã ꝯtinuo ante oculos ſuos ſe cernere dicebat: ſe exiſtimare ꝛ credere que in cõcilio Piſano decreta fuiſſent recte atqꝫ integre fctã fuiſſe oĩa ſine dolo malo fraudeue: ꝛ egre dicendo pacem meã. do vobis: pacẽ meam relinquo vobis ꝛc. Expiraſſet. Idẽ Balthaſar coſſa Pontifex declaratus fuit eo modo quo ꝫ. dcm̃ fuit in concilio conſtãtie. Et ita ſciſma augeri ꝛ creſcere non deſtitit vſqꝫ ad tempora Martini quinti pro vt ibi diximus.

¶ Regien̄. cõcilij qḋ in corpore iuris non inueni meminit Iſidorus in lib. cõcil iorus fol. xxij. qḋ qdem dicit fuiſſe epoꝝ tredecim ſub impatoribus Theodoſio iuniore ꝛ Ualentiniano. Et eiuſdem cõcilii ſex Canones ponit. Ego vero attenta epoꝝ paucitate ꝛ ꝙ in corpore iuris nemines ex dictis canonibus inueni magis prouinciale qꝫ vniuerſale illud fuiſſe crediderim.

¶ Remen̄. ex̄. de pigno. c. nullus. de pecul. cle. c. ſiquis. xxj. q. ij. c. ſic in vna quaqꝫ. xxij. q. iiij. c. nullus eccleſiaſtico. xxxiij. q. v. c. qui vxorem. de cõ. di. i. c. vt calix domini. de cõ. di. ij. c. puenit. ¶ Sunt qui hoc ꝯciliũ aſcribant. Inno. ſcḋo. anno ſalutis. Mcxxx. cum expulſus fuiſſet de papatu a Petro leonis qui ſe anacletum appellari fecit: in quo qdẽ concilio, vt ſcribiũt Diuus Bernardus interfuit: qui multum laborando anacletum. expulit. Et Inno. gl'ioſe reſtituit. Durauit aũt ſciſma annos. vij. ¶ De hoc ẽt meminiſſe vr̃ gratianus. xxiij. q. viij. c. peſſimam.

¶ Non deſunt qui aſſerant hunc. Inno. quinqꝫ habuiſſe cõcilia. Primũ apud Claramontem. Scḋm remis Piſis. Tertium ꝛ quartum ꝛ qntum apud Lateranum põtificatus ſui anno. xiiij. In quo aſſerunt ꝓmulgaſſe canonẽ: ſiquis ſuadente diabolo. xvij. q. iiij. In Piſano vero ſcribunt epm̃ Piſanum Archiepm̃ creaſſe: eiqꝫ tres corſice epatus, ꝛ epatum populonien̄. ſubiecĩſſe epm̃. Item Ianuenſe archiepm̃ creaſſe: qui ſuberat Mediolanen̄. Eidẽqꝫ ianuen̄. Archiepiſcopo tres alios corſice epatus ſuppoſuiſſe cum epiſcopatu Bobien̄.

¶ Romane ſynodi. iij. q. vj. c. neminem. ꝛ q. vij. Infamis. xvi. q. vii. c. monaſterium. xxxv. q. x. c. ſi qua mulier.

¶ Rauennatis ſynodi de offi. archi. c. vt ſingule.

¶ Symachus aūt papa tpibus Theodori Rauēne concilium habuit. Item Rome: cxx. epiſcoporum. anno chriſti. Dij.

¶ Rothomageñ. vii. q. i. c. ſanctum. xvi. q. vii. c. omnes decime.

¶ Sardiceñ. concilii canones in eccl'ia auctoritate Nicolai pape recipiunt teſte Gratiano. xvi. di. c. ſi. vbi ſunt iſta verba formalia eiuſdem ad cler̄ conſtantinopolitanus. Quod dicitis neq3 ſardicenſe conciliū: neq3 decreta alia vos hēre ſanctoꝝ patrū: vel recipere. Non facile vobis facultas credēdi tribuit. Maxime cum ſardiceñ. concilium: qd̄ penes vos in vr̄is regionibus actum eſt, ⁊ oīs eccl'ia recipit: qua rōne cōueniat vt hec ſecum ꝯſtantinopolitana eccl'ia abiecerit: ⁊ vt dcm̄ non reciperet. Sunt idē ex̄ de elec. c. oſius. de cleri. non reſi. c. nō liceat. lxi. di. c. oſius ep̄s. lxv. di. c. ſi forte. lxxi. di. c. illō. q̄s martini. vi. q. iiii. c. oſius ep̄s. xi. q. iii. c. ſi ep̄s. xxiii. q. viii. c. ſi nobis fratres. Iſidorus in lib. cōciliōꝝ refert: anno ſexto Conſtantini Imperatoris: chriſti vo. ccclxxi. celebratam ſynodus iſtā aſſerit. Oēſq3 Arrianos ep̄os: qui ad cōcilium vocati tāq3 ſibi cōſcij ire recuſauerāt per totum orientem ꝯdemnatos fuiſſe: ac regulas ⁊ canones. xxi. edidiſſe.

¶ Siluaneñ. apud ſiluanum ex̄ de rebus eccle. non alie. c. nulli. de rerum permuta. c. ſi princeps. c. mancipia. ⁊ c. iniuſtum.

¶ Saleguſtani. lxxvi. di. c. de ieiunio.

¶ Stephani ſecundi, tpibus Conſtantini. filii. Impatoris Conſtantinopol'. ⁊ Aiſtulphi Regis longobardoꝝ: ac Pipini regis Francoꝝ circa annos ſalutis. Dcclvi. ſynodus Rome habita fuit: In qua poſt longas perſecutiones dicti Ayſtulphi eccl'iam reformauit. Impiūq3 a grecis in Germanos in perſonā Caroli magni filii Pipini trāſtulit: eo q' idem Conſtantinus ⁊ Leo ipſius filius interpellati auxiliū eccl'ie Ro. ꝯ dictum Ayſtulphum ferre recuſauerūt. Quā tn̄ impii tranſlationem factam fuiſſe ſcribunt. qdam anno chri. Dcclxxvi. de qbus hr̄ in. c. venerabilem. Iuncta eius glo. ex̄ d̄ elec. vbi per ſcribentes. Canones aūt Stephani in concilio ſunt. lxxix. diſt. c. oportet. cum duobus. c. ſeq.

¶ Senenſe Martino quinto ſedente pontificatus ſui anno 7°. Mccccxxiiii. die. xxvi. menſis Februarii celebrari ceptum fuiſſe dr̄. Tranſlatum ex ciuitate Papie vbi decretum erat ⁊ ex cā legitima Taurinatenſe concilium ponit Iſido. in lib. cōciliōꝝ fol'. xcii. cum ſex eius canonibus. Quos in iure nōn hēmus cum dcm̄ concilium ꝓuinciale ⁊ nō gn̄ale fuiſſe ex eius lectura appeat.

¶ Toletani cōcilii varii perutiles ac multiplices hn̄r canones: quoꝝ aliqui ꝑſcripto certo ordine ⁊ nuō ꝑſignant. Nonnulli vero ſine aliq̄ ꝑſignatione numeri annotatione ſcribunt. Veluti. ex̄ de ſer. non ordi. c. inſtruendi. c. de ſeruoꝝ. ⁊ c. de famulis. de of. archi. c. officiū. de offi. archipſby. c. vt archipresbyter. de offi. ſacriſte. c. vt ſciat. de rebus eccle. non alie. c. vt conſenſus. ⁊ c. ep̄i. de pecul. cle. c. ſiquis. de regu. c. vt clerici. de penis. c. eaq3. xij. q. ij. c. ep̄s. ⁊ c. bone rei. ⁊ ea. cau. q. iij. c. ep̄s. ⁊ q. iiij. c. ſacerdotes. ⁊ q. vij. c. quicunq3. ⁊ c. congregatio. xvij. q. ij. c. ſiquis incognitus. xviij. q. ij. c. hoc tn̄. xix. q. i. c. clerici. xxij. q. iiij. c. neceſſe eſt. xxiij. q. vij. c. clerici. ⁊ c. ſepe. xxvj. q. v. c. quicunq3. xxvij. q. i. c. oēs femine. ⁊ q. ij. c. ſtatutū ē. ⁊ de cō. di. ij. c. hi q.

¶ Toletani primi. Deces ⁊ octo ep̄oꝝ tpe Honorij ⁊ Archadij: cum caplis. xxi. ſcribit Iſido. in lib. conciliōꝝ fol'. cv. Ibiq3 ponit rl'as fidei catholice cōtra priſcilianiſtas. In iure vo hn̄r. xi. q. iij. c. ſiquis laycus. xxiij. q. iiij. c. ſiqs de potētibus. xxxiij. q. ij. c. placuit.

¶ Toletani ſcdi. Quiq3 huius capl'a fuiſſe ſcribit idem Iſido. vbi ſ. xxviij. di. c. de his.

¶ Toletani tertij. Iſid. vbi ſ. ſcribit Arrij hereſim in hiſpania fuiſſe cōdēnatam ⁊ ponit. xxiij. capl'a eiuſdem. Sed in iure inueni. xliiij. di. c. pro reuerentia.

¶ Toletani quarti. Septuaginta quatuor capl'a quarte Toletane ſynodo aſcribit Iſidorus vbi ſ. fol'. cxij. In iure aūt. lj. di. c. qd̄ in aliquo. liiij. di. c. quicunq3. ⁊ c. ſeruoꝝ. palea eſt. ⁊ c. nulla officia. lxxvij. di. c. in veteri. lxxxvij. di. c. libertus. xciii. di. c. nōnulli. ij. q. vii. c. nō pōt. x. q. i. nouerint. xii. q. ij. c. ⁊ ſi illi. c. ep̄s. c. libertī. ⁊ c. de libertis. cum tribus. c. ſeq. xvi. q. ij. c. poſſeſſio. ⁊ q. iii. c. ſicut eccl'iam. ⁊ c. qcunq3. ⁊ q. vii. c. decernimus. xvii. q. iiii. c. conſtituit. xx. q. i. c. monachum. xxvi. q. v. c. ſiquis ep̄s. xxvii. q. i. c. de viduis. ⁊ c. deuotā. xxviii. q. i. c. iudei. cum duobus. c. ſeq. xxxii. q. ij. c. hoc ſcīūs. de con. di. iii. c. irreligioſa. de con. di. iiii. c. pp vitandum.

¶ Toletani qnti canones ſiue capl'a nouē ſcribit idem Iſido. vbi ſ. ſed nos habemus. xxviii. di. c. quando presbyteri. de con. diſt. iiii. c. plerīq3.

¶ Toletani. vi. Meminit Iſido. vbi ſ. ⁊ re

dtat

citat eiuſdem capl'a xix. Sed in iure inueni mus. xxv. di. c. vnum orarium.

¶ Toletani. vii. ſcribit Iſido. vbi ſ. fol. cxx. fuiſſe. xxx. epoꝝ. ⁊ capl'a ſex ediſiſſe. iii. q. ix. c. dignum eſt. vii. q. i. c. nihil cōtra. xii. q. ii. c. ſepe fit. xx. q. iii. c. prodimis.

¶ Toletani. viii. De octauo hr̄ per Iſidorū fol. xxij. ⁊ ſeq. vbi ſ. ⁊ repetita fide catho. conciliorꝝ vſuum ꝯſtitutiones eiuſdem. xii. ponit. Sed in corpore iuris inueniunt̄. xiii. di. c. duo mala. xxii. q. i. c. cē qd̓ i federa. ⁊. q. iii. c. ſi publicis. ⁊. c. incōmutabilis. x. q. iii. c. intercetera. xxiii. q. ii. c. antiqui.

¶ Toletani noni. habuiſſe epiſcopos. xvi. ⁊ capl'a. xvii. ꝓmulgaſſe ſcribit Iſido. vbi ſ. fol. cxxvii. In iure hn̄r. liiii. di. c. qꝛ ex famu lis. xv. q. viii. c. cum multe.

¶ Toletani decimi. vide eundem Iſidorꝝ. vbi ſ. fol. cxxviij. vbi ponit eiuſdē capl'a ſex. Nos vero hēmus. lxxxix. di. c. decenter. xx. q. i. c. vidua. ⁊. q. ij. c. ſi in q̄libet. ⁊. xxiii. q. viij. c. is a quibus.

¶ Toletani vndecimi. Idē Iſid. vbi ſ. fol. cxxx. ſexdecim capl'a huius ſcribit. In corpo re aūt iuris hn̄r. xij. di. c. de his. xxiij. diſt. c. quāq̄. v. q. iiii. c. in loco benedictiōis. vij. q. i. c. illud diuini. xij. q. iij. c. quicunq̄.

¶ Toletani duodecimi. capl'a. xiii. ſcribit Iſido. ꝓmulgaſſe. xii. ſynodum Toletanā. Ites ibidē fol. cxxxviii. ponit tertiū decimū concilium: in quo repetitū ⁊ emologatum fuit ſymbolū Nicenū. in iure vō hn̄r. xvii. q. iiii. c. diffinimit. xxii. q. v. c. ꝓceptum dn̄i. ⁊ de con. diſt. ii. c. relatum eſt.

¶ Triburienſis ex̄ de vita ⁊ hone. cle. c. de ricis ſi tonſura. de ſucceſ. ab inteſtato. c. ſcō concilio. de iure patro. c. q̄cunq̄. de cele. miſ. c. qdam. de ſpon. c. de francia. de fur. c. fures. de purga. cano. c. nobilis homo. de penis. c. presbyteri. l. di. c. ſi duo fratres. liiii. diſti. c. nulla. ij. q. v. c. ſiquis pſbr̄m. ⁊. c. nobilis ho mo. xi. q. iii. c. certum eſt. xii. q. v. c. quicūq̄. xiii. q. ii. c. vbicunq̄. ⁊. c. ecclīaſtico. xvi. q. i. c. vbicūq̄. ⁊. q. vii. c. ſi plēs. xvii. q. iiii. c. ſi qs in atrio. c. ſiquis contumax. c. pſbri. ⁊. c. cūs pſbri. palea eſt. xviij. q. ii. c. ſiquis abbas. xx. q. i. c. ques ꝓgenitores. q. ii. c. puella. ⁊. q. iiii. c. virgines ſacre. xxvii. q. i. c. impudicas. cus duobus. c. ſeq. ⁊. q. ii. c. qdam. cus. c. ſeq. xxix. q. ii. c. ꝓlatum. xxx. q. iij. c. illud etias. ⁊. q. iiij. c. qui ſpūalem. xxxi. q. i. c. relatum eſt. ⁊. c. ſi quis viuente. xxxij. q. vii. c. ſiquis cū nouer ca. xxxiiij. q. i. c. in lectum. cum tribus. c. ſeq. de con. diſt. i. c. miſſarum. c. concedimus, ⁊. c. vaſa.

¶ Taraconen̄. concilium Taraconen̄. ꝓui ciale vt crediderim: ponit Iſido. in lib. cōci liorꝝ fol. cj. fuiſſe. x. epoꝝ. āno ſexto Theodo rici regis. ⁊ capl'a. xiij. ꝓmulgaſſe. In corpe aūt iuris iueniunt̄. xviij. di. c. ſiqs epoꝝ. lxv. di. c. ſiqs metropolitano. x. q. i. c. decreuimus. xij. q. v. c. ſicubi. xiiii. q. iiij. c. canonū ſtatu tis. xv. q. ij. c. obſeruandum. ⁊. q. iiij. c. nul lus epiſcoporum. xvj. q. i. c. monachi. d̓ con. di. v. c. dictum eſt nobis.

¶ Tanſiaten̄. xij. q. ij. c. iniuſtū. palea eſt.

¶ Taurinatis cōcilii. Canones ſex ſcribit Iſidorus in lib. conciliorꝝ fol. xci. Ex qbus neminem adhuc inueni in corpore iuris.

¶ Turonen̄. qd̓ ſub Alexandro. iij. fuiſſe le git. ex̄ de prebē. c. maioribus. ne cle. vel mo. c. non magnope. Ne prela. vices ſuas. c. qm̄ in quibuſdam. de vſur. c. plures.

¶ Turonen̄. Item ſine pontificis ꝓſcriptio ne. ex̄ de ſymo. c. non ſatis. de penis. c. calū niā. xviij. di. c. non debet. palea eſt.

¶ Turonen̄. Tertij. xxiij. q. v. c. inceſtuoſi.

¶ Vienenſis concilij quod a Clemēte qn to natione vaſco anno ſalutis. Mcccv. ha bitum fuiſſe ſcribunt cronicarij. Alij vō ⁊ forte melius ſcribunt concilium illud īco haſſe. Mcccxi. kal. Octob. ſeu vt alij dicūt. kal. Nouembris. Cum qbus ꝯcordare vr̄. Io. an. in. c. nemo. de elec. ī glo. ij. Remitten do ad glo. pe. in cle. cum ſit. de cenſi. que gl. dicit. Incohaſſe dicto anno. Mcccxj. kal. Octobris. ⁊ terminaſſe anno ſequenti ſexta die Aplis. De quo ēt meminit idem Ioā. an. in. c. pe. de deci. Iſte Clemens tranſtulit curiam ab vrbe in Galliam, vbi teſte Pla tina in eius vita ad. lxxiiij. annos remāſit: maximo cum totius vrbis ⁊ chr̄ianorꝝ oīus incōmodo. Habuit itaq̄ concilium apud Viēnam Gallie Narbonen̄. ciuitatem. In quo ſcribunt interfuiſſe vltra. ccc. epos ⁊ ꝓ latos alios plimos. In eo aūt idem ponti fex edidit librꝝ clementinarꝝ: in quo multa ſtatuta fuere pro ſalubri regimine eccleſie.

¶ Eo ēt anno ſcribunt Ferrariam ex dedi tione a Venetis fuiſſe interceptam. Eoſq̄ ꝓpterea a Clemente ſacris iterdictos fuiſ ſe: ac direptis eorꝝ bonis vbicunq̄ reperi rent̄ eos ſi caperent̄ poſſe ꝓ ſeruis detineri iuſſiſſe. Quam obrem gens ipſa (vt ſcribit Platina) Mercature plimum dedita ⁊ in Anglia ⁊ in Gallia maxima incōmoda p

peſſa eſt. Et tandē deficiētibus Ferrarieñ. Ferraria in ptātem eccl'ie redacta fuit.
¶ Valētiniani canones ponit ſcs Iſido. in lib. conciliorꝫ fol. ciiij. qd celebratū fuiſſe ſcribit anno. xv. Theodorici Regis. Canones vero iuris ſunt ex de his que fi. a prela. fine. con. ca. c. irrita. de empt. ꝛ vendi. c. placuit. ꝺ con. di. iiij. c. p̄bri. vbi apud Valentiam concilium. Valentini quoqꝫ concilii meminit idem Iſido. dcūs conciliorꝫ lib. fol. xci. qd triginta epoꝝ fuiſſe ſcribit: tempore Grani ꝛ Valētiniani: ꝛ canones quatuor edidiſſe: quos ibi ponit: hoc habitum dixit Gratianus. Valēſe quoqꝫ concilium ponit Iſido. in lib. cōciliorꝫ fol. xciiij. cum eius decem capitulis.
¶ Vamartiani. ex de diuor. c. ſi qua mlier de dona. inter vir ꝛ vro. c. mulieres.
¶ Varieñ. vi. q. ij. c. ſi tantum.
¶ Vareñ. xiij. q. ij. c. qui oblationes. el. ij. ꝛ. c. precipieñ.
¶ Vermerieñ. apud vermeriam. xxiij. q. viij. c. ſi quatuor. xxix. q. ij. c. ſiquis igenuus. ꝛ. c. ſeq. Cui concilio Rex Pipinus interfuit teſte Gratiano. xxx. q. i. c. ſiquis filiaſtrū xxxiij. q. i. c. ſiquis neceſſitate. xxxv. q. ij. ꝛ. iij. ſiquis cum matre. ꝛ. c. ſeq.
¶ Vrbici. de con. di. ij. c. in altari.
¶ Vrbaneñ. xxxviij. q. i. c. ſiquis. Si qua autem concilia alia in ſacris in canonibus diligentior quiſpiam lector inuenerit. Et horꝫ que annotauimus loca: tempora: auctores: ꝛ pōtifices aſcripſerit labores hos noſtros coadiuuabit: ꝛ ſtudia ac res literariā ſua cum gloria confouebit.

¶ Quis generale concilium conuocare: cōgregare: vel auctorare poſſit.

Poſteaq̄ igit: Aliquantulus vagando: Blateronibus ꝛ veritatis detractoribus oſtendimus: Tot tantaqꝫ hycumenica ꝛ gñalia cōcilia priſcis illis tpibus: quibus ardētior dei: ac ſacro ſancte fidei nr̄e: feruor: charitatis: virtutis: ꝛ deuotionis igniculus vigebat. Nō tm̄ ad tollendas hereſes: extirpāda ſciſmata: ꝛ pro vnica fidei catholice cā. Sed pro vſis eccl'ie. Tam in capite q̄ in mēbris reformatione: pro morꝫ ꝛ bonarꝫ oīum artium inſtitutione: pro cultus diuini eccl'iaſticeqꝫ diſcipline traditione: totiens ꝛ tam ſedulo congregata fuiſſe: vt vel hoc ſaltem argumēto: manifeſte colligi: iudicariqꝫ poſſet: q̄tū: noſtris preſertim tpibus vtiliora ac magis magiſqꝫ neceſſaria ſint: quibus: Iur. phar. virtus: fides, deus ꝛ humane vite ornamēta fere oīa collapſa ſunt: iā locus: tempus: ꝛ occaſio ipſa: nos admonere videntur vt ad inchoati operis inſtitutionis noſtre propoſitum redeamus.
¶ Primo itaqꝫ ad diſpōnis ſeriem accedēdo: querendum eſſe vr̄. Quis tanq̄ pater gñans vlr hoc concilij corpus cōuocare: cōgregare: diſponere: confirmare ſtabilire vel auctorare valeat. Ita vt in oēm euētum: legitimum: verꝫ ꝛ ecomenicum concilium dici poſſit? ¶ Et q̄uis antiqua ardua ꝛ valde pericloſa ſit q̄ō: in qua pleriqꝫ ēt conſumatiſſimi doctores: Dum alij alijs placere ſtudent varias ppleras ꝛ confuſas reliquere mias. Attamen poſteaq̄ rem non nouam nec inuſitatam aut inſolitam aggredimur: vt inquit impator. C. de iudi. l. rem non nouam. Mihi qdem q̄ōni ꝛ querenti ſatiſfeciſſe videbor: ſi rn̄dendo: regulam gñalem: cum ſuis fallentijs: recitans ēt aliquorꝫ doctorum motiuis ꝛ opinionibus adduxero.
¶ Regulr itaqꝫ in ꝓpoſita heſitatione dicendum eſſe vr: q ad ſolum Papam ſpectat: ꝛ principalr incūbit. Per ſeipm ſeu ꝑ legatum: aut nuncium ſuū: quotieſcunqꝫ neceſſitas occurrerit gñale conciliū congregare: diſponere: cōfirmare auctorare ꝛ ſtabilire vnico catholico indubitato. Ro. Pontifice ſedente intm̄ q ſi alr concilium aliqd de facto: ꝛ ſine ipſius auctoritate fieri cōtingeret: illud non ꝯciliū. Sed conuenticulū conciliabulum ac illicita ꝛ illegitima ꝯgregatio malignantium dici deret: adeo q qcquid in ea fieri ꝯtingeret per ipm ſummus Pontificem reuocari irritariqꝫ ſeu irritum declarari poſſet. Tex. eſt formalis. xvij. diſt. multis. ꝛ in. c. ſynodum, vbi ad lr̄am dr̄. ſynodum epoꝝ abſqꝫ huius ſedis Romane auctoritate: q̄q̄ quorūdam epos poſitis cōgregare: non poteſtis regulr facere: ꝛ in. c. regula. ea. di. dr̄. Nec vllus ratum eſt: aut erit vnq̄ ꝯcilium qd eius non fuerit fulcitū auctoritate. Per quos: tex. ꝛ alios eiuſdē diſt. Satis conſtat regulam ꝑdictam ſubſiſtere quā ēt approbat tex. in. c. ſignificaſti. de ele. vbi dr: q oīa concilia: per Ro. eccl'ie auctoritatē ꝛ facta ſunt ꝛ robur acceperūt. Pro cuius rōne ꝛ confirmatione benefacit qd ꝛ.
in diffinitione

in diffinitione concilij dcm̄ fuit: dum dice-
bat ꝙ eſt catholicoꝝ collectio: eccliam vi͞es
repñtans. xv. di. ſicut in fi. Eccl͞ia aūt q̄ eſt
catholicoꝝ collectio: ſine capite ꝛ ſedis apl͞i
ce nutu non conſtituit: vt dicit tex. de con.
di. i. eccl͞ia. el ꝑ. Ergo ſine apoſtolico qui eſt
eiuſdem ꝯgregationis caput ꝯgregari: ꝛ eē
non pōt. Jmmo iſtud eſt vnū de ſpālibus
priuilegijs ſedis apl͞ice ſibi in ſig͞n preeminē
tie ſpālis ꝓrogatiue reſeruatū: vt dicit glo.
no. in. c. qḋ tranſlationem de offi. lega. qḋ ꝓ
bat. xvij. di. c. i. cum alijs quatuor ſequenti-
bus: qḋ ēt approbat glo. in. c. ſicut vnire. de
exceſ. ꝑla. ꝛ dixit Spe. in ti. de lega. §. ſupeſt
videre. vſi. ſed nunqd legatus eccl͞ie Ro.
ꝙ Romanus Pontifex ꝓuilegium de con
gregando concilio ſibi ſpālr reſeruauit: qḋ
ad lr̄as ꝓbat text. in. c. ideo. el ꝑ. ij. q. vj. ibi.
Jdeo huic ſancte ſedi ꝑfata priuilegia ſpālr
ſunt conceſſa tam de cōgregandis cōcilijs:
ꝛ iudicijs ac reſtōnibus epoꝝ q̄ȝ de ſūmis
eccl͞iaꝝ negocijs ꝛc. Si ergo eccl͞ia ē fidelius
congregatio que conſtituit corpus vnus mi-
ſticum: vt. d. c. eccleſia. ꝛ. i. q. i. vt euidenter.
xxiij. q. i. oībus. Et huius corpis miſtici: hoc
eſt militantis eccleſie caput eſt Papa. xxiiij.
q. i. rogamus. cū in terris ſit loco chr̄i: q dr̄
proprium ꝛ immediatum caput nr̄m. i. q.
i. euidenter cum ſi. ꝛ ſit chr̄i vicarius ꝛ ec-
cleſie ipſius princeps in terris. ex̄ de ſum.
tri. ꝛ fide catho. c. firmiter §. vna. ꝛ melius.
in. c. fundamenta. de elec. in. vi. in princi. ꝛ
vij. q. i. nouatianus. xxiiij. q. i. loqtur. ꝛ. c. pu-
denda. ij. q. vj. ad romanam. Adeo ꝙ ſiqs
temere diceret ꝛ ſuſtinere vellet ꝯrius: ꝙ. ſ.
Papa non ſit veꝝ caput huius nr̄e eccleſie
militantis hereticus dici deberet: per text.
iuncta eius glo. xxj. di. c. i. vbi de hoc: ſequit
ꝙ corpus hoc ꝛ reliqua eius membra ſine
ſuo capite ad actionē vel opatiōem aliquā
conuenire ꝛ ſe ꝯgregare non pn̄t. Naturali
etiam rōne ſuadente, cum caput (vt dixi)
ſit totius corporis ſui rex ꝛ veluti princeps
ad imperandum in ſpecula ipſius corporis
ſurſum collocatum fuerit: vt imperitando
ſibi ſemp reſideat cui reliqua oīa mēbra pa-
rere neceſſe eſt. Non. n. liceret imo mōſtruo
ſum foret ea a ſuo capite diſcedere: ſiue ſpūa
lia: ſiue corporalia ſint. xij. di. non decet. ꝛ. c.
preceptis. no. in. c. cum non liceat de ꝑſcrip.
ꝛ in. c. nouit. de his que. fiunt. a ꝑla. ꝛ alibi
ſepe. Et ppea bene dr̄ ꝙ Papa in cōcilio re
ſidens: ꝛ ſic corpori eccl͞ie ſue adherens ſū-
mam ſtatuendi ꝛ diſponendi ptātem hȝ:
qḋq; qui eius dogmata: mandata: interdi-
cta. Sanctiones vel decreta: pro catholica
fide vel eccl͞iaſtica diſciplina: pro correctiōe
imminentium vel futuroꝝ maloꝝ cōtēpſe-
rit anathema ſit. xxv. q. ij. ſiquis dogmata.
xxxv. q. ix. oībus modis. Junctis ꝑſcriptiōi
bus. Que iura ꝓbāt duo ꝑd. ā. vȝ. ꝙ ꝓprius
eſt Pape ꝯcilia gn̄alia ꝯuocare ꝛ eiſdē tāq̄
caput preſidere. Qḋ qdem exemplo cōcilio
rum preteritoꝝ comprobari ēt pōt qbus pō
tifices maximi ꝑfuere: vt pȝ de con. di v. in
die vbi Grego. vij. concilio gn̄ali ꝑfuit: hr̄.
xvj. q. vij. c. ſiquis deinceps. ex̄ de ſymo. c. i.
in ꝑſcrip. ij. q. vij. cum paſtoris. xciij. di. nul
lus. xxiij. diſt. in noīe dn̄i: ꝛ alibi ſepiſſime.
Predicta etiam regula ꝙ. ſ. ad Papam ſpe
ctet talis congregatio ꝛ non ad alium: lega
li ēt auctoritate cōprobari pōt hoc mō. vȝ.
Ubicunq; vniuerſitas qͥliſcunq; hȝ caput:
qḋ eidem preſideat regl͞r per ipm̄ caput cō-
uocari congregariq; dȝ cum corpus a capi-
te moueri ꝛ dependere debeat nāl͞r vt. ſ. di-
ximus tex. eſt. ꝛ ibi no. per Bar. in. l. ij. C. de
decurio. lib. x. vbi vltra ꝓcedens dixit. ꝙ ſi
non hȝ caput cui d̄ iure vel ꝯſuetudine hoc
pertineat talis ptās ad maiores ſeu dignio
rem de dicta vniuerſitate ſpectat. Jta ponit
Jnno. ꝛ alij i. c. i. de maio. ꝛ obe. ꝛ ſentit. d.
Anto. de elec. cum nobis olim. vſi. venio ad
ꝑmus. ꝛ verſi. venio ad fin. facit tex. in. l. i. C.
de conſul. li. xij. ꝛ in. l. j. ff. de albo. ſcribē. vbi
ēt per Bar. alle. ad hoc dcm̄ Jnnoc. i. d. c. i.
de maio. ꝛ obe. qḋ intrin dicunt eſſe veꝝ: ꝙ
ſi dicta vniuerſitas nō eſſet legitime ꝛ per
hn̄tem ptātem ꝯgregata: quicunq; de vniuer
ſitate qui non veniſſent vel interfuiſſent poſ-
ſent poſtea agere de contēptu: actuſq; ꝑ illā
tal͞r illegitime ꝯgregatā facti: illis inſtanti-
bus: reuocari de iure poſſent. Jta cōiter ca-
noniſte concludunt in. c. cum oēs. de ꝯſti. in
c. bone. el. ij. in. c. cum nobis. ꝛ in. c. in cau-
ſis. de ele. ꝛ i. c. i. de his. que. fi. a maiore pte.
capi. Bar. ꝛ legiſte. in. l. oēs ppli. ff. d̄ iuſti. ꝛ
iure. in. l. i. ff. de albo. ſcriben. Bal. ꝛ alij i. l.
obſeruare. C. de decurio. lib. x. Per ꝑdcā dici
mus ꝙ conuocatio capl͞i ſpectat ad Archi
diaconē vel decanum aut digniores ꝛ ma-
iorem de caplo. Jtem ꝙ cōuocatio concilij
prouincialis ſpectat ad maiorē ſeu dignio-
rem de prouincia. Et ſic ad eius metrepoli-
tanum: vt hr̄. xviij. diſt. in. c. pp eccl͞iaſticas.
in. c. ſi epſ. in. c. ſiquis epoꝝ. ꝛ alibi. Sic igi

tur in ꝓpoſito dōm eſt: ꝙ cum Papa ſit di
gnior ⁊ maior ⁊ caput totius orbis: ⁊ toti-
us vniuerſitatis chriane ⁊ huius ecclie mi
litantis. ix. q. iij. iuncta per mundū cum ſi.
De iure ad ipm ⁊ ad neminem alium talis
congregatio ſpectare dz. Qđ quidem fortificat
ex eo qđ dr: ꝙ concilij vlis conuocatio fieri
conſueuit ⁊ dz neceſſario per citationes ⁊
monitiones iuriſdictionales ⁊ tales q̄ cita
tos cōſtituere poſſint in mora. Et per quas
puniant ſi opus fuerit non venientes: pro-
ut. ī. dicet in trac. qua pena puniāt citati nō
venientes ad concilium ⁊ no. in. c. Ego. N.
de iureiurā. nam niſi eſſet qui non venien-
tes punire valeret concilia ſepiſſime reddi
poſſent illuſoria: qꝛ citati pp expēſas ⁊ mul
tas icōmoditates quas patiunt ad illa ire
negligerent. Predicte aūt citationes ⁊ pe-
nales cōuocationes fieri nō pñt: niſi per ſu
periorem hñtem iuriſdictionē in citatos. ff.
de iudi. l. ſi qs ex aliena. ff. de iuris. om. iudi.
l. ſi. ff. ſi qs in ius voca. non ierit. l. ex quacūqꝫ
cauſa no. in. c. ſup lrīs. de reſcrip. in. c. pterea
de dila. ⁊ alibi. Ad concilium aūt vocandi
⁊ citādi ſunt: Cardinales: Patriarche: Ar
chiepiſcopi: Epi: Imperator: Reges: Prin-
cipes: vniuerſitates: ⁊ nationes quecunqꝫ
chriane: vt le. ⁊ no. xvij. di. c. concilia ſacer-
dotum §. hinc ēt iuncta eius glo. ⁊ in. c. ad
aplice. de re iudi. in. vi. cū ſi. Sed nemo re-
perit in toto orbe q ſup oēs Prelatos: Im-
peratores: reges: ⁊ Principes hmōi iuriſdi
ctionē hēat: qꝗ eos ad hoc cogere poſſit: ni
ſi ſolus Papa maxie incōcernētibus fidē ⁊
ſtatuum vlis ecclie: cui oēs obedire tenent.
xciii. di. obedientiam. ix. q. iij. cuncta p mū-
dum. ij. q. vi. qui ſe ſcit. hr. in. d. c. ad aplice.
⁊ in cle. ad nrām. de hereti. cum ſi. Ergo ſo
lus Papa ⁊ non alius hanc concilij cōuo-
cationem ſeu congregationem facere pōt.
Maxime qꝛ nullus in terris reperit qui ta-
lem ptātem habeat ſuper oēs chri fideles: ⁊
qui ipſum Papam qui vt caput in conci-
lio oīno ſaltem auctoriçando: vt. ſ. diximus
intereſſe dz: ad hoc citare ⁊ iuriſdictionalr
cōpellere poſſet: cum iudicem nō habeat in
terris. Non. n. iudicari pōt ab Imperatore
neqꝫ a clero: neqꝫ a pplo: neqꝫ ab vniuerſo
orbe. ix. q. iij. nemo. Nam alioꝝ cauſas volu
it deus per hoies iudicari. Sedis aūt aplice
ꝓſules ſuo ſine qōne aliqua reſeruauit ar-
bitrio: vt dicit tex. formalis ea. ix. q. iij. in. c.
alioꝝ. ⁊ i. c. facta. vbi dr facta ſubditoꝝ a no
bis iudicant: nra vo a dño iudicant: ⁊ i. c.
ipſi ſunt canones: dr ꝙ ecclia Ro. d tota ec
cleſia iudicat. Ipſam vero ad nullius com
meare iudicium ⁊c. Remanet ergo clarꝫ ꝙ
tam rōne vlis iuriditionis in oēs chriſti-
colas q̄ꝫ rōne ipſius Pape qui ad conciliū
vocari ⁊ in eo pſidere ⁊ eſſe dz. Quia alias
Acephalon ⁊ ſine ſuo capite iforme corpus
diceret. Nec ſubſiſtere poſſet. xvij. di. regu-
la. xviij. di. qm̄. ⁊. c. eps Metropolitanus ⁊
q̄ſi per totum. vij. q. i. in apibus. cum ſi. Re
manet inqꝫ clarꝫ: ꝙ tale conciliū ſolus Pa
pa ⁊ nullus alter regulr vocare: congrega-
re ⁊ legitimare pōt. Cum nemo alter in to
to orbe reperiat qui ptātes ⁊ iuriſdictionē
habeat tam in oēs: ⁊ ſingulas perſonas cō-
uocandas q̄ꝫ in cām pro qua cōuocāt. xviij.
diſti. placuit. ⁊. c. eps non dz. v. q. ij. vocatio.
⁊. q. iij. ſi egrotans. Cum itaqꝫ iura oīa con
ſentiant ꝙ ad Papam ſpectat hmōi voca-
tio vel congregatio ſeu approbatio conci-
lij gñalis. Nec iure cautū reperit ꝙ ad aliū
ſpectet: ergo vr hoc ipm oibus alijs eſſe pro
hibitum ar. de tranſac. pcla inter corpora-
lia. ij. q. v. conſuluiſti. xxxj. q. i. qđ ſi dormie
rit. C. de colla. l. illam cum ſi. ¶ Quā etiam
ɔlonē ⁊ regulam vltra pmiſſa firmare vr
Julius Papa in epla quā ſcripſit epis orie
talibus: q ponit p Iſidoꝝ in lib. concilioꝝ
fol. cliiij. Incipit Julius ſctē Ro. et aplice
ecclie eps Euſebio ⁊c. ⁊ hr. iij. q. vj. ſ. c. dudū
Dūs ingt dudū a ſcīs aplis ſucceſſoribuſqꝫ
eoꝝ in antiquis decretum eſt ſtatutis: que
hactenus ſcā ⁊ vlis aplica tꝫ ecclēſia. Non
oportere preter ɔſciam Ro. Pontificis con
cilia celebrari: vel epm dānare. Qm̄ ſcām
Ro. ecclīam primam oīum ecclīaꝝ eſſe vo-
luerunt ⁊c. Adducunt etiam verba cōcilij
ſeu ſynodi Alexandri ſcribentis ad Felicē
Papam: hoc modo: ſcimus in Nicena ma
gna ſynodo trecentoꝝ decem ⁊ octo epoꝝ
ab oibus eſſe ɔcorditer roboratum. Nō de
bere abſqꝫ Romani Pontificis ſnīa con-
cilia celebrari: neqꝫ epos ɔdēnari ides dixit
glo. Ber. de qua. ſ. meminimus ſ. c. qđ trāſ-
lationem. de offic. lega. in. c. ſicut vnire. de
excеſ. pcla. eandem ēt regulā firmat Spec.
vbi. ſ. ⁊ Bal. in. d. trac. ſciſmatis. xvj. col. vſi.
Preterea oīs qđ vbi dicit ꝙ concilium to
tius mundi legitime congregari non pōt
niſi per ſummū Pontificē qui ſit in poſſeſ
ſione Papatus: ſicut tunc erat. d. papa Vr-
banus qui ſedebat ſuper cathedram ſancti

Petri

Petri in loco ſuo nāli ar. ff. de offi. pref. au
gu. l. i. Hoc idē ſimplr ſequit̄ btūs Tho. 2ª
ſecūde. q. i. arti. x. Affirmans ꝙ gn̄alis ſyno
dus auctoritate ſolius ſummi pōtificis po
teſt congregari vt hr̄ in decreto ſm eūdē.
xvij. di. Et idem tz in q̄ōnibus ſuis diſpu-
tatis. q. x. arti. xiij. vbi dicit. ꝙ Ro. Ponti-
fex cuius ſola auctoritate ſynodus cōgrega-
ri pōt ſn̄iam ſynodi confirmat: ⁊ ꝙ ad ipſ
a ſynodo appellat̄: que oīa dicit ipſe collegi
ex geſtis calcedoneñ. ſynodi. Sequitur hoc
idem Archieps̄ Florentinus in. iij. parte
ſum. ſue. ti. xxiij. §. vij. vbi dicit: ꝙ tūc demū
gn̄ale cōcilium legitime celebrari dr̄: qn̄ fit
de mandato Pape ipſo interueniente: vel
alio de eius ſpāli mandato: iuxta id q̄ð le.
⁊ no. iij. diſt. §. porro. ⁊. xvij. di. c. i. ⁊. ij. Hoc
idem per plura argumenta ⁊ bona iura cō
probat. d. Jo. de Turre cremata i ſum. ſua
de eccleſia. lib. iij. c. vj. qui inter alia dicit ꝙ
hoc priuilegium ſummi pontificis ſingula
re a veteri teſtō deductuz fuit vt ꝓbatur. i.
Machabe. xiiij. c. in fi. vbi hr̄ ꝙ iudei ⁊ ſa-
cerdotes eoꝝ conſenſerunt ꝙ Symō frater
Jude Machabei eſſet eoꝝ dux. ⁊ ſummus
ſacerdos in eternū: donec ſurgeret ꝓpheta
fidelis: ⁊ ꝙ audiret̄ ab oībus: ⁊ ꝙ ſcriberet̄
in noīe eius oēs ꝯſcriptiones in regione. Et
ꝙ inter alia priuilegia que conceſſa fuerunt
eidez Symoni fratri iude Machabei. Sū-
mo ſacerdoti ei conceſſum fuit vt operiret̄
purpura ⁊ auro: ⁊ ne liceret vlli ex populo:
⁊ ex ſacerdotibus irritum facere aliq̄d hoꝝ
⁊ contradicere his que ab eo dn̄r: aut cōuo
care conuentum in regione ſine ipſo: ⁊ ve-
ſtiri purpura ⁊ vti fibula aurea ⁊c. Pro
quo optime facit q̄ð Juſtinianus impera-
tor in nouella conſtitutione ſua dixit: que
hn̄r. ij. q. vj. anterioꝝ. §. ad hoc ſcripſit dum
inquit. Uel quis tante eſt auctoritatis vt
nolentem principem poſſit ad cōuocandus
patres ceteroſq̄ꝫ ꝓceres coarctare? ⁊ q̄ð vo
luit Petrus de monte Epiſcopus nr̄ Bri-
xianus in libello ſuo de ptāte pape ⁊ conci
lij. fol. v. §. poſteaq̄ꝫ viſuz eſt deprimatu quē
hz papa vbi dixit ꝙ magna cum rōne con-
ſtitutum fuit ꝙ ad ſolum Ro. pontificez hu
iuſmodi congregatio ꝑtineret: vt eſt expreſ
ſum ſm eum. xvij. di. per totū. de elec. ſigni-
ficaſti. de conſe. di. i. eccleſia. ij. q. v. manda-
ſtis. xvj. di. bene q̄dem alias inq̄t ipſe: non
vr̄ concilium ſed cōciliabulum ſine capite.
xvij. di. multis cum ſi. ¶ Non eſt tn̄ omit

teñ. ꝙ lz concludat̄ per oēs tam theologos
q̄ꝫ legiſtas ⁊ canoniſtas qui de hac re aliq̄d
ſcripſerunt ad ſolum Papā ſpectare hmōi
conuocationem: ⁊ congregationem cōcilij
gn̄alis. Non tn̄ ita ſtricte hoc intelligendū
eſt vt dicamus ipſummet perſonalr ⁊ ore ꝓ
prio conuocare debere: ſed qn̄cunq̄ꝫ ipſe il-
lud indixerit: ⁊ conuocari iuſſerit ab eo cō
uocari dr̄. Nam qui per alium facit ꝑ ſeipſ
facere dr̄. Sunt. n. varij modi q̄bus papa
concilia conuocare conſueuit. Nam qn̄q̄ꝫ
ipſemet illud per lr̄as aplicas conuocat vt
ꝓbat̄ ⁊ no. in. c. cum dilecti de dolo ⁊ con-
tu. vj. q. ij. ideo. iuncto tex. qui ita intelligit̄.
xvij. di. huic ſedi. cum concor. ⁊ nouiſſime
pz exemplo concilij conſtantieñ. quod Jo.
xxiij. per lr̄as ſuas conuocauit: ⁊ concilij hu
ius Moderni Lateraneñ. q̄ð S. D. N. Ju
lius ſecundus modernus Pontifex maxi-
mus per ſuas ēt lr̄as indixit ⁊ conuocauit.
¶ Quandoq̄ꝫ vero illud conuocat per le-
gatum ſuum ad hoc ſpālr de latere ſuo de-
ſtinatum: probat̄. iij. di. i. c. regula. §. porro. ⁊
xvij. di. in. c. regula. ⁊ hoc caſu non eſſet ſa-
tis mittere legatum de latere cū gn̄ali mā
dato legationis: ſed opus erit ꝙ ad hoc ha
beat ſpāle mandatum ⁊ ad hoc ſpālr deſti
net̄: vt inquit gl. in. d. §. porro. ⁊ in. d. c. regu
la. Et rō eſt ꝙ iſtud (vt ꝫ dix imus) eſt de
ſpecialr reſeruatis. Ro. Pont. ⁊ illa que ſpe
cialr eidē reſeruant̄ in ſignum ſuppme po-
teſtatis. In gn̄ali cōmiſſione vel de māda-
ta iuriſdictione non veniunt nec trāſferri
intelligunt̄ vt eſt tex. no. de offi. le. q̄ð trāſla
tionem. ⁊ ff. de offi. eius cui mādata eſt iu-
ris. l. mandata facit pro ⁊ contra tex. in. c. i.
de offi. lega. ⁊ in. c. i. de iudi. lib. vj. ⁊ in. c. ſi.
de offi. vica. eo. lib. cum ſi. ¶ Aliqn̄ ēt Pa
pa conuocat concilium gn̄ale per alios nū-
cios non Cardinales: ⁊ qn̄q̄ꝫ per Impato
res vt probat̄. lxiij. di. hadrianus ⁊ melius.
ij. q. v. mandaſtis. Ibi: quod audiens Ua-
lentinianus Auguſtus noſtra auctoritate
ſynodum congregari iuſſit ⁊c.
¶ Contra hanc gn̄alem regulam ⁊ ꝯclōnē
ſic vt ꝫ cōprobatam: ſtrenue inſurgunt do-
ctores tam antiqui q̄ꝫ moderni: Perplexita
tem: Abſurdum: Incōueniens: ⁊ impoſſi-
bile conſiderantes. Quibuſdā caſibus qui
contingere poſſent in futuꝝ. Et qui tꝑibus
ꝑteritis ex annalibus concilioꝝ cōtigiſſe cō
probant̄. Ex q̄bus inferunt ⁊ cōcludunt di
ctam regulam ſine limitationibus aliq̄bus

nequaq̄ꝫ conſiſtere poſſe. Et pro gn̄ali reſtri
ctione dicte regule. Deducendo ea ad abſur
di intollerabilis ꝑplexitatem. Exēplificant:
ꝙ ſi daret̄ ſciſma gn̄ale in eccl̄ia dei: prout
fuit per annos fere. xxxviij. poſt Urbanum.
vj. ante concilij Conſtantien̄. tp̄a quibus
duo: ꝛ q̄ꝫdoqꝫ: tres pontifices de papatu cō
tendebant: vel ſi eſſet etiam vnicus pōtifex
maximus: qui eſſet hereticus: ſciſmaticus:
apoſtaticus: vel notorie ꝛ incorrigibil̄r cri-
minoſus: qui vniuerſam fidē ꝛ eccl̄iam dei
ſcandaliçaret eiuſqꝫ ſtatus decoloraret. Aut
qui in papatu per impꝛeſſiones intruſus eēt:
ꝛ in eo cum periculo aiaꝝ multaꝝ de facto
perſeueraret. Adeo ꝙ oīno concilio gn̄ali:
pro reformatione ꝛ ꝓuiſione ꝑmiſſoꝝ opus
eſſet. Ipſeqꝫ pluries requiſitus ꝛ interpella
tus ꝙ concilium per ſe vel alium cōuocare
vellet: ipſeqꝫ tanq̄ꝫ ſibi conſcius nulla rōne
adduci poſſet ad illud cōgregandum. Sed
potius vel aperte recuſaret: ſeu etiam tergi-
uerſando negligeret: ꝓcraſtinaret ꝛ chriſti-
colas oēs confunderet: imo forte excuſando
excuſationes in pctis: cōcilio minime opus
eſſe contenderet: ꝛ illud ꝓcurantes percen-
ſuras: beneficioꝝ eccleſiaſticoꝝ priuationes:
ꝛ varias alias penas cohiberet: ꝓhibendo
ne quiſq̄ꝫ illud conuocare: aut vocatus ire
ad illō̄ ꝓſumeret. Dictis igit̄ caſibus occur-
rentibus impoſſibile vr̄ ſm̄ oēs ꝙ regula
de qua ſ̄ ſeruet̄ indiſtincte. Unde opus erit
dare modum ꝙ concilium per alios quoqꝫ
congregari valeat. Ne ſub iſta perplexitate
contingere poſſit fidem chr̄ianam ꝛ eccl̄ias
catholicam periclitari. Que cōſideratio co-
git quēcunqꝫ non diſipientem ad inueſtigā
das fallētias ad regulam ſupraſcriptā: ꝛ ad
cōfitendum niſi intell̄ꝫ captiuare velimus:
ꝙ concilium gn̄ale: aliquo caſu: per alios q̄ꝫ
q̄ꝫ per pꝛapas etiam ſine eius cōſenſu: ꝛ eo
reluctante cōgregari poſſit. Qđ mihi qdē
clariſſ. probat tex. in. c. ſynodum. xvij. diſt.
Ibi. non poteſtis regul̄r facere ꝛc. Ergo a
contrario ſenſu aliq̄bus caſibus ex ꝑdictis
ex̄ regulam occurrentibus: ep̄i ꝛ alij ꝑlati:
quos papa ibi reꝑhendit concilium cōgre-
gare ꝛ facere poterant. Dicendum eſt igit̄
ſm̄ oēs ſcribētes concorditer vt patebit ex
ſequentibus. Dictam reglam de cōgregan-
do concilio vl̄i per papā. Gn̄al̄r fallere vbi
cunqꝫ caſus occurrēt: quo ineuitabil̄r opus
eſſet neceſſario concilium conuocare: ꝛ pa-
pa requiſitus ꝛ īterpellatus modis oībus cō-
petentibus ꝛ neceſſariis a Cardinalibus.
Ab Impatore a Regibus: prelatis vel ꝑn-
cipibus ſeu ab vniuerſitatibus ꝛ alijs ca-
tholicis: vt illud pro ſeruatione fidei ortho
doxe: vel ſtatus vl̄is eccl̄ie congregare velit:
inſinuando ei cās vrgentes ꝛ neceſſarias:
quare oīno congregandum ſit: illud aperte
congregare velle recuſat ſeu ēt negligit vel
omittit. Quia tunc dicta concilij: conuoca
tio velimus nolimus ad alios deuoluitur.
vꝫ. ad collegium dn̄oꝝ Cardinalium: vel ad
ipſos Cardinales: ad impatorem: ad reges:
ad patriarchas: ep̄os: ꝑlatos ꝛ alios catho-
licos prout demonſtrabit̄ in ſequentibus.
Quod qdem ſtando in terminis de q̄bus
ſupra rōne legali ꝛ nāli arguendo ab abſur
do intollerabili comprobari vr̄: ſuppoſito
ꝙ papa ēt vnicus ſit hereticus vel ſciſma-
ticus aut alias illegitime ſedem ap̄licam de
facto occupet quo caſu concilium contra eū
congregandum foret: ipſeqꝫ fugiens eius iu
dicium illud congregare recuſaret: qꝛ ſi ab
alijs ipſo recuſante: conuocari non poſſet:
ſequeret̄ in eius arbitrio ꝛ ꝑtāte eſſe ſe ꝛ ec
cleſiam dei in hereſi confouere. Si nollet iu
dicem ſuum hoc eſt ſacrum cōcilium ad ſe
iudicandum conuocare: quod qdem ab oī
ꝛ nālis ꝛ legalis iuſtitie rōne: alienū ꝓrſus
exiſtit. ff. de eo. qđ certo loco. l. nō vtiqꝫ. Nā
nemo dubitat quin papa ꝓ crimine hereſis
concilio ſubſit ꝛ ab eo corrigi iudicariqꝫ va
leat. xl. di. ſi papa. iudicia aūt reddunt̄ ī in-
uitum. ff. de verbo. obli. l. inter ſtipulantē. ꝯ.
ſi. no. glo. ꝛ doc. in. c. i. de iudi. cum ſi. ꝛ publi
ce vtilitatis intereſt ꝙ vnicuiqꝫ reddat̄ qđ
ſuum eſt. ff. de iuſti. ꝛ iu. l. iuſtitia. Reiqꝫ pu
blice chr̄iane intereſt hereſes: ſciſmata ꝛ de
licta que ſubuerſionem fidei ꝛ vl̄is ſtatus
eccl̄ie īducere poſſent: remedio: tollere: cor-
rigere ꝛ ne impunita remaneant ꝓuidere:
ar. ff. ad. l. aq̄l. l. ita vulneratus ex̄ de ſen. ex-
cō. vt fame. ꝛ de here. per Io. Si igit̄ verū
eſt ꝙ papa ꝓ hereſi vel apoſtaſia vel ſciſma
te a cōcilio iudicari poſſit ꝛ debeat. Quod
nemo negat. d. c. ſi papa ꝛ. lxxix. di. ſi qs pe-
cunia. ꝛ. c. ſi duo. cum ſi. Seq̄tur ꝙ ipſe in-
uitus a concilio iudicari pōt qđ fieri non
pōt niſi congreget̄. Nam vana fruſtatoria
ꝛ ſuperflua fuiſſet iuris prouiſio ſi daretur
caſus ꝙ concilium ad iudicañ. conuocari
ꝛ congregari non poſſet, per alios ipſo re-
cuſante. Qđ ꝓfecto non tm̄ iniquum ꝛ de
teſtabile eēt hoībus: ſed proſus a dei ꝓui-
dentia

dentia alienum videret:q.ſ.ipſe eccliam:⁊
fidem ſuas in manu vnius hois|qui coher-
ceri corrigiq; non poſſet niſi ipſo volente|
In tam manifeſto periculo reliquiſſet ſine
alio regimine:vt in ſuā dixit. Inno. de re.
iudi.ad apſice lib.vi. Si.n.papa hereticus
diu tolleraret in ecclia ꝯtingere poſſet ma
ius ⁊ intollerabilius incōueniens ⁊ abſur
dum q.ſ.ipſe:nunc crearet Cardinales he-
reticos ⁊ ſibi ſiles:⁊ illi poſtea crearēt aliū
papā hereticum ex ſe ipſis ⁊ ſic in infinitū:
⁊ ſic dici poſſet qualis rector ciuitatis tales
habitantes in ea. Qđ.n.dogmatiçat Prin
ceps facile amplectunt̄ ſubditi.xj.q.iij.pre-
cipue de voto magno.cum ꝯcor. Item pri-
uilegia que pape adeo conceſſa ⁊ a iure ap
probata ⁊ excogitata fuere in fauorem ⁊ de
corem fidei ⁊ ecclie ſue:non ſunt in eius di
ſpendium retorquenda.ff.de le.l.nulla iuris
rō.C.de le.l.qđ fauere.⁊ de regu.iur.c.qđ ob
gratiam.lib.vi.cum concor. ⁊ remedia vel
priuilegia que ad ſſidium a iure ſunt inuē
ta ad iniquitatis ſubſidium ⁊ defenſiones
iniuſtitie non admittunt̄: ſed potius repel
lunt̄.ff.de verbo.ſig.l.ſi qua pena.de appel.
c.ꝓterea.c.ad nr̄am.c.cum ſit.c.conſuluit.c.
ꝓpoſuit.⁊.c.cum ſpāli.§.porro. cum ſi. Sed
ſi hoc ſimplr̄ diceret̄ totum oppoſitū ſeque
ret̄:vt ꝑs ex ꝑmiſſis. Ergo ꝑ hec media cō-
ſtat concilii conuocationem de neceſſitate
ad alios dcīs ſaltē caſibus deuolui: vt itol
lerabilis error ⁊ abſurdū ď ecclia dei tollat̄.
¶ Non obſtant iura ꝑdicta que dicunt ad
Papam ſolum ꝑtinere conuocare concilia
gnalia:qꝛ non debent ita ruditer ⁊ ad cor-
ticem iudaice ⁊ ꝑtinaciter intelligi : vt per
ea concludat̄ nullo vnq̄ȝ caſu aliīs licere cō
cilia ipſa congregare: ſed medullitus cōſide
randa et ex radice rōnis temperanda et in
terpretanda ſunt:cum.ſ. Papa eſt catholi-
cus vnicus et concilium cōuocare non re-
cuſat vbi opus eſt. Nam vt ingt tex.i.q.i.
marchiō. Nō in verbis ſcripturaꝝ:eſt euā-
gelium ſed in ſenſu non in ſuperficie:ſed in
medulla:nō in ſermonum folus:ſed in ra-
dice rōnis.xiii.q.i.§.ii.verſi. verba.xxviii.
di.ſedulo.de verbo.ſig.intelligētia.ff.de le-
gi.l.ſcire leges. Intelligat̄ igit̄ iura ꝑdcā ⁊
priuilegium ꝫ hoc pape conceſſum: vbi nō
eſt ſciſma in ecclia:vbi papa eſt vnicus: ca-
tholicus legit mus: vtilis ecclie et conſen-
tire vult prout tenet̄ et duꝶ concilium cō-
greget:et intelligat̄ durā eius priuilegium

durare q̄ȝ diu ſe geſſerit vt veꝝ papam et
veꝝ petri ſucceſſorē:et donec priuilegio ſuo
non abutat̄. Alias aūt ſi alr̄ ſe geſſerit: di-
ctum priuilegium eo ipſo amittere meret̄.
xxiiii.q.i.manet.et.c.memor cum ſi.et ſi di-
ceremus contrarium maximū abſurdum
incōueniens et ꝑiculum contingere poſſet
eccleſie et fidei nr̄e vt dixiꝫ.et iura que di-
cunt q̄ papa ſaltem in cā hereſis a concilio
iudicari pōt.xl.di.ſi papa.cum ſi. Ludibrio
ſcripta eēnt et fruſtra membranas occupa-
rent qđ eē non đȝ ar.de poſtu.prela. bone.
el.ij.verſi. nec nocebat.C.de bonis que lib.
l.ſi.§.vbi.lxi.di.nullus.cum ſi. ¶ Item ad
ꝑmiſſoꝝ corroborationem facit q̄ cum qđ
vna via ꝓhibet̄ alicui ad id alia non đȝ ad
mitti. De reg.iur.cum quid lib.vi.probat̄.
de conces.preben. deteſtāda eo. lib.et.xxiii.
q.v.hec imago cuȝ ſi. Sed papa directe ſta-
tuere non poſſet q̄ hereſis et ſciſmata i ec-
cleſia dei confouerent̄: et per iudices et ſu-
periores ſuos extirpari cōdemnari et era-
dicari nō poſſent. Nec ēt legem facere poſ-
ſet directe: q̄ ipſe q̄tūcunq; hereticus vel
ſciſmaticus non poſſet de hereſi vel ſciſma
te redargui:accuſari et de concilio puniri:
vt dicit gl.ſing.et ſepius allegāda in.d.c.
ſi papa.xl.di. et late firmant Archi. et doc.
in.c.in fidei fauorem.de hereti.in.vi. Quia
hoc eēt permittere fidei chr̄iane ſubuerſio-
nem et nālem ordinem papatus ꝑuertere
cum ei non ſit cōceſſa ꝑtās papatus et vlis
iuriſdictionis in deſtructionem et ruinam
fidei:ſed potius in conſtructionem et edifi
cationem eiuſdē.iuxta. illud Hieremie.c.i.
Ecce conſtitui te hodie ſuper gentes et ſ̄ re
gna vt euellas et deſtruas et diſperdas et
diſſipes et edifices et plātes. Et illud Pau
li apſi ſcđe ad corinthios. c.xiii. vbi inquit
ſm ꝑtātem que mihi data eſt in edificatio
nem:non aūt in deſtructionem:pro quo eſt
bonus tex.xxv.q.i.ſunt qdā.ibi. ſi enim qđ
docuerunt apſi et ꝓphete deſtruere(qđ ab-
ſit)niteret̄ nō ſniam dare:ſed magis erra
re conuinceret̄ ⁊c. ¶ Cum igit̄ in ꝓpoſito
nr̄o ex cōſtitutionibus decretis et actioni-
bus apſoꝝ. Sāctoꝝ patrum:et cōcilioꝝ pri
ſcoꝝ ſtatutum:hactenuſq; inuiolabilr̄ ſerua-
tum fuit: Qui quotienſcunq; hereſes: ſciſ-
mata et errores vel delicta ſcandaliçantia
ſtatum vlis eccleſie occurrebāt: quibus alr̄
ꝓuideri non poterat. Sacra vlia cōcilia ꝓ
fidei et vlis eccleſie reformatione tam in ca

pite q̄ꝫ in membris conuocabant̄. Ad eaqꝫ
congreganda papa ipſe veluti caput et ꝑn-
cipaliſſimum membrum eccleſie ꝑncipalr
vt .ſ. docuimus laborabat ad qȯ maxime te-
neret̄: cũ vſqꝫ ad aiam et ſanguinē ꝑmiſſa
decreta ⁊ concilia pro ſalute vlis eccleſie cō
firmare ⁊ cōſeruare teneat̄. d. c. ſunt quidā.
cum ſi. Cum igit̄ dicta concilia papa dire-
cte deſtruere vel eis obuiare non poſſet: q2
ſic faciendo vel dogmatiçando: hereticus
eēt ⁊ manifeſte errare cōuinceret̄. d. c. ſunt
quidam. ⁊ .xxv. q. ij. c. ſi ea deſtrueret̄ cũ con
cor. Ergo idirecte quoqꝫ hoc ſibi facere nō
ꝫ. Prohibendo. ſ. ne concilium congreget̄:
ſeu illud congregari impediendo. Cũ lex
interpretatione adiuuanda ſit vt qȯ ſibi di
recte ꝓhibet̄: indirecte quoqꝫ ꝓhibitum eē
cenſeat̄. l. hoc mō ff. de condi. ⁊ demon. pre-
terea. Cum iure cautum ſit: circa conuoca-
tionem cuiuſcunqꝫ vniuerſitatis ꝙ ſi ille q
eam vocare hꝫ: vel ex priuilegio vel ex ꝯſue
tudine vel alr̄ quõcunqꝫ deficiat: impedit̄:
recuſat: ſeu alio quovis modo hoc facere ꝓ
hibet̄ ꝙ alter vel ſenior vel dignior de vni
uerſitate eādem vniuerſitatem conuocare
habeat vt no. de maio. ⁊ obe. c. i. per Inno.
⁊ alios ⁊ in. l. oēs populi. ff. de iuſti. ⁊ iur. ⁊
per Abb. ⁊ alios. in. c. cum nobis. de elec.
ſequit̄ ꝙ hoc quoqꝫ caſu cum papa ꝓhibē-
do vel ēt indirecte impediendo aut aperte
recuſando hoc facere non poſſit ſeu nolit.
Poteſtas conuocandi concilium ad alios
ſeniores vel dignitate maiores deuoluat̄:
maxime neceſſitate cōuocandi ſubſiſtente:
ar. opti. in. c. cum plures. §. porro. de offi. de-
leg. lib. vj. Ibi. Niſi vel infirmitate vel alia
iuſta cā illum contingeret impediri aut ſi
nollet: vel malitioſe i eo ꝓcedere recuſaret.
Et in. c. ſi duo. verſi. poſt occupationem. de
ꝓcu. eo. lib. Ibi. Niſi eum qui occupauit in
firmari: mori: abſentari vel alias impediri
contingat: aut ſi ꝓſequi forte nolit ⁊c. Que
qdem rōnes ⁊ argumenta: forte ēt ꝓcede-
rēt vbi papa notorie eēt hereticus: vel apo-
ſtaticus: q2 dictis duobus caſibus ipſo iure
eēt excōicatus: quo ad ꝑmũ in proprijs ter
minis tex. eſt in. c. anaſtaſius. xix. di. xxiiij.
q. i. acacius. ⁊ gñalr hr̄ extra. de hereti. excōi
camus no. de ſum. tri. ⁊ fide catho. c. ſi. bo-
nus tex. in. c. cũ ſm. de hereti. in vj. ponũt
Jo. and. ⁊ alij poſt eum in. c. vt cōmiſſi eo.
ti. ⁊ li. Quo ad ſm eſt tex. in. c. ꝫ. deuitan'.
De elec. in. c. in noīe dñi. xxiij. di. no. in. c. ſi-
quis pecunia. lxxix. di. Etiam ſi eēt apoſta
ticus ex eo ꝙ a concilio forte priuatus: vel
q2 papatui ceſſiſſet: de renuncia. c. i. lib. vj. ⁊
adhuc ſe pro papa gerere vellet ⁊c. Cũ er-
go papa dictis duobus caſibus ſit excōica-
tus ⁊ abſqꝫ alio iudicis miniſterio nō tñ
ex cōis ſed priuationis dignitatis papalis:
ſi quam hꝫ miam ipſo iure incidat ⁊ extra
gremium eccleſie reperiat̄, ꝯñr cum tũc nō
ſolum nō ſit ſed nec dici quidem poſſit ca-
put aut viliſſimum mēbrum eccleſie: imo
cum eo caſu quocũqꝫ viliſſimo ⁊ minimo
catholico xp̄iano ſit vilior et iferior. xxiiij.
q. i. quaſi per to. no. in. d. c. anaſtaſius. in. d.
c. in noīe dñi et in. d. c. ſiquis pecunia. et in
concor. Merito et neceſſario dicendũ erit.
Qȯ ſi millies verũ eēt: ꝙ talis cōgregatio
ad papam ſolum ſpectaret et ꝙ ad neminē
alium ſpectare ſeu deuolui poſſet: ꝙ negari
non poterit qn tunc: cũ nemo reperiat̄ in
papatu qui concilium conuocare poſſit: ali
quis alr̄ eius vices: in hac neceſſaria cōuo-
catione: ſuppleat. ¶ Item ꝙ papa recuſan
te: concilium per alios ad quos ſpectat, cō-
uocari poſſit. Alr̄ quoqꝫ hoc idem iure ex-
emplo et rōne inconuincibili ꝓbat̄: ꝫ mo-
do. Concilium gñale vt .ſ. diximus in diffi
nitione eiuſdem: eſt vlis epōꝝ orthodoxoꝝ
cum alijs catholicis vnius conſenſus legi
tima congregatio: per quā apparet ꝙ con-
iungendo diffinitionem cum ſuo diffinito
conuocatio nō eſt de eēntia: mō epī et fide-
les oēs ſeu eoꝝ maiores qui epōs repñtant
conueniant in vnum: qȯ ꝓbat̄. xv. di. cano
nes in prin. ibi. ſancti pr̄es in concilio Ni-
ceno de oī orbe terraꝝ conuenientes etc. Et
de con. di. i. eccleſia. vbi dr̄ ꝙ eccleſia eſt ca-
tholicoꝝ collectio. Ites nullibi cautum re-
perit̄ ꝙ vocatio ſit de eēntia alicuius vni-
uerſitatis: ſed de ipſius eēntia eſt ꝙ illud
miſticum corpus eoꝝ qui conuenire hñt ſit
congregatum in vnum: quõcunqꝫ et quali-
tercunqꝫ conueniant: ꝑut le. et no. ꝑ Bar.
in. l. ij. C. de decurio. li. x. in vſi. qd ſi non ap-
pareat conſilium conuocatũ: et ibi per Jo.
de platea. et per Alex. de imo. in apoſtil. ad
Bar. vbi ad hoc alleg. no. per ipm Bar. in
l. vniuerſis. in ſi. C. de pci. impe. offer. in ſi.
vbi dicit ꝙ poſteaq̄ꝫ apparet facta reforma
tio in conſilio non ꝫ vltra qri de perſona
cōgregantis vel conſulentis. Et ſic dicamus
in ꝓpoſito de perſona conſiliũ conuocātis.
De quo ēt hr̄ per ipm. Barto. et alios in. l.
omnes

ocẽs populi.ff. de iuſti. et iur. in.c.cum oẽs ꝺ
conſti. et alibi. Licet.n. itroductũ ſit ꝙ vni-
uerſitas vocet̃ et citet̃ vel per digniorẽ vel
per ſeniorem aut alium quẽcunqꝫ honora-
tiorem de vniuerſitate: vt no. per Inno. et
alios in.d.c.i. de maio. et obe. et in iuribus
ꝑxime alle. Ad conſtituendos venire debẽ
tes in mora: vt poſtea ſine ipſis ꝓcedi vale
at ſi non venirent: ad expedienda negocia
vniuerſitatis. Tñ ſi ſimul conuenisſent: vel
ad ſonum cãpane vel ad rumorem populi
vel ſponte ſua aut alr̃ quõcunqꝫ nihilomi-
nus diceret̃ legitimũ conciliũ et legitima
vniuerſitas: et eandem hẽret auctoritatem
et ptãtem: quam hẽret ſi a capite conuoca-
ta fuiſſet: qꝛ vt dixi nuſqꝫ repit̃ ꝙ talis vo-
catio ſit de ſubſtantia vniuerſitatis. Ergo ſi hec
vocatio non eſt de ſubſtantia ab alio quoqꝫ voca
ri poterit et debebit: et talis vocatio vale-
bit dũmodo conueniant qui conuenire de
bent: maxime vbi caput vel digniores aut
cui hoc incũberet negligeret vel recuſaret
hoc facere. Hec aũt ꝯclo ꝓbatur auctorita-
te cui contradici non põt vel exemplo: Qꝛ
multa ex concilijs hycumenicis ꝛ antiquis
reperiunt̃ que vocata fuerunt ab impatori-
bus ab epĩs ꝛ ab alijs catholicis ꝛ non a
Papa: vt pꝫ in ꝯcilio conuocato contra Si
xtum pontificem maximum.ij.q.v. manda
ſtis ꝛ ꝯtra Leonem ea.cã.ꝛ.q. auditũ ꝛ cõ-
tra Marcellinum.xxj.di.c. nunc aũt. Item
in alijs concilijs congregatis contra alios
heriarchas vt fuerũt illa quatuor principa
lia concilia. vꝫ. Nicenum: Conſtãtinopoli-
tanum: Epheſinum ꝛ Calcedoneñ. De qui
bus ſ. diximus: ꝛ hr̃.xv.di. canones.ꝛ.c. ſicˀ
vnde in pn̄ᵒ Calcedoneñ. ſynodi dr̃. Sctã
ꝛ magna ac venerabilis ſynodus que ſm
grãm dei: ꝛ decreta pijſſimoꝝ impatorum
congregata eſt in Calcedoneñ. ciuitate: ꝛ hrᷓ
xvj.di. habeo librum.cũ.c.ſeq. Si igit̃ iſtud
indiſtincte eſſet verꝝ: ꝙ.ſ. concilium ſine au
ctoritate Pape congregari non poſſit ꝛ ꝙ
alr̃ congregatum eẽt nullum ꝛ irritũ. Ides
quoqꝫ neceſſario dicẽdum videret̃: de illis
quatuor principalibus concilijs: de quibus
ſupra: que btũs Grego. in.d.c. ſicut. ſe vene-
rari dicit ſicut codicem quatuor euangelio
rum. Que tñ nec a Papa nec ipſius aucto
ritate congregata fuiſſe vident̃. Qꝺ qdem
aſſerere ſtultum fatuũ ꝛ hereticum eẽt viri
bus ſ. alle. Per que confirmat̃ qꝺ ſ. diceba-
tur. vꝫ. hec ideo ꝓcedere qꝛ nullibi cautum
reperit̃ expreſſe ꝙ conuocatio concilij fieri
non poſſit ꝛ ꝙ ſit nulla ſi ab alijs fiat qꝫ a
Papa. ¶ Non obſtant iterꝝ iura que ſ. i pn̄
cipio inducta fuerunt ad ꝓbañ. ꝙ ad Pa-
pam regulr̃ hoc ſpectabat ꝛ non ad alium:
qꝛ rñdet̃ ꝛ alr̃ ꝙ illa iura non loquunt̃ de
conuocatiõe ſimplr̃: ſi bene ponderent̃: ſed
magis loquunt̃ de celebratione ipſoꝝ con-
cilioꝝ ꝙ.ſ. celebrari nec fieri poſſint niſi pa
pa ſaltem auctoriçando ꝛ confirmando in-
terſit: qꝺ ꝓbat̃.xvij.di. in.c. ſynodum. Ibi
non poteſtis regulr̃ facere. ꝛ in.c. regula. ibi
ſine eius auctoritate concilia fieri nõ debe-
re ꝛc. et in.c. mult̃ dr̃. Non dẽre abſqꝫ ſen-
tentia. Ro. Pontificis. cõcilia celebrari ꝛc.
Per que pꝫ non irrationabilr̃ dici debere
ꝙ concilium ſine papa non debeat nec poſ
ſit celebrari: cum membra ſine ſuo capite eẽ
non poſſint: vt ſ. diximus: qꝫdiu tñ caput
ſanum et non abſciſſum fuerit aut in here
ticã phreneſim vel quaſi non inciderit: ſed
ſi hereticus eẽt vel cã neceſſaria ſubſiſtente
illud conuocare recuſaret vel omitteret tũc
ꝓculdubio per alios catholicos et fideles
chrĩcolas non ſolum conuocari ſed celebra
ri poterit: ꝓut latius. J. dicet̃. Hec qꝫ ꝯclo ꝓ
batur exemplo ſanctiſſimoꝝ Aploꝝ q nul-
lo principali capite vel maiore conuocante
ſeipſos in concilium congregabant et alios
conuocabant cum de negocijs fidei et alijs
grauiſſimis cauſis eccleſie catholice iudicã
dum eẽt: ſpũſcõ eos mouente et cooperan-
te vt ꝓbat̃ Actuũ.vi. in prin. ibi conuoca-
uerant aũt duodecim multitudinẽ diſcipu
loꝝ ꝛc. Quod qdem a iure quoqꝫ alienum
non eſt: qꝛ vt ſ. dicebam qñocunqꝫ vna vni
uerſitas ꝯgregata repiat̃: ſubſiſtit ẽt ꝙ a ca
pite vel ab aliquo conuocata nõ fuerit. Et
vna pars ipſius aliam abſentem conuocat:
et quicqd ſic congregata facit vꝫ et tꝫ ꝑinde
ac ſi a capite conuocata fuiſſet vt le. et not.
in.l. obſeruare. C. de decurio. lib.x. et.ff. quod
cuiuſqꝫ vniuerſi. noĩe.l. plane.ff. de tu. et cu
rato. datis ab his.l.ſi.ff. de decre. ab ordi. fa-
cien.l.iij. no. in glo. ex̃ de elec. lꝫ per Inno. ꝛ
alios in.c. bone. el þ. de elec. in vſi. conſtare
de no. ope. nuncia.c.ſi. per Archi.lxiij. diſt.
qꝫto. ꝛ facit tex. in.l. denoĩationum. C. de de-
curio. lib.x. Ergo cum hmõi concilij conuo
catio non ſit in capite ꝺ ſubſtantia vniuerſitatis.
Et in caſibus exceptis a gñali regula ſupra
ſcriptã talis conuocatio non fiat in contẽ-
ptum clauium vel apoſtolici. Sed ad fines

tantum vt fides incontaminata conſeruet
eccl'ia ſcā dei non ſcandaliзet: errores et vi-
cia extirpentur:ac vt virtutes ſtabiliātur.
Non pōt non concludi et preſumi ac pie et
rōnabilr teneri:ꝙ iubente ipſo chr̄o qui eſt
verus ſponſus et caput eccleſie nr̄e ſpiritu
ſancto cooperante talis conuocatio et con-
gregatio fieri poſſit et debeat.

¶ Preterea predicta ēt ꝯclo confirmatur.
Rn̄dendo ad illud magnum fundamentū
et motiuum quo dicebatur ꝙ iſta conuoca
tio non pōt ſpectare ad alium ꝗ̄ ad papā:
qꝛ nemo in vniuerſo orbe reperitur qui ha
beat iuriſdictionem in epōs et ſuperiores
prelatos Reges et principes:quiqꝫ eos cō-
pellere iuriſdictionalr poſſit ꝗ̄ papa:qꝛ vl
tra id qđ dcm̄ fuit:circa voluntariā congre
gationem dici ēt pōt ꝙ iſte conuocationes
vniuerſitatus maxime ſi ſint vniuerſitates
approbate. Non ſunt proprie iuriſdictiona
les citationes: ſed potius ſunt q̄dā regſitōes
interpellationes et monitiones vel denun
ciationes:quas facere poteſt non ſolum iu-
dex:ſed ēt alij de vniuerſitate maiores:pa-
res:vel minores qui pn̄tes repiuntur. Ad
conſtituen̄.non venientes in mora: ne de
contēptu agere poſſint ad inuallidan̄.actus
qui fieri contingeret eis non vocatis: licet
pauciores ſint:vn̄ dr̄ ꝙ ſi vnus tm̄ de vni-
uerſitate pn̄s repiatur:poterit oēs alios ab
ſentes vocare ad ipſam vniuerſitatem et nō
venientes in mora ꝯſtituere. Dūmodo po-
ſtea conueniat maior pars vniuerſitatis:
conſentiendo tam conuocationi ꝗ̄ hiis que
gerenda erunt:ar.x.q.ij. hoc ius. et de elec.
cum inter.cus ſi.ſunt.n.huiuſmodi vocatio
nes ſeu denūciationes quales ſunt ille que
fiunt venditoribus.ff.de euictio.l.ſi rem.§.
vlti.l.ſi dcm̄.§.pn̄te.et.l.herennius.extra de
emp.et vēdi.c.ſi.et qđ qui ad lr̄am no. In-
no.de elec.cum nobis.in.ij.col. vſi.reuoca-
re:quem ēt ſeqtur Hoſti.et alij. Et iſte qdē
denunciationes occurrente neceſſitate ſem
per fieri poſſunt ps in.d.c. cum inter vni-
uerſas.et in.c.i.de ſup.neg.pla.no.de accuſa.
ſꝫ.et de voto in.c.magne et alibi. ¶ Ites ſi
diceremus ꝙ qn̄ concilium conuocandum
eſt contra papam in ipſius facultate ſit tm̄
conuocare conciliuꝫ vel no.et ꝙ alr conuo
cari non poſſet. Sequeretur maximum in-
conueniens et abſurdum:ꝙ ipſe hērēt ſcm̄
ꝓprium auctorare et iudicare cum.ſ.iudi-
caret.concilio opus eſſe vel non eſſe contra

ſe. Quod iura quidē abhorrent.l.j.et.l.pu-
pillus.ff.de auctori. tuto. xvij.q.iiij. queſti.
de rebus eccle.non alie.cle.ſi vna. Actio.n.
ꝛ paſſio in eodem ſubiecto incōpaſſibilia
ſunt de conceſ.preben.poſtulaſtis.de inſti.
c.ſi.de ver.ſig.forus. ¶ Et ꝙ hoc caſu cū.ſ.
contra papam concilium conuocan̄.eſt: nō
regrat eius ꝯſenſus: ꝛ ꝙ p alios fieri poſ-
ſit talis cōuocatio:ꝓbatur a ſili per ea que
no.per glo.ꝛ ſcribentes in.c.irrefragabili.§.
exceſſus.de offi.ordi.vbi hr̄ ꝙ ſꝫ epōs in ꝓ-
ceſſibus criminalibus regrere teneat con-
ſenſum capituli ſui:tn̄ ſi contingat ꝓceſſus
per ipſm formari contra dcm̄ capl'ꝫ. Nō te-
net eo caſu capl'i conſenſum regrere. Idez
igit dicemus in caſu nr̄o per predicta ꝗ̄uis
tutius ꝛ honeſtius ſit pape conſenſum hoc
quoqꝫ caſu regrere:prout.ſ.dicet. ¶ Aliter
quoqꝫ dicta ꝯclo legitima ꝛ quaſi inconuin
cibili rōne ꝓbari ꝛ ſuſtineri poſſet:hoc mō
vꝫ. Nemo inficiatur qn concilium ſit iudex
ꝛ ꝯ̄ papam vbi de eius hereſi tractatur ſe-
pius allegato.c.ſi papa.xl.di.ꝛ idem vbi de
eius ſciſmate agit.lxxix.di. ſiquis pecunia.
ꝛ.c.ſi duo. Quod ſi hoc conceditur ſequit
regula:ꝙ iudex an̄ oīa cognoſcere dꝫ an ſua
ſit iuriſdictio.de reſcrip.ſuper lr̄is.ff.ſiquis
in ius voca.non ie.l.ij.in prin.l.in ꝑſcriptio
ne.C.ſi contra ius vel vti.pu.cum ſi. Nec.d.
caſu allegari poſſet concilium vel iudicem
in ꝓpria cā iudicare:ꝛ ſic eſſe ſuſpectum qꝛ
munus iudicandi potius eſt onus ꝗ̄ com
modum vt pulchre declarat Abb. Panor.
in.d.c.ſuper lr̄is. Ratio aūt huius poſitio-
nis eſſe vr̄:qꝛ cui cōmittit cognitio ꝛ deci-
ſio cāe principalis:cōmiſſa ēt cēſentur ipſo
iure:oīa illa preambula ꝛ acceſſoria ſine q-
bus ad cognitionem dicte cāe ꝑueniri non
pōt:ꝛ ſine quibus cā ipſa expediri non va-
leret hr̄ in.c.i.ꝛ in.c.ꝑterea. de offi. deleg.ꝛ
in.l.ij.ff.de iur.om.iudi.vbi per doc. Si er
go non negatur concilium de cauſis here-
ſis ꝛ ſciſmatis Pape poſſe cognoſcere. Er-
go cum dr̄ ipſum eſſe hēticum vel ſciſmati-
cum et conciliuꝫ ppea nolle conuocare. De
hoc emergenti dubio an ſit hēticus vel ſciſ
maticus:tāq̄ꝫ de preambulo ſine quo ad ta
lem deciſionem ꝑueniri non poteſt cogno-
ſcere poterit concilium de quo per doc. in
.c.in fidei.de heret.in.vj. ad hoc aūt cogno
ſcendum:ꝛ ad vidēduꝫ nunqd ſua ſit iuri-
dictio:deruenire non pōt. Niſi conciliū cō-
gregatum ſit. Ergo neceſſario fateri opꝫ ꝙ

concilium

conciliũ ſeipſum et per prelatos qui ſunt de corpore concilij congregari potent. Cus iſta ptãs ſe conuocandi ⁊ congregãdi tãq̃ preambulum ptãtis ſue ſibi de mãdata ſuiſ ſe videat. Q2 alr ſine iſto neceſſario ꝑparatorio:cã ipſa principalis ab eo expediri non poſſet vt de ſe pz:⁊ pulchre ſentit Bal.in.c. olim.ad finem de reſcri. In allegatiõe quã poſuit ibi:vbi dixit:ꝙ qñcũq3 tractatur de cã pape:⁊ de eius exautoratione non requirit eius conſenſus in hmõi congregatione cõcilij:⁊ dicit ꝙ ſic limitabunt iura que habent.xvij.di.quaſi per to. Et dixit Dñicus de ſcõ Gemi.in.c.pp.cl.i.in fi.xviij.diſt. ꝙ in caſu neceſſitatis pñt prelati ꝯgregare concilium irreqſito papa. Qð dicit eſſe notabile. Pro congregatione olim facta piſis. Idẽ aperte tz Cardi. Zabarel. ⁊ Ab.Panor.in .c.lz.de elec.in.iiij.col. Allegans dcm̃ Hug. in.c.ſi duo.lxxix.di.vbi dixit not. ꝙ vbi eſt diſſenſio inter Papam ⁊ Cardinales cõcilium conuocari dz auctoritate Cardinaliũ: Et ꝙ tunc concilium ſicẽ bonus vir electus ⁊ approbatus a canone determinabit ⁊c. Ex quibus oĩbus vr̃ concludi poſſe ſm.d. Feli.in.c.ſuper lris. de reſcrip. in.xij.col.in ſcda ampliatione ꝙ poteſtas concilij icipit a ꝑparatorijs pape reſeruatis: ⁊ ꝙ ſubſequẽter ad ipſum concilium ſpectet cognoſcere de qualitate criminis qð pape imputatur vt ſic cognoſcat an ſua ſit iuriſdictio. Dũmodo ingt ipſe imprimis conſtet de negligentia Cardinaliũ in congregatione:concilij quo caſu deuoluit ad Imperatores ⁊c. ¶ Et dixit.d.Petrus de monte ĩ libello ſuo de poteſtate pape.col.xvj.vñ. Quero quot perſone: ꝙ minor pars eoꝝ qui debent intereẽ concilio dictis caſibus conuocare põt maiorem ⁊ data talis vocatoꝝ contumacia ꝓnunciare poteſt ſe conſtituere conciliũ gñale ⁊ in ſe eſſe eius iuriſdictionẽ ⁊c. ¶ Pro quaꝝ quidem rationũ ⁊ auctoritatũ confirmatione facit:fz Feli.vbi.ſ.ſolẽnis ordo ſeruatus in concilio conſtantieñ. in depoſitione. Jo.xxiij.⁊ Bñdicti.xiij.poſteaq̃ n.ides Jo.xxiij.concilium conuocaſſet per bullas ſuas:⁊ demũ tãq̃ ſibi conſcius aufugiſſet: concilium impugnando: ⁊ ne celebraretur quãtum poterat reſiſtendo: concilium nihil ominus ⁊ ipſum Joãnem ⁊ alios citando ⁊ ſeipſum legitimando ſe fuiſſe legitime cõuocatum ac rite ⁊ recte initiatum ⁊ celebratum declarauit. Et ꝙ ipſa ſynodus in ſpũ ſancto legitime congregata gñale concilium faciens ecclíam catholicam militantem repreſentat ptãtemq3 a chro imediate hz. Cui quilibet cuiuſcunq3 ſtatus vel dignitatis: et ſi papalis exiſtat obedire tenet in hijs maxime que ptinent ad extirpationem ſciſmatis. Et reformationem gñalem eccłie dei tã in capite q̃ in mẽbris. Que declaratio fuit optima cautella ad tollendas controuerſias ſupra ⁊ infraſcriptas. Et que declaratio hr̃ ĩ geſtis dicti concilij Conſtantieñ. ſeſſione prima vñ.⁊ ꝑ vbi formalr dr̃. Et ꝑ ꝙ ipſa ſynodus fuit ⁊ eſt rite ⁊ iuſte cõuocata ad hunc locum ciuitatis Conſtantieñ.⁊ ſilr ſancte ⁊ rite initiata ⁊ celebrata ⁊c. Et melius ſeſſione quarta ibi et ꝑ ꝙ ipſa ſynodus in ſpũ ſcõ legitime congregata gñale concilium faciens ecclíam catholicã militantẽ repreſentans ptãtẽ a chro ĩmediate hz cui quilibet cuiuſcunq3 ſtatus vel dignitatis et ſi papalis exiſtat obedire tenet:in hijs q̃ ꝑtinẽt ad extirpationem ſciſmatis ⁊ reformationẽ gñalem eccleſie dei in capite et in membris ⁊c. Que pratica valde vtilis iuri et rõni conſona oĩno ſeruanda foret in futuris qbuſcũq3 gñalibus concilijs ad tollendas oppoſitiones et contentiones doctoꝝ et alioꝝ malignantium ⁊c. Concludit ergo pro pᵒ et generali fallẽtia ad regulam ſupraſcriptã: ꝙ iminente cã neceſſaria congregandi concilium: Papa impedito impedimento nalí et ineuitabili. Puta mortis:carceris: ĩſanie ⁊c.ſeu nolẽte:recuſante:diſſimulante: vel ꝓcraſtinãte illud congregare: Conuocatio et congregatio ipſa ad alios ꝑlatos et ꝑncipes catholicos deuoluit vt.ſ.dicetur. Ulterius nõ expectato ipſius ꝯſenſu vel approbatiõe. ¶ Ex hac aũt gñali fallentia elici pñt et ſpecialr notari ſex particulares fallẽtie: ſeu ſex ſpẽles et ſub alterni caſus:quibus in ſpecie dici poterit concilium conuocari et congregari poſſe. Sine conſenſu vel approbatione Pape. Ipſo requiſito et recuſante ſeu omittente et negligente concilium congregare. Licet.ſ.de aliqbus in gñe dictum fuerit ⁊c. ¶ Primo igit̃ ſpecialr fallit.d. regula vbi Papa notorie eẽt hereticus:qr vt.ſ.dixi dicto caſu congregari põt conciliũ Papa alr non reqſito:nec conſentiente: et rõ eſt: quas ſupra aſſignaui:qr cum concilium gñale ſit epoꝝ orthodoxoꝝ cum alijs catholicis legitima congregatio:qð per hereticos et male ſentientes de fide celebrari non poteſt:cum

tales ſint extra miſticum corpus eccłie:vt di-
xi in diffinitione concilij.ꝫ.in princi.⁊ ꝓbaꝛ
de con.diſt.i.eccłia.i.q.vij.conuenientibus.
Ibi.hereſis ſeparat oēm hoīem ab eccłia. ⁊
quaſi p to.xxiiij.q.i.c.que dignior. Ibi.vitā
da eſt hereticoꝝ cōio fugienda eoꝝ ſynago
ga cenſeꝛ:⁊ in.c.q̄m vetus.⁊ per to. illa.q.
Ergo qui non ſunt orthodoxi ⁊ catholici:
ſed heretici ſciſmatici ⁊ ab eccłia diuiſi ⁊ ſe-
parati:non ſolum non pñt nec debent cōci-
lium congregare ⁊ illi preeſſe:ſed nec qdem
intereſſe niſi vt corriganꝛ. Et ſic papa cum
ſit hereticus:excōicatus ⁊ extra eccłiam poſi
tus cum fingaꝛ tunc mortuus concilium cō
uocare non poterit vt caput nec ei intereſſe
vt membrum:ſed ad alios dicta conuocatio
deuoluiꝛ. ❡ Et rō rōis eſſe poſſit: q꜄ chrīs
deus nr̄:⁊ virtus ſpūs ſcī in conciliis adeē
⁊ cooperari pie ab vlī eccleſia crediꝛ. Iuxta
illud Matth. xviij. vbicunq꜄ fuerint duo
vel tres congregati in noīe meo in medio
eoꝝ ſum ⁊c. Et illud Actuū. xv. viſum eſt
eni ſpūiſancto ⁊ nobis. ❡ Sed ſpūſſanctus
extra vnitatem ⁊ congregationem vnius ſi
dei non accipiꝛ.xxiiij.q.i. loqtur dñs. Nec
ligandi aut ſoluendi alios ptātem hꝫ:qui ec
cleſie vnitatem non tꝫ.c.oībus conſideratis
ea.cā.⁊.q.Ergo non miꝝ ſi dicto caſu non
expectaꝛ eius ꝯſenſus ſed ab alijs ꝯuocaꝛ.
❡ Scdō fallit gñalr vbicunq꜄ conciliū con
tra Papam:pp eius delictum congregādū
foret q꜄ dicto caſu non eſt expectandus nec
reqrendus eius conſenſus vt dixit ⁊ decidit
Bal.in.c.cum olim.circa ſi.in ver.idem ait
de reſcrip.ſed tali caſu congregatio ipſa ſpe
ctabit ad Cardinales. Per que dr̄ ſm.d.
Alexādrinū in.c.ſynodū.xvij.di. in.i.colū.
q꜄ vbi papa eēt notorie criminoſus ⁊ gra-
uibus criminibus irretitus:talr q꜄ vniuer
ſam eccłiam ſcandaliçaret: ⁊ monitus nol-
let ſe corrigere. Nec eſſet ſpes de ſua corre-
ctione:hoc caſu vt dicit ipſe concilium con
tra ipm ꝓcedere poſſet. Quod tñ dicit ſe in
telligere non ad iudicandum ſed admonē-
dum eum ⁊ inducendū ad correctionem: q꜄
ingt ipſe a nemie excepta cā hereſis iudica-
ri poteſt.xl.di.ſi papa. Et de hoc articulo ſe
remittit ad id qd̄ ſcribit.xv.di.i prin. ⁊ ita
ſe ſaluare aſſerit.glo.no.in.d.c.ſi papa. Cir-
ca qd̄ ꝓ nūc non inſto: q꜄ ventilabiꝛ.ī.an.r.
ꝓpter hoc a concilio iudicari ⁊ condēnari
⁊ nunqd pp hoc concilium conuocari poſ-
ſit:cum de cauſis pp quas concilium cōuo
cari poſſit diſceremus:quo ad cōuocatiōe
tñ dicit idem.d. Alexandrinus vbi.ꝫ.expe-
ctandum non eē q꜄ per eum concilium cō-
gregetur:nihil allegat ſed vltra glo. in.d.c.
ſi pape.⁊ q̄ ibi not.adduci poteſt ad h̄ tex.
in.c.mandaſtis.ij.q.v.⁊ tex. in.c.auditum.
ea.cā.⁊.q. vbi ad lr̄am dr̄. Auditum eſt
fratres chariſſimi. Qualr mali hoies gra-
uia crimina in me confixerunt ⁊c. Et facit
qd̄ dici conſueuit:q꜄ lꝫ aliquo caſu conſen-
ſus prelati requiraꝛ vt eſt videre in.c.cām
que de iudi.tñ ſi agendū ſit cōtra ipm pre-
latum eius conſenſus nō reqritur ꝓut tra
ditur per doc.in.c. edoceri de reſcrip. no.p
glo.ij.q.vij.in.c.cum paſtoris.⁊ facit qd̄ po
nitur in glo.magna. in ſi.in.l.cum non ſo-
lum.C.de bo.que libe.
❡ Fallit tertio vbi Papa eēt ſenio ⁊ decre
pita etate confectus. Uel vbi eēt delirus:in
ſanus:furioſus:ſtupidus.mētecaptus:mu-
tus:vel alias ſedi aplice ꝓſus inutilis. Uel
vbi Papa papatui renunciaſſeꝛ de renun-
cia.c.i.li.vj.⁊ tñ ſedem aplicam occuparet.
Quia his oībus caſibus concilium non ab
ipſo papa ſeu itruſo ⁊ aſſerto Papa ſed ab
alijs conuocañ.foret vbi deliberādū occur
reret. An Papa ille inutilis vt i pꝛioꝛibus
caſibus āmoueri:an potius ei coadiutoꝛ vel
gubernatoꝛ dari deberet. de cleri. egro.c.i.
lib.vj. Ita ēt ſentit: imo expſſe dicit.d. Io.
de Turre cre.in ſumma ſua de ptāte eccłie.
lib.iij.c.viij.quem ēt refert ⁊ ſeqtur idē.d.
Alexandrinus in.d.c.ſynodum.xvij. di.in
.ij.col.vſ.ſi autem non eēt ſane mentis.⁊c.
Et hāc eandē ſniam poſuit ante eos. Hug.
ꝓut ibi refert Archi.in.c.ſi duo.lxxix.di.re
fert ⁊ ſeqtur. Abb.panoꝛ.in.c.lꝫ de euitan-
da.de elec.in.iij.⁊.iiij.col. Et dicit q꜄ illud
dictum Hugotionis multum fuit allegatū
in illa congregatione concilij qd̄ alias piſis
⁊ conſtantie celebratum fuit:in quo duo de
papatu contendebant. Et dictis caſibus cō
uocationes concilij fieri debere per Cardi-
nalium collegium aſſerit. Et ita practicatus
fuiſſe dicit in dicto ꝯcilio Piſano. In quo
Cardinales primitus Piſis conuenientes
ſcripſerunt aduerſus principes:⁊ ꝓlatos oꝛ
bis. Et ꝓ hoc facit ſm eum q꜄ ex quo electio
pape ptinet ad Cardinales: ergo oīa p que
peruenīꝛ ad electionem vnici:veri ⁊ vtilis
paſtoꝛis ſede aplica vacante vel quaſi debēt
ad eos pertinere.ar.in.c.prudentiā. ⁊ in.c.
preterea.de offi.dele. in.l.ad rem mobiles.ff.
de ꝓcu.

de ꝓcu ꝛ in.l.cui iuriſdictio.ff. de iuris. oi.
iudi. ¶ Et ſi diceretur ꝙ Cardinales ſe i-
pedire non poſſint de elec. Pape vel ptinē
tibus ad illam:niſi ſede aplica vere p mor-
tem.ſ.Ro.Pontificis vacante. Rñderi for
te poſſet:ꝙ vbi eſt eadem ratio dꝫ eē idem
ius ꝛ idem iudicium.v.di.ad eius ꝟo.iiij.
di.deniqꝫ.de trāſla.ꝑla.inter corporalia: cū
de ſilibus idem ſit iudicium. Lex.n.diſpo-
nens vno caſu aliquid ad aliquem finem.
Idem ꝛ in alio diſponere intelligitur glo.
eſt que cōiter approbatur. in.l.ſiquis ſeruo
perſuaſerit.C.de furtis. Sed paria ſunt Pa
pam mortuum eē ꝛ non hēre:vel hēre eus
ꝓſus inutilem ꝛ inhabilem ad papatum.
d.c.inter corporalia qḋ bene ſentire vr̄ glo.
in cle.ne Romani.de elec.in verſi. quouis
modo vbi mortem pontificis nālem pari-
ficat:infirmitati vel furori eiuſdem vel cū
recedit ꝛ non vult officium exercere ꝛ ides
et apertius in.d.glo.in verſi.moriente. Er
go quocunqꝫ modo vacet ſedes apoſtolica
Cardinales de electione pontificis et pre-
ambulis ptinētibus ad illam ſine quibus
expediri non poſſent ſe impedient ꝛc.

¶ Fallit quarto p predicta vbi ſedes apo-
ſtolica ēt per mortem vacaret et tanta per-
plexitas:Contentio: Seditio: et altercatio
oriretur inter Cardinales: Principibus
chr̄ianis eiſdem diuerſimode aſſiſtētibus
ꝙ nullo modo poſſe eēt eos ꝑ canonica ele-
ctione vnius Pontificis Ro. concordare.
Tunc.n.concilium per alios quoqꝫ congre
gari poſſet et deberet:vt ſentiunt doc. Ma
xime Pet.de anch.et Jo. de imo. in cle.ne
romani.de elec.vbi in ſimili dicūt ꝙ ſi oēs
Cardinales mortui eēnt concilium gn̄ale
mortuo papa cōuocari deberet pro electiōe
pape:lꝫ alij dixerunt talem electionē ad cle-
rum Ro.tunc deuolui: ſed primam partes
tꝫ et ſequitur.d. Alexandrinus in.d.c.ſyno
dū.i.ij.col.ꝟſi. Adde ēt ꝙ ſi ſede vacāte ꝛc.
Et latius vētilabitur.J.in trac. Quibus ex
cauſis congregari valeat generale concili-
um.verſi.tertia cauſa.

¶ Fallit quinto vbi ſciſma eēt in eccleſia:
et duo vel plures contenderent de papatu.
Quia qlibet ipſoꝝ pretēderet ſe papam eē:
nec cedere vellet aut conciliū congregare:
ꝑut qn̄qꝫ accidit tpe Urbani.vi. quo octo
Cardinales Galli alium pontificem ques
Clementem ſeptimum nuncupauere crea-
uerunt. Sumpta occaſione ꝙ idem Urba-
nus per impreſſionem populi Ro.creatus
fuiſſet.lxxix.di.ſiqs pecunia. ꝺ quo ſciſma-
te ad longum diſputauit. Bal.in trac ques
poſuit poſt rubricam.C.ſiqs aliquē teſta.ꝓ-
hibu.et.d.Cardi.Zaba.in tra. ſeu conſilio.
cl.et poſt lecturam.c.lꝫ de euitanda.de elec.
vbi ponit ſex aut ſeptem modos,ꝓuidendi
ꝙ dicto caſu ſciſma tollatur. Ita vt vnicus
Apoſtolicus ſit et ibi per multas ratiōes
vterqꝫ ipſoꝝ concludit conciliū gn̄ale per
Cardinales et alios cōgregañ.eē ipſis ſciſ
maticis conuocare recuſantibus ad qḋ faci
unt que dicta fuereꝫ.in gn̄ali fallentia:ꝛ in
prima fallentia ſpeciali cum.ſ.Papa eſt he-
reticus. Idem quoqꝫ dōm eēt ſm̄ predicta
vbi eſſet vnicus papa ſciſmaticus:ꝛ qui in
eccleſia dei ſciſma confoueret ꝑut.J.latius
apparebit:cum de cauſis pp quas conciliū
congregari pōt tractabimus. Ad predictā
autem limitationem comprobandam ſuffi
ciat pro nunc.tex.cum apparatu ſuo. in.c.ſi
duo.lxxix.di.cum concor.ꝛc.

¶ Fallit ſexto ꝛ vltimo. Ubi Cardinales:
Imperator ꝛ prelati eccl̄ie ſeu maior ꝛ ſani
or pars catholicoꝝ ex aliquo ꝺlicto Pape:
vel alioꝝ pp qḋ eccleſia ipſa ſcandaliçaret͛.
Premonuiſſent papaꝫ opus eē concilio ge
nerali. Et papa hoc negaret:vel vbi catho-
lici ſaltem aliqui ex maioribus ꝛ grauiori-
bus prelatis ꝛ catholicis dicerent crimen
pape eē hereſim ꝛ ipſe papa id negaret. Et
ſuper hoc dubio,eēt contentio: ꝙ tunc ēt ſi
papa qͣtūcunqꝫ vnicus ꝛ in poſſeſſione pa
patus exñs recuſaret conuocare concilium.
Nihilominus ab alijs poſſet ſine conſenſu
pape. Per rōnes ꝛ iura de qbus ꝫ.congre-
gari:ꝙ.ſ.iudex cauſe preparate ē etiā iudex
cauſe preparantis cum ante oīa cognoſcere:
habeat nunqd ſua ſit iuriſdictio.ff.de iudi.
l.ſiqs ex aliena.ex̄ de reſcrip.ſuper lr̄is vbi
per Panor.ꝛ alios ꝛ per Bart. ꝛ legiſtas.
in.l.preſcriptione.C.ſi cōtra ius vel vtili.pu
bli. Probat͛ i.c.ſi iudex laycus.de ſen. excō.
in.vj.vbi hr̄ ꝙ cū dubitat͛ an aliquis q de
tētus eſt a iudice layco ſit clicus vel nō. Iu
dex eccleſiaſticus.qui eſt iudex clici:non aūt
iudex laycus de hoc dubio cognoſcet. Ergo
in ꝓpoſito:ſicut concilium eſt iudex. pape
heretici ꝛ iudicat ipm̄ pro hereſi. Ita etiaꝫ
erit iudex ad cognoſcēdū nunqd tale crimē
qḋ opponit͛ pape que eſt cā preparans eius
iudicium ſit hereticum nec ne. Item nūqd
pro tali crimine ſit opus ꝯcilio nec ne. Ita

determinat Petrus de monte in trac. ſuo
de ptāte pape: ⁊ concilij §.vj. quero quot ꝑ-
ſone. Et latius Feli.in.d.c.ſuper lris. in.xj.
col. vſi.an ſua ſit iuriſdictio. vbi per aliqua
iura de quibus ibi per eum dicit poſſe infer-
ri ⁊ queri. Atqꝫ ſicut concilium eſt iudex cō
petens vbi agit̄ de crimine pape ſaltem q̄li
ficato iuxta.tex.glo. ⁊ no. in.c.ſi papa.xl.di.
Ita ſit etiam iudex cōpetens in cognoſcen-
do an crimen qd̓ opponit̄ pape ſit tale qua
le eē opꝫ vt concilium iudicare poſſit. Et
concludēdo pro parte affirmatiua adducit
regulam de qua ē vꝫ. ꝙ iudex cauſe prepara
te eſt ēt iudex cauſe ꝑparantis.l.ordinarij.
verſi. ab eo iudice.C.de rei ven.l.minor i ſi.
prin.ff.de euic. Pro quo bene facit qd̓ volu-
it Archi. ⁊ alij in alle.c.ſi papa. ⁊ in.c.in ſi-
dei. vbi concludunt concilium eē iudicem.
⁊ cognoſcere poſſe nō minus de occulta he-
reſi pape q̄ꝫ de manifeſta. Et nunqd illa ſit
hereſis vel non: facit qd̓ dixit Abb. Panor.
in.c.ſi clicus de ſo cōpe.in.viij.col. vſic.ſed
tu dic: ꝙ qn̄ iudex nō hꝫ cognoſcere niſi ſu-
per certa qualitate delicti. Puta ē crimine
notorio vt dicimus: de conſeruatore de of.
dele.c.vlti.lib.vj. Si negat̄ qualitas ſuper
qua fundatur eius iuriſdictio. Puta qꝛ dr̄
tale delictum non eē notorium tunc iudex
qui cognoſcere hꝫ de principali ſi tale erit:
cognoſcet ēt de iſta qualitate tanq̄ꝫ de ꝑpa-
rante: ⁊ ita ꝓcedit gloſa in.c.i.de offi. dele:
⁊ glo.in.c.accuſatus. de hereti.in.vj. vbi dr̄
ꝙ inquiſitor heretice prauitatis: non poteſt
cognoſcere de diuinationibus niſi ſapiant
manifeſtam hereſim. Et tn̄ de hac qualita-
te vꝫ nunqd ſapiant manifeſtam hereſiꝫ co-
gnoſcet tanq̄ꝫ de cā preparante: niſi forte ta
lis cā eēt notoria vt proſequit̄ Geminia.
in.d.c.accuſatus. Per que de primo ad vl-
timum pꝫ concilium cognoſcere dictis ca-
ſibus an ſua ſit iuriſdictio: ⁊ ꝯn̄r congregā
dum per alios eē: cum alr̄ ad hoc vltimum
cognitionis iudicium peruenire non poſſit
vt dcm̄ fuit ar. opꝰ de offi. delega.c.i. iuncta
eius glo.ſi.c.preterea.c. ſignificaſti. ⁊.c.pru-
dentiam.in ſi.cum ſuis concor.

¶ Poſt hec igitur pro expeditione huius
articuli. De tribus querendum eē videt̄.

¶ Primo ad quem ſeu ad quos dictis ca
ſibus ſpectet conuocare generale conciliū.

¶ Scdo qs modus ī ꝯuocādo ſuan dēat.

¶ Tertio quid agendum ſit. ſi papa ſe hu-
iuſmodi congregationi opponat. Penas ⁊
cēſuras eccleſiaſticas fulminādo ꝯtra ꝯuocā-
tes: ⁊ ad talē ꝯuocatōēs ad ꝯciliū ꝓficiſcētes

¶ Quo ad primum queſitum nōnulli do-
ctores non parue auctoritatis ⁊ iuris: ⁊ an
tiquoꝝ conciliorꝝ exemplis: inherentes di-
cere ⁊ arguere voluerunt. ꝙ Papa recuſan
te ꝯcilium gn̄ale cōuocare. Hec conuocatio
primo loco ad Impatores deuoluit̄: cū ipi-
us auctoritas atqꝫ ptās ſit ſubſidiaria ⁊ cō
uertibilis cum auctoritate poteſtate Pape:
ſaltem in his que iuriſdictionis ſunt: qꝛ ſicꝫ
papa Impatoris defectum ſupplet. de ſo.cō
pe.l.ꝫ ex ſuſcepto. cum ſi. ita ⁊ ecōtra. Prout
manifeſte colligit̄ ⁊ ꝓbari vꝫ exemplo con-
ciliorꝝ antiquorꝝ: que in defectum ⁊ pp̄ ipo-
tentiam pape conuocata fuerunt auctoritate
Impatorꝝ: cum tunc non daret̄ facultas pō
tificibus maximis congregandaꝝ ⁊ docen
daꝝ plebium chriſticolaꝝ.xv.di. canones. Vn̄
inquit: Conſtantinus primā Nicenā ſyno
dum ꝯgregari iuſſit. Eiqꝫ ꝑfuit: ac multoꝝ
in ea q̄relas audiuit.xij.q.i. futuram eccliaſ.
ver. idem vero preſidens ⁊ hr̄ in.d.c.cano-
nes. verſi. haꝝ prior. ⁊.xj.q.i. cōtinua. vbi dr̄
ꝙ Conſtantinus Impator preſidens in ſcā
ſynodo que apud Nicā ꝯgregata eſt mul-
toꝝ querelas audiuit ⁊c. Scdam vo in vrbe
Conſtantinopolitana Gratianus ⁊ Theo-
doſius ꝯuocarunt. Tertiam Theodoſius iu
nior ꝯ Neſtorium in Epheſo. Quartā Mar
tianus ꝯtra Euticē in Calcedone. Quintā
item Cōſtātinopolitanam Iuſtinianus cō-
tra Theodorꝝ Meſochemō. Sextā in vrbe
Conſtātinopolitana Conſtantinus Alter.
contra Macharium Antiochenum epm cō-
uocaſſe legunt̄: put ē copioſius apparet i an
notatione diuerſorꝝ ꝯciliorꝝ: ⁊ hr̄.xvj. diſt.c.
Prima aūt ſynodus. in.c.habeo librꝝ. in.c.
gn̄ ⁊ i.c. ſexta ſynodus ⁊ Theodoricus rex
epos ꝯgregauit in vrbe ad ꝯciliuꝫ.xvij. di §.
hinc ēt. ibi cū auctoritas Theodorici regis
ex diuerſis ꝓuincijs ad vrbem Ro. ſacerdo
tes ꝯuenire ꝑcepiſſet vt ſcm̄ cōcilium iudi-
caret ⁊c. Ecce ergo ꝙ Imperator ſupplebat
vices ⁊ defectum Pape in cōuocatione cō
ciliorꝝ gn̄alium. Papa non valente vel ne-
gligente illa conuocare. ¶ Qd̓ qdem rōne
non caret: qꝛ cū Impator ſit eccleſie ⁊ fidei
catholice aduocatus vt hr̄ in.c. venerabiles.
de elec. ⁊ ad ipm ſpectet fidē eccliamqꝫ tue-
ri: ⁊ exaltare. cle. ne romani. de iureiur. ⁊ in
ſc. tibi dn̄o.lxiij.di. intm̄. ꝙ a papa de here-
ſi ſuſpecto: exigere pōt ⁊ ipꝫ interrogare: qd
ſentiat

ſentiat de fide: ꝛ ꝙ declaret ꝓfiteaturq; fidē
quam ts.xxv.q.i.ſattagēdum. vbi dixit Ar-
chi. Poſt laur. ꝙ papa tenet̄ rn̄dere ꝺ hoc.
Quia ſi ſuſpectus eēt de hereſi ꝗ̄tumcūq;
occulta accuſari poſſet. Item cum ipſius im
peratoris intereſt ꝙ pax ac vnitas fidei chri
ſtiane ſeruet̄: non ſolum in vrbe ſed in toto
orbe. ar. in. l. ꝯgruit. ff. de offi. pref. ꝛ in. l. i. §.
qui es. ff. de offi. prefe. vrbis. xcvi. di. Nos ad
fidem. ꝛ cum ſit ſummus princeps ſ̄ oēs re
ges ꝛ principes chr̄ianos. vij. q. i. in apibus.
Cumq; hēat oēs mundi nationes ſubſe. xi.
q. i. §. hec ſiquis. vſ̄. volumus. Sitq; totius
mundi princeps ꝛ dn̄s. ff. ad legem rodi. de
iactu. l. deprecatio. ꝛ in eius ptāte ſint oēs ꝓ
uincie. lxiij. di. hadrianus ꝛ oia que ſunt in
vniuerſo orbe. viij. diſt. quo iur̄. xxiij. q. viij.
conueniot. C. de quadri ꝑſcrip. l. bene a ꝣeno-
ne. Item cum Impator ſit potiſſimum ꝛ
principale membrum concilij poſt papam
in quo iure ꝓprio itereſſe pōt ꝛ ꝺs. Marie
vbi de fide agit̄. xcvj. di. nos ad fides. Ibi in
tereſſe volumus. Non mir̄ ſi dr̄ ꝙ ad ipm̄,
qui inter chr̄ianos oēs poſt papam maior
eſt hmōi concilij congregatio ſpectet. Deus
enim fecit duo magna luminaria in firma
mēto celi luminare maius ꝛ luminare mi-
nus: ꝛ in firmamento ecclie vlis fecit etiā
deus duo magna luminaria ideſt duas in
ſtituit dignitates: que ſunt pontificalis au-
ctoritas ꝛ regalis poteſtas vt dicit tex. for-
malis in. c. ſolite. de maio. ꝛ obe. Ergo defi
ciente luminari maiore qd̓ preeſt diei: lumi
nare minus qd̓ ꝑeſt nocti ſupplet vices ma
ioris. Ad quam concluſionē bene conueni
unt que ſ̄ dicta fuere ꝛ que no. per Inno. ꝛ
doc. in. c. i. de maio. ꝛ obe. in. c. cum oēs. de
conſti. in. c. i. de his que fi. a maio. par. capi.
ꝛ per Bar. ꝛ legiſtas. in. l. oēs ppl̄i. ff. de iuſt.
ꝛ iur. in. l. i. ff. de albo. ſcriben. ꝛ per Bal. ꝛ
alios in. l. obſeruare. C. de decurio. lib. x. qui-
bus in locis ꝛ alibi cōiter cōcludit̄: ꝙ vbi-
cunq; capl̄ꝫ eccleſie cathedralis ſeu alia vni
uerſitas hꝫ caput ſuum: qd̓ eidem preſideat
ad illud tāq; ad maiorem ꝛ digniorem re-
gul̄r ſpectat capl̄ꝫ vel vniuerſitatem ipſam
cōuocare: ſeu quatenus hoc non ſit: ceſſante
conſuetudine vel priuilegio. Ad maiorē di-
gniores vel antiquiorē de vniuerſitate: pro
quo allegat̄. ff. de fide inſtr. l. ſi. ff. de albo. ſcri
ben. l. i. xvij. di. §. ſi. vbi hr̄ ꝙ ſeruandus ē or-
do in prelationibus ꝛ honoribus deferen-
dis. Cum igit̄ clarꝫ ſit impatorem dignio-
rem ꝛ maiorē eē in ecclia iſta catholicoꝝ
poſt papam. Ergo ad ipm̄: papa recuſante
vel negligente ꝑmo loco deuolui dꝫ gn̄alis
concilij cōuocatio. ꝛc. Pro iſta parte argu-
it. Cardi. Zaba. in. d. ſuo tra. ſciſmatis ſub
d. ſuo conſilio. cl. ꝛ extra de elec. poſt. c. licet.
Incipit. Unitatem ecclie ꝛc. in. iiij. q. Et di
cit ꝙ quocunq; caſu papa vel Cardinales
non ſint concordes in conuocando ꝛ non
conuocent dictum concilium vbi opus eſt
ꝙ talis conuocatio ad Imperatorem ſpe-
ctat. Et de hoc dicit videri caſum. lxv. diſt.
c. ſi. vbi hr̄ ꝙ negligente illo ad quē deuol-
uitur congregatio vicinoꝝ epoꝝ ꝓ ordinā
dis epis locoꝝ ꝙ ipſi populi conuocent cō
uicinos epos: ſed Impator repſitat totum
ppl̄ꝫ chr̄ianum cum in eum tranſlata ſit iu
riſdictio ꝛ ptās orbis. ff. de ori. iur. l. ij. §. no-
uiſſime. C. de veteri iur. enuclean. l. i. §. cum
enim. Ergo inquit ipſe deficientibus illis
ad quem primarie ſpectat. Idem Impera-
tor loco ipſoꝝ ſuccedet ꝛ concilium conuo-
cabit. Et ſic . ω. reuolabit ad. A. ꝗ extremi
tas retrahit̄ ad principium. Nam a princi-
pio imperatoris vt dictum fuit ſ̄ conuoca-
bant concilia: ꝫ poſtmodum hec ptās fue-
rit reſeruata pape. Et ita deficiente ꝑuile-
giato res de facili reuertit̄ ad nām ſuam. l.
di. ferrū. nec ē alius magis idoneus dei mi
niſter ad obuiandū periculis fidei ꝛ ecclie
ꝗ̄ ſit imperator qui eſt aduocatus ꝛ defen
ſor ecclie: cui male patrocinaret̄: ſi eam per-
mitteret labi in hereſis: ꝛ quāq; clici vt in-
quit Cardinalis vbi ſ̄ hoc fortaſſe non ha-
beant gratum ꝙ ſi ꝫ Impator in his ſe in
tromittat: tn̄ credendū eſt ꝙ boni clici ꝛ fi-
deles layci hoc hērent acceptum videntes
ꝙ papa ꝛ Cardinales hoc negligerent: vel
nullam facerent congregationem: nulla cā
rōnabili moti. Nec quēpiā moueat: dicit
ipſe. Cardi. ꝙ Imperator ſit laycus ꝛ ꝙ ꝓ
pterea ſit inconueniens ꝙ layci de clericis
vel eoꝝ negocijs ſe impediant: ꝗ layci non
ſimpl̄r ꝛ indiſtincte ꝓhibentur ſe impedi-
re vel iudicare de cauſis ꝛ negocijs clerico-
rum ſed regul̄r. Ubi igit̄ ſpālis ratio ſubeſt
ſecus eſt: ꝗ layci ratione dictāte vel neceſſi
tate vrgente de negocijs ꝛ cauſis clericoꝝ
bene ſe impediant: ſicut diximus eos ſe im
pedire ratione feudi. de for. compe. verꝰ. de
appel. romana. §. dꝫ. li. vj. cum eo qd̓ ibi no.
in glo. ſed hoc caſu non modo ſubeſt rō ſpe
cialis: ſed ſpāliſſima ꝛ neceſſitas vrgentiſſi

ma. Ne ſ. fides catholica ruat: que nimiū periclitari poſſet niſi per viā concilij ꝓuide ret̄ ꝛc. ¶ Poſſet ēt alr̄ quoqꝫ rn̄deri: ꝙ hu iuſmodi conuocatio ad concilium ſaltē q̄n fit per inferiores pape. Non ſit ꝓprie iuriſ dictionalis citatio: ſed potius q̄dam inter pellatio requiſitio ꝛ denunciatio. vt ſupra dixi in alio ꝓpoſito: que denunciationes oc currente neceſſitate fieri pn̄t ſemper ēt per non hn̄tes iuriſdictionem in eos q̄bus de nunciat̄ vt hr̄ in. c. inter vniuerſas de elec. ꝛ in. c. i. de ſup. neg. prela. no. de accuſa. licet. ꝛ in. c. magne de voto. Ergo licet ſuppone remus Imperatorem nullā hr̄e iuriſdictio nem in prelatos ꝛ clericos vocandos: tn̄ vo care eos poſſet ad concilium modo ꝑmiſſo. Ad ꝙ ꝓlati ipſi q̄ð oīno ꝓhdiſci tenent̄: ſaltē reſpectu iurī. Q̄ð recipiūt in eoꝝ ordinatio nibus de iuraiurā. Ego. N. vbi iurant indi ſtincte ire ad concilium cum vocati fuerint. Nec ibi dr̄ magis ſi vocaret̄ a Papa q̄̄ ab Imperatore vel ab alio, ꝛ ſic nō obſtaret mo tiuum: de quo ſ̄. Licet Jo. gloſator ſuſtinēdo rn̄ſionē. d. Card. eam firmare videat̄. xxiij. q. v. principes. vbi ponit aliquos caſus in quibus layci multiplicem habent ptātem ꝛ iuriſdictionem intra eccliam ꝛ inter eos q̄ ſunt de eccleſia per illum tex. ꝛ inter cetera dicit quo ad ꝓpoſitum nr̄m: ꝙ vbicunqꝫ ec cleſiaſtica ptās deficit: ꝙ layci ſupplent eius defectum: ꝛ poteſtatē ipſius exercēt. Q̄ð ni hilominus intellr̄ in patrocinādo. ſ. ſed nō iudicādo vel iuriſdcōnē i clicos exercēdo.

¶ Contra hoc aūt inſurgūt doctores: ꝛ ꝓ ſertim Bal. in tra. de ſciſmate ſeu in allega tione quā poſuit poſt. c. olim de reſcrip. In cipit nouiſſime. Mcccxcvij. Rex francorum ſubtraxit obedientiā dn̄o Bn̄dicto: q̄ tāq̄̄ obſtinatus nolebat ſe ſupponere cōcilio ꝛc. Et dicit ꝙ lꝫ Imperator olim curaret ſciſma ꝛ cōgregaret concilium: eiqꝫ intereſſet. lxxix. di. ſi duo. in ſupraſcrip. vbi Honorius Im perator loqt̄ur: tn̄ ꝙ hodie āmiſit faſces: q̄ reges ſubtraxerunt ei obedientiam: ꝛ ꝓpterea inq̄t ipſe concilium formatum ꝛ eſſentiatum ſeu canonicum de iure nō pōt Imperator fa cere nec ei ꝑſidere: lꝫ q̄̄dam congregationē facti: que potius dr̄ conuēticula facer̄ poſſit. Et rn̄dendo ad ꝑmiſſa que fuerunt pro im peratore inducta: diſtingue (inq̄t ipſe) tp̄a ꝛ ꝯcordabis ſcripturas. Duo. n. quo ad hoc in eccl̄ia ſunt tp̄a. Primum q̄n eccleſia paꝝ militabat ꝛ paꝝ poterat per ſe ſolaꝫ. Et tūc

ꝓp eius impotentiā multa priuilegia ꝯtulit imperatoribus: q̄ poſtea rationabilr̄ eis ſunt ſublata. Q̄ð colligit̄: lxiij. di. nullus laycoꝝ. in. c. hadrianus. el. i. in. c. ego ludouicus. ꝛ in. c. tibi dn̄o. Iūctis ſequit̄. eiꝫ. c. hadrianus. el. ij. ꝛ. c. in ſynodo. ꝛ. c. bene q̄dem. xcvj. di. cum multis ſeq. caplis. Scd̄m v̄o tp̄s fuit de inde cum eccleſia militans plus cepit poſſe q̄̄ imperium tp̄ale. In iſto ergo: ꝛ multo mi nus in nouiſſimis tp̄ibus etatis nr̄e impera tor non pōt ſm̄ eū ius dicere Rome. Nec in regnis illis citare. que ſibi non obediunt q̄ quo ad obedientiā inſpicitur poſſeſſio: ꝛ non mereꝝ ius. C. de ſum. tri. ꝛ fide catho. l. i. vnde ſeqt̄ur dicit ipſe: ꝙ Imperator nō po teſt ꝯuocare gn̄ale cōcilium: nec in vrbe que hoc hꝫ de iure capitis. ff. de religio. l. cum in diuerſis: nec ēt alibi. De iure aūt de facto: pōt ꝯuocare cleꝝ Rome. vel eū q̄ eſt caput cleri totius mundi. ar. ff. de legi. l. de q̄bus. Nec cleꝝ regni Hierlꝫ: ꝛ Sicilie: vt cle. pa ſtoralis. de re. iudi. Nec cleꝝ Francie q̄ illō regnum: nullo iure ſubeſt Imperatori loquē do ſm̄ nouam eccliam vt no. in. c. q̄ð cleri cis de for. compe. ꝛ. lxiij. di. hadrianus. nec in alijs ſilibus regnis ꝛc. ¶ Et lꝫ ad iſta iu ra ꝛ motiua Bal. rn̄deri poſſet: ꝙ nullus dicit ꝙ Imperator iuriſdictiōalr̄ citare poſ ſit prelatos ꝛ clericos ad conciliū: ſed ꝙ pa pa negligente vel recuſante: ipſe ſupplere ha beat vices ꝛ defectum: vocando ꝛ denūciā do: q̄ ipſimet prelati virtute iurī venire te nentur: vt ſ̄. dixi. Tn̄ pro opinione Bal. fac̄ q̄ illamet iura que inducuntur pro Impera tore de q̄bus ſ̄. ſe ipſa limitant. Dum dicūt vel innuunt ꝙ concilia illa que ab impera toribus ꝯuocata fuere ꝓp impotentiam eccl̄ie in adiutorium Ro. Pontificis: vel ipſis iu bentibus: interpellantibus: regn̄tibus: ſeu ipſis approbantibus ꝛ conſentientibus: cō gregata fuerunt. Q̄ð q̄dem ꝓbari maxime vr̄. ij. q. v. mandaſtis. Ibi. ꝙ audiens ꝛ Va lentinianus Auguſtus. Nr̄a auctoritate ſy nodum ꝯgregari iuſſit ꝛ. xvj. di. quaſi ꝑ to. q̄ð ēt colligitur ex tex. in. c. ſexta ſynodus: q̄ prima facie pro parte imperatoris facere vi detur. Ibi, exequente piiſſimo principe Cō ſtantino: intra palatium ſuum: ſimulqꝫ le gatis aplice ſedis: ꝛ epis. cl. reſidētibus ꝛc. Apparet igitur ex iſto tex. ꝓp verbum exe quente declarationem vel mandatum de exequendo ꝑceſſiſſe. Maxime q̄ legati ſedis apoſtolice ꝑfuerunt, ꝺcm̄ concilium māda

to ac

ſo ac iuſſu Pape Agathonis conuocatum fuiſſe. Conſtantino impatore exequēte. Nō aūt ꝙ Conſtantinus propria auctoritate illud ↄuocauerit: ſubdit igitur Bald. vbi ſ. ꝙ imminente caſu ⁊ neceſſitate congregādi conciliū. Et Papa nolente ſeu recuſante illud congregare ꝑut ſ. dctū fuit. Nō imperator ſed Cardinales illud ↄgregare debent: put determinat Hug. expreſſe. in. c. ſi duo. lxxix. di. vbi no. dixit qḋ exiſtente diſcēſione inter Papam ⁊ Cardinales conciliū conuocari dꝫ auctoritate Cardinaliū: ⁊ tūc concilium: ſicut bonus vir: electus ⁊ approbatus a canone determinabit: ſubdit ēt qḋ dicto caſu ſufficit maior pars Cardinaliū. ar. ff. ad municipales. l. qḋ maior pars: imo inquit ipſe maior pars Cardinalium pn̄tium ſufficit. Si ſaltem due partes ſint pn̄tes. ff. qḋ cuiuſqꝫ vniuer. noīe. l. ſi nulli. Nō obſtat dicit ipſe tex. in. c. lꝫ de euitanda. de ele. ꝙ hic non ſumus in electione Pape: de qua loqtur ille tex. ſed ſumus in concilij cōgregatione. Addit ēt qḋ ad conciliū generale de neceſſitate nō ſunt vocādi: niſi epi: vt no. Inno. in. c. graue. de ꝓben. ⁊ dicet ſ. in loco ꝓprio. ⁊ ꝑ ꝓdcā infert ides Bal. ibi ꝙ Cardinales epi ſunt illi ad quos ꝓncipaliter ꝑtinet concilij cōuocatio. ar. xxiij. diſt. in noīe dn̄i. Sed poſtea ſubiungit: ⁊ bn̄ ꝙ Cardinales non ↄuocant concilium vt ſinguli ſed vt collegium: Qḋ qdem Cardinalium collegium maius eſt: ꝗꝫ aliqs ſingularis eps vel patriarcha: lꝫ negandum non ſit qn Cardinales Epi ēt vt ſingulares ſint in concilio alijs ꝓſtantiores. Item non eſt inquit ipſe negandum quin qlibet ſingularis Cardinalis: ēt Diaconus vel ſubdiaconus ſit maior epo Florētino vel Peruſino. ar. in. l. vnica. C. de ꝓpo. labor. ibi. Quos nr̄i lateris comitatus illuſtrat ⁊c. Et in hac cōcilij cōgregatione: que fieret per Cardinales: non reqritur ſm eum auctoritas eius qui ꝓtēdit ſe eē papā. Quia tractatur de ſua exauctoratione ⁊ de cauſa propria ⁊c.

¶ Iſta Hugotionis ſnīa de qua per Bal. vbi ſ. ꝙ. ſ. congregatio concilij ad collegiū dn̄oꝝ Cardinalium primo loco deuoluat. vbi concilio oīno opus eſt: ⁊ papa interpellatus illud facere recuſat: negligit: vel diſſimulat. Oēs fere doctores de hac mā ſcribētes: in cōem quaſi opinionem traxit. Quāuis nec Hugo. nec doc. ipſi iura aliqua hoc ſpecialr ⁊ indiuidue ꝓbantia allegent. Nec preteritoꝝ concilioꝝ exemplis inuenī. Sed arguendo tm̄ a ſili ab vtili ⁊ honeſto: iura in ſilibus caſibus gn̄alr loquentia inducūt inferentes ꝙ collegium Cardinalium defectum Pape primo loco ſupplere dꝫ. Et ꝓpterea hac forte auctoritate ⁊ ↄſyderatione motus Cardi. Zaba. in. d. ſuo tra. ſciſmatis in. iij. q. ſupponendo caſum: tunc forte ī facti contingentia occurrētem. Ubi. ſ. duo de papatu contendunt: ſiue ſint ſiue non ſint in poſſeſſione papatus: vel quaſi: ⁊ nolunt concilium congregare: ad qḋ qdes oīno ſpectat iudicare. Quis ipſoꝝ ſit verus Papa. Quis eoꝝ intruſus ſit: apoſtaticus vel antipapa: ſeu vtrum ambo ↄtendentes deijciendi ⁊ de trono pontificali deturbandi ⁊ expellendi veniant: vt alter vnicus ⁊ verus papa eides ſedi ꝓficiat. lxxix. di. ſi duo forte. iuncta eius prima glo. Dixit ꝙ tunc collegium Cardinalium congregabit concilium. Quia cum ſint in poſſeſſione eligendi papam. de elec. lꝫ in. c. vbi periculum. eo. ti. lib. vj. cle. ne Romani. eo. ti. ⁊. xxiij. di. in noīe dn̄i. Conſequenter ad eos ſpectant oīa que electionem concernunt: vel ſunt ad electionē ↄn̄tia. de elec. vt preterite. ⁊. c. cupiētes §. ad hoc. ⁊ §. ſi vero. lib. vj. Pro hoc. lxv. di. c. ſi. ⁊ qḋ ibi no. in glo. in ver. argū. Nã hoc caſu inquit ipſe: non ſubeſt remediū vt deputet viſitator ecclie Ro. vacanti: quo caſu ipſe viſitator tales vocationē faceret. Quēadmodum ſi deputaret ecclesie Metropolitane: ꝙ tunc conuocādi ſunt cōprouinciales epi: per ipm viſitatorem: vt no. Archi. vij. q. i. pontifices. ⁊ facit. lxvj. di. obitum. ⁊. c. ſi. ⁊ de elec. c. is cui. lib. vj. ſed reſpectu ecclesie Ro. non eſt qui talem viſitatorem deputet: ꝙ talis ptās remanet penes collegium ⁊c. Ibi etiam rn̄d. ad contrarium qḋ contra tex. in. d. cle. ne romani §. irritus monet. Et demum dicit ꝙ ſi cōtingeret ꝙ collegium Cardinalium dicto caſu non concordaret in ipſa conuocatione concilij: vel ex quacunqꝫ cauſa nollet: aut non faceret dictam conuocationem: ꝙ tunc talis conuocatio ad impatores deuoluet. Et de hoc vꝫ caſus ſm eum in. c. ſi. lxv. di. vbi negligente illo ad quem deuoluit cōgregatio: vicinoꝝ epoꝝ pro ordinandis epis locoꝝ ipſi populi conuocant dictos vicinos epos. Sed imperator repn̄tat ppl'm chriānum: cum in ipſ ſit tranſlata oīs iuriſdictio ⁊ ptās vniuerſi orbis. ff. ḋ ori. iur. l. ij. §. nouiſſime. C. de iur.

vete enucle.l.i.§.cum enim. Ergo loco ipſoꝝ
ppſoꝝ ipſe imperatoꝛ hꝫ ſupplere defectus
ipſoꝝ Cardinalium:ꝛ ſic eoꝝ loco cõuoca-
re concilium. Et ita. ꝯ. reuolabit ad. A.ꝛc.
prout dictum quoqꝫ fuit.ꝛ. ¶ Hanc ſniam
Zabarelle ꝛ oĩa fere eius verba: ſequit̃ Pe
trus de monte in libello ſuo de ptãte pape
imperatoris:ꝛ concilij.fol.vj.lꝫ de eo nullã
faciat mentiõem quo ad hoc. ¶ In idem
incidit qđ ſcribit:quo ad iſtam conuocatio
nem Archiepũs Floꝛẽtinus i.iij.parte ſum.
ſue.ti.xxiij.c.ij.§.vij.verſi. dicũt aũt aliqui:
Nec quẽpiam noĩat. Sed dicit ꝙ papa ne-
gligente ꝛ nolente conuocare cõcilium ad
locum idoneum pro aliqua cã ardua immi
nente:ꝙ ptãs congregandi gñale concilium
ſpectat primo ad oẽs Cardinales: qui poſt
papam ſunt maioꝛes clericis: oĩbus alijs.
ar.eius qđ leg.ꝛ no. de maio.ꝛ obe.c.i.per
Inno. Et ꝙ cenſentur vnum coꝛpus cũ pa
pa:ꝛ ꝙ ſede vacãte vel quaſi: vĩ ad eos ſpe
ctare talis ptãs. ¶ Iſtam quoqꝫ opionem
lꝫ confuſe ꝛ inuolute firmare vĩ per diuer-
ſa iura:ꝛ exquiſita quedã argumenta An-
tonius roſellus:in sũma ſua:in trac. de cõ-
cilijs fol.lij.vbi q̃ ad hoc cõcludit: ꝙ Car-
dinales altero de duobus modis conciliũ
conuocare pñt.vꝫ.ſede vacante. Quãdo ali
quod arduum:difficile ꝛ in extricabile du-
bium occurrit:qđ celeritate indiget. Itẽ ꝛ
ſecundo. Quando papa agens in humanis
notoꝛie eſſet hereticus: vel apoſtaticus: ꝙ
tunc iuriſdictio Pape deuoluit̃ ad Cardi-
nales. Si tñ oẽs ſint concoꝛdes:vt hĩ in.c.
vbi periculum.§.idem quoqꝫ.de elec.lib.vj.
Et ideo tãqꝫ hñtes pape auctoꝛitatem: di-
ctis caſibus:poſſent oẽs concoꝛdes conciliũ
conuocare. Citando et auctoꝛiçando: ſicut
faceret ipſe papa. poſſent etiam Cardinales
conuocare conciliũ lꝫ oẽs non eſſent cõcoꝛ-
dantes ſm eum:vbi maioꝛ ps ipſoꝝ conue
niret:ad hoc. Non qdem per viam auctoꝛi
çabilis citationis vel edicti:aut iuriſdictio
nabilis imperij:ſed per viam denunciatio
nis. Monitionis vel requiſitionis. Qđ fie
ri ꝯſueuit vbi non eſt ſupioꝛ:qui poſſit aut
velit facere talem vocationem cum citatio
ne:ſi ĩminet neceſſitas hoc faciendi: vt no.
Inno.ꝛ doc.in.c.cum nobis olim. de elec.
et hmõi. Idem conuocationes:et monitio
nes ſeu reqſitiones pñt facere:vt inqt idem
Inno.et pares:et minoꝛes:et plꝰes:et paucio
res:etiam ſi eſſet vnus de collegio: qui re-
manſiſſet de offi.deleg.cũ cã in prima glo.
vltra medium.no.in.c.qualr. ꝺ cle.nõ reſi.
Et hanc conuocationem debent facere qui
ſunt in potioꝛi gradu poſt papam:et ſic car
dinales epi ꝓ loco ſm ipſum: vt hĩ in.l.i.ff.
de albo.ſcriben. Nam etiam inferioꝛes in-
quit ipſe ſupplent negligentiã pape.xij.q.ij.
ꝙ pp. Sicut Archidiaconus ſupplet defe-
ctum epi.de offi.archi.c.i. Et interdum pa-
pa ſupplet defectus impatoris: vt in.c.lꝫ ex
ſuſcepto.de fo.compe. Et ſic econuerſo pote
rit imperatoꝛ ſupplere defectum vel impo-
tentiam pape:ſi Cardinales ipſi eſſent ne-
gligentes:qui vtiqꝫ dicerentur negligentes:
ſi ſtatꝫ ꝙ defectus pape eſſet notoꝛius:ipſi
Cardinales non conuocarent concilium:
vt hĩ.ar.in.c.romana.§.notoꝛia. de cenſi.li.
vj. Quare concludit ipſe ꝙ ſubſiſtente ne-
ceſſitate hanc vocationem facere poterunt:
Cardinales vel etiam imperatoꝛ: quoniã
eius intereſt quod ſit pax: non ſolum in vr
be ſed etiam in toto oꝛbe. xvij.di.§.Hinc ꝛc.
Dñs Jo.de turre cre. qui multum ſtudio-
ſus fuit dignitatis papalis. Et quãtum põt
ſuſtentare nititur:ꝙ concilium generale fie
ri non poſſit ſine cõſenſu et auctoꝛitate pa-
pe:tandẽ in ſum. ſua. de eccleſia.li.iij.c.viij.
adꝰ tertiã et quartam rõnem argumentoꝝ
in contrarium adductoꝝ veritatis neceſſi-
tate compulſus: fatetur ꝙ ſi caſus occurre-
ret:in quo periculum immineret vli eccle:
niſi ei ꝓuideretur mediante concilio gñal
li:ſi papa requiſitus per dños Cardinales
et per alios catholicos:maxime per eccleſie
prelatos ꝛ principes: ꝙ concilium pro tali
neceſſitate congregare deberet: nollet in ve
ritate illud congregare:nec dare auctoꝛitates
congregandi. Preſertim ſi immineret peri
culum pp hereſis:tunc Papa eſſet ſuſpectus
de hereſi:ꝛ per ꝯñs dubius in fide: ꝛ in pa
patu. Et ppea iꝰs ad alios pertinebit cõgre
gatio ipſius concilij:qđ aũt Papa dicto ca
ſu nolendo.ſ.conciliũ congregare:ſuſpectus
ſit de hereſi:ꝓbat̃ aperte ſm eũ in.c.erroꝛ.
lxxxiij.di.vbi dĩ ꝙ erroꝛ cui non reſiſtit̃ ap
probat̃. Et v̾itas cum minime defenſat̃:op-
primit̃:negligere qppe cũ poſſis: perturba
re peruerſos:nihil aliud eſt qꝫ fouere. Nec
caret ſcrupulo ſocietatis occulte:qui manife
ſto facinoꝛi deſinit obuiare ꝛc. ¶ Poſt hec
concoꝛdãdo rões ꝛ iura:que dicunt:qđ ad
Papam ſpectare non põt cõcilij congrega-
tio:cum de ipſius criminibus ꝛ cã agit̃. Et
iura

iura que dicunt ad ſolum Papam ſpectare
gn̄alis concilij congregationē. Dicit ꝙ iſta
vltima iura intelligunt̄: cū in concilio ſunt
edendi canones ⁊ leges ad regimen vlis ec
cleſie: ⁊ ad directionem ⁊ reformationē oi-
um fideliū: quoꝝ princeps: paſtor: director
⁊ magr̄ eſt Ro. pontifex. Unde dcō caſu ad
ipſius auctoritatem tanq̄ȝ ad principē ſpe-
ctat congregare vl̄e concilium. Illa vō alia
iura ⁊ rōnes: que contra eum adducunt̄ in
telligunt̄: vbi agit̄ de cōgregatione concilij
ſupra facto ipſius Pape: q2 tunc cōgregatio
non ſpectat ad ipm̄. Un̄ volendo circa hu-
iuſmodi congregationem ponere praticas
⁊ modum cōgregandi. Dicit ipſe: ꝙ in ca-
ſu in quo Papa eſſet diffamatus vehemen
ter: et maxime apud graues et doctos viros
de hereſi: que diffamatio ſine ſcandalo ec-
cleſie vel periculo fidei diſſimulari aut tolle
rari non poſſet: tunc talis pratica /iudicio
ſuo/ ſeruanda erit: que mihi quoq; non ſine
rōnabili fundamento plurimum ſatiſfacit:
per iura ⁊ rōnes ſuas ⁊ alioꝝ et de qbus. T.
vȝ. Ut papa an̄ oīa reqrat̄ per Cardinales:
per impatorem: aut aliquos alios pncipes:
prelatos vel xp̄i fideles. Prioribus vel negli
gētibus: vel recuſantibus: vt ſcitas ſua abo
leat a ſe p̄dcās infamiam: qua laborat: q. ſ.
ſuſpectus ſit de hereſi: fidem catholicas pu-
blice confitendo: maxime circa tales et ta-
les articulos: ſuper qbus publice diffamat̄:
⁊ ꝙ confeſſionem et fidem quam tȝ: p eius
patentes lr̄as denunciet: maxime in locis
in quibus talis eius īfamia debacchat̄. Iſtā
praticam ſeruatas fuiſſe dicit: pro parte pn-
cipaliori circa Paulum aplʒ. Actuū. xx. qui
cum diffamatus eſſet apud credentes ex iu
deis: ꝙ p̄dicaret legem Moyſi non eſſe ſer
uandas: Conſilio bti Iacobi et ſenioꝝ: qui
erant Hieroſolymis congregati: ingreſſus
templū ⁊ purificatus more iudeoꝝ abole-
uit infamiam ſuam. Hanc etiam praticam
a parte poſt: ſeruauit concilius Conſtātien.
citando et vocando Io. papā. xxiij. Eus mo
nendo ꝙ rediret ſeq; purgaret contra ſcir-
ma ꝙ fouere videbat̄. Item cōtra notoria
crimina ſua ſymōie dilapidationes bono-
rum eccleſie et alia plurima qbus eu3 labo-
rare ꝯſtabat: vt pȝ in citatiōe dicti concilij
in eiuſdem geſtis: quā praticam Baſilienſe
quoq; concilium contra Eugeniū quartus
ſeruauit: eū ſepius monendo: ꝑut in pluri-
bus ſeſſionibus dicti concilij conſtat et in

lr̄is dn̄i Iuliani Cardinalis ſcti Angeli:
tunc eidem concilio p̄ſidentis: quas Eneas
picolominus in geſtis eiuſdem concilij a
ſe conſcriptis ad lr̄am ponit fol. lxxj. incipi
unt Btiſſime pr̄. Poſt deuota pedū oſcula
btōꝝ multa me cogunt ⁊c. Si vero inquit
ipſe contingeret: ꝙ Papa requiſitus nollet
hoc facere: tunc reqrendus eſſet vt congre-
garet concilium vl̄e: ſeu vt auctoritates da-
ret illud congregandi: ſi hoc faciet tunc cō-
cilium inquiret de veritate diffamationis.
Si vō nec illud congregare: nec illud cōgre
gandi alijs auctoritatem p̄bere vellet. Tūc
dn̄i Cardinales qui p̄ſtantiora membra ec
cleſie Ro. ſunt. Quibus potiſſime incūbit
neceſſitatibus eccleſie vl̄is ꝓuidere: et imi-
nentibus periculis illius obuiare: debent
conuocare et cōgregare prelatos eccleſie ad
inqrendum de v̄itate infamie: et nunquid
Papa ſit v̄aciter hereticus vel non. Ubi ve
ro Cardinales hoc nollent facere: tunc im-
perator aut principes xp̄iani poſſent hoc fa
cere ⁊c. ¶ In eandem etiā ſn̄iam decurrit
Auguſti. de Anchona i ſum. ſua. de eccliſti
ca ptāte. q. v. arti. vj. vbi in ſolute. q. dicit: ꝙ
ſicut papa mortuo poteſtas eius remāet in
collegio Cardinalium vel in collegio vni-
uerſalis eccleſie: ſic etiam Papa in hereſi
dep̄henſo ſtatim ipſo facto poteſtas eius re-
manet in eccleſia: q2 ſolum per tale crimen
Papa deſinit eſſe papa. Per talem igit̄ po
teſtatem eccleſia poſſet illum damnare: ſic
per talē ptātem p̄t alium ſibi p̄ficere: q2 ma
gis p̄iculoſa eſt h̄ēſis capitis q̄ȝ mēbroꝝ ⁊c.
Et ſubdit in r̄n̄ſione primi argumenti: qꝺ
dum papa eſt Papa: ꝯcilium cōgregari nō
dȝ: niſi auctoritate eius. Sed per crimē he-
reſis papa deſinit eſſe Papa: ideo in tali ca
ſu eius auctoritas non reqreret̄. Sed ſuffice
ret auctoritas collegij ⁊ alioꝝ ep̄oꝝ: ac do-
ctoꝝ ſacre ſcripture. Nam lȝ inqt ipſe i qō-
nibus terminandis: auctoritas Pape: dum
eſt Papa: ſit neceſſaria: tn̄ cum deſinit eſſe
papa pp̄ eius crimen hereſis: auctoritas il-
la remanet in eccleſia ⁊c. ¶ Hoc idem aper
tius lȝ ſimplicius ſcribit Io. Gerſon. Can
cellarius Pariſinus. in trac. de eccliaſtica
ptāte. cōſyderatione. xj. ſub lr̄a. F. col. ij. cir-
ca ſi. Ubi in ꝓpoſito nr̄o dixit: qꝺ gn̄ale cō
cilium ſua rōne formali includit de neceſſi
tate papalem auctoritatem: ſiue papa ſit ſi-
ue nō ſit: q2 ſi papa eſt ⁊ vult facere debitus
ſuum de ꝯuocando concilium: certe dȝ au-

ctoꝛiçari per ipſm. Si ꝟo pertinaciter renuit
in deſtructionem eccleſie. Jam tunc agēdū
eſt: ac ſi non eſſet. Et remanet in eccleſia po
teſtas ſe ipſam congregandi: ⁊ ſibi ꝓuiden
di ac oꝛdinandi de ptāte papali, ſicut de ca
pitulo. ⁊ Decano. vel de vniuerſitate ⁊ re-
ctoꝛe ſuo moꝛtuo diceret ⁊c. Idē proſequi-
tur. xij. cōſyderatione ſub lr̄a. N. in. i. col. ⁊
ſeq. vbi dixit qꝺ congregatio concilij legiti
me facta dr̄ regulr̄. Qn̄ eſt facta auctoꝛitate
pape: ſicut inqt ipſe ſonant decreta ⁊ decre-
tales innumere. ¶ Excipiuntur tn̄ ſm eus
tres caſus. In qbus congregatio concilii ge
neralis ſit legitime ſine papa: vnus dus de
ſijt eē per moꝛtem nālem vel ciuiles ſeu ca-
nonicam: que eſt depoſitio: vel ſi cadat in ꝑ
petuam amentiam: ſeu ſi ad eum captiuatū
non pateat acceſſus. Alius dum ſufficiēter
reqſitus de conuocando concilium renuit
contumaciter in ꝑniciem eccleſie: ꝑſertim ſi
hoc tangit ipſm. Tertio ſi conciliū poſteaq̄
eſt a papa legitime congregatū: ſtatuat cer-
tum tpꝰs ⁊ locum pro celebrando gn̄ali con-
cilio: ſicut qꝺ. ſ. triēnium vel decennium: vel
de decēnio in decēniū, et vbi Papa renue-
ret, congregari debeat. Nec refert inqt ipſe
in ꝑ ⁊ 2° caſu per quos conuocet̄ concilium.
Dūmodo ꝯgreget̄ queādmodum fuit Pi-
ſis ⁊c. Rōnem ꝟo quare dictis caſibus con
gregari poſſit per eccleſiam reddit in tra-
ctatu de auferribilitate pape: conſyderatio-
ne. x. ſub lr̄a. L. in vlt. col. vbi inqt qꝺ ſpon-
ſus ⁊ ſponſa iudicari non debent ad impa
ria: ſed ſponſus inqt ipſe pōt dare libellum
repudij ſponſe delinqnti. Ergo in pari vel
potiori rōne hoc idē facere poterit ipſa ſpō
ſa contra ſponſum: vt qꝛ ꝓſtituere querit eā
q̄ntū in eo eſt vel tyrānide ſeua tractat eā:
laniando eam vel placitando bona ſua diſ
ſipando: vel qꝛ abuti conat̄ ea in ꝑnidem ſi
lioꝝ. Nullum qppe ſtatum: nullum gradus
dignitatis: nullum miniſtrationis genus:
dedit deus: inqt ipſe: niſi in edificationem
ſuam ⁊ vtilitatem cōem: ps ad Epheſi. iiij.
⁊ ad Coꝛinth vi. Dedit vtiq̄ ad pacē. Cu-
ius fines poſuit paces ſm pſal. ⁊c. ¶ Patet
igit̄ ex oībus iſtis ⁊ alijs plibus clariſſimo
rum doctoꝝ auctoꝛitatibus cōem ſcribētiū
eſſe ſniam. qꝺ collegium Cardinalium pri
mo loco: Impatoꝛ ꝟo ſcꝺo loco Pape defe-
ctum circa gn̄alis concilij cōuocationē ſup-
pleat: rōnibus ⁊ cauſis ſ. prime deductis.
Et ne ꝓuiſio iſta conuocandi ⁊ congregā-
di cōcilium q̄ valde eſt neceſſaria in eccle
ſia dei aliquo caſu deeſſe poſſit. Addūt do
ctores alios quoq̄ modos: ⁊ als perſonas:
que gn̄ale concilium cōuocare poſſint: vbi
Cardinales: vel Impatoꝛ debite interpel-
lati ⁊ certioꝛati de neceſſaria cōuocatione
concilij: hoc facere recuſarent: negligerent:
ꝓcraſtinarent, vel ommitterent. Unde di-
xit Cardi. çabarel. in. d. ſuo trac. ſciſmatis.
in. v. q. ex dictis. Inno. in ſili. in. c. ij. de no.
ope. nuncia. qꝺ vltra collegium Cardinaliū
vel Impatoꝛem aliter quoq̄ ⁊ per alios cō
cilium gn̄ale congregari poterit in defectū
pape. vꝫ. ſi due ptes ipſius concilij: q̄nocūq̄
conuenirent: poſſent alios vocare, qui com
mode vocari poſſent: qꝺ ſi talr̄ vocati non
venirent: ipſi ꝓcedere poſſent ad faciendum
qꝺ inſtat. Sed qm̄ hec via vr̄ hēre multam
difficultatem, prout inqt ipſemet Cardi. vt
. ſ. due partes per ſe ꝯueniāt: poſſet foꝛte da
ri modus qꝺ Impatoꝛ gn̄alr̄ cōuocaret ꝑ-
latos ꝓ refoꝛmatione multoꝝ ſibi incūben
tium qꝺ ſm eum facere pōt. Et ꝑlati ſibi in
hoc parere tenent̄: vt no. Inno. in. c. cū pa-
rati: de appel. Et ita poſſet eſſe qꝺ due ptes
conuenirent: que vocarent tertiam: ſed mi-
hi vr̄ qꝺ hac via non bene ēt ꝓuideat̄: nec
tollatur ꝑplexitas: ſuppoſito ꝓut ſ. ſuppone-
bamus: qꝺ Impatoꝛ hoc facere recuſaret:
vel negligeret: aut diſſimularet. Quinimo
ſi ēt ſupponeremus qꝺ Impatoꝛ hoc face-
re vellet: hoc non ꝓcederet de iure iudicio
meo: qꝺ. ſ. ꝑlati tenerent̄ parere Impatoꝛi.
Nec Inno. hoc ſimplr̄ dicit: nec ita indiſti-
cte ꝓut allega. immo dicit ipſe multa circa
hanc Impatoꝛis vocationem eſſe conſyde-
rāda: ⁊ inter alia ipſe loqui ⁊ intelligere vr̄
de prelatis tenentibus regalia vel feuda ab
ipſo Impatoꝛe: ſeu a Regibus a qbus vo-
cantur: ⁊ ꝉ quo ad oꝛdinarios aliud dicere
videat̄. Tn̄ aliam quoq̄ difficultatem tan
git: que de facili contingere poſſet: que his
diebus a nobis viſa ⁊ audita fuit. vꝫ: Quid
dicendum cum papa vocat ad ſe ꝑlatos: ⁊
Rex vel Impatoꝛ eoſdem ad ſe vocant. Et
circa hoc dicit ipſe qꝺ pape ſemper obediē
dum potius erit: tum rōne honoꝛis: tuꝫ ēt
rōne iuriſdictionis: dicta regis vel Impa
toꝛis ꝑceptione non obſtante. xj. q. iij. qui re
ſiſtit ⁊c. Sed quicqd ſit: ſi daretur caſus qꝺ
dicte due partes q̄nocunq̄ aut qualr̄cunq̄
cōuenirent: bona ⁊ tuta videretur ꝓuiſio.
Quod ēt approbat Archieps̄ Floꝛētinus

in. iij.

in.iij.pte ſum.ſue.ti.xxiij.c.ij.§.vij.alle. Jn-
no.in.d.c.ij.de no.ope.nunci. Is pſupponat
hoc pcedere, vbi due partes eſſent iam con
gregate:ſed ſi dicte due partes nõ eſſent cõ
gregate:tunc dicit ipſe vr hre locum ordo:
de quo.ſ.vʒ.qḋ p deuoluatur talis congre-
gatio ad Cardinales: deinde ad impatorẽ.
¶ Ceſſantibus aũt pdictis tribus modis
ꝯuocationis:poterunt alij quoqꝫ plati ma-
iores:vnus vel ples talem vocationem fa-
cere.ar.eoꝝ que no. Jnno.in.c.i.de maio.ꝛ
obe.vbi no.dicit qḋ deficiente eo:qui de iu
re vel cõſuetudine ſolitus eſt vocare capiꝫ
maior qui ibi reperitur ſeu prior vocabit il
lud:ꝛ alij debent ei intendere.C.de offi. pfe.
preto.l.i.ꝛ.ij.C.de ſacri.proxi. ſcri.l.vbicũqꝫ.
ff.de tuto.l.ij.C.de offi.magiſ. offi.l.nemo.ff.
de albo.ſcriben.l.i.lxxiij.di.c.ſi.lxxiiij.diſt.c.
epoꝝ.xvij.§.ſi. Nam ex quo iſti pre alijs ho
norãtur:ꝛ onus ſentire debent. Et iſta per
predicta fuit ẽt opinio.d.Cardi. çabarel.in
.d.ſuo tracta.ſciſmatis.in.iij.q. Que3 licet
quo ad hoc nõ referat:tñ quaſi ad lrãm ſe-
quitur.d.Petrus de monte in dicto ſuo li-
bello de ptãte pape:Jmpatoris: ꝛ concilij.
fol.vj.qui addit ſe alium quoqꝫ modũ con
gregandi concilij ſm quordã repiſſe.vʒ.qḋ
conuocetur ad mandatũ patriarchaꝝ:pri-
matum:ꝛ Metropolitanoꝝ: qui bene pñt
ſubditos ſuos vocare ad illud: vt pbatur.
xviij.di.ſi epũs:ꝛ ſic illud qḋ non eſſet alijs
licitum de iure:neceſſitas ꝛ pplexitas: dicit
ipſe,facit licitum:quia neceſſitas non habet
legem.de reg.iur.qḋ non eſt licitum. de ob
ſer.ieiunio.c.ij.in ſi.de conſue.quanto.cum
ſimi.pro hoc quoqꝫ facit ſm eum:quod no.
xviij.di.pp. Nam ls cõcilium puinciale nõ
poſſit congregari ſine licentia Metropoli-
tani:vt ibi tñ ſi puincia non hʒ Metropo
litanum poterit concilium per epõs ipſos
prouinciales cõgregari.lxvj.di.ſi forte. Qḋ
ſi hoc pmittitur in concilio ſynodali: quã-
to magis fieri poterit p concilio gñali con
uocando:p ſubleuãdo ſtatu vlis eccleſie.Et
hanc partes dicit tenere Archi.poſt Laur.
xviij.di.placuit.vbi dixit ibi in ver.grauio
ris.qḋ ſi Archiepũs mortuus eſſet: Epi ni-
hilominus pñt cõcilium puinciale celebra-
re.ar.lxvj.di.ſi forte. Hec prouiſio pcedere
forte poſſet:vbi oẽs patriarche. primates:ꝛ
Metropolitani eſſent concordes:ſed nõ mi
norem difficultatem haberet:qꝫ pcedens de
duabus partibus cõgregatis:vt.ſ. Et ppea

idem Petrus de monte vbi.ſ.alius etiam
modum ſe excogitaſſe dixit.vʒ. qḋ plati in
hmõi perplexitatibus:petant licentiam ab
illo ſummo pontifice:ſub cuius obedientia
degunt:conueniendi ſeu congregandi ſe ad
aliquem idoneum locũ pro gñali concilio
celebrando,ꝛ tunc ea obtenta vel non obtẽ
ta:ſe nihilominus congregent: Quod gdẽ
de iure ſatiſfieri poſſe vr ſm eum:qꝛ ſubdi-
tus põt exercere ptãtẽ ſibi limitatiue a iure
conceſſam. Dũmodo id cum licentia ſupio
ris faciat:ꝛ ſi ipſe ſuperior talr reqſitus: ſi-
ne iuſta cã hmõi licentiam denegat. poteſt
nihilominus idem ſubditus eandem ptãtẽ
exercere. Caſus eſt inqt ipſe. de ſup.neg.pla.
c.i.de regula.c.ls.lxxxix.di. volumus in gl.in
ver.clerus.ſed ſubditi ad concilium ſe con
gregare pñt de licẽtia pape.xvij.di. per to.
Ergo ſi papa de hoc reqſitus ſine iuſta cã
eis denegat licentiam:poterunt ipſimet p-
pria auctoritate ſe congregare. Et hec rõ ſʒ
eum vr eſſe multum fortis intelligenti. Nã
ſi pro ſaluanda aĩa vnius monacelli: licitus
eſt ei tranſire ad arctiorem regulam petita
licentia a ſuperiore:ꝛ non obtenta:vt eſt ca
ſus in.d.c.ls.de regula. qñto magis vt pcu
retur ſalus tot aĩaꝝ:ꝛ vt diſcrimina: pica-
la ꝛ ſciſmata vlis eccleſie tollantur:licitum
erit oĩbus venire ad ſynodum tali licentia
petita ꝛ non obtenta a papa. Cum in hoc
vſetur publica vtilitas eccleſie:cui maxime
eſt fauendum:vt no.de poſtu.pla.bone.el.i.
de renuncia.niſi cum pridem.C.cõia de lega.
aucten.res que.facit quod voluit Jnno. in
c.cum ad monaſterius.de ſta.mo. per illud
quod hr in.d.c.ls qḋ.ſ.ſufficiat licentias pe-
tere a ſuperiore ls non obtineatur. Quod
gdem non ſolum hʒ locum in caſu ſuo de
quo ibi:ſed etiã in alijs caſibus in qbus ver
ſatur publica vtilitas. Quod gdes dicit eſſe
notandum ꝛ perpetuo menti tenendũ: qꝛ
facit ad multa:ergo ꝯcludendo quo ad hoc
dicit ipſe canones qui dicunt cõcilium cõ-
gregãdum eſſe auctoritate pape.xvij.di.cũ
ſi. Jntelligũtur qñ concilium congregare
tur pro alia cã qꝫ pro hereſi apſtci: vel etias
qñ non fieret pro hereſi vel cã ſua:vbi reqſi
tus ſuum non denegaret aſſenſum. Si aũt
diceremus contrariũ,fruſtatoria eſſet pui
ſio iuris: que hʒ qḋ concilium cognoſcere
poſſit de hereſi pape.xl.di.ſi papa,ſi i facul-
tate pape eſſet impedire concilij congrega-
gatiões:nolendo.ſ.ꝫ pbere aſſenſus ſuũ ꝛc.

Hec quoqꝫ prouiſio dñi Petri ď monte hs perplexam difficultates ꝓſupponẽdo ꝙ prelati per ſe conuenire debeant ⁊ regrere licẽtiã ſe congregandi in concilio a ſummo põtifice:q꜡ forte pauci repirent. Qui hoc facere vellent vel auderent. Attñ accõmodari poſſet pro rõne cõgregationis deuolute ad dños Cardinales:vel ad impatores:vel ad quatuor principales patriarchas, vel ad alios prelatos vnius obedientie:ſeu vnius ꝓuincie:qui ſeruato ordine deuolutionis:cum ad inferiores deuoluta eẽt congregatio cõcordes eſſent in hoc. ¶ Sequendo igĩt ordinem deuolutionis congregandi concilij dici poſſet ſm doc. ꝓdictos: ⁊ maxime ſm .d. Archiepm Florentinum.in.d.iij. parte ſum.ſue.ti.xxiij.c.ij.§.vij.verſi. Dicunt autẽ aliqui:qď ſi dñi Cardinales ad quos.ꝓ loco ſpectat:vt dcm̃ fuit.ꝫ recuſarẽt:vel negligerent:illud ꝯgregare:talis congregatio deuolueř:ad quatuor principales patriarchas ⁊ ꝓcipue ad Conſtantinopolitanum:cuius ſedes primum locum obtinet poſt Ro.põtificem:vt ꝑ.xxij.di. conſtantinopolitane: ⁊ de priui.antiqua.cum ſi. Qď tñ dicit intelligendum:vbi patriarcha eſt catholicus. Et q̃uis alij talem congregatiõem ad imperatorem. Scdõ loco poſt Cardinales deuolui dẽre ſcribant:ꝓut ꝫmeminimus: tñ idem Archieꝑs. Tertio loco poſt patriarchas ad Impatorem. Quarto ad Reges. Quinto ad alios ꝓncipes congregationes ipſam deuolui ſcribit.q꜡ inqt ipſe ptãs vnius gradatim deuoluiť ad alium pp ꝓcedẽtium negligentiam:ar.de elec. cum in cunctis.de concer.ꝓben.c.ij. ¶ Idẽ quoqꝫ quo ad hmõi deuolutiõem ſentit.d. Jo. de turre crema.in ſum.ſua.de eccleſia.li.iij.c.viij. vbi dicit ꝙ ſi Cardinales nollent conciliũ congregare:ꝙ impator aut principes chriani poſſent hoc facere,vel ẽt ipſimet prelati eccleſie in telligentes vehementem ſuſpitionem de hereſi pape poſſent ſeipſos congregare. Prout factũ fuiſſe legimus tpe Marcellini pape:vt hř.xxi.di.nunc aũt. ¶ Et dixit etiam Antonius roſel. in ꝓpoſito in.d. ſumma.in tra.de concilijs.fol.lij.ꝙ inferiores qñqꝫ ſupplent negligẽtiam vel defectus pape.xi j.q.ij.q꜡ pp. Unde poterit etiam:inquit ipſe:quilibet chri fidelis alijs ꝓlatis ⁊ principibus chrianis negligentibus conciliũ conuocare:ar.optimo.lxv.di.in.c.ſi forte.vbi ad lrãm dř:ſi forte in ꝓuincia vnum tñ remanere contigerit eꝑm:ſuperſtes eꝑs cõuocet eꝑos vicine ꝓuicie:⁊ cũ eis ordiet cõprouinciales ſibi eꝑos:qď ſi facer̃ neglexerit: ꝑpři ꝯueniant eꝑos vicine ꝓuincie ⁊c. ¶ Sit ergo vera ⁊ indubitata ꝯclõ: collectis ⁊ conſyderatis oĩbus ꝓmiſſis:ꝙ iminente cã neceſſaria congregandi conciliũ gñale. Papa impedito impedimento nãli:vel aliter ita ꝙ illud conuocare de facto non valeat:ſeu eo nolente:recuſante:diſſimulante: vel ꝓcraſtinante illud cõgregare. Hmõi cõgregatio:primo ⁊ ꝓncipalr ſpectabit ad collegium dñoꝝ Cardinalium per iura: rões: ⁊ auctoritates ꝓdcãs. Et maxime q꜡ papa mortuo nãlr: ad ipſos dños Cardinales ſpectat ꝓuidere eccleſie vl:⁊ nõ modo de futuro pontifice:ſed ẽt de alijs:que ſpectãt ad regimen ⁊ conſeruationẽ fidei: ⁊ ad ſuſtentationem eccleſie.⁊ de oĩ imminenti ⁊ graui periculo:qď tunc tpe.ſ.vacationis ſedis aplice occurreret tractare:⁊ quantum i eis fuerit:expedire,vt eſt tex.no.⁊ formalis.i.c. vbi ꝑiculum §.idem quoqꝫ.de ele.li.vj.vbi expreſſe dř ꝙ vbi neceſſitas adeo vrgẽs incideret:ꝙ eos oporteret de terra ipſius eccleſie defendenda:vel eius parte aliqua:vel vbi aliquid tam grãde ⁊ tam euidens ꝑiculum immineret:ꝙ oĩbus ⁊ ſingulis Cardinalibus pñtibus concorditer videreť illi celeriter occurrendum. Ipſi Cardinales oĩmodam ptãtem ⁊ iuriſdictionem hñt,ꝓuidẽdi circa ꝓmiſſa. Si ergo Cardinales defectum pape mortui ſupplere poterunt occurrente aliquo graui ꝑiculo. Ergo idem facere ẽt poterunt:papa viuente:recuſante cõcilium congregare:ſeu ipſo heretico:ſciſmatico:inutili:⁊ reprobo exiſtente: cum paria ſint papam mortuum eſſe: ⁊ inutilem hře. de tranſla.inter corporalia: in alijs.n.vt inquit glo.ibi mortuus reputať:de peni.di.i. c.porro §.hoc ides.verſi.ſcindite. no. Inno. in.c.ex parte de verb.ſig. Ubi.n.maius ꝑiculum intendiť:ibi ꝓculdubio citius ⁊ plenius eſt conſulendum.d.c.vbi ꝑiculum.cũ ſi. Sed nullum poteſt eẽ in eccleſia dei maius ꝑiculum:q̃ꝫ vbi hereſes:apoſtaſie:errores intollerabiles,in eccleſia dei vigent:q̃ꝫ vbi papa eſt hereticus:ſciſmaticus: apoſtaticus:notorius: ⁊ incorrigibilis criminoſus. Per quem ſtatus vlis eccleſie decoloret:⁊ oẽs catholici ſcandalizenť:vt dic glo. vulgaris ⁊ totiens repetita in.c.ſi papa.xl. di. Ergo non alr pñt ⁊ debent Cardinales

concilium

conciliũ conuocare: papa recuſante ꝛ in-
tili exiſtente: q̄ꝫ ſi mortuus eſſet vt predixi-
mus. Et optime ꝓbat̃ tam quo ad requiſitio
nem: q̄ꝫ quo ad congregationẽ concilij: aut
delationem ad illud: ar. c. paſtoralis. de cle-
ri. egro §. ſi aũt. vbi dr̃: ꝙ ſi epũs ad ſui execu
tionem officij reddat̃ inutilis: ꝛ coadiuto-
rem aſſumere: vel habere noluerit: ꝫ a capi
tulo requiſitus ꝓprio ſe illius non indigere
ſuffragio: forſitan aſſerendo: tũc capl̃ꝫ nil in
nouando eius ſtatum: ꝛ ſingula ad ſummi
pontificis noticiam referre: ꝛ deducere de-
bent ꝛc. Qd̃ bene ꝓcedit: cũ ipſi dñi Car
dinales ſint capl̃ꝫ ꝛ membra pape, ac pars
corporis ſui ꝛ filij ſpãles ſedis aplice. de pe
nis. c. felicis. li. vj. ſintq̄ꝫ ꝛ dicãt̃ huius nr̃e
militantis eccleſie: ꝛ totius orbis Cardi-
nes. xxij. di. ſacroſctã. ſacerdotes Leuitici ge
neris: ad quos ardua quecunq̄ꝫ negocia: ꝛ
difficillima iudicia referri debent. c. per ve-
nerabilem. qui. fil. ſint legi. ¶ Unde ex pre-
miſſis forte attentari poſſet: ꝙ collegiũ car.
dinalium dicto caſu: conciliũ ẽt iuriſdi-
ctionalr̃ per edicta ꝛ per citationes pena-
les conuocare poſſet: cum ſede vacante iu-
riſdictio papalis: ſaltẽ in his arduis ꝛ pi-
culoſis negocijs deuoluat̃ ad eos per tex.
ꝛ no. in. d. c. vbi piculum §. idem quoq̄ꝫ. et
in cle. ne romani. de elec. vbi per doc. maxi-
me aũt per Jo. de ligna. et per Bart. in. l.
vbi abſunt. ff. de tuto. et curato. dat̃. ab his.
qui per illum tex. no. dicit. ꝙ vacante papa
tu iuriſdictio remanet apud collegiũ Car-
dinaliũ: de quo tñ remittit ad no. per Jn-
no. in. c. i. et. ij. de maio. et obe. qd̃ etiam ſen
tit. d. Alexandrinus. in. c. ſynodus. xvij. di.
in. ij. col. alleg. glo. in. d. cle. ne romani. gcqd
ſcripſerit Auguſtinus de Anchona. in ſũ.
de ptãte pape. q. iij. art. viij. ¶ Et pro quo
facit ꝙ qñ aliqd expediendũ eſt per ſupio-
rem: puta per epũm vel papam: de conſenſu
ſeu conſilio ſui capl̃i: eo defuncto vel ſuſpen
ſo. Si eſt in mora petendi habilitationes et
expediendi actum: capl̃ꝫ tunc ſuccedit in hu
iuſmodi actus expeditiõe. tex. eſt: et ibi no.
in. c. ſi ad epũm §. cum vero. ne ſede vacante.
lib. vj. Diceret̃ aũt eẽ in mora. vt no. ẽt gl.
ibi. ſi q̄ꝫ cito potuit ſe habilitari et abſolui
non fecit. ff. ad tertul. l. ij §. confeſtim. Et in
caſu nr̃o dici poterit in mora: q̄ꝫ primus re-
quiſitus a Cardinalibus (vt ſ. dicebamus
conciliũ cõuocare noluit) vel ꝓcraſtina-
uit: aut concilio minime opus eẽ dicebat.

¶ Eſſet tñ circa ꝑmiſſa diligenter aduer-
tendum: ſi forte contingeret id quod de fa-
cili contingere poſſet: dum conciliũ a Car
dinalibus conuocat̃: ꝙ ſi totum collegium
in hoc conſentire: aut conuenire nollet: ſed
Cardinales inter ſe eſſent diuiſi aut diſcor
des. Tunc. n. per tex. in. d. §. idem quoq̄ꝫ nõ
poſſet vna pars tm̃ ipſoꝝ (vt arbitror) di-
cum concilium iuriſdictionalr̃ cõuocare:
ſed poſſent aliqui ex eis: puta ſex epĩ: Cardi
nales vel quatuor aut tres: ſeu duo in hoc
conuenientes: ſeruatis debitis interpellatio
nibus: ꝛ modis: de qbus ſ. ꝛ. i. tãq̄ꝫ prelati
maiores ꝛ ex principalioribus: ꝛ notabilio
ribus membris eccleſie: cã legitima ſubſiſtẽ
te: alios ꝑlatos: ꝛ chr̃i fideles inuitare: admo
nere: ꝛ conuocare ad concilium: vtputa ſi
Cardinalis Hoſtien. qui ſm Hoſti. in. c. an
tiqua. de priuile. maior eſt inter oẽs alios ꝑ
latos: ꝛ ẽt quatuor principales patriarchas
ꝑcedit dignitate ſm eum. Qꝛ papam conſe
crat: ꝛ Jmpatorem vngit: ꝫ Hoſti. hoc dixe
rit ſm Jo. an. ꝛ Panor. ibi cõtra illum tex.
fauendo dignitati ſue: vel ſolus: vel adhibitꝭ
aliqbus alijs ſecum: ſeu: eo deficiente: anti-
quior epũs Cardinalis. Et ſic gradatiꝫ ꝛ ſuc
ceſſiue illud conuocaret: qd̃ non tm̃ ipſi: ſed
alij quoq̄ꝫ ꝑlati: Reges: ꝛ Principes catho-
lici: vt diximus: ꝛ ſepius repetere cogimur:
ſeruato debito ordine: facere poſſent: q̄ꝛ au-
ctoritas iſta conuocandi conciliũ: incipiẽ
do a ſummo pontifice: ꝛ deſcendendo gra-
datim vſq̄ꝫ ad vltimum ꝛ minimum oĩuꝫ
catholicoꝝ reſidet penes ſolos volẽtes, ali-
is recuſantibus: nolentibus: vel negligenti
bus ꝓut quo ad ipſos Cardinales: in ſpe-
cie: ꝓbat tex. in. d. c. vbi piculus: ꝛ gñalr̃ col
ligit̃ ex dictis. Jnno. ꝛ alioꝝ in. c. i. de ma-
io. ꝛ obe. in. c. cũ nobis. de elec. in. c. i. de his
que fiunt a maio. parte. ca. in. l. i. ff. de albo.
ſcriben. ꝛ per glo. in. c. ſi caplo. de cõcer. ꝑbẽ.
glo. ꝛ doc. in. c. cũ cã. de offi. dele. in. c. qualr̃.
de cle. non reſi. Qd̃ regulr̃ ꝓcedit in oĩbus
caſibus arduis: ꝛ piculoſis: que moram nõ
patiunt̃ ſine diſpendio: vel periculo: ꝓbat̃
in. c. ſi is cui. de offi. deleg. c. vnico. ne ſede.
vacan. ꝛ. c. religioſus. in ſi. de teſta. in. vj.
ꝛ alibi ſepiſſime. Unde quo ad ea que di-
cta fuere de collegio Cardinalium: ſi caſus
contingeret ꝙ inter ſe diſſiderent: ꝛ aliqui
eorum adherentes pontifici cum eo impu-
gnarent concilij congregationem ſeu cõuo
cationem: aliqui vero: ꝫ pauciores ꝓ cõcilio

conuocando inſtarent: forte dici ꝛ attentari poſſet: ꝙ poteſtas illud conuocādi ēt iuriſdictionalr̃ deuoluta intelligeret̃ ad illos ēt pauciores rōne impugnationis ꝛ ſuſpitiōis eoꝝ: cū idem dicendū videat̃ de ipſis adherentibus pape ꝛ capiti: qḋ de ipſo papa ſ̄. dictum fuit. Quotienſcunqꝫ lex. aliquid de vna pſona quo ad aliquem actū diſponit: idem quoqꝫ in alia que ei ſuccedat quo ad eundē actū expedien̄. diſponere cenſet̃. gl. ē que cōiter approbat̃ in. l. ſiqꝫ ſeruo pſuaſerit. C. de fur. ꝛ qui in ius ſuccedit alterius eodem iure vtit̃. c. qui. in ius ſuccedit. de reg. iur. in. vj. Et ſic ſuſpecto capite ſuſpecta etiā dñr ꝛ mēbra ei adherentia. no. Uincē. quē refert ꝛ ſequit̃ Panor. in. c. i. ſ̄. glo. ij. de iud. iiij. col. no. Bal. in. l. i. C. ſi rec. puin. facit tex. in. c. accedens. el ꝓ. ꝛ qḋ ibi no. Abb. vt lit. non cōte. Idem. n. iudicat̃ de adherētibus ꝛ ſequacibus quod de principali. c. ad aplice. de re. iudi. in. vj. in. c. i. de poſtula. prela. Per q̄ infert̃ ꝙ quemadmodū papa hereticus recuſans vel alr̃ ipeditus ſeu de cuius crimine ꝛ depoſitione tractandum erit cadit a ptāte cōuocandi cōcilium: ꝛ eius ꝯſenſus de neceſſitate non reqrit̃: ita ꝛ de Cardinalibus eius ſeqͣcibus ꝛ ei adherentibus dicendū ſit. Et ꝯñr ꝙ ad alios Cardinales ei non adherentes hmōi ptās deuoluatur. Pro quo ēt facit: ꝙ vbicūqꝫ agit̃ de intereſſe eccl'ie pticularis: epō negligente nolente vel impedito agere ptās agendi ad capl'm deuoluit̃: capl'o v̄o negligente vel ipedito huiuſmodi ptās deuoluit̃ ad canonicos pticulares eccl'ie. Ponit Abb. Panor. in. c. cum olim. de teſti. iiij. col. alle. Inn. in. c. dilecti. de maio. ꝛ obe. vbi idem Abb. poſt Hoſti. ꝛ alios. ꝛ Ant. de but. Cardi. ꝛ Imo. in. d. c. cum olim. ꝛ Lap. alle. ſua. li. Dicebat̃ i effectu. in prin. facit glo. in. c. vt circa. in ver. aliqui. in prin. de elec. in. vj. ꝛ qḋ hr̃ in. c. ſiquis p̄ſbroꝝ. de re. ec. non alie. ꝛ. xij. q. ij. nō liceat. ꝛ glo. pe. in. c. ꝯſtitutū. xvj. q. i. in. c. ſi ſacerdotes. xvj. q. iij. ꝛ in. c. ꝙ cōtingit. in ver. indebite. de religio. domi. ꝛ alibi. De negligentia aūt vel recuſatione collegij Cardinalium ſatis conſtare dici poſſet: ſi ꝗ̄ꝑmū eis conſtitit de recuſatione vel impotentia pape ꝛ de imminenti neceſſitate illud conuocandi: concilium ip̄i nō conuocauerunt. ꝓut in ſili dr̃ ſatis conſtare de negligentia epī ꝛ capl'i ad hoc vt ptās agendi ad alios particulares canōicos deuoluat̃ vbi ꝗ̄ꝑmum potuerunt non fuerunt ꝓſecuti iura eccl'ie ſue particularis not. Ant. de butri. Abb. ꝛ Imo. poſt Inno. in. d. c. cum olim. de teſti. et concludit Lap. in. d. alle. li. et ſm eos alia dicto caſu monitio non reqrit̃: qḋ eſſet cōtra id qḋ ſ̄. diximus ꝛ. J. dicemus de interpellatione fienda ſummo pontifici: et cardinalibus ad hoc vt ptās conuocandi ad alios deuoluat̃: cum in facto negatiuo monitio requirat̃ ad hoc vt appareat d̄ negligentia ſm doctrinā. Inno. in. c. extirpande. de p̄ben. quem doc. cōiter ſequunt̃ not. Bal. in auc. hoc amplius. C. de fideicō. Bal. ꝛ Imo. in. l. ſi mora. ff. ſol. mat. tradit Alex. in. l. ita ſtipulatus. ff. de verbo. ob. Sed forte rñderi poſſet ꝙ ea que per Inno. et ꝑ nos dicta fuerunt et. J. dicent̃ ꝓcedunt regulr̃ ꝛ vrbaniter agendo: vbi non conſtat adhuc de defectu vel ipotentia aut mala voluntate pontificis et Cardinaliū ei adherentium: Cōtraria v̄o poſitio et doctrina. doc. p̄dcōꝝ ꝓcedit in facto notorio: vbi alia monitio ꝛ interpellatio nō ē neceſſaria vt voluit gl. i. cle. ꝙ ꝯtingit. et tex. i. c. i. ſ̄. notoͦ. d̄ cēſi. i. vj. et declarant. docto. in allega. c. cum olim. et Feli. in. c. ſi autem. iij. colum. de reſcrip.

¶ Poſt que oīa ſe vltro offert ſm q̄ſitum huius articuli. vz. qs modus et que forme ſeruari debeat: vbi concilium gn̄ale conuocandum neceſſario fuerit. Papa recuſante tacite vel expſſe illud conuocare: ad hoc vt dici poſſit legitime fuiſſe congregatū. Reſpōdeo ꝙ lꝫ ſ̄. dcm̄ fuerit in diſcurſu: et per oēs ſcribentes cōiter concludat̃: ꝙ dcō caſu talis conuocatio deuoluit̃ ad collegiū Cardinalium: ad Impatorem, ad patriarchas: Primates: Reges: Principes, Prelatos: ꝛ demum ad quoſcūqꝫ catholicos: et fideles chr̄ianos. Tñ hoc non eſt ita ruditer et ſimpliciter intelligendū: vt fatue credamus in tanto tamqꝫ arduo negocio: vbi agitur de ſumma reꝝ oium totius orbis. Licere vnicuiqꝫ ex p̄miſſis ſine maturo et graui fundamento. Ad talem tāqꝫ ſublimem ꝓuinciam: illotis (vt ait iuriſconſultus) manibus. Nullo ſeruato iuris: graduum: dignitatum: vel pſonaꝝ ordine: accedere. Eſt igit̃ modus in rebus: ſunt certi deniqꝫ fines. q̄s p̄res nr̄i poſuere: quos transgredi non lꝫ. Nam ridiculum eſt et ſatis abhominabile dedecus: vt traditiones quas antiquitus a patribus ſuſcepimus: infringi patiamur. ff. de interdi. et rele. l. relegatoꝝ. ſ̄. vlt. xij. di. ridiculum.

ridiculum. Erit igiť modus vt occurrente
neceſſitate conuocandi concilium. Si papa
hoc facere recuſat, vel negligit: vt collegium
Cardinalium ſeu alij ad quos deuolutum
fuiſſet hoc negocium. Diſcuſſis ante oīa ꝛ
bene ventilatis cauſis legitimis: pp quas
ꝑtendiť opus eē concilio. Reꝑtis ipſis cau-
ſis veris ſeu notorijs: ꝛ talibus pp quas oīo
concilium conuocandū vř. Hoc denunciet
pape debita ſemꝑ humilitate: ꝛ charitatiua
monitione ꝑcedente. Significādo ſue btitu
dini, ꝙ talis ꝛ talis cā occurrit. Siue cōtra
ipm ſiue contra alios: pp quas eccřia vlis
ſcandalizať: eiuſqꝫ ſtatus diſcolorať: ꝛ fides
catholica piclitari vř. Niſi d̄ opportuno cō-
cilij gnālis remedio ꝓuideatur. Et ppea: ꝙ
ipſi vt filij ſpāles eccleſie. Ad quos poſt. ſ.
ſuam: ꝑncipalř ſpectat piculis iminentibus
ſcē ſedi apřice occurrere: ꝛ ſcām catholicam
ꝛ apřicam fidem: ꝛ eccřiam tueri. Quā i pri
mis ſua btitudo vſqꝫ ad aīam ꝛ ſanguinē
conſeruare ꝛ ꝯfouere teneť. xv. q. i. ſunt qui
dam. Per viſcera miſericordie ieſu xpi: qui
pro fide ſua ne periret: prēm rogauit: de ba-
ptiſ. c. maiores. no. xxiiij. q. i. a recta. ipm hu
militer interpellant: inſtantiſſime requirunt
ꝛ rogant: vt concilium in loco per conciliū
ꝑcedens deſtinato: ſeu quatenus ibi cōmo-
de fieri non poſſit: in alio: congruo tpe: pu-
ta. J. menſem conuocare: ꝛ eidē per ſeipſum
vel per nuncios ſuos ſpālesītereſſe: illudqꝫ
auctorare: ac in eo ſe ꝛ innocentiā ſuam tue
ri: criminaqꝫ ꝛ hereſes que ei imponunť ab
ſtergere: purgare: ꝛ ſi pōt: abolere velit. Ali
as aūt ꝙ in euentum recuſationis: negligē
tie vel ꝓcraſtinationis ipſius: debita ſemꝑ
reuerentia ꝛ canonica ꝛ euangelica moni-
tione ꝑmiſſa. Ipſi ex parte ieſu xp̄i ꝛ vlis
eccleſie: de ꝓximo ꝯgregande: eidem decla-
rant atqꝫ denunciant: ꝙ ꝯciliū gnāle per
eos ad locum ꝑdeſtinatum ꝯgregabiť. Quō
ex nunc ꝓut ex tunc: in euentum recuſatio-
nis: negligentie vel ꝓcraſtinationis ꝑdcāꝝ
ꝯuocant: ꝛ pro tali die ꝛ tpe indicant: ibiqꝫ
ſcītatē ſuam inuitant: cum oībus alijs ꝑla-
tis: Regibus ꝛ principibus xp̄ianis ꝛc.

¶ Hec aūt forma ꝛ iſte modus ad lřam ꝓ
bari ꝛ colligi vř: iunctis his que ibi no. per
ſcribentes. ij. q. v. mandaſtis. in. c. auditum.
ꝛ in. c. ꝯcilia ſacerdotum. §. hinc ēt. vbi hř: ꝙ
Theodoricus Rex ex diuerſis ꝓuincijs ad
vrbem Ro. epōs ꝯuenire ꝑcepit: vt ſcm̄ ꝯci
lium iudicaret: de his que venerabili pape
Simacho ꝑſuli apřice ſedis: ab aduerſarijs
ipſius dicebanť impingi. Et ſeqtur tex. ꝙ
Ligurie ꝛ emilie epi ſeu Venetiaꝝ: ſuggeſſe
runt ipm: qui dicebatur impetitus dēre ſy
nodum ꝯuocare. Per que iura ſatis colligi
pōt: ꝙ lꝫ de hereſi vel de ſtatu ꝛ de cā ipſius
pape agendū ſit in ꝯcilio. Tn̄ expꝛſſis cauſis
ſuper qbus ipetiť ꝑmonendus ꝛ regrēdus
eſt: anteqꝫ concilium per alios conuocetur:
ꝙ ipſemet velit conuocare ꝛ auctorare di-
ctum concilium. Qō ēt cōprobatur ꝑ tex. ꝛ
no. in. c. ad apřice. de re. iudi. li. vj. ibi. Et ſi
diceret ipſe ꝙ in nullo contra iuſtitiam le-
ſerat eccřiam: vel ꝙ nos eum contra iuſti-
tiam leſiſſemus: parati eramus vocare Re
ges: ꝑlatos ꝛ ꝑncipes: tam eccřiaſticos qꝫ ſe-
culares ad aliquem tutum locum: vbi per
ſe vel ſolēnes nuncios conuenirent. Erat qꝫ
parata eccřia de conſilio concilij ſibi ſatisfa
cere: ſi eum leſiſſet in aliquo ꝛc. ¶ Qō qdē
legali quoqꝫ rōne ꝛ auctoritate non caret.
Nam lꝫ iudex vel ſupior dicatur crimino-
ſus: inhabilis: incōpetēs: vel ſuſpectus. Tn̄
per talem aſſertionem non deijcitur nec re
mouetur ſtatim a munere vel officio iudi-
candi ꝛ ꝑſidendi. Sed opꝫ ꝙ ante oīa cā le-
gitima exprimať: pp quā recuſatur eius iu-
dicium ꝛ ſupioritas. Et talis qdem: que ſi
ꝓbareť eſſe vera: eum hēret remouere a di
cto officio. Et nihilominus ipſe interim: hꝫ
declarare ꝙ iuris arbitri: qui de defectu ꝛ
ſuſpitione ſua cognoſcant, eligantur: eoſqꝫ
compellit, vt ꝯueniant ꝛ concordent ſimul:
ac cām contra ſe vel pro ſe expediant. ꝓba-
tur. in. c. ſuſpitionis. ꝛ in. c. paſtoralis. de re-
ſcrip. de appel. cum ſpāli. ꝛ. c. vt debitus. et
in. c. legitima. eo. ti. li. vj. cum concor. Nō. n.
remouetur iudex ordinarius: vel delegatus
per friuolas quālibet: appellationē: ſuſpitio
nem: vel reclamatiōem ab officio ſuo. Sed
interim donec de veritate cāe cognoſcatur:
ipſe ꝓcedere hꝫ. c. cum appellationibus. de
appel. in. vj. Nam ſuſpitiones, exceptiones:
appellationes: vel reclamationes hmōi nō
ſunt inuente: ad defenſionem iniquitatis:
odij: vel ꝑſecutiōis alioꝝ: ſed tm̄ vt ſint re-
media innocentie. c. cum ſpāli. §. porro. ꝛ. c.
ad nřam. eo. ti. cum ſi. Sic igiť, dicamus in
propoſito: ꝙ ad hoc vt concilij conuocatio
per collegium Cardinalium: per Imꝑatorem:
ꝑ alios Reges, et principes tā eccleſia
ſticos qꝫ ſclares fieri poſſit: opꝫ ꝑmo ꝙ cō-
ſtet de cā legitima: et tali que ſi eēt vera ha

beret Papam remouere ab officio ſuo. Ite
q conſtet de cõſenſu ⁊ voluntate ſua ſeu de
impedimento ꝑꝑ qd nõ vult: ſeu nõ poteſt
concilium congregare. Alias aũt ſi hoc non
ſeruat̃: vr̃ q nulliter ⁊ inepte agatur: ⁊ q ta
lis ptãs conuocandi concilium ad alios de
uolui non poſſit niſi ꝑmiſſis ꝓcedentibus
probatur ar. optimo. in. c. prudẽtiam. de of.
dele. in. c. cãm mrĩmonij. ⁊ in. c. vno delega
toꝝ. ⁊ in. c. cum plcs. eo. ti. li. vj. ⁊ ff. de re. iu
di. l. vno ex tribus. cum ſi. Ex qbus iuribus
colligit̃ q vbi iuriſdictio, ſeu actus: vel ne-
gocij alicuius executio alicui ꝯditionalr̃ de
mandat̃. Puta cum cl'a q ſi non oẽs: vel ſi
non ambo ⁊c. q tunc vnus, ꝓcedere non po
teſt niſi prius purificata conditione: ⁊ cõſti
tuto ſibi ꝑus de impotentia: impedimento
vel voluntate contraria. Et ſi tunc ꝓcedit:
nulliter procedit: ⁊ ab eo alr̃ citati ꝑmiſſis
non obſeruatis cõparere non tenent̃. Ergo
dicendum erit in ſili: q cum conuocatio ꝑn
cipalr̃ ſpectet ad Papam, put ſ oſtẽdimus.
Iſta ptãs conuocandi deuolui non põt ad
Cardinales. Niſi ſeruato modo ꝑmiſſo eis
conſtet de impedimento: vel contraria vo-
luntate pape. Cum hmõi ptãs ad eos non
deuoluat̃ pure: ſed cõditionalr̃: hoc eſt qua-
tenus papa nolit aut non poſſit. facit tex. ⁊
que no. in. c. ſi duo. de ꝓcura. in. vj. ibi. Tũc
enim ſi eum qui ꝓoccupauerit. ⁊c. ⁊ de ſup.
neg. ꝓla. c. i. ⁊ quaſi per to. de offic. archi. c. i.
ibi. ſi epũs non põt: parrochiam vniuerſam
circumeat. et de offi. archipꝛby. c. i. ⁊ ij. vbi
apparet q dum inferioꝛ ſuppleet defectus ſu-
perioꝛis: ſibi conſtare dꝫ de impotentia vel
contraria voluntate ipſius ſuperioꝛis ⁊c.
¶ Idem et multo fortius dicendũ erit in
deuolutiõe que fieret a Cardinalibus ad in
ferioꝛes. vꝫ. cum ipſi Cardinales nollent et
recuſarent: ſeu non poſſent tale conciliũ con
uocare, qꝛ Imperatoꝛ: Reges: Patriarche:
Primates: Epĩ: et alij prelati Principes: vel
catholici, ad quos deuolueretur hec ptãs.
Et qbus de hoc eẽt cura: tenerentur pariter
interpellare collegium Cardinaliũ, ſeu alr̃
intelligere eoꝝ impotentiam vel contrariã
voluntatem, anteꝙ deueniant ipſi ad tales
conuocationem: per rõnes et iura ꝓdcã: alr̃
aũt nulliter ꝓcederent et nihil agere dicerẽ
tur. d. c. prudẽtiam. de offi. dele. c. ſicitatus.
de reſcrip. Nam vbi cã pluribus cõmittitur
cum cl'a impotẽtiam ſonante: puta ſi papa
hoc facere non poterit vel noluerit: tũc car-
dinales: Impatoꝛ: ⁊ alij ꝓlati et catholici ꝓ
cedant. Illa impotentia verificatur tã in im-
potẽtia facti qꝫ iuris, vt. d. c. ſicitatus. et vt
dicunt Panoꝛ. et doc. ibi. Clauſula impotẽ
tie quo ad cõſolidandã iuriſdictionẽ alioꝝ
cõiudicũ includit in ſe ẽt voluntatem: qꝛ ſi
vnus ꝓeſſe non vult intereſſe: veꝝ eſt dice-
re q oẽs nequerint intereſſe: et ad purificã-
dam iuriſdictionem alioꝝ: que datur cum
conditione vel cl'a impotentie vel impedi-
menti: non ſufficit impedimẽtum facti aut
iuris ſubſiſtere: ſed opꝫ vt impedimentum
alijs cõiudicibus inſinuetur: et ab eis intel-
ligatur. Alias aũt cum fundamentum ſue
iuriſdictionis ignoꝛent: non poterunt ta-
lem iuriſdictionem deuolutam cõditiõalr̃
exercere. Et hinc eſt qd dicimus qd iudex
ſiue oꝛdinarius ſiue delegatus ante oĩa co-
gnoſcere dꝫ: an ſua ſit iuriſdictio vel non. l.
ſiquis ex aliena. ff. de iudi. c. cum ꝑſone. de
priuile. lib. vj. c. paſtoꝛalis. et. c. ſuper lr̃is. de
reſcrip. Maxime vbi probabilr̃ dubitatur
de competentia iuriſdictionis. Quinimo
ſi iudex dubius eſſet: numqd eſſet ſua iuriſ-
dictio vel non procedere non poſſet: et ↄ fa
cto procedẽdo nulliter procederet: vt dictũ
fuit. De quo ꝑ doc. maxime per Feli. ad ſa-
turitatem. in. d. c. ſup lr̃is. in. x. col. verſi. an
ſua ſit iuriſdictio. Ratio aũt quare Impa-
toꝛ: Reges: Principes: et Prelati alij: ad qs
deuolueretur ptãs congregandi conciliũ
poſt dños Cardinales debeant ſeruare di-
ctum modũ. quẽ ſeruauerunt. d. Cardina-
les, eẽ põt, qꝛ ipſi ſuccedunt in locum et ius
Cardinalium et qui ſuccedit in locum alte
rius: eodem iure vti dꝫ. c. is qui in ius. de
reg. iur. in. vj. vbi per Io. an. in mercuria.
et optime in cle. qꝛ regulares. de ſup. neg. ꝓ
la. Qd aũt in conuocatione et congregatio
ne concilij ita ſeruari debeat: ad hoc vt ad
alios deuoluatur ptãs congregandi: eſt tex.
no. concilij Sardiceñ. lxv. diſti. in. c. ſi forte.
Qui iuxta ꝓdcãm Theoꝛicam vr̃ dare foꝛ-
mam et modum congregandi epõs vel pre
latos: quotiens occurrit neceſſitas: tollẽdo
perplexitates: difficultates: et dubia: que ta
lem congregationem ĩpedire poſſent. Ubi
dr̃ ad lr̃am. Si forte in prouincia vnum tã-
tum contigerit remanere epm̃: ſupſtes epũs
conuocet epõs vicine prouincie: et cum eis
oꝛdinet cõprouinciales ſibi epõs: qd ſi face
re neglexerit, populi ꝯueniant epõs prouin-
cie vicine: et illi prius cõmoneant epm̃: qui
in eadem

in eadem ꝓuincia cõmoratur: ⁊ oſtendant
qũo populi petant ſibi rectorem: ⁊ doceant
iuſtum eſſe: vt veniat ipſe: ⁊ cum eis ordiet
epm. Et ſi lrĩs cõuentus tacuerit: ⁊ diſſimu
lauerit: nihilq; reſcripſerit. Tunc ſatiſfacien-
dum eſt populis vt conueniant ex ꝓuincia
vicina: ⁊ epm ordinent. Cõfirmat hoc etiã|
vt diximus|per regulas iuris deuolutiui: q2
quotiens ptãs aliquid ꝑagendi deuoluit de
minori ad maiorem vel econtra: qđ iura ꝑ
mittunt: q2 ſicut ſupiores inferioꝝ: ſic iferio
res ſuperioꝝ ſupplent defectum: vt ingt gl.
in. c. cum ſimus. ix. q. iij. ꝓbat. ex̃ de conceſ.
ꝓben. nulla. lxxix. di. volumus. de offi. arch.
c. i. ⁊ de offi. archipſby. c. i. cum concor. Tũc
tale ius non dr̃ deuolui ad alteꝝ ſpacio tpis
ſtatuti: niſi a tpe noticie ſibi labat tps: vt ꝑ
illud conſtitui dicat in mora. de ſup. neg. ꝑ
lato. lic3, vbi bona glo. in ver. a noticia. ⁊ in
.c. q2 diuerſitatem. de conceſ. ꝓben. in ſi. vbi
per Inno. ⁊ alios. ⁊ in. c. extirpande. de pre
ben. ⁊ in cle. i. de ſup. neg. prela. ⁊ vtrobiq; ꝑ
ſcribentes. Idem ẽt ꝓbat in deuolutione iu
riſdictionis: per appel. a iudice a quo. ad iu
dicem ad quem: q2 cum appellat ab aliquo
grauamine: cã ꝓbabilis appellationis corã
iudice a quo: anq̃ recedat ab eius iudicio:
exponi d3: talis. v3. que ſi foret ꝓbata: debe-
ret legitima reputari: ⁊ tunc ſi iudex a quo
eſt pertinax ⁊ non vult deſiſterẽ a grauami
ne: adiri põt alter iudex. c. vt debitus. de ap
pel. c. legitima. eod. tit. lib. vj. Sic. n. iudex a
quo non impeditur ſuam iuriſdictionem
exercere: niſi poſteaq̃ coram eo fuerit appel
latum: ⁊ ab eo per talem appellationem re
ceſſu3. Ita nec papa nec alij: ad quos deuol
ueret ptãs conuocandi ꝯcilium, non debẽt
impediri nec in mora cõſtitui: donec inter-
pellati fuerint: expoſita legitima cã cõuocã-
di concilium coram eis vt dictum fuit s̃.
¶ Per que oĩa ⁊ alia pl'a: que ad hmõi ꝓ-
poſitum adduci poſſent: liquido p3: q2 vene
randi illi pres. Qui als conciliabulum Pi-
ſanum nouiſſimis tpibus indixerunt. Con
tra. S. D. N. dñm Julium ſm Modernũ
Pontificem maximum. Coadiuuãte Ma-
ximiliano Ceſare: ⁊ Frãchoꝝ Rege: ac cla-
riſſimi: illi doc. qui conciliũ congregari poſ
ſe: ſine ꝯſenſu pontificis Maximi: qñ cõtra
ipm agendũ eſt: non ſeruata forma de qua
ſupra cõſuluerunt: longe a recta declinaue-
rũt via. Et ppea eoꝝ deſiderio fruſtrati fue
re: q2 ꝓut s̃ per iura aptiſſima clare demõ-
ſtratum fuit: vocatio ⁊ auctoratio concilij
gñalis oĩ caſu: ad ipm pontificem maximu3
primo regul'r ſpectat ⁊ pertinet: q̃tũcunq;
contra ipm de hereſi: ſeu de quocunq; alio
ipſius crimine agendum ſit. Donec appare
at ipm tacite vel expſſe recuſare: ſeu neglige
re: diſſimulare: ⁊ nolle illud ꝯgregare. Qđ
clare vt dixi probatur. ij. q. v. c. mandaſtis.
xvij. di. c. concilia. §. hinc ẽt. ⁊ in. d. c. ad apo
ſtolice. de re. iudi. li. vj. Et docent exempla
tam antiquoꝝ q̃ modernoꝝ concilioꝝ: ⁊
vltima pratica ſeruata. in concilio Conſtã
tieñ. vbi conſtat q2 l3 contra papã. Jo. xxiij.
⁊ alios duos papatus cõpetitores ſciſmati
cos ⁊ multiplicibus criminibus irretitos
agendum foret. Tñ dñi Cardinales ⁊ alij
reges ⁊ principes catholici tam eccleſiaſtici
q̃ ſcl'ares ſuggeſſerunt eidem Joãni: q2 oĩo
ad tollendum diꝰ ⁊ inueteratus ſciſma ac
ſuum ⁊ alioꝝ errorem concilium conuoca-
ret: ⁊ ita ipſemet. Jo. illud conuocauit: licet
poſtea ſero penituerit. Bene tñ fateor q2 ſi
concilium alr̃ qũocunq; congregaret vale-
ret congregatio. Si poſtea auctoraret a pa-
pa prout s̃. dixi: ſeu ſi conſtaret papam recu
ſare illud auctorare: ⁊ cãm neceſſariam ſub
eſſe concilium celebrandi. Quo caſu conci-
lium met ſeipſum legitimãdo ante oĩa de-
clarat ſe eſſe legitime congregatũ ⁊c. vt ſta
tim dicetur. J. Hic tñ non eſt omittendũ id
qđ incidenter dixit Jo. an. in. c. l3. de ele. in
ij. col. vbi circa electionẽ pape q̃rit: qđ agẽ-
dum foret ſi ex oĩbus Cardinalibus vnus
tm̃upereſſet. Quis tunc papam eligeret ⁊
rñd. q2 ſm aliquos tunc eſſet congregãdus
cõcilium: ⁊ ꝑ ipm prouideñ. ar. lxv. di. c. ij.
⁊. iij. Et q2 tunc conciliũ cõuocabitur ꝑ cle
rum ⁊ ppl'3 Ro. ar. lxvj. di. c. ſi forte. que ſm
Hoſti. quo ad electionem pape quo ad pri-
mus procedere poſſent: q2 hoc videretur le-
nius ⁊ cõmodius q2. s. papa eligeretur per
cleꝝ ⁊ ppl'3 Ro. prout forte aliqñ ſeruatum
fuit antiquitus. Sed ſm videretur iuſtius
q2. s. cõuocaretur concilium: l3 durius diffi-
cilius ⁊ piculoſius pp piculũ more extra de
elec. ne pro defectu ⁊ no. in. c. vbi piculũ eo.
ti. lib. vj. ſed quo ad conuocationẽ concilij.
Non crediderim pp hoc diſcedendũ eẽ: a
regula ꝑdcã: q2 l3 vnus tm̃ Cardinalis ſup
eſſet: ſi caſus contingeret quo concilium ſi-
ne papa conuocañ. foret per illum ſolũ car
dinalem ſm ꝓmiſſa iure deuolutiuo con-
uocari poſſet cũ ius collegij etiã apud vnũ

ſolum remaneat. Et ꝓpea talis conuocatio
ad cleꝝ ꝛ ppl'ꝫ Ro. deuolui non poſſet: ſed
ordine ſucceſſiuo talis poteſtas deuolui po
tius deberet. ſecundum ea que ſ. diximus.
¶ Crediderim tñ: quicqd de iure verius
ſit: ꝙ ad hoc: vt congregatio ad collegium
Cardinalium: ad Patriarchas: Primates:
Metropolitanos: epos: ꝛ alios catholicos
inferiores deuoluta effectum ſortiri poſſet,
ꝙ neceſſarium proculdubio foret. Nrīs ꝑ-
ſertim tpibus: ꝙ dicti Cardinales: vel ꝑla
ti alij: ad quos iure deuoluto ſpectaret talis
congregatio: ante oīa conciliarent ſibi Im
peratorē: ꝛ alios Reges: ꝛ Principes xpia
nos: eoſqꝫ inducerent ad fauendum ꝛ aſſi-
ſtendum huic tam neceſſario ꝛ pio operi.
Alias aūt ſatis vereor: ꝙ oīs eoꝝ conatus
eēt fruſtatorius ꝛ illuſorius. Cum loripedē
rectus: nunc derideat: ꝛ leges vbis: non aūt
rebus ſcripte videāt: nrīs maxime tpibus
quibus cum ſatyro fronte ꝑfricata ſine mē-
dacio dicere poſſumus: quota portio ſedis
chriane: quo fit vt nos ipſi oēs vitia nrā fi-
ne fine ſectantes: deliramentis quibuſdam
nrīs: ꝛ fucatis ſimulationibus: vbis tm̄ ꝛ nō
operibus philoſophemur. Poſteaqꝫ igitur
Papa fuerit interpellatus: vt congreget cō
ciliū modo ꝓmiſſo. Et ipſe recuſauerit ſeu ſ.
tps ei ꝓfixum neglexerit: vel diſſimulando
congregare omiſerit. Cardinales: ſeu alij: ad
quos negocium hoc eſſet deuolutum. Habi
to inter ſe collogo: ꝛ intentione Impatoris:
Regum: ꝛ eoꝝ Principum: qui expedire vi-
derent ꝛ huic negocio vtiles ꝛ neceſſarij: re
cedere pñt ꝛ debent a papa ꝛ ſe in aliquo
tuto ꝛ idoneo loco cōgregare: ſicut factū fuit
tpe Symachi. xvij. diſti. hinc ēt: ꝛ tpe Sixti
Pape. ij. q. v. mandaſtis. Qd qdem dcō ca
ſu facere pñt: tam auctoritate iuris diuini: qꝫ
humani: vt ſcribit ēt idem. d. Jo. de tur. cre.
in dicta ſua ſumma: vbi ſ. Auctoritate autē
iuris diuini per id qd hr̄. Joā. xij. c. circa fi.
Qui ſpernit me vos ſpernit: ꝛ qui non ac-
cipit verba mea hꝫ qui iudicet eū. Sermo
quē locutus ſum ille iudicabit eum in no-
uiſſimo die. Vñ. ſ. Tho ſ. epl'am Pauli ad
Galatas. i. c. vbi Paulus inqt. Siquis vos
euangelizauerit ꝓter id qd accepiſtis: Ana-
thema ſit. Querendo quō hoc facere potue-
rit apl's: cum par in parem non habeat im-
perium: ꝛ multo minus in ſuperiorē. Cum
Paulus apl's aplos alios ſibi pares: vel an-
gelos eo maiores excōicare nō poſſet. Rñd.

ꝙ Apl's ꝓtulit hanc ſniaꝫ non ꝓpria aucto-
ritate: ſed auctoritate euangelice doctrine: cu
ius auctoritas hꝫ: ꝙ quicunqꝫ ei cōtradicūt
vt heretici ab eccleſia excludendi ꝛ expellen
di ſunt ab ea: iuxta. dictam auctoritateꝫ. Jo.
¶ Auctoritate vō iuris humani ſiue cano
nici per tex. ꝛ no. in. c. ſi papa. xl. di. Vbi col
ligit ꝙ concilium hēat iudicare: ꝛ index eē
in cā hereſis contra papā: vt ēt hr̄. xvij. di.
hinc etiam: vnde ipſo facto: ꝙ conſtat ꝙ pa
pa non vult concilium congregare: nec con
gregationi auctoritatem dare: tunc ius ipm
alijs dare cenſet auctoritatem conciliū con-
gregandi: qꝛ alſ fruſtatoria eēt ꝓuiſio iuris
ipſius diſponentis: ꝙ Papa heretico exiſtē
te concilium vlē illum iudicare poſſet. Nas
fruſtra ꝓmulgarent iura: niſi eſſet aliqs mi
niſter qui ea exequeret. de ele. vbi periculū.
lib. vj. Si igit Papa ſit incorrigibilis ꝛ ꝑti
nax. Tunc Cardinales recedere debent ab
eo. Juxta. illud. Jo. in Canonica. ij. c. ꝓ. vbi
loquendo de fide xpi inqt. Si quis venerit
ad vos ꝛ hanc doctrinam nō hēt. nolite eū
recipere in domum: nec ei aue dixeritis: ꝛ
ibi addit glo Nec ad horam qdem eū reci-
piatis: qd ēt colligit ꝛ not. in. c. anaſtaſius.
xix. di. ¶ Poſteaqꝫ vō ab eo receſſerūt car
dinales ipſi hec oīa denunciare debent ali
is ꝑlatis ꝛ principibus xpianis: eoſqꝫ inui-
tare ꝛ conuocare ad ſynodum ad quā ipſi
diuino ire tenent: de iureiurā. Ego. N. Et ſic
congregati ꝓcedent ad depoſitionem pape
ꝛ alia incumbentia: vt. J. ſuo loco dicet. Nec
debent dicti Cardinales: ꝛ alij ꝑlati ꝛ Ca-
tholici moueri. Quominus ab ipſo recedāt
ꝛ eum euitent. de ſen. excō. nuper. ꝛ. c. cū nō
ab hoīe. cum ſi. Ex eo ꝙ adhuc nō fuerit de
claratus vel iudicatus hereticus: qꝛ cum de
occulta quoqꝫ hereſi ipſius conciliū cogno-
ſcere poſſit: vt plene no. in. d. c. ſi papa. ꝛ in
. c. in fidei. de hereti. in. vj. Satis eſt ꝙ ſuſpe
ctus ſit de hereſi: ꝛ qd hec ſuſpitio probari
poſſit. Qdqꝫ ipſe recuſet cōcilium ad hoc
ꝛ ad ſe purgandum congregare. Qd qdes
clare ꝓbatur. in. d. c. anaſtaſius. vbi dicitur
ꝙ multi fidelium deſeruerunt Anaſtaſius:
Eo qꝛ occulte cōicauerat in crimine hereſis
cum Fotino hereſiarcha: ꝛ idem ꝓbat. xvij.
di. in. c. concilia §. hinc etiam. Vbi conciliū
congregatum fuit contra Symachū: vt cō-
cilium iudicaret de his que venerabili pa-
pe Symacho videbant impigi: ꝛ in. c. nūc
aūt. xxj. di. Vbi concilium conuenit contra
Papam

Papam Marcellinum. Qui diis Genti-
lium tribus granis incenſi thurificaverat:
lʒ dicti duo pontifices de hereſi vel alijs cri
minibus nondum eſſent dānati. Nec opus
quidem vr̄ eſſe alia mīa. Cum dr̄ papas in
dānatam iam hereſim incidiſſe.xxiiij.q.i.c.
i.no.in.c.paſtoralis. de appel. in fi.xj.q.iij.
excōicatos.ꝛ in.c.cum excōicato. Qd̄ ꝓce-
dit ſm̄ Inno.ꝛ alios. in.c.i.de ſciſmaticis.
Et ſi eēt occultus: vt dixi:ꝛ tolleraret̄. Dū-
modo dcā hereſis ſciat̄ ꝛ ꝓbari poſſit:quo
caſu eidem non eſſet parendum, ſed ab eo
receden̄.foret. pro quo faciunt no. in.d.c.in
fidei.ꝛ in.c.ſi tm̄.vj.q.ij.ꝛ in.c.ſi.xix.di.vbi
ad lr̄am dr̄. Propter totius indiſciplinatio
nis doctrinam:que Conſtantinopoli exor-
ta eſt:ſtatutus eſt:ne maximus fuiſſe aut eē
iam putetur ep̄s,neqꝫ hi qui ab eo ſunt or-
dinati:qualēcunqꝫ gradum clericatus obti
neant:oibus.ſ.que circa eum vel ab eo ge-
ſta ſunt in irritum revocatis ꝛc. Nā ꝛ con
tra papam hereticum ſciſmaticum vel apo
ſtaticum iura paſſim ꝓmittunt inſurgere.
lxxix.di.ſiquis pecunia.ꝛ.xxiij.diſt. in noīe
dn̄i cum ſi. ¶ Non ergo mix ſi per Cardi
nales:Imperatorem ꝛ alios ꝑlatos ſupple
ri ꝛ adimpleri poterit voluntas pape cir-
ca concilij convocationem: que ei ꝛ ſic ſuc-
ceſſive Cardinalibus ꝛ alijs iure devolu-
tionis conditionalr̄ de mandata vr̄. vʒ.q̄te
nus catholicus ſit:ꝛ q̄tenus velit, aut poſ-
ſit dcm̄ concilium convocare.ar.ff.de cōdi.
inſti.l.que ſub conditione circa ſi.Si igitur
papa impeditus vel mortuus,vel h̄ticus:
vel recuſans,concilium non convocat.Sed
Cardinales ſervatis ꝑmiſſis:ergo idē erit
dicendum in alijs caſibus ſilibus:ꝛ in alijs
perſonis ꝑdictis.ordīe ꝑmiſſo ꝛ ſucceſſivo:
qꝛ de ſilibus idem eſt iudicium. de conſti.
tranſla. Nam vbi eſt eadem rō idem ius
idemqꝫ iudicium eſſe dʒ.v.di.ad eius do-
iiij.di.deniqꝫ.de tranſla.ꝑla. inter corpora
lia. ¶ Quotienſcūqꝫ.n.lex. aliquid in vna
perſona quo ad aliquē actum diſponit:idē
quoqꝫ in alia quo ad eundem actum expe-
diendum diſponere cenſetur:glo.eſt que cō
muniter approbatur.in.l.ſiquis ſervo per-
ſuaſerit.C.de fur.ꝛ caſus exceptuatus exten-
ditur ad alium ſimilem caſum h̄ntem ean
dem rōnem extra de confir.vti. vel inuti.c.
cum dilecta.cum concordā. de quibus per
doc.ibi ꝛ per Alex.de imo. in.l.i.ff.de offi.
eius cui.man.eſt iur.Licet enim vitium in

vna radice diverſimode naſcatur ꝛ diver-
ſimode tollatur. Tn̄ eodem modo ꝛ ordīe
per cēs tolli dr̄.C.de nup.l.ſi libertam.i.q.i.
ſicut xp̄s.ꝛ.xxij.q.ij.ſiquis verus. ¶ Con-
gregato itaqꝫ cōcilio in caſu ꝑdicto modo
ꝑmiſſo:ſeu alio quocunqꝫ ordine et modo,
et per quoſcunqꝫ in defectum pape.Dūmo
do congregatum reperiat̄ in ſufficienti nu
mero:declarabit ante oīa concilium ſe ī ſpi
ritu ſancto legitime congregatum eſſe,et ec
cleſiam vl̄em rep̄ntare, ac ptātem et iuriſ-
dictionem oīmodā contra cēs hoīes mun
di,etiāʒ ſi eēnt papalis dignitatis a xp̄o im-
mediate h̄re.Et ſic ꝓcedent citando papā
et alios quoſcunqꝫ et expedient que incum
būt.Que pratica et declaratio ꝯducta fuiſ-
ſe vr̄ ab aplis.Actuum.xv.c.ibi.Placuit no-
bis collectis in vnum.et.ī.viſum eſt nobis
et ſpūi ſcō ꝛc. Et approbat̄ ſm̄.d.Alexādri
num.xxj.di.nunc aūt.|vt dicit ipſe. xvij.di.
c.i.in.ij.col.ꝙ ita ſervatum ſolēniter et for
maliter fuit in concilio Conſtantien̄.cōtra
Jo.xxiij.et Bn̄dictum.xiij.Quos conciliū
citavit et a papatu depoſuit: veluti ſciſma-
ticos et mulꝭ alijs delictis notorijs et enor
miſſimis laborantes:vt pʒ ex geſtis eiuſdē
concilij.Et.ī.ſuo loco latius diſſeremus.
¶ Accedo modo ad tertium queſitum. In
quo querebatur,quid agendum ſit:vbi pa-
pa hmōi congregationi:que in eius defectū
ſit per Cardinales: ſeu per Imperatorem:
vel alios ꝑlatos,ſe opponit, penas ac cenſu
ras eccleſiaſticas fulminando, contra con-
cilium convocantes, et ad talem convoca-
tionem ad illud ꝓficiſcentes . Cui q̄ſito ex
verbis et mente Inno.in.c.inquiſitioni.de
ſen.excō.breviter. Rn̄det Cardinalis ʒaba.
in.d.ſuo trac.ſciſmatis. Quem ponit poſt
lecturā.c.lʒ.de elec.q.vj.ꝙ Cardinales.ꝑn-
cipes:ꝑlati,et alij catholici non debent nec
tenentur in hoc parere pape:qꝛ vt inqt idē
Inno.in.c.inqſitiōi.de ſen.excō.ꝑcepto pa-
pe non eſt obediendum, qn̄ ex eo vehemen
ter ꝑſumitur ſtatum eccleſie perturbari,vel
alia mala eē ventura.Immo in hoc taliter
obedientes peccarent:cum debeant futura
mala ꝑcavere,cum quo et concordat glo.ſi.
in.c.ne dei ecclſiam. de ſymo.que dicit per
illū tex.ꝙ in his que illicita ſunt,nullus ēt
pape obedire tenetur.xj.q.iij.ſiqs ep̄s.Sed
tale ꝑceptum pape,vt dicit Cardi.vbi.ſ.tur-
baret eccleſiam vl̄em impediēdo eius vni-
tatem:ſub vno ſponſo chriſto et capite ſuo.

Ergo ei in hoc non eſt obediendum:vt ſen
tit glo.ſingularis ſm eum.ix.q.iij.in.c.p pn
cipalem.in ver.ad nos.q2 /vt dicit ipſa/ pa
pa non poteſt turbare vel decolorare vſem
eccliam.i.q.vij.ſi illa. Qd et ſentit gl.xl.di.
ſi papa.bonus tex.xxv.q.i.Que ad ppetuā.
z in.c.ſunt qdam. Per que iura colligit z
dr.q papa non pōt imutare vſem ſtatus ec
cleſie:vel impedire ea que ad ppetuam ipſi
us vtilitatem ordinata ſunt: z in.d.c.ſunt
qdam dr:q ſi papa vult deſtruere id quod
Apli docuerunt:errare conuincit:cum ipſe
debeat oēs conatus impendere ne vſis ec-
cleſie ſtatus infeſtet.xxiij.q.i.memor. Con-
ſtat aūt dicit ipſe q concilia ordinata ſunt
ad ɔſeruationem fidei catholice: ſicut nos
docuerunt apli xpi: qui concilia quoq3 ſua
celebrauere:in qbus canones edidere:vt hr.
xvj.diſt.placuit.Ergo Papa hec fieri dire-
cte vel indirecte phibere non pōt. Nō aūt
quare Cardinales:Prelati,Pricipes: z po
puli catholici.d.caſu pape parere non tene
ant:eſſe pōt vltra pmiſſa:q2 idcirco iura cō
cilia fieri voluerunt:atq3 pmittunt: vt ſciſ-
mata:hereſes,z errores intollerabiles de ec
cleſia z fide orthodoxa tollantur.xv.z.xvj.
di.c.i.z quaſi per to. Atteſtat decretum cō
cilij Conſtantieñ.qd incipit frequens: ſed
reſiſtendo z non parendo pape z conuocā-
do ac celebrando concilium:illud faciūt qd
ius diuinum z humanum pmittit:qd vult
pcepta dei ſuari z pctā corrigi. ¶ Qui āt
iure pmittente aliqd facit:licite facit:z non
peccat:nec penā aliquā pmereri pōt.l.grac-
chus.z ibi per ſcribentes.C.de adulte.cū con
cor.Ergo merito precepta z pene z cenſure
ſine iure pmittente hoc caſu contemni pñt.
Qd fortius pcederet:ſi papa talr pcipiens
eſſet hereticus:ſciſmaticus vel apoſtaticus.
lxxix.di.ſiqs pecunia.z.c.ſi duo.xl.di. ſi pa-
pa.quo caſu non minus papa q3 alius qui
cunq3 hereticus:vel ſciſmaticus:aut apoſta
ticus:ipſo iure eſt excōicatus:pbat.xxiij.di
ſtin.in.c.in noīe dñi: z in iuribus ſ alle. q2
excōicatus alios excōicare:ſeu cenſuris vel
penis aliqbus ligare nō poſſet:nec eius cen
ſure aut pene modo aliquo eſſent formidā-
de.xxiiij.q.i.c.i.vbi bona gl.in ſum. z de he
reti.ad abolendam. Ptās.n.ligandi z ſol-
uendi a deo data fuit veris z non falſis ſa-
cerdotibus,vt ingt tex. ſoralis.xxiiij.q.i.i.c.
audiuimus. Ibi q2 nec ipſe deijcere quēq3:
iam pſtratus pōt:cum ligandi: z ſoluendi
poteſtas veris z non falſis ſacerdotibus a
dño tradita fuerit: z ad comprobationem
huius dci:ſequit tex.ibi. Aplis.n.dicturus:
quoz remiſeritis pctā zc. pmiſit. Accipite
ſpm ſcm:vt euidenter cunctis oſtēderet: cū
qui ſpm ſcm non hz:alioz non poſſe pecca-
ta tenere vel remittere: porro ſpm ſcm ne-
mo niſi intra eccliaz accipit zc. ¶ Et ppea
dr q heretici z excōicati iuriſdictionalia p
dunt.xxiiij.q.i.c.didicimus. de ſciſmati.c.i.
z.xij.q.ij.alienationes.Excōicare aūt abſol
uere.z hmōi ſunt iuriſdictionis. Ergo nō
miz ſi dr:q vbi papa eſt hereticus vel ſciſ
maticus:z ſic excōicatus: nihil pōt ſiue iu-
dicialr:ſiue extiudicialr ligando aut abſol-
uēdo pcipere:qd teneat: aut de iure validū
ſit.de offi.ordi.c.qd ſedem.de elec.q2 diligē
tia.xv.q.vj.nos pctōz.z.c.iuratos. Sed ſi
de facto excōicat vel alias penas imponit:
eius cenſure z pene non ſunt modo aliquo
formidande vel obſeruāde.Sed potius cō-
temnende:q2 vt diximus dicto caſu non li
gant.d.c.didicimus.bona glo. in.c.pñti.de
ſen.excō.in.vj.z rō eē dr:q2 āmiſſa vt dixi-
mus iuriſdictione pp vitium hereſis: ſciſ-
matis:vel intruſionis: iam dici non poteſt
chriano z z catholicoz iudex: cum ſit extra
gremium eccleſie.d.c.audiuimus. z ſnīa a
non ſuo iudice lata nō ligat:neque tз de cō-
ſue.ad noſtram. de priui.quanto.cum ſi:
¶ Maius dubium eſſet circa pmiſſam in
hibitionem:ſi papa eēt vnicus in poſſeſſio
ne papatus:quietus:z pacificus:qui publi-
ce haberet:teneretur:z reputaretur:pro vō
z catholico pontifice:et concilium aſſertio-
ne catholicoz principum:prelatoz,et popu
loz ex euidenti et neceſſaria cauſa: ſiue con
tra ipm:ſiue contra alios celebrandum fo-
ret. Ipſeq3 papa eo minime opus eē aſſere-
ret:ac per cēſuras et grauiſſimas penas ec
cleſiaſticas et tpales concilium conuocari
vel celebrari phiberet. Nunqd.ſ.hoc caſu
ei parendum foret.Et prima qdem facie di
cendum videret: q q3diu papa in papatu
recognoſcitur:et tolleratur: ei parendus eſt
in oībus.Et pcipue in his que ad ipſum et
eius officium,iuriſdictionem:et preeminē-
tiam principalr ſpectant: prout eſt concilij
congregatio:que eſt de grauioribus cauſis
pape ſpālr reſeruatis:ſm glo.in.c.qd trāſla
tionem.de offi.deleg.in.c.ſicut vnire. de ex
ceſ.prela.et pbatur.xvij.di.per to.qd fortifi
catur:q2 poſito q Cardinales:Imperator:

Reges: Principes: Prelati: ⁊ Populi catho
lici ꝯtenderent concilio opus eſſe: ⁊ Papa
hoc negaret: ſaltem dubium eſſet: res per hmōi
cōtradictionem dubiam effectam fuiſſe. ar.
in l. iij. C. qui ⁊ a qbus. ad liberta. ꝓclamar.
non lz. ⁊ in l. i. C. de ꝓcura. ¶ In caſu autem
dubio: cum neſcitur qd magis expediat. pa
rendum eſt ſuperiori. xix. di. in memoriam.
c. diſt. contra mores. xi. q. iij. quid ergo. Qd
qdem non tm̄ ꝓcedit in papa: ſed in alijs
etiam ꝑlatis. ij. q. vij. ſacerdotes. de tēpo. or
di. ad aures. ff. de re iudi. l. iij. ⁊ in l. in bello.
ff. de cap. Ergo videret qd dicto caſu ſum-
mo pontifici oīno parendum foret: cuius ma
iores eccl'ie cās ad ipm papam decidere ſpe
ctet. d. c. qd tranſlationem. vbi bona glo. cū
concor. Sed ꝯtrarias mīam in proprijs ter
minis: tenuit Anto. roſel. in ſua Monar-
chia in trac. concilij. fol. lv. vbi aperte dicit
⁊ ꝓſequit ꝙ pape concilij ꝯgregationes ꝓ-
hibere volenti nullatenus parendum ſit.
Per rōnes ⁊ iura: de quibus s. in ꝑcedenti
qōne. ⁊ per doctrinam Inno. in. d. c. inqſi-
tioni. de ſen. excō. ⁊ dicit ipſe: ꝙ ipſius cen-
ſure priuationes dignitatum ⁊ beneficioꝝ
hoc caſu nullatenus ſunt formidāde. Quia
qñ iudex vel ſupior ꝑcipit: qd aperte eſt illi-
citum: vel qd in ſe eſt malum: ei nullatenus
eſt parendum. de reſti. ſpo. lras. Ad illa aūt
iura que dicunt: ꝙ in dubio ſemper paren
dum eſt ſupiori. ¶ Rñd. ꝙ hñt locum qñ il
le cui hoc precipit, per ſynderēſim ⁊ rōnes
aliquam ꝯſciam ſuam vincere: informare:
aut ſibiipſi perſuadere non poteſt: ꝙ bonum
ſit facere: vel abſtinere ab eo qd ſibi ꝓhibet.
Alias aūt ſecus: vt no. in. c. ad aures. de tē
po. ordi. Nam vt s. dcm̄ fuit ex doctrina In-
no. precepto pape illicito ⁊ iniquo parēdum
non eſt. Maxime vbi periculum eſſet: ꝙ ſta-
tus vlis eccleſie ꝑturbaret: ſm eundem In
no. vbi s. ⁊ in. c. quanto. de conſue. circa fi.
vbi no. dicit: ꝙ ſi papa aliquid ꝓhibitum ⁊
illicitum facit ſine maxima cā: ⁊ alijs nota.
per qd ꝑturbet ſtatus eccleſie nō dz ſuſtine
ri. Nec obſtat ſm eum ꝙ habeat plenitudi
nem ptātis. Per illud verbū xpi. Mathei.
xvi. Qdcunqꝫ ligaueris ſuper terram ⁊c. qꝛ
illud intelligit ſm eum. Qdcūqꝫ ligaueris
ſm precepta dei ⁊ cōſtitutiones licitas: cla
ue non errante. Quo caſu ei per oīa obedi-
endum foret: in his maxime que ſpectāt ad
aīam: ⁊ non ſunt contra catholicam fidem:
vel ei non ſunt ſpālr interdicta vel ꝓhibi-
ta. In his aūt in quibus ſcandaliçarent ca-
tholici: ſecus eſt: qꝛ verus papa hoc non in-
tendit: nec facere dz. de ꝓſcrip. nihil. Vñ pa
cienter tollerat: ꝙ eius precepto non parea
tur: cum alios exaſperat: vel cum precipit il
lud qd cōtra tenorem diuine iuſtitie fit: nec
turbari dz: ſi ſupſedet donec melius diſcu-
tiat ⁊ intelligat illud qd forte inconſidera-
te, vel vt male informatus ꝑcipit: de reſcri.
ſi qñ. ar. C. de ſen. ⁊ interlocu. oīum iudi. l. ne-
mo. Pro qbus bene facit glo. ⁊ que ibi no.
in. c. ſi papa. xl. di. ⁊ qd voluit Cardi. Zab.
conſilio ſuo. cxlvij. Incipit vr̄ ꝑdcām cōceſ
ſionem. iuncta doctrina. Inno. de qua s. ſed
concilia ſunt ad hereſes: ſciſmata: errores:
⁊ delicta corrigenda, ⁊ ad eccleſiam vlez re
formandam: ac fidem ſtabiliendam exēplo
oīum conciliorꝫ antiquorꝫ. xv. di. c. i. cum tri-
bus ſeq. Iſtam aūt correctiones ⁊ reforma
tionem ac hereſum ⁊ ſciſmatum extirpatio-
nem: directe ꝓhibere non poſſet papa. Qꝛ
hoc eſſet de genere maloꝝ perturbantium
⁊ ſcandaliçantium ſtatum vlez eccleſie. xv.
q. i. ſunt qdam. Ergo nec indirecte hoc face-
re pōt papa: ꝓhibendo. ſ. conuocationem ⁊
celebrationem ipſius concilij: per qd dicta
mala ab eccleſia auferūtur. l. hoc modo. ff. d
condi. ⁊ demon. Ad que bene facit: vltra re
ſponſionem Roſelli. tex. in. c. ſicut. xiiij. di.
in fi. vbi formalr dr. Illa ꝯſideratione ſem-
per ſeruata: vt in his que vel dubia fuerint:
aut obſcura: id nouerimus ſequendum: qd
nec ꝑceptis euangelicis cōtrarium: nec de-
cretis ſcōꝝ patrum inueniatur aduerſum.
Sed ſci patres (vt dixi) concilia inuenerunt
⁊ fieri decreuerunt ad tollendas hereſes ⁊
errores. de eccleſia ⁊ ad eam reformandas.
Ergo in dubio hoc potius: qꝫ qd papa de-
cernit: ſequendum eſt. Item papa non poſ-
ſet: vt s. etiam dixi: in alio ꝓpoſito facere le-
gem ad confouendam ſuā hereſim vel alio
rum: ſtatuendo. ſ. ꝙ papa non poſſet accuſa
ri vel redargui de hereſi: vt dicit glo. ſing.
ſepius allegata ⁊ alleganda. in. d. c. ſi papa:
⁊ no. per Archi. ⁊ doc. in. c. in fidei. d here-
ti. in. vj. Qꝛ ſi hoc ei concederet poſſet vlez
eccleſiam ⁊ fidem nrām periclitare ⁊ i rui-
nam ponere: qd nullatenus ei facere lz: cum
apl'atus ⁊ papatus a xpo cōſtitutus fuerit
i edificationē: ꝯſtructionem ⁊ ꝯſeruationē fi
dei: non aūt in deſolationem. Iuxta illud
apli. ij. ad Corinth. xiij. vbi dicit. Scdm po
teſtatem que mihi data eſt in edificationem

non in deſtructionē. bonus tex. in. d. c. ſunt
quidam. Ergo non imerito dr̄. Qđ ſi Pa-
pa huius concilij ꝯuocationē: vbi eo opus
eſſet: ex legitima cā fidei ſuo tm̄ ſenſu ꝛ ꝑti-
nacia contradicendo ſine legitima cā alijs
etiam nota: ꝓhibere vellet fulminando tā-
tūmodo indiſcrete cenſuras ꝛ penas: ei pa
rendum non eſſet: ſed eius cenſure ꝛ pene
eēnt potius contēnende. Ac contra talem
ꝓhibentem. qđ ſcḿ: qđ iuſtum, qđ bonum
eſt. Fideles oēs inſurgere poſſent: exemplo
Mathathie. Qui iuſte illū interfeciſſe dr̄:
qui ad arā dn̄i idolis ſacrificaturus acce-ſe
rat: vt hr̄ in lib. Machabeoꝝ. ꝛ. xxiij. q. v. ſi
audieris. Qđ multo magis nobis faciēdū
eſſe dicit Cyprianus: ibi poſt aduentū xp̄i:
cum ipſe ad hoc non tm̄ verbo ſed facto et
exēplo hortatus fuerit. Hoc ēt ꝓbat et ſua-
det diſpoſitio legalis. ar. l. ij. §. duoꝝ. ff. de his
qui ſunt ſui. vel alie. iur. Ubi hēmus ꝙ ſꝫ
iura dn̄oꝝ in ſeruos non debeāt diminui.
Tn̄ hoc quoqꝫ fauore dei et ſuoꝝ ſtatuitur:
ꝙ ſi dn̄s contra iura diuina vel nālia agat
in ſeruos ſuos: ꝙ ipſi audiantur aduerſus
dn̄os, venia non obtenta, ſilr ēt filij q ſunt
in ptāte pr̄is ſꝫ litem mouere non poſſint
contra prēm. l. lis nulla. ff. de iudi. Tn̄ cōtra
eum occaſione ꝑmiſſoꝝ. ꝓcedere poterunt.
Et ſi nimis ſeuerus eēt pr̄ in filios petere
poterunt ſe ab eo emācipari et a patria po
teſtate eximi. l. qdam cum filium. ff. de vbo.
obli. no. in. l. nec vnus. C. de emancip. liber.
ſic quoqꝫ ſerui contra dn̄m contra eos ty-
rānice agentem ꝓcedere poterunt. d. §. duo
rum. Ergo a ſili xp̄iani oēs catholici inſur
gere poterunt contra papam vſem patrem
ſpūalem eoꝝ. Et ſpretis eius cenſuris et mā
datis, iudicium ſynodale contra eum cōſti
tuere: ipſo ꝓhibente concilium fieri: vbi cō
ſtat: eo pro fide catholica opus eē: eo ꝙ in-
directe fidem et eccliam catholicā eoꝝ ma
trem deſtruere, et in erroribus cōfouere ni-
titur. Et ſi de facto ꝓcederet excōicādo: be-
neficijs et dignitatibus priuādo et eos car-
cerando, ei quoqꝫ de facto reſiſtere poſſent:
ꝙ quotienſcunqꝫ iudex vel ſuperior iudicia
liter et iuſte non ꝓcedit, ſed fulminante et
de facto eis violentiam inferendo. ſubditi
ipſi pn̄t ēt de facto reſiſtere: et ſe iuraqꝫ ſua
tueri: vt no. per doc. in. l. vt vim. ff. de iuſti.
et iur. et alibi. Qđ tn̄ facere non poſſent ſi
legitime et iudicialr̄ ꝓcederet: ꝙ vt inquit
tex. ꝓpulſare non ſꝫ legitimum aggreſſorem.

l. ſi ſeruus. ff. de his qui ad eccle. confu. Uerꝫ
ſi papa|vt dixi|tyrannice ageret: ſubditi ei
obedire non tenerentur: vt ſunt tex. aperti.
xj. q. iij. qui reſiſtit. Ubi formalr̄ iquit Au-
guſtinus. qui reſiſtit ptāti: Dei ordinationi
reſiſtit: ſed quid ſi illud iubeatur ꝙ non de
beas facere? Hic ſane contemne ptātē. et. ꝗ. ſi
aliud iubeat Jmpator: et aliud Deus: quid
iudicas. maior ptās deus. Da veniā o Jm-
perator: tu carcerem: ille gehennam mina-
tur: et in. c. impatores. ea. cā. et. q. iquit: Jm
peratores ſi non in errore eēnt: et pro erro-
re ſuo contra veritatem leges darent: ꝑ q̄s
iuſti cōprobarent̄ et coronarētur. Nō tn̄ fa
ciēdū eſt: qđ illi iubent: ꝙ deus ꝓhibet ꝛc.
¶ Bene tn̄ fateor: ꝙ ſi papa non fulminā-
te ꝓcederet, vel tyrānice et de facto: ſed via
iudiciaria et ordinaria: citando: monendo:
et iura et rōnes Cardinalium: Jmpatoris:
et alioꝝ chriſticolaꝝ audiendo: eoꝝqꝫ redar
guendo: ſꝫ ab inuicem diſcordarent: ꝙ ipſi
Cardinales et alij ſubditi adducendo cās
rationabiles et legitimas concilio opus eē
aſſererēt. Et papa hoc negaret: et nihilomi
nus ꝓcederet contra eos ad cēſuras et ſen
tentias ꝑdcās: ad conciliū ſpectaret de hoc
incidenti determinare: put. ſ. dixi maxime
ſi de cā et crimine pape agendū foret: et ei
opponeretur. Et tunc hoc caſu dicti ſubdi-
ti alia forte rationabili: et legitima via inte
rim contra huiuſmodi monitiones: prece-
pta: vel mias cenſuraꝝ: et aliaꝝ penaꝝ. Si-
bi forte per vias appellationis: reclamatio-
nis: et recurſus: ꝓuidere poſſent. Nā quē-
admodum ſubditi ſupioribus de facto: et ſi
ne aliqua alia appellatione: aut iuſtificatio-
ne reſiſtere pn̄t: vbi ſupiores ipſi extraiudi
cialr̄: et nullo ſeruato iuſticie: vel iuris ordi
ne id ꝑcipiunt et faciūt: qđ iniquū: iniuſtus
et in ſe malum exiſtit: vt. ſ. diximus. Et pro
batur. lxxiiij. di. gefta. no. doc. in. d. c. ad au-
res. de tempo. ordi. ꝛc. Jta quoqꝫ qn̄ ipſi ſu-
periores iuſtitie et iudicii viam eligunt: et
nihilominus grauant: et qđ iniquum: iniu
ſtum: et illegitimum eſt contra eos ꝓſequū
tur: hanc eandes viam ſequi tenentur: et de
bitis iuris remedijs ſe et alios tueri poſ-
ſent: vnde cautius: ſecurius: et honeſtius:
tunc faciunt ſm eūdem Roſel. et alios ſi iu
ſtificando cām inobediētie: ab huiuſmodi
penis et cenſuris ſuis appellant: ad ipſum
met papam male informatum melius iſor-
mandum: vel ad ſucceſſorem: vel ad futurū
concilium

conſilium, quod quidem his caſibus ma-
ius eſt q̄ꝫ Papa ſm eordem. Qñ.n.quis a
ꝓpꝛia ꝯſcia vinci nō pōt:vt ſequat̄ iniquum
ꝛ malum p̄ceptum iudicis,ſi in ꝯ̄riam ſen
tentiam ſtimulatur:oꝫ inherere ꝓpꝛie ꝯſciē
tie:ꝛ p̄ceptum iudicis potius contēnere,ex
tra de ſymo.per tuas.aut pacienter tollera
re oꝫ grauamen et ſententiam contra ſe in
iuſte fulminatam.de ſen.excō. cum medici-
nalis.lib.vj.donec per concilius vel p ipſm
met:aut per futuꝝ pontificem releuetur,vt
no.in.d.c.ad aures.Ex quibus concludit:q
legitima,rōnabili,euidenti, vel notoꝛia cau
ſa ſubſiſtente.pp quā apparet manifeſte:cō-
cilio opus eſſe.Si papa vel tacite vel exp̄ſſe
quocunqꝫ modo vel via recuſat concilium
cōgregare,ſeu diſſimulat,ꝓcraſtinat,negli-
git:ꝛ omittit.Alij chr̄i fideles,quocūqꝫ ca-
ſu,modo premiſſo illud conuocare celebra-
reqꝫ pñt,eo inuito ꝛ reluctante. Et q ppꝛa
ſibi de facto dicto caſu reſiſtentes,ab eo di-
ſcedentes.eumqꝫ relinquentes,ꝛ eius cēſu-
ras ꝛ penas:dictis caſibus contemnentes,
contemplatione dei. Zelo fidei catholice,ꝛ
eccleſie ſue ſancte in nullo peccarent:cū ma-
ioꝛ ſit deus,veritas:ꝛ iuſtitia:xp̄iqꝫ fides,q̄ꝫ
ipſe Papa.d.c.qui reſiſtit.xj.q.iij.cum con-
coꝛ.de quibus ſupra.

¶ Appellatio ad concilium futuꝝ a papa.

Admonebamur h̄ loco ſub-
ſequētem tractatum aggre
di, ꝛ emergētes q̄ōes omit
tere.Sed q: hoc vltimum
appellationis remedium,
aium pulſat,diuqꝫ mentem ſolicitauit: cū
ſepiuſcule tpibus meis videris Romanos
pontifices armis ſpūalibus(ne de tpalibus
loquamur)cōtra principes populoſqꝫ chri
ſtianos eiſdem rebelles ꝛ inobedientes in
ſurgere:eoſqꝫ ſub grauiſſimis ꝛ horrendis
penis ꝛ cenſuris per lr̄as aplicas monere:
vt aliquid faciant vel omittāt.Ipſoſqꝫ p̄n-
cipes ꝛ pplos ſentientes ſe forte iniuſte ꝛ i
debite grauari.Ad futuꝝ concilium iuſtifi
cando cās ſuas appellaſſe. Non potui cur-
renti calamo reſiſtere.Quin interroganti,
an liceat a papa ad futuꝝ concilium appel-
lare?Rñderet.Et quāꝫ ſtultum ſit admo-
nere q a principe appellare non lꝫ, vt ingt
tex.in.l.i.ff.a qbus appellare non lꝫ.Eo ma
xime q: in terminis nr̄is dr̄ conſtitutionē
quandam a Pio papa ſc̄do emanaſſe,quaꝫ
vt nonnulli aſſerunt,in conuentu Mātua-
no ꝓmulgauit.In qua hmōi appellatiōes
ad futuꝝ cōciliū fieri prohibuit: Et audiui
mus qnqꝫ,q quidam potentiſſimi princi-
pes,ꝛ notabiles rerum publicaꝝ moderato-
res,qui contra monitoꝛium qddā apſicum
coram qbuſdam p̄latis, tāq̄ꝫ corā honeſtis
perſonis,ad futuꝝ concilium appellauerāt:
excōicati,interdicti:heretici.diſſidati:ꝛ capi
entium ſerui:cum eoꝝ bonis declarati fue
runt ꝛc.Dicam igit̄ bona venia impetrata
pro inſtructione mea:qd̄ circa hoc occurrit
proteſtatione ſemper premiſſa.q nullo pa-
cto intendo diſcedere a determinationē ſ.
Ro.eccleſie.Sed eam in oībus ſequi ꝛ ve-
nerari me ꝓfiteoꝛ.Et ſi qd hactenus a me
dictum fuit aut in poſteꝝ dicet̄, qd̄ ſanctas
eius mentem ꝛ determinationem:ac catho
licam ꝛ aplicam fidem offendat:id totum
ex nunc reuoco,annullo,ꝛ pro non dicto eē
volo.Paratus ſemper oīa dicere ac facere,
que fidei ꝛ vero chriſticole conueniunt.
¶ Hanc igit̄ q̄ōnem examinat ꝛ ad longū
diſputat.Abb.Pa in.q̄ōe ſua. que incipit.
Eps ꝛ qdam rectoꝛ.art° 2°.Et in caſu q̄ōis
ſue.Ubi papa ep̄m ꝛ quendam Rectoꝛem
Curatum,nulla rōnabili cā ſubſiſtente pre
laturis ſuis de facto p̄uauerat. Ipſiqꝫ ad fu
tuꝝ concilium appellauerant,per multa vr
gentia iura:ꝛ validiſſima argumenta:qui-
bus male rñderi poteſt:concludit dictā ap
pellationem legitimam ꝛ validam fuiſſe:
demumqꝫ ſubiungit q a papa ad conciliū
in tribus maxime caſibus licite ꝛ legitime
appellari poteſt.Primo cuꝫ p̄cipit aliquid
contra fidem:eo q: in hac cā concilium eſt
ſupra papaꝫ.xl.di.ſi papa.xxiiij.q.i. acacius.
xix.di.anaſtaſius. Sc̄do cuꝫ ex ſuo precepto
vel ſententia decoloꝛatur ſeu immutat̄ ſta-
tus vlis eccleſie,q: cōiter tenet̄ papam hoc
facere non poſſe.no.in.c.lr̄as.de reſti.ſpol.
in ver.diſpenſare.in.c.ꝓpoſuit. de conceſ.p̄
ben.per Inno.in.c.cum ad monaſterium.
de ſta.regula.per Spec.in ti.de lega. ſub ru
bꝛica.de diſpenſa.in verſi.xij. vr̄ text. in.c.ꝛ
ſi illa.i.q.vij.ꝛ in.c.que ad perpetuam.ꝛ in
.c.ſunt qdam.xxv.q.i.vbi per Archi.q̄ꝫq̄ꝫ
gloſe:decreti in hoc articulo videant̄ cōtra
rie.Nam gl.in.d.c.que ad perpetuam:per
illum tex.dicit.q papa diſpenſare non pōt
contra articulos fidei,nec contra gn̄alē ſta
tum eccleſie:ꝛ q lꝫ oēs ei ꝯſentirent, in hoc

eius ſtatutum non valeret: ſed potius oẽs
eſſent heretici.xv.di.ſicut glo.aūt. in.c.ſunt
quidā:que fuit glo. Bar. Brixi. dixit ꝙ qc-
quid dicat. Jo.papa qñqꝫ diſpenſat contra
ſtatum eccleſie vlem:ſicut fecit Jnno.in ge
nerali concilio Lateranen̄.de cōſan. et affi.
non dꝫ:lꝫ inquit ipſe contra articulos fidei
non diſpenſet:quā contrarietatem contem
perat glo. in.d.c.que ad perpetuam:dū di-
cit ꝙ papa contra vlem ſtatum eccleſie: bñ
diſpenſat qñ non eſt ita gñalis. Sicut eſt de
continẽtia ſacerdotum ⁊c. Sed Panoꝛ.di-
ctas glo.alr̄ concoꝛdat:dicit.n.ipſe:qḋ ſi pa
pa in totum non mutat ſtatum eccleſie:ſed
illū reformat: bñ pōt hoc facere,ſed ſi mu-
tare vellet vniuerſum ſtatū eccleſie, ita qḋ
eccleſia pp hoc decoloraret̄:hoc facere nō pt
etiam diſpenſando:pro q̄ vr̄ tex. in.d.c.⁊ ſi
illa. Et ppea credit ipſe: qḋ hoc quoqꝫ ſcḋo
caſu valeat appellatio ad futuꝝ concilium:
vt ſaltem reſiſtat pape: ne confundat eccle-
ſiam dei. Tertio ⁊ vltimo a papa ad conci-
lium appellari poteſt,dicit ipſe:cum Papa
precipit id qḋ in ſe eſt malum:ſeu qñ ex ta-
li eius pcepto vehementer pſumit̄ ſcandalū
vlē futuꝝ. Cum tali precepto non ſit obtē-
perandum: ſm Jnno. in.d.c.inqſitioni.de
ſen.excō.pbat.xi.q.iij.ſi is cui pēſt.c.qui re
ſiſtit.c.iulianus.⁊.c.ſi dominus.⁊.xl.di.c.i.
¶ Et ratio ē:qꝛ tota eccleſia dꝫ reſiſtere ſcā
dalis futuris:ne mala contra legem dei cō
mittantur:iſtar Pauli: qui minoꝛ erat, qꝫ
ſit vlis eccleſia. Qui tñ ſolus Petrū aplo-
rum principē rephendit:⁊ ei in faciem re-
ſtitit:cum ex facto ſuo ſequeret̄ ſcandalum
in eccleſia vlī. Eo qꝛ comedendo cum genti
libus non diſcernebat cibos ab eis: ſic̄ nec
iudei. Unde reliquos xp̄ianos ſui exemplo
iudaiçare faciebat:hr̄ ad Galathas.c.ij.⁊.ij.
q.vij. Paulus. ¶ Sic ⁊ aſina: que ppl'ꝫ ſub
ditum ſignificat. Rephendit Balaam pro-
phetam:qui platum pplis pſidentem deno
tat:cum eum ſtimularet:vt pergeret ad in-
iuſtitiam faciendam.ij.q.vij.§.itē cū balaā.
¶ Dixit tñ Hoſti. in.c.ppoſuit.de cōcer.p
bē.qḋ lꝫ Papa non poſſit accuſari vel cōdē
nari ab hoīe niſi de hereſi.xl.di.ſi papa. Tñ
bene pōt moneri ſecrete ſm monitionem
euangelicam.ij.q.i.ſi peccauerit. Non tamē
ſubiacet in eo qḋ ibi dr̄. Dic eccl'ie niſi i cā
hereſis:qꝛ ſi Jmpatoꝛ ⁊ totus clerus ⁊ to-
tus populus conuenirent ipm nō poſſent
eum iudicare. Caueat tñ ſibi qꝛ aīa ſua in
manibus ſuis. Nā ſibi terribilius iudicium
imminet:⁊ intollerabilioꝛ cruciatus.xxiij.
q.i.memoꝛ.⁊.ix.q.iij.c.alioꝝ. Quod qdem
dictum dicit Abb.vbi ſ.ſibi in totum non
placere:qꝛ ſi Papa ſtat in peccato notoꝛio
poteſt puniri tanqꝫ hereticus per conciliū:
vt dicit glo.ſingu. ſm eum in.c.ſi papa.xl.
diſt. Et ſic per hanc viaꝫ concilio poteſt de
nunciari crimen pape:ad effectum vt p ec-
cleſiaꝫ admoneatur ⁊ corrigatur. Et ſic ap-
pellari poteſt ad concilium dicit ipſe. Ubi
eius pctm̄ eſſet notoꝛium: que oīa cum ali-
is oībus (que trahi poſſent ad caſuꝫ appel-
lationis) colliguntur ⁊ no.per Spe. de of.
lega.vbi.ſ.ſed quo ad hanc denunciationeꝫ
euangelicam:latius dicetur.J.cum de ſupio
ritate concilij in Papam diſſeremus.
¶ Quantum aūt ad pncipalem qōnes de
appellatione a Papa ad conciliū pro con-
firmatione eoꝝ que ſcribit Panoꝛ. Si da-
retur audacia ⁊ facultas loquēdi:ſalua ſem
per determinatione ſedis aplice:et ſcē ma-
tris eccleſie. Quas vbiqꝫ:⁊ in oībus dictis:
factis et ſcriptis meis:me ſemp humilr̄ ſe-
qui pfiteoꝛ.de ſum.tri.et ſi.cath.c.ſi. Cōtra
quandam extrauagantē. Pij.ij.quatenus
inueniatur. Non qdē gr̄a determinādi:ſed
conferendi et veritatem indagandi. Argui
forte poſſet.qḋ non valuerit:nec vnqꝫ a ſub
ditis approbata ſeu acceptata. Sed potius
tanqꝫ impoſitis:inhoneſta: ac repugnans iu
ri et eqtati nāli reiecta et abrogata fuerit
iiij.di.erit aūt lex.iuncto §.leges. Et ad hoc
dicendum:primo moueoꝛ:qꝛ ſi fatemur:p-
ut negare non poſſumus : qḋ detur caſus
aliquis:in quo concilium gñale iuriſdictio
nem et ſupioꝛitatem habeat in papaꝫ. Pu-
ta in cauſa hereſis:qḋ non hꝫ dubiuꝫ.xl.di.
ſi papa.put clarius apparebit.J.cum de po
teſtate ↄcilij in papam tractabimus:et no-
uiſſ.in concilio Conſtantien̄. in 4ª eiuſdeꝫ
ſeſſione clare dilucideqꝫ ſtatutuꝫ fuit. Ubi
declaratur concilium a xp̄o imediate pote
ſtatem hēre. Et qḋ eidem parere teneatur:
quicunqꝫ ēt papalis dignitatis:in his ma-
xime que pertinent ad extirpationem ſciſ-
matis:et gñalem reformationem eccleſie in
capite et in membris ⁊c. Quod qdeꝫ non
abhoꝛret ab his que ſcribit btūs Grego.et
hr̄r.xv.di.ſicut circa ſi.ibi. Qꝛ dū vlī ſunt
conſtituta conſenſu ſe et non illa deſtruit:
quiſquis preſumit abſoluere quos ligant:
aut ligar̄ quos abſoluūt. xxv.q.i.ſunt qdaꝫ.
Si(inqꝫ)

Si(inq̃)fatemur q conciliũ aliquo ca-
ſu iuriſdictionem ⁊ ſuperioritatẽ habeat
in papam. Ergo negare non poſſumus: q
oīa illa media: qbus perueniri poteſt ad ta
lem iuriſdictionem ipſius concilij permiſ-
ſa ſunt: ⁊ minime ꝓhiberi pñt. Qꝛ ꝓhiben
do media per que peruenit ad finem: cẽt ꝓ
hibere ipſum finem: vt hꝛ ⁊ no. in. c. ꝓterea.
in. c. ſignificaſti. in. c. prudentiam. in fi. ⁊ i. c.
ſuſpitionis. de offi. deleg. cum infinitis ſil-
bus. Qui. n. vult ꝯñs: ergo ⁊ añcedens: ſed
appellatio eſt vnum de medijs per qḋ per
uenitur ad iuriſdictionem concilij contra
papam in caſibus in qbus concilio eſt ſubie
ctus: ergo ꝑmiſſa iuriſdictiõe qḋ eſſet ꝯñs:
neceſſario permiſſa erit ⁊ appellatio: p q̃
peruenit ad illam. Et ſi diceret contra hoc
q appellatio eſt de iure poſitiuo inuẽta ⁊
conceſſa. de appel. per to. Et q papa iudica
ri non põt ſm leges poſitiuas ⁊ humanas:
cum ipſe ſit ſ̄ ius poſitiuum: illiqꝫ non ſub-
dat. de cõceſ. ꝓben. ꝓpoſuit. c. innotuit. ⁊. c.
ſignificaſti. ⁊. ix. q. iij. ipſi ſunt canões. Rñ.
ſtandum eſſe ꝯ̄rio in terminis ſuis: ſed ne-
gari non põt. Quin ipſe Papa iuri diuino
⁊ nãli: ſicut alius quicunqꝫ ſuppoſitus ſit:
⁊ illud velit/nolit/ ſeruare teneat: cum nõ
ſint iſta iura de ipſius ptãte. xxv. q. i. ſunt q-
dam cũ ſi. Sed q̃uis appellationis forma-
litas a iure poſitiuo introducta fuerit: tñ
eius natura ⁊ inuentio a iure nãli ꝓceſſit:
cum ſit defenſio quedam ſeu ꝓſidium ino-
centie: put notãter declarat ⁊ ponit Abb.
Pa. in rubrica de appellat. poſt alios ꝓba-
tur in. c. cum ſpãli. §. porro. ⁊ in. c. ſuggeſtu.
eo. ti. ⁊ in. c. cũ inter. de exce. Appellatio. n.
a natura inuenta fuit: ad iniquitatem ⁊ im
peritiam iudicis corrigendã: vt inquit tex.
in. l. i. ff. eo. vel etiam ad ſupplendum: qḋ in
caute in priori iudicio fuerat omiſſum: vt di
citur in. c. cum ioannes. de fide inſtru. ⁊ i. l.
per hanc. C. de tempo. appel. Cõiter aũt dici
mus q princeps vel Papa tollere non põt
ea que ſunt iuris nãlis: vel diuini: vt in cle.
paſtoralis. verſi. ceterum. in fi. de re. iudi. vbi
per glo. ⁊ doc. cum ſuis concord. Ergo ma-
nifeſte ps q lꝫ papa potuiſſet tollere forma-
litatem ⁊ ſolẽnitates ipſius appellationis
a iure poſitiuo ĩtroductas: vt ꝓbat in. l. i. C.
de ſen. ꝓfec. ꝓto. ⁊ no. per Abb. Pa. vbi ſ̄. qꝛ
vt inquit ipſe: reddebat oĩs ius manu Re
gia: cum nondum eſſent inuente actiones:
⁊ iudicioꝝ vel appellationũ ſolẽnitates. l.
ij. in. iij. col. ff. de ori. iuri. tñ tollere non po-
tuit ſubãm: nãm: eſſentiam: ⁊ effectum ipſi
us appellationis: pro q̃ bene facit tex. ⁊ que
no. in. d. cle. paſtoralis. ⁊ qḋ voluit Inno. ⁊
alij poſt eum. in. c. que in eccleſiaꝝ. de cõſti.
in. c. qꝛ pleriqꝫ. de imu. eccleſie. ¶ Ubi cõi-
ter dr̃ q ſi papa vel Imperator ſine aliqua
iuſta cã facit ꝯſtitutionem aliquam contra
ius nãle: talis cõſtitutio nec in foro anime:
nec in foro ciuili eſt obſeruanda: ar. xij. di.
c. i. ⁊ qḋ ibi no. per Archi. ⁊ in. c. ius nãle. i.
di. cum ſi. Non obſtat id qḋ dicebat: q. ſ. a
ſententia Principis appellari non poſſit p
iura ſ̄. allegata: ⁊ minus a ſententia Pape:
cum ipſe iudicet oẽs ⁊ a nemine iudicet. ix.
q. iij. cuncta per mũdum: ⁊. d. c. ipſi ſunt ca
nones. cum concor. qꝛ cum btõ Tho. 2° ſe-
cunde. q. lxix. art. iij. Rñ. q ptãti ſuperioris
intm̃ aliquis ſubijci dꝫ: ⁊ ſuppoſitus eſſe in
telligitur: inq̃tum ordinẽ ſupioris ſeruat: a
quo ſi exorbitauerit: ei ſubijci non opꝫ: cum
aũt Princeps: ſuperior: vel iudex aliquẽ in
iuſte grauat: relinquere dr̃ ordinem ſupio-
ris poteſtatis: ſm quã neceſſitas ſibi iuſte
iudicãdi imponit. Pro quo bene facit qḋ
dicere ꝯſueuimus: q iudex dici non põt il-
le: in quo non eſt iuſtitia de verb. ſig. forus.
Ergo cum dicto caſu Papa vel Princeps
ſe non contineat in officio ⁊ loco veri et iu
ſti Pape vel Principis: grauãdo ſubditos
contra iuſtitiam ⁊ ius naturale. Non miꝝ
ſi ad directionem ſuperioris ptãtis ⁊ ſic cõ
cilij gñalis appellando: reclamando: quere-
lando: aut denũciãdo: recurrere poſſumus.
Pro qua ꝯſideratione optie facit tex. xxiiij.
q. i. maet. Ubi ad lr̃as dr̃. Manet ergo Pe-
tri priuilegium: vbicunqꝫ ex ipſius equitate
fert iudicium: ⁊. ſ. vel vbi nihil erit ligatus
vel ſolutum: niſi qḋ btũs Petrus aut liga-
uerit aut ſoluerit ⁊c. facit tex. ix. q. iij. nemo
ibi. nemo iudicabit primam ſedem iuſtitiã
temperare deſiderantem ⁊c. et. xl. di. nõ eſt
facile in fi. ibi non ſanctoꝝ filij ſunt q tenẽt
loca ſanctoꝝ: ſed qui exercent opa eoꝝ. Cu3
igit Papa grauando: errando: vel peccãdo
in deum et proximum: non agat vt papa: ſed
vt hõ pctõꝛ. Non miꝝ ſi natura ſuggerente
vnicuiqꝫ licitum erit concilium tanq̃ eius
iudicem et ſuperiorem quo ad hoc appella
re. ij. q. vi. oĩs. vbi dr̃: oĩs oppreſſus libere ſa
cerdotum/ſi voluerit/appellet iudicium: ⁊
a nullo ꝓhibeat: ſed ab his fulciat: audiat:
et liberetur. qḋ q̃uis doc. et glo. intelligant

dictus fuiſſe de concilio ꝓuinciali: tñ de cō
cilio quoqꝫ gñali:et fortius pari rõne idem
dici põt:pro quo facit ar.opt.in.c.ad aplice.
de re.iudi.lib.vj.vbi papa ſupponit ſeipm
et ſententiam ſuas concilio: et ꝓteſtatur ꝙ
ab ipſius iniuſtitia et grauamine ad conci-
lium ꝓuocari poſſit:et eius iniuſtitia corri
gi et emendari. Nec obſtant iura que dicũt
principem tollere poſſe appellationem.c.ſu
per gõnum.de offi.deleg.l.i.ff.qui.et a qbus
appel.nõ li.q2 vt dixi.ſ.id intelligi dꝫ de for
malitate et obſeruatione terminoꝝ appel-
lationis vel de friuola appellatione:nõ aũt
de naturali defenſione a natura ĩtroducta.
Que nec bãnito:nec excõicato:nec quantũ-
cunqꝫ criminoſo eſt auferenda.c.cũs inter.
de excep.q2 cum hoc ſit d̃ iure nãli: nec per
legem:nec per principem tolli poteſt.d.cle.
paſtoralis. Ciuilis.n.rõ poteſt ea que iuris
ciuilis ſunt tollere. Nãlia vero iura corrũ-
pere non pȝt.inſti.de iur. natu.genti. et ci-
ui.§.ſed nãlia.v.di.in prin.facit. qd̃ no.glo.
in.l.quotiens.C.de pci.impe.offe.conferunt.
no.p Bar.ſed maxime p Bal.et alios in.l.
cum mulier.ff.ſolu.mat. Non obſtaret etiã
ſi diceretur,ꝙ appellatio ẽ ꝓuocatio de mi
nori ad maius tribunal.c.romana.de app.
c.anterioꝝ.§.illud ẽt.ij.q.vj.ibi.appellatio-
nes a minoribus iudicibus ⁊c.et ꝙ Pape
tribunal maius eſt:q̃ꝫ tribunal concilij.cũs
Papa nõ recognoſcat ſupiorẽ in terris.ix.
q.iij.per to.et concilij decreta tollat ac ↄtra
ea diſpenſet.de cõſang. et affi.non dꝫ.de re-
ſcrip.nonnulli.et.c.ſtatutum.lib.vj.vbi de
hoc.q2 dupl'r rñderi poſſet. Primo qd̃ hoc
veꝝ ſit.q̃ꝫdiu agit vt Papa ꝓut.ſ.dcm̃ fu-
it,ſecus cum nõ agit vt verus,iuſtus,et re-
ctus Papa,ſed vt homo pctõr. Non.n.mi
nus Papa peccare põt q̃ꝫ ceteri hoĩes.xix.
di.anaſtaſius. xxiiij.q.i.acacius.xxj.di. nũc
aũt. Juxta illud ꝓphete:oĩs homo mendax:
et illud,ſepties in die cadit iuſtus.Scd̃o vt
dicta iura intelligantur qȝ.ſ.Papa non re
cognoſcat ſupiorem:quo ad ea que ſunt iu-
ris poſitiui,q2 in his maior eſt oĩbus.Sed
quo ad ea que ſunt iuris diuini vel nãlis:
ſecus:q2 peccãdo ↄtra fidem, ↄtra precepta
dei:articulos fidei:et iuſtitiam nãlem,tunc
a cõcilio corrigi et iudicari põt:ſicut glibet
alius pnceps vel xp̄ianus.xl.diſti. ſi papa.
xxv.q.i.ſunt qdam cum ſi. Qd̃ alia quoqꝫ
rõne cõprobatur. Concilium gñale:eccleſiã
vlem repñtat.no.xv.di.ſicut ĩ ſi.de cõ.di.

i.eccleſia.ſed eccleſia vlis ſimul ↄiuncta ma
ior eſt q̃ꝫ ſit Papa ſolus,q2 orbis maior eſt
vrbe.xcij.di.legimus circa medius. Quod
ꝓbatur duplici rõne. Primo q2 huius ec-
cleſie:q̃ eſt vnica.vij.q.i.nouatianus.xxiiij.
q.i.loquitur.et in.c.pudenda. de ſum.tri.et
fid. catho.c.firmiter.verſi.vna.hr̃ in cle.ne
romani.in ver.non ↄſonam.de elec. Chr̃s
ſponſus eſt.lxxvj.di.ieiunium. il.ij.ver.mẽ
ſe decimo.de ſacra.vnctio.c.i.ver. ſed vbi.et
ipſius caput:cuius capitis corpus eſt ipſa ec
cleſia uij.q.iij.engeltrudã. ¶ Caput do mi
niſteriale ipſius ecclie et xp̄i Vicarius ipſi-
us ac dei vices in terris gerens eſt papa:de
tranſla.pla.quãto.de re.iudi. ad aplice.vñ.
nos itaqꝫ.lib.vj.cum ſi. Si ergo chr̃s verũ
caput:⁊ Papa eius loco veꝝ ⁊ miniſteriale
caput eſſe cõprobatur: ⁊ eccla vlis corpus
exiſtit:ergo ⁊ ipſe papa de tali corpore erit,
cum pars ſit in toto. Cum ergo ps minor
ſit ſuo toto:q2 in toto etiam pars continet̃.
ff.de excep.rei iudi.l.ſiquis cũs totum. ⁊ de
reg.iur.c.in toto.lib.vj. Et ↄnumerato to-
to ↄnumerata ſit ⁊ pars.C.de ſeru. ⁊ aqua.ĩ
rubrica.ff.ad leg.aquil.l.ſi ſeruus ſeruum.§.
inquit lex.Et qd̃ iuris eſt in parte:idem iu-
ris eſt ⁊ fortius in toto.no.de pben.maiori
bus.xij. di.c.i.⁊.i.q.iij. ſi quis ep̄s.xcv.diſt.
eſto.Seqtur de pmo ad vltimus:ꝙ ſi lꝫ ap-
pellare ad papas vt ad caput ẽt omiſſo me-
dio.ij.q.vj.ad romanam.gl.⁊ doc.in.c.an-
tique.de puile. Qd̃ pariter ⁊ fortius ad cõ-
cilium:in quo intelligitur papam ineſſe ⁊
preeſſe vt caput, ⁊ eo deficiente non deficit
xp̄s in loco ꝓprio:vt veꝝ ⁊ ĩmediatum ca
put.no.in cle.ne romani.de elec. Etiam ab
ipſo papa appellari poterit ad conciliũ in
quo etiam intelligit̃ eſſe ipſe Papa.Secun
do cõprobat̃: q2 ptãs que a xp̄o relicta fuit
in mundo. Non fuit relicta Petro tm̃ (li-
cet ſibi pncipal'r vt capiti data fuerit) Sed
vniuerſis quoqꝫ aplis: ⁊ vli eccleſie cõceſſa
fuit,vt ab ipſo capite a quo inchoauit in re-
liquos aplos eccleſiam ipſam cum Petro fi
gurantes:tanq̃ꝫ per riuulos ⁊ membra de
flueret.xxiiij.q.i.mãet. ⁊ in.c.loqtur.xxj. di.
in nouo.⁊.xix.di.ita dñs. vbi formal'r dici
tur. Ita dñs huius muneris ſacꝫ: ad oĩus
aploꝝ officium ptinere voluit: vt in beato
Petro oĩum aploꝝ ſummo pncipal'r collo
caret:vt ab ipſo quaſi a quodam capite do
na ſua velut in corpus oẽ diffunderet, vnde
dñs ipſe.Jo.xx.dixit.Sicut pater me miſit

⁊ ego

ꝛ ego mitto vos. Accipite ſpm̄ ſanctū quoꝝ
remiſeritis pctā: remittunt eis: ꝛ quoꝝ reti
nueritis, retenta erunt. Lꝫ.n. Chrs an̄ paſ-
ſionem ſuas, cū adhuc ipſemet gereret eius
pontificatum in terris. Petro tm̄ aplatus
pncipatum, pmiſiſſet, Dum ei dixit, tibi da
bo claues regni celoꝝ. Matth. xvj. ꝛ hr̄ i.d.
c. loqtur. Tn̄ poſt eius paſſionē eccleſie ſpō-
ſe ſue vnitatem oñdere volens. Et Petro
ꝛ oībus alijs aplis ſimul vnitis ſpm̄ ſanctū
Et parem cum ipſo Petro ligandi ꝛ ſoluē
di ptātem conceſſit. Per ipm nihilominus
veluti p caput ꝛ vicariū ſuum ita pncipalr
ꝛ ſingulr exercendā, vt in alijs quoqꝫ apo-
ſtolis: ꝛ in vlī eccleſia reſideret. Non qdem
vt in duobus capitibus ꝛ corporibus. Sed
vt in vnico corpore cum ſuo capite coniun
cto. put hr̄ ꝛ no. in. c. ꝯſiderandum. ꝛ in. c.
fidelior. l. di. ſicut ergo xp̄s a pr̄e miſſus fuit
cū plenitudie ptātis: ita ꝛ Apli ab eo miſ-
ſi fuerunt, put dr̄ in dicta Ioā. euangeliſte
auctoritate cū plenitudine et oīmoda iuriſ
dictione et ptāte vtriusqꝫ clauis. Per que
oīa pꝫ: ꝙ lꝫ papa ſit caput miniſteriale, et ec
cleſia vel concilium corpus. Tn̄ ipſe quoqꝫ
eſt in dicto corpore eccleſie. Qꝛ papa eſt i ec
cleſia et eccleſia i papa. vj. q. i. Scire ergo au
dacter dr̄ ꝙ ptās et iuriſdictio vlis eccleſie
et ſic cōcilij ſimul ꝯgregata fortior, et maior
eſt ſe ipſa diſperſa. Qð ēt demonſtrari vr̄
ex verbo et ſentētia ſaluatoris nrī. Matth.
xviij. Ubi poſt denunciationem et moni-
tionem euangelicam. Ultimum iudicium
reſeruauit eccleſie. Ibi dic eccleſie, que p cō
cilium gnāle repn̄tat. Qð approbari ēt vr̄
ex ſententia diui Auguſtini in epla ad glo-
rium et Eucharſinum. I. illo verbo. dic eccle-
ſie. Dum dicit reſtabat ergo adhuc plenari
um vlis eccleſie ꝯcilium ſi male iudicaſſent
epi qui Rome erāt ꝛc. Et illud qð hr̄. xxv.
q. i. in. c. violatores. Ubi dr̄ ꝙ ſpū dei ſunt
edita, que a ſcis prībus in concilio, pmulga
ta fuere. Qð ſi ita eſt: ergo non erit incōue-
niens, imo vtile, imo neceſſarium et cōue-
nientiſſimum dicere: ꝙ a ſentētia pape ad
eccleſiam: et ſic ad concilium querelari, ap-
pellari: et, puocari poſſit: vbi papa excedit
fines mandati, et ptātis papalis: et a mem
bris ſuis diſcedere ac petri et papatus pui
legium illud abutendo pdere voluerit. d. c.
manet. xxiiij. q. i. qꝛ | vt dixi | papa in concilio
deficiente xp̄s ſemp ibi in loco ꝓo vt verꝰ
et imediatū caput reſidet. Iuxta illð. Mat.

xviij. vbicūqꝫ fuerint duo aut tres ꝯgregati
in noīe meo: in medio eoꝝ ſum. Et iſto for
te mō rn̄deri poſſet ad illa iura. ix. q. iij. c.
nemo. c. alioꝝ. et. c. facta. cum ſi. Dum dicūt
ꝙ facta et iudicia pape mortalium nullus
iudicat: ſed qð a deo tm̄ iudicantur: qꝛ cus
in concilio chr̄s reſideat: et qcquid agit cō-
cilius a ſpū ſcō fieri et dictari credat. Iuxta
illud Actuum. xv. ibi. Uiſum eſt ſpūi ſcō et
nobis ꝛc. forte non eſſet abſurdum dicere,
qð cum ptās concilij a chr̄o immediate ſit.
Iuxta illud verbum dn̄i. Ubi fuerint duo
aut tres congregati. Et illud qð declarauit
concilium Conſtantien̄. in. iiij. eius ſeſſiōe:
qð. ſ. iudicium concilij ſit iudicium qð iſpi-
rat deus. Et ſic qð eidem cōcilio hn̄ti iudi-
cium et ptātem a deo iudicia pape reſeruē
tur. Pro qua ꝯſideratione bene facit. tex. in
c. ſi duo. lxxix. di. ibi. Sed illum i ſede apli-
ca pmanſuꝝ cenſemus ques ex numero cle-
ricoꝝ noua ordinatione diuinum iudicius
et vniuerſitatis ꝯſenſus elegerit ꝛc. Qð in
telligit de iudicio concilij gn̄alis. Licet alr
quoqꝫ alibi ad dicta iura rn̄deatur: prout. I.
patebit: cum de ptāte concilij in ſpecie tra-
ctabimus. ¶ Nec erit inconueniens dicere
ꝙ papa exn̄te et reſidente in concilio, ab eo
ad concilium appellari poſſit: Lꝫ videatur
ab eo ad ſeipm appellari: qꝛ imo iſtud facit
pro: qꝛ nemo negat: quin a pncipis pcepto
vel ſententia iniqua ad ſeipm pncipem me
lius informandum appellari poſſit, cus ma
gne ſapientie: et pncipis et alioꝝ ſit: errores
ꝓpꝛium: et ſeipm potius corrigere: ꝗ ab alio
corrigi. xxij. q. iiij. c. magne. De qua qdes ap
pellatione et de ipſius materia ponūt doc.
in. c. cum ex lr̄is. de in inte. reſti. ꝛ Ab. Pa-
nor. in. d. ſua diſputa. Eps ꝛ qdam rector.
q. ij. vnde dicit Impator in aucten. de nup.
circa pn. colla. iiij. Non erubeſcimus ſi qd
hoꝝ que prius ipſi diximus melius inuenia-
mus: competentem poribus imponere cor-
rectionem, ne ab alijs corrigi expectemus.
Nam ꝛ de ordine quoqꝫ ad ordinem: ꝛ de
pſide ad ipm pſidem appellat. ff. quēadmo.
appel. ſit. l. i. §. ſolet. Nec ppea papa dꝫ indi-
gnari ſeipm corrigere: qꝛ ꝛ deus cuius vi-
ces gerit in terris: pia miſeratione ſua di-
gnat: qn̄qꝫ ſuam ſententiā mutare: vbi pec-
cator errores ſuos correxerit. xxij. q. iiij. in-
cōmutabilis. ¶ Et ꝙ a papa exiſtente in cō
cilio appellari poſſit facit qð l. ſiſi dicimus
de Archiepo: qui maior eſt oībus epis ſue

ꝓuincie.ſ.qbus iuriſdictionem hꝫ. vj.q.iij.
ſcitote.de offi.ord.paſtoralis. Et tñ ab ipſo
Archiepo ad concilium ꝓuinciale: in quo
ipſe intereſt ⁊ ꝑeſt vt caput. Alijs eius ſuf-
fraganeis ⁊ ꝑlatis prouincie ſecum reſiden
tibus: vt membra appellari põt: vt inqt gl.
in.c a collatiõe.de ꝑben.in.vj.⁊.ij.q.vj.oĩs
oppꝛeſſus. ⁊ ꝓbaẗ in.c.multis.xvij.di. Qui
tex.hanc ꝯcl'ones bene ꝓbat ſm vnũ intelle
ctum ibi poſitum ꝑ ſcribẽtes. ¶ Preterea
ſi conceditẽ: (vt.ſ.dicebamus): ꝙ Papa ſit
homo peccabilis: ⁊ qui peccare ac ẽt hereti
cus eſſe poſſit: qd̕ nemo ſani capitis negat:
⁊ ꝓbatur.xl.di.ſi Papa.xxv.q.i.ſunt qdam
cum ſimi Si conceditẽ ꝙ Papa eccleſie dei
inutilis eſſe poſſit. de renun.c.i.lib.vj. Qd̕
apoſtaticus ⁊ intruſus qñqꝫ aliquis inue-
niri valeat.lxxix.di.ſi duo. ⁊ c.ſiquis pecu-
nia.cum ſi. Et ꝙ illud tñ poſſit: qd̕ iure na
turali ⁊ diuino ꝑmittente ꝑt: ⁊ non vltra.
xij.q.ij.faciat. Ergo velimus: nolimus: con
cedere opꝫ: ꝙ corrigi: damnari: reformari: ⁊
a ſede aplica detrudi: turbariqꝫ poſſit: niſi
corrigere ⁊ emẽdare ſe velit. Qd̕ ꝓbari vr̃.
xxv.q.ix.veniam. Ubi Papa compulſus
fuit ſententiam ſuã in melius mutare. Uñ
Nicolaus Papa ibidem.in.c.ſententiam.
dicit ſententiam Ro. ſedis non negamus
poſſe in melius cõmutari. Qd̕ ẽt cõprobaẗ
in multis alijs caplis.ea.q.⁊ cã. qd̕ ſi hoc ꝑ-
mittitur. Ergo etiam neceſſario concedeẗ
medium: per qd̕ ad talem reformationem
faciendã ꝑuenitur: vt dicebam.ſ.in ꝑnci.ar.
d.c.ꝑterea.de offi.dele.cum concor.ſed me-
dia ⁊ remedia ordinaria ⁊ cõpetentia: per
que Papa compellitur ad talem correctio-
nem ſeu reformatiõem ſunt querela: appel-
latio: ⁊ reclamatio: ad iudices ſuperiorem:
hoc eſt ad concilium cum alium iudicẽ nõ
habeat i terris: vt dcm̃ fuit. Ergo dicemus
ꝙ fructus diuinus eſt iuſtitiam ſepius recẽ
ſeri: vt dicit Inno.xxxv.q.ix.graue in ſi. Et
ſic ꝙ a Pape iniuſtitia maxime cãta ex ꝓ-
hibitione iuris diuini aut nãlis oĩno appel
lari poterit: ⁊ ꝙ nullibi melius aut conue-
nientius de eqtate: iuſtitia: iniquitate vel in
iuſtitia Pape cognoſci poſſet: qꝫ in ꝯcilio
gñali. Ubi Impator ⁊ vniuerſa eccleſia ca-
tholica vnitatem fidei repñtat: cui ipſemet
cãs ⁊ ſententias ſuas libentiſſime ſemp ſũ-
miſit: ⁊ quotidie ſummittit.d.c.ſi Papa: ⁊
.ii.q.vij.nos ſi icompetenter. Bonus tex.ꝑ
quem ſolum ſibene ponderaret decidi poſſet
iſta queſtio.in.c.ad aplice.de re.iudi.lib.vj.
ibi. Et ſi diceret ꝙ nos eum cõtra iuſtitias
leſiſſemus. Parati eramus vocare Reges:
prelatos: ⁊ principes tã eccleſiaſticos qꝫ ſe-
culares ad aliquẽ tutum locum vbi per ſe:
vel ſolẽnes nuncios conuenirẽt: eratqꝫ pa-
rata eccleſia de conſilio concilij ſibi ſatiſfa-
cere: ſi eus leſiſſet in aliquo: ac reuocare ſen-
tentiam. Si quas contra ipm iniuſte tuliſ-
ſet ⁊c. Ecce ergo ꝙ papa met remittit ſen-
tentias ⁊ cãs ſuas: ⁊ eccleſie Ro. deciden-
das ⁊ iudicandas per concilium: ad q̃relas
Impatoris ⁊ oppꝛeſſorum. Nec dicaẗ qd̕ ex-
cuſando: dicit glo.ibi.in vbo.vocare: ⁊ in.d.
c.nos ſi incõpetenter: ꝙ.ſ.hoc ꝓceſſerit de
gr̃a ⁊ humanitate pape: ⁊ ꝙ hoc fecerit ne
incideret ſuſpitionem: cum ſpeciale ſit. Ut
concilium tñ ſit.ſ.papam in cauſa hereſis.
Qꝛ formalr̃ ad hoc rñdet Panoꝛ. in.d.ſua
diſputatione.vbo. quarto videmus. qd̕ hec
ſpecialitas non ꝓbatur iure diuino: Unde
emanauit poteſtas pape ⁊ eccleſie. Nec igt
ipſe: legiẗ ꝙ deus dederit maiorem ptãtem
pape quã concilio: vel eccleſie: an cã fidei: vel
econtra. Sed chrs in tranſlatione iſtius po
teſtatis vſus fuit verbis gñalibus. Cũ ergo
eccleſia vtaẗ tali ptãte in cauſa fidei contra
papam: ſepe alle.c.ſi papa. ⁊.d.c.nos ſi incõ
petenter.§.item cū Balaã. vbi no. ⁊ in.c.i
fidei fauorem.de heret.in.vj.no. per Hoſti.
⁊ Jo.an.in.c.ꝓpoſuit.de conceſ. ꝑben.⁊ in
.c.per venerabilem.qui fil.ſint legi. Ea pari
ter vti poterit contra eum in oĩbus alijs
cauſis arduis: vbi papa vlr̃ iudicio erraret.
qꝛ cui conceditẽ qd̕ eſt maius: ergo cõceſſus
cenſetur qd̕ eſt minus: vt dicit tex. in.c.ex
parte.de deci.⁊ qd̕ de vno cõcediẗ de alijs
ſilibus: eadem cauſa ſubſiſtente: conceſſum
vr̃: de conſti.tranſla. Et ſi hoc verꝫ nõ eſſet:
nec illud qꝛ cum talis pape poteſtas a Deo
fuerit.ipꝫ nullo caſu iudicare poſſet homo:
niſi ſilem poteſtatem a deo hẽret: vt habu-
it eccleſia. Juxta illud.Jo.xix. Nõ hẽres ad
uerſum me poteſtatẽ vllã: niſi tibi datũ eẽt
deſuper: cū ſupioꝛ ab inferiore iudicari nõ
poſſit: etiam appellationis: reclamationis:
recurſus: querele: aut alio quouis ꝑtextu.de
iureiuran.nimis.xxj.di.inferioꝛ.de maio.⁊
obe.c.cum inferioꝛ. Cum igiẗ chrs qui ẽ ve
rum ⁊ imediatum caput ⁊ ſponſus eccleſie
noſtre in ea continue reſideat: nec eã vnqꝫ
deſerat: maxime cum in' eius noĩe congre-
gaẗ. Matth.xviij.c.ibi. Ubi enim ſunt duo
vel tres

vel tres ꝯgregati in noīe meo in medio eoꝝ ſum: ⁊ vſqꝫ in finem ſcłoꝝ ſemꝑ cum apl'is: eoꝝ ſucceſſoribus ⁊ eccleſia ſua ſit ꝑmanſurus. Matth. xxviij. vbi dr̄. Et ecce ego vobiſcum ſum oībus diebus vſqꝫ ad conſumationem ſcłi ⁊c. Et ꝓ qua eccleſia ⁊ fide ſua ne deficeret prēm rogauit. extra de bap. maiores. no. glo. in. c. a recta. xxiiij. q. i. Cūqꝫ ipſe chr̄s qui eſt iudex: non tm̄ pape ſed oīum viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ: hanc poteſtatem eidem eccleſie ſponſe ſue conceſſerit. Nō limitatam qdem ſubalternam aut conditionalem, ſed indiſtinctam liberam ⁊ abſolutaꝫ. Non. n. alicubi legit̄: ꝙ xp̄s hanc eccleſie poteſtatem: poſteaq̄ꝫ eam apl'is conceſſit: ipſius eccleſie typum gerentibus: reſtrinxerit: vt pꝫ ex premiſſis: ⁊ ex eo q̄d dixit Matth. xviij. Si peccauerit i te frater tuus ⁊c. Qd̄ ſi non audierit dic eccleſie. Merito ꝑ oīa ſupradicta concludendum ⁊ dicendum vr̄ ſꝫ Panoꝛ. vbi ſ. ꝙ quocunqꝫ caſu papa contra iuſtitiam diuinam ⁊ nālem: aliquem de facto vel alr̄ indebite grauat. Ad concilium ſiue congregatum: ſiue non: intrepide appellari: querelari: reclamari: denunciariqꝫ poterit. Dicta Pij ſcd̄i conſtitutione non obſtante: cum papa ius diuinum aut naturale. Qd̄ defenſionem ꝑmittit vnicuiqꝫ: contra iniuſte ⁊ inique grauantes: tollere non poſſit. Licet. n. papa appellationes friuolas: illegitimas: ⁊ illicitas: que qn̄qꝫ malitioſe excogitant̄ ad ꝑſidium iniqtatis: tollere et reijcere poſſit: earūqꝫ formalitates ⁊ ſolēnitates ꝓhibere: q̄d facere dr̄: quotiens committit cām appellatione remota: q: ius nature illas ēt reijcit: reſpuit: ⁊ non admittit. c. cum friuolis. de appel. in. vj. c. cum parati. c. ſcd̄o regris. c. poſtremo. c. paſtoralis. ⁊. c. inquiſitioni. extra. eo. ti. cum ſi. Attn̄ verā: iuſtam: ⁊ legitimam appellationem: recuſationem: ⁊ defenſionem contra ſe: vel alios iudices de facto, indebite ⁊ iniuſte grauantes tollere non poteſt: put clariſſime ꝓbatur: ac legi: ⁊ no. in iuribus ſ. allega. ⁊ alibi. Pro quo bene facit: q̄d voluit Inn. ⁊ doc. poſt eum in. c. qntauallis. de iureiuran. per illum tex. vbi cōiter concludunt: ꝙ ſiquis ꝓmiſit ſub pena: vel iurauit: ſtare dicto arbitratoris renunciando reductioni ad arbitrium boni viri: ꝙ ſi arbitratoꝛ inique pronunciat pena non cōmittit̄: nec piurium incurritur. Recurrendo ad dictum arbitrium boni viri per tex. in. d. c. qntauallis. Idē tꝫ Spec. in ti. de arbi. § i. v̄ſi. ſed pone. per illum tex. Et rō eſt ſm̄ Panoꝛ. ibidēꝫ in. xiij. col. v̄ſi. Nunc circa iſtam reductionem. Quia verba gn̄alia debent īntelligi ſm̄ ſubiectaꝫ mām. l. quero § interlocatorem. ff. locati. l. ſi vno. ff. eo. ti. dꝫ ergo pena et iurm̄ intelligi: ſi iuſte iudicauerit: vel enoꝛmiter ⁊ inique non leſerit: q̄d maxie ꝓcedit. Ubi deceptio ⁊ īiniuſtitia interuenit ex dolo ⁊ propoſito ipſius arbitratoris. Q: tunc reſpectu qualiſcunqꝫ ⁊ quantecunqꝫ leſionis ⁊ iniuſtitie peti poteſt reductio: non obſtante quocūqꝫ pacto vel iuramento: ⁊ rō eſt ſm̄ Panoꝛ. ⁊ doc. ibi. Q: dolus futurus ſicut expꝛeſſe renunciari non pōt. Ita ⁊ fortius nec tacite. l. ſi vnus. ff. de pac. Qui dolus ex ꝓpoſito īteruenire dr̄ ſm̄ panoꝛ. vbi ſ. quando ſcienter per fraudem: dolum: odium: arbitratoꝛ grauat alteram partem: q̄d ſi tanta eſt vis iuris nālis: vt per appellatiōis, ⁊ reductionis remedium defendat ēt iurantem: renūciantem: ⁊ apparenter volentem cōtra iniquitatem ⁊ dolum iudicari: q: ex ꝓprio officio ſuo tenet̄ iuſte ⁊ recte iudicare. d. c. forus. de verb. ſig. Et q: ex iuris: ita diſponentis nāli eqtate ex dcō ſuo officio occurrere tenet̄ iniqtati: penſatis perſonaꝝ ⁊ cāe q̄litatibus. de tranſac. c. ſi. Quanto magis hoc ꝓcedere dicemus: vbi apparenter conſtat de iniquitate: iniuſtitia: dolo: ⁊ perſecutiōe contra eum qui non cōſenſit: ſed continue reclamauit. Ut. ſ. tali remedio appellatiōis etiam contra papam iniuſte grauantes ad concilium appellare poſſit. Maxime quia xp̄s non malis: reprobis: ⁊ iniuſtis apl'is: ſed iuſtis: ſed pijs: ſed iā ſpū ſcō plenis: poteſtatem eccleſie cōmiſit. cum eis primo dixit. Accipite ſpm̄ ſcm̄: ⁊ ſubſequenter dixit. Quoꝝ remiſeritis pctā ⁊c. vt ſ. diximus: ⁊ comprobat Paulus apl's. Actuum. xx. Qui Ep̄is Epheſinis loquens ait. Cōteſtoꝛ vos hodierna die. Q: mundus ſum a ſanguine oīum: ⁊ ſ. Attendite vobis ⁊ vniuerſo gregi. In quo vos ſpūs ſcūs poſuit ep̄os regere eccliam Dei: quā acquiſiuit ſanguine ſuo ⁊c. Pro quo eſt bonus tex. in. c. bene qdeꝫ. xcvj. di. in ſi. vbi dr̄: ꝙ a deo commiſſa fuit cura ſacerdotibus diſponendi de rebus eccleſiaſticis. Et quo ad correctionem mali: iniuſti: ⁊ apoſtatici pape: ꝙ. ſ. ad concilium ſpectet illuꝫ corrigere. Iura ſunt clara: ſepius repetenda. ſ. xxj. di. In nomine domini. lxxix. diſtin. c. ſiquis pecunia. c. ſi duo. ⁊. d. c.

ſi papa.xl.diſtin.cum infinitis ſimili.

¶ Nec contra hāc ꝯclōnem obſtat illa vulgaris ꝛ cōis exceptio. ꝙ.ſ.non entium nulle ſunt q̄litates.ff.de dot.prele.l.i.§.adeo. de biga. vt debitum. Per qd̄ infert: ꝙ ad futuꝝ cōcilium non poſſit appellari: cum in reꝝ natura: tunc non reperiat: q2 facilis ꝛ brevis eſt rñſio negando aſſumptū.falſum eſt enis ꝛ erroneum dicere:ꝙ eccleſia vlis:et concilium gn̄ale ipſam repñtans ſemper non reperiat in reꝝ natura: ſi non actu cōgregat in loco vno: ſaltem habitu eſſentiali. Nec per hoc tollit: ꝙ ad ꝯcilium appellari non poſſit. Et quin iudicare valeat,cum conuenerit. Et ſi hoc negaret: idem dici poſſet: de quacūq3 alia vniuerſitate: imo de quocūq3 alio iudice:ꝙ.ſ.ad eos appellari vel recurri nunq̄3 poſſet. Niſi qn̄ dicta vniuerſitas congregata:vel ipſi iudices in loco tribunalis ſedere reperirent. Qd̄ qdem rōne ꝛ naturali ꝛ legali caret: ꝛ fatuū eſſet dicere:cū videamus ad ſenatum:ad Ceſarem,ad papas:ꝛ ad vniuerſitates:ꝛ reſpublicas quaſcunq3 paſſim ꝛ vbiq3 locoꝝ ſiue reperiant ſiue non repiant ad locus tribunalis,ſiue cōgregati fuerint:ſiue non legitime appellari: Non.n.ambigit ſenatum:ius: ꝛ leges facere poſſe.ff.de legi.l.non ambigit. Et principi equipari:vt ibi no. Unde et ab eius ſententia:ſicut ꝛ a ſententia principis non appellatur.ff.a quibus appel. non licet.l.i. Et ꝑdicta ꝓbant:ac legunt:ꝛ no.in.c.ab eo de appel.in.vi.ꝛ quaſi per to.ꝛc. Contra dcm̄ ſuppoſitum (condiuuādo ſupraſcriptā rñſionem) ꝙ.ſ.concilium ſemꝑ reperiatur in reꝝ natura adduci et poſſet decretus illud ſolēne concilij Conſtantieñ.qd̄ incipit frequens vbi formalr̄ dr̄ ꝙ cōcilia ꝑpetuo celebrentur in locis in qbus ſummus pontifex per menſem:ante finem cuiuſlibet concilij approbante ꝛ ꝯſentiente cōcilio: vel in eius defectum: ipm̄ concilium deputare ꝛ aſſignare teneatur:vt ſic per q̄ndā cōtinuationem ſemꝑ concilium vigeat: aut per termini pendentiā expectetur ꝛc. Per que clare conſtat concilium ſemper vigere in reꝝ natura reperiri:ꝛ talem argumentationes friuolam eſſe.

¶ Circa appellationem vero,que ſirei conſueuit a Papa ad ipſummet melius informandum:de qua ſupra meminimus. Aduertendum dicit idem Panor. vbi ſupra: ꝙ iſta non dicitur ꝓprie appellatio:de qua iura faciunt mentionem:cum per eam ſententia non ſuſpenditur:nec deuoluatur negocium ad ſuperiorem. Quod eſt proprius appellationis. Sed vocatur appellatio generaliter ſumpto vocabulo: quia ad papas prouocatur ꝛ reclamatur:vt ipſe diligentius examinet negotium. Sicut etiam dicimus de appellatione extraiudiciali:qd̄.ſ.ſit quedam prouocatio ad cauſam.de appellacis ſit romana. Et talis appellatio obtinet vim cuiuſdam ſupplicationis. ar. in auct. que ſupplicatio.C.de preci.imperat.offe. Et in ſimili bene facit tex.in.c.paſtoralis.de appel.vbi dicitur qd̄ ſi Papa aliquo caſu inhibuit appellationem : nihilominus ſi appellatur:ſuperior debet iniuſtitiam reuocare: in vim ipſius appellationis deuoluentis quantuncunq3 non ſuſpendentis ſentētiam aut cauſam. Uel ſaltem in vim querele. Et quāuis papa ſententiam ſuam iniuſte latam in melius reformare ꝛ iuſtitiam facere debeat. Tamen appellationem huiuſmodi:que ad eum interponitur ad melius ſe informandum admittere non tenetur. xxxv.q.ix.venias.iuncto.c.ſententiā. ¶ Ratio eſſe poteſt:quia admiſſio appellationis: ſuſpenſio cauſe: Apoſtolorum traditio. Et huiuſmodi ſolemnitates:ſunt de iure poſitiuo:prout colligitur toto titulo. de appel. Et eidem iuri non eſt ſuppoſitus:ſed eſt ſupra illud.de conces.preben.ꝓpoſuit:ſed prouocatio:deuolutio:ꝛ iuſtitie adminiſtratio concernunt eſſentiam ipſius appellatiōis: quod eſt de iure naturali: vt dictum etiam fuit ſupra. Et huic etiam papa ꝛ Imperator ſupponitur: vt habetur in cle. paſtoralis.§.ceterum.de re.iudi. Ergo non mirus: ſi talem appellationem admittere non tenetur:licet ad iuſtitiam faciendam ꝛ ſentētiam ſuam corrigendam: in eo quod iniuſte egit: obligetur.d.c. veniam. ꝛ.c.ſententiam. cum alijs iuribus de quibus ſupra. Que ratio facit etiā ad cōcluſiones: de quis ſupra. Et hec quidem de his. ꝛc.

¶ Quando conciliū vle celebrandum ſit.

Poſt hec vidēdum occurrit. Qn̄ concilium vle celebrandum ſit: circa qd̄ qdem: l3 gn̄alr̄ dici poſſit:ꝙ noſtris preſertim temporibus: certa regula dari nequeat. Attamen diſtinguēdo tpa priſca a noſtris: dici forte

dici forte poſſet:ꝙ ſm iura ⁊ tpa antiq̄ con
cilia congregabantur: ⁊ congreganda erāt:
q̄ñcunqȝ ⁊ quotienſcunqȝ arduum aliquid
occurrebat,qḋ vl'em eccliam, ⁊ eius pacificū
ſtatum ꝑturbaret. Ubi hereſis vel ſciſma
inter chriſticolas pullularet,vbi ex facto pa
pe vel alioꝝ quoꝝcunqȝ vlis eccleſia cōfun
deret:ſcandaliçaret:vel ꝑturbaret: adeo ꝙ
in deteriorem ſtatum ꝓlabi dubitandus fo
ret:veluti vbi papa ipſe eſſet hereticus|apo
ſtaticus|notorie criminoſus| ⁊ incorigibi-
lis:ſeu vbi papatui renunciaſſet: ⁊ ſedi aplī
ce alr ꝓuideri non poſſet. Qḋ qdem papa
ſi vult facere pōt. De renūcia.c.i.li.vj. Quis
tñ nr̄is ꝑſertim diebus: de hoc verendum
non ſit. Ubi ēt ſciſma in eccleſia eēt: ⁊ duo
vel pl'es de papatu contenderent.lxxix.di.ſi
duo. Ubi papa ꝑ impꝛſſionem vel ſimonie
labem apoſtaticus ⁊ intruſus foret: ⁊ ſedē
apl'icam occuparet.lxxix.di.ſiquis pecuniā:
vel talis eſſet ꝙ oīno eccleſie dei ꝓuidendū
foret:vel vbi aliqui hereſiarche alij hereſes
⁊ ſciſmata inter chr̄ianos ſeminaſſent: que
mentes plurimoꝝ ſubuerterent ⁊ de recta
fide eos dubitare facerent. Et ipſe papa ꝓ-
uidere nollet vel non poſſet:niſi cōcilio vl'i
congregato. His inq̄ȝ ⁊ hmōi caſibus.quo
tiens ⁊ q̄ñcunqȝ occurrētibus tpibus ꝑſcis
conciliū vl'e congregari ꝯſueuerat. Et nunc
ꝓculdubio ſi antiquam illam fidem ſerua-
remus. Si dei maximi ⁊ nr̄i memores eſſe
mus:congregari deberet:ꝓut colligit ⁊ no
tari conſueuit in iuribus ſallega. ⁊ in.c.ſi
papa.xl.di.vbi glo.no. in ver.a fide. xv.di.
c.i.⁊.xix.di.in.c.anaſtaſius. cum ſi. Qḋ bn̄
comprobat ex geſtis concilij Aphricani:in
quo ſtatutum fuit:ꝙ in oī eccleſie ꝑiculo cō
cilium conuocaret,⁊ in geſtis concilij Cal-
cedonenſis.c.clxij. Ad lr̄as dr̄. In hoc.n.⁊
in alijs fidem tangentibus: ſtatutum ē: vt
ad concilium recurrat. Qḋ ēt ſentit gl.no.
in.d.c.anaſtaſius. in ver.concilio,dū dicit
ꝙ vbi de fide agit:papa tenet regrere con-
cilium epoꝝ: ⁊ ꝙ tunc ſynodus maior eſt
papa.xv.di.ſicut in ſi. Unde in c.canones.
ea.di.dr̄: ꝙ congregatio concilioꝝ gn̄alius
magnam vtilitatē eccleſie dei attulit. Ma-
xime extirpādo hereſes ⁊ ſciſmata i ea pul-
lulantia. ¶ Quod ſi forte quis diceret con
cilia gn̄alia non fore neceſſaria pp ꝑmiſſa:
maxime vbi papa eſt vnicus ⁊ catholicus.
Quia ꝑdicte ⁊ maiores quecunqȝ cāe defe-
runt ad ſedem apl'icam ⁊ ꝑ eam termina-
ri pn̄t abſqȝ concilio:etiam ſi fidem contin
gant extra de bap.maiores.xvij.di. multiſ.
maiores.xxiiij.q.i.quotiēs. Rn̄deri poſſit:
ꝙ lȝ hoc verꝝ ſit in negocijs ꝑticularibus ⁊
ꝑuatis. Et que non irrepſerunt per eccleſiā
⁊ ꝑ ꝓuincias ⁊ multos non contaminaue
runt. Tn̄ vbi hereſis vel ſciſma gn̄ale vel
quid ſile gn̄alr ſcandaliçaret eccleſiam:tunc
concilia oīno conuocanda forēt. Prout an-
tiquis tpibus patres nr̄os feciſſe cōſtat.xv.
di.ꝑ totum.⁊.ſ.clare colligit in decretis cō
cilioꝝ ꝑ nos ordine alphabetico ānotatoꝝ.
Preterea maioris auctoritatis ⁊ grauita-
tis vident eē:que vl'i ſunt conſtituta ꝯſen
ſu:q̄ȝ illa que vnus tm̄ pontifex ſtatuit.c.ſi-
cut.ea.xv.di.in ſi.cum facilius inueniat:qḋ
a plibus ſenioribus querit. Et Dn̄s Jeſus
Chr̄s dns repromiſſor. Matthei.xviij:ait.
Si duo vel tres ꝯuenient ſup terrā in noīe
meo in medio eoꝝ ſum. Et de oī re q̄cūqȝ
petierint:fiet illis a pr̄e meo.xx.di.de qbus
in ſi. Nam magis integrum dr̄ iudicium:
qḋ plimoꝝ ſententijs ꝯfirmatur: vn̄ Augu
ſtinus dicit.xij.di.illa. ꝙ ꝯcilioꝝ gn̄alium
in eccleſia ſaluberrima eſt auctoritas. Fate-
or tm̄ ꝙ lȝ eccl'ie dei ſit vtile ⁊ ſaluberrimū
ſepius concilia gn̄alia ꝯuocare. Tn̄ nō ſem
per eſt neceſſarium: ꝓut inqt diuus Tho-
mas aquinas.q.x.arti.iiij. Et no.xxiiii.q.i.
rogamus.in.c.manet. ⁊ in.c.quotiens. ſm
dn̄m Alexādrinū poſt Zabarellam.in.c.ca
nones.xvj.di. ¶ Scdm vo iura ⁊ tpa mo-
derniora dicendum vr̄:ꝙ concilia celebran
da forent:nunc ſaltem de decennio in decē
nium. Ad id allegat decretū Conſtantieñ.
concilij:in eius ſeſſione.xxxix.editum. Qḋ
incipit. Frequens gn̄alium concilioꝝ cele-
bratio:vbi determinatur:ꝙ ab eo tpe dicti
concilij Conſtantieñ. in antea concilia ge-
neralia:hoc ordine ⁊ tpe celebrari deberēt.
vȝ. Primū tunc ſubſecutuꝝ concilium a fi-
ne Conſtantieñ.in q̄nquēnium īmediate
ſubſequens. Scdm a fine illius ꝑmi ſubſe-
quturi in ſeptennium. Et deinceps de de-
cēnio in decēnium ꝑpetuo celebrari debe-
rent. In locis que ſummus pōtifex per mē
ſem ante finem cuiuſlibet concilij: ipſo ap-
probante ⁊ ꝯſentiente cōcilio:vel in eiuſdē
pontificis defectum in loco ab ipſo cōcilio
deputando:vt ſic ꝑ q̄ſdam continuationes
ſemꝑ aut concilium vigeat: aut ꝑ termini
pendentiam expectetur. Quē terminū idē
concilium decreuit ſummo pōtifici:de fra-

trum ſuoꝝ ſcē Ro. eccleſie Cardinaliū con-
ſilio licere: ob emergentem forte caſum ab-
breuiare, ſed nullatenus ꝓrogari poſſe. Il-
lud vero decretum editum fuit anno ſalutis
nr̄e. Mcccxvij. in dictione. x. die Sabbati
nono menſ. Octob. Quot aūt cōcilia poſt
illud ēt in ſumma fidei nr̄e vndiqꝫ collabē-
tis neceſſitate: celebrata fuerint. Qui tēpo-
rum nr̄oꝝ hyſtorias ⁊ annales ſcripſerunt:
ꝑut eoꝝ incūbit officio: referant. ¶ Sunt
tn̄ qui dicant decretum illud Cōſtantien.
per Ro. pontifices: ſaltem tacite facto ꝯtra-
rio: abrogatum fuiſſe. Qd̄ qdem ego: ſalua
ſemꝑ veriori ſententia: mihi ꝑſuadere non
poſſum: ſed illi potius ſententie adhereo:
que hꝫ ꝙ papa tacite ⁊ minus qdem exꝑſſe
directe aut indirecte hmōi Decretuꝫ reuo-
care non debeat: per illas cōs rōnes: quas
adduxi ſ. contra extrauagantem. Pij ſcdi.
Et in qōe. Nunqd papa ꝓhibere poſſit ne
concilium congregetur ⁊ celebretur: vbi cō-
ſtat eo oīno opus eſſe: que hic repetenda ⁊
videnda ſunt. Nam papa totis viribus cu-
rare tenetur: vt ſtatus ⁊ ſalus eccleſie ſemꝑ
ſalua ſit. Nec Decreta qdem patrum ⁊ con-
cilioꝝ que ad gn̄alem eccleſie vtilitatem or-
dinata ſunt: variare aut imutare ⁊ minus
qdem in totū tollere vel abrogare pōt. Cuꝫ
potius qd̄ in eis ſtatutum eſt: vſqꝫ ad aiam
⁊ ſanguinem tueri ac confirmare teneatur.
xxv. q. i. c. que ad ꝑpetuas. c. ſunt quidā. c. cō-
tra ſtatuta. ⁊. c. id eo. cum ſi. Qd̄ ſi contra-
rium faceret: non diceret̄ illa reuocare: vel
aliqd rite diffinire: ſed magis errare ⁊ de-
ſtruere conuinceretur. d. c. ſunt qdam. et. c.
ſi ea. ea. cā q. ij. Ubi dr̄ ꝙ papa reuocando
que anteceſſores ſtatuerunt: non dr̄ cōſtru-
ctor ſed euerſor: ſtatus eccleſie: teſtante Vita-
tis voce: que ait Luc. xi. et Matthei. xij. Oē
regnum in ſeiꝑm diuiſum deſolabitur. Et
oīs ſcia et lex aduerſus ſe diuiſa deſtruetur:
Cum tn̄ vt ſ. dicebam in alio ꝓpoſito: po-
teſtas et auctoritas aplica pape cōceſſa fue-
rit: ad conſeruandum | augēdum | et ſtabiliē-
dum fidem catholicam et ecclīam ſcāꝫ: non
aūt ad deſtruendum et ad ſcandaliçanduꝫ
illā. Iuxta doctrinam aplī ſcda ad Timo-
theū. c. xiij. Ubi dic̄. Scdm ꝑtātē q̄ data ē
mihi i edificationē: nō āt i deſtructionē ⁊c.
¶ Quo vero ad concilia ꝓuincialia. In cō-
cilio gn̄ali ſtatutum fuit: ꝙ Metropolita-
ni ſingulis annis cum ſuis ſuffraganeis: il-
la agere non omitterent: in qbus de corri-
gendis exceſſibus: ac moribus cleri et ꝑpli
reformandis, diligentē cum dei timore ha-
berent tractatū: ꝑut ſ. diximus: et hr̄. xviij.
di. in. c. pp. el ꝑ. et in. c. qm qdem. et extra d
de accuſa. in. c. ſicut olīꝫ. Ex qbus ſimul iū-
ctis colligitur: ꝙ lꝫ concilium ꝓuinciale ſꝫ
antiqua tpa bis in anno celebrari deberet.
Primo. vꝫ. poſt tertiam ſolēnitatis paſcha-
lis hebdomadam. Scdo: idibus Octobris.
Tn̄ in ſexta ſynodo gn̄ali demum ſtatutū
fuit: ꝙ oībus modis: oī excuſatione remota
ſemel ſaltem in anno fieri: et in eo deprauā-
ta corrigi deberent. Alias aūt ꝙ Metropo-
litanus qui hoc agere negligeret: canonicis
penis ſubiaceret. ¶ Sed proh dolor. Quia
a boue maiori diſcit arar̄ minor. Pauci. n.
Metropolitani (vt ingt) Io. an. poſt Ho-
ſti. in. d. c. ſicut olim. in ꝑncipio: hoc ſeruāt:
ꝗꝛ aliqui dcm̄ ꝓuinciale concilium nunq̄ꝫ
faciunt. Aliq vero illud ſemel tm̄ in vita ſua
pagunt. Et qui melius faciunt illud tm̄ de
biēnio in biēnium celebrant: lꝫ ēt ſm leges
ſingulis annis ſemel, ſcdo et ſepius ꝯuocan̄.
eſſet: in aucten. de ſanctis. epiſ. §. vt aūt oīs
eccleſiaſticus ſtatus. colla. ix. Et dixit Pet.
de anche. vt refert Io. de anna. in. d. c. ſicut
olim. ꝙ qui hoc nō ſeruant: male faciunt: ⁊
ideo male habebunt. Ex quo ad hoc de iu-
re tenentur.
¶ Idem quoqꝫ dr̄ de ꝯſilio ſynodali epo-
rum: qui debent ⁊ tenent̄ ſingulis annis il-
lud congregare ſm Hoſti. ⁊ Io. an. Ubi ſ.
⁊ hr̄. xviij. di. c. de concilijs. ⁊ in. c. habeat̄.
ea. di. vbi ſunt hec vba formalia. Habeat̄ ſe-
mel concilium ante dies quadrageſime | vt
oībus | ſi que ſunt | ſimultatibus amputatis:
mundum ieiunium ⁊ ſolēne deo poſſit of-
ferri: ſcdm vero agat̄: circa tꝑs autūni: lꝫ ꝑut
ſupra dcm̄ fuit: illud ēt ſemel tm̄ agere quo-
libet anno ſufficeret: auctoritate cōcilij Bi-
lonen. xviij. diſt. c. annis ſingulis. que palea
eſt. Nec huic ꝯcl'oni obſtat tex. in. d. c. pp. in
fi. vbi vr̄. inhiberi epis ne in ſuis epatibus
faciant concilia: ſine Metropolitani ⁊ alio-
rum epiſcoporum conſenſu: qꝛ ſm glo. ibi.
illud intelligatur de ꝯcilijs prouincialibus:
ꝙ. ſ. epiſcopi ipſi in ſuis ciuitatibus illa con-
uocare non poſſint, ſed concilia ſua epiſco-
palia. Quilibet Epiſcopus in ciuitate vel
dioceſi ſua: etiam eius Metropolitano ir-
requiſito facere poteſt. Ut cātat tex. xxxviij.
diſt. in. c. quando.

Quibus

¶ Quibus ex cauſis concilium gñale con-
gregari poſſit aut debeat.

Nunc quibus ex cauſis con-
cilium generale congrega-
ri poſſit:aut debeat videa-
mus. Et ꝗuis de hoc quo-
que dari non poſſit certa
regula. Attamen ex geſtis ꝛ decretis conci
lij Conſtantieñ. ꝛ Baſilieñ. tres tñ cãe ge
neralr̃ colliguntˀ. vʒ. cum occurrerit hereſes,
ſciſmata, vel errores extirpare: eccleſias dei
in capite ꝛ in membris reformare. Ac regũ
ꝛ regnoꝝ ceteroꝝq; xp̄ianoꝝ diſcordias:ꝛ
bella ſedare:qḋ colligi vr̃ ex illo decreto cõ
cilij Conſtantieñ. in q̃rta eius ſeſſione: pro
mulgato:incipit. In noĩe ſctẽ ꝛ indiuidue
Trinitatis ꝛc. ꝛ melius in decreto concilij
Baſilienſis de auctoritate gñalium conci-
lioꝝ incipiẽte. Sacro ſctã gñalis ſynodus.
Qḋ ꝑmulgatum fuit in ſcḋa ſeſſione eiuſ-
dem concilij:que incipit. Sacroſcã gñalis
ſynodus Baſilieñ: ꝛc. Que celebrata fuit
Anno dñi. Mccccxxxij. xv. kl. Martij ante
diſſolutionem dicti concilij. Mihi v̊o qua
tuor principales cãe primo aſpectu occurre-
bant:que tñ in idem recidunt:ꝓꝑ quas con
cilium ipm̃ congregari põt:ꝛ ꝯſueuit. Una
vʒ. gñalis ꝛ tres particulares: que loco re-
gule conſyderãde erunt. Prima igitˀ cã: ꝓꝑ
quam cõcilium regulr̃ ꝯgregari neceſſario
dꝫ:eſt illa vulgaris totiẽs in iure repetita.
vʒ. cã fidei. Ubi. ſ. aliqua hereſis ſiue in ca-
pite ſiue in membris eccleſie iſtius militan
tis pullulaſſet:ꝛ ſerperet ſuꝑ articulis fidei:
ita ꝙ multi in errorem traherentˀ. Tunc. n.
cum papa ſolus non reſiſteret, ſeu reſiſtere
non poſſet:aut nollet:vel forte ipſe heretica
lia dogmatiçaret. Concilium oĩno ꝯgregã-
dum foret. ¶ Cuʒ cã iſta ſpecialr̃ ad ꝯciliũ
ꝑtineat. Et in hoc maior ſit ſententia conci
lij ꝗ̄ pape:vt eſt tex. iuncta glo. xv. di. ſicut
in ſi. xxv. q. i. ſunt qdã. xl. di. ſi papa: ꝓbatˀ ẽt
d. xv. di. in. c. canones. ꝛ in. c. ſancta. cum ſi.
¶ Eſt tñ aduer. ꝙ hereticus multiplr̃ quis
in iure appellatˀ:qñq;. n. ſtricte:ꝛ qñq; late.
Sed quo ad ꝓpoſitum nr̃m. Hereticus ꝓ
ꝓrie ꝛ ſtricte dr̃ ille:ſm̃ Augu. in lib. de vti
litate credendi. Quem refert ꝛ ſeqtur btũs
Thomas. ſcḋa ſcḋe. q. xj. art. ꝓ. Et Hoſti. in
ſum. in ti. de heret. lʒ eum non nominet: eſt
ille qui falſam de fide opiniones vel gignit:
vt Sabellius: Macedo. vel ſeqtur vt Ma-
cedoniani: Sabelliani ꝛc. xxiiij. q. i. hec eſt fi
des. ꝛ. q. iij. hereticus. ¶ Nã vt inquit idẽ
Hoſti. ibi. Quilibet apoſtatando a fide in
ſpm̃ ſcm̃ peccare vr̃. xxiiij. q. iij. hereticus. ꝛ
qui gignit hereſiarcha vocatˀ: vt Arrius vñ
Arriani: vt ea. cã. ꝛ. q. c. qdam aũt ꝓ ſabellia
ni ꝓ macedoniani. ꝛ ꝓ arriani. iuncto. c. qui
alioꝝ. ¶ Unñ Theodoſius Imꝑator. C. ḋ he
reti. l. dãnato. ſtatuit vt ſerui qui aſſerendo
vel diſſerẽdo ſcelus dñi imitarentur: eius
vocabulum merito ſortiantur, imo ẽt q cir
ca fidem dubius eſt: hereticus ꝓꝓrie appel
latur: vt ex̄ de hereti. c. i. ¶ Intellr̃ tñ dubi
us: qui determinate ꝑſiſtit in dubio: ſecus
v̊o ſi non determinate: ſed cum dolore cor-
dis heſitando, veritatem indagare tẽtat: vt
ibi no. ¶ Largo aũt ſumpto vocabulo he-
reticus dr̃ ille: qui ſacrã eccleſie peruertit: vt
ſymoniacus. i. q. i. bñdictio. ꝛ. c. eos qui per
pecunias. ꝛ c. quiſquis pecunia. ꝛ. vij. q. i. lʒ:
Item qui errat in expoſitione ſacre ſcriptu
re. xxiiij. q. i. hereſis. Et qui confugit ad no-
uam ſectam. Item qui rõne honoris vel cõ
modi tꝑalis falſas vel nouas opiniones gi-
gnit: vel ſeqtur. xxiiij. q. iij. hereticus. Item
qui male ſentit de ſacris eccleſie: de hereti.
ad abolendam. Item qui priuilegia eccleſie
auferre conatur. xuij. di. oẽs. Itẽ qui non eſt
membrum Ro. eccleſie: vt in auc. de priuil.
dot. hereti. mulier: non ꝑſtandis. Item qui
non credit determinationes q̃tuor ꝑncipa
lium ꝯcilioꝝ. C. de hereti. l. quinq;. vñ. igr̃ ſa-
cram cõionem. colla. viij. facit. xv. di. ſicut.
Et ſm̃ glo. extra de heret. firmiſſime ille dr̃
hereticus: qui ſe ab vnitate eccleſie ſcindit.
vij. q. i. deniq;. Item oĩs excõicatus. iiij. q. i.
qḋ aũt hi. ſm̃ Hoſti. vbi. ſ. Item qui tranſ-
greditur ꝑcepta ſedis apl̃ice. xix. diſt. nulli.
Item qui vult contrauenire decretalibus
epl̃is apl̃icis. xix. di. nullos. Et qui eas nõ re
cipit. xx. di. de libellis. cum pari iure cenſeã-
tur decreta ꝛ decretales. xix. di. in ſi. Et dr̃
ꝙ pctm̃ paganoꝝ ꝛ infidelitatis: eſt ꝑceptis
apl̃icis cõtrauenire. lxxxj. di. qui ſunt ꝓ Dei.
Hereticoꝝ aũt dñia cognoſcitur in ꝑn̄: ꝛ in
fine: qḋ eſt in rõne ꝛ voluntate. Nam rõci-
natio hoc eſt heſitatio de aliquo art.ꝰ in ꝑn̄ꝰ
rõcinando nõ dr̃ ꝓꝓe ꝛ ſtricte hereſis. Sed
voluntas fixa ſtabilis ꝛ deliberata que eſt
in fine tenendo illud qḋ non tꝫ ſcã Mater
eccl̃ia: maxime circa articulos fidei: eſt ꝓꝓe
ꝛ ſtricte hereſis: cum ꝑtinaciter a fide deui
et. Secus tñ eſſet ſiquis erraret in his que

explicite credere nō tenet. Ut ſiqs crederet Abraham fuiſſe imediatum prēm Joſeph vel qd ſile. Et circa hoc crederet vitatē ſcripture ſic ſe hēre. Et idem ēt dōm eēt: vbi varie eſſent doctorꝫ opiniones: ſup vno articulo, nondū ab eccīa dterminato: vt fuit de conceptione btē Uirgis: qꝫ .ſ. ꝯcepta fuerit vel non in pctō originali. Tunc.n. credēdo quā partē vult: non dicet̃ hereticus, donec diffinitiue ab eccīa dterminatū fuerit: qꝫ alr credentes ſint heretici ⁊c. ¶ Et hec qdem dicta ſufficiant: ad euidentiam dicte prime cāe. Per quā regulr̃ ⁊ gnālr̃ ꝯcludit̃: qꝫ ſi papa eēt hereticus: vel alter qſpiaꝫ: ⁊ talis hēſis eēt ſtricta ⁊ iam dānata: vel nōdum eēt dānata. Sed talis per quā papa vel aliqui xp̄iani deuiarent a vitate articulorꝫ fidei: qꝫ tunc concilium gnāle neceſſario congregandum foret. Cum nulla ſit potior cā vel rō congregandorꝫ conciliorꝫ: qꝫ rō fidei ꝓut legi. ⁊ no. in. d. c. ſi papa. xl. diſt. xv. xvi. xvij. xviij. ⁊. xix. di per to. ⁊ in. c. ſignificaſti. extra de elec. ⁊ ꝓbat̃ aperte. xcvj. diſt. nos. Ibi. Synodo intereſſe volumus: vt vitate inuēta non vltra multitudo prauis doctrinis atracta diſcordet, ⁊ in. c. vbi nā. Ibi niſi forte in qbuſdam: vbi de fide tractatus eſt: que vlis eſt, que oīum cōis, que non ſolū ad clicos: verꝫ ēt ad laycos: ⁊ ad oēs oīno ꝑtinet xp̄ianos. Et ſiqn concilio ⁊ alibi: de fide diſputari poterit: cōtra id qđ dr̃. xxiiij. q. iij. cum qbus. C. de ſum. tri. l. nemo. ⁊ extra eo. dubius. Ubi dr̃ qꝫ diſputare non lꝫ de fide: ⁊ qꝫ dubius in fide hereticus dr̃. Sed intellige qꝫ diſputari non pōt: dubitando: qđ ꝓbat tex. in. d. c. dubius. Sed nō dubitādo: ſed potius cōfirmādo bene diſputari pōt: vt in. d. c. nos ad fidem. ⁊ in. c. ſatis. xcvj. di. C. de epiſco. ⁊ cle. gn̄. ⁊. xxiij. q. vj. vides.

¶ Sciſma.

SEcūda cauſa huic ſimilis eſt: cā ſciſmatis: ſiue ſit in capite: ſiue ſit in mēbris: ꝓut ꝫ dcm̄ fuit de hereſi. ¶ Sciſma aūt ſm Hoſtien. in ſum. eo. ti. eſt illicita diuiſio: per inobediētiam ab vnitate eccleſie facta: vt. xxiiij. q. iij. c. inter hereſim ⁊ ſciſma. Ubi dr̃ ad lrām. Hoc itereſſe arbitror qꝫ hereſis peruerſum dogma hēat poſt ep̄alem deciſionē ab eccleſia pariter ſeparat. Qđ eqdem in pn̄ꝰ aliq̄ ex parte intelligi pōt diuerſum: ceterꝫ nullū ſciſma eſt: niſi ſibi aliquā hereſim cōfingat: vt recte ab eccīa receſſiſſe videat̃. Unū vt inquit gl. ibi dici pt qꝫ hec ſit dr̃ia inter hereſim ⁊ ſciſma: que eſt inter diſpōnem ⁊ habitum. Primo.n. dr̃ ſciſma: ſed cum paulo poſt opinioni ⁊ ſecte ſue ꝑtinaciter adheſerit: dr̃ hereſis. Naꝫ oīs hereticus eſt ſciſmaticus: ſed non ecōtra Ideoqꝫ ſciſmatici volentes eccīam dei diſcindere peccant in fide: quo ad articulos illos. Credo i ſpm̄ ſcm̄ ⁊ in vnam ſcām eccīam catholicam. xxiiij. q. i. aduocauit cum quatuor capl̄is ꝑcedentibus ſm Hoſti. Sciſma aūt in ſciſſuram ſonat: cum nihil aliud ſit qꝫ diuiſio ⁊ ſciſſio integritatꝫ ⁊ vnitatꝫ fidei. xxiiij. q. i. c. ſciſma. Sciſmatici vō corpus xp̄i. i. ſcām eccīam dei lacerant. Unde ꝑ laycos compmi debēt. xxiij. q. v. c. de liguribus: vnitatem fidei diuidere tentando. xxiiij. q. i. c. aduocauit. ⁊. c. vbi ſana fides. Nam ſciſmatici dn̄r xp̄i veſtem inconſutilem ⁊ indiſciſſam in fruſtra diſcerpere. ea. cā. ⁊. q. c. gn̄. xvj. q. vij. ſic din de. Sciſma aūt hoc caſu pōt duplr̃ intelligi ⁊ conſyderari in eccīa eē. vꝫ. in mēbris cū aliqui xp̄iani repiunt̃: vt nunc quoqꝫ ſunt Greci ⁊ Boemi: qui ab vnitate orthodoxe fidei: ⁊ ab eccīa Ro. ſe ſcindunt: vel in capite: vt cum duo vel plēs reperiunt̃ pontifices: qui de papatu contendunt. Et vtroqꝫ caſuū ꝑdcōrꝫ cōcilium ꝓcul dubio conuocari dꝫ: vt fidei vnitas reintegret̃. Et quoad primum ꝓbari pōt ſic: de cōnexis idem dꝫ eſſe iudicium: qđ de ꝑncipali. ex̃ de conſti. c. tranſlato. ⁊ in. c. qꝫto de iudi. ⁊ de dona. inter virꝫ ⁊ vxo. c. de prudentia: ſed nutrire ⁊ ꝓfouere ſciſma in eccīa dei eſt ſile: imo idē fere crimen qđ hereſis: qꝛ idem quaſi eſt: cū per hoc eccīe vnitas ⁊ fidei integritas diuidat̃. xxiiij. q. i. c. non afferamus cum iuribus ꝫ alleg. facit tex. xij. q. i. teneamus. extra de hereti. firmiſſime. ibi. oēm hereticum ⁊ ſciſmaticum ⁊c. per quem tex. no. Abb. pa. ⁊ ſcribentes. ibi. qꝫ hereticus ⁊ ſciſmaticus cōparant̃: qꝛ ſciſma non eſt ſine hereſi: cum ſciſma ſonet in diuiſionem: alleg. tex. xxiiij. q. iij. c. inter hereſim. Et ſm ipm̄ hoc eſt regulare. Qđ tn̄ fallit 2ᵐ cum in dicente ſe eſſe papam ⁊ alium antipapam. Nam iſti duo contendentes de papatu: niſi in alio hereticali errore eſſent: non ſunt heretici. Unū hoc caſu ſciſma eſſet ſine hereſi: qꝛ quilibet credit vnitatem eccīe ⁊ eccīas eſſe apud ſe: vt

dicit

dicit glo. ſingulr. xxiiij. q. i. c. i. Et idem dicē
dum aſſerit de credentibus eiſdem: vt. ſ. cre
dentes vni eoꝝ nō dicanť ſciſmatici ex quo
credunt vnam ecclīam: quam dicunt conſi
ſtere apud illum ſuum pontificem: ſecus ſi
crederent: quēlibet contendentium eſſe pa
pam: q2 tunc ꝓꝓe heretici eſſent ⁊ ſciſmati
ci: diuiderent. n. ecclīam ⁊ venirent contra
articulum ſymboli: ⁊ vnam ſcām ecclīam.
Et ſic intelligi debere dicit glo. no. vij. q. i.
c. non aūt. Sed qcquid dixerit Abb. panō.
Ego dicerem q ſi duo fuerunt electi ſimul:
⁊ eſt contentio iter eos: ⁊ viſilr dubitať: qs
eoꝝ ſit verus papa, q2 forte vnuſquiſqꝫ eoꝝ
contendebat ⁊ concurrebat in votis dn̄oꝝ
Cardinaliū aſſerendo ſe a duabus ꝑtibus
collegij electum fuiſſe. Iuxta. tex. in. c. lꝫ. de
electione. Et ex hoc vel ex alia apparente cā
ambo ꝑſeuerant in papatu ſe excuſando ⁊
aduerſarium criminando: q ſit antipapa:
⁊ q ipſe ſolus ſit verus papa. Cum in hoc
videať manifeſta ſciſſura in fideivnitate: ⁊
certum ſit vnicum tm̄ dēre eē papā: qđ de
clarare vel declarari facere non curāt ipſi.
Tunc iſti ambo crimen ſciſmatis manife
ſte incurrunt. d. c. non auferamus. ⁊ c. iter
ſciſma. vij. q. i. nouatianus. in fi. ⁊. xxiiij. q. i.
didicimus. ⁊. q. v. non vos. Et non eundo
per mendicata ſuffragia: dico q de hoc eſt
tex. iuncta glo. ſua. lxxix. diſt. in. c. ſi duo. vbi
dr̄ ad lr̄am: nullum eoꝝdem contendentiū
in ſede ꝑmanſuꝝ: ſed illuꝫ futuꝝ papā ques
ex numero clicoꝝ noua ordinatiōe: diuinus
iuditiū ⁊ vniuerſitatis conſenſus elegerit.
Bene tn̄ fateoꝛ q ſi clare conſtaret: vnum
eoꝝ ꝓ et legitime fuiſſe electum. Et 2°. loco
alteꝝ a qbuſdam forte electus fuiſſe: put cōti
git tpe Urbani ſexti: q dicto caſu agendus
tm̄modo foret: cōtra illum: 2°. loco intruſus
tanqꝫ contra apoſtaticum. Et ille ꝓ canoni
ce electus in ſede ſua confirmādus eēt. Ad
qđ faciūt bona iura inducta per Oldra. in
hoc ꝓpoſito conſilio ſuo. lxv. incipit hic agi
tur de duobus ⁊c. Talis. n. itruſus dꝫ ana
thematiçari: et humano auxilio ab aplica
ſede depelli: vt ingt tex. lxxix. di. c. ſiquis pe
cunia. iuncta eius glo. Redeundo ergo ad ꝓ
poſitum nr̄m et ad argm̄ de quo. ꝫ. Si ꝓ he
reſi pōt papa lꝫ vnicus et legitime electus ⁊
introniçatus a papatu deponi per conciliū
ergo et pro ſciſmate qđ ab illo non diſcre
pat: cum pariter ſcandaliçetur ecclīa et i pi
culum manifeſtū inducať. Et ꝓ hoc bn̄ fa

cit q no. Hoſtiē. in ſum. in ti. de ſciſmate §.
qua pena. vbi dicit q lꝫ crimē hereſis ma
ius ſit nouo ſciſmate: tn̄ ex quo ſciſma iudi
catum et cōfirmatum fuerit qđ idem ē cri
men et q vtriqꝫ eadem eſt pena infligen
da. Et rō eſt q2 hr̄ſis in ſui ꝑn°. hꝫ ꝑuerſum
dogma: qđ non hꝫ ſciſma: ſed ſi ſciſma ꝑdu
rat: cadit in hereſim: q2 tunc fingit ſe ab ec
cleſia recte receſſiſſe, et ideo cenſetur hereti
cus. xxiiij. q. iij. inter ſciſma: et ſic peccāt in
illis articulis. Credo in ſpm̄ ſcm̄ et vnam
ſcām ecclīam: ſm eundē Hoſti. vbi ſupra §.
et vn̄ dicatur: de quo fidei articulo hr̄. vij.
q. i. non aūt. cum ibi no. Et ꝑ hec infertur ⁊
concluditur ēt quo ad ſcđam ꝑncipalē con
ſyderationem et cām. vꝫ. cum ſciſma eſt in
capite hoc eſt in papa mō ꝑmiſſō. De quo
etiam articulo dictum fuit. ſ. in tractatu di
ſpoſitionis in tertia fallentia. vbi vide.

Sede apoſtolica vacante.

TErtia cauſa eē poſſet: vbi ecclīa
Ro. eēt paſtoꝛe viduata et Car
dinales oēs eēnt mortui: hereti
ci, ſciſmatici: vel alr̄ incapaces
et inhabiles notorie: ſeu ēt qte
nus habiles eēnt: conuenire vel concorda
re modo aliquo non poſſent in eligēdo pa
pam vnicū: ſeu ēt vbi pl̄es in diſcordia nul
liter elegiſſent: vel vbi concilium papā pa
patu ꝑuaſſet: ac Cardinales oēs inhabiles
iudicaſſet. Tunc. n. ſtante hac fluctuatione
in eccleſia dei: concilium niſi cōgregatuꝫ eēt
congregari poſſet et deret ꝓ tali electiōe fa
cienda: ſingula ſingulis congrue referēdo:
pro quo facit tex. et que le. et no. in. c. ſi duo.
lxxix. di. ibi ſed illum in ſede aplica ꝑman
ſuꝝ cenſemus: quē ex numero clericoꝝ no
ua ordinatione. Diuinum iudicium et vni
uerſitatis conſenſus elegerit: per quem tex.
iunctꝭ his que no. in. c. in noīe dn̄i. xxiij. di.
et in. c. lꝫ. de vitanda. extra de elec. ſatis pꝫ
qđ in iſtis dubijs arduis. Ubi de electiōe
capitis eccl̄ie: et aplici tractatur: conciliū hꝫ
cognoſcere et eligere maxime deficientibus
Cardinalibus: imo ēt ipſis viuentibus: ſi
in facto illius electiōis culpabiles fuiſſent:
put ibi ſupponiť. Quo caſu ipſi Cardina
les iudices eē non poſſent: q2 in facto ꝓꝓo
et in cā ſua iudicarent: vt dicit glo. ibi. Ad
que tn̄ videnda ſunt que no. per doc. in. d.
c. lꝫ. Ubi ſm Abb. Panoꝛ. Hoſti. refert du

as opiniones:q2 aliqui dicunt:qđ mortuis
oībus Cardinalibus electio ſpectat ad cle-
rum Ro. Alij vo dicunt, q ad conciliū ge
nerale ſpectat:put ſpectabat de iure antiq.
lxxix.di.quaſi per to.Dicit tñ ipſe Hoſti.q
pͥ opinio eſt tutior:z ͣ eſt iuſtior:q2 difficile
eſt congregare concilium . Si autē omnes
ſunt mortui pter duos : illi duo poterūt eli
gere:z vnus poterit eligere alterꝫ:dūmodo
alter conſentiat electioni ſue . Qđ ſi vnus
ſolus remanſiſſet:ille hēbit electiones:iuxta
no.in.c.gratum.ex̄ de poſtul.pla. Ille tñ ſo
lus non poſſet eligere ſeipm:vt in.c.p vr̄as.
de iure patro. putat tñ idem Abb. qđ iſte
ſolus noīe totius collegij:qđ in eo ſolo reſi-
det:poterit dare hāc ptātem eligendi alicui
alteri:z ille tāꝫ cōpromiſſarius poterit eli
gere illum ſolū:dūmodo ceſſet fraus z am
bitio.De qbus ēt s.in alio ppoſito memini
mus. In concilio aūt Baſilieñ.vbi priuato
Eugenio 4º per dcm̄ concilium , data fuit
noua forma eligēdi pontificem maximum
vacante papatu per priuationē.Nam ſtatu
to termino Cardinalibus ſexaginta dierꝫ
a die priuationis cōueniendi ad electionē:
eiſqꝫ abſentibus citatis.Cum tūc vnus tm̄
cardinalis in loco concilij repiret.vꝫ.Car-
dinalis Arelatenſis: qui tunc concilio pſi-
debat decretū ſeruatumqꝫ fuit:qđ tres elec-
tionarij:ex oībus nationibus: qui eēnt vi
ri pbi eligerent: z qđ illi tres,duos:z tri-
ginta pr̄es ex toto corpore concilij: aſſumi:
z eligi deberent ſeipſis computatis: qui in
Diaconatus ſaltem ordine eēnt conſtituti:
quicqꝫ dictis triginta duobus ſecreto pele-
ctis in generali cōgregatione publicari de-
berent pmiſſo grauiſſimo iureiurando: qđ
ptermiſſa oī fraude z dolo cordē. xxxij.ele-
ctionarios eligere z noīare tenerētur: qui
xxxij.vna cum ipſis z dicto Cardinali: ali
iſqꝫ Cardinalibus durante dicto termino
superuenientibus:cōclaue ad hoc more Ro-
mano apparatū ingredi.z ſummū pontifi
cem ſm ſci ſpūs inſpirationē eligere debe-
rent:quiqꝫ ille Pontifex hēretur: z tenerēt
qui a duabus partibus triū partiū dictorꝫ
electorꝫ electus fuiſſet:inīunctū tñ pceptūqꝫ
fuit per conciliū eiſdē electoribus qđ in ele
ctiōe dictorꝫ.xxxij.hēretur reſpectus ad na
tiones.Ita qđ ſi poſſe eēt oēs hērent portio
nem ſuā. Quare tres cōmiſſarij z electio-
narij pdicti epos duodecim: cōputato dcō
Cardinali Arelatenſi:que erat epus:Abba

tes.vij.Theologos.v.interluminatos. Ac
doctores.ix.Quos oēs Eneas Siluius Pi-
cholominus:qui eidem cōcilio interfuit in
libello hyſtorie dicti concilij noīatis citat:
eoſqꝫ ſeptē diebus in cōclaui fuiſſe ſcribit.
Et tandē Amadeū Sabaudie Ducē virum
preſtantiſſimum decanū: militus ſci Mau
ritij de riperna Gebēneñ.Dioceſ. Celibes
z religioſam vitam agentem elegiſſe:q Fe-
lix qntus: vt dicti concilij geſta atteſtantur
modo pmiſſo electus cognominatusqꝫ fuit.
Secus tñ eēt in caſibus in qbus Cardina-
les repirentur in rerꝫ natura:alias habiles:
q2 per hoc qđ concilium congregaretur:et
priuarent papam papatu:ipſi nihilominus
priuati non eēnt ptāte eligendi alterꝫ Pōti
ficem: etias qđ aliquid cōmiſiſſent contra
id qđ hr̄.extra de elec.cum in cunctis ſꝫ gl.
in.d.c.ſi duo.put vlt.loco fuit videre in cō
cilio Conſtantienſi. Ubi Joannes.xxiij.z
Bñdcūs.xiij.per concilium papatu puati
fuerunt:et per conciliū terminatū fuit: qđ
Cardinales vtriuſqꝫ obedientie cum non
nullis alijs plātis et religioſis nationū ad
electionē Martini.v.admitterentur. Ubi
vero Cardinales nulli reperirentur vel ſi
repirentur eēnt heretici et alias inhabiles:
qđ pinde eēt ac ſi nō repirent. ex̄ de trāſla.
pla.c.inter corporalia cum ſi . Tunc dictis
oībus caſibus ad dcm̄ concilium talis ele-
ctio ſpectaret:et rōnabilr qdem. ¶ Nā cō-
ſtat qđ eo caſu quo papa deponendus eſt a
papatu pp hereſim:quod nullus negat fie-
ri poſſe.xl.di.ſi papa.cum concor.Collegiū
Cardinalium non hꝫ hanc ptātem:ſed hu-
iuſmodi ptās vt conſentiunt oēs:ad cōci-
lium deuoluitur no.Archi. Jo.and.et alij
in.c.in fidei de hereti. in.vj. et pbatur.xv.
di.ſicut in ſi.xvij.diſt.§.hinc ēt.ver.ad hec.
ſereniſſimus Rex.xix.di.anaſtaſius.xxj.di.
nunc aūt.ij.q.vij.§.his ita rn̄detur. vſ.ites
ſymachus.et no.in.c. ſignificaſti. de elec.et
alibi ſepe.Qđ ꝯfirmari poſſet fundando ſe
ſuper pſumptione iuris et de iure. ¶ Nas
pſumptio eſt in hoc qđ vlis ecclia in ſpiri-
tu ſcō congregata errare non pōt. xxiiij.q.i.
a recta.et.c.pudēda.de quo per Jo. an.poſt
Hoſti.in.c.a nobis.ij.de ſen.excom. et in.c.
ſi.extra.de pſcrip. Ergo cum papa ſolus et
Cardinales errare poſſint:in hoc et i alijs
arduis in qbus vſatur vlis ſtatus eccleſie:
vt pbat in.d.c.ſi papa.et in.d.c.anaſtaſius.
et in iuribus s alleg.ſtandū eēt determina-
tioni

tionī eoꝝ quí veriſilr errare non poſſunt.
¶ Nec magis congrue fieri poſſe vr̄ Pon
tificis maximi electio dicus caſibus q̄ȝ a cō
cilio epoꝝ. Quí dnr̄ Pape fratres ꝛ coepi.
extra de cri. fal. c. q̄ȝ graui. cum non ſit repi
re maioris dignitatis viros ī eccliā: Unde
idem papa ſe quoqȝ epm̄ noīat: vt no. in ꝓ
hemio Bonefaciano. De qbus loqtur ſ3 ve
rum intellectum. c. p venerabilē §. rōnibus.
qui. fil. ſint legi. ſ. hinc eſt q̄ epi dnr̄ ſummí
ſacerdotes. Colūne ecclie dei. Succeſſores
Aploꝝ: Sciſſimi Legati ꝛ Coepi dñi Pa
pe. ij. q. vij. accuſatio. xiiij. di. legimus. ꝛ ī. c.
ī. vſi. per frōtis crimationem. extra de ſac.
vnctio. in cle. ſiqs ſuadente. vſi. nec ſup hoc.
de pen. ꝛ alibi. Nam ꝛ a ꝑncipio in primi
tiua ecclesia. Iſta electio pōtificis maximí,
que ab aplis cepit: qui Petrum eoꝝ princí
pem eſſe voluerunt: ls pari conſortio cū eo
honoꝛē ꝛ ptātem acceperint: vt inquit tex.
in. c. in nouo. xxi. di. ꝛ. xxiiij. q. i. loqtur. ī ꝑn.
Iſta inq̄ȝ eligendi poteſtas in epis vīs apo
ſtoloꝝ ſucceſſoribus remanſiſſe vr̄: ls poſtea
pp difficultatem forte congregandi epos ꝛ
concilium vel ex alia cā. Ad collegiū dñoꝝ
Cardinalium tranſlata fuerit. Qui pp hu
iuſmodi electionem multū decorati ꝛ dita
ti fuerunt. Et ſic in poſſeſſione vel quaſi eli
gendi efficaciſſi. remanſerunt. xxiij. diſt. In
noīe dñi. in. c. vbi piculum. de elec. in. vi. ꝛ
in cle. ne romani. eo. ti. cum concoꝛ. Sed di
cto caſu res de facili ad nām ſuā redire poſ
ſet. l. di. ferrū. ꝛ ppea non eſt mirꝝ: ſi tunc cō
ciliū Papam eligere: ꝛ intronizare poſſit.
Pro qbus faciunt que legunť, ꝛ no. in. c. ls
de vitanda, de elec. Ubi Abb. Pan. in. iiij.
col. vſi. Sed aduerte ad vnā notabilē obie
ctionē ꝛc. Dicit q̄ in concilio Piſis ꝛ Cō
ſtantie celebrato obijciebať Cardinalibus
q̄ ad eos tunc non ſpectabat de electione
pape ſe intromittere. Qꝛ illa iura que tri
buunt Cardinalibus electionē pape: loquū
tur qn̄ ecclia Ro. vacat: Alr̄ q̄ȝ per depōnē
ſeu priuationem factā per ꝯcilium, ꝛ ſic vbi
vacat per mortem. Sed vbi papa a cōcilio
priuať, vel vbi concilium congregatum ſu
per diſcordia duoꝝ electoꝝ declarat neutꝝ
ipſoꝝ eſſe papam. Tunc vt ibi dicebať ele
ctio ds ſpectare ad totum concilium. Qꝛ iu
ra antiq̄ videnť hoc velle: vt in. d. c. ſi duo.
cum ſi. Que iura hoc caſu non repiunť coꝛ
recta. per iura noua: ergo ab eis non eēt re
cedendum. Et ſubdit idē Abb. q̄ iſta obie
ctio ſibi pls in iure. Tn̄ in concilio Conſtā
tienſi pro euitanda diſcordia obtētum fuit
q̄ concilium pro illa vice transferret ptātē
ſuam in collegium Cardinalium ꝛ q̄rūdā
alioꝝ ꝓlatoꝝ. Et ita Cardinales, tunc elege
runt ex ptāte ꝓpa ꝛ concilij: que diligenter
dicit eē notanda. Sed vt ſ. dixi ex libello ꝛ
geſtis eiuſdem concilij Conſtantienſ. cōſtat
in ſeſſione. xl. eiuſdem cōcilij decretū qōdā
emanaſſe, in quo ſtatutū fuit de ſpāli ꝛ ex
preſſo ꝯſenſu ꝛ voluntate Cardinaliū ſan
cte Ro. ecclie: q̄ pro illa vice ad electionem
Ro. pontificis, ſex ꝓlati vel alie honorabi
les pſone eccliaſtice in ſacris cōſtitute de q̄
libet natione in eadē ſynodo ꝓ tunc exn̄te.
Quas q̄libet ex ipſis natiōibus ſ. decē dies
duceret eligendas: ipſis Cardinalibus ad
iūgerenť. Quibus oībus eadē ſynodus po
teſtatem tribuit Ro. pontificē eligendi: ſta
tuendo q̄ ille ſex pſone nationum ingrede
renť ꝯclaue cum ipſis Cardinalibus. Et q̄
ille qui ex dictis Cardinalibus ꝛ ꝓlatis ad
iunctis hēret duas partes triū ptiū: ſiue p
primaria vota, ſiue p acceſſum: eēt, hēreť ꝛ
tenereť pro vo Ro. pontifice: ꝛ non alr̄, in
qua electiōe creatus fuit Martinus qntus:
vt ſ. dixi. Pfatū aūt decretū incipit. Ad
laudē, gliam ꝛ honoꝛē. Qď multū facit ad
ea q̄ ſ. dixi. Adde q̄ idē accidit ꝺclaratūqȝ
fuit ī cōcilio Baſilieſi ꝓuato Eugenio 4° ꝓ
ut ſ. dcm̄ extitit in vſi. ꝛ in ꝯcilio Baſilieſi.
Et atteſtāť geſta eiuſdē ꝯcilij ſeſſione. xlvij.
Que celebrata fuit anno a Natiuitate dñi.
Mccccxxxix. Decernendo q̄ non obſtanti
bus qbuſcunqȝ Decretis conciliōꝝ vel pōti
ficum ꝓteritoꝝ. Pro tunc electio Pontifi
cis Romani in loco concilij ꝛ non alibi fie
ret. Irritando quācunqȝ aliā electionē: que
etiā p Cardinales fieri contingeret, decer
nendo, q̄ triginta duo ꝓlati vna cum Car
dinale Arelatenſi. Qui tunc ſolus erat in
concilio: ingredereuť conclaue ꝛ eandē po
teſtatem eligendi Papā hērent pro illa vi
ce, quā habuit, ꝛ h3 vniuerſus collegiū dño
rū Cardinaliū. ¶ Eſt tn̄ aduertendum. q̄
ls in electionibus alioꝝ ꝓlatoꝝ electio iam
facta per acceſſum votoꝝ corroborari non
poſſit: put ſm̄ Abb. Pa. vbi ſ. no. in. c. au
ditis. in. c. qď ſicē. ꝛ in. c. ecclia. el. ij. ex̄ de ele.
Tn̄ ſecus eſt in electione Ro. pontificis, q̄
ls electus debeat hēre duas partes eligētiū
alias non valet electio: per iura ſ. circa ele
ctionē pape alle. Attn̄ ſi vnus electus eēt a

maiore parte Cardinaliũ: ⁊ alij poſtea ad
illius electionem accederent. Ita ꝙ iſte ta-
lis cõputatis illis qui acceſſerunt hẽret du
as partes triũ partium: ille remaneret ve-
rus pontifex: ⁊ diceref canonice electus: lʒ
a pn° non habuiſſet tot vota que ſufficerẽt.
De q̃ eſt tex. ⁊ ibi no. in. d. c. lʒ. de ele. Et hec
quidem pro iſta tertia cã dicta ſufficiant.

Eccleſie vniuerſalis ſtatus.

Quarta cauſa gñalis eẽ vř: vbi
cunqȝ negociũ aliqđ arduũ:
⁊ per Papã inextricabile im
minet eccłie vel fidei catholi-
ce ex quo xpiani ſcãdaliçanf:
conturbant: ⁊ vlis ſtatus ec-
cleſie decoloraf: ⁊ in deteriora quotidie ꝑ-
labif: ex quo piculum iminet: ne eccła ipſa
periclitef. Tũc etenim ſi hoc ex facto pape:
vel notorio delicto eiuſdẽ: vel alterius cu-
iuſcunqȝ principis: ſeu vniuerſitatis aut al
terius xpiani ɔtingeret: ſeu vt vno verbo
hoc dicamus, vbi eccła ipſa tam in capite
q̃ȝ in mẽbris reformãda foret. Iuxta deter-
minationẽ ⁊ ea que leg. ⁊ no. de accu. in. c.
ſicut. cum ſi. Nam oẽ ſtudiũ legiſlatoris eſt
vt hoĩes bene viuant, in auc. vt non luxur.
contra natu. colla. vj. in prin. vt ſuas aias
non pdant. co. ti. §. pp. Et ideo iura ſemper
hoĩes ad bona facienda ⁊ mala euitãda in-
uitant ⁊ delicta ⁊ mala execrant. C. de nup.
l. impial. ⁊ hr in oĩbus fere dcretis ɔciliop:
de qbus ſ. ordine alphabetico meminimus.
⁊ de vita ⁊ hone. cle. de accuſat. ⁊ de pen. p
to. ⁊ alibi in toto corpore vtriuſqȝ iuris ſe-
piſſime: vnde ſi Papa ꝑmonitus vt eccłias
hanc militantem tam in capite q̃ȝ in mem
bris reformaf, vt huic errori obuiare illõqȝ
tollere de eccła ꝓcuret. Et q̃tenus ipſe ſo-
lus hoc non poſſit, ꝙ concilium vle cõgre-
gare velit, vel ſi ipſe papa notorie incorrigi-
bilr peccaret: pp qđ eccła ſcandaliçaf ⁊ cõ-
fundif, ⁊ ipſe ꝑmonitus vt ſe corrigeret, ⁊
eccłiam ſtabiliret: ſi hoc facere recuſaret: vel
negligeret, obſtinate ⁊ ptinaciter in malo
ſuo ꝓpoſito pſeuerando: ⁊ multos malis
ſuis exemplis ſecum in pditionem trahen-
do. Tunc papa ipſe accuſari de hoc: ⁊ ppea
conciliũ congregari poſſet, ordine de quo ſ.
diximus ſeruato: iuxta intentionem glo. et
ſcribentiũ in ſolẽni ⁊ ſepius alle. c. ſi papa.
xl. di. quas qdem glo. quo ad hoc ibi ſcribẽ-
tes tenent ⁊ ſequunf. Et Abb. Panor. in. c.
ſignificaſti. de elec. in. ij. col. in ṽſi. Item dic
ꝙ in concernentibus vlem ſtatum eccłie di
cit eam eẽ ſingularẽ ⁊ perpetuo notandã:
q: tenef per oẽs. ⁊ in q̃one per eum diſputa
ta: que incipit eps ⁊ qdã rector: in finalibus
verbis ſcđi dubij dicat idem. vʒ. qđ illa gl.
eſt ſingularis ⁊ qđ totus mundus eam ap
probat. Que glo. in ꝓpoſito nr̃o, dicit qđ ſi
crimen pape eſt notorium. Puta per eius
confeſſionem vel per facti euidentiam con
ſtat de crimine ſymonie vel adulterij ipſi-
us. Et cum admonef incorrigibilis eſſet, ⁊
eccła per factum eius ſcandaliçaref qđ ex
quocunqȝ eius crimine notorio: per qđ ec-
cleſia ſcãdaliçaf: accuſari poterit, lʒ in textu
ibi ſpãlr fiat mentio de hereſi. Ex qbus col
ligif ⁊ cõcludif qđ ſi eccła vlis ⁊ oẽs clici ⁊
layci tã maiores q̃ȝ minores ĩ cõcernẽtibus
fidem catholicã adeo eẽnt deformati ⁊ ꝑla
pſi in eop vita ⁊ moribus: vt potius paga
nop q̃ȝ chrianop more viuerent, vlemqȝ ec
cleſie et fidei ſtatũ ſcandaliçarent: ⁊ ɔfunde
rent. Ac Clemẽtiſſimi dñi dei nr̃i ſuis no
toriis delictis indignationẽ ꝓuocarent. Et
Papa (ad quẽ primitus ⁊ principalr ſpe-
ctat ⁊ ptinet deformatã fidem et eccłias re-
formare) ꝑmiſſas deformitates nihil cura-
ret: ſed cum alijs ſe dictis criminibus ĩuol
ueret: ⁊ ouium ſibi a Xp̃o ieſu dño nr̃o cre-
ditap ⁊ cõmendatap: vt eas verbo pariter
et exemplo paſceret, officij ſui ĩmemor tãq̃ȝ
ſi ſine paſtore eẽnt, errare et a lupis macta-
ri, ac per deuia queqȝ deduci pmitteret, tũc
ꝓculdubio concilium papã ipm tanq̃ȝ de-
ſidẽ et a fide deuium corrigere ꝓ vli refor-
matione eccłie in capite et in mẽbris hẽda
admonere, conuenireqȝ poſſet: nec ipſe tãs
ſcm̃ laudabile et neceſſariũ reformationis
vlis opus: quo q̃uo directe vel indirecte re
tractare vel ĩpedire poſſet: put ſ. quoqȝ di-
ctum et oſtenſus fuit. Ad hoc bene facit: q:
in concernentibus vlem ſtatum eccłie. Pa
pa non põt expſſe diſponere contra ſtatuta
concilij in his maxime in qbus ſtatuendo
ɔrium decoloraref ſtatus eccłie, vt etiã igt
Abb. Pa. vbi ſ. per tex. et no. in. c. et ſi illa.
i. q. vij. Quo qdem caſu intelligit oẽs illas
glo. que videnf velle qđ Papa non poſſit
diſponere contra vlem ſtatuʒ eccłie, vt no.
in. c. lraſ. de reſti. ſpo. et qđ voluit Inno. in
. c. q̃ſto. de conſue. vbi dixit qđ Papa nõ eſt
permittendus venire contra gñalem ſtatũ
eccleſie

eccleſie ſine cã rõnabili ꝛ alijs nota. Qđ ſi non põt hoc expſſe ergo nec tacite:cum taciti ꝛ expſſi idem ſit iudicium:no.in.c. cũ in. de conſti.in.c.ij.de reſcrip.cum ſi. Nõ autẽ pmiſſoꝝ eſſe põt. Qr notorie ꝛ incorrigibiliter peccando ſeu alios xpianos peccare pmittendo cum reſiſtere poſſet:ꝛ eos in viã fidei conuertere ꝛ confirmare iuxta verbus dñi Matth.ꝛ Luc.xxij.c.ꝛ tu aliquãdo cõuerſus cõfirma fratres tuos. Tacite ſtatuere ꝛ approbare vr̃ delictum illud in quo inuolutus exiſtit:ꝛ alios paſſim ꝛ impune errare pmittit non eſſe pctm̃:ꝛ ſic dogmatiçando contumaciter in eo pſeuerans hereticus fieri:vnde ex hoc: dixit glo. illa.in.d. c.ſi papa: q talis contumax dr̃ hereticus. lxxx.di.ſiqs pſbr.ꝛ contumax icorrigibilr delinquendo dr̃ infidelis.xxxviij.di.nullus. Qđ veꝝ intelligit Dñicus vbi.ſ.qñ contumacia iduceret ſciſma in eccĩa vel qñ xpianus aliqs alr peccando eſſet ꝯtumax cõtra Ro.pontificem: vtputa dicendo ipm non hẽre ptãtes ſup oẽs.lxxxi.di.ſiqs pſbr.ꝛ.vij. q.i.deniqꝫ.no.Archi.xix.di.nulli phas. ꝛ ẽ tex.xxij.di.oĩs. Item vt ingt idẽ Dñicus: qui cum rebellione ꝛ obſtinatione viuit in delictis:perſeuerãdo in eis ꝛ recuſando bona agere,ꝛ ſe nolendo corrigere,tunc poteſt dici hereticus:vt vult illa glo.no. ꝓ qua eſt tex.in.c.ſi.xxviij.di. pro qbus oĩbus facit ẽt tex.xi.q.iij.rurſus.ꝛ.c.ſeq. Ubi dr̃ q excõicati negligentes cãm ſuam.ſ.annũ declarari facere ꝛ ſe tueri ſibi ipſis audientie ꝛ iuſtitie aditum denegant. Nam ꝛ clericus infamatus tñ de aliquo crimĩe:ſi citatus vel monitus ſe purgare negligit aut ꝯtẽnit:iuris interptatione ꝓ ꝯuicto hr̃.xxiiij.q.iij.ꝺ illicita.ꝛ facit tex.in.c.cum ꝯtumacia.de heretı.lib.vj.vbi ſtatuit q excõicatus eo qꝛ citatus vel monitus vt rñderet de fide:ꝛ ſe tanqꝫ ſuſpectum purgaret:ſi per annum in excõicatione contumaciter ꝛ ptinaciter pſeuerat:ex tunc velut hereticus ꝯdẽnari dꝫ. Per que iura ſatis pꝫ:qꝺ dõm ſit i caſibus ſuprascriptis. Qñ.ſ.vel Papa:vel alij xpiani notorie peccant:ꝛ in eoꝝ delictis incorrigibilr pſeuerant:cum vlĩ ſcandalo ꝛ pturbatiõe totius eccĩe. Idẽ quoqꝫ dici poſſet, vbi inter pncipes:vniuerſitates:ꝛ alios xpicolas:bella ſeditiones: ꝛ pniciofe diſcordie vigerent cum ſanguinis humani ꝓfuſione. Prout proh dolor tpibus nr̃is vidimus:ꝛ quotidie inceſſanter cernimus: qꝛ cum ad eccleſiam potiſſimum ſpectet pacem illam quam xps aplis:de hoc mundo trãſiturus reliquit:vt ingt Jo.xiiij. Pacem meã relinquo vobis ꝛc. tractare ꝓcurare cõponere: ꝛ vnicuiqꝫ xpiano reddere. Ideo concilius vna cũ papa qui eccĩam vlem repñtat: ad pacem ipſam ꝯſeruandam ꝛ bella remouẽda laborare debent:de treu. ꝛ pa.c.i.xxiiij. q.iij.ſiquis romipetas.ꝛ.c.ſeq. de iudi.c.nouit.xcvij.di.eccĩe.cum concor. Non mirꝫ ſi dr̃ q qñ papa vel non põt:vel non curat tã grauia:horrenda:ꝛ intollerabilia bella: tantaſue xpianoꝝ diſcordias ſedare. Concilius pp hoc congregari poterit:ꝛ eccĩam ipſam in capite:et in mẽbris reformare:ac qđ ſuũ fuerit cuicunqꝫ reddere. Uarijs.n.modis eccĩa peccãtes in fratres ſuos corrigere tenet:et in viã ſalutꝭ et iuſtitie dirigere.xxiij. q.v.quis.n.nr̃m.et.d.c. nouit.xxiiij.q.i.qui contra eccĩe pacem.et.c.non afferamus.et xxiij.q.i.noli.ꝛ qſi per to. ¶ Nam non mõ Papa et concilium rõne pcti.d.c.nouit.de iudi.ſed qlibet iudex ptes diſcordantes ad pacem et concordiã cõpellere põt.xc.di. ſtudeñ.c.ſiquis contriſtatus.c. diſcordantes.et qſi p to.no.Hoſti.i ſum.de treu.et pa.§.ſi.et Bar.in.l.ꝯgruit.ff.de offi.pſi. et alibi ſepe.

¶ Symonia.

Ex his autẽ et ex vbis dicte glo.in alleg.c.ſi papa. Quidam qntam cãm deducere voluerũt. Quãqꝫ nõ poſſit dici gñalis:ſed potius ſubalterna:ex qua concilium conuocari poſſit. vꝫ.cum papa ſymoniacus eſſet: nam lꝫ ſub aliaꝝ gñalitate concludi poſſit. Tñ qꝛ materia curioſa ẽ:et quotidie in curia Ro. et alibi de hoc heſitat:forte non erit incongruus de hoc aliquid hic attingere: et videre nunquid papa de ſymonia accuſari:et nũqd pp hoc concilium conuocari:ipſeqꝫ papatu priuari poſſit. Et qꝫuis magri pruientes auribus:ſtatim et gñalr. Negatiuam aſtruere: ac ptinaciter diſputare conſueuerint:aſſerẽdo q in papas nec in curiã eius.cadere põt ſymonia. Cum iure poſitiuo ſit ꝓhibita:et papa legibus ſuis ſolutus ſit: et a nemine iudicet.ix.q.iij.cuncta per mundũ.c.nemo. et.c.alioꝝ.cũ ſi. Et cum ipſe papa de oĩbus eccleſijs et bonis eccĩaſticis libere et ĩpune diſpõere poſſit.xij.di.oĩs.de pbẽ.c.ij.li.vj.

Ergo vr̃ q̄ pro arbitrio eccleſias dare:pro ipſis pecunias exigere ⁊ eas grauare poſſit de cenſi.c.cum apl's.verſi.ſubſtinemus. Nõ approbare vr̃ gl.in.c.ſiqs pecunia. lxxix.di. Item q̄ ambitus qui idem ſonare vr̃: qḋ ſymonia.non h̃z locum in principe: vel in eius curia.l.i.ff.ad leg.iul.de ambitu. no.in .c.p̃ibr.lxxxij.di.vbi glo.in ver.denarium. ⁊.i.q.vj.c.ſi.cum ſi. ❡ Attamen q̄ Papalis dignitas atq̃ poteſtas a dño Deo eſt: ⁊ Petrus btiſſimus apl's: eiuſq̃ ſucceſſores Ieſu chr̄i redēptoris nr̄i locum in terris tenēt.c.pro humani.de homici.li.vj. vbi Io.an.poſt Hoſti.per illum tex.dũ dicit q̄ oĩs ptās a dño tribuit. Iuxta illud. Io.xix. Nõ hēres in me ptātem vllam niſi tibi datus eſſet deſup ⁊.xj.q.iij.qui reſiſtit:dr̃ qḋ q reſiſtit poteſtati dei ordinationi reſiſtit: ingt eps Hoſti. Io.and. ⁊ Gemi.poſt eos. Ibi: hinc eſt q̄ dignitas papalis per pecuniā acquiri non pōt:cum a deo concedat:⁊ qui p papatu vel impio pecuniā dat iniuſte agit: ⁊ incidit in.l.iuliam de ambitu. Nec ob.p̃alle.l.i.p̃.Rñ.ff.de ambi.dũ dic̄ q̄.l.ipſa nõ h̃z locum in ciuitate Romana: ⁊ ſic in p̃ncipe.q̄ illud intelligit:quo ad principē iam electum canonice:q ſup oēs eſt.extra de ele. l̃z.q̄ eſt tunc legibus ſuis ſolutus : vnde qḋ ei pl̃z diſponere pōt.ff.de legi. princ.ix.q.iij. cuncta per mundũ.⁊.c. per principalē. De quo no plene in.c.ꝓpoſuit de conceſ.p̃ben. Quis dicat idem Hoſti. q̄ nec accuſat nec excuſat aliquos:quo ad ſpũales iuriſdictionem,quo ad tpalem aũt,dicunt doc.q̄ publica oblatio facta ab eo qui,pdeſſe appetit non p̃eſſe admittit: ſed clandeſtine facta reprobat.ff.de polli.l.i.⁊.ij.ff.de admi. tut.nõ exiſtimo.viij.q.i.qui ep̃atus. Unde p̃miſſis non obſtantibus: ſi veritates indagare l̃z ⁊ ꝓ ſinceritate ac fauore fidei catholice q̄ ſentimus in mediũ ꝓferre poſſumus: vt deo magis q̄ȝ hominibus placeamus. Cu̾ xp̃s ſe veritatem ⁊ mundi lucem eſſe atteſtet: heſitationem hāc biſariam diuidendā. Et de hoc articulo tam actiue q̄ȝ paſſiue q̄rendum exiſtimamus.

❡ Primo quid dicendum quando Papa ſymoniace ad papatum promotus fuit.

❡ Secundo quando poſt eius ꝓmotionē dignitates officia:⁊ beneficia eccleſiaſtica ſymoniace concedit.

❡ Quo ad primũ omiſſis ſupfluis. vr̃ tex. in hoc multum notabilis in.c.in noĩe dñi. xxiij.diſt.vbi dr̃ q̄ pura: ſincera ⁊ gratuita d̾z eſſe pontificis maximi electio. Et.ſ.dr̃ q̄ ſiqs contra dcm̃ decretum electus ⁊ intronizatus fuerit:q̄ auctoritate diuina ⁊ ſcõꝝ aploꝝ Petri ⁊ Pauli ꝑpetuo anathemate cum ſuis auctoribus: fautoribus ⁊ ſequacibus a liminibus ſcē dei eccleſie ſeparatus abijciat. Sicut Antixp̃s ⁊ inuaſor ⁊ deſtructor totius xp̃ianitatis,⁊ q̄ nulla ſup hoc ei audientia reſeruet:ſ̃ȝ ab oĩ eccleſiaſtico gradu deponat. Et eſt clarior tex.lxxix. di.in.c. ſiquis pecunia:vbi ad lr̃as dr̃: ſiqs pecunia vel gr̃a humana:aut ppl'ari ſeu militari tumultu:ſine ꝯcordi ⁊ canonica electiōe Cardinaliũ ⁊ ſeq̄ntiũ religioſoꝝ clicoꝝ fuerit aplice ſedi īthroniçatus: nõ aplicus ſed apoſtaticus h̄eat. Liceatq̃ Cardinalibus ⁊ aliis clericis deũ timētibus ⁊ laycis inuaſorē illũ anathematiçare:⁊ humano auxilio a ſede aplica pellere. ❡ Pro q̄bus glo.in.d.c.ſi quis pecunia : arguendo rōnem aſſignare vr̃:q̄ ſymonia dr̃ hereſis.i.q.i.eos qui. ⁊.c. fert ⁊ melius.xxiij.di.d.c.in noĩe dñi. ibi: q̄ot deniq̃ per ſymoniace hereſis trapeçitas:repetitis malleis: crebriſq̃ tõſionibus ſubiacuit ⁊c. Cui tñ opi.non conſentit gl. in.d.c.ſiqs pecunia. Nam declarando tex. ibi dicit illum intelligi ⁊ loqui:de eo qui p ſymoniam electus fuit ab illis qui ptātem non habebant eligendi:non aũt de electo a Cardinalibus per ſymoniam. Et ad id qḋ dr̃:q̄ ſymōia dr̃ hereſis. Rñd. q̄ ſymonia dr̃ hereſis large. Non ſm̃ q̄ papa vel alius de hereſi pōt accuſari. Cum.ſ.errat in articulis fidei:ac ſi diceret q̄ l̃z papa pro crimine h̃rſis tm̄modo accuſari ⁊ deponi poſſit. xl.di.ſi papa.ꝓut ſ̄.dixi in illo arti°. Qñ papa eſt hereticus. Tñ illud h̃z locum in hereſi ſtricte intellecta: qñ.ſ.errat in articulis ſidei tm̄. Non aũt hoc intelligi pōt de hereſi late ſumpto vocabulo:quam gl. doc.ibi vt plurimum ſequunt. Et dixit gl.in.c.i.lxxix. di.q̄ ſi papa electus eſt a duabus partibus Cardinaliũ q̄ nulla a modo admittet exceptio contra ipm̃ de vitio eligentium vel electi:q̄ vt ingt ipſa:non eſſet coram quo iudice exceptiones ille ꝓponerent. Uñ iquit ſi tertia pars Cardinaliũ vellet ꝓbare electionem eſſe ſymoniacam non audiret: vt extra de elec.l̃z. Ubi dr̃ q̄ ille ab vlĩ eccleſia habeat Pontifex Ro.abſq̃ exceptione aliqua. Qui a duabus partibus Cardinaliũ fuerit electus ⁊ receptus. Peccant tñ vt dicit glo.

cit gl.ꝑdcā qui talr papam eligūt: ex qbus: coniungendo hec cum illis que.ſ.dicta fuerunt in ꝑn.° ꝛ cum.d.c.ſi papa.xl.di. vbi dr̃ ꝙ pape culpas redarguere ꝑſumit mortalium nullus: qꝛ cunctos ipſe iudicaturus a nemine eſt iudicandus: niſi deꝑhendat̃ a fide deuius. Uideret̃ concludi ꝑmiſſis non obſtātibus: qḋ papa pro nullo alio crimīe: vel delicto ſuo q̃ntūcūqꝫ ḡui ꝛ notorio accuſari ꝛ depōi poſſit, q̃ꝫ ꝑ ꝟa ꝛ ſtricta hereſi. ¶ Sed qcquid arguendo dicat̃. Cōtrarias ſententiam ſequi ꝛ cōiter approbare videntur doc.in locis ꝑallegatis: iūctis maxime his de qbus.ſ.vs. qḋ imo papa ꝯcorditer a Cardinalibus symoniace electus: apoſtaticus dici debeat. Et qḋ ꝓpꝫa in concilio accuſari: ꝛ ꝓꝑ hmōi crimen ab ipſo concilio deponi poſſit. Non obſtante qḋ dicat̃ titulum de ſymonia non hr̃e locus in papa nec in eius curia. Et pro euidentiali ꝑmiſſorum ꝛ.ſ. dicẽ doꝝ. Ego mihi in facto ꝑmitto: qḋ ille qui ad papatum ſymoniace eligit̃: anq̃ꝫ eligat̃ eſt Cardinalis: vel ꝑlatus inferior: qui non minus ſubiacet diſpōni iuris poſitiui q̃ꝫ iuris nãlis ꝛ diuini: nec hmōi tractatus de papa ſymoniace eligendo: fieri ſolet, vel ſupponit̃: poſteaq̃ꝫ quis in papā iam electus vel intronizatus fuit: qꝛ tunc papa nihil daret: quo ſuppoſito vr̃ dicendum ꝙ tam eligendus q̃ꝫ eligentes ſymoniaci ſint: ſiue hoc dicatur ꝓhibitum qꝛ ſymoniacus: ſiue dicat̃ ſymoniacum qꝛ ꝓhibitū. Iuxta determinationem gl. ꝛ doc.in.c. ex parte de offi.dele.et alibi. Nec ob.l.i.ꝑ rñ.ff.de ambi. dum dicit.l.ambitus. et ſic ſymoniā locus non hr̃e in ciuitate Romana: et ſic in papa qꝛ vt.ſ.dixi ſm Hoſti.et doc. in.c.i.de homici.in.vi. illud intelligitur quo ad papā vel principes iam canonice electū: quod aūt dicto caſu cōmittatur ſymōia per talr ꝓmouendum ad papatū ex diffinitione vocabuli ſatis pꝫ: qꝛ ſm Damaſce.et alios doc.antiquos: de quibus meminit Hoſti.in ſum.in ti.de ſymo.in ꝑn.° Symonia nihil aliud eſt q̃ꝫ ſtudioſa voluntas ſiue cupiditas emendi vel vendendi ſpūalia vel ſpūalibus annexa: aut ſicut idem Hoſti.plenius inqt: ſymonia eſt ſpūalium vel annexoꝝ ſpūalibus, ꝑcedente pacto: ꝓmiſſionis, ꝯditionis: modi, ſeruicij: precum: vel cuiuſuis tpalitatis receptio ſiue donatio. Ex qua late pꝫ ꝙ oīs cōditio: oīs ꝓmiſſio: oē pactum tpalis cōmodi ꝑcedens inducit ſymoniam: vt ibi declaratur per eum. Et hr̃ de reꝝ ꝑmu. queſitus. de pac.c.pactiones.i.q.ij. q̃ꝫ pio. et extra de ſymo.per to.ls forte ſecus dici poſſet: vbi ex poſt facto: ceſſante oī ꝯdōne et depꝛauata intentione aliquid gratis donatur. de ſymo. tua nos. Quedam.n.inhoneſte petuntur: que ſi ſponte offerantur honeſte accipi pñt. extra eo.dilectus filius. in ſi.x.q.iij.priſcis. xij.q.i.eccleſiaſticaꝝ. xviij.di. de eulogijs.ff. de varijs ꝛ extraoꝛ.cogni.l.i.ꝟſi.eſt qdē res ſctiſſima. Quā qdem diffinitiōem ꝛ diuus Thomas 2ᵃ ſcḋe.q.c.arti.ꝑ.comprobat. ſed nihil magis ſpūale inueniri pōt, q̃ꝫ ipſe ſpūs ſcūs: a quo ſpūalia cūcta denoīant̃ ꝯſtituūtur: ꝛ ꝑmanent. Uendere aūt papatum: eſt ſpūs ſci grãm ꝛ miniſterium qḋ per Papā diſpēſat̃: ꝛ inter xp̄i fideles diſtribui ꝛ elargiri dꝫ: ꝑcio vel humana grã interueniente per ſordes vēdere. Ergo nihil magis ſymoniacum | hereticum | ꝛ abhominabile | ac deteſtandum dici pōt: q̃ꝫ aplicam: imo xp̄i auctoꝛitatem vendere ac mercari. Qꝛ vt inqt Thomas: vbi.ſ. hmōi emptio ꝛ venditio de rebus ſpūalibus triplici rōe eſt illicita. Primo qꝛ res ſpūalis non pōt aliquo terreno ꝑcio compenſari: vt de ſapientia dr̃. prouerbioꝝ.iij. Precioſioꝛ eſt cunctis opibus: ꝛ oīa que deſyderant̃ non pñt huic comparari. Scḋo qꝛ qui non eſt rei quā vendit dñs: illam vendere non pōt: ſed ꝑlati vel Cardinales nō ſunt dñi ſpūs ſci: vel reꝝ ſpūaliū: ſed magis ſunt miniſtri vel diſpenſatores eaꝝ: ſm illud.ꝑ ad Coꝛinth.iiij.ſic nos exiſtimet hō vt miniſtros xp̄i ꝛ diſpenſatores miniſterioꝝ dei. Tertio qꝛ venditio repugnat ſpūalium oꝛigini, que ex gratuita volūtate dei ꝓueniunt. Iuxta illud Matthei.v. gratis accepiſtis: gratis date. Qḋ aūt vēdere papatum ꝛ ꝯñr auctoꝛitatem ꝛ ptātem virtutis ſpūs ſci: ſit diuina lege ꝓhibitus qꝛ ſymoniacus clare ꝓbat̃ in radice huius deteſtande prauitatis. Exēplo Symonis magi: actuum.viij.c.i.vbi hr̃: ꝙ cum idem Symon a btō Petro aplō grãm ſpūs ſci pecunia emere voluiſſet: vt curare poſſet infirmos: quēadmodū faciebat idem Petrus ꝛ alij apli: non qdem gratis ſicut illi faciebāt: ſed pecunia mediante: vt ex hoc plus lucraret̃, q̃ꝫ expendiſſet. Merito audiuit ab ipſo aplō. Pecunia tua tecum ſit in ꝑditionem: qꝛ exiſtimaſti donum dei pecunia poſſideri: donum qppe dei eſt: ipſe ſpūs ſcūs.i.q.iij. ſaluatoꝛ. ꝛ ea.cā.q.i.petrus ꝛ alibi. Et ꝙ in

electione Pape vel plati: ſi per ſordes fiat:
cadat ſymonia: cuꝫ pecunia vel tpale aliqd
datur pro ipſa: vel vt electionis priuilegio
ſubſcribat:ſeu vt electioni non reſiſtat: pro
bat.i.q.i.qui ſtudet.⁊.c.i.⁊.c.pſbr.qui ē tex.
Grego.in Regiſtro vbi dr̃ ad lr̃am. Quis
altare ⁊ decimas: ⁊ ſpm̃ ſcm̃ emere vel ven
dere ſymoniacam hereſim eſſe nullus fide-
lium ignorat. Et ſeqtur Bñdictio illi i ma
ledictionem ꝯuertit. Qui ad hoc vt fiat he
reticus ꝓmouetur. Qd̓ qdem apertiſſime
declarat Ambroſius in paſtorali:qd̓ hr̃ i.c.
reperiuntur.ea.cã.⁊.q.vbi dr̃. Reperiuntur pli
mi negociatiõe muneris mercari velle gra
tiam ſpũs ſci. Dum illi pciũ donant:vt põ-
tificalis ordinis ſublimitatem accipiãt obli
ti verboꝝ Petri qui dixit ad Symonem.
Pecunia tua tecum ſit in pditionem:qꝛ exi
ſtimaſti pecunia donum Dei poſſidere:⁊.ĩ.
quicunqꝫ deinceps pro accipiẽda diuini di
gnitate doni qd̓libet pmium detectus fue-
rit obtuliſſe: ex eodem tpe ſe nouerit ana-
thematis opprobrio ꝯdẽnatum:⁊.ĩ.⁊ ſuſce-
pto honoris gradu priuetur:⁊ in monaſte-
rio ſub perni pnĩa retrudatur ⁊c. Qd̓ etiã
approbatur in.c.nobis. extra de ſymo.no.
i.q.i.placuit.⁊ alibi ſepiſſime. Per que oĩa
pꝫ qꝫ ille Cardinalis vel platus: qui talr̃ ad
papatum per ſymoniacam prauitatem eli-
gitur excõicatus exiſtit. Et qꝫ talis electio
nulla ſit. Ipſeqꝫ tanqꝫ hereticus ⁊ apoſtati
cus de ſede beati Petri deijci ⁊ deturbari
dẽat: put dicit tex.in.d.c.ſiqs pecunia.lxxix.
di. Pro cuius qdem dicti cõfirmatione ad
duco Decretum Martini quinti in conci-
lio Conſtantienſi ꝓmulgatum in ſeſſione.
xliij.incipit. Multe contra ſymoniacã pra-
uitatem ⁊c. Ubi ſacro illo cõcilio approbã-
te,ſtatuit atqꝫ decreuit:qꝫ electiones ⁊ alie
ꝓuiſiones ſymoniace facte nulle eſſent ipſo
iure. Nullumqꝫ per illas cuiqꝫ ius attribue
retur:⁊ qꝫ ꝓmoti vel confirmati non face-
rent fructus ſuos: ſtatuendo ēt qꝫ dantes
vel recipientes:ipſo facto:ſententiam excõi-
cationis incurrerent: etiãs ſi pontificali aut
Cardinalatus preſulgerent dignitate ⁊c.
¶ Ex his igitur pꝫ:qꝫ concilium congrega-
ri poterit contra papam talr̃ electum. Nõ
obſtante illa rõe dicti.c.ſiquis pecunia.⁊.c.
lꝫ de elec.qꝫ.ſ.hmõi exceptiones ideo oppo-
ni non poſſint contra papam: eo qꝛ in ter-
ris non habeat iudicem coram quo ꝓponi
⁊ ꝓbari poſſint. Qꝛ iſta rõ potius facit ꝓ:

ſi bene conſyderetur. Cõſyderatis his que
ſupradicta fuere: Nam ſi dabitur:qꝫ Papa
habeat iudicem in aliqbus cauſis: non ne-
gatur ꝙ quin de his corã eo accuſari poſſit.
¶ Sed ſupra ⁊.ĩ.ſatis clare oſtenſuꝫ eſt:qd̓
concilium in cã hereſis. Et in oĩbus aliꝭ
cauſis in qbus ipſe incorrigibilr̃ ⁊ notorie
delinquendo vlis eccleſie ſtatus pturbaret:
eius eſſe iudicẽ. Ergo non minus eius erit
iudex in iſta cã: que tã grauis: tam ardua:
tam ſcandoloſa:periculoſa ⁊ intollerabilis
exiſtit: Iuxta no.in.d.c.ſi papa.⁊ eius glo.⁊
in.c.in fidei.de hereti.in.vi. Et eo maxime
qꝛ ſymonia hoc caſu ſtricte et ꝓꝓ̓e dici põt
hereſis:et Idoloꝝ ſeruitus. Cum hmõi ſy
moniaci fateri et credere videantur cũ Sy
mone mago:qd̓ grã ſpũs ſci et donum Dei
pcio acquiri poſſit:put ſentire vr̃ Inno.in
.c.quotiens.de ſymo.per illum tex.ad qd̓ fa
cit qd̓ voluit diuus Tho. 2ª ſcd̓e.q.c.arti.i.
Ubi dicit qd̓ ſicut religio conſiſtit in qua-
dam fidei ꝓteſtatione. Quam tñ aliqñ ali
quis non hꝫ in corde. Ita ēt vitia oppoſita
religioni habent qͥdam ꝓteſtationem infi
delitatis:lꝫ qñqꝫ non ſit infidelitas in men
te: Scd̓m hoc ergo ſymonia dr̃ hereſis ſm
exteriorem ꝓteſtationem. Qꝛ in hoc qd̓ ali
qui vendere vel emere ſe credunt donũ ſpi
ritus ſci:quodãmodo ꝓteſtari videntur:ſe
eſſe:vel fieri poſſe dños eiuſdem ſpũalis et
diuini doni:qd̓ eſt hereticum. Cum igitur
emptores papatus, epiſcopatus: vel alioꝝ
beneficioꝝ eccleſiaſticoꝝ adminiſtrationes
et clauium ptãtem hñtium:ius vel titulum
aliquem canonicum non acqrant. Sed ꝓ-
bato crimine vel eo notorio exiſtente: ſtatiꝫ
ab illis deijciẽdi ſint. Iuxta determinatio-
nem concilij Calcedoneñ.i.q.i.ſiquis epſ.et
q.iij.ex multis.§.conciliũ Calcedoneñ. Ubi
dr̃ Calcedonenſe nãqꝫ concilium vnum ex
principalibus ſili pena condẽnat eos: q ec-
cleſie bñficium interuentu pecunie acqrũt:
et eos qui ſacram manuũ impoſitionem: p
quam ſpũs ſcũs confertur:mercari digno-
ſcũtur: vtroſqꝫ.n.auctoritate irrepugnabili:
illos a beneficio: iſtos a ſacro ordine iubet
expelli:et.ĩ. Unde humani generis Redem
ptor oẽs ementes et vendentes de tẽplo eij
ciens cathedras vendentium colũbas euer
tit: Nũmulorioꝝ es effudit ex pr̃is auctori
tate dicens. Nolite facere domus pr̃is mei
domum negociationis. Et paulo poſt ſubij
cit tex. qd̓ ſicut per columbaꝝ venditores
deſignantur

deſigantꝰ illi:qui ſacram manuum īpoſitio-
nem vendere conantꝰ. Sic per nūmularios
eccleſiaſtici beneficij venditores denotantꝰ.
Per qđ pȝ ꝙ xp̄s tam ementes q̄ꝫ venden-
tes de templo eijci iuſſit. Qđ multum facit
ad ꝯclones de quaꝫ. Et ad oñdēdū ꝙ iuſſu
ꝛ auctoritate diuina ſymonia ꝓhibita fue-
rit. Etiam ex pagina vtriuſqꝫ teſtamenti:
eſt bonus tex. in.c.qui ſtudet.ij.q.i. Ubi hoc
multiplr̄ ꝓbatꝰ:vnde dixit glo. qđ modoꝫ
dicebamus: ꝙ.ſ.acquirēs bñficium ſymo-
niace:nullum acqrit titulum: ſed apoſtati-
cus ꝛ intruſus eſt:extra de renun. in.c.niſi
cum ꝓdem.in ver.dūtaxat. ¶ Que glo.di-
cit:ꝙ Lācre. ꝛ Jo.aſſerunt:ꝙ ſymoniacus
ꝛ intruſus non hñt titulum:ſed fures ꝛ in-
uaſores ſunt.i.q.i.ordinationes. ꝛ.ix.q.i.or-
dinationes. Et ideo q̄ꝫto plus rē tenent:tā-
to plus peccant: extra de cōſue. cum tanto.
Et fur ſemper eſt in mora.ij.de condi. fur.
ſi pro fure.§.penul. Pro quo facit:q꞉ non re-
mittitꝰ pctm̄ niſi reſtituatꝰ ablatum.xiiij.q.
vj.ſi res aliena. Uñ dicunt ꝙ iſti tales re-
nunciare debent ꝛ tenentꝰ canonis auctori-
tate.i.q.i.c.ſiquis neqꝫ. Et hoc gdem eo po-
tiſſime ꝓcedit:q꞉ inter alia crimina:que ēt
poſt peractam pniam:ordinis executiones
impediunt:eſt ſymonia.i.q.i.erga ſymonia-
cos:ꝛ extra de ſymo.tāta. Ergo gcquid di-
xerit glo.in.d.c.ſiqs pecunia.lxxix.diſt. Jſte
caſus qñ.ſ.papa a Cardinalibus ſymonia-
ce eligitꝰ:nihil differt ab illo. Qñ.ſ.eligeretꝰ
ſymoniace ab alijs nō hñtibus eligēdi:po-
teſtatem:cum vtroqꝫ caſu nullus iſtoꝝ ius
tribuere poſſit. Qđ tñ:vtꝫ dixi:intelligen-
dum eſt:qñ tale crimen ſymonie notorium
eſt:vel clare ꝓbari pōt. Q꞉ ſi eſſet ꝓſus oc-
cultum. Jlle talr̄ electus pp̄ cōem errores ꝛ
opinionem que de eo haberetꝰ: videretꝰ tol-
lerandus:ex quo habuit electionem de qua
conſtat:vnde pp̄ incertitudines deum ſolū
habebit vltorem:ꝓut tenere vr̄ dicta gl.cuꝫ
qua tranſire etiam videntꝰ doc. ibi. Quis
Jo.an.dicere voluerit in.d.c.tanta ſymoni-
am in ordine tm̄ īpedire ordinis executio-
nem poſt peractam pniam: at ſecus eſſe in
beneficialibus: q꞉ poſt peractam pnīas be-
neficium retineri pōt. Qui ita intelligi de-
bere:dicit tex.in.c.ingſitiōis.de accuſa. Cu-
ius ꝯrium tenuit Ant.de but. ibi aſſerens
hoc vtroqꝫ caſu ꝓcedere. Et pro opi. Ant.
de butri.contra Jo.an.facit q꞉ ſymonia eſt
crimen publicum:qđ dr̄ par eſſe crimini le-

ſe maieſtatis.C.de epi.ꝛ cle.l.ſi quenqꝫ. Qui
tex.in hoc ꝓpoſito eſſet lr̄is aureis ſcriben-
dus. Cuius ēt pars hr̄.xv.q.iij.in.c.ſane.ꝛ
.vj.q.i.ſiquis cuꝫ militibus.§.porro.vbi dr̄.
Sane quiſqs hanc ſcām ꝛ venerandā An-
tiſtitis ſedem pecunie interuentu ſubijſſe:
aut ſiquis vt alteꝝ ordinaret vel eligeret:
aliquid accepiſſe detegitꝰ: ad inſtar publici
criminis ꝛ leſe maieſtatis accuſatiōe ꝓpo-
ſita:a gradu ſacerdotis retrahatꝰ. Crimē.n.
leſe maieſtatis punitꝰ ꝑpetua infamia:ꝛ qui
illud incurrunt ab oībus honoribus abij-
ciuntꝰ ꝛ īhabiles reddantꝰ. Jmmo vltimo
ſupplicio afficiuntur.C.ad leg.iul.maie.l.gſ-
quis.ergo tales ſymoniaci oīno ēt ſi pnīas
peragerent:abijciendi:ꝛ a papatu ꝛ benefi-
cijs remouendi videntur. ¶ Jtem ꝛ forti-
us electio facta ad papatum per violentias
ꝛ imꝓſſionem nulla eſt ipſo iure. Cum ele-
ctio dici non poſſit:que non eſt volūtaria:
ꝛ que a pura ꝛ libera voluntate eligentiuꝫ
(habito reſpectu ad merita eligendoruꝫ)
non ꝓcedit. Sed ſi alr̄ fiat:dr̄ potius violē-
ta intruſio:vt bene ꝓbat tex.xxiij.di.in no-
mine dñi.ꝛ in.c.vbi periculus. de ele.in.vj.
adeo ꝙ electus per imꝓſſionem ꝛ coactio-
nem:non pōt dici Papa aplicus. Sed ma-
gis intruſus ꝛ apoſtaticus: vt dicit tex.in
d.c.in noīe dñi. qui nullibi correctus appa-
ret:ibi. Qđ ſiquis contra hoc Decretū nrīs
ſynodali ſententia ꝓmulgatum:quaſi ꝑ ſe-
ditionem: aut ꝓſumptionem aut quolibet
ingenio electus vel ordinatus ſeu introni-
ꝫatus fuerit auctoritate diuina ꝛ ſcōꝝ apo-
ſtoloꝝ Petri ꝛ Pauli perpetuo anathema-
te cum ſuis auctoribus ꝛ fautoribus ꝛ ſequa-
cibus a liminibus ſcē dei eccleſie ſeparatus
abijciatur:ſicꝰ antixp̄s inuaſor ꝛ deſtructor
totius xp̄ianitatis ꝛc.ad idem eſt tex.in.d.
c.ſiquis pecunia ibi.aut ppl̄ari ſeu militari
tumultu ꝛc. Sed nulla ꝓfecto maior eſt im-
preſſio mentis:nulla grandior aī violentia
q̄ꝫ ſit pecunia ꝛ auaritia:q̄ eſt idoloꝝ ſerui-
tus. Juxta illđ Pauli apl̄i ad Ephe.v.c.ꝛ
illud Maronis:qd nō mortalia pectora co-
gis auri ſacra fames. Ergo ſeqtur ꝙ talis
electio per ſymonie imꝓſſionem facta:dici
non pōt libera nec voluntaria: ſed per ſor-
des:per corruptelam:per impreſſiones vio-
lenter obtēta:ꝛ ꝯñr ꝙ nulla ꝛ inualida ꝓr-
ſus exiſtat: etiam ꝙ a Cardinalibus facta
fuerit: ꝓut de ſe pȝ ꝛ aperte ꝓbat aureus
tex.in.c.vbi periculum.§.ceteꝝ.de elec.li.vj.

ibi. Cum arbitrium vel ſordinatus captiuatur effectus: vel ad certum aliquid obligatiōis cuiuſq̄ neceſſitas adigit: ceſſat electio: dum libertas adimit̄ eligendi. Qđ ēt comprobant Panor. ⁊ doc. in. d. c. ſ. de ele. ⁊ patebit in ſequētibus. Comprobariq̄ poteſt per decretum concilij Conſtantieñ. in ſeſſione. xxxix. aduerſus ſciſma futuꝝ ꝓmulgatum: incipit. Frequens: ibi ꝙ ſi forte electionem Ro. Pontificis: per metum q caderet in ↄſtantem viꝝ, ſeu per impreſſionem de cetero fieri contingat: ipſas decernimus nullius efficacie vel momenti. Nec poſſe ꝑ ↄſenſum ſubſequētem ēt metu ꝓdcō ceſſante ratificari vel approbari. Nō ergo minus contra ſymoniacos procedi pōt q̄ contra hereticos. Cum q̄ñq̄ crimen ſymonie maius dicat̄ q̄ hereſis. i. q. i. eos. imo maius oībus aliis criminibus dr̄. Cum cetera crimina ad eius cōparationes quaſi pro nihilo reputent̄: vt inquit tex. formalis. extra de ſymo. c. per tuas. ⁊ ꝓbatur in. c. tanta. eo. ti. ⁊ i. q. vlti. c. ſi. Et ſ᷑ dcm̄ fuerit ſm̄ aliquos ꝙ Papa deponi non pōt: niſi ꝓ hereſi accipiendo hereſim ſtricte: ⁊ inq̄ꝛtum eſſet contra articulos fidei. Tñ hoc caſu dicta cōſyderatio locum non hēret: q᷑ nos loquimur in latioribus terminis. vꝫ. in caſu electiōis papalis anteq̄ꝫ quis papatus canonice aſſecutus fuerit: ⁊ cum iſte eligēdus per corruptelam ⁊ ſymoniacam hereſim: ac per eius impreſſionem ſe papatu indignus reddiderit: q᷑: vt ſ᷑ diximus: per talem electionē nihil iuris acqrere potuit, cū tam ipſe eligēdus ſeu talr̄ electus: q̄ electores tunc non minus diſpōni iuris poſitiui q̄ iuris diuini ⁊ nālis ſubiacerent. Nec obſtat huic cōſyderationi ⁊ ↄclōni, ſi forte diceretur ꝙ talis electus erat ad papatum idoneus: ⁊ taliter qualificatus qđ Cardinales oīno erāt ipſm̄ electuri: etiam qđ eis nihil dediſſet: ⁊ qđ ꝓpea non videt̄ur ꝓncipalr̄ moti ad eligendum rōne pecunie: ſed rōe meritoꝝ ſuorum. Et ſic qđ dicta electio non videatur vitioſa: niſi ꝓbaretur qđ electores ſymonie ſordibus moti: talem electionem proſequuti fuerint. ar. C. ſi ex. fal. inſtru. l. falſas. Et de re. iudi. c. cum. i. ⁊. a. ⁊ i. q. vi. §. vlti. Ubi dr̄: qđ ſ᷑ pecunia fuerit ſoluta pro electione: ſi electus hoc ignorauit: vel ad electionē ſine inductione pecunie ꝓceſſum fuit: qđ ei nullatenus obeſſe dr̄. ¶ Sicut ēt dicimus qđ preces non inducunt ſymonias: ex quo eligendus alias eſt idoneus: de quo in. c. tuas. de eta. ⁊ quali. cui opinioni adheſiſſe videtur. Goffre. ſm̄ Abba. Panor. vt ſtatim dicetur. Q᷑ rñ. ſm̄ glo. in. c. nobis. extra de ſymo. in ver. interueniente: que hanc difficultatem per illus tex. mouet: et ſoluit. Quod verius eſt dicere: qđ ēt dictis caſibus ſymonia cōmiſſa fuerit: q᷑ oīno conſtat ꝓmiſſionem interueniſſe ante electionē: qualiſcūq̄ fuerit intentio eligentium: cum nulla promiſſio vel pactio debuerit tunc interuenire: ar. in. c. nouit. centeſima di. qđ h̄r ibi propalea. ⁊ i. q. i. placuit. que opi. glo. cōiter approbatur: et quam ſequitur. Uincen. et hoſtiē. ſm̄ Abba. Pa. ibi ſ᷑ idem hoſti. in. c. tanta. et extra eo. alr̄ diſtinxerit ſm̄ eum: q᷑ ibi dixit: qđ aut pecunia data fuit alteri q̄ ordinatori: conſecratori: vel electoribus et ꝓcedat. ꝓma opi. qđ ſcꝫ talis electio non inualidetur: aut data fuit eiſdē electoribus ſeu ordinatori: et tūc ꝓcedat ſcđa opi. glo. Quā diſtinctionem ſequitur Joā. and. nec videt q̄uo poſſit ꝓbari illa intentio electoꝝ niſi per ipſoſmet: quibus vt ſingularibus et criminoſis deponentibus in facto ꝓprio non crederetur: et facile eēt vnicuiq̄ qui pro pecunia eligeret: dicere qđ oīno alias erat electurus. Et ſi diceres hoc poterit ꝓbari per alios quibus prius electores dixerant ſe talem eē electuros: rñdet qđ forte falſum dixerant: vel opiniōes mutaſſent: ſi pecunia nō fuiſſet. Juxta no. in ſili in. c. tua. ex̄ de ſponſa. Quando vō pecunia data fuiſſet alteri q̄ eligentibus: puta tertio vel cōſanguineo vel amico: tunc ſm̄ Abb. Pa. ibi. concordādo opiniones ſi pecunia data fuit per eum qui erat eligendus: vel alium eius noīe: tūc oīno viciatur electio: q᷑ non fuit libera: ēt ſi fuiſſent alias electuri: q᷑ pro iure ſpūali querendo nō dꝫ aliquid dari: vt no. in. c. ad aures. et in. c. dilectus filius. extra eo. ¶ Itē q᷑ locus regiminis q̄rentibus et ambientibus denegandus eſt: et illi tanq̄ꝫ ambitioſi ſunt reprobandi. viij. q. i. in ſcripturis. et. i. q. vj. ſicut. vbi dr̄. Sicut is qui inuitatus renuit: queſitus refugit: ſacris altaribus ē admouendus. Sic qui vltro ambit vel importunum ſe ingerit: eſt proculdubio repellendus. Aut pecunia fuit per aliū data, et tūc ꝓcedere pōt. ꝑ° opi. glo. vt dicit idē Abb. Nam intentio eligentium: qui erant alias eum oīno electuri. Satis probari poſſet ꝑ eoſdem: quum non ſint in crimine: et forte

habendo

habendo tractatum ad inuicem vnanimi-
ter decreuerant eū oīno eligere. Et hoc ca-
ſu recte ꝓcedat. tex. ſm eum in dicto §. vbi.
⁊ ceſſant oēs ꝯſyderationes. Jo. an. Cuius
dictis ego ita ſimplr̄ non acceſſeris: niſi oēs
ꝓſſus eligentium intelligentiam delabe ſy
monie excludamus. Alias aūt hec opi. iudi
cio meo non eſſet bene tuta: ſed viam frau-
dibus facillime parare poſſet. Cum oīs ꝓ-
ſus puritas ⁊ oīs ſinceritas ī eiuſmodi ele
ctionibus regrat̄: ꝓut luculēter apparet in
ſepe alleg. c. in noīe dñi. xxiij. di. ⁊ in. d. c. ſi-
cut. ibi in ſacerdotibus ordinandis ſinceri
tas vigeat: ſit ſimplex ⁊ ſine venalitate con-
ſenſus: pura preferat̄ electio ⁊ ad ſummum
ſacerdotij vel pontificij non ſuffragio vēdi
toꝝ ꝓuectus: ſed dei credat̄ eſſe iudicio ⁊c.
Unde cum hmōi dolus ⁊ fraudes que in
aīo conſiſtunt, non niſi per coniecturas ꝓ-
bari poſſint, in. c. fi. de renun. li. vj. ⁊ in. l. do
lum. C. de dolo. nec v̄iſile ſit ꝙ quis ſine fru
ctu vel vtilitate aliqua velit ſuum iactare.
Si ſupponamus pecuniam interueniſſe ad
finem ꝙ talis eligat̄: cuicunqꝫ ex hac cā da-
ta fuerit. Idem iudicium in ꝓ. qḋ in 2.° caſu
glo. ꝑdicte faciendum exiſtimarem. Cū v̄iſi
militudinem non habeat ꝙ eligendus pe-
cuniam exponere voluerit ad alium fines:
niſi vt ad noticiam eligentium hoc deueni
ret: vt ſe ꝑpea ſcirent obligatos eſſe ad An
tidoꝛa ⁊ ad ipm̄ eligendum: ex eo ꝙ ad ipſi
us vel ꝯſanguineoꝝ aut amicoꝝ vtilitates
pecunie expoſite fuerint. ¶ Nō obſtaret itē
premiſſe ꝯclōni. Si diceret̄ ꝙ lꝫ vnus: duo:
aut tres: vel forte tertia pars oīum Cardi-
nalium pecunia corrupta fuiſſet: ꝙ hoc nō
haberet impedire nec inualidare electiones
eo maxime: qꝛ qui hꝫ duas partes triū par
tium canonicam ⁊ indubitatam electionē
conſequit̄ de elec. c. lꝫ. ⁊ c. vbi piculum. eod.
ti. lib. vj. ⁊ xxiij. diſt. c. in noīe dñi. Unde ex
quo due partes vitio non laborant: videre
tur: ꝙ illa tertia pars ꝗtūcunqꝫ inhabilis
pro ꝯtradicente haberi ⁊ reputari deberet:
cum vtile per inutile vitiari non debeat. c.
vtile. de reg. iur. in. vj. cum concoꝛ. Et cum
ille q hꝫ duas partes concoꝛdantes ēt tertia
diſcrepante ⁊ contradicente ſit verus ⁊ le-
gitimus papa: cui nulla alia exceptio ꝗ ſtri
cte hereſis opponi pōt. d. c. lꝫ. cum iuribus
ſupra alleg. ¶ Quia ad hoc quoqꝫ rn̄det̄ ꝑ
tex. ⁊ no. in. d. c. nobis. de ſymo. ꝙ in hmōī
cā ſymonie ꝑꝑ criminis atrocitatem: vnus

ſolus coꝛruptus pecunia vniuerſam electio
nem oīum alioꝝ inficit: ꝓut per illum tex.
no. doc. ⁊ Panoꝛ. ibi qui dic̄ ꝙ electio talis
eſt ſymoniaca: non ſolum cum pecunia ꝓ-
miſſa vel data fuit oībus electoꝛibus, ſed ēt
cū data vel ꝓmiſſa fuit vni ex eis: ⁊ ſic pra
uitas vnius inficit totum actum. ¶ Qḋ vr̄
mirabile ſm eum: qꝛ ſi interueniat excōica-
tus in vniuerſitate ī actibus ipſius vniuer-
ſitatis, non vitiat actum: niſi ab alijs fuerit
ſcienter admiſſus: vt hr̄ in. c. ſi. de ꝓcura. ⁊
no. in. c. illa. de elec. In actu aūt electionis ſi
interueniat ſymonia in vno tm̄ de vniuer
ſitate non tm̄ dando ſed promittendo totus
actus coꝛruat: vt. d. c. nobis. no. in. c. veniēs.
eo. ti. ⁊ in. c. ij. de confer. ¶ Symonia autē
cōmittit̄ in electionibus dando vel recipiē-
do aliquid tꝑale pro voto ſeu voce danda
alicui in electiōe: dato ꝙ talis eius vox nō
eſſet neceſſaria ad validitatem dicte electio
nis. Et foꝛtius cōmittitur ſi datur pecunia
pro voce neceſſaria hn̄da. Cum hoc ſit quid
ſpūale: prout aperte probat. tex. in. c. mathe-
us. de ſymo. qui ad hoc no. ꝯuenit ꝑ docto.
Qꝫ forte procedere pōt: ꝑꝑ hoꝛroꝛes crimi-
nis: vt dcm̄ fuit: vel ꝑꝑ incertitudines: qꝛ ta-
lis electio forte ſuſtētari poſſet ⁊ obtinere ex
voto illius tm̄ q coꝛruptus fuerat: ⁊ ſic ele-
ctio nō fuiſſet libera: vel ēt hoc eē poſſet ra-
tione electi: qui oīno ſiue vnū ſiue duos vel
plēs coꝛruperit papatum: eꝑatum: vel bene
ficium pecunia acquiſiuit: ⁊ donus dei ꝗtū
in eo fuit: emere voluit. Et hec forte poſſet
eē rō diuerſitatis inter excōicatum ⁊ ſymo-
niacum: qꝛ ſolus excōicatus occultus eſt in-
fectus: ſed in electiōe ſymoniaca electio ipſa
inficitur: non tm̄ reſpectu vocis actiue: ſed re
ſpectu actus ⁊ voti paſſiui illius. ſ. qui eligi
tur: qui ita redditur ihabilis ⁊ ſymoniacus
propter vnum tm̄ coꝛruptum: ſicut ſi electo
res oēs pariter coꝛrupiſſet. ¶ Non obſtāt
modo iura ſ. in contrarium contra hāc ve
ram ꝯclōnem allegata. Et primo nō obſtat
glo. in. c. i. lxxix. di. inqꝫtum dicit: qḋ ſi papa
eſt electus a duabus partibus Cardinaliū
qḋ amodo nulla contra ipm̄ admittitur ex
ceptio de vitio eligentium vel electi: ⁊ qḋ ſi
tertia pars vellet probare electionem eē ſy-
moniacam non audiretur. d. c. lꝫ. de elec. lꝫ
dicat talr̄ eligentes peccare. Et rōnem eē di
cit quare talis exceptio opponi non poſſit:
qꝛ non eēt coꝛā quo iudice proponi vel pro-
bari valeret: iuribus plibus ſupra repetitis.

¶ Quia rñdetur: qd̉ a contrario ſenſu per
ipſammet glo. vr̄ qd̉ ſi papa talr̄ electus ha-
beret iudicem coram quo hmōi exceptiões
opponi poſſent: non negaretur quin pp hoc
ꝛ accuſari ꝛ deponi deberet. Sed ſatis abū-
de ꝛ clare. ſ. oſtenſum fuit: cum tex. ꝛ glo. in
ſepe allegato. c. ſi papa. xl. di. concilium eſſe
iudicem ꝛ ſuperiores pape in oībus cauſis:
vbi agitur de fide vel hrñ: vel apoſtaſia: vel
notorio ꝛ incorrigibili ipſius crimine: vbi
vlis eccleſie ſtatus decoloraretur ꝛ piclita-
ri poſſet, vel vbi intruſus eēt ꝛ ſciſmaticus:
vt ibi no. ꝛ in. c. ſiquis pecunia. lxxix. diſt. et
in. c. ſi duo. cum ſi. Ergo hoc quoqꝫ caſu cū
talr̄ ſymoniace electus intruſus ſit: et nullū
canonicum titulū habeat: prout. ſ. clare oſtē
ſum fuit. Huiuſmodi exceptio coram conci
lio ipſo eiuſdem iudice proponi et probari
poterit. ¶ Quod qdem dicta glo. et tex. in
d. c. lꝫ. non obſtante viua et manifeſtaria ra
tione probatur: qꝛ quotienſcunqꝫ lex vel ſta
tutum diſponit: qd̉ nulla exceptio contra ta
lem actum: ſententiam: vel inſtrm̄ opponi
poſſit: nunqꝫ intelligitur tollere exceptiones
ſuper qbus fundatur qualitas ipſius actus:
ſententie vel inſtri: ſeu per quas detraheret̄
eidem q̄litati ſuper qua fundatur ius taliter
diſponens: qd̉ eſt dicere qd̉ ſi exceptio q̄ op
ponitur: negat qualitatem ſuper qua funda
tur ius illud: eidem actui ineſſe: qd̉ cōſequē
ter talis exceptio contra hmōi actum oppo
ni poterit. Quia ius illud itelligi dꝫ remo-
uere noluiſſe exceptiones: per quas demon
ſtrarentur qualitates ſup quibus ius illud
fundatur: non in eſſe, vt in exemplo. d. c. lꝫ.
Ubi dr̄ qd̉ ille abſqꝫ vlla exceptione ab vlī
eccleſia Ro. Pontifex hēatur: qui a duabus
partibus Cardinalium electus fuerit et re
ceptus ꝛc. Qualitas ergo ſuper qua funda
tur iſte tex. eſt numerus duaꝝ partium Car
dinalium. Si ergo negaretur iſtud ſubale.
vꝫ. qd̉ ille non ſit papa ex eo: qꝛ non fuerūt
due partes: que ipm̄ elegerunt, vel ex eo qꝛ
tales qui ipm̄ elegerunt: non erant Cardi-
nales. Iſte due exceptiones que negāt ſub-
ſtantiam q̄litatis ſuper qua fundatur iſtud
ius nimiꝝ. d. tex. non obſtante opponi pote
runt. Quod probat in his terminis. tex. in
alle. c. ſiquis pecunia ſm̄ intellectum gl. ibi.
que voluit illum tex. intelligi de electo ſymo
niace ab alijs quā a Cardinalibus. Hinc
dixit glo. ſi. ab aliquibus reputata ſingula-
ris in cle. i. de ſeque. poſ. ꝛ fruc. qd̉ lꝫ tex. ibi
dicat qd̉ nullitas aliqua īpedire nō poſſit
ſequeſtrationem poſt vnam ſententiam la
tam in curia. Tñ qꝫ ſi opponatur nullitas
per quam negetur iuriſdictio eius: qui tulit
ſententiā. Et ſic negetur qꝫ ille fuerit iudex:
qꝫ talis nullitas opponi poterit, quia talis
non appellaretur ſententia: que a non iudi-
ce lata fuit: vt in. c. at ſi clerici. d̉ iudi. Et di
xit Abb. pa. in. d. c. lꝫ. in. v. col. in gl. in ver.
exceptione: qd̉ ſi ſtatutum remouet oēm ex-
ceptionem contra publicum inſtrm̄: qd̉ ni-
hilominus admittetur exceptio: qd̉ illud in
ſtrumentum non ſit publicū, qꝛ tunc ceſſat
ſtatutum. Unde putat ipſe: qd̉ ſuppoſito: qd̉
papa eſſet electus a duabus partibus Car
dinalium: qui vere eſſent Cardinales, qd̉
dicto tex. non obſtante opponi et admitti
poſſet oīs exceptio, que nālr̄ hoc eſt de iure
nāli vel diuino inferret talem electum non
eē: nec eē poſſe papam, qꝛ hmōi exceptio in
fert ad ius hñdi et poſſidendi: que etiā ad-
mittitur in poſſeſſorio recuperande, vt. no.
glo. viij. di. quo iure. Unde inqt: ipſe hec ex
ceptio qd̉ talis electus ſit hereticus: vel mu
lier, vel furioſus, vel infans. d. tex. non obſtā
te dꝫ admitti: qꝛ ſi eſt hereticus non pōt eē
papa: cum ius papatus non cadat in eum:
cum ſit extra eccleſiam: et ppea caput eē nō
poſſit eccleſie. Idem in muliere. in. c. noua.
de peni. et remiſ. et idem in furioſo et infan
te cum non habeant ꝯſenſus ꝛc. Idē quoqꝫ
dicamus et nos in ſymoniaco, qꝛ Papa eē
non poſſit: cum titulum aliquem canonicū
aſſequi non valeat: tam defectu ipſius emē
tis, cum ſit inhabilis: excōicatus et hereti-
cus: vt. ſ. oſtenſum fuit: qꝫ defectu venden-
tium donum dei: quod ſuum non eſt: qd̉qꝫ
vendi vel poſſideri non poteſt: per iura et
rōnes de qbus. ſ. Pro quo faciat lr̄a. d. c. lꝫ
dum dicit qd̉ electus a duabus partibus
Cardinaliū Romanus Pontifex hēatur:
negando qualitatem ſup qua fundatur tex.
ipſe. vꝫ. qd̉ dicti eligentes dicto caſu fuerint
Cardinales cum eēnt incapaces et inhabi
les rōne ſymonie: pp quā priuantur aucto-
ritate eligendi: vel negando qd̉ talis q ele-
ctus fuit eēt capax vel habilis ad hmōi ele
ctionem. Cum hēret iā pſonam infectam,
excōicatam et inhabilem ad acqrendum ti-
tulum canonicum rōne dicte ſymonie. Si
cut de heretico dicimus per iura. ſ. alle. Nā
lr̄a verificari dꝫ neceſſario in perſonis ha-
bilibus et capacibus tā actiue qꝫ paſſiue:
ſtante

ſtante diſpoſitione non ſolum iuris poſiti-
ui:ſed etiam nālis ⁊ diuini:per qd̄ ſymōia
dānat̄. Et hmōi electiones inficiunt̄. Et q̄
exceptio hmōi falſe ⁊ ſimulate electiōis op
poni poſſit:facit qd̄ in ſiā voluit Bar. in.l.
i.§.⁊ per dūs.ff.qd̄ vi aut clam. ¶ Ubi etiaſ
per doc.qui dicunt: q̄ nō obſtāte q̄ lex vel
ſtatutum remoueat oēm exceptionem ꝯtra
publicum inſtrm:q̄ nihilominus ſi hmōi
inſtrm fuerit fictum vel ſimulatum:in quo
liber ꝯſenſus defuerit. Qd̄ hmōi exceptio ſi
mulati ꝯtractus cū de inſtrīs dici nō poſſit:
opponi poterit:vt to.ti.c.plus valere quod
agit̄. Qd̄ multum facit ad caſum huius fi-
cte ⁊ ſimulate electionis:que electio dici nō
poterit:cum libera non fuerit. Et ſic nega-
ret̄ etiam iſta q̄litas.vȝ.q̄ talis Papa non
habuerit electionem. Ad qd̄ ēt facit:qd̄ no.
dixit Joā.an.in.c.i.de reſcrip.in.vi.⁊ Bal.
in.c.i.§.iudices.de pace iura. fir. in vſi.feu.
¶ Ubi dicunt q̄ allegatio nullitatis eſt na
turalis defenſio:defenſio aūt eſt de iure na
turali:vt in cle.paſtoralis.de re iudi.⁊ alibi
que per ius poſitiuum vel p̄ncipem tolli
non pōt.d.cle. paſtoralis.xiij.di.c.i.inſti.de
iur.natu.§.ſed nālia. Pro q̄ ꝯcl'one.d. Alex.
de imo.in.l.i.§.per vim.ff.q̄ vi aut clam.in
apoſtil.ad Bar.dedit p̄ces bonas remiſſio
nes. Et eleganter ꝯſuluit Pet.de anch.cō-
ſilio.cx.incipit. Chrī noīe ⁊c. d iure ⁊c. Et
Cardi. Zabarel.ꝯſi.xxix.incipit iudex de iu
re iudicaturus.in pe.⁊ vlti.col. In q̄bus lo
cis ponunt q̄ōnem. De ſtatuto remouente
oēm exceptionem ⁊c. Ergo p̄ hec ⁊ alia p̄ſa
que ad hoc induci poſſent, hmōi exceptiōe.
d.c.lȝ.cum ſi.non obſtante: coram concilio
contra Papam ſymoniace electum oppo-
ni poterit ⁊ excipi de heretica ſymonia:q̄
vt dcm̄ fuit,lex gn̄alr excludēs oēs exceptio
nes:intelligi dȝ de exceptionibus friuolis:
non aūt de his que negant qualitatem ſup̄
qua lex fundat̄:⁊ de legitimis exceptiōibus.
Que reddunt votum nullum ipſo iure,qd̄
clare p̄bat tex.de elec.ſi qn̄.in.vi.in ſi.⁊ no.
in.l.non tn̄.§.ſi peremptorie.ff.de peti.here
di. Quod ēt firmare vr̄ gl.in.d.c.lȝ.in ver.
exceptione. Dum voluit q̄ non obſtāte ge-
neralitate illius tex.opponi poſſit exceptio
hereſis tanq̄ȝ exceptio legitima, ⁊ vota di-
ctaꝝ duaꝝ partium ipſo iure anullans.d.c.
ſi qn̄. ¶ Pro quo facit qd̄ vr̄ de cā cōmiſſa
appellatione remota,q̄ intelligit̄ de appel-
latione friuola.de appel.paſtoralis.no.in.c.

ſecūdo regris.extra co.⁊ in.l.i.§.interdum.
ff.quibus appel.non lȝ. Dicit tn̄ Abb. Pa.
in.d.c.lȝ.q̄ exceptio reddens talr electus in
capacem de iure poſitiuo non eſſet admit-
tenda:⁊ qd̄ de tali exceptione pōt intelligi
illa lr̄a. Quaſi per illa verba voluerit text.
tollere oīa impedimenta iuris poſitiui. Un̄
dicit ipſe non poterit opponi qd̄ ſit laycus:
q̄ ⁊ Petrus erat laycus: qn̄ ꝯſtitutus fuit
Pontifex. Item non poterit opponi qd̄ ſit
coniugatus vel quid ſile. Qd̄ tn̄ ego nō cre
diderim ita ſimplr eſſe veꝝ per illam rōnē
euidentiſſimam de qua ẜ. Qȝ ille Cardina
lis ſeu alter quis:qui eligendus eſt: anteq̄ȝ
electus ſit:nō eſt Papa : nec gaudere poteſt
adhuc priuilegio papali: ſed ligat̄ non mi-
nus iure poſitiuo q̄ȝ iure diuino. Ergo iſte
oēs exceptiones,que eum impedirent ⁊ in-
habilem redderent de iure poſitiuo ſibi nō
minus q̄ȝ alteri cuicunq̄ȝ opponi poterūt,
ſaltem a principio,vt de ſe p̄ȝ,lȝ forte ex poſt
facto per illum tex.non poſſent opponi,niſi
ille releuantes de q̄bus ẜ. ¶ Ex p̄miſſis aūt
infert idem Abbas ad q̄ōnes:vt dicit ipſe:
notabilem:de electione Pape facta per im
preſſionem vel per violentiam: q̄ vt dicit
tex.qui in hoc reputat̄ ſinglis. in.c.in noīe
dn̄i.xxiij.di. Electus in Papaȝ per ſeditio-
nem p̄ſumptionem: vel impreſſionē:recipi
non dȝ in Papam: ſed eſt excōicatus cum
oībus ſuis fautoribus. Ille aūt tex.non ē ho
die ſublatus:ſm eum per tex.in.d.c.lȝ. vt ex
preſſe voluit Hoſtien.ibi.qui dixit: qd̄ non
ſolum obtinere papatum contra ꝓuiſiones
illius.c.incurrit penas de quibus ibi. Sed
etiam obtinens papatum per ſeditionem.
Nec dȝ recipi pro Papa ⁊c. Et idem com-
probare vr̄. Egi.bellamere ſm.d. Alexādri
num.in.d.c.in noīe dn̄i. in.iij.col. vbi per
illum tex.dicit p̄bari.qd̄ ſi in actu electiōis
pape īteruenit ſymonia:qd̄ talis electio eſt
nulla. Quod ēt atteſtat̄ glo.in.c.ſiquis apſi
ce.lxxix.di.in li.meo antiquo.⁊ in lib° par-
uo impſſo.in p°glo.in ſi. Que dicit qd̄ Pa
pam eligentes mediante pecunia peccant,
⁊ qd̄ electio ipſa nulla eſt: lȝ ī alio libro vr̄
vitioſa eſt. Sunt tn̄ q̄dam libri qui illum ſi
nem glo.non habent. Idem aūt Hoſti.ex-
ponendo tex.in.d.c.in noīe dn̄i. dicit q̄ ſe-
ditio ibi ponit̄ p̄ violentia vel impſſione
preſumptio p̄ ambitioſo tractatu p̄mouē-
di. Ingenium pro fraude: calliditate,⁊ do-
lo:ad qd̄ dicit ſe allegare tex.lxxix.di.ſiquis

pecunia. Cum multis aliis caplis eiuſdẽ
diſtinctionis. Et ſubdit φ illa capla eſſent
legenda inter Cardinales in electione Pa
pe. Et tandem diſtinguẽdo concludit ipſe:
φ contra electum a duabus partibus Car
dinalium non pōt opponi, φ fuerit electus
per ingenius: pſumptionem: vel ſeditionẽ.
Niſi forte eſſet talis exceptio: que anullaret
talem electionem. Qđ tñ in idem recidere
v̄r: qđ dcm̄ fuit ꝫ. Idem vō Abb. inferẽdo
ad deciſionem. q. Dicit φ maxima fuit con
tentio tpe ſciſmatis tunc ꝓxime pteriti cir
ca electionem Vrbani. vj. q2 multi valẽtiſ
ſimi viri conſuluerunt: qđ pp impſſionem
populi Ro. illa electio non valuerit: multi
vero econtra. Ad qđ dicit ipſe eſſe viden
dum: ſingulare dcm̄ Inno. in. c. qđ ſicut. de
ele. Vbi tenuit qđ electio facta per impſſio
nes tenet mero iure: lꝫ ſit caſſanda: ꝛ ſubdit
quod multi tenuerunt iſtam partem, ꝛ ple
riqꝫ tenuerunt oppoſitum. ¶ Ipſe vero di
ſtinguendo ꝛ ſoluendo dicit, qđ ſi electores
compellunt eligere certam pſonam: qđ ele
ctio ipſo iure non vꝫ: q2 eſt contra ꝓpum ſi
gnificatum ꝛ ſubāle vocabuli: cum eligere
ſit vnum ex plibus voluntarie capere. Vñ
non pōt dici electio: vbi non eſt voluntas
libera. xxiij. q. v. ad fidẽ. ꝛ eſt tex. valde not.
contra dcm̄ Inno. in. c. vbi piculum. §. cete
rum. de ele. in. vj. vbi formalr dr̄ qđ ceſſat
electio, vbi adimit̃ libertas eligendi: pōde
rando verbum libertas. Cum ergo in ele
ctione regratur conſenſus liber: non condi
tionalis: non alternatiuus: non incertus:
de elec. in electionibus. in. vj. Si conſenſus
deeſt in qualitate libertatis: illa non pōt di
ci electio. Sicut in ſili dicimus in mr̄imo
nio carnali: vt in. c. cum locus. ꝛ qđ ibi no.
de ſponſa. eſt glo. in. c. quiſquis. ꝛ in. c. bone.
de ele. que hoc innuit. ¶ Et ſentit Bar. in
tractatu de tyrãno, vbi dicit: qđ ſi ciuitas:
que hꝫ electionem rectoris, eligeret ipm̄ re
ctores per cōpulſionem tyrãni: talis electio
non valeret. Quinimo qđ ſententie late ab
illo Rectore erunt nulle. Pro quo bene fa
cit fm̄ eu. l. ij. ff. de iudi. Vbi requirit̃ liber
conſenſus in transferenda, vel ꝓrogãda iu
riſdictiõe: ꝛ facit. qđ no. in. l. decernimus. C.
de ſac. ſan. eccle. Aut compellũtur electores
eligere vnum ex certo gñe perſonaꝝ: ꝛ tũc
putat Panor. qđ valeat electio. Nam vide
mus qđ conſuetudo iſtam libertatem eli
gendi transfert quoad certum genus perſo
naꝝ tm̄: lꝫ in totum nō dicatur: nec poſſit
tollere libertatem eligendi: vt ꝓbatur in. c.
cum terra. de ele. Vbi per Io. an. iuncto. c.
cum dilectus. de conſue. ꝛ. c. abbate. de vb.
ſig. Et ſic dicit iura contraria reduci ad cō
cordiam iudicio ſuo. Hec tñ diſtinctio non
euacuat dcm̄ Inno. iudicio meo, inq̃ꝫtũ vo
luit electionem eẽ validã: ſed caſſari poſſe:
q2 illud nullo caſu veꝝ v̄r eſſe. Sed quo ad
ꝓpoſitum nr̄m pꝫ ex pmiſſis veꝝ eẽ: qđ ꝫ di
cebatur. vꝫ. qđ electio facta ſymoniace dici
tur nulla tanq̄ꝫ facta per impſſionẽ de cer
ta perſona: adempta libertate eligendi alte
rum doctiorem: meliorem: ꝛ forte vtiliorẽ.
Et qđ ppea conciliũ dicto caſu iudici: con
gregariqꝫ poſſit ꝛ debeat pmiſſis iuribus
non obſtantibus, pro quo facit glo. in. d. c.
ad apſice. lxxix. di. Et de huiuſmodi electio
ne per violentias ꝛ impſſionem facta: late
diſputat Bal. in trac. ſuo. de ſciſmate. poſt
ti. c. ne qs aliquẽ teſtari. ꝓhi. Quia aũt tex.
in. d. c. lꝫ determinat: φ electio Pape fieri
debeat a duabus partibus Cardinalium.
¶ Querunt circa hoc doc. Ibi nũqd vox
electi computari debeat. Suppoſito φ ipſe
quoqꝫ ſit de collegio: ꝛ φ alteꝝ nō elegerit.
Quia ſi hec duo nō ꝯcurrerẽt: vox ſua nul
lo caſu poſſet computari: ẽt φ electioni de
ſe facte ꝯſentiret. Circa quaꝫ heſitationem
Abb. panor. poſt alios cōcludit. ibi: φ ſi ele
ctio ſit per ſcrutinium pꝰatum vox ſua cō
putari non poterit in numero alioꝝ: q2 cu
ipſe tunc ignoret: an fuerit electus ab aliis:
nō potuiſſet dicere eligo me ipm̄. Et ſi hoc
dixiſſet tanq̄ꝫ ambitioſus eẽt repellendus.
Si vero electio facta fuit per Scrutinium
publicum. Ita φ qlibet palam exprimebat
votum ſuum: tunc vox electi computabit̃
in numero. Si tñ ipſe electus electioni de
ſe facte prius conſenſerit: quo caſu dici non
poterit ambitioſus: cum non oriat̃ a ſe ele
ctio: ſed ad hoc vocatus fuerit a fratribus.
Pro quo faciunt. no. per ipm̄ Panor. ꝛ ali
os in. c. cum in iure. de elec. Putat tñ idem
Panor. id qđ pratica ꝛ conſuetudine docẽ
te veꝝ eſt. vꝫ. φ in Papa ſpāle ſit. φ. ſ. q̄ꝫtũ
cunqꝫ ipſe in Scrutinio publico vel priua
to votum ſuum alteri dederit. vel in alteri
us electionem conſenſerit: φ nihilominus
ſi poſtea videt ſe electum fuiſſe ab aliis: po
terit recedere ab electiõe quã fecit de alioꝝ
ꝛ accedere ad electionem de ſe factaꝫ: q2 in
electione Pōtificis admittit̃ variatio. Et

electio

electio de eo ſacta a paucioribus cōualeſcit.
Si poſtea variando due partes Cardina-
lium accedant ad talem electionem ſactam
a paucioribus: qđ non permittit in electiōi-
bus alioꝝ ꝓlatoꝝ.no.in.c. auditis.in.c. qđ
ſicut.in.c.eccleſia.il.ij.ꝛ in.d.c.ls de electio-
ne. ¶ Poſſent tñ ꝯuenire oēs Cardinales
ꝛ ordinare ꝙ electus a maiori parte ipſoꝝ
eſſet Pontifex: ſm doc.ꝛ Panor. in.d.c.ls.
qꝛ ex iſta ꝯuentione ſpāli videnť oēs ꝯſenti
re in electum: ꝛ dicunt hoc facere poſſe car-
dinales: qꝛ eis nō eſt tradita certa forma eli-
gendi: vnde ſatis eſt dicunt ipſi: ꝙ conueni-
ant due partes Cardinalium. Secus tñ eēt
vbi pro forma traderet: qđ certus numerus
deberet interuenire: put hꝛ in.c.is cui. iun-
cta eius glo. de ele.in.vj. Sed ego neſcio vi
dere per ꝓdicta. Quō Cardinales ſtatuere
poſſint qđ ille ſit papa qui eligetur a maio
re parte ipſoꝝ: ſtante determinatione dicti
.c.ls. decernentis qđ eligať a duabus parti
bus. Maxime qꝛ ipſi Cardinales non pñt
ius condere: nec ſupioris legem tollere, de
maio.ꝛ obe.cum inferior.cū ſi. ¶ Ponūt
etiam Jo.an.panor.ꝛ alij doc.in.d.c.ls.xiij.
ſpālia.circa electionem pape. Que non ꝓ-
cedunt in alijs electionibus inferioꝝ. Sed
de his alias. Redeundo aūt ad qōnem ꝓn-
cipalem: de papa ſymoniace electo: que ma
gni eſt pōderis: magniqꝫ periculi: qppe qđ
vlem dei eccleſiam maximo ponit ī diſcri-
mine: qꝛ tota vis conſiſtit in eo qđ pauloañ
dicebať.vz.qđ papa ſymōiace electus ideo
in concilio accuſari, ꝛ ab eo deponi poſſit.
Qꝛ ſymonia ēt ſtrictiſſi. dr̄ hereſis.i.q.i.be
nedictio.ꝛ.c.quiſqꝫ. ꝛ.i.q.vij.c.pz. vbi tex.
dicit ad lr̄am.pz ſymoniacos veluti ꝓmos:
ꝛ ꝓcipuos hereticos ab oībus fidelibus re-
ſpuendos: ꝛ ſi cōmoniti nō reſipuerint ab
externis ēt poteſtatibus opprimēdos. Oia
etiam crimina ad cōparationem ſymonia
ce hereſis: quaſi pro nihilo reputanť ꝛc. Jō
circa hoc magis ac magis inſtādo. Pro cō
firmatione huius poſitionis videnda ſunt
infinita iura que concorditer deducunť.in
d.c.pz.ꝛ in.c.quotiēs de ſymo. Ubi deoda
tus papa inquit: peruenit ad nos qđ per ſy
moniacam hereſim fueris ordinatus. Pro-
pterea neceſſe hūimus te ꝓhibere ne miſſa
rum ſolēnia celebrare debuiſſes ꝛc. Facit
qđ crimen hoc nephandiſſimum: fauore fi-
dei ꝛ in habominationē tanti ſceleris eqpe
ratur crimini leſe maieſtatis. Jn quo ad ac-
cuſandum ſerui ꝛ viliſſime quecūqꝫ perſo-
ne admittantur: ēt ſi eēnt meretrices: de ſy
mo.tanta.vj.q.i.ſiquis cū militibus.§.por-
ro.ꝛ.c.nullus.§.ſed cum oēs. Sicut ēt dr̄ de
hereticis: vbi excōicati: pticipes ꝛ ſocij cri-
minis in teſtes ꝛ ad accuſandum admittū
tur. de hereti.c.in fidei fauorem.lib. vj. Er-
go ſi ꝯſtabit papam ſymoniace electum cū
hoc quoqꝫ crimen ſit hereſis. Non minus
concilium ꝯgregari: ꝛ papa pp̄ hoc accuſari
ꝛ depōi poterit, ꝙ̄ ſi hereticus eēt: eo qꝛ in
hereſim dānatam incidiſſet. Qđ ꝓbat tex.
i.q.i.eos. Ubi Thraſius ep̄s Conſtantino-
politanus ſcribens Hadriano pape forma
liter inqt. Eos qui per pecuniam manus
impoſuerūt petrus diuinus apl̄s: cuius ca-
thedram ſortita eſt ſcītas vr̄a tanqꝫ Symo
nem magum deponit. Tollerabilior eſt.n.
Macedoniani ꝛ eoꝝ q circa ipſm ſunt: ſpūs
ſcī: impugnatoꝝ impia hereſis. Jlli.n. crea-
turam ꝛ ſeruum dei pr̄is ꝛ filij: ſpm̄ ſcūm.
delirando fatentur. Jſti vero ſpm̄ ſcm̄ ſer-
uum ſuum efficiunt. Et paulo.j.inqt: ꝛ pro-
culdubio in eis non eſt gr̄a ſpūs ſcī.i.ſacer-
dotij ſanctitas. Nam qđ non acceperūt nō
habent. Et.j. deteſtando hoc hereticum ſy-
monie crimen: inqt ſymoniacos compari
iudeis blaſfemantibus xp̄m ꝛ dicentibus
ipſm in Belçebu principe demonioꝝ eijce-
re demōia: ac inde ꝓditori. Et diuus Gre-
gorius in Regiſtro.i.q.i.in.c.pꝛbr. inqt pre
ſbyter ſi per pecuniam eccleſiam obtinue-
rit, non ſolum eccleſia priuatur: ſed ēt ſacer
dotij honore ſpoliatur. Quia altare ꝛ deci-
mas ꝛ ſpm̄ ſcm̄ emere vel vendere, ſymo-
niacam hereſim eē, nullus fidelius ignorat:
ꝛ.j. benedictio illi in maledictionē conuerti
tur: q ad hoc vt fiat hereticus promouetur.
Et btūs Ambro.ea.cā.ꝛ.q.i.in.c. reperiun
tur. inquit. Quicunqꝫ deinceps pro accipiē
da diuini dignitate doni qōlibet ꝓmiū de
tectus fuerit obtuliſſe: ex eodes tp̄e ſe noue-
rit anathematis opprobrio ꝯdēnatū. Atqꝫ
a participatione corporis: ꝛ ſanguinis xp̄i
alienum. Jn concilio quoqꝫ Bacharanē.
ea.cā.ꝛ.q.in.c.placuit.dr̄. Antiqua diffini-
tio patrum. Jta de eccleſiaſticis ordinatio-
nibus ſtatuit dicens. Anathema ſit danti:
Anathema accipienti. Qđ repetit beatus
Gregorius. ibidem in.c.quicunqꝫ. ibi ſcri-
ptum eſt anathema dāti: anathema accipi-
enti: hec eſt ſymoniaca hereſis. Quō ergo
anathema ſunt, ꝛ ſancti ſunt, ac ſanctificare.

alios pñt. Cum in chriſti corpore non ſint. Q̃uo xpi corpus tradere ⁊ accipere pñt? ⁊ qui maledictus eſt: q̃uo benedicere poteſt?

¶ Ex qbus oĩbus auctoritatibus: maxime ſciſſimoꝝ doctoꝝ. Grego. ⁊ Ambroſij: concludit Gratianus in. d. c. placuit. §. ex illa. illud qḋ ſ. dicebamus. ꝙ. ſ. ſymoniaci nõ minus q̃ʒ alij ꝓpꝛij ⁊ ſtricti heretici a fide catholica exorbitant. Et ideo ꝯñr dicit ipſe: ꝙ de illis itellr: de iſtis quoqʒ decernit. Que verba optime cõcludunt intentionẽ nr̃as.

¶ Quare aũt ſymonia dicat̃ hereſis pȯit Archi. i. q. i. in. c. ſert. Dicens ꝙ q̃dam ſunt impeccabilia de iure ⁊ non de facto: vt ſacramenta eccleſie: que re vera ḋ iure vendi non pñt: lʒ de facto q̃nqʒ vẽdant̃. Illi ergo qui talia vendi poſſe de iure ⁊ abſqʒ peccato credunt: ſicut ⁊ virtutes ⁊ dona ſpũs ſci. Iſti ꝓpꝛie dñr ſymoniaci heretici. Nec minus tunc ſymonia dr̃ hereſis ſtricte: q̃ʒ diceret̃ ſiqs crederet vel ꝑtinaciter aſſereret fornicationem vel adulterium non eſſe peccatum. Vel ideo ſm ipm ſymoniaci dñr heretici: qꝛ ꝑmitiui Symõis magi diſcipuli: qui ſe xpianos ꝓfitebant̃. Colebãt imaginẽ Symõis magi. Et cuiuſdã mulieris: quas ſeluti cen. appellabãt: que fuerat ſocia turpitudinis eius: que prius in ꝓſtibulo ſteterat apud Tirum vrbem phenicis: quibus odores ⁊ ſacrificioꝝ libamina offerebant: vt legit̃ ſm eũ in eccleſiaſtica hiſtoria. li. ij. ⁊. xix.

¶ Non eſt tñ dicendũ ſm Inno. in. c. quotiens. de ſymo. ꝙ oĩs ſymoniacus ſit hereticus: ſed ille tm̃ dr̃ hereticus: qui crederet gr̃am ſpũs ſci poſſe ꝑcio acquiri. Unde ibi dixit Panor. ꝙ alij hoc non credentes: ſed dãtes pecunias pro auiditate hñdi bñficiũ: vel conſequendi ordinem: non ſunt heretici ſed ſimplr̃ ſymoniaci: lʒ gñalr̃ appellent̃ heretici ꝑꝑ imanitatem criminis. Ex qbus nihilominus infert ad id qḋ dixit gl. in. d. c. ſi quis pecunia. lxxix. di. Dus querit nũqd Papa accuſari poſſit de ſymonia ſicut de hereſi: ⁊ concludit ipſe Panor. dicendũ eẽ: ꝙ papa de hoc vitio: non poterit accuſari. Niſi concurrant illa tria que ponit. glo. in d. c. ſi papa. vʒ. ꝙ dicta ſymoniaca hereſis notoria ſit: ꝙ in illa īcorrigibilr̃ perſeueret, ⁊ ꝙ ex ea vl̃is eccl̃ia ſcandaliçet: qḋ dicit eẽ menti tenẽdum. Sed iſta dicta Panor. intelligi forte poſſent de ſymonia cõmiſſa a Papa actiue: vendendo. ſ. beneficia ⁊c. vt ḋ. ſuo loco dicet̃: ſed ſecus dicendũ eẽt: q̃ñ ſymoniacus eſſet paſſiue. Ubi. ſ. pecunia mediante electus fuiſſet in papaʒ. Quia dicto caſu ſiue credat: ſiue nõ credat ſe poſſe emere donum dei: papatum ⁊ gr̃as ſpũs ſci pecunia mediante oĩno tanq̃ʒ hereticus: excõmunicatus: apoſtaticus: ⁊ non aplicus: accuſari: dãnari: ⁊ de ſede aplica deturbari: inuocato ꝑſidio brachij ſclaris: dʒ: vt ḋ. dictus fuit. lxxix. di. ſiqs pecunia. ⁊. d. c. in noĩe dñi. xxiij. di. Quicqd dixerit gl. in. d. c. ſiquis pecunia. que nimis gñalr̃ ⁊ cõfuſe loquendo: tres caſus quos tangit ille tex. quibus papa veluti apoſtaticus de ſede illa expelli dʒ inuoluit. vʒ. Primo q̃ñ pecunia mediante ſymoniace eligit̃: vel intronicatur. Scḋo q̃ñ alia quacũqʒ humana gr̃a: puta ꝑcibus Regum: Principum: vel alioꝝ contẽplatione ⁊ intuitu non ponderatis eius meritis eligitur. Tertio q̃ñ ꝑplari ſeu militari tumultu ſine concordi ⁊ canonica electione Cardinalium intronicatus fuit. Quos tres caſus bene ſignãt ⁊ diſtingunt ille due alternatiue in tex. poſite. vʒ. vel. et. aut. Quaꝝ alteram quoad ꝓpoſitum nr̃m ſufficit eẽ veram: vt hr̃ in. c. in alternatiuis. de reg. iur. in. vj. ⁊ ibi per glo. ⁊ Ioã. an. in mercu. Et facit ad id qḋ dixit de. verbo. vel. et. aut. gl. in cle. i. de rebus eccle. non alie. in ver. aut. ⁊ in cle. i. de conceſſione ꝑben. in ver. vel eccleſiam. lʒ dicta gl. in. c. ſiquis pecunia intelligere videatur: ꝙ ille tex. vnicũ tm̃ caſum ſymonie decidere voluerit. Cum alr̃ forte euitare non poſſet q̃õnem per eam ꝓpoſitam. Et ꝑpea intellexit illum. tex. loqui de papa qui per ſymõiam electus fuit ab illis qui non hẽbant poteſtatem eligendi: ⁊ nõ de electo ſymoniace a Cardinalibus. Tñqʒ ſi vellet inferre: ꝙ Papa nõ pȯt eligi ſymoniace ab ipſis Cardinalibus: ⁊ ꝙ ſi millies interueniret ſymonia in tali electione Cardinalium: qḋ de hoc non poſſet excipi contra Papam: maxime q̃ñ electus fuit a duabus partibus ipſoꝝ Cardinalium concorditer per tex. in. d. c. lʒ. de elec. Que iudicio meo eſt vna truffa: ꝓut patet. extra ḋ. deductis. Nam nemo ꝑſumit ita ſupinus: ⁊ ſui ipſius ac reꝝ ſuaꝝ imemoꝛ: vt pecunias ⁊ bona ſua ſine fructu effundere velit: iuxta. ſententiam Pauli iureconſulti. in. l. cũ ḋ in debito. §. i. ff. de ꝓba. Ergo non vr̃ viſile ſed potius incredibile: vt dicit tex. ibi. qḋ aliqs inueniatur ita ſtolidus: qui dignitatem papalem tot pecunijs acquirere velit ab his

qui nullam

qui nullā ptātē eligendi vel vēdendi habe
ant. Qd ſi ita ē: ꝑut cuilibet ſenſato ad ſen
ſum pꝫ: ⁊ ꝯſentaneus oīno videri dꝫ. Quo
poterit rōnabilr dici: ꝙ Nicolaus Papa:
qui fuit ꝯditoꝛ illius canonis: habuerit hūc
reprobum ⁊ non veriſimilem ſenſum: ⁊ vo
luerit decidere caſum: qui in conſyderatiōe
haberi non pōt. Cum inſanus quinqꝫ cogi
taret ⁊ ſciret: ꝙ talr electus ſymoniace ab
his qui nullum haberent ius eligendi: non
eſſet Papa: nec ab aliquo catholico habere
tur: aut reputaretꝰ pro Papa. Nemo.n. da
re pōt qd non hꝫ.i.q.vij.diabertum. Et pro
pterea.tex. ille in.d.c. ſiquis pecunia. neceſſa
rio ⁊ cōcludenter intelligi dꝫ: de Papa ſy
moniace electo a Cardinalibus etiā ꝙ oēs
eſſent concordes. Et ita ꝓbat ꝯclonem nrās
aperte: ꝙ.ſ. Papa ſymoniace electus: velu
ti excōicatus: hereticus: ⁊ apoſtaticus accu
ſari: damnariqꝫ poſſit in concilio. Et ꝙ di
cta de cā cōcilium congregari poſſit: vt di
xi. Qd aūt ita debeat intelligi ille tex. ꝓbatꝰ
inconuincibilr per alium tex. eiuſdem Ni
colai Pape.xxiij.diſt.in.c.in noīe dñi. Per
quem luce meridiana clarius colligitꝰ: con
iuncta eius narratiua cū ꝯcluſione ꝙ ipſe
met legiſlatoꝛ ita: vt dixi: ſe ipſuꝫ gloſat: de
clarat: ⁊ intelligit. Dum ibi formalr inquit
Nouit beatitudo vrā dilectiſſimi fratres:
⁊ coepi: inferioꝛa quoqꝫ membra non latu
it: defuncto.bo.me. dño Stephano ꝑdeceſſo
re nrō. Hec aplica ſedes cui auctoꝛe deo ſer
uio: quot aduerſa pertulerit: quot deniqꝫ ꝑ
ſymoniace hereſis trapeçitas repetitis ma
leis: crebriſqꝫ tunſionibus ſubiacuit ⁊c. glo.
aūt ibi.in ver. Adeo dicit. tex. ibi latenter
tangere qd legitꝰ in cronicis. vꝫ. ꝙ Benedi
ctus.x. qui ſucceſſit Stephano electus fuit
de pontificatu. Et Jo. Sabineñ. epꝰs. factus
fuit papa pro pecunia: cui impoſitū fuit no
mē Siluelter: qui poſt modū deiectus fuit:
reſtituto Benedicto: q Bñdictus iterꝫ eie
ctus fuit. Et papatus datus fuit Joāni Ar
chipreſbytero. S. Jo. ante portā latinas: qui
Gregoꝛius cognominatus fuit. Quiqꝫ po
ſtea ab Henrico Jmpatoꝛe depoſitus, vltra
montes miſſus fuit. Qd totū ſm.d. glo. in
vno anno factum extitit. Sequitꝰ itaqꝫ ides
Nicolaus papa. in.d.c. in noīe dñi. Jbi in
ꝑmis Cardinales: epi diligētiſſime ſimul
de electione tractantes mox chri clicos car
dinales adhibeant: ſicqꝫ reliquus clerus ⁊
populus ad conſenſum noue electionis ac

cedant. Nimium ꝑcauentes ne venalitatis
moꝛbus aliqua occaſione ſurrepat: ⁊.ī. Qd
ſi prauoꝝ atqꝫ iniquoꝝ hoīum ita peruerſi
tas inualuerit: vt pura: ſincera: atqꝫ gratui
ta: fieri in vꝛbe non poſſit electio: Cardina
les: epi: cum religioſis clericis: catholiciſqꝫ
laycis: lꝫ paucis: ius ptātis obtineant eligē
di aplice ſedis pontificē: vbi congruerit ⁊c.
Et paulo.ī. repetendo quaſi illamet verba:
⁊ ſententiam: de qbus in.d.c. ſiquis pecu
nia. inquit. Qd ſiquis contra hoc decretū
nrm ſynodali ſententia ꝓmulgatum quaſi
per ſeditionem vel ꝑſumptionem: aut quo
libet ingenio electus: aut ēt oꝛdinatus: ſeu
intronicatus fuerit. Auctoꝛitate diuina ⁊
ſanctoꝝ Aploꝝ Petri ⁊ pauli ꝑpetuo ana
themate: cum ſuis auctoꝛibus: fautoꝛibus
atqꝫ ſeqcibus a liminibus ſancte dei ecclie
ſepatus abijciatꝰ: ſicut antichꝛiſtus: ⁊ īuaſoꝛ:
ac deſtructoꝛ totius chrianitatis: ⁊c. Per
quem tex. datꝰ ſatis aperte intelligi: ꝙ cōdi
toꝛ vtriuſqꝫ canonis eūdē ſenſum in vtro
que habuit: ⁊ ꝙ tex. in.d.c. ſiquis pecunia.
intellexerit de Cardinalibus papam inter
uentu pecunie ſymoniace eligentibus: per
quem tex. Gemi. ⁊ alij doc. ibi dicūt: ꝙ ele
ctio pape. Etiam tunc tpe priſco ſpectabat
ad Cardinales: lꝫ ppls poſtmodum: hoc eſt
poſt factam electionem conſenſum ꝑſtaret
electioni: ſm eundē. Gemi. ibi. in verſi. no
ta ꝙ ppls dꝫ ꝑſtare conſenſum. Ratio autē
dictoꝝ canonum fundatꝰ ſup eo qd dr in.c.
vbi piculum. de elec. in.vj. in verſi. ceterū.
ibi cum arbitrium vel inoꝛdinatus capti
uat affectus: vel ad certum aliquid oblonis
cuiuſqꝫ neceſſitas adigit. Ceſſat electio dū
libertas adimitur eligendi ⁊c. Et in.d.c. in
noīe dñi. Ubi dr qd electio pape debet eſſe
pura: ſincera: ⁊ gratuita. Nō aūt per imꝑſ
ſionem: vel violentiam: aut per cōpulſionē
animi vel coꝛpoꝛis: q: electio talr facta liber
tate ceſſante: nulla dr ⁊ inualida.d.c. vbi pi
culū. in.c. fundamēta. eo. ti. ibi in oī liberta
te ꝓcedant: ⁊.c. lꝫ. de elec. cum ſi. Talr autē
in papam electus: non aplicus quidem: ſed
apoſtaticus appellatꝰ: ſm Archi. ⁊ Gemi.
poſt eum in.d.c. ſiquis pecunia. Quia ipſo
iure excōicatus eſt: ꝑ tex. in.d.c. in noīe dñi.
Jbi perpetuo anathemate a liminibus ſcē
dei eccleſie ſepatus abijciatꝰ ⁊c. De intelle
ctu quoꝝ verboꝝ hꝛ per doc. in rubꝛica. de
ſen. excō. ⁊ per Gemi. vbi.ſ. Et pro his facit
qd voluit Egi. bella. in.d.c. in noīe domini

ſm.d. Alexādrinum.ibi.Qui rn̄dendo ad
glo.ꝛ no.in.d.c.ſiquis pecunia.dicit.d.glo.
intelligi debere de ſymonia.extra actū ele-
ctionis cōmiſſa per eos qui non hēbant fa
cultatem eligendi:que ita electionem nō in
ficit.Sicut facit cum in ipſo actu electionis
interuenit.Pro quo eſt bona glo.ꝛ ibi.no.
per Jo.de Jmo.in.c.dilecto.in ver.libera-
liter.de ꝑben.Dare.n.pecuniā pro electiōe:
vel vt decreto electionis ſubſcribat̄: ſeu vt
electioni non reſiſtat̄: ſymoniacum.eſt.i.q.
i.ſi quis eps.c.qui ſtudet.ꝛ.c.ſeq. no.p doc.
in.c.nobis.de ſymo.plus dixit. idem Egi.
bella.vbi.ſ.ꝙ q̄uis hmōi pape ſymōia eēt
occulta:nihilominus quo ad deus:ꝛ quoad
eccleſiam triumphantem incidit in penas
de quibus in illo tex.ꝛ nō hr̄ pro vͦo papa:
ſubdit idem Bella.ꝛ.d. Alexādrinus poſt
eum:ꝙ tex.in.d.c.in noīe dn̄i. ꝛ oīa illa iu-
ra que loquunt̄ de ſymonia pape: ꝛ de vio
lenta electione ipſius:inq̄ꝫtum dicunt ipm
eſſe apoſtaticum:ꝛ ei non eſſe obediendus:
intelligi debent de notorie ſymoniaco vel
apoſtatico: ſeu alr̄ illegitime in papatu in-
truſo.Et ſi eſſet contentio inter papā ꝛ ſub
ditos. Nunqd tale eius crimen eſſet noto-
rium vel non.Tūc in gn̄ali concilio de hoc
eſſet diſcutiendum:ſm eos facit tex. in.§.ite
ſymachus.ii.q.vii. ꝛ in.§.hinc ēt di.xvii.Et
tunc veꝝ eſſet dicere ꝙ tali notorie ſymo-
niaco ꝛ notorie intruſo deneganda eſſet a
ſubditis obedientia.Qꝛ vbi factum ē adeo
notorium ꝙ nulla ꝑt tergiuerſatione excu-
ſari:non indiget alia diſcuſſione:ſed exequ-
tione tm̄ opus ē:no.in.c.vr̄a. de cohabi.de
rico.ꝛ mulie.ꝛ in.c.quanto.de tranſla.Nō
tm̄ crediderim ꝙ q̄ꝫtūcūqꝫ occulta eſſet ſy-
monia:ꝙ concilium ꝑpea congregari: ꝛ de
hoc accuſari:ꝛ inquiri nō poſſet. Dūmodo
probari poſſet:ſicut de occulta ipſius hereſi
ſupra concluſum fuit:ꝛ.l.latius dicet̄ ac ple
ne.le.ꝛ no.in.c.i fidei fauor̄.ꝺ hereti.in.vi.
ꝛ alibi. ¶ Non ēt mihi ſatisfacit illa cōis
ratio.glo.ꝛ doc.in.c.ls.de elec.ꝛ in.c.ſiquis
pecunia.lxxix.di.Dū dicunt ꝙ non pōt op-
poni exceptio ſymonie pape: ex eo ꝙꝛ nō re
perit̄ ſuperior corā quo ꝺ hoc excipi poſſet.
Qꝛ eadem rōne idem dicere poſſent de cri
mine hereſis:que tm̄ pape oppōi ꝛ de ea po
teſt accuſari coram concilio.xl.diſt. ſi papa.
Niſi forte hoc ex eo dicerent: ꝙꝛ cum ſemꝑ
non reperiat̄ concilium congregatū:vr̄ di-
cendum ꝙ tunc ſuperior non inueniat̄ co-
ram quo de hoc opponi poſſit: ſed nō alr̄/
vt dixi de hoc ſymonie crimie opponi po-
terit:ꝛ ꝑꝑ hoc concilium cōgregari: q̄ꝫ vbi
de ipſius hereſi:de ſtatu eccleſie vlī:ꝛ de ali
is criminibus ad concilium ſpectantibus
agi poſſet. ¶ Non tm̄ dixerim qͦ ſtatim:
qͦ tales exceptiones ſeu oppoſitiones que
papam a papatu deijciunt.ꝓponunt̄: obe-
dientia illico eidẽ ſubtrahi poſſet. Niſi ad
eo eſſent notorie:qͦ nulla poſſent tergiuer
ſatione celari:ꝛ iam conciliū indictum eēt:
legitime ſeruato ordine ꝛ modo de qbus
ſupra papa ſe opponente ꝛ illud impugnā-
te. Alias enī maximum inconueniens ꝛ
abſurdum ſequi poſſet:ſi liceret cuicūqꝫ ꝑꝑ
odium:inuidiam vel ambitionem:papam
accuſare,ei obedientiam ſubtrahi facere: ꝛ
regimen vlīs eccleſie impedire:ſed tunc de
mum iſta(vt dixi)fieri poterunt: cum iaꝫ
concilium fuerit indictus: vel congregatū:
ſi ei videbit̄.Et ita forte intelligi pn̄t dicta
iura:qͦ.ſ.tales exceptiones nō poſſint op-
poni contra papam:cum non iueniat̄ eius
ſupior coram quo poſſint opponi: ſed ſi iaꝫ
erit idictum vel congregatum concilium:
ꝛ ſic repiri poterit ſuperior: tunc coram eo
ꝛ excipi ꝛ accuſari poterit. Nec dicat̄ qͦ pa
pa ꝺ ſymoniaca hr̄ſi commiſſa circa eius
electionem accuſari non poſſit: qꝛ illud ma
nifeſte repugnaret ꝟitati ꝛ ſinceritati fidei
nr̄e:ſi negaremus illum Cardinalē vel ꝑla
tum:q eligitur in papā: anteq̄ꝫ ſit electus:
non eſſe ſuppoſitum tam iuri diuino q̄ꝫ iu
ri poſitiuo.Et ſic vtroqꝫ iure irretiri ꝛ in-
uolui hoc vitio ſymoniace hereſis: excom-
municatumqꝫ eſſe:ac ꝑpea ad dignitatem
papatus inhabilem reddi: ꝓut.ſ.clare ꝺdu
ctū fuit. ¶ Sed heu hoc bone deus. Nūc:
nec poſteaq̄ꝫ iſta iā annotaſſem: luce meri-
diana clarius vniuerſo orbi innotuit. Jta
ꝓut.ſ.concluſum fuit: debuiſſe dici : ꝛ iura
que hactenus videbantur ꝯria vel dubia:
ꝛ ꝑſertim.tex.in ſepe allegato.c.ſiquis pecu
nia:ita ꝺbuiſſe interꝑtari. Qñ qdem deus
oīpotens ꝛ clementiſſimus: qui illuminat
oēm hoiem venientem in hunc mundum.
Jo.i.c. Lucis ac ꝟitatis ſue infallibilis Ra
dio mentes ſcīſſimi ac btīſſimi dn̄i nr̄i.d.
Julij.Diuina ꝓuidentia pape ſcōi moder-
ni illuminauit:vt ſcīſſimum quoddā decre
tum.Quod nuprime in qnta ſeſſione:ſacri
concilij Lateraneñ.moderni ꝓmulgari:ap
probariqꝫ curauit:ederet.De euitanda labe
ſymoniace

ſymoniace hereſis in electione vel aſſum-
ptione ſummi Pontificis. Incipit. Cū tā
diuino q̄ȝ humāo iure in ſpūalibus ꝑcipue
deteſtabilr ſymōie ſit labes ꝓhibita. Et lō-
ge magis in electione Ro. pontificis Uica-
rij: Jeſu chr̄i dn̄i nr̄i Abhominabilis ſit: ⁊
vl̄i eccleſie pernitioſa ⁊c. In quo qdem de-
creto concordari patrum oīum ꝯſenſu: de-
creuit: ac ꝓhibendo ſtatuit: ꝙ Ro. pontifex
per ſymoniacam hereſim ab aliquo: ſeu ali
quibus de cetu Cardinalium: qūolȝ votus
dantibus: in dando: ꝓmittendo: vel recipi
endo pecunias aut bona: cuiuſcūqȝ gn̄is of-
ficia vel beneficia: oblōnes ſeu ꝓmiſſiones:
nequaq̄ȝ eligi poſſit: aut debeat. Etiam de
duaꝝ partium vel oīum Cardinaliū vna-
nimi concordia: ēt nemine diſcrepante: de-
cernendo ꝙ electio talis: ſymoniaca hereſi
interueniente, qūocūqȝ facta: non ſolus eo
ipſo nulla exiſtat: nullāqȝ talr electo vel aſ-
ſumpto: adminiſtrandi tam in ſpūalibus
q̄ȝ in tp̄alibus tribuat facultatem: ſed ꝙ ēt
contra talr electum vel aſſumptum de ſy-
moniaca labe. A quocūqȝ Cardinali ēt q
eidem electiōi interfuerit: opponi poſſit et
excipi: ſicut de vera ⁊ īdubitata hereſi. Ita
ꝙ ille electus a nullo pro Ro. pontifice ha-
beat. Quinimo ipſe ſic electus a priori ſuo
cardinalatus: ⁊ alio quocūqȝ honore: eccle
ſijſqȝ cathedralibus: ēt Metropolitanis ⁊
Patriarchalibus Monaſterijs dignitati-
bus ⁊ alijs quibuſcūqȝ beneficijs: ⁊ pēſio
nibus que tūc obtinebat in titulum vel cō
mendam: aut alias qūocūqȝ. Eo ipſo abſqȝ
alia declaratione priuatus exiſtat: idemqȝ
electus non aplicus: ſed apoſtaticus: ⁊ tāqȝ
Symō magus hereſiarcha. Ad ꝑdicta oīa
⁊ ſingula ꝑpetuo īhabilis hēat ⁊ ſit. Nōqȝ
hmōi ſymoniaca electio per ſubſequentem
ipſius intronizationē: ſeu tp̄is curſum, aut
etiam oīum Cardinalium adoratiōem ſeu
obedientiam: vllo vnq̄ȝ tp̄e conualeſcat. Li
ceatqȝ oībus ⁊ ſingulis Cardinalibus: ēt
illis q huic ſymoniace electioni vel aſſum
ptioni conſenſerint: ēt poſt intronizationes
⁊ adorationem ſeu obedientias: vniuerſoqȝ
clero: ac Po. Ro. necnō ſubditis oībus ab
eiuſdem obedientia īpune diſcedere. Eūqȝ
vt Magū: Ethnicum: Publicanum ⁊ he-
reſiarchas euitare. Ac ꝙ poſſint Cardina-
les contra eum auxilium brachij ſclaris: ſi
vigore hmōi electionis ſe ingereret implo-
rare. Etiā q̄ꝺ Cardinales qui hmōi electio

ni ſcienter interfuerint ⁊ ꝯſenſerint eo ipſo
abſqȝ alia declaratione priuati ſint Cardi-
nalatus: ⁊ aliaꝝ quarūcūqȝ eccleſiaꝝ: bene
ficioꝝ: vel officioꝝ titulis: niſi ab illo ſic ele
cto penitus ⁊ cum effectu diſceſſerint: ⁊ re-
liqs Cardinalibus: qui hmōi ſymonie nō
conſenſiſſent: infra octo dies: poſteaq̄ȝ regſi
ti fuerint: etiam per edictum publicum: nō
adheſerint: ſubiungens: q̄ꝺ eiſdem Cardi-
nalibus qui ſic diſceſſerint ⁊ ſe vnierint, ēt
ſi eſſent ex illis q dicte ſymoniace electioni
cōſenſerant: liceat alium Pontificem maxi
mum eligere: non expectata alia ſententia
declaratoria ſymoniace electiōis hmōi. Et
q̄ꝺ ēt liceat ꝑꝑ hoc eiſdem Cardinalibus:
concilium ēt gn̄ale īdicere ⁊ conuocare in
loco idoneo, ꝓut eis videbit expedire. De-
cernendo ēt irritum ⁊ inane. quicquid in
contrariū contigerit attentari ⁊c. ¶ Gra-
tias igit agamus Dn̄o deo nr̄o. Poſteaq̄ȝ
peruerſum dogma. Quo qn̄qȝ excuſatiōes
nr̄as excuſabamus: in pctis abſtulit ex funi
culo hr̄ditate ſue. Nam ſi qn̄qȝ contigiſſet
aliquem ſymoniace eligi (Qꝺ deus auer-
tat) quo iure aut qua indulgentia ſubſiſtere
potuiſſent: que in adminiſtratione ſacroſan
cte ſedis aplice: ab eo geſta forēt: dicat alter.
Qm̄ ego. A. a. A. Puer ſuȝ ⁊ neſcio loqui.
Dicam tn̄ ſtupore ⁊ ex taxi repletus. Deus
deoꝝ: ac ſcīa ſciaꝝ. Quem nullū latet ſecre
tū cū ſis cā cauſaꝝ oīuȝ miſerere nobis ⁊c.
¶ Atqȝ vtinam ſūmus ipſe rex oīum mo
derator. Qui ꝯſtitutus eſt iuſtiſſimus vi-
uoꝝ ac mortuoꝝ iudex. Quiqȝ mūdū hūc
nr̄m ꝓꝑa ſceleris nr̄i labe collapſum, ꝑcioſi
ſanguinis ſui ꝑcio redemit Mentem ſum-
mi pontificis ⁊ Uicarij ſui illuminare di-
gnet: vt alteꝝ quoqȝ nodum e ſcirpo ſubſe-
quētis heſitationis tollat: vt ſcā ⁊ incorru
pta ſponſa ſua: ⁊ mater nr̄a eccleſia, in qua
extra maculā ſemꝑ eſt catholica ſeruata re-
ligio: queqȝ per dei oīpotentis grām a tra-
mite aplice traditionis nunq̄ȝ erraſſe ꝓba
tur. Cū ſit colūba ſimplex: ⁊ vnica: totaqȝ
pulchra ſine ruga ⁊ macula. xxiiij. q. i. c. a re-
cta. c. in ſede. ⁊. c. oībus. ſibi: puro: mundo:
atqȝ ſincero corde: cum filijs ⁊ fidelibus ſu
is xp̄icolis ꝑpetuo fideliꝯqȝ famlari valeat.
¶ Non eſt igit alienum a ꝓpoſito nr̄o: vt
poſt iam ſopitam heſitationem primā. Ui-
deamus q̄ꝺ ſcꝺo loco ꝓpoſuimus. vȝ. nun-
quid ſymonia actiue quoqȝ cadere poſſit in
pontificem maximum. Et nunqd qn̄ poſt

ipſius canonicam electionem:intronizatio
nem:adorationem:z legitimam ſubſequen
tem adminiſtrationem. Eccleſias:beneficia
eccleſiaſtica:dignitates:z alia dona ſpiritua-
lia:ſymoniace z pecunia mediante ꝯcedit.
De hoc quoqꝫ accuſari:damnariqꝫ poſſit:z
nunquid ex tali eius delicto concilium in-
dici z conuocari contra eum valeat.

¶ Item nunquid ille qui titulum eccleſia-
rum:beneficioꝝ: vel officioꝝ eccleſiaſticoꝝ
pecunia ſeu alias ſymoniaca prauitate īter
ueniente a papa acqſiuit. Poſſit ſalua ꝯſcia
huiusmodi eccleſias,beneficia vel officia re
tinere ac fructus ſuos facere.

¶ Sed quoniam de hoc quoqꝫ ꝑ. Queſtio
nis articulo. Plerīqꝫ os in celum ponere
lingua gradiente ſup terrā dubitauerūt:nō
nulli nimis audacter ſcr̄h dn̄i verticem tā-
gere auſi fuerunt. Propterea ſatis querenti
mihi:z q̄ōni feciſſe videbor:ſi repetita ꝓte-
ſtatione de qua ē.xxiiij.q.i.hec eſt fides. de
ſum.tri.z ſi.catho.c.damnamus.in ſi.alio-
rum circa hoc opiniones,z dicta quondā
recitauero,vt ex his veritatis colligatur cō
cluſio. Circa primum igit̄ membrū huius
heſitationis. Abb.Panor.in.c.extirpande.
in ſolemni repetitiōe.§.qꝛ vero. de ꝑben.in
xxviij.col.in vſi. certum eſt qd̄ beneficium
ſpūale zc.dicit ſe non repire hanc q̄ōem ex-
preſſe tactam per aliquā niſi per.d.Cardi.
Zabarel.multum ſuccincte.in.c.i.de ſymo.
Ubi ex dictis doctoꝝ colligit qd̄ papa po-
teſt vendere titulum beneficij:licet oīno de
beret abſtinere:qꝛ res hec eſt mali exempli.
Nam tribuens alijs exemplum peccandi
grauius peccat. de peni.di.v.ꝯſideret.§.ani-
maduertere etiā oportet. Et mala exempla
ſunt vitanda.ff.de iudi.l.obſeruādum.ff.ad
macedonianum.l.i.vbi bona glo.ff.de re.iu
di.l.diuus.in ſi. Malis.n.exemplis ꝑlatoꝝ
ſiunt hoīes deteriores.l.di. de his ꝓo. Qꝛ
qd̄ ſit a papa vel a ꝑlatis facil̄r trahit̄ a ſub
ditis in exemplum.de voto.magne. de ac-
cuſa.qualr̄.ij.§.ij.lxxxiij.di.nemo. z.xi.q.iij.ꝑ
cipue. Predictam ꝯclōnem facit. Cardi.ſm
panoꝛ.ibi. Qꝛ aliqui doc.ſm eum ibi dicūt
qd̄ titulus de ſymonia: non habet locū ī cu
ria Romana:ſicut z crimen legis iulie de
ambitu(que eidem equiperat̄) non habet
locum in curia ꝑncipis.ff.ad leg.iul. de am
bi.l.i.z qd̄ no.lxxxij.di.c.ꝑbr. z.i.q.vj.c.vl
ti. Uī ḡ ſm eum qd̄ ſcia z tollerantia pape
excuſet in curia Romana crimen iſtud. ar.
de offi.dele.ex parte.z qd̄ ibi no. Et hoc fa-
tet̄.Hoſti. veꝝ in his que ſunt ſymoniaca:
qꝛ ꝓhibita: ſecus ſi ꝓhibita qꝛ ſymoniaca.
Juxta no.in.d.c.ex parte. vn̄ ex his dictis.
d.Cardi.vr̄ inferri:ꝙ vendere titulum be-
neficij ſit ſymoniacum:qꝛ ꝓhibitum ſit cō-
ſtitutione eccleſie:z ꝯn̄r ꝙ talis lex poſitiua
non liget papam:qꝛ vt inquit Jo. an.in.d.
c.i.lex non ligat ꝓmulgātem.C.de legi.l.ꝑn-
ceps. Cū de plenitudine ptātis papa poſſit
ſupra ius diſpenſare.extra de conceſ. ꝑben.
ꝓpoſuit. ¶ Hanc ēt q̄ōnem magis ſuccin-
cte poſuit. Bar.z in lec. z in repeti.l.barba
rius.ff.de offi.ꝑto.vbi inqt ꝙ petenti papa
pōt ꝯfatum conferre maxime ſi petat nō ꝑ
viam grē:ſed per viam iuris ſcripti: vt qa
petit electionem ſuam cōfirmari. Dum tn̄
inquit ipſe a ſymonia cōmittēda abſtineat:
q̄uis dicat ꝙ ſymonia ſm quoſdam nō hꝫ
locum in curia Romana: qd̄ fatet̄ eſſe veꝝ
qꝛ papa non cōmittit ſymoniam. Cum pa
patus ſit apl̄atus:qui aut ſcr̄h facit:aut ſcr̄h
recipit:ſed ꝓmouendi bene cōmittunt infi
nitas ſymonias in curia Romana:vt inqt
ipſe:inſcio aplico:quapꝑ illicite z īpure ſua
beneficia retinent:z ſicut ipſi bn̄ficia emūt
ita z alijs alia beneficia vendūt. Pro quo
facit illud neotericō.emerat ille prius ven-
dere iure pōt:vnde|dicit ipſe| deteriora faci
unt in eoꝝ dānationem: ea ꝑferentes aie q̄
a diabolo quotidie deterioribus ꝯfirmatur
actibus ſm nām pcti. Nam vt inqt Hiero
nymus. Pctm̄ qd̄ per penitentiam non de
let̄:ſuo pondere ad aliud trahit zc. ¶ Idem
quoqꝫ firmare vr̄. Abb.pan.in.c.quotiens.
de ſymo.in ſi.dum inqt ꝙ papa de ſymōia
accuſari non pōt:niſi concurrant tria.q̄ no.
in glo.in.c.ſi papa.xl.di.qd̄ dicit eſſe menti
tenendum. Et pro ꝑdictis facit: qꝛ papa eſt
dn̄s oīum beneficioꝝ z reꝝ eccleſiaſticaꝝ:z
de eis diſponere pōt ꝓ arbitrio: ꝓut legit̄
z no.in.c.l̄s.de ꝑben.lib.vj. z in concord.
¶ Sed ꝯtra ꝑmiſſa ꝙ papa vendendo be-
neficia z dona ſpūalia ſymonie vitio īuol-
uat̄:z d̄ ea accuſari z notari poſſit: facit qd̄
aperte voluit diuus Tho.ſcd̄a ſcd̄e.q.cente
ſima.art.i.in ſi.vbi formalr̄ dic̄ ꝙ papa po
teſt incurrere vitium ſymonie ſicut z alius
quilibet homo. Et qd̄ pctm̄ in perſona tan
to eſt grauius:q̄to maiorem obtinet locum
z dignitatem. Quis enim/vt inquit ipſe/
res eccleſie ſint eius vt ꝑncipalis diſpenſa-
toris:non tn̄ ſunt eius vt dn̄i z poſſeſſoris.

Et ideo

Et ideo ſi reciperet pro aliqua re ſpūali pecuniam de redditibus alicuius eccleſie: nō caret vitio ſymonie. Et ſiīr poſſet ēt ſymoniam cōmittere recipiendo pecuniā ab aliquo layco de aliis bonis q̄z de bonis eccleſie. Idem cōprobare vr̄ l3. nō ita clare. Auguſtinus de Anchona in ſum. de eccleſiaſtica ptāte. q. v. art. iij. vbi dicit ꝙ Papa forte pōt ſymoniam cōmittere: ꝓhibitam a l. nature: vt ſi pro re tpali intenderet ſpūale tribuere. Repugnat. n. ingt ipſe nāe rei: ꝙ res ſpūalis que gratis accipit̃ ꝑcio rei tpalis vēdat̃ ⁊c. Hoc idem ſentire ⁊ tenere vr̄ Cardi. Zaba. in cle. i. de ſum. tri. ⁊ fid. catho. in princi. in ij. oppo. vbi recitat auctoritatē diui Tho. ſupraſcriptam ⁊ auctoritatem diui Bernardi. lib. iiij. ad Eugenium in fi. vbi dicit ꝙ papa non eſt dn̄s ſed ꝓtector: cuius auctoritatis meminit etiā Archi. in. c. i. de ſum. tri. ⁊ fid. catho. li. vj. in v̄bo magr̄i. vbi recitat verba eiuſdem Bernardi: qui ingt. ¶ Conſyderes aūt oīum ſcām Ro. eccliam| cui auctore deo ꝑes|eccleſiaꝝ eſſe mr̄em: nō dn̄am. Te v̄o non dn̄m epoꝝ eſſe: ſed vnus ex ipſis: ad qd̄ bene facit ſm Archi. xij. q. i. mutationes. in princi. de qua ſnia Bernardi: ⁊ diui Tho. meminit idem Archi. in. c. non decet. xij. di. Unde ingt Cardi. vbi ſ. ꝙ gdam dicunt: ꝙ papa eſt dn̄s ſolus quo ad iuriſdictionem ⁊ ꝓtectionem: non autē quo ad vſurpationem. xij. q. ij. quicunq3 militum. xxiij. q. v. dicat. ⁊. q. viij. conuenior. viij. di. quo iure. Et ſic p3 ex ꝑmiſſis diuerſitas opinionum inter doc. ¶ Ut igit̃ veritas magis eluceſcat ꝑmittendum vr̄: ꝙ qō iſta ex alia qōne dependeat. v3. An tituli beneficioꝝ qui vēdant̃ a papa ſint de iure diuino: an v̄o de iure poſitiuo inuenti ⁊ ordinati: q2 ſup hoc fundari vr̄ vtriuſq3 partis heſitatio: cum dicamus ⁊ ſupponamus papam iure diuino alligari ⁊ ſubijci: iuri v̄o poſitiuo ꝑeſſe, ac illud pro arbitrio tollere poſſe. Quam qdem qōnem doc. vt plurimus ponunt in. c. niſi cum ꝓdem. de renun. ⁊ in. c. i. de ſymo. In gbus locis cōiter tenent ꝙ tituli beneficiales non ſint inuenti aut ordinati de iure diuino: ſed potius de iure poſitiuo: qd̄ ꝓbat̃. xiiij. q. i. c. i. xxi. diſtin. c. i. ⁊ ij. lxx. di. c. in illis. lxxxvj. di. c. i. cum ſi. ¶ Per que inferri vr̄: ꝙ cum ius ſuum ꝓmulgantem non liget. d. l. princeps. C. de legi. ⁊ de cōces. ꝑbē. c. ꝓpoſuit: ꝙ ꝓpea papa vendendo titulum benefici eccleſiaſtici cōmitcere non poſſit ſymoniam, cum tunc tollere cenſeat̃ ius ſuum. Illa potiſſi. rōne: q2 ea que ſunt ſymoniaca ex eo ꝙ iure poſitiuo ſunt ꝓhibita: ſubiacent diſpoſitioni pape: vt no. per glo. ⁊ ſcribentes. in alle. c. ex pte. de offi. dele. cum qua rōne trāſire vident̃. Hoſti. ⁊ Cardi. in. d. c. i. de ſymo. ſm Abba. Panor. ibi qui ibidem ⁊ in repe. d. §. q2 v̄o de ꝑben. cōtra vtrūq3 qſitum fortiter ⁊ audacter īſurgit ac ↄtrarium intrepide concludit per ratiōes gbus iudicio meo: difficile eēt rn̄dere. Unde dicit ipſe ſe oppoſitū ſemp tenuiſſe, ſaltem quo ad bn̄ficia h̄ntia ordinis adminiſtrationem: ⁊ clauium executiōem: q2 papa conferendo illa ſymoniace: inuoluit̃ pariter peccato ⁊ vitio ſymonie: l3 contrarium forte dici poſſet: ſi executio beneficij eccleſiaſtici non concerneret diuina: vtputa aīaꝝ curam ⁊ altaris ac diuinoꝝ myſteria vel clauium executionem: ſed tpalium tm̄modo adminiſtrationes: vt eſſet videre in hoſpitali, vel in ſilibus, q2 tūc non putaret papam committere ſymoniam recipiēdo aliqd tpale pro conceſſione huiuſmodi. Et rn̄dēdo ad id qd̄ dr̄ de titulis bn̄ficialibus ſoluendo queſtionem principalē: dicit ipſe: ꝙ l3 tituli beneficioꝝ ſint de iure poſitiuo. Tn̄ ꝙ per conceſſiones tituli beneficij non tm̄ conferūt̃ bona tpalia: ſed ēt executio ordinis ⁊ clauium: q2 l3 in ordinatione detur ptās clauius in habitu: non tn̄ dat̃ in actu: que in inſtitutione ſeu collatione beneficij conceditur: vt eſt tex. apertus. in §. ecce ſufficiē ter. ⁊ in. c. ſeq. xvj. q. i. ¶ Claꝝ ē. n. ꝙ nemo poteſt parrochianum alterius ſoluere: vel ligare: aut in alterius eccleſia celebrare: ſine ꝓprij ſacerdotis licētia: vt in. c. cunctis. vbi etiā hoc no. xvj. q. i. ix. q. ij. quaſi per to. xiij. q. i. c. i. de parroc. c. vt dn̄icis. ⁊. c. nullus. de peni. ⁊ remis. c. oīs. cum ſi. ſed ipſa executio ordinis ⁊ poteſtas clauium eſt connexa titulo beneficiali. Ergo vendendo titulū beneficij: ſequit̃ ꝙ vendat̃ ⁊ connexu3: hoc eſt ordinis clauium: poteſtas, ⁊ executio. Et ſic ordinē ipſum ⁊ donū dei vendere vr̄. Pro quo optie facit tex. no. i. q. iij. c. i. §. his itaq3. Ubi fundando intentionem nr̄am iure diuino dr̄: qd̄ non ſolum qui ſpūalia: ſed etiā qui tpalia eis annexa ꝑcio accipiunt vel tribuunt. ſymoniaci iudicant̃. Unde Malachias. i. c. loquēs ex perſona dn̄i, ait qs ē in vobis qui claudat hoſtia ⁊ incendat altare meum gratuito? Non eſt mihi voluntas

i.1 vobis dicit dñs exercituum. Et munus
non ſuſcipiam de manu vrã. Et ca.i.q.iij.
ſiquis obiecerit. ⁊.c.ſeq. vbi ad lrãs dr: qꝛ qs
hoꝝ alteꝝ vẽdit: ſine quo nec alteꝝ ꝓuenit:
neutrum inuenditum relĩqt. Qd ẽt firma-
re vr idem diuus Tho.ea.q.centeſima. ar-
ti.iiij. alle.tex.in.d.c.ſiqs obiecerit. Dum re
ſpondendo ⁊ ſoluendo dicit ꝙ hñs benefi-
cia eccliaſtica dr hr̃e ſpũalibus annexa: que
non cõpetũt niſi hñti ordinem ⁊ officiũ cle
ricale: vnde hmõi beneficia nullo modo eẽ
pñt ſine ſpũalibus: ⁊ pp hoc ea nullo mo-
do vendere lꝫ: qꝛ eis venditis ĩtelligunt ẽt
ſpũalia venditioni ſubijci. Et ſic vr ꝙ papa
vendendo executionem ptãtis clauiũ: que
non ꝓuenit ſine ordine ſacro: ordinem ipm
⁊ donum dei vendat. ❡ Pro quo ſenſu eſt
glo.ſi.in.c.lꝫ.de penis. que ſingulr ⁊ aptiſſi
me dicit. ꝙ ſymoniacum eſt recipere pecu-
niam a vicarijs vt pmittant celebrare ĩ vi
carijs ſuis. Cum ordo ſit ſacrm: cui adheret
executio. Si ergo vnũ vendunt inqt ipſa ⁊
reliquũ. alle.d.c.ſiquis obiecerit. ⁊.c.ſalua-
tor. Et ita intelligit ipſe Panor. tex.i.q.i.ꝑ-
sbyter. ⁊.i.q.iij. altare. vbi dr ꝙ eccliam vel
altare: ⁊ decimas ⁊ ſpm ſcm emere vel ven
dere: ſymoniacam hereſim eſſe: nullus fide
lium ignorat. Papa ergo vendendo ordis
executionem vendere vr donum dei: qd nõ
ꝓuenit ex papa vel ex eius iur̃ poſitiuo: ſed
ex ipſo deo. de peni.di.i.c.verbũ. Nã ordis
executio dr ordinis pfectio: vt in.c.qui pfe-
ctionem.i.q.i. Hec aũt ſunt ꝓhibita vendi
qꝛ ſymoniaca: qꝛ vt dixi vendere ordinẽ vel
eccliam: ſeu altare ⁊ ordinis ipſius executio
nem: dr hereſis ſymoniaca.d.c.ꝑsbr̃. ⁊.c.al-
tare. Et vtroqꝫ teſtõ hec vẽdi ꝓhibita ſunt
.i.q.i. qui ſtudet. ⁊.c.petrus. vbi hr̃ de Gieri
Heliſei ꝓphete famulo: qui Naam princi-
pi militie Regis Syrie ſanitatem a deo ꝑ
orõnem Heliſei reſtitutam vendere voluit:
vt legit.iiij.lib. Regum. Unde dicit gl.i.q.
i.in ſum. ꝙ emptores reꝝ ⁊ donoꝝ ſpũaliũ
ꝓprie ſymoniaci a Symone mago vocant.
Uenditores vero Gietici a dicto Gieri. Et
ſic pꝫ ꝙ vendere illam ỽtutes ⁊ illud donũ
qd prouenit a deo: ⁊ non ab hoibus: eſt ꝓ-
hibitum qꝛ ſymoniacũ ⁊ de ſe oĩno negſſi-
mum exiſtit. Sed nullus dubitat: vt inquit
idem Panor. vbi ſ. ꝙ executio ordinis pro-
uenit ex dono dei: ergo ex eius venditione:
etiam papa ĩduit hoc vitio ſymonie. Pro
quo optime facit tex. in.c.ex multis.i.q.iij.

vbi hr̃ qualr̃ Chrs eijciendo de tẽplo emẽ-
tes ⁊ vendentes oues: boues: ⁊ columbas: ⁊
es: ac menſas nũmulārioꝝ euertendo. In
figura ꝓhibuit eccleſiam: ⁊ eccliaſtica bene-
ficia, ⁊ dei dona vendi: qd ẽt ꝓbat in.d.c.
qui ſtudet. Ubi apparet ꝙ vtroqꝫ teſtõ: ve-
teri.ſ. ⁊ nouo hoc ꝓhibitum ſit. Ex qbus in
fert idem Panor. vbi ſ. ꝙ aptiſſime liquet:
ꝙ vendere titulum beneficij eſt a deo ꝓhi-
bitum. Ergo papa non excuſat.xxv.q.i.ſunt
quidam: facit qd no. in ꝑalleg.c.ex parte. de
offi. deleg. ⁊ in.c.i. de ſymo. Et pro iſta ꝯclo-
ne eſt bonus tex.in.c.ex diligenti.eo.ti. vbi
dr.ꝙ ꝑſtando ẽt homagiũ: ⁊ ſic aliqd tpale
obſequium exhibendo pro ſpũali beneficio:
ꝯtrium eſſe noſcat diuinis ⁊ humanis legi-
bus: ⁊ hoc ideo dicit eſſe.glo.ibi. qꝛ eſt con-
tra vetus ⁊ nouum teſtm̃.i.q.i.q ſtudet. Et
ꝑdicta qdem ꝓcedere putat Panor. Qñ
executio officij vel beneficij concernit diui-
na: vtputa altaris adminiſtrationem ⁊ cla
uium ptãtem ⁊ executionem. Secus aũt ſi
concerneret tñmodo tpalium adminiſtra
tionem: vt eſt videre in hoſpitali: vt dictus
fuit ſ. Qꝛ tunc non putat papam cõmitter̃
ſymoniam recipiẽdo aliqd tpale: qꝛ hoc nõ
eſt vendere donum dei. Et in hoc poſſet ꝓ
cedere ſilitudo de.l.iulia.de ambi. in his.ſ.
que ꝓhibita ſunt lege poſitiua. Dicit tñ ipſe
qd vtroqꝫ caſu papa dꝫ abſtinere: ⁊ male fa
cit ſi non abſtinet. Qꝛ lꝫ ĩ vltio caſu nõ di
cat ꝓprie ſymoniam cõmittere. Tñ non põt
id facere: per qd denigrat: ſeu decolorat ſta
tus ecclie.i.q.vij. ⁊ ſi illa.xxv.q.i.c.nulli.cũ
ſeq. facit qd no. de iureiurã.c. ⁊ ſi xp̃s. ⁊ qd
voluit Spec.ti.de lega.§.nunc breuiter. Ubi
ponit caſus in qbus eſt ꝓhibita diſpẽſatio
pape: ⁊ inter ceteros ꝓhibitos ꝯnumerat
iſtum. ❡ Quo aũt ad ſcdam partem qõis.
vꝫ. vtrum dantes aliqd pape vel alteri ꝑla
to vt bñficium eccliaſticũ ꝯſequant: ſint tu
ti: quo ad deum ⁊ bñficium illud ſalua ꝯſcia
retinere poſſint. Idem Abb. Panor. vbi ſ.
ꝯcluſiue lꝫ cum Spec.d.ti.de lega. ⁊ cũ Jo.
an.in regula cui lꝫ.in mercurial. qd.ſ. dans
pecuniam pape: vtroqꝫ caſu ligetur tã ꝯſti-
tutione diuina qꝫ papali ſ. hoc ꝓmulgata.
Quãuis papa ẽt non ligaret conſtitutione
ſua pp diuerſas qualitates pſonaꝝ: quia ne
mo ſeipm ligare põt: vel abſoluere: de peni.
⁊ remiſ.c.ſi.cum inter agentem ⁊ patientẽ
eẽ debeat diſcretio pſonaꝝ. Hec.n.ſunt cor-
relatiua: que in eadem perſona ⁊ in eodem
ſubiecto

ſubiecto non cadũt.c.ſi.de inſti.c.debitũ.de
biga.z.c.per vr̃as.de iure patro.cum ſi.Et
ꝙ dans pecuniam vel tpale aliquid ꝓ aſſe
quendo beneficio eccleſiaſtico nullo iure ſit
tutus:nec bñficius hmõi retinere poſſit:ꝑʒ
extra de ſymo.in.c.de regularibus.z ponit
Inno.z alij poſt eum.in.c.tanta.eo.ti.z ali
bi ſepe.Quod qdem fortius ꝓcedit ſm Pan.
in.c.i.extra eo.vendendo vel emendo ep̃a
tum:qꝛ hʒ maiorem adminiſtrationẽ.Pro
quo facit.i.q.i.reperiunt.Nam negari nõ põt
ſm nos z ſm veritatem:quicqd dicãt Theo
logi.Quin ep̃atus ſit ordo ſac. in ecc̃lia dei:
z quin maiorem hẽat adminiſtrationẽ ſpi
ritualium z clauium ptãtem z executionẽ:
q̃ʒ alia beneficia inferiora:put cõiter poni
z notari ſolet:extra de pur.cano.quotiens.
xxi.di.cleros.xxiij.di.ep̃s.in.c.ſeq.z in ꝓhe
mio ſexti in glo.in ver.ep̃s. ¶ Nec excuſa
ret papa aut ꝓlatus alter:aſſerendo ſe non
recipere pecuniã pro re ſpũali:vel ꝓ admi
niſtratione z ptãte clauium:ſed ꝓ ꝓbenda
z fructibus:ac rebus tpalibus tñ:ꝙ ↄcedũ
tur tali beneficiato:qꝛ ꝓut ſ.oſtenſum fuit,
vendendo vnum ↄnexoꝝ neutrum inuen
ditum relinqtur.i.q.iij.ſiquis obiecerit:que
determinatio nõ minus ꝓcedit in ↄfirma
tione q̃ʒ in electione:vel ꝓuiſione ꝓdictis.
Prout declarauit poſtremo conciliũ Baſi
lieñ.in ti.de ele.Incipit ſicut in conſtruen
da domo.§.ſummum do pontificẽ.vbi de
creuit ꝙ pro ↄfirmatione electionũ:que ad
eum deferent,nihil penitus exigat aut reci
piat.Alioqn ſi ſecus faciendo:notorie z in
corrigibilr eccliam ex hoc ſcandaliçauerit,
futuro concilio deferatẽ. ¶ Et idem dicen
dum vr̃ de officio ecc̃liaſtico:modo habeat
ordinis adminiſtrationem vel clauiũ exe
cutionem:put aperte ſentire vr̃. Joã. an.ſi
bene ponderent eius dicta in.c. cõſulere.de
ſymo.in diſtinctione. de qua ibi per eum.
vbi concludit ꝙ officia eccleſiaſtica vendi
non pñt:ſi rõne ordinis competũt clericis,
ſine labe ſymonie,ſentiens hoc ideo eſſe:qꝛ
ordinis executio vendi vr̃:z idem repio te
nere.glo.in.d.c.ſiquis obiecerit:dum dicit
ꝙ ſi fructus ꝓueniunt rõe ordinis:quis ad
eccleſiã vel ordinem pecunia ꝓmoueri nõ
põt,nec licite emit:qꝛ tunc ꝓſumitur emere
eccleſiam vel ordinem:z ſic eius executio
nem,quod non licet.

Cardinalatus.

Quid aũt dicendum ſit de Car
dinalatu:qui officium nudum
vr̃ ſine adminiſtratione ordis:
vel executione clauium ſm ali
quos.Cum potius verſetur in
ↄſulendo:z gubernando. Ro. eccleſiam in
adiutorium ſummi pontificis:ad inſtar ſe
natus Romani.xcvj.di. Conſtantinus.q̃ʒ
in ptãte clauiũ.no.in cle.ne romani. de ele.
no.Inno.in.c.cum te.de re.iudi.z per doc.
in.c.ad ꝓbandum.extra eo.ti.z alibi.Siue
et ad inſtar ꝓfecti vrbis.cui ſm alios ſucce
dere dñr:vt dixit glo. in.l.i.§.item ſolent.ff.
de offi.ꝓfe.vrb.Et aliqbus qdem dicendus
vr̃:varijs medijs non alr cõmitti ſymoni
am in hmõi officij Cardinalatus venditio
ne:q̃ʒ in reliquis beneficijs z officijs eccle
ſiaſticis. ¶ Primo qꝛ non ſolum ſunt con
ſiliarij z gubernatores eccleſie:ſed ſunt ele
ctores.Ro.pontificis vt in.c.in nomine do
mini.xxiij.di.extra de elec.li.z in.c.vbi pi
culum.eo.ti.lib.vj.z in cle. romani.eod.ti.
Ergo vendendo officium vel dignitatẽ car
dinalatus,vendi principalr vr̃ ptãs eligen
di Ro.pontificem:qd̾ eſt ꝓncipale munus
huius dignitatis,z pp hoc vẽdi videretur
donum dei.Pro quo multum faciunt que
dicta fuere ſ.circa electionem pape per pra
uitatem ſymoniacam:z que dicta fuere cir
ca titulos beneficioꝝ. ¶ Scd̾o qꝛ vendẽdo
officium iſtud,in ↄñtiã eſt vendere ep̃atus,
abbatias:z pinguiora beneficia eccleſie dei:
qꝛ ſtatim ꝙ quis creatur Cardinalis pro
honore tante dignitatis neceſſario ditatur
hmõi beneficijs.Et ꝓpterea ſi officium ſeu
dignitas iſta venderetur:multi ↄcurrerent
ad genus iſtud mercimonij:z non curarẽt
expendere:cum quaſi certo ſciãt ſe poſt po
teſtatem electionis:hanc quoqꝫ bñficioꝝ cõ
moditatem z exuberantiam oĩno aſſecutu
ros fore. ¶ Tertio ex eo vr̃ ꝓhibitũ,qꝛ ne
gari non põt:quin ſit officium eccleſiaſticus
hñs ordinis z clauium executionem:qꝛ Car
dinales promouentur ad certos titulos ec
cleſiaꝝ z ꝑ illos titulos denoiantur:vt i.c.
coram.z qd̾ ibi no.de ele.De multiplici au
tem ſignatione huius verbi titulis hr̃ bõa
glo.in.c.dudum.il.ij.de ele.in ver. vtranqꝫ
illaꝝ intitulatã:cum itaqꝫ oẽs Cardinales
hẽant titulos ſui Cardinalatus:vel ep̃ales:
vel ſacerdotales. In qbus:vt plimum aiaꝝ
cura.Et ſic executio ordinis z ptãs clauiũ:
conceditur,quinimo ipſi Cardinales hñt

in titulo ſuo ꝛ in eccleſijs ſubiectis eidē ti-
tulo iuriſdictionem eṗalem: Unde hn̄t cor
rectionem ꝛ ptātem fulminandi cenſuras
eccleſiaſticas ꝛ cetera que ſunt iuriſdictiōis
eṗalis: tex. eſt qui non eſt alibi. ꝛ ibi no. per
ſcribentes in. c. hijs q̄ extra de maio. ꝛ obe.
et per Jo. monach. et alios. in. c. i. eo. ti. lib.
vj. per Inno. ꝛ ſequaces in. c. cum dilectus.
de capel. monach. ¶ Quod tn̄ dici conſue-
uit de titulis eṗoꝝ ꝛ pſbyteroꝝ Cardina-
lium tm̄: qꝛ (ſm aliquos) Diaconi Cardi-
nales de iure non hn̄t titulos. extra de te-
ſta. Raynutius de cōſue. cum venerabilis.
Ponit Cardi. in cle. ne romani. de ele. ꝛ in
. c. coram. et in. c. querelam. eo. ti. Sed etiã
quo ad eos contrarium apparet: tpibus no
ſtris: qꝛ non tm̄ habēt titulos ipſi Diaconi
Cardinales: ſed eis dãtur tituli parrochia-
lium eccleſiaꝝ vrbis: vt eſt videre in titulo
ſcē Marie in porticu: ſcē Marie in coſmo
din: ſancte Marie in via lata: et in alijs plu
bus. Quos hodie tenent Diaconi Cardi-
nales. Cum ergo hmōi tituli Cardinalium
habeant annexas eccleſias eṗales: parrochia
lesq: hn̄tes curam aiaꝝ executionem ordi-
nis et ptãtem clauium: vt dixi: et in quibus
hn̄t iuriſdictionem eṗalem: tã tacite q̄ ex-
preſſe. Non miꝝ vr̄. Si dicatur non alr̄ in
his, q̄ in alijs beneficijs et officijs eccleſia
ſticis cōmitti ſymoniam: cum ſuṗmam di
gnitatem et adminiſtrationē gerãt in hac
militanti eccleſia. Nã lꝫ cōiter dicatur: q͛
eṗi rōne ordinis ſuṗmum culmē gradus
eccliaſtici tenent in eccleſia: cum in ipſa nō
poſſit reperiri maior dignitas. Qua rōne
etiam papa ſe eṗm appellat, cum hoc dica-
tur potius eſſe culmen dignitatum, vt no.
in locis ſalleg. et in ꝓhemio ſexti. in ver.
eṗs. Attn̄ qꝛ Cardinales gerūt maius offi
cium et maiorem hn̄t adminiſtrationem:
et cũ ſint pars corporis pape: cū ex ſeipſis
cōiter papam eligãt: ppea ṗhonorantur: vt
no. Bar. in. l. i. §. ſiquis. ff. de appel. et glo. ij.
q. vij. in. c. quãq̄. ¶ Quarto qꝛ iſta digni-
tas: ſiue officium Cardinalatus eſt inſtitu
tum de iure diuio ex genere Leuitico: put
ꝓbari vr̄ ſꝫ Abb. panor. in. c. per venerabi-
lem. qui fil. ſint legi. in. iiij. col. Ergo vr̄ q͛
etiam ex diſpenſatione pape tale officiū ſeu
dignitas ſine labe ſymonie vēdi nō poſſit.
Qꝛ hoc eſſet etiã vendere donum dei per
iura ſ. alleg. ¶ Quinto et vltimo: qꝛ put ſ.
diximus in alio ꝓpoſito papa non poteſt
id facere, ꝑpter q͛ denigretur vel decolore
tur ſtatus eccleſie. i. q. vij. c. et ſi illa. no. in. c.
et ſi xp̄s. de iureiuran. et in glo. xl. di. ſi pa-
pa. Sed hoc faciendo tota eccleſia ſcandali-
zaretur eiuſq̄ ſtatus denigraretur. Qd̓ de
ſe pꝫ: qꝛ vt ſ. late clareq̄ oſtendimus: ſymo-
niaci excōicati ſunt, redduntur icapaces et
inhabiles tã actiue q̄ paſſiue: et beneficia
vel officia talr̄ acquiſita non pn̄t retinere:
ſed eis priuati ſunt eo ipſo. ergo ꝛc. ¶ De
alijs aūt officijs eccleſie: vt puta de cuſtodi
bus templi: vel reꝝ aliaꝝ ſacraꝝ et ſpūaliū:
et hmōi. Ponit gn̄alr̄ Jo. an. Abb. Panor.
et alij in. c. conſulere: de ſymo. Ubi per il-
lum tex. qui optime facit ad hoc: inferunt:
q͛ ſymonia non ſolum cōmittitur emēdo
bn̄ficia: ſed ēt officia hn̄tia adminiſtratio-
nem reꝝ ſpiritualium ꝛ eccleſiaſticaꝝ: licet
cōiter dicant: q̄ tunc ſit ſymonia qꝛ ꝓhibi
ta. Et remittunt de his admiſtrationibus
ad id q͛ late hr̄. ij. q. iij. ſaluator. Sed ego al
le. meliorem tex. i. q. iij. c. i. quem ēt ſ. deduxi:
per quē tex. mihi ꝓbat: q̄ vendere iſta offi
cia eccleſiaſtica ꝓhibitum ſit iure diuino:
teſtante Malachia. c. i. Et ſic q̄ iſta ēt p pa-
pam vendi non poſſint ſine labe ſymonie.
Quod ēt adduci pōt ad id q͛ dcm̄ fuit de
officio Cardinalatus ꝛc. quicq̄d circa hoc
dicat per doc. qui pro cognitione huius du
bij diſtingūt poſt Jo. an. q̄ q̄dã ſunt ſpūa-
lia ſm eſſentiam ſuam. Et hoꝝ q̄dem: que-
dam ſunt incorporalia ꝛ quedam corpora-
lia. Incorporalia non poſſunt vendi: etiam
de facto: qꝛ non cadunt in eſtimationē, con
uentionem: vel pactum: vt ſunt ſacr̄a: ordo:
ꝛ dona ſpūs ſci: ꝛ ptãs clauium ꝛc. de qui
bus hr̄. i. q. i. c. i. vbi bona glo. Corporalia ãt
lꝫ de iure vendi non poſſint, de facto q̄nq̄
vēdunt: non tn̄ ſine labe ꝛ vitio ſymonie:
exemplum in reliquijs ſcōꝝ: vt in. c. i. ꝛ. ij.
de reliq. ꝛ venera. ſancto. Quedam ſunt ſpi
ritualia per cãm: vt ſunt ſacr̄a eccleſie, ꝛ ſtri
cte ꝛ late ſumpta: qꝛ ſacr̄a ſunt ſpūalia rōne
cauſe efficiētis, cum per ea gr̄am ꝯſeq̄mur.
Et iſta q̄des inq̄ntum ſunt corporalia de fa-
cto etiam vēdunt: non tn̄ ſine ſymonia: vt
eſt in baptiſmo: euchareſtia: criſmate: ꝛ hu
iuſmodi: vt in. c. non ſatis. ꝛ in. c. cum i ec-
cle. de ſymo. Quedam ſunt ſpūalia rōe ſta
tus: vt in religione ꝛc. ꝛ de his dicen̄. vt in
. c. dilectus. ꝛ in. c. veniens. eo. ti. Quedã vo
cantur ſpūalia eo q̄ dependent a poteſtate
ſpūali, vt in. c. ad aures. extra eod. Ubi tra-
ctatur

ctatur de abſolutione ab excōicatione q̄ vēdi non pōt ſine ſymonie vitio. Quedā alia ſunt ſpūalia rōne officij: vt in.c.ad nr̃as.eo.ti. Nec in iſtis iteruenire pōt aliq̄ vēditio. ¶ Generalr aūt in hac materia dicen̄.eſt: ꝙ quicqd cōpetit clico rōne ordinis, vt cuſtodire ecclias: pulſare cāpanas: hoſtia claudere: ⁊ apperire: eccleſie cereos deferre, vrceolos in ſacrificio miniſtrare, ⁊ hmōi que cōpetunt rōne minoꝝ ordinum: vendi nō pn̄t. Et fortius ea que cōpetūt rōne ordinū ſacroꝝ, cum dependeāt: ⁊ ꝯnexa ſint, vel q̄ſi rebus ſpūalibus ⁊ ſacris. Sicut dicimus de ꝑbenda: beneficio eccleſiaſtico: ⁊ iure decimandi. Quedam ēt dnr ſpūalibus annexa: q꞉ ōputata ſunt ad vſum reꝝ ſpūalium: vt ſunt calices. vaſa ſacra: veſtes ſacerdotales, ⁊ vt eſt ius patronatus ſm quoſdam. Et certū eſt ꝙ cum hec oīa annexa ſint ſpiritualibus ſimplr vendi non pn̄t: niſi eoꝝ natura altereť: vel eoꝝ vſus ſupprimať: muteť, vel quaſi per execratiōem tollať: aut in tranſlatione bonoꝝ alioꝝ ꝓphanoꝝ ꝯfundanť: ⁊ transferanť. Prout cōiter dici conſueuit de iure patronatus: vt hr̄ in.c.i.⁊ in.c.de iure vero.⁊ in.c.ex lr̄is.extra de iure patro. Et per hec colligi pōt, qd dicendum vbi dareť pecunia pro magiſterio cerimoniaꝝ, pro hoſtiario, pro ſacriſta, pro acolitatu: pro ſubdiaconatu, ⁊ hmōi officijs, de qbus hr̄.i.q.i.in ſum.ꝯ.ver. heſitari. in.d.c.ſaluator.⁊ in.c.ex multis. ¶ Iteꝝ quid ſit vbi dať pecunia pro diſpenſationibus: pro abſolutionibus pctōꝝ ſacralibus: pro indulgētia plenaria: ⁊ hmōi. De qbus per diuum Tho.in 4°. di.xxv. Et an miniſtrantes ſacramenta eccleſiaſtica pecunias recipe poſſint. Ponit idem Tho. 2ª ſcđe.q.centeſima.ar.ij. Ubi dicit no.ꝙ ſacr̄a noue legis ſunt maxie ſpūalia, inq̄ztum ſunt cā ſpūalis gratie, que ꝑcio eſtimari non pōt: ⁊ eius ratiōi repugnat: ſi non danť gratuito. Debent tn̄ Miniſtri eccleſie dicta ſacr̄a populis miniſtrantes ab ipſis de tꝑalibus bonis eoꝝ ſuſtentari. Iux.illud Apl̄i.ꝑ ͣ. ad Corinth.ix. Neſcitis qm̄ qui in ſacrario opanť q̄ de ſacrario ſunt edunt: ⁊ qui altari deſeruiunt: cum altari participant: ⁊ꝯ. Quis paſcit gregem? ⁊ de lacte gregis non manducat? Eſt ergo dicen̄.ſm eum: ꝙ accipere pecuniam pro ſpūali ſacroꝝ gr̄a: eſt crimen ſymonie, qꝺ nulla conſuetudine pōt excuſari, q꞉ ꝯſuetudo non preiudicat iuri nāli, vel diuino.

¶ Per pecunias aūt intelligiť omne illud cuius ꝑcium pōt pecunia eſtimari, vt inqt Phs in.iiij.ethi. Accipere aūt aliqꝺ tꝑale ad ſuſtentationem eoꝝ qui miniſtrāt ſacr̄a ſm conſuetudinē locoꝝ ⁊ eccleſie approbatam: non eſt ſymonia, neq꞉ pctm̄. Cum nō ſummať tāq̄ꝫ ꝑcium ſacri vel mercedis: ſed tanq̄ꝫ ſtipendium neceſſitatis, vnde dicit glo. Auguſtini ꝯ.illud ad Thi.v. Qui bene ꝑſunt ꝑſbri ⁊c. accipiant Miniſtri ſuſtentationem neceſſitatis a populo. Mercedes diſpenſationis a dn̄o. Pro qbus bene facit tex.in.c.aplicam. de ſymo. vbi populus cōpelliť per epm̄ ſeruare laudabilem ꝯſuetudinem circa exequias in retribuendo clericis ⁊c. ¶ Inq̄ztum aūt ꝯ. dicebať de annexis ſpūalibus, ſubdit idē Tho. ea.q.ar.iiij. ꝙ aliquid pōt eſſe annexum ſpūalibus dupliciter. Uno modo ſicut eſt ex ſpūalibus dependens: ſicut hēre beneficium eccliaſticum dr̄ eſſe ſpūalibus annexum: q꞉ non cōpetit niſi hn̄ti officium ⁊ ordinem clericalem. Unde nullo modo eſſe pn̄t ſine ſpūalibus, ⁊ ꝓpea vnum ſine altero vendi nō poteſt: qꝺ nullo modo lꝫ. Quedaꝫ aūt ſunt annexa ſpūalibus: inq̄ztum ad ſpiritualia ordinanť: vt ius patronatus qꝺ ordinať ad pn̄tandum ad beneficia eccleſiaſtica: ⁊ vaſa ſacra: que ordinanť ad ſacroꝝ vſum. Unde hmōi non ꝑſupponunt ſpiritualia. Sed potius ea tꝑis ordine ꝑcedunt. Et ideo aliquo modo vendi poſſunt: maxime cum alterātur, vt ꝯ. Non tn̄ inq̄ztū ſunt ſpiritualibus annexa. Et de ijs quidem ſatis ſuperq꞉ dictum ſit. Cum equo longius ex curioſa quadam indagine vagati ſimus.

¶ Quo certo loco ꝯcilium ꝯgregandū ſit.

Quoniam igiť ex ꝑmiſſis ſatis abunde conſtitit. Quibus ex cauſis concilium congregari pōt: ſucceſſiue vidēdum erit: quo certo gn̄ali vel particulari loco concilium celebrandum ſit. Qꝺ quidem duplicem hꝫ poſitiōem. Et quoad primā: quo.ſ.ad locum vlez: gn̄alr dici poſſet: diſtinguendo tꝑa: ꝙ tꝑe priſco hoc videbať eſſe arbitrarium, q꞉ vbicunq꞉ patribus maioribus viſum fuiſſet: ipſis illuc ꝯuenientibus, ⁊ alijs conuocatis: ibi celebrabať conlium. Ueꝝ tn̄ eſt: ꝙ ſi diligenter conſyderētur antiq̄ cōcilia: ⁊ loca vbi celebrata fuere.

Satis manifeſte conſtabit:ciuitates ꝛ loca
inſignia:que annona ꝛ rebus ad victus cō
uenientium neceſſarijs abundarent ad hu
iuſmodi celebrationes conciliorꝫ ſemp ele-
cta fuiſſe. Habito in pꝛimis reſpectu ꝙ ea
in ꝓuincia concilium ꝯuocaret, in qua he-
reſes ꝛ cauſe alie pp quas ꝯgregabat:vige-
bant. Ut eo facilius erroꝛes extinguerent:
ꝛ oīno tollerentur:quo antidota ꝛ pene eis
adhibite magis note ꝛ familiares eēnt,his
qui moꝛbo ꝑdicto laboꝛabāt:quibus reſpe-
ctibus totiēs in ciuitate Cōſtantinopolita
na:Toletana:Lugdunen̄. Arelaten̄. Afri-
cana:Carthaginen̄. ꝛ Romana apud Late
ranum concilia acta fuiſſe ꝯſpicimus: vt p
condemnationem vnius hereſiarche:vel fa
cinoꝛoſi hoīs:oīum ſequacium: qui incon-
uincibiles fidei catholice rōnes intelleriſ-
ſent,vulnera ſanarent. ¶ Sed quo ad tpa
nr̄a vicēdum eſt:put ſ. dcm̄ fuit. In titulo.
Qn̄ ꝯcilium vīe celebrādum ſit:vbi addu-
ꝑi decretus concilij Conſtantien̄. Qd̓ inci
pit frequens. In quo ſtatutus fuit: qd̓ Pō-
tifex per menſem ante finem cuiuſlibet cō-
cilij ipſo ꝯcilio approbante ꝛ ꝯſentiente:lo-
cum futuri concilij:deputare teneretur,vel
qd̓ in eiuſdem pontificis defectum: conci-
lium locum ꝺputaret. Unde ꝯcilium tunc
pro futuro pꝛimo cōcilio: ciuitatem Papie
deputauit:vbi nondum congregatum exti
tit. Quo autē ad locum particularem: gn̄a
liter dici pōt : qd̓ concilia ꝛ quicunqꝫ alij
tractatus:quos de rebus eccleſiaſticis ꝛ fi-
dei catholice fieri opꝫ, in eccleſijs vel locis
deo dicatis celebrari debēt: vel ſaltē i aliq̄-
bus alijs locis congruis ꝛ honeſtis,illis ꝓ-
ximis .ij.q.ij.ꝑceptum.xxiij.q.viij. ꝯuenioꝛ
circa medium. Ibi cām dei agendam i ec-
cleſia quis abnuat:ſiquis confidit,huc veni
at:ꝛ.ſ.ad Impatoꝛes pallatia ptinent. Ad
ſacerdotes eccleſie. Et ſi allegaretur ꝓ ꝯrio.
tex.in.c.ſexta ſynodus.xvj.di.vbi dr̄ qd̓ cō-
cilium vīe:de quo ibi:celebratum fuit i pal
latio Conſtantini Impatoꝛis: ꝛ non in ec
cleſia. Rn̄.qd̓ illud non hꝫ tollere regulam.
qꝛ non negatur qn ex cā alibi quoqꝫ celebra
ri poſſit. Nam:vt inqt Cardi.ibi concilius
ꝑdictum celebratum fuit i Secretario pal-
latij:de ꝯſenſu patrus ea potiſſime cā: qꝛ vt
conſtat ex antiquis ruinis eccleſie tunc erāt
parue ꝛ minime capaces ad tantam ꝯgre-
gationē:cum tunc non eſſent in eo ſtatu in
quo nunc ſunt. Poteſt ēt reddi alia cauſa:

Qꝛ dictum pallatium erat:put eſt,q̄ſi con
nexus Baſilice Lateranen̄. Et ppea dixi.S.
Uel ſaltem in aliq̄bus alijs locis ꝯgruis ꝛ
honeſtis. ¶ Locus aūt congruus ſm Jo.
an. ꝛ Gemini.poſt eum.in.c.cum pſone.de
pꝛiuilegijs.in.vj.dr̄ ille qui non ſit turpis:
vel inhoneſtus:vt eſſet ꝑbatus . Et eo dici
poterit magis congruus:quo eccl̄ie vel epi
ſcopatui fuerit viciniorꝛ,put ē pallatiū La-
teranum. In quo vt Rome in vulgo ē:cō-
cilia vt pl̄imum celebrabant. ¶ Et ꝙ cōci-
lia:electiones:ꝛ hmōi tractatus in eccleſijs
fieri ꝯueniat:induci pōt tex. no.xxiij.di.i.c.
in noīe dn̄i.ꝛ in.c. qd̓ ſicut extra. de elec.ꝛ
in.c.cum terra.eo.ti.vbi bona glo. Nec ob-
ſtat tex.in.c.decet. de imunita.eccle. lib.vj.
Ubi formalr dr̄. Ceſſent in locis illis vni-
uerſitatum:ꝛ ſocietatum quarumlibet con
ſilia:conciones:ꝛ publica parlamēta:qꝛ ſm
gl.ꝛ doc.ibi. Illud intelligit̄ de tractatibus
laycorꝫ quibus iſta fieri ꝓhibent in eccleſi-
is:pbat extra eo.ti.c.i. ¶ Immo intm̄ hec
laycis ꝓhibent:ꝙ eorꝫ ꝓceſſus ꝛ ſententie
ibidem agitati ꝛ ꝓmulgate : ſunt ipſo iure
nulle per tex.ſingꝉ.in.d.c.decet.in vſi.ꝛ ni-
hilominus. Nec mirꝫ ſm Jo. an.in.ij.ꝛ.iij.
col.ibi. Referendo Ualerium Maximum
in li.ꝑ.c.i.qꝛ vt inqt ipſe apud Gentiles ad
Romanos:hoc quoqꝫ ꝓhibitum fuiſſe legi
mus:exemplo Cai.qui conſulatu Gallie:ꝛ
Scipionis qui cōſulatu Coꝛſice pp hoc pri
uati fuere:qꝛ ſm eum parlamēta habuerūt
in templis. Quis cum bona venia tāti do
ctoꝛis:hoc non dicat Ualerius maximus,
ſed eo.li.ꝑ.in ti.de cultu deorꝫ.c.de tyberio
graccho:qd̓ incipit laudabile:bene refert ty
berium gracchū, qui tunc ꝓconſul erat in
Aſia:ad collegium Augurꝫ ex ꝓuincia ſcri
pſiſſe lr̄as:q̄bus ſignificabat:ſe cum libros
ad ſacra ppli ptinentes legeret,aīaduertiſſe
vitio tabernaculum captum comicijs con
ſularibus:q̄ ipſe feciſſet. Eaqꝫ re ab augurī-
bus ad ſenatum relata:eius iuſſu Caius ſi
gulus ex Gallia: Scipio Naſica e Coꝛſica
Romam redierunt:ꝛ ſe ꝯſulatu abdicaue-
runt. Niſi forte idez. Jo.an. ex hac hyſtoꝛia
inferre voluiſſet:ꝙ Tyberius Gracchus ic
circo tabernaculus vitio cepiſſe diceretur:
qꝛ anteqꝫ auſpicius caperet: verba extranea
ad augurium nō ptinentia effuderit. Pꝛo-
pter que exiſtimatū fuit ipm tabernaculus
vitio cepiſſe. Religionemqꝫ auſpicij negle-
xiſſe. Quicqd aūt ſit, verba ſua nō bn̄ huic
articulo

articulo nr̃o conuenire vident̃. Quid aũt ſit tabernaculũ vitio capere ſcribit Cicero in li. de diuinatione. Et humaniſte hoc nõ ignorant. Ls igit̃ in ꝓpoſito nr̃o Negocia laycoꝝ in eccleſijs tractari ꝓhibeant̃: tñ ſecus eſt de negocijs, rebus: ac perſonis eccleſiaſticis ſm Jo.an.poſt Guli.vbi ſ. Quos etiam refert ꝛ ſequit̃ Gemi. ibi. Unde ſynodum|vt dicit ipſe|in eccleſia facere: ꝛ de libertate eccleſiaꝝ: ac d̃ ſtatu ꝛ moribus cleri ꝛ ppl̃i reformãdis tractare ibi pñt. Scolares quoqꝫ ꝛ magiſtrari. De fide diſputare, ꝛ ſimilia ibidẽ facere non ꝓhibent̃. extra de magiſ.c.i.cum ſcia ſanctiſſima res ſit.ff. de vari. ꝛ ex̃ordi.cog.l.i.§.eſt qdẽ. Item vt dicunt ꝑdicti doc. vbi ſ. ſi layci vellent ibi ſpũalia tractare: vt eſſet de celebranda: vel honoranda feſtiuitate beate v̓ginis Marie, vel aliquam ꝯfraternitatem faciendo in honorẽ Dei: aut alicuius ſancti: vel de pace, et inter laycos cõponenda, hec ꝛ ſimõi nõ interdicunt̃ eis ex mente dicte cõſtitutionis. Per que oĩa ps concilia ipſa tam a clero q̃ꝫ populo ꝯgregari ac celebrari poſſe ꝛ debere potius in eccleſijs q̃ꝫ alibi: ꝑmiſſis non obſtantibus, lꝫ per hoc non tollatur. Quin in alijs quoqꝫ locis congruis ꝛ honeſtis: maxime ex cauſa celebrari poſſint ꝛc. prout ſupra dictum extitit.

¶ Qui ſpecialiter aut generaliter ad concilium ſint vocandi.

Equit̃ vt videamus qui ſint illi, qui ſpãlr̃ aut gñalr̃ ad cõcilium vocandi ſunt. Ex quibus vl̃r concilium conſtituatur. ꝛ lꝫ doc. in.c.graue.extra de ꝑben. vbi cõiter hoc ꝓſequuntur: diſtinguendo tria gña concilioꝝ varie loquant̃: Attñ ne vnica ꝛ confuſa ſuppoſitione: ꝑplexitatem generemus, relatis principalioribus opinioibus eoꝝ: quid tenendum ſit faciliter, vt arbitror: aſſequemur. Inno. qui ibi meliorẽ circa hoc gl. q̃ꝫ alibi poſuit. ſm Jo.de imo. dicit in ꝑncipio ꝙ ad ꝯcilium ꝓuinciale vocãdi ſunt tm̃ epi: ꝛ nõ alij ar. xviij.di.in.c.qm qdẽ. in.c.epſ. in.c.placuit. in.c.ſi epſ metropolitanus. ꝛ i.c.p eccl̃iaſticas. ꝛ paulo ĩ. dicit ꝙ capl̃a cathedralium eccleſiaꝝ tunc ſunt vocanda ad concilium prouinciale: cum de eoꝝ facto agitur. de his que ſi.a ꝑla.c.vlti. alias autes vocanda non ſunt: niſi de honeſtate, vel ꝑꝑ cõſilia ipſoꝝ. lxiij.di.obeuntibus. ¶ Ad epalem autem ſynodum vocandi ſunt ſm eum Abbates, ſacerdotes, ꝛ oĩs clerus ciuitatis ꝛ diocesis p epm. xviij.di.decernimus. Jo.an.idẽ fere dixit de prouinciali ꝛ epali cõcilio. Dicit tñ ꝙ lꝫ ſm Inno. ad concilium prouinciale vocandi ſint tm̃ epi: tñ ꝙ ſi alij quoqꝫ veniant ſm hoſti. admittendi ſunt: vt.d.c.ſi.de his que ſi.a ꝑla. vel admittuntur in caſibus de qbus ſ. per ipſm Inno. vꝫ. Cum de factis eoꝝ agitur: aut de hõeſtate: vel cuius ipſoꝝ ꝯſilio opus eſt.d.c.obeuntibus. Ad ſynodale v̓o vel epale ſm ipſm. Jo.an.vocãtur: Abbates: Sacerdotes: ꝛ totus clerus ciuitatis: ꝛ dioceſ. xviij.di. decernimus. ꝛ circa hoc ſe remittit ad plene no. de maio. ꝛ obe. qđ ſuper his Abb. Pan. dicit ꝛ bñ: ꝙ non reperitur iure deciſum. Nec doct. vel glo. ſpecifice attingũt hanc mãm: ꝙ ipſe viderit. vꝫ. qui debeant intereſſe concilio generali. Dicit tñ ſe de hoc dictuꝝ deo duce in diſputatione per eum nouiſſime fienda. Et quo ad concilium ꝓuinciale: qđ ſic dr̃, ꝗ repñtat vniuerſam eccliam ꝓuincie: intereſſe debent ſm eus epi ꝓuincie. xviij.di. per to. ſed multum dubitatur de capl̃is eccleſiaꝝ cathedralium. Et lꝫ Inno. videatur tenere ꝙ de neceſſitate non ſint vocanda: niſi ſpãlr̃ eoꝝ interſit: tñ ſibi vr̃ tex. in ꝯriũ in.d.c.ſi. de his que ſi.a ꝑla. De concilio ſynodali: vel epi tranſit cum alijs: ſed de concilio gñali dicit ipſe ꝙ Inno. ꝛ ceteri: tranſiuerunt ſicut Muſipula ſuper prunas. Jo. de imo. in.d.c.graue. in. vj. col. v̓ſi. circa ſm membrum. Concludit circa concilium generale: ꝙ epi ꝛ ꝑlati ſupiores totius orbis vocandi ſunt ad hoc concilium. Alij vero nõ vidẽtur neceſſario vocãdi: lꝫ poſſent ẽt alij ꝑlati vocari: ſi Pape videretur ad qđ ſm eum facit qđ hr̃. xv. di.c.i. Ad id autem qđ dr̃ ꝙ in concilio ſynodali totus clerus ciuitatis ꝛ dioceſis intereſſe dꝫ: dicit ſane intelligẽdum. vꝫ. dũmodo talr̃ ꝓuideatur: ꝙ eccleſie non patiantur magnũ detrimentum in diuinis. ar. eoꝝ que no. in.c.pe. de cle. non reſi. Et per ꝑmiſſa colligitur ꝯcl̃o doc. eorũdem: cum qbus tranſeũt fere oẽs: ꝙ ad concilia ꝓuincialia ꝛ gñalia vocandi ſunt tm̃modo epi: ꝛ alij ꝑlati eoꝝ ſupiores, niſi de eoꝝ cauſis agat̃: vel de hõeſtate: aut ꝓpter eoꝝ conſilia vocarentur: cum qbus etiã cõcordare vr̃ tex. aptus. in.c.canões. xv.

di.in prin. Ibi non erat epis licētia: ⁊.I.ibi. Nicena ſynodus.cccxviij.epoꝝ. cū duobus verſi.ſeq.qui de epis tm̄ mētionem faciūt: ⁊ cōcordat. tex.l.diſti. in.c.ſigs diaconus. ⁊ tex.ea.di.in.c.ſcā romana. Sed ꝯ pmiſſa facere vr̄.tex.in.d.c.canone.in verſi. Quarta ſynodus: ibi.ccxlx. ſacerdotum.⁊ tex.i.c. ad aplice.de re.iudi.in.vj.vbi Inno. iiij. ꝓteſtat̄ ſe conuocatuꝝ fuiſſe ad concilium platos: Reges: ⁊ Principes tam eccleſiaſticos ꝙ̄ ſclares: ⁊ tex.in.c.in ſynodo.lxiij.di. Ubi hr̄ ꝙ Leo Papa cōgregauit Rome ſynodum cum oi clero ⁊ Pplo Ro. Et tex. in.c.nunc aūt.xxj.di. Ubi Impator concilio interfuit: ⁊ tex.in.c. hadrianus. lxiij.di. Ubi Karolus Rex Franchoꝝ conciliū generale conſtituit: ⁊ cum Hadriano Papa conuocauit. tex. in.c.nos ad fidē.xcvj.diſt. Ubi Impator.in.vij. Calcedoneñ.concilij actione dicit hec verba. Nos ad fidem confirmādam non ad potentiam oñdēdā exēplo religioſiſſimi Principis Cōſtantini ſynodo intereſſe volumus. Qd̓ gdem dicere vr̄ non tāꝙ̄ inuitatus ſed iure ſuo ꝓprio: ꝓp verbus volumus: qd̓ liberā voluntatem denotat: de quo in cle.i.de offi.vica. Et ꝓ premiſſis facit ēt tex. in.c.ad ſedem. xxxv.q.v. vbi Papa dicit. Nos vo deo annuēte hāc qōnem diſcutere curauimus in ſynodo habita in Lateraneñ. Conſiſtorio conuocatis ad hoc opus epis ⁊ clicis atqꝫ iudicibus diuerſaꝝ ꝓuinciaꝝ.tex.in.c.in noie dn̄i.xxiij. di.vbi dr̄ pſidente re.me. ac btiſſimo Papa Nicolao in Baſilica Lateraneñ. Patriarchij que cognominat̄ Conſtantiniana. Cōſidentibus ēt reuerēdiſſimis Epis: Abbatibus: Presbyteris: Diaconibus ⁊c. Tex.in .c.anaſtaſius.xix.di.vbi hr̄ ēt mētio d̓ epis: pſbyteris ⁊ clericis totius eccleſie catholice. Pro qbus ēt facit tex.in.c.olim.xcv.di.vbi dr̄: ꝙ lꝫ epus ex inſtitutione eccleſie ſit maior pſbris. Tn̄ oēs debent regere ecclīam i cōi. Per que oīa iura īpugnari vr̄ ꝯclō doct. de quaꝫ. Dum volunt ꝙ ſoli epi ⁊ plati eorū ſupiores vocari debeant ad conciliū. Et inferri vr̄: qd̓ imo in cōcilijs ꝓuincialibus ⁊ gnalibus alij quoqꝫ inferiores clerici ⁊ layci vocandi ſint ⁊ interuenire poſſint. Et ꝯ dictam ꝯclōnem doc. facere ēt vr̄ rō: qꝛ concilium vlē ecclīas catholicam oīum fidelium repn̄tat.xv.di.ſicut in ſi. Nā eccleſia nihil aliud eſt ꝙ̄ collectio fidelium. de con. di.iij. eccleſia. Pro quo bene facit qd̓ xp̄s deus nr̄: deſſigās hanc eccleſie vlis quorūcūqꝫ xpianoꝝ vnitatem dixit Jo.xvij.c. Ibi Pater ſancte ſerua eos in nomie tuo quos dediſti mihi, vt ſint vnum ſicut ⁊ nos: ⁊.I.ibi non ꝓ eis aūt rogo tm̄: ſed ⁊ pro eis qui credituri ſunt per vbum eoꝝ in me: vt oēs vnū ſint ſicut tu Pater in me: ⁊ ego in te: vt ⁊ ipſi in nobis vnū ſint ⁊c. Ergo cū in conciliis agatur de reformatiōe ecclīe totius orbis ⁊ oīum catholicoꝝ: oēs vocari deberent: qꝛ qd̓ oēs tangit dꝫ ab oībus approbari. de regu.iur.in.vj.in.c.qd̓ oēs. Pro Regibus itē facit ſpālis rō: qꝛ Reges quoqꝫ videnī pſone ecclīaſtice. Cum ex pcepto dei in veteri teſtō ⁊ hodie i nouo oleo ſcō vngant̄, extra de ſacra vnctio.c.i.vij.q.vij. Itē cū Balaā. Que oīa colligit Abb. Pan. in.q.ſua.incipit epus ⁊ qdam Rector: in.iij. dubio pncipali, ⁊ ponit.d. Alexādrinus in.c.canones. xv.di.lꝫ de Abba.non meminerit. Tandē idem Abb. deſcendendo ad ſolonē huius heſitationis ⁊ difficilis dubij, vt ingt ipſe: lꝫ aſſerat ſe in aliqua iuris parte nō repiſſe ſcribētes hoc examinaſſe: ꝙ̄uis ſit valde neceſſarium: cum iura circa hoc varie loquātur: vt ꝑꝫ ex pmiſſis. Et ꝓpea dicit ꝙ in cōcilio Senis habito tpe Martini Pape anno xp̄i. Mcccxxiiij. Cum hmōi caſus diſceptandi de facto accidiſſent varij varia dicebant: ſed nihil circa hoc determinatus extitit. ¶ Quare diſtinguendo inter clicos ⁊ laycos. Dicit ipſe ꝙ ꝙ̄tum eſt, reſpectu laycoꝝ: eſt glo.magr̄a.in.c.vlti.de his que ſi.a pla.que dicit laycos non dēre intereſſe cōcilijs eccleſiaſticis: niſi in tribus caſibus. Pmō vbi ſpālr inuitant̄. alle.c.hadrianus. lxiij.di.in ſi. Scdo vbi agit̄ de fide.xcvj.di. verſi.nos. Tertio ſi tractat̄ de matrimōio: qꝛ cum tales cauſe eos tangāt: pn̄t intereſſe. alle.xxxv.q.vj.ad ſedem.ſed dicit Jo.an.in d.c.ſi.ꝙ in pdictis caſibus itereſſe poterūt vt audiant: non aūt vt iudicent: vel vt doceant.lxij.di.docendus. Item dicit ꝙ ad pdicta non eſt neceſſe laycos vocari: qꝛ ibidē diſinienda poterunt poſtea eis in pdicationibus publicari: que pdicatio fieri pōt ēt excōicatis de ſen.excō.riſo. Subdit tn̄ ꝙ layci pn̄t ad concilium accedere pro iuſtitia petenda vel defendenda, de iudi. nouit. Pro quo alle. Panor. tex. opti. in.c.i.de ſponſa. In eccleſiaſticis aūt negocijs ⁊ clicoꝝ correctionibus ſunt layci excludendi ſm eum. ar.in.c.meſſana.de ele. ⁊ expſſius i extrauagā.

Bonifacij.

Bonifacij. de offi. ordi. que incipit. debent.
Et cum his dictis. Jo. an. tranſeunt cõiter
ſcribentes ſm Abb. Pan. Qui dicit ſe re-
periſſe. glo. in decretis. deuiãtem a iudicio
Bar. ꝛ Jo. an. in. c. hadrianus. lxiij. di. Dus
dicit ꝙ ad cãs matrimoniales layci qñqꝫ
inuitant̃, ꝛ ſic intelligit. d. c. ad ſedem. In
cauſis aũt fidei dicit ꝙ layci interueniũt ẽt
non vocati. alle. d. c. vbi nam. Et ſic vult ꝙ
in cauſis matrimonialibus nõ ſit ſpãle cũ
non interueniant: niſi vocati ꝛ iuitati. In
cauſis vͦ fidei vult ꝙ interſint iure ꝓprio.
Et in hoc deuiar̃ vr̃ a iudicio Jo. an. Sibi
vero gñalr̃ dicendum eſſe vr̃: ꝙ vbi in con
cilio tractanda ſunt negocia eccl̃iaſtica: vel
ad iuriſdictionem eccl̃ie ſpectantia: ꝙ non
ſit neceſſe vocari laycos: qꝛ ptãs diſponendi
de his data fuit cl̃icis ꝛ non laycis. In pſo
nas Petri Aploꝝ ꝛ ſucceſſoꝝ ſuoꝝ: ꝛ facit.
c. eccl̃ia. de cõſti. ꝛ tex. in. c. bene qdem. xcvj.
di. ꝓbat̃ ẽt ĩ in iuribus pro parte negatiua
inductis: ꝛ maxime in. d. §. hinc ẽt: ꝛ expſſi-
us in. d. c. veniam. cum tex. ille excipe videat̃
cãs fidei dũtaxat. Et ſic in alijs ſatis vr̃ fir-
mare regulam in oppoſitum. xxxiij. q. vij.
dñs. Ad idem tex. in. c. ſatis euidenter. ꝛ be
ne facit. c. principes. xxiij. q. v. vbi dr̃ ꝙ ĩ ec-
cleſia non eſt neceſſaria ptãs ſclaris, niſi in
defectum: vt qd̃ non valent efficere ſacerdo
tes ſermone doctrine: ptãs ſclaris impet ꝑ
terrorem diſcipline. In cã aũt fidei cum. ſ.
tractat̃ de fide immutanda: varianda: vel
interꝑtanda: alr̃ q̃ꝫ vſqꝫ tunc declaratum
fuiſſet. Quia in alijs caſibus negociũ fidei
eſſet ꝓpe negocium eccl̃iaſticum: vt vr̃ tex.
in ſimi. xvij. di. §. hinc ẽt. ꝛ. xcvj. di. §. ſatꝭ eui
denter. Idem Panoꝛ. vbi ĩ diſtinguit. Et
dicit ꝙ ſi q̃ritur nũqd ſint vocãdi ꝑ eccl̃iam:
credit ꝙ nõ, qꝛ ptãs diſponendi de his eſt
plene penes eccl̃iã: ꝛ eſt cã mere eccl̃iaſtica:
q̃ nec directe nec idirecte ad laycus ꝑtinere
põt: cũ ipſe tñ hẽat executionẽ ad petitiões
eccl̃ie: vt no. ſingulr̃. in. c. inqſitionis. §. phi-
bemus. de hereti. li. vj. Nec poſſent ipſi pu
blice vel ꝑuate de fide diſputare. c. ij. §. inhi-
bemus. eo. ti. ꝛ li. Si vͦ layci ſe ſponte offe-
runt in cã fidei: tunc debent admitti, ꝛ ita
ꝓpe loqtur tex. in. d. c. vbi nam. et ita intelli
git Abb. glo. in. d. c. hadrianus. Et tunc ſi
admittant̃ non putat ipſe Abb. ꝙ ſimplr̃
audiant: vt dicit Jo. an. Sed ꝙ ẽt conſulãt
et dicant eoꝝ opiniones et erunt in tracta
tibus, ſed non decident, et ſic loqui vr̃ tex.

in. d. c. vbi nam. vbi ſolũ ſit mentio de tra-
ctatu, qui eſt diuiſus et ſeparatus a deciſio
ne vt in. c. tua et in. c. ſi. de his que ſi. a ꝑla.
et in. c. vlti. de his que ſi. a maio. parte. capi.
Et ꝙ layci poſſint intereſſe tractatibus: fa-
cit rõ. ¶ Quia cũ iuxta verbum xp̃i fides
in eccl̃ia deficere non poſſit. Poterit forte
melius reuelari ꝛ remãere penes vnũ ſim-
plicem laycum: q̃ꝫ penes centum cl̃icos: ſi-
cut in ſola ꝟgine Maria remanſiſſe dr̃ tpe
paſſionis xp̃i. Pro qua facit. d. c. ad ſedem.
vbi layci tractarunt cauſas mr̃imoniales.
Sed tñ dici poſtea: vt dcm̃ fuit: hñt decide
re: qꝛ populus docendus eſt ꝛ non ſequen-
dus. d. c. docendus. lxij. di. Hebebunt ꝰ lay
ci in cauſis fidei vocem ꝯſultiuam: ſed non
deciſiuam. In alijs aũt negocijs ſi inuitan
tur hẽbunt vocem ꝯſultiuã vel deciſiuam.
Quatenus eis permittatur per concilium.
¶ Papa. n. põt eos facere capaces iurium
ſpũalium ꝛ maxime poteſtatis vocis dãde:
vt in. c. hadrianus. lxiij. di. ꝛ in. c. i ſynodo.
centeſima. diſt. ꝛ le. ꝛ no. ij. q. vij. Mẽnam.
Quinimo Papa põt dare layco ptãtes ex-
cõicandi: vt no. gl. xxij. di. c. vex. ꝛ. xcv. di. c.
bene. ꝛ Jo. an. in. c. ij. de ꝑben. lib. vj. Et ita
intelligit Panoꝛ oĩa iura: que dicũt laycos
concilijs interfuiſſe: vt loquant̃ per inuita-
tionem: ꝓut aptiſſi. probat tex. iuncta glo.
in. d. c. vbi nam. Ubi dicit papa: ꝙ non le-
git̃ Impatores vel alios Principes ſclares
interfuiſſe tractatibus: niſi in cã fidei. Qd̃
videret̃ falſum cũ ĩ plibus alijs cauſis lega-
mus eos interfuiſſe: vt ꝓbãt iura que ĩ ad
ducta fuerunt pro ꝯrio. Unde dicit glo. ꝙ
bene intei fuerunt ſed inuitati ꝛ nõ iure ꝓ-
prio. Et ſic ꝓbat ille tex. ſm Panoꝛ. ita itel
lectus ꝙ in cã fidei intereſſe poſſint iure ꝓ
prio, per quam rñſionem vr̃ ꝯcludenter re-
ſpõderi multis iuribus q̃ allegari poſſent
in ꝯrium. ¶ Quo aũt ad Impatorem cuꝭ
ꝑſu concilia appareant celebrata fuiſſe eius
iuſſu. Dicit ipſe Panoꝛ. ꝙ illud ꝓceſſit ſm
tpa illa antiqua. Quibus non erat facultas
chr̃ianis tute in vnum ꝯueniendi: vt dicit
tex. xv. di. c. canones. Sed poſteaq̃ꝫ cõſequti
fuerunt libertatem ſimul ꝯueniẽdi: ſtatutus
fuit vt ſine auctoritate Pape ſynodus gña
lis nullo modo congregari poſſet. xvij. di.
per to. vbi eſt bona glo. in ſum. Que dicit
ꝙ ſynodus vlis conſtituit̃ a Papa ꝛ ep̃is:
ꝛ nihil dicit de laycis. Idẽ ẽt ꝓbat tex. iun
cta. glo. in. c. ꝯcilia ſacerdotũ. ea. diſt. Addit.

tñ Abb. Panoꝛ. vnum: q̄ vbi ꝯciliū vellet diſponere de rebus laycoꝝ ſupra q̄s patiatͬ iuriſdictio eccleſiaſtica, q̄ tunc layci: ſeu ſaltē eoꝝ Principes conuocari deberent. Et ſic dicit ſe intelligere dicta. Inno. in. c. ſi. ď ſer. ⁊ de con. diſt. iij. c. i. ſac. cle. ij. de cenſi. Et ita poſſet ſaluari mens glo. dicit ipſe. in. d. c. ſi. de his q̄ ſi. a p̄la. Nec obſtat id qđ dͥ q̄ Reges non videntͬ puri layci pp̄ vnctiones: q̄ꝛ iſtud eſt ſalſum: cum pp̄ hoc nullum oꝛdies eccleſiaſticum recipiant: vt hͥ in. c. i. de ſacra. vnctio. ⁊ in. c. ij. de p̄ben. in. vj. vbi per Io. an. in nouella. Et per hec concluſum vͥ primum membꝛum heſitatiōis quoad laycos. De q̄bus ⁊ aliis mām iſtam tangentibus repetuntͬ p̄miſſa. ſ. in ti. Qui in cōcilio ſint vocales: vbi latius q̄ōnes p̄miſſas: ⁊ ſiles videre poteris. ¶ Quāuis aūt Abb. pan. Quo ad Impatoꝛes q̄ tp̄ibus priſcis non tm̄ interfuerunt: ſed ēt p̄fuerunt cōciliis generalibus. Cum illa ſua opi. tranſeat in aſſcribendo hoc tp̄m difficultati ⁊ Impatorum p̄hibitioni. Quia. ſ. non erat licentia xp̄ianis ꝯueniendi in vnum. Attamen hec ſolutio non bene tollere vͥ ꝯrium cōcilioꝝ non ſolum antiquoꝝ. Sed ēt nouiſſimoꝝ, quibus Impatoꝛes ſemper fere interfuiſſe legimus. Et ne longe exempla petamus in Conſtantieñ. interfuit Sigiſmundus tunc electus Impto Rex Romanoꝝ. Conſtantinus Impatoꝛ Florentino interfuit. Cuꝫ tñ nedum de fide: ſed de moꝛibus, de refoꝛmatiōe ecclie: de depoſitione Pape: ⁊ creatione alterius in eis actum fuerit. Qua re cum nullibi ꝯrius iure cautū inueniamus: cum in oībus fere cōciliis hoc ſeruatū fuiſſe conſuetudo doceat: fateri quaſi opꝫ: q̄ idem Imperatoꝛ vti ecclie aduocatus ⁊ p̄tectoꝛ oīno vocari dēat cuꝫ aliis Regibus ⁊ principibus chr̄ianis: ēt q̄ de eoꝝ negociis nō ageretͬ, qđ p̄bare vͥ tex. i. c. ad aplice. de re. iudi. in. vj. Non q̄dem vt vocales ſint: niſi hoc eis concilium concedere vellet: honoꝛis ⁊ condecentie gr̄a: ſed vt eccleſie ⁊ concilio aſſiſtant: vt illud protegāt atq; defendant: vt chr̄icolas alios p̄ſertim ipſoꝝ ſubditos eoꝝ exemplo doceant ad obedientiam ⁊ reuerentiam p̄ſtandā concilio alliciant. Et p̄ hac q̄dem mea conſyderatione mihi benefacere vͥ tex. in alle. c. p̄ncipes. xxiij. q. v. Dū dicit qđ principes ſclares nonnunq̄ꝫ intra eccliam ptātis adepte culmina tenent: vt p̄ eandem ptātē diſciplinas eccliaſticam muniant. Nam intra eccliaꝫ ptātes neceſſarie non eſſent: niſi vt qđ non p̄ualent ſacerdotes efficere per doctrine ſermonē: poteſtas hoc imperet per diſciplīe terroꝛem. Sepe enim per Regnum terrenum celeſte regnū proficit: vt qui intra eccleſiam poſiti ꝯ fidē ⁊ diſciplinam agunt: rigore principum cōterrantͬ ⁊c. Et p̄fecto (vt dicaꝫ qđ ſentio) ſatis vereoꝛ: qđ niſi hoc ſolido ⁊ imobili fundamento Antidotoq; vteremur: ⁊ niſi in conciliis nr̄is Impatoris: ac alioꝝ Regum ⁊ Principum chr̄ianoꝝ auctoꝛitas ⁊ protectio interueniret: paꝝ decoꝛis: obedientie: ⁊ maieſtatis ſimplex clicoꝝ ꝯgregatio aſſequeretͬ. Duo. n. ſunt, quibus principalr̄ iſte Mundus regitͬ: auctoꝛitas ſacra Pōtificū: ⁊ regalis ptās: vt ingt tex. xcvj. di. duo ſunt: ⁊ vt ingt glo. i. di. humanum genus regitur iure nāli ⁊ moꝛibus tanq̄ꝫ auctoꝛibus. Ac iſtis duabus ptātibus ſpūali. ſ. ac tp̄ali tāq̄ꝫ inſtr̄is: vnde ⁊ duo gladii: de q̄bus in euangelio. Matth. xvj. per eos rep̄ntantͬ: quoꝛuꝫ contēplatiōe dixit tex. xxiij. q. v. res cōs. qđ res alr̄ tute eē non p̄nt. Niſi que ad diuinā confeſſionem ptinent: ⁊ Regia ⁊ ſacerdotalis defendit auctoꝛitas. Ex q̄bus colligi poteſt p̄dictam conſyderationem rōne nō carere: q̄ꝛ ſi concilium eccleſiam vlēm rep̄ntat: ꝯput ꝯ dcm̄ extitit. Ergo quaſi neceſſario cōcluditͬ: qđ vtraq; ptās reſpectu ſaltē p̄miſſorum: interuenire debeat: vt plenum ⁊ venerandum cōcilium dici poſſit: Propter que dixerim ego Imperatoꝛes: Reges ⁊ Principes: non citandos: ſed inuitandos: rogandos. ⁊ compellendos foꝛe: vt oīno concilio interſint: p̄ut ēt ſentire vͥ gl. i. d. c. vbi nā. xcvj. di. in vͣſi. interfuiſſe. Pro qua bene facͭ tex. per eam alle. in. d. c. hadrianus. lxiij. di. cum multis ſi. que adduci poſſent. Sed de hoc articulo quoad laycos ſatis dictum ſit: ¶ Quo ad clicos vͦo dicit idem Panoꝛ. qđ de p̄latis ⁊ clericis inferioꝛibus pōt magis dubitari: cum multū varie iura loq̄ntͬ. Sed in hoc alle. glo. valde no. xvij. diſti. in ſum. que dicit: qđ vlē cōcilium dͥ illud qđ Papa vel eius Legatus conſtituit cū oībus ep̄is. Et ſic vult apertiſſi. qđ alii p̄lati inferioꝛes de neceſſitate non ſint vocandi. Et quatenus illa glo. dicit de Legato pape intelligitur ad hoc hn̄te ſpāle mandatū: alias ſecus vt no. glo. in. c. ij. ea. di. ⁊. iij. di. ꝯ. porro. Sed vt ingt ideꝫ Panoꝛ. Iſta materia concilii vlis non eſt bñ diffinita p̄ maioꝛes noſtros.

noſtros. Et lʒ illa glo. poſuerit opi. ſuam: tñ nihil inducit: nec rñd. ad infinita ɔ̃ria ſ. adducta: imo ipſemet gloſator in. c. cõuenientibus. i. q. vij. dicit ꝙ Abbates ꝛ ſic p̃lati inferiores debent itereſſe concilio: lʒ ſecus dicat de Monachis ſimplicibus. ꝛ in. c. concilia. xvj. di. ſentit cum prima gl. in ſum. faciẽdo mentionem de ſolis epis: ꝛ idem ſentit in. c. nec licuit. xvij. di. in glo. iij. Ubi ẽt ꝑſequit̃ ad quẽ ſpectet interp̃tatio conſtitutionis concilij. Concludendo aũt in hoc articulo, idem Panor. vbi ſ. ingt: ꝙ in concilio gñali ipſe diceret: ꝙ epi ſolum de neceſſitate vocandi ſunt: per iura ꝓ hac parte ſ. alle. Et idem putat de inferioribus p̃latis hñtibus epalem iuriſdictionem: vt ſunt magni Abbates: qḋ vltimum ꝓbare vr̃ tex. in. c. cõuenientibus. i. q. vij. Ubi qdam Abbas tenuit locum pape in concilio: ꝛ multi Abbates alij dederunt vocem deciſiuã: quẽadmodum fecerunt epi: qḋ de alijs inferioribus nõ legit̃: ad idem facit tex. in c. hadrianus. ij. lxiij. di. vbi dr̃ ꝙ ſynodus illa fuit celebrata a centum q̃draginta tribus religioſiſſimis epis ꝛ Abbatibus. Et ſic Abbates exꝑerant̃ epis. Ubi võ legeret̃ inferiores clicos in concilio fuiſſe: intelligendũ eſt ſm eos ꝙ ſpālr̃ fuerint inuitati: ſicut ꝛ layci qñqꝫ inuitant̃: put ſ. dcm̃ extitit. Qḋ aũt ad concilium gñale regulr̃ non inuitent̃ niſi epi. no. Inno. ꝛ alij. in. d. c. graue. de p̃bẽ. ꝛ ꝓbat̃ in. c. ſicut olim. de accuſa. ꝛ. xvij. ꝛ xviij. di. quaſi per to. lʒ de capl̃is eccliaꝝ cathedralium: quoad concilium ꝓuinciale ꝛ a pari q̃ ad gñale: dubitet̃: vt no. in. c. fi. de his que fi. a p̃la. Ergo forte ad conciliũ gñale de neceſſitate alij vocandi non ſunt: cus eadem rõ que eſt de toto ad totum: debeat eſſe de parte quoad partem: vt in. c. paſtoralis. §. item cum totũ. de offi. dele. ꝛ in. l. que de tota. ff. de rei vendi. Sicut. n. in factis ꝓuincie non admittunt̃ clici inferiores ꝓuincie. Ita nec in factis vlibus totius orbis vocandi ſunt vniuerſi inferiores ipſius. Et facit rõ: qꝛ ſtatuere: iudicare ꝛ reformare ſunt de ſpectantibus ad iuriſdictionem: de rebus eccle. nõ alie. c. fi. de accuſa. qualr̃ ꝛ qñ. Sed hmõi poteſtas iuriſdictionalis remãſit ſolum in Aplis: epis: ꝛ alijs p̃latis eoꝝ ſucceſſoribus: lʒ a primordio oẽs ſacerdotes ecclíam regerẽt: qui vocabant̃ ſeniores. xv. di. c. i. Tñ non ita fuit paulopoſt nec hodie. Nec obſtat ſi dicat̃ ꝙ ẽt hodie epi vocãt ad ſynodos ſuos, clicos inferiores non hñtes iuriſdictionẽ: vt ꝑʒ in. c. decernimus. xviij. di. qꝛ ſm Abb. Panor. iſti non vocant̃ ad iudicandum: ſtatuendum vel decidendus: ſed ad conſulendum ꝛ vt geſta in concilio ꝓuinciali eis intiment̃: vt dr̃ in. d. c. ſicut olim. Item vocant̃ vt eps ingrat: corrigat: ꝛ reformet cleꝝ ſuus: ac audiat querelas ſinguloꝝ: vt in. c. de cõcilijs. xviij. di. Qḋ ſi forte clerici ipſi inferiores ad ɔciliũ ɔcurrerent: non eſſent admittẽdi: niſi put admitterent̃ ꝛ layci: vt ſ. dcm̃ fuit: ꝛ ꝓbari vr̃ i. d. c. fi. de his que fi. a p̃la. vbi ſpālr̃ diſponitur de capl̃is cathedralium eccliaꝝ: reſpectu cõciliоꝝ ꝓuincialium. De qbus tñ dubitatur quoad cõcilia gñalia: vt ſ. diximus. lʒ qñ ẽt conuenire poſſent: non haberent vocem deciſiuam: ſed tñ ɔſultiuas ſm ipſm Panor. vnde in. d. c. fi. hr̃ tñ mẽtio de tractatibus. qui a deciſiõibus cauſaꝝ ſeparati ſunt. Honeſtum tñ eẽt (dicit ipſe) ꝙ ſaltem ad tractatus admitterentur: vbi deeſt copia epiſcoporum. Et ita intelligit iura omnia: vbi inferiores clerici admiſſi reperiuntur: vt. ſ. intelligamus eos de gratia fuiſſe admiſſos: vt cum maturiori conſilio ꝓcedere viderentur. ¶ Et quia ſupra diximus ꝙ Papa ꝛ concilium habilitare poteſt ꝛ conuocare etiam laycos. Idem Panor. vbi ſupra querit.

¶ An ſit in optiõe Pape vocare ꝛ admittere ad concilium vlꝫ quos vult.

An ſit in optione Pape vocare vel admittere ad concilium vniuerſale qs vult. Et diſtinguit: ꝙ in his que dependent ꝛ conſiſtunt in plena ptāte Pape poterit vocare ꝛ admittere quos vult: maxime vbi concilium cõgregat propria voluntate: ꝛ non de neceſſitate eccleſie: ꝛ ſic poteſt intelligi. c. ad apoſtolice. de re. iudi. lib. vj. ſecundum eum. In alijs vero que non dependent a plena poteſtate Pape nec ab eius voluntate: vt eẽt in propria correctione vel fidei ꝛ eccleſie negocijs concernentibus vniuerſalem ſtatus ipſius: vocari ꝛ admitti deberent tantum Epiſcopi ꝛ Prelati maiores vel etiam magni Abbates: qbus data fuit poteſtas ꝛ iuriſdictio regendi eccleſiam dei.

¶ An Papa ſolus vocem concilia-
rem communicare poſſit.

NEc putat idẽ Abb. Panor. ꝙ
ſolus Papa in hmõi caſibus
alijs cõicare poſſet vocem deci-
ſiuam ſine conſenſu cõcilij. Ex
quo hoc caſu iuriſdictio ptinet
ad ꝯcilium. ar. c. in re cõi. de reg. iur. in. vj.
& in. l. ſabinus. ff. cõi diuidũ. Et facit optĩe
qḋ in ſimili no. Jo. an. poſt cõpoſ. in. c. ſcri-
ptum. de ele. Ubi dixit ꝙ ẽt maior pars ca
pituli non poteſt ẽt vno reclamante & reſi-
ſtente cõicare vocem capitularẽ non hñti:
q; in re cõi &c. Sed bene poteſt maior pars
admittere alios pro ꝯſilio hñdo, ar. c. obeũ
tibus. lxiij. di. Et pro corroboratione pmiſ-
ſoꝝ bene facit: q; Papa in concilio non eſt
vt princeps & Monarcha: ſed ibi eſt vt ca-
put eccle: & reliqui prelati: vt membra: put
latius. i. oſtendet: cum de ptãte pape & con-
cilij diſſeremus. Hec fere oĩa repetit & po-
nit ẽt. d. Alexãdrinus in. c. canones. xv. di.
Quis diſcurrendo per ſingulas perſonas
que concilio gñali intereſſe: vocariq; debẽt.
Recapitulando dicat Papã ante oĩa in ꝯci
lijs debere ſeſſe: cum ab eo concilium pnci
pium & neceſſitatem aſſumat. de elec. ſigni-
ficaſti. & xvij. di. per to. De Cardinalibus
ꝙ vocãdi ſint & intereſſe debeãt ponit Ho
ſti. in. c. antiqua. de priuile. Et eſt rõ q; colle
gium Pontificis Ro. conſtituunt: vt not.
glo. magr̃a. in. c. ad ſuccidendos. de ſciſma.
lib. vj. Et papa ſpãle caput eſt ipſoꝝ Cardi
nalium: qui cenſent pars corporis ipſius.
ar. C. ad. l. iul. maie. l. quiſq;. no. idem Hoſti.
in. c. antiqua. ar. de his que fi. a pla. c. fi. Et
eo qḋem fortius q; ipſi ſunt maiores plati
hñtes iuriſdictionem epales in titulis ſuis
. c. hij qui. de maio. & obedi. facit tex. in. c. in
noĩe dñi. in vſi. Cardinales. iuncta gl. xxiij.
di. Idem ẽt dicendum vr̃ de Abbatibus
hñtibus iuriſdictionem epalem: iuxta. c. ab
bates. de priui. in. vj. & in. c. i. in ver. ppꝛij. de
reb. eccle. non alie. ¶ Et fortius de electis
epis nondum conſecratis: cum in hoc attẽ-
dat iuriſdictio epalis. c. tranſmiſſa. & c. ſuf
fraganeis. Ubi ẽt per panor. ex̃ de elec. pro
quo glo. in cle. i. de fo. compe. & glo. in cle. i.
de reli. domi. que ita intellr. ¶ Patriarche
quoq; pſertim illi quatuor principaliores:
de quibus in. d. c. antiqua. ante oĩa ſunt vo-
candi & venire tenentur ad conciliũ. Maxi
me aũt & fortius tenerentur: ſi xp̃ias ſedes
tenerent: cum ipſi de iure pmum locum in
eccl'ia Dei teneant: poſt Ro. pontificem: vt
dr̃ in alle. c. antiqua. Et ego late poſui in li-
bello meo. De pſtantia patriarchaꝝ: facit p
hoc. xvj. di. hẽo libꝝ. & i. q. vij. ꝯueniẽtibus.
¶ Item citãdi ſunt primates & Archiepi.
xvij. di. hinc ẽt. ¶ Epiſcopi quoq; vt dctũ
extitit: & pbatur extra de iureiurã. ego. n.
xv. xvj. & xviij. di. quaſi per to. ¶ Nec non
magni Abbates hñtes iuriſdictionẽ epa-
lem. lxiij. di. hadrianus. & d. c. ꝯueniẽtibus.
iuncta glo. Qḋ ẽt ſentit Archidi. i. q. i. §. ſed
hoc intelligẽdum. Si aũt ex his aliqui ipe-
diti forent: ita ꝙ perſonalr venire non poſ-
ſent, tunc mittere tenent legatos: vel ſolẽ-
nes nuncios ſuos: q eoꝝ loca teneant. Pro
ut. i. ſuo loco latius dicet: & hr̃ i. c. ad aplice.
de re. iudi. lib. vj. & no. in. c. fi. de his que fi.
a pla. ¶ Fallit tñ hec gñalis & cõiter appro
bata regula, in epis & aliis platis herecticis:
vel ſciſmaticis, q; illi non ſunt vocandi ad
pſidendum vel decidendum: ſed ad ſe pur
gandum: & defendẽdum. xxiiij. q. iij. cũ qui-
bus. Et rõ eſt q; tales ſunt. extra gremium
eccle: & ppea conſtituere non pñt vniuerſi-
tatem catholicoꝝ: que per concilium repre-
ſentat, ſed tanq̃ oues morboſe & ꝯtagioſe
ſpernendi ſunt & non debẽt admitti: ne to-
tũ ouile corrũpãt. Juxta vulgatũ illḋ. Mor
bida facta pecus totum corrũpit ouile. ar.
de regula. c. fi. & xxiiij. q. iij. reſecãde. Qḋ tñ
pcedit niſi hereſim abiuraſſent & ad fidem
reuerſi eẽnt: vt no. Archi. in. d. c. conueniẽ-
tibus. i. q. vij. & nihilominus ſi cõparerent
& vellent eoꝝ cauſas dicere & ſe excuſare ad-
mittendi eſſent, q̃uis adhuc non eſſent cõ-
uerſi: vt ſentit gl. i. d. c. ꝯueniẽtibus. & alibi.
¶ De Prelatis vo & clericis inferioribus: di-
cendum eſt vt dctũ fuit. i. ¶ Quo autẽ ad
Impatorem: Reges: Principes: & alios lay
cos: vnum dixit. d. Alexandrinus vbi. i. ꝙ
ſi conciliũ diſponere vellet de rebus & cau-
ſis ad eos pncipalr ſpectantibus: & ad foꝝ
ipſoꝝ ptinentibus rõne deuolutionis: pp
ipſoꝝ negligentiam: vel forte pp iuſtitias de
negatam: vt in. c. l;. de for. cõpe. ꝙ dictis ca-
ſibus ipſi layci vocãdi eſſent ad cauſas ſuas
tuendas. Et ſic intelligit. Inno. in. c. vr̃a. de
loca. & in. c. fi. de offi. dele. & facit cle. ij. de cẽ-
ſi. Qḋ ſane tñ intelligendum eſt: vt dixi. i.
ꝙ. ſ. vocari debeant vt partes, non aũt vt
iudices: vel conſultores: aut deciſores dcãꝝ
cauſaꝝ.

cauſaꝝ. ¶ Quantum aūt ad cōicationē vocis concilij ſubdit idem.d. Alexandrinus: ꝙ vbi Papa non intereēt concilio: vel vbi ſedes apoſtolica vacaret: ꝙ inferiores p̄lati: vel minores clerici aut layci: etiam p conſilium admitti non poſſent ad vocem deciſiuam: niſi accederet conſenſus oīum ꝛ ſingulоꝝ hn̄tium de iure vocem deciſiuam in cōcilio: Juxta no. per Jo.an. poſt compoſ. in alle.c. ſcriptum de elect. Qd tn̄ intelligit verꝫ: niſi de legitima conſuetudine alr̄ eſſet introductum ꝛ obtentum: q2 tunc conſuetudo ſeruanda eēt ſm eum.ff. de legibus.l. de quibus. ꝛ de conſue.c.fi. ſed qcquid dixerit ipſe: q2 non video dr̄iam in hoc vtrum papa p̄ns ſit vel abſens: vel vtꝝ ſedes ap̄lica vacet vel non. Ex quo ſupponimus ꝙ papa in concilio non ſit vt princeps ꝛ Monarcha: ſed potius vt caput iunctum cum corpore totius eccl̄ie. Et ꝙ ipſe ſolus habilitare non poſſit ad vocem deciſiuam per tex. ꝛ no. in.d.c. ſcriptum. Ex quo idem.d. Alexandrinus: nihil inducit qd hoc ꝓbet. Ego ſimpl̄r ſtarem his que ſ. dicta fuere. Maxie q2 videmus ꝙ Archidiaconus vel alius habens maiorem dignitatem in.c. hoc nō poteſt. nec ēt ep̄s hoc poſſet. per rōnem dicte Regule: qd oēs tangit ꝛc. ¶ Vocādi item ſunt ad concilium vt iudicent: non aūt vt iudicent heretici: ſciſmatici: ꝛ rei quicunqꝫ citati vel denunciati aut inqſiti. De cauſis p̄ſertim grauibus ꝛ ad concilium ſpectantibus: vt cōpareāt ad ſe excuſandum ꝛ defendendum. Cum nemo inauditus ꝛ indefenſus condēnari debeat: cuꝫ defenſio ſit de iure nāli que tolli non pōt: etiam per principem: maxime ſine cā: vt hr̄ ꝛ no. ī cle. paſtoralis. de re.iudi. ꝛ in concor.

¶ An Epiſcopi ꝛ P̄relati omnes ſingulariter ad concilium vocandi ſint.

Onſequēs nunc eē vr̄. vt queraẗ: nunquid Ep̄i: ꝛ P̄relati oēs p̄dicti: quos ad conciliuꝫ vocandos eē ꝛ intereſſe poſſe p̄diximus. De neceſſitate ſingulariter vocandi ſint: ad hoc vt conciliuꝫ integrum ꝛ legitime congregatum dici valeat. Jn quo qdem articulo doc. ſatis ſicco pede tranſire videnẗ: ꝛ.d. Alexandrinus poſt alios in.c. gn̄alia.xvij.di. in princ. Referendo.d. Cardi. ꝫabarel. dicit exp̄ſſe ꝙ nō eſt de neceſſitate concilij gn̄alis ꝙ oēs Ep̄i conuocenẗ. Qd ꝓbat exemplo cōciliоꝝ priſcoꝝ. de qbus.xv.di. in.c. canones. xvj.di. in.c. ſynodus. ꝛ ſeq. Vbi dr̄ ꝙ Nicena ſynodus: que fuit prima vl̄is: fuit trh̄. cccxviij. ep̄oꝝ. Scd̄a Conſtantinopolitana.cl. Tertia Epheſina p̄ᵉ.cc. Quarta vō Calcedonē. que maioris fuit numeri q̄ꝫ alia: que hactenus fuerit quā ſexcentoꝝ Patrum fuiſſe legimus: Quinimo gn̄alia concilia qnqꝫ celebrata fuiſſe annotanẗ: que.lxxvij. Ep̄os tātum habuere: ſicut ꝓbaẗ.xvij.di. in.c. concilia ſacerdotuꝫ. §. hinc ēt: vbi ēt poniẗ ꝙ Archiepiſcopus Mediolaneñ. p̄ et deinde Archiep̄us Rauēnas cuꝫ alijs ep̄is ſubſcripſit. ꝛc. Per que ipſe ꝛ alii nōnulli doc. Neotherici inferunt ꝙ neceſſe non ſit vocare oēs ep̄os totius orbis: cuꝫ nuſq̄ꝫ legamus ep̄os oēs alicui concilio interfuiſſe: ſed cum bona venia tanti doctoris ꝛ dn̄i mei: ac aliorum ides aſſerentium. Non bene rn̄dent ad ꝓpoſitaꝫ qōnem. Nam aliud eſt q̄rere: quot ep̄i vel p̄lati interfuerint: aut intereſſe debeant cōcilio vl̄i. Quo forte caſu rn̄deri vel argui poſſet per exempla inducta: aliud eſt petere. Nūquid oēs ep̄i ꝛ maiores p̄lati totius orbis neceſſario vocaudi ſint ad cōcilium vl̄e: ꝛ ꝓpea dicta vel alia exempla ſilia non tollunt heſitationem p̄dcām: vnde.d. Jo. de turre crema. qui fuit Cardinalis ſcī Angeli: de ordine p̄dicatoꝝ. in ſum. ſua de eccl̄ia. lib.iij.c.xvj. cum duobus ſeq. aſſumit articulum: ꝛ arguendo ad partes. Tandem concludere vr̄ in.c.xviij. ꝙ lꝫ de cōgruo oēs ep̄i qui habiles ſunt ꝛ intra vnitateꝫ eccl̄ie conſtituti: ſi cōmode fieri pōt: ad vl̄e concilium inuitādi ſint: nihilominus (dicit ipſe) non oēs neceſſario de toto vniuerſo chriāniſſimo ſemper vocandi ſunt: q2 vt inquit btūs Tho. ſm eum in qſtionibus. de potētia.q.x.ar.iiij. Conſtātinus Auguſtus: ſub quo celebrata fuit ſexta ſynodus: dixit ꝙ ꝓpter imminentia bella vl̄iter ep̄os oēs congregare non potuit: vnde non interfuerūt niſi.cl. Et tn̄ vl̄is ſynodus inter alias eſt appellata.xvj.di.c. ſexta. Sed reuera nec iſta ſua dicta (iudicio meo) ꝓbāt opionem ſuaꝫ: nec plene ſoluunt: q2 tex. concilij. quem ipſe alle. hoc non ꝓbat ad qd inducẗ. Tum q2 non dicit ꝙ citati non fuerint oēs ep̄i. Sed dicit ſimpl̄r ꝙ Conſtantinus eos congregare non potuit pp bella. Tum q2 poſito ꝙ etiā diceret: ꝙ eos non citauit: q2 non va-

luit pp impedimenta belloꝝ:excuſaret̃ tam ipſe non citando:q̃ȝ illi non veniẽdo. Cum neceſſitas legem non habeat: ⁊ verꝝ ſit dicere:ꝙ imminente piculo: ⁊ inſtantia:vel neceſſitate celebrandi concilij,ꝙ illud ↄgregari ⁊ fieri poſſit cum his qui ↄuenire ⁊ fieri poterunt. Et dicto caſu nihilominus ecclia͂ vlem quotquot eſſent, repn̄tare dicerent̃. Prout latius oſtendemus.j.in ti. Qui ⁊ q̈t regrantur ad legitimum concilium faciendum: ⁊ ꝓbatur.xxiij.q.iiij.guiliſarius. Ubi papa ingt. Nec dimitto ppea officiū meū: ſed cum e͞pis quos ↄgregare potui:eos qui talia ↄ̄ me egerūt: Anathematiçaui ⁊c. Sȝ ne circa ſinguloꝝ dicta ſimplr̃ inſiſtamus. Colligendo que a diuerſis ſcripta fuere circa articulum heſitationis nr̄e. Concludendū oīno vr̄:ꝙ oēs vniuerſi orbis e͞pi: ⁊ alij maiores p̄lati: ⁊ abbates e͞pales iuriſdictionem h̄n̄tes:cum his oibus qui ad ↄcilium vel de iure:vel ex priuilegio,aut ex approbata conſuetudine ↄuenire conſueuerant: vel particulr̃ vel ſaltem in gn̄e vocãdi ſint. Qđ ꝓbatur.p̄ a diffinitione vocabuli,ꝗ vlē cõcilium dr̄ illud ad qđ vniuerſi Epi ⁊ p̄lati vocari ⁊ conuenire debent: ſicut ꝓuinciale appellat̃ illud ad qđ conuenire ⁊ vocari debent oēs de ꝓuincia: qđ approbare vr̄ gl.i. xvij.di.c.i.que diffiniendo quid ſit conciliū vlē dicit:ꝙ illud dr̄ cõcilium vlē:qđ Papa vel eius Legatus cū oibus e͞pis facit. Qđ etiam approbare vr̄ tex.xv.di. canones.ibi ſub hoc ēt ſci Patres in cõcilio Niceno de oi orbe terraꝝ conuenientes ⁊c. bonus tex. xix.di.in.c.anaſtaſius.ibi ꝙ cõicaſſet ſine cõcilio e͞poꝝ:p̄ſbyteroꝝ ⁊ clericoꝝ cuncte eccleſie catholice. Et facit rõ,ꝗ vt ſepe dictus fuit:vlē concilium vlem ecclīam repn̄tat:vt ꝓbat̃ in.d.c.ſicut.in ſi.xv.di.ibi. Q: dū vli ſunt conſtituta conſenſu ⁊c. ⁊.xxv.q.i.Confidimus.ibi. Et vniuſcuiuſqȝ ſynodi ↄſtitutum,qđ ⁊ vlis eccleſie ꝓbauit aſſenſus. Si itaqȝ vniuerſoꝝ eſt congregatio. Ergo vniuerſi vocari ⁊ intereſſe debent,vt qđ oēs tãgit ab oibus approbetur.de regu.iur.in.vj. c.qđ oēs.⁊.c.in re cõi. Et facit ꝗ iſtud onus eis neceſſario imponit̃ ſingulr̃ ſingulis in eoꝝ conſecrationibus. Dū iurant q̄ncūqȝ conuocati fuerint ad concilium ↄuenire.ex. de iureiuran.Ego.n. Unde ſtãtibus p̄dcis, ſi non vocarentur agere poſſent de contẽptu.ar.ex̄ de elec.qđ ſicut.⁊ de p̄bẽ. in.c.cū in eccleſijs.lib.vj.cum ſi. Et iſtam gdẽ ſententiam qđ.ſ.papa vel alij legitime conuocantes concilium vlē:teneantur vocare oēs e͞pos ⁊ p̄latos ſuperiores totius orbis. Sequitur dñs Archie͞ps Florentinus. in.iij. parte ſum.ſue.ti.xxiij.c.ij.§.vij.v͞ſi.etſi queratur an papa teneatur. Qđ ꝓbat p̄ p text. in.d.c.canones. Scđo a ſili per rõnē de q̄ȝ. q: ſicut in concilio ꝓuinciali: oēs e͞pi ꝓuincie ſunt vocãdi ſub Archie͞po ſuo.xviij.di. per to. Ita in concilio vli oēs e͞pi totius orbis:ſub pontifice maximo vocandi ſunt:cū papa dicatur Archie͞ps vniuerſi orbis: cū habeat totum mundum pro ſua ꝓuincia. xxv.di.in ſi.ix.q.iij.cuncta per mundū, cū ſi. Qđ gdem ſatis iuſtum ſibi vr̄: cum ibi agatur de maximo p̄iudicio: ⁊ de rebus valde arduis vniuerſoꝝ:facit ſm eum qđ le.⁊ no.xix.di anaſtaſius.⁊.xxj.di.nūc aūt. Subdit tn̄ idem Archie͞ps diſtinguẽdo: qđ vbi non agitur de dubijs fidei:vel de facto pape:qđ ſi papa intereēt concilio:vel Legatus eius noīe. Iſte numerus poſſet relinqui eorum arbitrio:quot.ſ. e͞pi vel p̄lati vocandi forent. Si tn̄ idem Legatus hẽret ſpãle mãdatū. Juxta id qđ no.iij.di.§.porro. ⁊.xvij. di.c.i.⁊.ij.i ſum. crederē p̄latū.d. Archie͞ps voluiſſe forte hoc dicere : qđ p̄dicta locum habeant. Ubi Papa ꝓuinciale concilium ꝓ negocijs particularibus ↄgregat. Pro quo facit qđ ſubiūgit: ꝗ vt inquit ipſe tunc nõ vr̄ curandum de numero p̄latoꝝ diminuto pp verbū xp̄i Matthei.xviij. Ubicunqȝ fuerint duo aut tres in noīe meo ↄgregati: in medio eorū ſum.i.q.i.cum ſcriptura. ⁊ xxiiij.q.i.alienus eſt. Et hanc fuiſſe eius intentionem magis approbat qđ concludẽdo ſubiungit.vȝ.qđ q̄n agitur de extirpandis hereſibus ⁊ ſciſmatibus:ꝗ tunc cã eſt cõis oibus catholicis e͞pis: qđ tunc oēs debent ad tale concilium conuocari:ſm Regulam qđ oēs tangit.de regu.iur.in.vj.⁊ in.c.ſi.de his que ſi.a maio.par. capi. Hanc eandem ſententiam approbare vr̄. Abb. Panor.in notabili illa q̄ōne. Ep͞s ⁊ qdã Rector. In q̄ clarius diſtinguendo:put diſtinguere voluiſſe vr̄ idem Archie͞ps. Dicit qđ aut Papa concilium congregat mera ſua voluntate pro negocijs ad eum,vel ad alioꝝ priuatam iuſtitiam particulr̃ ſpectãtibus, ⁊ tūc ſufficit vocare e͞pos ⁊ p̄latos:quos ipſe vocari vult ⁊ eligit: ⁊ ita intelligitur tex.in.d. c.ad apſice.de re.iudi.in.vj. Et iura que dicere videntur qđ ſit in optione pape vocare ad

re ad

re ad concilium quos, ꝛ quot vult ep̄os ꝛ
ꝑlatos:ſed hic nō eſt caſus nr̄:q꞉ hm̄oi ſunt
potius cōcilia ꝓuincialia ꝛ particularia q̄ꝫ
vlia:de quibus nobis eſt ſermo. Aut papa
vel alius q̄ſpiam concilium vl̄e ꝯ̄ hereticos:
ſciſmaticos:vel ꝯtēdentes de papatu:aut ꝯ̄
ip̄m papā neceſſario ꝛ ltie ꝯgregat. Et tūc
q꞉ ꝺ cōibus ꝛ vlibus negocijs:q̄ ad oēs chrī
fideles ſpectant tractādum eſt:vocādi ſunt
oēs ep̄i ꝛ ꝑlati catholici indifferenter:ar.in
.c.in re cōi.de reg.iur.in.vj. ꝛ in.l.ſabinus.
ff.cōi diuidun.iuncta.d.regula.qꝺ oēs tāgit
cu ſi. Et ꝓbari vr̄ expreſſe in.d.c.canones.
xv.di.iuncta glo.in.c.venerabilia.xvij.diſt.
Nec iudicio qdem meo locum hēbit in hu
iuſmodi vocatione vlis concilij Theorica
gl.no.in.c.q̄ꝫuis.de pac.in.vj.in ver. pront.
Dum voluit ꝙ in his vocatiōibus que de
loco remoto fiunt: ſtet̄ cōſuetudini: nunqd
vocari debeant abſentes vel multum diſtā
tes an non:iuxta no.in.c.corā.extra de elec.
ꝛ.vij.q.i.in.c.factus eſt cornelius: ꝛ eoꝝ que
hn̄r in.c.in geneſi.in.c.iter vniuerſas.ꝛ i.c.
bone.ij.extra eo.ti.de elec. q꞉ oīa illa iura lo
quunt̄ de particulari congregatione capitu
li vel vniuerſitatis priuate:ꝛ locum hn̄t in
electionibus que celeritate indigēt:nec ſunt
tanti momenti:aut ita vl̄es: ſicut ſunt gn̄a-
lia concilia. Et non bene video qūo hm̄oi
citatio conſuetudine tolli poſſet:pp ꝑiculo-
ſum abſurdum:qꝺ euenire poſſet. Suppoſi
to ꝙ Papa eſſet hereticus:ſciſmaticus, vel
intruſus:q꞉ ſi eſſet in electione eius de con-
ſuetudine vocare quos vellet:forte introdu-
ci poſſet ꝙ vocarent̄ tm̄ eidem adherentes
indocti:criminoſi ꝛ eodem morbo laborā-
tes. Et ſic non eſſent inter eos:qui eccleſias
ꝛ fidem catholicam defenderent. Et ꝑpea
q꞉ in re tam ardua ꝛ ꝑiculoſa reqrit̄ doctrī
na:moꝝ ꝛ vite ītegritas:ingenioꝝ acrimo
nia:et reꝝ eccliaſticaꝝ experientia:que ī oī-
bus ep̄is ſingulr̄ non inueniunt̄. Quia nō
oīa poſſumus oēs. Ni miꝝ ſi vr̄ ꝙ oēs ep̄i
ꝛ ꝑlati vbicunqꝫ locoꝝ reperiant̄:vocandi
ſunt:q꞉ deus qn̄qꝫ hec alta ꝛ ꝓfunda conſi
lia ꝛ gr̄as ſuas abſcondit ſapientibus ꝛ pru
dentibus:ꝛ reuelat ea paruulis. Non tm̄ ne
gauerim ꝙ ſi pp grande periculum īminēs
concilij congregatio vrgeret:ꝛ opus eſſet ꝙ
illico patres adeſſent:q꞉ expectādo oēs oriē
tis ꝛ occidentis ep̄os pp locoꝝ diſtantiam
longior tractus ꝛ mora obeſſe poſſet:ꝙ tūc
emiſſis citatiōibus gn̄alibus. Ad patriar-
chas:ꝑmates:metropolitanos:Archiep̄os:
ꝙ etiam intra breuiorem terminum ꝓpter
pericula inſtantia cu ſuis ep̄is:abbatibus
ꝛ ꝑlatis conciliaribus conuenire ſtuderent
ad talem locum ſub pena periurij ꝛ in vi
iuramenti per eos ꝑſtiti:ꝙ adueniente ter-
mino ſi oēs non conueniſſent:ſi quid expe-
diendum immineret poſſet per eos qui cō-
ueniſſent expediri: ar.op.in.c.vbi ꝑiculū.ꝺ
ele.li.vj.vbi hr̄ qꝺ ſi Cardinales tp̄e electio
nis pape ſe de alijs negocijs q̄ꝫ electionis
īpedire nō poſſint. Tn̄ ſi ꝑiculū īminet:pn̄t
occurentia expedire:intermiſſo electiōis ne
gocio. Pro quo facit.xxiij.q.iiij.guiliſarius.
cum ſi. Multa.n.pp ꝑicula imminentia eui
tanda conceduntur:que alias non permit-
terentur:vt no.in.c.qm̄ frequēter: extra vt
lit.non conteſta. ꝛ in.l.i.C.qn̄ lice. ſine iudi.
veni. ꝛ in.l.ait ꝑtor.§.ſi debitorem.ff.de his
que in frau.credi. Non tm̄ pp hoc tollūtur
Regule gn̄ales tali ꝑiculo vel neceſſitate nō
īminente. Sit ergo vr̄a ꝛ indubitata conclu
ſio:qꝺ oēs oīno ep̄i vel in ſpecie vel in gene-
re neceſſario vocandi ſint:ſicut conſuetudi
ne iam firmiter introductum ꝛ ſtabilitum
eē videmus. Ac concilium Conſtantieñ.
cum precedentibus nos admonere vident̄:
Quis tm̄ in ſpecie neminem amplius cita
ri prelatoꝝ videamus:ſed tm̄ in gn̄e: ꝑ pu-
blicum edictum:vel per lr̄as patentes afigē
das in albo pretoris. Monendo oēs ꝛ ſin-
gulos:patriarchas:primates: Archiepiſco
pos:Epiſcopos:Abbates:ꝛ ceteros eccliaꝝ
prelatos:qui de iure vel conſuetudine: aut
ex priuilegio ad concilium conuenire tenē-
tur ꝛ debent:qꝺ cum ex cauſis neceſſariis ꝛ
vrgentibus concilium vl̄e indictum fuerit:
ad talem locum. Tali tp̄e ꝛ die cōuenire de
beāt:ſub vinculo iuramēti quo tenent̄ ꝛc.
Hortando etiam ꝛ rogando Imꝑatorem:
ꝛ alios quoſcunqꝫ reges ꝛ principes chr̄ia-
nos vt dicto cōcilio intereſſe velint per ſe
vel per ſolemnes nuncios ſuos ꝛc. Prout
hr̄ in conuocatione dicti Conſtantieñ.con
cilij facta per Jo.xxiij.pontificatus ſui āno
quinto ꝛ ꝓbari vr̄ in.d.c.ad aplice. de re.
iudi.lib.vj. Quod ſi dicti epiſcopi ꝛ prelati
oēs:ſaltem modo premiſſo: non citarent̄ ꝛ
concilium alr̄ de facto congregaretur cita-
tis tm̄ aliquibus:epiſcopi ꝛ prelati predicti
agere poſſent:vt ſ. diximus:de contemptu:
ꝛ dicere ꝺ nullitate geſtoꝝ. Niſi forte alr̄ le
gitimari poſſent:per ea que le. ꝛ no.in.c.qꝺ

ſicut.in.c.venerabilē.in.c.bone. il.ij.de ele.
in.c.cum olim.de arbi. ⁊ in.c.obeuntibus.
lxiij.di. Qđ ſi forte occaſione premiſſoꝝ:di
cereť qđ pari rōe:ſtante dicta regula:qđ oēs
tangit ⁊c. Cū de fide agendum eēt:non ſo
lus oēs epiſcopi:ſed oēs quoqꝫ populi chriā-
ni ad concilium viē vocandi eēnt. Cuꝫ ſua
maxime interſit: ꝓut ſ. dcm̄ ⁊ concluſuꝫ fu-
it. Rn̄deri forte poſſet,qđ lꝫ interſit omniū
chriānoꝝ: ēt laycoꝝ: qđ eccleſia dei bene ⁊
vtilr̄ regatur:fideſqꝫ augeať ⁊ conſeruetur.
Tn̄ iſtud ad eos ſpectat ⁊ ꝑtinet per acceſ-
ſum ⁊ ſcđario. Sed pꝛimarie ⁊ principalr̄
hec cura et onus iſtud cōmiſſum et demā-
datum fuit pape epiſcopis:et prelatis: eccle
ſie:qui figurant ſcōs apłos: quiqꝫ a chr̄o po
teſtatem ſoluendi et ligandi habuere: cum
dixit petro,paſce oues meas. Joā. xxj.c. Et
ſcis apl̄is accipite ſpm̄ ſcm̄. Quoꝝ remiſe-
ritis pctā remittuntur eis etc. Mat. xviij.
c. Populus aūt in hijs et alijs ſpectātibus
ad regimen eccleſie et ſalutem aiaꝝ docen-
dus eſt et non ſequendus.lxij.di. docēdꝰ.
Preſertim in his cauſis arduis et difficilli
mis:q|vt diximus| auctoritate dei:in Deu
terono.c.xvij. Ad epiſcopos et prelatos ec-
cleſie referende ſunt:vt tranſumptiue hr̄ in
.c.per venerabilem.qui fil. ſint legi.ibi. Si
difficile et ambiguum apud te iudicium eē
ꝑſpexeris inter ſanguinem et ſanguinē: cau
ſam et cām:lepram et non lepram:et iudici
um inter portas videris variari. Venies
ad ſacerdotes Leuitici gn̄is: et ad iudicem
qui fuerit illo tpe:qui iudicabunt tibi iudi
cij veritatem: et facies quecunqꝫ dixerint:q
preſunt loco quem eligit dn̄s:ſequeriſqꝫ eo
rum ſententiam. Qui āt ſuperbierit nolēs
obedire ſacerdotis īperio:qui eo tpe mini-
ſtrat dn̄o deo tuo. Decreto iudicis morieť
etc. Ergo cum de intereē laycoꝝ in his cau
ſis non pꝛimarie ſed ſcđario agatur: nō eſt
mirum. Si premiſſis non obſtantibus ad
concilia non citenť. Qđ ſi diceretur mul-
tos etiam epiſcopos non minus docendos
q̄ꝫ laycos. Rn̄. qđ ex quo habent dignitatē.
hn̄t iuriſdictionem et auctoritatem nec ꝓ-
pterea contemnendi ſunt,qꝛ vt inquit tex.
xviij.di.in.c.non opꝫ. Non opꝫ epiſcopos
contemnere venire ad ſynodum:ſed adire
debēt:et aut docere aut doceri que ſunt ad
eccleſie:ceteroꝝqꝫ correctionem vtilia. Et
tex.xv.di.c.i.dicit qđ ſeuiente pſecutiōe mi
nime dabatur facultas docēdaꝝ plebium.

Et ad id qđ dicimus ꝙ epiſcopi ad quos
pꝛincipaliter ſpectat: et non layci ad quos
ſcđario pertinet:citandi ſint, allegatur tex.
in.l.i.§.denūciari.ff.de ven.inſpi. quem tex.
ad hoc alle. Bal. ꝓ no. in rubri.C.de ſucceſ.
edic.ad fi. ⁊ in.l.iubemus. vſ. citabunť.§.C.
ad trebel. ⁊ alibi eſt gl. no.in.l.de vno q̄ꝫ.ff.
đ re.iudi. Ponit Inno. Abb. ⁊ alij.in.c.ſi
de maio. ⁊ obe. ⁊ dixit Gemi.in.c.q̄uis.de
pac.ſ.glo.ſi.in.vj.ꝙ ſtante ſtatuto ꝙ citeť il
le cuius intereſt. Citabiť ꝑtendens intereē
pꝛincipalr̄:non aūt ſcđario. Quo aūt dica-
tur actus ad aliques ꝑtinere principalr̄ vel
ſcđario. Ponit Bal.in.l.principalr̄. la.ij.ff.
de libera.cā. Ubi dicit ꝙ principalr̄ dr̄ in-
tereſſe ſpectare ad illum cuius magis inter
eſt. Scđario vo ad illum ad quem ſpectat
per q̄dam ꝯn̄tiam. Et per hec in fili dixit.
Inno. ⁊ Abb.panor. poſt eum in.d.c.ſi.de
maio. ⁊ obe.ꝙ ſi cā concernit vniuerſitates
eccliaꝝ totius ꝓuincie:ſufficit vocare ep̄os
⁊ maiores ꝓlatos:qꝛ facta vniuerſitatis ex-
pediunť per Rectores ⁊ maiores vniuerſi-
tatis,ar.in.l.ij.C.de iura.calum. Qđ dictus
dicit Panor.eſſe bene notandum. Ex quo
pꝛimo notari dꝫ qđ in factis ꝯcernentibus
totam ꝓuincias requirunť prelati ꝓuincie:
vt faciāt vnū corpus ⁊ debēt actū explicare
collegialr̄:ſicut|inquit ipſe|videmus in con
cilio gn̄ali. Nam qꝛ iſtud concilium cōcer-
nit totum orbem,prelati totius orbis ꝯueni
unt:⁊ faciunt vnum corpus repn̄tās ecclias
vſem.lxv.di.c.i.ſic dici vnius dioč. vel vni
us ꝓuincie faciunt vnus corpus cum ꝯueni
unt ⁊c.d.c.ſi.de maio. ⁊ obe. Ubi pꝫ qđ in
facto concernente vniuerſam ꝓuinciā non
oēs clerici citari:nec de neceſſitate conſenti
re debent:ſed ſatis fuiſſe dr̄,qđ interueniāt
prelati:qꝛ illi repn̄tant vniuerſam ꝓuinciā.
Et ſi diceret impugnando ꝯclōnē ſupraſcri
ptam:quā teneo de citatione oīum ep̄oꝝ ꝑ
illum tex.qđ ibi mandanť citari tm̄ pn̄tes
in ꝓuincia in factis concernentibus vniuer
ſam ꝓuinciam:Burdegallen̄.de q̄ ibi. Rn̄.
qđ iſtud facit pro dicta ꝯclōne ⁊ non ꝯ. Na
ſicut in factis concernentibus vniuerſam ꝓ
uinciam illi dn̄r pn̄tes qui ſunt in tota ꝓ-
uincia. Et illi dn̄r ꝑſentes in factis totius
dioceſ.qui ſunt in tota dioceſ.ſm panor.in
d.c.ſi.alle.c.ſi.q.mr̄i. accuſa.poſ. Et ſicut ī fa
ctis concernētibus ciuitatem,illos pn̄tes di
cimus:qui ſunt in ciuitate:vt hr̄ in auc.hoc
ius porrectum.x.q.ij. ⁊ facit.c.qꝛ pp.de elec,
Ita etiam

Jta ēt dicere debēmus in ſimili: qḋ in factis concernentibus vniuerſum orbem ⁊ eccliā vniuerſalem illi prelati ſatis dn̄r preſentes: quoad actum iſtius citationis: qui ſunt in vniuerſo orbe. Et ꝓpterea oēs oīno vocandi ſunt: vt ſ. dictum fuit. d. c. in re. cōi. ⁊ c. quod omnes tangit. de reg. iur. in. vj.

¶ Que forma ⁊ quis ſit modus conuocandi vniuerſale concilium.

Nunc dicendū occurrit: que ſit forma: quiſue ſit modus conuocandi concilium vle. Et qm̄ ex his que ſ. dcā fuere, ſatis luculenter apparet varios ſucceſſiuo ordine. Quodā quaſi iure duolutiuo eſſe poſſe huius concilij auctores. Prout ſ. in p. Diſpoſitionis mēbro annotauimus. Propterea hanc vocationis normam quadripartita diſtinctione conſyderabimus. Nam aut concilium per papā ipſm principalr̄ conuocatur: aut per eius Legatum ad id habentem ſpeciale mandatum eius noīe: aut per collegium Cardinalium papa mortuo: vel illud cōuocare recuſante, aut ꝑ alios ꝓlatos: Jmꝑatorē: Reges ⁊ ꝓncipes xp̄ianos in caſibus ī qbus ſ. diximus: in defectum pape ⁊ Cardinalium: per eos poſſe conuocari. ¶ Primo caſu vbi papa concilium per ſeipſum conuocat. Tunc forma erit illa de q̄ in art. precedenti meminimus. vz. qḋ ipſe pontifex ꝑ lr̄as aplicas varijs in locis publicis in albo pretoris affigēdas: oēs ⁊ ſingulos patriarchas: primates: Cardinales: Archiepos: Epiſcopos: Abbates: in virtute iuramenti per eos preſtiti: ex̄ de iur. iuran. Ego. n. precipiendo citat. Jmperatorem vo: Reges: ⁊ ꝓncipes: vniuerſitates: ac oēs alios qui chr̄iano noīe cenſentur. Jllos ꝓſertim ad quos tam de iure: ꝙ̄ ex priuilegio: vel approbata ꝯſuetudine ſpectat ⁊ pertinet. Quorq̄ ipſius gn̄alis concilij negociū tāgit, ſeu tangere poterit qūolibet in futurꝝ inuitet, ⁊ roget: vt per ſe vel per eorꝝ ſolēnes nuncios tali die in tali loco ad concilium qḋ ipſe indixit ⁊ celebrare intendit pro tali ⁊ tali cauſa: ac pro diuerſis alijs negocijs ⁊ cauſis arduis: vtilibus eccleſieq̄ ſcē dei neceſſarijs ⁊c. Conueniant Juxta tex. ⁊ no. in. d. c. ad aplice. de re. iudi. in. vj. ⁊ in citatione. Jo. xxiij. Jn cōuocatione concilij Conſtantien. que hr̄ in geſtis dicti concilij. Et hec qdē citatio facta hoc mō per edictum ex certa ſcīa pape mirifice arctat citatos: vt colligitur in. c. qm̄ frequenter §. porro. extra. vt lit. non conteſt. vbi per Jo. an. ⁊ doc. Et vltra predicta. Hec forma citationis colligi pōt in ſili in. c. i. ⁊ ſi. extra de dila. ⁊ per ea. que no. in. l. aut qui alr̄. ff. qḋ vi aut clam §. i. ⁊ in. l. ſi. C. de iu. dot. ⁊ in auc. de exhibē. reis §. ſi neceſſe. Et ex his que ſcribuntur per Spec. in ti. de cita. §. iam de citatione ⁊c. Nec minus tamē ſufficeret apponere ſimplr̄ diem qua incohaturus eſſet concilium abſq̄ termini alterius citatorij prefixione, q: tempus illud oīno venire debentes interpellaret: puta ſi diceret qḋ eis intimat qḋ concilium idixit. Jlludq̄ in tali loco de menſe Aprilis incohaturus eēt: puta die tertia poſt reſurrectiones. Tūc. n. abſq̄ eo qḋ alr̄ moneret vel citaret ſub interminatione cenſurarꝝ iuramenti vel aliarum penarꝝ venire tenerent: die illa interpellante: ſtante maxime iuramento ⁊ obligone: de qua in. d. c. Ego. n. de iure iuran. Qḋ probat in. c. potuit. de loca. ⁊ in. l. magnā. C. de contrahen. ⁊ cōmit. ſtip. cum ſi. Nam citatio valere poteſt ſcḋm mā̄z ſubiectā: abſq̄ citatorij termini prefixione: vt in. c. eos. de ſen. excō. lib. vj. in ſi. ⁊ in. c. cum dilecti. de dolo ⁊ contu. cum citatus ēt ſine alicuius termini vel diei prefixione: intelligat citari, vt compareat ꝙ̄primum venire pōt. Hoc aūt ſeruari forte poſſet: vbi certitudo hēri non valet. Quando citandus venire poſſit: ſtāte impedimento vel defectu ipſius citandi aut māe ſubiecte, vt. d. c. eos. in ſi. Quo etiā caſu taliter citatus ꝙ̄ primum datur facultas comparere tenetur. l. hec conditio. ſi in capitolium. ff. de condi. ⁊ demō. facit qḋ no. Jnno. in. c. cum in tua. ex̄ qui. matri. accuſa. poſ. ls regulare ſit qḋ cōiter in citatione tēpus apponatur. Qḋ facit ad id de quo dubitaſſe vr̄. Jo. an. in. c. cum parati. de appel. Et de hmōi citatione papali: que fieri conſueuit per lr̄as ſuas in forma edicti: videnda ſunt que plene le. ⁊ no. in. c. e. i. de iudi. ⁊ in. l. conſentaneum. C. qūo et quando iudex. et per Spec. in ti. de do. et contu. §. reſtat. in prin. et per Rotā. in ti. de reſcrip. dec. v. in nouis. Poſſet tamē papa alio quoq̄ modo vocare concilium. vz. deſtinando nuncios et curſores ſuos per vniuerſum orbem: qui ſingulr̄ citarent oēs et ſingulos epiſcopos: vel prelatos: Reges et principes: ꝑut quan

doqꝫ facere conſueuit. extra de dolo et cõtu.
cum dilecti. poſſet item ipſemet ore ꝓprio
admonere Cardinales ⁊ alios ꝑlatos ſibi
occurrentes iuxta triplicem formam q̄ po-
nit in. d. c. Ego. n. de iure iurā. Nec minus
alio quoqꝫ cõmodiori ⁊ breuiori via poſſet
oēs totius orbis eṗos: ꝑlatos, ac principes,
⁊ laycos vel clericos quoſcunqꝫ citare: per
cõmiſſarios ſcribendo. ſ. ⁊ cõmittendo oī-
bus patriarchis: primatibus ⁊ Metropoli
tanis, ꝙ eṗos, Abbates. prelatos: principes:
clericos ac laycos quoſlibet: in prouincijs
ſuis exiſtentes: ꝑmonerent: requirerent, ⁊ ci-
tarent auctoritate ſua ad concilium qd̄ idi
xit ꝓ tali die: ⁊ in tali loco ſub penis ⁊ cen
ſuris talibus ⁊c. Qui modus forte tutior ⁊
laudabilior eſſet: ꝙ̄ alij de qbus ſ̄. Et d̄ hoc
q̄dem modo ⁊ forma h̄r tex. quaſi formalis.
xviij. di. in. c. ſi eṗs metropolitanus. ibi: vt
ad ordinem ſummi pontificis, iuncta glo.
in ſcōa eius oppoſitione. ¶ Forma v̄o cita
tionis concilij que fieri ↄſueuit p l̄ras apli-
cas: colligit̄ vt ſ̄. di. xi. ex geſtis conciliorꝝ pri
ſcorꝝ. Et demum ex geſtis concilij Conſtan
tien. vbi in principio eſt citatio ⁊ ↄuocatio
ipſius concilij facta per Jo. xxiij que icipit.
¶ Ad pacem ⁊ exaltationem eccleſie ⁊ trā
quillitatem chr̄iani populi, ⁊ ſ. prefatumqꝫ
concilium in ciuitate predicta Conſtantieñ
die p̄ª. Menſis Nouembris ꝓxime ventu-
ri iniciandum ⁊ auctore Dn̄o exinde cele-
brañ eadem auctoritate ⁊ conſenſu harꝝ ſe-
rie ſtatuimus, ꝓnūciamus: ⁊ decernimus:
Venerabiles fratres nr̄os, Patriarchas,
Archieṗos: Eṗos: ⁊ dilectos filios Abba-
tes, ⁊ ceteros eccleſiarꝝ ⁊ monaſteriorꝝ ꝑla-
tos hortantes ⁊ monētes: ac in virtute pre
ſtiti iuramenti: ⁊ ſancte obedientie eiſdem
mandantes: quatenus ꝑſonalr̄. Necnō cha-
riſſimos in chr̄o Reges: ⁊ nobiles viros:
Principes: Duces: Marchiones: ⁊ alios q
hmōi ↄcilio intereſſe debent: vel qui ꝓdeſſe
pn̄t quoquo modo per viſcera charitatis
dn̄i nr̄i Jeſu Chr̄i inuitantes ⁊ exhortātes.
Quatenus pro pace eccleſie: ⁊ oīum chr̄ia-
norꝝ. Et perſonalr̄, vel ſi perſonalr̄ non pn̄t
per ſolēnes eorꝝ oratores cōgruo tp̄e conci-
lio debeant intereſſe: vt ſic congregata fide-
lium multitudine copioſa. Ea que in dicto
concilio agēda incūbunt deo auctore ⁊ ad-
iutore ſalubriter ordinent̄. Nulli ergo omni-
no hominum ⁊c. Dat̄ laud̄. v. Jdus De-
cembris pontificatus nr̄i anno quinto ⁊c.

¶ Aut ⁊ ſcd̄o papa cōuocat cõciliū nō per
ſeipſum ſed per eius Legatum ad hoc ſpāle
mandatum h̄ntem, ⁊ tunc idem Legatus
oēs modos ⁊ formas de qbus ſ̄. ſeruare po
terit: ſed in citatiōibus ſuis quõcunqꝫ aut
qualitercunqꝫ citet inſerere ds l̄ras faculta-
tis ſue in citatorio: prout dr̄ in. c. ꝑterea. de
dila. ⁊ in. c. cum in iure. de offi. deleg. Quia
niſi de poteſtate ſua ↄſtaret: prelati: pricipes:
clerici, ⁊ alij chr̄iani non tenerent̄ ei crede-
re, et ſi eſſet legatus de latere. Quis. n. alias
legato Cardinali ſe legatum eſſe aſſerenti
in alijs negocijs credi forte deberet, tn̄ cum
iſta concilij ↄuocatio ſit de ſpāliter reſerua
tis pape in ſignum particularis priuilegij,
in his non credit̄ cuiq̄ꝫ ꝙ talem habeat fa-
cultatem niſi probet: ꝓut ſ̄. late deduximus
in ti. quis ↄcilium ↄuocare poſſit: vbi vide.
¶ Aut ⁊ tertio, papa recuſante velle cōuo-
care, vel forte de medio ſublato, aut hereti-
co vel ſciſmatico exiſtente, concilium p col-
legium Cardinalium: vel inferiores prela-
tos conuocatur. Et tunc ſatis dubitari dr̄
que aut q̄lis debeat eē ↄuocationis forma.
Et qui modus ſeruandus ſit: ſed capiendo
caſum minus dubium dici poſſet: ꝙ ſi oēs
Cardinales collegialiter ↄcordes eſſent: et
papam interpellaſſent: vt ↄcilium ↄuocare
deberet pp̄ imminent̄ neceſſitatem. Jpſe
vero vti hereticus: ſciſmaticus: vel aliter no
torie et incorrigibiliter criminoſus: tanq̄ꝫ
ſibi ↄſcius illud congregare recuſaſſet. Et
ꝓpea dictum Cardinalium collegium ab eo
diſceſſiſſet: tunc collegium ꝑdictus: et iuriſ-
dictionaliter. Prelatos oēs ad conciliū cō-
uocare ⁊ in forma citare poterit, modis oī-
bus de qbus ſ̄. Et rō eē poſſet: ꝙ papa mor
tuo: vel inutili exiſtente iuriſdictio papalis
ad collegium Cardinaliū deuoluit̄. Et ipſi
Cardinales: ſede vacante. Ardua quecūqꝫ
in eccleſia dei occurrentia expedire pn̄t: vt ē
tex. formalis et apertus in. c. vbi piculum.
de elec. in. vj. Et quo ad ꝓpoſitum nr̄m dr̄
etiam tex. in. c. ſiquis pecunia. lxxix. di. vbi
dr̄ ꝙ papa apoſtatico exiſtente Cardinales
cum clero et alijs catholicis vel in vrbe vel
extra vrbem pn̄t ↄuenire: et illū a ſede apo-
ſtolica eijcere: ac alium eligere ⁊c. Cum igit̄
hec a iure ↄceſſa fuerint Cardinalibus. Er
go et oīa illa per que ad illud pueniri opꝫ:
et ſine qbus expediri non poſſent: de of. de
le. preterea. cum ſi. Sed illa que incumbunt
concilio, expediri non pn̄t ſine deliberatiōe
et ↄſenſu

et ꝯſenſu ac conuocatione prelatoꝝ, princi-
pum et alioꝝ chriſti fidelium conuenire de
bentium:ergo etc. Pro qbus faciunt et vi-
denda ſunt, que ſ. dicta ſuere:in ti. Quis cõ
cilium conuocare poſſit etc.

¶ Aut et quarto concilium ꝯuocandũ eſt:
ab aliqbus tñ Cardinalibus patriarchis:
Archiepĩs vel Epiſcopis:eis fauẽtibus im
peratore:Regibus ac principibus nõnullis
chrianis:ex eo forte ꝙ papa exiſtente hereti-
co:ſciſmatico:vel notorie et icorrigibiliter
delinquente:dicti Cardinales: patriarche,
et prelati alij ab eius obediẽtia diſceſſerũt:
et cõicato conſilio cum prefatis principibus
chrianis concilio oĩno opus eẽ determina
uerunt. Et ppea ipſum ſe gerẽtem pro Ro.
pontifice:ſepius et humiliter interpellaue-
runt:vt concilium vle conuocare vellet: p
tali hereſi vel tali errore ſopiendo et extin-
guendo. Et cum papa pertinaciter negaret
opus eẽ concilio:ſeqꝫ nullo pacto illud con-
gregare velle:aut ꝙ ab alijs congregaret̃ p
mittere:aſſereret:ſubinde collegium alioꝝ
Cardinalium ſimiliter interpellarũt et re-
quiſierunt:vt in defectum pape illud cõgre
gare deberet,et cum collegiũ hoc facere nõ
auderet:ſeu recuſaret vel negligeret:ipſi car
dinales:Patriarche et prelati cum auxilio
dictoꝝ principum:ad locũ pro concilio als
deputatum conuenientes alios Cardina-
les:patriarchas, Metropolitanos:Epiſco-
pos:prelatos:et principes:ad concilium vle
conuocare ſtatuerunt:et tunc qꝛ tales prela
ti, vel ẽt Imperator:Reges:et principes ali
qui chriani cum illis non habent iuriſdi-
ctiones vlem in alios Cardinales:Epiſco-
pos:et prelatos. Ideo non pñt neqꝫ debẽt:
in forma citationis vel monitorij, aut edi-
cti iuriſdictionalis citare. Sed poſteaq̃ ad
locum pro concilio celebrando deſtinatum
conuenere:vt prefert̃ lr̃as ſcribere debent:
Imperatori:Regibus:prĩcipibusqꝫ et vni-
uerſitatibus chrianis, necnon patriarchis:
primatibus: Archiepiſcopis:et Epiſcopis
alijs:ſub iſta forma. vz. miſeratione diuina:
epiſcopi:presbyteri: Diaconi: Cardinales:
patriarche:Archiepiſcopi: epiſcopi:Abba-
tes, et prelati in tali loco:in chri noie cõgre-
gati: vniuerſis et ſingulis etc. Eiſqꝫ chari-
tatiue et fraterne ſignificabũt: ꝙ cum talis
hereſis:ſciſma:vel manifeſtum et incorrigi
bile delictum eccleſie vlem ſtatum pertur-
baret, decoloraret:ꝛ confunderet: Zelus fi-
dei ꝛ domus dei comedit eos. Et ꝙ ppea
aĩaduertentes ꝙ niſi vlis concilij grauitas
ꝛ inuiolabilis auctoritas opportunis reme
dijs hijs contagioſis morbis in dies p vni
uerſum orbem proſerpentibus occurreret̃:
facillime eccleſia dei in euidẽti periclitatio-
nis periculo ꝯſtituta videbat̃. S.D.N. Pa
pam p:ꝛ deinde ſacrum Cardinalium col
legium in eius defectum humiliter rogarũt:
ac ſepius interpellarunt:vt dcm̃ concilium
ex cauſis p̃dictis conuocare vellent: qd̓ qui
dem ptinaciter facere recuſarunt: ſeu ẽt ha-
ctenus neglexerũt:prout ꝛ de pñti recuſant:
negligunt:ꝛ q̃ntum in eis eſt impediũt. Ne
ab alijs conuocet̃:lꝫ indebite:ꝛ cum euiden
ti periculo ſubuerſionis totius eccleſie dei.
Et hinc eſt ꝙ ipſi ardenti quodam diuini
ſpũs feruore ꝯcitati aſſiſtentibus chrianiſſi
mis: Impatore ac talibus Regibus ꝛ prin
cipibus:ſublatꝫ ꝓſus oĩ odio:timore:amo-
re:ꝛ humana grã:eoꝝ ꝛ oĩum xp̃i fidelium
vniuerſitatem in viſceribus charitatis Je
ſu xp̃i dñi nr̃i:qui eccleſiam ꝛ imaculatam
ſponſam ſuam:de qua nunc agit̃:p̃cioſo ſuo
ſanguine redemit. Rogant:obſecrant:ꝛ ob
teſtant̃:vt de opportuno concilij gñalis re-
medio. Sine quo hmõi hereſes:ſciſmata:ꝛ
peſſimi errores extirpari nõ pñt. Deo bene
adiuuante:cogitare ꝓuidere:ſecumqꝫ ad ta
lem locum tali die vna cũ oĩbus epĩs, Ab-
batibus:prelatis:ꝛ alijs chri fidelibus eoꝝ
iuriſdictiõi ſubiectis. Quoꝝ intereſt ꝛ ad
quos ſpectat:adeſſe ꝛ ꝯuenire velint: qꝛ oĩ-
no cum ipſis ſeu cum his qui ꝯuenire cura-
uerint. Conciliũ incohare:ꝛ ſpũ ſcõ coope-
rante ꝓſequi intendunt. Que forma q̃ad ti-
tulum ꝛ inſcriptionem colligi poteſt ex ge-
ſtis concilij Conſtantieñ. ſeſſione. xxij. vbi
ſunt lr̃e talr̃ congregatoꝝ ad Regem Ara-
gonum ꝛc. Hanc ẽt premonitionẽ:intima-
tionem:ꝛ cõuocationem facere poſſet Im-
perator cum aliquibus Regibus ꝛ Princi
pibus ſm id qd̓ le. ꝛ no. xvij. di §. hinc etiã:
iuncta glo. in ver. p̃cepiſſet. Cum igit̃ conci
lium conuocantes non hñt iuriſdictiones
vel auctoritatem cõpulſiuas in cõuocãdos:
non debẽt iuriſdictionalr̃ citare:ſed p vias
intimationis:Requiſitionis ꝛ Admonitio-
nis ꝓcedere:iuxta no. extra de elec. cum no
bis. olim. ꝛ in l. denunciaſſe. vſi. quid ergo.
ff. de adult. ꝛ in l. ſi fundum. C. de rei vendi.
ꝛ in cle. cãm. de elec. Et debent talr̃ conuo-
cantes inſerere in eoꝝ Requiſitione: Intima

tione:vel ꝓteſtatione ꝑdicta cauſas. Quare
concilium neceſſario conuocãdum ſit. Pu
ta q duo cõtendunt de papatu:ꝛ veſtis do
mini inconſutilis ſcindi ꝛ diuidi vr:cũ vli
eccleſie perturbatione ꝛ periculo.lxxix.di.ſi
duo.ꝛ.c.ſiquis pecunia.vel q papa eſt here
ticus ꝛ non tollerandus.xl.di. ſi papa.cũ ſi.
¶ Et debent etiam reddere cãm conuoca
tionis ſue:vt diximus: Et qua re ipſi inti
mant ꝛ denunciant aliis concilium cũ ad
eos principalr non ſpectet conuocare conci
lium:ſed ad papam ꝛ Cardinales. Allegã
do.ſ.q papa ꝛ Cardinales:reqſiti ꝛ inter
pellati hoc facere recuſant vel negligũt ꝛ ꝓ
craſtinant ſine cã aliqua legitima:ſeu q pa
pa eſt terribilis ꝛ ſeuire ac perſequi cõſue
uit eos qui de concilio verbum facere ꝑſu
munt. Et q lʒ cauſe pp quas concilium ne
ceſſario conuocandum eſt:ſint notorie. Tñ
ipſi non fuerunt auſi coram eo hoc regrere
vel ꝓteſtari. Sed q pro vli conſeruatiõe fi
dei catholice ꝛ eccleſie ſancte dei recedendo
ab eo ꝛ eius obediẽtia ex dictis cauſis hoc
fecerunt:coram honeſtis perſonis ꝓcurãdo
q deduceret ad eius noticiam. Sicut in ſi
mili dicimus de eo qui coraʒ iudice appel
lare non audet:q de hoc ꝓteſtari ſatis eſt
in tpe.C.de his qui.pp me.iudi. non appel.
l.ſi. Intelligendo tñ q talis iudex in appel
lantes ſeuire conſueuerit.vt no. Bar.in.l.
de pupillo.§.ſiquis ꝑtori.ff.de ope.no.nunci.
Et hoc idem forte dici ꝛ allegari poſſet:vbi
papa ſimulando ſe velle cõuocare conciliũ:
conuocaret prelatos ad locum non tutum:
vbi pro libito ſeuire poſſet in eos qui con
uenirent:et ſuis nequitiis ꝛ peruerſis erro
ribus acgeſcere nollent:pro quo facit tex.et
no.in.c.ſi.de appel. Que fortius ꝓcedunt:ſi
cauſe pp quas concilium conuocaret:eſſent
notorie. Puta ſi papa eẽt notorie hereticus
vel ſciſmaticus vel alias inhabilis et inca
pax:q ſola allegatio ſufficeret:extra de coha
bi.cle.et mulie.veſtra.cum his que no ibi.
et in.l.ſi adulterium cum inceſtu.§.ides pol
lioni.ff.ad.l.iul.de adult. ¶ Secus ſi cãe pp
quas concilium cõuocaret eẽnt occulte. Qꝛ
tunc non ſolum debẽt allegari:ſed intima
ri et denunciari vt.ʒ. Et copia dicte intima
tionis et reqſitionis facte Pape et collegio
Cardinalium dʒ his qbus concilium inti
mat:tranſmitti.ar.cle.cãm.de elec.et eoꝝ
que no.ibi.vel ſaltem denunciari dʒ:q lʒ ſi
bi pp eius terribilitatem nõ intimauerint:

q tñ de hoc coram honeſtis perſonis ꝓte
ſtati ſunt.ar.d.c.ſi.de appel. Et forte bonum
eẽt q de cauſis pp quas concilium conuo
cat. Puta de hereſi pape:vel de eius incor
rigibilibus erroribus. De eius ſeuitia i eos
qui de ꝯcilio loquunt:ꝛ de ſilibus:q trãſie
runt in alios ptãtes conuocandi vel i timã
di concilium: haberent alique ꝓbationes
vel atteſtationes proboꝝ viroꝝ, vt aliis cõ
ſtare poſſet de veritate. Et tales intimãtes
odio:paſſiõe:inuidia: vel perſecutione aut
humana gra non moueri. ar. eoꝝ que not.
Bar.in.l.non ſolum.§.morte.vſi. ¶ Tertio
ꝑncipalr.in.viij.col.ff.de no.ope.nun. Ubi
dicit q qñ ſit ꝓteſtatio alicui de eo qd ipſe
de iure facere tenet. Si factum de quo pro
teſtat:non poſſet ita de facili deduci ad no
ticiam eius:q tunc dʒ hoc atteſtari facere ꝑ
tales perſonas qbus merito credi dʒ. Alis
aũt talis ꝓteſtatio:non conſtitueret eũ: cui
proteſtat vel denunciat:in mora. ¶ Quia
tũc demum mora ꝯmit:qñ quis ſcit vel ſci
re dʒ ꝛc.vt in.l.qd te.ff.ſi cer.peta. vbi tex.B.
innuit. Si.n.ꝓbabilr quis non credit non
eſt ei imputandum:donec certioret.ff.depo
ſi.l.ſi inficiat.cum ſi. ¶ Dubium tñ eẽ con
ſueuit. An illi qbus ſiunt hmõi intimatio
nes:denunciationes:ſeu reqſitiones:denun
ciantibus et intimantibus credere et pare
re teneant. Et circa hoc aſſumẽdo que no.
Bar.in.d.l.non ſolum.§.morte.in. viij.col.
ff.de no.ope.nun.circa ꝓteſtationem incita
toriam. Dũ dicit q qñ ſit ꝓteſtatio: vt qs
faciat ea ad que ẽ de iure obligatus ex facto
ſuo. Huiuſmodi ꝓteſtatio,denunciatio:vel
requiſitio ſi pendet ex euentu alicuius ꝯdõ
nis vel alterius facti extrinſeci: fieri debet
cum exꝑſſione ꝛ notificatiõe illius facti ad
hoc vt ille reddat certus. ¶ Prout dr de
venditore alicuius rei:qui ꝓmiſit litem ſu
ſcipere in ſe:ſi ſuper ea moueret controuer
ſia:cui cum lis denunciat mota oſtendi dʒ
citatio et libellus in forma auctentica: et co
pia eidem tradi: ad hoc vt cõmittat et ille
conſtituat in mora:ac penam,ſi qua apppoſi
ta eſt:incurrat.ff.de reg.iur.qui in alterius.
Ubi eſt bona gl.in eo qd dicit de fideiuſſo
re quem conſtat teneri ex oblĩone ſua imple
ta per factus alterius: facit optime.C.de bo.
aucto.iudi.poſſi.l.ſi.§.i.ibi.ſuum debitũ cer
tum faciunt.et ſm eundem Bar. vana eſt
gloſatoꝝ et alioꝝ heſitatio. Iungẽ.ſ.in ſili
bus denunciari debeat ſcienti:q in his nõ
ſufficit

ſufficit ſola notificatio ꝛ certioꝛatio: ſed re-
quirit̃ et incitatio que abſq; denunciatiõe
non ſit ſm ipſm: qui refert ſe ad dicta ꝑ eũ
in l. denunciaſſe. ff. de adul. Et de hoc nõ vr̃
dubitañ. Pꝛo quo ſm Alexã. ibi. vr̃ caſus
in l. ſi rem §. ſi. ff. de euic. ꝛ in l. qui abſentes.
ꝛ ibi Bar. Bal. ꝛ Angelus ff. de ꝓcura. Et
iſtud eſt veꝝ ſm eum: qcquid dixerit glo. ꝛ
.d. Joan. de imo. in l. ij §. voluntatis ff. ſolu.
matri. Per que inferendo ad qõnẽ ꝑdictã.
ex hac Theoꝛica Bart. ꝛ doct. concludeñ.
¶ Videt̃ ꝙ cum quilibet eṕs in ꝓmotiõe
ꝛ conſecratione ſua iuret: ſeq; aſtringat: de
eundo ad ſynodum: quotieſcunq; vocatus
fuerit: ſimplr̃ ꝛ abſolute: extra de iureiurã.
Ego. n. ꝛ ſic facto ſuo ad hoc teneat̃ de iure.
Adeo ꝙ niſi veniret: qñ talr̃ regrit̃, quiſq;
concilium legitime conuocaret. Cauſa ma-
xime rõnabili ꝛ neceſſaria ſubſiſtente. Cre-
derem ipſm ꝓculdubio non ſolum in moꝛa
conſtitui: ſed periurium incidere: ac per cõ
ciliũ puniri poſſe, ꝓut. ĩ. ſuo loco latius oſtẽ
demus. Et moueoꝛ ex gñalitate. tex. in. d. c.
Ego. n. de iureiurã. vbi foꝛmalr̃ dr̃: vocatus
ad ſynodum veniam, niſi ĩpeditus fuero
canonica ĩpeditione: ꝛ non diſtinguit. tex.
a quo vocet̃: ꝛ ꝓpea vr̃ ꝙ a quocunq; legiti
me vocet̃ virtute dicti iuramenti teneat̃.
Pꝛeſertim ꝙ iſta talis vocatio ꝛ ĩtimatio
nõ põt dici vana aut priuata cui fides adhi
beri non debeat: maxime ſi ſit vallata dcis
remedijs ꝛ approbationibus ꝛ emanat a
a grauibus ꝛ ꝓſtãtibus viris. Videt̃. n. qdã
quaſi monitio: Jntimatio: ꝛ citatio iudicia
lis in defectum iudicis oꝛdinarij, que quo
ad effectum: eundem vigoꝛem hr̃e dr̃ quem
habuiſſet citatio ipſa iuriſdictionalis: ſtan
tibus ꝓmiſſis: ſicut in ſili dicimus de appel
latione interpoſita coꝛam honeſtis ꝑſonis
per tex. ꝛ no. in. d. c. ſi. de appel. ¶ Nec iſto
quidem caſu neceſſaria vr̃ eẽ ꝓbatio cauſe:
ſed ſufficit ꝙ cauſa vera: legitima: ꝛ veriſimi-
lis alleget̃: vt dr̃ in. d. c. ſi. ꝛ in l. ꝺ pupillo §.
ſiquis ipſi ꝓetoꝛi. ff. de ope. no. nun. Unde
ex quo iſtud in defectum iudicis fieri ꝯſtat
ex quo allegat̃ cã legitima rõnabilis ꝛ va
aut ſaltem veriſimilis. Ex quo agit̃ de obſo-
ne illius cui intimat̃ facto ſuo, ſi eṕs vel pre
latus non moueret̃ ad credẽdum intimãti-
bus ꝛ vocantibus ad ſynodum: vel ſaltẽ ad
indagãdam veritatẽ ꝓmiſſoꝝ. Neſcio quõ
euitare poſſet periurium: cum hec ſcire de-
buerit: ſeu ſaltem indagando potuerit: que

paria ſunt: vt no. gl. ꝛ doc. i. l. qð te. ff. ſi cer-
peta. ¶ Poſſet etiã foꝛte attẽtari: ꝙ ſi Pa-
triarche: Pꝛimates, ꝛ Archiepi. Modo ꝓ-
miſſo inuitati ꝛ requiſiti foꝛent: ꝙ cõs ſuos
epõs ſuffraganeos: Abbates, ꝛ Pꝛelatos.
Ac alios principes: clericos ꝛ laycos in eo-
rum ꝓuincijs exiſtẽtes. Et qui ad conciliũ
conuenire tenerent̃ ꝛ intereſſe deberent: ci-
tare ꝛ ꝯuocare deberẽt pro tali die ad tales
locũ ꝛc. ꝙ ſi ipſi patriarche primates ꝛ Ar
chiepi hoc non facerent: vel per citationes
ſeu monitiões particulares: vel per edicta
aut ꝓclamata ꝯſtituerent̃ in moꝛa iux̃. not.
in. c. cum ĩ tua. qui. matri. accu. poſ. ꝛ in l. ſi
eo tpe. C. de remiſ. pigno. ꝛ clare ꝑdicta ꝓba
ri vident̃ in. c. ꝓp eccliaſticas. xviij. di. Jbi.
Admoneant aũt cõꝓuinciales epõs, hij
qui ĩ amplioꝛibus ciuitatibus. i. Metropo
litanis degũt. ꝛ c. ſeq. ¶ Et pro ꝯfirmatiõe
ꝛ approbatione oĩum induci pñt que le. ꝛ
no. in. c. i. de maioꝛi. ꝛ obe. Ubi cõiter dr̃: ꝙ
Moꝛtuo vel alr̃ impedito prepoſito Deca-
no: vel Abbate: aut alio quocunq; noĩe cen
ſeat̃. Ad quẽ de iure vel de cõſuetudine ſpe
ctabat ꝯuocare caplꝫ eccliе. Jlle qui eſt ma-
ioꝛis dignitatis in dicta eccliа: vel qui eſt
maioꝛ oꝛdine aut receptõe vocare dꝫ caplꝫ.
Alijq; oẽs debent ei intendere: facit. ff. de ſi.
inſtru. l. vlti. C. de offi. ꝓfec. ꝓto. l. i. ꝛ. ij. C. de of
fi. magri. l. nemo. ff. ꝺ albo ſcribẽdo. l. i. xciij.
di. a ſubdiacono. ꝛ. xvij. di. c. ſi. Qui tex. op-
time facit. Dum dicit ꝙ epi ſm oꝛdinatio-
num ſuaꝝ tṗs ſiue in conſedendo in conci-
lio: ſiue ad ſubſcribendum vel in qualibet
alia re ſua attẽdere loca decernit. Pꝛo qui-
bus et eſt opi. Jnno. ꝛ alioꝝ. in. c. ij. de no.
ope. nunci. ¶ Dicit tñ Abb. Panoꝛ. in. d.
c. i. de maio. ꝛ obe. ꝙ lꝫ alij de vniuerſitate
tunc ad talem ꝯgregationem venire teneã
tur: ſm Jnno. vbi. ſ. ꝙ tñ ille ꝯuocans non
exercebit iuriſdictionem in alios: niſi hoc
habeat ꝯſuetudo: vnde punire non poterit
nõ veniẽtes: neq; facere poterit ꝯctus: neq;
agere noĩe eccliе. Quia per iſtam prioꝛitatẽ
non eſt ꝓlatus eccliе: ſed hꝫ iſtam maioꝛita
tem in preeminentijs ꝛ in iſtis maioꝛitati
bus. Habebit tñ vocatio per iſtũ facta hũc
effectum: ꝙ ꝑtãs ꝛ vniuerſitatis reſidebit
penes venientes: ꝛ ſic facit abſentes ꝯtuma
ces. Que procedũt ſm eum niſi in collegio
ſit alius: ad quem de iure vel conſuetudine
ſpectat conuocatio. Que benefaciunt ad ea
que. ſ. dixi. circa hunc quartum articulum.

Et ꝑpterea ſubdit idem Abb.panoꝛ. ꝙ hec dicta. Inno.bene notāda ſunt,q2 vbi opus eſt congregare collegium:poterit oꝛdinari9 vel delegatus in cā compellere iſtum ad quem ſpectat congregatio collegij: vt illud congreget. Pꝛo quo eſt glo.no.in.c.ſi caplo. de concer. ꝓben.lib.vj.in ver.factā. ¶ Per que dicta ego inferebam in caſu nr̄o: ꝙ qn̄ concilium congregandum foꝛet per inferioꝛes:ꝙ foꝛte Patriarche:Pꝛimates:Archiepiſcopi:ꝛ hmōi maioꝛes pꝛelati,vel eoꝝ aliqui:ſaltem dignitate ꝓcellētes:vt ſunt quatuoꝛ Patriarche pꝛincipales. De qbus i.c. antiqua.de pꝛiuile.xxij.di.c.ſi.c.ſacroſancta. c.conſtantinopolitana.et.c.renouantes. De quoꝝ auctoꝛitate. Nos q3 late ſcripſimus in libello nr̄o:de ꝓſtātia Patriarchali: quē pauloante edidimus. Poſſent ꝛ deberent: pꝛecedere alios pꝛelatos in hmōi conuocationibus concilij quodam iure deuolutionis cum poſt Papam pꝛimus locum in eccleſia dei teneant:per iura ꝓdicta:et ſic Papa recuſante vel negligente ad eos tanquā ad digníoꝛes et maioꝛes hmōi poteſtas foꝛte deuolui dēret ꝑ iura et doctrinas Inn. ꝛ alioꝝ de qbus ſ̄.Et hec qdē q̄ad ipſius cōcilij gn̄alē cōuocationem dcā ſufficiant ꝛc. ¶ Alr̄ aūt ꝓcedēdum: et alia foꝛma ſeruāda eſt:vbi concilium rite cōgregatū: vel ex officio:vel ad alterius inſtantiā:citare vellet aliquos vt venirent rn̄ſuri de hereſi:vel alijs criminibus: vel grauioꝛibus cauſis: que in concilio expediri conſueuerunt. Tūc enim qn̄ concilium eſſet iam congregatum Papa abſente vel deficiente: et ipſe Papa vel alij citandi foꝛent: ſeruari poſſet foꝛma: quā ſeruauit conciliū Conſtātiēſe in ſeſſione.xxiiij.citando Petrum de Luna:Bn̄dictum in ſua obediētia nuncupatum hmōi ſub tenoꝛe.v3. ſacroſancta gn̄alis ſynodus Conſtantien̄.in ſpū ſcō legitime congregata vniuerſis et ſingulis ꝛc.De qbus ēt foꝛmis verbum fecimus.ſ.in ti. Qui et q̄t pꝛelati regrant̄ ad legitimum concilium cōſtituen̄. vſ̄.ſi vō.terminus nullus etc. qͦ ſi in concilio papa adeſſet:et aliquis citaret̄ vel vocaret̄:deberet ei ꝓfigi dilatio competens ad comparen̄. Et tunc ſeruanda erit foꝛma tradita.v.q.ij.c.i.vbi foꝛmalr̄ dicit̄ vocatio ad ſynodum iux̄. decreta patrum canonica eius qui impetit̄ rōnabilibus ſcriptis per ſpacium fieri d3 congruum atq3 canonicū: q2 niſi canonice vocatus fuerit,ſuo tp̄e et canonica oꝛdinatione:l3 venerit ad conuētus quacunq3 neceſſitate: niſi ſponte voluerit: nullatenus rn̄debit ſuis inſidiatoꝛibus. De quo etiam hr̄ in glo.ibi.et in.c.ſeq. Et talis quidem citatio iuriſdictionalis fieri d3 nomine pape:de appꝛobatione et conſenſu cōcilij:ſi papa pſonalr̄ concilio ꝓſideret:alſ āt Papa abſente fieri d3 ſub noīe concilij, vt colligit̄ ex geſtis Conſtantien̄. concilij.ſexta ſeſſione: vbi eſt citatio hmōi ſub tenoꝛe cōcepta. ¶ Sacroſancta ſynodus gn̄ale cōcilium Conſtantien̄.faciēs. In ſpū ſcō fideliter congregata vlem eccliam militantem repn̄tans Hieronymum de Pꝛaga: qui ſe magim in artibus plimoꝝ ſtudioꝝ foꝛe ſcribit ꝛ ꝓtendit:que recta ſunt ad ſobꝛietates ꝛ non amplius ſapere q̄3 opꝫ. Scriptū qdam tanq̄3 ex tui perſona affixum in poꝛta ecclie ciuitatis Conſtantien̄.alias die dn̄ica qua cantabat̄ in ecclia dei : quaſi mō geniti ad nr̄am noticiam noueris ꝑueniſſe. In quo tuis obtrectationibus crimina erroꝛis ꝛ hereſis tibi obijcientibus te aſſeris publice rn̄ſuꝝ. De qbus apͦ nos multiplr̄ infamatus exiſtis:ꝛ pꝛeſertim de doctrina Jo. Wiclef. Nec non alijs doctrinis fidei catholice obuiantibus,dūmodo ad veniendum tibi ſaluus conductus ꝓbeat̄. Et ꝙ noſtra pꝛincipalius itereſt capere vulpeculas vineam dn̄i ſabaoth conantes demoliri:idcirco perſonam tuam tāq̄3 de multoꝝ erroꝛum doctrina temeraria aſſertiōe ſuſpectā, ꝛ multiplr̄ diffamatā euocamus ꝛ citamus pn̄tium ſub tenoꝛe:quatenus.ī.terminū.xv. dieꝝ a dat̄ pn̄tium computandoꝝ. Quoꝝ .xv.dieꝝ:quinq3 ꝑ ꝓ:quinq3 pꝛo ſcdō:ꝛ reliquos quinq3 dies pꝛo tertio ꝛ ꝑemptoꝛio termino ac monitione canonica tibi ꝓfigimus ꝛ aſſignamus:in publica ſeſſione huius ſacri concilij:ſi ipſo die ſeſſio fuerit celebꝛata:alias pꝛima die ſequenti qua ſeſſionē eſſe ꝯtigerit compeas ſm̄ tenoꝛez dicti tui ſcripti rn̄ſurus ad ea que tibi aliqs vel aliqui in cā fidei voluerint obiicere. Recepturus ꝛ facturus in oībus iuſticie cōplementum:ad qͦ a violentia(iuſtitia ſemper ſalua)cēm ſaluum ꝯductum nr̄m:q̄3tum i nobis eſt:ꝛ fides exigit oꝛthodoxa tenoꝛe pn̄tium offerimus:ꝛ ēt plenius aſſignamus certificantes te ꝙ ſiue in dicto termino cōpareas:ſiue non:cōtra te nihilominus:per ip3 ſacrum concilium:vel eius cōmiſſarium ſeu cōmiſſarios: lapſo termīo ſupꝛadicto: pꝛocedetur

cedetur. Tua contumacia in aliquo nõ obſtante. Datꝫ Conſtantie in ſeſſione concilij generalis. die. xvij. Menſis Aprilis. Sub ſigillis Preſidentium quatuoꝛ nationũ ꝛc. Si vero Papa vel Antipapa citandus foret: put ꝯtigit pape Jo. xxiij. Qui poſteaq̃ꝫ concilium cõgregaſſet ex eo aufugit: habes formam in geſtis ꝑdicti concilij Conſtantieñ. Que incipit. Sacroſancta Conſtantiẽſis ſynodus gñale concilium faciens: ꝛ eccleſiam catholicam repñtans: in ſpũ ſcõ legitime ꝯgregata vniuerſis xp̃i fidelibus vnionem ꝛ pacem eccleſie: ac gaudium ſempiternum. Pridie poſt clandeſtinũ receſſus dñi Jo. Pape. xxiij. ab hac ciuitate Cõſtantiẽ. ꝛ hoc ſacro concilio vnionis ꝛ pacis eccleſie turbatiuum ꝛ impeditiuum: ipſamqꝫ eccleſiam ſcandaliçantem ꝛc. Habes etiam ĩ geſtis eiuſdem concilij Conſtantieñ. aliam citationẽ ꝯ̃ Benedictum. xiij. Sic in ſua obedientia nuncupatum: qui in ſeſſione. xxij. eiuſdem concilij citatus fuit. Et demũ papatu priuatus per ſententiam: qui antea petrus Luna nuncupabaẽ: quas citatiões ibidem videre poteris. Sed de hoc ſatis.

¶ Quot citationes requirantur.

QUeri deinde ſolet: Quot citationes requirãẽ: cum quis ad concilium vocaẽ. Et breuiter concludi ſolet: q̃ vnica tñ citatio: requiſitio vel intimatio neceſſaria ſit iuxta glo. not. in .c. ep̃s metropolitanus. xviij. di. in ver. Regia. per tex. iiij. q. v. c. quiſqꝫ. Et gñalr̃ xcoꝛ. qd̃ dixit Jo. an. per illam glo. ꝛ Abb. pan. poſt eum. in. c. Ego. n. de iureiur. vbi idem Jo. an. in ver. vocatus dicit. q̃ ſufficit vnica vocatio: nec requiriẽ trina: alle. illam gl. quas cõiter oẽs ſequunẽ: eamqꝫ dicit eẽ notabilem. Et dixit Archi. in. c. plebs. lxiij. di. q̃ in citationibus que fiunt ꝓ electionibus ꝛ hmõi negocijs non ſunt neceſſarie tres citationes nec terminus ꝑemptorius: ſed ſtatim q̃ ſunt citati ꝛ lapſum eſt tp̃s: pñtes: ꝛ qui conuenerunt ad terminũ ꝓcedere pñt: extra de ele. qd̃ ſicut §. finaũt: ar. extra de poſtula. ꝓla. bone. il. ij. ¶ Curialius tñ facient pñtes ſm̃ Hoſtien. ſi vſqꝫ in mane diei ſequentis expectabunt: niſi forte expiraret eorum poteſtas eligendi: extra de offi. delega. conſuluit. Ratio ꝟo dicte concluſionis elici põt: ex eo qd̃ ſcribit Panoꝛ. p ꝑmiſſa ĩ. d. c. Ego. n. in. iii. col. in verſi. nota ſcdo. Quia regulr̃ in actibus extraiudicialibus ſufficit vnica req̃ſitio: vt eſt gl. ĩ. d. c. ſi ep̃s. ꝛ ĩ cle. i. de hereti. in ver. requiſierit. Et de hmõi requiſitionibus ꝛ ꝓteſtationibus extraiudicialibus eſt gl. ꝛ ibi no. in. c. cupientes §. qd̃ ſi per viginti. in ver. ꝑpoſita. de elec. in. vj. ꝛ hr̃ per Bart. ꝛ latiſſi. per Alexan. in. l. nõ ſolum §. moꝛte. ff. de no. ope. nun. Facta igiẽ hmõi ꝓteſtatione, intimatione ꝛ requiſitione: niſi talr̃ citati vel req̃ſiti cõpareant: conſtituunẽ in moꝛa: ar. in. l. titia. la. ij. §. vſuras. ff. de leg. ij. ¶ Ubi eſt tex. ſm̃ Bar. q̃ finita cã priuilegij finitum cenſetur priuilegium. Et q̃ ad moram ꝯ̃hẽdam ſufficit vnica interpellatio. Dicunt tñ q̃dam vt Roſellus: in Monarchia ſua: q̃ ſi concilium ꝓcedere vellet vltra imponendo penam non veniẽtibus, q̃ tunc neceſſaria foret trina monitio: vt in. c. i. de pace iuramento firmanda in ſi. ꝛ not. in. c. i. de ſupplen. neg. ꝓla. ꝛ in. l. emilius. ff. de mino. per qd̃ limitaẽ dcã gl. ꝛ qd̃ no. ſ. ¶ Addit Joã. an. poſt Uincen. ꝛ Abb. panoꝛ poſt eũ in. d. c. Ego. n. in ver. vocatus. per illũ tex. q̃ ſi ep̃s videt oẽs alios ep̃os ire ad ſynodum: ſi ipſe non eẽt citatus non tenereẽ ire: nec conſtitueretẽ in mora: ꝑpter verbum vocatus de quo in text. ibi. Intellige tñ niſi in gñe cum oĩbus alijs ep̃is per gñales lr̃as vel per edictum gñale citatus fuiſſet: qd̃ idem eẽt ꝓut ſ. diximus. ¶ Plus dicit Roſellus vbi ſ. q̃ lꝫ ſtatutũ eẽt q̃ de decẽnio in decẽnium conciliũ congregari deberet: prout ſtatutum fuit in concilio Conſtantieñ. Ep̃i nihilominus aduenienté termino dicti decennij non conſtituerentur in moꝛa: lꝫ ad concilium ſe nõ cõgregarent: niſi citarentur ꝑꝑ illud verbum vocatus. Nec obſtat qd̃ le. ꝛ no. in. l. magnã. C. de ꝯ̃hẽ. ꝛ cõmit. ſtip. ꝛ extra de loca. ꝛ cõduc. potuit. vbi notari cõſueuit: q̃ dies termini interpellat ꝓ hoĩe. Quia niſi in decreto vel ſtatuto illo: aliquid vltra ꝓcedendo apponeretur. Puta q̃ abſqꝫ vlteriori citatione vel monitione ad talem diem ꝛ locũ quolibet decẽnio cõuenirent alias q̃ ꝯ̃ eos procederetur ad declarationem periurij ꝛ penaꝝ appoſitaꝝ ꝛc. Iſtud non noceret ꝑꝑ illum tex. in ver. vocatus. ar. eoꝝ. que le. ꝛ no. in. d. c. potuit. ꝛ in. l. ſi. C. de iure emphi. ꝛ xij. q. ij. indigne. ibi. vindictam admonitio precedet: pro quibus faciunt ꝛ adaptari pñt

que dicta fuere ſ.in membro ꝑcedēti de forma vocationis. Ubi apparet ita intellectus ⁊ admiſſum fuiſſe cōſuetudine ⁊ vſu.vt.ſ. ordino vocent̄ epi ⁊ ꝓlati ad concilium:vt pʒ in exemplo ⁊ forma dictaꝝ citationum. Et faciunt ēt que dicta fuere in ti.qui ſint illi q ad ꝯcilium ſpālr aut gnālr vocādi ſunt ⁊c.

¶ Qui ad ꝯciliū gnālr citati ⁊ ire teneāt.

PEr hec:⁊ ea que dicta fuere in.d.ti. Qui ad ꝯcilium vocandi ſint: pʒ qd dicendus ſit: cum explicite querit̄. Qui ⁊ qualr ad conciliuʒ gnālr citati:moniti: vel requiſiti ire teneant̄:qꝛ in gnē dici pōt: ꝙ Cardinales:Patriarche:Primates: Archiepi:Epi:magni Abbates:⁊ Prelati habentes epālem iuriſdictionem mō ꝑmiſſo vocati ire perſonalr tenent̄, niſi canonica ꝑpeditione detenti eſſent. Puta aliquo morbo graui ⁊ ſontico:aut alio ineuitabili impedimēto:alias piurium inciderēt pp. tex. in.d.c.Ego.n.⁊ hoc ſiue gnālr ⁊ in gnē vocati fuerint. Puta dicēdo: vos oēs ⁊ ſingulos Patriarchas,Cardinales:Primates: Archiepos:Epiſcopos: Abbates,⁊ Prelatos quoſcunqʒ ⁊c. Citamus: Requirimus:⁊ Monemus ⁊c. Siue ⁊ fortius vbi ſpāliter ⁊ in ſpecie vocarent̄ dicendo. Uos.d. Patriarcham:Cardinalē:Epm: Abbatem:vel Prelatum talem citamus ⁊c. Facit etiā extra de elec.ſiquis iuſto.⁊ que no. in.c.qꝛ pp eo.ti.⁊.v.q.iij.ſiquis egrotans. Ubi tex.formaliter dicit: ſiquis egrotās fuerit eps,aut aliqua eum grauis neceſſitas detinuerit, ꝓ ſe Legatum ad ſynodum mittat ⁊c. Poſſet tn̄ forte dici diſtinguendo ſm Theoricam que colligit̄ ex dictis Inno. in.c.dilecti.de exceptio.ꝙ aut papa eius legatus: vel alius legitime conuocans concilium in citatione ſua generali dixit: ꝙ oēs Cardinales: Patriarchas: Archiepos: Epos:Abbates: ⁊ alios quoſcunqʒ Reges:Principes:⁊ Xpianos:quoꝝ intererat. Ad concilium venire volentes citabat ⁊c. Et tunc nullius contumacia puniri poſſet:pro quo eſt tex.⁊ q̄ no. in.c.cū in tua.de his qui.matri.accuſa.poſ. Iſti tn̄ ꝯſtituerent̄ in mora:niſi in termino cōparerent:⁊ maxime epi ⁊ prelati:pp iuramentum qd̄ ꝓſtiterunt. Qd̄ qdem ꝯ eos niſi abſoluerent̄:ſemper quōcunqʒ aut qualitercunqʒ vocent̄:inſtare vr̄. Qd̄ fortius ⁊ clarius ꝓcederet ſi in citatione dcm̄ fuiſſet: ꝓut ſemp dici ꝯſueuit:ꝙ citabat oēs venire debentes:aut in citatorio vel monitorio adiecta fuit pena,⁊ expſſe fuerunt ꝑſone ſaltem in cōfuſo implicite ⁊ in gnē. Puta oēs ⁊ ſinguli patriarche:Cardinales:primates: Archiepi,Epi:Abbates ⁊c. Et tunc nō cōuenientes,legitimo impedimento ceſſante: contumaces efficiunt̄:in mora ꝯſtituunt̄,⁊ puniri poterunt:ꝓut.ſ.in loco ſuo dicetur: ⁊ hr̄.xviij.di.non opʒ.in.c.peruenit.in.c.ſiquis epoꝝ.⁊ i.c.ſiqs metropolitanus.⁊ alibi ſepe. Non tn̄ excuſarentur ex quolibet leui impedimēto: put no.in.d.c.placuit.⁊ in .c.ſiquis metropolitanus. Ubi nō excuſantur niſi pro graui īfirmitate:vel ꝓ ꝑceptione Regia,faciunt no.in.l.queſitum.ff.de re.iudi. ¶ Que aūt ſint legitime cāe ad excuſan̄.vltra illas quas no.glo. in.d.c.placuit. xviij.diſt.⁊ in.c.ſiquis iuſto.de elec. lib.vj. Qruis tn̄ glo. in.d.c.ſiquis iuſto in ver.iuſto.dicat iſtud relinquen̄. eē arbitrio iudicis. Nec ſm eas numerari pn̄t exempla: tn̄ pl'a hn̄r:⁊ quaſi oīa numerantur in.l.ij.ff.ſi quis cau.in.c.hij. de qbus.de con. di.iiij.⁊ in.c.diſcipulos.de con.di.v. ¶ Nec minus q̄ꝫ ꝓlati.tenentur oēs Reges Principes:⁊ alij quicunqʒ chriſticole cuiuſcunqʒ ſtatus: gradus:ordinis:vel ꝯdōnis exiſtant, ſi vocentur a concilio tam in cā fidei q̄ꝫ in alijs quibuſcunqʒ cauſis ad concilium ſpectantibus:etiam ꝯ eos tractandis:vel ſi vocarentur ex eo ꝙ docti ⁊ ſublimis ſcie viri eēnt: vt eoꝝ conſilia haberentur ꝑſonaliter ⁊ nō per interpoſitas ꝑſonas:ſaluo legitimo impedimento:ad concilium ꝓficiſci tenentur: vt ꝓbatur.xviij.di.c.ſi.⁊ de iura.calū.c.pe. ⁊ de dila.c.vlti.et vtrobiqʒ per ſcribentes, facit in ar.tex. in.l.inter artifices.ff.de ſolu. Et quoad ſm optime facit tex. in.c.vt commiſſi de hereti.lib.vj.cum his que ibi not. per ſcribentes. Qd̄ ſi predicti cōparere recuſarent vel negligerent:ꝯ eos per cenſuras et penas procedi poſſet. Quatenus tn̄ vocati eſſent vel in gnē vel in ſpecie: qꝛ aliter puniri non poſſent:vt.ſ.dixi:q̄ꝫtūcunqʒ conciliū ꝯgregaretur:per tex.et no. in.d.c.ego.n. ¶ Sufficit tn̄ vt dixi gnālis vocatio. Puta citando oēs Patriarchas : Archiepos: Epos:Abbates:Clericos ⁊c. ¶ Quando aūt conuenire haberent ad dcām citationē vniuerſitates: capl'a eccliaꝝ cathedralium et hmōi eccliaꝝ Rectores ⁊c. Non oēs canonici:et alij

ci:et alij de vniuerſitate d̄berent cõuenire. Sed ſufficeret mittere eoꝝ nuncios et procuratores:q2 alias iſtud eſſet ſpoliare eccliãs ſeruitoribus et debitis eaꝝ obſequijs: pro quo facit tex.i.c.ſi.de his q̄ ſi.a ꝓla.et no.i.c. ſi.xviij.di.Et q̄ ad reges principes vel prelatos alios facit tex.in.c.ad ap̄lice.de re.iudi. lib.vj.Si tñ ex aliqua cauſa ſpãliter vocarẽtur oẽs tũc ꝓficiſci tenerẽtur: nõ hito reſpectu ꝑdcõ pp maius bonũ,ſeu pp iuſtitiã exequẽdã vel cãs aliquã crĩalẽ: vel pp doctrine excellentiam:q2 eoꝝ forte cõſilijs opus eẽt vt no.in.c.ſi.de dila.et i.c.vt cõmiſſi. de hereti.lib.vj. Alias aũt non cõpellerentur venire:etiam ſi a papa vocarẽtur pp eoꝝ cãs que in concilio agerentur: ſed ſatis eſſet ꝙ procuratores mitterent:extra de ꝓcura.q̄relam.no.in.d.c.ſi.de dila.in.c pe.de iura.calum.et in.l.i.§.vſus.ff.de procura. cum ſi.

¶ Qui Procuratores vel locatenentes ad concilium mittere poſſint.

CUm aũt queritur: Qui ad cõcilium vocati Procuratores vel locatenentes eoꝝ noĩbus et vice mittere poſſint. Generaliter dici põt ꝙ oẽs:qui ad concilium ꝓficiſci tenentur ꝑſonaliter ſi pñt:et canonica ceſſante ĩpeditione:intereſſe debent. Alias aũt ſtante legitimo impedimento:eoꝝ ſolẽnes nuncios et procuratores ꝓ ſe mittere poſſunt et tenentur:ꝓbatur in alle.c.ad ap̄lice.de re.iudi.in vj.et in iuribus ſ̄.prime alleg. Qd̄ tamen ſane intelligitur : quãdo ita exꝑſſe citantur: vt.ſ.per ſe vel ꝑ procuratorẽ aut eoꝝ nũciũ cõpareant:vt no.in.d.c.ad ap̄lice. Alias autem ſi cã eẽt grauis que forte ꝫ citatos in cõcilio tractanda foret, et ĩpedimentũ ſubeẽt: non tenerentur procuratorem conſtituere: iux̄.no in.d.c.querelam.de procura.et in.c. ſi.de dila.et ita intelligitur. tex.in.c. ſi egrotans.v.q.iij.et.xviij.di.ep̄s.Hec tamen ꝓcedunt quo ad procuratores conſtituẽdos ꝓ cauſis:vel quo ad eos qui concilio ꝓ alijs itereſſe debent. ¶ Sed quo ad procuratores qui ſtatuta cõcilij approbare:ſuſcipere:et ad eccleſiam Metropolitani vel ep̄i ſui deferre hꝫ. Nullo caſu excuſantur ꝑlati:nulloq3 ĩpedimento liberãtur quominus illum conſtituere et mittere teneãtur. Niſi forte de facto impedirentur cum violentia:et ita itelligitur tex.in.d.c.ep̄s.xviij.di.Et rõ quare talem Procuratorem oĩno ꝯſtituere ꝛ mittere teneant̃ ep̄i ꝛ alij eccliaꝝ ꝑlati eẽ poteſt: q2 tenent̃ ſtatuta ꝛ geſta cõcilij ſcire. Illaq3 ſubditis ꝛ populo ſuo ĩtimare.d.c.ſi.xviij. di.Et de hoc etiam dicetur infra.

¶ Qui quales:ꝛ quot nuncij: vel procuratores mitti poſſint ad concilium.

SEd qui:aut q̄les:ꝛ quot nũcij vel Procuratores mitti poſſint ſeu debeant caſu quo mittendi ſint. ¶ Et quo ad Papam:primo dicendũ eſt: ꝙ qñ ipſe non vult ſeu nõ ꝑt ꝯcilio ꝑſidere ꝛ itereſſe: prout alias intereẽ conſueuit.xvij.di.c.concilia.in prin.ibi.Ꝯ ꝑñtiam pape non habuit.xcviij.di.nullus. ij.q.vij.cum paſtoris.in ꝑſcriptionibus:ꝛ ꝓbat.xvij.di.quaſi per to.ꝛ extra de ele.ſignificaſti.ꝛ alibi.Tũc papa tenet̃ mittere vnũ: duos:aut plures Cardinales aut ꝑlatos ꝓſtantes:circumſpectos ꝛ eruditos: qui eius loco concilio interſint ꝛ ꝑſideant.Pro quo eſt gl.no.xvij.di.in ſum.que dicit ꝙ vle cõcilium eſt illud qd̄ papa vel eius Legatus conſtituit cuꝫ oĩbus ep̄is. Qd̄ ẽt probat tex. in.c.regula.ea.di.ibi qm̃ nec ab orthodoxis ep̄is hoc concilium actum eſt. Nec Ro.eccleſie Legatus iterfuit.ꝛ tex.iij.di.§.porro.et lxiij.di.hadrianus. ¶ Qui legati aliqñ appellant̃ miſſi:vt in.d.c. hadrianus. Aliqñ Locatenentes:vt in.c.conuenientibus.vij. q.i.vbi eſt bona glo. Qñq3 vicarij.xciij.di. diaconi.ita in ſuprascrip. Nõnunq3 apocriſarij.vij.q.i.hoc nequaq3 in ſuprascri.Apocriſarij aũt teſte Tortelio dñr rñſales a fonte greco.a verbo. ἀποκρίνομαι, qd̄ eſt rñdeo vel ſepoꝛ. Poſſunt tñ ꝛ ep̄i ꝛ alij maiores prelati:imo ẽt Abbates eſſe legati:Locũtenentes vel ꝑſidentes pape in concilio. Qd̄ probari vr̃ in.d.c.conueniẽtibus. vbi hr̃ ꝙ Petrus Archiep̄s:Petrus ꝑſbr ꝛ qdã Abbas Monaſterij ſcẽ Sabine locumtenentes fuerunt Hadriani pape:in ꝯcilio apud Niceam habito:ꝛ in.c.hoc nequaq3. vij.q.i.in ꝑſcrip.vbi dr̃ ꝙ in concilio Cõſtantinopolitano:noĩe Ioãnis pape.viij. ꝑſidebãt Eugenius ep̄s hoſtien.Petrus ꝑſbr Cardinalis ꝛ paulus Ep̄s Anchonitanus.¶ Non hr̃ aũt certa regula:quot itereſſe poſſint nomine ſummi pontificis: cum aliqñ vnum:

aliqñ duos:aliqñ tres:ꝛ aliqñ quatuoꝛ ipſi
us noīe interfuiſſe concilio legamus: vt eſt
tex.xvi.di.c.pꝛima annotatio. verſi. quarta
Sardiceñ.vbi hr̄ ꝙ Oſius Coꝛdubeñ. Vi
centius Capuanus:Januarius Beneuēta-
nus:ꝛ Calepodius Neapolitanus pro Ro.
pontifice concilio pſidebant. Nec plures in
terfuiſſe concilio pro eo legiſſe me memini.
¶ Quo aūt ad patriarchas:Archiepiſco-
pos:Epos:ꝛ inferioꝛes plātos diſtingui pt:
ꝙ aut ꝓcuratoꝛes ꝛ Nuncij eoꝝ mittunt
ad recipieñ.geſta ipſius concilij: vel ad alle
gandas cās abſentie ipſoꝝ citatoꝝ. Pꝛimo
caſu tales ꝓcuratoꝛes vel Nuncij debēt eē
vniti: et debēt eē patriarche:Epi: vel plāti
ꝯcilio icoꝛpati:ꝛ q hēant ptātē vocis dāde
in ꝯcilio:ſicut in ſiſi dicimus de canonicis
alſ vocē hn̄tibus.extra.de ele.ꝗꝛ pp.§.illud.
ꝛ in.c.ſiquis.eo.ti.li.vj.vbi per Jo.an.in.c.
ſtatutum.de reſcrip.§.in nullo. eo.li.ꝛ in.c.
ſcriptum.de elec.vbi per Jo.an.Debent.n.
qui ad vocem dandam alterius loco ſubro
gant:eiuſdem oꝛdinis: qualitatis ꝛ capaci
tatis eē.ar.eoꝝ que no.extra de conſue.quā
to.de conſe.eccleſie. vel alta.aqua. ꝛ in.d.c.
ſcriptum.ꝛ in regula qđ alicui.de regu.iur.
in.vj.Quis ꝯ hanc ꝯclōnē foꝛtiter ſtringat
rō.Qꝛ interdictum de ꝓcuratoꝛibus cōſti
tuendis eſt ꝓhibitoꝛium.l.minus.§.i.ff.de
ꝓcura.ꝛ.c.i.eod.ti.lib.vj.Ergo vr̄ ꝙ qlibet
non ꝓhibitus poſſit eē ꝓcuratoꝛ ad dādas
hanc vocem,Et foꝛtius ꝗꝛ vr̄ ꝙ iſtud nō cō
petat rōne oꝛdinis:ſed rōne iuriſdictionis.
Pꝛout colligit ex hijs que.ſ.diximus in ar-
ticulo qui ad concilium vocādi ſint: vbi di
cebamus ꝙ electi nondum conſecrati rōne
iuriſdictionis vocari ꝛ concilio intereē de
bent:vt cōſtat ex hijs que hn̄r. in.d.c.tranſ
miſſa.ꝛ in.c.ſuffraganeis.de elec.ꝛ in cle.i.
de foꝛ.compe.ꝛ vtrobiqꝫ per ſcribentes : q
ita intelligunt glo.in cle.i.de religio.domi.
ꝛ ita ſentire vr̄ Abb.panoꝛ.in diſputa. illa
ſua:que incipit.Eps ꝛ qdam rectoꝛ.in ſolu.
iij.dubij.in.iiij.col. Jſta aūt iuriſdictiōalia
cōmitti pn̄t cuilibet ſacerdoti vel ēt clerico
ſimplici:aut layco vt in.d.c.i.de ꝓcura.vbi
per doc.ꝛ in.c.accedens.de pꝛeben. cum ſi.
Per que videret ꝯriū de iure poſſe ſuſtine
ri:ꝛ tanto qdem magis:ꝗꝛ nullibi iure cau-
tum reperit ꝙ tales ꝓcuratoꝛes debeāt eē
epi ꝛc.Hanc qōnē poſuit Roſellus i Mo-
narchia ꝛ eā ſoluendo diſtinguit: ꝓut.ſ.Et
quo ad vtrunqꝫ membrū diſtinctionis aſſe

rit ſibi videri dicendum eē:ꝙ aut queritur
vtrum de oꝛdinaria ptāte poſſit inſtitui ꝓ
curatoꝛ clicus aut laycus inferioꝛ ab epiſco
po.qui interſit in concilio pro ipſo epo con
ſtituente ad iudicañ.ꝛ ſtatueñ.noīe ipſius.
Et tunc dicit ꝙ non pōt alium inferioꝛem
conſtituere: ꝗꝛ lꝫ hec ſint iuriſdictionis:tn̄
non exercent niſi adminiculo oꝛdinis epa-
lis:cum illud ius ſtatuendi vel iudicandi
in concilio competat ſolus oꝛdini epali. Et
ꝗ̄uis iſta ſint iuriſdictonalia vt inqt ipſe
nō tn̄ pn̄t inferioꝛi ab epo demādari.xxiij.
di.illō iij.q.vj.c.hoc qppe.ꝛ.q.viij.c.ſiquis.
cum duobus caplis ſeq. Jtē nec layco lꝫ ver
berare clicus ēt ex cā diſcipline.lxxxvj.di.c.
non liceat.in gl.i.no.xlv.di.in ſum.Hec igi
tur et hmōi ſimilia:ꝗ̄uis iuriſdictōis ſint
tamen expediri non poſſunt ſine admini-
culo oꝛdinis:ꝛ ideo alijs ꝗ̄ oꝛdinem habē
tibus cōmitti vel demandari nō poſſunt.
¶ Sicut ea que ſunt oꝛdinis epalis nō poſ-
ſunt inferioꝛi ꝛ non habenti eundem oꝛdi-
nem demandari ꝓut no. dixit glo.xcv. di.
peruenit circa ſi.Sed nō plꝫ qđ ipſe firma-
re vr̄,ꝙ.ſ.hec poteſtas depēdeat ab oꝛdine.
ꝗꝛ potius dependere vr̄ a iuriſdictiōe.Qđ
maxime ꝓbat ꝗꝛ electi nondum conſecrati
epi:ꝛ Abbates iuriſdictionē epalē habētes
admittuntur ad vocem deciſiuam: ꝛ citan
tur vt.ſ.tetigimus.in ti.qui ſpālr aut gn̄alr
vocandi ſint.vſi. et foꝛtius de electis, ꝗꝛ vt
dixi in hoc attenditur iuriſdictio epiſcopa
lis.c.trāſmiſſa.et.c.ſuffraganei.extra de ele.
vbi per Abb.panoꝛ.glo. in cle.i.de fo.cōpe.
et glo.in cle.i.de religio.domi. que ita intel
liguntur. Fatetur tamen Roſellus: ꝙ ſi cō
cilium vellet:ēt laycum ꝓcuratoꝛes admit-
tere ꝙ poſſet. Cum habeat liberam faculta
tem ſtatuendi. Nam quēadmodum papa
pōt layco concedere ptātem tractandi que-
cunqꝫ ſpūalia.lxiij.di.hadrianus.ꝛ.c.in ſy-
nodo.Jta ēt poteſt concilium:ꝗꝛ ſi papa ſo
lus hoc poteſt,foꝛtius ipſe cum toto cōcilio
et idem ſi papa concilio non pꝛeſideret: ſed
alter pro eo:cum oīno papa tunc ibi eſſe cē
ſeatur:ꝗꝛ qui per alius facit ꝛc.Nec minus
poterit concilium quando papa ibi nullo
modo eēt,puta ꝗꝛ moꝛtuus vel alr̄ abſens
eēt:eo ꝗꝛ congregationi concilij conſentire
noluiſſet:ꝗꝛ ēt tunc oīs ptās papalis eſt pe-
nes vlem ecclīam. Qđ tamē dicto caſu in-
telligeñ.foret.vbi oēs de cōcilio conſentirēt
alias aūt ſecus:per ea que no. Joā.an.in.c,
ſcriptum.

ſcriptum. de elec. ¶ Aut ſcḋo ⁊ tertio que-
ritur vtrum laycus vel alius non eṗs poſ
ſit conſtitui ꝓcurator ab eṗo ad recipiēdũ
ſtatuta concilij: vel ad ꝓp̃as cãs eṗi tractā-
das agendo ⁊ rñdendo. Etiam ꝙ talis eēt
cã. Cuius ipſe ꝯſtitutus ꝓcurator non eſſet
per ſeipſm capax. Et tūc dicendũ eſt: ꝙ hoc
non obſtante ꝓcurator eſſe poterit pro eṗo.
d.c.i. de ꝓcu. in. vj. no. per Jo. an. in. d. regu
la. Qḋ alicui in mercurialibus. Et hoc qñ
negocia que ei cõmittunť nõ ſunt alr̃ nego-
cia ſpũalia: q2 ſi iudicialr̃ agiť hoc per ipſm
exerceri poterit cum in iudicijs nihil ſpũa-
liter agať, ſecus ſi extraiudicialr̃ ageret vt
eſſet eligere ⁊ cetera hmõi ſpũalia exercere:
vt in. c. decernimus. de iudi. Et ideo diceñ.
eſt ſm eum: ꝙ qñ laycus conſtituiť ꝓcura-
tor ad actum quē ipſe hʒ deducere: ēt ꝓcura
torio noīe ꝯſtituentis de non eſſe ad eē: vel
de eſſe ad non eē: ꝙ in ſpũalibus ꝯſtitui nõ
poterit ꝓcurator. Et ita intelligit Paul. de
eleaçar. illud. c. i. de procura. in. vj. Et iõ dr̃
ꝙ non poſſet conſtitui ꝓcurator ad eligeñ.
vt no. idē Jo. an. in. d. regula. qḋ alicui. Et
hoc modo dʒ intelligi glo. in. c. ad apl̃ice. de
excep. que dicit ꝙ illud, qḋ quis non pōt ꝑ
ſe: non pōt pro alio. ¶ Quando aũt talis
Procurator haberet tractare ſolum de effe
ctu vel nõ effectu alicuius actus. Puta vtꝝ
ſubeſſet vel non ſubeēt aliquis actus ſpũa-
lis. Tunc bene poſſit eē ꝓcurator: vnde lay
cus aſſumi pōt conſiliarius vel Aſſeſſor a
Judice cognoſcente de cã ſpũali: ꝓut nota-
ri conſueuit in. c. ſtatutum. §. aſſeſſorē. de re-
ſcrip. in. vj. ¶ Quicquid aũt dicať ꝑ Ro-
ſellum. Ego iſtam q̄onem principalē adhuc
per p̃miſſa non bene video expeditã. Tum
q2 conſyderata primeua rõne ⁊ inſtitutiõe
conciliorꝫ. Uideo ꝙ concilium gñale vicem
eccliam oīum chr̃icolaꝝ repñtat. In qua cõ
prehenduntur non minus layci q̃3 clīci: vt ſ.
oſtenſum fuit in ti. Quid ſit cõcilium: ⁊ in
ti. vnde habuerit originem: vt hr̃. de con. di.
i. eccl̃ia. Res aũt de facili ad nãm ſuã reuer-
tiť. l. di. ferrum. Nec plus poſſe dʒ repñtãs:
q̃3 repñtatum imo potius eꝯ: cũ iſte repñ-
tans auctoritatem ⁊ ptãtem acceperit ab il
lo. Item in multis concilijs ꝯ̃rium ſeruatũ
fuiſſe apparet. Prout ēt conſtat fuiſſe vlti-
mo loco in concilio Conſtantieñ. Q2 mul-
ti Abbates ⁊ clerici inferiores pro eṗis ad
miſſi fuerunt ⁊ laycis vox deciſiua cõicata
fuit. Qḋ pʒ ꝙ Abbates non ſolum ꝓ eṗis,

ſed ēt pro ſummo pontifice non ſolum con
cilio interfuerunt: ſed p̃fuerũt: vt ſ. oſtendi-
mus. Et facit. xcvj. di. vbinam. ibi. nanq3 dr̃
ꝙ Imꝑator ⁊ layci non debent concilio in
tereſſe: niſi vbi de fide agiť: que vniuerſalis
eſt: que oīum cõis: que non ſolum ad clīcos
veꝝ ēt ad laycos: ⁊ ad oẽs oĩo ꝑtinet xp̃ia
nos: Q̃uis tex. illum qdam intelligunt: q. ſ.
dicto caſu: vbi de fide agiť layci concilio in
tereſſe poſſint approbando: ſed non ſtatuē-
do vel diffiniendo: ſed qcquid ſit. Cum iu-
re hoc expreſſe cautus non reperiať: nihilq3
idē Roſellus alleget qḋ vrgeat. Q̃uis mul
ta iura innuere ⁊ dicere videanť. xvij. di. q̃
ſi per to. ꝙ cõcilia ab eṗis tm̃ celebrata fue-
rint: ꝓut etiã atteſtari vr̃ tex. in. c. ſatis eui-
denter. xcvj. di. ibi. Illicitum nanq3 eſt eis
qui non ſit in ordine ſanctiſſimoꝝ eṗoꝝ ec-
cleſiaſticis ſe intermiſcere tractatibus: ⁊ fa-
cit tex. in. c. deniq3. ea. di. Tñ qñ caſus occur
reret: ad vtranq3 partem argui poſſet. Et ꝓ
parte ꝯ̃ria faceret rõ quã ſ. adduxi. Q2 hoc
magis a iuriſdictione: q̃3 ab ordine depen-
dere vr̃. Admiſit nihilominus conſuetudo
que nunc quoq3 in iſto concilio Laterano
Moderno ſeruať: ꝙ eṗi ⁊ Abbates q ſunt
concilio incorporati procuratores alioꝝ p̃-
latoꝝ (Quicquid de ſubtilitate iuris argui
poſſit) admiſerunt ⁊ minores ⁊ inferiores
clerici: qui de iure non erant de corpore cõ
cilij: nec alr̃ hēbãt voces deciſiuas. In ipſo
concilio Laterano. Julio. ij. Pontifice ma-
ximo p̃ſidente ⁊ aſtãte: mandata ꝓ eṗis ad
intereſſendũ eidem concilio ꝓduxerunt: ad
miſſiq3 fuerunt. In ſcḋa ⁊ tertia ſeſſione ⁊
in reliquis: atq3 ita etiam ſeruatũ fuiſſe in
alijs concilijs annotauimus.

¶ Que debeat eſſe forma mandati eius
qui mittitur ad cõcilium ꝓ altero.

Que aũt debeat eſſe forma man-
dati hmõi Procuratorum vel
Nuncioꝝ: qui ad conciliũ mit-
tunť. Diſtingueñ. vr̃. Nã quo
ad legatos pape concilium con
gregantes. Ipſi legati debent hēre lr̃as apo
ſtolicas cum ſpãli mandato: de citando ⁊
ꝯgregãdo concilio vl̃t ad talem locum: tali
tp̃e. Et de p̃ſidendo noīe ipſius Pontificis
maximi eidem concilio: ſic vt preferť aucto
ritate apl̃ica congregato: q2 vt ſepius ſ. dixi
mus alias: eis q̃uis Cardinales eſſent ⁊

legati de latere conſtituti: non crederet: ꝓut dixit glo. iij. di. §. porro. z. xvij. di. in. c. regula. z vtrobiqꝫ per ſcribentes. Et dcm̄ fuit. s. in ti. quis concilium diſponere: congregare: ſeu auctorare poſſit. vſi. z q. s. diximus z in ti. que ſit forma z quis modus conuocandi concilium. verſi. aut z ſcdo papa conuocat concilium. ¶ Quo vo ad Patriarchas: Cardinales: Primates, Archiepos: Epiſcopos: z alios prelatos: ſi vocati ad cõcilium, legitimo obſtãte impedimento: ire non poſſunt. Debent pmo per eoꝝ lr̄as excuſatorias ad concilium directas ſe excuſare allegando. ſ. cãm rõnabilem legitimi impedimenti. Non. n. ſufficeret dicere ſe non poſſe venire, niſi rõnem quare non poſſent aſſignarent. ar. extra de offi. dele. prudentiã z de reſcrip. in. c. ſciſcitatus. Immo ſi ratio z cã allegata negaretur illam ꝓbare tenerẽtur. iiij. q. v. ſiquis in ſi. ſaltem per vnũ teſtẽ cum iuramento ſuo. extra de procura. ex inſinuatione. ls ar. ꝯ habeat: extra de reſti. i integ. ex lr̄is. ſed in hoc ſpãle ẽ: vt vni teſti credatur cũ ſuo iuramento ſm glo. cuius ſunt hec dicta in. c. placuit. xviij. diſti. vbi tex. ad lr̄am dicit: ꝙ quotienſcunqꝫ congregãdum eſt concilium. Epiſcopi qui neqꝫ etate: neqꝫ egritudie: neqꝫ alia grauiori neceſſitate impediuntur: competenter occurrere debent: ꝙ ſi non potuerint occurrere: excuſationes ſuas debent lr̄atorie ꝯſcribere. Poſſent tamen ſm glo. ibi. in verſi. lr̄atorie per certus nuncium cognitum: cui credi poſſit ſe excuſare: vt. xcvij. di. nobiliſſimus. z. d. c. prudentiam. z. c. ſciſcitatus. Quis cautius faciant ſi procuratorem cũ mandato ad ſe excuſandum mittant allegando in mãdato cauſas impedimenti: ſi eſſent honeſte: ſi vo eſſent turpes: puta q: eſſent hernioſi: vel fiſtulas haberent in loco turpi: equitandi: ſedendi: vel itinerãdi facultatem impedientes. Tũc iurando coram notorio z teſtibus d hmõi cauſis z impedimentis poſſent excuſationes ſuas eoꝝ ꝓcuratoribus honeſtius committere nõ alr̄ exꝓmendo. Et ſi opus eſſet dictas cãs poſſent plene aut ſemiplene probare, prout colligi vr̄ ex mente z vbis. Cy. z doc. in l. i. C. de reſti. in integ. Nec dicto caſu impedimenti excuſarentur ex quacunqꝫ leui infirmitate: vt dicit tex. in. c. ſiquis epiſcopoꝝ. xviij. di. ſed infirmitas dꝫ eſſe grauis: q: vt inquit glo. in. d. c. placuit. ea. di. leuis febricula: vel vetus quartana non excuſat niſi morbus ſit ſonticus. ff. de edil. edic. l. i. §. ſed ſciendum. no. in. c. querelas. de procura. z alibi. Et ls iura predicta loquantur de concilijs prouincialibus: tamen idem z fortius dicendum eſt in gñalibus. ¶ Alia autem dꝫ eſſe forma mandati: quã vocati ad concilium pro eoꝝ cauſis ciuilibus facere tenentur: q: tunc ſufficit conſtituere procuratorem ad agendum z defendendũ cũ clauſulis opportunis: ſcriniarijs z tabelliõibus qbuſcunqꝫ praticis notis. Iux. qualitates cauſaꝝ regrentiũ mandatũ gñale vel ſpãle: ſm ꝙ leg. z no. in. c. i. in. c. qui ad agendũ. z in. c. qui gñalr̄. de procura. lib. vj. cũ vulgari. ¶ Si vo cauſe eſſent criminales z criminalr̄ intentate, vel ꝙ ageret de cã fidei. Puta q: allegarenẽ heretici: ſciſmatici: vel ꝙ venirent deponendi zc. Tunc pſonaliter comparere tenenẽ, iuxta tex. z no. in. c. veniens. de accuſa. vbi bona glo. z. v. q. iij. in criminalibus. iij. q. ix. abſens. z ff. de pub. iudi. l. pe. §. i. ls ad excipiendum z excuſandum admittaẽ ꝓcurator: vt no: in. d. c. veniens. z xxiij. q. v. reos. z de dolo z cõtu. dilecti. Itẽ cum agiẽ de crimine non criminalr̄. extra de procura. tue. z de accuſa. ſuper his in ſi. ¶ Sed quo ad mãdatũ ad cõparẽdũ z intereſſeñ. concilio noie z vice alioꝝ ꝓlatoꝝ. Duplr̄ interuenire pñt dicti procuratores, aut ad recipiendum ſtatuta z decreta cõcilij ꝓ eccl'ia z ꝓuincia talis patriarche, primatis, vel metropolitani, vt. s. diximus. Et dicto caſu ſatis eſt conſtituere Procuratorẽ ad cõparẽdum corã ſciſſimo. D. N. Papa vel eius Legato ſeu locũtenẽtibus: ac ſacra ſynodo gñali vlem eccliam repñtãte in tali ciuitate z loco legitime ꝯgregata. Et ad petendum humilr̄ z deuote: ac regrendum z recipiendum oĩa z ſingula decreta z ſtatuta: in ſacro ꝯcilio ꝓdicto edita z facta ſeu edenda z fienda. Ad hoc vt pro debito paſtoralis officij ſui: illa in ſua ciuitate z prouincia: in prouinciali ac demum in ſynodali vel eꝑali ſynodo que dño concedente in poſteꝝ celebrabunẽ publicare: intimare: inſinuare: ac publicari: intimari, z inſinuari facere: z ab vniuerſis z ſingulis ſubditis z ſubiectis ſuis reuerenter z dnote recipi: ac ꝙtus in eo fuerit: obſeruariqꝫ facere poſſit z valeat. Dando eidẽ ſuo ꝓcuratori oĩmodam ptãtem: facultatem, z bailiam. Quicquid ſacra ſynodus decreuerit: ſtatuerit: z ordinauerit (ſalua ſemper orthodoxe fidei

veritate eiuſdē.d.ↄſtituētis ꝛ eccl͞ie ſue p̄dcē
noīe reuerenter acceptādi,recipiendi.ꝛ ad-
mittendi ꝛc.) Pro qua gdem forma māda
ti,vī͞ tex.cum his que ibi not. per doc.in.c.
ep̄s ad ſynodum.xviij.di. Addendo eidez
mandato ꝙ idem.d.ↄſtituens pro p̄miſſo-
rum oīum ꝛ ſinguloꝝ firmiori obſeruatio-
ne eidem ſuo procuratori ptātem ꝛ faculta
tem ↄceſſit: in aīam ſuam pro ſe ꝛ eccleſia
ſua iurandi,ac fidelitatis:obedientie: ꝛ re-
uerentie homagium ꝛ iuramētum q̄ↄcūq̄ʒ
alterius gn̄is p̄ſtādi,ꝛ exhibendi ꝛc. Que
colligi videnṫ ex text. et no.in.c.non ops.et
ſeq.ea.xviij.di. ¶ Aut et ſcd̄o conſtituitur
procurator ad intereſſendum et vocem cō-
ſultiuam et deciſiuam pro eodem dn̄o con
ſtituente dandum in concilio gn̄ali: in tali
loco ↄgregato vel ↄgregādo : et ſi voluerit:
poterit etiam eundēmet quem conſtituit
ad petendum ſtatuta, ad hoc quoq̄ʒ ↄſtitue
re. Et tunc idem p̄latus conſtituens:ſerua-
ta forma et pratica mandati ſpālr et exp̄ſſe
eundem ſuum ꝓcuratorem conſtituet ad
comparendum coram ſc̄iſſimo.D.N.Pa-
pa:vel ipſius legato et ſacri concilij p̄ſidēti
bus ad allegandas cās legitimas ipſum.d.
conſtituentes a perſonali cōparitione excu-
ſantes ipſaſq̄ʒ ꝓponendum, deducendum:
ꝛ ſi opus fuerit ēt medio iuramento ſuo in
aīam ſuā:et alr ꝓut melius potuerit et de-
buerit ꝓbandum et ↄſtare faciendum. Nec
nō ad petendum et obtinendum ſe eiuſdez
vice et noīe pro ipſo dn̄o cōſtituente ad q̄ſ-
cunq̄ʒ tractatus in q̄buſcunq̄ʒ ſeſſionibus et
actionibus ſacri concilij recipi et admitti.
Item ad votum ſeu voces tam conſultiuas
q̄ʒ deciſiuam et iudicatiuas: ſeu aliā q̄ↄcūq̄ʒ
et alteriuſcunq̄ʒ gn̄is dandum: publicādū,
ſtatuendum:ↄſulendum: et iudicandū:ſeq̄ʒ
ipſius.d.conſtituentis nomine et pro eo q̄-
buſcunq̄ʒ diffinitionibus:decretis: et termi
nationibus ſacri concilij taʒ affirmatiue q̄ʒ
negatiue aut dubitatiue ſubſcribeñ.ꝓut ei-
dem ꝓcuratori ſuo melius iuſtius:equius:
et hōeſtius: videbiṫ expedire. Et gn̄alr ad
oīa et ſingula in p̄miſſis: et circa ea vtilia,
neceſſaria:et opportuna noīe ipſius.d.con-
ſtituentis:vel pro eo dicendum, allegandū:
faciendum,et exercendū, etiam ſi talia forēt
que mandatum ſpāle reqrerēt ꝛc. Cū clau-
ſulis conſuetis:et opportunis ꝛc. Que for-
ma colligi et percipi poteſt ex his que leg.
et no.in.c.quia propter §.illud. extra de ele.
et in.c.ſiquis.eo.ti.lib.vj.

¶ Qua pena puniant̄ qui ad conciliū vo
cati ire contemnunt vel negligunt.

Qua vero pena puniant̄ qui ad
concilium legitime vocati veni
re negligunt vel ↄtemnunt di-
ſtinguendo de perſonis. Breui
ter dici pōt: ꝙ ſi taliter vocati
ſunt ep̄i vel ſuperiores p̄lati vel ēt inferio-
res:qui concilio habeant intereſſe:quiq̄ʒ ra
tione ordinis:dignitatis: vel beneficij iura
mentum fecerint. Ro.pontifici:et ſedi apo
ſtolice:iuxta formam.c.ego.n. de iureiuran.
Tunc tales niſi graui infirmitate aut alio
legitimo impedimento q̄d euitare nō poſ-
ſent:impediti forent:perſonaliter et nō per
procuratorem ad concilium ꝓficiſci tenen-
tur:alias aūt piurium eo ipſo incurrunt:ꝓ
pter iuramentum ab eis p̄ſtitum:cū iura-
uerint ꝙ vocati ibunt ad concilium niſi ca
nonica p̄peditiōe fuerint impediti.d.c.ego
.n.xviij.di.ſi ep̄s.et quaſi per to. Preterea
vocati modo premiſſo et ad concilium ire
contemnentes vel negligentes ſuſpendi:in
terdici:et excōicari:ꝛ dicte cenſure, creſcen-
te eoꝝ contumacia:aggrauari et regrauari
poſſent:put ꝓbaṫ ac le.et no..xviij.di.in.c.
non ops.in.c.peruenit.c.ſi ep̄s.ij.q.vj. q̄ſq̄s
probatus.et.xj.q.iij.qui reſiſtit.no. p Spec.
in ti.de pri⁹decre.§.iam de effectu vñ.et no.
Poterit igiṫ vel excōicari: vel primo in bo
nis ipſius taliter ↄtemnentis fieri imiſſio:
vt tedio affectus veniat,vel ēt aliter mulcta
ri,prout concilio melius viſum fuerit.ar.l.
ſi ex quacunq̄ʒ.ff.ſiquis in ius voca.non ie-
rit. Et q̄uis honeſtius foret ab alijs leuio-
ribus remedijs incipere: vt no. in.c.tue.vt
lit.non conte.tamen concilium dicto caſu
incipe poterit ab excōicatione et a quocūq̄ʒ
remedio maluerit: ar. eoꝝ que no.in.c.qm̄
frequenter. eo.ti. Et ſi vocarenṫ ad cōcilius
pro cā aliqua:que promoueret̄ ↄ̄ eos:tunc ſi
cā eſſet ſummaria,ī qua nō reqreretur litis
ↄteſtatio:vt eſſet in cā hereſis, et hmōi.c.ſi.
de hereti.lib.vj. Tunc poterit ad ſententiā
diffinitiuam ꝓcedere:aliter etiam lite non
ↄteſtata. Quicq̄d aūt de iure cōi ſit:forte ꝙ
cōcilius ↄ̄ hmōi ↄtumaces ꝓcedere poterit,
non aliter ſeruata iuris ſolemnitate ꝛ for-
ma:cum vices principis gerat: qui iuri ſuo
poſitiuo nō ſubiacet:ſed illud pro arbitrio

tollit. de conceſ. ꝓben. ꝓpoſuit. Quicqd. n.
principi plꝫ pro l. hꝫ. inſti. de iure nãli §. ſed
⁊ qđ principi. ¶ Non tñ hoc ita ſimplr ꝓ
cedere in concilio affirmauerim: nec credi-
derim ꝙ princeps quẽpiam ꝯdẽnare poſſit
ſine citatione. ꝑ tex. ⁊ no. in cle. paſtoralis §.
ceteꝝ. de re iudi. Quis tꝑibus nr̃is qñqꝫ ꝯ
rium per aliquos põtifices ⁊ principes ſer
uari ⁊ declarari viderim: qꝛ declaratũ fuit
ꝙ ſententia lata per eos teneret: et ꝙ ꝯdẽ-
nati citati non fuiſſent. Qđ eſt directe ꝯ il-
lum tex. ⁊ ius nãle. Qđ forte hoc caſu et ꝑ
principem tolli non põt. ¶ Si vero papa
a concilio legitime congregato vocatus ire
vel mittere contẽneret: adeo conſtituit̃ in
mora ⁊ facit ſe de hereſi ſuſpectum: ꝙ nõ ſo
lum a concilio ꝯdemnari: ſed et deponi po
teſt: et reus criminum ſibi imputatoꝝ re-
putat̃: prout contigit. Jo. xxiij. qui poſteaqꝫ
a cõcilio aufugiſſet ⁊ citatus venire cõtem-
pſiſſet. Depoſitus fuit: prout dixi. ſ. i ti. que
ſit forma conuocandi concilium: verſi. ꝙ ſi
papa vel antipapa ⁊c. Idem ergo ⁊ fortius
dicendum eſt: in epis: prelatis: principibus:
laycis: ⁊ clericis, qꝛ ſi concilius contẽneret,
creſcente eoꝝ cõtumacia, puniri poſſent et
vſqꝫ ad priuationes beneficioꝝ: officioꝝ: di-
gnitatum: principatuum: regnoꝝ: ⁊ locorum
ſuoꝝ, ⁊ ſi contumaces ⁊ contemptores eẽnt
concilij pro aliqbus grauibus cauſis: que ꝓ
ponerent̃ ꝯ eos. Tunc oĩa illa remedia que
a iure ꝓdita ſunt ꝯ contumaces: locum ha
berent ꝯ eos. extra vt lit. non conte. c. tue. ⁊
c. qm̃ frequenter. de dolo ⁊ contu. c. prout.
⁊ c. veritatis. cum ſi. ¶ Sed qꝛ tex. in alle.
c. ego. n. de iureiur. dicit vocatus ad conci-
lium veniam, niſi ꝑpeditus fuero canonica
prepeditione ⁊c. Pulchrum eſſet hic quoqꝫ
videre: quid ſi concilium alias legitime cõ
gregatum ꝓcederet ꝯ papam pp eius here-
ſim: intruſionem: vel malam ⁊ pernitioſas
vitã: ex qua fides catholica ⁊ eccleſie ſtatus
decolorat̃, iuxta tex. ⁊ glo. in. c. ſi papa. xl. di.
Et concilium vocat ipm ⁊ iſtos ꝑlatos: vel
alios catholicos ad dictam ſynodum. Pa-
pa vo ⁊ Impator volendo forte concilium
perturbare: ⁊ eoſdem vocatos impedire: ſi
militer eos vocant: cui ex iſtis magis paren
dus ſit. Et breuiter qꝛ de hoc qꝫ diximus ſ.
in ti. ad quem ſpectet congregare conciliũ.
verſi. Accedo nunc ad tertium qſitum. Iſtã
qõnem in ſuis terminis poſuit. Inno. in. c.
cum parati. de appel. poſt glo. ibi in verſi.
regis. Et idem Inno. aliquid de hoc ponit
in. c. cum iam dudum. de ꝓben. Et lꝫ dñs in
Euangelio Mathei. vj. capꝰ dixerit: ꝙ ne-
mo duobus dñis ſeruire põt. ar. xxvj. diſt.
acutius. Tñ idem Inn. ⁊ Abb. panor. poſt
eum diſtinguendo dicunt: iunctis his que
no. per Hoſti. ibi, ꝙ ſi epiſ: clericus: vel alius q
vocat̃ a diuerſis dñis tꝫ regalia a rege vel
Impatore vel ab aliquo eorũdem: ſi ab ipo
rege vel principe ſimplr vocat̃ ſine ꝑcepto
⁊ citatione formali: ⁊ a ſupiore altero eccle-
ſiaſtico ſilr vocatur. Tunc ire dꝫ ad regem
a quo tꝫ regalia, cum ei honor deferendus
ſit: ar. xviij. di. ſi epſ. lxiij. di. ſalonitane. ⁊ in
aucten. qũo opor. epos §. illud. colla. i. ⁊. xiij.
q. vlti. ſi vobis, quibus addi põt: ꝙ hoc tñ
caſu excuſare ſe deberet cum ſupiore eccleſia
ſtico ne videatur eum ꝯtemnere: ſed ei Ar
chiepſ vel ſupior eccleſiaſticus ꝑciperet for-
malr: ꝙ non obſtante vocatione regia: iret
ad eum, tũc clericus obedire dꝫ Archiepo:
cum ſit de eius iuriſdictione: ⁊ non regis:
⁊ magis obedien̄. eſt ſpũi qꝫ carni de maio.
⁊ obe. ſolite §. i. verſi ꝙ aũt ſeqtur. ⁊ ſeq. pa-
pe aũt vt dicit Inno. ſemꝑ eſt obediendus
nulla ꝑceptione ꝯria obſtante tam rõne ho
noris qꝫ iuriſdictionis. xi. q. iij. qui reſiſtit.
⁊ ſubdit ꝙ conſyderari etiam dꝫ, nunqd ꝓ
curauerit ſe vocari: qꝛ tunc non prodeſſet ex
cuſatio. de offi. deleg. paſtoralis §. ſi. ff. ſiquis
cau. l. ij §. vlti. Et tandem concludunt, ꝙ il-
le qui vocatur a plibus, diligenter dꝫ atten
dere. Quis eorum maiori neceſſitate voca
tur. ar. l. ſiqs in graui §. ſi cum oĩs. ff. ad ſilla-
ni. ⁊ in. l. ꝯ pupillum. ff. de re. iudi. ⁊ et con-
ſyderare dꝫ, quis prius mandauerit: cui pri
us fuerit obligatus: ⁊ quis vocantium ma
ior ſit. Et multa alia que occurrere pñt: que
ad excuſandum aliquem facere vidẽtur: ſed
dicit Abb. panor. ſe arbitrari ꝙ ꝑmiſſa di
cta Inno. ⁊ Hoſti. non ſint indiſtincte va,
qꝛ ſi prelatus rõne feudi aſtringitur regi ad
aliqđ ſeruitium pſonale: ⁊ vrgente cã ſerui-
tij vocatur ab ipſo Rege ad illud. Superi-
or aũt eccleſiaſticus reuocat ipm pro modi
ca cã. Non putat ipſe: ꝙ lꝫ hoc intelligat, te
neatur ꝑtermittere citatione Regis. Quia
ſatis eſt inquit ipſe qđ data paritate in reli
quis ꝑferatur ſuperior eccleſiaſticus. Et idẽ
forte dici poſſet in papa vt ſine cã impedi-
re non poſſit ꝑlatum quominus rõnes feu
di obedire teneatur Regi vel principi ſecu
lari ſm formam iuramenti ab eo ꝑſtiti: cum
papa

papa non poſſit tollere oblĩonem iuramen-
talem queſitam laycorū.alle.ad hoc.cle. paſto
ralis.de re.iudi.⁊ dictū Inn.in.c.cū inter.
p.de renuncia.Et q̄uis p̄dicta:q̄õnem hāc
nr̄am p̄ciſe non ſoluant:tñ ex eis multa no-
tari poſſunt pro ipſius ↄclõne.Et mihi q̄dē
dicendum videretur: q͛ conſyderata ſup-
prema auctoritate cōcilij:⁊ grauitate ac ne-
ceſſitate cauſaꝝ pro quibus cōuocatur:⁊ iu
ramento q͛ ep̄i ⁊ prelati preſtant de profi-
ciſcendo ad concilium.d.c. ego.n.q͛ oībus
alijs ↄtrũ precipientibus poſthabitis:⁊ ſur
da aure preteritis.Concilio oīno in primis
parendum eſſet:etiam ſi reges: Impator ⁊
papa ipſe fulminando cenſuras ↄtrium mā
darent:q: hoc caſu eis non eſſet pareñ. nec
pape cenſure eſſent formidande. Et ad hoc
multum facit theorica Inn.de quaꝫ.Et me
lius que in ſpecie dicta fuereꝫ.in ti. quis ge
nerale concilium conuocare poſſit.§.ſed re-
manet poſt premiſſa non leue pplexitaſ du
bium.vſ.accedo nunc ad tertium ⁊c. Ubi
per ſingulare dictum. Inno.in.c.ingſitiōi.
de ſen.excō.ſignanter dicit non eſſe obediē-
dum pape,ſi ex eius mandato vɼiſiɼr time-
tur ſcandalum vel aliq͛ malus futuꝝ. Iteꝫ
ſi aliquid precipit ↄ̄ ſtatum vlis eccleſie ſine
cā manifeſta:q͛ ēt per ipſum Inno.⁊ alios
poſt eum.ponitur.in.c.q̄to.de ↄſue. Q͛ ſi
hoc procedit in papa.Ergo fortius in prela-
tis:Impatore:Regibus,⁊ alijs īferioribus
principibus:q: ſi de quo magis ⁊c. Faten-
dum tñ eſt ſm̄ Panor.vbiꝫ.q̄ alias in du
bio a diuerſis ſuperioribus citatus,obedi-
re dꝫ pape potius q̄ꝫ alteri : q: preſumitur
q͛ ipſe non moueatur niſi ex cā legitima.
iux.no.in.c.que in eccliaꝝ.de conſti. ⁊ p le-
giſtas.in.l.ſi.C.ſi ↄ̄ ius vel vti.publi. ſed quo
ad concilium:eidem potius q̄ꝫ pape vel al
teri cuiq̄ꝫ in caſu predicto parendum eſſet:
vt dixi:ēt ſi milies excōicaret:priuaret:⁊ p-
iuros declararet eūtes ad concilium: q ſibi
obedientiam iuraſſent. Quia iuramentus
non extenditur ad illicita,nec trāſit ad ſuc
ceſſorem vel ad ſeipſum intruſum: vt dixit
Bal.⁊ alij poſt eum.in.d.c.ego.n.Ubi etiā
dicit q͛ iuramentū preſtitum intruſo non
tranſit ad intrantes canonice. alle.l.ſi vrba
na.ff.de condi.inde.Nec releuaret prout di
xiꝫ.in loco preallē.ſi papa allegaret ſe fuiſſe
intronizatus:⁊ eſſe in poſſeſſione papatus.
Et pro tali habitum:tentum: ⁊ reputatus,
q: non diuturna detētio vel occupatio aut

intruſio ſed legitima ⁊ canonica electio: ac
verus ⁊ canonicus titulus facit quem pa-
pam:vt in regula.beneficium.de reg.iur.in
.vj.cum vulgaribus. Unde inquit Bald.
vbiꝫ.Qui non intrat canonice: hoc eſt ſm̄
regulas ⁊ canones ſcōꝝ patrum ⁊ concilioꝝ
non eſt papa:ſed intruſus ⁊ antipapa. Uñ
Cardinales eum male eligendo non plus
iuris in eum transferre potuerūt:q̄ꝫ eis cō-
ceſſum ſit a canone.vt in cle.ne romani.de
elec. Maxime in ſubſtantialibus:q: in ceri-
monialibus non curamus:vt inquit ipſe:⁊
inter cerimonialia ponit intronizationes:
⁊ coronationem que ſm̄ eū nihil iuris con
ferunt.Si electio non valuit.Poſſeſſio aūt
ſeu detentatio:⁊ intruſio nihil operant̄: niſi
ad dānum ⁊ ignominiam ſuam.ff.de decu
rio.l.herēnius:vnde bene dicit Bal. in.l.ſi.
circa prin.q̄ papa canonice electus:eſt deus
in terris.Si vͦo non eſt canonice electus:eſt
diabolus in inferno non hn̄s claues regni
celoꝝ:cum non ſit aplicus ſed apoſtaticus:
⁊ idcirco dñi Cardinales ⁊ alij clici ⁊ layci
deum timentes non ſolum non debent ei
tunc in aliquo parere:ſed implorato huma
no auxilio eum debent a ſede aplica pellerē:
vt dic̄ tex.formalis.lxxix.di.ſiquis pecunia.
¶ Inter hec poſſet ēt incidenter queri: de
q̄õne quotidiana:que ſepe d̄ facto occurrit.
Quid dicēdum ſit de Cardinalibus ⁊ pre-
latis:ſeu comitibus ⁊ Baronibus, qui fugi
entes ſeuitiam pape vel Impatoris aut al
terius principis ſecedunt:⁊ Papā vel Prī
cipem:ac eoꝝ curiam deſerunt vt faciāt q͛
Poeta ille monuit.Dum furori curſu eſt:
currenti cede furori:⁊ alibi. Magnoꝝ noīa
fuge.Nunq̄d ſi Papa vel Princeps eos p-
ſonaliter citat ⁊ ad ſe vocat:ire teneant̄?Et
nunq̄d ſi non comparent:Papa eos puni-
re ac galero ſeu Cardinalatu:dignitatibus
⁊ beneficijs priuare poſſit?Et breuiter:lꝫ di
ci conſueuerit q̄ ab hmōi pſonali compari
tione quis non excuſat̄: niſi pp infirmitatē
⁊ morbum ſonticum:ſenium:debilitatem:
vel tale impedimētum corporale, pp q͛ im
pediatur itinerari:vt hr̄.⁊ no.in.c.q̄relam.
de procura.Et q̄ a tali comparitionis non
excuſat̄ clericus:vel p̄latus ēt rōne iuramē
ti fidelitatis Impatori:Regi: vel Principi
rōne feudi p̄ſtiti:cum in quocunq̄ꝫ fidelita-
tis homagio ſemp intelligatur excepta ſup
prema ptās:ac ſupioris iuriſdictio.c.veniē
tes.extra de iureiur.cum ↄtor.de q̄bus ibi.

ꝛ in.l.imperialem.§.ſi.de ꝓhi.feu.alie.p fre.
in vſi.feudoꝝ.ꝛ q̃uis glo.in.c.cum parati.
in ver.regis.extra de appel.dixerit ꝙ ſi Pa
pa vocat Ep̃m:vel alium clicũ ꝛ eccliaſti-
cam pſonã tenentẽ Regalia a rege:vel Im
peratore:qui a Rege eodem tp̃e vocatur,ꝙ
exemplo Petri apli ds relictis oĩbus regali
is:ſequi Papam ꝛ venire ad eum.xciij.di.
c.i.Et fortius ſm aliquos hoc facere debent
Cardinales:quos non decet a latere ponti
ficis deeſſe:cũ ſint pars corporis ipſius.c.
per venerabilem qui fil.ſint legi.c.nouit.de
his que fi.a ꝓlato.ꝛ no.in.c.felicis.de pe.li.
vj.Attamen ſuppoſito etiam:ꝙ iſte ponti-
fex maximus eẽt vnicus:canonice electus ꝛ
intronizatus.contra hoc dicebat:pro parte
quorundam ex Cardinalibus qui nouiſſi-
me in cã erant:ꝙ illis ꝑñalibus non obſtã
tibus,ipſi non tenebant cõparere.Nec ꝓpea
priuari aut alr puniri poterant.Suppone-
do ꝙ aufugiſſent ſimpliciter eo ꝙ formida
bant ſeuitiam pontificis:qui eis infenſus
ꝛ inimicus exiſtimabatur:vnde ſgunt ipſi,
ꝙ non tenebant ſe credere inimico ſuo.Et
minus pp hoc eos punire ꝛ priuare põt pa
pa.Quia inimici ꝛ ſuſpecti nõ pñt eẽ indi
ces.l.apertiſſimi.C.de iudi.ꝛ.iij.q.v.qđ ſu-
ſpecti.Ubi in ꝓpoſito nr̃o eſt optimus tex.
Ibiq; hr̃ exemplum Calcedonen̄.concilij.
Nam concilium noluit ſententiam latã ꝯ
Anaſtaſium perẽnoꝝ ep̃m per Patriarchã
ſuum qui eũ mulctauerat:eo ꝙ ter citatus
ab eo noluit comparere:alicuius eẽ momẽ
ti:ſed ſibi tale iudicium reſeruauit:eo quia
idem patriarcha eſſet eiuſdẽ Anaſtaſij ini-
micus:ꝛ ꝓpea q̃uis ab eodem patriarcha
fuiſſet alias canonice priuatus.Tñ pp ini-
micitias ꝑdictas reſtitutus fuit a ſynodo.
Unde inqt ibi formaliter Gellaſius papa.
Quero iudicium qđ ꝑtendunt:vbi nunc
poſſit agitari.An apud ipſos cum ipſi ſint
inimici:ꝛ teſtes:ꝛ Rechi:ꝛ iudices?Sed nec
tali iudicio humana cõmitti debẽt negocia.
Qđ ſi inquit ipſe vbi idem ſunt inimici ꝛ
iudices nec humana cõmitti debent iudi-
cia:q̃to minus diuina.i.eccliaſtica?Et dic̃
idem tex.ibi.ꝛ in.c.ſi.regris.de appel.ꝛ in
d.l.apertiſſimi.ꝛ alibi.Ipſa rõ dictat ꝙ ini
mici ꝛ ſuſpecti iudices eẽ non debent.Qđ
maxime ꝓcedit vbi ſuſpitio eẽt ratiõabilis
ꝛ manifeſta.Et vbi quaſi notorium eẽt põ-
tificem conſueuiſſe ꝯ alios Cardinales ſe
uire ꝛc.¶Et ſi forte papa eiſdẽ Cardina-
libus abſentibus ex cauſis ꝑdictis mitteret
lr̃as ſaluiconductus.Forte nõ tenerent ſe ꝛ
eoꝝ vitam ac vniuerſam ſubam eius iudi-
cio ꝛ diſcretiõi credere:maxime vbi de ini
micitia ꝛ pſequtione conſtaret prout ẽ tex.
qui in hoc reputat ſingularis:in.c.accedẽs.
ij.ij.vt lit.non conteſt.Et dicit tex.inſti.de
ſuſpe.tuto.§.nouiſſime.ꝙ ſatiſdatio vel talis
ſecuritas non mutat maleuolum ꝓpoſitum.
Nec corporalis illa ꝯiunctio per quam dr̃
pars corporis pape:vel ꝙ eius ſint mẽbra:
que a capite diſcedere non debent:de ꝑſcri.
cum non liceat.Habent ꝑſtare eiſdem Car
dinalibus fiduciam:cum ip̃m inclinatũ vi
deant ad ſeuiendum in hmõi mẽbra ſua.
Et videamus qđ iura ꝓuident qđ ẽt in cõ
iunctione maritali:vbi tanta eſt ꝯiunctio:
qđ duo dr̃ eſſe in carne vna.Si tanta ẽ vi
ri ſeuitia:qđ vxor tute ei credi nõ põt.Nõ
ſolum eidem viro ẽt cum cautione vxores
petenti nolunt reſtitui.extra de reſti.ſpolia.
lr̃as.ꝛ.c.ex trãſmiſſa cum ſi.Sed ẽt iure ꝑ-
mittente vnus pp alterius ſeuitiam alteꝝ
relinquere põt vt eſt tex.in auc.de nup.§.ſi
igit mulier tale aliquid.colla.iiij.Quia tur
pius eiicitur q̃ non admittitur hoſpes.ex̃
de iureiur.quemadmodum.Nam inimico
etiam iuranti quis credere non tenetur.ff.de
teſti.l.teſtimonium.in prin.ꝛ.ff.de q̃ſtio.l.i.
Nec quiſq̃ pſonaliter citatus ad locum nõ
tutum:ꝛ vbi inimici eius regnant,accedere
tenetur:cũ regulr locus ad quẽ qs citatur:
debeat eẽ tutus.d.c.accedẽs.et.c.cũ dilecta.
de ꝯſr.vti.vel iuti.ꝛ.c.cũ pſone.de priui.li.
vj.Et ad hoc bene poſſent induci verba cle.
paſtoralis.verſi.notorium qppe.de re.iudi.
Dum ibi dr̃ notorium qppe ꝛ indubitatũ
exiſtit:qđ grandis exercitus tp̃e dictoꝝ pro
ceſſuum:ꝛ ſententie ꝯtinue Impatori aſſi-
ſtens Reges ip̃m ꝛ ſuos pſequebat odio ca
pitali,ꝛ.ſ.Eſto igitur qđ ad ꝑmiſſa fuiſſent
alias legitime citati.Nunqd venire debue
runt ad iudicem exercitu feroci ꝛ grandi
ipſiſq; citatis odioſo ſtipatum?Quis.n.au
deret:vel qua rõne aliquis teneretur conſi
ſtorij talis ſubire iudicium:ꝛ ſe in hoſtium
ſinu reponere:ac ad mortem per violentã
iniuriam,nõ per iuſtitiam inferendam vl-
troneum ſe offerre.Hec qdem iure timent:
hec de more vitantur:hec humana fugit rõ:
hec abhorret natura.Diſſipet igitur:q cita-
tionem hmõi ſaperet arctaſſe citatum ꝛc.
Que tñ excuſationes non releuarent:nec

excuſarent dictos Cardinales: quominus
puniri poſſent ⁊ deberent. Ubi ꝑ eoꝝ deli
ctis ⁊ criminibus aufugiſſent: vel vbi a pa
pa ſine cā receſſiſſent: vt forte ſedē ab Aqui
lone tāq̄ꝫ Angeli Sathane erigerent: ⁊ ſciſ
ma in eccleſia Dei ponerent. Tunc.n.cum
ſe ab vnitate eccleſie per inobedientiā illici
te diuiſerint.xxiiij.q.iij.inter hereſim peccā
do ꝯ illum articulum fidei. Credo in vnā
ſcām eccliaꝫ catholicam . xxiiij.q.i.c.ſciſma.
Non tm̄ per Papam: ſed ēt per laycos cō-
primi debent ⁊ pñt.xxiij.q.v.de lyguribus.
Nec excuſarent tunc vt ſ.dixi. ſi allegarent
ſe vocatos fuiſſe ab Imperatore vel a Re-
gibus ⁊ Principibus a qbus tenent rega-
lia ⁊c. Quia magis tenent ſummo Ponti
fici: ⁊ ſemper eius ptās ⁊ impium intelligū
tur excepta in oī iuramento.d.c.venientes.
⁊ l.imperialem.cum ꝯcor. Unde inqt Egi.
Bellame.ꝯcluſ.cxxxvij.incipit. In cā Dñi
.N.ꝙ iuramentum ꝑſtitum Regi non ex-
cuſat perſonalr̄ citatum in curia de māda-
to Pape. Item nec impedimentum incō-
moditatis. Item nec impedimentū neceſſi
tatis datum in mala forma. Et dicit ꝯclone
.clxxi incipit. Citatus pſonalr̄ coraꝫ Papa:
ꝙ taliter citatus non excuſat aſſerendo ꝙ ꝑ
terras Impatoris iter non ſit tutum. Non
etiam excuſarent a tali cōparitione allegan
do bellum ⁊ gñales guerras inter ipm̄ Pō
tificem ⁊ dictos Reges vel alios Princi-
pes q̄uis forte ciuilr̄ citati excuſarent alle-
gando guerras particulares ſe hēre in locis
ſuis ꝓprijs ⁊c. Ut not.in.d.c.accedentes.⁊
in cle.paſtoralis.de re.iudi. Et ponit in ſpe
cie Rota.de do.⁊ contu.deci.xij.in no.inci
pit. Itē ſi guerre ⁊ inimicitie. Bene tñ veꝝ
eſt vt ſ.dixi ſm̄.d.Egid.d.ſua ꝯcluſ.clxxi.⁊
Rotam. deciſ.ix. de iudi.in nouis. incipit.
Item ꝙ ſenes: ⁊ doc. in.c. querelaꝫ ⁊ locis
ſupra alle.ꝙ ſenes intellige decrepiti: vali-
tudinarij: ⁊ adeo debiles ꝙ equitare non
pñt ſine periculo vite: excuſant a perſonali
cōparitione: vltra inimicitias capitales ⁊
perſecutiones ⁊ nō tutos acceſſus ⁊c. Sed
tñ ꝑꝑ ꝑmiſſa non excuſant a deſtinatione
Procuratoris vel Nuncij: q2 ſi locus vbi ci
tant non eſſet tutus eoꝝ dñis. Tñ Procu-
ratoribus ⁊ nūcijs tutus eſſe poſſet, in cau
ſis in qbus admitti deberent: vel ſaltem ad
allegandas cās excuſatorias ſi quas hērent
prout no.doc.in locis ſ.alle. Concludendo
igit dicebat: ꝙ aut Papa ꝓcedit ꝯ Cardi-
nales: delinquentes: ⁊ Papā vel ſedē apo-
ſtolicam deſerentes vt ſciſma ſuſcitent in ec
cleſia Dei, vt factum fuit tpe Urbani ſexti:
⁊ tunc Papa ꝓcedere pōt citando ⁊ priuā
do ꝓut dcm̄ fuit. Quibuſcunq3 excuſationi
bus in ꝯrium non obſtantibus ⁊ ꝓbat au-
ctoritate ⁊ exemplo.in.c.i.de ſciſmati.in.vj.
Aut ꝓcedit ex ſolo odio: aīo tales Cardina
les perſequendi ⁊ ſeuiendi in eos nulla cā
ſaltem legitima ſubſiſtente ⁊ apparente: ci-
tando eos perſonalr̄ ⁊ fulminanter ꝓcedē
do in vim Monitorij ad priuationem ⁊c.
Et tunc iſti Cardinales: ex cā legitima talr̄
abſentes ⁊ talr̄ citati vel moniti debent iu-
dicio meo iuſtificando cām ſuas Nuncios
vel Procuratores ſuos lr̄atorie ad Pontifi
cem deſtinare. Qui ſi fieri poſſit: etiā in ple
no conciſtorio: cum ea qua conuenit mode-
ſtia ⁊ reuerentia. Que bene nota eſt curiali
bus ſcitati ſue exponēt: ꝙ alias dñi ſui Car
dinales exiſtimantes ſibi non eſſe tutum in
curia reſidere: ex certis eoꝝ rōabilibus cau
ſis nō in ꝯtemptum ſcitatis ſue ⁊ ſcē ſedis
apl̄ice: ſed vt eoꝝ ſecuritati: quieti: ⁊ trangl
litati: conſulerent. Licentia ⁊ venia non pe
tita abierunt. De quo veniā humiliter po-
ſtulant. Et q2 per ſcitatem: ſuā Moniti ſeu
citati fuerunt qd̄ perſonaliter cōpareāt, qd̄
ipſi debita ſemꝑ cum reuerentia loquendo
ſe excuſando dicunt ⁊ excipiendo opponūt:
qd̄ ex cauſis ſcitati ſue: ⁊ vniuerſis reueren-
diſſimis dñis Cardinalibus: ac vniuerſo
orbi bene notis non putant ſibi tutum pa-
tere acceſſum. Maxime ex tali ⁊ tali cā ⁊c.
Et ꝑꝑea qd̄ quatenus btitudo ſua ꝑtendat
ex aliqua vera ⁊ legitima ſeu ēt cōficta vel
falſa cā: ꝯ eos velle ꝓcedere: qd̄ ipſi humilr̄
ꝓteſtātur ⁊ intimant: qd̄ ſcitatem ſuam ex
rōnabilibus ⁊ legitimis cauſis ꝑdictis ac
talibus ⁊ talibus ⁊ alijs plibus ⁊c. ſuſpectū
hñt. Et ꝑꝑea q2 valde piculoſuꝫ ē corā ſuſpe
cto iudice litigare. Cum opportuna ⁊ debi-
ta inſtantia iteꝝ atq3 iteꝝ ꝓteſtantur et pe-
tunt: qd̄ eis iudicem aliquem viꝝ ꝓbum et
non ſuſpectum in loco tuto et honeſto dele-
gare et aſſignare dignetur: q2 coram illo pa
rati ſunt iuſtitiam ſuam proſequi: cās et op
poſitiones eis factas iuſtificare ac innocen
tiam ſuam oſtendere: cum bona gratia et
venia ſue btitudinis cuius pedibus ſe deuo
te et humiliter cōmendant ⁊c. qd̄ ſi Papa
ita reqſitus hoc facer̄ recuſaret: et nihilomi-
nus ꝯ eos ꝓcedere vellet: excōicādo: ꝑuādo:

et alia damna eis inferendo. Tũc libere:li-
cite:ac ſecure appellare poterunt ad ipſum
met Papam iuſtitiam denegãtem melius
informandum:aut ad futuꝝ ↄcilium: quic-
quid dicaẽ de extrauaganti Pij.ij. Prohi-
bente hmõi appellatiõem ad futuꝝ ↄciliũ:
quam ego ventilaui.ſ.in ti. quis gñale con-
cilium ↄuocare poſſit.§.q̃ꝫtum aũt ad iſtud
remedium appellationis ad futuꝝ concili-
um ⁊c. Ibiqꝫ viuis rõnibus (vt arbitror)
deduxi eam non valere. Pro pmiſſo autes
modo ſeruando:vĩ tex.no.in.c ex parte.ii.i.
de appel. Ubi latiſſime per oẽs fere ſcriben
tes. Et eſt bona deciſio Rote. de dolo et cõ
tu.deci.v.in ãtiquis. Incipit. Nota qđ vbi
aliquis citatur ad locum non tutum, que do
cet iſtum modum et dicit qđ iſtud tꝫ curia
Ro. Et qđ oĩno excipi debeat de loco non
tuto:ſꝫ notorium eſſet ipm non eſſe tutum:ẽ
bona gl.in cle.appellãti.de appel. et ibi no.
omiſſa altercatione. Inno.et Jo.an.in.d.c.
ex parte.de appel.qui in hoc videntur ↄtrij.
Utrum.ſ.qui ad locum non tutus citantur
ſtatim appellare poſſint vel non. De quo p
Philippũ et Modernióres ibi. Et qñ his
remedijs et modis non obſtãtibus Papa
oĩno excõicaret:et priuaret ipſos Cardina-
les. Puto qđ nihilominus dicti coꝝ appel
latione tuti eſſent. Et ſententia Pape nulla
reputaretur, cum legitima appellatio ante
cenſuras pmulgatas interpoſita.iux.c.q̃rẽ
ti.de verbo.ſig.faciat ſententiam cenſuraꝝ
poſt appellationem pmulgatam ipſo iure
nullam.de ſen.excõ.per tuas. et extra de ap
pel.c.i.iuncta glo.et vtrobiqꝫ per ſcribẽtes.
Et plus pbatur in.c.venerabilibus.§.idem
eſt etiam.de ſen.excõ.in.vi. qđ ſtantibus di
ctis impedimentis,ſi iudex pcederet ſentẽ
tiando anteq̃ꝫ appellaretur, qđ conſtito de
hoc hmõi ſententia et alia quecunqꝫ ſtatim
ſine difficultate aliqua reuocarentur. Nec
obſtaret ſi diceretur ↄ pmiſſa:qđ Cardina
les dicto caſu appellare non poſſent. Quia
a ſententia Pape vel Principis nõ appel-
latur.ix.q.iij.cuncta per mundũ.glo.et doc.
in.c.ij.de tranſ.pla.et.ff.a qbus appel.non li
cet.l.i.cum ſi. Qđ ideo eſſe dicunt:q̃ꝛ in ter
ris non recognoſcit ſuperiorem. Qꝛ rñ.vt
ſupra et ↄrium de iure verius eſſe ſatis apte
oſtenſum fuit varijs iuribus et rõibus ad
hoc inductis.in ti. Quis concilium congre
gare poſſit.§.admonebamur ꝭ loco. Et ibi
vidẽda eſt ſolutio. ¶ De appellatione aũt
que fieri poteſt et ſolet: ad ſeipſum melius
informandum. Ibi quoqꝫ ſatis copioſe di-
ctum fuit. Et vtrũqꝫ pbari vĩ in.c.ad apo-
ſtolice.de re.iudi li.vj. Ibi. Parata erat ec-
cleſia ſeipſaꝫ corrigere: ac in ſtatu debito re
formare:et ĩfra ibi. Et ſi diceret ipſe:qđ nos
eum ↄ iuſtitiã leſiſſemus ⁊c.et.ſ.ac reuocare
ſententiã:ſi quã ↄ ipſum iniuſte tuliſſet ⁊c.
Quãuis Abb.panor.in.q.ſua. Eps ⁊ qdaꝫ
Rector ⁊ doc.in locis ſalle. Dicant hanc p
prie non eſſe appellationem:q̃ꝛ non opatur
ppꝛios appellationis effectus:vꝫ. deuoluti-
uum ⁊ ſuſpenſiuum. Sed potius eſſe puoca
tiõem q̃ꝫdam:q̃ꝛ Papa puocaẽ vt diligẽti-
us examinet negociũ:vt dixi.ſ. Et ppea cir-
ca hoc vlterius non inſiſto. ¶ Sed pro cõ-
dimento pmiſſoꝝ vnum dico, q̃ ſi Papa
talr̃ fulminanter pcedens:hereticus:ſciſma
ticus,aut alr̃ in papatu intruſus eſſet: ſꝫ ea
que.ſ.diximus ⁊ di cẽ.ſ.i loco ſuo. Tunc nõ
eſſet opus appellatione vel alijs remedijs.
Nec eius ſententie vel cenſure trepidãde fo
rent. Qꝛ tunc non diceretẽ aplicus ſed apo
ſtaticus.lxxix.di.ſiqs pecunia. Et ppea oẽs
eius ſubditi:tũc non ſolum oẽm obediẽtias
⁊ reuerentiam ei ſubtrahere ac ipſum deſe
rere,ſed ei de facto reſiſtere poſſent:put.ſ.ſa
tis abunde dictum fuit. Dato q̃ de talibus
criminibus non eẽt accuſatus nec inquiſi-
tus vel ↄdẽnatus:dũmodo eſſent adeo no
toria:q̃ nulla tergiuerſatiõe celari poſſent:
iux̃.no.in.c.vſa.d cohabi.de.⁊ mulie. Que
ↄclõ eliciẽ ex his que no.per glo.⁊ doc.in.c.
cum non liceat.extra de pſcrip.in.c.inter q̃-
tuoꝛ.de maio.⁊ obe.⁊ in rub. ibi. Ubi late
per Feli.⁊ Neothericos.iuncto tex. in.d.c.
ſiquis pecunia. Ratio aũt eẽ vĩ:q̃ꝛ hereticus
ipſo iure eſt excõicatus:extra de hereti.excõ
municamus:⁊ ſubditi nõ tenenẽ obedire
ſuperiori excõicato.xv.q.vj.nos ſcõꝝ.⁊.c.iu
ratos.bonus tex.iũcta glo.xi.q.iij.iulianus.
no.Bal.in.c.intelleximus.de iudi. que etiã
pcedunt ſi incidiſſet in errores: qui ſaperet
ſpẽm hereſis:Etiam q̃ ſtricte non eſſet vã
hereſis:ſi pertinaciter in eo pſeueraret:vt p
baẽ ⁊ notari ↄſueuit.in.c.ſi. de pe.⁊ hr̃ per
diuum Tho.ſcđa ſcđe.q.xij. arti.ij.vbi pul-
chre declarat:qũo apoſtaſia infidelitatis eſt
iuſta cã priuandi quem dñio reꝝ ſuaꝝ. Idẽ
dicimus in ſciſmatico:extra de elec.q̃ꝛ dili-
gentia. De ſymoniaco aũt in ordine vel ele
ctione ſua modo pbari poſſit. tex. eſt ⁊ ibi
no.in.d.c.ſiqs pecunia:iducẽ.xxxij.di. pter
hoc.§.

hoc §. veꝝ. Et ſ. late dictũ fuit de hoc. In tit. Quibus ex cauſis concilium gñale conuocari poſſit §. ex his ⁊ ex v̾bis dicte glo. ⁊c.

¶ Qui ⁊ quot Prelati requirantur ad conciliũ legitimum cõſtituendũ.

Videamus modo qui ⁊ quot epĩ vel Prelati requirantur ad legitimum concilium conſtituendum: cui ꝗdem heſitatio ni rñdere vr̃ gl. in. c. i. xvij. di. Dum inqt ꝙ gñale conciliũ ſtatuit̃ a Papa vel eius Legato cum oĩbus epĩs: qđ ꝓbari vr̃. xv. diſt. canones. Ibi ſub hoc etiam ſcĩ Pr̃es in concilio Niceno de oĩ orbe terraꝝ conuenientes: ⁊ in. c. ſicut in ſi. ibi. ꝙ dum vlĩ ſunt ꝯſtituta conſenſu ⁊c. Per que, ꝗuis hoc iure expreſſe cautũ non reperiatur. Suppoſito tñ eo qđ ſ. concluſimus: in ti. Nunqd epĩ ⁊ prelati oẽs ſint de neceſſitate vocandi. Videret̃ concludeñ. ꝙ oẽs ⁊ etiam ſinguli intereſſe deberent. Ad hoc vt concilium vl̃e dici poſſet: cum vniuerſam ecclĩam repñtat. Sed ꝙ tunc demũ dñr oẽs adeſſe qñ per alios repñtant̃: vel conſenſu tacito vel mandato expreſſo: ſicut ab oĩbus illđ fieri dicimus: qđ a maiori pte vniuerſitatis factum fuerit: lʒ aliqui diſſentire repiantur. to. ti. de his q̃ fi. a maio. par. capi. ⁊ ita intelligitur ſupraſcripta glo. ⁊ iura ꝑdicta. Nam nec tex. in. d. c. canones. dic̃ ꝙ oẽs epĩ totius orbis fuerint pñtes, ſed dicit ꝙ de oĩ orbe terraꝝ. ſ. de oĩbus nationibus ⁊ quatuor mundi climatibus aliqui ad expreſſum numeꝝ conuenerint. Nonnulli tñ dicere voluerunt ꝙ concilium gñale nõ põt dici legitime congregatum: niſi ſaltem due partes oĩum vocalium ac vocatoꝝ et vocandoꝝ pñtes fuerint: ar. eoꝝ que de aliis vniuerſitatibus dici conſueuerunt: ⁊ leg. ac no. per doc. in. c. bone. de poſtu. prela. ⁊ ꝑ Io. an. et alios. in. c. i. de his que fi. a maio. parte. capi. in. c. lʒ. ⁊ in. c. bone. de elec. ꝑ tex. ⁊ no. i. l. plane. ⁊ in. l. nulli. ff. qđ cuiuſqʒ vniuerſi. no. Ibi cum due partes adeſſent aut amplius q̃ʒ due. De quo ẽt i. l. noiationũ. C. de decurio. lib. x. ibi cum due partes ordis in vrbe poſite totius curie inſtar exhibeãt. Sed ꝯ hoc inducit̃: ꝙ lʒ in vniuerſo orbe reperiant̃ vltra tria milia epoꝝ: ꝓut conſtat in libello: q vr̃ Prouincial̃. i camera aplica vbi deſcribunt̃ oẽs patriarchatus: Archiepiſcopatus: ⁊ Epatus. Tũ videmus ꝙ ĩ cõciliis antiquis: ꝗtuicunqʒ gñalibus: non legimus interueniſſe vltra ſexcentos triginta Epõs ad plus. Et in aliis conciliis multo pauciores. Ergo cum conſuetudo ſit optima iuris interpres: extra de conſue. cum dilectus. et cum eius non ſit vilis auctoritas. c. cum conſuetudinis. eo. ti. ⁊. c. ſi. vr̃ ꝙ exẽplo maioꝝ non ſit de neceſſitate ꝙ pñtes ſint due partes: ſed tñ quotquot ibi cõgregati reperiuntur. Qđ ꝓbari vr̃ hoc modo: concilia gñalia prout ſ. annotauimus. in ti. Qñ et ex qbus cauſis concilium celebrandum ſit: nõ niſi ex cauſis arduis: maximis: et periculoſis celebrantur. Puta pro cã heresis: ſciſmatis et hmõi: ꝓbatur. xv. di. c. i. lxxix. di. ſi duo. et. c. ſiquis pecunia cum concor. Cauſe aũt hmõi q̃to ſunt periculoſiores: tanto citius maturiuſqʒ, ẽt non ſeruatis oĩbus iuris ſolẽnitatibus: expediri debent ꝑꝑ ꝑicula que occurrere poſſent tp̃s cõterendo et res in longum deducendo: vt ꝓbatur in. c. vbi ꝑiculum. de ele. lib. vj. bonus tex. xlij. di. quieſcamus. vij. q. ij. c. ſi. et. ff. ad carbo. l. i §. ij. Ergo non ſunt in conciliis expectandi oẽs vel dicte due partes. Cum iſta expectatio longiorem tp̃is tractum requireret. Sed conuenientibus aliqbus Cardinalibus: Patriarchis, Primatibus, Metropolitanis: epĩs, et Prelatis, vt dixi ſ. illi dñr legitimum concilium conſtituere. Et q̃ expedienda occurrunt celeriter aliis non expectatis expedire poterunt: cum illi neceſſitate inſtante totum vl̃e concilium oĩno repreſentent. Ad qđ bene facit tex. xxiij. q. iiij. guiliſarius. vbi Papa inquit. Nec dimitto ꝑꝑea officium meum: ſed cum epĩs quos cõgregare potui ⁊c. ſicut in ſimili de aliis vniuerſitatibus ẽt dicimus. Quia lʒ oẽs non conueniant. Tamen Scabini priores vel ſenatores eoꝝ expedire pñt incumbentia vniuerſitati: prout no. Bar. i. l. oẽs ppli. ff. de iuſti. et iur. et no in. l. cum nauarchoꝝ. C. de nauicula. lib. xj. Et hoc forte intellexit glo. in. l. aliud §. refert. ff. de reg. iur. dum dixit. ꝙ primo põt populus: vel decuriones qui ꝑſunt loco populi: hoc idem probatur. in. d. c. vbi periculum. v̾ſi. Idẽ quoqʒ Cardinales. Ibi vel niſi aliqđ tam grande et tam euidẽs ꝑiculus iminneret: ꝙ oĩbus et ſingulis Cardinalibus pñtibus cõcorditer videret̃ illi celeriter occurrendũ, et idem in aliis electionibus et rebus per aliquam vniuerſitatem

expediendis:qꝛ poſt termini prefixi lapſum: Qui reperiunt congregati expediunt aliis vlterius non expectatis pp periculum longioris ⁊ diſpendioſe ꝓrogationis: vt leg ⁊ no.in.c.ſtatuimus.de ele.in.vi.ibi. ſed ſi ps alia non venerit per viginti dies poſt aduẽtum alterius expectata in electiõis negocio non obſtante cuiuſqꝫ abſentia ſicut de iure fuerit ꝓcedat. Unde bene ẽt dicimus ꝙ pp piculũ iminẽs pp diutinã vacationẽ eccliarũ ⁊ bñficioꝝ eccliaſticoꝝ in electiõibus de eis fiẽdis:vnus ſolus oẽs alios electores ↄſtituit ĩ mora:⁊ ſolus ad electões faciendã ꝓcedere põt.lxv.di.c.ſi. De quo late per Anto. de bu ⁊ alios in.c.cum nobis.de elec. Quicquid dixerit Petrus quem refert Abb.panor.ibi qui tenuit ꝙ ptãs maioris partis nunqꝫ deuoluit ad minorem,niſi pp ipſius delictum.c.gratum.de poſtu.ꝑla.⁊ male.Et ppꝛa eius opi.cõiter a doc.reprobat per rõnem quam ipſemet Petrus adducit:qꝛ nihil aliud allegaret. Nam conſtat vt dicunt doc.contumaciã eſſe delictum.l.oẽ delictũ. ff.de re mili.⁊ negligentia eſt pctm̃ grauiſſimum.xxiiij.q.i.officij. Ergo per iſtas rõnẽ. Suppoſita contumacia vel negligentia maioris partis:eius poteſtas pp tale delictus deuoluit ad minores partem pñtem. Et tales pñtes hoc caſu dicerent eſſe maior ⁊ ſanior pars totius vniuerſitatis.extra de his que fi.a maio.part.capi.c.i. Multa.n.iuris fictione ꝑmittunt ad pericula euitãda, que alias non concederent.ar.extra.vt lit.nõ cõteſta.qñ frequenter facit tex.in.l.i.C.qñ lice. vnicuiqꝫ ſine indi.ſe.vendi.⁊ in.l.ait ꝑtoꝛ.§. ſi debitorem.ff.de his que ſi. in frau.credi. In ꝓpoſito igit nr̃o dixerũt aliqui: vt Anto.Roſel.in ſum.ſua.in trac. de conciliis:⁊ alii:ꝙ iura que dicunt ꝙ due ſaltem partes vocandoꝝ debent eſſe pñtes vt no.in.c.cum nob.de elec.⁊ in.d.l.plane.ff.qd̃ cuiuſqꝫ vniuerſi.noĩe. Non hñt locum in conciliis vlibus rõne ꝑdicta:hoc eſt pp periculum cãꝝ que in eis expediri hñt. Unde ↄcludendo dicũt iſti.ꝙ poſteaqꝫ vocati ſunt oẽs:eo mõ quo ſ. diximus.in ti. Que ſit forma: qui ve ſit modus vocandi ad concilium. Ptãs legitimi concilij reſidet penes comparentes. Adeo ꝙ quotquot in loco deſtinato cõgregati reperiant:illi concilium legitimum cõſtituere dñr. Etiã ſi eſſent tm̃ duo aut tres. iux.illud Saluatoris Matth.xviij. Ubi fuerint duo aut tres in noĩe meo ↄgregati in medio eoꝝ ſum ⁊c. Ad qd̃ faciunt no. in.d. c.cum nobis oli.⁊ per Bar. ⁊ alios in.d. l.nauarchoꝝ.C.de nauicula. lib.xi. Quãuis tñ de honeſtate illi duo aut tres deberent ſaltem ↄgregare tot ẽpos ꝙ cãs criminales ↄ alios Epos audire ⁊ terminare poſſent: ad qd̃ ſaltem duodecim Epi requirunt.xv.q. viij.felix.ij.q.v.ꝑſul. Qui tex.per dcãm rõnem facit ꝙ ſi cãe criminales in cõcilio intentarent ↄ ẽpm Cardinalem in concilio plures Epi ↄgregari deberent: qꝫuis tñ ille tex.loquat de teſtibus ⁊ non de iudicibus.

¶ Ubi etiam glo.dixit: ꝙ ↄ Papam duo teſtes ſufficiunt: ſed ↄ Epm Cardinalem. lxxij.ad condẽnañ.ipm:requirunt,vñ Papa in hoc deterioris eſt ↄditionis:qꝛ vt inquit dicta glo. Reatus ipſius eſt ſine cõparatiõe maioꝛ qꝫ alioꝝ:⁊ ideo eſt ſine ſpe venie ↄdemnandus vt Diabolus:de pe.di.ij. principiũ. Predicta tñ ꝓcedere poſſent ſm Roſellum qñ papa ſiue eius Legatus non eſſet in ↄcilio:qꝛ ſi ibi adẽẽt papa:ipſe ſolus cum vno ẽpo concilium facere poſſet:nõ obſtante alioꝝ abſentia: qꝛ ipſe regulꝛr dr̃ eẽ ſ. concilium:vt ꝓbari vr̃ in.c.ſignaſti. de ele. Et ſolus põt audire cãs criminales Epoꝝ. Ac eas vni tm̃ delegare ſine illo ſolẽni numero.xii.Epoꝝ.iij.q.vi.dudum.de do.⁊ cõtu.c.ṽitatis.de accu.c.cum dilectus.Qd̃ ẽt ꝓcederet in concilio: qꝛ ls eſſent pauciores. xij.poſſent nihilominus de iure ẽt in cauſis criminalibus Epoꝝ ꝓcedere:ac vni tm̃ delegare ſine ꝑtaxato illo nuõ.xij. Qꝫuis illud qd̃ dcm̃ fuit de. xij. Epis: de honeſtate potius ꝓcedit ſm ipm Roſel.qꝫ de neceſſitate. Qd̃ tñ mihi non ſatiſfacit:qꝛ nemo negat quin ſolus papa poſſit cognoſcere ⁊ iudicare de cauſis Epoꝝ.d.c.dudum cum ſi. Sed nũc querebat quot Epi vel prelati cum ipſo aut ſine ipſo legitimum concilium cõſtituant. Et ppea recte non rñdet ad qſitũ. Dicendo ꝙ ſolus papa cũ vno Epo poſſet cõſtituere ↄcilium:qꝛ iudicare põt cãs Eporum ſolus:ſed reflectendo dcm̃ ſuũ.Si veꝝ eſt ꝙ in cã criminali vnius Epi xij.alij ẽpi ſaltẽ de honeſtate interuenire debent. Qꝫto ergo honeſtius ⁊ rõnabilius erit dicere:ꝙ concilium qd̃ qdẽ tractare hꝫ de cauſis grauioribus ⁊ multo magis arduis ⁊ difficilibus:qꝫ ſit cã Criminalis vnius Epi. Puta de cauſis fidei:hẽſis:ſciſmatis. Reformationis vlis eccſie tam in capite qꝫ in membris depoſitionis pape ⁊ hmõi hẽre debẽt.

Nedum

Nedum.xij.ſed lōge plures Epos ⁊ ꝑlatos.
Tum rōne ſanioris iudicij. Quia in rebus
dubijs illud dr̄ ſanius iudicium ⁊ magis
approbatum qḋ a plibus iudicatur.lxv.di.
ſane.cum duobus ſeq.Tum rōne rectitudi
nis ⁊ grauitatis. Nā illud rectius ⁊ graui-
us dr̄ iudicium qḋ plimoꝝ ſententijs com
probatᷣ.de offi.deleg.prudentiam in princi.
Pro quo bn̄ faciunt ſanctiſſimoꝝ aploꝝ ⁊
antiquoꝝ nr̄oꝝ exempla:qui in concilijs ſu
is ⁊ in ponendis ſtabilibus fundamentis fi
dei nr̄e:vel oēs:vt ps in ſymbolo aploꝝ:vel
quotquot poterant: vt ps in ſymbolo prius
in concilio Niceno edito congregauerunt.
xv.di.canones.Et q̄uis in iure non repia
mus certum ⁊ determinatus numeꝝ eoꝝ:
qui intereſſe debent ad legitimum conci-
um ſtatuendum.Et credam ſufficere eos:q
congregati reperiunᷣ in loco determinato
die ⁊ tpe ſtatuto:⁊ in termio citatis ꝑfixo.
Dūmodo ſit numerus cōpetens ⁊ nō pror
ſus vilis ⁊ diminutus nationum ꝯuenien
tium. Non tn̄ crederes cum Roſello:ꝙ ſo-
lus papa cum vno aut duobus vel.xij.epis
concilium vle facere poſſet. Nam ſi mām ⁊
cās concilioꝝ.Si eoꝝ grauitatem ⁊ aucto-
ritatē circūſpiciamus.Si qḋ hactenus ſer-
uatum fuerit ab exordio naſcentis eccle ⁊
fidei nr̄e conſyderemus. Ridiculū ꝑfecto:
indecens: ⁊ ꝑrſus abſurdum videretᷣ: hoc
aſtruere.Unde ſi de cā pape tractandū fo-
ret cum vno Epo:idem papa ⁊ iudex ⁊ ps
eē cōprobaretur.iij.q.v.qḋ ſuſpecti. ⁊ de re
iudi.cle.paſtoralis.Ex quo ſequeretur maxi
mum ⁊ intollerabile abſurdus. Si.n.papa
cum vno vel cum paucis Epis concilium
facere poſſet vle:faciliime poſſet eos oēs in
ſuam trahere ſententiam: ⁊ ſic vniuerſe fi-
dei nr̄e ſtatus ⁊ diſpō ad vnius tm̄ hoīs ar
bitriū redigeretur. Qḋ ꝑfecto valde picu-
loſus eēt:vt ingt Archi.xix.di.Anaſtaſius.
vbi eſt bonus tex.ꝯ iſtam opi. Roſelli. Ibi
nāqꝫ dr̄:ꝙ multi clerici ſe ſubtraxerunt ab
obedientia Anaſtaſij Pape: eo ꝙ cōicaſſet
cuidam Photino Diacono Theſſalonicē-
ſi ſuſpecto de hereſi ſine concilio Epoꝝ: pre
ſbyteroꝝ:⁊ clericoꝝ cuncte eccle catholice,
qui tex.optime facit ad ꝓbañ. id qḋ ꝯ.dcm̄
fuit in ti. Nunquid Epi ⁊ prelati oēs ad cō
cilium vocandi ſint ⁊c. Preterea tale conci
lium pape ⁊ vnius epi dici non poſſet vle.
Quia ibi non repiretur xp̄ianoꝝ vniuerſi-
tas:vel ſaltem talis quota que vniuerſitatē
ipſam repn̄tare poſſet:ſed potius diceretur
particulare ⁊ priuatum conciſtoriū vel pa-
pale iudicium.Si aūt papa ſolus cum vno
Epo:imo cum oībus ſuis Cardinalibus ⁊
ꝑlatis gn̄ale concilium facere ⁊ vlem eccliam
repn̄tare poſſet:fruſtra de concilijs vlibus
congregādis q̄reremus. Et ꝙ hoc non ſit:
probatum fuit ꝯ.diuerſimode ⁊ diuerſis in
titulis. Dum q̄rereᷣ:quid ſit concilium:qui
ad concilium vocandi ſint ⁊ qui ⁊ quot in
tereſſe debeant ⁊c.Et ꝓbat glo.no.xvij.di.
in.c.i.dum dicit ꝙ vle concilium eſt illud
qḋ a papa vel eius Legato cum oībus epis
conſtituitᷣ.¶ Redeundo igitᷣ ad principale
queſitum nrm̄.vz.quot debeant eſſe pn̄tes.
Ut legitimus gn̄ale concilium ꝯſtituere di-
cantᷣ. Jo.an. in.d.c.i.de his que fi. a maio.
par.capi.recitat opi. Uincen. Goffre. Phi-
lip. ⁊ Hoſti.quas ſibi placere dicit. Qui cō-
cludere videntᷣ ꝙ que fiunt per vniuerſita-
tem non valeant:niſi due partes vocando
rum ſint pn̄tes. Lꝫ ſm eum. Ala. ⁊ Guliel.
naſ.qui dicebant.ll.ibi.ꝯ. hoc inductas loq
in decurionibus:⁊ ꝙ ſufficiebat ꝙ maior
pars vocandoꝝ interſit:⁊ ſic ꝙ excedāt di-
midiā.alleg.x.q.ij.§.hoc ius porrectum. Ibi
⁊ accedente conſenſu ordinatoris ⁊ maio-
ris partis ibidem ſeruientium addūt:⁊ ibi
dem pn̄tium. Qḋ ēt ſentire vr̄ glo.iij.in.c.
ſi.de maio.⁊ obe. Que vixit ꝙ in ijs q̄ expe
diri hn̄t per vniuerſitatem:vocandi ſunt il
li oēs:qui ſunt pn̄tes in prouincia: ſi cōmo-
de vocari pn̄t:quouſqꝫ ſaltem pn̄s ſit ma-
ior pars capli. Si aūt ſunt extra prouinciā:
aut ita remoti ꝙ cōmode vocari non pn̄t.
Preſentes diſponere debent de rebus eccle
ſie:ꝙ(ingt ipſa)tota ptās ⁊ ius vniuerſita
tis remanet penes illos quotquot ſint.ff.qḋ
cuiuſqꝫ vniuerſi.no.l.ſicut. Abb. vo panor.
in.c.cum oēs.de conſti.in pe.col.⁊ ſeq. Dus
querit q̄t dēant eē pn̄tes : ad hoc vt actus
vniuerſitatis valeat:dicit ꝙ glo.iuris cano
nici.in hoc multum variarunt.Sed ꝙ tan
dem opi. Canoniſtaꝝ ⁊ Legiſtaꝝ eſt vt in-
teruenire debeāt due partes totius vniuer
ſitatꝪ:vt.ff.qḋ cuiuſqꝫ vniuer. no.l.nulli.⁊.C.
de decurio.l.nouationum.lib.x. Sed in ꝓ-
poſito nr̄o dicit ꝙ ſaltem deberet ꝯſentire
maior pars haꝝ duaꝝ partium ⁊ ſic dicit
debere intelligi.l.qḋ maior.ff.ad muni. ⁊.c.
i.de his que fi.a maio.par.capi. ſentit gl.in
l.alioḋ.§.referᷣ.ff.de re.iudi.⁊ gl.in.d.l.nulli.
Bar.in.l.oēs ppli.ff.de iuſti.⁊ iur.⁊ Inno.

in.c.ij.de ope.no.nunci.⁊ hoc ꝓbatur rõne
ſm eum:qꝛ ille due partes repñtãt totã vni
uerſitatem.d.l.nulli.⁊.l.nouationum.Ergo
in ꝯſentiendo ſufficit maioꝛ pars illaꝝ dua
rum partium.Si aũt plures ꝯuenirent ꝙ̃
due partes.Tunc regratur ꝙ maioꝛ mars
oĩum conuenientium conſentiat,qꝛ tũc oẽs
faciunt vniuerſitates.Subdit tñ qͦ in alio
ꝓpoſito dicebamus:ꝙ ꝫ pñtia duaꝝ parti
um ſufficiat ad validitatem actus.Tamen
ſi tertia pars que abeſt:non fuiſſet vocata:
ſed eẽt contempta contempti poſſent con-
temptum ſuum proſequi:⁊ quicquid actus
eẽt retractari facere:extra de elec.qͦ ſicut.
Et addit aduertendum eẽ ꝙ in nuͦ duaꝝ
partium:non ſunt cõputandi illi q nõ ſem-
per hñt vocem:vt no.⁊ hꝛ in cle.vt circa.ꝺ
elec.Maximam aũt diuerſitatem ſe repire
dicit inter Legiſtas ⁊ Canoniſtas:quo ad
articulum nr̃m principalem,quam dicit ſe
non repire deciſam per aliquẽ:qꝛ ſm Bar.
in.d.l.oẽs populi quẽ ſeqtur oĩs pratica:nõ
ſufficit vniuerſitatẽ vocari.Sed opꝫ neceſ-
ſario ꝙ interueniant ſaltem due partes:ita
intelligit ipſe.l.ſi.C.de predi.decuri.li.x.Sed
Canoniſte cõiter diſtingunt:ꝙ aut eſt aliqs
ad quem ſpectat congregatio vniuerſitatis.
Et tunc ſi ad mandatuꝫ illius non veniãt:
pñt veniẽtes ſoli explicare actũ ⁊c.ét ſi nõ
interueniat maioꝛ pars concilij.Hoc vult
Inno.ſm eũ in.c.i.de maio.⁊ obe.⁊ in.c.ij.
de ope.no.nũci.adde ⁊ gl.in.c.i.de his q̃ ſi.
a maio.par.capi.Ubi Henri.boych.⁊ Jo.
de imo.innuere videnꝭ.Quaſi ꝙ conuoca
tio ſupioꝛis conſtituat non venientes ĩ mo
ra ⁊ in contumacia:⁊ qͦ talis contumacia
eo ipſo priuet eos facultate vocis dande:⁊
pro hoc dicit ſe alle.bonum tex.in.c.cuꝫ no
bis.de elec.Ubi dꝛ qͦ ſi vocati ad electiões
per hñtem ptãtem vocandi:nolũt venire:
faciunt ſe alienos.Ergo non debẽt compu-
tari ĩ numero duaꝝ partiũ:⁊ hoc ſentit gl.
dicit ipſe.ĩ.d.cle.qͦ circa.⁊ tenuit qdã Jo.
Bononien.doc.vt recitat Jo.an.in.c.i cau
ſis.de elec.Qui tenebat qͦ ſi in vniuerſita
te ſunt centũ hoĩes:ſi eis vocatis per habẽ-
tem ptãtem,conueniant tm̃.xxx.qͦ ius toti
us vniuerſitatis reſidebit tãtũ penes.xxx.
Que qdem multum faciunt ad deciſiones
huius nr̃i articuli:⁊ q̃uis tex.per Abba.in
ductus non ꝓbet id qͦ dixit de ſupioꝛe,qꝛ
loqtur in caplo ſeu canonicis,q cõuenerãt:
qui abſentem vocarũt:tamen ſuſtineri po-
teſt:qꝛ forte cõuocatio erat deuoluta ad eos
vel eoꝝ aliquem tanq̃ꝫ ad antiquorem.Et lꝫ
tunc iſte antiquoꝛ non habeat iuriſdictionẽ:
tamen eius vocatio hꝫ hanc q̃ſi iuriſdictio
nem:qͦ conſtituit non venientes in mora.
Ita qͦ ptãs totius vniuerſitatis reſidet pe
nes venientes:⁊ facit abſentes cõtumaces:
vt no.per Inno.in.c.ij.de no.ope.nunci.⁊
declarat idem Abb.in.c.i.de maio.⁊ obe.
in.ij.col.¶Si vͦo non eẽt aliqs ad quẽ ſpe
ctaret conuocatio,tunc aut inſtat finis ter-
mini p̃fixi vniuerſitati ad expedieñ.actũ:⁊
tunc minoꝛ pars maiorem vocare poterit.
Et ea nolente venire poterit ipſa minoꝛ pꝫ
ad actum expediẽdũ ꝓcedere:qꝛ ipſa nõ dꝫ
iure ſuo p̃uari pp contemptum ⁊ inobediẽ
tiaꝫ maioris partis,vt no.in.d.c.in cauſis.
⁊ in.c.cum vobis.Aut terminus non eſt
p̃fixus vniuerſitati ad explicandũ actũ q ex
pediri dꝫ.Et tunc debent ſaltem interueni
re due partes qualitercunqꝫ interuenire ve
lint,⁊ monere tertiam partem ꝙ cõueniat
tali die.Alias autem dicta tertia pars age
re poſſet de contemptu vt dictum fuit.ſ.⁊
no.in.d.c.ij.de ope.no.nunci.⁊ in.d.c.cum
vobis.de ele.⁊ ꝓbatur ex mente dicte.l.no
uationum.Et putat idem Abb.hanc opi.
Canoniſtaꝝ eſſe v̓ioꝛes,que|vt dixi:decidit
caſum nr̃m.Reſpondendo aũt ad.d.l.ſi.C.ꝺ
p̃di.decurio.ſuper qua ſe fundat Bar.dicit
Idem Abb.qͦ intellectus illius.l.eſt mul
tiplex ⁊ obſcurus.Et qͦ põt intelligi in fa-
ctis grauibus in qbus nõ ſufficit conuoca-
re vniuerſitatem per tabellam vel cãpanã:
ſed conuocari dꝫ per nuncium vel lr̃as:vt
no.in.d.c.in cauſis.de ele.Et ita reſidet ibi.
Per que oĩa videreꝭ in caſu nr̃o debere di-
ſtingui:qͦ aut Papa vel eius Legatus cuꝫ
mandato ſpãli conciliũ vl̃e congregat:aſſi-
gnato termino ⁊ loco cõpetenti oĩbus ep̃is
⁊ prelatis per eoꝝ lr̃as citatorias vel moni
torias ſm modũ de quo.ſ.Et tunc lapſo ter
mino lꝫ non reperirenꝭ ibi due partes:vel
maioꝛ pars oĩum vocandoꝝ ⁊ vocatoꝝ ad
concilium.Poterunt illi Ep̃i ⁊ p̃lati q cõ-
uenerunt:quotquot repianꝭ cũ Papa vel
eius Legato facere legitimũ conciliũ.Decla
rando ſe vl̃em eccliam rep̃ſentare:⁊ cõciliũ
illud eſſe legitimũ.Prout alias fecit cõciliũ
Conſtãtienſe:vt cõſtat ex eius geſtis:⁊ idẽ
crederes ꝓcedere vbi collegiũ Cardinaliũ:
ſeu iferioꝛ p̃latus ⁊ Impatoꝛ ad q̃s talis cõ
uocatio legitime deuoluta foret,ſꝫ qͦ.ſ.loco
ſuo diximus

ſuo diximus: conciliū cōuocaret per tex.
⁊ no.in.d.c.i.de maio.⁊ obe.⁊ in.d.c.cū no
bis.de ele. Qd̓ ſi ipſi tm̄ Ep̄i ⁊ ꝑlati,vel eo
rum aliqui abſq; alia vocatione ꝯueniſſent
concorditer:⁊ debitis ꝑmiſſis ꝑparatorijs
de qbus ſ.in ti. Quis concilium conuoca-
re poſſit:vellent conciliū ꝯuocare alijs no-
lentibus vel negligentibus illud cōuocare.
Tunc forte dici poſſet ꝙ maiore parte veni
re recuſante: ſeu contēnente vel negligente
in termino eis ꝑfixo, vt ſ.ꝙ ipſi p̄ntes:dū-
modo alias ſeruarent̄ reqſita: ꝓcedere poſ-
ſent:conſtituendo non venientes in mora:
⁊ declarando ſe vl̄em eccliam rep̄ntare ⁊c.
vt ſ.per iura ꝑmiſſa. Si v̄o terminus nul-
lus eſſet prefixus. Sed tm̄ gn̄alr̄ intimatum
fuiſſet oībus ꝑlatis:ꝙ cāe vrgentiſſime con-
gregādi concilij exuberāt. Et ꝙ Papa Car
dinales ⁊ alij ad quos ſpectat:reqſiti illd̓ cō
uocare recuſabant. Et ꝓpea ꝙ in viſceribus
charitatis Jeſu chr̄i:eos rogabant ⁊ inuita
bant:ꝙ ad talem locum deſtinatum ꝓ ipſo
concilio celebrando conuenire vellent. Tūc
danda eſſet opera ⁊ ſumma ope curandus.
Jnuocato ad hoc conſilio ⁊ auxilio Impa-
toris ⁊ Principum chr̄ianoꝝ ꝙ ſaltem due
partes Prelatoꝝ ꝯuenirent. Et ita ille due
partes tertiā poſtea monere ⁊ in mora con
ſtituere poſſent. Ad hoc ne de contemptu
diceret̄:vt ſ. Predicte aūt vocationi ſeu in-
timationi adaptari poſſet pratica concilij
Conſtantienſis. Jn quo ſancitū fuit ad eū
tandam forte arrogantiam conuocantium
⁊ indignationem conuocandoꝝ:ꝙ congre
gati in concilio poſt receſſum. Joā. Pape.
xxiij.conuocare deberent abſentes ꝑlatos:⁊
alios Principes de obedientia Benedicti
pape.xiij.eoꝝ noībus vel dignitatibus nō
expreſſis. Sed ſub gn̄ali quodam tit⁹ Pro-
ut colligi pōt in geſtis eiuſdem concilij in
ſeſſione.xxij. Ubi ſunt lr̄e congregatoꝝ ad
Regem Aragonū hmōi ſub tenore.vz. Mi
ſeratione diuia:Ep̄i:Preſbyteri: Diaconi:
Cardinales:Patriarche,Archiep̄i:Epiſco
pi:Prelati:⁊ ceteri in Conſtātien̄. ciuitate
prouincie Maguntinen̄. Jn xp̄i noīe cōgre
gati:illuſtri Principi Ferdinādo Dei grā
Aragonum ⁊ Sicilie Regi:Salutē ⁊ eccle
ſiaſticam vnionem feliciter intueri. Quāq̄
neq; miſericordie Dn̄i neq; menſuram po
nere:neq; eiuſdē tp̄a diffinire poſſimus ⁊c.
¶ Sed poſteaq̄ concilium plenum fuit: ⁊
nationes oēs congregate fuere:alr̄ ſcribebat
concilium:vt p; in eiuſdem ſeſſione.xxiiij.
in citatione decreta ꝯ Petrum de Luna.
Bn̄dictum nuncupatum: in obediētia ſua
hmōi ſub tenore.vz. ſacroſancta gn̄alis ſy-
nodus Conſtantienſis:vniuerſis ⁊ ſingulis
venerabilibus fratribus. Patriarchis. Ar
chiepiſcopis. Ep̄is:ac dilectis ecclie filijs.
Abbatibus. Prioribus. Prepoſitis. Deca-
nis. Archidiaconis ⁊c.⁊ J. ſalutē ⁊ oīpoten
tis Dei benedictionem: ac mandatis nr̄is
⁊ ecclie diligenter obedire: clamat ſcā fide-
lium mater ecclia:ſponſa xp̄i. Clamat fide-
lium multitudo:clamauerunt iam multis
annis ad dn̄m ⁊c. Et crederem ꝙ dictā in
timationem concilij: quotquot congregati
reperirent̄:facere poſſent,premiſſis ꝑambu
lis de qbus ſ. cum ſit cā popularis ⁊ publi-
ca. Maxime iminente cā graui, ⁊ tp̄e ꝑfixo
adueniente. De quo per concilium Conſtā
tien̄. ſeſſione.xxxix. Jn quo ſtatutum fuit in
decreto incipiente frequēs: ꝙ de decēnio
in decēnium conciliū conuocaret̄:poſt du-
as primas conuocationes ⁊c. Ut pluries ſ.
dixi. Quicqd aūt dixerint Petrus de mō-
te Ep̄s nr̄ Brixianus ſuo in Libello:de po
teſtate ſummi Pontificis:concilij ⁊ Impe
ratoris:qui ſatis gn̄alr̄ ⁊ inuolute dicere vo
luiſſe vr̄:ꝙ ad hoc vt alij Ep̄i: per Ep̄os ⁊
Prelatos conuocari poſſint,op; ꝙ ſaltē pre
ſentes ſint due partes vocandoꝝ. Et Ar-
chiep̄s Florentinus:qui in tertia parte ſū-
me ſue.ti.xxiij.c.ij.circa fi.dix̄ ꝙ auctoritas
concilij reſidet penes vocatos venientes:ſi
ſaltim interſint due partes oīum Ep̄oꝝ or
bis. Per id qd̓ leg.⁊ no.in.c.i.de his que fi.
a maio.par.capi.per Jo.an.vel forte ſuffice
ret dicit ipſe:ſi maior pars Ep̄oꝝ orbis in-
terfuerit:vt no.per compoſto.in.c.qr ꝑꝑ de
elec. ¶ Qd̓ ſi forte conuocati ſeu citati ve-
niſſent ad locum concilij deſtinatum ⁊ de-
mum receſſiſſent non petita nec obtenta li
centia:concilium nihilominus in competē
ti numero exiſtens ꝓcedere poſſet, ipſis re
cedentibus vlterius non citatis nec requi
ſitis maxime vbi periculum eſſet in mora:
ar.eoꝝ que no.in cle.ne romani §.porro.de
ele.facit.c.certum.xj.q.iij. de iudi.c.i.de do.
⁊ contu.cle.i.⁊ qd̓ hr̄ per Jnno. in.c.conſu-
luit.de offi.deleg. Ubi dixit: ꝙ ſi terminus
prefixus ad eligendum proroget̄ abſentes q
ſemel citati fuerant non ſunt amplius citā-
di:ad qd̓ bonus tex.xviij.di.c.ſiquis adeſſe.
⁊ in.c.vbi periculum §.ſane.de elec. in.vj.⁊

qꝺ no. Inno. in. c. cōſideramimus. ⁊ in. c. eccleſia. el. ij. de elec. Archi. lxv. di. ſi forte. Panoꝛ. in. c. cum nobis. de elec. ⁊ Spe. in ti de ſindi. §. i. vſi. quid ſi oēs ⁊c. Concludit igr̄ ex pmiſſis oībus: ⁊ ex geſtis antiquoꝝ cōciliorꝝ: ⁊ concilij Conſtantien̄. ꝓut ſ. dixi. qꝺ oībus vocatis: ad certum locū: ⁊ terminus iuxta formā ⁊ modum pmiſſum qꝺ concilium legitimum ſatis dici poſſet ⁊ deberet: vbi cōpetens multitudo adeſſet: ſꝫ oēs, vel due partes: aut maioꝛ pars oīum epoꝝ non adeſſet. Dūmodo abſentes ꝓcuratores cōſtituant ⁊ mittāt: et nimis vilis vel parua multitudo non ſit congregata. Quia tunc concilium legitimum dici non poſſet. Nec celebrari deberet: pp magnitudinem et importantiam reꝝ in eo tractandaꝝ. Qꝺ belliſſime probat. Jo. xxiij. in Bulla ſua cōuocationis concilij Conſtātien̄. Ibi veꝝ q̄ veniente poſtea tpe conſtituto. Prelati et ceteri qui hmōi concilio intereſſe debebāt. Nequaq̄ in tanto numero conuenerant: q̄ſtus magnitudo reꝝ agēdaꝝ regrer̄ videbat̄ ⁊c.

¶ Et ſꝫ ordinatum fuerit in dicto cōcilio q̄ oīa expedirent̄ per electos et deputatos per nationes. Attn̄ videri pōt. Quot Prelati nuncij: Procuratores: et Oratores conuenerint ad dcm̄ conciliū ex lectura geſtoꝝ eiuſdem preſertim in ſeſſiōe. xx. Ubi deſcribunt̄. noīa eoꝝ oīum qui pro ſe, vel ꝓcuratorio noīe alioꝝ in concilio reperiebant̄: q fuerunt in ſatis competenti numero.

¶ Ubi plures de papatu contendunt.

Premiſſoꝝ occaſione querūt nōnulli: vt petrus de mōte. vbi ſ. Quid dicendū in caſu pmiſſo. Ubi pl'es contendunt de papatu: prout fuit tpe diri ſciſmatis: vſq̄ ad congregationē concilij Conſtantien̄. Quo tempore tres reperiebātur in ſuis obedientijs pontifices maximi. vꝫ. Balthaſſar coſſa: qui in ſua obedientia appellabat̄ Jo. xxiij. petrus de Luna, Qui etiam in ſua obedientia. Benedictus. xiij. nuncupabat̄. Et Angelus Corarius: qui in ſua quoq̄ obedientia. Gregorius. xij. dicebatur. Si vna tm̄ obedientia cōueniret ad cōconcilium: ꝓut fecit a principio obediētia. Jo. xxiij. que conuenit cum eo ad concilius Conſtantien̄. et alie due conuenire recuſarent. An tunc illa vna obedientia, et ſic minoꝛ pars maiorem partem et ſic alias duas obedientias conſtituere poſſet in moꝛa et in contumacia vocando eas. Et dicit ad h idem petrus de monte ſe putare qꝺ ſic: cu3 eccleſia careat vnico capite ſaltem de facto ꝓpter ſciſma: et ſic dicat̄ quaſi vacare: cum non hēat vnum ſolum papam prout habere deberet. alle. vij. q. i. factus eſt Cornelius. Poſtea dicit qꝺ poteſtas conuocandi plātos ad concilium tunc eſt penes quoſlibet Archiepos ⁊ alios quoſcunq̄ plātos ſupiores q̄ ad ſuos ſubditos vel ſubiectos. xviij. di. ſi epſ. Si ergo inquit ipſe Archiepi vocant ſubditos ſuos ad concilium: ⁊ ipſi nō veniunt in termino eis aſſignato. Conuincunt̄ negligentes: ⁊ per ꝯñs deuoluit̄ ptās ad accedentes etiam numero pauciores, vt no. per Jo. an. de offi. oꝛdi. irrefragabili ſm eum. Pro quo facere dicit. Q2 ius vniuerſitatis pōt in vno reſider̄: ad qꝺ alle. xv. di. ſynodus. vbi pꝫ q̄ in ꝯcilio gn̄ali: qn̄q̄ fuit grandis multitudo patrum: qn̄q̄ magna paucitas: in tm̄ q̄. xxij. legunt̄ fuiſſe in cōcilio Laodicen̄. Et ſꝫ concludendo dicat ſe credere conſultius eſſe: q̄ alijs nolentibus accedere. Iſti pauciores ꝓnuncient ſe conſtituere gn̄ale conciliū: ⁊ in ſe eſſe eius iuriſdictionem. Qꝺ facere pōt iudex: ꝓut no. ff. de iudi. in. l. ſiquis ex aliena. ⁊ per Bar. in. l. ij. ff. ſiqs in ius voca. non ier. ⁊ per Inno. in. c. pterea. de dila. ⁊ in. c. ceteꝝ. de iudi. Ubi aliqd per Moderniores. Quid aūt p h dicere aut concludere voluerit: quo ad qōnes per eum ꝓpoſitam: ipſe viderit. Ego vero inherendo his que in pcedenti articulo dicta fuere: ex geſtis concilij Conſtantien̄. crediderim: q̄ ſi vnus ex tribus pontificibus max. ſolus vocaret oēs ⁊ ſingulos patriarchas: Cardinales: Archiepos: Epos, prelatos: ac principes ⁊ alios quoſcunq̄ ad concilium ire debentes: ſatis eſſet, ⁊ q̄ ſꝫ illi tm̄ de ſua obedientia ꝯuenirent: q̄ alij omnes aliaꝝ obedientiaꝝ dicerent̄ eſſe in moꝛa ⁊ contumaces. Et q̄ idem pontifex cum illis qui conueniſſent poſſet legitimum ꝓnūciare concilium ⁊ expedire oīa incūbentia: vt pꝫ exemplo dicti concilij Conſtantien̄. qꝺ a principio ita conuocatum canonicum legitimumq̄ ꝓnunciatum fuit. Declarando illud repn̄tare eccleſiam vl'em: ⁊ ptātem immediate habere a Xpo ⁊c. vt colligit̄ ex geſtis eiuſdē i pncipio. iiij. ſeſſiōe in Decreto īcipiēte. In noīe ſcē ⁊ īdiuidue trinitat̄ ⁊c.

¶ Nec

¶ Nec arbitror curandum eſſe. Quis deo caſu conciliũ conuocet. Dũmodo cã legitima illud congregãdi ſubſit: ⁊ modus debitus ſeruetꝛ: prout ſatis copioſe ſ. demonſtratum extitit in ti. Quis concilium cõgregare vel auctorare poſſit. Et ſatis aperte colligitur ex pratica: ⁊ decretis dicti cõcilij Cõſtantieñ. Quicquid de eis dixerit. Joã. de turre cre. in ſum. ſua de eccl̃ia. lib. ij. c. xcix. Ubi concilio Baſilieñ. ⁊ Conſtãtieñ. multum detrahendo dictum decretum multipliciter impugnare nititꝛ. Aſſerendo inter cetera ꝙ dicta Decreta nõ hñt robur, ex eo ꝙ non fuerunt ꝯcluſa vnanimi ꝯſenſu aliarum obedientiaꝝ. Juxͣ. id qð dr̃ p Iſydo. vj. ethi. lib. ⁊ ponitꝛ. xv. di. c. i. ꝙ. ſ. niſi oẽs cõſentiant in vnum: non põt dici ꝯcĩo concilij vl̃is. Qð aũt non interuenerit talis conſenſus: pȝ iquit, qꝛ multi prelati ⁊ doctores clariſſimi non conſenſerunt nec intereẽ voluerunt: ac ſi vellet inferre ꝙ dcm̃ concilius non fuerit legitimum: qꝛ alie nationes non interfuerunt: lȝ vocate fuerint gñalr̃ p Joã. xxiij. vt ſ. late oſtendimus, ⁊ pȝ in eius bullis conuocationis dicti concilij. Et ſcd̃o ꝙ dicta decreta ſint inualida qꝛ ꝑdicte nationes ⁊ oẽs qui in concilio erant: noluerunt eis conſentire: De quo ꝓfecto non poſſum non mirari. Qꝛ quoad primum vt ſ. clare oſtendimus. Poteſtas reſidet penes venientes vocatos: ⁊ alioꝝ non venientium cõtumacia et mora eis non nocet quominus expedire poſſint incũbentia: ⁊ ſi alr̃ diceremus, nullum reperiretꝛ concilium legitimũ vel ecomenicum: qꝛ in nullo antiquoꝝ vel modernoꝝ repitur oẽs Epos ⁊ ꝑlatos totius orbis interueniſſe, qð oĩno eſt fatuum dicere, ꝓut ſ. oſtendimus in ti. Qui ⁊ quot ꝑlati reqrantꝛ ad concilium legitimum conſtituendum ⁊c. Quo v̓o ad ſm̃. ⁊ tex. in. d. c. i. xv. di. vbi in fi. dr̃: ꝙ qui ſibimet diſſentiunt non aguntꝛ concilium: qꝛ non conſentiunt in vnum: non hoc dicit ad qð per eũ allegatꝛ. Sed loqtur ille tex. Iſydori. de diſcordantibus inuicẽ eque. Quia vbi ꝯria eſſent vota equalr̃ dici non poſſet conciliũ ex ethimologia vocabuli. Sed ſi due partes vel maior pars conſentiret: ⁊ alij diſſentirent, non minus diceretꝛ ab vl̃i concilio id actum fuiſſe: ꝓut dicetꝛ. I. in ti. An oẽs vocales p̃ſtes eẽ ⁊ vnanimiter conſentire debeant: vt actus concilij valeat, ⁊ ꝓbatꝛ p tex. ⁊ no. per. d. Anto. ⁊ alios in. c. i. de maio. ⁊ obe. ⁊ in. c. i. ⁊ ſeq. de his que fi. a maio. par. capi. cum concord. Si aũt veꝝ eſſet qð aſſerere vr̃. Idem Jo. de turre cre. ꝙ. ſ. Decreta illa concilij Conſtantieñ. non valerẽt: ⁊ ꝙ concilium illud illegitimum fuiſſet ex eo ꝙ oẽs obedientie alioꝝ pontificum non interfuerunt: nec oẽs ep̃i vel ꝑlati adeſſe voluerunt: lȝ legitime vocati eſſent: ſed vt vnico verbo oĩs iſta tollatꝛ ambiguitas dr̃: ꝙ abrogatis ⁊ priuatis dictis pontificibus ſciſmaticis: de papatu contendentibus cũ eoꝝ obedientijs: in dicto concilio, creato canonice Martino quinto reintegratũ: ⁊ cũ ſuis decretis approbatum et canonizatũ fuerit vt pȝ in geſtis eiuſdem nihilqȝ prorſus ambiguitatis remanſiſſe dici poſſe videtur quinimo ſi alr̃ diceretꝛ reſultaret vnuȝ maximum abſurdum et inconueniẽs quaſi hereticum: qꝛ vt ſ. diximus. Ex tali poſitione dicere oporteret: ꝙ hactenus nulla fuerint concilia canonica ecomenica ⁊ legitima: qꝛ nullum hactenus inuenitur concilium: in quo Ep̃i et prelati oẽs totius orbis interfuerint. Et ſic deſtruerentur illa nõ minus ſacra q̃ȝ mirãda quatuor ꝓma concilia vl̃ia: ſuper qbus fides nr̃a tanq̃ȝ ſuper quatuor euangelijs ſtabilita et fundata eſt. Et q̃ diuus Gregorius ſe non alr̃ venerari dicit. xv. di. ſicut. q̃ȝ ipſa ſacra Euangelia vna cuȝ tot alijs ſacroſc̃is concilijs: q̃ illa ꝓſequuntꝛ: et q̃ venerabilr̃ ſcã dei amplectitur eccleſia. Quod qdem fatuum prorſus eſſet dicere.

¶ Qua pena puniantur impedientes concilium celebrari.

Qua aũt pena puniantur. Impedientes concilium celebrari, vel Epos: prelatos: et alios ad illud vocatos perturbantes: ne accedere poſſint? Reſpõſio abſqȝ multa indagine ſummi poſſe vr̃ ex tex. formali in. c. qm̃ quidem §. hunc ergo. Ibi et ſi quiſq̃ȝ princeps inuentus fuerit hoc ꝓhibere, cõione priuetur etc. Nec miꝝ nam in oĩbus criminibus eccl̃iaſticis principes ſclares ſubſunt ep̃is. Unde btũs Petrus ꝑcipiebat, vt oẽs principes et ceteri hoĩes ep̃is obedirent: de maio. et obe. oẽs. Et dicit Cardi. Zaba. in. d. c. qm̃ quidem. qð ẽt refert. d. Alexandrinus. ibi. ꝙ impedientes concilia ſunt habendi ꝓ hoſtibus publicis. Qð aũt dicendum ſit de

pꝛelatis ⁊ alijs perſonis eccliaſticis impe-
dientibus:vt.ſ.ex quo tex.in.d.c.qm quidē.
nullam eis penam imponit.Dicendū vide
ret̄ ꝙ hmōi pena eēt arbitraria:ſm Jo.de
deo.quem ibi refert.d. Alexandrinus:⁊ ꝓ
batur in.c.de cauſis.extra de offi.oꝛdi.Sed
ꝯtrium tenuit Hugo.⁊ Archi. ibi.Ꝺꝛ imo
ſm eos ipſis eccliaſticis imponi dꝫ pena oꝛ
dinaria: de qua in.c.placuit.⁊ in.c. ſi epſ.
xviij.di.vnde dixit Hoſti.in.c.ſicut olī. de
accuſa.per illum tex. ꝙ illis imponit̄ pena
ſuſpenſionis.Quo aūt ad laycos vltra ꝑdi
ctam:vr̄ ēt eē pena ſacrilegij: per tex.in.c.
ad aplice.vſi.⁊ vt ad pn̄s.de re.iudi.lib.vj.
ibi.Perpetrauit ſacrilegiū capi faciēdo ac
tenendo Cardinales ſcē Ro.eccłie: ac alia-
rum eccliaꝝ ꝑlatos ⁊ clericos:religioſos:⁊
ſeculares venientes ad concilium ⁊c. Per
quem tex.ſupponendo capturam vel coꝛpo
ralem detentionem vr̄ gn̄alr̄ dicendum:ꝙ
oēs tam clerici ꝙ̄ layci ꝑlatos vel alios ad
conciliū euntes coꝛpoꝛalr̄ impedientes vel
detinētes ſacrilegij reatum incurrant. Ꝺd
iuxta glo. ibi eſt crimen eccliaſticum: vt hr̄
de fo.compe.cum ſit gn̄ale: ⁊ ſequit̄ glo. ꝙ
talium oblatiōes recipi ꝓhibent̄.xvij.q.iiij.
miroꝛ.xij.q.ij.de viro. Et ꝙ hmōi ſacrilegi
um pp captionem clericoꝝ excōicationem
infligit.xvij.q.iiij.ſiquis ſuadente.Ꝺd etiā
ligat mandantes hoc per alios fieri.de ſen
ten.excō.mulieres.Etiam ſi his qui impe-
diunt̄ ire ad concilium alias pſonalis vis
⁊ iniuria nō fuiſſet irrogata. extra eo.nup.
Et rō per dcām gl. fundari vr̄ ſuper eo qd
cōiter dr̄.vꝫ. ꝙ ſacrilegium non ſolum cō-
mittit̄ auferendo ſacrum de ſacro : vel non
ſacrum de ſacro: aut ſacrum de non ſacro.
Jux̄.tex.⁊ not. in.c.quiſqs.xvij.q.iiij. Sed
etiam cōmittitur cum infert̄ iniuria eccłie:
clericis:aut rebus eccliaſticis:iux̄. tex.in.d.
c.cum ſit.cum his que no.⁊ ꝓbatur in.d.c.
quiſquis.⁊ in.c.ſacrilegium.ea.q.et cā. vbi
bona glo.que dicit ꝙ pro ſacrilegio imponi
tur pena ſpūalis duplr̄. Quia ſi cōmittitur
in perſonam incurritur pena excōicatiōis.
d.c.ſiquis ſuadente.Si cōmittit̄ in res poſt
trinam monitionem venit excōicandus.d.
c.quiſquis vel imponit̄ etiam pena tpalis
vt pecuniaria: qn̄qꝫ maioꝛ qn̄qꝫ minoꝛ.d.c.
quiſquis.et.c. ſiquis contumax . Sed du-
rioꝛ pena imponit̄ pro ſacrilegio ſm.ll.ꝙ̄
ſm canones:vt ꝓbatur.ff.ad.l.iul.pecu.l.ſa-
crilegij.vbi pena pro qualitate pſone:pꝛoqꝫ

rei conditione,ac tpis: etatis ac ſexus con-
ſyderatione ſeuerius vel clementius mo-
deratur vſqꝫ ad beſtiaꝝ damnationem:vel
in metallum aut depoꝛtationis in inſulas:
penas.Jmpedientes aūt Cardinales eun-
tes ad concilium:per capturam: detentio-
nem:vel diſtrictionem perſonales:vltra ex-
cōicationis ⁊ ſacrilegij penas alias plures
incurrunt.De qbus in.c.felicis. de pe.i.vj.
Et ſilr̄ impedientes epōs modo ꝑmiſſo in
currunt penas:de qbus in cle.ſiquis.eod.ti.
Roſellus quoqꝫ in Monarchia ſua. vſicu.
Quero quid de impedientibus concilius:
hanc qōnem poſuit. Et dicit ipſe ꝙ ſi ipe-
dientes ſunt perſone priuate tenent̄.l.iulia.
de vi.publica.Quia impediētes Legatos:
Oꝛatoꝛes,vel comites: illa.l.tenent̄. ſed iſti
pꝛelati vel alij venientes ad concilium pn̄t
dici,oꝛatoꝛes,vel comites,⁊ ſilr̄ qui Romā
ꝓficiſcunt̄, ergo illa.l.puniendi ſunt.ff.ad.l.
iuli.de vi.pub.l.lege iulia. Etiā ſi tales im
pedientes eſſent magiſtratus, ⁊ vt inqt ipſe,
iſti a Papa puniri pn̄t.Quia in eus crimē
leſe maieſtatis cōmittunt, cū venientes ad
concilia gn̄alia:ſecuritatem a Ro.Pontifi
ce hēre cenſeant̄ ſtante gn̄ali citatione ⁊ cō
uocatione ipſius concilij per ipm papaꝫ fa
cta.Et violantes talem ſecuritatem pꝛinci
pis,crimen leſe maieſtatis in eum cōmit-
tunt: ⁊ eadem pena leſe maieſtatis puniri
debent.ff.ad.l.iul.maie.l.i.Jtem impedien-
tes concilium,vt ꝑfertur crimen leſe maie
ſtatis aduerſus rempublicam cōmittunt.d.
l.i.et maxime qn̄ pp hoc ad ſeditionem ho
mines conuocant:cum.n.ledant maieſtatē
pape,ea.l.iulia maieſtatis tenēt.l.eius.ff.eo.
ti.Et eſt ēt ex alio capite crimen leſe maie-
ſtatis.Quia iſta indirecta via impediunt̄:
vel detinent̄ ⁊ ꝯfouent̄:heretici:ne redeant
ad gremiū ſancte matris eccleſie,quo etiā
caſu cōmittit̄ crimē leſe maieſtat̄.d.l.eius.
Puniri ergo pn̄t ſm eus pena leſe maieſta-
tis.C.ad.l.iul.maie.l.quiſqs. Ꝺd ſi talr̄ ipe-
dientes ſunt altioꝛis gradus: vt Jmpatoꝛ
Ceſar Rex:vltra ſacrilegium qd icurreret:
deponi poſſet.Si monitus a talibus impe
dimentis ⁊ perturbationibus non deſiſte-
ret.Et a Papa Jmperatoꝛ imperio priua-
ri poſſet.Similr̄ ⁊ alii Reges ⁊ Pꝛincipes
chrīani ex hmōi ꝑturbatiōe ꝺpoui poſſent:
⁊ eoꝝ regnis ⁊ pꝛincipatibus priuari:vt le.
⁊ no.in.d.c.ad aplice.de re.iudi.in.vj.Et ꝑ
dictis Roſelli facit etiam.Quia includētes
homines

hoḿines liberos:vel eos impedientes:aut
detinentes.l.iulia. de vi publica tenent.l.g
cetu.ff.ad.l.iul.de vi.pub.vbi dr̄:q̄.d.l.tene
tur.qui hoiem dolo malo icluſerint:vel ob
ſederint.Et ad id qđ dicebat ipſe de offen-
ſa legatoꝝ eſt bonus tex.in.l.fi.ff.de leg.Ubi
hr̄ q̄ legatos impedientes hoſtibus dedun
tur.Qđ aūt euntes ad concilium dici poſ
ſint Legati vel Oratores:de ſe ꝑz:q̄ repſen-
tant non ſolum vniuerſum cleꝝ ꝓuinciaꝝ
ꝛ dioceſum ſuaꝝ:ac oīum alioꝝ Epoꝝ:pre-
latoꝝ.ꝛ ecclaſticaꝝ perſonaꝝ ad concilius
ire debentium,qui impedimēto aliquo ca-
nonico impediti venire non potuerūt.Sꝫ
repn̄tant chr̄ianoꝝ oīum perſonas,ꝛ ecclā
vlem,prout ſ.late deductus fuit in ti.Quid
ſit concilium.Jus aūt legatoꝝ eſt ius gen-
tium.Et ꝑpea dr̄:q̄ legati ſunt vt ſancti ꝛ
ſacrati.i.inuiolabiles:vt dr̄ in.d.l.fi.iuncta
eius glo.Propterea dicebat.Jo.de tur.cre.
in ſum.ſua.lib.iij.c.xxj.q̄ ſermo ſuus non
ſufficit explicare quāta pena digni ſint:qui
concilioꝝ celebrationi impedimenta infer-
re moliunt.Et q̄ tales vt tyranni ꝛ reip.
chr̄iane hoſtes habendi ſunt,tot mortibus
digni:quot egregia bona per talia concilia
fienda impediunt:vnde dicit ipſe.Si ſyno
dus congregabat cā tollendi ſciſmatis.Ta
les ꝓculdubio concilioꝝ ꝑturbatores velu-
ti ſciſmatis fautores habendi ſunt.Si vͦ
ad confundendas hereſes:ꝛ expugnandos
hereticos congregabat:tales hereticoꝝ de-
fenſores ꝛ fautores vident.Si aūt reformā
de eccl'ie ꝛ ecclaſticoꝝ cā concilium conue-
niebat.Certe hmōi ꝯgregationi aduerſan-
tes.Tanq̄ꝫ hoſtes religionis chr̄iane habē-
di forent.Ad quoꝝ ꝓpulſandas iniurias ꝛ
temeritates compeſcendas Reges ꝛ Prin
cipes chr̄iani obligati ſunt.Cum ipſi preci
pue eccleſiam tueri ꝓmiſerint atq̄ꝫ ſuſcepe-
rint.xxiij.q.v.principes.Jn quo qdem ſi ne
gligentes reperirent.Suſpecti haberent de
fautoria hereſis aut ſciſmatis.iux̄.tex.ꝛ no.
in.c.qui vicijs.ea.cā.ꝛ.q.ꝛ.xxiij.q.iij.Maxi
mianus eps.ꝛ.c.qui pōt.Predicta aūt dſen
ſio fortius incumbit Jmpatori.Qui eſt pn
cipalis eccl'ie aduocatus:ꝛ defenſor.c.vene-
rabilem.de elec.Nam tenet pro poſſe eccli-
am defendere ꝛ exaltare:vt hr̄ in cle.roma-
ni.de iureiuran.Ad qđ ex debito ꝛ vincu-
lo iuramenti tenet.lxiij.di.ego Ludouicus.
ꝛ.c.tibi dn̄o.Qđ quidem fortius procedit
(tenendo opi.Canoniſtaꝝ) q̄.ſ.Jmpium

immediate ꝓcedat a Papa:Deo tn̄ medi-
ante ꝛ diſponēte.De quo per Abb.panor.
ꝛ alios.in.c.nouit.de iudi.eſt bona glo.in
cle.ad noſtram.de hereti tex.xcij.diſtin.c.i.
ꝛ.ij.ꝛ in extrauaganti Bonifacij.viij.Jnci
piente vnam ſanctam ꝛc.

¶ Qui in concilio ſint vocales.

Deſt hec:queri ſolet.Qui ſint vo-
cales,ſeu vocem deciſiuam hn̄tes
in cōcilijs vlibus.Et huius qui-
dem heſitationis ſolo ſatis aper-
te colligi pōt ex his que dicta fue
re.ſ.in titu.Qui ad concilius vo-
candi ſint,vbi ad ſaturitatem dcm̄ fuit:qui
ſint illi qui concilio intereſſe poſſunt:vt au
diant:vel conſulant:vel iudicent:ex doctri-
na ꝛ intentione.Jnno.ꝛ doc.in.c.graue.de
preben.ꝛ alibi.Sed ne titulus aliquis ſuo
fraudet tractatu ꝛ obſequio.Et vt ſuo qli-
bet materia loco congeſcat.Regulr̄ dicen-
dum vr̄:q̄ in concilijs ꝓuincialibus ꝛ vli-
bus Epi ꝛ alij ſuperiores ꝑlati vocem iudi
cialem ꝛ deciſiuam hr̄e debent:de concilijs
prouincialibus ꝓbat.xviij.di.c.pp eccliaſti
cas.in fi.i.c.de cōcilijs.in.c.non opꝫ.ꝛ qua-
ſi per to.De vlibus vͦ probatur tam exem
plo alioꝝ cōcilioꝝ.xv.di.canones.xvj.diſt.
ſeptuaginta.c.ſexta.ꝛ.c.habeo librū:q̄ꝫ etiā
exemplo Apl'oꝝ qui primi concilia nr̄a age
re cepunt loco quoꝝ ſucceſſerunt Epi.Jux̄.
Pſalmographum.Pſalmo.xliiij.Pro pri-
bus hoc eſt apl'is.Nati tibi ſunt filij Epi.ſ.
vt hr̄.xxj.di.in nouo.Jn concilijs aūt ſyno
dalibus vel Epiſcopalibus.Abbates.Capi
tula eccliaꝝ cathedralium et oēs de clero il-
lo intereſſe debent ꝛ vocales ſunt.xviij.di.
decernimus.Ceteꝝ quo ad concilia gn̄alia:
de qbus ꝓcipue loqmur.Suppoſito pro re-
gula indubitata:q̄ epi maiores ꝑlati:ac etiā
Abbates magni habentes iuriſdictionem
Epalem vel quaſi vocales ſint.Prout cōi-
ter teneri ꝛ tradi conſueuit.per doc.in.d.c.
graue.ꝛ per Abb.pan.in qōne illa ſua.Epi
ſcopus ꝛ qdam Rector.in tertio dubio pn
cipali.Dubia reddi vr̄ dicta regula.Quia
diuerſa reperiunt iura.que in materia iſta
varie loquunt de perſonis que concilijs an
tiquis interfuerunt.Alia.n.innuūt ſacerdo
tes cōcilia egiſſe:vt tex.xv.di.canones.vſi.
Quarta ſynodus.ibi.ſexcentoꝝ triginta ſa
cerdotū:qđ tn̄ exponit.i.epoꝝ.Alia Reges:

Principes: Populos: ⁊ Clericos vniuerſos vocandos aſſerere videnẗ: vt tex. in.c. ad apſice. de re.iudi.in.vj. Alia vniuerſum cleꝝ et ppl'm includunt.lxiij.di. in ſynodo. Alia Imperatorem.xxj.di. nunc aũt. ⁊.lxiij. di.hadrianus.⁊.xcvj.di.nos ad fidem.vbi Imperator dicit ſe concilio intereſſe velle: exemplo religioſiſſimi Principis Conſtantini et.xxxv.q.v.c.ad ſedē.vbi ad lr̄am dič. Nos deo annuente hanc q̄ōem diſcutere curauimus in ſynodo habita in Lateranēſe Conciſtorio conuocatis ad hoc opus ep̄is: clericis: atq; iudicibus diuerſaꝝ ꝓuinciaꝝ. Quo aũt ad clericos inferioris gradus: facit tex.xxiij.diſt.in noīe dñi.⁊ in.c.anaſtaſius.xix.di.quos tex.cum alijs iuribus et argumentis inducit idem Abb.vbi.ſ.ꝓ dcām regulam. Et ꝑpea ſequendo diſtinctionem ⁊ determinationem eiuſdem in hoc articulo,et ſtando regule de qua.ſ. Pro concordia et rm̄ſſiōe ad iura ꝯria: dicendum vr̄: prout cōiter concludunt glo.et doc.in.c.fi. de his que fi.a p̄la.ſine conſen.capi.vbi eſt glo.val de no.et magr̄a.vz.ꝙ inq̄ꝫtum reperitur:ꝙ Imperator: Reges, Principes: īferiores clerici: vel alij layci, in cōcilijs prouincialibus aut gn̄alibus īterfuerint. Iſtud ꝓcedere potuit atq; in futuꝝ poſſet: in tribus caſibus, in quibus limitareẗ dicta regula. Primo vbi per papam et concilium ſpāl'r inuitati fuiſſent: aut inuitarenẗ. Et ita intelligitur tex.in.d.c.hadrianus.lxiij.di.in fi. Secūdo vbi ꝑcipue tractaretur de cā et articulis fidei hoc eſt de imutando: declarando, vel interpretando aliquem articulum ſymboli: vel aliud ſubſtātiale circa fidem ipſam. Qꝛ tunc cũ iſta materia cēs oīno chr̄ianos tāgat: oēs intereẽ poſſunt.xcvj.di.c.vbi nam. ⁊ ita intelligitur.tex.in.d.c.nos ad fides.ea.di. Tertio vbi tractatum fuit vel tractareẗ de rebus pertinentibus ad ſtatum et normam viuendi ipſoꝝ laycoꝝ: vtputa de cauſis matrimonialibus limitandis: ampliādis: vel reſtringendis ⁊c.xxxv.q.v.ad ſedē. ¶ Quas tñ fallentias. Io.an.et alij doc.in d.c.fi.et in.c.canones.xv.di. ſane intelligendo limitant atq; reſtringunt, vt non ſolũ in his ſed in oībus caſibus in quibus repitur, ꝙ Reges: Principes, dici: vel layci minores concilijs interfuerint: intelligatur: ꝙ ibi fuerint conſulendo vel dicendo quid eis videretur de his que determinanda occurrebant. Non aũt ſtatuendo, ſententiando: vel decidendo: vna cum ep̄is ⁊ p̄latis concilio incorporatis. Niſi forte per Papam ⁊ cōcilium de gratia vel ex aliqua magna cā capaces hmōi vocis deciſiue ⁊ iuriſdictionalis fierent, ⁊ admitterenẗ: prout contigit in Conſtantieñ.concilio ſeſſiōe.xxij. vbi cōcilius oratoribus Alphonſi Regis Aragonum qui ſenſerat cum Benedicto. xiij. in obedientia ſua. Pro bono pacis ⁊ vnionis reintegrande: vocem deciſiuam ⁊ iuriſdictionalem pro illa vice tñ̄ conceſſit: ac decreuit ⁊ voluit: ꝙ dicti Oratores voces haberent tante virtutis ⁊ auctoritatis: quante eſſent voces oīum prelatoꝝ: eccleſiaſticarũq; ꝑſonaꝝ: Regnoꝝ ⁊ terraꝝ ipſius Regis: que ad gn̄ale concilium ſunt aſſuete vocari. Que tñ facultas vocis deciſiue poſtea reuocata fuit per concilium ſeſſiōe. xxxviij. Ratio aũt quare layci nō poſſint hanc vocem hẽre in concilio: eſſe pōt: qꝛ ibi tractāẗ ardua negocia eccl'iaſtica: ⁊ maiores cauſe que ad Papam ⁊ ep̄os vel maiores prelatos eccl'ie ſpectant ẽt auctoritatte diuina: vt hr̄ in.c.per venerabilem.qui fi.ſint legi.⁊ qꝛ in his populus docendus eſt ⁊ non ſequēdus.lxij.di.docendus. Et ꝑdicta qdē eſt cōmunis ꝯcl'o. Inno.Hoſti. Io.an.⁊ alioꝝ in .c.graue.de ꝑben.ac Io.an.⁊.d.Ant.Abb. ⁊ Modernoꝝ in.d.c.fi. de his que fi. a p̄la. Archi.in.c.qdam.xcvj.di. Dñici. de.ſ.Gemi.i.c.decernimus.xviij.di.⁊ eiuſdē Abb. in alle.diſputa.Ep̄s ⁊ qdam Rector in ſolu.iij.dubij. Quem per oīa ſeqtur.d.Alexādrinus.in.d.c.canones.xv.di. ¶ Quāuis aũt iſta ſit oīum fere ſcribentium cōis concilio.Tñ adhuc de tribus ꝑſonaꝝ gn̄ibus,ꝓpter iura varie loquentia dubitari contingit.vz.de Imperatore,de Abbatibus gn̄aliter,⁊ de caplis eccl'iaꝝ cathedralium. Et primo pro ipſis vltra iura de qbus.ſ. Pro conſtanti argumento ⁊ declaratione dcōꝝ iurium induciẗ citatio ſeu conuocatio cōcilij Conſtantieñ.facta per Io.xxiij.Pontificẽ maxi.Ibi.venerabiles fratres nr̄os Patriarchas: Archiep̄os, Ep̄os: ⁊ dilectos filios Abbates: ⁊ ceteros Monaſteriorũ ⁊ eccleſiaꝝ prelatos hortantes ⁊ monētes ac in virtute ꝑſtiti iuramenti ⁊ ſancte obediētie eiſdem mandantes. Quatenus ꝑſonaliter: nec non chariſſimos in chr̄o. Reges ⁊ nobiles viros principes. Duces. Marchiones. ⁊ alios qui hmōi concilio intereſſe debẽt: vel q ꝓdeſſe pñt q̄quo mō. Per viſcera charitatis

ra charitatis dñi nrī Jeſu Xpi inuitãtes rc. Que conuocatio ↄcordare vr̃ cum tex.in.c. ad apſice. de re.iudi. in.vj. Ibi parati eramus vocare Reges. Prelatos: r Principes tam eccliaſticos q̃z ſclares ad aliquem tutū locum: vbi per ſe vel ſolẽnes Nuncios ↄuenirent rc. Et in ſpecie quo ad Impatorem faciunt iura de qbus ſ. r alia infinita. Maxime tex.in.c.nos ad fidem.xcvj.di. in pn. Ibi ſynodo intereſſe volumus. Qđ vbum innuit: q iure ꝓprio intereſſe velit: nõ vt inuitatus. Quo vero ad Abbates gñalr all. tex.q ad hoc põderari nõ ↄſueuit.i.c.ex ore. extra de priui. Ibi vnde cum locum ipſum obtinere non poſſit in gñali concilio neqꝫ in ꝓuinciali rc. Per qđ innuere r ꝓbare vr: q Abbates ẽt qui ſubſunt epis, nõ minus in gñalibus r ꝓuincialibus concilijs: q̃z in ſynodis epalibus intereſſe pñt. Quo aũt ad capl'a eccliaꝝ cathedralium: arguendo de concilijs Prouincialibus ad gñalia: cum ꝓcedere videanꝛ in hoc a pari. alleg. tex.r no.in.d.c.fi.de his que fi.a pla. Ibi viſum fuit nobis r fratribus nrĩs: vt capl'a ipſa ad hmõi concilia debeãt inuitari: r eorum Nuncij ad tractatum admitti. Uerꝫ ↄ̃ pmiſſa r iura ad hoc alle. Rñd. doc. vbi ſ. r Abb. panor. in.d.ſua qõne r ſolõne tertij dubij qđ dicit eſſe difficile: r q nõ inuenit doc. in aliqua parte iuris illud examinaſſe: lꝫ varie loquanꝛ iura vt ſ. Et ſubdit q cas de facto in cõcilio Senis habito tpe Pape Martini. Anno chri. Mccccxxiiij. Caſus hmõi diſceptãdi accidiſſent: varij varia dicebant: r tñ nihil circa hoc determinatum extitit. Et rñdendo p: quo ad laycos: q aliquando ad ↄcilia admiſſi fuiſſe videnꝛ gñaliter dicunt: cum glo.magra.in.d.c.fi. q layci in dictis tribus caſibus admittunꝛ i cõcilijs gñalibus: non ad decidendum r ſtatuendum: ſed tñ ad conſulendum: allegañ. r decidendum que eis incũbunt: ſed vt dicit glo.in.c.hadrianus.lxiij.di.que variat a glo.d.c.fi.r a dictis. Jo.an. ſm Abb.panõ. vbi ſ. vbi in concilio tractanda ſunt negocia eccleſiaſtica: ſeu pertinentia ad iuriſdictionem eccleſie: non eſt neceſſe laycos vocari: qꝛ vt ſ. ẽt dixi. Poteſtas diſponẽdi de iis data fuit clericis r non laycis. Unde Petro r aplis r ↄñter epis eoꝝ ſucceſſoribus data extitit: cauſaꝝ r negocioꝝ ſpũalium diſpoſitio. facit tex.in.c.eccleſia. extra de cõſti. r in.c.bene qdem.xcvj.di.r.xvij.di.§.hinc etiam. r expſſius in.d.c.vbi nam.xcvj.diſt. Qui tex.excipiendo caſuꝫ fidei tñ. In quo dicit Impatorem concilijs intercẽ poſſe: vr̃ quo ad alios caſus in oppoſitum expſſe firmare regulas.xxxiiij.q.vij. Dñs bonus tex. xcvj.di.in.c.ſatis euidenter. Ibi. Illicitum nanqꝫ eſt eum qui nõ ſit in ordine ſciſſimorum epoꝝ eccleſiaſticis intermiſceri tractatibus, qui tex.loqtur de Nuncio: ſeu Oratore Impatoris eunte ad concilium. Et bene facit tex.in.c.principes.xxiij.q.v. Ubi dr̃ q poteſtas ſclaris non eſt neceſſaria in ecclia: niſi in defectum potentie ipſius. Ut qđ nõ valent efficere ſacerdotes ſermone doctrine. Poteſtas ſclaris imperet per diſcipline terrorem. In cã võ fidei: in qua cõiter dr̃: q Imperator r layci interuenire pñt. Diſtingunt ſic. Aut q̃riꝛ nungd Impator vel layci de neceſſitate vocandi ſint: cuꝫ agiꝛ de fide. Et tunc dicunt Doc. ſe credere q non: qꝛ poteſtas plene diſponendi ẽt de ſpectantibus ad illam ſpectat ad clericos. Cuꝫ iſta cã fidei ſit mere iuris eccleſiaſtici. Adeo q iudex ſclaris nec directe: nec indirecte põt de ea cognoſcere. Sed ſola executio ↄ̃ hereticos vel rebelles fidei ad petitionem r inſtãtiam eccleſie ꝑtinet ad laycos: vt no. ſingulr in.c.ingſitionis.§.ꝓhibemus. de hereti.lib.vj. Ad qđ facit qꝛ layci ipſi neqꝫ publice neque priuate de fide diſputare pñt.c.ij.§.inhibemus.eo.ti.r li. Nec in concilijs antiquis r pſertim maioribus legimus laycos a ſcis Pr̃ibus vnq̃z fuiſſe vocatos cũ de fide tractareꝛ: vt colligi põt.xv.di.c.i.r quaſi p to.

¶ Aut queriꝛ nungd Imperator vel layci ſi ſe ſponte offerant concilio in cauſis fidei admitti debeant r audiri. Et tunc eos admittendos putant. Et ita dicit Abb. panor. ſe intelligere tex.in.c.vbi nam.r glo.in.d.c.hadrianus. qꝛ ibi Impator ſe concilio velle intereſſe obtulit. Et rõ quare tunc admitti pñt eẽ eis vr̃. Quia forte a ſũmo deo inſpirati accedũt. Et fides remanere poteſt etiam apud ſimplicem laycum. Prout tempore paſſionis Chr̃i in ſola Uirgine glioſa remanſit: que repñtaꝛ per illam candelam: que ſola accenſa remãet tpe maioris hebdõe: qñ officia matutinalia tenebraꝝ celebranꝛ. Ponit.d.Tho.in.iij.di.iij.art.v.r Guliel. in rõnali diuinoꝝ officiorũ: in trac. quinte ferie maioris hebdõe.in pe.col.vẽſi. Candela aũt que in medio rc. Qñ aũt layci ſe ſic vt pefertur offerunt. In cauſis fidei non ſolus

audire poſſunt diſputationes: ſed etiā con
ſilium afferre poſſent ſm Joā. an. vbi ſ. Et
opinionem ſuam tūc dicere non ꝓhibent:
Credit ēt Abb. panoꝛ. ꝙ tractatibus inter
eſſe poterunt. Sed tñ non decident nec ſta-
tuent: ⁊ ita intelligit. tex. in. d. c. vbi nā. Ibi
niſi forte in qbuſdam: vbi de fide tractatus
eſt ⁊c. Tractatus aūt ſeperatus eſt a deciſio
ne: vt hꝫ in. c. tua. ⁊ in. c. ſi. de his que ſi. a pre
la. ⁊ in. c. vlt. de his que ſi. a maio. par. capi.
Idem quoqꝫ dicendum de cauſis mr̄imo-
nialibus: qꝛ pn̄t tractatibus intereſſe ⁊ ha-
bere vocem conſultiuam, vt ꝓbari vr̄. xxxv.
q. v. ad ſedem. Sed in his ⁊ aliis oībus cau
ſis Epi, Prelati: ⁊ Clerici tm̄ hn̄t decidere:
ſtatuere. ⁊ terminare, layci aūt nullo modo
hēre pn̄t vocem deciſiuas: ſm Archi. in. c.
bene qdes. xcvj. di. Gemi. in. c. decernimus.
xviij. di. Inno. ⁊ alios. in. d. c. graue. de ꝑbē.
Jo. an. ⁊ alios in alle. c. ſi. de his que ſi. a pre
la. ⁊ Abb. in ꝑdicta ſua diſputatione. Niſi
forte a Papa ⁊ concilio habilitarent, ⁊ vel
de gr̄a: vel ex magna aliqua cā admitteren-
tur: prout ſ. quoqꝫ dixi. Nec obſtāt iura que
dicere vident ꝙ Imperatoꝛes: Reges: vel
alij layci: cōcilijs interfuerint: qꝛ ſm doc. in
locis allegatis illud intelligēdum eſt ꝙ ha
buerint vocem ꝯſultiuas: ſed non deciſiuā.
Nec ēt obſtat tex. in. d. c. nos ad fides. xcvj.
di. pp verbum volumus: qḋ importare vr̄
voluntatem liberam iuris proprij ſm glo.
⁊ no. in cle. i. de offi. vica. Quia illud intelli
git ius ꝓpꝛium qḋ alicui legitime debetur: ⁊
eius oſſibus inheret: vt ibi declarat. Sed
ius ꝓpꝛium Imperatoꝛis quo ad hoc: eſt tm̄
tractatibus intereſſe: ꝓut innuit tex. in. d. c.
vbi nam. vt ſ. etiam dixi. Ergo illud neceſ-
ſario intelligi dꝫ quo ad vocem conſultiuā:
non aūt quo ad deciſiuam: vt pluries repe
titū extitit. Seu alr̄ dici poſſet tex. de quo ſ.
incepꝫtum Impatoꝛ dixit ſe velle in concilio
intereſſe ad fidē ꝯfirmandā intelligi debere
ꝙ ipſe Impatoꝛ: ꝙ forte erat dubius in ali
quo articulo in ꝯcilio diſputando: dixit ſe
velle intereſſe vt ex ſnīa concilij ſeipm̄ ⁊ fi-
dem ſuā ꝯfirmaret ⁊ ſtabiliret in fide ſicut
fecit magnus Cōſtātinus: qui erat Neophi
tus. Et ppea ſubiunxit nō ad potentiā oſtē-
dendā hoc eſt: non ad oſtendeū. ꝙ ſcimus
de concilio ⁊ ptātem hēamus decidēdi vel
definiendi de ipſa fide. Sed ad ꝯfirmandū
⁊ ſtabiliendū nos ipſos in ipſa fide. Et hoc
idem dici poſſet: de oībus alijs Regibus:

Principibus: ⁊ laycis: qui in concilijs fuiſſe
legūt: que ſnīa ꝯfirmat per finē eiuſdē tex.
Ibi vt vitate inuēta non vltra multitudo
prauis doctrinis attracta diſcoꝛdet. Quin-
imo plus dicit Abb. panoꝛ. in. d. ſua qōne
eꝑs ⁊ qdam Rectoꝛ, ꝙ ſi aliqua iura antiq̄
repererent per que ꝓbari poſſet Impato-
res concilia aliqua auctoꝛaſſe ſeu ꝯuocaſſe:
⁊ vocem deciſiuam in eis dediſſe, intelligē-
da eēnt: ꝙ de factoꝛ ita fecerint ſm illa tēpo
ra: in qbus non erat facultas chr̄ianis tute
in vnum ꝯueniendi: vel de rebus fidei ⁊ ec
cleſie publice diſceptādi: iuxta tex in. d. c. ca-
nones. xv. di. Sed poſteaqꝫ eccleſia coꝛrobo
rari cepit: ⁊ libertatem adepta eſt: ſtatutus
fuit ꝙ concilia celebrari non poſſent niſi a
Papa cum Epis ⁊ Prelatis: vel niſi eius
iuſſu ⁊ volūtate, quoad ipſe velit ⁊ poſſit.
Et ppea dixit glo. xvij. di. in ſum. ꝙ cōciliū
vle ꝯſtituit per Papam cum oībus Epis,
⁊ ꝓbat tex. iuncta eius glo. in. c. ꝯcilia ſacer-
dotum. ea. di. ⁊ de laycis ibi non facit vbū.
¶ Quo vo ad Abbates ⁊ alios inferioꝛes:
Prelatos: vel Clericos. de qbus maius eſt
dubium. Pro eis vltra tex. quē ſ. allegaui.
in. c. ex ore. de priui. eſt. gl. in. c. ꝯueniētibus.
i. q. vij. in ver. monachi. que dicit ꝙ Abba
tes. in ſynodo debēt interuenire. alle. xviij.
di. c. eꝑs nō dꝫ. Sed tex. ille loqtur de ſyno
dali ſeu Eꝑali: nō aūt de gn̄ali ſynodo: tex:
vero in alle. c. ex ore. loqtur de prouinciali:
⁊ ppea Abb. panoꝛ. in. d. ſua qōne ſuſtentā-
do quoad potuit iura: ⁊ dignitatem Abba
tum: cum ⁊ ipſe eēt Abbas. Dixit ſe crede-
re ꝙ de neceſſitate non ſint vocādi: nec ad
mittendi in concilio gn̄ali: niſi ſoli Epi: ⁊
maioꝛes ꝑlati, per iura p ipm̄ pro hac parte
allegata. De qbus ēt dcm̄ fuit ſ. Et idē pu-
tat de magnis Abbatibus ⁊ ꝑlatis, Epis,
inferioꝛibus hn̄tibus tn̄ Eꝑalē iuriſdictio
nem: qḋ dicit ꝓbari in. d. c. ꝯuenientibus:
vbi Abbas tenuit locum Pape in cōcilio:
⁊ vbi multi Abbates fuerunt vocales ſm
interꝑtationem. glo. illius: que exponit ver
bum Monachi pro Abbatibus: ⁊ ſic fue-
rūt admiſſi ibi Abbates ſm eum ad voces
deciſiuam: quemadmodum ēt eꝑi. Qḋ de
alijs inferioꝛibus ꝑlatis non legit. Ad idē
alleg. c. hadrianus. ii. ij. lxiij. di. vbi dr̄ ꝙ ſy-
nodus illa celebrata fuit a. cxliij religioſiſſi
mis Epis, ⁊ Abbatibus: ⁊ ſic Abbates il-
li dicit ipſe equiperant Epis. Intelligit tm̄:
ꝙ vbicuqꝫ legimus inferioꝛes vel minoꝛes

interfuiſſe

interfuiſſe ſynodo, quod illi fuerint inuitati ⁊c. Dixit etiam Bal. in .c.i. de iudi. in .ij. col. verſi. ſed nunquid Abbates? quod Abbates ad cōciliū vocari pñt ab ipſo ꝯcilio: ⁊ ad eundem cogi, quia concilium formatum hꝫ iuriſdictiōem. Sed ad illud congregandum ab eo nō pñt trahi inuiti, quia concilium nondum formatum non hꝫ iuriſdictionē. De quo remittit ſe ad no. de maio. ⁊ obe. dilect. ⁊ de offi. ordi. cum dilectus. Poſſet tñ ad hoc induci. tex. vt dixi. in alle. c. ad aplice. de re. iudi. in vj. ⁊ pratica ſeruata in cōcilio Conſtātieñ. Ad qđ citati fuerunt ⁊ admiſſi Abbates ad voces deciſiuas ⁊ iuriſdictionales: ⁊ eidem concilio incorporati fuerunt. ¶ Siqs tñ iſta impugnare vellet, ꝯ pmiſſa poſſet replicari, quod neqꝫ in concilijs antiqs quoꝝ ego multa vidi i ecclia Veroneñ. ⁊ alibi. Neqꝫ in concilio Cōſtantieñ. ⁊ Modernioribus reperit: quod Abbates incorporati fuerint eiſdem concilijs quoad vocem deciſiuam. Qđ ꝓbari vr̄ ex ſubſcriptionibus ipſoꝝ ꝯciliorum: quia non reperit quod Abbates ſubſcripſerint: ſed tñ Epi ⁊ maiores prelati, ⁊ ad id quod dr̄, quod citati fuerunt ad ipſa concilia: rñderet: quod fuerunt citati duplici ex cā: tum ad ꝯſulendum tanqꝫ viri religioſi: ⁊ bñ informati de rebus eccleſiaſticis ⁊ ſpūalibus. Tum decoris ⁊ honeſtatis gr̄a: vt concilium: plenum ⁊ multiplex ac maioris auctoritatis appareat, ad .c. ad aplice. rñderi poſſet: quod Papa non loqbat ibi de ꝯcilio vli, ſed ð prouinciali, cum ibi non eſſet tractandum de cauſis vlibus ⁊ arduis ad concilia gñalia ſpectantibus, ſed tñ de iuſtitia particulari. Et poſito quod de gñali concilio loqueretur. Tñ non ꝓbat ibi, quod dicti Abbates vocati fuiſſent admiſſi ad voces deciſiuā. Ad tex. ⁊ rōnem Abbatis in .c. cōuenientibus. dici etiam poſſet: quod ex eo quod vnus Abbas pſideret loco Pape: non infert, quod ppea in concilio habeat a ſe vel rōne Abbatie ptātem vocis deciſiue, cum nihil ibi agere hēret ꝓpo noīe, ſed tñ noīe Pape. Ad illud qđ dixit Abb. panoꝛ. per illum tex. ꝓbari: quod multi Abbates in illo ꝯcilio admiſſi fuerunt ad dandam vocem deciſiuam, ſicut epi: quia tex. ibi dicit: religioſiſſimi Monachi dixerūt, ſicut receperūt vles ſex ſynodi ab hereſi reuertentes, ita ⁊ nos recipimus. Rñderi poteſt: quod iſta potius dici pōt vox ꝯſultiua qꝫ deciſiua, quia ſi attendamus ꝯſuetudinem cōcilioꝝ: in concilijs vniuerſalibus dando vocem deciſiuam. Rñdet. per vbum pl3: ⁊ nō iſto modo: per quē dicere voluiſſe videtur. Opinio ⁊ conſilium nr̄m eē vr̄: quod admittātur ſi concilio placuerit: que opi. cōprobari vr̄: per illummet tex. in vſi. Item Tharaſius patriarcha, vbi p3: quod per Patriarcham cōſulebant ⁊ interrogabant quid ſentirēt: ⁊ melius hoc ꝓbatur in vſi. ſeq. Quia cum dicti Monachi vel Abbates rñdiſſent, ſtatim ſeqtur. Scā ſynodus dixit placet oībus nobis: per qđ clare p3: quod dicti Abbates nō erāt cōcilio incorpati: quia ſi fuiſſent icorpati ipſi nō rñdiſſent ad partē: nec añ alios rñdiſſent, ſed poſt oēs epos. Et ꝯfirmari vr̄ p eūdē tex. in ſequētibus vbis ipſius. Ibi nō op3 nos qui epi ſumus indigere doctrina: ſed alioꝝ eē doctores. Sed qcquid ſit l3 negari non poſſit. Quin iſti Abbates in concilijs ꝓuincialibus admittant. Tñ quoad concilia gñalia pp dictas ꝯrietates: crederē in hoc ſtādum eē ꝯſuetudini: vel permiſſioni Pape ⁊ concilij. Et qñ admitti deberēt, admittendi eēnt ſaltē magni Abbates habentes iuriſdictionem epalem: vt dcm̄ fuit ſupra. iux. tex. ⁊ no. in .c. abbates. de priuile. in .vj. ⁊ glo. in cle. i. de reb. eccle. non alie. in ver. probij. ¶ Quo aūt ad capl'a eccleſiaꝝ cathedralium: non memini me legiſſe i antiquis priſcoꝝ concilioꝝ geſtis quod ad vles ſynodos vocati fuerint ſaltes ad decidēdū. Et l3 ad concilia prouincialia vocent. iuxta tex. in .d.c. ſi. de his que ſi. a pla. Tñ nec etiā ibi vocant ad vocem deciſiuam: ſed ad conſultiuam tñ ⁊ ad tractatus: ꝓut p3 in tex. illo qui ſeipſum declarat. Ibi viſus fuit nobis ⁊ fratribus nr̄is, vt capl'a ipſa ad concilia ipſa debeant inuitari: ⁊ eoꝝ Nuncij ad tractatus admitti. Ergo p3 quod tex. de concilijs ꝓuincialibus tñ loqtur, pp vbum hmōi qđ ſimilitudinem denotat. Et quod etiam in illis ad tractatū tñ dēant admitti, ⁊ non ad decidendum. Nā vt ſ. dicebatur diuerſa valde ſunt tractatus. Et deciſio: ſeu determinatio: vt no. in .d.c. tua. in .c. ſi. de his que ſi. a pla. ⁊ in .c. ſi. de his q ſi. a maio. parte. capi.

¶ An incapaces ad vocē deciſiuam ꝯcilij habilitari poſſint: ⁊ per quem.

Quoniam igitur ſupra concluſum fuit: quod ſoli epi ⁊ maiores prelati ſunt de vero corpore cōcilij, quoad vocem deciſiuam ⁊ iuriſdictionalem, conſequens

eſſe vr̃, vt videamus an alij qui non ſunt
de iure capaces huius vocis deciſiue habi-
litari poſſint ad eam: ⁊ per quem:qđ etias
incidenter tetigi.ſ.in tractatu. Qui ſpālit̃er
aut gn̄alr̃ ad concilium ſint vocandi circa
fi.in vſi. ⁊ q: ſupradiximus q Papa:⁊ pro-
pterea in ſuo quoq; loco breuiter dicendus
vr̃ ſm Abb.panor in.d.ſua qōne. Eps ⁊ q-
dam Rector.q.iij.col.iiij.vſi. In alijs autes
negocijs.⁊.vj.col.vſic. ſed hic pōt pbabilr̃
dubitari.⁊.d. Alexandrinus in.c.canones.
xv.di.in.iij.col. q qcunq; inuitantur ad cō
cilium:hn̄t vocem conſultiuam: ⁊ hr̄e pn̄t
etiam deciſiuam:ls alias non eēnt habiles.
Modo dicta vox deciſiua eis cōcedatur per
conciliū vel per Papā:q: ls eēnt layci. Pa-
pa pōt eos facere capaces iurium ſpūalius:
⁊ huius vocis deciſiue in concilio:vt hr̄ i.c.
hadrianus.il.ij.lxiij.di.⁊ in.c.in ſynodo cē
teſima di.⁊ leg. ⁊ no. in.c.memoriam.ij.q.
vij. Quinimo dare pōt layco ptātem excōi
candi:vt no.glo.xxxij.di.in.c.vez.⁊ hr̄ in.c.
bene qdem.xcvj.di.⁊ Io.an. in.c.ij.de pbē.
in.vj. Et ita dicit idem Panor. intelligere
oīa iura,que dicunt laycos interueniſſe cō-
cilijs, vt.ſ.interuenerint inuitati: vt aper-
tiſſime pbat tex. iuncta glo. in.c.vbi nam.
xcvj.di. vbi glo.rn̄dendo tacite obioni: di
cit Impatores non interueniſſe concilijs:ſi
cut dic̃ Papa in tex.ibi niſi.ſ.rogatos.lxiij.
di.hadrianus. Aduertendum tn̄ eſt:inq̄ztū
dr̃ q Papa pōt inferiores ṗlatos: ⁊ etiam
laycos quoſcunq;,ad concilium vocatos ha
bilitare ad vocem tam conſultiuam q̄z de-
ciſiuam dandum:q: iſtud procedit ſm eos
vbi Papa ex honeſtate:vel pro mera volū
tate ſua ex aliqua particulari vel priuata cā
concilium conuocaret:put contingere for-
te potuiſſet.in.c.ad apoſtolice.de re.iudi.in
vj.q: tunc eēt in facultate ⁊ voluntate pape
cōicare dictam vocem qbuſcunq; ſibi vide
retur niſi forte illi qbus dictam vocem cōi
caret eēnt ptibus quaz cāe agerentur eēnt
ſuſpecti facit tex.in.c.in ſynodo.lxiij. di.ſed
vbi concilium ex neceſſitate ⁊ ex cā publi-
ca conuocaretur. Puta pp̄ hereſim vel ſciſ-
ma pape:vel eccleſie ſtatum reformādū ⁊c.
Tunc ptās cōicandi hmōi vocem:non pe-
nes papam,ſed penes vniuerſum conciliū
reſidet. Ex quo dictis caſibus iuriſdictio
cognoſcendi ⁊ decidendi ad concilium pti
net.xl.di.ſi papa.lxxix.diſti. ſiquis pecunia:
⁊ pbatur ar.in regula. in re cōi. ⁊ in.c.qđ
oēs tangit.de reg. iur. in.vj.in.l.ſabinus.ff.
cōi diui. Et facit qđ voluit Inno. in.c.ex i-
mundo extra de hereti. ⁊ in ſimili facit qđ
notanter dixit. Io.an.in.c.ſcriptum.de ele.
vbi poſt Cōpoſtolanum dixit: q ēt maior
pars capituli non pōt:ēt vno ſolo reſiſten-
te cōicare voces caplarem ei qui de iure di-
ctas vocē non hēret,q: in re cōi ⁊c. Qđ in-
telligitur de voce deciſiua. Vocem aūt con
ſultiuas bene poſſet maior pars pro cōſilio
habendo alicui cōicare,ar.in.c.obeuntibus.
lxiij.di.⁊ eoz que no.per ipm. Io.an.⁊ ali-
os.in.c.ſi.de his q ſi.a prela. ⁊ in.c.i.de his
que ſi.a maio.par.capi. ¶ Iſtam met qōes
tangere voluiſſe vr̃.d. Ioan.de turre cre.in
ſum.ſua.de ecclīa lib.iij.c.xv.vbi facit.xij.ca
ſus. Quibus dicit admitti poſſe laycos ⁊
inferiores clericos ad concilia vlia. Sed cū
bona eius venia ſeipm inuoluit:⁊ nihil bo
ni dicit:⁊ ppeā alr̃ nō inſiſto recitādo eius
dicta. Pro ꝯfirmatione aūt ꝯclonis de qua
ſupra q.ſ.conciliū vle cōicare poſſit vtrāq;
vocem ꝯſultiuam.vz.⁊ deciſiuam, etiā vbi
de rebus vlibus vlem ſtatum eccle ꝯcernē
tibus:facit q: vbicunq; vniuerſitas vices
ſuas alicui ꝯcedere vult:⁊ ea que ſunt volū
tarie iuriſdictiōis aut facultatis ops q oēs
⁊ ſinguli conſentiant ſm Archi.poſt Aug.
in.c.epi.xvj.q.vij.refert ⁊ ſeqtur. Feli.in.c.
cum oēs. de conſti.xvj. ⁊ vltima fallentia.
Dicēs hoc eē quotidianū ⁊ nō irritū. Nec
ob.tex.in.l.qđ maior.ff.ad munici.vbi dr̃ q
ſufficit q maior pars vniuerſitatis cōſen-
tiat:q: illud vez eſt in actibus neceſſarijs:
non aūt in voluntarijs vt eſt glo.no.que eſt
pͣ.in ſi. cōiter approbata. in.d.c.cū oēs. de
conſti.pro qua adducit.tex.in.c.humilis.de
maio.⁊ obe. Ibi ſi qui vo conſenſum pſta-
re noluerint quem tex.ad hoc ibi no. Imo.
vbi dicit. Notan̄.eſſe q in tranſactionibus
q fieri habēt per capl̄z cautum eſt q oēs de
caplo conſentiāt:cum actus trāſactionis ſit
actus volūtarius. Facit qđ ad ides voluit
Abb.in.c.q: pp̄.ſ.i.in.ij.col. de elec. ⁊ An-
dreas Barbatia in.d.c.cū oēs vbi hanc eē
cōem opi.aſſeruit ⁊ in conſi.vij. in vlt.col.
in p volu.⁊ in conſi.xxvij.in.iij.col.ij.volu.
dicens.d.l.qđ maior locū non hēre in acti-
bus volūtarijs vniuerſitatis qđ qdem etiā
in actibus vlibus:hoc eſt concernentibus
vlem ſtatum eccle:cōprobaſſe vr̃ concilius
Conſtantien̄. Quia vt ēt dixi.ſ.in pceden-
tibus.in ſeſſione.xxij. vocem cōicauit Ora-
toribus

toribus Regis Aragonū ꝛ Caſtelle. Quā vocem eis etiam poſtea ademit in ſeſſione. xxviij. Quoad nationes ꝛ regna Portugallie ꝛ Nauarre ꝛc.

Preſidentes concilij.

DE preſidentia gñalis concilij. De qua aliquid ſ. inter ſcribendum tetigimus: nunc in ſpecie dicendum occurrit. Queri. n. qñqꝫ conſueuit: vtrum in concilio aliquis vt caput. Director. Gubernator. et Moderator ẽe ſe, et qui, aut quot eidem concilio ſimul p̄ſidere poſſint. Circa qḋ queſitum non defuerunt aliqñ ſuſurrones pacis et gētis eccłie liuidi ꝑturbatores: vt inqt et late ponit. d. Joā. de turre cre. in ſum. de eccleſia lib. iij. c. xxij. cum tribus ſeq. Qui aſtruere niterent̄ neminem poſſe aut de iure debere concilio p̄ſidere. Rōnibus infraſcriptis, ſup q̄bus magna et inaudita queſtio mota fuit: vt inqt ipſe. Jn concilio Baſilieñ. ꝯ hmōi p̄ſidentiam. Dum q̄rerent̄ an p̄ſidentes diui Eugenij ad p̄ſidendū eidem concilio deberēt admitti. Et dicti aduerſantes tenentes negatiuam: mouebant̄ primo: qꝛ non legit̄ in concilijs apłoꝝ q̄ petrus vel alter eius noĩe concilijs apłicis p̄ſederit: ſed ibi fuit tanq̄ꝫ vnus de concilio. Scdo: qꝛ conciliū illud Baſilieñ. a p̄ncipio formatum fuit ſine p̄ſidente aliquo. Tertio qꝛ ſpūs ſcūs p̄ſidet concilijs vlibus: et xp̄s ipſe in medio reſidet. Juxta illḋ Matthei. xviij. Ubi duo aut tres congregati fuerint in noĩe meo: in medio eoꝝ ſum. Ergo non vr̄ q̄ aliquis alius ſine iniuria Chr̄i et ſpūs ſcī, ibi p̄ſidere poſſit. Quarto qꝛ concilium eſt ſ. papam: vt pꝫ in decreto concilij Conſtantieñ. et. xl. di. ſi papa. Ergo non dꝫ h̄ēre inferiorem ſibi p̄ſidentem. Item qꝛ ſi papa vel legatus eius noĩe p̄ſideret p̄ſidentia auctoritatiua vel poteſtatiua: vota concilij et patrum non eēnt libera, et ſic ſublata eſſet ſubalis et eēntialis forma concilij: que eſt libertas in conſulendo et decidendo obſtāte auctoritate: ptāte: coactiōe vel reuerentia pape. Et ſic non oēs ſed vnus oīa faceret. Alij ꝯ̄ dicebant non ſolum pontifices maximos et eoꝝ legatos concilijs p̄fuiſſe. Sꝫ etiam Jmpatores et Reges ꝛc. vt ibi p eū. Qui ad longum dictis argumentis et rationibus. Rñd. ſed quicq̄d dixerit ipſe concludeñ. oīno vr̄, q̄ ſi papa cōuocat cōcilium per ſe vel alium, ipſe oīno dr̄ et eē dꝫ vt caput p̄ſidens ipſius concilij, et ipſo papa catholico exiſtente: ac concilium congregare volente: niſi ipſe illud approbauerit, auctorauerit: et quaſi aiauerit: non poſſet dici cōcilium catholicum: icumenicū et legitimū. xvij. di. per to. Unde quotienſcunqꝫ concilium congregat̄: ipſe pōt ſi vult: eidem pſonalr̄ ẽe ſe, ꝓbatur. xvij. di. concilia. in prin. Ibi: qꝛ p̄ñtiam pape non h̄ñt valitudinem ꝑdiderunt. de elec. c. ſignificaſti. ibi. cum oīa concilia per Ro. eccłie auctoritatem et facta ſint et robur acceperint. Probat̄ ēt exēplis antiquoꝝ concilioꝝ. xcviij. diſt. in p̄ſcrip. et in. c. nullus. ibi. vnde Silueſter papa i gñali concilio p̄ſidens dixit ꝛc. et h̄r. ij. q. vij. in p̄ſcrip. c. cum paſtoris. vbi oſtendit̄ q̄ btūs Gregorius concilio gñali pſonalr̄ p̄ſedit et xxiij. di. in c. in noĩe dñi. Ibi p̄ſidēte quoqꝫ reuerendiſſimo ac btiſſimo papa Nicolao in Baſilica Lateraneñ. patriarchij ꝛc. probatur ēt in p̄ſcrip. c. i. de ſymo. xxxv. q. ix. qḋ quis. xxv. q. ij. in. c. ſiquis dogmata: vbi etiā dr̄ q̄ Nicolaus papa concilio p̄fuit: et pꝫ in c. lꝫ. de elec. et alibi ſepiſſime. Conſtat ēt q̄ vbi papa vel non potuit vel noluit concilijs gñalibus per ſeip̄m perſonalr̄ intereſſe. Per legatos ſuos concilia congregauit et eoꝝ p̄ſidentiam tenuit qñqꝫ per vnum Cardinalem: vt h̄r. xvij. di. regula. Ibi nec Ro. eccłie legatus interfuit. no. glo. iij. di. in. c. regula. §. porro. vbi dr̄. q̄ talis Legatus habere dꝫ ſpāle mandatum: qꝛ alias Legatus generalis: q̄ꝫtūcunqꝫ mandatum habeat gñale. Non pōt exercere ea que. Ro. pōtifici ſpecialr̄ conceduntur: in ſignum ſpālis p̄rogatiue: extra de offi. lega. qḋ tranſlationem. Qñqꝫ tñ papa etiam per ep̄os: Abbates: et alios prelatos concilij p̄ſidentiam tenuit, vt pꝫ. i. q. vij. conuenientibus. vbi in concilio Meldenſi. pro papa p̄ſidebant vnus Archiep̄s: vnus p̄sbyter: et vnus Abbas: ſcē Sabine. Et in concilio quodā Conſtātinopolitano conſtat ex p̄ſcrip. c. hoc nequaq̄ꝫ. vij. q. i. q̄ p Joanne papa. viij. Quidam Petrus p̄sbr̄ Cardinalis. Eugenius Hoſtieñ. et paulus Anchonitanus Ep̄i p̄ſidentiam tenuerūt. ¶ Legimus ēt prout ſ. quoqꝫ p̄notauimus, q̄ Jmpatores qñqꝫ concilijs p̄ſidentes fuerunt, vt pꝫ. xij. q. i. futuram. vbi de Conſtantino Jmpatore dr̄. Idem vo p̄ſidēs ſancte ſynodo: que apud Niceam cōgregata ē ꝛc.

⁊.xj.q.i.in.c.continua lege. ⁊ in.c.ſacerdotibus. Quis tñ non dicerent̃ ꝓprie:aut noīe pape p̃ſidere:aut noīe ꝓprio:ſed potius ad fidem diſcendam. Et concilium tuendũ ⁊ ad reprimendum impetus ⁊ ꝑturbationes hereticoꝝ:⁊ alioꝝ oīum: qui ꝯciliis vis aut moleſtiam inferre voluiſſent. Et ad decorẽ ornatum:⁊ auctoritatem concilij augendã. Que manifeſte colligunt̃ ex alle.c.vbi nas. xcvj.di.⁊ in.c.nos ad fidẽ.ea.di.vbi Martianus Imꝑator inq̃t:nos ad fidem confirmandam:non ad potentiam oñdendã exẽplo religioſiſſimi principis Conſtãtini:ſynodo intereſſe volumus,vt v̾itate inuenta non vltra multitudo prauis doctrinis attracta diſcordet ⁊c.facit tex. in.c.principes. xxiij.q.v. Et qñ ẽt aliud appareret:dicendũ eſſet:ꝙ ſi qñ Imꝑatores tꝑibus priſcis conciliis interfuere ẽt poteſtatiue: ꝙ illud fuit de facto:⁊ tꝑibus illis q̃bus non erat facultas,nec licentia Ep̃is conueniendi in vnus, nec plebium docendaꝝ feruente ꝑſecutione ꝯ xp̃ianos.xv.di.canones. vel tꝑibus q̃bus pontifices pp̄ p̃miſſa ⁊ varias hereſes:quibus aliq̃ñ fauebant Imꝑatores: opus erat pp̄ eoꝝ potentiam ⁊ eccl̃ie impotentiã eoꝝ dictis ⁊ voluntati acqeſcere, ſed ſi poſtea ⁊ poſt tp̄a Conſtãtini magni conciliis interfuere:fuit pro cauſis p̃dictis:⁊ ad exeq̃uẽdas ſententias ⁊ terminationes concilioꝝ.fac. xvij.di.in.c.ſexta. Ibi exequẽte piiſſimo p̃ncipe Conſtantino intra pallatium ſuũ.Simulq̃ legatis ap̃lice ſedis: ⁊ ep̃is.cl.reſidẽtibus.Et ꝙ ipſi Imꝑatores non p̃ſiderent iuriſdictional̃r vel poteſtatiue bñ ꝓbat̃ i.c. concilia ſacerdotum.xvij.di ibi. Ad hec ſereniſſimus Rex deo inſpirãte.Rñd.ſynodalis eſſe arbitrij in tanto negocio ſequẽda preſcribere. Nec aliq̃d ad ſe p̃ter reuerentiam d̾ eccl̃iaſticis negocijs ꝑtinere. ¶ Quot aũt p̃ſidentes mittere poſſit papa ad p̃ſidẽdum pro ſe in concilio: ſeu quot deputare debeat concilium vbi papa per ſe vel alius non adeſſet. Dari non põt certa regula: q̾ ꝓut ꝫ quoq̃ dcm̃ extitit: iura circa hoc varie loquentia legimus. Nam aliq̃ñ de vno verba faciunt.xvij.di. regula. q̃ñq̃ de duobus:q̃ñq̃ de tribus.lxiij.di. hadrianus.i.q. vij.conuenientibus.vij.q.i.hoc nequaq̃.interdum de quatuor.xvj.di.c.prima annotatio ꝗ.quarta ſardicẽ. Nec pl̃es pro Ro.põtifice in ꝯciliis p̃ſediſſe me legiſſe memini. Per q̃ ꝯcludi poſſet: ꝙ hoc ſit arbitrarium.

¶ Quibus v̾o noībus appellẽtur. Iſti qui concilio p̃ſident. Relatum etiam fuit aliq̃ñ ſupra:ſed vt oīa in ꝓpa ſede reperiant̃. Dicendum v̾r hic ẽt: ꝙ iſti aliq̃ñ appellantur miſſi.lxiij.di.hadrianus.ii.i. Q̃ñq̃ locũtenẽtes.i.q.vij.ꝯueniẽtibus. Nõnunq̃ legati. xvij.di.r̃ła. Interdũ vicarij.xciij.di.diacõi. Sepe ẽt Apochryſarij nũcupantur.d.c.hoc neq̃q̃.⁊.c.cõueniẽtibus.vbi gl.in ver.apochryſarijs.greciſſando dicit Apochryſarios deriuare ab eo:q̃d ẽ Apor. Nũcius. ⁊ chriſis.aurꝝ:⁊ ꝙ ꝓpea dñr q̃ſi aurati Nũcij:ſed tales,inq̃t ipſa:hodie nõ ſunt pape ſed Apꝓlũbarij. Tortellius v̾o dixit ꝙ Apochryſarij ſunt rñſales. Q̃d ex fonte greco d̾ducit: nã ἀποκρίνομαι. Idem eſt quod rñdeo vel ſeꝑor:ſeu forte dicantur Apochryſarij a verbo. ἀποκρύπτω. q̃d eſt abſcondo:celo,quaſi Apochryptarij ſecretarij vel ſilẽtiarij:vnde h̾r.C.de ſilentiar.li.xij. ¶ Quod aũt ſit iſtorum p̃ſidentium officium in concilijs gñalibus colligi põt:ex his que dixit hoſti. in .c.graue.de preben. Nam ſm̃ eum ad officium illius qui p̃eſt in concilio ꝑtinet diffinitio de conſilio:tñ ⁊ aſſenſu alioꝝ Ep̃oꝝ vel maioris partis eoꝝ vt leg. ⁊ no.extra de tẽpo.ordi.in.c.ſi archiep̃s. ⁊ in.c.ſeq. ⁊ extra de accuſa.in c.ſicut olim.Et hoc q̃dem etiã annotari põt ex his que leg.in Quita actione octaue ſynodi:vbi p̃ſidentes ſniam tulerunt ꝯ Fotinum ſub his fere v̾bis vidiſtis fratres:vidiſtis ⁊ audiſtis:que ex multo tẽpore dicta ⁊ geſta ſunt de hm̃oi cã: ⁊ apparuit vobis oībus ꝙ irreꝑhenſibilis erat ꝓmotio huius viri, ⁊ depoſitio ſanctiſſimi patriarche Ignatij de ſede ſua: ꝫ ſine iuſtitia ⁊ ſine legibus fuerit acta. Nos v̾o non nouum aliq̃d:vel recẽs iudicium indicabimus:ſed vetus ⁊ ex multo tp̄e p̃iudicatum a ſctiſſimo ⁊ btiſſimo papa Nicolao. Firmatũ ãt a ſciſſimo papa Hadriano. Et nõ poſſumus transferri ⁊ cõmoueri a paternis diffinitionibus ⁊ legibus: nec d̾clinare ad dextram, nec ad ſiniſtram ſcriptum eſt enim. Audi filij leges pr̃is:⁊ ne repellas iura matris tue: ⁊.ꝫ.tales conatũ abijcimus: ⁊ anathematiçamus:ne vlterius ꝯ eccl̃iam quelibet alia forte in cẽ ſcl̃ꝫ maligna itroducatur actio:⁊.ꝫ. Quid ğ pl̾ꝰ Talia ſunt nr̃a ⁊ nr̃e ſedis,que ſi apud vos non fuerint acceptabilia. Nos tñ ſuper montem excelſus huius ſynodi aſcendemus, ⁊ exaltabimus in fortitudine vocem nr̃am Euangeliçãtes

vobis ꝛ ꝯñtiam. Que facta ꝛ ore ꝓmulga-
ta eſt ſcõꝝ Patrum nr̃oꝝ a gr̃a ſpũs ſci, ꝛ ſe-
quit̃. Ad hec. Quid dič ſctã ſynodus? ſunt
hec que a nobis ꝑ lectionẽ dicta ſunt: apud
vos accepta. Sancta ꝛ vlis ſynodus excla-
mauit, recipimus oẽs: valde qppe ſunt di-
ſcreta: congrua: ꝛ conſona eccliaſticis regu-
lis atqꝫ legibus ꝛc. De quo meminit text.
lxiij. di. hadrianus. il. i. ꝛ faciunt que dicta
fuere per Vicarios Leonis Pape in conci
lio Calcedoneñ. Actione. iij. vꝫ. Notum eſt
nempe huic amabili concilio: ad btm̃ apli-
cum Leonem ſacras lr̃as eſſe deſtinatas.
Quatenus huic ſacro concilio ſe pñtare di-
gnaret̃: ſed qm̃ nec antiqua cõſuetudo: nec
neceſſitas tp̃is hoc permittere vr̃. Nr̃as par
uitatem huic concilio ſacro pro ſe ꝑſidere ꝑ
ceperat. Ideoqꝫ neceſſarium eſt hec que in
medium ꝓferunt̃ per nr̃am interloqutiões
diſceptari. Propter h᷑ ẽ porrectus libellus:
a religioſiſſimo fratre nr̃o: ꝛ Coep̃o Euſe-
bio ſuſceptus recitet̃. Ex his īfert dñs Jo.
de turre cre. in ſum. de eccl̃ia. lib. iij. c. xxv. ꝙ
legati pape ꝑſidere debent concilio loco ip-
ſius. Et ꝙ ad eoꝝ officiũ neceſſario ſpectat
per eoꝝ interloqutiones ea que in medium
veniunt ꝓferenda ꝓponere ꝛ diſceptare: ac
noĩe pontificis maximi ſententiare. Qd᷒ ẽt
colligi vr̃. vij. q. i. in. c. hoc nequaq̃. vbi iun
cto ſi. c. ꝑcedentis formal̃r dr̃: in q̃nta actiõe
Conſtantinopolitañ. ciuitatis in ſynodo.
cclxxviij. patrum ſub octauo Leone papa.
Cui ꝑfuit Petrus p̃ſbr Cardinalis. Pau-
lus Anchonitanus: ꝛ Eugenius hoſtien.
Ep̃s: Apochriſarij pape. Qui dixerunt hoc
nequaq̃ apud nos habeatur: vt quicunqꝫ de
põtificali ordine ꝛ habitu ad Monachoꝝ
deſcenderit vitam: vlterius poſſit in epatu
reuerti. Item ꝑcepit ſcã ſynodus: vt quicũqꝫ
de pontificali dignitate: habituqꝫ ad Mo-
nachoꝝ deſcenderit vitam: ꝛ ad pnie deſcẽ
derit locum: nequaq̃ ad pontificatum re-
ſurgat. Hoc ẽt confirmari vr̃ per oĩa illa iu
ra: que in concilijs ꝓmulgata fuere papa il-
lis ꝑſidente: vbi dr̃ ſacro approbante conci
lio diffinimus. extra de ſum. tri. c. ij. vbi In
no. iij. in concilio gñali loqtur. Ibi. Nos ãt
ſacro approbante concilio credimus ꝛ cõfi
temur. Et Greg. ix. in gñali concilio Lug-
duneñ. c. i. eo. ti. lib. vj. Ibi. nos hmõi erro-
bus viam ꝑcludere cupientes hoc ſacro ap
probante concilio damnamus ꝛ reproba-
mus oẽs qui negare ꝑſumpſerunt eternalr̃

ſpm̃ ſcm̃ ex p̃re ꝛ filio ꝓcedere. Et Clemẽs
. v. in concilio Vieneñ. in cle. i. eod. ti. Ibi
aciem conuertentes ſacro approbante cõci-
lio declaramus. Ex qbus cum infinitis ſili
bus colligi ꝛ concludi põt: ꝙ officium pape
ꝛ alioꝝ ꝑſidentium eius noĩe eſt, propone-
re in concilijs occurrentia ſi volunt. Et de-
mum quicquid decm̃ ꝛ approbatum fuerit
per cõcilium interloqui. Unde dixit Bal.
in. c. de quo vult deo: de iudi. per illum tex.
ꝙ iſti ꝑſidentes in concilio obtinẽt totius
concilij inſtar: vt not. C. de indicꝫ. liber. l. i.
Ego tamen credo dr̃iam eſſe inter papam:
ꝛ ꝑſidentes eius noĩe quoad hmõi interlo-
qutiones. Quia quando papa ꝑſonalr̃ pre-
ſidet: pronunciat ꝛ interloqtur: ꝓut ſ. dixi.
vꝫ. ſacro approbante cõcilio diffinimus ꝛc.
Quando vͦo papa non eſt in concilio. Sed
ibi hꝫ ꝑſidentes. Tunc non ꝓnũciatur: nec
fiunt interlocutiones noĩe preſidẽtium: ſed
noĩe ipſius concilij. Ad ꝓpõnem tamen ꝛ
interrogationem ipſoꝝ ꝑſidentium: vt pꝫ
in exemplis cõcilij Calcedoneñ. de qbus ſ.
ꝛ in. c. oſius. de elec. in ſi. Ibi. Si vͦo oĩbus
placet ſtatuite: ſynodus rñd. pl̃s interloqũ-
tur ꝛ ꝓnunciant hoc modo vel ſili. vꝫ. Pla
cet huic ſcõ concilio: vt nullus hereticus cõ
municet, vt in exemplo. c. de quo vult deo:
extra de iudi. Per quem tex. Bal. ibi in. v.
col notanter dicit: ꝙ valet ſententia conci-
lij lata ſub hac forma. Nos conciliũ: vt no.
Archi. xvij. di. gñalia. Qui ẽt ponit. Utrũ
cõcilium: vniuerſitas vel multitudo poſſit
ꝯ ius diſpenſare in. c. ꝯſequens. xj. di. Et ꝑ-
miſſa qdem forma ꝛ dr̃ia aperte colligi po
teſt ex geſtis conciliorꝝ antiquoꝝ: ꝛ vltimo
loco ex geſtis concilij Conſtantieñ. vbi cõ-
ſtat: ꝙ ante creationem Martini. v. oĩa de
creta, oẽs interloqutiones: ſtatuta: ꝛ conſti-
tutiones: ꝓnunciate fuerunt ſub noĩe conci
lij. Quãtũcunqꝫ. d. Joãnes Ep̃s hoſtien.
Cardinalis in. d. concilio ꝑſideret. Pronũ
ciando hoc modo. vꝫ. ſacroſancta gñalis ſy
nodus Conſtantieñ. ꝛc. vult: ſtatuit, ꝛ ordi
nat ꝛc. Et demum creato Martino in dcõ
concilio a ſeſſione. xlij. citra. Oĩa decreta ꝛ
interloqutiones oẽs publicate ꝛ ꝓnuncia-
te fuere ſub nomĩe dicti Martini. Adiecta
ſemper clauſula illa. Sacro approbante cõ-
cilio ꝛc. Per que pꝫ. d. Jo. de turre cre. non
bene dicere, dum voluit: ꝙ preſidentes pa-
pa abſente ꝓnunciare habeant decreta con
cilij noĩe ipſius pape abſent̃. Sꝫ crediderit.

ꝙ potius noīe concilij ꝓnunciare habeāt:
vt.ʒ.dixi ⁊ aliquid forte dicetur infra. In ti
tulo quomodo geſta vel acta concilij cōſcri
bi ⁊ notari debeant ⁊c.

¶ Qualiter ornari debeat locus Concilij.

SEd quoniam deo optimo be
ne adiuuante. Iā p̄res cōſcri-
ptos ad gn̄ale concilium de-
duximus. Nunc ſupeſſe vr̄: vt
tantam ſemideoꝝ grauitatē,
venerationem. Maieſtatēq₃
venuſte: grauiter: atq₃ decore. In cōcilij lo-
cum introducamus. Qḋ facillime aſſeque
mur: ſi prius interrogatiunculas qnq₃ pre-
miſſerimus. ¶ Primo. vʒ. qualr̄ diſponi:
parari: ⁊ ornari: debeat ecclia cathedralis,
vel locus vbi concilium celebraẗ. ¶ Scḋo
quo habitu ⁊ ornatu Prelati in loco conci
lij cōparere: ⁊ ſe p̄ntare debeant. ¶ Tertio
quo ordine eis ī ꝯcilio ſedēdū ſit. ¶ Quar
to quid ante concilij incohationem ꝑmit-
tēdum ſit. ¶ Quinto q̄bus moribus: qua
modeſtia ⁊ grauitate: ſe in concilio hēre de
beant ibi reſidentes. ¶ Quoad primam
dicendum vr̄, ꝙ in hoc ſeruanda eſt ꝯſuetu
do curie Romane ⁊ capelle Dn̄i Pape: ꝓ-
ut in alijs concilijs ſolitum fuit. Nāʒ ecclia
ſiue locus in quo concilium celebraẗ. Clau
ſo choro, vel toto corpore medio iter naues
eccl̄. tabulis pro q̄ntitate competenti circū-
circa in modum chori. Dimiſſa vna porta
tn̄ in medio longitudinis chori e regione
altaris maioris que vectibus ⁊ clauibus fir
miter obſerari poſſit. Locus ꝑdictus orna
ri dʒ vndiq₃ auleis atq₃ tapetis. Altare itē
⁊ eius veſtibulum paramentis ⁊ cruce de
more decorari dʒ cum ſede papali: Impia-
li: ⁊ pro Regibus ⁊ Principibus q̄ adeēnt
ſm̄ conſuetudinem ⁊ ordinarium Capelle
aplice. Ita vt vniuſcuiuſq₃ locus ornatus
ſit ſm̄ qualitatem pſonaꝝ. Deinde facien-
do caput ad altare: multa ſubſellia eſſe de-
bent in eccleſia: ſiue in choro ⁊ loco ꝑdicto:
a dextris ⁊ a ſiniſtris ipſius: pro Ep̄is ⁊ ali
is ꝑlatis qui in ꝯcilio ſedere debent. Que
etiam ſubſellia decenter operta eſſe debent
Auleis: vel alio honeſto velamine. Poſthec
in medio ꝑſbyterij ſeu in altaris veſtibulo
e Regione ipſius altaris debēt eſſe ſedilia
competentia pro dn̄is preſidentibus conci-
lij: ſiue papa preſideat ſiue eius legati. Quia
tp̄e quo ſeſſiones teneñẗ: ⁊ concilium cele-
braẗ. Preſidentes vertendo dorſum v̄ſus al
tare in dictis ſedibus in medio reſident fa
cie ad concilium verſa. In medio v̄o e Re-
gione ipſoꝝ preſidētium: appoſita dʒ eē mē
ſa vel ſcabellum aliqḋ competēter ornatū.
Super qua poniẗ liber Euangelioꝝ aptus:
vt oēs ⁊ ſinguli ep̄i, ⁊ prelati ac alij q̄cunq₃:
qui concilio interſunt: intelligāt ſe illuc cō-
ueniſſe pro fide xp̄i: que in ſacris Euāgelijs
contineẗ: ſeq₃ iuraſſe ⁊ teneri illam totis vi
ribus tueri ⁊ defendere: etiam vſq₃ ad ſan
guinis effuſionem. Et debere in his q̄ ibi-
dem dicturi ⁊ acturi ſunt: ſolus deum ⁊ v̄i-
tatem euangelicam pre oculis hēre: qḋ ꝓba
ri vr̄. xxiij. di. in. c. in noīe dn̄i. ibi. Prepoſi-
tis ſacroſanctis Euangelijs. Preſidente q̄ʒ
reuerēdiſſimo ac btiſſimo Papa Nicolao
in Baſilica Lateraneñ. Patriarchij: que co
gnominaẗ Conſtantiniana. Conſedētibus
etiā reuerēdiſſimis Ep̄is ⁊ Abbatibus ⁊c.
In dicto quoq₃ loco dʒ eſſe ſuggeſtum ſeu
pulpitum eleuatū vbi ⁊ orō hr̄ ad conciliū:
⁊ decreta ſeu geſta concilij leguñẗ: ꝓut.ʒ. in
loco ꝓꝓo dicetur. ¶ Quoad ſm̄ queſitum:
hoc eſt quo habitu ⁊ ornatu ep̄i ⁊ Prelati
ad locum concilij cōparere ⁊ ſe p̄ntare de-
beant: conſyderata ꝯſuetudine alioꝝ conci-
lioꝝ ⁊ Ro. ecclie: dicendum vr̄: ꝙ ep̄i ⁊ alij
prelati ad ecclīam cathedralem: vel ad locū
concilij: ſic vt ꝑmittitur deſtinatus ⁊ orna-
tum: ſiue pedes tres: ſiue Mulis vecti: cum
eoꝝ mātellis: caputeis, ⁊ galero: ſi equitāt:
ſolita grauitate accedere debent. Eccleſiam
ingreſſi facta orone. Anteq̄ʒ locum ſeſſiōis
ingrediantur. Cappas ep̄ales ſi Ep̄i vel pre
lati: non Cardinales ſint accipere debent,
ſicut de more faciunt cum capellam apl̄icas
ingrediuntur: dum ibidem coraʒ pontifice
maximo Miſſe ⁊ Diuina celebrātur, quic-
quid dixerit. d. Petrus de monte in libel-
lo ſuo de poteſtate Pape: gn̄alis concilij: ⁊
Imperatoris: in v̄ſi. Quarto q̄ro que pre-
ambula ⁊c. Quo habitu īduti Miſſaʒ ma
iorem que de more in dicta ecclia vel loco
concilij cantatur per aliquē ꝑlatum ad hoc
deputatum audiunt venerabilr̄ ⁊ deuote, ꝓ
ut conuenit. Finita vero Miſſa ꝑdicta ep̄i
⁊ prelati oēs in concilio reſidentes: depoſi-
tis cappis induunt pluuiale.ʒ. Rocchetto ⁊
Mitra candida: ſimplici: et plana. Preſby
teri v̄o ⁊ Diaconi Cardinales vel alij idu
unt planetas vel dalmaticas: prout eorum
ordini

ordini ⁊ conſuetudini cōuenit. Et prout in
capella Pape ſeruari conſueuit cū ipſe pa-
pa celebrat: quem ritum ſacraꝝ veſtium in
concilijs et ſeſſiōibus approbare vꝫ tex. i.c.
qḋ ſicut. de elec. ſm .d. Petrum de monte.
vbi ſ. Nam ibi dꝛ ꝙ non lꝫ Archiepiſcopo
ſine pallio conuocare conciliū. Et lꝫ ille tex.
loquat̃ de concilio prouinciali. Tamen idē
putat ipſe ⁊ fortius i gn̄ali concilio: vbi ma
ior eſt rō: qꝛ magis ardua et piculoſiora ne-
gocia ibi tractant̃: et eccleſia militans tota
per illud repn̄tat̃. Idem dixit .d. Jo. de tur
re cre. in ſumma ſua de eccl̄ia li. iij. c. xxxvj.
qui atteſtat̃ ita ſeruatum fuiſſe in concilijs
Conſtantien̄. et Baſilien̄. quibus ipſe inter
fuit. Qḋ manifeſte colligitur ex geſtis vtri
uſqꝫ concilij. Et hoc dicit idem .d. Joā. ſibi
videri conuenientiſſimum. Primo qꝛ que
foris gerunt̃ conformari debent actibus: q
aliqua excellentiori poteſtate exercent̃. Un
non niſi veſtibus ſacris indutus ſacerdos
ad conſecrandum corpus xp̄i accedere dꝫ,
iux̃. tex. in .c. veſtimenta. de con. di. i. Et ita
vꝫ fieri debere in actu poteſtatis iudiciarie
in concilijs max̃. vbi de rebus maximis
totius eccl̄ie militantis tractat̃. Scḋo hoc
perſuadet exemplum concilij ꝓuincialis:
vbi hoc obſeruat̃ a ꝑlatis (ingt ipſe) qui ad
illud accedunt adornati cū veſtibus ſacris
eis competentibus cum Mitris in capiti-
bus. iux̃. c. qḋ ſicut. de elec. vbi pꝫ ſm eū: ꝙ
Archieṗs non congregat conciliū ſine pal-
lio. Et quāuꝭ ego crediderim iſtud de ap-
probata eccl̄ie et concilioꝝ conſuetudine in
dubitatum et oīno ſeruandum eſſe. Atta-
men tantoꝝ patrum reuerentia ſemper ſal
ua. tex. in .d. c. qḋ ſicut. hoc mihi non ꝓbat:
nec illud dicit ad qḋ per ipſos allegat̃. Nec
credo veꝝ eſſe ꝙ Archieṗs in concilio de-
beat vel poſſit vti pallio: qꝛ per pallium ſi-
gnificat̃ poteſtatis plenitudo pontificalis
officij. de aucto. et vſu. pal. cum ſi. ⁊ .c. niſi
ſpālis: ſed Archieṗs hanc poteſtatis pleni-
tudinem in Eṗos et alios prelatos ibi exi-
ſtentes exercere nō pōt: vt diximus ſ. et no.
in .c. paſtoralis. de offi. ordi. Item non pōt
Archieṗs vti pallio extra miſſaꝝ ſolēnia:
vt hꝛ in .c. i. et in .c. ad honorem ex eod. ti. et
in .c. ꝯ morem. cen̄. di. cum ſi. Ergo in actu
concilij poſteaꝙ miſſam cantauit: pallio
vti nō poteſt: cū iſte actus nō ſit de miſſa:
nec pars miſſe. Preterea ille tex. nō dicit ꝙ
Archieṗs non poſſit celebrare concilium:

niſi ſit pallio indutus: imo non loquit̃ ali-
quid de celebratione: ſed tm̄ de conuocatio
ne. ibi. Preterea cum non liceat Archieṗo
ſine pallio conuocare concilium. Ergo nō
dicit hoc ad qḋ allegat̃: ſed dicit ꝙ archie-
piſcopus non pōt conciliū conuocare. Nec
aliqua ſpectantia ad ordinem eṗalem exer-
cere anteꝙ pallium a ſede ap̄lica accipiat:
et ita intelligunt: et declarant glo. et ſcribē-
tes ibi. De mitris aūt albis ſimplicibus ⁊
planis: ꝙ .ſ. eis vti debeant prelati in conci
lio gn̄ali: vltra conſuetudinem et praticam
concilioꝝ: que ita ſeruat. vt dixi: vt pꝫ ex ge
ſtis eoꝝ ꝓbat̃ arguendo de concilio ꝓuin-
ciali ad gn̄ale. per tex. et no. in .c. ad ap̄lice.
de priui. in .vj. Ibi pn̄ti decreto ſtatuimus
vt abbates et alij qbus mitre vſus ē ab ea
dem ſede conceſſus. Exēpti qdem in ꝓuin
cialibus concilijs: et eṗalibus ſynodis: qui
bus nonnulli eoꝝ intereſſe tenent̃ mitris
tm̄modo aurifriſiatis: nō tm̄ aureas vel ar
genteas laminas aut gēmas habentibus
vti poſſint. Non exempti vō ſimplicibus
et albis ac planis vtant̃ ⁊c. Et ex illo text.
melius ꝓbari potuiſſet id qḋ ſ. de paramē
tis et ſacris veſtibus diximus per illationē
et ꝯſequentiam quandā: qꝛ ſi vtunt̃ in con-
cilio mitris: ergo neceſſario paramētis ali
is vti debent: qꝛ ridiculū eſſet dicere ꝙ mi
tra vterent̃ ſine paramentis. Rō aūt quare
paramentis et mitra in concilijs vti debe
ant eṗi et ꝑlati: ſummi pōt ex tex. illo qꝛ vt
ingt tex. et ibi no. per doc. ex maioritate or-
natus quo quis pōt vti colligit̃ maioritas
dignitatis. Ergo hoc ſit vt oſtendat̃ maior
ſanctimonia, grauitas: et auctoritas rerum
que expediunt̃ in concilio ſub iſto ſacro ha
bitu: quo auguſtiores reddunt̃. Et per text.
in .d. c. vt ap̄lice. Dixit Jo. mo. et Archi. ibi
in vſi. in alijs ꝟo: illum reſtringendo, ꝙ il-
lud: qḋ ibi dꝛ: ꝙ prelati exēpti vti poſſunt
mitris aurifrigiatis. Intelligit̃ quando nō
ſunt in pn̄ſentia ſui maioris prelati: qꝛ tunc
vti poſſunt mitris ꝓtioſis. Sed Jo. an. quē
refert et Gemi. ibi. dixit ꝙ lꝫ rō glo. que eſt
ibi: faciat pro hoc dicto: tamen nimis per
hoc reſtringi vꝫ priuilegium. Nec ex tex. vꝫ
hoc colligi poſſe. Habet tamen equitatem:
et ſm eum de facto ſeruatur apud multos:
vnde videmus inquit: ꝙ his mitris: albis
et planis vtunt̃ Eṗi in preſentia Legatoꝝ.
Et multas alias cerimonias ſeruant: que
ſuper rōe iſtius Decretalis fundant̃: vt nō

tenere Rondellum in ipſoꝝ Miſſa ꝛ his
ſilia. Et ita ſeruat curia in Capella aplica,
ꝛ vbiqꝫ locoꝝ papa pñte. Pro qbus facere
vr̃ tex. in.c. antiqua. de priui. vbi quatuoꝛ il
li principales Patriarche: qui multis priui
legijs ꝛ inſignis ſunt decorati: vt late dixi
in libello meo de preſtantia patriarchali: in
preſentia Pape vel Legati aplici vtẽtis in
ſignijs aplice dignitatis, crucem ante ſe de
ferri facere non pñt, ls alias vbiqꝫ locoꝝ eã
deferri faciant. Sed vt fines huic ſcde que-
ſtiuncule faciamus. Erit pro indubitabili
deciſione. Concludeñ. q̄ epi ꝛ prelati circa
veſtes ſacras ꝛ alia pmiſſa: modum ꝛ ordi
nem pdictum oĩno ſeruare habeant. Et q̄ͦ
ita ſit ſeruandum, approbat expſſe conciliũ
Conſtantieñ. ꝛ Baſilieñſe in geſtis ſuis: vbi
dant modum reſidendi in concilio: ꝛ ɔcoꝛ
diter determinant: q̄ Miſſa finita oẽs pla
ti ſe pluuialibus iduere, ꝛ mitras albas ha
bere debent: excepto preſidente, vel in conci
lio celebrante, qui hẽre debent mitras pre-
tioſas. Et ſubdunt q̄ ipſe preſidens dꝫ eẽ aſ
ſociatus Diacono, Subdiacono: Indutis
veſtibus ſacris ꝛ eccliaſticis put eis cõpetit.
Et ſedere dꝫ in medio pbyterij voluendo
dorſum ad altare ꝛ vultus ad prelatos. Et
hunc eundem ordinem ꝛ modum fere po-
nit Liber Põtificalis in congregatione cõ
cilij prouĩcialis vel ſynodi Epalis. Ubi tñ
addit q̄ plats finita Miſſa indutus ami
ctu: ſtola ꝛ pluuiali rubeis: ꝛ mitra ptioſa:
ſecum Diaconum ꝛ ſubdiaconũ paramen
tis ſilr rubeis vel tpi conuenientibus indu
tos hẽre dꝫ. Mihi aũt magis viderenť i cõ
cilio conuenire paramenta alba atqꝫ cãdẽ-
tia. Cum hĩtus extrinſecus interiorẽ purita
tem oſtẽdere, ꝛ candida, pura, ꝛ ſincera de-
bere eſſe oĩa in dicta ɔgregatione: ꝛ vniuer
ſitate oſtẽdere videret. Sed forte q̄ Liber
Põtificalis hũit reſpectũ ad ſpm̃ ſcm̃. Qui
ignis ꝛ charitas ardens dr̃. Qui in linguis
igneis ſup Aplos deſcendit. Et ppea rube
is paramentis dixit in concilijs eſſe vten-
dum: quod ratione non caret.

Quo ordine ſedere ꝛ ſe ſubſcribere debeant Prelati in concilio.

DE tertia heſitatiũcula. Quo. ſ.
ordine ſedere, ſeqꝫ ɔñr ſubſcri
bere debeant epi ꝛ prelati De
cretis: priuilegijs ꝛ alijs con-
ſtitutionibus conciliaribus: vr̃ determina-
re tex. formalis Gregorij. xvij. di. iu. c. conci
lia §. epos. vbi ad lrãm inquit. Epos ſm oꝛ
dinationis ſue tps ſiue ad conſedẽdum in
concilio: ſiue ad ſubſcribendum: vel in qua
libet alia re: ſua attẽdere loca decreuimus:
ꝛ ſuoꝝ ſibi ordinum prerogatiuam vendi-
care. Uez tempus ordinationis non ad ec
cleſias: ſed ad perſonas referť, ſicut ex con-
ſuetudine Cardinaliũ ſcẽ Ro. ecclie: ꝛ epi-
ſcopoꝝ vniuſcuiuſqꝫ ꝓuincie euidenter ap
paret. Et per illum tex. no. ibi Gemi. q̄ pre
lati non debent in concilio confuſe ſedere:
ſed debent premitti digniores: qui prius ꝓ
moti fuere. alle. tex. in. c. ex oꝛe. de priuile. cõ-
coꝛ. tex. qui eſt palea. xviij. di. placuit. lxxiiij.
di. epiſcopoꝝ. facit. lxxv. di. c. ſi. ꝛ de maio. ꝛ
obe. c. i. ꝛ rõ tex. in. l. nemo. C. de offi. magi.
officio. vbi dr̃ q̄ ille gradus ceteros antece
dere dꝫ: quem labor ꝓlixioꝛ ꝛ ſtipendia lõ-
gioꝛa fecerint anteire. Sedere aũt debent ꝛ
non ſtare. vnde ꝛ ſeſſiones fieri dñr gr̃a ho
noris ꝛ dignitatis tanti actus: cuꝫ ibi ſint
vt iudices ꝛ ſententias ferre habeant, que
non valent niſi ſedendo ꝓferanť: maxime
ſi ſint diffinitiue. In auc. de iudi. §. ſedebũt.
coll. vj. tex. ꝛ ibi late no. in. c. cum eterni. de
re iudi. in. vj. Anima. n. ſedendo ꝛ qeſcẽdo
ſit ſapientioꝛ atqꝫ prudentioꝛ. Iux̃. philoſo-
phus. xxiij. q. i. paratus. iij. q. iij. inducie. ꝟſi.
a iudice ꝓcedente. vbi ꝛ in. d. c. ſi. glo. no. q̄
iudex non ſolum ſedere dꝫ in ꝓlatione ſen-
tentie diffinitiue: ſed vbicunqꝫ res que agi
tur plenam cãe cognitionem deſiderat. ff.
q. iij. preuaricatoꝛ. ꝛ. q. vj. biduum. Ex pre-
miſſis tamen remanet dubium: ex eo q̄ cõ
cludi vr̃ iux̃. verba tex. in. d. §. epos. q̄ ordi-
nationis tempus attendi debeat, ex quo in
ferri vr̃ q̄ electi nondum conſecrati oĩbus
alijs epiſcopis poſtponi debeant: ad q̄ͦ fa-
ciunt no. per doc. in. c. ex oꝛe. de priuile. pro
quo facere vr̃: qꝛ ante conſecrationem non
dñr epiſcopi: ſed electi: vt per glo. ꝛ doc. in
ꝓhe. Bonifaciano. ꝛ in. c. i. de religi. domi.
ſed qcquid ſit ꝛ quicqd dixerit gl. in. d. c. i. ꝛ
alibi. Conſuetudo ecclie Romane que ꝓ le
ge hr̃: et ſtudioſiſſime ſeruať: hꝫ: q̄ inter pre
latos eiuſdem gradus ille qui pmo electus
et publicatus fuit: alios oẽs poſt eũ electos
ꝛ publicatos in gradu dignitatis eiuſdem
precedat. Et ſic pmas priori tpe electus pri
matem. Archiepiſcopus Archiepiſcopum
Epiſcopus Epiſcopũ. Protonotarius Pro
tonotarium:

thonotarius:ꝛ Abbas Abbatem reſpecti-
ue precedat:niſi maioris adminiſtrationis:
officij:vel priuilegij:aut legitime conſuetu-
dinis rõ eis aliqd ſpeciale tribueret. Pro
quo bene facit tex. in.d.c.i. de maio. ꝛ.obe.
ibi.ipſe prior ꝛ maior hẽat qui prius cõita
tis conſilio ꝛ concordi actione fuit ordina-
tus:per qḋ denotari vr̃ electio prior. Cum
ergo electi non minus ſint vocales in con-
cilio q̃ȝ epi cõſecrati:put.ſ.diximus. Et cuȝ
iſte actus intereſſendi concilio ꝛ vocẽ deci
ſiuam ꝛ iudicatoriam dandi:ſit potius ac-
tus iuriſdictionis q̃ȝ ordinis. ¶ Et cũ ſeſ-
ſionis ꝛ prelationis prerogatiua magis ad
adminiſtrationi q̃ȝ ordini tribuatᷣ:vt hr̃ in
cle.i.de ſo.compe. Et clare ꝓbatᷣ in ſiſi i Ar
chidiacono:qui lȝ minor ſit ordie q̃ȝ archi-
presbyter:tñ cum ad miniſtratione ſit ma-
ior:eiȝ precedit:vt hr̃ ꝛ no. in.c.i.de offi.ar-
chipreſby. ꝛ in.c. deliberatione. de offi.leg.
lib.vj.faciunt no. in.l.i.C.de conſuli. lib.xij.
vbi per Bar. ꝛ ad tex. in.d.§.epiſcopos. Re
ſponderi ſm hoc poſſet: q̄ verbum ordina
tio ibi poſitum non referᷣ ad conſecratões:
ſed ad ordinationem electionis:ꝓuiſionis:
vel ꝓmotionis:que ẽt dici põt ordinatio:vt
ꝓbatur in.c.ſuper eo.de offi.dele. Ibi.de ꝑ
ſona idonea ordinet eccliam:vnde glo. dic̃
ibi.q̄ verbum ordinet: ambiguitatẽ conti-
nere vr̃. Et ꝓpea dicit ibi exponendum or-
dinet.i.ꝓnunciet ordinandam eccliam ad
ꝓñtationem illius ꝛc. ¶ Sit ergo ꝯclo pro
regula:q̄ hoc caſu et ſilibus. Primo ꝓmo-
ti ſedebunt, et ſubſcribent in concilio ante
alios ſui gradus et ordinis qui poſt ipſos
promoti fuerint:quicũqȝ ſint:niſi forte eẽnt
maiores dignitate: vel adminiſtratione:vt
dixi Pro quo facit tex.et qḋ ibi no. ꝑ Bal.
et alios in.l.i.ff. de albo ſcribẽ. per Bar. in
.l.i.ff.de obſe.liber.et in.l.ij.§.prius.ff.de vul
ga.et pupil. ¶ Nec valeret conſuetudo q̄
minor maiori preferatᷣ:ſm Hoſtiẽ.et alios
in.c.i.de maio.et obe. ¶ Unde dixit Feli.
ibi in rubri.in pe.col.q̄ nõ valet conſuetu-
do,q̄ Archidiaconus precedat Uicarium
epi:q: hoc caret rõne:et non põt introduci
niſi ex quadam ambitõe vel ſtultitia:per.c.
legimus.xciij.di.alle. Abb. conſi.xxi. Et q̄
Uicarius epi de iure precedere debeat: vi-
de eundem Abba.alio conſi.ibi precedente
incipiente. Caſus ſuper quo conſilium pe-
titur,talis eſt. Et dicit q̄ in dictis cõſilijs:
que fecit ꝯ Archidiaconũ Ulteranum in

veniunᷣ multa de iſta ꝓcedentia ꝛ ſaciẽtia
ad mãȝ preceſſionũ. ¶ Alia tñ eſt prelatio
nis rõ:vt.ſ.dicebam: in his quos cathedre
et maioris admiſtrationis prerogatiua pre
ferri iubet: vt in Papa et q̃tuor Patriar-
chis ꝓncipalibus de qbus.ſ. qui ꝓpa preemi
nẽtie loca hñt:vnde reſpectu ipſoꝝ alijs oĩ
bus epis:ſm ordinem cathedraꝝ et ſedius
ſuaꝝ preferri debent,q: lȝ cum epiſcopis pa
res ſint ordie:tñ maiores ſunt adminiſtra-
tione que dat quoddam quaſi priuilegium
eis ſuper alios : vt q̃uis poſt eos eligantᷣ
et recipiantᷣ:eiſdem tamen preferantur: ex̃
de conſue.cum olim.ff.de albo ſcriben.l.i.ꝛ
vtrobiqȝ per ſcribẽtes. Unde in his q̃tuor
Patriarchis principalibus poſt Romanũ
pontificem prioritas ſedis prioritatem di-
gnitatis declarat:vt inquit Io. an.per illũ
tex.in.c.antiqua.de priuile.ꝓbat tex.in.c.ex
ore.eo.ti. in.c.i.et in.c.ſtatuimus. de maio.
et obe. Et ne forte iſta fuiſſe facta caſu et nõ
optima rõne:bene digeſta per ſacros cano-
nes exiſtimaremus. Beatus Hieronymus
ſcribens ad Euandrum Epiſcopum id qḋ
hr̃ in.c.legimus.vſi.qḋ aũt poſtea.xciij.di.
dixit:q̄ lȝ a principio oẽs presbyteri vocarẽ
tur et eſſent cũ epiſcopis pares in regimi-
ne eccle. Tamen q̄ poſtea vnus alijs pre-
poni cepit in ſciſmatis remediũ. Ne vnus
quiſqȝ ad ſe trahẽs eccliã Chri rũperet ꝛc.
Et per illum tex.dixit gl.no.ibi in v̄bo po
ſtea circa ſi.q̄ iſta noĩa presbyter et epiſco-
pus ante prelationem erant ꝓſus synoni
ma:et qḋ ẽt adminiſtratio cõis erat:q: cõ-
ſilio ſacerdotuȝ regebanᷣ eccle.xcv.di. oliȝ.
ſed in ſciſmatis remedium facta eſt prela-
tio:vt vnus preeſſet:et q̃ad nomen: et quo-
ad adminiſtrationem: et etiam quoad que
dã ſacra:que modo appropriantᷣ epiſcopis.
Per que colligi põt qḋ ordo precedendi et
maioris adminiſtrationis datus fuit in ec-
cleſia,ne confunderetᷣ et ſcinderetᷣ eius vni
tas. Aliter tamen loqui vr̃ tex.de hmõi pre
latoꝝ preeminentia,et eius origine.lxxx.di.
c.ſi.vbi tex.formalr̃ dicit:vrbes et loca in q
bus primates preſidere debent: non a mo-
dernis:ſed multis ante aduentum chri ſta
tute ſunt tꝑibus. Quaꝝ Primates Genti-
les etiam pro maioribus negocijs appella
bant. In ipſis v̄o vrbibus poſt aduentum
Chri:Apli et eoꝝ ſucceſſores Patriarchas
et Primates poſuerunt:ad quos epiſcopo-
rum negocia:(ſalua tamen in oĩbus aplica

P

auctoritate) ⁊ maiores cauſe poſt aplicas ſedem ſunt referende ⁊c. Sed iſtud ↄ̄rium faciliter tollit: q2 tex. Hieronymi reddit cām quare conſtitutus fuerit: conſtituiq3 debuerit vnus pontifex maximus: qui eēt caput totius ecclie militātis. Iſte v̄o tex. aſſignat cām: quare facti ſunt alij patriarche primates ⁊ Archiepiſcopi in partem ſolicitudis: ⁊ vnde traxerint origines: ⁊ ſic nullū ↄ̄rium. Et hoc idem hr̄ in. d. c. ij. ⁊ ſeq. ⁊ quaſi p to. In ꝓpoſito ergo rōnabilis fuit iſta eccleſie traditio ⁊ ↄſuetudo: q aliquis oībus ꝑferret, vt papa tanq̄3 caput: qui ꝑeſt ⁊ patriarchis ⁊ alijs: Patriarche Archiepis: archiepiſcopi Epis, Epi Abbatibus ⁊c. Et q2 occurrere poterat q prelati eiuſdem gradus: inter ſe in ꝓcedendo ↄcurrere poſſent. Idcirco vt tolleret oīs heſitatio: conſuetudo eccleſie Ro. que eſt optima legum interpres: extra de conſue. cum dilectus. interꝑtando tex. in. d. §. epos decreuit. q primo electus ⁊ publicatus in eodē ordine alios eiuſdē met ordinis poſtea publicatos ⁊ electos ꝓcederet. Unde bene dicebat Bal. in ꝓpoſito in ti. qui feu. dare poſ. circa fi. in vſi. feu. q quātum hꝫ conſuetudo de actu: tm̄ hꝫ de potentia. Cum hac itaq3 eccleſie Ro. conſuetudine inuiolabili trāſeūdo aſſignemus ⁊ nos in vſi concilio vnicuiq3 ordini locum ſuū: qd̓ qdē melius intelligibiliuſq3 faciemus, ſi premiſerimus qd̓ fecit. d. Alexandrinus. in. d. §. epos. in. ij. col. vꝫ. q loca que ſunt iux̄ principem ſeu pontificem maximum tāto ſunt digniora, quanto ei ſunt viciniora: vnde illi qui apud Pontificem: vel eius legatos ⁊ preſidentes in Concilio vel alibi ſedent tanto digniores reputant̄ quanto eis proximiores erunt in ſedēdo: niſi forte eēnt ſeruitores vel deputati ad eoꝝ obſequia: Prout no. probatur in. c. perlectis. xxv. di. ⁊ pro hoc dicto facit rō. Quia ars quantū pōt naturam imitatur. ar. in. l. qui is idē. ff. de verb. obli. Sed videmus q membra notabiliora circa caput conſiſtunt ⁊ verſant̄: vt oculi, aures: os, naſus, cor: manus ⁊c. Et quanto capiti ſunt proximiora tāto digniora iudicantur: ⁊ quanto a capite remotiora: tanto illis viliora exiſtimantur, Prout ſentit etiā gl. in ver. hinc trahe. inſti. de bono. poſ. §. alia. ⁊ Bal. in. l. obſeruare §. ante vero. iuxta fi. ff. de offi. procons. ⁊ lega. Uñ in propoſito de quo ꝫ notant̄ dixit Bald. poſt glo. ibi in. l. decernimus. C. de ſacr. ſan. eccle. q qui ſedet ad dexterā Principis dignior eſt illo qui ſedet ad ſiniſtram: ⁊ glo. inſti. de bono. poſ. §. alia. dicit q digniores altiori loco ſedere debent: ⁊ q altior dicit̄ qui dn̄o eſt proximior: ⁊ qui dn̄o magis ē proximus honoratior habetur: Itē qui prior eſt in dandis votis in vniuerſitate: vt colligitur ex §. hinc ēt. xvii. di. Ponit Bal. in ti. de controuer. feu. apud pares. cur. c. i. in vſibus feu. Poſſumus etiam cum premiſſis addere, illud qd̓ dixit. Geminia. in d. §. Epos. quem ēt ſequitur. d. Alexandrinus. ibi in vlti. col. ponendo in hac materia precedendi quaſi regulā. Quia ordo de quo in. d. tex. Tunc demū debet attendi: qñ alie inequalitates ceſſant: Et ideo ↄcludit: q ſi vnus precedit alios dignitate vel ordine ille prefert̄. xvij. di. placuit. ⁊. c. precipimus. xciij. di. ⁊. C. de priuileg. Urbis Ro. l. i. li. xij. Sed quia ꝫ diximus illum precedere. qui maior eſt ordine vel dignitate ſm Gemi. aduertendum nihilominus erit: q hoc non eſt indiſtincte verꝝ: q2 aliqñ maior adminiſtratione: ꝑfertur illi qui maior eſt ordine. Sicut videmus in Archidiacono qui eſt ſimplr̄ Diaconus: ⁊ tñ ꝓcedit Archipresbyterꝝ, qui eſt in ſacerdotio: ⁊ hoc eſt rōne maioris dignitatis: vel adminiſtrationis: vt hr̄ ꝺ offi. archipſby. c. i. glo. in. c. i nouo. xxj. di. archi. in. c. perlectis. xxv. di. glo. in. c. deliberatione. de offi. lega. in. vj. Ioā. de ana. in. c. ad liberandam. de iude. Dixit tñ Gemi. in. d. §. epos. q Archidiaconus ī his que ſpectant ad ordines minor eſt archipresbytero: vnde ī Miſſa ei ſeruire dꝫ. In his aūt que Archidiacono competunt rōne dignitatis ex̄ Miſſam: vt in loco ſeſſionis: in voce danda: in iuriſdictiōalibus: ⁊ ſilibus. Archidiaconus precedit Archipresbyterꝝ. Facit ad predicta glo. in. c. quāq̄3. ij. q. vij. iunctis his que no. per panor. in. c. in eccleſia. il. ij. de elec. vbi tꝫ q presbyter Cardinalis prefert̄ epo, pro quo eſt. Inno. poſt. Ioan. in. c. dilectus. de prebē. ¶ Primū itaq3 locum in concilio ſummo ecclie militantis capiti hoc ē ſciſſimo dn̄o nr̄o pape: vel ipſo abſente eius legatis: ⁊ preſidentibus in medio Capelle maioris vel presbyterij: in edito: ſeu eminentiori loco aſſignabimus. xxij. di. c. i. ⁊. ij. xij. di. non decet. cū ſi. Diximus aūt in eminentiori loco: q2 princeps ⁊ ꝑſertim papa: qui caput corpis nr̄i figurat: eminere dꝫ tanq̄3 in ſpecula: vt a cunctis videri

⁊ alios

ꝛ alios videre poſſit: ꝛ ꝓpea in altiori eum
ſedere cõuenit. inſti. de bono. poſ. §. alia. vbi
bona glo. Pro quo etiã facit, q2 papa ꝛ eius
preſidentes in concilio, ꝛ alibi: habent offi-
cium docendi ꝛ ꝓpea chri exemplo: qui cũ
docere vellet aſcendit in montem. altius ſe
dere debent: vt a terrenis abſtracti ſurſum
ad celeſtia intendere videant̃. Nam quãto
quis preeſt melioribus: tanto ipſe melior ꝛ
honeſtior eſſe dꝫ: vt dixit. tex. in auc. de de-
fenſo. ciui. ¶ Secundum locũ concilij: ſi ſa-
cros canones ſeq volumus patriarche Cõ
ſtantinopolitano ꝯcedemus. xxij. di. conſtã
tinopolitane. c. renouantes. ꝛ extra de pri-
ui. antiqua. Quicqd dixerit Hoſtiẽ. in. d. c.
antiqua. qui ſibiipſi ꝛ dignitati ſue gratifi-
cando, et in cã ꝓpa iudicando, dixit Cardi
nalem. hoſti. hẽre ſm locum ex priuilegio ꝛ
ex merito: eo q2 papam conſecrat: et Impa
torem inungit: et eſt pileatus: vt dicit ipſe:
ſed hoc ſcripſit defendendo dignitates ſuã:
vt inquit Abb. panor. ibi. Unde aũt habue
rit iſtud priuilegium et vbi reperiat̃: neſci-
tur. Sed de priuilegio et precedentia iſtorũ
quatuor principalium patriarchaꝝ eſt ma-
nifeſtum in corpore iuris: que priuilegia ſe-
pius approbata fuere per concilia vlia. Et
ꝓpterea cum bona venia. d. Hoſti. ſeqmur
pro nunc determinationẽ concilij. viij. xxij.
di. in. c. diffinimus: vbi inquit tex. formalr.
Diffinimus neminem ꝓſus mundi potẽ
tatuum: quẽcũꝫ eoꝝ qui patriarchalibus pre
ſunt ſedibus inhonorare aut a ꝓpo Trono
amouere tentare. Precipue qdem ſanctiſſi
mum papam ſenioris Rome deinceps con
ſtantinopoleos patriarcham. Deinde vero
Alexandrie: Anthiochie: ac Hieroſolymo-
rum. Quis hanc forte ꝯtentionem auferre
cogitauerit Sixtus quartus pontifex maxi up
mus: qui ſtatuiſſe dr: q cedentibus aut dece
dentibus quatuor patriarchis predictis: di
cte ſedes et dignitates patriarchales dein-
ceps non darent̃ niſi Cardinalibus. Et for
te qd reuerẽdiſſimus colende memorie. d.
meus. dominus Hieronymus Lãdus no-
bilis Venetus: qui tunc merito ꝓbitatis et
ỽtutis ſue Conſtantinopolitanã eccliaꝫ ob
tinebat: quiqꝫ cum eſſet vir integerrimus
magni cordis: ĩnate eloquentie: ingenij per-
ſpicaciſſimi: ꝛ reꝝ humanaꝝ ac diuinaꝝ ex
perientia preclarus. Pro dicta ſua dignita
te tuenda: reparanda: in priſtinum ſtatum
reſtituenda: ꝛ illuſtranda multum labora-
uit. Huic forte dedit cãm edicto: attamen
Decretum illud Sixti nr̃is preſertim tpi-
bus non vſquequaqꝫ eſt in obſeruantia: q2
vt experimento ꝛ re ipſa videmus dicte ſe
des patriarchales: etiam inferioribus prela-
tis ꝯcedunt̃. ¶ Tertium igit locum patri-
arche Alexandrino attribuimus. Quis tẽ
poribus priſcis eũ ſm obtinuiſſe legamus:
vt eſt exꝓſſus. xxij. di. c. ſacroſancta. Quare
aũt ſedes Alexandrina de ſcđa facta ſit ter
tia. Dixi copioſe in dialogo meo de preſtan
tia patriarchali: ꝛ ꝓpea hic diutius non in
ſiſto. Quartum itaqꝫ Anthiocheno. Et qn
tum Hieroſolymitano patriarche locũ aſ-
ſcribemus. d. c. antiqua. de priui. cum cõcor.
Sextum ỽo locum poſt iſtos. d. Cardinali
Hoſti. rõnibus ꝓſcriptis relinquemus. Et
deinceps poſt eum alios dños Epos Car
dinales. Poſt hos ꝑſbyteros: deinde Dia
cones Cardinales. ſm eoꝝ electiones: pu-
blicationes: ꝛ ordinationes, niſi aliud obſta
ret. Gradatim ſedere faciemus: ar. ab ordi-
ne lre. lxxix. di. oportebat. ꝛ. c. ſiquis ex epis.
iuncta glo. ꝛ. xij. q. ij. cum redemptor. Dicit
aũt Gemi. in. d. §. epos. xvij. di. in fi. q inter
Cardinales debent ꝓferri conſtituti in ma
iori ordine ſm eoꝝ dignitates. vꝫ. p. Epi. 2°
Presbyteri. ꝛ deinde Diaconi Cardinales
alleg. iura ſupraſcripta. Et ſubdit q nihilo-
minus. gl. in. c. legimus. xciij. di. in ver. nec
alĩa. dicit q ꝯſuetudo Ro. curie hꝫ q Dia-
coni Cardinales preferunt̃ presbyteris. Et
dicit q ſi hoc eſſet veꝝ ꝯſuetudo eſſet ſeruã
da. Item repetit. d. Alexandrinus ibi: ſed
dicit q veꝝ eſt. ſ. q ꝯrius indies videmus.
Quia ꝑſbyteri Diaconibus Cardinalibus
ꝓferunt̃. Quinimo hoc idem dicit tex. ꝛ. d.
glo. in. d. c. legimus. ſi recte inſpiciant̃. Dic̃
enim glo. q tex. ille rñd. tacite qõni. Et ſub
infert. Nõne Diaconi Cardinales Roma
ni ꝓponunt̃ oĩbus ꝑſbyteris: exceptis ꝑſby
teris Cardinalibus. Quibus vident̃ pari
ficari? Non ergo dicit glo. q Diaconi Car
dinales ꝑſbyteris Cardinalibus ꝓferant̃:
ſed alijs tñ ꝑſbyteris non Cardinalibus.
¶ Poſſet tñ oriri forte altercatio in conci-
lio iter quatuor Patriarchas minores. vꝫ.
Aquileien̄. Bituricen̄. Graden̄. ꝛ Piſanũ:
ꝛ ꝑſbyteros ac Diacones Cardinales. De
quibus patriarchis hr̃ per gl. ꝛ Archi. xxj.
di. cleros. ꝛ. xxij. di. c. fi. De Aquileien̄. i ſpe
cie. ix. q. i. nunc ỽo. De Bituricenen̄. in. c. cõ
queſtus. ea. cã. ꝛ qõne. De Graden̄. xxxij. di.

erubeſcāt. De Piſano quoq; ſubaudiēdum eſſe dicit Hugo. quem refert Archi. in. d. c. cleros. alle. glo. quoad eoſdem patriarchas. in. d. c. fi. Quam tamen caute loquta fuiſſe dicit. pp ter. auc. in. d. c. cōqueſtus. gl. ibi colligit arꝰ. ꝙ archiepi ſubſunt primatibus ⁊ patriarchis: vt. xxi. di. c. i. lxv. di. de pſona. ⁊ xvij. di. multis. Et ppea in ꝓpoſito de quo ſupra. Dixit Gemi. in. d. §. epos. circa fi. ꝙ ſi querat de iſtis quatuor inferioribus patriarchis: an. ſ. debeant pferri Cardinalibus: ſi conſuetudo curie aliqd diſpōit illa ſeruetur. Si vo nihil diſponit videret ſm eum, ꝙ deberent Cardinalibus pferri: qđ ꝓbari dicit in ſupraſcriptione. c. ꝯſtitutus. lo. ꝓ. de appel. ¶ Nam ſupraſcriptiones Decretalium faciunt ius: vt no. gl. in. c. quorūdā. de elec. lib. vj. ⁊ no. in cle. i. de reſcrip. Idem fere refert ⁊ ſequit. d. Alexādrinus ibi. ſed d. Jo. de turre cre. in ſumma ſua de eccliaſ. lib. iij. c. xxvj. dicit: ꝙ Cardinales ſm cōſuetudinem Ro. curie preferunt iſtis dñis patriarchis vltimis. Idem aſſerit. d. Petrus de mōte in trac. ſuo. de poteſtate pape. Imperatoris ⁊ concilij §. quinto quero qualr ordinari debent. Qui putat in hoc ſeruandam eſſe dictam ꝯſuetudinem, ſed vbi non eſſet iſta conſuetudo: tunc dicit ꝙ iſti qtuor inferiores patriarche pferri deberent pꝛbis Cardinalibus: per ſupraſcript. d. c. conſtitutus. Ubi patriarcha Graden. pponit in ordine lr̃e pꝛbytero Cardinali. Nam validus eſt in iure argm̄: a pſcriptione capli: vel. l. vt no. glo. in. d. c. quorūdam. in ver. predicatorum. ⁊ in. c. fi. de pac. lib. vj. Eſt tn̄ aduertēdū: ꝙ Magiſtri cerimoniaꝝ. Cu. Ro. i ordinario libro ſuo vbi de concilio gnāli loquunt lib. ꝓ. ſedes quatuor patriarchaꝝ pncipaliu: alr collocare vident in loco ſeſſionum. Nam deſcriptis ſedibus dominorum Cardinaliū a dextris ⁊ a ſiniſtris pape. Dicunt ꝙ dicti qtuor patriarche ſedebunt in quatuor ſingularibus ſedibus e regione ⁊ ꝯ faciem pontificis: poſt tn̄ oēs Cardinales. Et ita ſeruatum fuiſſe atteſtant in concilio piſano: preſidente Alexandro qnto, ⁊ in cōcilio Conſtantienſi preſidente Joāne. xxiij. Sed qcqd ſcribat circa iſtos qtuor pncipales: circa alios patriarchas inferiores cū in iure non hēamus expſſum priuilegiū iſtoꝝ quatuor Patriarchaꝝ minoꝝ ſicut hēmus priuilegia alioꝝ qtuor principalium: rōnabiliter dici poſſet: Quod quāuis ex mera

diſpoſitione iuris antiqui quilibet Epiſcopus oēs presbyteros ⁊ Diacones Cardinales rōne ordinis precedere deberet: quia non eſt in eccleſia Dei reperiri maiorē dignitatem, vnde ⁊ Papa ſe Epiſcopū appellat: vt habetur in prohemio Bonifatiano lib. vj. ⁊ ſuis in concor. Attamen cum hodie pp nimis grandem ⁊ valde ſublimem adminiſtrationem ⁊ reuerentiam quam a longo tempore citra ſibi i eccleſia Dei vēdicarunt: ſummū pontificem ex eoꝝ collegio eligēdo: eiq; aſſidue in rebus arduis ⁊ cauſis maioribus aſſiſtendo: cōſulendo ⁊ ſecus laborādo: ipſius pape membra: ⁊ pars corporis ſui dicantur: crediderim ipſos dños presbyteros ⁊ Diacones Cardinales prefatis minoribus patriarchis honoris gratia ⁊ reſpectu premiſſoꝝ preferri: ⁊ ita credo ſeruatum fuiſſe in Concilijs modernioribus preſertim in Conſtantien. ⁊ Baſilien. ſummendo argm̄ ab ordine littere. Quia ex geſtis eoꝝ conſtat ꝙ in votis dandis in ſubſcriptionibus: ⁊ alijs, quotiens noiant Cardinales alijs prelatis in eis prepoſiti fuere: poſt oēs Cardinales igitur ſedere poterunt dicti quatuor minores patriarche: ⁊ poſt eos alij primates ⁊ archiepiſcopi: ſm ordinationes hoc eſt ꝓmotiones vel electiones ⁊ publicationes ſuas: niſi forte appareret de alicuius priuilegio: quo ad huiuſmodi prelationem. Quicquid dixerit idem petrus de monte in. d. trac. ſuo. verſi. quinto queritur: Ubi dicit ſe vidiſſe in facto dubitari: an Archiepiſcopus Mediolanen. precedere deberet Rauennatem: ⁊ ꝙ dicebatur ꝙ non: quia ciuitas Rauēne eſt antiquior: de qua meminit glo. i. infortiati: ⁊ ꝙ ppea ratione antiquitatis eidem Archiepiſcopo Rauennati erat deferendum: quia ſemp veneranda ſenectus. l. ſemp. ff. ḋ iure imunit. facit qđ not. glo. xxi. di. cleros. Sed in ꝯtrium eſt veritas dicit ipſe: ꝙ Archieps Mediolanen. debet preferri Rauennati. Ut eſt expreſſum. xvij. di. §. hinc et. ad fi. Ubi in ordine ſcripture Mediolanen. pfertur: ad idem pro ordine lr̃e. xxiiij. q. i. alienus. ⁊ no. xcvj. di. benequidem. in glo. in ṽ. Mediolanen. per Archi. pro quo facit. C. de nouo. C. compo. l. i. §. quibus. ⁊ de hac cōtrouerſia. glo. iuris ciuilis facit mentionem. C. de ſacroſanc. eccle. l. decernimus. Et ita dicit ipſe: ꝙ cum in Cōcilio Baſilien. fuiſſet interrogatus de facto interroganti reſpon.

¶ Sed qcqd

pro archiepiſcopo mediol. preced. Rauenn.

¶ Sed quicqd in facto fuerit: bona cũ ve-
nia ſua. Quãq̃ ipſe pro ſe habeat Gratia-
num auctorem erroris ſui. poſt. c. concilia §.
hoc quoq̃ notandum eſt. xvij. di. Ego cre-
do q̃ male cõſyderauerit dicta ſua: ꝛ ppea
q̃ male ẽt rñderit: nec aduerterit ad illud
qḋ ſcribit Archi. poſt Hugo. ꝛ Gemi. poſt
eos in. d. §. epõs. Nam conſyderare debuit.
d. Petrus q̃ rñſiones ꝛ ſubſcriptiões: que
facte fuerunt per Laurentium Archiepm
Mediolañ. in. d. §. hinc ẽt. xvij. di. ꝛ in. c. bñ
quidem. xcvj. di. cum loquant̃ de rebus ec-
cleſiaſticis fuerunt in eodem concilio Sy-
machi pape: ꝛ facte fuerunt per eoſdes Ar
chiepõs: pſonis non mutatis. Et conſyde-
rare debuit tex. in. d. c. epõs. qui fuit Grego
rij: quãq̃ ab aliq̃bus habeat̃ pro §. c. cõcilia.
Quibus iunctis aīaduertere debuit q̃ in
dictis iuribus exp̃ſſe non determinat̃ id ad
qḋ induncunt̃. vz. q̃ Archiepũs Mediolanẽ.
precedere debeat Rauẽnatem: ſed tñ indu
cit̃ ibi argm̃ ab ordine lr̃e: q̃ vnus Archie
piſcopus q̃nq̃ alteꝛ p̃cedit. Qũo aũt vnus
alteꝛ p̃cedat: ſubiunxit idem Gratianus. ꝛ
oſtendit per tex. Gre. in. d. c. epõs. Et iõ põ-
derare debuit. d. Petrus. q̃ regula erat in
ꝯ̃rium: ꝛ ꝯſuetudo Ro. eccleſie: quã ipſe to-
tiens in capella aplica ꝛ alibi experimento
comprobauerat: ꝛ ppea rñdere ꝛ conclude
re debuit, qḋ tenent ꝛ ſcribunt doc. in alle.
c. epõs. ꝛ dicere q̃ ls tex. ꝛ verba Gratiani
in. d. §. hinc ẽt hoc innuant. Tñ hoc ꝯcludẽ
ter non pbant: q: ls Archiepũs Mediolanẽ.
primo rñderit ꝛ ſubſcripſerit: nõ tñ fuit q̃
rõne ſedis Archiepalis honorabilioris hoc
ſibi competeret, ſed q: ita tũc: ꝛ in dicto cõ
cilio ꝯtigit de facto. Eo forte q: p̃fatus Lau
rentius Archiepũs Mediolaneñ. ordinatus
hoc ẽ electus ꝛ publicatus fuerat ante Ra-
uennatem: ꝛ ppea ante rñdit ꝛ ſubſcripſit.
Nec obſtant verba Gratiani. in fi. dicti §.
hinc ẽt. inq̃ntum dixit q̃ per tex. ibi. ꝛ in. c.
beneq̃des colligit̃ Archiepm Mediolanẽ.
hẽre ſedis prerogatiuam ex quo prius reſpõ
dit ꝛ ſubſcripſit, q: rñdetur q̃ idem Gra-
tianus aut in hoc allucinatus eſt: q: poſtea
ſtatis ſubſcripſit regulã. Greg. in. d. c. epõs.
Aut forte ita itellexit loqui dicta iura: ſm
tpa antiqua anteq̃ iſte ordo p̃cedendi etiã
ex ꝯſuetudine Ro. curie emanaſſet: ſed re ve
ra qcquid ipſe ſenſerit ex dictis iuribus col
ligi non põt: q̃ ſedem Mediolanẽ. preferre
voluerint ſedi Rauẽnati ſed iuncta. d. regu
la. c. epõs. q̃ potius innuant ꝯ̃rium: ꝛ q̃ ex
eis oſtendat̃ qũo vnus Archiepũs precedit
alteꝛ. ¶ Non ẽt obſtat argm̃ ab ordie lr̃e.
Quia argumenta non admittunt̃: aut pro
bant vel ꝯcludunt. Ubi ꝯ̃rium expreſſe a iu
re determinatum repit̃: q: incertis ꝛc. Nec
Archi. in. d. c. beneq̃dem: hoc dicit ad qḋ al
legat̃. Immo potius ꝯ̃rium aſſerere vr̃: q:
reprehendendo quaſi gl. ibi in ver. Medio-
lanẽ. dicit q̃ hoc non vr̃ multum efficax ar
gumentum: q: idẽ dici poſſet de oĩbus alijs
Epĩs, qui reſpondent ꝛ ſubſcribunt ſe in cõ
cilijs: q̃. ſ. illi epiſcopi qui ſe ſubſcripſerunt:
ꝛ eoꝝ ſucceſſores ſemp ante illos, qui poſt
eos ſubſcripſere ſubſcribere deberẽt: qḋ ta-
men eſt falſus. Et ls dixerit Archi. ibi q̃ me
lius pbatur illud argm̃. J. ibidem in ver. ſcã
ſynodus: vbi ſynodus prius noĩauit Laurẽ
tium Archiepm Mediolanẽ. q̃ꝫ Rauẽna-
tem. Tamen nec iſta rõ concludit: q: idem
fuit ꝛ in idem recidit. Ideo. n. forte p̃us no
minatus fuit: q: honorabilior erat rõne p̃o
ris electionis vel pmotionis ſue: vt dixi: ꝛ
ppea idem Archi. in. d. c. epiſcopos. in fi. di
xit. q̃ Gratianus fecit ibi argm̃ ꝛ poſtea il
lud nõ ſoluit: ꝛ ideo dicit q̃ antiqui poſue-
runt ibi vnam glo. que dicebat, qui vulne-
rauit mederi debuit, ſit ergo cõcluſio vera
ꝛ indubitata: q̃ Archiepiſcopi oẽs ordine
predicto ſuccedant in ſeſſionibus concilia-
ribus precedendo oẽs epiſcopos: non habi-
to reſpectu ad ordinationes ſeu pmotiones
ipſoꝝ epiſcopoꝝ: cum Archiepiſcopi maio
res ſint: reſpectu maioris adminiſtratiõis:
per tex. ꝛ no. lxx. di. c. i. ij. ꝛ. iij. Et predictas
Regulam firmat glo. in. d. c. epiſcopos. q̃ di
cit q̃ gñale eſt: q̃ qui prius dignitatem ce-
perunt preferendi ſint alijs. lxxiiij. di. epiſco
poꝝ. lxxv. di. c. vlt. ꝛ extra de maio. ꝛ obe. c.
i. Qm̃ ille gradus ceteros antecedit: quem
labor plixior ꝛ ſtipendia longiora fecerunt
anteire. C. de offi. magi. offi. l. nemo. Que ta-
men oĩa ſane intelligenda ſunt: vt regulr̃ p
cedãt: put ſ. dcm̃ fuit, niſi aliquis priuilegio
vel alia officij alicuius prerogatiua alios
ante ſe pmotos forte precederet. ¶ Poſt
Archiepiſcopos Epiſcopi oẽs ſm tpa pmo
tionum ſuaꝝ ſuccedent: vt. d. §. epiſcopos. cũ
iuribus ſ. repetiť. ¶ Poſt epiſcopos Pro-
thonotarij aplici ſm ꝯſuetudinẽ curie Ro.
ſedebunt. ¶ Et poſt eos Abbates: qui iter
fuerint eo modo quo ſ. diximus: in ti. q ſint
vocales. Prothonotarios aũt ãte Abbates

ſedere fecimus, qꝛ vt dixi: ita ſeruat ſtilus ꝛ
ordo capelle aplice a quo diſcedere non lꝫ
cum ſcā Ro. eccla aliaꝝ ꝛ oīum chri fideli
um mater ſit ꝛ magiſtra. de ſum. tri. c. i. ᷑li.
vj. Iſti aūt Prothonotarij de ſtilo curie in
lrīs papalibus vocant̄ magri ꝛ dicunt̄ no-
tarij Pape: de qbus hr̄. v. q. i. qdam. xij. q. ij.
cum redēptor. xvj. q. v. puenit. in preſcrip.
in. c. cupientes. de elec. in. vj. in. i. gl. in. c. ſcri
ptum. in ſupraſcrip. eo. ti. ꝛ. xxvij. q. ij. Aga-
thoſſa. in preſcrip. Qui hodie honorant̄ in
ter prelatos: ꝛ rocchettum ac cappam geſtāt
in capella Pape ſicut faciūt Epiſcopi. Ibi-
que habent locum honoratū: ꝛ quotiēs pa-
pa in capella vel alibi in diuinis dat ſolēnē
benedictionem. Unus eoꝝ ante ipſum ge-
nuflexus ſuſtinet fimbriam pluuialis pon-
tificij. Et cum in publicum mulis vehunt̄.
Galero in totum nigro vtunt̄. Dicūt etiā
aliqui qꝛ iſti Prothonotarij gerunt typum
euangeliſtaꝝ. ¶ Sed ꝯ hoc ꝛ ꝯ eoꝝ digni-
tatem. facit. tex. in. l. vniuerſos. C. de decurio.
lib. x. iuncta eius glo. vbi Imperator iubet qꝛ
oēs decuriones abſtineant a tabellionatu:
ꝛ rō fuit ſm glo. ibi. Qꝛ notarij dicunt̄ ſer
ui publici. ff. de adop. l. non alr̄ enim. Et ſic
dicit glo. eſt vile officium: ſicut ēt ꝓcuratio
nem recipe: vt. l. ſiqs ꝓcurationem. C. de de-
curio. eo. li. alias qui tabellionatus officium
exercet decurionatus deponit honorem. C.
de tabula. ſcribis. ꝛ olographis. l. ij. eo. li. x.
ibi. Depoſiturus ſui ordinis penitus digni
tatem. Appellant̄ ēt quandoqꝫ pape cartu-
larij. ij. q. iiij. c. que de cā. Hec ð prothonota
rijs retuli: qꝛ. d. petrus de mōte Epiſcopus
nr̄ Brixiē. in Reptorio ſuo. in ver. protho-
notarius: dič qꝛ iſti prothonotarij precedūt
Archiepiſcopos ꝛ epiſcopos. Quis aſſerat
ſe vidiſſe ꝯrium ſeruari in concilio gnāli.
Et ego qdem a tpe fe. re. Sixti. iiij. a quo tē
pore citra curiam Ro. ſeq cepi: vſqꝫ ad hec
tpa ſciſſimi. d. nr̄i domini Iulij ſcōi i capel-
la apl̄ica ꝛ alibi palam ꝛ ſine exceptione ali
qua ſeruari vidi. Audiui tamen qꝛ hmōi
corruptela dudum i curia inoleuerat. Et qꝛ
pius ſcōs eam rōnabilr̄ ſuſtulit: ac ſtatuit
ꝛ decreuit: qꝛ decetero prothonotarij in cu-
ria ꝛ extra in ſeſſionibus: in ꝯceſſu. Et alijs
publicis actionibus: nullo pacto Epiſcopos
antecederent. Pro quo bene facit tex. Hie-
ronymi. xciij. di. legimus. ꝛ qđ hr̄. in. c. preci
pimus. vbi reprobatur ꝛ vehementer ar-
guit̄ iſte abuſus: qꝛ Diaconus. ſ. Epiſcopus
precedat. Quis. n. ſm ea que notant̄ p Ar-
chi. ꝛ Gemi. poſt eum. in. c. i. de ꝯſue. lib. vj.
dici poſſit qꝛ Prothonotariatus ſit digni-
tatis officium. ar. eoꝝ que no. i. q. iij. eps. ex-
tra de cle. non reſi. c. iij. ꝛ de concer. preben.
c. ij. Quia vr̄ ſaltem hr̄e ꝑcedentiam alioꝝ
clericoꝝ: qđ dignitatē arguit. Tn̄ re vͣa ma
gis vr̄ honorabile officium qꝫ dignitas cū
nullam habeat adminiſtratiōem, vel iuriſ-
dictionem: vel dignitatis inſigne: niſi qꝫtū
honeſtādi ordinis illius grā: ſibi ſedes apli
ca gratioſe ꝯceſſit. Unde ridiculus vr̄ dice-
re: qꝛ tale officium exercentes: qualeſcunqꝫ
ſint: ſe equiperare, imo ꝑpōere auſi fuerint
dignitati epali, qua in eccleſia dei non repi-
tur maior: vnde culmen dignitatum appel
lat̄. Nec papa maioris dignitatis titulo de
corari potuit: ꝛ ppea ſe epm appellat: vt hr̄
late in ꝓhemio Bonifatij lib. vj. cum con-
cor. Non tn̄ negauerim qcquid ſcribat̄: qn
Prothonotarij illi ꝑſertim qui incedunt
in habitu ſint digni ꝛ honorabiles ꝑlati in
eccla dei: lꝫ hodie multū viluerit iſtud offi
cium: qꝛ paſſim ꝛ indifferenter oībus etiā
viliſſimis ſtabularijs concedit̄: qui cum ha
bitum non deferant cum eoꝝ dedecore ſe
ꝓthonotarios appellāt. Sed loqndo de his
q habitū deferunt: ꝛ qui prelatoꝝ noīe cen-
ſent̄: qꝛ concilijs intereſſe debeant saltē ꝯſu
lendo: ꝛ eoꝝ officium exercēdo. Facit opti-
me qđ legit̄ in Regiſtro Greg. lib. vlt. epla
penul. Ubi poſt multoꝝ Epoꝝ ſubſcriptio-
nes. Hec qꝫ ſubſcriptio apponit̄. Ego. P.
Notarius. ſ. Ro. eccle feci: ſubſcripſi: ꝛ ſigil
laui. Ad que faciunt que leg. ꝛ not. ij. q. iiij.
qꝫto. xxiij. q. v. quali. ꝛ centeſima. di. nō mul
tum. Ibi veniente illuc Caſtorio Notario
ſcē eccle: cui deo auctore ꝑſidemus ꝛc. Ubi
apparet qꝛ qnqꝫ a ſede aplica mittunt̄ Nū-
cij vt honorabiles ꝑlati. ¶ Quare aūt Ab
bates in concilio ꝛ alibi: non ꝑcedant iſtos
Prothonotarios: cum ipſi ſint in ſacerdo-
tio conſtituti ꝛ aliqui eoꝝ iuriſdictionē ha
beant ēt epales vel qꝫſi. Rn̄deri forte poſſet:
qꝛ nomen Abbatis potius eſt nomen ſolli
citudinis qꝫ ordinis, honoris: aut dignita-
tis: vt dicit glo. in. c. tuam. extra de eta. ꝛ q
li. in ver. non aſcendat, ꝛ ppea alios prela-
tos precedere non debent: ſed in humilitate
meroris monachalis cūctis ſe poſtponere.
Contra hoc tn̄ inſurgere vr̄. Abb. Panor.
in. c. decernimus. de iudi. in. ij. notabili. Et
per illum tex. dicit qꝛ Abbates ſunt ꝑlati
in eccleſia

in eccleſia dei. alleg.c.i.de eta.ꝛ qualita.ꝛ.c.
idẽtitatibus.de ele.li.vj. Ubi ſm eum ꝓba
tur ꝙ Abbates hñt dignitatem:ꝛ ſic vr:di
cit ipſe:ꝙ ſint preferendi alijs clericis ꝓua
tis remittit ad glo.in.c.a ſubdiacono.xciij.
di.ꝛ ad no.per Jo.de ligna.in cle.ꝛ ſi ꝓnci
palis.de reſcrip.ꝛ ad glo.in cle.i.eo.ti. Que
ibi querit an nomen Abbas ſonet in no-
mẽ dignitatis vel officij ꝛc. Plus dicit idẽ
abbas in.c.ex ore.de priui.in.iiij.no.inducẽ
do illũ tex.in argñ:ꝙ Abbas dꝫ tenere pri
mum locum inter alios prelatos citra epſ.
Quia rõne religionis ꝛ dignitatis ſibi plu
rimum deferendum eſt: ꝓ hoc alle.d c.i.de
eta.ꝛ quali. Dicit tñ ꝙ ille tex. in.c.ex ore.fa
cit in ꝯriũ:qꝛ illi abbati de quo ibi, hoc con
ceſſum fuit in priuilegium: ergo ſecus de iu
re cõi. Sed põt rñderi, dicit ipſe: ꝙ priuile-
gium illud operabaẗ reſpectu alioꝝ abba-
tum ibidem exiſtentium: ſed pro ipſo abb.
ꝛ opi.precedente.ꝙ.ſ.abbates dicanẗ habe-
re dignitatem:ꝛ ꝙ alijs clericis citra epm
preferanẗ facit melior tex.in.c.ſi. de offi.de-
leg.lib.vj.ibi deputari non poſſint niſi epi.
vel eoꝝ ſuperiores:aut abbates:ſeu dignita.
tes vel perſonatus hñtes in eccleſijs cathe
dralibus ꝛc. Ecce ꝙ ex ordine lr̃e apparet.
ꝙ ſint dignitarij:ꝛ ꝙ ceteris prelatis ẽt di
gnitarijs ſclaribus preferãtur. Et ita per il
lum tex.no.Gemi.ꝙ abbates debent prefer,
ri alijs prelatis ſclaribus epis inferioribus.
Et ſm ipſum ille tex.facit in argñ ꝙ in pro
ceſſionibus preferri debeãt canonicis eccle
ſie cathedralis. ¶ Tamen idem Gemi. in
.c.ꝗuis.§.quãꝗ.de preben.in.vj.in.iiij.no-
tabili colligendo per illum text.ꝙ eccĩa ca
thedralis excellit oẽs alias ciuitatis:ꝛ dio
ceſ.in honore:ꝛ ꝙ i ꝓceſſionibus gñalibus
debeat honorari pre alijs: dicit notandum
eſſe:qꝛ iſtud facit ad dubium. An abbates
ciuitatis ꝛ dioceſ. debeant ire cum epo i ꝓ
ceſſionibus ꝛ ſtare i loco honorabiliori: ꝗ̃
canonici ecc̃ie cathedralis:ꝛ diẽ ipſe ꝙ ille
tex.facit ꝙ nõ,qꝛ diẽ ꝙ illa eccleſia cathedra
lis eſt honorabilior alijs:ꝛ ſm eum de par
ticularibus beneficijs poſitis in eccleſia ca
thedrali loqtur etiã ille tex. Sed qꝗd ſcri-
batur ꝯſuetudo capelle ꝛ eccleſie Ro. ac cõ-
ciliorꝝ modernoꝝ hꝫ|vt dixi|ꝙ Prothono-
tarij in ſeſſionibus ꝓceſſiõibus: ꝛ alijs pu
blicis actibus abbates precedũt. Et ita ſer-
uat hodie capella pape:que dat normam oĩ
bus alijs. ¶ Sedebunt itaqꝫ poſt abbates

capl̃a cathedralium eccleſiaꝝ ſeu eoꝝ Nũcij
ſiue dignitarij:ſi eos inuitari ꝛ intereſſe cõ
cilio contigerit: qꝛ canonici cathedraliũ ec-
cleſiaꝝ dñr clici ꝓmi ordinis ſeu ꝓmi gra-
dus. Reſpectu clicoꝝ aliaꝝ eccl̃iaꝝ: q dñr
clici ſcdi gradus, vt no.in.c.ſedes.de reſcri.
Et dixit Inno.in.c.fraternitatem.de ſepul.
ꝙ honor magis eſt:quẽ eſſe canonicũ eccl̃ie
cathedralis,ꝗ̃ alicuius alterius:lꝫ eqlr abun
det. Quis.n.canonicatus non ſit dignitas.
Tamen inter Dignitarios connumerãtur
vel eis aſſimilatur: ꝓut vtrũqꝫ ꝓbatur in
.c.ſtatutum.de reſcrip. in.vj. ¶ Poterunt
poſt iſtos nuncios ſeu Dignitarios cathe-
dralium eccl̃iaꝝ ſedere Gñales ordinum ꝛ
Religionũ:q ẽt in capella aplica locum hr̃e
ꝯſueuerunt ſemotum tñ ab ordine ſucceſſi-
uo alioꝝ ꝓlatoꝝ. ¶ Et poſt iſtos qdẽ poni
poſſent excellentes Theologi ꝛ Magri:qui
in concilijs cõiter vocari ꝯſueuerũt ꝑ du-
bia diſputabilia circa fidem : ꝛ ſunt valde
neceſſarij. ¶ Et ſilr e regione vel ex altera
parte ſedere poſſent alij doctores eximij iu-
ris vtriuſqꝫ. Et inter eos precedere debent
graduati non graduatos. Et ſi ibi eſſent cli
ci Dignitarij:vel habentes titulos notabiles
eccl̃iaꝝ collegiataꝝ,preferuntur alijs non ti
tulantibus ꝛc.ar.in.c.lꝫ canon. iuncto tex.in
.c.ſtatutũ.ď ele.li.vj. ¶ Poſt hos ſimplices
rectores parochialium eccl̃iaꝝ ſuccedere po-
terunt. Et iter hos hñtes titulum vel nomẽ
dignitatis.. Puta ꝓpoſiti archipreſbi ꝛc. Lꝫ
non habeant collegium alijs ſimplicibus re
ctoribus ꝓponentur.ar.i.c.i.ne cler.vel mo.
lib.vj. ¶ Alij vo clici ꝛ ſacerdotes non ti-
tulati iuxta tp̃s ꝓmotionum:ꝛ ordinũ ſuo-
rum gradus:ſuccedent:vt i.c.i.ꝛ in.c.ſtatuĩ
mus.de maio.ꝛ obe. ¶ Aduertendo ſem-
per:ꝙ in ſeſſionibus. Proceſſiõibus:ꝛ alijs
ſolẽnibus ꝛ publicis actibus. In qbus cli-
ci ſclares ꝛ Regulares ꝯueniunt. Clici ſcla
res regularibus reglr ſemꝑ preferẽdi ſunt:
ſm.d.Cardi.Gemi. ꝛ alexãdrinũ poſt eos
in alleg.§.epos.xvij.di.que ꝯclo fundatur in
tex.ꝛ glo.ibi ſm eos. Ponunt doc. in.c.ni-
mis.il.ij.de exceſ.prela.ꝛ in.c.in his.de ꝓui.
Jo.an.in.c.i.de offi.cuſto. Idem in.c.qualr
ꝛ quando.il.ij.de accuſa.hr̃ in.c.legi. ꝛ in.c.
alia.xvj.q.i.ꝛ alibi ſepe. Et cõiter redditur
iſta rõ:ꝙ ideo precedere debent Clici ſcla-
res:qꝛ antiqor eſt eoꝝ inſtitutio. Quã rõnẽ
ponderat ẽt Jo.an. in.c.ioãnes. de teſta. ꝛ
põderatur i.c.quoꝝidã.de ele.in.vj. vbi dr̃

ꝙ dicta rõne antiquoris inſtitututionis pre
dicatores fratres minores ꝑcedere debent.
¶ Ultimum ergo locum obtinebunt iſti
Priores, Guardiãi: Predicatores: Magri:
Bacchalarij: Licẽtiati: ⁊ alij Gregarij: qui
vel iuitati, vel ex alia cã ſua vel publica cõ-
cilio intereſſe poſſent vel deberent: ſaltẽ ad
audiendum diſputandũ: ↄſulẽdum: vel ali-
quid publicum vel particulare ꝓponendũ
⁊ rñdendum ⁊c. Atqꝫ inter ſe ꝑcedent ſm
prioritatem inſtitutiõum ⁊ approbationum
Regulaꝝ ⁊ ordinũ ſuoꝝ iuxta. gl. ⁊ no. i. d.
c. quorũdam. ⁊ iura ꝑdicta. Ad qḋ bene fa-
cit: ꝙ Tirones ⁊ qui vltimo loco venerunt
ad militiam vltimum gradum militũ te-
nere debent. C. de tiro. l. fi. ff. de aqua plu. ar-
cen. l. i. §. pe. C. de offi. rect. ꝓuin. l. potiores. eſt
bona glo. que etiam dicta iura alle. inſti. de
bono. poſ. §. alia. ⁊ optie fac̃ tex. i. l. nemo. C. de
offi. magi. offi. vbi dr̃ ꝙ ille gradus ceteros
antecellere dꝫ: quem labor ꝓlixior ⁊ ſtipen-
dia longiora ceteros fecit anteire. ¶ Per
que vr̃ aliquibus ⁊ .d. Alexandrino. in. d. §.
epos. ꝙ Mõachi ſancti Baſilij hẽre debẽt
primus locũ poſt dicos ſclares: ⁊ poſt iſtos
Monachi ſancti Bñdicti: ⁊ deīde alij Mo
nachi iuxta eoꝝ antiqtates. Et ꝙ poſt Mo
nachos ſuccedere debeãt Canonici Regu-
lares: ſm Cardi. ⁊ Gemi. vbi ſ. Poſt eos
vͦo Predicatores: Minores. Heremitani: ⁊
quarto loco Carmellite: vt vr̃ expſſius in. c.
auaritie. de ꝑben. vbi per Panor. ⁊ in. d. c.
quorũdam. vbi per Gemi. ⁊ in. c. i. iuncta ꝑ
ſcrip. de deci. lib. vj. ⁊ in. c. i. §. ſane. de religi.
do. eo. lib. ⁊ in. c. qñ. lxxvj. di. ¶ Quãqꝫ ãt
ipſi ita ſcripſerint. Tñ antiqua ⁊ ingens al
tercatio iam dudũ exorta fuit: ⁊ adhuc ſub
iudice pendet. Et forte tyſim incurabilem
patitur pp maximam vtriuſqꝫ partis am-
bitionem. Inter Monachos ſancti Bñdi
cti ⁊ Canonicos Regulares. Qui cum ſu-
perfluis diuitijs ⁊ redditibus abũdent pa
rum curant pecunias in litiũ longioribus
amphractibus ꝓfundere. Et ppea in hmõi
materia diuerſi excellẽtiſſimi Doctores: di-
uerſimode in fauorem vtriuſqꝫ partis ſup
hmõi precedentia conſuluere. Quoꝝ ↄſilia
cũ qbuſdã eoꝝ apoſtillis ⁊ Rñſiõibus i vo
lumina: per Celſuꝫ Mapheum Ueroneñ.
virum vtiqꝫ doctum: probus. Et verbi dei
veteranum preponẽ. ac per quẽdam Augu
ſtinum Papieñ. ſacre Theologie ſtudioſuꝫ
declamatorem nõ vulgarẽ Canonicos Re-
gulares redigi: impmiqꝫ curauere: que ni
ſi ſtomachum ⁊ indignatiõem ↄ hmõi am
bitioſos humilitatis Magros mouerent: a
ſtudioſis curioſiſqꝫ videri poterunt. Cum
vtrinqꝫ ſint acutiſſima ⁊ optima argumen
ta. Nñ in pñtia non eſt nrm̃ inter eos tan
tas componere lites. ¶ Ceteꝝ ſi Doctores
diuerſaꝝ ꝓfeſſionum ad ↄcilium inuitarẽ-
tur: vt ↄſulerent, ⁊ dicerẽt eoꝝ ſnias: hijqꝫ
in certum deputatum locũ ſeorſum colloca
renẽ: tunc dici poſſet qḋ voluit Gemini. in
. d. §. epos. vꝫ. ꝙ Theologi alijs doctoribus
ꝑferri deberẽt in actibus: ⁊ diſputatiõibus
Theologicis: vt in expõne ſacre pagine: i di
ſputatione de deo. de aĩa ⁊c. In actibus vͦo
iudicialibus vel ptinentibus ad diſpõnem
iuris canonici canoniſte ꝑponendi ſunt: vt
pꝫ. xx. di. per to. Queẽadmodum aũt gñalr
loquendo Theologo cedit canoniſta ꝓpter
ſubtm ſcie. Ita ⁊ Legiſta Canoniſte dicta
rõne cedere dꝫ: vt no. Jo. an. ⁊ alij poſt eus.
in. c. dici. de iudi. ¶ Item Legiſte Medi-
cis preferunẽ. Nam Medici obſtetricibus
cõparanẽ, vt eſt tex. C. cõia. de lega. l. fi. ⁊ no.
gl. xiiij. q. v. nos ſane. ⁊ Jo. an. i. c. ad aures.
de eta. ⁊ quali. Et per doc. poſt Hoſti. in. c.
conſtitutis. il. ij. ď ap. ⁊ in. c. i. de ↄſan. ⁊ affi.
¶ Quoad Imperatorem dictum fuit ſ. in
ti. Quõ diſponi parariqꝫ debeat locus con
cilij: ꝙ in Capella debent eſſe diſpoſite ⁊ or
nate alique ſedes honorabiles pro eo. Et ꝓ
alijs Regibus ⁊ Principibus xpianis: qui
inuitati fuiſſent ⁊ ↄueniſſent ad conciliuꝫ:
ſed ſedes Impatoris dꝫ eſſe alijs eminen-
tior ⁊ honorabilior: ſicut de ſede papali dixi
mus: rõnibus ibi adductis. Nam Impa-
tor eſt ſuper oẽs Reges ⁊ Principes toti-
us orbis. vij. q. i. in apibus. Et oẽs natiões
ſũt ſub eo. xj. q. i. §. hec ſiqꝫ. vͥſi. volumus. vñ
dixit glo. in. c. venerabiles. de ele. in ver. in
germanos. ꝙ ipſe eſt princeps ⁊ dñs mun
di. ff. ad. l. ro. de iac. l. deprecatio. Et non tm̃
chñiani ſed ẽt iudei ſub ipſo ſunt. C. de iude.
l. iudei. Et oẽs ꝓuincie ſunt in eius poteſta
te. lxiij. di. hadrianus. oĩaqꝫ ſunt in poteſta-
te Impatoris. viij. di. quo iure. xxiij. q. viij.
conuenior. ⁊ C. de quadrien. ꝑſcrip. l. bene a
ꝫenone. Quibus ↄſyderatis merito decora
ri dꝫ, ⁊ collocari in ſede ſublimiori. ¶ Et
ſucceſſiue alij Reges ⁊ Principes: eorũqꝫ
ſolẽnes oratores, Nuncij: ⁊ Legati: ſuis in
locis ſm ordinarium curie Ro. ⁊ eoꝝ digni-
tates ⁊ prerogatiuas diſponi ⁊ collocari

debent ne p ſingula diſcurramus. ¶ Unū
tm̄ pro ꝯdimēto premiſſoꝝ poſtremo circa
hanc heſitationem dixeris. Qđ hr̄ in geſtis
concilij Conſtantieñ. in ꝑma eius ſeſſione:
ꝙ concilium illud: ad tollendas oēs conten
tiones, emulationes: ꝛ controuerſias, q̄ ve
riſilr oriri potuiſſent rōne ꝑlationis: ꝛ ꝑce-
dentie ꝑdicte: optimam cautelas adhibuit.
Que in oībus concilijs: vniuerſitatibus: ꝛ
publicis actibus merito ſeruari poſſet. vꝫ.
qꝛ ſtatuit atqꝫ decreuit, ꝙ ſi forte aliq ex cō-
ſedentibus in concilio: non eſſent in ꝓprijs
locis collocati: ꝙ ex hmōi ſeſſione nulli ec-
cleſie vel particulari perſone i futuꝝ ꝑiudi-
cari cenſeret, ſed vnicuiqꝫ ius ſuū ꝛ eccleſia
rum: Regnoꝝ: ꝛ Principatuū ſuoꝝ ſaluus:
illeſum: ꝛ illibatum conſeruaretur.

¶ Preābula añ ꝯcilij icohatōes ꝑmittēda.

Sequitur q̄rto loco: vt videa-
mus preābula: que ante Con
cilij incohationem ꝑmittēda
ſint. Et q̄muis iſta potius pra
ticam q̄ȝ iuris diſpoſitiones
requirant. Attamen ne quicq̄ȝ nobis deſit:
qđ plenū conciliū diminuere poſſit. Iſtud
quoqꝫ antiquoꝝ ac Neotericoꝝ concilioꝝ
veſtigia ſectantes nō omittemus. Qm̄ igi
tur bene vniuerſa gerunt: ꝛ cōpetenter rei
principium ſit: ſi decens eſt: ꝛ amabile deo,
vt inquit Impator in auc. Quō opoꝛ. epoꝫ
ꝫ. nos igit. colla. i. iure merito ꝑmittēde vi
dent ſupplicationes ad deum ꝛ diuina mi
ſteria in tante rei primordio: anteq̄ȝ conci-
lium incohet: vt his mediantibus, ſi pure ꝛ
deuote, et ſemotis aī paſſionibus: ac mun-
di illecebris: fiant: diuina gr̄a adſit. Et ſpūs
ille paraclytus corda fidelium ſuoꝝ repleat,
ac ſpirando inducat ad ea: cogitāda, agēda
bono principio incohanda: melioreqꝫ fine
perficienda: que in conſpectu diuine maie-
ſtatis pro ſtabilitate et augumēto fidei ſue
grata: acceptaqꝫ ſint. Ad que xp̄s dominus
et redēptoꝛ nr̄: qui eſt īfallibilis veritas: ac
verus et conſtantiſſimus repromiſſoꝛ: nos
aīaſſe et ꝑmonuiſſe vr̄, cum ingt Matthei.
xviij. Si duo aut tres congregati fuerint in
noīe meo. Ibi ſu in medio eoꝝ. Et iteꝝ di
co vob ꝙ ſi duo ex vob ꝯſenſerint ſup terrā
de oī re q̄cūqꝫ petierint: fiet illis a pr̄e meo
qui in celis eſt. Quod hr̄. xx. di. de qbus. et
xxiiij. q. i. alienus. Unde ꝑmiſſoꝝ occaſione
habemus. i. q. i. cum ſcriptura ꝙ in veteri te
ſtamento ad preces Hieroboam deſcendit
ignis de celo: et rurſus ꝙ precante Helia
ignis demiſſus eſt qui ſacrificia cōſumeret.
Et orantibus aplīs ſpūs ſanctus deſcendit
eoſqꝫ repleuit ſpū ſapie et intellectus. Per
qđ nobis datur intelligi quid agendum ſit
cum aliquid a ſuperna clemētia impetrare
cupimus. Et ꝙ lꝫ nō oēs ſacerdotes vel ep̄i
ſancti ſint. Tamen deus ſepe non merita ꝑ
ſonaꝝ ſed officia ſacerdotū cōſyderat: vnde
ingt Ambroſius in. d. c. cum ſcriptura. Cre
do ergo adeſſe. D. Ieſum inuocatum preci
bus ſacerdotum qui ait vbi fuerint duo aut
tres congregati in noīe meo. Ibi ſum i me
dio eoꝝ ꝛc. His igit medijs et alijs qui cō
uenientius adaptari poſſent: non incōgrue
dicendum vr̄ ꝙ ep̄i: prelati: et alij oēs q con
cilio intereſſe debent: ꝑmiſſis cōfeſſiōibus
ſacralibus et pctōꝝ ſuoꝝ purgationibus et
triduano ieiunio qui indici conſueuit. An-
teq̄ȝ prima ſeſſio celebret. Die vo ſtatuta ſū
mo mane ad ecclīam vel locū concilij con-
uenient. Poſtq̄ȝ dictam ecclīas ingreſſi fue
rint et orauerint: ſeſſionarij concilij debent
ibi adeſſe: et vnicuiqꝫ vel in genere vel i ſpe
cie ꝓpa loca aſſignare. Quo facto poſteaq̄ȝ
oēs in ꝓprijs locis ſe collocauerint et reſe-
derint iuſſu preſidentis vel preſidentium
concilio: concilium ipſo primo die ds legiti
mari. Deſcriptis per Prothonotarios apo
ſtolicos ad hoc deputatos ſingulis qui con
cilio intereſſe debent: vocando noīatis oēs
ep̄os et prelatos vocales ibi reſidentes: et
demum abſentium procuratores. Qui oēs
cum vocant reſpondere debent: adſum: ꝓ
ut in pontificali ps. In concilio quoqꝫ pro-
uinciali obſeruari. Deinde eijciendi et ex-
pellendi ſunt oēs heretici: ſiqui ibi eſſe co-
gnoſcunt. Qui modus obſeruatus fuiſſe
vr̄, et comprobat in geſtis q̄rte ſynodi Cal
cedoneñ. Que ego in antiquiſſimo codice
eccleſie Veroneñ. quē alias cum ibi Vica-
rium reuerēdiſſimi. d. mei Cardinalis ſan
cti Angeli Veneti agerem: aliq̄ȝdiu pre ma-
nibus habui: legi et annotaui. Ubi in pri-
ma actione eiuſdem concilij: ſunt hec vba.
Paſchatinus vir reuerendus ep̄s: et Vica-
rius ſedis aplice: cū in medio vna cū alijs
viris reuerēdiſſimis collegis ſuis ſtetiſſet.
Dixit Btiſſimi atqꝫ aplici viri Pape vr-
bis Rome: que eſt caput oīum ecclīaꝝ. Pre-
cepta hēmus premanibus: in qbus precipe

dignatus ē eius aplatus: vt Dioſcorus nō
ſedeat in concilio:ſed audiendus intromit
tatur. Hoc nos ſeruare neceſſe eſt ꝛc. Pro
quo eſt bonus tex. xxiiij. q. iij. in. c. cum qui-
bus. ꝛ facit. tex. in. c. reſecande. ea. cā. ꝛ. q. vbi
dr̄. Reſecande ſunt putride carnes:ꝛ ſcabio
ſa ouis a caulis repellenda:ne tota domus:
maſſa corpus, ꝛ pecora ardeant:corrumpā-
tur:putreſcant:intereant:de quo ēt. xv. diſt.
in. c. ſed illud. ¶ Non tn̄ expelli deberent
illi qui iam hereſim ſuam abiuraſſent. ꝛ ad
fidem eſſent reuerſi, vt le. ꝛ no. in. c. cōuenie
tibus. i. q. vij. vbi per Archi. ꝛ alios. Et rō
quare heretici extra concilium eijciant̄ i le-
gitimatione ipſius eſſe dr̄:q2 conciliū cōſti-
tuit ꝛ repn̄tat vlem eccliam. Heretici vero
ſunt ipſo iure excōicati:ꝛ extra gremium ec
cleſie. extra de hereti. excōicamus. cū ſimul:
ergo intra eccliam ꝛ aliorꝫ congregationes
ſtare non pn̄t. ¶ Interim vo dum iſta fi-
unt:vnus de pſidentibus Pape: vel cōcilij:
ſeu Cardinalis:Eps: aut dignus aliqs pla
tus de concilio ſe ad miſſam ſolēnem ppa-
rat:modo:forma:ꝛ ordine. De qbus in lib:
Pontificali:ꝛ put ſeruat̄ in capella Pape.
Et prelatis ac alijs oībus in locis ſuis reſi-
dentibus cantat̄ ſolēnis Miſſa de ſpū ſan
cto. Quod qdes ex antiqſſimo inſtituto ec-
cleſie ſemper ſeruari ſolitum fuit:non ſolus
incohatione cōcilij: que eſt res tam ardua:
tam difficilis, tam periculoſa: vt in eccleſia
dei nulla maioris pōderis inueniri:aut ex-
cogitari queat, ſed ēt i minoris importātie
negocijs ex ipſius eccleſie traditione obſer-
uari videmus:vt in electionibus platorꝫ i-
feriorꝫ, extra de elec. cum nobis. ꝛ pbat̄ de
cā poſ. ꝛ ppie. cū ecclia ſutrina. In electiōe
etiam ſummi pontificis non ſolum Miſſa
de ſpū ſancto cantat̄:ſed in oībus chriānorꝫ
eccleſijs deuote dn̄o preces effundunt̄, ꝛ de
uotis orōnibus inſiſtit̄:vt ipſe qui ꝯcordiā
fecit in ſublimibus ſuis. Corda Cardina-
lium pro vtili ꝛ idoneo Paſtore cōcordet:
vt dicit tex. de elec. vbi periculum. circa fi.
li. vj. Fortius ergo Miſſa celebrari pdicta:
ꝛ vles preces ad dn̄m effundi debent i hac
concilij congregatione:vbi totius fidei vlis
ecclie ꝛ oīum chricolarꝫ conſcientie atqꝫ ne
gocia ventillant̄. Preſertim aūt ab his qui
ibi congregati ſunt:cum ſpūs ſcūs ad con-
gregatos in noīe dn̄i nr̄i Ieſu chr̄i facilius
libentiuſqꝫ deſcendere conſueuerit: vnde vt
dixi ad diſcipulos congregatos in vnū et

orantes Miſſus fuit. actuū p ꝛ a. ꝛc. Et nō
niſi congregatis in vnum dictum fuit acci
pite ſpm̄ ſanctum. Nec repleti fuerunt eodē
ſpū principali in die Pentecoſtes:niſi cum
in vnum cōgregati oraſſent. xxiiij. q. i. audi-
mus. §. finaūt. Hac igit̄ miſſa durante. Pre
lati oēs tam maiores qꝫ minores cū cappis
ſuis eodem modo ꝛ habitu ꝛ ſtare ꝛ ſede-
re debent:quo conſueuerunt in capella apo
ſtolica:humiliter atqꝫ deuote orōnibus in-
ſtādo. Finita aūt Miſſa pdicta prelati oēs
in eadem ſeſſione exiſtentes: ad partem ſe-
cedentes Cappas exuunt ꝛ pluuialibus cū
mitris planis ꝛ ſimplicibus ſe iduūt:atqꝫ
ita induti ad loca ſua redeunt:ſilr ꝛ Papa
ſi interſit ſeſſioni:vel Preſidens qui Miſ-
ſam cātauit ſociatus Diacono:ſubdiacono:
ꝛ aliqbus miniſtris idutus pluuiali rubeo
ꝛ mitra ptioſa vt. ſ. diximus in medio pre-
sbyteri ante altare reſidet. Tunc ſilentio fa-
cto Diaconus ſtās a dextris Pape vel pre-
ſidentis alta voce prefat̄. Orate. Et mox tas
Pontifex ſup faldiſtoriū ſibi paratū qꝫ alij
oēs depoſitis mitris genuflexi verſi ad alta-
re orant paululum. Deinde ſurgens ſolus
Pontifex vel Preſidens eo abſente alijs p
ſtratis remanentibus in tono cōpetenti di
cit orōnem infraſcriptā. vꝫ. ¶ Adſumus
domine ſcē Spūs:adſumus:pcti qdem im
manitate detenti: ſed in noīe tuo ſpālr ag-
gregati. Ueni ad nos, ꝛ eſto nobiſcū:ꝛ di-
gnare illabi cordibus nr̄is:ꝛ doce nos quid
agamus:quo gradiamur:ꝛ oſtende qd effi
cere debeamus:vt te auxiliāte tibi in oībus
complacere valeamus. Eſto ſolus ſuggeſtor
ꝛ effector iudiciorꝫ nr̄orꝫ: qui ſolus cū deo
patre ꝛ eius filio nomen poſſides gl̄ioſum:
qui ſummam diligis eqtatem:non in ſini-
ſtrum nos ignorantia trahat, non fauor in
flectat:non acceptio muneris vel perſone
corrumpat:ſed iunge nos tibi efficaciter ſo
lius tue gratie dono:vt ſimus in te vnum
ꝛ in nullo deuiemus a vo. Quatenus i nō
mine tuo collecti: ſic in cunctis teneamus
cum moderamine pietatis iuſtitiam:vt hic
a te non diſſentiat ſententia nr̄a. Et in futu
ro pro bene geſtis conſequamur pmia ſem-
piterna. Qua finita oēs reſpondent. Amē.
Deinde Diaconus vſus ad pres dicit eri-
gite vos:quo audito oēs ſurgunt. Et Can-
tores cantant Antiphonas. Exaudi nos de
us:qm̄ benigna ē miſericordia tua:ſꝫ mul-
titudinem miſerationum tuarꝫ reſpice nos
dn̄e ꝛc.

dn̄e ⁊c. Qua Antiphona cum ſuis ꝟſiculis, ⁊ Glia pri. ⁊ Sicut erat in ꝓncipio. ⁊c. finitis. Iterū Diaconus clamat alta voce. Orate. Quo dicto oēs iterū genuflectunt: vt ſupra: ⁊ aliq̄diu orant: factoq; oȯnis interuallo. Iterū clamat Diaconus: erigite vos. Oibus erectis pontifex: vel preſidens: vel celebrans hanc alteram oȯnem dicit. vȝ. Oremus. Mentibus nr̄is q̄s dn̄e ſpm̄ ſanctum benignus infunde. Quatenus in nomine tuo collecti, ſic in cūctis teneamus cū moderamine pietatis iuſtitiam: vt hic a te in nullo diſſentiat voluntas nr̄a: ſed ſemꝑ rōnabilia meditantes, que tibi ſunt placita exequamur in factis. Per dn̄ȝ nr̄m Jeſum chr̄m filium tuum ⁊c. Quibus dictis preſidēs in loco ſedis ſue. Diaconus v̾o ⁊ ſubdiaconus cū aliis duobus cātoribus ante altare. Et reliq ꝓlati ⁊ alij oēs in locis ſuis flectunt genua. Et tunc Diaconus Subdiaconus ⁊ alij duo ad hoc deputati incipiunt litanyas Cantoribus ⁊ aliis eis rn̄dētibus. Cum aūt cantantes ꝑuenerint ad locū Letanyaꝝ. Ubi dr̄ vt dōnum aplicum. Tunc pontifex maximus: ſi concilio ꝑſonalr̄ interſit, alias aūt preſidens celebrās ſurgit ⁊ vertens ſe ad ꝯgregationem concilij: dādo benedictionem, cantando in tono Letanyaꝝ dicit: vt hanc ſcām ſynodum: ⁊ oēs eccliaſticos gradus ⁊ ordines benedicere: regere: ⁊ conſeruare digneris. Cui Cantores reſpōdent. Te rogamus audi nos. Et ita ter dicitur: ⁊ reſpondetur vt ſupra. Completa Litanya pontifex, ſeu preſidens ſurgit: ⁊ verſus ad altare ſine Mitra: dicto per Diacones. oremus. flectamus genua. ⁊ per ſubdiaconū Leuate, dic̄ hāc Orōnē. vȝ. Oremus: Da queſumus eccl̄ie tue miſericors Deus: vt ſpū ſcō ꝯgregata hoſtili nullatenus incurſione turbet̄. Per. d. n. ieſum chr̄m ⁊c. Hiis cōpletis. Diaconus hn̄s librum ſupra pulpitum inter altare ⁊ celebrantem diſpoſitum accenſis cereis circa pulpitum. Incipit Euangelium qḋ in dicto libro dȝ eē pre ordinatum. ¶ Quo euangelio perlecto pōtifex ſeu preſidens ſedendo hȝ oȯnē ſeu collationem ad concilium. Exhortando oēs ⁊ ſingulos ad ſolicitam meditationem: ⁊ curam: de ⁊ ſuper oībus cauſis ꝑꝑ quas ſacroſancta ſynodus eſt congregata, ⁊ ad cogitādum de decretis ⁊ ꝓuiſionibus faciendis. ¶ Et forte conſentaneum ⁊ ꝯueniens erit, ꝙ ante dictam oȯnem, legat: vel ꝓnūciet: ſeu ꝓnunciari faciat Decretum cōcilij Toletani. Qḋ incipit. In loco bn̄dictiōis. De quo in ti. ſeq. qḋ hr̄. v. q. iiij. in loco. Prout ſeruatum ēt fuiſſe vr̄ in concilio Conſtantien. vt hr̄ in eius prima ſeſſione. ¶ Deīde idē pontifex ſeu ꝑſidēs i medio altaris ſine mitra flexis genibus incipit cantando alta voce hymnum. Ueni creator ſpūs mentes tuoꝝ viſita ⁊c. Quem hymnum alternatis cantāt ⁊ ꝓſequunt̄ exiſtentes in ſeſſiōe vna cum cātoribus. Quo hymno ſolēniter ⁊ deuote decātato. Pōtifex vel preſidēs dic̄. ꝟ. Emitte ſpm̄ tuū ⁊ creabunt̄. Cātores Rn̄. Et renouabis faciem terre. Poſtea vero papa ſiue preſidens hanc orationem decantat. Deus qui corda fidelium ſcti ſpūs illuſtratione docuiſti, da nobis in eodē ſpū recta ſapere ⁊ de eius ſemper conſolatione gaudere. Per dn̄m nr̄m ieſum chriſtū filiū ⁊c. Hiis oībus dictis. Et dicto per prefatos duos clericos vel per Diaconum ⁊ ſubdiaconum. Benedicamus dn̄o. ℟. Deo gratias. Preſidens ⁊ prelati omnes ſedent in locis ſuis: ſibi Mitras imponentes in capite.

Et tūc Diaconus vel vnus prelatus ad hoc ab ipſo concilio deputatus. Aſcendēs ombonem pulpitum, ſeu ſugeſtum: ad hoc ꝑparatum, legit decreta. In ſeſſione illa expediēnda ſeu edenda per conciliū. Et rogat patres. An illa placeāt. Et incipiendo a ſummo pontifice oēs ſingulr̄ ordine congruo ⁊ ſucceſſiuo. Rn̄dent. placet: vel non plȝ. Et tunc Protonotarij: Aplici: Clerici: Canonici ⁊ alij tabulari rogati decreta notant, ⁊ in publicam formam redigunt: que deinde bulla ac ſigillo apl̄ico muniunt̄. Qḋ ſi Papa abeſſet decretis cōcilij lectis per aliques prelatum vt dcm̄ fuit. Signant̄ ⁊ firmant̄ bulla ꝯcilij Decretis v̾o publicatis ⁊ firmatis. Patres ſacerdotales veſtes deponunt ⁊ reuertunt̄ ad ꝓꝑia. Sed tp̄e concilij Conſtātieñ. vt atteſtari vident̄ geſta ꝯcilij Baſilieñ. In eodem ombone cum ipſo ꝓlato legente dicta Decreta: erant etiam Preſidentes nationum, qꝛ in eo decretum fuit ꝙ vota per nationes ⁊ eaꝝ ꝑſidentes darentur: ꝯputr̄. vr̄ in rub. que forma qui modus vel ordo in cauſis ꝓponendis ſeruari debent. Qui modus eſt facilior ⁊ expeditior ꝑꝑ cōtentiones diuerſas ⁊ opiniones ꝯrias: que ꝑplexitatem magnam gn̄arent: ſi vnuſq̄ſq; dicere deberet votum ſuum in tanta cōgregatione. Lecto igit̄ per dictum prelatū vno

decreto: ſi approbandum vr̄. Preſidētes nationum. Quilibꝫ .ſ. pro natione ſua rn̄det. plʒ. Poſtremo preſidens ꝑ ſacro concilio ⁊ collegio gn̄ali. Rn̄d. et ipſe. plʒ. Et vt arbitroꝝ: vltimo loco. Rn̄d. Ne ſi ꝓ rn̄deret ſibi placere. Et a preſidentibus nationum ꝯriū rn̄deri: dictumqꝫ Decretum impugnari cō tingeret. Illud cū dedecore ſuo ⁊ ſedis apli ce reuocaret. Et ꝓpea conſultum vr̄ expectare alioꝝ ſententias. Quāq̄ꝫ conſultius foret iudicio meo: ꝙ gn̄alis preſidens cū preſidentibus nationū decreta ꝓdicta ventillaret: anteq̄ꝫ preponerent in concilio: ⁊ inter ſe ꝯcluderent an admitti deberent vel non qḋ ſeruatū fuiſſe videt̄ in concilijs Cōſtantien̄. ⁊ Baſilien̄. ſi eoꝝ geſta bn̄ inſpiciant̄. Et tunc ſeruato ordine ꝓdicto tutius rn̄dere poſſēt ſine reſpectu aliquo. Si tn̄ videretur aliq̄bus illa decreta non eſſe rōnabilia: vel limitanda aut amplianda: ſurgere poſſent, ⁊ rōnes eos mouentes adducere. Qḋ ſi ſeſſiones ⁊ concilia more priſco ⁊ non per nationes ⁊ eoꝝ ꝓſidentes expedirent̄. Tunc preſidēte vel primo vel vltimo loco rn̄dēte. Ceteri oēs patriarche: Cardinales: primates: Archiepi: Epi: ⁊ reliqui vocem deciſiuam habentes in concilio ſingulr̄ ſinguli rn̄dent, placet: vel non plʒ, ſm̄ ordines dignitatum: ꝓmotionum ⁊ ſeſſionum ſuaꝝ. Et ſi opus eſſet ſubſcriptione: eo etiam ordine ſubſcriberent. Que oīa ꝓbari vident̄ tam ex geſtis concilioꝝ modernoꝝ. vʒ. Cōſtantien̄. ⁊ Baſilien̄. q̄ꝫ ex antiq̄s Annalibus ⁊ iuribus antiquoꝝ, ⁊ colligi hoc poteſt ex tex. ⁊ no. in. c. ꝯuenientibus. i. q. vij. in. c. oſius. de elec. xvij. di. c. concilia ſacerdotum. §. hinc etiam. ⁊ alibi ſepiſſime.

¶ Decretis aūt oībus perlectis ⁊ approbatis per rn̄ſionem plʒ: vel non placet: vt ſ. ſurgunt preſidentes ⁊ ꝓlati oēs ⁊ depoſitis mitris dicunt pſalmum. Te deum laudamus: alternatim. Poſt finito pſalmo. Preſidens dicit oronem de ſpū ſcō: vel orones. Actiones nr̄as q̄s dn̄e aſpirando ꝓueni: ⁊ adiuuando ꝓſequere vt cuncta nr̄a oro ⁊ operatio, a te ſemꝑ incipiat: ⁊ per te cepta finiat̄. Per dn̄m noſtrus ieſum xp̄m ⁊c. Et rn̄ſo. Amē. Prelati omnes ſecedunt: ac mitras ⁊ ſacras veſtes deponūt. Propriaſqꝫ veſtes ſeu mātellos ⁊ hītus eoꝝ ꝯſuetos iduūt: ⁊ pro tunc in pace recedunt, ꝓut ſ. diximus.

¶ Iſte modus celebrādoꝝ ꝯcilioꝝ ⁊ ſeſſionum approbatus fuit vt dixi in ꝯcilijs Cōſtantien̄. ⁊ Baſilien̄. Quē et refert ⁊ ſequit̄ .d. petrus de monte in tractatu ſuo ꝓdicto. verſi. Quarto q̄ro que ꝓambula. Qui atteſtat̄ ſe ita ſeruari vidiſſe in concilio Baſilien̄. In quo incorporatus fuit anno chriſti. Mccccxxxiij. ſeptimo kal. Decēbris. Et ita etiam hr̄ in ordinario ſacraꝝ cerimoniarū curie Ro. Non eſt tn̄ hic omittendū ꝙ iſte modus celebrandi concilia per natiōes ſeu nationum ꝓſidentes: ⁊ ſeſſiōes eſt a dictis modernis concilijs introductus pro facilliori ⁊ breuiori expeditione reꝝ occurrētiū. Antiq̄tus vero cōcilia celebrabant̄ ꝑ actiones ⁊ geſta vt luculenter cōſtat in geſtis dictoꝝ concilioꝝ: ⁊ maxime ſexte ſynodi Cōſtātinopolitane vbi ꝓpoſitis cauſis hereſuʒ vel aliaꝝ actionuʒ: diſputabant̄ cauſe: eiſqꝫ ventillatis concilium interrogabat patres ⁊ ſm̄ rn̄ſiones diffiniebat: pro qua obſeruātia faciunt geſta dcōꝝ conciliorum: vbi pʒ modum hūc ſeruatum fuiſſe, ⁊ facit tex. in .c. ignarus. de libel. obla. cum ſi.

¶ Quibus modis ſe habere debeant in concilio reſidentes.

Quibus aūt moribus ⁊ q̄ modeſtia ſe habere debeant, qui in concilio gn̄ali reſident: vt quintam ⁊ vltimā heſitatiūculam abſoluamus. Dici generalr̄ pōt: ꝙ in ſynodo conſidentes: venuſte grauiter, ⁊ modeſte in locis ſuis ſedere debent, ſigna oīa extrinſecus iudicum ⁊ ſenioꝝ ꝓſe ferendo. Quod q̄deʒ graphice nos docet concilium Toletanuꝫ: qḋ hr̄. v. q. iiij. c. in loco. iuncto §. ꝓcedente. vbi formalr̄ dr̄. In loco benedictionis conſedentes dn̄i ſacerdotes. Nullus dʒ: aut indiſcretis vocibus perſtrepere, aut q̄buſlibet tumultibus perturbare. Nullus etiam i fabulis vanis vel triſtibus agi: ⁊ qḋ eſt deterius. Obſtinatis diſceptationibus tumultuoſas voces effundere. Et paulo .i. Debet ergo quicq̄d aut conſedentium conſultationibus agit̄: aut ab accuſantium parte ꝓponit̄ ſic mitiſſima ꝓlatiōe verboꝝ ꝓferri: vt nec contendentium vocibus ſenſus audiētiuʒ perturbent. Nec iudicij vigorem de tumultu eneruent. Quicunqꝫ ergo in cōuentu cōcilij hec que ꝓmiſſa ſunt: violanda crediderit. Et ꝯ hec īterdicta aut tumultu, aut ꝯtumelijs vel riſibus cōcilium perturbauerit.

Iuxta

Iuxta diuine legis edictum: quo ꝑcipit̄: eijce deriſorem ⁊ exibit cum eo iurgium, cum oī dedecore a conceſſione abſtractus: a cōi cetu ſecedat. Et trium dieꝝ ſententiā excōicationis ferat ⁊c. Per quē tex. dixit Archi. quem ēt refert ⁊ ſequit̄ Gemi. ibi ꝙ ſi faciens tumultum in concilio non vult exire. Intellige poſtq̄ȝ iuſſus fuerit: ꝙ māibus appoſitis ds per vis eijci. ar. extra de ſen. excō. veniens. Et rō ſummi pōt ex glo. i. d. c. veniens. q: hoc cenſent̄ bono çelo facere: ⁊ non aīo iniuriandi manus in talem inijcerent. Nā ad hoc vt excōmunicatio incurrat̄, ſola temeritas ⁊ violentia notat̄. de ſen. excō. c. i. xvij. q. iiij. ſiquis ſuadente diabolo. Et illum tex. in. c. in loco benedictionis. Apponit ⁊ vt arbitror recitari fecit conciliū Cōſtantieñ. in eius prima ſeſſione, ⁊ ꝓpterea dixi ſupra: ꝙ ꝑſidens illum recitare poterit loco collationis, vel ante illam cum oſone cōpetenti ꝓmeditata. Hoꝝ forte ꝯſyderatione. d. Io. de turre cre. in. d. ſua ſumma. lib. iij. c. xxvij. Cōſyderauit ⁊ enarrat. xij. cautelas. Quas bene ponderare ⁊ ſeruare debēt patres conciliares, ſi volunt ⁊ cupiūt (inquit ipſe) ſynodum ſuam mundo venerabilē, ⁊ eccl̄ie vtilem reddere. ¶ Prima cautela ⁊ primum notañ. qď conſyderare hñt. Eſt affectionis malitia vel prauitas. ¶ Secūdus negligentia circa bonum cōe. ¶ Tertiū timiditas. ¶ Quartum amor inanis glorie ſeu vanitas. ¶ Quintū diſſolutio. ¶ Sextum tumultus, diſceptationes: vel obſtinate diſſenſiones. ¶ Septimum tepida correctio circa culpas ꝑteritas. ¶ Octauum ſiniſtra alioꝝ perſecutio. ¶ Nonus ne fantaſijs: ſomnijs: vel viſiōibus innitant̄. ¶ Decimum Error in promouendis materijs. ¶ Undecimum Leuitas ⁊ precipitatio in conſulendo vel iudicando. ¶ Duodecimū Impſſio vel violentia cum vota debeant eē libera. ¶ Quāq̄ȝ aūt ꝑdicta oīa ſint laudabilia. Tamen potuiſſet breuius forte dici ꝙ epī ⁊ prelati in concilio reſidentes: cum in dicto loco vt iudices reſideāt: cauere debent ab his oībus que iudicem ꝯtaminare pñt. De qbus perbelle ſcribit̄. in. c. cum eterni. de ſen. ⁊ re. iudi. lib. vj. vt. ſ. nihil ſibi vēdicet odiū nil fauor vſurpet. Timor exulet. Premium aut expectatio ꝓmij iuſtitiā nō euertat: ſed ſtateram geſtent in manibus: lāces appendāt equo libramine. Et in oībus que in cauſis agenda fuerint: ꝑſertim in concipiendis ⁊ ferrendis ſententijs ſolum deū ꝑoculis habeant. Moyſi imitantes exēplū: qui querelas populi tabernaculū ingreſſus referebat ad dominum: vt ſecundum eius Imperium iudicaret ⁊c.

¶ Quid in prima ſeſſiōe agendum ſit.

POſteaq̄ȝ igit̄ Deo optimo maximo Duce Auctore ⁊ Magiſtro impfectio nr̄a: vtcūq̄ȝ vniuerſam patrum ꝯſcriptoꝝ concionem in thalamum dñi itroduxit, atq̄ȝ ita diſpoſuit: vt aliud nihil ſupereſſe videat̄ q̄ȝ reꝝ eaꝝ que concilio incumbunt expeditionem aggredi. Uideamus nunc ſi pls. Quid in prima ſeu ſecunda ſeſſione poſt dicta ꝓambula agendū ſit: anteq̄ȝ res principalis intentionis ꝓponant̄. Et ſiqdem tp̄s in prima ſeſſione ſupfuerit anteq̄ȝ pr̄es dimittant̄ poſt ꝓmiſſa, vel ſi tp̄s non ſuperfuerit in ſecunda ſeſſiōe ſummus pōtifex ſeu ꝑſidentes ipſius. Poſt gñalem illam admonitionem concilij Toletani: que incipit in loco benedictionis: de quā ſ. Exhortat̄ ⁊ admonet oēs aſtantes ⁊ in concilio ꝯſidentes: vt vnuſquiſq̄ȝ eorum. maxime qui ſacraꝝ lr̄aꝝ ⁊ canonum ac iuris peritiam hñt ſecum ⁊ adinuicem cogitent atq̄ȝ pertractent oīa illa que eis videntur congrua neceſſaria atq̄ȝ vtilia ad fidem orthodoxam ſtabiliendam corroborandas atq̄ȝ illuſtrandam. Ad extinguendas hereſes ⁊ ſciſmata tales vel talia per tales ī tali loco diſſeminatas ⁊ diſſeminata. Necnō ꝙ bene ⁊ mature conſyderent remedia oīa opportuna que facere poſſint ad vtiles ⁊ ſalubrē eccl̄ie huius militantis ⁊ membrorum ſuoꝝ tam gñalem q̄ȝ particularem reformationem in capite ⁊ in membris. Et que ad vnionem: pacem, ⁊ concordiā principū chriſtianoꝝ ſeu vniuerſitatis ⁊ ad ꝯfuſionem: debellationem ⁊ expugnationem paganoꝝ hoſtium ⁊ infidelium ſancte ⁊ imaculate fidei nr̄e facere Deo inſpirante cognouerint: q̄tq̄ȝ q̄ȝ cōmode poterūt illa oīa ſalubria remedia que excogitauerint: ad ipſoꝝ ꝑſidentium ⁊ ſacre ſynodi noticiam libere: clare: ⁊ expedite: ſine alicuius humane grē reſpectu: ſolum deum pre oculis habendo, deducere ꝓcurent vt matura ac diligenti ſupinde habita conſyderatiōe: tp̄e opportuno ea ventillari diſcuti, ⁊ per ſacrum concilium

determinari poſſint. Precauendo ne in futuꝝ detrimenti aliquid his medijs eccli̅e dei ꝯtingere poſſit. Cum ex peruerſa cõſuetudine fomentum et incrementum capere vitia cõſueuerint. l.iij. di. cum hadrianus. Que pratica colligi ẽt poſſet ex tex. in. c. conuenientibus. i. q. vij. ibi. dignus eſt vt de futuris ingramus ⁊c. et in. c. i noi̅e dn̄i. xxiij. di. ibi. vnde ſi pl̄s fraternitati veſtre. Debemus auxiliante deo futuris caſibus prudenter occurrere. Et eccliaſtico ſtatui ne recidiua (q̄d abſit) mala ꝓualeant: precauere. Ad q̄d bn̄ facit q̄d dicere conſueuimus ꝙ in rebus grauibus et arduis tractatus ꝓcedere debent, ad hoc vt matura deliberatione expediant̄: vt in electionibus que alr̄ nullius eſſent momenti, extra de elec. in geneſi. et in. c. ꝙ propter. cum ſimi. Ut in alienationibus rerum eccleſiaſticarum. xij. q. ij. ſine exceptione. cum concor.

¶ Deputatio officialium Concilij.

Poſt premiſſa in dicta prima aut ſc̄da congregatione: ꝓut tp̄s ſuppetet: factis admonitionibus premiſſis. Que forte fieri poſſent in or̄one, que: vt ſ. dixi: fieri dꝫ i prima congregatiõe. Recitata poſt eam gn̄ali illa admonitione concilij Toletani: que incipit. In loco benedictionis, papa ſeu ꝑſidentes ipſius anteq̄ꝫ actiõem aliquam aggrediant̄ vna cum concilio: vel eo approbante: deputant officiales Concilij: vt ꝑꝫ in Conſtantien̄. ⁊ Baſilien̄. in ꝑma eius congregatione. Ibi. Quia vero ad ꝓſecutionem hmõi Concilij requirunt̄ certi Miniſtri et Officiales. Ideo h̄ ſacro approbante Concilio deputamus infraſcriptos ⁊c. In primis igit̄ quinq̄ꝫ notarij ſeu ꝓthonotarij electi fuerũt: qui curã ſpãlem hn̄t oĩum ſcripturaꝝ et actoꝝ oĩum que gerunt̄ i Cõcilio. Ita ꝙ concorditer et ordinate ſcriberent et annotarent oĩa ſicut decens eſt. Et oĩbus ordinatis vel ordinandis in concilio ſe ſubſcribant. ¶ Itẽ quatuor Notarij ſubalterni electi fuere: qui ſubalternare et in cõſonantiam ſcribere deberent ſcripturas: declarationes: et geſta Concilij. ¶ Hec autem notarioꝝ deputatio valde neceſſaria fuit. Et ita in antiquis quoq̄ꝫ concilijs ſemp ſeruatũ fuit, ꝓut clarius videbimus in tit. ſeq. ¶ Deinde deputat̄ vnus cuſtos concilij: q̄ dꝫ eſſe aliquis vir probus, ſtrenuus: et alicuius exiſtimationis. Nam in illo Concilio Conſtantien̄. deputatus fuit nobilis vir Bertoldus de Urſinis Comes Suonen̄. et pallatinus: Quem q̄dem cuſtodes crediderim alias ẽt Concilij defenſorem vocari vt colligi vr̄. xvj. q. i. in. c. q̄das. Ibi. Statuit igit̄ ſc̄a ſynodus hos ꝑ̄ᵐ commoueri vt exeãt a Regia ciuitate deniũ eos inuitos deijci ac inde per defenſorem compelli, vt ad ſua loca perueniant. Per quem tex. colligi etiam poſſet, ꝙ idem cuſtos ſeu defenſor hẽat iuriſdictionem: ⁊ brachium ſclare: ac milites ſub ſe: ⁊ q̄d ſit eius officium. Poſſet tamen ille tex. quoad hoc peruerti ꝙ intelligitur de iudice ordinario ſm̄ Archi. Ibi qui interꝑtat̄ defenſores pro ſclari iudice vel poteſtate loci. ¶ Quatuor ẽt vel plr̄s votoꝝ ſcrutatores deputabunt̄: quoꝝ duo ab vno latere: ⁊ alij duo ab altero latere Cõcilij cũ alijs duobus ſcribis collocant̄: qui ſemper adeſſe debent, ⁊ vota patrum fidelr̄ ꝯſcribere. Q̄d intellige vbi per viã ſcrutinij i alio negocio ꝓcederet̄. Secus aũt vbi per ꝑſidẽtes nationum: vel ꝑ publicum aſſenſus per verbum: placet: more priſco aliq̄d expedit̄. Nā tũc diſcurrẽdo per ſedilia: interrogant vnũquẽq̄ꝫ epoꝝ: qui rn̄d. placet: vel nõ pl̄s. ¶ Quatuor deinde aduocatos cõciliares, viros vtiq̄ꝫ cõſumatiſſimos: ⁊ legitime huius ſcie apices eximios. Idẽ pontifex Concilio approbante Conſtantien̄. deputauit. vꝫ. Magr̄m Petrum de Ancherano iuris vtriuſq̄ꝫ doctorem: qui forte ꝓthonotarius erat. Quia vt ſ. dixi ꝓthonotarij de more curie Magr̄i nũcupant̄. Symonẽ de puſio iuris ciuilis: Raphaellẽ de fulgoſis vtriuſq̄ꝫ: ⁊ Ardicinum de Nouaria iuris ciuilis doctores ꝑſtãtiſſimos. Per q̄d apparet quales viros cõcilia in eoꝝ aduocatos digere hẽant. Eligit̄ ẽt i cauſis fidei vnus generalis ꝓcurator iuris vel ſacre Theologie ꝓfeſſor: qui cauſas ipſas fidei tm̄ ꝓmouere ⁊ ꝓcurare hẽat. ¶ Item tres iudices cãrũ fidei ꝓbos ⁊ doctos viros deputat, qui cãs ipſas audiant ⁊ examinent, ſi ⁊ poſtq̄ꝫ a deputatis eis remiſſe vel alr̄ ad eos ꝑuenerit q̄bus dat̄ oĩmoda poteſtas citandi in loco Concilij ⁊ extra audiendi cognoſcendi ⁊c. vſq̄ꝫ ad ſentẽtiam excluſiue ꝙ diffinitio cõcilio reſeruat̄. ¶ Item tres alios ꝓlatos ⁊ viros doctos deputat iudices oĩum cãrum deuolutaꝝ ⁊ deuoluendaꝝ ad Conciliũ exceptis

teptis cauſis fidei que hñt ꝓpos iudices, vt
ſupra dictum fuit. Qui iudices dictas cau
ſas eis per deputatos nationū remiſſas vel
alr corā eis introductas audiunt ēt tpe fe-
riaꝝ:eaſqꝫ terminant vel remittūt ꝑut eis
videbiť expedire: exceptis tñ cauſis cathe-
dralium eccliaꝝ ⁊ maioribus que cōcilio re-
ſeruanť. ❡ Item tres cauſarū ꝓcognitores
ſynodus Baſilieñ. deputauit duos Cardi
nales ⁊ vnum Epm:inter quos quelibꝫ cō
cilij ꝓſidentē eſſe voluit cū alijs duobus.
Dans ptātē eiſdē qꝫ ꝓcognitoribus co-
gnoſcendi decernendi ⁊ terminādi:q̄ eēnt
cauſe q̄ p concilium vel iudices ꝓdictos co
gnoſci ⁊ terminari poſſint aut debeant, alſ
aūt niſi cāe ipſe remiſſe per eos fuerint ꝙ
dicti iudices de eis ſe non īpediant. ❡ Itē
decreuit dicta ſynodus.ꝙ iuriſdictio dcō-
rum iudicū per tres tñ menſes durare de
beat. ❡ Itē deputauit dicta ſynodus vnū
auditorē Rote iudicē ⁊ auditorē gñalē cū
illa met iuriſdictione ⁊ auctoritate quā hꝫ
auditor camere in curia Ro. ❡ Ites depu-
tauit vnum ſoltanū ſeu Baroncellū cū ea-
dēmet ptāte quā hꝫ Soltanus curie Ro.
decernens ꝙ alij quoqꝫ officiales ⁊ Mini-
ſtri qbus opus eſſet vltra ꝓdictos in cōgre
gatione gñali creari poſſent: eandēqꝫ ptātē
hēant ac ſi ī publicis ſeſſiōibus creati forēt.
❡ Duos quoqꝫ ꝓmotores ſeu concilij ꝓcu
ratores deputabit ipſa ſynodus. Quoꝝ of
ficium erit rogari facere inſtrumēta de his
que gerenť in concilio. Ac in facto ꝓpone-
re, ꝓteſtari:⁊ actus cauſaꝝ dirigere noīe cō
cilij:qui in curia Ro. appellanť Procurato
res fiſcales. ❡ Tres ēt ſeſſionū Magiſtros:
ſeu ſedere debentium ordinatores eligent:
qui vnicuiqꝫ ordini ſua aſſignabunt loca:⁊
locum concilij diſponent:⁊ ordinabūt : ſeu
diſponi:⁊ ordinari facient. Et ſiquid circa
diuina miſteria agendum occurret: ꝓcura-
bunt:vt rite ꝓcedant ⁊ diriganť oīa. Hos
aūt cerimoniaꝝ Magiſtros curia Ro. ap-
pellat. ❡ Deputabit igiť concilium ſeu pa
pa vel ꝓſidens hos ⁊ alios officiales:q ne-
ceſſarij videbunť:puta Hoſtiarios, Curſo-
res:Stipendiarios:⁊ hmōi. Qui oēs ordi-
ne congruo deſcribunť: demūqꝫ ex ſcriptis
vel apoca in concilio legunť: ⁊ publicātur.
Deinde ꝓſidens vel alter ad legeñ. deputa-
tus interrogat concilium alta ⁊ intelligibi
li voce: vtrum dicti officiales ac oīa ⁊ ſin-
gula in dicta apoca ꝓſenta concilio placeāt.
Ad cuius interrogationē oēs ⁊ ſinguli ꝓla-
ti in ſynodo exiſtentes concorditer rñd. plꝫ
vel non placet. Et ita qdem in concilio Cō
ſtantieñ. ſeruatum fuiſſe conſtat:ſuper qbus
vnus ex concilij ꝓmotoribus publicū ⁊ pu-
blica inſtrm vel inſtrumenta per Protho-
notarios ad hoc deputatos fieri rogat.

❡ Quibus:cuius nomine. Et a quibus cō
cilij geſta dictari ſcribiqꝫ debeāt.

Videndum igiť modo ꝯñter
occurrit, qualr: cuius noīe: ⁊
a qbus concilij geſta dictari
ſcribiqꝫ debeant. Et quoad
primam q̄ſiti partē:diximus
aliquid ſupra §. de ꝓſidentia.
verſi. qd aūt ſit iſtoꝝ ꝓſidentium officium.
Et ꝓpea circa hoc breuiter dicēdum vī:vt
ſupra. vꝫ. ꝙ vbi papa pſonalr ꝓſidet cōcilio:
oīa geſta ⁊ acta vel dcreta ⁊ ꝯſtōnes ꝯcilio
rū ⁊ quicqd in eis deſcribitur ⁊ diffinitur
nomine pape intitulari dꝫ, iuxta formā tra
ditam per tex. in. c. ad aplice. de re iudi. lib.
vj. Ibi. Nos itaqꝫ ſuper ꝓmiſſis:⁊ q̄plluri
bus alijs eius nephādis exceſſibus cum fra
tribus nr̄is ⁊ ſcō concilio deliberatione ꝓ-
habita diligenti ⁊c. ⁊ in. c. ꝓ humani. de ho
mici. lib. vj. Ibi. ſacri approbatione concilij
ſtatuimus. ⁊ in. c. ſac. extra de ſen. excō. ibi.
ſacro approbante ꝯcilio ꝓhibemus. Et hec
vt dixi ꝓcedunt:qñ papa ex ſe aliquid ꝓpo
nit, vel ꝓponi facit: ⁊ de ꝯſenſu ꝯcilij diffi-
nit. Si vo concilium ꝓponit ⁊ diffiniri pe
tit. Tunc papa vtiť hac forma. vꝫ. ſacro ſua-
dente cōcilio. extra de baptiſ. c. ſi. vel ſi ī cō-
cilio aliquid tractatum ⁊ diffinitum fuiſſet
ſine pñtia Pape. Quod poſtea approbari
vel publicari petit ſuggerendo ⁊ ſuadendo
ꝙ hoc faciat. Tunc dicere ꝯſueuit: ſacro ſug
gerente vel hoc fieri poſtulante cōcilio: iuxᷓ
tex. xij. q. ij. in. c. eccliaꝝ. ſeruos. Ibi pp qd
oē cōcilium a pietate gl̄ioſiſſimi dñi nr̄i pa
pe popoſcit vt tales vſus deinceps inhibe-
at, iuncto tex. in. c. de laycis. ea. cā. ⁊. q. Ibi.
contra quos cōe totius concilij anathema
ꝓlatum eſt:ipſo papa ſententiam ꝓmulgā
te. Qñqꝫ ēt Papa aliquid in cōcilio ꝓpo-
nit:eiuſqꝫ ſententiam ⁊ approbationem pe
tit:vt cum eius approbatione determina-
re poſſit:vt colligit. xxv. q. ix. c. qd gs. Ibi.
ſi plꝫ oēs ſententias ſubſcriptioneſqꝫ ꝓpas
accommodate vt ſynodali iudicio aditus

claudat illicitus ꝛc. Qd̓ ſi papa pſonalr nō
pſidet concilio:ſed eius pſidentes ipſius no
mine. Tūc duplex erit ꝓnūciandi modus.
Primus eſt qn̄ materia ſuper qua ꝓnun-
ciandum eſt:originat ab ipſis pſidentibus:
q: inuenta ꝛ excogitata decreta p eos ꝓpo-
nunt. Tunc.n.gn̄alr ꝓmulgant ipſoꝝ pſidē
tium noībus nō expſſis. Puta diffinimus,
decernimus:ordinamus ꝛc. put ſ. dicebā.
in tractatu de officio pſidentium, vbi plu-
ra exempla poſuimus:ſecundus modus ꝓ
nunciandi eſt:qn̄ materia ſup qua ꝓnūcia-
ri dꝫ cauſatur ꝛ originatur ab ipſo cōcilio.
Tunc.n.ipſi pſidentes interloquūtur: ꝛ de
clarant noīe concilij: vt ps.xij.di.c. de his.
Ibi.placuit ſancto concilio.ꝛ.c. ſeq.ibi pla-
cuit oībus cōi ꝯſenſu. ꝛ.xvj.di.c. placuit.in
pn.ibi.placuit huic ſancte ſynodo.xxiij. di.
quāꝫ.ibi.ꝛ ideo placuit huic ſcō concilio.
ꝛ.xvj.q.i.c.i.ibi.placuit oībus reſidentibus
in ſcā Nicena ſynodo.ꝛ in.c.qdā ibi.Sta-
tuit igitur ſcā ſynodus.ꝛ in.c.placuit.in pn
ci.ibi.placuit cōi nr̄o concilio.ꝛ.xxij.q.v.de
creuit.ibi.decreuit ſcā ſynodus. extra de re
bus eccleſiaſticis non alie.c.iij. ibi conſen-
ſus totius ſynodi diffiniuit.ꝛ extra de ſpō
ſa.c.i.ibi. diffiniuit ſ.hoc ſcā ſynodus.xxxij.
di.qm̄.ibi. conſtituit ſcā ſynodus. cuiqꝫ ex
his non licere accipe alterius ſecte vxorem.
Que ſunt v̓ba concilij Calcedoneñ.in quo
Dioſcorus Alexādrinus Eps pſedit. ꝛ ea.
di.in.c.interdixit. Qd̓ fuit concilij Niceni.
c.iij.ibi.iterdixit p oīa ſcā ſynodus ꝛc. Cū
infinitis ſimilibus. Scdm̄ hanc diſtinctio
nem facere videntur:que ſcribit Abb.pan.
in.c.i.de ſponſa.in.iiij.no.in.c.oſius.de ele.
in.c.i.de pac. Ubi dicit q̄ qnqꝫ Decretū,cō
ſtitutio:vel diffinitio.editur ſub noīe Con
cilij:ꝛ non pape.alle.tex.in.d.c.oſius. ꝛ i.c.
i.de pac. Qn̄qꝫ editur ſub noīe pape cū cō-
ſilio cōcilij.vt in.c.lꝫ.de ele. ꝛ i.c.aduerſus.
de imuni.eccle.eſt bona glo. in.c.ad apſice.
de re.iudi.lib.vj.ꝛ ponitur per Inn.ꝛ Ho
ſti.in.c.ex geſtis.de cle.nō reſi.Et poſtea re-
probata.opi. Ant.de butri. in.d.c.i.de pac.
Idem Panoꝛ.diceñ. putat:q̄ aut materia
originatur a toto concilio,ꝛ tunc ꝓnunciā
dum eſt ſub noīe concilij. Et ita loquantur
iura ſ.alle.eſt bonus tex.i.q.vj.ꝯuenientibus.
ꝛ in.c.hadrianus.lxiij.di. Aut materia ori
ginatur a ſolo Papa:ſed cum cōſilio conci-
lij:ꝛ habeāt locum iura ēt ad hoc ſ.alle.i.c.
lꝫ.de elec.ꝛ in.c.aduerſus.de imuni.eccle.cū

ſi.ſed in.c.i.de pac.in.i.col.idē Panoꝛ.plus
dixit.per illum tex. q̄ ēt q̄ Papa pſonalr
pſideret cōcilio. Tñ ſi materia originatur a
Concilio nulla qn̄qꝫ fit mentio de Papa,
ſed noīe concilij tm̄ ꝓmulgatur. Ex quo in
fertur inquit ipſe:q̄ ptās eccleſie eſt in ipſo
concilio vlı̄:lꝫ papa ſit ibi tāq̄ caput ipſius
corporis.pro hoc.xxiiij.q.i. qͦcunqꝫ: vbi dr̄
q̄ poteſtas data fuit toti eccle in pſonam
Petri. Petrus aūt fuit caput: ad idem in
ꝯ.c.i.de iudi.in eo qd̓ ibi dr̄.placuit ſancte ſy
nodo ꝛc. Sed mihi vr̄ q̄ ille tex. non ꝓbet
hoc q̄.ſ.pſidente papa cōcilium ꝓnunciaue
rit nulla habita mentione de ipſo papa:im
mo ꝯrium ibi ꝓbari vr̄. Si recte iūgamus
pſcriptionem cum fine illius tex. Nam ex p
ſcriptione colligitur q̄ Alexander.iij. ex cō
cilio Aphricano caſum ꝓpoſuit:ꝛ ſm diffi
nitionem concilij ꝓnunciauit:ꝓpoſito noīe
ſuo:vt colligitur ex dicta pſcriptiōe: in qua
dr̄. Idem.ſ.Alexander ex diffinitione cōci-
lij Aphricani decreuit:nec ibi pꝫ:q̄ ipſe pſo
nalr pſederit eidē ꝯcilio: ſed forte dcm̄ ſuū
melius ꝓbaret. tex.xcvj.di.in.c.bn̄qdē,vbi
hr̄ q̄ ſymacho ſimplicio pōtifice mario in
concilio reſidente:vr̄ q̄ idēmet pontifex cō
cilio deferat in prin. Ibi beneqdē fraterni-
tas vr̄a eccliaſticis legibus aſſueta ſub diui
ni timore iudicij:que erant ſtatuenda: diffi
niuit ꝛc. Et.ſ.circa fi.appet:q̄ ſynodus ſuo
ꝛ non pontificis noīe diffiniuit. Ibi.ſcā ſy-
nodus dixit:lꝫ ſm perſecutionem venerabi
liū fratrū nr̄oꝝ ꝛc. Attamen q̄ huic quoqꝫ
tex.rn̄deri pōt,q̄ pp hoc non ꝯſtat q̄ decre
tum emanauerit ſub noīe concilij tm̄ ſine
noīe pontificis: ꝛ ꝯrium innui vr̄ ex eo qd̓
ſeqtur.in.d.tex.ibi. Uez tñ ēt ſi aliq̄ poſſit
rōe ſubſiſtere:modis oībus in ſynodali cō
uentu Prouida btitudinis vr̄e ſententia
eneruari conueniebat ꝛc. Propterea credi-
derim non eſſe recedendum a regula ꝛ di-
ſtinctione ſupraſcripta. Poſt hec querit Fe
linus in.d.c.i.de ſponſa.in.iiij.col.v̓ſi. vtrū
aūt in ordine ſcripture. Quis in hmōi ſta-
tutis:decretis ꝛ ordinationibus concilij in
ordine lr̄e pferri debeat,an.ſ.papa,an conci
lium:ꝛ dicit ſe reperire hoc tactum ſolū p
petrum de monte in ſuo Reptoꝛio Brixia
no in ver.papa.v̓ſi.an in ordine ſermonis.
Ubi dixit q̄ in cōcilio Baſilieñ.vidit mul
tum de hoc diſceptari. Et q̄ papa ſit prefe-
rendus alle.de con.diſt.ij.in qbus.in ſupra
ſcrip. Ubi dr̄ Leo Eps ꝛ ſcā ſynodus. alle.

Eplam

Epl'am Athanaſij ad Marcum Papam. Epiſtolam Aurelij Carthagineñ. Epi: ad Inno.papam. Et epl'am Stephani Archiepi ad Damaſum Papam: de conſe. di.ij. Ego Berengarius.bonus tex.in.c.cum haberet.de eo.qui.dux.in matri.quã.pol. per adulte.z.xj.q.iij.Theugualdum. Qd autẽ Concilium qñqȝ pape pferat. alle.xij.q.i.c. dilectiſſimis.xcvij.di. victor.xvj.q.i.de decimis. Et qᷓuis Feli.dicat q Brixieñ. hoc non decidit. Et q iſtud pẽdet vt ſibi vr ab illa pfunda difficultate,de ſupioritate pape ad concilium:quã ſe nolle intrare dicit: ſed remittit ad ipm Petrũ in ſua Monarchia .xx.col.verſi.his expeditis:z ad glo.multũ ſolẽnes in.c.ſi papa.xl.di. Attamen ſi bene cõſiderent verba Brixieñ. Ubi dicit q papa ex humilitate ſe qñqȝ poſtponit concilio ſatis clare colligit deciſionem ſuam eſſe q papa regulr̃ pponi debeat, lȝ qñqȝ repiatur ↄtrium ex humilitate ipſius. Qd hȝ fere oium aſſenſum:qꝛ nemo negat qn papa ſit caput concilij z vl'is eccl'ie. Et qn ipſe in concilio phonorari:ac oibus pponi debeat: put ſ̃ annotauimus in ti. Quõ z quo ordine in concilio pr̃es ſedere debeant zc. Poſito aũt q ↄtentio ſit inter doc. que maior dicatur ſententia.an.ſ.pape:an concilij. Tñ pp hoc nemo auferre auſus fuit pape pſidẽtiã z plationem ſuam cum pcũctis debeat honorari.xxij.di. diffinimus. vbi bõus tex. Et in ppoſito huius dubitationis q.ſ.p hoc q aliquo caſu ſententia concilij dici poſſet maioris ponderis z auctoritatis qᷓ ſententia pape,non ppea ipſe papa concilio poſtponi deberet. Facit qđ dicimus de Archidiacono in ſi.ſ:qui lȝ ſentẽtia z opinio ſua cedat maiori parti totius capli: tñ pp hoc pſidentie z honoris ac dignitatis ſue locus ſibi nõ auferr̃:ar.in.c.i.z in.c.ad hec. de of. archi. Iunctis his que hñr z no.c.i.z vlti. extra de his que ſi.a maio.par.cap.z in.c.i. de maio.z obe. z que no.in.c.i.z quaſi per to.de his que ſi.a pla.ſine cõ.capi. Ad idẽs qꝛ lȝ aliqua ſint,que Eps non põt expedire ſine caplo. Tñ non ppea q capli ſentẽtia pualeret:Eps eidẽ caplo poſtponeretur zc.

¶ An aũt vba iſta ſacro approbante cõcilio per papam plata pbent Conſtitutionẽ illam editam fuiſſe in concilio. Ponũt Io. mo. Io.an.z Gemi.poſt eos in.c.vbi piculum.de elec.lib.vj.in ſi.z dicunt q non:qđ ſane intelligendum eſt:non de oibus conſtitutionibus in qbus dicta vba repiũtur:ſed de illa.d.c.vbi piculum.z.c.lȝ.z ſilibus.que primo erant decretales z cõſtitutiones papales ſimplr̃ ab ipſo ſolo promulgate. Poſtea vo in concilio ppoſite ab ipſo concilio approbate fuere. Nam in multis conſtitutionibus dicta verba repiuntur,que in cõcilio papa pſidente pmulgate fuere, put pȝ in iuribus ſ̃ allegatis: z pbatur in.c.ſacro. de ſen.excõ.iuncta eius pſcriptione:vbi dr̃: q Inno.iij.in concilio gñali exiſtẽs pmulgauit illam conſtitutionem. Et ibi dr̃ ſacro approbante concilio phibemus zc. Unñ dixit Ioã.an.ibi.ſe mirari de Gulielmo:q dixit:q ↄſtitutio illa.d.c. vbi piculum. z.c.lȝ. z.c.ſi canonici.de offi.ordi.lib.vj.ſint cõſtitutiones pape:qꝛ dicit ipſe lȝ de vltima dicere poſſet vez ſm eum tñ de alijs nõ. Ad de q ſi concilia moderniora:vt fuit Cõſtãtienſe z Baſilieñ.pmulgando decreta vel ſcribendo aut aliqd aliud decernendo: etiã q habuerint Cardinales vel alios platos pſidentes:vtebãtur hac forma vboz. vȝ.ſacroſancta gñalis Conſtantiẽſis vel Baſiliẽ. ſynodus in ſpũ ſcõ legitime ↄgregata vl'em eccl'iam repñtans. Ad ppetuã rei memoriã zc. Quo ẽt titulo vti conſueuerunt in citationibus:z lr̃is que ſiebant:z miſſe fuerunt pape Imperatori vel alijs Regibus z vniuerſitatibus:vt pȝ ex geſtis vtriuſqȝ concilij.

¶ Fuit ẽt decretũ in concilio Baſilieñ. ſeſſione quarta q pro durabiliori teſtimonio geſtoz ſeu gerendoz per conciliũ. Ipſa ſynodus de cetero vteretur bulla plũbea: maxime in lr̃is ſuis autenticis: cum cordula canapis aut ſirici,put varietas cauſaz z rez ſup qbus ↄficerentur poſtulabat. Que bulla ab vno latere hẽret miſſionẽ ſpũs ſci in ſpecie colũbe. In alio vero hec vba:ſacroſancta gñalis ſynodus Baſiliẽſis decernẽs plenã z oimodam ſidẽ eiſdẽ lr̃is adhibẽdã fore ſicut lr̃is papalibus:z q eas falſificãtes eaſdem penas incurrant quas incurrũt falſificãtes lr̃as aplicas.

¶ Qualr̃ aũt z q modus ſeruari debeat cum ↄcilium cõſtitutiones vel decreta edere vult:dicit Abb.pan. in.c.ꝯſius.de elec.in p not. per illum tex.q pratica condendi Canones in concilio eſt: vt vnus platus concilij ppõnat totã mãm conſtitutionis ſiende:z interroget totũ cõcilium:vtrum velit ſic ſtatuere:z ſi concilium acquieſcit hr̃ illud pro ſtatuto. De quo eſt bonus tex.in.c.i.de pac. Pratica tñ hȝ,put ſ̃:

dixi,⁊ ſeruari vidimus in iſto vltimo con
cilio Laterano tp̄e.d.Leonis pape decimi:
ꝙ idem ꝑlatus Decretum ex bulla integre
legit:⁊ interrogant̃ pr̃es nunqd placeat: ⁊
vnuſquiſꝗ particlr̄ Prothonotario vel
Notario concilii ad eum ⁊ locū vbi ſedet
accedente.Rñ.placet vel non pl3.Et ſcribū
tur noīatim vota oīum. Subdit aūt idem
Panoꝛ.ꝙ hoc idem ſeruat̃ in iſtis vniuerſi
tatibus ſclaribus:vt no. Bar. in.l.oēs po-
puli.ff.de iuſti.⁊ iur. vbi dat ēt aliam prati
cam:vt.ſ.ꝓponat̃ materia in cōfuſo: vt pu
ta:ꝙ vnus dicit placeat ꝓuidere ſuper tali
materia:poſtmodum ſurgunt conſultoꝛes
⁊ ſuꝑ dicta materia ꝓponunt diuerſas opi
niones.Et eoꝝ conſilia adducunt pro dcre
to fiendo.Et illud qꝺ ꝑ maioꝛē partem cō
ſultū ⁊ approbatū fuerit obtinebit.¶ A q-
bus autē concilij geſta ⁊ decreta dictari ⁊
ſcribi debeant:colligi pōt ex his que ſ̄.dixi
mus,vbi de electione ſeu deputatione offi-
cialium concilij diſſeruimus : cum dicere-
mus ꝓthonotarios deputari:ꝓut in conci
lio Conſtantieñ. deputati fuere : qui hmōi
geſta ⁊ decreta ꝯſcriberent,vt ꝓbat̃ in.c.in
noīe dñi.xxiii di.iuncta eius glo.i.que atte-
ſtatur:ꝙ illa fuerunt verba Notarij ipſius
concilij:⁊ melius hoc ꝓbat̃.xcvj.di. in.c.be
negdem. Ibi. hoc cum diceret: Hormiſda
Diaconus recitauit:⁊.I.hec cum legerent̃:⁊.I.
ſcā ſynodus dixit non licuit : ⁊ adiecit.l.ſe-
quentia ⁊c. Qꝺ aūt idem Hormiſda Dia-
conus fuerit notarius cōcilij: ꝑ3 ex his que
ibi no.per Archi.⁊ Gemi.qui poſt figura-
tionem caſus dicit eſſe notandum:ꝙ in il-
lo.c.qn̄ꝗ loqtur Symachus papa vt ī ꝑn-
cipio qn̄ꝗ notarius:qui cōtinuat verba di
uerſoꝝ ꝑ totum illud.c. ¶ Eſt ꝑꝑea dicēdū
ꝙ iſta geſta cōcilioꝝ:que manu publica cō-
ſcribunt̃:ꝓnt ſ̄.diximus. Fidem ꝑpetuas
faciunt vbiꝗ locoꝝ: pro quo eſt tex. qui ad
hoc ibi notari conſueuit per doc. in.c.ex ge
ſtis.extra de cler.non reſi.vbi alleg.tex.in.l.
geſta.C.de re iudi.Dicit aūt Inno.in.c.i.de
ꝓcura.ꝙ qdam ſunt geſta que nullo modo
ſcripta ſunt: que tm̄ reſtant in mente hoīus:
⁊ qn̄ꝗ publicant̃:extra de teſti.ſignificauit.
⁊.c.albericus.⁊.d.l.geſta. Quedam ēt ſunt
geſta:q̄ facta fuer̄ ⁊ in ſcriptis redacta ſunt.
Immo potius ſunt ſcripture in qbus geſta
ipſa referunt̃:⁊ iſte ſcripture apud ſedē apo
ſtolicam. Regiſtra dñr ſm eū. Et iſta geſta
ſi ſint bene cuſtodita:⁊ inueniant̃ in Archi
uis autenticaꝝ perſonaꝝ. Puta eaꝝ que ha
bent auctoꝛitatem autenticas ſcripturas fa
ciendi:fidem perpetuā faciunt.vt.d.c.i.de.ꝓ
cura.⁊ in.c.ad audientiam.de ꝑſcrip.cū ſu-
is ꝯcoꝛd.Si aūt non eſſent bene cuſtodita:
vel perſone non eſſent autentice , dicit ipſe
Inno.ꝙ nō crederet eis: ar.d.c.i.Pro quo
eſt etiam tex.⁊ que ibi no. conſueuerunt in
.c.ſi.de probat.⁊c.

¶ Que debet eſſe prima Actio:⁊ qui
primus Tractatus concilij.

HActenus de his que ad appara-
tum:diſpoſitionem ⁊ oꝛdinatio
nem concilij facere videbant̃:ſa
tis(vt arbitroꝛ)abunde ꝯſcri-
pſimus. Nunc aūt que mãe ſeu
cauſe ꝑponēde ſint:⁊ a qbus in
cohandum: vel que debeat eſſe p̄imu Tra-
ctatus Actio: conſyderemus: quod qdē fa-
cillime aſſequemur:ſi repetendo ꝙ oꝛdo re
parationis nr̃e a fide catholica ſummit ex-
oꝛdium,ꝗ baptiçandi ⁊ ad fidem accedere
volentes. Prius de fide incarnationis ieſu
Chr̄i ⁊ reliquis articulis inſtrui debemus:
vt creduli ad Baptiſmum admitti merea
mur:vt ꝯcludit tex.de con.di.iiij.c.ante ba
ptiſmum.Dixerimus cum aplo: ꝓut dicit
glo.in rubri.de ſum.tri.⁊ fid.cath. ꝙ oē qꝺ
non eſt ex fide pctm̄ eſt.xxviij.q.i.c.i.⁊ extra
de ꝑſcrip.qm̄ oēs.Et ꝯñr ꝙ ꝑme actiones
⁊ primi tractatus:qui in concilio ꝓponun
tur:de fide catholica. Contra hereticos:ſci-
ſmaticos:⁊ īmaculate fidei ipſius calūnia-
toꝛes:eſſe debent.Et ſi foꝛte: qꝺ abſit: vltra
alios hereticos ⁊ ſciſmaticos: duo pontifi-
ces:vel plēs de papatu contenderent: ꝓut
dudum ante concilium Conſtantieñ. fece-
runt,tunc ab iſto potiſſi.negocio: veluti ab
eo qꝺ maius periculū:maius ſcandalum:⁊
fidei ipſius offendiculū ꝑſtare poſſet:cū vlis
eccleſie ꝑturbatione:incohandum foꝛet:pro
ut exemplo dicti Conſtantieñ.concilij:opti
me admonemur. Ubi.n.maius piculus in-
tendit̃:ibi proculdubio maturius, citius ⁊
plenius eſt conſulendū.de ele.vbi piculū.li.
vi.Circa maioꝛa aūt negocia maius piculū
vſat̃.xlij.di.qeſcamus.lxj.di.miramur.xlvij
di.ꝯſtulibet. lxx.di. oꝛdinatos. ⁊.vij.q.ij.c.
vlti.cum ſi.Et ꝑꝑea ꝯtendentibus duobus
aut plibus de papatu(vt dixi)Seu ēt vbi
vnicus tm̄ eſſet pōtifex marius: hereticus:
ſciſmaticus:

ſciſmaticus:vel pecunia: aut p impreſſionem
intronizatus:illi vel ille tanq̃ Diabolus:
Apoſtaticus ⁊ nõ aplicus ante oia de ſede
aplica deturbandus ⁊ detrudendus eſſet.
lxxix.di.ſi duo.⁊.c.ſiqs pecunia. Deide alij
heretici:ſciſmatici: ac fidei chriane hoſtes:
vituperones:⁊ ſubſannatores:vocandi, dãnã
di:⁊ corrigendi erunt:prout hodie corrigẽ-
di:dãnandi ⁊ reformandi eſſent oẽs greci:
⁊ alij orientales:qui ſm eoꝝ ritum ⁊ inſa-
nos errores xp̄ianam fidem ꝓfitent, qui lʒ
dudum in gñali concilio Lugduneñ.ↄuicti
eoꝝq; errores dãnati fuerint:de qbus in.c.
i.de ſum.tri.⁊ fid.catho.li.vj. Et poſtremo
in concilio Florentino recõciliati (vt aſſe-
rebant) ꝓfeſſi fuerint:⁊ ꝓmiſerint ab vnio
ne catholice fidei nunq̃ diſcedere, ſeq; erro
res ſuos ꝑpetuo dãnaturos abiuraturos ⁊
nunq̃ amplius ſuſcitare vel aſſerere. Atta
men indies non ſolum erroribus eiſdẽ in-
uoluti ſunt:ſed nouas quotidie inſanias ↄ
fidem orthodoxam publice ꝑdicant. Taceo
Boemos:⁊ alios pleroſq; populos eoꝝ cõ
plices:quos concilium Baſilieñ. euocauit,
ſed cum impeditum ⁊ diſſolutum fuerit:ãte
finem reꝝ minime reformauit. De Marra-
nis ſ̃o ⁊ perfidis iudeis: qui nobiſcum de
gunt:qui honores dignitates: ⁊ officia ma-
iora orbis aſſequũt:⁊ ſabbata nr̃a: imo xp̄i
fidem ⁊ ſanctiſſima dogmata impune irri-
dent v̄ba facere non lʒ. Nam heretici ⁊ ſci-
ſmatici ipſi quotidie magis inſoleſcunt:no
biſcum impune v̄ſantur, ⁊ falſo xp̄ianum no
men vſurpãt. Et filij eccl̃ie (m̄ni tamẽ vte
ri corroſores) ſe in faciem chriſticolaꝝ iſcri
bere non formidant. Sic.n.hereticos appel
labat Federicus Imꝑator in q̃dam ſua cõ
ſtitutione:que incipit.cõmiſſi, vt atteſtatur
Archi.⁊ Geminia. in.d.c.i.in.ii.col. verſi.
¶ Quero quare ſacroſancta eccl̃ia dicatur
mater oĩum xp̄ianoꝝ? Rñ ideo eẽ dicit: q
nos genuit per baptiſmum.xij.q.ii. qui ab-
ſtulerit. ¶ Et hoc reſpectu oẽs xp̄i fideles:
anteq̃ xp̄iani appellarentur: dicebant fra-
tres adinuicem.xj.q.iij.ad menſam. Here-
tici aũt qui non ſunt in vnitate iſtius nati
uitatis ⁊ maternitatis. Cum ſint extra gre
mium matris eccl̃ie per excõicatiões: extra
de heretic. excõicamus. Dici non poſſunt
fratres vel eiuſdes matris filij, ſed potius
tanq̃ monſtra ⁊ canes latrantes dicantur
materni vteri corroſores ⁊ inſidiatores in
ſenſi. ¶ Poſt cauſas fidei tractari ⁊ ꝑpo-
ni debent cauſe libertatis eccl̃iaſtice tuende
que a laycis vt plimum vſurpatur ⁊ cõfun
ditur cus oppido dicis infeſti ſint, ⁊ in hoc
hereticis aſſimilentur. Cum ſcãm eccl̃iam
non credant:eiuſq; immunitatem ⁊ ꝑuilegia
a deo ↄceſſa auferre ⁊ violare ſtudeant:⁊ ꝓ
pterea non alr̃ q̃ ipſi heretici excõicantur:
⁊ q eis cõpararentur:⁊ q hec cã libertatis ec
cleſiaſtice tuende ſit prima cãe fidei, egregie
ꝓbatur de ſen.excõ.c.nouerit.⁊.c.grauẽ.de
imuni.eccle.non minus.⁊.c.aduerſus.cum
ſi. Deinde moꝝ cõponendoꝝ:⁊ reformatio
nis eccl̃ie militantis gñalr̃ tam in capite q̃
in membris:que in eccl̃ia dei ſummope ne
ceſſaria eſt, q alr̃ ſi corruptis moribus vi-
uitur:ſi dignitatum ⁊ ordinum eccl̃iaſtico-
rum nõ h̃r rõ:ſi eccl̃iaꝝ bona et xp̄i pr̃imo-
nium ꝓdiguntur ⁊ paupes fame pereunt:
ſi Eccl̃iaꝝ:Monaſterioꝝ:Cenobioꝝ: et lo-
coꝝ alioꝝ deo dicatoꝝ edificia:tanto maio
rum nr̃oꝝ ſtudio:diſpẽdio et labore ad dei
ipſius et ſanctoꝝ ſuoꝝ laudem et gl̃ias edi-
ficata corruunt:ſolo equantur: ꝓphanãtur,
et beſtijs puia ſunt. His ꝑfecto et alijs hu
iuſcemodi flagitijs, negligentijs: et celeſtiũ
ac ſp̃ualium reꝝ prophanis abuſionibus:
vſis eccl̃ie ſtatus decoloratur:confunditur:
et Regale illud ſacerdotium:oẽmq; Leuiti
ci gñis ordinẽ reꝑhenſibilem, corrigendum:
ridendum, exſibilãdum et de ſcõ Thalamo
domini explodendum reddit. Quo factus
fuit vt priſcoꝝ illoꝝ patrũ concilijs de hoc
in primis maxima cura fuerit:prout facilli-
me colligi põt ex lectura canonũ illoꝝ quos
proprijs concilijs ſ. annotauimus. In ti.q-
bus concilijs pleriq; canones ex his qui in
corpore iuris hñr:aſſcribant:⁊ to.ti. de vi-
ta.⁊ hone.cle. Immo potius i vniuerſo cor
pore iuris. Et hoc approbauit ẽt concilium
Conſtantienſe. Nam poſt hereſes ⁊ ſciſma
ta de eccl̃ia dei extirpata:in ſeſſione ipſius.
xl.añ creatiõem Martini qnti decreuit q
futurus Pontifex cum ipſo concilio:vel de
putandis per ſingulas natiões deberet re-
formare eccl̃iam in capite ⁊ in mẽbris:⁊ cu
riam Ro.ſm eqtatem ⁊ bonum regimen
eccl̃ie:anteq̃ cõcilium diſſolueret. Hoc idẽ
declarauit concilium Baſilieñ.in prin.? aſſi
gnando tres cãs pp quas congregatũ fuit.
Primam vt hereſes oẽs a populi xp̄iani fi-
nibus pellerent. Scd̃am vt belloꝝ rabies
que iter ꝑncipes ⁊ pplos xp̄ianos ſceuiebat:
ſedaret. Tertiam vt multiplicibus tribulis

⁊ ſpinis vinea dn̄i ſilueſcens excoleret: ⁊ euangelico agricola celitus operante refloreſceret. Ac honeſtatis fructus ⁊ honoris (vt ibi dicit) felici vbertate ꝓduceret ⁊c. ¶ Poſſent et̄ cauſe belloꝝ inter chr̄ianos vigentium ꝓponi ⁊ tractari: vt pax hominibus bone voluntatis redderet, ⁊ arma xp̄ianoꝝ ꝯ hoſtes fidei verterent. ¶ Poſt hec vel interim ſi opus eſſet cauſe quoqꝫ ꝓuatoꝝ ſiue ciuiles ſiue criminales: aut mixte: que ardue: difficiles: ⁊ dubie forent: in cō cilio ꝓponi ⁊ terminari debent. Cum de his oībus ꝯciliū cognoſcere ⁊ iudicare poſſe non ſit dubium: vt ꝑ ac legit ⁊ no. extra de elec. oſitus. de libel. obla. c. i. de cle. non reſi. c. ex geſtis. de ſponſa. c. i. ⁊ alibi ſepiſſime. ⁊ domino concedente latius ꝟ. dicetur: cus de concilij iuriſdictione dicemus.

¶ Que forma: qui modus: vel ordo: in cauſis proponendis ⁊ expediēdis ſeruari debeat in concilio.

Videamus igit̄ poſt hec: formam: ordinē: ⁊ modum: quibus cauſe ꝑdicte ꝓponi: ⁊ in concilio tractari, expedirīqꝫ debeant? Pro quoꝝ ꝯſyderatione ꝑmittendum erit. Iuxta laudabilem ⁊ approbatam ordinationē concilij Conſtantieñ. ꝗ patres oēs per q̄tuor nationes diuidant. vꝫ. Italicā: Germanicam: Gallicanā: ⁊ Hiſpanā: ꝗs in dicto cō cilio aliq̄ꝫ diu defuerit Hiſpana, que adherebat Benedicto 13°. ātipape: ⁊ eius loco appoſita fuerit Anglicana q̄ ⁊ in Baſilienſi concilio cum Gallicana cōnumerabat. Ex hijs igitur quatuor natiōibus pari ex vnaquaqꝫ numero: quatuor conuentus creabātur: quos ſacras deputationes vocitabant locis: vocabulis: ⁊ ꝑtāte diſcretas. Nam in eaꝝ prima de negocijs fidei catholice in ſecunda de pace ppl̄i xp̄iani. In tertia de reformatione moꝝ ⁊ eccl̄ie. In quarta de cauſis ⁊ alijs emergentibus negocijs tractabatur. Erantqꝫ cuiqꝫ conuentui ſeparata tribunalia ⁊ loca: ad que ꝯuenirēt proprij magiſtratus. Proprius quoqꝫ ꝑſidens: q ſue nationis ꝯcionem ſeu congregationē aduocaret negocia vel cāſ ad ſe ſpectantes proponeret: ⁊ ſm maioris partis ſententias ꝯcluderet. Aderat et̄ promotor qui inſtaret vt dicta negocia terminarētur. Scriba qui geſta decretaqꝫ ⁊ determinatiōes annotaret. Nuncius quoqꝫ ſiue apparitor q patres cō uocaret citaret: edicta propōeret ⁊ ſilia. Cō ueniebant hec collegia ter in hebdomada. In dictis eoꝝ locis: deputatis horis: vbi diuinis pactis rebus gerendis opam dabāt. Ex dictis quatuor ſacris deputationibus, duodecim viroꝝ collegium deputabatur terni. vꝫ ex vnoquoqꝫ conuentu ⁊ natione viri. ſ. doctrina ⁊ experientia clariſſimi. Ad hos igitur tres ꝑmum negocia oīa deferrebantur: qui rebus mature digeſtis: vel eas reiiciebant: vel ſi rōnabiles ⁊ admittende videbantur: ad collegium ſuū: cui cōpeterēt remittebant. Eratqꝫ hijs poteſtas conuocādi quatuor conuentus et̄ extra ordinē ſiqd graue diſcutieñ. inſtaret. Ceteꝝ a duodecis viroꝝ illoꝝ collegio ad quēpiam ex quatuor conuentibus remittebantur: ꝑponebantur per ꝑſidentē in eius collegio: neqꝫ licebat illa die (gcq̄ꝫ decernere) Niſi forte manifeſte conſtaret res celeritatē exigere. Quicqd aūt maior pars collegij ſtatuiſſet. Ad alios tres cōuētus deferrebatur. Eoꝝ v̄o opīo cū iuribus rōibus ⁊ argumētis vtriuſqꝫ partis. Ad ꝑſidentē concilij publicis documētis deferebatur. Qui ſtatuto die ī gn̄ali cō gregatione de hijs referebat. Neqꝫ licebat ꝑſidenti. De aliqua re agere cū p̄ribus ī generali conuentu niſi prius de ea concluſus fuiſſet per quatuor aut ſaltem per tres dꝑutatiōes: demū vbi aliqd a patribus approbatum erat in generali congregatione: que octauo quoqꝫ die frequentabatur in forma decreti redactū in publica ſeſſione ritu ſolēni ſtatuebatur. ¶ Differt. n. gn̄alis congregatio a gn̄ali ſeſſione. Nam in gn̄ali cōgregatiōe res eius diſcuſſe: ꝑ q̄tuor deputationes ſupraſcriptas hoc mō. vꝫ. ꝙ vbi aliqd per oēs vel maiorē partē patꝝ illaꝝ determinabatur ſtatueñ. eſſe: ꝑſidens illius cōgregationis pronunciabat ſub hijs v̄bis. In noīe ſcē Trinitat̄ p̄ris ⁊ filij ⁊ ſpūs ſancti. Ego approbantibus p̄ribus concludo ī talem ſententiam. Illudqꝫ deīde proponebat in gn̄ali cōgregatione oīum patrū. Ubi ꝑſidens concilij ſm vota ꝑſidentium ſacraꝝ deputationū concludebāt noīe totius cōcilij: ⁊ formatis decretis: īdicebatur publica ſeſſio: et p̄res oēs incipiendo a ſummo pontifice ſi p̄ns erat: vel ab ipſo ꝑſidente |eo abſente| interrogabantur ſi decretū tale placeret ⁊c. Uel alr̄ forte ſm antiqora concilia dici

ordinarię

ordinariqꝫ poſſet in caſu quo cauſe ꝑdicte
originant: ꝛ ꝓponende ſunt a concilio: hoc
eſt patribus in eo conſedentibus. Et tunc
dici pōt vt ſ. ꝛ ꝓut ꝓpoſuimus. in ti. qualr
ꝛ a qbus concilij geſta dictari: ꝯſcribiqꝫ de-
beant. vꝫ. ꝙ ꝑſidens: aut vnus ex dictis pre
latis ſurgere dꝫ ꝛ proponere cām hereſis:
ſciſmatis: pacis inter chrīcolas reformatio
nis ecclie: vel aliā quācunqꝫ ſuper qua proui
deri intendit per concilium: deducendo in
conuenientia que reſultant ex tali abuſione
vel delicto: ꝛ oſtendendo fructum: vtilita-
tem: decus ꝛ honorem qui prouenire pote-
runt ecclie dei ꝛ pplō xpiano ex prouiſione
ꝛ decreto cōcilij. ¶ Quibus auditis ſi ali
quis ex prībus vel impugnare: vel cōfirma-
re, aut addere voluerit aliquid facto ſilētio
ꝛ debita reuerentia per primum proponē-
tem pariter debita cum reuerentia erga pa
pam vel ꝑſidentem ſurget: ꝛ rōnes ſuas ad
ducet: ꝛ ita facient alij ſucceſſiue. Donec au
ditis oībus: concilium interrogēt a ꝑſiden
te. Nungd illud qđ propoſitum fuit vel a
maiori parte allegantium ꝛ concluſum pla
ceat: ꝛ concilium aut ꝑſidentes nationum
rn̄deant. Placet ꝛc. Quis ſm praticā ſer-
uatā in modernis concilijs: que facilior ꝛ
expeditior vr̄ prout ſ. dixi, poſteaq̄ꝫ in ſacris
deputationibus: ꝛ in gn̄ali congregatione
aligd concluſum fuerat: in gn̄ali ſeſſiōe am
plius non diſputabat a prībus ꝯſedentibus
ſed tm̄ interrogabant: nungd qđ decretum
fuiſſet in gn̄ali congregatione placeret vel
non. Et ita ēt poſtea: ego quoqꝫ in hoc con-
cilio Laterano vltimo: in quo ſub Leōe pa
pa decimo interfui ſeruari vidi omiſſo ſti-
lo dcōꝝ iurium ꝛ antiqſſimoꝝ concilioꝝ.
Quoꝝ pratica: vt ēt ſ. diximus probat i. c.
oſius. de ele. ꝛ in. c. i. de pac. ꝛ i iuribus vbi
ſupra alle. ¶ Si vo cā non erit publica ſed
priuata. Et aliqua priuata pſona: reſpu. vni
uerſitas: Rex: vel Princeps qcunqꝫ alium
accuſare: vel ꝯ ipm quacunqꝫ actione agere
intendit. Tunc impetrata prius audientia
a cōcilio: vel a ꝑſidentibus, introductus ad
concilium, facta ſtatim: cum ingredit locus
concilij: debita reuerentia verſus papam:
ſi ibi ſit, vel eius ꝑſidentes: et a dextris: et a
ſiniſtris ipſius concilij patribus ibi preſidē
tibus. In medio ecclie inter ipſos prēs cō-
ſedentes cōſiſtere: et qcquid vult verbo pro
ponere. Ac deinde libellum accuſatorium:
denunciatorium vel cōuentionalem in ſcri
ptis offerre dꝫ. Qđ probat ex geſtis conci-
lioꝝ priſcoꝝ et maxime ex geſtis cōcilij Cal
cedoneñ. in prima actione, vbi ſunt hec vba
formalia. Dioſcoro reuerēdo Epo Alexan-
drie ſm iuſſionem glioſiſſimoꝝ iudicum, et
ampliſſimi ſenatus reſidente in medio: et
reſidentibus Romanis Epiſcopis reueren
diſſimis: in proprijs locis: et tacentibus.
Euſebius religioſiſſimus Eps Dorilei trā-
ſiens in mediū dixit ꝛc. Et ꝓbatur in. c. i. đ
libel. obla. ibi Ignarus eps dixit habetis
libellum reclamationis vel poſtulationis
et ſ. Ignarus Eps dixit. Ops vos ſm eccle
ſiaſticam auctoritatem: reclamationem ve-
ſtram libelli ſerie declarare: eāqꝫ vr̄is mani
bus roboratam in ſynodo porrigere: vt tūc
vobis canonice valeat rn̄deri ꝛc. Et ꝓbat
in. c. i. de iudi. Ex qbus manifeſte pꝫ ꝙ i cō
cilio quoqꝫ libellus ꝓduci: et lis ꝯteſtari dꝫ:
ad hoc vt ſynodus ſententiam libello con-
formem ferre poſſit. iij. q. iij. offeratur. et ex
tra de ꝓba. c. qm̄ ꝯ falſas. Libellus aūt qui
in concilio offertur: ſi ibi papa ꝑſidet conci
pi dꝫ in pſonam ipſius pape et concilij hoc
modo. vꝫ. coram vobis ſciſſimo ac btiſſimo
dn̄o nr̄o domino Julio diuina ꝓuidentia
Papa ſcđo et ſacroſancto concilio Latera-
no, in ſpū ſcō legitime cōgregato comparet
et ſe ꝑſentat etc. Sicut in ſi ſi dicimus in cō
cilio ꝓuinciali: in quo Archieps ꝑſidet: ar.
eoꝝ que no. xi. q. iij. ſiquis eps. in. c. ſiqs pre-
ſbyter. et in. c. epi. et de tpibus. ordi. in. c. ar
chieps. et in. c. nec epi. et melius extra de ac-
cuſa. in. c. ſicut olim. cum ſi. Et quo ad cōci-
liū gn̄ale dicta forma et pratica colligi poſ-
ſet. xvj. q. i. in. c. felix. lꝫ loquatur in materia
gn̄ali. Porrecto igitur libello: reo conuento
modo ꝑmiſſo: dantur ſibi inducie ad rn̄dē
dum: ꝓut no. in. d. c. i. de iudi. vbi per Bal.
qui dicit ibi eſſe argm̄: ꝙ lꝫ partes ſint ꝑſen
tes coram iudice, nō tm̄ ſtatim tenentur re-
ſpondere: niſi conceſſo eis tpe ad deliberan
dum: ad q̄rendum aduocatum: et ad cōpo-
nendum ſarcinulas ſuas. ff. quibus ex cau.
maiores. l. ab hoſtibus. §. fi. C. de exhibē. reis.
l. fi. et. C. de lit. conte. in auc. offeratur. Depu-
tari nihilominus conſueuerunt ab ipſo cō-
cilio cauſaꝝ auditores: et demū ſi opus fue
rit per concilium expediūtur cāe ipſe. Sed
melius erit dicere ꝙ in cauſis quoqꝫ priua
tis et alijs qbuſcunqꝫ negocijs per conciliū
expediendis ſeruanda ſit et ſeruari debeat
pratica ſupraſcripta tanq̄ꝫ vtilis et magis

erpediens cum nō deceat tantā vlis cōcilij
cōgregationē in hijs īpediri ⁊ tps ꝯterere.
¶ Ex his inferri, queriqꝫ conſueuit. An cō
cilium Papa. Imperator: ⁊ alius quilibet
Princeps ꝓceſſum: iudicioꝝqꝫ formam ⁊
ordinem ſeruare teneant: ſaltem in his que
concernunt citatiōem ⁊ nālem defenſionē,
cum iſta iure nāli debita ſint: vt per Prin-
cipem tolli non poſſint ar. in. c. ad apſice. de
re. iudi. lib. vj. Et melius in cle. paſtoralis.
eo. ti. ⁊ dicendū vr̄ ꝙ ſic. Probat apte in. c.
qualr̄ ⁊ qn̄. il. ij. de accuſa. ⁊ vr̄ tex. formalis.
in. c. in cauſis. extra de re. iudi. vbi dr̄: ꝙ in
cauſis que ſummi pontificis iudicio deci-
dunt: ⁊ ordo iuris: ⁊ vigor eqtatis eſt ſubti
liter obſeruādus. Niſi forte cum aliqd cau
ſa neceſſitatis inſpecta diſpenſatiue duxerit
ſtatuēdum. Sed ꝯ pmiſſa fortiter ſtringit:
qđ ibi voluit Hoſti. quem Io. an. Abb. pa
nor. ⁊ alij cōiter referunt: ꝙ. ſ. cōſuetudo cu
rie Ro. hꝫ ꝙ per narrationem facti: ⁊ vba-
lem petitionem ⁊ ſubſequtam rn̄ſionē par
tium coram papa ⁊ Cardinalibus lis con
teſtata cenſet. Nullo libello in ſcriptis obla
to: ꝯ id qđ hr̄ in. d. c. i. de lib. obla. Et rō vr̄
eſſe in promptu: qꝛ obſeruatio terminoꝝ: ⁊
ordo iudicialis cū ꝓceſſu in cauſis ītrodu-
cta fuit de iure poſitiuo: ſed princeps eſt ſu-
pra ius poſitiuū: ⁊ tali ſua lege poſitiua nō
ligat. ff. de legi. l. princeps legibus. de cōcer.
pben. c. ꝓpoſuit. ix. q. iij. cūcta per mundū.
Quia qcquid placuit principi pro. l. ſeruan
dum eſt. inſti. de iure natu. §. ſed qcquid. vn̄
pro qualicūqꝫ pncipis ꝓceſſu pſumit. Nec
eſt pſumendum ꝙ eius ꝓceſſus vel iudici
um rugam habeat: vel maculam aliquam.
xxiiij. q. i. c. in ſede. ⁊ c. hec eſt fides. Nā co-
ram Principe oīa pſumunt ſolēniter acta.
xxv. q. ix. c. apſice. C. de appel. l. ne cās. no. ex
tra de reſcrip. ad audientiam. Per que iu-
ra dici pōt ꝙ pn̄tia Pape: ⁊ Ceſaris in cō
cilio ſuppleat oēm defectus iuris poſitiui. l.
oium. C. de teſta. no. Inno. in. c. i. de lit. cōte.
Ubi dicit ꝙ pn̄tia Pape ſupplet defectum
ſolēnitatum. d. l. oīum. ⁊ c. i. de tranſla. pla.
Et q̄uis dici conſueuerit ꝙ Princeps vi-
uere dꝫ ſm iura ſua. C. de legi. l. digna vox. ⁊
l. princeps. ff. eo. Attn̄ doc. hanc heſitationē
diſtinguendo breuiter ſoluunt: in alleg. c. in
cauſis. vbi dicunt ꝙ duplex eſt ordo iudi-
cialis. Quidam inductus eſt mero iure po
ſitiuo: ⁊ illius defectus non hꝫ vitiare pro-
ceſſum coram principe agitatum per iura

vltimo loco inducta: qꝛ vt dixi lege ſua po-
ſitiua non ligat princeps eius conditor: nec
eam ſeruare de neceſſitate tenet q̄uis de
bono: equo: ⁊ honeſto eam ſeruare deberet
d. c. ꝓpoſuit. ⁊ d. l. digna vox. Quidam al-
ter eſt ordo iudiciarius fundatus ī mera di
ſpoſitione iuris nālis: qđ qdem ſeruare rō-
ne nāli monemur: ⁊ quaſi cōpellimur: etiā
ſi nulla lex ſcripta eſſet in mundo: ꝓut eſt
ꝙ pars non ꝯdemnet niſi citatione pcedē-
te: vt ſe defendere poſſit: cum defenſio etiā
diabolo non ſit deneganda: vt rō ipſa natu
ralis dictat. Et rō eſſe pōt: qꝛ nos ignora-
mus defenſiones que cōpetere pn̄t in facto
ipſi ꝯdemnando: ꝓut probari vr̄ in. c. lꝫ. de
pben. in. vj. Qđ et nos docuit ſummus ille
⁊ infallibilis iudex: qui ſolus cordiū ſcruta
tor eſt: quem nullum latet ſecretū: cū Ada-
mum delinquentē ⁊ mādatoꝝ ſuoꝝ trans
greſſorem condēnare voluit: qꝛ non pus eū
condemnauit: ⁊ de Paradiſo voluptatis
eiecit: q̄ eum vocauerit ⁊ audierit, vt hr̄ in
lib. Geneſeos. Ubi dn̄s citādo vel admonē
do inqt. Adam vbi es ⁊c. extra de accuſa.
qualr̄ ⁊ qn̄. Concludendo igit dr̄ ꝙ iſte or
do citationis ⁊ naturalis defenſionis a pn-
cipe vel a ꝯcilio omitti non pōt. Et ſi omit
teret non valeret ꝓceſſus neqꝫ ſententia.
Qđ terminaſſe vr̄ tex. iuncta eius glo. ⁊ ibi
no. i. l. fi. C. de legi. vbi hoc firmat Bal. ⁊ tex.
in. d. cle. paſtoralis. de re. iudi. qđ dicit Pa
nor. in. d. c. in cauſis. bene eſſe notādum: re-
mittendo ad dicta per ſe circa hoc. in. c. cū
olim. de accuſa. ⁊ ad no. per Cy. in. l. reſcri-
pta. C. de pci. impa. offeren. vnde bene dice-
bat Bal. in. d. l. fi. in prin. ꝙ ſententia princi
pis nō valeret niſi pte citata, ſed dici poſſet
de nullitate, vt eſt ibi tex. no. cum ſua gl. Et
ideo inqt ipſe pars eſt citanda: vt poſſit ſe
defendere, qꝛ defenſio eſt de iure gentiū ſeu
nāli: ⁊ ideo non pōt auferri per principem.
ff. de re. mili. l. iij. §. ſi ad diē. ⁊. d. cle. paſtora
lis. ff. de adop. l. adoptio. p iura. ⁊ l. nā ita di
uus. cum ſi. ¶ Item coram principe reqri-
tur ſm eum examinatio ⁊ ventillatio vita
tis: qꝛ inqſitio vitatis eſt de iure gentium.
Unde lꝫ princeps non teneat obſeruare ſo
lēnitates legales: obſeruatio tn̄ iuris gētiū
non dꝫ deeſſe: qꝛ pertinet ad nālem eqtatē:
⁊ hoc probari dicit ipſe in. d. l. ſi. in prin. ibi
cām cognitionalr̄ examinauerit. Hinc eſt
ꝙ aliqui concludunt, ꝙ de nullitate ſenten
tie. Pape: concilij: Impatoris: et cuiuſcūqꝫ
ſuppremi

ſuppremi pncipis:dici qnqꝫ pōt. Eiſdē met ſupplicando aut coꝛam ipſis q̄relando ad finem ꝙ ipſimet de dicta nullitate cognoſcant:et iteꝝ melius pronuncient. ar. C. de accuſa. l. ſi accuſatoꝛibus. iuncta l. abſentē. in l. ſi vt proponis. et in l. ſi pſes. C. q̄uo et q̄n iudex. no. in l. ſi expſſim. ff. de appel. Mo ſi huiuſmodi nullitas ex actis cauſe colligi poſſet. Proceſſus producendus eſſet: etiam ſi hmōi nullitas ex diſpoſitiōe iuris poſitiui reſultaret:prout hr̄ in iuribus ſ. alleg. no. in .c. q̄m ꝯ. de proba. in. c. ſi. eod. ti. et in. d. c. in cauſis. de re. iudi. Et per hoc eneruaret̄ illa pſumptio iuris et de iure: que facit ꝙ geſta coꝛam principe:rite et legitime geſta cenſeātur:et ꝙ pro ipſo pſumāt̄ prout ſ. diximus. ¶ Hec tm̄ quo ad ea que ſunt iuris poſitiui procedere crediderim gn̄alr̄ et regulariter. Sed ſecus ſi papa:concilium:aut Ceſar, alr̄ ex eoꝝ certa ſcientia ſtatuiſſent circa pmiſſa. Puta ꝙ de nullitate proceſſus talr̄ formati:vel ſententie talr̄ promulgate licet eſſent ꝯ diſpoſitiōem iuris poſitiui:dici nō poſſet ⁊c. ar. in l. i. ff. de conſti. prin. et in cle. ſepe. de verb. ſig. iunct. cle. diſpendioſam. de iudi. et extrauag. ad reprimendū. cum his que no. vtrobiqꝫ per ſcribentes. ¶ An autem a ſententia concilij appellari poſſit:niſi forte ad ſeipm prout de nullitate quoqꝫ ſ. dcm̄ fuit. Inducunt̄ in ar. pro parte negatiua:que de ſenatu dīr:cum concilium ſit loco ſenatus. xv. q. i. c. eccleſia. vbi dr̄. ꝙ eccl'ia hꝫ ſenatus, a quo qdem ſenatu appellare nō lꝫ. ff. a qbus appel. non lꝫ. l. i. §. i. et no. ff. de poſtu. l. i. §. ait ptoꝛ. v̄ſi. ceteꝝ. vbi bona glo. in ver. de qua. que ponit q̄tuoꝛ prerogatiuas: in qbus ſenatus principi equerat̄. vꝫ. in dād do reſtōnem vt ibi in vetando aquam duci ex flumine publico. ff. de flumi. l. q̄minus. ꝙ ab eo non appellet̄. ff. a qbus ap. non li. l. i. §. ſciendum. Item in cōponendis legibus. ff. de legi. et ſenatuſconſul. l. non ambigitur. Que omnia concilio quoqꝫ generali competere dignoſcuntur, per premiſſa.

¶ An in ſentētijs vel decret̄ ꝯcilij: plati oēs pn̄tes eē, et vnanimit̄ cōſentire debeāt.

NUnquid aūt in his ſententijs ferēdis, decretis et cōſtitutionibus promulgandis. Prelati oēs vocales:q ad concilium conuenerunt pſentes eſſe:et vnanimiter conſentire debeant:ad hoc vt actus valeat? dubitari quandoqꝫ conſueuit. Sed quo ad primam partē queſiti videnda ſunt que diximus ſ. in tit. qui et quot Epi vel Prelati requirant̄ ad legitimum concilium conſtituendū. Et per illa que ibi deducta fuere, breuiter dici poſſet:ꝙ ſaltem due partes oīum vocandoꝛuꝫ pſentes eſſe deberent ad hoc vt concilium legitimū eſſet:et legitime pronunciare poſſe diceretur. ar. eoꝝ que de alijs vniuerſitatibus dicere conſueuimus. ff. qd̄ cuiuſqꝫ vniuer. no. l. plane. et. l. nulli. vt. n. ingt glo. Due partes ordinis in vrbe poſite: totius curie inſtar exhibent. C. de decurio. l. noiationum. lib. x. Cōis igit̄ concluſio quo ad alias vniuerſitates eſſe vr̄ vt ſ. dcm̄ fuit:ꝙ ad hoc vt vniuerſitas legitima dici poſſit: ſaltem due partes trium partium oīum vocandoꝝ pſentes eſſe debent ad hoc vt legitime aliqd decernere valeant:q2 alr̄ qd̄ a paucioꝛibus fieret noīe vniuerſitatis nō valeret. Ita cōcludunt doc. in. d. l. nulli. Bar. in l. oēs ppl'i. ff. de iuſti. et iure. glo. et doc. in. c. lꝫ. in. c. oſius. in. c. in cauſis. et in. c. cum nobis. de elec. in. c. cum oēs. de conſti. et alibi. vnde benedixit Bar. in. d. l. oēs ppl'i. in. iij. col. v̄ſi. ſcdo. quero:ꝙ non ſufficit oēs vocatos eſſe: niſi ſaltem due partes ſint pſentes. C. de pdi. curia. l. ſi. lib. x. ſed in caſu nr̄o:quicqd dicatur in alijs vniuerſitatibus: dōm eſt ꝙ hmōi regula et quaſi cōis opio legiſtaꝝ et canoniſtaꝝ locuꝫ non hēat:nec vnq̄ꝫ habuerit: aut habere poſſit in materia concilioꝝ. Et propterea in hoc dōm eſt cum Jo. an. et Abb. Panoꝛ. poſt eum in. c. ſcriptū. de elec. in. iij. col. v̄ſi. idem dōm hodie etc. ꝙ in concilio gn̄ali non proceditur ſm alias vniuerſitates:ſed magis proceditur ſm coꝛpa prouinciaꝝ et diuerſaꝝ nationum:que habent cōuenire ad conſtituendam vniuerſitatē concilij. Quo caſu ad validitatem ſententiaꝝ: Decretoꝝ et Actuum expediendoꝝ in concilijs non reqritur pſentia dictaꝝ partium: ſeu ēt maioꝛis partis vniuerſoꝝ. Nec etiā maioꝛ parſ capitum et pſonaꝝ ipſaꝝ nationū. Sed ſuffic̄ ꝙ maioꝛ ps coꝛpoꝝ et nationū totius xp̄ianitatis conueniat et pſens ſit:ad hoc vt concilium legitimuꝫ et ea que in ipſo fiunt canonice et legitime facta dici poſſint:lꝫ forte in maiori pte nationū. Pauciores eſſent numero ſinguloꝝ capitum: vt puta q2 forte nationes non conuenientes

vel diſſentientes eſſent plures in numero
pſonaꝝ et prelatoꝝ: ſed pauciores reſpectu
aliaꝝ nationum: ſiſe eſſe dicit. Idē Panor.
cum hoīes diuerſoꝝ officioꝝ cōueniunt vi
gore alicuius ſtatuti: ⁊ eis iminet aliqd ex-
pediendum. Nam ſi in illo actu conueniūt
vti vnū corpus: ſatis eſt habere maiorē par
tem ſingulorꝝ: ſꝫ non conueniat maior pars
ſingulorꝝ corporꝝ. Secus vō vbi illa diuer-
ſa corpora diuerſaꝝ artium non ꝯcurrerēt:
vt vnum corpus vnius vniuerſitatis con-
ſtituerent, ſed vt diuerſa ⁊ diſtincta corpo-
ra repñtarent: qꝛ tūc ad validitatem actus
non ſufficit maior pars ſingulorꝝ. Sed opꝫ
ꝙ ꝯueniat maior pars ipſorꝝ corporum: vt ſi
eſſent tria corpora diuerſorꝝ artificum: duo
corpora maiorē partem ꝯſtituent. alleg. bo-
nus tex. iūcta eius gl. in. c. paſtoralis. ꝑ rñſo.
de reſcrip. ¶ Et ſubdit ꝙ ex diuerſis circū
ſtantijs poterit cōprehendi. An iſti conue-
niant vt diuerſa corpora an vt faciētes vnū
corpus: qꝛ ſi dant̃ voces in vnum: non pōt
dici ꝙ illi ꝯueniant niſi vti facientes vnus
corpus ⁊c. Que ꝯclō bene ꝓbat̃. in. d. c. ſcri
ptum. Et idem ꝓſequit̃ ⁊ firmat. Idē Pa-
nor. in. c. i. de paroch. in fi. Idemqꝫ ſentire
dicit Bar. in. l. fi. ff. de colle. illici. Per q̄ cla
re pꝫ quod dictum fuit ſ. circa quantitatem
⁊ preſentiam Patrum in concilio.

¶ An oēs pñtes eē ⁊ ſe ſubſcribere dēant.

Quo ad ſcđm q̄ſitum huius ti
tuli. Nungd. ſ. oēs prelati pre
ſentes in concilio ꝯſentire ⁊
ſe ſubſcribere debeant: ad hoc
vt que gerunt̃ valeant. Pro
clara deciſione huius dubij
conſyderari pñt diſtinctiones ille que fiūt
per glo. ⁊ doc. in reg̃. l. qḋ oēs tangit. de re-
gu. iur. in. vi ⁊ in. c. cum oēs. extra de cōſti.
Dū inueſtigando conſyderant: ꝙ aut illud
qḋ expediendum eſt a pl̃ibus: eis cōe eſt vt
ſingulis, aut eis cōe eſt vt pl̃ibus: vt colle-
gio: vel vniuerſitati. Primo caſu nihil valꝫ
qḋ fit ēt a maiori parte: niſi oēs ⁊ ſinguli cō
ſentiant: vt puta in ꝯceſſione hauſtus aque:
que pl̃ibus eſſet cōis ⁊ ꝓpa. ff. de aqua plu.
arcen. l. in concedendo. Ut in ſeruo pl̃ium
qui ordinari clicus non pōt: niſi ſingulis
dñis conſentientibus. liiij. di. c. i. vt in Ar
chiepō qui ſm tpa illa ordinari nō poterat,
niſi oībus ⁊ ſingulis Epis eius ſuffragane
is conſentientibus: alias ordinatio erat nul
la. lxvj. di. archiepꝰ. extra de tempo. ordi. c.
ſi archiepꝰ cum ſi. Scđo caſu qñ aliquid cō
mune eſt: ⁊ ad multos ꝑtinet, vt pl̃ibus vt
puta: vt collegio: vt caplo vt vniuerſitati:
tunc ſubdiſtingunt. Qꝛ aut illud qḋ expedi
tur, eſt neceſſitatis: aut eſt mere voluntatis:
ſi eſt neceſſitatis: vt ſunt electiones: confir-
mationes, reꝝ eccliaſticaꝝ pro vtilitate ec-
cleſie alienationes ⁊ hmōi, tūc illud qḋ fit:
ſufficit ꝙ fiat a maiori parte ipſius vniuer
ſitatis ad validitatem actus: vt ꝓbat̃, extra
de his que fi. a maio. par. capi. c. cum in cū-
ctis. Eſt tñ neceſſarium his caſibus: ꝙ ab-
ſentes vocent̃: iuxta tex. ⁊ no. in. c. qḋ ſicut.
⁊ in. c. venerabilem. de elec. cum concor. qꝛ
alias ſi agere vellent de contemptu actus:
non valeret. In his vō que mera voluntate
⁊ nulla neceſſitate impellente fiunt. Nihil
fieri pōt niſi oēs ⁊ ſinguli conſentiant. d. c.
cum oēs. ⁊. d. regula. qḋ oēs. ¶ Quo caſu
conſentire ēt debent vt collegium: ⁊ in cōi
collegialr̃ congregati. Non aūt diuiſim ⁊
ſingulr̃ vt ſinguli ar. c. cū. m. de conſti. ⁊. c.
in geneſi. extra de ele. vbi bona glo. in ver.
nec ex ſingularibus: ſed eſt melior glo. in. d.
c. cum oēs. de conſti. in ver. cōſtitutū. Quas
doc. ibi cōiter ſequunt̃: ⁊ ſignandam eſſe di
cunt: ⁊ q̄tidie allegat̃. Et per eā ⁊ q̄ ibi ſcri
bunt̃ per doc. capiendo ſcđam partem ipſi
us glo. determinari poſſe vr̃ heſitatio nr̃a
inferendo ꝙ cum cauſe vl̃is concilij ad oēs
Epos ⁊ ꝑlatos principalr̃ ſpectent: vt vni-
uerſitati ⁊ collegio totius ecclie militantis:
que per conciliū gñale repñtat̃: ꝓut pl̃ies ſ.
dcm̃ extitit. Sufficit ꝙ maior pars ꝑlatorꝝ
ſeu nationum pñtium conſentiat, determi
net, ⁊ ſubſcribat. ¶ Que approbat Abba.
panor. in. c. i. de pac. in. iij. no. vbi per illum
tex. in ver. vniuerſi. Dixit ꝙ gñale conciliū
eſt q̄dam vniuerſitas. Et ꝙ in concilio exi-
ſtentes. Non vt ſinguli ſed vt vniuerſitas
diſponunt. Qꝛ concilium repñtat vl̃em ec-
cleſiam. de con. di. i. ecclia. Et ꝓpea dicit ꝙ
in diſpōnibus concilij ſtandum eſt iudicio
⁊ determinationi pl̃imorꝝ. alle. bonum tex.
lxvj. di. c. i. Quia reglr̃ in factis vniuerſita-
tis ꝑualet ſentētia pl̃imorꝝ: vt in. c. i. de his
que fi. a maio. par. capi. ⁊ in. l. aliud. §. refert̃.
ff de reg. iur. ⁊ in. l. qḋ maior. ff. ad munici.
Poſſet tñ forte dici ꝙ cauſe que in cōcilio
tractant̃ habito reſpectu ad fidē catholicā
ſ. Item ſcđario ſingulr̃ ad ſingulos ꝑtinent:
quia

quia vnuſqſq; fidelis chrianus fidem chri
hēre tueri qʒ tenet. Sed hoc caſu nr̄o aliḋ ē
qḋ dr̄:q2 in concilio non ſunt epi:vt ſeipſos
iudicent:vel vt cās ſuas agāt ſed alioꝝ. Uñ
in ꝓpoſito nr̄o cuʒ cāe ipſe que in concilio
expediunt:non mera volūtate: ſed ſumma
impellente neceſſitate expediant:vt dcm̄ fu
it:ꝛ ꝓbat.xv.di.canones.ꝛ q̄ſi per to. Pro
bant concilia oīa pterita:ꝛ confirmat p iu-
ramentum qḋ ab Epis ꝛ prelatis pſtat:in
eoꝝ confirmationibus vel conſecratiōibus:
extra de iureiurā.ego.n. Ex his ꝛ alijs plu
ribus que adduci poſſent concludendū eſſe
vr̄ cum Panor.ꝙ vbi concilium legitime
congregatum fuerit, ſi nationes xp̄iane in
competenti numero cōuenerūt. Satis erit
ꝙ maior pars aſtantium ꝛ reſidentium ſu
um pbeant conſenſum ꝛ ſubſcribat. Quia
quicqd fit a maiore parte collegij ab oībus
concorditer factū eſſe cenſet.extra de maio.
ꝛ obe.c.i.vbi eſt gl.ſi. Ad hoc Ant. de but.
ꝛ alij.poſt eū ibi.ꝛ in.c.i.de his que fi.a ma
io.par.capi. Et ita ſeruatum fuiſſe ſemp in
oībus concilijs:antiqua ac veneranda prius
monimenta nos admonere pn̄t. Quis tñ
in iſtis vltimis concilijs concordatū fuiſſe
videat:ꝙ res ꝛ negocia,ac decreta oīa: per
maiorem partem pſidentium: nationū:cuʒ
ſuis deputatis collegis: non aūt p ſingloꝝ
vota expedirent. ¶ Ceteꝝ qm̄.ſ.dcm̄ fuit:
ꝙ in his que expediunt cā neceſſitatis: ſa-
tis eſt ꝙ maior pars conſentiat. Idem di-
cunt Inno. ꝛ doc.in his que expediunt cā
vtilitatis.ſ.publice: vt hr̄ in.c.i.de his que
fi.a maio.par.capi. Et idem dicit Abb.in
caſibus pietatis.vt no.in.c.ſi.extra eo. Qḋ
ſi ꝯ pmiſſa obijceret:ꝙ collegius Cardina-
lium conuenit vt vniuerſitas,ꝛ tñ non va
let actus electionis pape niſi due partes tri
um partium conſentiant. Rñ. Illud eē ſpe
ciale.c.ls.de elec.c.vbi piculum.eo.ti.lib.vj.
cum concor. Circa pmiſſa aūt alr loqtur.
Idem Abb panor. in.c.in ſingulis. de ſta.
mo.in.ij.col. in verſi. item aduerte. Nam
ibi diſtinguendo dicit:ꝙ quando plures fa
ciunt vnum corpus:ꝛ illi omnes repreſen-
tant vnum tantum. Puta plures oratores
vel legati repreſentant Papam: vel Impa-
torem:vel plures heredes aut procuratores
vnum patronum beneficij. Si iſti habent
poteſtatem extraordinariam puta delega-
tam. Tunc omnes debent eſſe cōcordes ad
hoc vt actus valeat. Qḋ dicit ſemp eē mē-
ti tenendum:pro plibus preſidentibus loco
pape in concilio gn̄ali. Q2 ops illos oēs in
vnum concordare ꝛ conſentire: alias ꝯdi-
ctio vnius inficeret totum. Si aūt multi in
vno corpore:vel in vna vniuerſitate conue-
niunt plꝰes repn̄tantes. Tunc ſufficit quod
facit maior pars eoꝝ:non obſtante ꝯdictio
ne minoris partis totius concilij vel vni-
uerſitatis:q2 ſtandum eſt diſpoſitioni plu-
rimoꝝ. Et ſic dicit poſſe itelligi tex. lxv.di.
ibi. Qḋ ſi aliq aioſitate ducti: ꝯdicere vo-
luerint:obtineat ſententia plimoꝝ. Et iſtḋ
ideʒ ſentire vr̄ Bar.in.d.l.nulli. in vlt.col.
circa fi.vbi dicit:ꝙ qn̄ ſunt plꝰes hn̄tes pote
ſtatem ab hoīe: tunc oēs debent eſſe pn̄tes.
l.ites ſi vnus.§.i.in fi.ff.de arbi.ibi.Sed aut
oēs aut nullus ꝛc. Qñ vero ſunt plꝰes habē
tes poteſtatem a lege,tunc ſm eum ſufficit
ꝙ maior pars interſit.l.reſcriptum.in prin
ci.ff.de pac.vel alr̄ ſm eundem Bar.aut cō
mittit aliqd plibus vt vniuerſis. Puta ſub
noīe collegij vel vniuerſitatis : ꝛ ſufficit ꝙ
maior pars expediat. Aut cōmittit plibus
vt ſingulis,ꝛ tūc aut a lege: aut ab hoīe ꝛc.
vt.ſ. Sed qcquid dixerit Bar.ibi.et in.l.oēs
ppli in.iiij.et.v.col.vſi.quero ſcḋo pncipalr
ff.de iuſti.et iu. Bal.in.d.l.nulli.in vlt.col.
Cui placere non vr̄ pdicta diſtinctio Bar.
eleganter dicit ſe tn̄mō cōſyderare. Utrū
cōmittatur aliqd vt vniuerſis:an vo vt ſin
gulis. Non aūt nunqd hoc fit a lege vel ab
hoīe ꝛc. Mihi vero poſtulata ab eo venia:
multū ꝓbabilis et rōni cōſona vr̄ diſtīctio
Bar.et Panor.vbi.ſ. Q2 qn̄ cōmiſſio ē ab
vno hoīe:tūc illi oēs qtquot ſunt: vnicū tm̄
hominem repn̄tant. Cuius non niſi vnica
volūtas eſſe pōt:q nō pōt ꝯria velle. Nimi-
rum ergo ſi non vʒ id qḋ fit a plibus vnus
hoīem repn̄tantibus:niſi oēs oīno conſen-
tiant,et in idē cōcurrant. Qḋ qdeʒ iudicio
meo optime ꝓbatur.ar.tex.et eoꝝ q no.i.c.
duobus.de re.iudi. Unus enim|vt dixi|nō
pōt ſentire ſibi ipſi ꝯria:vel varia:qn repro
betur:ar.eoꝝ q de teſte dicere cōſueuimus.
l.q falſa vel varia.ff.de teſti. Secus aūt cōſy
derari pt:i ptāte a iure:vel a.l.tradita.q2 lex
eſt vlis.iiij.di.erit aūt lex. et mitius agitur
cū.l.q̄ʒ cū hoīe.no.in.l.celſus.in.i.glo.ff.ḋ ar
bi. Et ppea cū lex tm̄ cōſyderet, vt cāe et ne
gocia expediantur p plꝰes hoīes qadinuicem
diuerſa ſentire et diuerſas opīones hr̄e pn̄t.
Incōgruū non vr̄:ꝙ dicti doc.dixerit: aliḋ
eē cū cōmittitur a lege: aliud cum ab hoīe.

R

¶ An vniuerſale cõcilium iuriſdictionem habeat.

SEquitur nunc tertius huius voluminis tractatus. Qui ſm ꝑfatio
nis noſtre intentionẽ: Poteſtatis, Iuriſdictionis: ⁊ Auctoritatis Gñalis cõcilij materiã continet. In qua
ſcribentium fere oĩum
totius laboris decurrit intentio. Pro ſolido
igit̃ fundamento oĩum .ſ. dicendoꝝ. Querẽ
dum ꝑ occurrit: iuxta ordinem a nobis ſupra inſtitutum. Nunqd vle concilium legitime congregatum iuriſdictionem habeat.
Et vnde. Et q̃uis iſtud q̃ſitum dependat
ex illa perdifficili ⁊ varia q̃one. An ptãs ec
cleſiaſtica ſit in ſolo papa. vt ĩ capite ⁊ hierarcha ſummo: a quo ptãs ipſa tanq̃ a ſuo
capite in vlem ecclãm vt in corpus defluat. An vo ecclia ipſa vlis ⁊ per eas gñale cõ
cilium plenam ptãtem a deo imediate obtinuerit. De qua exquiſite magis dicet̃ .ſ. in
loco ꝓprio. Attñ pro ſuſtentatione intentionis: de qua .ſ. Pro nunc dõm vr̃ r̃ndendo
vtriqȝ heſitationi ꝙ negari non poſſit qui
iuriſdictio ⁊ poteſtas ecclie vlis: vt corpori
non minus q̃ȝ Petro vt capiti ⁊ apl'oꝝ prin
cipi data fuerit a Chr̃o dño Deo nr̃o: ac totius orbis ꝓncipe inuictiſſimo optimo maximo. Qḋ ꝓbat tex. optimus. in. c. ita dñs.
xix. di. Ibi. Sed huius muneris ſacrm̃. Ita
dñs ad oĩum apl'oꝝ officium ptinere voluit: vt in btĩſſimo Petro apl'oꝝ ſummo prin
cipal'r collocaret: vt ab ipſo q̃ſi a quodã capite dona ſua velut in corpus oẽ diffunderet ⁊c. Et. xxi. di. in. c. in nouo. dr̃ ꝙ Petrus
primus accepit a dño ptãtem ligandi ⁊ ſol
uendi. Poſtea ſeqtur ceteri vo Apl'i cũ eo
dem pari cõſortio honorem ⁊ ptãtem acceperunt: ⁊ .ſ. ipſis quoqȝ decedentibus in lo
co eoꝝ ſurrexerũt epi ⁊c. Hoc idẽ hr̃. xxiiij.
q. i. loquit̃. qui eſt ad hoc bonus ⁊ notabilis
tex. Qḋ aũt concilium gñale habeat vlem
iuriſdictionem ⁊ oĩmodam ptãtem. Et ꝙ
ſit in poſſeſſiõe vel quaſi hmõi iuriſdictionis ⁊ ptãtis. Patet ex geſtis oĩum concilio
rum hactenus celebratoꝝ: que hac vli iuriſ
dictione libere ſemꝑ vſa fuere: ꝓbat̃ extra
de elec. oſius. de pac. c. i. ⁊ melius in. c. i. de
iudi. Ubi Bal. dixit per illus tex. ꝙ cõcilium
hȝ poteſtatem clauiũ ⁊ excõicare põt q̃uis
Abb. panor. ibi tex. illum intellexerit de cõ
cilio ꝓuinciali arguẽdo nihilominus a maiori q. ſ. fortius poſſit epos excõicare: ⁊ de
cauſis eoꝝ cognoſcer̃. Et ꝯ ipſius Pan. opi.
inſtant moderni ⁊ bñ: q. ſ. d. c. de quo vult
deo loquat̃ de concilio gñali ⁊ nõ de ꝓuin
ciali: qꝛ vt pȝ in ꝑſcriptione eiuſdem fuit de
cretale concilij Aphricani, ⁊ eſt lex gñalis
in corpore iuris redacta: qḋ non fuiſſet factum de ꝯſtitutione ꝓuinciali: qꝛ ꝓuinciales tm̃ ligare potuiſſet: ⁊ ad ꝑdicta: fac̃ tex.
in. c. i. de ſponſa. vbi Abb. panor. no. per illum tex. poſt alios: ꝙ cãe matrimoniales ⁊
alie tractari pñt in ꝯcilio. Et ex hoc ĩfert ꝙ
concilium hȝ iuriſdictionem in cauſis deci
dendis: extra de libel. obla. c. ignarus. cum
concor. Et arguendo de concilio ꝓuinciali
ad concilium gñale: faciunt que le. ⁊ no. xi.
q. iij. ſiqs ꝑsbyter. ⁊. c. ſiquis eps. bonus tex.
in. c. ſcitote. vj. q. iij. Ibi. alioſqȝ ſuffraganeos. x. vel. xi. epos iudices. Ad quoꝝ iudiciũ
oẽs cãe epoꝝ reliquoꝝ ſacerdotum ac ciuitatum referant̃ ⁊c. Faciunt que no. per In
no. in. c. graue. de ꝑben. ⁊ alibi. Ex qbus ma
nifeſte pȝ ꝙ poteſtas clauium: que data fuit
Petro vt capiti: ⁊ apl'is vt mẽbris ſiue cor
pori ſit penes concilium gñale corpus vlis
eccleſie repñtans. Que quidem eccleſie ſeu
concilij Poteſtas: nõ tm̃ ab ipſo chr̃o emanauit pari ꝯſortio cum poteſtate Petri põ
tificis maximi. Sed ab ipſo quoqȝ chr̃o po
ſtea Petro interrogante ⁊ audiente confirmata fuit. Matthei. xviij. c. Tranſumptiue
aũt extra de iudi. c. nouit. Cum dñs dixit
Petro ſi peccauerit in te frater tuus vade
⁊ corripe eum inter te ⁊ ipſm ſolum, ⁊ .ſ. ꝙ
ſi te non audierit dic ecclie. Qḋ ſi ecclãm
non audierit: ſit tibi tanq̃ȝ ethnicus ⁊ publi
canus. Et imediate ꝓſequitur. Amẽ amen
dico vobis. Qḋcunqȝ ligaueritis ſuꝑ terras
erit ligatum ⁊ in celis ⁊c. Ecce ergo ꝙ xp̃s
non ſolum ptãtem clauium ⁊ ordinis. Sed
etiam ptãtem iuriſdictionis eſſe in ecclia ⁊
in apl'is oĩbus eam repñtantibus manifeſte cõprobauit. Qḋ atteſtari vr̃. tex. extra de
peni. ⁊ remiſ. in. c. noua quedam. vbi dr̃ ꝙ
dñs apl'is vniuerſis claues regni celoꝝ cõ
miſit. Per quem tex. Io. an. ⁊ Abb. panor.
poſt eum. ibi. no. ꝙ ambe claues non ſolum
Petro: ſed oĩbus apl'is date fuerunt. Chr̃o
eis expſſe dicente. Qḋcunqȝ ligaueritis ſuꝑ
terram ⁊c. Et Io. vltimo. c. cũ eis q̃ȝ dixit.

Accipite ſpm̃ ſcm̃. Quoꝝ remiſeritis pctã ꝛc. Et ſubdit Jo. an. no. eſſe. qđ dr̃ in. c. firmiter. de ſum. tri. ꝛ fid. cath. §. vna in ſi. De plalitate clauium. Nam ibi no. quid ſignificent due claues. Et dicunt aliqui vt refert Abb. Panor. ibi in ꝓpoſito nr̃o. Qđ vna ſignificat iuriſdictionem ꝛ ptãtem in foro penitentiali. Alia vͦo ſigt iuriſdictionē in foro contẽtioſo. De quo ẽt hr̃ ꝛ no. xx. di. in prin. ꝛ. xxj. di §. i. Alii tñ alr̃ dicunt de iſtis duabus clauibus. vз. ꝙ vna ſit poteſtatis: altera ſcie: pp diſcretionem ꝛ intelligentiã, quã hẽre debent hñtes exercitũ clauiũ ꝛc. Et ppea dicebat idem Abb. pan. in. c. ꝯſenſus. de rebus eccle. non alie. ꝙ concilium generale põt diffinire ꝛ cõſtitutiones gñales ꝓmulgare. Et ex illo tex. cũ ꝯibus que ibi alle. infert ꝙ concilium gñale hз iuriſdictionem ꝛ non ſolus papa. Quia ſi hmõi iuriſdictionem nõ hẽret non poſſet diffinire ꝛ ſtatuere. l. ſi. ff. de iuriſdi. om. iudi. ꝛ. c. ij. de conſti. lib. vj. Idẽ firmat Ricardus de media villa in quarto ſententiaꝝ. di. xviij. art. ꝓ. Ubi formalr̃ dicit ꝙ eccleſia claues a xp̄o accepit mediante Petro. Et ꝙ accipiũtur claues ad ſilitudinẽ clauium mãlium. Et ꝙ claues eccleſie ſunt ꝗdam poteſtas data eccl'ie in ꝑlatis ſuis ad apperiẽdum ꝛ claudendum hoĩbus. Ibi ẽt ꝓſequit̃ quot ſint claues ꝛ quid ſignificent ꝛ importent. Et ꝙ ꝑdicta ita ſemꝑ intellecta fuerint: ꝛ ab ipſis apl'is ꝛ a primitiua eccl'ia pз actuũ. xv. vbi hr̃ ꝙ cõmota ſeditione aduerſus Paulum ꝛ Barnabam ſtatuerunt Apl'i: vt aſcenderent Paulus ꝛ Barnabas ꝛ ꝗdam alij ex accuſatoribus: ad Apl'os ꝛ ꝑsbyteros i Hieruſalem: ſuꝑ hac q̃one. et. ĩ. dr̃. Cum aũt veniſſent Hieroſolymam ſuſcepti ſunt ab eccleſia, ꝛ ab apl'is ꝛ Senioribus: ꝛ ſequitur. Surrexerunt aũt quidam de hereſi Phariſeoꝝ qui crediderũt dicentes ꝙ opз circũcidi eos: ꝑcipere quoqз ſeruare leges Moyſi: conuenerũtqз apl'i ꝛ ſeniores videre de vͦbo hoc: ꝛ. ĩ. tunc placuit apl'is ꝛ ſenioribus cũ oĩ eccleſia eligere viros ꝛc. ꝛ. ĩ. Qm̃ audiuimus ꝙ quidam ex nobis exeuntes turbauerunt vos vͦbis euertentes aĩas vr̃as: quibus non mandauimus placuit nobis collectis in vnum eligere viros ꝛc. Et. ĩ. Uiſum eſt. n. ſpũi ſcõ ꝛ nobis nihil vltra imponere vobis oneris: q̃з hec neceſſaria: vt abſtineatis vos ab imolatis ſymulachroꝝ ꝛ ſanguine ſuffocato: ꝛ fornicatione: et. ĩ. dr̃ de Paulo apl'o. Precipiens cuſtodiri ꝑcepta apl'oꝝ ꝛ ſenioꝝ. Per que oĩa mãifeſte apparet: ꝙ poteſtas clauium data fuerit ẽt oĩbus apoſtolis ſimul ꝯgregatis, et vniuerſali eccleſie: tam in foro penitentiali et aĩe: q̃з in foro cõtentioſo. Quoqз apl'oꝝ et chr̃ianoꝝ concilia eadem poteſtate et iuriſdictione vſa fuerint ab exordio naſcentis eccleſie ꝑdicte: et ꝙ ita intellexerint et interꝑtata fuerint vͦba chr̃i de quibus ſ. meminimus. Unde ẽt Paulus apoſtolus Actuũ. xx. vocauit ſeniores epheſeoꝝ: eiſqз dixit. Attendite vobis et vniuerſo gregi. In quo vos ſpũs ſcũs poſuit Ep̃os regere eccleſiam dei, quam ſuo ſanguine acquiſiuit. Qđ quidem chr̃s ipſe dñs et princeps oĩum nr̃m: alio quoqз in loco euangelij ſui. Matthei. xix. c. mãifeſte cõprobat, cũ oſtendit diſcipulos ſuos: quos in hoc ſeculo iudices in eccleſia ſua poſuerat in futuro quoqз ſcl'o et in diſtricto vltimi iudicij examine futuros iudices: cũ inquit. Amen dico vobis ꝙ vos qui ſequuti eſtis me ſedebitis et vos ſuper ſedes. xij. iudicantes. xij. tribus iſrael. ¶ Et hac forte ꝯſyderatione iura ep̃os appellant ſciſſimos chr̃i legatos in terris: pr̃es ſpũales: fratres et coep̃os dñi pape, et colũnas huius militantis eccleſie: vt hr̃ in c. ſiquis ſuadente. de pen. Quicquid dixerit d. Jo. de tur. cre. in ſum. ſua. de ptãte eccleſie. lib. iij. c. xxviij. cum duobus ſeq. vbi per. xij. argumenta magis ſophiſtica q̃з concludentia: conat̃ oſtendere, ꝙ poteſtas ꝛ iuriſdictio eccleſie vniuerſalis, ſiue gñalis concilij illam repñtantis a papa emanauerit et non a xp̄o. Quẽ ẽt ſequunt̃ quidas Neoterici. Qui ꝑmiſſis et ſequentibus inſolubilibus rõnibus non obſtantibus: auſi fuerũt dicere hoc nedum rõnabilr̃, ſed valde ignoranter dici. Quibus ꝑfacile rñderi poſſet. Niſi ꝓlixitatem et faſtidiũ ſine fructu: nobis gñari ex hoc cõſpiceremus. Unũ tñ dixerim pro euidentiali erroris ſui, ꝙ in hoc iudicio meo, allucinant̃: qui ponũt eccleſiam vl'em et ſic concilium gñale: vt corpus Achieſalon, et a capite ſuo, hoc eſt a ſũmo pontifice ſeparatum: ſeu vt ꝑſonas ſingulares. Unde arguẽdo idem Dñs de turre cre. pluries ab abſurdo et ab impoſſibili vr̃ ſibi dõm: ꝙ poteſtas hmõi nõ potuerit dari corpori vniuerſalis eccleſie a xp̄o ſeorſum ſine capite. Sed ꝙ magis oĩs iſta poteſtas data fuerit tñ capiti: et ꝙ ab eo poſtea defluxerit in corpus et mẽbra eccleſie.

Non aduertens ipſe ꝙ nemo negat. Quin
Petrus: ⁊ ſic Papa caput eſſet iunctũ cor-
pori ⁊ mẽbris: hoc eſt oĩbus aliis apoſtolis.
Qñ a Chr̃o hec poteſtas eis data fuit. Et
qain qñ ſupponit vlẽ concilium hẽre iuris
dictionem, ſupponat̃ hoc miſticum corpus
eccleſie iũctum eſſe capiti ſuo: ⁊ ſic agere cõ-
cilium cum Papa. Ipſo volente coherere
membris, ⁊ cum eis cõciliũ agere: ⁊ ꝙ ſi ca
put inutile fuerit: vtputa hereticum ſciſma
ticum ⁊ ab ipſo corpore diuiſus: ꝙ nihilo-
minus oĩs illa ⁊ capitis ⁊ membroꝝ. Po
teſtas in vli eccleſia reſidet. Cum ẽt tũc nõ
ſit Achieſala. Sed xp̃m veꝝ ⁊ maximus ac
imediatum caput ſuum habeat ſibi p̃ſidẽtẽ
⁊ membra ſua regentem iuxta illud Mat-
thei. xviij. c. Vbicunq; fuerint duo aut tres
ↄgregati in noĩe meo in medio eoꝝ ſum ⁊c.
Et illud Matthei vltimo. Ecce ego vobiſcũ
ſum vſq; ad conſumationem ſcli. Et illud
Pauli ap̃i ad epheſi. c. i. in ſi. qui de chr̃o in
quit ꝙ deus pr̃ oĩpotens ip̃m dedit caput
ſuꝑ oẽm ecc̃liam ſuam que eſt corpus ipſius:
⁊ plenitudo eius. Et ppea nõ eſt miꝝ ſi dicĩ
mus: ꝓut latius ĩ ſuo loco dicemus: ꝙ pa
pa exiſtente heretico: ſciſmatico: vel a corpe
eccleſie vlis diſcoꝛdãte ⁊ abſciſſo, ꝙ tũc xp̃o
in ipſa ecc̃lia ⁊ cõcilio vli p̃ſidente. Oĩs po
teſtas ⁊ iuriſdictio eccleſiaſtica ſit penes cõ
ciliũm: ⁊ ꝙ tunc maioꝛ ⁊ nobilioꝛ dr̃ reſpe-
ctu capitis q̃ʒ qñ papa eidem concilio p̃ſi-
deret. Qd̃ ſi diceremus ↄtriũ eccleſia ſepiſſi
me vidua ⁊ iutilis remaneret: cũ eẽt papa
heretico oꝛbata. Et ſi tũc non hẽret iuriſdi-
ctionem poteſtatem nec caput: nihil diſpo-
nere aut opari poſſet: nec fide ⁊ eccleſia flu-
ctuante aliquis eſſet qui errantes in viam
dñi reducere ⁊ continere poſſet. Qd̃ qdem
eſſet xp̃m irreꝑhenſibilem principem nr̃m
de improuidentia arguere: ꝙ voluiſſet dcõ
caſu eccleſiam ſponſas ſuã ſine regimine de
ſtituere atq; deſerere: q dei parã genitrices
ſuam ex hoc mundo tranſiẽs ad patrẽ: ſub
regimine Joãnis ap̃li reliqt ⁊ virginẽ vir
gini cõmendauit. Qua qdem poſitione et
conſyderatione conuicti qui eccleſie ⁊ con-
cilij ptãtes non a deo ſed a papa eſſe iudai-
ce ⁊ ptinaciter ↄtendunt: velint nolint fate-
ri ⁊ aſſerere cogunt̃. Poteſtatem hãc eccle-
ſie ⁊ ↄcilij vno caſu a Deo eẽ, cum. ſ. ſciſma
eſt in ecc̃lia: ⁊ nullus verus ⁊ legitimus põ
tifex repitur. Quo caſu ipſimet aſſerũt ſũ-
mopere neceſſarium eẽ: vt ſit aliqua ptãs
in eccleſia: per quã ſciſma tolli poſſit: que ẽ
eque neceſſaria: ſicut nociuum ſciſma eſt: ⁊
vnitas eccleſie opportuna. Haec aũt auctori
tas nulli rectius conuenit q̃ʒ concilio vni-
uerſali: vt dicunt ipſi qd̃ clariſſime ꝓbatur
per tex. in. c. ſi duo. lxxix. di. ⁊ in. c. ſi papa. xl.
di. per que iura conſtat ↄcilium hẽre iuriſ-
dictionem. Quã a deo eẽ fateri opꝫ: in caſi-
bus hereſis ⁊ ſciſmatis ↄ ip̃m papã. Ergo
q̃ʒ rõnabilr̃ ſuſtineri poſſit ꝙ eccleſia ⁊ con
cilium: in alijs caſibus a deo iuriſdictionẽ
non habuerit: ꝓut conciliũ Conſtantienſe
gñalr̃ atteſtat̃: ⁊ ſtatuit, ipſi Magri prurien
tes auribus: q fauoꝛi placere ſtudent ꝓ vĩ-
tate diiudicent. Nã ad p̃miſſa accedit ꝙ ſi
diceremus hanc eccleſie vniuerſalis ptãtem
eẽ a papa ⁊ non a xp̃o maximum: peſſimũ:
⁊ ineuitabile abſurdum ſequeret̃. Per vul
gatam iuris ⁊ nãe regulam: ꝙ eius eſt tol-
lere cuius eſt condere. Per quã eẽt in facul
tate pape dcãm ptãtem ⁊ iuriſdictiones ec
cleſie ab ea in totum auferre ⁊ reuocare. Et
ſic ꝓ libito oẽm xp̃i fidem ſubuertere. Qd̃
nequaq̃ʒ eſt dicendum, ſed potius cõcludẽ-
dum erit: prout ſ. diximus in p̃n°: ꝙ hmõi
iuriſdictio eccleſie ⁊ concilij gñalis a Chr̃o
imediate ꝓceſſerit. Qd̃q; hoc ſpectet ad vĩ
tatem: ſtabilitatem ⁊ neruum catholice fi-
dei. Quã ↄclõnẽ clare approbauit ⁊ exp̃ſſe
determinauit conciliũ gñale Conſtantiẽſe
in quarta ſeſſione vbi formalr̃ inqt: ꝙ ſan-
cta ſynodus in ſpũ ſcõ legitime cõgregata.
Generale concilium faciens eccleſiã catho-
licam militantem repñtans. Ptãtẽ a chr̃o
imediate hꝫ, cui qlibet cuiuſcũq; ſtatus vel
dignitatis: ẽt ſi papalis exiſtat: obedire te-
netur: in his que ꝑtinent ad extirpationes
ſciſmatis: ⁊ reformationem gñalem eccleſie
dei ĩ capite ⁊ in membris. Per que omnia
clare expeditus remanet iſte articulus.

¶ An concilij iuriſdictio ſit or-
dinaria vel delegata.

Ex his aũt reſultat altera ĩ
dagatio, qualis. ſ. ſit hmõi
concilij poteſtas ſeu iuriſ-
dictio. An ordinaria vel
delegata. De quo articulo
meminit Feli. in. c. ſuꝑ his
de reſcri. in. xij. col. vẽſi. an ſua ſit iuriſdictio
in ſi. remittendo tñ ſe ad dicta per Marti-
num de laude in tractatu de concilio: ques
nondum

nondum videre potui.qõne.xxiiij. que inci
pit.Quero an ↄgregati in concilio:ꝛ p Jo.
an.ꝛ Jmo.in.c.graue.de ꝑben. Sed rñden
do ad q̃ſitum. Prima qdem facie vr̃ qbuſ-
dam dicendum ꝙ iuriſdictio concilij poti
us ſit delegata q̃ ordinaria. Quia illi ſunt
delegati,qui vtunt̄ iuriſdictione ꝑncipalr̃
radicata in pſona alterius.l.i.§.cui manda-
ta.ff.de offi.eius cui manda. eſt iuriſdi. Et
ſm Bal.in.l.more maioꝝ.ff.de iur. om.iu-
di.in ver.ſc̃do q̃ro in.iiij.col.iuriſdictio de
legata eſt q̃dam exercitiũ q̃ non exercet̄
ꝓprio noīe exercentis:q: fons iuriſdictionis
remanet in delegante: q̃uis exercitium ſit
in delegato.ff.de iudi.l.iudicium ſoluit̄. ꝛ ff.
de offi.eius cui man.eſt iuriſdi.l.i.§.qui mã
datam.vbi tex.formalr̃ dicit: ꝙ qui mãda-
tam iuriſdictiõem ſuſcipit: ꝓprium nihil h̃z:
ſed eius qui mandauit iuriſdictione vtit̄:
q̃d cõprobat̄ to.ti.extra de offi.dele.cũ con
coꝛ.Sed in ꝓpoſito nr̃o ſic eſt:ꝙ oĩs cõcilij
iuriſdictio pẽdere vr̃ a papa: cũ ipſe ſolus
ſit totius orbis ꝛ oĩuꝫ epõꝝ iudex ordinari-
us.ix.q.iij.cuncta per mundũ cũ ſi. Et oĩa
concilia per ipſius ꝛ Ro.eccleſie auctorita-
tem facta fuerint ac robur acceperint. extra
de ele.ſignificaſti.ꝛ.xvij.di. multis.vbi dr̃.
ꝙ abſqꝫ ſententia ꝛ voluntate Ro.pontifi-
cis concilia celebrari non pñt.Et ſubdit ꝙ
ſi cauſe oꝛirent̄ inter epõs ꝓuincie:ꝙ apud
Primatis ſedem terminent̄. Si v̾o ibi ex-
pediri non poterunt:ꝙ ſynodus eas expe-
diat vbi fuerit legitime ↄgregata. Referua
tis nihilominus maioꝛibus ꝛ difficilioꝛi-
bus cauſis:que referri debent ad ſedeꝫ apo
ſtolicam ꝛc.Ecce ꝙ hic diſtingunt̄ iuriſdi-
ctiones:ꝛ per ſedem aplicam delegant̄ oẽs
cauſe. Alie qdem primatibus,alie cõcilijs:
alie v̾o reſeruant̄ ſpãlr̃ pape ꝛ ſedi apoſtoli
ce.Jdem et ꝓbat̄ in.c.regſa.ꝛ in.c.ſynodũ.
ea.di.vbi ſtatuit̄:ꝙ conciliũ dici nõ poſſit
legitimum: niſi auctoꝛitate ꝛ decreto Ro.
pontificis factum fuerit. ℭ Et tandem hec
qdem prima poſitio:ꝙ.ſ.conciliũ gñale ha-
beat iuriſdictionem delegatam ꝛ non oꝛdi
nariam:ꝓbari ↄfueuit multiplici argumẽ-
to.Primo q: claꝝ eſt ꝙ concilium vr̃e con
ſtituit̄ ex papa:vel eius legato ꝛ oĩbus toti
us oꝛbis epĩs vt inqt glo.no.xvij. diſti.c.i.
Sed illi oẽs epĩ,qui ad concilium conuene
runt ſunt extra dioceſes ſuas.Uno foꝛte lo
ci illius Epõ excepto.Qui epĩ et ꝓlati extra
dictas eoꝝ dioceſes iuriſdictionẽ aliquam
exercere non pñt:q: extra territoꝛium ius di
centi non paret̄ impune.ff.de iuriſdi. om.
iudi.l.vlti.extra de offi.lega.nouit.ꝛ de con
ſti.c.ſi.lib.vj.Ergo ſi ſupponimus ꝙ epiſco
pi ꝛ prelati concilium facientes iuriſdictio
nem aliquã habeant:vr̃ ꝙ hac rõne neceſſa
rio fateamur eos habere delegatam. Quia
alr̃ nullam ibi iuriſdictionem exercere poſ
ſent.Preterea ad hoc ꝙ aliqs iuriſdictiões
oꝛdinariam habere dicatur: duo copulati-
ue reqri videntur.Primo ꝙ territoꝛium ꝛ
ſubditos h̃eat. Jn qbus hmõi iuriſdictiões
exercere poſſit vlr̃: vt tꝫ Archi. ꝛ alij poſt
eum in.c.cum epõs.de offi.oꝛdi.in.vj.vbi di
xit ꝙ iudex oꝛdinarius ille dr̃: qui i aliquo
territoꝛio:iure ſuo ꝓprio:vel principis bene-
ficio vlẽm iuriſdictionem exercere põt, q̃d
ꝓbari dicit ad lr̃am per illum tex. Et ſub-
dit ꝙ Canoniſte ſummũt hanc diffinitio-
nem ex illo tex. Nam iuriſdictio oꝛdinaria
coherẽtiam h̃re vr̃ cum territoꝛio.l.ſi.C.vbi.
ꝛ apud quem.ꝛ in.l.i.§.cum vrbem.ff.de of.
ꝑfe.vrb. ℭ Secundo principalr̃ requiritur
ꝙ noīe ſuo ꝓprio ſine alicuius delegãtis au-
ctoꝛitate dc̃ãm auctoꝛitatem libere exerce-
at:vt dcm̃ fuit ſ̃.Sed concilium gñale nullũ
h̃ꝫ territoꝛium:vt de ſe pꝫ. Non põt libere
ꝛ vlr̃ iuriſdictionem ſuas exercere. Jmmo
nec ad locum quidem tribunalis ad gñale
concilium peruenire ſine vocatiõe ꝛ aucto-
ritate pape:vt ꝓbant iura ſ̃.alleg. ergo dici
non põt h̃ere iuriſdictionem oꝛdinariam,
ſed magis delegatã ꝛc. ℭ Quibus tamen
non obſtantibus.Quinimo cõcilij gñalis
iuriſdictio oꝛdinaria potius delegata dici
debeat oſtenditur diuerſimode.Et ꝓ ſic iu-
riſdictio oꝛdinaria dr̃ illa que exercetur be
neficio iuris vel ꝑncipis gñalr̃ noīe ꝓprio:ꝛ
non alterius:vt dcm̃ fuit ſ̃. ꝛ ꝓbatur p Jn
no.ꝛ alios in.c.cũ ab eccleſiaꝝ.de offi. oꝛdi.
per eundẽ Jnno.in.c.paſtoꝛalis.de reſcrip.
ꝛ aliquid per Panoꝛ.in.c.pen.de ſta.mo.§.
ad hoc.in.ij.col.ꝛ alibi.Sed iuriſdictio cõ-
cilij gñalis:talis eſt ergo ꝛc.Conſequentia
eſt bona maioꝛ pꝫ per tex.ꝛ iura ſ̃.alle.Mi-
noꝛ v̾o ꝓbata fuit ſ̃.in ti.ꝑcedenti.vbi oſten
dimus concilium iuris auctoꝛitate habere
iuriſdictionem.ꝛ ꝓbatur in.c.oſius.de ele.
in.c.i.de iudic. in.c.i.de pac. in.c.i. de libel.
obla.in.c.i.de ſponſa.de peni.ꝛ remis. in.c.
noua quedam.vbi dr̃ ꝙ xp̃s vniuerſis apo
ſtolis ꝛ ſic oĩbus epiſcopis eoꝝ ſucceſſoꝛi-
bus.iux̃ illud Pſalmographi.Pro pr̃ibus

nati ſunt tibi filij ⁊c. Claues regni celeſtis
cõmiſit ⁊c. Scdo ſic. Delegãs ſemꝑ ⁊ vbiqꝫ
maioꝛ eſt delegato ſuo. Nec ideo delegatus
in delegantem iuriſdictiõe ſibi cõmiſſa vti
põt. Quia cum ipſe delegatus gerat ꝑſonas
delegantis. c. ſane. ⁊ c. cum olim. extra de of
fi. deleg. ſeipſm iudicare ⁊ in cã ꝓpa ſenten-
tiam dicere videret: ⁊ inferioꝛ maioꝛem iu
dicaret: qꝺ non eſt licitum. de maio. ⁊ obe.
cum inferioꝛ. Sed ↄcilium vlẽ ſaltem qñqꝫ
eſt ſ. papam illumqꝫ iudicat: ↄdẽnat: vel ab
ſoluit: ſaltem in cauſa hereſis. Maioꝛ ꝓbaẗ.
xl. di. ſi papa. Minoꝛ de ſe eſt nota. Ergo cõ
ſequentia eſt bona. Per que pꝫ ꝙ concilium
gñale non põt dici hẽre iuriſdictionẽ a pa
pa delegatam ſed potius oꝛdinariam ſibi a
xp̃o principe oĩum imediate ↄceſſaꝫ ⁊ a. l. ꝓ
miſſam. vt ſ. diximus. ¶ Quinimo ego ad
duco tex. per quẽ ↄriũ potius apparet. vꝫ
ꝙ Papa poſt primam ↄceſſionẽ a xp̃o ſibi
⁊ eccłie vlı factam maioꝛem ptãteꝫ ⁊ iuriſ-
dictionem a concilijs acceperit: qꝫ concilia
ab eo. qui eſt. xvij. di. c. concilia ſacerdotum.
Ibi. Sciẽtes ꝙ eius ſedi ꝑ" Petri apłi me
ritum. Deinde ſequta iuſſione dñi concilio
rum venerandoꝝ auctoꝛitas ſingularem in
eccleſijs tradidit ptãtem ⁊c. Item delega-
tus non vtiẗ iuriſdictione delegata niſi vo
lente ⁊ ↄſentiente delegante: vt ꝓbaẗ toto
ti. extra de offi. dele. ſed conciliũ iuriſdictio
ne ſua vtiẗ ẽt reluctante ⁊ recuſante Papa:
etiam ↄ ipſmmet papam: vt in cã hereſis. xl.
di. ſi papa. vel in cã ſciſmatis vbi ꝑtes con-
tenderent de papatu. lxxix. diſt. ſi duo. ⁊ c. ſi
quis pecunia. ergo ⁊c. ¶ Itẽ delegatus nõ
vtiẗ iuriſdictiõe delegata niſi prius ſibi cõ-
ſtet ẽt ſignatis apicibus ⁊ ſibi pñteẗ reſcri-
ptum facultatis ſue, de offi. dele. c. cum i iu-
re. cum concoꝛ. de qbus in glo. ibi. Sed pa-
pa nunqꝫ concilio concedit lr̃as delegatori
as. Quinimo ſtatim ꝙ conuenerint patres
competenti numero die ſtatuta. Concilium
ſtatim iuriſdictione ſua oꝛdinaria vtiẗ nul
lis exhibitis aut oſtenſis lr̃is facultatis: vt
ex geſtis oĩum concilioꝝ que hactenus fue-
rint: pꝫ, ⁊ ꝓbaẗ. xvij. di. per to. ⁊ alibi ſepiſſi
me. Ergo conſtat manifeſte talem iuriſdi-
ctionem a papa vel ab alio delegante nõ de
pendere: ſed ab ipſo xp̃o imediate iure oꝛdi
nario ↄceſſiſſe. Et in ipſo concilio origina-
tam ⁊ eradicatam fuiſſe. Et ſic ꝙ qcquid fa
cit concilium auctoꝛitate ſua ꝓpa ⁊ oꝛdina
ria facit ar. optimo. in. c. cum aliqbus. de re
ſcrip. li. vj. ¶ Item iuriſdictio delegata nõ
eſt iuriſdictio gñalis: nec cõpꝛehendere põt
vniuerſitatem cãꝝ: ſed dꝫ eſſe particularis
ad cãs ⁊ ꝑſonas particulares. extra de re-
ſcrip. qꝛ nonnulli. ⁊ no. in. c. cum in multis.
eo. ti. lib. vj. Illa aũt iuriſdictio que eſt libe
ra ⁊ cõpꝛehendit vniuerſitatem oĩum cãꝝ
⁊ ꝑſonaꝝ: ⁊ que certis cauſis vel ꝑſonis nõ
eſt alligata potius dr̃ oꝛdiaria qꝫ delegata:
vt pulchꝛe declarat Bar. in. l. quotiens §. de
ta. circa fi. ff. de optio. leg. Ubi dicit ꝙ iuriſ
dictio oꝛdinaria non ↄſueuit concedi i vna
cã particulari. Sed quadam vli admiſtra-
tione. ꝓbatur. l. fi. C. vbi. ⁊ apud. quem. ⁊ ff.
de of. ꝑfec. vꝛb. l. i. in prin. ⁊ i. l. i. C. ne filius. ꝓ
patre. Et in prima ↄſtõne ſtoꝝ §. pe. vbi tex.
vult. ꝙ Doctores legentes ſunt iudices ſco-
larium vlr̃. Et ꝓpea tales doctores intelli-
guntur eoꝝ iudices oꝛdinarij. Conciliũ au
tem gñale hꝫ hmõi iuriſdictionem vl̃em in
oĩbus cauſis ⁊ perſonis: vt ſ. oſtenſum fuit
⁊ i. ſuo loco clarius oſtendetur. Ergo talis
ipſius iuriſdictio: que a xp̃o immediate ꝓ-
ceſſit: ⁊ abſqꝫ delegantis alicuius alterius
recognitione libere ⁊ vlr̃ exercetur mutuo
totius vlis eccleſie conſenſu oꝛdinaria dici
dꝫ ⁊ non delegata. ¶ Item oĩs iuriſdictio
delegata ſpirat moꝛte delegãtis reintegra:
vel poſt ſententiam ⁊ annalem exequtionẽ
ipſius: Prout ꝑmum ꝓbatur. ff. de iuriſdi.
om. iudi. l. moꝛe maioꝝ. vbi ẽt ꝑ gl. ex̃ ꝺ of.
deleg. lꝫ vndiqꝫ et vtrobiqꝫ per ſcribẽtes ꝓ
batur ẽt in. c. gratum ⁊ in. c. relatum. extra
de offi. dele. ⁊ in. c. ſi. eo. ti. lib. vj. cũ concoꝛ.
Scdm ꝓbatur. in glo. l. ſi vt ꝓponis. C. quo
⁊ qñ iudex. tex. ⁊ ibi no. in. c. in lr̃is. ex̃ de of
fi. dele. no. Bar. in. l. iudex. ff. de re. iudi. ſed
iuriſdictio concilij non eſt talis: qꝛ moꝛte
pontificis Ro. non ſpirat: nec poſt qꝫcunqꝫ
ſn̄iam latam aut exequtã, ſed perpetuo du-
rat. Et moꝛtuo papa conciliũ de ipſius ele-
ctione ⁊ creatiõe diſponit ⁊ oꝛdinat. de ele.
vbi periculum lib. vj. xxiij. diſti. in nomine
domini. cum ſimili. Ergo ⁊c.
¶ Pro ſolõne aũt huius dubij qꝺ facit ad
multas perdifficiles qõnes: ꝓut. i. patebit i
diſcurſu. Doc. in. c. graue. de ꝓben. multum
ſuccincte trãſeunt: ⁊ inuolute loquuntur in
ferendo de concilio ꝓuinciali ad gñale. Et
concludunt ꝙ ſi papa ꝑeſt: in in concilio ge
nerali epi ⁊ alij ꝑlati. Ubi nullam videntur
hẽre iuriſdictionem. Sed videntur potius
habere vocem ↄſultiuam: ⁊ eſſe tanqꝫ cõſul
toꝛes

tores ⁊ aſſeſſores:q: papa hꝫ plenitudinem
ptãtis. de conceſ. pben. ꝓpoſuit. Ipſe qꝫ ē or-
dinarius totius orbis. ix. q. iij. c. cũcta p mũ-
dum. ⁊ c. per pncipalē. ¶ Si aũt alter nõie
pape pſidet. Ille dr̃ hr̄e delegatam. ar. eoꝝ
que hñr in. l. a iudice. C. de iudi. ⁊ extra de of
fi. dele. per to. Unde dicit Jo. de imo. ibi ꝙ
de aliis epĩs exiſtentibus in concilio gñali
idem dicendum eſt, qḋ dr̃ de exiſtentibus
in concilio ꝓuinciali: cum videat eadẽ rõ:
ar. de tranſ. pla. c. ij. Sed alr̃ loqtur Inno.
vbi ſ. Dicit n. ipſe ꝙ epĩ ſic congregati ĩ cõ
cilio ꝓuinciali ſunt loco ordinarij in oĩbus
cauſis que vtunt̃ iter epõs ⁊ clicos. ij. q. v.
placuit. xj. q. iij. ſi epſ. forte cum q̃tuor capl̃is
ſeq. Immo plus dic̃ ipſe Inn. ꝙ dicti Epĩ
ſunt vt iudices ordinarij ĩ oĩbus cãis cleri
coꝝ que ad conciliũ deferunt̃. vj. q. iij. ſcito-
te. xviij. di. c. i. ⁊ ij. Deinde refert alios dicẽ
tes ꝙ Epĩ non ſunt iudices in concilio ſed
aſſeſſores. Sed dicit ipſe ꝙ ſiue ſint aſſeſſo-
res ſiue iudices. non vꝫ qḋ ſit eis non voca
tis. xv. q. vij. ſiqs tumidus. ⁊ c. epſ. cũ ſeq.
lxv. di. epſ. ſicut non vꝫ ſententia lata abſen
te aduocato fiſci. ff. de iur. fiſci. l. fiſcus ar. C. ḋ
ſen. ⁊ interlo. omni. iudi. l. cum ſententiam
Hoſti. ſimplr̃ dicit ꝙ ad illum qui pſt in
concilio pertinet diffinitio: de cõſilio tamẽ
⁊ aſſenſu alioꝝ epõꝝ vel maioris partis eo
rum: vt leg. ⁊ no. extra de tẽpo. ordi. in. c. ſi
archiepſ. ⁊ ĩ. c. ſeq. ⁊ de accu. ſicut olim. Et
ita reſident fere oẽs ſcribentes. ibi. Quis. d.
Anto. dicere voluerit: ꝙ illi epĩ ꝓcedendo
ſunt ordiarij. Sed decidẽdo ſunt aſſeſſores.
alle. c. e. auditor de reſcrip. Qḋ nihil eſt di-
cere. Sed Roſellus in ſumma ſua volendo
ꝯcordare opiniones dicit ipſe: ꝙ ſibi vr̃ ſic
dicendum. Q: ſi querit̃ quã ptãtem hꝫ con
cilium cõcretum cum pſona pape: vel alte-
rius ſpãlis legati. Tunc ptãs hmõi concilij
erit ordinaria: q: papa eſt ibi caput concilij
hñs a deo ptãtes: vt in auc. qũo opoꝛ. epõs.
in prin. Habet. n. tunc ptãtem a lege. Papa
auctorante: vnde hꝫ ptãtem ordinariã in ꝓ
pria pſona cõcilij ⁊ non alterius. d. l. more
maioꝝ. ⁊. l. ⁊ q. ff. de iuriſdi. oĩum iudi. Et
idem dicendum putat qñ concilium ꝯueni
ret ḋ iure ſine pſona pape vel alterius lega
ti. Qḋ eẽ poteſt: vt in cã hereſis, pape: vel
qñ plẽs ꝯtenderent de papatu: aut ſede va-
cante pp mortẽ: q: ẽt tunc conciliũ hr̄et iu
riſdictionem ordinariam: cum hēat ptãtes
a lege in miſtica pſona concilij pncipalr̃ ra

dicatam, vt pꝫ. xvj. ⁊. xvij. di. per to. Si vo
ꝯſyderet̃ pſona pape p ſe: ⁊ conſyderemus
aliquos Epõs ſepatos ab eo: ⁊ tunc de pa-
pa non eſt dubium: qn hēat ordinarias. De
epĩs vo in concilio ꝯgregatis ſubdiſtinguit:
q: ſi ſunt in cauſis ⁊ caſibus ſupraſcriptis
in qbus concilium eſt ſ. papam. Puta cum
plẽs ꝯtendũt de papatu. lxxix. di. ſi duo. In
cã hrſis. xl. di. ſi papa. vel vbi de fide aut ḋ
reformatione vel bono vlis eccleſie tractat̃.
xv. di. c. i. ⁊ qḋ ibi no. in glo. ⁊c. Tũc quoqꝫ
concilium hr̄et iuriſdictionem ordinarias.
Quia in his cauſis ptãtem hꝫ a lege: vt iu-
ribus ſ. alle. Nec poſſet in his papa qcq̃ꝫ di
ſponere ſine concilio: imo concilij ſententia
his caſibus pfert̃ ſentẽtie pape ꝯrius ſentiẽ-
tis. In aliis aũt cauſis inqt ipſe Epĩ ſunt vt
aſſeſſores ſiue conſiliarij pape: ⁊ diſponit pa
pa ipſis cum eo deliberãtibus vel approbã-
tibus. Et ppea dicit ipſe: cum ſint vt aſſeſſo
res: valeret quicqd fieret a papa ſine eoꝝ cõ
ſilio: q: maior eſt ſententia pape: q̃ꝫ omnium
epõꝝ mũdi. de elec. c. ſignificaſti. in ſi. ⁊. iiij.
di. in iſtis. Que qdẽ Roſelli diſtinctio ſeu
ſolutio: q̃uis colorata videat̃. Tñ iure iudi
cio meo non ꝓbat̃. Sed potius opinatiua
eſt: aures vtriuſqꝫ partis ḋmulcendo. Et in
caute incidendo in illud abſurdum: qḋ ſ. in
pn̄: improbauimus. vꝫ. q: iuriſdictionẽ quã
certis caſibus aſtruit affirmatqꝫ eẽ ordina
riam ꝯ nãm eiuſdem iuriſdictionis: que eſt
ꝙ ſit gñalis: ⁊ ad vniuerſitatem cãꝝ oĩum
ꝓuincie ſibi demandate: vt ſ. oſtendimus
quã ipſe facit particularem ⁊ limitatas ad
certas cãs: qḋ eſt magis ꝓpium iuriſdictio-
nis delegate: q̃uis nullibi cõſtare poſſit: ꝙ
xpſ hanc aploꝝ ⁊ ſic vlis eccleſie ⁊ concilij
ptãtem ſeu iuriſdictionem ad certas cãs li
mitauerit. Sed potius de ꝯrio ꝯſtet: p vbũ
illud vlt. Matth. xviij. Qḋcunqꝫ ligaueri-
tis ſup terram ⁊c. ¶ Qḋ fortius ꝓcedit cõ
ſiderãdo eccliam vlem cũ papa capite ſuo:
cum papa ſit in ecclia: ⁊ ecclia vnus corpus
cum papa: ꝓut nos conſyderamus ⁊ tene-
mus: dum hanc ſententiam ſeqmur. Qua-
re ego ſaluo ſemp meliori ſenſu: diſcurrẽdo
per oẽs drĩas que poni ⁊ notari conſueue-
runt inter iuriſdictionem delegatam ⁊ or-
dinariam per rõnes ⁊ iura ſ. pro iſta parte
inducta, indiſtincte ⁊ gñalr̃ dicendum ⁊ te
nendum arbitror, ꝙ concilium gñale rite ⁊
legitime cõgregatum, oĩ caſu habeat plenaꝫ
⁊ oĩmodam iuriſdictionem ordinariã: nõ

faciendo hanc dr̃iam vel diſtinctionem: ꝙ papa vel eius Legatus ſit pñs aut abſens. Et ꝙ concilium cognoſcere velit de vna cā vel alia. Et moueoꝛ ꝑ. ꝑ illa mete iura ꝑ Roſellum ⁊ per me ſ. ſepius repetita. Marime in ti. qualr. ⁊ cuius nomine. Concilij geſta dictari debeant: ⁊ ſ. in ti. ꝓcedenti. ⁊ per tex. ⁊ no. in. c. oſius. de elec. in. c. antigonus. de pac. in. c. ignarus. de libel. obla. in. c. de francia. de ſponſa. ⁊ in. c. hadrianus. lxiij. di. cũ concoꝛ. Nam concilium in. d. c. hadrianus. Aſtantibus legatis pape de electione epoꝝ vel clericoꝝ: noie ꝓpo in hec verba diffiniuit. Hec ſcā ⁊ vlis ſynodus diffiniuit: ſtatuit, atq; iure ꝓmulgauit ⁊c. Et idem ps ĩ cõciliis, de qbus in iuribus ſ. alle. ⁊ ſ. in to. ti. Qualr cuius noie: ⁊ per quē concilij geſta dictari ſcribiq; debeant ⁊c. In qbus locis ſatis aperte colligit ꝙ concilium gñale hac ordinaria ſua iuriſdictione ſemꝑ: vbiq; ⁊ ĩ quibuſcunq; cauſis tã eccliaſticis q̃ ꝓphanis ⁊ mixtis ĩdifferẽter ⁊ indiſtincte vſus fuerit. Qd̓ qdem facere non potuiſſet: ſi epi et ꝓlati in eo reſidẽtes aliquo caſu ibi fuiſſent vt conſiliarij et aſſeſſores et non vt iudices, ſicut ꝓtendit Roſellus et alij: q2 aſſeſſoꝝ et cõſiliarioꝝ officium eſt tñmodo in conſulendo: non aũt in ꝓnunciando: ſed cũ ꝓnunciat vel diffinit aliqd in concilio. Id ꝓnunciat et ſtatuit noie concilij: et ipſo cõcilio auctoꝛante et approbãte: nec alr ſtatui aut ꝓnunciari poſſet, put ſ. oſtendimus. dicto ti. Qualr cuius noie. et per quē. Concilij geſta dictari ⁊c. Et ꝙ in cauſis in qbus conſiliarij vel aſſeſſores interueniunt, non ꝓnuncietur aliqd ſub noie aſſeſſoꝝ ſed iudicum tñ, ꝓbatur ac notari conſueuit i. l. i. et quaſi per to. ff. de of. aſſeſſo. et in. c. ſtatutum §. aſſeſſores. de reſcrip. in. vj. cum ſimi. Nec per hoc ꝙ papa vel eius legatus ſit in concilio et ꝓnuncient aliquid eoꝝ noibus ꝓmiſſis tollitur iuriſdictio concilij, q̄ ſemper inheret oſſibus eiuſdẽ. Cum a xp̄o ꝓo ſummo et ĩmediato principe oĩum eidē eccleſie originalr data dimiſſaq; fuerit: vt in ſolido et ſtabili fundamento: lз in perſona Petri vti ipſius ecclie miniſtro principali conceſſa fuerit hec iuriſdictio. Prout optime Auguſtinus ſ. Ioãnes declarat: et habetur. xxiiij. q. i. q̄ocunq;. Ibi. Petrus qñ claues accepit ecclam ſanctam ſignificauit ⁊c. Cũ ergo iuriſdictio iſta a xp̄o tradita fuerit ecclie vli: in fundamẽtoq; in ea ſemper reſideat: licet per Petrum exerceat principalr: vt per caput miniſteriale ipſius ecclie. Tñ non deficit in ipſa talr vt ſ. cõgregata. Nec tñ iuriſdictionis vel ꝓeminẽtie alteri conceſſit. Quin penes ſe quoq; talis remãſerit. ar. de ꝓben. dudum. lib. vj. Loquendo de ptãte ⁊ auctoꝛitate ecclie per concilia pape conceſſa. Iux. tex. xvij. di. in. c. concilia ſacerdotum, ⁊ ridiculum eſſe dicere ꝙ iuriſdictionem ſuam ordinariã per pñtiam vel ſuperuenientiam capitis ordinarij amitteret. Bñ tñ fateoꝛ: ꝙ ordinarius inferioꝛ: ſuperueniente principe: honoꝛis ⁊ reuerentie grã: qñq; abſtinet ab vſu ⁊ exercitio iuriſdictionis ſue. Sed per hoc dici non põt: quin habeat iuriſdictionem ordinariã. ¶ Non obſtaret ſi diceret: ꝙ per hoc darẽt duo capita ⁊ ponerent duo principia in ecclia noſtra: ⁊ ꝙ illud eſſet hereticum: cũ vnica ſit ecclia ſm articulum fidei: hr̃. xxiiij. q. i. loquitur. ⁊. c. pudenda. ⁊ ꝙ ꝓpea dici non poſſit ꝙ iuriſdictio ordinaria ⁊ plenitudo ptãtis ſit penes papam ⁊ penes concilium. Quia ad hoc rñdebimus ĩ. cum de ptãte concilij ⁊ pape diſſeremus. Sed ꝓ nunc vnico verbo rñdet: ꝙ nos ſupponimus vnitatem ⁊ papam ⁊ concilium eſſe idem coꝛpus: ⁊ ꝙ lз papa ſit ibi vt caput. Tñ ꝙ qñ ita iũctus ⁊ incoꝛpoꝛatus eſt cum ecclia vli: ꝙ ipſe ſit in ecclia ⁊ ecclia ĩ eo. Et ꝓpea ꝙ lз papa in concilio ꝓſideat ⁊ ꝓnunciet. Tñ ꝙ eius iuriſdictio ordiaria ⁊ vlis ſit ita iũcta ecclie: ꝙ quicqd fac̃ vnus eoꝝ alter facere cenſeatur: qd̓ ſentire vr̃ glo. ⁊ cõiter ſcribentes. in. c. i. xvij. di. ⁊ clare oſtẽdimus ſ. in ti. Quid ſit concilium gñale. cum iuxta v̓ba glo. illius diximus illud dici concilium vle ſeu generale qd̓ ſit a papa vel eius legato cum oĩbus epis totius oꝛbis: vel papa abſcũſo ⁊ d̓ficiente: qd̓ ſit ab vniuerſis epis ⁊ prelatis. Chꝛiſto v̓o ⁊ indubitato ĩmediatoq; capite ꝓſidente: extra de ſacra vnctio. c. i. ꝓſi. ſed vbi. cuius capitis concilium ⁊ vlis ecclēſia coꝛpus exiſtit. iij. q. iiij. c. engeltrudã. ad qd̓ facit qd̓ hr̃. Matthei. xviij. ibi. Amen dico vobis vbicunq; duo aut tres ꝯgregati fuerint in noie meo in medio eoꝝ ſum ⁊c. Et qd̓ ſeqtur: amen dico vobis: q̄ocunq; ligaueritis ſup terrã erit ligatũ ⁊ in celis ⁊c. Ex qbus bene concludit: put ſ. poſuimus: ꝙ cũ iſta iuriſdictio concilij non dependeat ab hoie nec a papa vel a principe mũdano: ſed immediate ab ipſo Xp̄o ⁊ deo ac dño nr̃o,

Prout

Prout nouiſſi. apertiſſimo ⁊ rotundo ore
declaratum fuit in concilio Conſtantieñ. ⁊
Baſilieñ. vnde nullo caſu dici põt: ꝙ ꝑ pre
ſentiam pape vel alterius cuiuſuis hec ordi
naria iuriſdictio concilij ab oſſibus ipſius
auelli poſſit: cũ eius tñ ſit tollere cuius eſt
condere. Cum ergo iſta concilij iuriſdictio
aliquo iure limitata vel reſtricta non repia
tur: ⁊ cum oĩum conſenſu iuriſdictio ordi-
naria ſit ꝑpetua ⁊ imutabilis quo ad oẽs
cãs ſubditoꝝ ad ſemper. Ego videre neſcio
quõ dici poſſit ꝙ hec iuriſdictio cõcilij ali-
quando ſit ordinaria ⁊ aliqñ deſinat: ⁊ ſit
aſſeſſoria vel conſultoria maxime vbi eccle-
ſia vnita eſt ſuo capiti, ⁊ totum corpus inte-
grum repñtat. Qui ergo regulã poſuit aſſe
rendo qḋ negari non põt. vz. ꝙ conciliũ or
dinariam hz. Et poſtea fallentiam ⁊ reſtri-
ctiõem ponere voluit allegare debuiſſet in-
ra hoc ꝓbantia ⁊ limitantia: que non repe-
riunt: ergo ſtandũ eſt regule. Nec dedigna-
ri dz ſummus pontifex: ſi concilium vle le-
gitime ꝯgregatum eccleſiã vlem xp̃i ſpõſas
repñtans. lxxvj. di. ieiunium. de con. di. i. ec
cleſia. iuriſdictione ſua ordinaria vtit, eo ẽt
pñte: ⁊ idem concilio incorporato annuẽte
⁊ conſenſum ſuum ꝑſtante, quatenus tñ le-
gitime corpori ſuo ꝑſideat vel adhereat: qꝛ
cum xp̃s in concilio adeſſe: ⁊ eidem ꝑſide-
re: ac ſponſe ſue adherere: in capite: non am
bigat par eſt, ꝙ vbi eſt maior ceſſet minor:
cum inferior ſupioris legem vel locum tol-
lere non poſſit. de maio. ⁊ obe. cũ inferior.
⁊ in cle. ne romani. de elec. in prin. vbi bõa
glo. quo ad ꝑdicta. in ver. non conſonam.
¶ Licet. n. papa in terris ſit chr̃i vicarius d̍
re. iudi. ad apoſtolice. vñ. nos itaqꝫ. no. per
Inno. in. c. qḋ ſuper. de voto. Et vicarius
idem conciſtorium ⁊ tribunal facere dicat
cum principali. ar. in. c. romana. de app. lib.
vj. Tñ ipſo pñte ceſſare dz, ⁊ eidem princi-
pali cedere. Niſi forte ei mãdaret vel cõmit
teret vt ꝓnũciaret. Prout dicere poſſemus
fieri: qñ papa concilio ꝑſidet ſi catholicus
atqꝫ vnicus eẽt: ⁊ v̉us bti Petri ſucceſſor:
qꝛ tunc dño permittente ⁊ cõcilio approbã
te ꝓnũciare ſnĩas ferre ⁊ ꝓmulgare poſſet.
¶ Non obſtant modo que ꝯ̃ hanc indubi
tatã ꝯclõnẽ allegata fuere, ſeu que ſimili ar
gumento allegari poſſent. Et ꝑ non obſtat
qḋ dicebat in prima oppoſitione. Arguen-
do ab auctoritate quã recipit conciliũ a pa
pa in ſe congregando: inferendo ꝙ ꝑꝑ hoc
concilium habeat iuriſdictionem delegatã
Quia rñdeo ꝙ ex hoc inferri non põt: ꝙ cõ
uocans ⁊ ſic papa iuriſdictionem hẽat ĩuo
catos vel vocãdos per eũ: qꝛ ls papa oĩmo-
dã hẽat iuriſdictionẽ in ſingulares pſonas
totius orbis tñ rõe talis citatiõis ſeu voca
tiõis cõcilij hoc inferri non põt hoc mõ ẽt
nuncius ⁊ curſor haberet iuriſdictionẽ ĩ ci
tatos per ſe. Et Archidiaconus vel maior
de caplo vel vniuerſitate cui incũbit voca-
re caplꝫ vel vniuerſitatem, vt hr̃ ⁊ no. ꝑ In
no. ⁊ Abb. panor. in. c. i. de maio. ⁊ obe. i. c.
cum inter vniuerſas. de elec. per Bar. ⁊ le-
giſtas. in. l. oẽs populi. de iuſti. ⁊ iur. et ali-
bi. iuriſdictionem in ipſa vniuerſitate et ca
pitulũ hẽre dicerent. Qḋ tñ eſt falſum: vt
ibi ps. Quia iſta maioritas ſeu auctoritas
et ꝑeminentia conuocandi caplꝫ: nullas dat
iuriſdictionẽ conuocãti ſed totalis ipſa iu-
riſdictio ẽ ĩ vniuerſitate vnita vel ẽt ſegre-
gata ab ipſo conuocante. Quinimo vt no-
tanter dicit Abb. Panor. poſt Inno. in. d.
c. cum inter vniuerſas. in. viij. col. ſuper. gl.
in ver. reuocare. Conſuetudo vel priuilegiũ
dans poteſtatẽ alicui de vniuerſitate cõuo-
canda: non dz extendi ad caſum diuerſum
⁊ alterius generis. ſ. ad ptãtẽ aliquã iuriſ-
dictionalem. iuxta no. iu. c. ſi. de offi. archi.
per Inno. facit. c. cum contingat. de deci. qꝫ
uis diuerſificari poſſet illatio quoad papã
ꝑꝑ ſuꝑpmã ptãtẽ quã hz ĩ oẽs et ſinglos ⁊c.
¶ Non obſtat qḋ dicebat, ꝙ epi exiſtentes
in concilio careant iuriſdictione: cum ſint
extra eoꝝ territoriũ ⁊c. Quia iura et rõnes
que ad hoc inducunt ꝓcedunt in iudicio ꝑ
uato et ſingulari: vbi. ſ. vnus vel aliqui ex
ipſis ꝓcedere vellent ſingulr̃ et ad partem.
Nos v̉o loqmur de epis et ꝑlatis: collegia
liter ꝯgregatis, et vniuerſitatẽ totius eccle-
ſie militantis repñtantibus. Qui vlem iu
riſdictionem hñt in vniuerſo orbe: et ĩ oẽs
hoĩes: qui talr̃ congregati vniuerſum mun
dum hñt ꝓ territorio. Sicut de papa dici-
mus. ix. q. iij. cuncta per mundum. cum ſi.
Et fortius vt ꝯ̃ diximus: ſi ibi eẽt Papa: et
Impator vel aliter legitime ꝯgregatum eẽt
concilium in ſpũ ſcõ auctoritate xp̃i. Cuius
eſt terra et plenitudo eius orbis terraꝝ et
vniuerſi qui habitant in eo. Et per hoc etiã
rñdet ad doctrinam Bal. et Archi. dũ diſ
finiendo iuriſdictionem ordinariam dice-
bant regri territorium ⁊c. Quia vt ꝯ̃ dictũ
fuit. Concilium hz vniuerſum mundũ pro

territorio. Sicut dr̄ de Papa. d. c. cūcta per
mundum. ꝛ in. c. per venerabilem. extra q.
fil. ſint legi. Quis tm̄ hoc iure ꝓbatum nō
fuerit per eos. q. ſ. adeſſe iuriſdictionis or-
dinarie: de neceſſitate requirat territoriū: qn-
īmo ↄ̄triū ꝓbari dr̄ in ep̄o: qui iuris iuriſdi-
ctionem ordinariam hēre dr̄. Et tm̄ de iure
Codicis conſtat ip̄m nullum hēre territo-
rium: qđ eius ſit ꝓꝓrium: vt no. in. l. ep̄ale. C.
de epiſco. audi. Licet hodie dicamus ep̄os
hr̄e vniuerſam diocesim pro territorio ſuo
vt no. in. c. cum contingat. de for. cōpe. ſicut
ēt dicimus de doctoribus legentibus. Qui
dn̄r hēre iuriſdictionē ordinariā in diſci-
pulos: vt no. in auc. habita. C. ne fili. pro pr̄e.
vbi eſt bona glo. ꝛ Bal. qui volendo ſuſti-
nere ꝛ declarare qđ dixerat. in. l. more ma-
ioꝝ. ff. de iuriſdi. omni. iudi. Dixit q̄ p̄dicta
eius diffinitio. Quatenus dixit de territo-
rio ꝓcedit in iuriſdictione ordinaria vſi.
Id v̄o qđ dr̄ de alijs hn̄tibus iuriſdictio-
nem ordinariā. Procedit in ordinaria par
ticulari: hoc eſt certi collegij vel certaꝝ pſo
naꝝ vt in doctoribus ꝛc. Qui ſine territo-
rio tales hn̄t iuriſdictionē. Sed nec iſta di-
ſtinctio vel regula Bal. eſt bona. ad tollen-
dum ↄ̄cl̄onem nr̄am, quoad concilium: qꝛ
videmus multos hēre iuriſdictionem or-
dinariam vl̄em: ſicut Iudices cartularios.
l. ſi. C. vbi. ꝛ apud quem. ꝛ tm̄ iſti nō hn̄t ter-
ritorium: vnde neceſſe erit dicere cū Bar.
ꝛ doc. in. l. i. in ſi. ff. de iuriſdi. oī. iudi. q̄ ad-
eſſe iuriſdictiōis ordinarie. Territoriū nō ē
neceſſariū: nec de ſubā ipſius iuriſdictiōis.
¶ Non obſtat ēt illud ſm̄ reqſitum, dū di-
cebat: q̄ adeſſe iuriſdictionis ordinarie re-
quirit: q̄ noīe ſuo ꝓꝓrio ꝓnunciet ꝛ non al-
terius. Quia fateor minorem. Sed nego cō
ſequentiam: q. ſ. cōcilium gn̄ale tale ſit, hoc
eſt q̄ ꝓnunciet noīe pape vel alterius. Im-
mo noīe ſuo ꝓꝓrio ſemꝑ ꝓnunciat: maxime
in his que originant ꝛ ꝓcedunt ab ipſo cō
cilio. Prout per multa ꝛ varia iura oſtēdi-
mus ſ. in ti. qualr̄ ꝛ cuius noīe geſta conci-
lij dictari debeant. Et in ti. de Preſidentia
gn̄alis concilij. Et ad illa iura que allegan-
tur. vbi papa in concilio exiſtens noīe ſuo
ꝓꝓrio expſſo ꝛ non noīe concilij ꝓnunciat: vt
ꝓbat de ſen. excō. ſacro. in. c. ad ap̄lice. de re.
iudi. in. vj. l. c. firmiter. de ſum. tri. ꝛ fide ca
tho. ꝛ alibi ſepe. Rn̄det q̄ ꝓcedunt in cāis
originatis a papa. Quas tm̄ concilio ↄ̄gre-
gato nō expedit: niſi hito ↄ̄ſenſu ꝛ approba-
tiōe ↄ̄cilij: vt appet ī iuribus ſ. alle. Qđ qdē
arguit vnitatē ip̄ius iuriſdcōnis: put ſ. dixi.
¶ Non obſtat vltimo loco tex. qui in ma-
teria cōciliorꝝ dr̄ Brocchardicus in. c. ſigni
ficaſti. de ele. inq̄ꝫtum dicit q̄ concilia oīa
per Ro. eccl̄ie auctoritatem facta ſunt ꝛ ro-
bur acceperunt: qꝛ ꝑꝑ hoc non negat gn̄ cō-
cilium ordinariam iuriſdictionē habeat: ſi-
ue a Deo: ſiue a lege: ſiue ēt ex ſui ipſius de-
claratione ꝛ decreto: aut ab eccl̄ia Roma-
na: qꝛ in hoc non eſt magna vis. Et lꝫ forte
dici poſſet: q̄ aliđ ſit ſedes ap̄lica: cui papa
p̄eſt: ſeu Romana eccl̄ia. Aliud ſit ipſe pa-
pa. c. ſi gratioſe. de reſcrip. Tn̄ fatent oēs: q̄
pa catholico ꝛ legitime intronizato exiſten
te concilium ab ipſo conuocari: roborariq̄ꝫ
dꝫ. Ipſeq̄ꝫ in eo vt caput collegij totius ec-
cleſie militantis p̄ſidet: ꝛ maior de collegio
ꝓculdubio dr̄: p̄honorariq̄ꝫ dꝫ: ꝛ ab oībus
in concilio exiſtentibus reuereri. ¶ Sicut
in ſili dr̄ de ep̄o exiſtente in cap̄lo canonico
rum ſuorꝝ: ibiq̄ꝫ p̄ſidente ꝛ vocem cap̄lares
hn̄te. Qui cum ipſis canonicis ita collegia
liter congregatus vnum corpus facere dr̄.
extra de his que ſi. a p̄la. c. nouit. Nā lꝫ vox
ep̄i dicto caſu ſit magni ponderis p̄ceteris
vocibus canonicorꝝ. Tn̄ qn̄ ſtat vt canoni-
cus, vox ſua cōputat inter alias. Nec ibi hꝫ
cohertionem aut iuriſdictionem aliquā re-
ſpectu illius actus cap̄laris: niſi implicitas
ꝛ incorporatā cum ipſo cap̄lo: put hr̄ ꝛ no.
in. c. a collatione. de appella. in. vj. ꝛ in. c. po
ſtulaſti. de conces. p̄ben. Cum ergo in ꝓpo
ſito nr̄o iuriſdictio ordinaria non tm̄ cōce-
dat ꝛ emanet a Principe: ſed a lege quoq̄ꝫ:
ꝛ aliqn̄ ab ipſamet vniuerſitate ſibi iudicē
ordinarium eligente: vt dicit glo. not. ꝛ ibi
no. in. c. ſuſpitionis. in. c. p. ꝛ. g. de offi. dele.
et in. c. cum ab eccliaꝝ. de offi. ordi. Et lꝫ nō
appareret a quo iſtorꝝ originem habuerit: ſi-
ue conceſſa fuerit a lege: ſiue ab hoīe: ſiue ab
ipſa lege vel ab hoīe: hoc eſt ab ipſo princi-
pe vel vniuerſitate fuerit approbata et ↄ̄fir-
mata. Negari nō poſſit quin ſit talis: ſicut
dicimus de Vicario gn̄ali ep̄i q hꝫ ordina
riam ſibi ſemel ab hoīe conceſſam: et a iur̄
approbatam: vt ꝓbat in. c. ij. de cōſue. et i. c.
romana. de appel. in. vj. Unde negari non
pōt quin idem Vicarius: q̄ꝫprimum Vica
rius deputatus fuerit: ordinariam habeat.
Ita in ꝓpoſito cum in caſu nr̄o manifeſte
conſtet. Iuriſdictionem hanc ſemel a Xp̄o
datam fuiſſe cōcilio gn̄ali in pſonis oīum
ap̄lorꝝ

aploꝝ eccliam hanc militātem repn̄tantiū.
Et ſemel vt talem non tm̄ a lege approba-
tam:vt ꝯſtat iuribus ſepius ſ.repetitis. Sꝫ
re ipſa vt talem in oībus cōcilijs hactenus
celebratis receptam:cōprobatam tentã:ha
bitā:ꝛ reputatā:ſupfluū vĩ amplius velle d̄
hoc heſitare: aut diſtinguer̃ modo p̄miſſo.
Preſertiꝫ cū iure nullo ꝓbari poſſit ꝯriuꝫ.

¶ Cauſe que in concilio tractari, expedirīqꝫ poſſunt.

DUm igiť nemini ſenſato du-
bium eē debeat: qn ꝯcilium ge-
nerale iuriſdictionem ordina
riam vlr habeat in oēs mun-
di nationes:ꝑut luculentiſſi-
me declaratū fuit per conſilia
Jcumenica tam antiqua q̄ȝ nouiſſima. Jn
veſtigandum ſucceſſiue vĩ. ¶ Que ſint ille
cauſe que in concilio gn̄ali tractari expedi-
riqꝫ poſſint ſeu debeant. Et omiſſa poteſta
te alioꝝ concilioꝝ ꝓuincialium.ſ.ꝛ ſynoda
lium. De qbus quoad primam ſpēm.hr̃ i.c.
graue.de p̄ben. aliquid in.c.non pōt. de re.
iudi.vj.q.iij. ſcitote. ꝛ.q.iiij.c.i.ꝛ.xv.q.vij.
ep̄s. Et quoad ſc̄dam ſpēm hr̃.xviij.di. per
to. De ptāte v̄o ꝛ materia capl̄oꝝ gn̄alium
religioſoꝝ hr̃ de ſta.regu.in.c. ea que. ꝛ de
ſta.monacho.in.c.in ſingulis. Gn̄alr̃ dicen
dum vĩ:ꝙ in concilio gn̄ali indiſtincte oēs
lites:qōnes,ꝛ cāe cuiuſcūqꝫ qualitatis ſint:
vndecunqꝫ veniant. Et inter vel ꝯ quaſcūqꝫ
perſonas ſint ꝓponi,agi:tractari: ꝛ diffini
ri,pn̄t. Pro qua qdem gn̄ali ꝓpoſitione fa-
cit tex.xvij.di.i.c.multis.ibi. Si v̄o in qua-
libet ꝓuincia orte fuerint qōnes:ꝛ.ſ.vbi fue
rit ſynodus regulr̃ congregata canonice ꝛ
iuſte iudicenť. Et arguendo de minori ad
maius.bene facit tex. xviij.di. de concilijs.
Jbi. Jn qbus de oībus querelis que inter
diuerſos eccleſie ordines naſci aſſolent: iu-
diceť:qđ ꝓcedere ītelligit.glo.ibi. in ver.or
dines. Et quoad cās laycoꝝ. Nã ꝛ ipſi ſunt
de ordinibus xp̄ianoꝝ ꝛ eccleſie.xij.q.i.duo
ſunt gn̄a. Ad idē tex.in.c.pp eccleſiaſticas.
ea.xviij.di.ꝛ in.c.qm̄ quidem. Jbi. dū aūt
ſynodus agiť ſuper canonicis ꝛ euangeli-
cis negocijs ops ꝯgregatos ep̄os in medi-
tatione ꝛ ſolicitudine fieri cuſtodiendorū
diuinoꝝ ꝛ viuificandoꝝ dn̄i mandatorū.
¶ Et de cauſis qdem oībus ad foꝝ eccleſie
ꝛ Pape ſpectantibus non vĩ dubitandum
per iura ſ.alle.in ti. An concilium gn̄ale iu
riſdictionem hēat:ꝛ in ti.p̄cedenti per que
iura ſatis conſtare pōt:ꝙ concilium vlē de
qbuſcunqꝫ cauſis tã ciuilibus:q̄ȝ crimina-
libus:ſpūalibus,tp̄alibus:ſiue mixť cogno-
ſcere ꝛ determinare pōt. Precipue aūt vbi
cauſe ipſe eēnt ardue:ꝑdifficiles ꝛ de maio
ribus. Principalr̃.n.ad conciliū ꝑtinet he
reſum ꝛ ſciſmatum. Reformationis morū
ꝛ belloꝝ inter xp̄icolas cās in concilio tra-
ctare vt ſ.diximus,et hr̃ in duobus decre-
tis concilij Baſilienſis: vnum incipit: fre-
quens:aliud incipit. Ad ꝑpetuam rei me-
moriam:ad laudem dei oīpotentis:ac bene
dicte:indiuiduęqꝫ trinitatis. Unde Euge-
nius quartus durante dicto concilio ſtatu
it ꝙ cāe ſingulariū ꝑſonaꝝ nec publice nec
priuate in eo tractarentur,vt hr̃ in eius ex-
trauag.incipit ad perpetuam rei memoriã
paſtoralis cura ꝛc. Quia indignū et abſur-
dū videretur:ꝙ talis ac tanta vniuerſitas
occuparetur in minimis:et in his cauſun-
culis que parui ſunt momenti. Cum incō
modo tot tantorūqꝫ ep̄oꝝ:p̄latoꝝ: et princi
pum totius orbis. Quis concilia diuerſos
iudices cāꝝ et ciuilium et criminalium de
putare conſueuerint qui dictas audire:et
grauiores et magis arduas ad concilium
referre cōſueuerunt vt nouiſſime pꝫ in ge-
ſtis concilioꝝ Conſtantien̄.et Baſilien̄.ꝑ-
ut etī ſ.late retulimus. Jllud aūt qđ ſ.dice-
batur Bene ꝓbari vĩ.xvij.di.cōcilia ſacer-
dotum. Jbi. Scientes ꝙ eius ſedi primum
Petri apoſtoli meritum. Deinde ſequuta
iuſſione dn̄i:concilioꝝ venerandoꝝ aucto-
ritas ſingularem in eccleſijs tradidit ptātē.
Per quem tex.glo.colligit ibi.ꝙ Ro.eccle-
ſia habuit auctoritatem a cōcilijs:ſicut Jm
perator a pp̄lo.xciij.di.legimus.in ſi.ſaltem
ſc̄dario ꝛc. Et ꝙ concilium de cauſis pape
et alijs arduis negocijs ſe impedire d̄beat,
facit qđ ſeqtur in tex.ibi ſynodalis eē arbi-
trij in tanto negocio ſequenda preſcribere.
Quãte aūt auctoritatis:et eſtimatiōis ſint
determinationes et decreta concilij gn̄alis:
vt per hoc oſtendatur que cauſe in eo ꝓpo-
ni et ab eo terminari debeant. Docet btūs
Gregorius. Qui ſacra quatuor concilia ſi-
cut quatuor ſancti Euãgelij libros ſe ſuſci-
pere et venerari fatetur.xv.di. ſicut. Et de
grauitate cāꝝ in concilijs p̄poſitaꝝ et p̄po-
nendaꝝ colligitur.xvj.et.xvij.di.ꝑ to. Et ſ.
in ti.quibus concilijs plerīqꝫ canones ex

his qui i corpore iuris repiunt, aſcribant.
¶ Sed dubitari conſueuit. Nunqd conci-
lium de cauſis ciuilibus vel criminalibus
laycoꝝ:⁊ de reformatione eoꝝ in capite ⁊ i
mēbris ſe impedire poſſit. Et ꝓ parte affir
matiua nōnulli ex Neothericis ⁊ maxime
Roſellus in Monarchia. alle. tex. in. c. non
opꝫ. xviij. di. ibi. Sed docere que ſunt ad ec-
cleſie ceteroꝝqꝫ correctionem vtilia ⁊c. Al
ludendo ad verbum. ceteroꝝ. qꝛ. ſ. per illud
importari videant̄ cauſe laycoꝝ. Cum duo
ſint genera xp̄ianoꝝ clericoꝝ. ſ. ⁊ laycoꝝ. xij.
q. i. duo ſunt. glo. in. c. ij. de hereti. lib. vj. Cū
ergo tex. in. d. c. non opꝫ. premittat clericos
per vᵐ ad eccl̄ie. Conſequenter per vᵐ cete
roꝝ. laycos cōp̄rehēdere vr̄. Et facit tex. vi.
q. iij. in. c. ſcitote. Ibi ep̄os iudices: ad quoꝝ
iudicium oēs cāe ep̄oꝝ, reliquoꝝ ſacerdotū
ac ciuitatum referant̄. Ponderando v̄bus
ciuitatus ⁊c. Quis tm̄ iura p̄dicta loqui vi-
deant̄ in conciliis ꝓuincialibus. Sed idem
et fortius dicendum vr̄ de concilijs gn̄ali-
bus. In qbus pꝫ per infinita iura ſ̄ alle. in
ti. quibus concilijs pleriqꝫ canones aſcribā
tur ⁊c. Cauſas oēs tam clericoꝝ qꝫ laycoꝝ
tractatas et expeditas fuiſſe et determinari
poſſe. ibi. Concilia. n. ad hoc inuenta fuere
more maioꝝ vt maiores ibi cāe expediren
tur: ſiue eēnt laycoꝝ ſiue clericoꝝ. xv. diſt. ſ.
ſynodus. ¶ Contra hoc aūt arguit Roſel
lus vbi ſ̄. hoc modo. Auctoritas concilij re
gulr̄ non eſt maior qꝫ ſit auctoritas Pape.
Exceptis tribus caſibus: hereſis: ſciſmatis:
et vlis reformationis. In qbus concilij au-
ctoritas attēdit̄. no. extra de ele. ſignificaſti.
no. iiij. di. in iſtis. vbi glo. et. xxxv. q. ix. in. c.
veniam. Sed papa reglr̄ extra terras eccle
ſie non iudicat de cauſis mere ſclaribus in
ter laycos niſi in certis caſibus, qui no. i. c.
lꝫ ex ſuſcepto. in. c. ſi. de fo. cōp. et in. c. nouit.
de iudi. Ergo vr̄ ꝙ cōcilium multominus
poſſit: illis exceptis. ſe de cauſis laycoꝝ im-
pedire ⁊c. Concludendo v̄o circa hoc dicit
ipſe Roſellus, ꝙ aut Ep̄i congregati ſunt i
concilio tm̄: etiam cum auctoritate pape ꝓ
cauſis fidei ſolum. Et tunc terminari non
poterunt: niſi cauſe que ſpectant ad foꝝ ec-
cleſiaſticum: ſiue clericoꝝ ſint ſiue laycoꝝ: vt
in caſibus no. in. d. c. lꝫ. et in. d. c. nouit. vt pu
ta. Qn̄ iudex ſclaris negligens foret: vel vbi
conſuetudo diſponeret. Sed vbi de mā pec
cati: aut cauſe ſp̄ualis: vel ad foꝝ eccleſie ſpe
ctantis tractaret̄: ſiue vbi layci eſſent de ter
ris eccleſie ⁊c. Uel vbi forte layci ipſi iuriſ-
dictionem pape aut concilij ꝓrogaſſent. ar.
in. c. exhibita. et in. c. ſignificaſti. de for. cōpe.
et. C. de epi. audien. l. ep̄alem. Intelligēdo tm̄
in caſibus in qbus ſine licentia ſup̄ioris fieri
pōt ꝓrogatio. Iuxta no. in. d. c. ſignificaſti.
Et vbi eſſent pſone ſuperioꝝ̄ non recogno
ſcentes: vt hr̄ in. c. per venerabilē ſ. inſuper.
extra qui. filij ſint legi. Alie aūt cāe mere ꝓ
phane et ſclares inter laycos alios. Neqꝫ p
concilium neqꝫ per papam expediri poſſint:
per tex. et not. in. d. c. lꝫ. in. c. nouit. et in. c. ſi
clericus laycum. de for. cōpe. in. c. cām. et in
. c. lator. qui. filij ſint legi. cū ſi. ¶ Aut ad cō
cilium non vocant̄ ſoli ep̄i p̄lati et perſone
eccleſiaſtice: ſed gn̄alr̄ conuocant̄. Impator:
Reges, Principes: et alij ſclares ⁊c. Ut in
. c. ad apoſtolice. de re. iudi. li. vj. Et tūc Im
perator (inqt Roſellus) iterponere dꝫ aucto-
ritatem: cum ipſe ibi ſit ſuppremus. Et eo.
caſu cauſe oēs ēt laycoꝝ in concilio poterūt
ꝓponi et terminari. Et qcquid terminabi
tur p maioꝝ̄ partē Ep̄oꝝ, Impatoris: Re-
gum: Principum: et Baronum erit ratus
et firmum. Et hoc tale concilium appellat̄
mixtum: quoad cauſas tam ſp̄uales qꝫ tpa-
les, qꝛ ibi oēs indifferēter terminari pote-
runt. Ad hoc nihil allegat. Et ppea cū iſta
ſua fantaſia de iſto ꝯcilio Mixto: iure non
ꝓbet̄: imo cū ſit iuri ꝯ̄ria, vt pꝫ. per iura ſ̄
deducta in ti. Qui ſint vocales. et i ti. Qui
ſint vocandi ad conciliū. Ex qbus clare col
ligit̄ ꝙ layci ſunt vocis incapaces in conci
lijs: niſi forte eis vox per concilium cōicare
tur iuxta no. in. c. ſcriptum. de elec. cum ſi.
Et ꝓ improbatione dicte fantaſtice ꝯclonis,
bene facit tex. in. c. vbi nam legiſtis. et in. c.
cum ad veꝝ. xcvj. di. et que ibi no. per doc.
Ex qbus concluditur: ꝙ lꝫ Impator et lay-
ci vocentur et interſint concilio. Tn̄ ibi ha
bere non pn̄t vocem: niſi forte conſultiuam.
Auctoriçabilem aūt ⁊ deciſiuam ſeu iudi-
catiuam nequaqꝫ hēre pn̄t: niſi eis cōicare-
tur: vt ſ̄. ſit ergo v̄a et indubitata ꝯclo: quic-
quid ſ̄. dcm̄ fuerit. ꝙ concilium legitime cō
gregatum. De qbuſcunqꝫ cauſis tam clerico
rū qꝫ laycoꝝ: ſi ad illud deducantur cogno
ſcere ac decidere poterit. Que concluſio ꝓ-
bari vr̄ ex iuribus ſ̄. deductis in. c. i. de iudi.
de libel. obla. c. i. xxj. di. c. vlti. iiij. q. v. c. ſi. et
v. q. iiij. c. i. et ſi. extra de ſp̄ōſa. c. i. vbi Abb.
Panor. poſt alios infert per illum tex. con-
cilium gn̄ale iuriſdictionem a xp̄o hēre in
omnibus

omnibus cauſis totius orbis decidendis: q̄d clare comprobat.d. Alexander de neuo. in.c.i.de conſan.z affi.z hr̄ alibi ſepe. Q̄d q̄dem concilium Conſtantien. q̄nta ſeſſione z alibi ſenſiſſe: imo aperte z formalr̄ declaraſſe vr̄ ſub hmōi v̄bis. vꝫ. ſancta ſynodus declarat ꝙ ipſa in ſpū ſcō legitime ꝯgregata concilium gn̄ale faciens z eccliam catholicam repn̄tans: ptātem a xp̄o imediate hꝫ: cui q̄libet cuiuſcunqꝫ ſtatus vel dignitatis, et ſi papalis exiſtat obedire tenet̄. In hijs maxime que pertinent ad extirpationē ſcimatis: z reformationem dicte eccleſie in capite z in membris ꝛc.

❡ An concilium diſpenſet contra ius poſitiuum diuinum vel naturale.

Appoſito igit̄ ꝙ conciliū generale de cauſis / vt p̄fert̄ / cognoſcere ac decidere poſſit. Queri nunc poſſet id de quo ſepe dubitat̄. Nunq̄d.ſ.concilium gn̄ale ptātem hēat diſpenſandi ꝯ diſpoſitionem iuris poſitiui: vel naturalis: aut diuini. Et vr̄ Abbati Panor. in diſputatione ſua que incipit. Ep̄s z q̄dam rector, et dn̄o Petro de monte ep̄o Brixiano in libello Monarchie ſue. in v̄lti. ſexta ꝯcluſio: arguendo ad partes: lꝫ vnus eoꝝ alterum non referat: ꝙ concilium gn̄ale non ſolum ſede vacante, ſed et papa viuente, nō poſſit apponere manum ad ea que ſunt reſeruata Ro. pontifici. in ſignum ſuppreme ptātis et dignitatis ſue. Immo ꝙ nō poſſit beneficia ꝯferre eccliaſtica. Nec alia que gratioſa ſunt concedere. Excepto ſi caſus occurreret extreme neceſſitatis. Quo caſu dicūt ipſi concilium erit adminiſtrator neceſſarius papatus: et non voluntarius. ❡ Quod aūt concilium ſede vacante ante creationē pape non poſſit ſe impedire in conferēdis dignitatibus et bn̄ficijs eccliaſticis: vel alia que ſunt voluntarie iuriſdictionis exercere, niſi maxima neceſſitate cogente. alle.glo. quā dicit eſſe menti tenendam. in.c.quāq̄ꝫ. de elec.lib.vj.facit.lxx.di.in illis.xxij.di.c.i. In q̄bus dicit ipſe ꝓbari, ꝙ ptās ꝓuidendi de ep̄atibus: ex antiqua eccleſie conſuetudine ſpectat ad papam: lꝫ ptās ꝓuidendi de inferioribus bn̄ficijs data fuerit ep̄is: et alijs prelatis ordinarijs.xvj.q.vij.oēs baſilice.x.q.i.regenda. Unde non dꝫ concilium ꝯ has antiquas ordinationes aliquid attentare. Nec iura vel p̄eminentias pape violare, ar. in cle.ne romani.de elec.et de maio.et obedien.cum inferior. Item ſicut capl̄m rep̄ſentat eccleſiam cathedralem. de teſta.c.relatū. il.ij.et tn̄ ſede vacante non confert bn̄ficia ſpectantia ad ſolius ep̄i collationem. Ne.ſede vacante.c.i.lib.vj.no.glo.in cle.i.de hereti. Jo.mo.de maio.et obe.c.i.lib.vj. Ita nec concilium repn̄tans eccleſiam vl̄em dꝫ ſuccedere pape in ptāte conferendi bn̄ficia: et alia faciendi: que ad eum ſolum ſpectare vident̄. Preſertim q̄r non pōt dici plenū concilium ſine papa.xvij.di.multis. Et ꝓpterea dicit ipſe dn̄s Barienſis ꝙ hac conſyderatione concluſiue pōt dici: ꝙ niſi magna neceſſitas vrgeret. Ita ꝙ per conſtitutiones iā factas negocio inſtanti ꝓuideri non poſſet: et ſine maximo detrimento non poſſet prouiſio differri: poſt creationem ſummi pontificis: concilium de ꝑtinentibus ad papas nunq̄ꝫ ſe poterit impedire. Et ita dicit ꝓcedere argumenta per ſe facta ꝯ hanc concluſionem, q̄r ſicut neceſſitate vrgente vnū mēbrum vtit̄ officio alterius: z non alr̄.lxxxix. di.c.ſingula. Ita z corpus concilij inſtante neceſſitate z nō alr̄: dꝫ fungi officio capitis hoc eſt pape. Et tunc ipſe xp̄s cuius negocia gerunt̄ in concilio erit vnicum caput ecclie ſine vicario.no.gl.in cle.ne romani. de ele. z.xxiiij.q.i.loq̄tur dn̄s. Erit ergo concilium his caſibus neceſſitatis iminentibus adminiſtrator neceſſarius: z non voluntarius. Et hoc inq̄t ipſe vr̄ hēre magnam eq̄tatem. Et rn̄d.ad motiuum factum de btō Mathia aplo: qui electus fuit a concilio aploꝝ. Actuū p̄ capl̄o. Quia inq̄t Petrus ibi fuit tanq̄ꝫ p̄ncipalis: z ꝓpoſuit negociū: oēs autem alij apl̄i ꝯſenſerunt, elegerunt, z ꝓuiderunt pp̄ maiorem firmitatem: z pp̄ nouitatem ecclie. Et q̄r ipſe Petrus ita voluit z conceſſit. Poſtea tn̄ ipſe ſolus de ep̄atibus ꝓuidit: vt in.c.in illis.lxx.di.qui tex.ſm eū eſt menti tenendus. Qr̄ declarat ptātem pape ſuper eccliam z concilium exemplo Petri, vt no.Inno.de cle.non reſi.ex geſtis.de re.iudi.ad aplice.li.vj. ❡ Nec obſtat ꝙ poteſtas a xp̄o data fuerit toti ecclie. Qr̄ rn̄d. veꝝ eſſe ꝙ dn̄s oēs aplos pares fecit Petro conſecratione z ordine ſed non iuriſdictionis auctoritate. In qua Petrus oībus p̄fuit: vt no.glo.xxi.di.in nouo.xxiiij.q.i.loquit̄.extra qui.fi.ſint legi.in.c.per venerabilem.

¶ Vel alr ſm eum. Tenẽdo indiſtincte q oĩs ptãs ſit in eccĩa: dicendum eſt illud eẽ verũ quoad habitum,non aũt quoad actus ꝛ exercitium: qḋ qdem eſt tm̃ in Petro et eius ſucceſſoribus. Et hinc eẽ dicit q viuẽte vnico ꝛ catholico pontifice ex quo ceſſat oĩs rõ neceſſitatis ꝯcilium gñale nõ põt ponere manum ad ea que ſunt pape reſeruata rõnibus ſupradictis. Item q eſſet ponere duo pncipia in eccĩa: qḋ eſt hereticũ.xxiiij. q.i.loquit̃.§.ſi.xxij. di.c.i. Et pro hac ꝯcl'one eẽ poſſet talis rõ. Certum eſt:q duo eãdẽ rem inſolidum:eodem modo poſſidere nõ pñt.ff.cõmoda.l.ſi vt certo.§.ſi duobus vehiculum: ſed nemo dubitat quin papa ſolus ſit in quaſi poſſeſſione adminiſtrãdi papatum:ꝛ exercendi poteſtatem clauium in tota eccleſia:vt pꝫ ex ſupius dictis. Ergo cõcilium non põt eẽ eodem tpe in dicta quaſi poſſeſſione pp impoſſibilitatem. Poſt hec tandem ꝯcludit:q viuẽte vnico paſtore nõ heretico concilium non põt abſoluere: vel alteri cõmittere vt abſoluat a nota excõicationis,a qua non abſoluit inferior Ro.põtifice:ſicut eſt illa que incurrit̃ per canonẽ.xvij.q.iiij.c.ſiquis ſuadente diabolo. ¶ Itẽ non põt diſpẽſare in ſecundo,aut tertio gradu affinitatis. ¶ Nec cum irregularibus: pro quo alle.glo.(vt dicit ipſe)valde ſingularẽ.in.c.clerici.de cle.excõ.miniſtra. ¶ Itẽ non põt pallium tradere Archiepĩs:qḋ ſumit̃ de corpore beati Petri.de cle.ſiquis. ¶ Et in ſumma dicit q non põt facere ea que ſunt reſeruata pape:ꝛ ſi ea facit,nullius ſunt momenti:tanq̃ facta a non hñte poteſtatem.vij.q.i.factus eſt cornelius ꝛ quaſi p.to.extra de iure patro.c.qḋ aũt.cum ſimi. ¶ Et pro hac ꝯcl'one ad illud qḋ ſ.dixit,q eccĩa hꝫ iuriſdictiõem in habitu: ꝛ non in actu:dat vnum ſile de papa:quoad iuriſdictionem tpalem:quam ſm cõem canoniſtarum ſententiam.de qua in.c.nouit.de iudi. hꝫ in habitu:cum tñ in actu ſit penes Imperatorem:vnde ſicut viuẽte Impatore:papa non põt exire in actũ iuriſdictionis tpalis:nec deducere in exercitium qḋ hꝫ in habitu. Qḋ oñdit xp̃s cum Petro extrahentĩ gladium ꝛ Malchũ pcutienti iuſſit vt gladium reponeret in vaginam. Quam tñ iuriſdictionem ẽt actualr exercet Papa Imperatore mortuo.de fo.compe.c.lꝫ.ẽt in terris imperij. Nam in terris eccĩe eam ſemper ꝛ indiſtincte exercet ſine ꝯdictione aliq̃

de appel.c.ſi duobus.vbi no. Ita in ꝓpoſito nr̃o:lꝫ eccleſia habuerit claues ptãtis in habitu. Tñ papa eas hꝫ in actu ꝛ in exercitio. Quia ei tm̃ dictũ fuit. Paſce oues meas. Io.vlti.caplo.extra de ele.ſignificaſti. Et alibi Luce.xxij.c.ei dictum fuit. Et tu aliqñ conuerſus:confirma fratres tuos. Que verba inquit ipſe,ſonant in exercitium iuriſdictionis. Ergo viuente papa eccleſia non dꝫ deducere dictam iuriſdictionem in actũ,lꝫ illam habeat in habitu. Qḋ gñalr cõcludit eẽ verũ in oĩbus cãis ſpectãtibus ad Ro. pontificem. De qbus in glo. magiſtra.in.c. poſt tranſlationẽ.de offi.lega.ꝛ de exceſ. ꝓla.in.c.ſicut vnire.cum concor. ¶ Sed ſalua ſemper reuerentia tanti patris. Mihi ſane vr̃,q ſibi alijſq; huius qñri ſtudioſis nimis placere ſtuduerit. Dum vlis eccleſie generaliſq; concilij auctoritatem:dignitatẽ:ꝛ iuriſdictionem oẽm cõfundere:ac nihili facere contendit. Quis aũt iſta indagatio dependeat ab illa ꝓfundiſſima materia poteſtatis pape ꝛ concilij:de qua plenius ſ.i loco ꝓprio diſſeremus. Attamen ne fruſtra dicta dñi Brixienſis recitaſſe videamur. Cõtrariam ſententiam de iure veriorem:imo irrephenſibilem arbitror. Et moueor,p nunc per iura ꝛ rões de qbus memini ſ.in tit. Nunquid concilium gñale habeat iuriſdictionem,ꝛ in ti. ꝓcedenti. Maxime aũt q negari non põt:quin eccleſia vniuerſalis iuriſdictionem habuerit: ꝛ clauium poteſtatem a xp̃o:cum dixit apoſtolis oĩbus in pſonam ipſius eccleſie. Io.vlt.c.accipite ſpiritũ ſanctum. Quorũ remiſeritis peccata ꝛc. Et Matthei.xviij.ſi peccauerit in te frater tuus ꝛc.ꝛ ibi.q ſi te non audierit dic eccleſie. Et ꝓſequit̃. Amen amẽ dico vobis qḋcunq; ligaueritis ſuper terram erit ligatus ꝛ in celis ꝛc. Et per hec dicebam ſ.cum tex. de peni.ꝛ remiſ.in.c.noua qdã:q dñs Ieſus xp̃s vniuerſis apoſtolis.i.eccleſie vniuerſali claues regni celorũ cõmiſit. Per quem tex. Io.an.ꝛ alij. Notando plalitatem clauium inferunt iuriſdictionem vtriuſq; fori eccleſie ꝛ conſequenter concilio gñali eaſ repñtanti conceſſam fuiſſe. Qḋ cõprobant tex.ꝛ iura ſ.alleg.xix.di.in.c.ita dñs.xxj.di. in nouo.ꝛ.xxiiij.q.i.loquit̃. Per q̃ iura negari non põt quin hmõi iuriſdictio eo modo eccleſie in vnum cõgregate ꝛ vnite quo apoſtolis congregatis ꝛ vnitis ꝛ eo modo quo Petro vt capiti cõceſſa fuit. Cũ ibidẽ

expreſſe

expreſſe dicatur q̄ Petro vt capiti data ex
titit:ꝛ q̄ ceteri apl̄i pari conſortio honores
ꝛ p̄tātem acceperunt. Non diuidendo tn̄ ꝓ
pter hoc vnitatem ipſius eccl̄ie:que|vt.ſ.di
xi|vnica eſt. Sed potius tenendo q̄ petrus:
lȝ caput ſit:in corpore tn̄ exiſtat eccl̄ie, ꝛ ec
cleſia in Petro. Ita q̄ pari ꝯſortio hāc au
ctoritatem iuriſdictionem vnus per alteꝛ
receperit ꝛ eꝰ. Atqꝫ ita mevbiqꝫ tenuiſſe ꝛ
tenere ꝓfiteor. Inherendo ſententie ſaluato
ris nr̄i. Jo.xvij.c.vbi loquendo ad patrem
de diſcipulis inq̄t pr̄ ſancte ſerua eos ī noīe
tuo quos dediſti mihi: vt ſint vnum ſicut
ꝛ nos. Et.ī.vt oēs vnum ſint ſicut tu pr̄ in
me ꝛ ego in te vt ꝛ ipſi in nobis vnū ſint
ꝛ ego claritatem quā dediſti mihi dedi eis
vt ſint vnū ſicut ꝛ nos ſumus ꝛc. Per que
verba apparet manifeſte vnitas eccl̄ie ꝛ oī
um aploꝝ:ꝛ q̄ xp̄s eius ſponſus in ea inue
niat̄. Qd̄ aūt concilium gn̄ale hanc p̄tātes
ꝛ iuriſdictionem vtriuſqꝫ fori habuerit:ex
ercuerit:ꝛ in eius poſſeſſione vel quaſi ſem
per. Et tā papa viuo q̄ꝫ mortuo fuerit: ſtul
tum ꝛ ſuperfluum vr̄ heſitare cum iura no
ſtra oīa vndiqꝫ locupletiſſima teſtimōia af
ferant:que colligunt̄.ſ.in ti. Quibus conci
lijs pleriqꝫ canones ex his q̄ in corpore iu
ris hn̄r aſcribant̄,ꝛ alibi. Et q̄ eccl̄ia vl̄is
pari conſortio eandem p̄tātem ꝛ auctorita
tem habuerit:quā habuit Petrus:vt dicūt
iura ꝑdicta. Ps luce meridiana clarius.in
.c.concilia ſacerdotum.xvij.di. iuncta eius
glo.ꝛ.iij.q.vj.in.c.dudum. vbi glo. fatet̄ q̄
concilia gn̄alia ſaltem ſcd̄ario dederunt:cō
firmauerunt:ꝛ approbauerunt principatus
eccl̄ie Ro.beato Petro:lȝ a xp̄o ei principa
liter datus fuerit.xxj.di. q̄uis.xvij.di.§.hic
etiam.ꝛ.ix.q.iij.alioꝝ. Nūq̄d ergo ex eo q̄
eccleſia vl̄is:in qua erat Petrus:ꝛ que hāc
iuriſdictionem pariter cum eo pari ꝯſortio
habuit:voluerit iuriſdictionem ipſam exer
ceri per Petrum tanq̄ꝫ per caput miniſte
riale ꝛ xp̄i vicarium:dicendum erit q̄ ipſa
eccleſia eadem iuriſdictione ſeipſam priua
uerit? Certe qui hoc diceret diſſipere vide
ret̄:q̄ꝫ hoc modo fateri oporteret: q̄ ep̄s vi
cario ſemel ab eo conſtituto: qui eius ordi
nariam iuriſdictionem exerceret:ſeipm̄ pri
uaret:ꝛ ea amplius vti nō poſſet: qd̄ nemo
dicere auderet to.ti.ff.de offi.eius.cui man
da.eſt iuris.ꝛ de offi. vica.per to. Et q̄ hoc
verum ſit ps exemplo ꝛ decreto ipſoꝝ apo
ſtoloꝝ,ꝛ primitiue eccleſie nr̄e:qui ita inter

pretati fuerunt:ꝛ optime intellexerunt:cum
in cā fuerint. Nam q̄uis petrus viueret ꝛ
ab eis in caput miniſteriale ad exercendam
dictam iuriſdictionem eis a xp̄o pariter cō
ceſſam conſtitutus fuiſſet. Tn̄ ipm̄ qn̄qꝫ pe
trum orthodoxam xp̄i fidem diſſimulātes
ſeu potius negligentem:ꝛ xp̄ianos ſcandali
çantem ac iudayçare ꝑmittentem correxe
runt. Et paulus Apl̄s ei in faciē reſtitit,oſtē
dendo qd̄ modo dicebam:q̄.ſ. eadem eſſet
ꝛ par poteſtas oībus. Nā vt inquit diuus
Hieronymus:qd̄ hr̄.ij.q.vij.c.paulus. Pau
lus petrum reꝑhendit,qd̄ non auderet:niſi
ſe non imparē ſciret. Nec hodie negat gr̄q̄ꝫ
quin papam hereticū ꝛ male de fide ſentiē
tem:aut vl̄em eccl̄iam ſcandaliçantem:con
cilium gn̄ale corrigere:iudicare:ꝛ deponere
poſſit:vt hr̄.xl.di.ſi papa.iuncta eius gl. no.
Nam ꝛ apl̄i dn̄i oſtendebant hanc parilita
tem poteſtatis cum petro:q̄ꝛ lȝ eum conſti
tuiſſent in caput miniſteriale. Tn̄ cū opus
erat ipſius opera vtebant̄ vt ꝯfratris ꝛ co
ep̄i:non aūt vt dn̄i a corpore eccleſie abſolu
ti vt Monarche, ps Actuum.viij.c.vbi dr̄
qd̄ cum Samaria recepiſſet v̄bū dei. Miſe
runt ad eos petrum ꝛ Joānem. extra de ſa
cra vnctio.c.i. Ergo petrus ibi non erat vt
princeps. Sed ab apoſtolis ab ipſa eccleſia
mittebat̄. Sicut ꝛ alij apoſtoli: ad orandus
ꝛ predicandum gentibus ꝛc. Et ꝑpea dixit
tex.xxj.di.§.hoꝝ.q̄ petrus quaſi princeps fa
ctus eſt:vt non eſſet vere princeps:ſed qua
ſi princeps. Et dicit paulus apl̄s ad Galla
tas.ij.c. Et cum cognouiſſem g̃ram que da
ta eſt mihi. Jacobus:Cephas:ꝛ Joānes:qui
videbant̄ eſſe columne dederunt dextram
ſocietatis mihi ꝛ Barnabe. Ergo petrus
ſolus non erat columna. Nec ei erant ſerui
alij apoſtoli,maxime in concilijs ꝛ congre
gationibus eoꝝ vbi eccleſia vniuerſalis cō
ueniebat. Et per aplo̅s ꝛ diſcipulos repn̄ta
bat̄. Sed erant oēs confratres coep̄i. Unde
hac cōſyderatione papa non appellat ep̄os
ſeruos aut ſubditos ſed fratres:extra d̄ cri.
fal.c.q̄ꝫ graui: Juxta illud. Maximum dn̄i
verbus vnus eſt magr̄ vr̄:oēs aūt vos eſtis
fratres. Matthei.xxiij.c. Et paulus dr̄ non
fuiſſe petro impar.ij.q.vij.paulus. Immo
eius ſocius ꝛ cōfrater tā in vita q̄ꝫ in mor
te deſcribit̄. Juxta illud qd̄ quotidie decan
tat eccleſia. Glorioſi principes terre, qūo in
vita dilexerunt ſe: ita ꝛ in morte nō ſunt ſe
parati.ij.q.vij.c.bti petrus ꝛ paulus. Per

que oīa iūctis multis alijs argumētis que
induci poſſent: maīfeſte pȝ ꝙ hmōi ordina-
ria iuriſdictio: non minus in vniuerſali ec-
cleſia ꝙȝ in petro, pari tn̄ ꝛ vnito conſortio
radicata ꝛ plātata fuerit a xp̄o. Et ꝙ in ea
iugiter ꝛ ꝑpetuo remaneat: remāſuraqȝ ſit:
qtqȝ eccleſia ipſa ꝛ vl'e concilium ea libere
vti poſſit. Quotienſcūqȝ occurrit ipſam in
concilio congregari: ſiue vacante: ſiue plena
exiſtente ſede papali. Cum ſemꝑ xp̄m prin-
cipale caput: ꝛ ſponſum ſuum habeat ꝑſidē
tem: quotienſcunqȝ in eius nōie legitime cō
gregat̃. Matthei. xviij. c. Et ꝓphanum qui
dcs videret̃ dicere, ꝙ eccleſia vnica xp̄i ſpō-
ſa ꝛ pietiſſima mater nr̄a extra: quā nemo
ſaluari pōt. de ſum. tri. ꝛ fid. catho. c. firmi-
ter. Iuriſdictionē non hēret: qua ꝛ caput ꝛ
membra aberrantia corrigere poſſet. Hanc
ſententiā intrepide firmat ꝛ ꝓſequit̃ Car-
di. Zabarel. in trac. de ſciſmate. ques poſuit
in Lectura ſua. poſt. c. lȝ. de ele. in. i. q. vbi di
cit ꝙ eccleſia Ro. vacante vniuerſalis eius
poteſtas reſidet in ipſa tota eccleſia: que eſt
fidelium congregatio. de con. diſt. i. eccleſia.
de biga. debitum. de elec. fundamenta. lib.
vj. ꝛ vt ingt ipſe ita ēt dicūt ph̄i, ꝙ regimē
ciuitatis conſiſtit penes ꝯgregationem ci-
uium, vel ipſius congregationis partes va-
lentiorem: que ſententia colligit̃ ab Ariſto-
tele. iij. politicoꝝ. c. viij. Unde conformiter
dicendum eſt: ꝙ regimen totius orbis pe-
nes congregationes vl'em totius orbis: vel
ipſius valentiorem partem conſiſtat. Et re
gimen eccleſie vniuerſalis penes eccleſiam
vl'em: que per gn̄ale cōcilium repn̄tat̃: ipſo
concilio legitime congregato: cum ſuo capi
te |vt ſepius dixi| vel penes ipſius eccl'ie par
tem valentiorem: que in concilio reſidet: cō
ſiſtere debeat. l. di. dn̄o ſcō ad ſi. Nec refert
ꝙ oēs xp̄iani non ꝯueniant in ꝯcilio gn̄ali.
Quia vt elegāter ingt Inno. in. c. ſi. de ma
io. et obedi. ſatis eſt: ꝙ in rebus et negocijs
vniuerſitatum ꝯueniāt Rectores: vel pars
illa que magis idonea vr̄. C. de iura. calum.
l. ij. §. ſinaūt. ff. de condi. et demon. l. munici-
pibus. de ꝓcu. c. ſi. et qꝺ no. per ip̄m Zaba-
rel. in. d. c. ſi. de maio. et obe. q. i. Et in hoc l-
quit ipſe. d. Cardinalis non opȝ inſtare: qꝛ
periti canonum in hoc cōiter ꝯueniūt. Qꝺ
verbus ſufficere debuiſſet. d. Brixien. Que
ꝯcl'o ꝓbat̃, vt ſepius dixi: extra de elec. in. c.
oſius. de libel. obla. in. c. ignarus. de ſponſa.
c. de francia. de iudi. c. i, cum concord. ¶ Et
quoad diſpenſationes arguendo de minori
ad maius dixit. Spec. in. c. de diſpēſa. §. ſunt
quoqȝ. vſ̄. item concilium: ꝙ concilium di-
ſpenſat ꝯ͂ apl'os: vt leg. et no. lxxxij. di. in. c. pre
sbyter. in prin. vbi pȝ. ꝙ lȝ apoſtoli ſtatuiſ-
ſent: ꝙ ꝑsbyteri fornicarij deponerent̃: vt hr̄
lxxxi. di. in. c. ꝑsbyter: aut diaconus. Tn̄ con
cilium Grāgienſe. de quo in. d. c. presbyter.
lxxxij. di. diſpenſauit ꝯ͂ canones aploꝝ: vt ēt
firmat glo. ibi. in ver. apoſtoloꝝ. Qꝺ ſi con
tra apl'os diſpenſat. Quis ſane mentis nega
ret aut dicere auderet ꝯcilium ꝯ͂ ius poſiti-
uum pape vel Imperatoris nō poſſe diſpē-
ſare. Cum ibi ſit oīum fidelium ꝯgregatio
atqȝ vnica iuriſdictio. Pro qꝛ robore bene
faciunt que ſcribunt̃ per Archi. ꝛ Gemini.
poſt eum. in. c. porro. lxvj. di. per ea que pōit
Inno. in. c. ſi. de ſacra. non iter. in prima gl.
¶ Ubi no. dixit. ꝙ eccleſia vl'is pōt omitte
re oēm formam ab apl'is traditam. Preter
illam corporis ꝛ ſanguinis xp̄i: ꝛ illam que
tradita fuit in baptiſmo. ad qꝺ alle. de con.
di. ij. ligdo. Et poteſt eē rō, qꝛ ſi per apoſto
los: ꝛ ſic per eccleſiam vl'em huiuſmodi for
me in ſacr̄alibus inuente ꝛ ſtatute fuerunt:
ꝓut affirmant idem Inn. Jo. an. ꝛ alij vbi
ſupra. Ergo cum eius ſit tollere cuius eſt cō-
dere: non mirum ſi ipſa eccl'ia vl'is: dictas
formas moderari ꝛ ꝓrſus ēt tollere poteſt:
lȝ ab apl'is eꝑoꝝ ꝑdeceſſoribus inuente ſta-
tuteqȝ fuerint. Et ꝓpea dicebat. Joā. an. vbi
ſupra in pe. col. ꝙ papa ꝛ eccleſia pōt in tali
bus formis nouas ſtatuere: ꝛ alias conſtitu
tiones facere: dūmodo non ſint ꝯ͂rie ꝯſtitu
tionibus dei. Qꝛ aīe ꝛ que ad eas pertinēt
ſunt de iuriſdictione ꝛ foro pape ꝛ ſanctoꝝ
Patrum. Ad hoc. x. di. ſuſcipitis. xcvj. diſt.
cum ad veꝝ. de maio. ꝛ obe. ſolite. Nec mi-
rum dȝ videri. ꝙ in iſtis ſacr̄alibus ex ꝯſti-
tutione eccleſie caracter infigat̃ aīe: qꝺ qdas
heretici negare vident̃. Qꝛ ēt ex ꝯſtitutione
Imperatoris infigit̃ caracter militaris aīe
militis indiuiſibilr̄. i. q. i. qꝺ quidam. Qꝺ ſi
princeps terreſtris militie hoc facit: fortius
hoc facere pōt eccl'ia vl'is ꝛ gn̄ale concilium
ar. xxx. q. iij. c. i. Et quoad ꝑncipale ꝓpoſitum
nr̄m ꝙ. s. concilium de diſpenſationibus ꝛ
alijs oībus negocijs ad voluntariam iuriſ-
dictionem ſpectantibus ſe impedire poſſit
etiam papa in humanis agente ꝛ eidem cō
cilio vnito vel ꝑſidente ſeu ab eo per here-
ſim deficiente. Dicit Jo. an. in. c. non dȝ. de
ꝯſan. ꝛ affi. ꝙ in concilio gn̄ali Lugdunen̄,
Quod

Quod celebratum fuit per Grego.x. Anno
xpi. Mcclxxiiij. ⁊ durauit a principio men-
ſis Maij: vſq₃ ad menſem Auguſti: vt re-
fert idem Jo.an.in.c.nemo.de ele.li. vj. fuit
tractatum de tollendo impedimẽto publi-
ce honeſtatis: ⁊ ꝙ aliq̈bus ex prib⁹ vide-
bat illud ſimplr̃ tollendum: alijs videbat
duꝝ illud tolli debere: ſed ſuadebant dari
ptãtem ep̃is diſpẽſandi circa illud. Alij vo
aſſerebant illud reſtringi debere ad ſpõſam
primi ⁊ ſecundi gradus tm̃: ⁊ in alijs duo-
bus gradibus tolli. Et ſubdit ꝙ q̃uis p p̄ſi
dentes concilij deliberatum fuiſſet. Scõm
hanc vltimam opinionẽ conſtitutiones fie-
ri deberẽ. Tñ per ↄcilium non fuit receptũ
nec obtentum. Et ꝙ concilium fuerit ⁊ ſit
in poſſeſſione vel quaſi ptãtẽ ⁊ iuriſdictio-
nem ſuam ordinariam libere exercendi: ſta
tuendo: iudicando: diſpenſando, iura limi-
tando vel interp̄tando ⁊c. bene colligit vbi
cunq₃ concilij canones hñr. ⁊ ꝓbatur. xj. q.
i. ſiq̄s clericoꝝ. xij. q. ij. c. ſancimus. Qui tex.
fuit concilij Toletani. in. c. ſtatuimus. in cõ
cilio Agathẽ. in. c. ſiquis ex clericis. in. c. ſi
quis ep̃s. in. c. diaconi. ea. cã. ⁊. q. ⁊ quaſi per
to. xxj. di. c. vlti. vbi formalr̃ dr̃. In tm̃ hãc
p̄ſumptionem ſancti patres apud Calcedo
nem deteſtati ſunt: vt dioſcoꝝ. Alexãdrinũ
Antiſtitem iter cetera iccirco potiſſi^m ſine
vlla reſtitutione dãnauerunt ⁊c. v. q. iiij. ⁊
v. ⁊ alibi ſepiſſime. Ex q̈bus manifeſta ⁊ cõ
cordi aſſertione colligit. Concilia gñalia de
rebus oĩbus ad regimen eccleſie vniuerſa-
lis ⁊ totius orbis q̃ad vtriuſq₃ fori iuriſdi
ctionem ſemper diſpoſuiſſe: ordinaſſe: ⁊ de
terminaſſe etiam papa viuente atq₃ pñte.
Qd̓ ẽt cõprobat. xcvj. di. in. c. bñ q̄des. Ubi
concilius papa pñte atq₃ p̄ſidente diffinit:
ꝙ laycis diſponẽdi de rebus eccleſie nulla
ſit facultas, ad idem de ſponſa. c. i. ⁊. lxiij. di.
hadrianus. il. i. vbi ſynodus. viij^a. q̃uis in
ea p̄ſiderent Legati pro hadriano pontifice
maximo Fotinũ anathematiçauit ⁊ Igna
tium reſtituit: ac diffiniuit ⁊ ſtatuit: ꝙ ele-
ctiones ep̃oꝝ per clericos fierent: ⁊ ꝙ layci
in illis ſe non impedirent ⁊c. ¶ Corrobo-
rata igit̃ hac ↄcluſione modo p̄dicto. Nunc
reſtat vt rñdeamus iuribus ⁊ rõnibus al-
legatis per. d. Brixien. ex aduerſo. ¶ Non
obſtat igit̃ p̄. glo. in. c. quãq̃. de elec. lib. vj.
Inq̃tum dixit ꝙ electio ep̃oꝝ deuoluitur
ad papam: q꞉ per hoc non negat quin con-
cilium quoq₃ de eccleſijs cathedralibus di-
ſponere poſſit. Et ſic non ponit hoc eſſe: q̄ꝺ
ab hoc contingit abeſſe. ¶ Minus obſtat
tex. in. c. in illis. lxxx. di. q꞉ l₃ ibi dicat̃ beatus
Petrum p̄cepiſſe ep̃os primates vel patri-
archas poni in ciuitatibus ⁊ locis vbi erãt
flamies aut archiflamies tpe ethnicoꝝ ⁊c.
Tñ ꝓpter hoc non tollit̃ poteſtas concilij
nec dr̃ ꝙ hoc alijs aplis facere non licuerit
cu₃ ipſo papa: quinimo Lucinus Papa in
c. vrbes. ea. di. formalr̃ dicit. In ipſis vero
vrbibus poſt aduentum xp̄i apli ⁊ eoꝝ ſuc-
ceſſores Patriarchas ⁊ primates poſuerũt
⁊c. Per quem tex. clare conſtat hanc ptãtes
ꝓuidẽdi eccleſijs cathedralibus eccleſie vli
etiam reſeruatum fuiſſe. Et hoc approbare
vr̃ illud q̄ꝺ Ro. pontifex hodie ſeruat q꞉ ꝓ
uiſiones eccleſiaꝝ cathedraliũ non facit niſi
in conciſtorio fratrum: hoc eſt dñoꝝ Cardi
nalium. Ergo fortius id fieri poterit ⁊ de-
bebit per conciſtoriũ vlis eccleſie, vbi ⁊ ipſe
Pontifex ⁊ Cardinalis ⁊ alij ep̃i ſunt icor
porati ⁊ in ſpũ ſcõ ↄgregati. ¶ Et idem re-
ſpondet ad tex. in. c. i. xxij. diſt. Dum inq̄t ꝙ
Ro. eccleſia inſtituit ep̃atus Mitropoles
⁊ primatus ⁊c. Nec per hoc ꝙ concilius ꝓ
uideret de hmõi eccleſijs diceret̃ violare iu
ra ⁊ priuilegia pape: ſed potius diceret̃ vti
iure ſuo: ⁊ ea ptãte: que ſibi a xp̄o tradita fu
it: ⁊ penes eam exiſtit cum papa. Non eſt ẽt
bona comparatio vel illatio de caplo eccl̃ie
cathedralis ad concilium. Dicendo. ſ. capl₃
ſede vacante non ↄfert: nec vtit̃ iuriſdictio
ne voluntaria ⁊ gratioſa ſpectante ad ſolu₃
ep̃m. Ergo nec concilium ſe impedit de ſpe
ctantibus ad papam: q꞉ nulla eſt conueniẽ-
tia de caplo ad ↄciliũ. Nã capl₃ h₃ iuriſdi-
ctionem ſubalternam reſtrictam ⁊ limita-
tam a iure cõi: pp iminẽtẽ neceſſitatem: vt
p₃ in. c. cum olim. ⁊ in. c. his que in ãtiquis.
⁊ in. c. i. de maio. ⁊ obe. lib. vj no. in. c. i. ne. ſe
de vacante. eo. lib. Nec capl₃ h₃ idem ↄſiſto
rium: ⁊ ptãtis: ſeu iuriſdictionis cõſortiũ:
ꝑut h₃ concilium gñale cũ papa: ꝑut. ſ. oſtẽ
dimus. Nec h₃ aliquo caſu iuriſdictionem
vel ſupioritatem capl₃ in ep̃m: vt h₃ ↄcilius
in papam: vt in cã hereſis ⁊c. xl. di. ſi papa.
Ergo non eſt bona cõparatio: ⁊ ex diuerſis
non fit illatio. l. papinianus exuli. ff. de mi-
no. l. eum actum. ff. de nego. geſt. ¶ Et falſus
eſt dicere ꝙ papa mortuo ↄciliũ non poſſit
dici plenũ capite deficiente: q꞉ | vt. ſ. dixi | De
ficiente papa eccl̃ia pp hoc non eſt acheſala
ſed Xp̄s deus nr̃: qui eſt veꝝ caput idemq₃

ſacerdos ⁊ ſacrificius vſis eccſie: de ſum. tri.
⁊ fide catho. c. firmiter: concilium plenus ſa
cit: ⁊ in eo vt verus paſtor p̄ſidet. Matthei
.xviij. c. ponit glo. in cle. ne romani. de elec.
⁊ qui alr diceret: negaret cōcilium papā he-
reticum: ⁊ ſciſmaticum: ⁊ ſic mortuū ⁊ ab
eccl'ia catholica abſciſſum iudicare poſſe ⁊
alteꝝ catholicum ſubrogare: qḋ eſt erroneū.
¶ Non eſt ēt veꝝ ꝙ concilium ſe non im
pediat: niſi in his que ſunt neceſſarie iuriſ-
dictionis. Quia imo oīa que ſunt volunta
rie iuriſdictionis expedit: prout ſ. ps. ¶ Et
quoad ꝓuiſiones ep̄oꝝ vltra tex. in. d. c. vr-
bes. lxx. di. Probat ēt exemplo beati Mat
thie per ip̄m. d. Brixien. adducto. Cui ſe in
uoluendo male rn̄d. Dum fugiendo oppo-
ſitionem cui rn̄deri non pōt: dicit beatum
Petrum ita voluiſſe: ⁊ concilium aplo᷑
ad hoc conuocaſſe: q̄ꝛ cum bona eius venia
iſtḋ eſt diuinare maxime ꝯ tex. claꝝ ⁊ aper
tum. Non. n. hoc qḋ dicit ipſe colligi, aut in
telligi: vel ſubaudiri pōt ex illo capl'o Actu
um p̄. Immo totum ꝯriū colligit̃, q̄ꝛ ibi
dr̃ aperte, ꝙ Petrus ꝓpoſuit. Et dr̃ ibi. ꝙ
apli oēs congregati orātes dixerunt. Tu do
mine qui noſti corda hoīum: oſtēde nobis:
⁊ ſic per inuocationem ſpūs ſci: quem elege
ris ex his duobus. Et dederunt ſortes pro
votis: ⁊ cecidit ſors ſup̄ Matthiā: ⁊ ita eum
elegerunt. Nec quēpiam moueat id qḋ ibi
dr̃ Apoſtolos ſortem dediſſe: ⁊ ꝙ ſors ceci
derit ſup̄ Matthiam: q̄ꝛ ſors illa non fuit d
gn̄e ꝓhibitoꝝ: ſed potius fuit remiſſio ad
iudicium ſignū: ⁊ declarationē ſpūs ſci: qḋ
pꝫ ex eo ꝙ ibi dicit: ꝙ apli orantes dixerūt.
Tu dn̄e qui corda noſti hoīum oſtende quē
elegeris ex hijs duobus: vnum accipere lo-
cum miniſterij huius ⁊ aplatus de quo p̄ua
ricatus eſt Iudas: ⁊ dederunt ſortes eis ⁊
ꝙ cecidit ſors ſuper Matthiā: q̄ꝛ ītelligi dꝫ
ꝙ remiſſis ſortibus iudicio diuino ſors h̄
eſt p̄electio ⁊ ſignum diuine lucis: e celo ce
ciderit ſuper caput Matthie. Prout ēt ſen
tiunt qui vitā eiuſdem glioſiſſimi apli ſcri-
bunt. Corroborat̃ a maiori. Nam concilium
ſede vacante pontificem maximum eligit:
vel de ipſius electione ſtatuit ⁊ ordinat. ar.
lxx. di. c. i. ⁊ ij. ⁊ melius. lxxix. di. ſi duo. ⁊ in
.c. ſiquis pecunia. no. in. c. ſi papa. xl. di. ⁊ in
.c. lꝫ. de elec. xxiij. di. in noīe dn̄i. Si igit̃ con
cilium eligit papam: quanto magis ep̄os ⁊
īferiores p̄latos eligere poterit: ac beneficia
quecunq; eccleſiaſtica cōferre. Qḋ approba
re dr̃ tex. in. c. hadrianus. ij. l. i. lxiij. di. vbi cō
cilium Fotinum damnauit ⁊ Ignatiū re-
ſtituit. ¶ Non obſtāt imaginarie rn̄ſiones
facte per ip̄m. d. Brixien. ad fundamentum
illud inuiolabile: ꝙ ptās hec data fuerit vni
uerſe eccleſie a xp̄o: ⁊ ad tex. qui dicūt ꝙ ec-
cleſia ipſa ⁊ ceteri apoſtoli cum Petro pari
conſortio honorem ⁊ ptātem acceperūt. xxi.
di. in nouo. cum alijs de q̄bus ſ. Dus reſpō
dit ipſe hoc intelligi debere de conſecratio
ne tm̄modo ⁊ ordine, nō aūt de iuriſdictio
ne ptātiua vel iudicatiua. Et quatenus ītel
ligi poſſet: qḋ q̄dem negari non vꝫ: ꝙ dꝫ in
telligi ꝙ eccleſia hanc ptātem habeat in ha
bitu ⁊ nō in actu: q̄ꝛ ex ſ. deductis: ⁊ per iu-
ra per ip̄mmet allegata totum ꝯriū appa-
ret, quoad vtrunq;. Et hoc bene ꝓbat tex.
in. d. c. in nouo. Ibi honorem ⁊ ptātem: que
duo verba denotant ⁊ auctoritatem in ſa-
cramentalibus: ⁊ potentiam actualem iu-
riſdictionis apoſtolis ⁊ ſic eccleſie p̄ eos da
tam fuiſſe. Qḋ clarius ēt ꝓbat ⁊ ibi no. tex.
in. c. firmiter. de ſum. tri. ⁊ fide catho. in fi.
Ibi niſi ſacerdos qui rite fuerit ordinatus
ſm̄ claues eccleſie quas ipſe cōceſſit apoſto
lis eorumq; ſucceſſoribus Ieſus xp̄s, ⁊ tex.
ad idē in. c. noua. de peni. ⁊ remis. in fi. ibi.
Quia lꝫ beata virgo Maria dignior ⁊ ex-
cellentior fuerit apoſtolis vniuerſis. Non
tm̄ illi ſed iſtis dn̄s claues Regni celoꝝ cō
miſit: Et ſic non vnam tm̄ clauem ſacralis
penitentie. Sed alteram quoq; iuriſdictio-
nis ⁊ ptātis eccleſiaſtice eiſdem apoſtolis
⁊ eccleſie vniuerſali tradidit. Et clariſſime
conſtat ex infinitis iuribus ⁊ exemplis de
quibus ſ. ¶ Non obſtat qḋ dr̃: ꝙ ſi conce-
deremus actualem iuriſdictionem eccleſie
vniuerſali iſtud eēt ponere duo principia ⁊
duo capita in ipſa eccleſia: ⁊ ſic eius vnita-
tem ſcindere, qḋ eēt hereticum. xxiiij. q. iij.
c. q̄dam aūt ꝗ cerdoniani. Qꝛ rn̄det ꝙ nemo
ſane mentis hoc cogitat. Sed dr̃ Petrū eē
caput miniſteriale in ipſa eccleſia: eccleſiāq;
eſſe ip̄ius corpus: ⁊ ꝓpea Petrum eſſe ī ec-
cleſia, ⁊ eccl'iam in petro. vij. q. i. ſcire. Unde
quicq̄d facit papa: facere dr̃ eccl'ia, ⁊ quicq̄d
facit eccl'ia: papa facere dr̃. Et ſic non ponū-
tur duo capita vel duo principia ſed vnicū
tm̄ caput atq; principium: q̄ꝛ vt ſepius ſ. di
ctum fuit concilium eccl'iam repn̄tans nō
fit ſine papa: eo conſiſtente in ſede Petri: ⁊
agente vt veꝝ pontificem decet: ſed ſi ſeip̄s
eijcit: ⁊ per hereſim vel alr ſe a corpore ſuo
abſcindit

abſcindit ⁊ remouet. Tunc ēt eccl'ia nō erit Acephala: ſed xp̄m caput: ⁊ ſponſum ſuum habebit: ⁊ ſic vnita v̄o ⁊ immediato capiti ſuo: cum eo iuriſdictionem oēm ſuam expedire poterit. ¶ Non obſtat qḋ dr̄ conciliū a nota excōicationis abſoluere non poſſe: q̄ ſūmo pontifici reſeruata eſſet, vt eſt illa canonis. xvij. q. iiij. c. ſiquis ſuadente. Nec ab irregularitate que pape ſolr̄ reſeruat̄. de re. iudi. c. i. ⁊ de ſen. excō. c. i. lib. vj. Quia ꝯrius ſupra demonſtratum fuit. Cū diximus cōcilium hēre plenitudinē ptātis ligandi atq̧ ſoluendi pari conſortio cum petro. Ad hoc ⁊ alia que opponunt̄ ſufficiat: qḋ ſ. diximus de vnitate pape ⁊ eccl'ie: ⁊ tex. xv. di. in. c. ſicut. in fi. Ubi beatus Greg. dicit. Quia dū vl'i ſunt conſtituta ꝯſenſu ſe ⁊ non illa deſtruit: quiſq̧ p̄ſumit abſoluere quos ligāt, aut religare quos abſoluunt. Quicq̄d glo. diuinādo ibi dixerit. Ad hoc ēt facit quod Ro. pontifex in ſua ꝓfeſſione dicit. Cū ꝓfitetur ſe ſeruaturꝝ octo concilia vl'ia. xvj. di. in. c. ſancta octo. ibi ⁊ que p̄dicauerūt ⁊ ſtatuerūt modis oībus ſequi ⁊ p̄dicare. Et q̄cunq̧ condemnauerunt ore ⁊ corde cōdemnare me ꝓfiteor ⁊c. Et faciat regula: oīs res per quaſcunq̧ cāſ naſcit̄: per eas diſſoluit̄: de reg. iur. c. i. Nam qui excōicare pōt ⁊ abſoluere. de ſen. excō. per tuas. ⁊ quaſi per to. Sed concilium excōicare ⁊ circa irregularitatem decernere ⁊ ſtatuere pōt: ꝓut dictus fuit ſ. ⁊ ꝓbat̄ in. d. c. ſancta octo. cū duobus ſeq. Ergo qḋ ꝓhibitum non apparet exp̄ſſe ei conceſſum vr̄. ar. extra de ſen. excō. nup. ⁊ extra de ſponſa. c. cum apud. ⁊. xvj. q. i. ſunt nōnulli. Pꝫ per infinita exempla conciliorꝫ priſcorꝫ de q̄bus i corpore iuris ⁊ extra. Et hanc ſententiam poſtremo cōprobauit concilium Conſtantienſe in ſeſſione. xlj. in decreto edito ꝯ ſpoliantes, eligēdum in papā: Incipit ſacroſancta gn̄alis ſynodus Conſtātieñ. ad perpetuā rei memoriam ⁊c. Ibi ſtatuentes, ⁊ ſ. Eo ipſo excōicationis ſententiam incurrat: a qua niſi per iſtam ſanctam ſynodum: aut futurꝫ Ro. pontificem: p̄terq̄ in mortis articulo, ⁊ facta ſatiſfactione abſolui nequeant ⁊c. Ecce ergo ꝙ hic declarat̄ ꝙ concilium ⁊ excōicare ⁊ abſoluere poſſit excōicatos. Et ꝙ ita ꝫ vl'is eccl'ia ⁊c. Non obſtat glo. quam tantopere extollit. in. c. de clerici. de cle. excō. minis. Dum dicit ꝙ ep̄s: nec etiam ſynodus ſ. irregularitate diſpenſare poteſt. Quia illa glo. loquit̄ ⁊ ſic intelligit̄, ſc̄m iura que alle. de ſynodo ep̄ali vel ꝓuinciali: que non hn̄t tantam ptātem nec iuriſdictionem: quantam hꝫ concilium gn̄ale. ꝫ ad tex. quos alle. xj. q. iij. ſiquis ep̄s dānatur ⁊ ſeq. alr̄ quoq̧ rn̄deri poſſet, ꝙ illi tex. non dicunt: ꝙ ſynodus non poſſit eos abſoluere: nec aufert poteſtatem iſtam abſoluendi concilio: ſed tm̄ aufert ſpem irregulari conſequendi abſolutionem ēt in altero cōcilio: vel deinceps vllo vnq̄ tp̄e poſſe reconciliari. Immo ſi ille tex. diligenter inſpiciat̄, ꝯrium potius ꝓbat: ꝙ. ſ. concilium abſoluere poſſit. Dū ſupponit ꝙ ille irregularis poſſet petere abſolutionem a concilio: ꝫ dicat ꝙ concilium illam non p̄ſtabit. Ergo ſi cōcilium ita ſtatuiſſet, aut eam p̄ſtare voluiſſet: ille ad concilium pro abſolutiōe redire potuiſſet. Quod q̄dem ex alio quoq̧ capite confirmat̄. Qꝛ ibi pꝫ ꝙ illi duo tex. fuerunt canones concilij Antiocheni: ⁊ Martini pape. Ergo ſi a concilio introducta fuit iſta irregularitas, ⁊ per cōcilium tolli poterit. d. Regula eius eſt tollere: cuius eſt condere ⁊c. Item negari non pōt quin iſta irregularitas que ꝓuenit ex violatione cenſure. Introducta fuerit de iure poſitiuo. d. c. ſi quis ep̄s dānatur. ⁊. c. ſeq. ⁊ ꝓbat̄. de re. iudi. c. i. lib. vj. Ibi. Irregularitatis laqueo ſe inuoluet ſc̄m canonicas ſanctiones iuncta glo. in ver. per ſummū que alle. tex. in. d. c. ſi quis ep̄s. cum ſeq. Probat item tex. in. c. i. ḋ ſen. excō. lib. vj. Ibi irregularitatem nō effugient iuxta canonicas ſanctiōes ⁊c. Ubi ēt glo. in ver. irregularitatem, allegando iura ex q̄bus irregularitas iſta introducta fuiſſe vr̄. Qḋ ſi ita eſt nemo negare pōt, quin cōcilium canonem ⁊ decretum ſuum tollere ac moderari ⁊ ꝯ illud diſpēſare poſſit. Sit ergo v̄a ꝯclo illa quā ſ. poſuimus. vꝫ. ꝙ iſta poteſtas ⁊ iuriſdictio ſit in vl'i eccleſia: vt i corpore iūcto ſuo capiti. Ita vt oīs ptās pape ſit in concilio: et oīs poteſtas concilii ſit in papa, et ꝙ vno ipſorꝫ dictam iuriſdictionem exercente alterꝫ quoq̧ eandem exercere cenſeat̄. Per que fateri cōpellimur ꝙ cōcilium legitime cōgregatum oīa illa poſſit que ſolus papa pōt. Etiam ſi eſſent ſibi reſeruata in plenitudinem poteſtatis ſpāli p̄rogatiua. Sicut illa de q̄bus in. c. ſicut vnire. de exces. prela. vbi bona glo. Et ibi not. per doc. Et de illis pape ſpecialiter reſeruatis ponunt̄ iſti verſus qualeſcunq̧ ſint.

Reſtituit papa ſolus: deponit et ipſe.

Diuidit:et vnit:eximit,atqꝫ probat.
Articulos ſoluit: ſynodumqꝫ facit gñalem.
Tráſfert:et mutat:appellat nullus ab ipſo.
¶ Ex qbus tñ plura ſ. deduximus,que non
minus per concilium ꝗ̄ per papam exerce
ri ſolita ſunt:ſicut ſunt epoꝝ tranſlationes.
De quibus hr̄.vii.q.i.eps de loco.vbi dr̄:ꝙ
eps non ambitione ſed ſynodali auctorita
te de eccleſia ad eccleſiam transferat. Mari
me ſi ecclie vtilitas popoſcerit, qđ nihilo-
minus đ ſpāl̄r reſeruatis pape eē dicimus.
vt hr̄ in.d.c.ſicut vnire.et de offi.lega.quod
tranſlationem.de tranſla.pla.c.inter corpo
ralia.et per to. Poterit itaqꝫ in his oibus
concilium cum fiducia adiri ſiue ṗncipal̄r
ſiue per appellationem. xvj.q.i.conſtitutus.
faciunt que dixi ſ.in ti.qua pena puniant q
ad concilium venire negligunt vel contem
nunt.vñ qđ ſi papa hoc facere recuſaret ꝛc.
Uel etiam adiri poterit per ſimplicē q̄relā
ꝓut le.et no.liiij.di.in.c.generalis. in fi.

¶ An oēs tā clerici ꝗ̄ layci cuiuſcunqꝫ cō-
ditionis corā ꝯcilio cōparere teneant.

Queri ēt ſolet. Utrum oēs et
ſinguli tam clerici ꝗ̄ layci:cu
iuſcunqꝫ ſtatus:gradus: ordi
nis:dignitatis:vel conditio-
nis exiſtant:coram cōcilio cō
parere et rñdere teneantur,
ſi citant. Ad qđ qdem q̄ſitus rñdet:fundā-
do ſolonē huius heſitationis ſup vlē iuriſdi
ctionem:quā hꝫ concilium:vt ſ.in titulis ṗ
cedentibus diximus. Que iuriſdictio ma
gis corroborat:ſi papa ṗſidet concilio: et ei
dem intereſt Impator. Cuꝫ ſint vlēs iudi-
ces oīum viuentium:a qbus principal̄r to
tus hic mūdus regit.xcvi.di.duo ſunt. Di
cēdū igit ꝯcluſiue dr̄:ꝙ oēs mortales toti-
us orbis:quicunqꝫ ſint ſiue clerici ſiue lay-
ci fideles vel infideles pro qbuſcunqꝫ cauſis
ad foꝝ ecclīaſticum:ꝛ vlis concilij ſpectan-
tibus:ſm ea que ſ. diximus conueniri pñt:
ꝛ coram gñali concilio rñdere tenent. Nāꝫ
etiam infideles ꝛ iudei:venientes ꝯ ṗcepta
legis,aut ſecte eoꝝ,vel fidē chriſtianā blaſfe
mantes ꝛ publice vituperantes vel ſcandi
licātes de foro eccleſie eſſe cōprobant: extra
de iude.c.i.ꝙ ſuper his.c.iudei.c.ſi. ꝛ quaſi
per to. Et hinc dicebat Inn. extra de voto.
in.c.qđ ſuper his.ꝙ oēs hoīes ſunt de oui-
bus xpi,per creationem ls non ſint de oui-
li ecclie. Quo igit ad ꝓpoſitum principale
conſyderando papam vt caput: ꝛ vlem ec-
cleſiam vt corpus legitimum. Concilium
facere cum papa:ꝛ conciliū vniuerſum mū
dum pro territorio habeat. ix.q.iij.c.cuncta
per mundus:ꝛ.c.per principalem. Quo re-
ſpectu dr̄:ꝙ vbi Papa,ibi Roma:extra de
iureiuran. Ego. N. Concludit ꝙ quemad-
modum nemo mortaliū recuſare poteſt iu-
riſdictionem pape,maxime in ſpectātibus
ad fidem nr̄am ꝛ pctm̄ que ꝯcernunt forꝫ
ecclīaſticum. Ita nec concilij gñalis iuriſdi
ctionem declinare poterit ſiue clericus ſiue
laycus fidelis vel īfidelis fuerit extra de iu-
di.nouit.cum iuribus ſ.alle.cum ſuis cōcor
dan. Et rō iſtius vlis iuriſdictionis eſſe dr̄:
ꝙ vt ſ. ad longum dictum fuit in ti.ṗcedē-
ti. Hec iuriſdictio a xpo vniuerſaliſſimo ꝛ
inuictiſſimo Principe oīuꝫ emanauit. Cu-
ius eſt terra ꝛ plenitudo eius orbis terraꝝ
ꝛ vniuerſi qui habitant in eo:vt inquit pſal-
mographus pſal. xxiij. ¶ Que iuriſdictio
ab illo verbo ꝓdijt ꝛ conceſſa fuit. Dns di
xit tu es Petrus ꝛc. Et qđcunqꝫ ligaueris
ꝛc.xxiiii.q.i.qđcūqꝫ.xxj. di.in nouo.xxij.di.
oēs.a quo ꝛ hoīes ꝛ vniuerſa creata fuere.
¶ Et quoad iuriſdictionem in tpalibus ꝛ
contra quoſcunqꝫ laycos idem dicendū eſt
reſpectu Imperatoris:cum ptātem habeat
in vniuerſo orbe.l.bene a zenone.C.de q̄dri-
en.ṗſcrip.d.c.duo ſunt.ꝛ.c.ſi ipator. Nāꝫ ꝛ
vbi Impator eſt Roma que cōis eſt pr̄ia:
ꝛ imperium eſſe cenſet.l.roma.ff.ad muni-
cipa. His igit duobus gladijs ſpūali.ſ.ꝛ tē
porali ſimul iunctis ꝛ ad concilium ꝯueni
entibus concilium ꝓculdubio plenū ꝛ legi
timū iudex erit vniuerſi orbis. ¶ Omiſſa
pro nunc illa indagine. Nunqd in eccleſia
ſit vterqꝫ gladius ꝛc. Idem tñ quo ad con
cilium legitime ꝯgregatum dicendum eēt:
ſi Papam vel Impatorem aut etiā vtrūqꝫ
eoꝝ rite vocatos ad concilius culpa ſeu vi-
cio eoꝝ abeſſe contingeret:ꝙ hoc nō obſtā-
te vlis iuriſdictio nihilominus penes con
cilium canonice congregatum repiret:ꝓut
crebro ſ. demonſtrauimus: ꝛ latius cum de
concilij ipſius poteſtate videbimus. Domi
no ꝯcedente oſtendemus. Concilius igit ſi-
ue plenū modo ṗmiſſo:ſiue papa culpa ſua
abſente:xpo tunc in medio ṗſidente epoꝝ
ceteroꝝqꝫ cās audiet. Et ſi opus erit epos
ipſos deponet.v.q.iiij.c.i.ꝛ.ſi.no.glo.ij.q.i.
c.ṗmates.no.doc.in.c.ex tue.de cle. nō reſi.

Et q̄uis

Et q̄uis Impator abeſſet non minus tñ de oībus cauſis laycoꝝ:pſertim q̄ rōne peccati ad foꝝ eccleſiaſticū ptinere poſſent cū papa vel ſine eo iudicare poterit cōciliū extra de iudi.nouit. Nam ſꝫ ꝯueniens multū ſit ꝙ Impator cōcilio interſit pro defenſione fidei:ꝛ concilij:ꝛ pro executione eoꝝ que a cōcilio terminarent̄.xcvj.di.nos ad fidē. Non tñ eſt de ſubſtātia ꝛ de neceſſitate ꝙ interſit ſaltem ad iudicandum vel ſtatuendum.xcvj.di.c.vbi nam. Nec iudei aut ſarraceni excuſari poſſent ab hmōi iuriſdictione:ex eo qđ dici conſueuit ꝙ nihil ad nos de his q̄ foris ſunt.ij.q.i.multi. qꝛ rñd.glo. ibi in ver.iudicare:ꝙ illud intelligit̄ q̄tum ad intruſionē in excōicationes q.ſ.directe excōicari non poſſint:vt ad fidem orthodoxam conuertant̄ ad quam non vi:ſed diuina gr̄a cooperante humaniter vocari induci debeant.xlv.di.c.de iudeis. Et rō eſt qꝛ cum extra eccliam ꝛ xp̄i greges ſint: nō pñt intra cōionem xp̄ianoꝝ poni: qꝛ priuatio p̄ſupponit habitum.l.decem.ff.de verb.obli.c.ad diſſoluendum.de diſponſa.impu. Bene tñ Iudei ꝛ infideles ꝛ corporalr ꝛ pecuniariter puniri poſſent ex alijs cauſis.xvij.q.iiij.conſtituit. Nunq̄d aūt excōicatus ſeu extra cōionem et gregem ecclie poſitus magis excōicari poſſit: no. in.c.engeltrudam.iij.q.iiij. Et ſic remanet indubitabile ꝙ oēs oīno citati et vocati coram concilio rñdere tenent̄:vt dicit glo.v.q.ij.c.i.alle.tex. in.c.i.extra de libel.obla.cum concord.

¶ An citati ad concilium habeant ius reuocandi domum.

COnſequens etiam vr̄:vt queramus. An aliqui ex his qui repiunt̄ vocati ſeu citati corā concilio. Habeant exceptionē et ius reuocandi domuꝫ. Ita vt ibi cogi non poſſint ad reſpondendum aduerſarijs ſuis. ¶ Ad qđ quidem tex.rñdere vr̄.v.q.ij.c.i. Qui dicit ꝙ ſiquis ad ſynodum vocat̄ vel conuenit̄: coram eo ꝺꝫ rōnabilibus ſcriptis vocari:cōgrua ſibi dilatione p̄ſixa. Alioqn ſꝫ conuenerit ad conuentum quacunq; ex neceſſitate. Niſi ſponte voluerit:nullatenus ſuis reſpondebit inſidiatoribus ꝛc. Ubi tñ glo.variauit:per ea que diximus in tit. p̄cedenti. dum dixit:ꝙ cum ep̄i faciunt concilia:quilibet ibi inuentus rñdere tenet̄:extra de lib.obla.c.i. Et rō eſt ſm eam: qꝛ cum concilia congregant̄,quilibet in genere ad illa citari intelligit̄ gn̄ali ſua citatiōe.xviij.di. per to. Et ad tex.ſuum dupl̄r (ſꝫ non plene rñdere conat̄). Quoꝝ occaſione Hug. Archi.ꝛ Gemi.ibi. Inno.et doc.in.c.ſi.de fo.comp. Legiſte i.l.ij.§.ei quoq;.ff.de iudi.et alibi,circa hoc gn̄alr rñdēt. Et Abb. panor.in.d.c.ſi.ponit iſtam ꝯcłonem:ꝙ veniens Romā vel dicamus nos ad concilium. Aut venit ex cauſa neceſſaria vel quaſi:vel ex cā ꝓbabili. Et hꝫ ius reuocandi domum. Aut venit ex cā oīno voluntaria:et tunc nō hꝫ ius reuocandi domum:exempli gr̄a. Qñ venit ex cā neceſſaria:vt cum venit legatus alicuius principis vel alterius,qꝛ hec neceſſitas maxime excuſat Legatos:et ſi nolint nō tenent̄ rñdere:cum ius habeant reuocādi domum:vt eſt tex. in.d.l.ij.verſi. ceteꝝ. ſi ꝯxerint. Ibi exceptis legatis: qui ſꝫ ibi ꝯxerint non cōpellunt̄ ſe Rome defendere:q̄diu legationis cā hic demorāt̄ ꝛc. Quod qdē ſm Inno.ꝓcedit: non ſolum qñ ſunt legati ꝓ publica vtilitate:ſed ēt pro priuata ꝛ particulari:vt ſi Prelatus veniret pp negocia eccleſie vel ciuitatis ſue:vt in auc. de ſanctiſ.epiſco.§.ſi v̄o ep̄i. Idem ſm eum in ꝓcuratore ab eo conſtituto:qui hꝫ ptātem impandi ſibi. Qꝛ tunc ille ꝓcurator pro ſuis cauſis non poterit. Ibi cōueniri: vt in.d.auc.§.reuerendiſſimi.ſꝫ ꝓcuratores. ꝛ alij nuncij voluntarij gn̄alr non gaudeant hoc priuilegio:reuocandi domum.ar.ff.ex qui. cauſis.in integ.reſti.pe.l.pe. Poſſet ēt poni exēplū in eo:qui ad certū locum vadit cā teſtificandi vel iudicādi ꝛc. Uel qñ accedit ex cā nō ꝓſus neceſſaria. Puta ad ꝓſequendū appellationem ſuam quā de neceſſitate nō tenet̄ ꝓſequi,niſi velit:pp fatalia: qꝛ alias laberētur et ſn̄ia rata maneret. Et iō cā reputatur q̄ſi neceſſaria: et hinc ē ꝙ ēt dicimus ꝙ excōicatus qui nō eſt audiēdus litigādo, appellare pōt,et appellationem ſuam ꝓſequi:qꝛ hoc faciendo vr̄ potius ſe neceſſario defendere q̄ꝫ agere. Cuꝫ cogatur venire aduerſus ſtimulum ſententie. Etiam ſi eſſet actor originarius:vt in.c.dilecto. et in.c.ſignificauerunt.de excep. Exēplum v̄o qñ venit quis ex cā ꝓbabili:puta in eo qui venit vt videret filium ſuum ibi ſtudentem: vel qui venit cā voti,deuotionis,vel peregrinationis:put exēplificat gl.in.d.l.ij.in ver.ob

aliam: que clare ſentire vr̄ ꝙ ſufficiat cauſa
probabilis ad ↄſequendum hoc ius reuocā
di domum: ꝫ Inno. de hoc videat̄ dubitaſ
ſe. in. d. c. ſi. De quo ēt per Abb. ibi. Ubi ēt
dicit Inn. ꝙ peregrinantes quoad hoc gau
dēt priuilegio legatoꝝ. per. c. i. de cler. pereg.
Et ſequit̄ Bar. in halle. l. ij. Dicens eos ēt
capi non poſſe pro repſalijs in locis per que
tranſeunt ar. in auc. oēs peregrini. C. cōia de
ſucceſ. dum tex. dicit libere hoſpitent̄. Atqꝫ
idem dicit de patre qui venit ad videndũ
filium in ſtudio: qꝛ nec ipſe nec filius ꝓ re-
preſalijs capi poſſet. Quia pr̄ i hoc gaudet
priuilegio filij: vt in auc. habita. C. ne filius.
pro patre. Ex qbus inferri vr̄ ſm Panoꝛ. in
d. c. ſi. ꝙ cā ꝓbabilis ſufficiat. ex ſententia.
Inno. ⁊ Bar. quo ad hoc priuilegiũ reuo-
candi domum: cum iſti ꝓficiſcant̄ ex cā ne
ceſſaria: vel quaſi: qꝛ vt inquit ipſe. Iſti nō
veniunt ad hoc parati: vt ibi rn̄deant, vel
iudicialr̄ ↄtendant. Non obſtat tex. in. d. c.
ſi. qꝛ loqtur de cā neceſſaria tm̄: ad excludē
dam cām oīno voluntariam. Cum iura ci
uilia loquant̄ indiſtincte. Et quo ad appel-
lantem ꝙ teneatur ibi rn̄dere. Idē Abb.
putat. Inno. intellexiſſe de actore appellan-
te. Non aūt de alio quocunqꝫ actore ſimpli
citer: qꝛ cum ille veniat voluntarie ad ipu-
gnandum, tenet̄ ſe aduerſus alios defende
re. d. l. ij. ff. de iudi. Exemplum etiam ponit
de vltima ſpecie. vꝫ. qn̄ veniunt pro cā oīno
voluntaria: vt qn̄ quis vagat̄: vel venit cau
ſa ſolatij: aut ſm Inno. qn̄ venit vt Nũci-
us ſeu Procurator alicuius cui nō tenebat̄
parere. Idem ſm eum ſi venit pro ſuo ſpāli
negocio. Qđ intelligit Abb. Panoꝛ. qn̄ ne
gocium erat oīno voluntarium. Ex his que
runt doc. quid dicendum: in accedente Ro
mam vel ad concilium cā petende reſtōnis
in integrum aduerſus ſententiam ↄ ſe latā:
ad qđ Inno. ſimplr̄ rn̄det: ꝙ huic nō cōpe-
tit ius reuocandi domum, qꝛ iſta cā vr̄ oi-
no eſſe voluntaria: nō aūt neceſſaria vel q̄ſi:
cum talis de nouo agere incipiat. Hoſti. ⁊
Io. an. diſtingunt: vtrum habeat alium iu-
dicem a quo petere potuerit iſtam reſtōnē:
⁊ tunc cum videat̄ voluntarie veniſſe Ro-
mam vel ad concilium: non hꝫ hoc priuile-
gium. Aut non hꝫ talem iudicem in parti-
bus: qui poſſit eũ reſtituere. Et tunc qꝛ iſta
cā vr̄ neceſſaria, hēbit priuilegium iſtud re-
uocandi domum: qđ ēt ꝓcedere dicunt: ſi
iſtam reſtōnem in partibus hēre potuiſſet

ſed non cōmode: qꝛ hec duo: non hēre ⁊ in
cōmode hēre in iure equiperant̄. ar. ff. de vb.
ſig. l. nepos. extra de dila. c. i. đ ele. qꝛ ꝓpter.
Quā opi. dicit Abb. panoꝛ. eſſe ſatis equā.
[illegible] am opi. eſſe dicit iuſtiorem: ⁊ ma-
gis iuri conſonam. Nam | vt inquit ipſe | Si
Legatus cuius maius eſt priuilegium: quā-
do agit ↄ alios. Tenet̄ ſe defendere ↄ alios:
vt p̄ealle. l. ij. §. ſi. ff. de iudi. Idem ⁊ fortius
dicēdum eſt in iſto: qui venit vt impugnet
non ſolum ſm ius ſed ex priuilegio ſpeciali.
Nam de rigore iuris ſententia lapſu fatali
um: remanet valida ⁊ a nemine ſtimulat̄.
Unde opi. Inno. de iure vr̄ verioꝛ ſm eũ:
ꝫ alia ſit equioꝛ. ¶ Querit ēt Inno. nũqd
ille qui hꝫ ius reuocandi domũ, teneat̄: ca-
uere de iudicio ſiſti: ⁊ de redeundo ad curi
am: ⁊ tenere vr̄ ꝙ ſic. ar. in. c. expoſuit. de di
la. ⁊. d. l. ij. §. ſi dubitetur. Quāuis ſibi plus
placere dicat: ꝙ non teneatur cauere de re-
deundo ad curiam, ſed ſimplr̄ ꝙ coram ſuo
iudice ordinario rn̄debit. Et ꝫ Hoſti. dixe-
rit ꝙ immo tenetur cauere de redeũdo ad
curiam. ⁊. d. Anto. ↄcordando opi. dicat ꝙ
opi. Inno. ꝓcedit qn̄ cā non eſt ardua, ⁊ pt̄
coram ordinario ſuo tractari: ⁊ qn̄ iudiciũ
incohatum non erat ante legatiōem ceptū:
dictum vō Hoſti. ꝓcedat qn̄ cauſa erat ar-
dua vel qn̄ iudicium iam erat inceptū ante
legationem. Tm̄ Abb. panoꝛ. dicit hoc ſibi
non placere: nec credere ꝙ Hoſti. hoc ſenſe-
rit: vnde ſm eum Bar. in. d. §. ſed ſi dubite
tur: ꝫ opi. Inno. quam etiam ſentire vr̄ gl.
ibi. Et hec ſententia | inqt ipſe | eſt verioꝛ. Cũ
in. d. §. ſed ſi dubitetur: nihil dicatur de re-
deundo: ſed tm̄ ꝙ p̄ſtare debent cautionem
de ſiſtendo in iudicio certo die: ⁊ in. §. lega-
tis ſimplr̄ dr̄: ꝙ non cōpelluntur ibi iudici
um ſubire ⁊c. ¶ Qualis aūt debeat eſſe hu
iuſmodi cautio, colligitur ex. d. §. ſed ſi dubi
tetur: ⁊ ibi dr̄ ꝙ ſola ꝓmiſſio ſufficit: qꝛ ali
as ſm tex. ibi ſequeretur abſurdū: ꝙ ſi non
inueniret cautionem idoneam ſuſcipere co
geretur iudicium indirecte. ¶ Excipiũt tm̄
doc. a regulis p̄dictis q̄tuoꝛ caſus. Primus
eſt qn̄ cā: que ventillatur celeritatem deſide
rat, ⁊ tpe eſſet peritura: ſicut dicimus i cau
ſis electionum ⁊ hmōi. ar. optimo. in. l. ſed
⁊ ſi. §. edictum. ff. de iudi. vbi legatus cauet
de damno infecto. Ad idem. d. l. ij. §. penul.
facit de appel. c. oblate. ⁊. c. ſi. ⁊. c. ꝫ. de fer. ⁊
l. ij. ff. eo. tit. Quod ſm Inno. pōt intelligi,
de dec. p̄latoꝝ. Secus vō in electiōibus ca-
nonicoꝝ

nonicoꝝ. Jn quibus tñ periculum non eſt
in mora que interim cõmitteretur. Qð di-
ctum plꝫ ẽt Panoꝛ. qð dicit valde eſſe no-
tãdus. ¶ Scðs caſus eſt, qñ in curia Ro. ꝯ-
xerunt legati vel alij. Or tunc ſi ꝯxerũt añ
legatiõem, ipſi ibi ꝯueniri non pñt: ſed alij
ſic ſi extra ꝓpꝛiam ꝓuinciam ꝯxerunt. d. l.
ij §. oẽs. ¶ Tertius qñ ipſi ſunt actores, q̃a
ſi alios ꝯueniant ꝛ recõueniantur: ibi rñde
re tenentur. d. l. ij §. ſed ſi agãt. ¶ Quartus
ꝛ vltimus caſus: qui excipitur eſt. Quando
finita legatione voluntarie moꝛantur in vr
be Ro. vel in loco concilij: vt. d. §. oẽs autẽ.
¶ Quis aũt crediderim oĩa iſta reſpectu
curie Ro. ꝛ principis ꝓcedere vt. ſ. Tñ quo
ad caſum nr̃m: hoc eſt quoad concilium ge
nerale. Ego alr̃ dicerem. vꝫ. ꝙ ſi cã. ſ. qua qs
conuenitur: eſt cã publica, ꝛ que concernat
concilium: ꝙ nullus oĩno hẽbit ius reuocã
di domum. ꝓbatur in. c. i. extra de iudi. ꝛ. ſ.
Si vͦ cã: pro qua quis citatur: ſit cã priuata
vel particularis: ꝛ tunc diſtinguerem: pro-
ut notanter facit. Jnno. ꝛ Abb. panoꝛ. poſt
eum. in. c. i. de iudi. in. v. col. vñ. vel ſaluan-
do opi. Uincent. ꝙ aut cã ẽ criminalis: aut
ciuilis. Jn criminalibus non tenetur quis
in concilio rñdere repente: niſi ad hoc cita-
tus ſit: ꝛ crimina que ſibi opponuntur fue-
rint ſibi ſpecificata: vt paratus venir̃ poſſit
ad rñdendum: vt hr̃. v. q. vj. c. vlti. Jn ciuili
bus aũt quilibet citatus rñdere tenetur. ar.
in. d. c. i. de iudi. ꝛ hr̃ in. c. qm̃. xviij. di. cum
ſi. Niſi forte pro aliquibus ſpãlibus negoci
is in vocatione ſeu citatione ſua noiatim ex
preſſis ſynodus congregata fuiſſet: ꝛ eũ ad
id ſpãlr̃ citaſſet: ꝙ tũc ſi pro alijs cauſis ibi
conueniretur: forte ius hẽret reuocandi do
mum ſm Jnno. in. c. graue de ꝓben. Lꝫ aũt
ꝑdicta facere videantur quoad mãm conci
lij ꝓuincialis. Tamen quoad concilium ge
nerale: dicant q̃dam ſm eundem Jnno. ꝙ
cuilibet cõpetit ius reuocandi domus. Sed
contra eos facit tex. in. c. nos ſi incõpetẽter.
ij. q. vij §. item cum balaam. vñ. item ſyma-
chus. ꝛ. c. ſeq. Unde credit ipſe ꝙ ſi particu
lare vel gñale concilium. Pro aliq̃bus par
ticularibus negocijs in citatione vel conuo
catione ipſius exꝑſſis conuocaretur. Jſti ta
liter citati non haberent ius reuocandi do
mus. Sed in alijs ſiue ciuilibus, ſiue crimi-
nalibus cauſis ſic: nihilominus cum nihil
allegetur ꝙ hoc probet clare: ſtandum ma-
gis exiſtimarem ꝯclonibus ſupraſcriptis.

¶ An concilium generale ſuſpectum
allegari: vel recuſari poſſit.

Ceterum qm̃ ipſa rõ dictat ꝙ
ſuſpecti ꝛ inimici iudices eſſe
non debẽt. iij. q. v. ꝙ ſuſpecti.
extra de appel. ſecundo requi
ris. Queritur poſt hec: nũq̃d
concilium gñale allegari vel
recuſari poſſit vt ſuſpectus. Et illico occur-
rit ar. ꝙ ſic. in. c. lꝫ ex ſuſcepto. de fo. compe.
vbi dr̃ ꝙ vniuerſitas cõſulum iuſtitie tãq̃
merito ſuſpecta recuſari põt: ꝛ melius ĩ cle.
paſtoꝛalis §. piſana. de re. iudi. vbi vr̃ ꝙ cita
tus coꝛam ſuſpecto iudice nõ tenetur com-
parere. Nec ẽt coꝛam vniuerſitate vnius ci
uitatis ſibi ſuſpecta ꝛ inimica litigare tene-
tur. Qð firmat ꝛ ſentit gl. in. c. in ſingulis.
de ſtat. regula. in ver. ꝛ appellatione, que ta
men loquitur de concilio ꝓuinciali. alle. d.
c. ꝙ ſuſpecti. ꝛ. C. de ſen. ꝛ interlo. oium iudi.
l. vlti. que facit in argm̃. Sed ꝯrium exꝑſſe
dixit glo. no. in. c. i. de iudi. in ver. interroga
tus: que dicit ꝙ ſynodus tota non põt recu
ſari: lꝫ ad hoc nihil alle. ꝑꝑ quam diuerſita-
tem doc. ibi inſurgũt. Diuerſiq; diuerſa ſen
tiunt. ¶ Et quo ad ſynodum ꝓuincialem
de qua loqui videt̃ur iura ꝑdicta. Dicebat
Uincentius: quẽ Joã. an. ꝛ alij referunt: ꝙ
quando maioꝛes qui ꝑſunt ſynodo: vel me
tropolitanus ſunt ſuſpecti: ꝙ tũc ſynodus
tota recuſari poterit. iij. q. v. qð ſuſpecti. ar.
extra de ꝓcu. qð conſulti. Cum quo tranſit
idem Jo. an. Bal. vͦ in. d. c. i. in. iij. col. vñ.
Sed ꝯ primum: ſentit ꝙ immo. Concilium
in tribus caſibus recuſari poſſit ſuſpectum.
Primo ſi oẽs ꝑſidentes ſunt ſuſpecti. Secũ-
do ſi maioꝛ pars eoꝝ eſt ſuſpecta: ꝙ vt inq̃t
ipſe concilium vicem vnius perſone gerit
intellectualr̃ non aũt nalr̃: vnde cũ ſit vnũ
coꝛpus maioꝛ ꝛ digniox pars ipſius ꝑualet.
ff. ad munici. l. qð maioꝛ. ff. de fideiuſ. l. moꝛ-
tuo. cum ſi. Et facit ſm eum qð no. Archi.
xxxj. di. in. c. nicena. vbi dicit oĩno eſſe vidẽ
dum. Tertio vbi vnus qui magne eſſet au
ctoꝛitatis ꝛ ꝑheminentie in concilio: vt pa
pa, eſſet ſuſpectus: adeo ꝙ ꝑꝑ eius auctori-
tatem alij non auderent ei ꝯdicere. ar. ff. de
arbi. l. ſi in tres. Et q̃uis ꝯ hoc arguat de. l.
nemo. C. de iuriſd. oi. iudi. vbi hr̃ ꝙ iudex oꝛ
dinarius recuſari non põt. Attamen illud
ꝓcedere dicit de iure ciuili. Secus aũt eſſe
de iure canonico. Et rõ dr̃ie eſt ſm eum: ꝙ

ius ciuile ſuccurrit partibus per aliam viã:
q2 iudici aſſociatur epũs:qḋ locum hẽre nõ po
teſt de iure canonico,q2 impoſſibile ẽ q iu-
dex ſibimet aſſocietur:vel ſuo maiori:puta de
legato pape:ſed.d.Anto.ꝛ Abb.panoꝛ.con
coꝛdando foꝛte opiniones alr loquunt̃:ꝫ de
dictis Baldi nullam faciant mentionem:
vnde diſtinguendo quoad ſpẽs conciliorꝫ.
Idem.d.Anto.dicit: quoad concilium pro
uinciale:q ſi alij Epi Metropolitano aſſi-
ſtentes:in concilio eſſent ſimplices conſul-
toꝛes.Tunc ꝫ ipſi eſſent ſuſpecti:ex quo me
tropolitanus nõ eſt ſuſpectus arbitrio ſupio
ris eſſet ponderañ.An ex hoc recuſari poſ-
ſet tota ſynodus:deberet.n.ꝯſyderari qua-
litas capitis,an de facili moueret̃ ad dicta
aliorꝫ:ſed ſi ipſi Epi ſunt ꝯiudices,put ſunt:
vt no.xv.q.vij.Epũs. ꝛ in.c.irrefragabili.de
offi.oꝛdi.ꝛ.iij.q.viij.in ſum.q2 ſine eorꝫ con
ſenſu non iudicat Archiepũs:vt not. Inno.
de ꝓben.in.c.graue. Poterit ẽt ex hoc Ar-
chiepũs alias non ſuſpectus recuſari recuſan
do totam ſynodus.Abb.ꝓo Panoꝛ. putat
ipſe:q ſi ſynodus remotis ſuſpectis rema-
net in numero pfecto.Qḋ reqrit̃ ſm qua
litatem cauſe:q pp ſuſpitiones aliquorꝫ nõ
poterit tota ſynodus recuſari. ar.in.c.ſi.de
ꝓcura.ꝛ in.c.dilecto.de teſti. ꝛ ĩ regula vti
le per inutile de reg.iur.in.vj.ꝛ qḋ no.in.c.
gratum.de poſtula.ꝓla. ꝛ in.l.ſicut.ff.qḋcu
iuſqꝫ vniuerſitatis noĩe. Et eſt rõ q2 ius ꝛ
poteſtas recuſatorꝫ remanet in non recuſa-
tis:vt iuribus ſ.alle.ꝛ ſubdit paulo.ĩ.q hec
limitant̃ per doc. vt intelligant̃ in ſynodo
inferioꝛi.Qꝛ concilium gñale totum recuſa
ri non põt,qḋ maxime ꝓcedere putat, quã
do papa huic concilio ꝓeſt.ix.q.iij.c.cuncta
per mundum.ꝛ.c.per pꝛincipales ꝛ vlis ec
cleſia ſm eum errare non poſſet.xxiiij.q.i.c.
i.ꝛ.c.a recta.iuncta glo.no.in.c.maioꝛes.de
baptiſ.in pꝛin.vbi hr̃ q eccĩa ꝛ fides petri:
pꝛo qua xp̃s rogauit. Non poteſt eſſe nulla.
xxiiij.q.i.pudenda.in ſi. ad idem.xxi. di.ſ.i.
ad ſi.vẽſi. Ego pꝛo te rogaui Petre ꝛc. Sed
quoad ꝓpoſitam qõnem Philippus de pu
ſio in.c.poſtremo. extra de appel. in.viij.q.
melius ꝛ clarius iudicio meo.hãc difficul-
tatem declarat:vbi gñalr dicit:q conciliũ
gñale recuſari non põt. Maxime qñ eidem
ꝓſidet papa.d.c.cuncta per mundum:addu
cit rõnem de qua.ſ.vꝫ. q2 tota eccĩa errare
non põt:ſecus eſſe dicit in concilio ꝓuincia
li,q2 eccĩa particularis bene põt errare: vt
in.c.a nobis.il.ij.de ſen.excõ.Et ita conciliũ
um ꝓuinciale.Et ſynodus epãlis cum erra
re poſſint: bene recuſari poterunt. ar.in.d.
c.ꝫ ex ſuſcepto.de fo.cõpe.ꝫ glo.in.c. in ſin-
gulis.de ſta.mona.Et ſequunt̃ doc. in.d.c.
i.de iudi.ꝫ glo.ꝓdicta ibi ꝯtrium dicere vi-
deat̃.Subdit deinde q bene notandum ẽ:
q regulr̃ quecunqꝫ vniuerſitas ꝛ oẽ collegi
um:ac conſules ſeu rectoꝛes collegiorꝫ recu
ſari põt:ex iuſta cã ſuſpitionis. tex.eſt no.ſꝫ
eum in.d.c.ꝫ ex ſuſcepto.Hoc idem ꝯclude
re ꝛ ſequi vr̃ Anto.Roſellus in Monar-
chia.q.xv.verſi.ſed an concilium poſſit re-
cuſari:ꝫ de memoꝛatis doctoꝛibus non me
minerit.Dicẽs q concilium gñale, quotqt
ſit epõꝝ recuſari non põt, maxime vbi Pa
pa ꝓſidet eidem q2 papa recuſari non põt:
eo q2 non alr q̃ȝ deus ꝓſumit̃ iudicare: vt
in.c.nouit de appel.ꝛ in.l.i.ff.de offi. ꝓfecti.
ꝓto.Etiam ſi iudicaret in cã ꝓpꝛia : in qua
ipſe eſt iudex.no.de verbo.ſig.in.c.ex parte.
ꝛ in.l.eſt receptum.ff.de iuriſdi.oĩum iudi.
Quod tñ ꝓcedit qñ de abſoluta ptãte vel-
let eſſe iudex:ꝫ tñ honeſtius eẽt q cãs ſuas
alteri cõmitteret.ij.q.vij.Nos ſi incõpetẽte
ꝛ ꝓbat̃ in.c.ad apl̃ice.de re. iudi.lib.vj.vel
ſaltem deberet arbitros eligere: iuxta no.p
Inno.in.d.c.ex parte. Idem quoqꝫ credit
Roſellus. Qñ ẽt concilium eſſet ſine papa
in caſibus in qbus ſine eo legitime congre-
gari põt:q2 cõcilium rite ꝛ ſine paſſiõe vel
affectione aliqua potius credit̃ iudicare q̃ȝ
papa:per rõem de qua.ſ.vꝫ. q2 eccĩa vel cõ
cilium eam repñtans errare non poſſit.d.
c.a recta.xxiiij.q.i.ꝛ.d.c.maioꝛes. de bapti.
Qḋ ſi papa ſolus recuſari non põt: vt dicit
glo.lxxix.di.in.c.ſiquis pecunia. qḋ ea foꝛte
rõne eſt:q2 ab eo cuncta rite ꝛ iuſte fieri cẽ-
ſent̃:vnde dicit.d.glo.q qñ vxoꝛ ſua eũ re
peteret:ipſe iudex eſſet in cã ꝓpꝛia:ergo foꝛti-
us gñale concilium. In quo papa eſt cũ oĩ-
bus epĩs ſuſpectum recuſari non poterit:ꝛ
ita dꝫ intelligi glo.ſm eũ.in.c.i.de iudi. vt
loquat̃ de concilio gñali: ſilr̃ dicit ipſe nec
Ceſar nec eius gñale concilium ſuſpectũ al-
legari poterit p iura ꝓdicta. Contraria aũt
iura que inducunt̃ ꝯ hoc intelligunt̃ de cõ
cilijs ꝓuincialibus:vel de alijs vniuerſita-
tibus inferioꝛibus. Que q̃ȝtũcunqꝫ magne
ſint:ſuſpecte recuſari poterunt.Hec ille.Feli
nus aũt poſt oẽs in.d.c.i.in glo.in ver.iter
rogatus.Dicit q Moderni aſſerũt cõciliũ
recuſari nõ poſſe:q2 ex diuerſis diocẽſibus

ad illud

ad illud conueniunt epi. Et impoſſibile vr̃ ꝙ oẽs ſint concordes. Non ſic in ciuitate q̃ eſt vnum corpus mixtum ⁊ rñdent ad tex. in.c. qd̾ ſuſpecti.iij.q.v. ꝙ illud conciliũ pn cipalr̃ cõgregatus fuit: ꝯ Jo. Chriſoſtomũ: ac ſi dicerent ꝙ cũ oẽs de cã inſtructi eẽnt: ſuſpecti eſſe poterant: ſed dicit ipſe Feli. dicendum eſſe ꝙ concilium ſuſpectum recuſari poſſit: q꞉ recuſatio ⁊ appellatio ꝓcedunt a pari. c. ſup eo. de appel. ſed a ſynodo appellari põt. c. ex multis.xvij.di. ergo ẽt recuſari poterit. Et idem firmat̃ vr̃ Calde. conſilio ſuo.vj. in ti. de appel. vbi ꝯſuluit, ꝙ vnũ totum collegium recuſari poſſit. Et Spec. in ti. de regſitione concilij dicit ꝙ vnus pt̃ habere ſuſpectos oẽs doctores vnius ſtudij ⁊ Bal. in.l.i.C. ſi rector ꝓuincie. dicit qd̾ pp caput ſuſpectum: recuſari põt totum collegium. Qd̾ intelligit ipſe vez, dummodo illud caput ſit tale, cui non auderet vniuerſitas ꝯdicere: qd̾ no. Bal. ⁊ ſ. dictum fuit: ſeu vbi vniuerſitas illa eidem capiti ſubeſſet: ſecus aũt ſi ſibi non ſubeſſet ſm Jo. an. in addi. Spe. in ti. de iudi. dele. §. ſi. vſi. item ꝙ ex plibus iudicibus. Que tñ oĩa intelligit de alijs concilijs: ſed non de concilio gñali: q꞉ vt inquit illud non põt recuſari ſm Abba. ⁋ Ceteꝝ quãq̃ꝫ iſta ſit cõis omniũ fere ſcribentium ſentẽtia cum qua vniuerſa canoniſtaꝝ ſchola tranſire vr̃: ⁊ ppea pp tãtorum pr̃um auctoritatem oĩno tenendã eſſe nemo negare auderet. Attamen ſiquis contra hoc arguere vellet: forte ꝙ dubitabilis reddi poſſet. Et tanto magis q꞉ reuera hec opinio paꝝ per doc. corroborata fuit: prout ꝓ ex eoꝝ dictis. Nam vt cõſtat ex pmiſſis vnica ⁊ iudicio qdem meo ſatis debili: rõe mouent̃. Cum ex eo concilium gñale recuſari non poſſe aſſerant, q꞉ errare nõ poteſt. xxiiij.q.i.a recta. iuncta eius glo. Sed ꝯ ꝙ imo concilius gñale ſuſpectũ recuſari poſſit: forte ita argui poſſet: ſuſpitio: ſpes: timor: metus: ⁊ hmõi: ſunt aĩ paſſiones: que nalr̃ aĩo inſunt. Tales aũt paſſiões purgari nõ pñt. Nec aĩus ipſis liberari poteſt: niſi ꝯrijs remedijs eaꝝ. Cum ſm philoſophum ꝯria ꝯrijs curent̃: de peni. di.ij. ſiqs ſemel. xxvj. q.vij. affectum. in ſi. vbi ẽt glo. Jſta ergo ſuſpitio quam litigatores aĩo ꝯceperunt: purgari nõ poterit: niſi doceant̃ ſuſpitionem talem fuiſſe falſam ⁊ erroneam: ⁊ concilium qd̾ hꝫ ſuſpectum non eẽ tale, quale ipm iudicat. Que ſuſpitio tollẽda erit per illa media: per que ius cõe ⁊ q̃ſi nãle tolli poſſe iudicauit, vz. ꝙ arbitri iuris ⁊ boni viri: quibus partes credant ⁊ in eis confidant: inquirendo ⁊ examinando declarent opiniones ipſoꝝ litigantium ſ. falſo fundatas fuiſſe: cum cauſe, que mouebant eos: eẽnt falſe: ⁊ non legitime ꝯ concilium vel iudicare debentem concepte: vt hr̃ in.c. legitima. in.c. ab arbitris. de appel. in.vj. in.c. poſtremo. ⁊ in.c. cus ſpãli. extra eo. tit. ⁊ alibi ſepe. ⁋ Et pro dicta ꝓpõne benefacit qd̾ voluit glo. in .c. ſtatutum in §. acceſſores. in ver. relinquat̃ de reſcrip. in.vj. vbi glo. per illum tex. dixit no. ꝙ ſi aliquid cõmittit̃ ꝯſcie alicuius, non põt amplius ſibi referri queſtio: nec ĩpugnari qd̾ ſemel per ipm declaratum fuerit. Q꞉ ſolus deus cognitor eſt conſcientie ſue: quãuis forte ſm Gemi. ⁊ doc. ibi. ⁊ in cle.i. de iure patro. que ꝯriuꝫ ſequi vr̃: coram ſupiore ſupplicando oſtendi poſſet: ꝙ talis ꝯſcia fuerit erronea. Et ad pdicta facit qd̾ voluerunt Jo. an. Gemi. ⁊ alij. in.d.c. ſtatutus §. cum vero. Dum dicunt per illuꝫ tex. ꝙ impetrans qui allegauit per horreſcentias aduerſarij vel iudicis hoc ꝓbare dꝫ per iurm̃ ſuum: q꞉ iſte paſſiones aĩ ſui alr̃ q̃ꝫ per proprium iurm̃ probari non pñt: vt ẽt dicunt Dñi de rota. in ti. de reſcrip. deciſio. xlij in nouis. alle. de ſen. excõ. c. ſi vero. lꝫ aliq doct. voluerint ꝙ ꝯrium per teſtes ꝓbari poſſet dicendo. ſ. talem per horreſcentiam fatuam ⁊ vanam eẽ ⁊c. Cum igit̃ in ꝓpoſito nr̃o iſta ſuſpitio concilij cauſet̃ ex mente ⁊ paſſione animi litigatoris, videret̃ ſtari debere eius aſſertioni. Nec valeret aſſerendo ꝙ concilium non poſſet dici ſuſpectum: nec recuſari: ex eo q꞉ errare non põt: q꞉ iſtud non liberat vicium ſeu paſſiones aĩ illius q hãc ſuſpitionem ſemel ex aliqua cã concepit: niſi cã illa ſublata, vel falſa ⁊ erronea ſibi oſtẽderet̃: coram arbitris non ſuſpectis. d.c. ab arbitris. cum ſi. ⁋ Jtem concilium gñale ⁊ papa ſeu princeps: in multis poteſtatis ⁊ iuriſdictionis ꝓuilegijs equiperant̃: vt dixi ẽt ſ. ar. eoꝝ que no. in.l.i.ff. de ſenato. ⁊ i.l. i.ff. de poſtulan. §. de qua aũt. iuncta eius gl. Sed concilium non eſt maioris auctoritatis. Jmmo forte minoris q̃ꝫ ſit Papa: excepta cã fidei: vel vbi ꝯ ipm delinquentem ⁊ eccliam ſcandaliçantem ageret̃. extra de ele. ſignificaſti. iuncto. c. ſi papa. xl. di. cum eius glo. Sed papa vel princeps non põt tollere iſtud beneficium vel priuilegiuꝫ nãe hoc eſt

facultatem recuſandi iudicem ſuſpectum:q̄r
eſſet tollere defenſionem,vt eſt glo.ſing.ſm
Panor.in.c.ad hec. de reſcrip. ⁊ ꝓbat tex.
in.c.poſtremo.de appel.vbi per doc.ſequit̄
Gemi.⁊ alij in.c.iudex ab apl̄ica. de offi.de
lega.in.vj.ergo nec cōcilium hoc tollere po
teſt,q̄r ēt Papa pōt eē ⁊ recuſari ſuſpectus:
vt innuit glo. no.ij.q.v.nullam. Que dicit
ꝙ Papa alijs cōmittere dꝫ cās ſuoꝝ ſpāliū
clericoꝝ:ne ipſe ſuſpectus habeat̄,ꝙ in eoꝝ
fauorem pronunciet:vel ꝙ odio alios ꝓſe-
quatur:⁊ dicit glo.in.c.cum dilecta.de con
fir.vti.vel inuti.⁊ in.c.cum veniſſent.de iu
di.ꝙ lꝫ Papa in cā ꝓꝑa iudicare poſſit,tn̄
ne ſuſpectus hēatur cām alteri delegare dꝫ:
ar.ff.de offi.ꝓcōſu.l.nequicq̄ꝫ.⁊.ij.q.vij.nos
ſi incōpetenter.⁊ in.c.ad apl̄ice.de re.iudi.
lib.vj.Ponit Inno.Jo.an.⁊ Cardi. Zaba
rel.in.c.ex parte.il.i.de vb.ſigni.⁊ Abb.pa-
noꝛ.poſt glo.pmā in.c.q̄relam.de elec.vbi
dixit ꝙ ſi papa cām ſuam nollet alteri iudi
ci delegare:poterit vt ſuſpectus recuſari:vel
poterit ab hoc grauamie appellari ⁊ ad id
qḋ lꝫ glo.ibi alle.gl.iij.q.vij.in.§.tria. ver.ſi
contra pctm̄.⁊ in.l.eos.C.de vſu.⁊ qḋ tenet
Spec.in ti.de appel.§.nunc tranſeamus. in
fi.Qḋ ſi papa cuius reſpectu doc.dicūt cō-
cilium recuſari non poſſe cum illi p̄ſideat
recuſari pōt.Ergo ⁊ concilium. Ratio aūt
quare princeps ⁊ conciliū tollere nō poſſit
hanc facultatem recuſandi ſeipſos vel alius
iudicem ſuſpectum eē vr̄ vt dixi.Q̄r iſta
declinatoria iudicis ſuſpecti eſt defenſio na
turalis ꝯ iniuſtitiam.Nam per eam effugi-
endo quis iudicium ſuſpecti iudicis ſe ab ī
iuria ⁊ iniuſtitia inimici ⁊ iniqui iudicis
tuetur.Et ꝙ hec recuſatio ſit legitima d̄fen
ſio:ꝓbat tex.no.extra de excep. cum inter.
vbi ad l̄ram dr̄:ꝙ legitima d̄fenſio in iudi-
cio reſeruatur:maxie aūt iudicis recuſatio,
cum valde periculoſum ſit coram ſuſpecto
iudice litigare:ac ſuſpectis iudicibus ſedes
apl̄ica cās de certa ſcīa non cōmittat:quod
intm̄ veꝝ eē cōprobat:vt excōicatus: qui re
gulr̄ ab agēdo repellitur:no.in.c.i.de reſcri.
in.vj.A ꝓpōne hmōi recuſationis non re-
pellatur:cum ibi non ſit in conſyderatiōe
fauoꝛ excōicati ſed equitas vel iniquitas iu
dicantis.Cum igitur iſta iudicis recuſatio
ſit innocentis defenſio: ⁊ defenſio ipſa d̄ iu
re nāli permiſſa ſit vnicuiqꝫ: dictaqꝫ recuſa
tio nāli quodam iure impellente fieri dica-
tur:vt ꝓbatur.iij.q.v.qḋ ſuſpecti ibi. ⁊ ipſa
ratio.ſ.naturalis dictat ⁊ in fi.ibi.Nā quo
dāmodo nāle eſt ſuſpectoꝝ iudicum inſidi
as declinare ⁊c. Et cum Princeps ea que
ſunt de iure nāli ſine maxima ⁊ rōabili cā
tollere non poſſit:vt in cle.paſtoralis.de re.
iudi.⁊ inſti.de iure natu.§.ſed ⁊ nālia.no.p
Inno.in.c.que in eccliaꝝ.de conſti. Ergo ſi
conceditur ꝙ oēs epi̅ in concilio gnāli con-
gregati ſint hoies qui paſſione odio ⁊ idi-
gnatiōe moueri poſſint.Si dat̄ caſus ꝙ oēs
aut ſubornari aut puerſe pſuaderi ⁊ ꝯ aliqꝫ
indignari poſſint:rōne quadam nāli ſuadē
te:put arguere vr̄ Pogius ex vbis Hiero-
nymi de Praga heretici ſcribendo Leonar
do Aretino ex concilio Baſilieñ. quē ſcri-
bit in publica concione dicti concilij ſe ex-
cuſando ⁊ inſinuando dcm̄ concilium vſe
ſibi inimicum ⁊ ſuſpectum fuiſſe iniuſtum
⁊ inimicum hmōi vbis.vꝫ. cum ſinguloꝝ
vrm̄ aures aduerſarijs meis patuerint:at-
que in tam longo tpe vobis pſuaſerint me
hereticum:hoſtē fidei: eccliaſticoꝝ pſecutorē,
Mihi aūt me defendēdi nulla detur facul-
tas:vos me prius improbū hoiem iudica-
ueritis,in mentibus vr̄is:q̄ꝫ qui forē potue
ritis cognoſcere:atqui(inqt) hoies mundi)
eſtis:non perpetui,ſed mortales: qui labi:
falli,errare:decipi:ſeduciqꝫ poteſtis ⁊c. Pꝫ
ergo ⁊ de primo ad vltimum videretur:ꝙ
nec Papa nec concilium gnāle hanc legiti-
mam defenſionem tollere poſſint:quinimo
plus dixit gl.in.d.c.ad hec.de reſcri. in ver.
elegerint in fi.ꝙ ſi papa ex certa ſcīa cōmit
teret cām iudici ſuſpecto.Tales l̄re valerēt
cum hēat plenitudinem ptātis.Sed tn̄ ſal-
uum eēt parti ius recuſationis,q̄r iſtud tol
lere non poſſet.de offi.dele.c.ſuſpitiōis: vn̄
dicūt doc.in.d.c.poſtremo.de appel.ꝙ lꝫ de
legatio facta iudici notorie ſuſpecto: ſit d̄ iu
re valida:vt ꝓbatur per illum tex. tn̄ depē
det a facultate partis:⁊ ei integrum reſer-
uatur vtrum velit recuſare iudicem an nō.
Quod probat tex.ibi in ver.poterit:qḋ re-
fertur ad arbitrium partis. Regulatur tn̄,
vt ſ.dixi.Et ꝑ hac ꝯclōne dicunt videri tex.
in.c.ex tranſmiſſa.de fo.cōpe. vbi p Inno.
⁊ in.c.ij.vt lite non cōte.vbi ēt Panoꝛ.hoc
no.⁊ declarat. ¶ Sed omiſſis vlterioribus
argumentationibus:ꝙ concilium gnāle re
cuſari poſſit:vr̄ tex.fortiter ſtringere in.d.c.
qḋ ſuſpecti i fi.vbi dr̄ ꝙ ſcūs Jo.Chriſoſto
mus concilij contra ſe congregati timuit
intrare collegium:tanq̄ꝫ ſibi ſuſpectum. Cui
male

male iudicio meo rñdet. Et pro hoc etiã fa
cit illa rõ de qua ſ. q2 recuſatio ⁊ appellatio
equiperant̃ ⁊ a pari ꝓcedunt: extra de ap-
pel. ſuper eo. ſed a principe ⁊ ab ipſo conci-
lio vt dicunt aliqui: nũq̃ꝫ appellari põt: pro
ut ſ. oſtendimus in ti. Quam formam ⁊ or
dinem ſeruare debeant: qui cãs hñt ⁊ ꝓpo
nunt in concilio. ⁊ alibi vt ꝓbari videtur.
xxiiij. q. iiij. in. c. ſicut excellentiam: no. in. c.
ſignificaſti. de elec. ⁊ in. c. cuncta per mũdũ.
ix. q. iij. Ergo a ſimili ⁊ ſuſpecti recuſari po
terunt. Nec obſtare vr̃ illa cõis oĩum ſcri-
bentium rõ: q ex eo recuſari non poſſit cõ-
cilium: q2 errare nõ põt: q2 cum debita ſup-
portatione ſeparatoꝝ ſeparata debuit eẽ ra
tio: vt hr̃ in. d. c. poſtremo. de appel. in. l. ſi. C.
de iuriſdi. oĩ. iudi. ⁊ in. l. ſi domus. ff. de ſer-
uitute vrba. ꝑdio. vbi dr̃ q ad remotionem
vnius iuris non ſequit̃ remotio alterius:
vnde in ꝓpoſito lꝫ ꝑſumptio ſit pro integri
tate concilij, q. ſ. errare non debeat, nec in-
iuſtitiam alicui facere. Tñ iſta ꝑſumptio nõ
ꝓpterea tollit ſuſpitionem: quam ſibi i aĩo
conceperat de mente litigantis: nec videt̃
equũ q ex tali ꝑſumptione: auferatur nãlis
defenſio ipſis litigantibus ſine aliqua legiti
ma cã vel ipſoꝝ culpa. Et tanto minus ga
illa rõ ſuper qua ſe fundant: falſa vr̃ quoad
cãs particularium perſonaꝝ, q. ſ. conciliũ
gñale errare non poſſit. Qr immo multis
exẽplis ꝯrium oſtendi poſſet: q. ſ. in deciſio
nibus cãꝝ cõcilia gñalia ſepe errauerint ⁊
dãnata fuerint ꝓut ꝓbat̃ expſſe. xxxvj. q. ij.
placuit iũcto. c. ſi aũt. ⁊. c. tria. ea. cã. ⁊. q. vbi
pꝫ cõcilium Aquiſgani ꝯ ſententiam diui
Hieronymi: que in hoc ꝑualuit. Cũ aucto-
ritate ſacre ſcripture: ⁊ melioribus rõnibus
inniteret̃: erraſſe circa matrimonium inter
raptorem ⁊ raptam ꝯhẽ. poſt pactam peni
tentiam. Qd̓ ꝯhi poſſe negabat conciliũ an
tedictus, vt meminit ẽt gl. xx. di. de libellis.
in ver. illoꝝ. Quinimmo multoꝝ ꝯciliOꝝ
etiã legitime ꝯgregatoꝝ ſtatuta ⁊ ipſamet
concilia dãnata fuere. Quia determinaue-
runt non ꝯſona v̓itati: ꝓut legit̃ de concilio
Ariminenſi. xv. d. in. c. ſcã romana. §. que ve
ro opuſcula. Ubi dr̃ imprimis Ariminẽſ.
ſynodum a Conſtantino Ceſare Conſtan-
tini filio ꝯgregatam, mediante Thauro ꝑfe
cto ex tunc ⁊ in eternum confitemur eẽ dã
natam. Hoc ẽt ꝓbat tex. l. di. dño ſcõ. in ſi.
Ubi Iſidorus inqt hoc adijcimus Papa-
tui vt quotienſcũq̃ꝫ in geſtis concilioꝝ Di-
ſcoꝝ ſententia inuenit̃. Illius concilij ſen-
tentia magis teneat̃. Cuius antiquior ⁊ po
tior extat auctoritas, per que ſatis apte con
ſtat q concilium errare põt: hoc ẽt clarius
ꝓbat tex. ix. q. iij. cuncta per mundum. ibi,
q aplica ſedes ſine vllo ſynodo ꝑcedente: ⁊
ſoluendi quos ſynodus inique dãnauerat
⁊c. Ergo concedendũ eſt vt dixi q conci-
lium errare ⁊ ſuſpectum eſſe poſſit. Qd̓ gdẽ
nãli ⁊ palpabili rõne ad ſenſum ẽt demon-
ſtraret: q2 ſi concedimus: q glibet hõ. Eps
vel Prelatus ſolus a concilio diuiſus erra-
re poſſit: cum oĩs hõ iuxta pſalmographus
mendax ſit: fateamur ẽt q concurſus mul-
toꝝ ad vnum locum congregationis non
reddit illos meliores. Et q cõtingere poſ-
ſet aliquo caſu, q oẽs in concilio exiſtentes
ſingulr̃ vel ẽt collegialr̃ eſſent ꝓuocati ꝯ ali
quem: ipſumq̃ꝫ perſequerent̃. Et ꝓpea eidẽ
ſuſpecti ⁊ inimici forẽt: errareq̃ꝫ poſſent in
iuſtitia adminiſtrãda ea paſſione ducti. Er
go. Niſi eoſdem epõs ⁊ ꝑlatos ab oĩ ꝓrſus
humana paſſione ſequeſtremus: ⁊ hoc totũ
diuio numini ⁊ ſancto paracleto attribua-
mus: vt. ſ. eo cooperante ꝑſeruati intelligã-
tur: fateri oportebit nãli rõne vrgẽte: q quẽ
admodum nãlr̃ errare pñt: ita ⁊ nocere al-
teri ⁊ iniuſtitiam facere, ⁊ recuſari poterũt.
¶ Illud aũt qd̓ dr̃ eccliam vel conciliũ er
rare non poſſe: intelligendum erit circa fi-
dem catholicam: pro qua orauit dñs, vt ſ. di
xi: ⁊ pulchre declarat ⁊ ꝓſequit̃ Abb. Pa.
in. c. a nobis. in. ij. no. de ſen. excõ. Hec autẽ
pro nunc dicta ſint arguendi ⁊ inueſtigan-
di grã. Que alijs ſoluenda relinquo. Cum
ego maioꝝ ſeqr veſtigia. Nec tutũ aut equũ
eẽ arbitrer ab eoꝝ ſententia diſcedere.

¶ Que ſit Poteſtas Pape in concilium.

Sudoris magniq̃ꝫ pi̓culi nũc
opus aggredimur iamq̃ꝫ in
gẽs intrabimus equor. Qñ
gdem triceps illa, perdiffici-
lis: ſcrupuloſa: horrenda: per
plexaq̃ꝫ heſitatio: latratu ter
ribili tria guttura pandit. ¶ Prima q̃ ſit
poteſtas pape in concilium. ¶ Secũda ecõ
tra que ſit poteſtas cõcilij in Papã. ¶ Ter
tia que ipſoꝝ ſententia. Si contraria vel di
uerſa ſentiant: ꝑualere dẽat. Et q̃uis teme
rariũ videri poſſit os ponere i celũ lingua
trãſeunte ſuper terrã, ⁊ de rebꝰ tã arduis

tā dubiis ꝛ piculoſis. In qbus eminentiſſi
mi vtriuſqꝫ cenſure apices inſtructis hinc
inde argumentoꝝ aciebus: perſpicaci inge-
nio doctrina conſumatiſſima, longo inde-
feſſoqꝫ ſtudio: diutiſſime laborauerunt: ver
ba facere. Attamen cum nemo ad areā va-
cuus redire: ſed manipulum ſuum pro talē
to ſibi a dn̄o conceſſo: afferre debeat, opere
p̄cium eē duxi. in tāta p̄clariſſimoꝝ docto-
rum controuerſia. Me ipſum in hac ꝓfun
diſſima poteſtatis materia ſi dn̄s dederit
pro aſſequenda v̄itate inſtruere. Nam veri
tas ipſa ſepius agitata magis ſplendeſcit in
luce. xxxv. q. ix. graue. ¶ Profiteor tn̄ ante
oīa ab vnitate ſancte matris eccleſie: quam
oēs catholici firmiter tenere ꝛ vendicare de
bemus: maxime aūt nos ep̄i. qui in eccleſia
dei p̄ſidemus. xxiiij. q. i. loqtur. me nullate-
nus diſcedere. Ac de Pontifice maximo: ꝛ
ſacro cōcilio illud indubitāter ſequi ꝛ tene
re. Qđ ſcā mater eccl̄ia tꝫ ꝛ ꝓſeqtur. de cō.
di. ij. ego Berengarius. ¶ Aggredior igit̄
principale ꝓpoſitum nr̄m: ꝛ omiſſis argu-
mentationibus ſupfluis. Concluſionibus
inherendo. Ne variis contrariiſqꝫ ſcriben-
tium auctoritatibus decipiamur. Premitto
illud qđ in ꝓpoſito nr̄o ſcripſit Felinus in
.c. nonnulli. de reſcrip. in. iiij. col. v̄ſi. Et iſta
poſſet curioſus indagator. Ibi enim dicit q̄
iſta materia eſt adeo trita: vt ex multis ſu-
per ea ſcriptis. dici poſſit: illud Juuenalis.
Scriptus ꝛ itergo nec dū finitus horeſtes.
Unde ſubdit q̄ in concilio facto vltimo lo
co Baſilee: tranſlato poſtea Ferrariam de
inde Florentiam: emerſerunt varia ſcripta
doctoꝝ illuſtrium: tam pro concilio q̄ꝫ pro
Papa. Abb. n. Siculus in diſputatione ſua
que incipit. Ep̄s ꝛ qdam rector: ꝛ Ludoui-
cus Romanus in tribus vltimis conſiliis
ſuis. ꝛ conſi. cclxxx. amplexi fuerūt partes
concilij. Tu adde quas ēt amplectit̄. d. Car
dinalis Zabarel. in tractatu de ſedando ſci
ſmate. Quē poſuit i lectura. in ti. ď ele. poſt
.c. ſꝫ ex ſuſcepto. Et poſt eius cōſilia ſub nu-
mero. d. ꝛ Ant. Roſel. ſꝫ latēter in ſua mo-
narchia. Et Guliel. Ochan in ſuo dialogo.
Et Jo. Gerſon. Cancellarius Pariſienſis
in tractatu ſuo de concilio, ꝛ alij forte quos
nondū vidi. Sed pro maioritate Pape ad
concilium ſcripſit mirifice ſm̄ Felinum. d.
Petrus de monte Ep̄s nr̄ Brixien̄. in libel
lo de poteſtate Pape ꝛ concilij. Archiep̄s
Florentinus in. ij. parte ſue ſumme. ti. iij. c.
xj. vbi multum inſtitit pro Eugenio cōtra
concilium Baſilienſe. Poſt ip̄m ſcripſit ēt
Andreas Siculus. in cle. ne romāi. fol. xvij.
de elec. vbi pro papa facit. lxxxvij. arg͛. vt di
cit ipſe. Adde q̄ non minus accurate pro
auctoritate Pape contra concilium ſcripſit
d. Jo. de turre cre. Cardinalis ſancti Syxti
in ſumma ſua de eccl̄ia lib°. ij. quaſi per to.
Et Auguſtinus de Anchona ord. heremi-
taꝝ: ꝛ alij pleriqꝫ. Redeo igit̄ ad primū q̄ſi
tum. Quam. ſ. ptātem h̄eat Papa in conci
lium. Et gn̄ali quadam poſitione dicendus
vr̄: q̄ eā illam ptātem quam hꝫ caput in
corpus humanum. Cui nāli ſua forma p̄ſi-
det: imperat: ꝛ neceſſaria oīa ad eius vege-
tationem: regimen ꝛ diſpoſitiōem ordinat
regulr̄ hꝫ Papa in concilium vſe. Cui do-
na ſua velut caput in corpus eē ſpargit atqꝫ
diffundit. xix. diſt. c. ita dn̄s. xxiiij. q. i. roga-
mus. Ibi. ipſe. n. eſt caput totius eccl̄ie: cui
ait dn̄s. Tu es Petrus ꝛ ſuper hanc petrā
edificabo eccl̄iam meam: ꝛ. J. nec ab ea vos
deuiare opꝫ: ad quas cūcta maiora eccl̄iaſti-
ca negocia: diuina diſponēte gr̄a iuſſa ſunt
referri: vt ab ea regulr̄ diſponant̄: a q̄ ſum-
pſere principia. Et pro vnitate iſtius capi-
tis cū vl̄is eccl̄ie corpore eſt pulcherrimus
tex. in. d. c. loqtur dn̄s. xxiiij. q. i. ibi. ſic ꝛ ec-
cleſia dn̄i lꝫ perfuſa per totum orbem radi-
os ſuos porrigit. Unus tn̄ eſt qđ vbiqꝫ dif-
fundit̄: nec vnitas corporis ſeparat̄: ramos
ſuos per vniuerſum orbem copia vberta-
tis oſtendit, per fluentes largitur riuos: ra-
mas latius expandit. Unum tn̄ caput eſt: ꝛ
vna origo mater copioſe fecunditatis ꝛc.
Et hec qdem p̄ſidentie poteſtas ꝛ maior eſt
ꝛ eo nobilior. Quo non q̄libet terrena ſen-
tentia: ſed per illud v̄bum quo conſtructus
eſt celum ꝛ terra: per qđ oīa denique condi
ta ſunt elementa fundata extitit: illas v̄o ſo
lus ipſe fundauit: ꝛ ſupra petram fidei mox
naſcentis erexit. Qui beato Petro eterne
vite clauigero terreni ſimul ꝛ celeſtis iperij
iura cōmiſit, illius ergo priuilegio fungit̄:
cuius auctoritate fulcitur, vnde non dubiū
eſt: q̄ quiſquis cuilibet eccl̄ie ius ſuum de-
trahit iniuſtitiam facit. Qui aūt Ro. eccl̄ie
priuilegium ab ipſo ſummo oīum eccl̄iaꝝ
capite traditum auferre conatur. Hic ꝓcul
dubio in hereſis labitur, vt ēt dicit tex. no.
ad lr̄am. in. c. oēs. xxij. di. ꝛ in. c. ſeq. Hec igit̄
poteſtas eidē Petro a xp̄o dn̄o per ſupra-
ſcripta verba: ante paſſiōem ſuam ꝓmiſſa
fuerat:

fuerat: vt ꝓbat verbum futuri tp̄is ibi. Et tibi dabo claues regni celoꝝ. Matthei. xvj. Sed tunc demum actualr̄ tradita ⁊ eidem conſolidata fuit. Cum xp̄s eidem Petro dixit Jo. vltio. ⁊ extra de elec. ſignificaſti. Petre amas me. Paſce oues meas. Qd̓ bene ꝓbat tex. valde no. in. c. pro humani. de homici. lib. vj. Jbiq̨ ēt ꝓbat̄ ꝙ hm̄oi ptās nō tm̄ data fuit Petro: ſed ēt ſucceſſoribus ſuis. Et ꝙ Papa locū xp̄i tꝫ: ⁊ Vicarius eſt dei in terris de elec. vbi periculum §. ceteꝝ. ⁊ in. c. fundamenta. eo. ti. lib. vj. extra vt eccleſiaſti. benefi. c. vt nr̄m. ⁊ de tranſla. ep̄i. c. q̄nto. cū ſi. Propter que Hoſti. in. d. c. quanto. belliſſimum verbū dixit. vꝫ. ꝙ dei ⁊ pape idem eſt conſiſtorium ar. eoꝝ que dn̄r ď xp̄o ⁊ eius Vicario. de appel. romana. lib. vj. ⁊ de ꝯſue. c. ij. eo lib. cum concord. Et dixit Spec. in ti. de legato §. nunc videndum. vſ̄. lx. ꝙ papa eſt Petri ſucceſſor. Et Vicarius Jeſu Xp̄i: vicem non puri hoīs ſed veri dei gerens in terris. extra de tranſ. p̄la. c. i. ⁊ ij. Unde vice dei in terris oīa regit: diſponit: ⁊ iudicat: ꝓut ſibi plꝫ. ix. q. iij. c. cuncta per mundum. ⁊ c. per principalem. Et ꝓptera dr̄ hr̄e celeſte arbitrium. C. de ſum. tri. ⁊ fide catho. l. i. ¶ Ex p̄dictis igit̄ pꝫ: ꝙ papa gn̄alr̄ a xp̄o habuit plenitudinem poteſtatis tam ſuper ꝯcilium q̄ȝ ſup oēs hoīes totius orbis. Per illud vlc̄ verbum quodcunq̨ ligaueris ſuper terram ⁊c. Et lꝫ dicatur ꝙ alij quoq̨ apl̄i hanc ptātem cū Petro pari conſortio acceperunt. xxj. di. in nouo. Tn̄ Petrus aſſumptus ⁊ p̄poſitus fuit oībus in plenitudine poteſtatis. ex̄ de vſu. pal. ad honorem. alij v̓o Apl̄i: ⁊ ep̄i eoꝝ ſucceſſores: non in plenitudinem poteſtatis: ſed in partes ſollicitudinis vocati fuerunt. Quibus vices ſuas eccleſia Romana impartiuit. ij. q. vij. decreto. ⁊ ꝓbat̄ in. d. c. in nouo. vbi dr̄ ꝙ videntes apl̄i meſſem eē multam ⁊ operarios paucos rogauerunt dn̄m meſſis: vt mitteret operarios in meſſes ſuā ⁊c. Et ita intelligendum vr̄: ꝙ gn̄alr̄ oībus diſcipulis dictum fuit: reſpectiue tn̄: vt vnicuiq̨ ꝓpa poteſtas infunderet̄: cum ibi eſſet ⁊ Petrus. vꝫ. Accipite ſp̄m ſcm̄ quoꝝ remiſeritis pctā remiſſa ſunt ⁊c. Jo. xx. ⁊ qd̓ dr̄. de peni. ⁊ remiſ. noua. ⁊ in. c. firmiter. de ſum. tri. ⁊ fide catho. vbi hr̄ qd̓ oībus aplis pariter cum Petro date fuerunt ambe claues vtriuſq̨ poteſtatis. Quia vt dictū fuit hoc intelligendum vr̄: ꝙ petro ⁊ ſucceſſoribus ſuis date fuerunt: vt capiti in plenitudinem poteſtatis. Reliquis v̓o apoſtolis ⁊ ep̄is vt membris in partem ſollicitudīs. iux. tex. ⁊ no. in. d. c. decreto. ⁊ in. d. c. in nouo. in. c. ita dn̄s. ⁊ in. c. loq̄tur. cum concor. Cum igit̄ Papa habeat hanc ptātis plenitudinem tam mirabili fundamento fundatā ⁊ ſtabilitam: ab eo qui eſt Princeps ⁊ dn̄s oīum: cuius in terris vices gerit. Cōſeq̄ns eſſe vr̄ dicere: ꝙ ipſe poſſit oīa ſup oēs mortales: maxime aūt in his que ſpectāt ad animaꝝ curam ⁊ regimen vl̄is eccl̄ie: que p̄cipue ſunt de foro ſuo. Que oīa diſponere, regere: ⁊ gubernare poteſt pro ſue libito volūtatis. ix. q. iij. cuncta per mundum. ⁊ c. per principalem. Exceptis tn̄ his que pctm̄ nutrirent: ⁊ que eēnt ꝯ̄ fidem catholicam: q̄a illa nō poſſe dr̄: de peni. di. ij. charitas. Nā Papa neminem hꝫ in terris ſup̄iorem. extra de elec. lꝫ in ſi. ſed ipſe ſup oēs eſt tā dei q̄ȝ aploꝝ electiōe. xxj. di. in nouo. ⁊ in. c. nūc aūt. Unde oēs eius conſtitutiones ⁊ ordinationes non minus ſeruāde ſunt: q̄ȝ ſi diuina voce dei eēnt ꝓlate. xix. di. ſic oēs. Qr ſtatim ꝙ creatus eſt ſanctitatem recipit ⁊ plenitudinem ptātis a cathedra beati Petri. xl. di. nō nos. vbi dr̄ ꝙ hec cathedra aut claros ad hec faſtigia erigit: aut erectos illuſtrat: eos nemo ſanctos eē dubitat ⁊c. Et ꝓpterea quicquid facit ⁊ p̄cipit Papa, q̄uis vix tollerandum iugum imponeret patienter ⁊ cum oī humanitatis māſuetudine ferendū eſt. Nec eſt inter mortales qui ei dicere poſſit cur ita facis. xix. di. in memoriam. ⁊ in. c. nulli phas. cum ea que facit ipſe a nemie poſſint iudicari: niſi a ſolo deo. d. c. cūcta per mundum. ⁊ c. per principalem. c. nemo. ⁊ c. alioꝝ. ac quaſi per to. ix. q. iij. ⁊ xxj. di. nūc aūt. Neq̨ pōt qd̓ ipſe ꝯfirmat ⁊ approbat: ab alijs infirmari vel impꝛobari. xix. di. ſi romanoꝝ. cum ſi. Unde ꝯſyderata poteſtatis huius ſue plenitudine vr̄ hoīe maior. Cum dei poteſtatem tanq̄ȝ eius Vicarius teneat in terris. extra de tranſla. p̄la. inter corporalia. Eſt. n. ſuper oē ius humanū: nec eo alligari pōt: extra de conceſ. p̄ben. ꝓpoſuit. Unde multum no. dixit Hoſtiē. qd̓ refert ēt Panor. ibi. ⁊ alij poſt eum. ꝙ Papa intm̄ hꝫ ſui ipſius ptātes vt pro facto vel dicto ſuo nō poſſit ab alio accuſari vel dānari niſi de hereſi. xl. di. ſi papa. Etiā ſi Jmperator ⁊ totus clerus. ⁊ populus conuenirent. ix. q. iij. nemo. ⁊ d. c. alioꝝ. Un̄ ſubdit

idem Hoſtieñ. ꝙ oẽs tenent̃ ſibi obedire: qcquid ꝑcipiat: dũmodo clarꝫ certumq; non ſit: ꝙ eius ꝑceptum contineat pctm̃ mortale: q2 in pctõ mortali nõ teneret̃ ei quis obedire: ſed obedire potius teneret̃ deo: qui eſt verus ⁊ irreꝑhẽſibilis pontifex. xi. q. iij. Iulianus. c. ſi dñs. ⁊ c. requiſiſti. Et ad id qḋ dixit Vincentius in. d. c. ꝓpoſuit. qui dicebat ꝙ papa diſpẽſare põt in oĩbus ꝯ oĩa iura, ꝑterq; in articulis fidei: ſubdit idem Hoſti. ꝙ dictum Vincen. verꝫ eſt: niſi imineat circa hoc pctm̃ mortale: q2 in illo non diſpẽſat: ſi illud pctm̃ mortale reſultaret ex lege diuina. Secus vͦ ſi reſultaret ex lege poſitiua: q2 illi non ſubijcit̃, ⁊ ad hoc facit qḋ no. glo. in. c. lr̃as. de reſti. ſpo. que latius dixit ſecundum Panor. ibi: inquit. n. ꝙ in his que ſui natura mala ſunt papa diſpẽſare nõ ꝑt, in alijs ſic. extra de iureiur. ⁊ ſi xp̃s. bonus tex. xl. di. c. i. Ex his igit̃ ⁊ alijs pluribus auctoritatibus ⁊ exẽplis que ſtudioſus lector huic argumentationi accõmodare poſſet. Videt̃ circa ꝓpoſitum nr̃m inferri: ꝙ Papa ſ. concilium gñale oĩmodam diuo habeat ptãtem cum ipſe ſolus ⁊ vnicus ſit xp̄i ac dei Vicarius in terris: qui vt diximus: totius poteſtatis plenitudines in ſe h3 ab eodem xp̄o deo ⁊ dño oĩum ꝯceſſam: qui nos ac celum: terras ⁊ oĩa de nihilo creauit. Vñ ſicut deus vnus eſt in celis qui cũcta moderatur de ſum. tri. ⁊ fide cath. c. dãnamus. Ita in terris vnicus eſt ipſius Vicarius: cui oẽs inferiores parere tenentur. d. c. cuncta per mundus. ⁊ xxiiij. q. i. loqtur. Alr̃. n. ſi concilium vel alium poneremus eandes auctoritatem hẽre: monſtruoſum eẽt dicere duos Vicarios: vel duo capita eẽ in eccleſia equalem hñtia poteſtatem. ar. extra ď offi. ordi. qm̃. Et iſtud qdem Cerdonianas hereſim ſapere ⁊ ꝯfouere videret̃. Qui duo principia ponebant in fide. xxiiij. q vlti. c. qdam. vͥſi. cerdoniani. de quo elegantiſſime hr̃. in extrauagante Boniſa. ij. viij. incipit vnam ſcãm. Ibi. igit̃ eccłie vnius ⁊ vnice vnum corpus: vnum caput: non duo capita: quaſi monſtrum, Chriſtus videl3: ⁊ xp̄i vicarius Petrus. Petriq; ſucceſſor: dicente dño ipſi petro paſce oues meas: meas inquit: ⁊ gñalr̃ non ſingulr̃ has vel illas: per qḋ cõmiſiſſe ſibi intelligit̃ vniuerſas: ⁊ proſequit̃: qḋ ſibi datus fuerit: ⁊ in eccleſia ſit vterq; gladius ſpũalis. ſ. ⁊ tẽmalis: cũ iuxta ap̃l3 non ſit poteſtas: niſi adeo ⁊c. Igit̃ cũ papa ſit lex aĩata in terris, vt dicit glo. not. in. c. ab arbitris. de offi. dele. li. vj. vr̃ ꝙ cõcilium gñale eius legi: ordinationi ⁊ ꝑcepto ſubijciat̃ in oĩbus. Qḋ ex eo ẽt oſtendit̃: q2 ſolus papa h3 auctoritatem ꝯgregandoꝝ ⁊ approbãdoꝝ concilioꝝ gñalium. Nec ſine eo vel ipſius Legato: ꝯgregari, aut auctoritatem aliquam hẽre pñt. Immo ſi alr̃ congregarent. Non concilia ſed conuenticula, ⁊ ꝯciliabula illicita nũcupant̃: irritaq; ⁊ vana ac nullius roboris hñr. xvij. di. ſynodus epoꝝ. c. regula. ⁊ quaſi per to. ij. q. vj. c. ideo. ⁊ bene ꝓbat̃. extra de ele. ſignificaſti. vbi dr̃ ꝙ oĩa concilia per Ro. eccleſie auctoritates ⁊ facta ſunt ⁊ robur acceperunt: ⁊ ꝙ a ſtatutis concilioꝝ gñalium Ro. pontificis patenter excipit̃ auctoritas. Propterea cũ quelibet creatura inferior ſit: ⁊ ſubſit Ro. pontifici: vt ſ. diximus. Non vr̃ ꝙ aliqua concilij vel alterius lege ligari poſſit. ex̃ de maio. ⁊ obe. cum inferior. C. de legi. l. ſi. Qḋ maxime ꝓcedit ſm̃ glo. valde notabilẽ in materia: in cle. ne romani. de elec. in ver. iferiorem. Vbi ille inferior a ſuperiore recipit poteſtates. Prout eſt in cetu Cardinalium recipiente ptãtẽ eligendi Ro. pontificem: ab ipſo Romano pontifice. Et ꝓut eſt in concilio gñali ſm̃ eã recipiẽte. ſ. ptãtem a Ro. pontifice. alle. tex. in. d. c. ſignificaſti. ⁊ ix. q. iij. cũcta per mundũ, facit tex. in. c. l3 de elec. ⁊ qḋ no. vtrobiq; per ſcribentes. Quis aũt Abb. panor. in cõmento gloſaꝝ clementinarum. reputet. glo. illam in ver. inferiorẽ i fi. ſingularem tñ melior glo. eſt illi ſimilis. in c. vbi ꝑiculum. in ver. concilio gñali. de ele. in. vj. ⁊ alia glo. eſt illi ſimilis in. c. ex parte. extra de capel. mo. in ver. nolumus in fi. que aperte dicunt ꝙ papa maiorem ptãtes h3 q̃3 concilium: ⁊ eſt ſuper cõcilia ꝑ tex. in. c. ſignificaſti. Et ꝓpea dicunt ẽt glo. in. c. qḋ tranſlationem. de offi. lega. in. c. ſicut vnire. de exceſ. ꝑla. ꝙ ad ſolum papam ſpectat congregare ⁊ approbare concilium: ⁊ ex hoc dixit glo. xxiiij. q. i. in. c. qḋcunq;. ꝙ maior eſt ſententia pape q̃3 cõcilij. ⁊ Ioã. an. poſt Io. mo. ⁊ Archi. in. c. i. de conſti. in. vj. dicit cõſtitutionem vel ſententiam pape eſſe tanq̃3 ſententiam ſuꝑioris. Conſtitutionem vero vel ſententiam concilij eſſe tanq̃3 ſententias inferioris, niſi papa erraret i fide: qḋ tñ nõ credit. d. glo. in. d. c. qḋcunq; poſſe fieri. Qr deus hoc non ꝑmitteret. Quis tñ glo. ipſa loquat̃ de eccłia Romana, quã deus errare

non

non permitteret: ar.xxiiij.q.i.c.a recta.ꝛ in
.c.pudenda. Cum itaq; hec poteſtas data
fuerit petro vt capiti: ꝛ vlī eccl'ie vt mem-
bris. Decens eſſe vr̄: vt ſ. dicebamus: ꝙ iſtō
corpus eccl'ie ꝛ ſic concilium gn̄ale illam re
preſentans regat̄ ꝛ moueat̄ ſm̄ ordinatio-
nem ꝛ diſpōnem ipſius capitis: ꝛ non eꝯ.p
ut nāli motu capitis humani corpus ſuum
regentis exemplo edocemur. Pro quo bn̄
facit tex. in.c.ita dn̄s.xix.di.ꝛ.xxi.di.in.c.in
nouo.ꝛ in.c.q̄uis.ꝛ in.d.c.loqtur. ꝛ.c.pu-
denda.xxiiij.q.i.cum ꝯcor. ¶ Preterea iſta
pape ſuperioritas ꝛ maioritas ad concilius
demonſtrat̄: ex eo ꝙ concilia gn̄alia ptātes
condendi coꝝ ꝯſtōnes ꝛ decreta accepiſſē
vident̄ a papa: vt ꝑbat̄ in.d.c.ſignificaſti.
de elec.ꝛ.xvij.di.in.c.nec licuit.vbi vr̄ ꝙ q̄
tiens aliqua de vlī ſynodo aliqbus dubita
tio naſcit̄: ad recipiendam de eo: qđ nō itel
ligit rōnem ad aplicā ſedem ꝯuenire dꝫ ꝛc.
Et per hoc vr̄ ꝙ ad papam ſpectet interpre
tari ſtatuta vlis concilij: qđ bene ꝑbat tex.
extra de conceſ.ꝑben.c.dilectus.vbi papa i-
terꝑtat̄ canonem Lateraneñ. concilij nō ex
tendi ad Archieꝑatum vel ad eꝑatum: ſed
tm̄ perſonatus: ꝛ minora beneficia cōprehē
dere: electoribus negligentibus ꝛc. ¶ Ter-
tio ꝛ fortius iſta pape ſupioritas viua rōne
oſtendit̄: hoc modo ſupior ille vr̄ ꝛ hr̄: q in-
ferioris legem tollere pōt: vt ꝑbat̄. de ma-
io.ꝛ obe.c.cum inferior. ꝛ.xxi.di. in.c.infe-
rior ſedes. ſed papa quotidie tollit: ſuſpen-
dit: limitat ꝯſtōnes ꝛ decreta concilij gn̄a-
lis: ꝛ ꝯ illa diſpenſat. De p̄: ꝙ ſolus concilij
ſtatuta reuocet, pꝫ: in.c.ſtatutum.in.c.ꝯſtitu
tionem.ꝛ in.c.ſtatuimus.de ſen.excō. li.vj.
vbi Bonifacius.viij. ſolus reuocat ꝛ mo-
derat decretum concilij Lugduneñ. de quo
ibi: ad idem facit qđ no.doc.in.c. vbi pici-
lum.de elec.in.vj.vbi dicunt ꝙ.c.illud ꝑus
a concilio cum papa editum fuerat ſ. electio
ne Ro.pontificis, ꝛ ſic ſup ordinatione vel
bono vlis eccl'ie vt no. viij.q.i.in.c. his oi-
bus. Tn̄ poſtea a ſolo papa fuit reuocatum:
ꝛ demum a ſolo papa reſtitutum. De ſcđo
ꝙ.ſ.ꝯcilij decreta limitet: pꝫ vt ex ſupraſcri-
ptis hr̄ in cle.ne Romani.de elec.vbi papa
de conſilio Cardinalium aliqua contenta
in dicto decreto.c.vbi piculum.innouauit.
ꝛ limitauit: ꝛ hr̄ in.d.c.ſtatutum. de reſcri.
in.vj.vbi ſm̄ glo.in ver.ſtatutum.papa ſo-
lus.decre.in.c. pn̄ti. ꝛ in.c.nonnulli. extra
eo.que fuerant concilij gn̄alis reformauit,

per illum tex.ꝛ hoc qdē quotidie videmus:
in reſcriptis: gratijs ꝛ priuilegijs aplicis:
in qbus papa Lateraneñ. gn̄alis: ꝛ alijs q-
buſcunq; conciliorꝝ decretis indifferenter
derogat, ꝑut in facto bene notum eſt oibus
praticis curialibus. Ipſe quoq; papa ſolus:
quos concilius dānauit, abſoluit ꝛ liberat.
ix.q.iij.cuncta per mundum. Qđ aūt cōtra
dicta concilia pro libito voluntatis ſue di-
ſpenſet, pꝫ ex tex.in.c.ꝑpoſuit.de cōceſ.ꝑbē.
vbi pꝫ ꝙ papa ſolus ius ꝛ grām dare pōt:
ꝛ quotidie dat ad beneficia vacatura.cōtra
decre.concilij gn̄alis: de quo in.c.ij.eo.tit.ꝛ
in.c.deteſtanda.ꝛ in.c.ne captande. de con
ceſ.ꝑben.lib.vj.ad quam argumentationē:
facit ēt tex.in.d.c.ſignificaſti.de elec. vbi vr̄
ꝙ auctoritas pape ſemꝑ intelligit̄ excepta
in oibus ſtatutis conciliorꝝ gn̄aliū ꝛ de hoc
copioſiſſime ibi.ponitur per ſcribētes. vbi
Io.an.per illus tex.infert ꝙ ſolus papa pōt
interꝑtari ſtatuta concilij: nec mirꝝ ſm̄ eus:
cum poſſit ēt illa tollere ꝛ limitare: vt ē gl.
in.c.ſtatutum.de reſcrip.in.vj. Que tn̄ di-
xit ꝙ ls honeſtum ſit: ꝙ papa non reuocet
ſtatuta cōcilij: tamen poteſt ſi vult: ēt abſq;
eo illa tollere, vt eſt tex.ibi.ꝛ in.d.c.ꝑpoſu-
it. Et hoc qdem ꝑcedit non ſolum in alijs
concilijs vlibus: ſed etiam in illis ſanctis ꝛ
venerabilibus primis quatuor cōcilijs: que
beatus Grego.dicit ꝛ ꝑteſtatur, ſicut qua-
tuor ſancti euāgelij libros ſe venerari atq;
ſuſcipere.xv.di.ſicut.vbi vr̄ mirabile v̄bus
in ſi.ꝙ.ſ.ſe ꝛ non illa deſtruit: qſq; ꝑſumit
abſoluere quos ligant, aut religare quos ab
ſoluunt ꝛc. Quod aūt papa diſpenſet cōtra
illa quatuor ꝯcilia, tenere vr̄ glo. ibi in ver.
ꝑſumit: per tex.xvij.di.§.hinc ēt.ꝛ in.d.c.ſi-
gnificaſti.ꝛ.xxxv.q.ix.in.c.venias.ꝛ ad text.
in.d.c.ſicut.dum Grego.dicit ꝙ ſe ꝛ non
illa deſtruit ꝛc. vr̄ illud intelligi debere de
articulis fidei: ꝙ.ſ.papa non poſſit illos im
mutare ꝛc Hoc idem firmat glo. in.c.poſt
tranſlationem.extra de renūcia.in ver.du-
rum.que dixit ꝙ bene diſpenſat.d.papa cō-
tra quatuor concilia: imo et contra apoſto
lum: dūtamen nihil ſtatuat contra fides.d.
c.ſunt qdam.ar.xxiiij.di.lector.lxxxij.di.pre
ſbyter.ꝛ qđ dixit glo.in.c.cum ad monaſte
rium.extra de ſta.mo.in ver.abdicatio.que
dixit ꝙ papa diſpenſat contra multa ſtatu-
ta quatuor conciliorꝝ: q̄uis concilia ipſa nō
audeat reprobare: ꝛ glo.in.c.ex multis.i.q.
iij.in ver.ex ꝑncipalibus dicit, ꝙ papa bene

poteſt diſpenſare ꝯ id qđ ſtatuit concilium
Calcedoneñ. Ibi ſi nõ ſit in articulis fidei.
xv.di.ſicut.vel de vli ſtatu eccleſie: vt no.in
d.c.ſunt qdã.ꝛ.xvj.di.ſcã. Et Hoſti.i ſum.
in ti.de diſpenſa.§.qs poſſit diſpenſare.vñ.
aliqui etiam dicunt: aſſerit ꝙ falſum eſt di
cere ꝙ papa non poſſit diſpenſare ꝯ quatu-
oꝛ concilia qꝛ hoc ꝓbaẗ:extra de elec.ſignifi
caſti.§.aiũt.ꝛ in.c.innotuit.§.q̃uis. ꝛ rñdet
ad.d.c.ſicut.xv.di. Ad idem Auguſtinus
de Anchona in ſum.ſua. de eccleſiaſtica po
teſtate.q.lx.ar.viij.in ſolõne ſcđi argumẽti:
vbi dicit ꝙ de cõcilijs gñalibus quoad pa-
pam dicendum eſt illud qđ dr̃ in canonica
Jacobi apli de humanis actibus: qꝛ cũ ali-
quid geritur ſemꝑ intelligiẗ:ꝛ dicendũ eſt:
ſi dñs voluerit:vel ſi deo placuerit: ſic facie
mus. Eodem modo inq̃t ipſe in ſtatutis ꝛ
concilijs patrum ſemꝑ ſubĩtelligiẗ:ſalua au
ctoꝛitate ꝛ voluntate ſedis aplice ꝛc. Dixit
etiam btũs Tho.in trac.ꝯ impugnãtes re-
ligionẽ.rñdendo ad tex.in.c.ꝯ ſtatuta.xxv.
q.i.ques refert ꝛ ſeq̃tur dñs Archieps Flo
rentinus.in.iij.parte ſum. ſue.tit.xxij.c.vi.§.
xxiij. Inq̃ntum ille tex. Zoſimi Pape dicit:
ꝙ contra ſtatuta patrum auctoꝛitas ſedis
aplice nihil ꝯdere aut imutare põt. Dicẽdũ
eſſe ꝙ hoc ſit veꝝ in illis que ſtatuta ſctõꝝ
patrum decreuerunt eſſe de iure diuino:ſi-
cut ſunt articuli fidei determinati per con-
cilia:ſed illa que ſancti Patres determina-
uerunt:eẽ de iure poſitiuo ſunt relicta ſub
diſpenſatiõe pape:vt ea mutare poſſit ꝛ cõ-
tra illa diſpenſare ſm opportunitates tẽpo-
rum vel negocioꝝ ꝛc.ꝛ pauloпoſt idẽ Ar-
chieps.c.vij.enumerat quinquaginta caſus,in
quibus ſolus papa diſpenſat. Plus voluit
Bartholomeus Brixianus Conterraneus
meus.in addi.glo.xxxv.q.i.in.c.ſunt qdam.
quicqd dixerit. Jo.gloͣ.ibi ꝙ papa diſpen-
ſat ẽt contra gñales ſtatum eccłie, ſicut fecit
Inno.in gñali concilio Lateraneñ.extra de
conſan.ꝛ affi.non debꝫ contra articulos fi-
dei non diſpenſet. ſm eum.i.q.vij. ꝛ ſi illa.
ques refert ꝛ ſeq̃tur Roſellus in ſua monar
chia.q.xviij.in.xj.col.vñ. ꝛ ꝙ papa ſit ſuper
concilium arguendo ad partes : ꝛ facit ſm
eum.lxviij.di.c.coꝛ epi.lxiiij. di.per to. tex.
extra de baptiſ.maioꝛes.dum dicit ꝙ ma-
ioꝛes cãe ad ſedem petri referẽde ſunt,ꝛ ſic
apparet ꝙ ẽt cãe fidei debent ad eandem ſe
dem referri.xxiiij.q.i.hec eſt fides. Et q̃uis
rñderi forte poſſet ad tex.alle. per Bartho-
Brixi.ꝛ ad dicta ipſius: que repugnare vi-
dentur alijs glo.de qbus ſ̃.dꝫ.ꝙ text.in.d.c.
non dꝫ. Non ꝓbat ꝙ ſolus Papa diſpenſet
contra vlem ſtatum eccłie:qꝛ illa decretalis
vt pꝫ ex eius ſcriptione, emanauit ab In-
no.iij.in ꝯcilio gñali,ꝛ ſic ex illo tex.forte ar
gui poſſet contrarius:dꝫ.ꝙ Papa nihil di-
ſponere poſſit contra gñalem ſtatuꝫ eccłie:
niſi in concilio gñali:ꝛ idem rñderi poſſet
ad tex.alle.per Roſellum in.c.coꝛ epi. per il
lud qđ dr̃ ibi,tã ab hac ſacra ſede q̃ꝫ ab epis
totius oꝛbis ꝓhibiti ſunt ꝛc. ꝛ hoc concoꝛdi
nare videnẗ oẽs tex. illius di.lxiiij. qui lꝫ a
papa ꝓmulgati fuerint. Tñ dicunt ꝙ in cõ
ſecrationibus epoꝝ: de qbus ibi: ſeruanda
ſunt decreta patrum ꝛc. Quia non ſunt cõ
traria cum papa oĩno contra illa diſponat:
lꝫ in hoc hẽat pñtiam ꝛ approbationem cõ
cilij. Ergo cõcoꝛdando opiniones:ꝛ diſtin-
guendo dici forte poſſet:ꝙ aut talis diſpen
ſatio concernens vlem ſtatum eccłie:illuꝫ ꝑ-
turbat:ſcandaliçat:ꝛ diſcoloꝛat:qꝛ tunc Pa
pa ſine vli eccłia:ꝛ ſic ſine gñali concilio di
ſpenſare non poſſit:ſicut diceremus ſi diſpẽ
ſare vel ſtatuere vellet aliquid contra gra-
dus diuina lege ꝓhibitos:de quo per doc.
in.c.lr̃as.de reſtit. ſpolia. Et ad hoc induci
poſſet no.dictum Inno.in.c.quanto. de cõ
ſue.vbi dicit ꝙ Papa non eſt permittẽdus
venire contra ſtatum vlem eccłie ſine ma-
gna cã alijs etiam nota:ꝛ ſic intelliganẗ glo
ſe,ꝛ iura que dicunt papam diſpenſare nõ
poſſe cõtra vlem ſtatum eccłie,aut cã ſubeſt
ꝛ ex tali diſpenſatione non multum turba-
tur nec ſcandaliçaẗ vlis eccleſia ꝛ tunc Pa
pa ſolus diſpenſare ꝛ moderari poterit ꝓ
qualitate ꝛ impoꝛtantia reꝝ occurrentiũ:ꝛ
ita intelligi debent.glo.ꝛ iura vel doctrine
contrarie. Quam diſtinctionem ꝛ ꝯclões
approbare vr̃.tex.no.in materia:vbi ẽt no.
in.c.ꝛ ſi illa.i.q vij.ꝛ facit glo.in hoc ſignan
da.xl.di.ſi papa.ꝛ tex. iuncta eius glo. xxv.
q.i.in.c.que ad ꝑpetuam. Dicta aũt ꝯclo ſu-
perioꝛitatis pape ad concilium confirmaẗ
ex eo:ꝙ papa ſolus concilium diſſoluere ꝛ
in totũ tollere põt: illa vulgata regula. Cꝛ
eius eſt tollere cuius eſt condere.xij.q.i.c.
certe. Et oĩs res per quaſcunqꝫ cãs naſciẗ:
per eas ſoluiẗ:de reg.iur.c.i.ꝛ.ff.de pac.l.ab
emptoꝛe,ſed ſ̃.oſtẽſum fuit ꝙ concilium nõ
cõgregaẗ:nec dici poteſt legitimum: niſi au
ctoꝛitate ſedis aplice vel eius legati interue
niente:vt ꝓbaẗ.xvij.di. regula. ꝛ quaſi per
to.ꝛ in.c.

to.ꝛ in.c.ſignificaſti.de elec.ergo ꝛ per ipſm tolli põt. Qđ ſi in totum tollitur ab eo ergo oĩmodam ptãtem hꝫ in eo: ſicut creatoꝛ in creatura:ꝛ figulus in vaſe teſtaceo:quod in totum deſtruere ꝛ in pte reſtringere vel limitare põt:ꝙ qui in totum põt tollere ꝛ fortius in parte diminuire põt.ff.de rei vẽdi.l.que.de tota.extra de offi.deleg.paſtoralis.in prin.Itẽ vt dicit glo.no.in cle.ad noſtrum.de hereti.in ver.eccleſie. Eccleſia hec nr̃a militans eſt exemplata diuinitus a triumphante.Dicente Jo. in Apocalypſi.xxj.in prin.Uidi ciuitatem ſcãm hieruſalẽ nouam deſcendẽtem de celo ꝛc. Et Moyſi dictum fuit Exodi.xxv.in fi.ꝙ oĩa faceret ſꝫ exemplar ſibi monſtratum in mõte ꝛc.Cũ igit in eccleſia triumphante ſit vnus deus: vnus Princeps:ꝛ Rex oĩum cuius obedientie ꝛ iperio oĩs celeſtis hierarchia: ꝛ oẽs oĩno creature ſubdite ſunt:ſic neceſſario ſequit ꝙ huic eccl'ie militanti pꝛeeſſe dꝫ vnus ſupꝑmus princeps ꝛ pontifex maximus q illum repñtet in terris,ſicut Monarchichanaliſq; rõ dictat.vij.q.i.in apibus. Qui inde auctoꝛitatem ꝛ ptãtem habeat: vbi dñs ipſe totius eccl'ie poſuit principatum.xj.di.nolite.Et hic eſt pontifex Ro.cuius pꝛeceptis oẽs hoĩes de neceſſitate ſalutis obedire tenent:vt dꝛ in.d.extrauag.Boniſa.viij.vnã ſcãm quam alle.d.glo.in cle.vt nr̃m.Et propterea dicebat Cyprianus.xxiij.di. Qui cathedram petri ꝯ quam fundata eſt eccl'ia:deſerit,in eccl'ia ſe eſſe non confidat. Et dicit btũs Tho.i lib° ꝯ errores grecoꝝ.q.clxxiij.ꝙ negantes papam in eccl'ia hẽre plenariã ptãtem,errant contra vnitatem eccl'ie:ꝛ ſic contra articulum:ꝛ in vnam ſcãm catholicam ꝛ aplicam eccl'iam ꝛc. Qđ non negãt qui in fide ſtabiles ꝛ perfecti ſunt.xij.q.ij.ne quis.Inde dcm̃ fuit Joel p̃.c.congregabunt filij iuda ꝛ filij iſrael pariter ꝛ ponẽt ſibi caput vnus.Et Jo.x.dꝛ.fiet vnũ ouile: ꝛ vnus paſtoꝛ.de baptiſ.l3.ꝛ in cle.i.de ſen.excõ.cum concoꝛ.Et vt ꝓſequit gl.in.d.cle.vt nr̃m.hanc obedientiam ꝛ reuerentiam quã oẽs debent ſummo pontifici: ꝓbat naturalis rõ:ꝙ ſicut opationes reꝝ nãlium ꝓcedunt ex nãlibus potentijs. Ita operationes humane ꝓcedunt ex humana voluntate:opꝫ aũt in nãlibus vt ſupioꝛa moueant inferioꝛa ad ſuas actiones per excellentiam veritatis nãlis collate diuinitus:ſic opꝫ in rebus humanis:ꝙ ſupioꝛes moueãt inferiores per ſuam voluntatem ex vi auctoꝛitatis diuinitus oꝛdinate.Ut bene ꝓbat ſanctus Tho.ſecunda ſcḋe.q.ciiij.ar.p̃. Unde dicit glo.pꝛedicta,ꝙ illoꝝ ſupioꝝ mouentiũ:vnus eſt ſuppꝛemus:cuius motiõi oẽs ſunt ſubiecti:ꝛ ſunt in illo quaſi mẽbꝛa de mẽbꝛo:extra de elec.ſignificaſti. Plus dixit ſanctus Tho.in trac.contra impugnantes religionem:ꝙ exiſtẽtes in concilio gñali nihil pñt ſtatuere ſine auctoꝛitate pape. Nam ipſe dꝛ totius mundi dñs ꝛ princeps.de fo.cõpe.c.vlt.tex.ꝛ bona glo.in.c.cum de diuerſis.de priui.lib.vj.et ponit in ꝓhemio Boniſacia no.eo.lib.Et papa ipſe eſt pontifex nõ ſolus Romane ſed vl'is eccl'ie.xxiij.di.i noĩe dñi. Unde bene dicebat tex.in.c.fundamenta.d elec.lib.vj.ꝙ Conſtantinus Impatoꝛ Monarchiam vtriuſq; poteſtatis.Ro.pontificibus decreuit:et ibi Imperatoꝛ celeſtis caput chꝛiane religionis inſtituit et.I.ſubdit: vt dicta ſedes nulli ſubeſſet hoĩ: que oꝛe diuino cũctis dignoſcit eſſe pꝛlata.Et dicebat Inno.in.c.ſup eo.de biga.ꝙ papa eſt maioꝛ Paulo et oĩbus epĩs adminiſtratione. Et in.c.qđ ſuper.de ſta.reg.dicit ꝙ papa hꝫ iuriſdictionem ſuper oẽs moꝛtales. Concludendum eſt igit ex pꝛemiſſis et alijs plibus q̃ adduci poſſent:ꝙ papa eſt ſũmus et ſuppꝛemus monarcha oĩum hñs oĩmodam ptãtẽ ſupꝛa concilium gñale,et ſuper oẽs hoĩes totius oꝛbis.ij.q.vj.decreto.et.c.geſcit.xxiiij.q.i.non turbat.et.c.eſt aliud iuncta eius gl.xxj.di.q̃uis.et de tranſla.pꝛla.inter.cui oẽs xp̃iani obedire et reuerentiam exhibere debent.xxiij.di.obedientiam.lxxix.di.ſiqs ex ſacerdotibus iij.q.iiij.ſiquis a vero.xxv.q.i.generali.Tãta eſt aũt eius dignitas et poteſtatis excellentia ꝙ ẽt volẽs non poſſet ſe ſubijcere iudicio concilij excepta cã hereſis.tex.eſt iuncta eius gl.in.c.nemo.ix.q.iij.ibi. Nemo iudicabit pꝛimam ſedem iuſtitiam temperare deſiderantem. Neq;.n.ab Auguſto:neq; ab oĩ clero:neq; a regibus: neq; a pplo iudex iudicabitur.Et dixit glo.ſi.ibi ꝙ ſi totus mundus ſententiaret in aliquo negocio contra papam:ꝙ ſentẽtie pape potius ſtandum eſſet.xxiiij.q.i.hec eſt fides et dicit alia glo.in.c.mãdaſtis.in ver.potuiſſem.ij.q.iij.ꝙ papa a nullo poteſt iudicari: ſed ipſe iudicat oẽs.ix.q.iij.alioꝝ.Nec etiam ab vl'i concilio.xvij.diſt.§.hinc ẽt.ff.de legi.princeps cum ſimi.Immo dubitare de poteſtate papali ſacrilegiũ eſt:vt inqt Alberi.

de roſa.poſt Oldra.in.l.iubemus nulli.C.de ſacro ſan.eccle.ac.l.ij.C.de crimi.ſacrile.Poſtremo qui hanc ptātem Pape non tꝫ: ſed eam alteri attribuere nitit̄:eccl̄ie vnitatem diuidendo:alienus eſt a fide: ꝓphanus eſt: hoſtis eſt:ꝛ hēre non pōt deus prēm: q vlis eccl̄ie non tꝫ vnitatem:vt inqͣt tex.formalis.xxiiij.q.i.in.c.alienus.ꝛ in.c.qcunqꝫ.ea.cā.ꝛ q.dr̄.ꝙ quicunqꝫ ab vnitate fidei vel ſocietatis Petri apl̄i:quolibꝫ mō ſemetipſos ſegregarūt.Tales nec vinculis pcōꝝ abſolui. Nec Januam pn̄t regni celeſtis ingredi.

¶ Que ſit poteſtas concilij in Papam

Nos igit̄(nihil vnitati eccleſie detrahētes)Videamus pmiſſis non obſtātibus) Que ſit poteſtas cōcilij in papā:qȯ gdes deo bn̄ adiuuāte(vt ſpero)aſſequemur ſi pro v̄itatis ſolido:ſtabiliqꝫ fundamento pſupponamus: id qȯ dilectus xp̄i apl̄s ꝛ euāgeliſta Joānes ſpū ſcō plenus:de eccl̄ia iſta militāte ipo dei ſpū dictante mente in altiſſimis hita. ſua i Apocalypſi capite.xxi.cōſcripſit:dum inqͣt. Et ego Joānes vidi ſcās ciuitatem: nouā: deſcēdentē: de celo:a deo paratam:ſicut ſpōſam ornatam viro ſuo.Et audiui vocē magnam de throno dicentem ecce tabernaculum dei cum hoībus:ꝛ habitabit cuꝫ eis. Et ipſi ppl̄s eius erūt:ꝛ ipſe deus cum eis,erit eoꝝ deus ꝛc.Quibus miſticis ꝛ diuinis ꝓphete v̄bis:(ſi recte ſingula ponderent̄)cuicunqꝫ recte iudicanti aptiſſime cōſtare poterit eccl̄iam iſtā militantem(quā vlē concilium repn̄tat)ad ſilitudinē celeſtis ꝛ triūphantis Hierlꝫ figuratam diſpoſitāqꝫ fuiſſe.De celo ꝛ ex ore altiſſimi ꝓdiſſe ac i eius tabernaculo xp̄m deū ac dn̄m nr̄m cū hoībus vniuerſis:ſuiſqꝫ chr̄icolis habitare:et ptātes ab eo accipere. Nec errare poſſe, ſub tali tātoqꝫ duce ꝛ rectore. Unde i ꝓpoſito: q:|vt inquit|diuus Hieronymus.xxiiij.q.i.in.c.oībus conſyderatis puto me nō temere dicere:alios ita eſſe in domo dei,vt etiaꝫ ipſi ſint domus eadē dei: que dr̄ edificari ſ. petram.que vnica columba appellat̄:q ſpōſa pulchra xp̄i ſine ruga ꝛ macula:ortus cōcluſus:fons ſignatus.Puteus aque viue,ꝛ paradiſus cum fructu pomoꝝ: que domus etiam claues accepit:ꝛ poteſtatem ſoluendi atqꝫ ligandi hanc igit̄ domum.i.ſcām eccleſiam:ſiquis corrigentem corripientemqꝫ cōtempſerit:ſit tibi: inquit dn̄s: tanqꝫ ethnicus ꝛ publicanus.Matthei.xviij.Et ð hac domo dr̄ per pſalmographum. Dn̄e dilexi decoꝛē domus tue,ꝛ locū habitationis glorie tue.Qui habitare facis vnanimes i domo.Et alibi.Letatus ſum in his que dicta ſunt mihi:in domum dn̄i ibimus.Et beati qui habitant in domo tua dn̄e:in ſcl̄a ſeculoꝝ laudabunt te.Et ecce qꝫ bonus ꝛ qꝫ iocundum conuenire ꝛ habitare fratres in vnum ꝛc.Que oīa concilio gn̄ali rite ac legitime congregato:per qȯ domus dei ꝛ eccleſia ipſa vlis repn̄tat̄:mirifice ꝯuenire nemo dubitat.Quia igit̄ ex ſola eccl̄ia catholica veritas cōſpicit̄: vt inqͣt beatus Greg. in Moꝛalibus:ꝛ hr̄.xxiiij.q.i.q ex ſola.Nō afferamus ſtateras doloſas non appendamus:qȯ volumus pro arbitrio nr̄o: dicentes hoc graue eſt hoc leue, ſed afferamus diuinam ſtateram de ſcripturis ſacris atqꝫ legitimis:tanqꝫ de theſauris dn̄icis, vt inqͣt idem Hieronymus. ea.xxiiij.q.i.in.c.nō afferamus.¶ Pro veritate igit̄ indagãda: vltra illa que ſupradicta fuere.i ti. Nunqd concilium hēat iuriſdictionem.Et in ti.an ordinariam vel delegatam habeat que: hic repetenda forent:omiſſa illa gn̄ali poteſtate in cōīs:de qua ibi.Hic particulr̄ indagando de ptāte ſeu iuriſdictione quā ꝯcilium hꝫ in papam.Premittendum ꝛ ſupponenduꝫ ante oīa vꝫ:ꝙ concilium gn̄ale vlem eccl̄iaꝫ repn̄tans.xxiiij.q.i.maiores.ꝛ de conſe. di. i.eccl̄ia.Papam vt caput. Et vniuerſos orbis ep̄os catholicos vel quotquot conuenirent:in numero tn̄ ꝯdecēti, ne ſi pauciſſimi eſſent contēptui haberent̄ eos repn̄tans:in ſe ꝯtinet.Juxta determinationem.glo.xvij. di.c.i.Item ꝙ papa deficiente in concilio, vel pp ipſius hereſim vel ſciſma vel alias: eius culpa:recuſatione ꝛ defectu. Cauſa legitima ſubſiſtēte, eoqꝫ rite pmonito: ſeu alſ ſede vacante vel quaſi: ꝙ nihilominus cōcilium alias rite ꝛ legitime congregatū:ſm modos de qbus ſ. diximus.Non poterit ꝓpterea dici Achiephalon conuenticulū, aut conciliabulū ꝓut intellexit tex.xvij.di.multis.ꝛ i.c.regula.q vbi papa dictis caſibus concilio iunctus non eſſet: nec eidem pſideret:xp̄s vti verus ꝛ imediatus pontifex ſpōſus ꝛ caput eccl̄ie ſponſe ſue:quā pcioſo ſanguine ſuo redemit,eidem concilio pſidebit: auctoꝛabit ꝛ in medio patrū in ipſius noīe

ꝯgregatoꝝ

congregatoꝝ ꝓculdubio reſidebit. Juxta il
lud qđ infallibili ſacri euangelii ſui teſtimo
nio repromiſit. Matthei vlti. ibi. Ecce ego
vobiſcum ſum vſqꝫ ad ꝯſumationem ſeculi
⁊ Matthei .xviii.c. Tranſumptiue aūt .i.q.
i. cum ſcriptura ibi. credo ergo adeſſe dn̄m
Jeſum inuocatū ꝑcibus ſacerdotum. Qui
ait: vbi fuerint duo vel tres ꝯgregati in no
mine meo. Ibi ſum in medio eoꝝ. Jn me-
dio .ſ. ꝑſidendo: adiuuando: ⁊ dirigendo, q̈r
alias ſuperfluo hoc dictum fuiſſet. Cū deus
vbiqꝫ ſemꝑ eē: ac futuꝝ eſſe nō dubitemus:
ad idem .xxi. di. de qbus. Ibi ꝓus ēt repro-
miſſoꝛ dn̄s ait, ſi duo ex vobis vel tres ꝯue
niunt ſuꝑ terram in noīe meo de oī re quā
cunqꝫ petierint, fiet illis a patre meo. Et fa-
cit .xxiiii. q.i. alienus. Ubi Cyprianus ſ. illo
verbo: vbicunqꝫ fuerint duo aut tres colle-
cti in noīe meo. Ad ꝓpoſitus nr̄m inquit:
ꝙ dn̄s Jeſus oſtendit ibi: ꝙ non multitudi
ni ſed vnanimitati deꝑcantium plurimū tri
buit. ⁊ .ſ. q̄uo aūt pn̄t duo vel tres in nomi
ne xp̄i colligi: quos conſtat a xp̄o ⁊ ab eius
euāgelio ſeparis? Qđ aūt papa deficiente in
concilio xp̄s gregem fidelium ſuoꝝ ſine pa
ſtoꝛe: ⁊ dilectam ſponſam ſuam eccl̄ias ſine
ſponſo ⁊ rectoꝛe non relinquat: atteſtatur
beatus Joānes dilectus xp̄i apl̄s ⁊ euange
liſta .xvii.c. vbi inqt: ꝙ ſaluatoꝛ nr̄ ſubleua-
tis oculis in celum dixit pater ſancte ſerua
eos in noīe tuo quos dediſti mihi ⁊ .ſ. Ego
dedi eis ſermonē tuū: ⁊ mundus eos odio
habuit: q̈r non ſunt de mundo: ſicͭ ⁊ ego nō
ſum de mundo, ſanctifica eos in v̈itate. Et
pro eis ego ſanctifico meipm̄: vt ſint ⁊ ipſi
ſanctificati in v̈itate. Non pro eis aūt rogo
tm̄: ſed ⁊ pro eis qui credituri ſunt per v̄bū
eoꝝ in me: vt oēs vnum ſint ſicut tu pr̄ in
me: et ego in te: vt et ipſi in nobis vnū ſint:
et ego claritatē quā dediſti mihi dedi eis:
vt ſint vnum ſicut et nos vnū ſumus. Ego
in eis: et tu in me vt ſint conſumati i vnū.
Pater quos dediſti mihi volo ut vbi ego
ſum et illi ſint mecū vt videant claritates
meam quas dediſti mihi. Per que clariſſi-
ma ꝟba infallibilis v̈itatis que ex oꝛe altiſ
ſimi ꝓdiit manifeſte colligit: ꝙ xp̄s in eccle
ſia vſꝗ ſemper reſidet: et tanqꝫ ſponſus et ca
put ipſius eiuſdē eccl̄ie vnitates fideiqꝫ ſue
ꝯſtantiam et v̈itatem in ea ſemꝑ ſeruat: fa-
cit glo. no. in cle. ne romani. in ver. non cō-
ſonam. de electione. Que dicit: ꝙ tunc ſpō-
ſus rectoꝛ: paſtoꝛ: et caput eccl̄ie, eſt xp̄s: et ꝙ
eccleſia ipſius eſt corpus ꝑ̄ͫps ex teſtimōio
ipſius Matthei .ix. luce .v. et Marci .ii.c. vbi
querentibus iudeis: quare diſcipuli ſui nō
ieiunarent. Rn̄d. Nunqd pn̄t filii ſponſi lu-
gere qꝫdiu cum illis eſt ſponſus: bonus tex.
xcvii. di. eccl̄ie. xxvii. q.i. nuptiaꝝ. §. hic argu-
mentant̄. lxxvi. di. ieiuniū. ii. ii. in fi. ¶ Se-
cundum xcvi. di. c.i. circa medium. ¶ Ter-
tiū de ſacra vnctio. c.i. v̈ſi. ſed vbi. ¶ Quar
tum .iii. q. iiii. engeltrudam. Ibi ꝙ ab ipſo
xp̄i corpoꝛe: qđ eſt eccleſia recidit: ls ergo de-
ficiat vicarius: non deficit: inquit ipſa ꝑrin-
cipalis. Qđ paulus ſpū ſcō plenus manife-
ſte atteſtat̄ in epl̄a ad ephеſios .p.c. Jnqt ꝙ
deus pr̄ oīpotens xp̄o eius filio dedit oēm
poteſtatem et oīa ſubiecit ſub pedibus eius.
Et ipſum dedit caput ſuꝑ oēm eccleſiā ſuā:
que eſt corpus ipſius: et plenitudo eius. Et
Jo. apl̄s. vbi ſ. xvii.c. indicat diſcipulos et ec
cleſiā ipſas vnicā xp̄i ſpōſas ꝑpetuo duratu-
ras. ¶ Poſteaqꝫ igit̄ conſtat ſacrum gn̄ale
conciliū legitime ꝯgregatū papa deficiente:
dei nutu ſacro ſpū ſuo coopante regi: aucto
rari: atqꝫ gubernari: nō minus prouide nec
minoꝛi ptāte, qꝫ ſi papa eidē ꝑſideret. Jm-
mo rōne ꝑſidētis lōge digniori. Cū tūc ꝯci
liū eccl̄ie ſenatū: et xp̄i corpus capiti ſuo iun
ctum repn̄tet. ¶ Nas et ſenatū hꝫ eccleſia.
xvi. q.i. eccleſia hꝫ. Qui ſenatus in maiori-
bus cauſis principis ptātes et locū tenere dꝛ
principe deficiente. ¶ Ut .n. a principis ſen
tentia non appellat̄. Jta nec a ſententia ſe-
natus. ff. a quibus appel. non lꝫ. l.i. §.i. infamē
reſtituit. Aquam ex flumine publico duci ꝑ
mittit: vel ꝓhibet. ff. de flumi. l. quominus.
leges et publica decreta cōponit atqꝫ ꝓmul
gat. ff. de legi. et ſenatuſcon. l. non ambigit̄.
Eſt bona glo. in l.i. ff. de poſtu. §. de qua not.
Bar. in rubrica. ff. de ſenato. Dicendū et cō
cludendum vꝫ: igit̄ ꝙ concilium gn̄ale ſiue
papa pn̄te ⁊ ꝑſidēte: ſiue abſente viuo et in
debite recuſante ꝯcilio intereſſe vel hereti-
co ⁊c. exiſtente: ſiue ēt moꝛtuo et ſede vacan
te poteſtatem et iuriſdictionem ſuā ſuꝑ oēs
mundi hoīes: et ēt ꝯ papam deuiatim et ſe-
gregatū a fide qn̄qꝫ exercere poſſit. ¶ Sed
pro clarioꝛi huius qſiti indagine: cum que-
rit̄: quam ptātem vel iuriſdictionem hēat
concilium in papam. Conſyderandi ſunt
tres ſtatus huius eccleſie militātis. ¶ Pri
mus qn̄ vnico pontifice Ro. viuente et ꝑſi-
dente ſiquid ꝯciliū ꝯ ipm̄ decernere vellet.
¶ Secundus qn̄ duo vel plēs de papatu

contenderent et vnus eoꝝ:vel nullus ꝑſide
ret. ¶ Tertius q̃n ſede vacante. Concilius
legitime congregatum ꝯ electione pape: vel
alijs arduis negocijs occurrentibus ſtatue
re vult:pro quoꝝ oīum deciſione videnda
ſunt que ſcripta fuere ſ. in ti. q̃n concilium
vle celebrandum ſit per to. Q̃ꝛ eandem fe
re ſententiam afferunt: ls gn̄alr magis lo
quant. Sed quoad primum ſtatum:qꝛ oīus
ſcribentium concors ſententia hꝫ ꝙ Papa
vnicus a duabus partibus Cardinaliū con
corditer electus:ab aliquo impugnari:iudi
cari:vel ꝯ ipm̄ aliquid excipi non pōt : niſi
forte de crimine hereſis.extra de ele. ls.⁊ in
.c.vbi periculus.eo.ti.lib.vj. quotqꝫ ipſe tūc
iudicet oēs ⁊ a nemine iudicet.ix.q.iij.cun
cta per mundum.⁊ c.alioꝝ.⁊.c.nemo:cum
concor. Conſideratis hijs que ſ. in ti. ꝓcedē
ti pro eo repoſita fuere. Dōm videret ꝑma
fronte:ꝙ ꝯcilium ſ. papam eſſe non poſſit:
nec quicꝗ ꝯ eum:aut ꝯ alios attentare, nec
ſe ꝯgregare valeat,cum papa de qbuſcunqꝫ
arduis cauſis:et fidem ⁊ vlem ſtatus eccle
ſie ꝯcernentibus ſe impedire:eaſqꝫ expedire
poſſit:,put ſ. late deductum fuit. Pro qua q
dem ꝯclōne facere vr̄ tritum ⁊ vulgare il
lud adagium et ruſticis ⁊ femellis bene no
tus ⁊ familiare:ꝙ papa pōt oīa:ſed ꝯ ꝑmiſ
ſa opponit ſtatim ꝙ imo ꝯcilium ⁊ ſic vlis
ecclia ſit ſ. papam et vnicum,qꝛ papa homo
eſt corruptibilis ⁊ peccabilis: ⁊ qui quoti
die peccat.xxj.di.c.nunc aūt. ⁊ ,pbat exem
plo bti Petri:qui ⁊ Xp̄m ter negauit:⁊ cō
uerſos iudaiçare premiſit: cui paulus in fa
cies reſtitit.ij.q.vij.paulus. Et nemo negat
quin papa hereticus concilius habeat iudi
cem ⁊ ſupiorē.xl.di.ſi papa. Ergo pꝫ ꝙ con
cilium ſaltem in hoc ſit ſ. papā. Si ergo ali
quo caſu concedit concilium eſſe pape iudi
cem ⁊ ſupiorem ſequit ⁊ intrepide dici po
teſt. Nihil detrahendo dignitati veri: vni
ci:⁊ catholici pontificis vniti cus vli corpo
re eccleſie:concilium eſſe ſ. papam:qꝛ limita
ta cā limitatos parit effectus: vt hr̄ in.l.ita
aūt.in prin.ff.de admi.tuto. ⁊ in cle. ne ro
mani.ꝑſi.eo.tn̄ prouiſo.de elec.vbi per Jo.
de imo. Concludenā.igit vr̄ in hoc ꝑmo ſta
tu ecclie,ꝙ ls papa ſit vnicus et a duabus
partibus Cardinalium electus. Tn̄ ſi defi
cit et ſeip̄m a mēbris ſuis vlis ecclie ſegre
gat aliquibus caſibus iudicari pōt a conci
lio et ei ſupponit. ¶ Primus ergo ⁊ princi
palis caſus,(quem nonnulli fecerunt vni
cum)erit:q̃n papa eſſet hereticus: qꝛ tūc cō
munis oīum theologoꝝ et canoniſtaꝝ ſcho
la dicit,ꝙ ſi papa deꝑhendit a fide deuius
(vt verbis tex.in.d.c.ſi papa:vtamur) Cō
cilium gn̄ale ꝯ eum ꝯgregari pōt. Uno ex il
lis modis quos ſ. tradidimus. Cum de ipſi
us congregatione tractaremus .⁊ Et ab ipſo
concilio iudicari:ac ſi pertinax et impeni
tens fuerit deponi:et de ſede aplica diturba
ri poterit,per illum tex.ques totus mūdus
alle.in.d.c.ſi papa.xl.di.qui in hac materia
vr̄ eſſe principale carocium. iuncta eius gl.
in ver.a fide,que pleroſqꝫ excellentiſſimos
doc.nimis papalis dignitatꝭ ſtudioſos:mul
tum laborare fecit:atqꝫ ita interdum allu
cinauit:vt cum ipſam alr̄ confutare nō poſ
ſent:auſi fuerint dicere:eā eſſe falſam:⁊ cōi
ter a doctoribus reprobatas. De qua tn̄ alr̄
pro vitate ſentiendum eſſe.ꝯ. clariſſime de
monſtrabit,ſupraſcriptam aūt ꝯclōnes ꝙ.ſ.
concilium gn̄ale ſit iudex competēs: vbi he
reſis vel hereticum crimen pape impingit.
,pbat tex.xvij.di.in.c.concilia.§.hinc etiam.
Reddendo rōnem quare Papa a nemine
alio iudicet. Sed ptāti tn̄ ⁊ iuriſdictioni
dei et concilioꝝ ſubſit:qꝛ.ſ.poteſtas ipſa pa
palis a deo ꝑ. Et deinde a venerandis con
cilijs emanauit. Ibi ſcientes ꝙ eius ſedi pri
mum apli petri meritū. Deinde ſecuta iuſ
ſione dn̄i:concilioꝝ venerādoꝝ auctoritas
ſingularem in eccleſijs tradidit poteſtates.
Nec antedicte ſedis antiſtitem minoꝝ ſub
iacuiſſe iudicio. Ad hec ſereniſſimus Rex,
deo inſpirante rn̄dit ſynodalis eſſe arbitrij
in tanto negocio ſequēda ꝑſcribere ⁊c. hāc
etiam ſententiam firmare vr̄ tex.ij.q.vij.§.
item cum balaam. et.iij.q.vj. dudum. vbi
glo.fatet ꝙ concilia ſaltem ſcdario primatū
dederunt Ro.eccleſie:ls principalr̄ illud ac
ceperit a xp̄o.xxj.di. q̄uis. et.xvij. di.§.hinc
etiam. Et hoc idem tenent ⁊ ſequunt doc.
oēs in.d.c.ſi papa. in.d.§.hinc et i.c.in fidei
fauorem.de hereti. in.vj.in.c. ſignificaſti. et
in.c.ls de euitāda.de elec.et alibi ſepiſſime.
Quinimo Archi. Jo.an. Gemi.et alij poſt
eos in.d.c.in fidei:dicunt ꝙ papa in cōcilio
et apud concilium non tn̄ de māifeſta, ſed
etiam de occulta hereſi accuſari pōt: fauore
fidei:extra quā non eſt ſalus. xxiiij.q.i.alie
nus.c.qꝛ ex ſola.et.c.quicunqꝫ. et.xciij. di.c.
qui cathedram. Qδ tn̄ intelligit Archi.de
hereſi talr̄ occulta,que ,pbari poſſit.C.de ap
pel.l.eos.qꝛ qδ ,pbari pōt: dici pōt manife
ſtum.

ſtum.xj.q.iij.eoꝝ.ẜ aliqñ illud ẽt dicat oc-
cultum,qḋ quinqȝ perſone ſciunt. de peni.
di.i.§.eõ.verſi.filiam ſm Jo.an.ibi. ❡ Qḋ
intelligit veꝝ Gemi.Si papa eſſet incorri-
gibilis.ſm glo.in.d.c.ſi papa:qꝛ ſi non eſſet
pertinax:vel impenitens ſed eſſet paratus
ſe corrigere:ꝛ errorem ſuum abiurare: non
poſſet etiam de hereſi accuſari vel deponi.
xxiiij.q.i.aperte.in.c.agit.ꝛ melius.xxiiij.q.
iij.dixit apľs.Ubi dr̃:ꝙ qui ſententiam ſuã
quãuis falſam atqȝ ꝑuerſam nulla pertinaci
aíoſitate defendunt:ꝑſertim quã non auda
cia ſue ꝑſumptionis pepererint. Et qui pa-
rati ſunt ſe corrigere ꝛ corrigi. Nõ ſunt in-
ter hereticos deputandi.Sed ꝯ hec ꝛ ꝑmiſ
ſam ꝯcłonem ſtatiꝫ ꝛ fortiſſime opponi vr̃.
de tex.ꝛ his que leg.ꝛ no.in.c.nunc aũt.xxi.
di.Ubi hr̃ ꝙ quum Marcellus papa in tẽ
plo paganoꝝ Jdolis thurificaſſet.Et ꝯciliũ
gñale:tpe Deocletiani ꝛ Maximiani Au-
guſtoꝝ aduerſus eum congregatum fuiſſet:
atqȝ de hoc ingreret. Et idem Marcellus
hoc confeſſus fuiſſet.Nullus tñ eoꝝ q erãt
in concilio:auſus fuit ſententiam idolatrie
vel hereſeos ꝯ ipſm ꝓferre: ſed vniuerſum
concilium ei ſepiſſime dicebat. Tuo ore iu-
dica cãm tuam. Non noſtro iudicio.Et ite
rum noli audiri in nr̃o iudicio, ſed collige
in ſinu tuo cãm tuam. Jtem qm̃ ex te iuſti
ficaberis:aut ex ore tuo cõdemnaberis. Et
iteꝝ dicebant ei.Prima ſedes non iudica-
bit a quoqȝ. Ad qḋ ꝯrium Rñd.gl.in ver.
marcellinus.in fi.Et ſm ipſam conciliũ ie-
circo Marcellinum confeſſus de hereſi nõ
depoſuiſſe.Qꝛ paratus erat corrigi:vnde ĩ
quit ipſa:ẜ papa vel alius ſit hereticus. Si
tñ paratus eſt corrigi non deponit.xxiiii.q.
iij.dixit Apľs,vel ideo hoc fuiſſe dicit:qꝛ co
actus a paganis hoc fec.l.di.ꝑſbyteros.ſed
quãuis iſta gl. iuuere videat, ꝙ ſi Marcelli-
nus ꝑtinax vel ĩpenitẽs meticuloſe:aut vo-
luntarie dijs gentium thurificaſſet:potuiſ-
ſet a concilio iudicari,atqȝ deponi.Tñ (iu-
dicio meo) non rñd.ad qõnem ꝓpoſitam:
vbi Gemi.dicit.ibi:ꝙ Laurẽ.improbat di
ctam ſcḋam ſolonẽ.Dicens ꝙ illud.c.dixit
apoſtolus:dꝫ intelligi de his qui cõmittũt
hereſim ignoranter: vel qꝛ non intelligunt
id qḋ credunt fore hereticum.Unde Papa
Marcellinus non potuiſſet ꝑꝑ hoc excuſa-
ri.Quare dicit ipſe: ꝙ illud qḋ cum eo fa-
ctum fuit:fuit potius ex diſpẽſatione ꝯcilij
ſm Lap.Dicit aũt idem Gemini. ꝙ dicta

ſolõ non vr̃ vera:qꝛ imo qualitercunqȝ cõmi-
ſiſſet hereſim:ſi paratus erat corrigi: nõ de
buit vt hereticus damnari.d.c. ꝑſbyteros.
l.di.in fi.Et.i.q.vij. maximum.xvij.di. nec
licuit.Et ſic glo.ſm eum remanet vera.Sꝫ
nec iſta qdem dicta tollunt contrarium,de
quo ẜ.qꝛ aliud eſt dicere quare hoc non fece
rint:aliud eſt querere nunqd hoc facere po-
tuerint.Et ꝑꝑea idem Gemi.hoc aiaduer-
tens.Queſitum iſtud formalr̃ ſoluendo.in
d.c.ſi papa.xl.di.dicit: ꝙ qdam aſſerunt: ꝙ
concilium noluit cõdemnare Marcellinũ.
Tamen ꝙ ipſm cõdemnare potuiſſet:ſi vo-
luiſſet. Dicit aũt ipſe:ꝙ hec ſolutio non eſt
bona:nec congruit tex.ibi. Et ideo Aug.di
xit ſm eum:ꝙ dicti epi ibi nõ potuerũt eũ
condemnare:nec ẽt debuerunt qꝛ ſponte cõ
feſſus fuit errorem ſuum. Et ꝑꝑea non de-
buit deponi:qꝛ tunc demum deponendus
eſt papa,qñ ꝑtinaciter perſeuerat in errore
ſuo: ꝛ conatur talem errorem approbare.
xxiiij.q.iij.dixit apľs: ſed ſi paratus eſt cor-
rigi,tunc non eſt deponendus:vt.d.c.ſi pa-
pa.Et ita quoad ſolonem ꝑdcãm reſidet ẽt
idem Gemi.Qui pro maiori intelligentia
huius articuli.in.d.c. nunc aũt ꝑmittit ad
intellectum glo.ibi quam ſemper dicit fuiſ
ſe intricatam:ꝙ legit in Cronicis: ꝙ cum
Marcellinus papa thurificaſſet idolis con
gregato concilio Rome. Jn conſpectu oĩu
confeſſus fuit errorem ſuum: dicens ſe pa-
ratum eẽ obedire:ꝛ facere qcquid illi p̃res
imponerent.Qui cũ dixiſſent ei: tu ꝓprio
ore te iudica.Jdem Marcellinus ſtatim di
ctauit contra ſe ſententiã dicẽs.Ego Mar-
cellinus ob ſcelus idolatrie: qḋ ĩdignus cõ
miſi,iudico me deponendũ : anathematiço
etiam quemcũqȝ q tradiderit corpus meũ
ſepulture.Et ſtatim pergens ad Deocletia
num vltro ſe ꝓfeſſus eſt eẽ chr̃ianum:ꝛ ca
pitalem ſuſcepit ſentẽtiam:cuius corpus p.
xxx.dies.iacuit inhumatũ. Poſtea vͦ bea-
tus Petrus apparuit Marcello qui ei ſuc-
ceſſerat ꝛ ꝑcepit vt corpus Marcellini ſepe
liret iuxta ſe ꝛ ita illḋ ſepeliuit iuxta pedes
beati Petri ꝛc. Quicqd aũt dictum fuerit.
Mihi vt veꝝ fatear adhuc nõ ſatiſfacit iſta
rñſio.Quia videre neſcio quõ per hoc tol-
latur cõtrarium illius tex.in.c.nũc aũt. Jn-
quantum conciliũ ibi iudicare noluit, ſed
ſententiam ad ipſum Papam:vt ſeipm iu
dicaret remiſit: tanqȝ concilium hoc facere
non poſſet.Et hoc contrarium corroborat

tex.in.c nemo.l.c.alioꝝ. l.c.facta ſubditoꝝ. ⁊ quaſi per to.ix.q.iij.vbi dr ꝙ papa a ſolo deo iudicat. Nec bene ⁊ directe rndet ad tex.in.d.c.nūc aūt.dicēdo non ꝯdemnauit concilium Marcellinum:q2 non erat perti nax in hereſi:q2 confeſſus fuerat errorē ſuū, ⁊ q2 fuerat coactus:q2 ſi concilio hoc cōſtabat,⁊ ꝯ Marcellinum iuriſdictiōem habebat. Quare non abſoluit ⁊ liberauit ipſus: vel ſi non conſtabat:quare non ꝯdemnauit ipſum. Cum in confeſſum nulle ſunt partes iudicis niſi in ꝯdemnando.ff.ad.l.aquil.l.ꝓ inde. Uel ſaltem quare non indixit ei abiurationem hereſis ⁊ erroris ſui:extra de heretici.ad abolendam.cum ſi.⁊ quare ſententiam ad ipſummet remiſerunt patres illi: ſi eum iudicare vel abſoluere poterāt. Quibus cum plene per doc.nō rndeat. Adhuc vr tex.ille.⁊ eius ꝯtrium obſtare ꝯ ꝯclōnem ſupraſcriptam,ꝙ.ſ.papa a concilio ſaltes in cā hereſis iudicari poſſit ꝯdemnari:atqꝫ deponi. Et ꝓpterea doc.hinc forte ſumpta occaſione:dubitant. Nunqd hoc acciderit ex eo:ꝙ aliqui dixerunt:ꝙ ls concilium de hereſi pape inquirere:cognoſcere ⁊ ſe informare poſſit. Tn̄ ſententiam ꝯdemnatoriam ꝯ eum ꝓmulgare non pōt:per illū tex.in.d.c. nunc aūt.⁊ per iura de qbus.s.in.c. cuncta per mundum.in.c.nemo.in.c.alioꝝ. in.c.facta ſubditoꝝ.⁊ quaſi per to.ix q.iii. Quoꝝ conſyderatione Archi. ⁊ alij poſt eus in.c. in fidei fauorem.de hereti. in.vi. Querunt an papa,poſſit de occulta hereſi accuſari. Et quis tunc ſit iudex pape:cum reperit hereticus publicus vel occultus. Et dicit ipſe ꝙ accuſari poterit:⁊ ꝙ concilium gnale dūtaxat erit cōpetens iudex pape:vt expſſe legit. xvij.di.§.hinc ēt.vſ.ad hec sereniſſimus.ij. q.vij §.item ſi accuſatus.alias vſ.cū balaā. ¶ Et ſubdit ſciēdum eſſe:qd Hug.ſcripſit. in.c.in ſynodo.lxiij.diſt.ꝙ ēt Cardinales pnt deponere papam pp hereſim. Sed dic ꝙ hoc iure aliquo non ꝓbauit. Et ideo dic ipſe ꝙ nō recedit ab eo qd plene dr in.d.§. hinc ēt.vſ.ad hec. Et ad ꝯtrium de.d.c.nemo.cus concor.ꝛc.ꝙ illud.c.loqtur de Papa fideli ⁊ catholico: non de heretico, ⁊ ſic non obſtat ſm eū. Poſtea vo ſubdit: ꝙ qꝫuis tale crimen ꝓbet in concilio ꝯ papā:ꝙ vr:concilium non debere ipm ꝯdemnare: ſed ipſemet papa ꝯ ſe ſententiam habeat ꝓmulgare.d.c.nūc aūt.xxi.di. Quis ipſe credat ꝯtrarium,ꝙ.ſ.imo ꝯcilium ipm ꝯdemnare poſſit. Et hoc ſm eum clare colligit ex Palle.c.ſi papa.iux ſi. Immo indubitanter hoc verꝫ eſſe affirmat. Hoc idem referunt ⁊ ſequunt Jo.an.⁊ Gemi.ibi. Quos ſimpliciter ſeqtur Philippus franchus. ⁊ ides tenere vr glo.in.d.c.nemo. in ver. neqꝫ ab oi clero.in ſi.dum arguit ꝯtra papam ꝙ orbis maior eſt vrbe.xciij.di.legimus.Sed ⁊ glo.quam pro ꝯtraria alle.Gemi. hoc conſtantiſſime dicit.ij.q.v. mandaſtis. in ver. potuiſſe. Que formalr dicit ꝙ papa a nullo iudicari pōt.ix.q.iij.alioꝝ: nec ēt ab vniuerſali cōcilio.xvij.di §.hinc ēt.ꝓterqꝫ de hereſi.xl.di.ſi papa. Alle.ēt idem Gemi.ꝓ cōtrario.glo.in.c.ſicut inqt.ij.q.vij.ſed illa gl. loqtur de cōcilio ꝓuinciali. Et in eo ꝙ facit mentionem de concilio gnali:vr tenere poſterem ſententiam affirmatiuam de qua.s.dū arguendo dicit ꝙ concilium gnale iudicat de papa i his in qbus ipſe pōt iudicari. Ergo inqt ipſe ⁊ concilium Metropolitanus iudicare pōt de ipſo Metropolitano. Adducit ad hoc Inno. in loco peregrino hoc eſt in.c.ex parte,il.i.de vbo.ſigni. ⁊ dicit ipſs tenere ibi.opi. Archi.ꝙ.ſ.concilius iudicet ꝯtra papam in cā hereſis.Sed iudicio meo hoc nō dicit Inn. imo potius ꝯtriū innuere vr:quem ēt ſimplr ibi.refert Jo.an.⁊.d. Cardi. Nam ibi formalr inqt idem Inno. ꝙ ſi pape crimen obijcit nullus de hoc poteſt cognoſcere.ix.q.iij. facta ſubditoꝝ. ⁊.c. alioꝝ. Niſi de hereſi.xl.di.ſi Papa. Et ſubdit ꝙ de ſentētijs ipſius:nullus niſi ipſemet cognoſcit.ix.q.iij.ipſi ſunt.⁊.c.nemo cū ſeq. Et ſic p hec dicta videret,ꝙ Inno. potius inclinaret.in opi.contraria.ꝙ.ſ.ls concilius ſit iudex in cognoſcendo,non tn̄ in decidēdo et ꝯdemnando. Et qꝫuis ides Gemi. in d.c.in fidei.dicat ſe rndiſſe ad tex.contrarium.d.c.nunc aūt. Tn̄ iſta ſua rnſio:vt.s.dixi:non tollit contrarium nrm. ¶ Et propterea:ego:ſaluo ſemper meliori iudicio:ad tex.d.c.nunc aūt. Alr rnderes volendo tollere eius contrarium. Nam inqꝫtum dicit ꝙ nullus exiſtentium in concilio auſus fuit contra Marcellinum papam ꝓferre ſentētiam:ſed ꝙ oēs ei ſepiſſime dicebāt:tuo ore iudica cām tuam:non nro iudicio. Diceres ego ꝙ ille tex.pp hoc non ꝓbat ꝙ concilius dixerit ſe non eſſe iudicem in cā Marcellini: ⁊ ꝙ ſententiam contra ipm ꝓferre non poſſet. Sed bene ꝓbat ꝙ de iudicio mentis ⁊ intentionis:qd ſoli deo qui eſt ſcrutator

cordium

cordium innoteſcere pōt:eiqʒ ſoli reſeruat:
ipſi cognoſcere nec iudicare poterant. Et ꝓ
pterea cum ipſe Marcellinus ſecreti ſui cō
ſcius: melius intelligeret ꝛ ſciret quo aīo ꝛ
qua intentione thuriſicauerit. Nunq̄d. ſ. ꝑ
impſſionem ꝛ violentiam ſiue per metum
qui cadere potuerit in Conſtantem pōtifi-
cem. An vero mente corrupta: depꝛauata ꝛ
in fide orthodoxa vacillante hoc feciſſet. Di
cebant ei tuo oꝛe iudica cām tuam. Ac ſi ei
dicerēt iux̄ pſalmographū pſal. 50. ibi qm̄
iniqtates meā ego cognoſco: ꝛ pctm̄ meū ꝯ
me eſt ſemp ꝛc. Qm̄ tu hoc melius cogno
ſcis. Dic tu ꝑus iniqtates tuas: vt in ꝯſpectu
dn̄i iuſtiſiceris: ꝛ nos poſtea ex oꝛe tuo te
iudicabimus, vel ex ꝯfeſſione tua iaʒ iudica
tus eris: ꝑ q̄ ſenſu facit tex. de peni. di. i. iu-
dicet ſeipm̄ hō. Q̄ꝺ q̄dem hʒ in ſe nāles ra-
tionem ꝛ eq̄tatem: ꝛ ſic poſſet ꝓcedere ſolo
Hugo. ꝛ glo. ibi dū dicunt: ꝙ paratus erat
corrigi, ꝛ forte dicebat ſe volūtarie nō ſacri
ficaſſe diis pagāoꝝ: nec ꝓpoſitū chꝛianū mu
taſſe. Sed ꝙ q̄cquid fecerat metu mortis ꝛ
per impſſionem fecerat. Et ꝑpea dicebat cō
cilium eidem Marcellino. Uide tu ipſe q̄d
ꝓmerearis: q: de corde ꝛ intētione tua, nos
iudicare non poſſumus. Pꝛo quo bene fa-
cit tex. de peni. di. i. in. d. c. iudicet ſeipm̄ ho
mo. Et dcm̄ apl̄i ad Titum. iij. c. ibi. hereti-
cum hoīes poſt pꝛimam ꝛ ſcđam correctio-
nē deuita ſciens q̄m ſubmerſus eſt, ꝛ eiuſ-
modi eſt: ꝛ delinq̄t. Cum ſit ꝓꝓo iudicio cō
demnatus: ſm̄ quem plane poteſt intelligi
dicta expō: facit qꝺ voluit gl. in. d. c. nūc au-
tem. que dict ꝙ ſententia ꝓlata a Marcel-
lino: cum declarauit ſe deponendum, ꝛ ana
thematiçauit corpus ſuum ſepelientes. Nō
fuit ſententia: q: par in parem non hʒ impi
um extra de ele. innotuit. Sed potius fuit
quedā interꝑtatio vel ꝺclaratio mētis ſue.
Nam non dixit ipſe: ego meipſuʒ depono.
Quia ita iudicaſſet in cā ꝓꝓa. qꝺ regulr̄ nō
lʒ maxime in foꝛo contentioſo. C. vt. ne. lice-
at ſine iudi. aucto. in rubꝛo ꝛ ī nigro: ſed di
xit me deponendum iudico, pro iſta inter-
pꝛetatione mirabilr̄ facit tex. xvij. di. c. con-
cilia ſacerdotū. ꝟſi. ſymachus papa. vbi pʒ
ꝙ concilium Symachum papam abſoluit
ab impetiōe quoꝝūdam in q̄bus accuſabať.
Sed quoad occulta delicta: que ſibi impu-
tabanť. Concilium remiſit eum iudicio di
uino. Et iſtud mirifice compꝛobať per ꝟba
Pauli apl̄i p̄ ad Coꝛinth. 4. cap. Ibi mihi

aūt pro minimo eſt: vt a vobis iudicer, aut
ab humano die. Sed nec meipm̄ iudico, ni
hil enim mihi conſcius ſum: qui aūt iudi-
cat me: dn̄s ē ꝛc. Ecce ergo ꝙ Paulus apo
ſtolus tria iudicioꝝ gn̄a ſ. delictis occultis
tangit. vʒ. Judicium hoīum alios iudican-
tium. Judicium ſuiipſius. Et iudicium dei
qꝺ eſt īfallibile: et per qꝺ in ꝟitate: iudicio:
ꝛ iuſtitia nos oēs iudicat. ¶ Per que apte
pʒ ita intelligi debere illa iura: que dicunt
iudicia pape ſoli deo reſeruari. Hoc idē ſen
tit glo. in. c. ſi q̄s pecunia. lxxix. di. in ꝟſic. ſed
quid ſi dum vxoꝛ tua ꝛc. Dum dicit ꝙ ſi ē
occultum vel reuoceť in dubium: non ē cogē
dus papa ſtare iudicio alicuius: imo excipe
pōt. Dn̄s eſt qui me iudicat. ix. q. iij. alioꝝ.
Si aūt certum eſt: ꝙ ſit eius vxoꝛ tenetur ei
reddere debitū: niſi mulier īduci poſſit ad
ꝯtinētiā obſeruādā: vel abrenūciabit papa
tui, ꝛ ſatiſfaciet vxori ꝛc. Cōſeq̄nter aūt ad
illud qꝺ dicit tex. ibi. Et iteꝝ dicunt. Pꝛia
ſedes nō iudicabiť a quoq̄ʒ. Rn̄deri poteſt
ꝙ concilium ꝓtulit regulam: ꝙ. ſ. de occul-
tis criminibus pape: et que ꝯſiſtunt in aīo
non eſt temere iudicandum: q: ꝓ papa: ꝛ ſe
de apl̄ica: que papam: Cardinales: et cleꝝ in
ſe continet: ꝑſumiť: ꝙ errare non poſſit: q:
xp̄s ꝓ fide petri oꝛauit. Matthei. xvj. c. vbi
beatus Cyrillus ſ. illo ꝟbo. ¶ Et poꝛte infe
ri non ꝑualebunt aduerſus eaʒ. Dixit: ꝙ ec
cleſia apl̄ica Petri ab oī ſeductione et here
tica circūuentione inuiolata manet in fide
pleniſſima et auctoꝛitate Petri. Et ꝑpea di
xit gl. in. c. quicunq̄ʒ. xxiiij. q. i. ꝙ non credit
eccliam Ro. errare poſſe: q: deus hoc nō ꝑ-
mitteret. ar. in. c. a recta. et in. c. pudēda. ea.
cā. et. q. Oꝛauit. n. Chr̄s ꝓ Petro. i. ꝓ eccl̄ia
ꝑdicta. Ne deficeret fides ſua. xxj. di. c. i. ī fi.
Non tn̄ dʒ hoc intelligi de fide pſonali Pe
tri: q: vt. ſ. dcm̄ fuit ipſe plerūq̄ʒ errauit. Tū
Xp̄m negando. Tum xp̄icolas iudaiçare fa-
ciendo. Qn̄ paulus ei ꝑꝑ hoc in faciem reſti
tit. ij. q. vij. paulus. Sed illud intelligi dʒ de
fide eccl̄ie ſue: cui ipſe ꝑerat: q: ipſe Salua-
toꝛ et Redemptoꝛ nr̄ ſuoꝝ voluntate non
fraudabiť: vt dicit glo. in. d. c. qꝺcunq̄ʒ. Et
ſic non dʒ intelligi de pſona pape tm̄: q: pa-
pa, vt hō: quotidie peccat: vel peccare pōt. d.
c. nūc aūt. xxj. di. lʒ eccl̄ia Ro. ſeu ſedes apo-
ſtolica ſic vt ꝑmittiť vnita peccare nō poſ-
ſit: q: deus hoc non ꝑmitteret: vt no. Inn.
in. c. i. de ſum. tri. et fide catho. ¶ Ad tex. in
d. c. nunc aūt. §. item in eodem ꝟſi. ſed cum

quodam tp̄e. Ubi dr̄ q̄ cū q̄dam mali rumores ſurrexiſſent ꝯ Syxtum Papam. Et in concilio: vbi Ualentinianus intererat: dictum fuiſſet: q̄ non erat licitum dare ſententiam aduerſus pontifices: ⁊ q̄ ꝓpea idē Impator ſurrexit: ⁊ in arbitrio ꝓfati pontificis tribuit iudicare iudicium ſuum. Rñdet̄ prout ſ. q. ſ. illi mali rumores erant de peccato occulto ⁊ eidē Pape tātummodo cognito: ſi qd̄ erat. Et ꝓpea Impator cū alr̄ ꝓbari hoc non poſſet: illud remiſit ꝯſciētie eiuſdem pontificis iudicañ. Cum in hoc ſolum deum haberet vltorem: vel aliter dici poſſet: q̄ non fuit mirꝫ. Si Impator: q̄ erat laycus: non iudicauit ꝯ Syxtum. Quia layci non pñt de eccl̄ia: vel clericis: ⁊ minus d̄ papa iudicare: extra de fo. comp. clerici. ⁊ c. cum non ab hoīe. ⁊ ix. q. iij. nemo cum concoꝛ. Uel tertio dici ēt poſſet: q̄ illa que opponebant̄ Syxto nō erāt heretica: ſia aut talia crimina de q̄bus conciliū iudicare poſſet: maxime cum eēnt leues q̄dā rumores: qui iudicem mouere non debent: niſi bene fundati ſint ⁊ a pſonis grauibus ⁊ non malitioſis ꝓcedant: extra de accuſa. qualr̄ ⁊ q̄ñ il. ij. cum ſimi. ¶ Et ſic per dictas rñſiōes: remanebit plana ⁊ ſine ſcrupulo ꝯclō ſupra ſcripta. vꝫ. q̄ concilium erit iudex: ⁊ ſ. papā: tā in cognoſcēdo q̄ꝫ ī decidēdo. Quotienſcunq; de eius hereſi ſiue publica ſiue occulta tractabit̄. Hanc ꝯ̄clonem firmat Spec. in ti. de accuſa. §. i. vſi. itē papa ⁊ Impatoꝛ. vbi dicit q̄ lꝫ papa ⁊ Imperatoꝛ regulr̄ accuſari non poſſint q̄ ſoluti ſunt legibus. extra de conceſ. ꝓbē. ꝓpoſuit. C. de legi. digna vox. xxj. di. nunc aūt. ix. q. iij. nemo. cum. c. ſequē. Et quia hec ſunt duo magna luminaria ad mundi firmamentum ⁊ regimen poſita. extra de maio. ⁊ obe. ſolite. §. ꝓterea. xcvj. diſt. duo. Et ſunt duo dona a ſupna collata clementia. In auc. q̄uo opoꝛ. epi. in pain. colla. ij. Tñ Impatoꝛ accuſatur coꝛā papa de hereſi: ſacrilegio: ⁊ periurio: ac quolibet alio graui crimine: ⁊ ab eo iudicat̄: extra de re iudi. ad apl̄ice. lib. vj. de homici. pro humani. eo. li. Item pro voto fracto: extra de voto. lꝫ. ⁊ pro filibus. xv. q. iij. alius. ar. in. l. i. ⁊ ſi. C. de ſum. tri. ⁊ fide catho. ⁊ extra de iudi. nouit. Subdit idem Spec. q̄ Papa de hereſi tm̄ accuſatur. xl. di. ſi papa. Et tunc vel a ſynodo: vel a Principe accuſatur. xcvj. di. ſicut quinis. ⁊ c. nos ad fidem. vel ēt a corpoꝛe fidelium. cente.ᵐᵃ di. vbi nam. vel|vt inquit ipſe|ſi ſummittit ſe alicuius iudicio. ij. q. vij. c. nos ſi incōpetenter. ff. de iuriſdi. oī. iudi. l. eſt receptū. alias nunq̄ꝫ accuſatur: ſm eum. d. c. nunc aūt. ¶ Idem firmat Hoſti. in ſum. in ti. de hereti. §. qua pena. vſi. deponitur. Ubi dicit q̄ hereticus ſiue ſit clericus: ſiue laycus, Papa: Impatoꝛ: vel alius inferioꝛ deponitur ab oī dignitate. xl. di. ſi papa. xxiiij. q. i. qui ꝯ pacem. extra de hereti. ad abolēdā. §. i. ⁊ ij. ⁊ degradatus tradit̄ curie ſclari: vt ibi. Et lꝫ ꝓ hereſi lex impōat penam vltimi ſupplicij. C. de hereti. l. arriani. quam moꝛtem interꝓtatur alia. l. ff. d̄ penis. l. capitalium. vt illud vltimum ſupplicium ſit ꝯcrematio. q̄ vt ibi dr̄, ⁊ viui concrematio dr̄ vltimum ſupplicium. Que tñ vera intelligit Hoſti. niſi incōtinenti poſt deꝓhenſionem: redire voluerint ad pn̄ias: alias aūt in carcerem detrudendi ſunt de hereti. excōicamus. §. damnati. ¶ Ratione aūt quare ꝑpetuo carceri mancipentur: dic̄ eſſe, q̄ ſi haberent liberꝝ aditum: ⁊ exitum: timendū eſſet: ne alios coꝛrumperent, ꝓut etiam dr̄ de ſymoniacis. Cum Hoſti. concoꝛdat. d. Jo. de turre cre. in ſum. ſua. de eccleſia. lib. iii. c. viij. vbi dixit: q̄ ſi concilium debita inq̄ſitiōe facta Papam vē hereticū: vel in hereſim ꝓlapſum inuenerit. Primo dꝫ eum charitatiue admonere: vt hereſim ⁊ erroꝛem ſuū reuocet: ac fidei v̄itatem publice ꝯfiteatur: ⁊ foꝛtaſſe expediens erit, dic̄ ipſe ſibi certū terminū aſſignare. ꝟ. quem hereſim ipſam abiuret incontinenti ⁊ continuo. de hereti. ad abolendā. Qd̄ ſi hoc ſpōte fecerit. Concilium non poterit ſm eū q̄c q̄ꝫ vlterius contra ipm̄ papam facere: vt expreſſe dicit no. Hug. in. d. c. ſi papa. xl. di. in ver. a fide deuius. Sed eo caſu ipſemet papa in foꝛo ꝯſcie per ꝯfeſſoꝛem ſuū aīe ſue ꝓuideri faciet de penitentia ſalutari. ar. xxj. di. nunc aūt. Si v̄o ꝑtinax eſſet ⁊ incoꝛrigibilis. Tunc Cardinales recedere debēt ab eo: ⁊ ꝯgregato concilio ꝓcedent ad ipſius depoſitionem. ¶ Seu qd̄ magis ſibi placere dicit: ꝓcedent ad declarañ. q̄ ille non ſit amplius papa: ⁊ ꝯñr declarabunt ſedē apoſtolicam vacare: ⁊ de nouo ⁊ catholico pōtifice ei ꝓuidendum foꝛe. Quod ſi hereſis ipſius non eſſet notoꝛia: tunc|dicit ipſe|ꝓcedēt ei denūciādo q̄ ſe expurget ⁊ ꝯfiteatur ⁊ declaret fidē quā tꝫ: ꝓut dictū fuit ſupra. ¶ Ommiſſis igitur doc. alioꝝ auctoꝛitatibus qui cōiter in hoc ꝯueniunt: q̄t. ſ. Papa

a concilio

a concilio de hereſi iudicet: z hoc caſu ſit 𝔷.
Papam. Querunt. d. Petrus de monte. z
d. Jo. de tur. cre. Que ſit rō q Papa p ſo-
lo crimine hereſis a concilio iudicari z de-
poni pōt. Et cōiter dicunt z ipſi z alij ſcri-
bentes: q rō eſt: q2 qꝫprimum eſt hereticus:
non eſt amplius papa: ſed eſt minor quoli-
bet alio chriano catholico. xxiiij. q. i. acacius.
vbi eſt glo. Et rō rōis eſt: q2 hereticus ipſo
iure eſt excōicatus. de hereti. excōicamus.
Et ſic pciſus z ſeparatus repit ab eccīa: cu
ius caput erat: vnde cum ſit extra cōgrega-
tionem fidelium. de con. di. i. eccleſia. ampli
us nec caput nec membrum eccīe dici pōt.
Ergo non eſt mirꝫ ſi eccīa declarare pōt ta
le caput eſſe a ſe abſciſſum z tanqꝫ inutile
z pernitioſus dānare reijcere atqꝫ ꝯtēnere:
iuxta Salvatoris nři ſententiam. Matthei.
v. c. Si oculus tuus ſcandaliçat te erue eū
z abſcinde abs te zc. Quod aūt Papa he-
reticus deſinat eſſe caput eccīe: pulchre oſtē
ditur z figurat Deutoronimij. xvij. c. vbi d
electione Regis inqt. Dñs eum conſtitues
quem dñs deus tuus elegerit de numero
fratrum tuoꝝ. Non. n. poteris alterius gē-
tis hoīem Regem facere qui non ſit frater
tuus zc. Per talem igit hereſis ſeparatiōes
nomen fratris z xpiani ammiſit, z oēm il-
lam dignitatem: virtutem z poteſtatē: quā
habebat ſoluendi z ligandi pdidit: vt inqt
ſcūs Doctor 2° ſcōe. q. xxxix. arti. iij. inducit
ad hoc text. Cypriani. vij. q. i. nouacianus.
vbi dr qui nec vnitatem ſpūs: nec cōiones
pacis obſeruat, z ſe ab eccīe vinculo, z ſacer
dotum collegio ſeparat. Nec epi ptātem ha
bere pōt nec honorem, facit tex. cum ſua gl.
in. d. c. acacius. in. c. qō aūt. z. xxiiij. q. i. c. au-
diuimus. vbi dr. Si aūt in corde ſuo nouas
hereſim confinxerit: ex quo talia predicare
ceperit. Neminem damnare potuit. Quia
non pōt pijcere quēqꝫ iam pſtratus: ligan
di nanqꝫ vel ſoluendi poteſtas veris nō fal
ſis ſacerdotibus a dño tradita ē. Aplis. n.
dicturus quoꝝ remiſeritis pctā zc. pmiſit
accipite ſpm ſcm: vt euidenter oſtēderet eus
qui ſpm ſcm non hꝫ. Peccata non poſſe te-
nere vel remittere. Porro ſpm ſcm nemo
niſi intra eccīam zc. z facit. xxiiij. q. i. c. vidi
cimus. vbi dr. vidicimus oēs oīno hereti-
cos z ſciſmaticos nihil hēre poteſtatis aut
iuris. Et ppea dixit glo. in. c. i. de ſciſma. in
ver. firmitate. q eccīa que hꝫ Paſtorem he
reticum vel ſciſmaticū vacare intelligit: ex.

de pſcrip. c. i. Unde non valerēt q̄ a tali pla
to fierent in piudicium eccīe. xij. q. ij. ſiqua
de rebus. ¶ Retinet tñ papa vel eps excōi
catus vel hereticus ea que ſunt ordinis: pro
pter caracterem impreſſum in aīa. ¶ Lics
exequutionem non habeat: nec alteri dare
poſſit per tex. z no. per glo. z doc. in. c. ſi. de
ordi. ab epo. qui. renūcia. epiſco. Ponit ſcūs
Doc. 2° ſcōe. q. xxxix. arti. iij. ¶ Dixit tamen
do. Jo. de tur. cre. q ppe loquendo Papa
non dr deponi a ꝯcilio pp hereſim: ſed ma-
gis declarat depoſitus z amplius non eſſe
papā: cum oſtendit: q in hereſim fuerit col
lapſus: z icorrigibilr pſeuerat in ea. ¶ Idē
dixit. d. Petrus de monte in. d. ſuo trac. 2°
ꝯdone. vſi. z ſic talis ſentētia eſt declaratio
iam priuati. Sed idem dicere poſſemus re
ſpectu cuiuſlibet ſententie a iure pmulgate
contra quoſcunqꝫ delinquentes. Nec p iſtō
motiuum tolli pōt. Quin ꝯcilium hac caſu
dicat iudex cōpetens pape heretici, ſiue illa
ſit ſententia ꝯdēnatoria: ſiue ſit declaratio
incurſus eiuſdem condemnationis. Quia
vtroqꝫ caſu hoc ſpectat ad iudicem: put col
ligit in illo qui incidit in canonem late ſen
tentie: a iure pp violentam manuū iniectio
nem in clericum. Quia is cenſura ſtatim li
get: z ille pcutiens dicatur excōicatus. xvij.
q. iiij. ſiquis ſuadente diabolo: tñ regritur
proprij iudicis eccīaſtici declaratoria pene
z cenſure incurſe: vt eſt pulchra glo. z ibi p
Abba. panor. in cle. pñti. de cenſi. in ver. cō-
ſtiterit. z in clemen. ij. de pen. in ver. conſti
terit. z vtrobiqꝫ per doc. Ponunt Mo-
derni in. c. ij. de ſponſa. adeo q talis decla-
ratoria ferri non pōt ſine partis citatione.
Alias aūt ſententia illa declaratoria incur
ſus cenſure eccīaſtice a iure pmulgate eēt:
nulla: partis citatione non pcedente no. per
Jmo. poſt Zabare. in. c. extirpande. de pbē.
Ponit Frāci. de Aretio ꝯſilio ſuo. clxv. in
xj. col. vbi. d. regulam multū dilatat. Et Fe
linus in. c. Rodulphus. in antepe. col. i vſi.
citat Et pars. de reſcri. vbi hoc limitat: quo
ad citationem declaratorie pdicte. Et dcās
glo. intelligit tribus modis diuerſimode p
cedere. Primo qñ factum pp qō quis dr ex
cōicatus hꝫ diſcuti: z ita loquuntur. d. glo.
ſm eum. Quia alias dicit ipſe, poſt. d. Frā-
ciſcum. vbi ſupponit delictum pro indubi-
tato pp qō quis declaratur excōicatus. Tūc
non eſt opus citatione. alle. Ludo. Ro. cōſi.
cccxxxij. incip. i caſu pmiſſo. ad ſi. iducit. c.

reprehenſibilis. de appel. quem tex. ad hoc no.
Abb. ꝛ Moderni ſm eum. Et ita intelligi
tur. Rota. de ſen. excō. deciſ. xxi. in anti.: inci
pit. Si petat. ꝛ deciſ. iij. in no. co. ti. dum di
cit: ꝙ lз ordiarius: qui eſt canonis executor
debeat parte citata: cum cāe cognitione: ſū
marie tñ ꝓcedere ad declarandum aliquem
incidiſſe ſententiam canonis: ſiquis ſuadē
te diabolo: pp violentam manuum iniectio
nem in clericum: ad hoc vt publice excōice
tur: ꝛ euitet a xpi fidelibus. Tñ non reqrit
litis conteſtatio circa hoc. Q: nihil petitur
adiudicari vel auferri. ¶ Secundo intelli
gunt dicte glo. niſi declaratoria fieret ſuper
exceſſu notorio. Quia tunc non eſſet opus
citare excōicatum. tex. ē in. c. peruenit. il. i. de
appel. vbi per Abba. ꝛ Philip. ꝛ per eūdem
Abb. in. c. parrochianos. in. i. col. de ſen. ex
cō. Tunc tñ fit denunciatio: vt excōicatio i
noteſcat his qui neſciunt factum eſſe noto
rium. ¶ Predicta tñ limitatio ꝓcedit vbi
certum eſſet nullam iuſtam excuſationē ex
cōicato cōpetere: vt no. per Abba. ꝛ doc. in
. c. veſtra. de cohabi. cleri. ꝛ mulier. ꝛ in. c. ac
cepta. in. ij. col. de reſti. ſpo. Secus igit eſſet:
ſi aliqua legitima excuſatio eidem excōica
to cōpeteret. Et idem dici poſſet in pceden
ti fallentia eadē rōne, vnde dicebat Guliel.
in. d. cle. pñti. ꝙ licet factum ſit notoriū: tñ
pars eſt citanda: q: multa dñr notoria, que
non ſunt, vt dr̄ in. c. ad nr̄am. il. iij. extra de
iureiur. ꝛ idē dixit Jmo. in. d. cle. pñti. poſt
Guliel. in penul. col. ¶ Tertio fallit. d. regu
la niſi dubium eſſet de fuga citandi, q: tūc
omiſſa citatione declarari poterit excōica
tus. no. Abb. in. c. cum nō ab hoīe. de iudi.
vbi ēt ponit an ꝛ qñ aliqd dicat notorium:
modo pmiſſo. ¶ Ponit ēt Gemi. in. c. i. §.
ſi. in penul. col. de homi. lib. vj. vbi dicit ꝙ
citatio regulr̄ omittit vbicunq: pp eam in
duceret impunitas criminis. no. Bal. in. l.
conſentaneum. ḟſi. Quero vna cū Butri
gar. C. qūo ꝛ qñ iudex. ¶ Dicens ꝙ iſto etiā
caſu recipi poſſunt teſtes parte non citata.
Et hoc eſſe dicit ſpāliſſimum. Ne de fuga i
ſtruat reus. Dixit idem Bal. in. l. cunctos
populos. C. de ſum. tri. ꝛ fid. cath. in lectura:
ꝙ non eſt neceſſe ꝙ edictum pueniat ad eū
qui eſt ſuſpectus de receſſu. alle. Jnno. de ex
ces. pla. ex lr̄is. vnde Saly. ēt in. l. abſentes. C.
de accuſa. Dixit ꝙ Moderni iudices habi
ta informatione a teſtibus de crimine inci
piunt a captura. Que oīa faciunt ad ꝓpoſi

tum mãe nr̄e, ꝛ declarationis illius: q̄ p cō
cilium vt iudicem fieri dr̄ ꝯ Papam here
ticum: qui ſepe tentat manus concilij fuge
re. Cum ſui ꝯſcius ſit: put accidit pape Jo
anni. xxiij. in ꝯcilio Conſtantien. q poſtea q̄
aiaduertit concilium velle ꝓcedere ꝯ eum
eum aufugit a concilio. ¶ Ceterꝫ q: indubi
tata eſt oium ꝯclō: ꝙ papa a concilio corri
gi dānariq: pōt: ſaltem ꝓ crimine hereſis:
queri ſolet. Nunqd ꝯ eum excipi vel oppo
ni poſſit tpe eius electionis ad impediēdū
forte ipſam electionem. ꝙ ille noīatus in pa
pam ſit hereticus, ꝛ ꝙ pp ea eligi non poſ
ſit: ſed a cathedra reijci ꝛ minime introni
zari dꝫ, ſiue hereſis manifeſta: ſiue occulta ei
opponat. Jtem nunqd poſt ipſam electiōes
talis exceptio vel aliqua alia oppōi poſſit.
Quoad primū non vr̄ hēre dubium. Cus
tunc nondum ſit papa: ſed ſimplex Cardi
nalis ſuppoſitus iuri tam poſitiuo q̄ natu
rali ꝛ diuino ꝓut. Z. dcīn fuit. in. q. an papa
ſymonie labe inuoluat cum ſymoniace eli
gitur. Quoad ſm q̄ſitum. vꝫ. An poſtq̄ iā
electus eſt: exceptio aliqua ſibi opponi poſ
ſit ad dcām electionem inualidandam. Et
maxime exceptio hereſis, ꝯ gñalitatē illius
tex. Rn̄det gl. in. c. lз. de elec. in ver. exceptio
ne. ꝛ lз ꝙ talis exceptio ſibi opponi omnio
poſſit. per tex. in. c. ſi papa. xl. di. Jdē tenent
Goffre. ꝛ Philip. ſm Zabarel. ibi. q: ſi de
hr̄ſi pōt accuſari. Ergo fortius de hoc pote
rit ꝯ eum a principio excipi: q: cui damus
actionem ꝛ exceptionem cōcedimus. ff. de
ſuperficie. l. i. §. cui damus. c. qui ad agendū.
d. reg. iu. in. vj. ſed Jnn. eꝯ dicit ꝙ forte me
lius eſt dicere: ꝙ lз de hereſi accuſari poſſit.
Non tñ de hoc poterit contra eum excipi.
Quem ſeqtur Jo. an. rn̄dendo ad regulas
de qua. Z. ꝙ non hēat locum in poſſeſſorijs
recuperande vel adipiſcende. Et idem dixit
Jo. de ligna. ꝛ rō ſm eos. Quia papa p ele
ctionem ꝯſeqtur plenum ius. xxiij. di. in no
mine dñi. Ergo poſt electiōem non pōt ex
cipi: nec ſibi auferri qđ ſemel obtinuit p ele
ctionem ꝯcordes duaꝝ partiū collegij Car
dinalium. Niſi per accuſationes hereſis: ex
tra de accuſa. c. ſuper his. Qđ dicit Cardi.
videri verius: pro hoc alle. de appel. cōſtitu
tus. il. ij. Et dicit rn̄dendū eē ad dictā regu
lam, vt per Jnno. extra de excep. pla. c. inter
corporalia. ꝛ per eū in. d. c. conſtitutus. Jdē
ſequi vr̄ Archi. ꝛ Gemi. poſt eum. xxiij. di.
in. c. in noīe dñi. ꝛ l. d. c. ſi papa. ¶ Sed cō
trarium

trarium ꝫ multũ notabilr ꝛ incõuincibilr iudicio meo. Abb. panoꝛ. poſt. d. Anto. licꝫ eum aliq̃ntulum confuſe ꝓcedere dicat i. d. c. ꝉꝫ. in. v. col. ꝛ ſeq. ſ. ver. exceptione. vbi diſtinguendo ꝑut ēt facit in alio ꝓpoſito. i. c. item cum qs. de reſti. ſpo. in. ij. col. dicit ꝙ ſi opponitur exceptio: per quam negetur papam non fuiſſe electum a duabus partibus Cardinalium: vel Cardinales non fuiſſe illos qui elegerunt. Tales exceptiones, ꝛ oẽs alie exceptiones: que eẽnt contra q̃litatẽ ſuper qua fundatꝰ diſpõ. c. ꝉꝫ. ꝛ iuris remouẽtis, exceptiones contra talr electum bñ pñt ſemꝑ opponi. vt hr̃ in. l. i. vbi plene p Bar. ff. qd vi aut clam. ꝛ per hoc ꝯcludit ꝙ oĩs exceptio que de iure nãli vel diuino infert talem electum vel eligendum non poſſe eẽ papã: admitti dꝫ: q2 inficit ius hñdi ꝛ poſſidẽdi. Et talis exceptio admittitur ēt i poſſeſſorio recuperande: vt no. glo. viij. di. quo iure. Et ipſe Abb. in. d. c. itẽ cũ quis. vnde hec exceptio: ꝙ papa ſit hereticus: vel ꝙ ſit mulier: vel furioſus, vel infans, dꝫ admitti. Quia ſi eſt hereticus non põt eſſe Papa: q2 ius papatus non cadit in eum. Cum ſit excõicatus ꝛ ſic extra gremium ꝛ vniuerſitatem eccl'ie: extra de hereti. excõicamus. ꝛ de con. di. i. eccl'ia. ꝑut ſ. late diximus. Silr ſi ẽ mulier ꝓhibetꝰ eẽ papa. de peni. ꝛ remiſ. c. noua. Idem in furioſo ꝛ infante. Quia cũ iſti nãlr non hẽant ꝯſenſum, nõ pñt electioni de ſe facte ꝯſentire: nec ſeipſos ꝛ minus alios poſſent regere. Huiuſmodi igitꝰ exceptiones poſſent opponi ꝛ obſtarẽt anteq̃ adipiſceretꝰ poſſeſſionem adminiſtrationis papatus: q2 ſm eundem Panoꝛ. Poſteaq̃ iam adminiſtrationẽ adeptus eẽt: non exciperetꝰ ꝯ eum. Sed accuſaretꝰ ꝙ eẽt hereticus ꝛc. Alie aũt exceptiones que eẽnt introducte d iurꝭ poſitiuo: ꝛ q̃ nõ repugnarẽt ſubſtantie papatus: nullo tpe admitterentꝰ: nec poſſent opponi: ꝉꝫ eum incapacẽ redderent ſm ius poſitiuũ ꝛ ita intelligi dꝫ tex. in. d. c. ꝉꝫ. vt dicit idẽ Panoꝛ. Qd eſt valde notã.

¶ Non obſtat illud tritum ꝛ vulgare verbum, de quo ſ. in oppoſitione meminimus. ꝙ. ſ. papa poſſit oĩa. Quia rñdetꝰ hoc verus eẽ: q̃diu papa verus catholicus vnicus fuerit, ꝛ ſm formam: ꝛ normam vite papalis vixerit: qd bene ꝓbat tex. in ꝯtrarium. alle. in. c. nemo. ix. q. iij. Dum inqt. Nemo iudicabit primam ſedem iuſtitiam tẽperare deſiderantem ꝛc. Sed ſi papa: vt ſ. diximus. hereticc ꝛ ſciſmatice viuẽdo ſeipſum eijcit extra gremium eccl'ie: ꝛ catholicoꝝ ꝛ viuit: non vt papa. Sed vt ſceleratus ꝛ infidelis hõ. Tunc non dr̃ papa: cum iuſtitiam in ſeipſum tẽperare non deſideret: ꝛ minus in alios. Ergo tũc nihil põt: cũ oẽm ꝓrſus poteſtatem amiſerit: vt oſtẽdimus ſ. Propterea dicunt Inno. ꝛ alij poſt eum. in. c. magne. in. c. qd ſuper de voto. ꝛ in. c. q̃to. d iureiuran. ꝙ papa põt oĩa de iure: non aũt de facto. Ita ꝙ clauis diſcretionis ꝑcedat clauem poteſtatis: ꝛ dicebat Hoſti. in. c. q̃to. de tranſla. ꝑla. ꝙ papa in terris gerit vices dei: ꝛ ipſius dei ac pape idem eſt Conſiſtorium ar. in. c. romana. de appel. in. vi. Et ꝙ iudicando: ligando: ꝛ ſoluẽdo valet qcquid agit papa claue non errante. xxiiij. q. i. quodcunq3. Qd ſic dꝫ intelligi ſm eum. ¶ Sed longe melius dixit Magr̃ ſententiaꝝ in ꝓpoſito nr̃o. lib. i. di. xiij. dum dr̃: ꝙ deus poteſt oĩa: hoc. n. intelligi ꝛ ſubaudiri dꝫ: ꝑter illa. ſ. ex qbus dei dignitas lederetur: eiuſq3 excellẽtie derogaretꝰ. Q2 h nõ eẽt poſſe: ſed potius nõ poſſe. Cũ dicat iperfectionẽ maieſtatis ꝛ potẽtie diue, ſicut ergo, deus põt oĩa: exceptis illis: que dicunt impfectiones: ꝛ que ꝓducerent pctm̃: qd facere non põt. Nec hoc cadere põt in deo: rõne ꝑdicta. Et q2 poſſe peccare (vt inqt Auguſtinus) non eſt aliqd poſſe: imo eſt non poſſe: vnde ille ſolus vocatꝰ oĩpotens: qui hoc non põt. de peni. di. ij. §. charitas. vbi glo. hoc declarãs: inqt: ꝙ veꝝ poſſe eſt vicijs reſiſtere. Ergo qui vicijs reſiſtere non põt, dr̃ nõ poſſe qd imperfectionem ptãtis denotat. Ita igitꝰ ꝛ nos i ꝓpoſito nr̃o dicimus: ꝙ qñ dr̃ ꝙ papa hꝫ plenitudinem ptãtis, ꝛ ꝙ põt oĩa: intelligi: ſubaudiriq3 dꝫ: ꝑter illa que in ſe cõtinent pctm̃. Et que derogarent fidei chr̃iane: ꝛ iuriſdictioni ac potentie papali: que ſ. firmaꝫ petram: hoc eſt ſ. xp̃m: xp̃iq3 fide ſtabili ſoliditate firmata eſt. xxiiij. q. i. loqtur dñs. iuncta glo. in ver. petram. ꝛ tex. in. c. quodcunq3. cum ſi. vnde ſi papa ab hac fidei integritate: ꝛ originali puritate diſcedit. Tunc non immerito dicimus ipm̃ nihil poſſe: ꝛ papam non eẽ, ſed quocũq3 fideli ꝛ catholico xp̃iano inferioꝛem: deterioꝛemq3 eẽ: ꝑut ponit ꝛ ꝓſeqtur diuus Thomas in q̃rto ſententiaꝝ. di. xix. ꝛ dixit glo. xxiiij. q. i. acacius. ꝙ ſi papa hereticus eſt: in eo qd eſt hereticus: eſt minoꝛ quolibet catholico. xij. q. i. ſcimus. Quia lex ꝛ diuina ꝛ humana factum

notat:etiam ſine ſentētia.ff.de ritu nuptia-
rum.l.palam.§.vltimo. Et ſubdit.d.glo. q
caſus iſte hereſis,in quo papa papam liga-
re pōt iure ſuo poſitiuo. Quia Papa here-
ticus in canonem late ſententie incidit. de
hereti.c.excōicamus.Et ab hoc ſe abſoluere
non pōt:nec canonem tollere. Nec hoc caſu
locum habere pōt regula: q par in paré nō
hꝫ imperiū:extra de elec.innotuit,rōne ꝑdi
cta q.ſ.oī ꝓpſus ptāte priuatus eſt hereti-
cus:ꝛ ppea nihil ad nos de his q foris ſūt.
¶ Scd's caſus ſeu cā:que dr̄ eſſe de foro cō
cilij.ſ.Papam viuentem, eſt ꝑcedentis ger
mana:ꝛ quaſi ſimilis. Nam ſic oculos: ſic
illa manus:ſic ora gerebat, vt ingt Maro:
de Aſchanio Enee filio. Hec eſt igit̄ cauſa
ſciſmatis.Cuꝫ Papa eſt ſciſmaticus: ꝛ ab
vnitate fidelium ꝛ eccl'ie catholice diuiſus.
Nam ſciſmatici diuidēdo ſe ab vnitate ec-
cleſie:incidunt ēt in hereſim dūꝫ abiecta ꝓ-
ximi charitate a corpore ꝛ a capite ipſius ec
cleſie diſcedunt,ſibiq; caput aliud, alios cle
ricos:ꝛ eccl'iam aliam ꝯſtituūt.xxiiij.q.i.lo-
quit̄ dñs.Ibi.Sed exordium ab vnitate ꝓ
ficiſcit̄:vt eccl'ia xp̄i vna monſtret̄: ꝛ.ſ. quaꝫ
vnitatem firmiter tenere ꝛ vēdicare debe-
mus,maxime nos ep̄i:qui i eccl'ia dei ꝑſide-
mus:vt ep̄atum quoq; ip̄m vnum atq; in-
diuiduum ꝓbemus. Nemo fidei vitaté pſi
da ꝑuaricatione corrumpat. Ep̄s vnus eſt:
cuius ſingularis in ſolidum pars tenet̄: ꝛ
eccl'ia vna eſt:que in multitudine latius in
cremento fecunditatis extēdit̄ ꝛc. Sciſma
igit̄ a greco fonte eſt.xxiiij.q.i.ſciſma.Et la-
tine diuiſio ſeu ſciſſio vel ſciſſura dr̄.Eſt āt
ſciſma mortale pctm̄, qd charitati oppōit̄:
q: eſt eccl'ie vnitatem: que eſt quoddā bonū
participatum diuidere:vnde ſciſmatici ni-
hil ex iuſtitie mercede ꝯſequunt̄:q: vbi cha-
ritas non eſt:non pōt eſſe iuſtitia. Dilectio
enim ꝓximi malum nō opat̄.xxiiij.q.i.vbi
vnde ingt venerabilis Beda: qd hr̄. ea.cā.
ꝛ.q.c.quamq;. Quicūq; ab vnitate fidei vel
ſocietatis Petri apl'i quolibet mō ſemetip-
ſos ſegregarint. Tales nec vinculis pctōꝝ
abſolui:nec ianuas pñt regni celeſtis ingre
di. Qd qdem ſcelus adeo dño diſplicuit:vt
Dathan ꝛ Abyron filios Eliab:ꝛ Chore fi
lium Iſuar:cum ſciſmaticando ſe cum ſuis
ſequacibus a Moyſe ꝛ Aaron , ac reliquo
populo dei in deſerto diuiſiſſent,vt ducatū
populi dei ſibi vendicarent. Terra aperiēs
os ſuum deglutiuerit cū tabernaculis ſuis

ꝛ vniuerſa coꝝ ſubā:capiunt̄ aūt ſciſmati-
ci ſm Abb.panor.in rubri.de ſciſma. qñq;
largiſſime,ꝛ tunc oēs exiſtētes in pctō mor
tali pñt dici ſciſmatici,cum ſint extra cha-
ritatem.xj.q.iij.audi deniq;.xxiiij.q.iij.dix̄.
Item large aliquādo appellant̄ ſciſmatici,
vt ſunt excōicati: qui non ſolum ſunt extra
charitatem:ſed ex̄ eccl'iam ꝛ cōionem reli-
quoꝝ fidelium.xj.q.iij.cū excōicato.ꝛ.c.ſeq.
Stricte vō dñr ſciſmatici:q ꝓpo ep̄o de ſe-
de ep̄ali:vel papa d ſede papali eiecto:ſedes
ꝑdictas occupantes ꝑſbyteros ꝛ clericos ꝓ
prios ſciſmatis ſui ſectatores faciunt. Stri
ctiſſime aūt ſm caſum nr̄m dñr ſciſmatici
illi qui ſe diuidunt ab vnitate eccl'ie:conſti-
tuendo ſibi aliam eccl'iam, ꝛ alios clericos
ordinando ꝛ ſacerdotes:ꝛ ſic ponendo plu
res eccl'ias q̄ꝫtum in eis eſt, iuxta tex. in.d.
c.loqtur. ꝛ lꝫ ſm iſtam vltimam ſpēm, iſti
tales dici debeant heretici,cum faciant cō-
tra articulum fidei, ꝛ vnam ſcām catholi-
cam ꝛ apl'icam eccl'iaꝫ. Tñ ſciſmatici ab he-
reticis differunt:q: vt inquit diuus Hiero
nymus in ep'la Pauli ad Gallatas:ꝛ habe
tur.xxiiij.q.iij.c.inter hereſim,vbi ingt iter
hereſim ꝛ ſciſma hoc intereſſe arbitror: q
hereſis ꝑuerſuꝫ dogma habeat:ſciſma poſt
ep̄alem diſceſſionem ab eccl'ia pariter ſepa-
ratur:qd eqdem in principio aliqua ex par
te intelligi pōt diuerſum. Ceteꝝ nullum ſci
ſma eſt niſi ſibi aliquam hereſis confingat:
vt recte ab eccl'ia receſſiſſe videat̄. Unde gl.
ibi dixit, q dici pōt q iter hereſis ꝛ ſciſma
hec ſit dñia:q̄ ē inter diſpōnē ꝛ habitū. Pri
mo.n. dr̄ ſciſma:ſed poſtmodum cum ꝑti-
naciter adheſerit ſue ſecte dr̄ hereſis: ita q
dici pōt:q oīs hētícus dr̄ ſciſmaticus ſed
non eꝯ.Et ſic inter hec:illa erit dñia:que eſt
inter ſpēm ꝛ genus. Concludendo igit̄ ſm
Abb.panor.vbi.ſ.dicendum vr̄:q ſciſmati
cus ſi hoc nomen capiat̄ largiſſime:large:
aut ſtricte:dici non pōt ꝓpe hereticus:vt pꝫ
ex ſupraſcriptis.Si vō capiat̄ ſtrictiſſime:ꝛ
tunc dupl'r hoc ꝯſyderari pōt,q: aut ſciſma
ticus ꝯſtituit aliam eccl'iam ſe oīno diuidē
do ab eccl'ia Roma.vt faciunt Greci: Boe
mi:Ruteni,Prateni:ꝛ alij plerīq; chr̄iano
rum. Qui dicunt Patriarchas ꝛ ep̄os eo
rum eandem hēre iuriſdictionis ꝛ admi-
niſtrationis ptātem in ſubditos ſuos: quā
hꝫ papa in ſuos. Plures ponūt eccl'ias:pl'a
capita atq; principia eccl'ie vnitatem diui-
dendo ꝯ articulū fidei : ꝛ vnā ſcām eccl'iaꝫ:

de quo

de quo pulchre in extrauagan. Bonifacij. viij.
incip. vnā ſcā. Et iſti dr̄r ſciſmatici hẽtici:
⁊ ita intelligunt iura ⁊ tex. in.d.c.inter he-
reſim:dus dicunt ꝙ ſciſma non eſt ſine he-
reſi. Aut ⁊ ſcdo iſte ſciſmaticus non conſti
tuit nouam eccliam:nec fidei vel ecclie vni
tatem diuidit vel credit: ſed potius vnicaꝫ
eccliam vniuſqꝫ caput ecclie. Sed illud apđ
ſe eſſe credit ⁊ dogmatiçat: put ꝯtingit in
duobus vel pluribus de papatu ꝯtendenti
bus:vt fuit videre tpe illius diri atqꝫ horrẽ
di ſciſmatis tpe concilij Conſtantienſis:qꝛ
vnuſquiſqꝫ ipſoꝝ pontificũ aſſerebat ſe eſſe
veꝝ atqꝫ vnicum pontificẽ:⁊ eccliam vni-
cam eſſe apud ſe:alioſqꝫ pontifices ⁊ popu
los appellabat ſciſmaticos. Quo caſu niſi
alia prauitas intercedat. Tales non dr̄r ꝓ
prie heretici:ſed mere ſciſmatici: put no.in
c.i.extra de ſciſma.eſt bona glo.xxiiij.q.i.c.i.
in ver.qui vero:que dicit ꝙ hodie oīs here
ſis eſt dānata:⁊ oīs hereticus ē excōicatus.
extra de here.excōicamus: ⁊ ꝙ ꝓpterea eo
rum ſententie non tenent:idemqꝫ dicit eſſe
de quolibet ſciſmatico:ſi intelligatᷣ ſtrictiſſi
me:vt.ſ.qꝛ vt inquit ipſa:ſciſma non poteſt
eſſe ſine hereſi:niſi forte in ſummo pōtifice:
vt ſi duo crearentᷣ,⁊ vterqꝫ ipſoꝝ crederet
eccliam Ro.eē apud ſe. vij.q.i.factus ē Cor
nelius. ¶ Scdm que redeundo ad ꝓpoſitũ
nr̄m papam multiplr̄ ſciſmaticum ꝯſyde-
rare poſſumus. Primo qñ vnicus eēt rite
⁊ legitime creatus:q forte eēt natione Gre
cus:vel Boemus:⁊ qui greciçando eodem
ſciſmate imbutus Grecoꝝ ſciſma ꝯfoueret:
teneret:crederet:⁊ dogmatiçaret:ecclie vni
tatem ſcindendo:confundendo, ſcandaliçā-
do,⁊ ꝑturbando. Tunc ꝓculdubio papa ta
li hereticali ſciſmate īuolutus a concilio ge
nerali comprimi:iudicari atqꝫ deponi poſ-
ſet ſm iura ꝑmiſſa:⁊ tanto qdem fortius:
qꝛ vltra iſtud hereticum ſciſma greci ꝑlibus
alijs erroribus iam ab ecclia in ꝯcilio Lug-
duneñ. dānatis. de ſum.tri.⁊ fide catho. ſi-
deli.lib.vj.adhuc inſiſtunt: ⁊ ꝑtinaciter in-
uoluuntᷣ:vt plenius dixi: in libello meo de
ꝑſtantia patriarchaꝝ. Et ꝓpea qcunqꝫ in he
reſim ſemel damnatas ab ecclia laberetur:
eiuſdem hereſis dānationē incideret.xxiiij.
q.i.acacius.ſſ.i. Quo caſu a ſynodo genera-
li papa iudicandus:dānandus:ſeu declarā
dus venit: put.ſ. diximus ⁊ bene probatᷣ.
xxiiij.q.i.i.c.maiores.in.c.acacius. ſſ.ij.⁊ in
ſeq.⁊ in multis alijs caplis. ea.xxiiij.q.iij.

¶ Secundo papa dici poſſet forte ſciſmati
cus. Qñ aliqua magna ex cauſa concilium
neceſſario conuocandum eſſet. Puta ꝓpter
hereſim: ſciſma:vel generalem reformatio-
nem eccleſie: tam in capite ꝙ̄ in membris:
⁊ ipſe a collegio Cardinalium:ab Impato
re:vel a patriarchis ⁊ ꝑlatis interpellatus
concilium conuocare:illud ſibi forte ꝯſcius:
non ſolum nollet conuocare: ſed ſe oīno op
poneret. Ne ab alijs cōuocaretᷣ:vel celebra-
ri poſſet. Tunc.n.ſi Patres concilij alias
rite ⁊ legitime conuocarentᷣ,ſeruato modo
⁊ forma de qbus.ſ.in ti. Quis conciliũ con
uocare poſſit ⁊c. Et Papa ꝑtinaciter ſe ab
eis ⁊ ab vniuerſali eccleſia ſegregaret: vt ſe
ipſum ⁊ alios in ſuis erroribus ⁊ notorijs
delictis confoueret. Concilium ꝓculdubio
contra eum:tanꝙ̄ contra ſciſmaticum ec-
cleſie vnitatem ſcindentem: ſcandaliçantem,
perturbantem, ⁊ diſcolorantē congregari:
eumqꝫ iudicare ⁊ condemnare poſſet. Pro
ut bene colligitᷣ ex illa famoſa ⁊ notabili gl.
quam vt inquit Abb. Panor.in qōne. Epi
ſcopus ⁊ qdā rector.in.ij.q.in.vj.col.in vſi.
Tertius caſus: totus mūdus approbat.xl.
di.ſi papa.in ver.a fide:qꝛ vt īquit idē Pa-
nor.per eam.ibi.ſi papa ſtat in peccato no-
torio,⁊ admonitus per concilium vel per
alios xp̄i fideles:non vult deſiſtere,ſed īcor
corrigibilr̄ ꝑſeuerat in eo: ⁊ ſic ſcādaliçat ec
cleſiam: pōt tanꝙ̄ hereticus puniri ſm.d.
glo. Et per hanc vias poterit concilium, vt
inquit ipſe Abb. Crimen pape denūciare:
⁊ ad effectum ꝙ per eccleſiam admoneatᷣ ⁊
corrigatᷣ. Poterit ad conciliũ appellari vbi
pctm̄ eēt notorium. Pro quo bene facit tex.
xxiiij.q.i.c.qui contra eccleſie pacem ſunt:ſi
dignitatem aut cingulũ militie habent nu-
dentur eis,facit tex.in.c.pudenda.⁊ in.c.ſci
ſma.ea.cā ⁊.q. Idem tꝫ ⁊ ſeqtur.d.petrus
de monte in ſua Monarchia in ſcda cōclu
ſione circa ſi. Ubi dicit ſe fateri ꝙ cōtra ve
rum aplicum nutrientem ⁊ fouentē ſciſma
inueteratum ⁊ impedientē eccleſie vnionē
poſſet concilium procedere,eo mō quo con
tra hereticum ꝓcedere pōt. Quia cōfouēs
ſciſma pōt dici hereticus,qꝛ facit contra ar
ticulum, vnam ſcām eccleſiam ⁊c. vt no.gl.
in cle.ad nr̄am.de hereti. de quo etiam per
beatum Tho. 2ª ſecunde.q.xxxix.arti.i.dici
tur aūt pertinaciter in ſciſmate perſiſtere
⁊ ſe in eo confouere:ſi non eſt paratus ſe ꝙ̄
primū corrigere: ⁊ ſciſma ab eccleſia tollere

iuxta no.in cle.i.§.porro.de ſum. tri.vbi bo
na glo.in ver.pertinaciter. Que dicit ꝙ p-
tinacia eſt in malo:ꝛ ꝙ pertinax dr̃: qui eſt
durus irreuocabilis:idocilis:ꝛ obſtinatus:
qḋ probat tex.de vſur.in cle.ex graui §.ſane.
cum ſi. Et de hoc quidem ſecundo caſu pa-
rum dubitandum vr̃: quin concilium co-
gnoſcere ꝛ determinare poſſit ꝯ papam ta-
liter ſciſmaticum propter p̃miſſa:ꝛ propter
decreta ꝯcilij Conſtantieñ.in quarta ꝛ q̃n-
ta ſeſſione edita. In q̃bus declarat̃ ꝙ ſyno
dus gñalis p̃tãtem imediate hꝫ a xp̃o: ꝛ qḋ
eidẽ ſynodo quilibet cuiuſcunqꝫ ſtatus vel
dignitatis: etiam ſi papalis exiſtat obedire
tenetur:in his que pertinent ad fidem:ꝛ ad
extirpationem ſciſmatis:ꝛ reformationem
eccleſie in capite ꝛ in membris. Quod q̃dẽ
re ipſa approbat̃:q2 idem concilium. Ioan.
xxiij.contra dictum concilium reluctantes
per ſñiaꝫ diffinitiuã papatu priuauit: vt pꝫ
ex tenore ſententie eiuſdem ſeſſione.xij.
¶ Tertio item papam vnicum veluti ſci-
ſmaticũ a concilio dãnari: iudicariqꝫ poſſe
conſyderamus. Cum conſtat ipſum ſanctã
petri ſedem ꝛ cathedram.pecunia: aut gra
tia hũana:vel populari:ſeu militari tumul
tu ſine concordi ꝛ canonica electione, duaꝝ
ſaltem partium dominoꝝ Cardinaliũ, per
impreſſionem occupaſſe:ſeqꝫ intronizari fe
ciſſe. Nam tunc Papa q̃ntũqꝫ vnicus non
apoſtolicus:ſed apoſtaticus dici hẽriqꝫ de-
bet:ac tanq̃ꝫ inuaſor ꝛ ſancte vnitatis catho
lice fidei deſtructor: a concilio Cardinalium
ꝛ alioꝝ p̃latoꝝ anathematizari. Et humão
Imperatoris ꝛ alioꝝ principum chriſtiano
rum iplorato auxilio a ſede apoſtolica:pelli
ꝛ deturbari dꝫ. Dictoqꝫ caſu Cardinales
ſeu concilium,vel in vrbe vel extra vrbem:
vbicunqꝫ cõmode conuenire poterunt:aliũ
verum ꝛ legitimum Romanum Pontifi-
cem per canonicam electionem conſtituẽt:
ꝓut ꝫ quoqꝫ late concluſimus. in ti.quibus
ex cauſis conciliũ generale congregari poſ-
ſit.§.ex his. ꝛ ex verbis dicte glo. que om-
nia probant̃: quaſi formaliter per tex. Ni-
colai pape valde notabilem.lxxix.di.in.c.ſi-
quis pecunia. Quod ꝯprobat ꝛ firmat.tex.
in.c.li de vitanda.extra de elec.q fuit Alex.
iij.vbi pꝫ,ꝙ electus a minori parte Cardi-
nalium:vel qui non habuit conſenſum ſal-
tem duarum partium eorũdem: non dicit̃
verus papa:ſed tanq̃ꝫ ſciſmaticus ꝛ excom
municatus cum omnibus ſuis ſequacibus

eſt fugiendus ꝛ deturbandus. Et bene pro
bat tex.ille ꝙ talis qui ſe itruſit in papatũ:
modo predicto ſit ſciſmaticus : dum dicit:
ꝙ ſi noluerit reſcipiſcere:ꝙ cum Dathan ꝛ
Abiron recipiat portiones quos veluti ſci
ſmaticos terra degluttiuit viuos, cuꝫ ſequa
cibus ſuis:ꝓut ꝫ meminimus. Illa autem
duo iura:preſertim autem tex.in.d.c.ſiquis
pecunia. Tantam perturbationem in eccle
ſia ſancta dei induxit. Anno chriſti Mille-
ſimo Trecenteſimo Septuageſimo octauo
poſt mortem Gregorij.xj. ꝛ creatiõem Vr
bani ſexti. Qui electus fuit per mortem di-
cti Gregorij extra gremium Cardinalium.
Cum tunc eſſet tantum Archiepiſcopus
Barreñ.ſtãte diſcordia inter Cardinales:
ꝛ populum Romanum:qui Romanũ vel
ſaltem Italum eligi poſtulabat cum inſtan
tia: vt dici potuerit illud quod dictus fuit
ab Innocentio illi principi qui ab eo pete-
bat Matt^m, per verba de preſenti cõtractũ
ꝛ nondum conſumatum diſſolui, allegãdo
glo.in.c.ex publico.de cõuer. cõiugato. Cui
idem Inno.vt refert Hoſti.ꝛ Abb.panor.
ibi rñd.maledictus qui te docuit illam gl.
Ita ꝛ ipſis Cardinalibus. Qui poſtea di-
ſceſſerunt a dicto Vrbano. Et ſub pretextu
ꝙ per impreſſionem ꝛ metum populi Ro
mani violenter electus ꝛ itronizatus fuiſ-
ſet. Clementem ſextum elegerunt. Qui cu-
riam ſuam Auinionem tranſtulit. Dici pa
riter potuerit maledictus qui vos docuit
illum tex.in.c.ſiquis pecunia:q2 prefati Car
dinales propter illum tex.qui dicit ꝙ tali-
ter electus per impreſſionem depellatur ꝛ
alius eligatur ꝛc. Induxerunt horrendus il
lud:ꝛ abhominabile ſciſma. Quod eccleſiã
dei quadraginta fere annis: vſqꝫ ad conci-
lium Conſtãtienſe. Et ad creationẽ Mar-
tini quinti. Tribus quandoqꝫ pontificibus
inter ſe concertantibus. Quis eoꝝ eſſet ve
rior pontifex. Eccleſiam dei diuerſis procel
lis conquaſſauit eligendo dictum Clemen
tem ex eo ꝙ electionẽ Vrbani propter vio
lentiam p̃dictam nullam ꝛ inualidam eſſe
dicebant. De quo q̃dem ſciſmate:figurãdo
caſum ad longum:ꝛ arguendo ad partes:
eleganter ſcripſit Bal.inſtante quodã Car
dinale.in trac.ſciſmatis: quem poſuit in le
ctura ſua.poſt rubricam.C.ſiquis. aliques te
ſta.prohibuerit. Incipit ad honorem dei:ꝛ
beate Marie ſemper virginis:ꝛ beati Pe-
tri principis apoſtolorum : ꝛ eccleſie tam

triumphantis

triumphantis q̄ militantis ⁊c. Ibiq; con
cluſiue determinando dicit: ꝙ attento ꝙ
Urbanus erat in poſſeſſione papatus: ⁊ ne
mo de hac cauſa iudicare poterat: niſi forte
ſacrum concilium totius mundi legitime
congregatum: qḋ qdem congregari nō po-
terat: niſi per dictū Urbanum, qui ſedebat
ſuper cathedram ſancti Petri in loco ſuo
naturali. ar. ff. de offi. prefec. augu. l. i. vbi de
hoc ⁊ attēto ꝙ primo electus fuit ab omni
bus Cardinalibus qualitercunq;. Et ꝙ ſub
ſequenter omnes in eum conſenſerunt pre-
ſtando eidem obedientiam ⁊ reuerentias:
⁊ ei alia cerimonialia exhibēdo, ac gratias
beneficiales ab eo forte reportando ⁊ reci-
piendo. Sibi tñ cōcludere aſſerit: ac ſaluo
iudicio eccleſie: cui ſe ſūmittit. de ſum. tri. ⁊
fide catho. dānamus: credere. Urbanū pre-
dictum vere ⁊ proprie dici ⁊ eē Papam ⁊
apoſtolicum dicendum: tenendum: ⁊ nūcu
pandum: cum aſſentiendum non ſit leuita
ti eoꝝ, qui perfectam donationem reuoca-
re contendebant. C. de condi. ob cām. l. ſi re-
petendi. ¶ Quarto quo ad ſm ſtatum pa-
patus. vz. qñ duo vel plures de papatu con
tenderent Papa dicetur ſciſmaticus ⁊ con
cilio generali ſuppoſitus. Quotienſcunque
vno rite ⁊ canonice electo ⁊ intronizato in
ſede apoſtolica, alter ſe ab aliquibus forte
Cardinalibus ab electione veri pontificis
diſcrepantibus. Papā eligi obtinet: certāq;
eccleſiam ⁊ prouinciam aut ſedem Roma-
nam occupat: ſuoſq; Cardinales ſuūq; cle-
rū in ſua obedientia conſtituit. ac ſe ab vni
tate ſancte ecclie diuidit. Ita ꝙ duo vel for
te plures pontifices hoc modo reperiātur:
licet vnus apoſtolicus: alter vero eēt apoſta
ticus: ſicut legimus d̓ Cornelio, qui Fabia
no canonice ſucceſſerat. Et nihilominus no
uatianus poſtea ſedem occupauit. Unde cū
ſequacibus ſuis ſciſmaticis antipapa ⁊ ve-
luti antixp̄s iudicatus de ſede Petri detur
batus fuit. vij. q. i. factus eſt cornelius. Qḋ
tangit etiam Gratianus. in. c. ſi duo § hoc
autē capſm. lxxix. di. ¶ Seu ⁊ aliter conſy
derando tertium ſtatus papatus Papa di-
ceretur ſciſmaticus. Quando ſede vacante
concurrentibus Cardinaliū votis duo vel
plures pontifices in diſcordia Cardinaliū
ſimul creati fuiſſent. Et eoꝝ qlibet papatū
ad ſe pertinere ꝑtendit. Quo caſu neuter ꝑ
dictorum: verus pontifex dici poterit. Sed
alter premiſſa tumultuaria electione nō ob
ſtante: eligendus omnino erit: vt habetur.
lxxix. di. in. c. ſi duo. vbi predicti duo caſus
habentur ad litteram. Ibi ſi duo forte con-
tra phas temeritate concertantius fuerint
ordinati: nullum ex eis futurum ſacerdotes
permittimus. Sed illuz in ſede apoſtolica
permanſuꝝ cenſemus: ques ex numero cle-
ricoꝝ, noua ordinatione diuinum iudicius
⁊ vniuerſitatis conſenſus elegerit ⁊c. Pro
quo facit tex. extra de ele. c. conſyderauimus.
iuncto. c. lz de vitanda. eo. ti. Ubi per doc.
Dicit autem glo. in. d. c. ſi duo. ꝙ Cardina-
les dicto caſu non priuant̄ poteſtate eligen
di: contra id quod habetur in. c. cum in cū-
ctis. de elec. Querit item. d. gl. quis erit iu-
dex. ꝙ dicta electio facta fuerit cōtra phas:
⁊ dicit ꝙ Cardinales non poſſent eē iudi
ces: qꝛ iudicarent de facto proprio: qḋ non
licet. Deinde variādo dicit: ꝙ forte illud. c.
intelligit̄ quando neuter dictoꝝ duoꝝ fuit
electus a duabus partibus Cardnialium:
vel concilium vocabit̄ ad hoc ſm eas. Nec
contra premiſſa. ob. c. ſi forte. lxiij. di. vbi di
citur ꝙ ſi vota eligentium ſe in duas par-
tes diuiſerint in electionibus epiſcopoꝝ: ꝙ
ille preferri debet alteri qui maioribus iu-
uat̄ ſtudijs ⁊ meritis iudicio Metropoli-
tani: qꝛ vt inquit. d. gl. in. d. c. ſi duo. in ver.
nullum tex. in. d. c. ſi forte loqtur: vbi bono
zelo procedit̄ ad electionem tex. vero in. d.
c. ſi duo. procedit vbi ad electionem malo
zelo proceſſum fuiſſet: qḋ patet ſm eas per
illa verba: cōtra phas ⁊c. Sed aliter ſoluit
glo. ix. q. iij. in ſum. Que dicit ꝙ ille tex. in
c. ſi forte: migrauit ab aula: ⁊ ꝙ hodie non
tenet propter tex. in. c. qꝛ ꝑpter. extra de ele.
vbi ſtatuit̄ ꝙ electus a maiori parte capitu
li obtineat: ⁊ ꝙ electiones aliter facte q̄ ibi
dicit̄ nullius ſint momenti ⁊c. Et ꝑpterea
poſito etiam ꝙ tex. in. d. c. ſi forte non eſſet
aliter reuocatus. Tamen aliter ſoluendum
foret. vz. ꝙ aliud hic ⁊ aliud ibi. Nam tex.
in. c. ſi duo. loquitur de electione Pape: cui
ſtatuta ē certa forma diuerſa a forma com-
muni: vt apparet. xxiij. diſt. in. c. in nomine
domini. iuncto. d. c. lz. de elec. ⁊ in. c. vbi pi-
culum. eo. ti. lib. vj. ⁊ in. d. c. ſi duo. Tex. ve-
ro in. d. c. ſi forte loquebat̄ in electionibus
prelatorum inferioꝝ in forma cōmuni. Er-
go ex diuerſis nō infert̄. Et ꝙ iſte caſus. vz.
quando duo vel plures contendunt de pa
patu ſpectet ad concilium: vltra iura anti-
qua manifeſte conſtat ex geſtis concilij Cō-

ſtantieñ.in quo Joãnes.xxiij.ꝛ Bñdictus.
xiij.propter ſciſma ꝛ alia eoꝝ crimĩa priua-
ti:depoſitiqꝫ fuere:ꝛ Grego.xij.ceſſit papa-
tui:ꝛ Martinus.v.electus fuit in papam.
Qꝺ comprobat ꝛ eleganter proſequit:per
illum tex.in.d.c.ſi duo.dñs Cardinalis Za
barella in trac.ſuo de ſciſmate, ꝛ vnitate ec
cleſie.Quem poſuit in lectura poſt tex.d.c.
licet de vitanda.de elec.ꝛ poſt eius cõſilia.
Et iſto caſu ꝙ ad concilium ſpectet iudica-
re,facit tex.ij.q.vij.§.item ſymachus. verſi.
item cum balaam.ꝛ habetur.xvij.di.§.hinc
etiam. vbi hr̃ ꝙ cum ſciſma eẽt in eccleſia:
eo ꝙꝛ Laurentius cõtendebat cum Syma-
cho de papatu: congregatum fuit generale
conciliuꝫ:ꝛ cum peteret a Theodorico Re
ge Ro.qui tunc concilio intererat:vt ſentẽ-
tiam proferret contra eos. Ipſe Rex deo in
ſpirãte rñdit(vt inquit tex.ibi) ſynodalis
eſſe arbitrij in tanto negocio ſequenda pre-
ſcribere.Hoc eſt vt dicit idẽ Zabarella,ſta-
tuere quid alij ſequi deberent. Et ſubdit ꝙ
licet in.d.tex.non plene exprimat̃. Tamen
ꝙ legit̃ in Cronicis,ꝙ tunc erat ſciſma in
ter Laurentium ꝛ Symachum.Et tandeꝫ
poſt argumenta ꝛ dicta quedaꝫ eoꝝ que le-
gunt̃:ꝛ no.p Archi. Jo.an.ꝛ alios in.c.in
fidei fauorem.de hereti.in.vj.Idem Cardi
na.concludit:ꝙ non eſt opus inſtare circa
hoc:ꝙ.ſ.hec iuriſdictio quando plures cõ-
tendunt de papatu ſpectet ad concilium:ꝙꝛ
periti canonum cõmuniter in hoc conue-
niunt.Hoc idem etiam firmat ꝛ late proſe
quitur.d.Archiepiſcopus Florentinus.in
ſum.ſua.parte ſecunda.ti.iij.c.xj.§.vj.Et ad
id qꝺ obijci poſſet contra tex. in.d.c.ſi duo
ꝙ.ſ.emanauerit ab Honorio auguſto: ꝛ ꝙ
Impatori vel laycis non licuerit de electio
ne vel rebus eccleſiaſticis diſponere.xcvj.
di.bene quidem. Rñd.ꝙ ille tex. emanauit
ad inſtantiam ꝛ requiſitiones pape ꝛ eccle-
ſie:ꝛ ꝙ eccleſia eum approbauit. Quo caſu
ratione talis approbationis dicitur eſſe Ca
non eccleſie: ꝙꝛ omnia noſtra facimus ꝛc.
Ibi etiam proſequit̃ ideꝫ Archiepiſcopus:
quot ſciſmata fuerint in eccleſia ꝛ a quibus
habuerint ortum.Et ſubdit ꝙ ſcientes pa-
paꝫ eſſe illegitime ꝛ minus canonice electũ:
eiqꝫ adherentes non minus dicunt̃ ſciſma-
tici ꝙ̃ ipſe:ſiquis autem probabilr̃ ignora-
ret vel dubitaret:quis ex pluribus conten-
dentibus eſſet verus Papa: aut crederet il
lum ſub cuius obedientia:ipſe degit: eſſe ve

rum ꝛ vnicum papam Apoſtolicũ:alioſqꝫ
omnes eſſe antipapas apoſtaticos ꝛ intru-
ſos:ꝙ talis tunc nõ poſſet dici ſciſmaticus:
nec peccaret taliter credẽdo, ꝙꝛ iſte non eſt
articulus fidei:credere.ſ.ꝙ iſte vel ille ſit ve
rus papa ꝛ ille ſit falſus Papa ꝛ intruſus.
Dũmodo in hoc non diuidat vnitatem ec
cleſie:ꝛ non credat plures eſſe eccleſias: qꝺ
multiplr̃ ꝓbat.Hanc ẽt partem tꝫ ꝛ ſequi-
tur.d.Jo.de turre cremata in ſum.ſua. De
eccleſia.lib.iiij.c.xj.prime partis eiuſdem li
bri. ¶ Ubi etiam ponit quid dicendum de
Papa catholico ꝛ canonice electo: concur-
rente altero intruſo. Nũquid.ſ.cogi poſſit
ad cedendum papatui pro tollendo ſciſma
te:vel vtrũ ſi cedere nõ vult deponi poſſit:
ꝛ concludit ꝙ non,lꝫ honeſtum eẽt: ꝙ ipſe
cederet. ¶ Quito Papa generaliter forte
ſciſmaticus dici poteſt:ꝛ concilij generalis
iuriſdictioni ac prouidẽtie ſuppoſitus,vbi-
cunqꝫ eſſet notorie criminoſus ꝛ incorrigi-
bilis:adeo ꝙ eccleſia ſcandaliçat̃:ꝛ vniuer-
ſalis ſtatus ipſius confundit̃ ac decolorat̃:
ꝙꝛ tunc non ſecus pro his criminibus ſci-
ſmaticis accuſari poterit in concilio ꝙ̃ ſi
hereticus eẽt ſm glo.illam ſingulareꝫ ꝛ ab
omnibus cõmuniter approbatã in.c.ſi pa-
pa.xl.di.in ver.a fide.Que no.dicit ſe certo
credere:ꝙ ſi crimen Pape eſt notorium:ꝛ
inde ſcandaliçatur eccleſia propter factum
eius,ꝛ ipſe incorrigibilis ſit, ꝙ inde poſſit
accuſari.Et mouetur ꝙꝛ contumacia dicit̃
hereſis.lxxxj.di.c. ſiqui presbyteri. ꝛ contu-
max dicit̃ infidelis.xxxviij.di.nullus.ꝛ licet
in.d.c.ſi papa ſimplr̃ fiat mentio de hereſi.
Tamen non minus de occulta ꝙ̃ de publi
ca accuſari poterit:quod fieri non poſſet de
alio occulto crimine ꝛc. Qꝺ approbat Ar
chi.Jo.an.Gemi.ꝛ alij ſcribentes.in.c.i fi-
dei.de hẽti.in.vj.ꝛ in.d.c.ſi papa.ꝛ dixi.
¶ Cum.d.autem glo. trãſeunt omnes ſcri
bentes.quam glo.Abb.Panor.in.c.ſignifi
caſti.de elec.in vltimo notabili circa fines.
Dixit eẽ ſingularem ꝛ perpetuo notandã:
ꝛ ꝙ tenetur per omnes. Idem Panor.in
q.ſua Epiſcopus ꝛ quidam rector: in finali
bus verbis ſecundi dubij:dixit: ꝙ̃ illa glo.
eſt ſingularis ꝛ qꝺ totus mundus eam ap-
probat.Et per eam dicit ibi: ꝙ̃ ſi papa ſtat
in peccato notorio:ꝛ admonitus per conci-
lium non vult deſiſtere, ſed ſcandaliçat ec-
cleſiam,poteſt puniri:tanꝙ̃ hereticus p cõ-
cilium.Illã quoqꝫ glo.proſequit̃ ꝛ ſinglarẽ
eſſe dicit

eſſe dicit. Cardi. ʒabarella. in. d. trac. in. c. li-
cet. de ele. q. xxxvij. verſi. Sexto quero. Et eã
ſingularem eſſe dicit Ludo. Ro. conſi. ſuo.
dxxiij. incip. Omnipotentis dei poſtula-
to ſuffragio. Queſtio diſcutienda eſt in. iiij.
col. verſi. ſecunda ſolutio eſt. Ratio autẽ gl.
ꝛ concluſionis predicte eſſe videtur, illa met
que eſt in heretico: qꝛ vt ſ. dictum fuit. Here
ticus eſt excõmunicatus: ꝛ extra gremium
eccleſie poſitus, vnde nõ poteſt amplius ca
put eſſe ipſius eccleſie: cum non poſſit eẽ de
corpore. de hereti. c. excommunicamus. Idẽ
dicit ꝛ de ſciſmatico, qꝛ Papa ſciſmaticus
cum omnibus ſuis ſequacibus excõmuni-
catus eſt: vt probatur in. d. c. licet. de ele. ma
xime. vbi ſciſma ẽ cum hereſi. ¶ Et quãꝗ̃
doc. cõmuniter variauerint. in. c. i. extra de
ſciſ. vbi inclinare potius videnť ꝙ ſciſma-
tici ipſo iure non ſint excõmunicati: ſed ꝙ
magis veniant excõicandi. Tamen Abba.
panor. in rubrica. de ſciſ. in fi. multum notã
ter ꝛ vere dicit: ſe putare ꝙ omnes ſciſma-
tici dicto caſu ſint excõicati per tex. in. d. c. li
cet. vbi dicitur: ꝙ tam ille qui ſe gerit ꝓ pa
pa non legitime electo: ꝗ̃ ſibi adherentes
excõmunicationi ſubiaceant. Per que ṽba
ferť excõmunicatio ipſo iure. Ubi not. per
ipſum ꝛ alios: facit qđ no. glo. in. c. i. de in-
iur. lib. vi. Qđ tamen verꝫ putat ipſe Abb.
vbi non caderet probabilis error. Que ſen
tentia mirifice mihi cõprobari videtur: di-
cta auctoritate veteris teſtamenti numeri.
xvj. c. vbi dñs iquit Moyſi: precipe vniuer-
ſo populo ꝛ ſepetur a tabernaculis chore.
Dathan ꝛ Abyron. Et ſtatim ſubditur ꝙ
Moyſes dixit ad turbas. Recedite a taber-
naculis impioꝝ: ꝛ nolite tãgere que ad eos
pertinent: ne inuoluamini in peccatis eoꝝ
ꝛc. Si aũt queſtio eſſet dubia. Et maxime
ſi conſiſteret in facto intricato ꝛ longeuo:
prout ſm eum cõtigit in magno illo ſciſma
te preterito. Tunc dicit ſe putare ꝙ omnes
euitent excõmunicationẽ ꝛ peccatuꝫ. ar. in
l. regula. ꝛ in. l. ij. ff. de iur. ꝛ fac. igno. ꝛ in. c.
apoſtolice. de cleri. excom. minis. ꝛ eoꝝ que
no. in. c. vt animaꝝ. de conſti. lib. vj. De quo
tamen articulo videndus eſt latiſſime. d.
Jo. de turre cremata. iiij. lib. ſum. ſue. de ec-
cleſia. c. xiiij. prime partis. incip. Opportunũ
viſum eſt, ꝛ. d. Archiepiſcopus Florẽtinus.
ſecũda parte ſum. ſue. ti. iij. §. vj. icipit. Sed
quid cum duo vel plures in eccleſia ꝛc.
¶ Quot autẽ papa notorie peccans: ac ptī
naciter in huiuſmodi delictis perſeuerans
eccleſiam ſcandaliçando: ꝛ vniuerſales eius
ſtatum decolorando: ſtrictiſſime ſciſmati-
cus ſit, ꝛ a concilio ꝓpter hoc corrigi ꝛ de-
poni poſſit, colligi videtur ex his que dixi-
mus ſupra in diffinitiõe ſciſmatis: ꝛ ex dif-
finitione quam ponit beatus Thomas ſe-
cunda ſecunde. q. xxxix. arti. i. vbi dicit: ꝙ ſci
ſmatici proprie dicuntur: qui propria ſpon-
te ꝛ intẽtiõe ab vnitate eccleſie ſe diuidũt:
ꝛ ſeparant que eſt vnitas principalis: Pro
quo facit tex. xxiiij. q. i. i. c. ſciſma. ibi. vt apo
ſtoli inde verbis loquar: ſemetipſos ſegre-
gantes ſpiritum non habent: quibus omnī
bus efficiť: vt qꝛ in vnitate vnum nõ ſunt:
qꝛ in parte eſſe voluerunt: vt qꝛ ſpm̃ nõ ha
bent: corporis xp̄i ſacrificium habere nõ pñt
ꝛc. Unde ꝓſequiť idem diuus Tho. vbi ſ.
ꝙ eccleſie vnitas in duobus attendiť. ſ. in
cõmixtione membroꝝ eccleſie adinuicem:
ſeu cõmunicatione: ꝛ iteꝝ in ordine omniũ
membroꝝ eccleſie ad vnum caput ſm illud
ad colloſceñ. c. ij. inflatus ſenſus carnis ſue:
ꝛ non tenens caput: ex quo totum corpus ꝑ
nexus: ꝛ cõnexiones ſubminiſtratum ꝛ con-
ſtructum creſcit in augmentum dei. Hoc
autem caput eſt ipſe xp̄s. Cuius vices in ec-
cleſia gerit ſummus Pontifex. ¶ Et ideo
ſciſmatici dicunť: qui ſubeſſe renuunt ſum
mo põtifici. Et qui membris eccleſie ei ſub-
iectis cõmunicare recuſant ꝛc. ¶ Et proſe-
quiť in rñſione ſecundi argumenti: ꝙ non
obedire ꝑceptis eccleſie cum rebellione qua
dam conſtituit ſciſmatis rõnem. Cum re-
bellione aũt dr̃ hoc facere: cum pertinaciter
precepta contemnit: ꝛ iudicium eius ſubire
recuſat ꝛc. Pro qua ꝗdem argumentatione
et glo. ac concluſionis eiuſdem ſubſtẽtatio-
ne facere vr̃ ratio que colligiť in cle. i. §. por-
ro. de ſum tri. et fid. catho. et in cle. i. §. fi. de
vſur. no. xxiiij. q. iij. dixit apoſtolus. ponitur
in extrauag. Jo. xxij. incipit cum inter non-
nullos. In quibus locis habeť: ꝙ duo ſunt
que faciunt haberi hominem hereticum et
a fide deuium vꝫ. error in ratione: et perti-
nacia in voluntate. Et propter hoc dr̃ ꝙ re
ſiſtentes auctoritati: et ordinationi eccleſie
hereſim incurrũt, ſm beatum Tho. in q̃r-
to ſententiaꝝ. diſt. xxj. arti. i. ¶ Unde dici-
mus: ꝙ qui notorie et ꝑtinaciter peccat ver
bo et opere atteſtando animam noſtram
mortalem eẽ et cum corpore interire: hereti
cus eſt. xxiiij. q. iij. c. vltimo. verſicu. arabici.

Que ſententia eſt contra illos ſanctoꝝ ca-
nones.xiij.q.ij.anime defunctoꝝ.c. tēpus.
z.c.fatendum.Siſr qui taliter peccādo nul
lum aſſerit eē paradiſum vel infernum ni-
ſi in hoc mundo:contra euangelicam veri-
tates. Luce.xxiij.ibi.hodie mecū eris in pa-
radiſo:et Matthei.xxv.Ite maledci i ignes
eternum zc.de hereti.c.firmiſſime.et de cō-
di.iiij.c.firmiſſime. Item et qui atteſtant
verbo et pertinacibus et incorrigibilibus
actibus adulteria:inceſtus,blaſphemias,vi
cium contra naturam:ſymonias et huiuſ-
modi vicia:que lege diuina damnata et ꝓ
hibita ſunt:non eē peccata. Cum in ratiōe
errent et pertinaciam in voluntate peccādi
retineant manifeſtā hereſim confouere con
uincuntur:no.in cle.ſi.de heret.et ponit fre.
de ſen.confi.ſuo.cclij. incipit. Reuerēdo in
xp̄o patri fratri Mino.de ſcō Quinato zc.
¶ Cum ergo fauore fidei cath. etiam leuia
quecunqꝫ ſigna erroris in rōne: et pertina-
cie in voluntate ſufficere dicant ad proban
dam hereſim:ſeu ſaltem ad faciendum ali-
quem talr peccantem ſuſpectum de hereſi:
prout no. Archi.in.c.vt officium.de hereti.
in.vj.et Inno.in.c.ſic̄.il.i.de ſymo. vbi no.
dicit ꝙ ſola ſigna ſufficiunt ad ꝓbandā he-
reſim.C.de hereti.l.ij.etiā ſi ſint ſigna leuia:
lꝫ ſm vnam opi.opus ſit talia ſigna plene ꝓ-
bari.ar.de ꝑſcrip.līas.Et quando plene nō
probarent ſaltes talr infamato indiceretur
purgatio canonica. de hereti. excōmunica-
mus.Plus tamen ſibi placet vt dicatur:ꝙ
q̄uis talia ſigna non probentur:ſi graui in
famia laborat et perſeuerat in ꝑori ſuſpitio-
ne:ꝓut nos ſupponimus in caſu noſtro: ꝙ
tunc ille ēt ab adminiſtratiōe remoueri po
terit.ar.d.c.līas.in ſi.Pro quo facit: qd̓ vo
lunt doc in.c.in fidei. de hereti. in.vj.dum
dicunt q̄t papa ēt pro occulta hereſi accuſa-
ri damnariqꝫ poteſt.Ex qbus concluditur:
q̄t ſi papa a cōmixtione mēbroꝝ et cōmuni
catione vnitatis eccleſie ſe ſeparat.Ac cum
rebellione in huiuſmodi criminibus perti
naciter inſordeſcendo eccleſie ꝑcepta cōtem
nit:atqꝫ correctionis et emendationis iudi
cium ſubire recuſat: merito vnitatem eccle
ſie ſcindere cōprobat, cuius caput eiuſdē hoc
eſt ſeipſum propria intentione a corpore to-
tius eccleſie ſegregat:ac publice fateri:et do-
gmatiçare videat:q̄t ſymonia,adulteriū:et
huiuſmodi ſcelera:que iure diuino fieri ꝓ-
hibent:non ſint peccata. Qd̓ quidem aſſe-
rere:et multo magis aſſerendo facere ma-
nifeſtam hereſim,z ſciſmaticam prauitates
ſapere z atteſtari videt:prout comprobat z
colligi pōt.ar.in cle.i.in ſi. de vſur.ibi. ſane
ſiquis in illum errorem inciderit: vt perti-
naciter affirmare preſumat exercere vſuras
non eē peccatum. Decernimus eum velut
hereticum puniendū zc. ¶ Ubi gl. in ver.
hereticum.no.dicit ꝙ non ſolum eſt hereti
cus male ſentiens de articulis fidei, vel ſa-
cramentis eccleſie.de hereti.ad abolendā.
in prin.Sed ēt qui puerſum habet dogma:
vel falſas aut nouas opiniones gignit: vel
ſequit.xxiiij.q.iij.c.inter ſciſma z hereſim.
z.c.hereticus.z probat in cle. ſi.de hereti.z
vtrobiqꝫ hr̄ per ſcribentes. Cum igit talia
facientes z tacite vel expꝛſſe: pertinaciter z
incorrigibilr dogmatiçantes dudum ab ec
cleſia damnati ſint vt heretici, z confouere
hereſim vel ſciſma inueteratum hereticum
ſit.d.c.inter hereſim. Et pro occulta etiam
hereſi papa iquiri damnariqꝫ poſſit: prout
ſupra dictum fuit,z cōiter tenetur per Ar-
chi z doc.in.d.c.ſi papa.xl.di z in.c.in fidei
de hereti.in.vj.Item cum negari non poſ-
ſit:quin concilium cognoſcere z iudicare ha-
beat.Nunquid heretticalia crimina que pa
pe obijciunt vera an falſa ſint:z nunqd pro-
pter illa corrigi z deponi poſſit:an non.vt
probat.ij.q.v.in.c.mandaſtis.Item cū con
cilium de hereſi pape cognoſcere z iudicare
poſſit.xl.di.ſi papa.Ergo de hoc quoqꝫ du-
bio.vꝫ.Nunquid papa talr peccans ſit he-
reticus vel non:iudicare poterit ſm Hug.
Bellameram,z alios in.d.c.ſi papa.Quos
refert z ſequitur.d.Alexandrinus ibi.Et ſi
ipſum propter talia notoria delicta ſciſma-
ticum aut hereticū inuenerit. Non minus
iudicare z punire poterit pro occulta q̄ꝫ ꝓ
manifeſta hereſi vel ſciſmate ipſius ſm in-
tellectum glo.in ꝑalle.c.ſi papa. ¶ Iſtā cō-
cluſionem:ꝙ.ſ.papa ꝑdicto caſu ꝓpter eius
notoria crimina ꝑdicta:in quibus ꝑtinaci-
ter z incorrigibilr perſeuerat a concilio in-
quiri:corrigi:z condemnari poſſit tenet: z
multum terribilr proſequit Ludo.Ro.per
illam gl.confi.ſuo.dxxiij.col.antepe.vbi cō-
cludendo dicit,ꝙ vitas eſt:ꝙ papa ſuis cri
minibus eccleſiā ſcandaliçans notorie,eāqꝫ
inordinate regens: ſi manet incorrigibilis
poterit apud eccliam accuſari:atqꝫ ꝑ illā de
nudari papatu.Qd̓ ꝓbat:ꝙ papa ſtans in
crimine notorio totam eccleſiam ſcandali-
çando

çando.incidit in ſuſpitiõem hereſis: vt ꝓ
batur in.c.nullus.xxxviij.di. vbi dr̃: qui.n.
rebelliter viuit ⁊ ediſcere atqꝫ agere bona
recuſat:magis diaboli q̃ꝫ xp̃i membrum eẽ
oſtenditur:⁊ potius infidelis q̃ꝫ fidelis eſſe
mõſtrat. Scđo hoc probat per tex.lxxxj. di.
in.c.ſiqui ſunt.⁊.viij.q.i.in.c.ſciẽdum. Ubi
dr̃ peccatum Ariolandi eẽ nolle obedire,⁊
ſcelus idolatrie nolle acqeſcere, ac peccatuꝫ
paganitatis incurrere quẽlibet: qui ſe xp̃ia-
num eẽ aſſerit: ⁊ mandatis eccleſie parere
contẽnit. Tertio ꝓbat hoc tex.in.c.ſi. extra.
de peni. vbi dr̃ ꝙ qui eccleſie pertinaciter
parere renuit claues illi cõmiſſas cõtemnẽ
do:non caret ſcrupulo heretice prauitatis
⁊c. Si igitur:inquit ipſe:papa propter eius
peccata notoria eccleſiam ſcandaliçat:et cor
rigentem atqꝫ corripientem contẽnit. Pro
fecto ꝓpter p̃miſſa in ſuſpitionem hereſis
incidit:ob quam ſuſpitiõem vocari poteſt:
vt reſpõſurus veniat de fide quã hꝫ in au-
ctoritate eccleſie. Quã concluſionem pluri-
bus rationibus corroborat:et tandem poſt
multa concludit: ꝙ quẽadmodum Papa
qui poſitus eſt:vt extirpet vicia: virtutes ĩ
ſerat:corrigat exceſſus: moreſque reformet
alioꝝ, vt dicit tex.in prohe.clementinarum
qui Regem Francie regno ſuo priuare po-
tuit,eo ꝗ diſſolute viuebat:et ex mali regi-
minis diſſolutione Regnum ſuum diuer-
ſa ſcandala patiebat̃:vt dicit text. cum glo.
xv.q.vj.in.c. alius. ita quoqꝫ pari modo:
vniuerſalis ſynodus. Que cõgregat̃:vt vi-
cia extirpet virtutes inſerat:exceſſus corri-
gat:moreſqꝫ reformet. Poterit Papam de
ponere cum ex ſcandaloſo ipſius regimine
et incorrigibilibus moribus tota perturba
tur eccleſia. Nam in ſacerdotibus ⁊ fortius
in ſummo ſacerdotum fides cum vita p̃ſi
genda eſt. Cum fides ſine operibus: Beato
Jacobo apoſtolo teſtante: mortua ſit.i.q.i.
fertur. Ubi etiam in ꝓpoſito noſtro ĩquit
tex. vulnerato nanqꝫ Paſtore quis curãdis
ouibus adhibet medicinam:aut quomodo
populum oratiõis clypeo tutat̃ qui iaculis
hoſtium ſeſe feriendum exponit?aut quales
fructus de ſe producturus eſt. Cui graui pe-
ſte radix infecta eſt. Maior ergo metuenda
eſt locis illis calamitas. Ubi tales inter-
ceſſores ad locum regiminis admittũtur,
qui dei magis in ſe iracundiam prouocãt:
quam per ſemetipſos placare debuerãt. Di
cendum eſt ergo ſm Ludo. Ro. vbi ſ. ꝙ in

huiuſmodi caſibus generalis ſynodus po
teſtatem hꝫ nedum ſuper membra eccleſie:
ſed etiam ſuper caput:hoc eſt ſuper Ro. põ
tificem. Que vt inquit ipſe ad meras iuſti-
tiam pertinent. ¶ Eãdem concluſionẽ ex-
preſſe tenet. Auguſtinus de Ancho. in ſum.
ſua đ poteſtate eccleſie.q.vij.arti.ij.iij.⁊.iiij.
¶ Ubi concludit ꝙ ſicut oĩa peccata publi
ca ſe habent in iudicio humano: ſic omnia
peccata nobis occulta ſe habent manifeſte
in iudicio diuino:vnde inquit ipſe peccata
pape:que publica ſunt ⁊ redundant in ma
luꝫ totius reipublice xp̃iane:vt hereſis ſub-
uerſio totius xp̃iane fidei:⁊ huiuſmodi ſta-
tim corrigenda ſunt,non ſeruato ẽt ordine
denunciationis euangelice ⁊c. Quod qđeꝫ
⁊ antiquoꝝ ⁊ modernoꝝ probat̃ exemplo.
Nam apud Cronicarios compertum eſt.
Joã.xij.pp eius publica adulterij: homici-
dij,venationuꝫ ⁊ alia nefandiſſima delicta
conuocato ꝯcilio papatu pulſum fuiſſe Ot-
tone imperãte ⁊ Leonem.viij. ſuffectũ fuiſ
ſe,vt atteſtat̃ etiam Platina in eiuſdẽ Joã
nis vita:idemqꝫ Benedicto.ix. accidiſſe at
teſtant̃. Recentiora ſunt exẽpla concilij Cõ
ſtantieñ. Jn quo tres pontifices deiecti:⁊
Martinus qñtus creatus fuit,vt ſ. crebro
diximus. Non.n.incongruum eẽ dr̃ pro cõ
cluſione q̃õnis exempla adducere: vbi iura
clare loquentia non hñr:tunc.n. ad eccleſie
catholice hiſtorias recurrere poſſumus cuꝫ
ſeruare debeamus qđ ſemel ⁊ pluries p ec-
cleſiam ipſam que ſpũ dei regit̃ ſeruatũ fuiſ
ſe comp̃imus:vt hr̃ in.c.de quibus.xx.di.ar.
xxxvij.di.qui.de menſa.⁊.xxiiij.q.iij.c.ſi ha-
bes.cuꝫ ſi. Et pro his bene infert̃ ad ſancte
eccleſie inſtitutum:que in ſacris miſſaꝝ ſo-
lẽnis aſſidue pro Ro.pontifice ad deũ pre-
ces effundit,atqꝫ orat,vt ei concedat verbo
pariter ⁊ exemplo:quibus p̃eſt proficere:vt
ad vitam vna cum grege ſibi cõmiſſo per-
ueniat ſempiternam. ¶ Ceterum ꝗ ex ver
bis ⁊ intentione glo.in.d.c.ſi papa.xl.di.di
ctum fuit:ꝙ contra papam criminoſum:ſi
pertinaciter ⁊ notorie perſeuerat: ⁊ eccleſiã
dei ſcãdaliçat,ꝓcedi poterit. Querit dicta
glo.nunquid crimina pape eccleſie denun-
ciari poterunt iuxta formam ⁊ modum de
nunciatiõis euãgelice. De qua hr̃ Matthei.
xviij.c.⁊ tranſumptiue.ij.q.i.in.c.ſi peccaue
rit in te frater tuus ⁊c.⁊ in.c.nouit.extra de
iudi. Et arguendo generalr̃ pro parte affir-
matiua:vr̃ ſm eaꝫ ꝙ ſic:ꝗ papa nõ minus

dicitur frater noſter rõne dei patris crean
tis: ⁊ rõne matris eccleſie regenerantis oẽs
xp̄ianos in fonte baptiſmatis: ꝙ alius quili
bet xp̄ianus. xi. q. i. ad menſam. Unde anq̃
a primordio fidei nr̃e Chriſtianoꝝ nomen
in concilio apl'oꝝ apud Antiochiā celebra-
to: nobis aſcriptus foret: omnes fratres ſeu
diſcipuli nuncupabamur: vt dicit glo. xxii.
diſt. in. c. ſacroſancta. Et Chr̄s in euangelio
Matth. xxiii. c. inquit. Uos omnes fratres
eſtis. Unde concludendo per diſtinctiones,
dicit ipſa glo. q̄t ſi crimen non eēt tale pro
quo papa accuſari poſſet. Denunciari etiā
non poterit: q2 inutilis eēt denunciatio: in-
ferens quot ſi tale eēt crimen: pro quo accu
ſari poſſet. Poſſet etiam denunciari a con-
trario ⁊c. Quo factum fuit vt Gemi. hinc
ſumpta occaſione declarando ibi dictā glo.
ex dictis. hoſti. in. c. magne de voto. in. c. li
cet. de accuſa ⁊ in. c. per tuas. de ſymo. Diſti
guendo circa hoc q̄ſitum dicit: quot aut pa
pa peccando facit ꝯ legem poſitiuam: ⁊ cus
fit ꝯ illam de conces. p̄ben. propoſuit. de hoc
denunciari: argui: vel iudicari non poteſt.
Aut peccat contra legem diuinam ⁊ arti-
culos fidei: ⁊ tunc moneri poteſt per quem
cunq3 inferiorem: q2 de hoc etiam poſſet ac-
cuſari: vt voluit glo. p̄dicta. Et ſi ad talem
fraternam monitionem ſe non correxerit:
tunc denunciari poterit eccleſie: vt depona
tur, ꝑut ibi dr̄ ſm eum. Aut papa non pec
cat contra articulos fidei: ⁊ tunc ſi crimen
eius eſt notorium ⁊ ſcandaloſum in vniuer
ſali eccleſia: poterit ſilr̄ moneri per quēlibet
inferiorem ſm glo. ibi. Si vero crimen nō
eēt notorium vel ſcandaloſum. Tunc dubi
tatur. Utrum papa per inferiorem moneri
poſſit: vt ſe corrigat: ⁊ emendet: ⁊ ſm leges
euangelicam dicendum vr̄: quot ſic: q2 Pa-
pa ſubditus eſt: legi euangelice: ſicut quilib3
alius xp̄ianus ⁊ fidelis. xi. q. iii. ad menſam:
⁊ ita intelligit ipſe Gemi. gl. predictam in
prima ſua opinione. Si aūt queratur nūqd
papa moneri poſſit de occulto crimine ſm
legem euangelicam ad finem quot ſi ſe non
correxerit eccleſie denūciari poſſit: ⁊ pro eo
corrigi, dicendum eſt ſm eum quot nō. Qr
quando eius crimen eſt occultum: non h3
iudicem coram quo ſuper tali denunciatio-
ne compelli poſſit. Et ita procedit dicit ipſe
ſecunda opi. glo. dum dicit q̄t inutilis eſſet
denunciatio. Quod q̄des ego verꝫ arbitror
non tantum in papa, ſed in quolibet inferio-
re xp̄iano. Quia in his que occulta ſunt, ⁊
que ꝓbari non poſſunt: l3 ab vno tm̄ ſcirē-
tur: ſolum deum habent vltorem, qui ſcru-
tator eſt cordium. Hoc idem quoad hoc vl-
timum tenet Abb. panor. in. c. nouit. de iu-
di. in. xii. col. v̄ſi. S3 circa hoc q̄ro an crimē
pape ⁊c. Et dicit ſe credere q̄t l3 tale ſit cri-
men pro quo nō poſſit accuſari, quot tamē
ſibi denunciari pōt: ⁊ dz: vt inde ſe corrigat:
vt fratrem ſuum ſic denunciando lucretur.
Pro quo alleg. bonum tex. in cle. ii. de here
ti. §. notarii. vbi habet̄ quot Notarii ⁊ offi-
ciales in ſecreto corripiunt inquiſitores he
retice prauitatis, quando in eoꝝ officio exce
dūt: l3 illoꝝ exceſſus per teſtes probari nō
poſſint: facit qͦ no. gl. ii. q. vii. in. c. plerūq3.
Quod maxime ꝑcedit ſm eum tenendo il
lam opi. quot pro peccato oīno occulto ha-
beat locum hec euangelica denunciatio: qͦ
ipſe proſequit̄ ibi. Hoſti. vero ⁊ Joā. an. in
. c. propoſuit. de conces. p̄ben. Ponendo re-
gulam in hoc dicunt q̄t papa tātum habet
ſui ipſius poteſtatem: quot quicq̄d dicat vel
agat accuſari vel damnari nō poſſit ab ho-
mine: niſi de hereſi. xl. di. ſi papa. Poteſt ta-
men moneri in ſecreto ⁊ palam: ſi palā pec
cat mortalr̄. Nam velit: nolit: ſubiacet euā-
gelice veritati: quoad monitionem ſibi fa-
ciendam: que cuilibet data eſt. ii. q. i. ſi pecca
uerit. Sed quoad id qͦ ibi dr̄. Dic eccleſie,
non ſubiacet: niſi in hereſi. Si aūt ſit impe-
nitens: dicendum eſt eccleſie. i. Deo: ſm eū
orando. ſ. q̄t ipſum inſpiret. Et dicendū eſt
eccleſie triumphanti: vt oret pro ipſo. Alii
ꝓo l3 Imperator: totus clerus: ⁊ totus po-
pulus ꝯuenīant: non pn̄t ipſu3 iudicare. ix.
q. iii. nemo. Caueat tamē ſibi: q2 anima ſua
in manibus ſuis: ⁊ ſibi terribilius iudiciū
imminet: ⁊ ītollerabilior cruciatus. d. c. ne
mo. ⁊. c. alioꝝ. ea. cā. ⁊. q. ¶ Hoc idem dice-
re videt̄ ſcūs Tho. in. iiii. xlix. di. dum inq̄t:
quot q̄uis p̄lati ſint corripiendi a ſubditis:
non tn̄ eſt eis pena infligenda. Sed recurrē
dum eſt ad ſuperiorem denunciando: vel ſi
non habent ſuꝑiorem: ad deū vt eos emen
det aut de medio tollat. ¶ Idē quoq3 ſen-
tire vr̄ Auguſtinus de Anchona. in ſum.
de poteſtate eccleſiaſtica. q. vii. art. i. Ubi di
ſtinguit de triplici admonitione euangeli-
ca. v3. Primo de ſimplici ⁊ charitatiua: ⁊
huic dicit papam ſubeſſe. Secundo de cō-
minatiua pene per modu3 imperii. Tertio
per modum denunciationis ⁊ accuſatiōis

coram iudice ⁊ ſuperiore. Et dicit q̄ neutra
iſtaꝝ duaꝝ extēdit ſe ad papam. Quia ſm
predictos modos ipſe omnes iudicat: ⁊ a
nemine iudicat. Abb. Panor. dicta hoſti.
⁊ ꝯſequēter p̄miſſa impugnat ⁊ forte bene.
Nam dicit ipſe in. d. c. ꝓpoſuit. in pe. col. in
verſi. ex his dictis hoſti. q̄ ſi peccatum pa
pe eſt publicum: ⁊ inde ſcandaliçat eccleſia:
q̄ tunc tota regula euāgelica h̄z locū in eo:
vt ſi admonitus non vult deſiſtere: dicatur
toti eccleſie. i. concilio. ⁊ ab eo poterit puni-
ri: q̄ eſt ſuſpitio hereſis ꝯ eū. Si ſtat in pec-
cato publico ſcandaliçans eccleſiam: ⁊ mo-
nitus non vult ſe corrigere: ita dicit (inquit
ipſe) glo. ſingularis. quā allegat. Totus mū-
dus in. c. ſi papa. xl. di. Serua ergo (inquit
ipſe) dictum hoſti. cū peccatum eſt occul-
tum: ſeu cum eccl'ia non ſcādaliçat. Sed vix
poteſt accidere ſm eum: q̄ ex peccato publi
co pape eccleſia non ſcandaliçet: iuxta illud
de quo in. c. magne. de voto. ibi. p̄terea non
videbitur cum ex abſolutione tua ſcandalū
poſſet mentibus laycoꝝ generari: dicentius
vbi eſt deus clericoꝝ: ⁊ hoc exemplo credē-
tium ſe ad voti obſeruantiam non teneri.
Qd̄ enim agit a prelatis facile trahit a ſub
ditis in exemplum: iuxta qd̄ inquit Domi-
nus ad Moyſen, in Leuitico quarto. c. Si
ſacerdos qui eſt vnctus peccauerit: faciet de
linquere populum. Et hinc eſt qd̄ dixit Lu
do. Ro. in p̄allegato conſi. dxxxiij. q̄ expoſi-
tio hoſti. de qua. ſ. in 2ª parte eſt falſa. Qd̄
probat tex. Hieronymi in. c. oībus. xxiij. q. i.
⁊ in. c. ſed illud. xlv. di. ſed melius in. d. c. oī
bus. Ubi dr̄ q̄ verba illa, dic eccl'ie: intelli-
gunt de eccleſia militanti, que eſt fidelium
collectio, de con. di. i. eccl'ia. Quam eccl'iam
corrigentem: corripientemq̄ ſiquis cōtem-
ſerit: aliis dz eſſe tanq̄ ethnicus ⁊ publica-
nus. Scd̄o hoc probat ex tex. Gellaſij Pape
in. c. qua pp. ij. q. vij. Et Nicolai Pape in. c.
p̄cipue. xj. q. iij. vbi ſimilis ſit expoſitio. Ter
tio probat ex tex. in. c. nouit. de iudi. ⁊ in. c.
quemadmodum de iureiu. vbi pari modo
exponunt verba p̄dicta. Si igit (inquit ipſe)
quoad alios fideles peccātes intelligunt re
ferri verba illa ad eccl'iam militantem: q̄uo
⁊ qua rōne tam varie eadem verba referri
debent reſpectu pape: ad deum vel eccl'iam
triumphantem. Cum indiſtincta ⁊ indiffi
nita fuerit loquutio dn̄i, non magis alios
fideles concernens: q̄ papam? Immo vt ex
tex. euangelico apparet. In Petrum ſpālr

directa fuere: dicta verba. Non eſt aūt du-
bium q̄ vna eademq̄ oratio non dz diuer
ſo iure cenſeri. Nec vario modo exponi cuꝫ
lex ſit certa. ff. de vulga. ⁊ pupil. l. iam hoc iu
re. C. de teſta. milita. l. in teſtamēto. ff. de vſu-
capio. l. eum qui edem. extra de deci. c. cū in
tua. de priui. c. q̄ circa. ⁊. xij. q. ij. c. cognoui-
mus. cum ſi. Preterea non ne dn̄s diſcipu-
lis oībus loquens: inter quos erat etiā Pe
trus: dixit Matthei. xviij. c. Siquis veſtrum
ſcandaliçauerit vnum ex puſillis iſtis mini
mis qui in me credunt expedit vt ſuſpēdat
ei in collo mola aſinaria ⁊ demergat in ꝓ-
fundum maris? ⁊c. Ergo concludendo di-
cit: q̄ cum papa oī euangelice doctrine ſub
iectus ſit: vt eſt expꝛeſſum. xxv. q. i. ſunt qdaꝫ.
Neceſſe erit dicere q̄ papa ſcandaliçando
oēm eccleſiam: habere dz aliquam eccl'iam
ſuperiorē: cui ſcelera ſua denūciari poſſint.
Cum nullum alium priuatum iudicem ſu-
periorem cōi omnium ſententia habeat in
terris. de ele. licet. xxiij. di. in nomine dn̄i. ix.
q. iij. nemo. in. c. cuncta per mundum. in. c.
alioꝝ. cum ꝯcor. Unde ſubdit q̄ dicta ho-
ſti. intelligenda ſunt: cum peccatum Pape
eſt adeo occultum q̄ ꝓbari non pōt, vel cū
eccleſia ex eo non ſcandaliçat. Predicta aūt
concluſio probari vr̄ ſm eum per text. xxiij.
q. v. in. c. neq̄ enim. ⁊ per verba beati Pe-
tri apli dicētis. In eius epl'a. c. v. Eſtote nō
vt dn̄antes clero: ſed forma facti gregis ex
animo. xxv. di. eſto ſubiectus. xvj. q. i. p̄dica-
tor. ¶ Item addi poteſt q̄ papa ſcādaliçēs
⁊ perturbans vniuerſalem eccl'iam denun-
ciari pōt eccl'ie ex alio: q̄ cū vniuerſos chri-
ſtianos ꝓpter malam vitam ⁊ delicta ſua
ponat in periculo auerſionis: ſuſtinendus
vel aliquo modo tollerandus nō eſt. xxiiij.
q. i. memor ſum. xxv. q. i. que ad ppetuam. ⁊
q. ij. c. ſi ea. vbi no. inquit Grego. Si ea de-
ſtruerem que anteceſſores noſtri ſtatuerūt,
non conſtructor: ſed euerſor eſſe iuſte cōpro
barer. Teſtante v̄itatis voce que ait: omne
regnum in ſeipſum diuiſum deſolabitur.
Et omnis ſcientia ⁊ lex. aduerſum ſe diui-
ſa deſtruet. Papa. n. eccl'iam ⁊ fidem catho
licam conſtruere ⁊ non deſtruere ſuis ma-
lis operibus ⁊ exemplis dz: cui cōſonat qd̄
dn̄s per prophetam Hieremiaꝫ inquit. Ec-
ce conſtitui te ſuper gentes ⁊ regna: vt euel
las: ⁊ diſſipes, ⁊ plantes: ad qd̄ bene facit il
lud Pauli. ij. ad Corinthios. xiij. c. vbi inqt,
ſm poteſtates quā deus dedit mihi in edi-

ficationem:non in deſtructionem. Non er
go data fuit Petro ⁊ eius ſucceſſoribus po
teſtas ⁊ aplatus ad peccandū ſed potius in
ꝯfirmationē fidei catholice viuendo ⁊ do-
gmotiçando verbo pariter ⁊ exemplo ſm
fidem xpi:vt īquit idem Paul. ad lrām ad
Romanos p.c.ibi. Per quem accepimus
grām ⁊ apoſtolatū ad obediendum fidei in
oībus gentibus ⁊c. Ad hoc idem īduci po
teſt illud Pauli ad Gallathas.ij. dum ibi
dicit. Cum aūt veniſſet Petrus Antiochi-
am in faciem ei reſtiti: qꝛ rephēſibilis erat.
Prius.n.ꝗꝫ venirent qdam a Jacobo cuꝫ
gentilibus edebat. Cum aūt veniſſent ſub-
trahebat:⁊ ſegregabat ſe:timens eos qui ex
circuncinone erant:⁊ ſimulationi eius con-
ſenſerant ceteri iudei : ita vt ⁊ Barnabas
ducerek ab eis in illam ſimulationem: ſed
cum vidiſſem qꝫ non recte ambularent ad
veritatem euāgelij. Dixi cephe. coram om-
nibus:ſi tu cum iudeus ſis gentilr viuis: ⁊
nō iudaice. Quō gētes cogis iudaiçare:⁊c.
Ubi no. dicit glo. qꝫ nequaqꝫ Paulus Pe
trum coram omnibus rephendiſſet: vel in
faciem ſibi reſtitiſſet : niſi ei fuiſſet par: vel
equalis. Qđ fuit dcm̄ Hieronymi ſup di-
cta epiſtola ad Gallathas : ⁊ hr.ij.q.vij. in
.c.paulus. Un̄ diuus Auguſtinus in Epi-
ſtola ad Hieronymum inquit. Paulus po
ſteris pbuit exemplus. Quo non dedigna-
renk maiores a minoribus corrigi, ꝓ defen-
dendo euangelicam veritatem ſalua frater
na charitate. Et ſubdit quot pro veritate ſi
dei minores maioribus reſiſtere poſſunt.
Ad qđ forte īduci potuit apoſtolus per id
qđ hr Leuitici.xix.c.vbi dn̄s inquit. Non
oderis fratrem tuuꝫ in corde tuo, ſed publi-
ce argue eū, ne habeas ſup illo peccatū ⁊c.
Per qđ oſtendik qꝫ pctā que publice cōmit
tunk:ſeu que ab alijs intelligunk debēt cha-
ritatiue vt errantes corrigank publice de-
nunciari eiſdem Ecce ergo quot hoc catho
lico exemplo: ſic vt.ſ. corroborato clare pꝫ:
quot papa cōmoneri ⁊ deīde eccleſie publi-
ce denunciari pōt, quēadmodum ideꝫ Pau
lus primo Petrum cōmonuit:⁊ deinde co
ram oībus ⁊ vniuerſali eccleſie: ſibi dixit er
rorem ſuum:⁊ ei in faciem reſtitit:qꝛ nō ſo-
lum ipſe iudaiçabat:ſed alios ſuo exemplo
iudaiçare faciebat. Ergo in ꝓpoſito nr̄o:ſi
papa notorie peccat:⁊ monitus nō deſiſtit:
eccleſie ⁊ vniuerſali concilio denunciari po
terit:vt aut corrigak aut deponatur. Ne fi-
dem noſtram malis exemplis ſubuertat:
alioſqꝫ in gentilitatis errores inducat. Qđ
quidem etiā ſentire vr̄ Auguſtinus de An
chona.in ſum. de poteſtate Pape.q.vij.ar-
ti.iij. dum dicit:qꝫ ordo fraterne denuncia-
tionis non ſemper ſeruari pōt, ſicut nec per
Paulum ſeruatus fuit:qꝛ in delictis Pape
que redundant in malum totius reipubli-
ce chriſtiane:ſicut in peccato hereſis: ⁊ ſub-
uerſionis totius chriſtiane fidei:talis ordo,
inquit ipſe:ſeruādus non eſt:ſed ſtatim ſuc
currendum eſt periculo, eo quot bonū com
mune pferendum eſt cuilibꝫ bono priuato.
Niſi firmiter cernerek ⁊ crederek, qꝫ a tali
ſubuerſione per monitionem ſecretam vel
let deſiſtere. Et beatus Auguſtinus ſ.d. epi
ſtola Pauli ad Gallathas.ij. ſuper illo ver.
coram oībus, inquit. Neceſſitas coegit:vt
omnes illius obiurgatione ſanarenk. Non
enim vtile erat errores: qui palam noceret,
in ſecreto emendare. Pro hoc etiaꝫ facit de
nunciatio illa facta Petro Actuuꝫ.xj. Ubi
dr̄, audierant aūt apl̄i, ⁊ fratres qui erāt in
Judea:qm̄ ⁊ gentes receperant verbū dei.
Cum aūt aſcēdiſſet Petrus Hieroſolymā:
diſceptabant aduerſus eum:qui erāt ex cir-
cunciſione dicētes:quare introiſti ad viros
ppucium hn̄tes. Et ibi Petrus ſe purgauit
coram diſcipulis. Ecce ergo quot hic quoqꝫ
Petro denunciatum fuit pctm̄ ſuuꝫ: ipſeqꝫ
in concilio apoſtolorum ſe de hoc purgauit.
Mauis beatus Grego.ij.q.vij.in.c.petrus ⁊
gratianus:ibi dicere voluerint, beatum pe-
trum hoc ex humilitate feciſſe: ⁊ non ex de
bito:ſed alr loquik tex.ſ.allega. vel forte Pe-
trus ibi rephendebatur pro malo exemplo,
qđ prebebat xpianis:lꝫ ipſe in ſe non pecca-
ret, ſicut ⁊ chriſtus accuſabatur qꝫ in domo
pharifei comederet:⁊ ad homines peccato-
rem diuertiſſet:lꝫ in eo pctm̄ non eēt, ⁊ ad
fines ſalutis hominis illius illuc acceſſiſſet.
¶ Contra hanc ꝯcluſionem pmiſſis non
obſtantibus. Quidam maxime ex Neothe
ricis inſurgunt adhuc inſtantes ⁊ dicētes:
quot papa vltra caſum hereſis: etiā pro no
torio crimine eccleſiam vniuerſalem ſcāda-
daliçante:lꝫ eſſet incorrigibilis, ⁊ pertinax,
concilio denunciari:nec ab eo iudicari, aut
corrigi poterit. Et vt alios omittā.d. Alexā
drinus in alle.c.ſi papa. dicit quot iſta que-
ſtio ⁊.d.glo. multum ſcandaliçauit eccleſiaꝫ
Ro. tempore Eugenij quarti. Eo qꝛ cōciliū
Baſilienſe magnum fundamētū faciebat ſ.

conclufione

concluſione dicte glo. Aſſerendo qt ſi papa eſt in crimine notorio per facti euidentiam vel per confeſſionem ſuam. Et admonitus ſit incorrigibilis: ita vt ſcandaliçet eccleſias dei: quot pro tali crimine accuſari poterit. Quia eo caſu habet̃ pro heretico. Et dicit quot ita concluſum fuit per Abb. panor. in tribus ſuis diſputationibus quas fecit in hac materia. Et per Ludo. Ro. cõſilio ſuo. dxxiij. vbi alle. tex. in. c. ſiqui. lxxxj. di. i. c. nullus. xxxviij. di. in. c. ſciendum. viij. q. i. ꝛ de peni. ꝛ remiſ. c. ſi. Ex quibus colligit̃ quot notoria inobedientia hr̃ pro hereſi. Concludendo quot ſicut papa pro hereſi damnari põt, ita ꝛ pro notorio crimine, ſi incorrigibiliter peccat: ꝛ eccleſiam dei ſcandaliçat. Ac eius ſtatum decolorat. Quod gdẽ ſm Bellameram in. d. c. ſi papa. hereſis ſapit: q̃uis dixerit illud reſtringendum ſm limitationem. Jo. vz. Dũmodo crimen illud fidem tangat cauſando ſcandalum circa eam. Ut puta ſi papa notorie cõmitteret ſymonias: ex quo alij ſubditi hoc faciendo traherent in exemplum: ꝛ licentiam circa hoc peccandi. Quia tunc papa poterit accuſari: ꝛ ꝓ tali crimine deponi ſm eum: ꝛ ſic ſoluit opi. Hug. cum qua dicit tranſire Jo. Tentonicum. Bartholomeum. ꝛ Jo. Joãnis. Quicquid dixerit Cardi. Zabarel. ibi. qui in contrarium aſſerit eſſe veritatem: ꝛ opi. theologoꝝ: ꝛ maxime beati Tho. in 4º ſententiaꝝ di. xix. Unde ipſe ẽt cõcludit: quot papa accuſari vel deponi non poterit pro alio crimine: q̃ꝫ pro crimine hereſis. d. c. ſi papa. ꝛ lxxix. di. c. electionem. ꝛ. ix. q. iij. nemo. c. ipſi ſunt canones. ꝛ. c. cuncta per mũdum. ꝛ. ij. q. vij. oues. ꝛ. xvij. di. concilia §. hinc etiam. ꝛ. xxj. di. nunc aũt. ꝛ. ij. q. vij §. item cum balaam. Et ita reſidet ẽt. d. Alexandrinus. qḋ preter caſum hereſis papa non habeat ſuperiorem coram quo accuſari poſſit. alle. c. lz. ꝛ. c. ſignificaſti. de electione. ix. q. iij. c. alioꝝ. ꝛ glo. in. c. mandaſtis. ij. q. v. ꝛc. D. Jo. de turrecremata. audacter, intrepide: ꝛ ſtrenuiſſime per infinita argumenta: doctrinas: rõnes. ꝛ iura, maximo conatu: verboꝝq; torrente hanc ꝓuinciam ſumpſit in ſum. ſua. de eccleſia lib. ij. c. xcij. cum alijs. xv. c. ſequẽ. In q̈bus rñdendo argumentis: ꝛ iuribus que deducunt̃ in contrarium: more ſuo per omnia concludit: quot papa nullo prorſus caſu: excepta hereſi: iudicem habere põt in terris. Et ꝓcipue inſtando circa denunciationem: ꝛ glo. in. d. c. ſi papa. xl. di. eã improbando. Firmare ꝛ pro indubitato aſtruere ꝛ perſuadere nititur: quot denunciatio: monitio: ꝛ correctio euangelica in papa mõ aliquo locum habere non poſſit. Cuius argumentis ꝛ iuribus ibi adductis: lꝫ exiſtimẽ faciliter reſponderi poſſe. Attamen ꝙ valde longum ꝛ laborioſum eẽt: ſingula eius dicta referre. Ne luctanti ſine aduerſario herbam ignauiter ꝓrſus tradamus, ꝛ ſurdo in auditorio muti videamur: aliquas ipſius reſponſiones: que argumenta predicta impugnare videntur: referam: atq; eis pro talẽto mihi a dño conceſſo, vt veritas magis eluceſcat reſpondebo. Reliqua aũt eminentioris ſcie viris: ꝛ perſpicacioris ingenij indagatoribus relinquam. Quoniam igitur in hoc articulo neruum ꝛ robur maximus totius eccleſiaſtice diſcipline fideiq; noſtre ſtabilitatem eſſe arbitror. Tranſeundo cũ opi. glo. ꝛ doc. in. d. c. ſi papa. ſm concluſionem de qua ſ̄. Mihi ꝓmittebam: ꝙ ſi trãſiremus ſimplr̃ cum opi. d. Jo. de tur. cremamaximum inconueniens ꝛ abſurdus reſultare poſſet. Quia ſuppoſito (qḋ deus auertat) ꝙ papa notorie: pertinaciter: ꝛ incorrigibilr̃ peccando ſuis delictis ꝛ malis exemplis: vniuerſam eccleſiam ſcandaliçaret: decoloraret: ꝛ ſubuerteret, ac iudaiçare, vel paganiçare ꝓmitteret ſi in terris non haberet iudicem vel ſupiorem: qui ei dicere poſſet: cur ita facis. Profecto iſtud eſſet xp̄i dei noſtri improuidam prouidentiaꝫ dicere. Eũq; accuſare ꝙ ad hominem peccatorem diuertiſſet: ꝛ ꝙ vicarium non iuſtificatuꝫ ſed dormitantem aliquando eccleſie ſponſe ſue paſtorem reliquiſſet. Quodq; membris huius eccleſiaſtici corporis, nimis impie ꝓhibuiſſet. Ne caput ſuum languidum ꝛ infirmus medicamentis ꝛ antidotis ad curaꝫ ipſius neceſſarijs adiuuare poſſent. Eidemq; i ffreneſim collapſo ꝛ eadeꝫ membra corrũpere: enecareq; properanti minime reſiſtere valerent: qḋ quidem: niſi prorſus diſſipiamus: aſſerere. Non modo a diuina prouidentia. Sed ab omni prorſus naturali: humanaq; rõne: omiſſis omnibus mũdi legibus: alienum: indecens, ꝛ omnino incredibile eẽ videtur. Dicebam igit̃ cum glo. ꝛ venerãdis doctoribus ſ̄ alle. ſalua ſemper ꝓteſtatiõe de qua in. c. dãnamus. de ſum. tri. ꝛ fid. catho. in ſi. ꝙ q̃ꝫdiu papa in ſede petri. cum claue diſcretionis ꝛ ordinate charitatis, que a ſe

ipſo incipere debet. Remanſerit, q̃diu po-
ſteaq̃ xp̄m abnegauerit. Gallo canente ver
bi dñi recordatus fuerit, foras exierit: ꝛ exē
plo Petri amare fleuerit. Quādiu ſe: vt ve
rum: vt catholicum: vt chriſticolam papaſ
geſſerit. Et oues p̄cioſo xp̄i ſanguine redem
ptas: in caulam dñi ſui cōgregauerit: ac cō
tinuerit: ꝛ fideli charitate aduerſus trucu-
lentam luporꝫ rabiem cuſtodierit. Quādiu
a fidē deuius non fuerit, ꝛ iuſtitiā in ſe pri-
mum: ꝛ deinde in ꝓximum temperare de-
ſiderauerit. Tunc dicam cum. d. Jo. de tur.
cremata. Jmo cum Inno. ix. q. iij. nemo. ꝙ
papa neqꝫ ab Auguſto: neqꝫ ab omni clero:
neqꝫ a Regibus: neqꝫ ab omni populo: vel
ab vniuerſali eccleſia ꝛ generali eius conci-
lio denūciari aut iudicari poterit: ſed ſi pa-
pa dep̄hendatˀ a fide deuius: vt ſ̄quit tex. for
malis ſepius allegatus ꝛ milies repetēdus
in. d. c. ſi papa. xl. di. Cum ego per dicta ver
ba a fide deuius colligere neſciam: ꝙ de ſtri-
ctiſſima tantum hereſi loquatˀ: ꝓut pertina
citer quidam aſſerunt: ſi variis criminibus
irretitus, fraterne admonitus pertinaciter
perſeuerat vniuerſam eccleſiam ſcādaliçat:
eiuſqꝫ ſtatus decolorat, ꝛ in malicia ſua pu-
blice gloriatˀ. Dicam profecto eccleſie vniuer-
ſali, ꝛ ſacro concilio, hunc ipſum: non vt pa
pam: ſed vt malum ꝛ improbum peccatorem:
de hereſi contumaciter ſuſpectum. xxxviij.
di. nullus. lxxxi. di. ſiqui p̄ſbyteri. de hereti.
cum contumacia. lib. vi. ꝛ in cle. ij. eo. ti. vt
ſciſmaticum: vt hominem malis ſuis exem
plis ꝛ delictis xp̄i oues, a recta ſalutis via
populum catholicum ſubuertentem: ꝛ de-
linquere facientem: ac forte aſſerentem: vbi
eſt fides: vbi deus paſtoris eccleſie ꝛ clerico
rum: extra de voto. magne. emendandū cor
rigendum, et ſi fieri poterit reformandum.
Alioquin quatenus pertinax: ꝛ impenitēs
eſſet: a ſede papali deturbandum: ꝛ papatu
omnino ſpoliandum. Non aliť q̃ Jo. xxiij.
ꝛ Benedictus. xij. a ſacro Conſtantień. con
cilio, tanq̃ periurij: ſymoniaci: ſciſmatici:
rerꝫ eccleſiaſticarꝫ mali diſpenſatores: eccle-
ſiamqꝫ vniuerſalem ſcandaliçātes: ſentētia-
liter depoſiti: priuatiqꝫ fuere: prout ex geſtis
eiuſdem concilij: in ſeſſiōe. xij. ꝛ. xxxvij. ma
nifeſte colligitur ex tenore ſententiarꝫ cōtra
eoſdem. Jo. ꝛ Benedictum promulgatarꝫ.
Que ꝓfecto concilij ſententie. glo. in. d. c. ſi
papa. xl. di. q̄n nullam haberet doc. opinio-
nem mirifice canoniçarunt. Ac ꝯcluſiones

hanc nr̄am re ipſa comprobarunt. Et profe
cto niſi allucinor: q2 çelus domus dei come
dit me. Neſcio quō dici ſuſtinerīqꝫ poſſit:
ꝙ papa tam notorie: tam ꝑtinaciter, tā ſcā-
daloſe: impune peccare: ꝛ eccleſiam ac fidē
nr̄am ſubuertere valeat. Ex quo fateri com
pellimur: ſm̄ veritatē fidei catholice: ꝙ de-
us nō eſt auctor peccati: ꝛ ꝙ oēs hoīes vult
ſaluos fieri: nec in toto euāgelio, aut in ſacra
pagina legimus, ꝙ hanc impunitatē ꝛ po-
teſtatem peccandi tute ꝛ libere. Deus vnq̃
conceſſerit aplico: ſed potius ꝯtriū legimus
in lege tam antiqua q̃ noua. Non. n. venit
xp̄s legem ſoluere: ſed adimplere. Matthei.
v. c. ſed potius quoſcunqꝫ xp̄ianos per ma-
nus ſacerdotum: ꝛ aplorꝫ eorumqꝫ ſucceſſo
rum purgandos eſſe oſtendit cum Paralı
tico dixit Matthei. viij. c. vade oſtende te
ſacerdoti. Et eidem Petro dixit Luce. xxij.
c. Et tu aliqn̄ conuerſus confirma fratres
tuos: ex qbus verbis manifeſte colligitˀ pe-
trum peccatorem fuiſſe: ꝛ circa fidem ab-
negando. ſ. xp̄m deliquiſſe ſeu delictū fuiſ
ſe. Quod alio loco ipſemet Petrus atteſta-
tus fuit cum poſt capturam piſcium xp̄o di
xit. Recede a me q2 homo peccator ſum. Et
nihilominus idem petrus aliqn̄ conuerſus
iuxta verbum dñi alios chriſticolas verbo
pariter ꝛ exemplo confirmauit. iuxta dñi p̄
ceptum. Ad qđ alij quoqꝫ pontifices eiu dē
petri ſucceſſores tenentˀ ꝛ efficaciter obliga
ti ſunt. Alias aūt Petri ꝛ ſedis apoſtolice
priuilegium eos non excuſat neqꝫ tuetˀ: quo
minus ſi in delictis pertinaciter perſeuerāt
accuſari ꝛ puniri poſſint, put ſ. dictum fuit.
Et in Deuthoronomio graues quaſcunqꝫ:
ꝛ difficiles cauſas ad ſacerdotes Leuitici ge
neris deferendas eſſe tradidit. De quo ex-
tra qui fil. ſint legi. per venerabilem. Per
quos recte ſacrum epiſcoporꝫ ꝛ prelatorꝫ ge
nerale concilium deſignari vr̄. ¶ Predictā
concluſionem noſtram confirmāt: ꝛ appro
bant: ni fallor: omnia illa iura que dicunt:
ꝙ non loca ſed vita ꝛ mores: ſanctum faci
unt ep̄m ꝛ ſacerdotem. Et in primis hanc
concluſionem mihi probat tex. Leonis pa-
pe. xxiiij. q. i. in. c. manet. vbi formaľr dicitˀ.
Manet ergo Petri priuilegium: vbicunqꝫ
ex ipſius equitate fertur iudiciū: ꝛ tex. Am
broſij ſ. Marcum. de quo in. c. nō turbatur.
ea. cā. ꝛ. q. vbi dr̄ non perturbatur nauis
que Petrus habet. Turbatur illa que iudā
habet: ꝛ. ſ. Ergo non turbatur hec nauis: in
qua

qua prouidentia nauigat: abeſt perfidia: fides ſupat: ⁊. Illic ergo turbatio vbi modica fides ibi ſecuritas: vbi pfecta dilectio ⁊c. Et hoc declarat tex. Syxti Pape in. c. memor ſum. ea. cã. ⁊. q. vbi formalr dr: memor ſum: me ſub illius nomine eccleſie pſidere. Cuius confeſſio a dño Jeſu xpo glorificata eſt. Cuius ⁊ fides nullam hereſim fouet vnq̄: ſed quidem omnes hereſes deſtruit. Intelligo aũt mihi non licere alr: q̄ vt oẽs conatus meos: ei cauſe in qua vniuerſalis eccleſie ſalus infeſtatur: impendam. Ecce ergo ꝙ priuilegium pape tãdiu manet, q̄diu ipſe viuit in puritate ⁊ ſimplicitate papali: ⁊ ꝙ ex ſuſcepto officio non licentiam peccãdi, ſed neceſſitatem bene viuendi papa aſſequit. Juxta tex. xl. di. c. i. in fi. Et in ſpẽ quoad papam eſt tex. Symachi pape. ea. di. c. ij. vbi formaliter dicitur: non nos beatũ Petrum: ſicut dicitis, a dño cum ſedis priuilegio: vel ſucceſſores eius peccãdi iudicamus: licentiam ſuſcepiſſe. Ille quippe per omnes meritoꝝ dotem cum hereditate innocẽtie tranſmiſit ad poſteros ⁊c. ⁊ in. c. ſeq. inquit diuus Hieronymus. Non eſt facile ſtare in loco Petri ⁊ Pauli: ⁊ tenere cathedras regnantium cum xpo: qr hinc dr: non ſanctorum filij ſunt: qui tenent loca ſanctoꝝ: ſed q exercent opera eoꝝ. Item beatus Gregori. ibi. in. c. nos. Nos qui preſumus non ex locoꝝ vel generis dignitate, ſed moꝝ nobilitate innoteſcere debemus, non vrbium claritate: ſed fidei puritate. Et idem Grego. in. c. non loca inquit: nõ loca: vel ordines creatori nr̃o nos proximos faciunt. Sed nos aut merita bona coniungunt, aut mala diſiungunt. Et per hec ⁊ his ſimilia iura. Dixi ꝙ ſi papa ſedet in ſede Petri cum claue diſcretionis ⁊ iuſtitie. Petrum ipſum imitando. Ita ꝙ ls publice vel occulte peccando ſe corrigat vel corrigere paratus ſit, a nemine iudicari poterit: iuxta tex. in. d. c. nemo. ix. q. iij. Qui concluſiones nr̃am: mea quidẽ ſententia a cõtrario ſenſu: imo expreſſe firmat. Ibi iuſtitiam temperare deſiderantem ⁊c. Scd̃m ꝙ exiſtimauerim iura alia dicentia Papã a nemine iudicari poſſe: ⁊ debere intelligi. Sed ſi econtra papa non gerit ſe vt papam: ſed vt puꝝ ⁊ proteruum hominem quotidie pertinaciter: ⁊ incorrigibiliter peccantem: eccleſiamq; ⁊ fidem xpianam manifeſte ſcandaliçantem: perturbantem ⁊ decolorantem. Tunc concludendum omnino videtur: ꝙ ipſe ls pape nomine glorietur ⁊ gaudeat. Dei ⁊ eccleſie vniuerſalis iudicio ſuppoſitus ſit: ac propterea ꝙ a generali cõcilio ⁊ corrigi ⁊ iudicari poſſit tam per denunciationem euangelicã q̄ per accuſationẽ: vel aliter ꝓut melius fieri poterit. Pro quo vltra pmiſſa facit. Quia priuilegiũ oĩno meretur amittere: qui permiſſa ſibi abutitur poteſtate. xi. q. iij. priuilegium. Nam ⁊ priuilegium ꝓpter delictũ amittit. xxv. q. ij. ita nos. ¶ Pro quo autem pape delicto vniuerſalis eccl̃ie ſtatus dcolorari dici poſſit. gl. in. c. etſi illa. in ver. decoloratione. i. q. vij. exemplificat: vt qñ papa eſſet ebrioſus. Sed forte generaliter dici melius poſſet: ꝙ ex quocunq; eius notorio peccato ſcandaliçari ⁊ decolorari dicat. Quãdo. ſ. conſtaret ipſum publice ⁊ incorrigibilr peccare: ⁊ verbo ac exemplo dogmatiçare illud ſibi ⁊ cõſequenter alijs xpianis facere licere: ex quo manifeſte deprehendi poſſet: ipſum eſſe hereticum: vel de hereſi ſuſpectũ. Nam vt inquit ſaluator nr̃: ex operibus eoꝝ cognoſcetis eos. Qđ venerabilis Beda in Homelijs ſuis: ⁊ habetur extra. de regu. iur. in. c. eſtote. De delictis manifeſtis dictum fuiſſe atteſtatur, que nõ poſſunt bono animo fieri: vt iceſtus blaſphemie: furta: ebrietates, ⁊ ſimilia. De qbus nobis permittit iudicare: ⁊ conſequenter ſcandaliçari. Cu3 hec in ſui natura mala ſint, vt dr̃ in. c. etſi xp̃s. de iure iuran. in fi. ⁊ de delic. pue. c. i. Ex huiuſmodi itaq; ⁊ ſimilibus delictis ſi per papam notorie cõmitterent: ⁊ verbis ⁊ operibus ipſe ꝓcuraret: ꝙ alij xpiani ſui exemplo impune peccarent ſtatum vniuerſalis eccleſie vt arbitror decolorari: fidem catholicã confundi: ⁊ ipſum exinde accuſari: ⁊ eccleſie hoc eſt concilio denunciari poſſe exiſtimarem. Quod qdem bene cõuenire videt his que ſupra dicta fuere: ⁊ in ſequẽtibus repetent.

¶ Sed qr contra concluſionẽ ſupraſcriptã: ſic vt premiſſum fuit corroboratam, ⁊ ad pmiſſa iura. d. Jo. de turre cre. vt dixi: varias dedit reſponſiones eam impugnando. Que: vt verbis ſuis vtar: ſibi videnť achilles. Et primo impugnando fundamentum intentionis noſtre fundatum ſuper illa regula Matthei. xviij. in ver. dic eccleſie ⁊c. Dicit ipſe ꝙ alia eſt intelligentia prefate auctoritatis iuxta ſanctoꝝ: ⁊ clariſſimoꝝ doctorum interptationem: q̄ intelligatur ab his qui maxime hac auctoritate armant. Et

pro euidentali premittit:q effugere non po
teſt:q glo.ordinaria ſuper illo verbo:dic ec
cleſie declarat illud itelligi poſſe dupliciter.
Primo:vt intelligat dic eccleſie.ſ.tanq iu
dici denunciando illi pctm fratris tui corri
gen.Scdo,vt intelligat dic eccleſie.i.corā ec
cleſia eum obiurga delinquentem: vt iuxta
ſententiā Hieronymi in.d.glo.deteſtationi
eius habeat,vt qui non potuit pudore ſalua
ri:ſaluet opprobriis ⁊c.Sed quocunq te ver
tas.Vides ad ſenſum hanc glo.pro pmiſſa
concluſione facere. Quia ſi dicitur eccleſie
vt iudici habeo intentum:ſi dicit coram ec
cleſia vt erubeſcat:confundat:⁊ opprobriis
ſaluet:alias aūt eius deteſtationi hēat. Hoc
fieri non poterit niſi extra cōmunionē fide
lium tanq impenitens abiiciat:ei obedien
tia ſubtrahat:⁊ de papatu expellat:vt inte
gra maneat xp̄i ſententia, de qua in.d.euā
gelio.dum ſequit ibi:q ſi eccleſiam non au
dierit:ſit tibi tanq ethnicus ⁊ publicanus.
¶ Ad illud argumentum ab abſurdo: vel
impoſſibili quod adducit ipſe de lrali intel
ligentia dictoꝝ verboꝝ:dic eccleſie. Dns di
cit q hoc intelligi non poſſit de eccleſia di
ſperſa per orbē:nec etiā de eccleſia ꝯcialiter
cōgregata propter difficultatem eā ꝯgregan
di:qn̄cunq aliquis xp̄ianus erraret.Sed q
potius illa verba dic eccleſie: inq̄tum intel
ligi poſſint de iudice, intelligenda ſunt de
plato iudice:ꝓut intellexit Hieronymus ⁊
alii ſacri doctores quos adducit btūs Tho.
in.iiii.di.xix.⁊ 2° ſcdē.q.xxiiii.Vbi exponit
etiam ipſe illa verba:dic eccleſie.i.plato i iu
dicio pſidenti:ad idem alle.glo.ii.q.i.ſi pec
cauerit:que recitando varias opiniones ex
ponit,dic eccleſie.i.ſacerdoti.Vnde adducit
etiam opinionem illoꝝ qui voluerunt oēs
illam auctoritatem intelligendā eſſe de pec
catore ſecreto,⁊ tex.in.c.nouit.de iudi.q in
terpretat vt intelligant illa vba:dic eccl'ie.i.
pape vel ſedi apoſtolice. Reſpōdeo q i hoc
non erat opus tantum laborare in ꝓbādo,
q illa verba intelligi debeant de plato iudi
ce.Quia hoc plane fateor:⁊ ſine controuer
ſia aliqua:ſed dico q iſtud facit contra ſe:
Quia ille platus iudex ds intelligi de iudi
ce competente ipſius peccatoris:⁊ de eo qui
habeat iuriſdictionem ligandi ⁊ ſoluendi
ipſum peccatorē.de peni.⁊ remiſ.in.c.oīs.
Ibi ꝓprio ſacerdoti:⁊ ꝓpterea hoc ſolo argu
mento contenti dicimus,q cum papa pec
cās ſiue in crimine hereſis:ſiue in aliis cri
minibus nullum in terris habeat ſuperio
rem vel iudicem. Qui eū iudicare vel cui
denunciari poſſit: niſi eccleſiam vniuerſalē
⁊ concilium generale illam repn̄tans.xl.di.
ſi papa.⁊ in concor.ſ.alle.Merito dictum ⁊
concluſum fuit:q ſi papa peccat:vt.ſ.ſuo ꝓ
prio plato ⁊ iudici:hoc eſt ſacro cōcilio po
teſt ⁊ debet denunciari:⁊ hoc modo ceſſat
illa abſurditas ⁊ difficultas de concilio cō
gregando pro quocunq xp̄iano peccatore:⁊
plana ſunt oīa.Nec ꝯſonat q xp̄s.Qui Pe
tro loquebat intellexerit de ipſo petro.Qn̄
dixit,q ſi te non audierit dic eccleſie: hoc ē
tibi ipſi:ſed omnis rō pſuadet q intelliga
tur:vt.ſ.Nec mouere ds quēpiam q tex.lo
quat de fratre:q ⁊ ipſe papa ⁊ omnes chri
ſtiani reſpectu ipſius matris eccleſie regene
rantis fratres ſunt.xi.q.iii.ad menſas.Nec
ob.tex.in.c.nouit.de iudi.Vbi Inno.iii.in
terpretari vr illud verbum dic eccleſie.i.pa
pe:q lz hoc non dicat ille tex.expſſe,ſed tan
tum dicit q Rex Anglie denunciabit Re
gem Francie eccleſie.Potuiſſet enim pape
vt capiti denunciaſſe.Tn̄ poſito ſine piudi
cio q pape denunciaſſet vt eccleſie: hoc eſt
vt iudici Regis Frācie: rōne delicti vt ibi
declarat,hoc etiam faceret ꝯ ipſum, q vt.ſ.
dictum fuit delictus ipſius pape: ſibiipſi vt
iudici in cā ſua denunciari non poſſet. Er
go ſuo iudici hoc eſt concilio generali ne
ceſſario denunciandum erit.
¶ Ad rōnes ſacre ſcripture ⁊ exempla per
eū adducta:ac ſanctoꝝ patrum auctoritates:
ſacroꝝ cōcilioꝝ diffinitiones. Apoſtolice
ſedis determinationem. Ac clariſſimorum
doctoꝝ ſententias ⁊ doctrinas:quas indu
cit in.c.xxiii.dicte ſue ſum.ad ꝓbandum q
Ro.pontifex:extra caſum hereſis non hʒ iu
dicem ſupiorem in terris. Breuiter rn̄deri
poſſet.Et primo ad rōnes qbus concludit
q Papa eſt maior iudex q concilium,⁊ q
inferior iudex non ligat ſupiorem.xix.di.cū
inferior.ſ.ſepiſſime reſponſum fuit, q exce
ptio firmat regulas:⁊ q in iſta materia pa
pa ⁊ concilium ſe adinuicem hn̄t:tanq ex
cedens:⁊ exceſſum conuertibile. Quia re
gulariter papa eſt maior cōcilio: ſed in cau
ſis fidei:et in cōcernentibus perſonam ſuā
⁊ vlem ſtatum eccleſie ⁊c. vt.ſ.concilii pote
ſtas et iuriſdictio eſt maior.d.c. ſi papa et
lxxix.di.ſi duo.et.c.ſiquis pecunia. Nec per
hoc dici poteſt q eccleſie vnitas diuidat,q
vt etiā dcm̄ fuit.ſ.Papa eſt ſemp in eccl'ia

⁊ eccleſia

et eccleſia ī papa.vij.q.i.ſcire debes. Et vbi
papa per hereſim vel ſciſma ſe ab ipſa eccle
ſia ſeparat. Chriſtus ī loco ſuo reſidet. Ita
vt ſemper ſit vnica ſponſa chriſti ſine ma-
cula ⁊ ſine ruga aliqua. ¶ Ad tex. in.c.pa-
tet.ix.q iij.dum dicit ps profecto ſedis apo-
ſtolice cuius auctoritate maius non eſt iudi
cium,a nemine fore retractandū. Nec vnq̄
liceat de eius iudicio iudicare. Rn̄.ꝙ loqui
tur de ſede apl'ica:et non de papa. Nam ali
ud eſt papa:aliud ſedes apl'ica. de reſcrip.ſi
gratioſe lib.vj. Nam ſedes apl'ica intelligi-
tur cum collegio Cardinaliū et clero ſuo:
vel iura illa que loquunt̄ de Papa: intelli-
gunt̄ de papa catholico q claue diſcretionis
et iuſtitie nō errāte vtit̄ ⁊ viuit: ꝓut ſ̄.dcm̄
fuit:per tex.in.c.nemo.ix.q.iij. ¶ Ad tex.et
iura que dicunt:ꝙ deus voluit cauſas alio
rum hoīum per homines terminari:ſed ſe
dis apl'ice ꝑſulem ſuo ſine q̄one reſeruauit
arbitrio. Et ꝙ voluit beati Petri apl'i ſuc-
ceſſores celo tantum debere innocentiam:
vt dicit formal'r tex. Symachi pape.ix.q.iij.
in.c.alioꝝ. Rn̄.ſʒ qḋ ſ̄.dixi:ꝙ dicta iura lo-
quunt̄ de occultis delictis pape:pro quo ꝑ-
ſumēdum eſt ꝙ ſanctus:iuſtus:et bonus ſit.
xl.di.non nos.ibi. Quis enim ſcm̄ dubitet
eſſe,quem apex tante dignitatis attollit:et
ſi ſufficiant que a loci ꝑdeceſſore teſtant̄:
aut enim claros ad hec faſtigia erigit: aut q
erigunt̄ illuſtrat: et hoc bene ꝓbant verba
.d.c.alioꝝ.ibi.ſuo ſine q̄one reſeruauit arbi
trio,vel vt alibi dr̄ iudicio:quaſi dixerit,ꝙ
de factis pape non ſit temere iudicandum
vel loquunt̄ illa iura de poteſtate clauium
in iudicio anime:non autem in iudicio fo-
ri. Nos vero loq̄mur in iudicio fori. Cum
papa notorie delinquit vt ſ̄. Poſſet et forte
dici:ꝙ illi tex.loquant̄ de iudicibus ſecula-
ribus. Qḋ comprobare vr̄ tex. Melchiadis
pape.xij.q.i.futuram.vbi habent̄ dicta ver-
ba Conſtantini Imperatoris. Non tantū
de papa ſed de alijs quoq; inferioribus cle
ricis:vnde ibi dr̄:ꝙ idem Conſtantinus ꝑ
ſidens ſancte ſynodo:que apud Nicenā con
gregata eſt. Cum querelam quorūdam cle-
ricoꝝ conſpiceret coram ſe deferendam:ait
vos a nemine diiudicari poteſtis, q̄ ſoli-
us dei iudicio reſeruamini. Dij etenim vo
cati eſtis:⁊ iccirco non poteſtis ab homini
bus iudicari ⁊c. Et facit pro dicta interꝑta-
tione cōis vſus loquendi etiā apud ſacros
canones:ꝙ appellatione iudicum cōiter in
telligitur ⁊ ſecularibus. Pro quo tex.in.c.
nullus iudicum. de iudi. cum ſimi. Alias
autem:niſi ita intelligeret̄: cum dicta iura
nullum caſum excipiant. Nō poſſet et papa
hereticus ꝓ hereſi accuſari vel ꝯdēnari: qḋ
tm̄ falſus ē ⁊ erroneū dic̄e.d.c.ſi papa.xl di.
¶ Ad tex.in.c.ipſi ſunt canones. ⁊ in.c.cū
cta per mundum.ix.q.iij.dum ibi dr̄: ꝙ nō
lʒ appellare a ſententia pape,cum non hēat
ſuperiorem ad quē appellari poſſit. Reſpō
ſum fuit ſ̄.ꝙ.ſ.illa iura intelliguntur:q̄ diu
agit ⁊ iudicat:vt papa: ⁊ iuſtitiam in ſe ⁊
alios temperat.d.c.nemo. Et quoad appel-
lationes ab eius ſententijs ſatis clare ſ̄.oſtē
ſum fuit:ꝙ imo ab ipſius ſentētijs iniquis
ad ſeipſum melius informandum,⁊ ad con
cilium generale appellari poſſit: ſimile eſt
qḋ dr̄ cum papa cōmittit cām appellatiōe
remota:q̄ intelligit̄ de friuola,non aūt de
legitima appellatione:vel a iure ꝑmiſſa.ex-
tra de appel.paſtoralis.cum ſi.⁊ rōem red-
didimus. Nā ſi in totum ꝓhiberet̄ appel-
lari a ſententijs pape iniquis, iſtud eſſet in
nocentes q̄ſq; opprimere: ⁊ defenſionē op
preſſis iniuſte tollere. Qḋ non lʒ: cum de-
fenſio ſit de iure naturali qḋ principis pote
ſtati nō ſupponit̄:nec per eū auferri pōt:vt
habetur in cle.paſtoralis.§.ceteꝝ.de re iudi.
¶ Ad illud Exodi.xix. vbi dr̄. Beſtia q̄ te-
tigerit montem lapidabit̄: ⁊ ad illud qḋ di
citur.vj.regum. qḋ hr̄.ij.q.vij.§.ex his. vbi
hr̄ ꝙ Oça percuſſus fuit a dn̄o, q̄ Archam
tetigit vt eam inclinatē in caſus dirigeret.
Rn̄.ꝙ primum exemplum intelligit̄ in fi-
guram de ſacrilegis manus violentas in
principes vel ſacerdotes iniicientibus diabo
lo ſuadente.xvij.q.iiij.ſiquis. Scdm̄ vo exē
plum etiam figuratiue intelligit̄:ꝓut decla
rat ibi in §.his.ita videtur ⁊c. Nam p Ar
cham intelligunt̄ ꝑlati:per Oçan intelligū-
tur ſubditi:q manum ad Archam inclina
tam.i.ad ꝑlatos errantes accuſando ⁊ incre-
pando manus imponunt temere ⁊ corrige-
re volunt:lʒ nullam in eis iuriſdictionē ha
beāt:eorūq; in ſeueritatis amaritudine eri-
gere volunt. Nos vo ſumus ⁊ loq̄mur ī ca
ſu diuerſo.vʒ.cum agit̄ coram ſuperiore iu-
dice contra montē corruptus ⁊ archam in-
clinatam ruentem ⁊ iam forte collapſam.
¶ Non obſtat exemplum Dauid Regis.
Regum.xxiiij. de quo in.c.plerūq;.ij.q.vij.
qui penituit:eo ꝙ oram clamidis Saul:ꝑci
diſſet. Nec ob.qḋ ibi dicit Gratianus: ꝙ.ſ.

per illud exemplum datur intelligi: ꝙ ſubditi q̃uis religioſi ſint. Prelatos ſuos criminoſos accuſare non poſſunt. Quia facta paſtoris gladio ferienda non ſunt: q̃uis recte reꝑhendenda videant᷑: vt dicit tex. in. c. oues. ea. ij. q. vij. Quia reſpondendo vt ſ. dixi. ꝑdicta intelligunt᷑: ⁊ ſemet declarant intelligi debere de ſubditis inferioribus, qui nullam poſſunt habere iuriſdictionē in ꝑlatos ſuos. Nos v̓o loquimur in ꝯcilio ſuperiore ⁊ iudice: vt ſ. diximus. Et tex. i. d. c. oues dicit. ꝙ et̄ ſubditi ꝑlatum reꝑhendere ⁊ accuſare poſſunt: ſi a fide exorbitauerit ⁊c.

¶ Non obſtat tex. in. c. eiectiones. lxxix. di. qui fuit tex. Anacleti pape ⁊ martyris: dum dicit eiectionem v̓o ſūmoꝝ pontificum vel ſacerdotum ſibi dn̄s reſeruauit: ⁊ electionē eoꝝ bonis ſacerdotibus ⁊ ſpūalibus conceſſiſſet. Quia tn̄. ꝙ iſ videat fortiter obſtare ſupraſcripte ꝯcluſioni: maxime propter eius glo. que tacite tollit argumētum regule: eius eſt tollere cuius eſt condere: vt in. c. i. extra de reg. iu. omnis res. ⁊ regule ad quē ſpectat inſtitutio ⁊ deſtitutio. xvj. q. ij. viſis. ⁊ qui benedicere poteſt ⁊ maledicere: ⁊ qui ligare ⁊ ſoluere. xxj. di. inferior. ⁊. c. denique. dum vult ꝙ in papa fallit hec regula. Tn̄ reſpondeo ꝙ nō loquit᷑ de deiectione vel priuatione adminiſtrationis: vel dignitatis: aut cathedre: vel et̄ de depoſitione: vel degradatione exercitij ordinis ſacerdotalis. Quia iſtud eēt notorie falſum: cū papa hereticus vel ſciſmaticus: vt ſ. late oſtēſus fuit: ⁊ omnes ꝯcordant deponit᷑ a ſede papali: et etiam ab ordine epali: cum eo caſu ſit inferior q̃libet catholico: et alij ſacerdotes et epi etiam deponunt᷑ a Papa: ſacerdotes v̓o inferiores a ſuis prelatis, vt no. in. c. inter corporalia. extra de tranſla. ꝑla. xvij. di. felix. §. ſi aūt. et in. c. degradatio. de pen. cum vulgar. Sed q̓ ſpūalia facilius conſtruuntur q̃ deſtruantur. d. c. inter corporalia. ille tex. in. c. eiectionem. intelligitur cōiter de deiectione gratie diuine, q̓ ſolus deus nouit quos elegerit: vel quos eiecerit: pro quo bn̄ facit tex. xl. di. nō loca. vbi dr̄: ſed nos aut merita bona coniungunt: aut mala diſiungunt. Per ordines enim collatos ꝯfertur gratia. i. q. i. quicquid: que gratia non pōt auferri ab homine: intantum vt dicamus: ꝙ iſ ordinatus ab homine degradetur. Tamen celebrando et conſecrando conficiet adhuc corpus xp̄i: vt no. in. c. ij. de cle. excom. mi. Et verberantes degradatum inciderent in canonem excōicatiōis. de quo. xvij. q. iiij. ſiquis. Et hoc eſſe dicimus ꝑpter gratiam ⁊ caracterem impꝛeſſum in anima ordinati: qui vt dixi ab eo per hominem auferri non pōt, vt no. in d. c. ij. ⁊ in. d. c. degradatio: et alibi. facit tex. xxiij. q. iiij. in. c. ſicut. ibi. q̄m apud deum nō gradus elegantior. Sed vite melioris actio cōprobatur. Uel dici forte poſſet ꝙ tex. i. d. c. eiectionem. intelligatur de occultis criminibus pape, et ſacerdotum: que a ſolo deo iudicantur. Pro quoꝝ qualitate ipſe ſolus deus cōfirmat vel deijcit electos in paſtores. Cum ſit ſcrutator cordium ⁊ ſecretoꝝ: ſeu ⁊ tertio: intelligitur forte de iudicio temerario eoꝝ: qui iudicare volūt interiora hominis: ⁊ cordis penetralia: qd̓ iudiciū ſoli deo reſeruatur: vt dixi. vj. q. i. per to. ⁊ maxime in. d. c. oues. ibi. Epi enim a deo ſunt iudicādi: qui eos ſibi oculos elegit. Nam a ſubditis: aut praue vite hominibus non ſunt accuſandi: arguendi: vel lacerandi ⁊c. Unde dicimus ꝙ ſuſpitioni temerarie non eſt credendum. xj. queſtione. iij. in cunctis.

¶ Non obſtat pariter vulgatiſſimus tex. in. c. ſi Papa. xl. di. dum dicit ꝙ culpas pape redarguere ꝓſumit mortalium nullus: etiam ſi deprehendatur negligens: inutilis, remiſſus in ſuis operibus: ⁊ inſuper in bono taciturnus: qd̓ magis ſibi officit ⁊ omnibus. Et qui innumerabiles populos ſecum cateruatim ducit mancipia gehenne, q̓ cūctos ipſe iudicaturus a nemine eſt iudicandus: niſi deꝑhendat᷑ a fide deuius ⁊c. Per quē tex. vr̄ ꝙ iſ papa notorie peccet. Et malis ſuis moribus ⁊ exēplis populos delinquere faciat: ꝙ nō poſſit ꝑpterea ab aliquo iudicari. Quia breuiter dico tex. illum ſi bn̄ inſpiciat᷑: non loqui de peccato actuali ⁊ notorio pape: ſed potius de peccato omiſſionis: vbi. ſ. papa eſſet negligens: remiſſus: taciturnus, ⁊ inutilis, ꝑpter que cum populos nō arguit: increpet: ⁊ corrigat: ipſe omittendo grauiter peccat: ⁊ alios peccare ꝑmittit: ſeq; ⁊ illos trahit in gehennā. xliij. di. ſit rector. Unde epſ ſubditoꝝ crimina tollerās: ⁊ qui non corrigit delinquentes ab officio ſuſpendit᷑. lxxxiij. di. ſiquis epſ. Et epſ qui ſubditoꝝ crimina non corrigit: magis dicēdus eſt canis impudicus q̃ epſ. c. nemo. ⁊ error cui non reſiſtit᷑ approbat᷑. Neq; caret ſcrupulo ſocietatis occulte. Qui manifeſto facinori deſinit obuiare. c. error. ea. lxxxiij. di. ⁊ quaſi

di. ⁊ quaſi ꝑ to. Preterea ille tex. excipit ca-
ſum. Cum papa eſt deuius a fide. Nec dicit
vt interꝓtātur quidam: qñ ſtrictiſſime eſt
hereticus ꝯ articulos fidei. Unde ſi papa ⁊
verbis et factis, et delictis ſuis eccleſiam ſcā-
daliçantibus pertinaciter perſeuerat: et fra
terne monitus deſiſtere non curat, ſed ipe-
nitens eſſe conuincitur. Nonne dici dꝫ a fi
de manifeſte deuius: de hereſi ſuſpectus: et
ꝯñr a concilio corrigendus: emendandus, ⁊
iudicandus? Maxime ꝙ perſeuerando tās
obſtinate in delictis hñtibus cām ſucceſſi-
uam ⁊ reiterabilem dogmatiçare et ꝓfite-
ri vr̄ ſaltem tacite: facto et re ipſa: illa crimi
na que lege diuina prohibita ſunt non eſſe
peccata: ſed xp̄ianis licere ea impune cōmit
tere. Qd̓ enim agitur a ꝓlatis: facile trahit̄
a ſubditis in exemplum. Iuxta qd̓ inqt do-
minus ad Moyſen in Leuitico. Si ſacer-
dos qui eſt vnctus peccauerit: faciet delin-
quere populum. extra de voto magne. Pre-
latus aūt non tm̄ verbis ſed factis et exem
plis dꝫ ſubditos monere. lxxxi. di. nemo. Et
ex mala vita ꝓlati ꝓſumptio inſurgit ꝯ vni
uerſam eccleſiam. que ipſum tollerauit: per
hoc tex. in. c. qualr̄ et quando. il. ij. de accuſa.
coniuncto principio cum ipſius fine. et i. c.
cum. I. ⁊. A. de re. iudi. ſm Abb. panoꝛ. in
. c. per inqſitionem. de ele. vbi in ꝓpoſito di
cit vnum notabile verbum: ꝙ Canonici de
bent reſiſtere ꝓlato male adminiſtranti: ad
hoc tex. no. iuncta eius glo. in. l. qm̄. C. de ap-
pel. Et notabile dictum Inno. in. c. inqſitio
ni. de ſen. excō. circa fi. vbi dixit ꝙ iniuſto ꝓ
cepto pape non eſt obedieñ. maxime qñ ex
eo vehementer ꝓſumit̄ ſtatum eccl̄ie turba
ri vel alia forte mala ventura eſſe. Cum er-
go paria ſint verbo aliquid hereticum dog
matiçare, vel facto et re ipſa hereticalia face
re: et ſe talem exhibere et oſtendere. ar. opti
mo. extra de appel. dilecti. de accuſa. inqſitio
nis §. nec ad petitionem. in ver. aſſerunt. ff.
de edil. edic. l. ſi tm̄ §. ei qui. et. xxij. q. vi. c. ca-
uete. facti enis euidentia deꝑhenditur quis
hereticus eſſe: extra de hereti. ad abolendā.
vbi glo in ver. deꝑhenſi. et probatur in. c. ſi
lii. in. c. in fidei. in. c. cum contumacia. et qñ
per to. eo. ti. li. vi. Ideoqꝫ eſſe vr̄ a fide exoꝛbi
tare: et alios verbo vel exemplo a fide deij-
cere. ij. q. vij. c. paulus. vbi dr̄ paulus dicit ſe
niorem ne increpaueris. Sed hec eius regu
la tunc eſt obſeruanda. Cum culpa ſenioris
ſuo exemplo nō trahit ad interitum corda

iunioꝝ. Ubi aūt ſenioꝛ iunioꝛibus exemplū
ad interitum ꝓbet. Ibi diſtricta increpatio
ne feriendus eſt. Nam ſcriptum eſt. in Eſa
ia vt inquit glo. ibi. laqueus iuuenū omnes
vos ⁊ rurſus maledictus puer centum an
noꝝ. Qui tex. optime facit pro ꝯcluſione no
ſtra de qua ſ. Et ad rñſionem iſtoꝝ duoꝝ
iurium per turrē crematā allegatoꝝ: vltra
ꝓdicta facit ēt tex. ij. q. vij. oues. dum īquit.
oues que ſuo paſtoꝛi cōmiſſe ſunt: eum nec
reꝑhēdere (niſi a fide exoꝛbitauerit) nec vl
latenus accuſare poſſunt: ꝙ facta paſtoꝝ
oꝛis gladio ferienda non ſunt ⁊c. Ergo ſi a
fide deuiaret vt ſ. ꝯrium eſſet. Nas propter
periculum animaꝝ multa concedunt̄ q̄ mi
nime concedenda. vident̄. extra de pen. c. fi.
de ſen. excō. nuꝑ. ⁊. c. ſacro. in fi. ⁊ de offi. oꝛ-
di. in. c. ad reprimendam. Et ſic remaneret
expedita ꝯclō nr̄a ꝙ. ſ. papa actualr̄ ⁊ noto-
rie ac incoꝛrigibilr̄ peccans. Poſſit veluti
ſciſmaticus ⁊ hereticus accuſari denuncia-
ri ⁊ deponi: vel coꝛrigi: ⁊ emendari: ſi vult
in concilio gnāli. Cum facta vt dixi verbis
equiparētur: ⁊ ipſum delicta talia hereticus
vel de hereſi vehementer ſuſpectum faciāt.
ar. xxv. q. i. in. c. que ad perpetuam. ⁊. i. q. vij.
⁊ ſi illa cū ſi. ¶ Ad tex. in. c. nemo. ix. q. iij. ſ.
rñſum fuit ꝙ potius facit pro ꝯclone noſtra
q̄ꝫ ꝯ pp illa verba iuſtitiam temperare deſi
derantem ⁊c. a contrario ſenſu. ¶ Ad tex.
in. c. ipſi ſunt canones. ea. ca. ⁊. q. Rñ. vt ſ. ⁊
ꝙ iſte tex. facit pro concilio ⁊ pro ꝯclone no
ſtra. Quia ex eo colligit̄ quod ſ. dicebam. ſ.
ꝙ iſta ꝓrogatiua iſtius adminiſtratiōis pa
palis emanauerit a ſacris conciliis, ⁊ ſacris
eoꝝ canonibus ſaltem ſcd̓ario: ⁊ ſic de iure
poſitiuo: q̄zuis poteſtas clauium a xp̄o pro-
ceſſerit: vt ēt colligit̄ ex tex. in. c. concilia ſa-
cerdotum §. hinc ēt. xvij. di. Quod ſi iſta iu
riſdictio ⁊ adminiſtrationis ⁊ ꝓeminentie
a conciliis ꝓceſſit. Ergo concilia iure ſuo ēt
in papā ſaltem a fide deuiū vti poterūt ⁊c.
¶ Ad tex. in. c. cuncta per mundum. ix. q.
iij. dum dicit ꝙ nulli ls iudicare de iudicio
ſedis apl̄ice. Rñ. vt ſ. ꝓ ꝙ de eccl̄ia Ro. logt̄
⁊ non de papa. Scd̓o ꝙ ille tex. loquit̄ ſicut
alii pleriqꝫ de ſingularibus perſonis vel iu
dicibus. Non aūt de vniuerſitate cōcilii ge
neralis, qd̓ pꝫ per verbum cuiqꝫ: ⁊ ꝙ gnālr̄
loquendo non excipit caſum hereſis: qd̓ fe-
ciſſet ſi ēt concilium gnāle includere voluiſ
ſet: vnde dici forte poſſet: ꝙ iura oīa que vi
dentur dicere: ꝙ papa a nemine poſſit iudi

cari:intelligant excepta ſemp ſuppꝛema au-
ctoritate ⁊ poteſtate cōcilij:ſicut in ſimili di
cimus in iuramēto qḋ preſtatur d̄ fidelita-
te vel aliqd faciendo:qꝛ ſemper intelligitur
excepta ſuppꝛema poteſtas pꝛincipis: extra
de iureiuran. in c. venientes. Uel alr ad p̄-
dictum tex. ⁊ ad oīa alia iura ſimilia vnico
verbo rn̄deri pōt. vȝ. ꝙ intelligant ſm tex.
in. d. c. nemo. ix. q. iij. Donec. ſ. papa in ſe ⁊
alios iuſtitiam tēperare voluerit: ⁊ ſm eas
innocentiam quam celo dȝ viuere cōpꝛoba
bitur. c. alioꝝ. ea. ca. ⁊. q. Nec releuat dicere
per pꝛincipium illius tex. Cuncta per mun
dū nouit eccl'ia ⁊c. ꝙ ex quo eccl'ia vl'is hoc
nouit:nō poſſit ab ea iudicari: qꝛ ip̄a eccl'ia
hoc nouit:ꝙ. ſ. papa nō pōt iudicari q̄ȝdiu
ſm iuſtitias ⁊ innocentiā papalem vixerit.
Non autem hoc nouit ſecundum intelligē-
tiam quam eidē tex. dat ipſe. d. de turre cre.
¶ Idem etiam rn̄deri pōt ad auctoritates
Inno. iij. in illis duobus ſermonibus de cō
ſecratione Ro. pontificis. Dum dicit in tā
tum mihi fides eſt neceſſaria: vt cum de ce
teris peccatis deum iudicem habeā: pp̄ ſolū
pctm̄ qḋ in fidem cōmittit poſſem ab eccle
ſia iudicari. Nam qui non credit iam iudi
catus eſt ⁊c. Et ſil'r ad tex. i. c. oues. ij. q. vij.
de quo. ſ. ꝙ. ſ. loq̄nt de pctis occult', ⁊ d̄ ſub
ditis vel ouibus diſperſis, ⁊ crioſis. Nō āt
de eccl'ia vl'i in ſynodo generali cōgregata.
¶ Ad canones concilioꝝ iam rn̄ſuȝ fuit. ſ.
Et ad conciliū beati Silueſtri Rome pn̄ti
bus Conſtātino Auguſto, ⁊ Helena matre
ipſius celebratum per. cclxxxiiij. epōs xlij. p̄-
ſbyteros. ⁊ quinqȝ diacones: qui vt inquit
ipſe ſubſcripſerunt. Ubi in vltimo canone
dicti concilij dr̄. nemo iudicabit pꝛimam ſe
dem ⁊c. Rn̄. pꝛout. ſ. rn̄ſum fuit. ad tex. in. c.
nemo. ix. q. iij. vbi ſunt illamet verba lȝ iſte
tex. Inno. ⁊ non Silueſtro vel Conſtanti-
no aſcribat. ¶ Ad tex. in. c. nunc aūt. xxj.
di. de Marcellino papa ſatis ſuperqȝ ſupꝛa
reſponſum fuit: dando nouum intellectum
⁊ multum conſentaneū eidē. c. ¶ Ad tex.
in. c. concilia ſacerdotum §. hinc etiam. xvij.
di. Rn̄detur ꝙ ille tex. belliſſime facit. p cō-
cluſiōe nr̄a: vt ēt ſupꝛa dixi. Ibi. n. dr̄ ꝙ rex
Theodoꝛicus: deo inſpirante. Rn̄d. ſynoda
lis eſſe arbitrij in tanto negocio ſequen. p̄-
ſcribere: ⁊ rō adiungitur in pꝛin. ga. ſ. poſt
iuſſionem dn̄i: ⁊ poteſtatem clauium Pe-
tro ⁊ ſucceſſoꝛibus traditam: ſciebat ꝙ con
cilioꝝ venerandoꝝ auctoꝛitas ſingularem
pape in eccleſijs tradidit poteſtatem. Et ꝙ
pꝛopterea Antiſtites dicte ſedis minoꝝ nō
ſubiacet iudicio ⁊c. Ac ſi aperte diceret: ꝙ
ſolum concilium a quo papa tantam habu
it adminiſtrationis ⁊ poteſtatis p̄rogatiuā
iudex eſt cōpetēs ipſius pape. Et nō alij mi
noꝛes vel īferioꝛes iudices: ſm quē tex. oīa
alia iura ⁊ ſcripta gloſari ⁊ canonizari pn̄t.
¶ Ad tex. item in. d. c. concilia ſacerdotum.
vſ. ſymachus papa. xvij. di. vbi concilium
pꝛonunciando ſuper negocio Symachi pa-
pe: qui accuſatus fuerat: ⁊ calumniabatur in
multis. Dixit Symachus Papa ſedis apo
ſtolice p̄ſul ab hmōi oppoſitionibus impe-
titus: q̄ȝtum ad homines reſpicit: ſit imu-
nis ⁊ liber. Cuius cauſam totam dei iudi-
cio reſeruamus ⁊c. Rn̄. ꝙ hec ſententia cō-
cilij mirifice coꝛroboꝛat concluſiōem nr̄as.
Et optime. pbat ꝙ concilius non tm̄ in de
lictis notoꝛijs: ⁊ in quibus papa ptinaciter
verſatur: ſed in occultis quoqȝ et leuibus eſt
iudex pape. Conſyderando ꝙ Symachus
pꝛo ſola ſuſpitione: qua laboꝛabat: ꝙ deligī-
ſet ꝯuentus fuit coꝛam ꝯcilio: qḋ pȝ. Quia
concilium ibi abſoluit Symachum quan-
tum ad impetitionem ſibi factam: ⁊ quoad
accuſationem hoīum illoꝝ: ex quo nihil pꝛo
babatur. Sed q̄ȝtum ad ſuſpitionem crimi
num que. pꝛſus occulta erant, eum remiſe-
runt cum tota cā ad iudicium dei. Qui eſt
ſcrutatoꝛ coꝛdium ⁊ ſecreta hoīum nouit.
Pꝛo quo faciūt oīa illa que. ſ. dicta fuere ad
tex. in. c. nūc aūt. xxj. di. de Marcellino que
mirabil'r coꝛroboꝛantur per iſtū tex. Hanc
ſententias ⁊ que ibi diximus. Mirabiliter
etiam appꝛobant vba Pauli apl'i. i. ad Co-
rinthios. iiij. c. ibi. Mihi aūt pꝛo minimo
eſt: vt a vobis iudicer: aut ab humano die,
ſed nec meipſum iudico: nihil. n. mihi ꝯſci-
us ſum. Qui aūt iudicat me dn̄s eſt ⁊c. Ec
ce ꝙ Paulus apl's hic tāgit tria iudicia: que
de occultis delictis: de ſanctitate bonitate
vel malitia alicuius fieri ſolent ab hoīb9.
vȝ iudicium temerarium qḋ ſit ab his, qui
iudicare volunt ex p̄ſumptione ſecreta deli-
cta alioꝝ. Iudicium qḋ facit homo de ſeipſo
iudicando ſe bonum vel malum ſanctū vel
pctōꝛē dignum paradiſo vel inferno. Et iu
dicium diuinum qḋ non fallit nec fallitur.
In. ppoſito ergo nr̄o q̄n iura dicunt ꝙ pa-
pa iudicari non dȝ: neqȝ pōt ab aliquo moꝛ
talium. Sed ꝙ ſeip̄m iudicare dȝ: ſeu ꝙ di-
uino iudicio reſeruari dȝ. Non debent itel-
ligi

ligi de isto iudicio fori cõtentiosi: vel iudi-
cialis:q cum simplr et absolute loquantur
essent directe contra illis iuribus que dicunt
q papa hereticus:scismaticus:vel symonia
cus a concilio iudicari põt:et di.xl.di.si papa.
lxxix.di.si duo.et.c.siquis pecunia. Sed de-
bent intelligi de isto iudicio mentali circa
secreta delicta ipsius de quo Paulus apo-
stolus loqtur:put late ostendimus de Mar
cellino:q qlibet xpianus velit: nolit: subie-
ctus est regule euangelice: alias aũt si Pa-
pe non posset resistinec iudicium posset de
eo ferri. In ipsius ptate esset fidem christi
destruere:quod nullatenus est dicendum.
¶ Et per pdicta ps etiam rñsio ad.c.nunc
aũt.in fi.vbi dr q cum qdam mali rumo-
res contra Syxtum pontificem maximũ ad con
cilium gñale delati fuissent:et petere a Va
lentiniano Augusto vt iudicaret illum: ipse
Imperator in arbitrio pfati pontificis tribu-
it iudicare iudicium suum: q per hoc ps q
concilium et iudex sit in leuibus et occultis:
ls de his iudicare non possit: cum pbari nõ
possint. Sed arbitrio ipsius referuntur:vt a
solo deo qui est scrutator cordium: iudicet:
sicut et dcm fuit in cã Marcellini Pape.
¶ Ad tex.in.c.oues.ij.q.vij.qui.D.de tur
re cre.dicit eẽ tex.concilij.ls ascribat Eusebio
pape. Rñsum fuit s. quem tex. Gratianus i-
telligit de subditis criminosis et isamibus:
qui platorum vitã carpere et mordere sunt pa
rati:non aũt imitari:et illũ tex. glo.i.ibi in-
telligit de iudicijs temerarijs s. occultis cri-
minibus prelatorum:licet sint bone opinio
nis et fame: quod bene approbat text.in.c.
oues.vj.questione.i.et ibi quasi per to.
¶ Ad verba illa que dicit esse octaue syno
di,que fm eum formalr dicunt. Porro si sy
nodus fuerit congregata et facta fuerit de scã
Ro.ecclia. Queuis ambiguitas ops vene-
rabilr,et cum conueniẽti reuerentia de ppo
sita qõne scitari et solonem accipere:ac p
ficere:vel pfectum facere. Non tñ audacter
sententiam dare contra summos seniores Ro-
me pontifices et c. Rñ.q ista auctoritas con
firmat auctoritatem cõcilij in summos põ
tifices,potius quã probet id ad qd allegat:
vt de se ps. Nemo.n.negat quin concilium
contra papam et sedem aplicam venerabili
ter pcedere debeat:et q in sententijs contra eos
proferendis:non cum audacia et temerita
te sed cum modestia procededum sit. Et il-
la auctoritas:in ver.queuis ambiguitas de-

notat q concilium de oĩbus causis Pape se ipe
dire possit:et quo gñalr et idiffinite loqtur.
¶ Ad tex.et no.per Hosti. Io.an. et alios.
in.c.ls.de elec. Dum tex.ibi.dicit q spãle ali
quid statuit in Ro.ecclesia:q nõ põt ad su-
periores haberi recursus. Rñ.q ille tex. nõ
negat:quin papa habeat superiorem. Immo
excipiendo cãm electionis in religs firma-
re vr regulam: extra de sponsa. cum apud.ff.
de penu.lega.l.nam qd liqde.§.fi. cum si. Si-
igit in causa electionis papalis: pp periculũ
qd esse posset in tractu tpis expectando q
concilium congregaret.et pp difficultatem il-
lud congregandi:aliquid spãle statuitur in
Ro.ecclesia:cum maior cautela adhibenda
sit:vbi maius est periculum: de elec. vbi pi
culum.li.vj. Et pp hoc electio Pape aliter
non confirmatur. Sed ipse sine alia confirma
tione statim administrat:q vt dicit glo. fi.
in.d.c.ls. Dum eligitur confirmatur et sta-
tim hz plenam et liberam administrationẽ
xxiij.di.in nomine dñi. Ergo vr q in alijs
causis ipsius pape.vbi tñ non imminet pi-
culum:et in qbus põt ad superiores hẽri re-
cursus:hoc speciale priuilegium non habe-
at locum. Et sic q ad cõciliũ deferri dẽant.
¶ Ad verba aũt Hosti.et Io.an. Dum di
cunt q nulla ecclia est supior ecclie Ro. sed
q ipsa est super oẽs. In auc. de ecclesia. ti-
tu.§.i.colla.ix. Nemo hoc negat:sed ipsi do-
cto.loquuntur de pcellentia et honore ecclie
Ro. Nos vo vt supius dixi:loqmur de pa-
pa qui ab ea differt sequestrata persona sua
de rescrip.si gratiose.lib.vj.
¶ Ad illationem aũt. Io.an.dum dicit q
Papa ppea dei iudicio relinquitur.ix.q.iij.
c.aliorum.satis abunde s. rñsum fuit. Dum di
ximus dicta iura intelligi de occultis deli-
ctis pape,que pbari non pñt:et pterea cũ
prima facie pro eo psumatur q bonus et iu
stus sit.xl.di.nos. De occultis et secretis que
non pbantur:et de qbus non constat nõ est
ingrendum nec iudicãdum,sed dei iudicio
relinquendus est papa. Et q ita intelligi de
beant iura hoc attestantia: ps clare in.c.fa-
cta.ix.q.iij.vbi dr facta subditorum iudicãtur
a nobis ingrendo.s.de eis:nra vo a dño iu-
dicantur. Et declarando de quo iudicio lo
quatur sequitur deteriores sunt qui vitam:
moresqz bonorum corrumpunt:his qui sub
stantias,aliorum prediaqz diripiũt. Ex qui
bus verbis clare patet quod s. dictum fuit.
¶ Ad verba et determinationem concilij

Conſtantieñ. De q̄bus in bulla Martini
Pape quinti que hr̄ circa fi. in geſtis eiuſdē
concilij ↄ̄ Jo. hus. ꝛ Jo. Ethuicleſ. hereſiar
chas. Quos ſpālr interrogari mandat his
formalibus verbis. vꝫ. Utrum credant ꝙ
papa canonice electus: ꝛ qui pro tp̄e fuerit:
eius ꝓprio nomine expſſo: ſit ſucceſſor bea-
ti Petri habeatq; ſuppremam poteſtatē in
eccleſia dei ꝛc. Ex q̄bus dicit ipſe. D. de tur-
cre. ꝙ ↄ̄ſtat clariſſime papam excepto caſu
hereſis per quem a papatu decidit nullius
poteſtatis q̄ꝫ ſolius dei ſubiacere iudicio:
alias inquit non eſſet ſupprema poteſtas in
eo ſed in alio cuius iudicio ſubijceret. Cus
ſola potior ſedes inferiores abſoluat. xxj. di.
inferior. Rn̄. ꝙ omnis catholicus xp̄ianus
fatetur papam habere ſuppremam poteſta-
tem ꝛ auctoritatem in eccleſia dei. Sed ne-
gat ꝙ per dicta v̄ba ꝓbet ita chariſſime vt
inquit ipſe ꝙ extra caſus hereſis Papa nul
lius iudicio ſubiaceat. Nam ipſemet fatet
ꝙ in caſu hereſis papa hꝫ ſupiorem eccleſias
vniuerſalem vel cōciliū gn̄ale pro ea. Et tn̄
in dictis verbis Martini Pape hic caſus
nō excipit: ſed ſimplr̄ dr̄ q̄t hꝫ ſuppremā au
ctoritatem in eccleſia dei: ꝛ nihilominus in
cauſa hereſis iſta ſupprema poteſtas eſt in
eccleſia: que eſt in papa: cum Papa in eccle-
ſia ꝛ eccleſia i ipſo ſit ſemp. Preterea illa v̄-
ba Martini non dicunt: q̄t habeat ſuppre-
mam ſupioritatem: iuriſdictionem vel po-
teſtatem. Sed caute loquendo dixit ſuppre-
mas auctoritatē que multū inter ſe dr̄unt.
¶ Pro ↄ̄dimento aūt p̄miſſoꝝ omnius ꝛ
confirmatione dicte noſtre ↄ̄clonis facit ſo-
lēne decretum dicti concilij Conſtantieñ.
Quod in quarta eius ſeſſione ꝓmulgatus
fuit: in quo decretum extitit: q̄t ſynodus in
ſpiritu ſancto legitime congregata gn̄ale cō
cilium faciens: ac catholicam eccl̄iam mili-
tantem repn̄tans, poteſtatē a xp̄o imediate
hꝫ, cui q̄libet cuiuſcunq; ſtatus vel dignita-
tis etiam ſi papalis exiſtat: obedire tenet: in
his que ptinent ad extirpationem ſciſma-
tis ꝛ reformationem gn̄alem eccleſie dei tā
in capite q̄ꝫ in membris. Per qd̄ q̄dem de-
cretuꝫ: ſopita vr̄ omnis altercatio. Nec tūc
dici poterit concilium Achiefalon. Quia
vt ſ. dixi: lꝫ ibi deficiat vicarius xp̄i. Tamē
non deficit ipſe xp̄s principalis dn̄s. Juxta
illud Matthei. xviij. c. Ubicunque fuerint
duo, aut tres in noīe meo cōgregati: in me-
dio eoꝝ ſum. Quod firmat gl. no. in de. ne

romani. in ver. conſonam. de elec. Et dicit
glo. in. c. i. de ſciſma. in ver. ſede vacante. li.
vj. quot non eſt veriſimile: q̄t filio dei pla-
cuerit ↄ̄rius intellectus. Aliter enim vide-
ret gregem ſuum ꝛ eccleſias ſine paſtore re-
linquere: ꝛ dicit tex. de beato Petro in. c. i.
de hereti. lib. vj. ¶ Quibus p̄miſſis ſuppo
nendo ꝓut facimus q̄t qn̄ concilium ꝓce-
dit ↄ̄ Papam ſiue hereticum, ſiue ſciſmati-
cum: aut notorie ꝛ ptinaciter peccantem, ꝛ
eccleſiam ſcandaliçantem: vel ꝑ reformatio
ne gn̄ali. aut alr̄ q̄uocunq;. Chr̄s tunc in cō
cilio reſideat in capite. Et qn̄ rn̄ſiones que
ſupra date fuerunt ad illa iura que dicunt
quot Papa a nemine mortalium ſed a ſolo
deo iudicat: non ſatiſfaciant. Tunc adapta-
ri poſſet vna noua rn̄ſio que nunc mihi oc-
currit. vꝫ. quot ſi dicta iura itelligant de iu-
dicio iudicatiuo: ꝛ de factis ſeu delictis pa
pe notorijs vel que ꝓbari pn̄t, facta pape ſa
tis dn̄r dei iudicio reſeruari: qn̄ cōcilio ge-
nerali reſeruant. Tunc q̄ꝛ concilium a xp̄o
poteſtatem hꝫ imediate: vt dicit dcm̄ decre
tum. Et ꝓbant iura que dicunt poteſtatem
clauium ꝛ ſpm̄ ſcm̄ a xp̄o immediate datū
fuiſſe diſcipulis oībus. Typum eccl̄ie ꝛ con
cilij generalis gerentibus. xxiiij. q. i. loq̄tur.
xxi. di. in nouo. habet de peni. ꝛ remis. in. c.
noua. ꝛ excipitur Matth. xviij. c. Ibi ſi pec-
cauerit in te frater tuus ꝛc. ibi dic eccleſie.
Trāſumptiue de iudi. nouit. ꝛ Jo. vltimo.
Accipite ſpm̄ ſcm̄. Quoꝝ remiſeritis pec-
cata ꝛc. ꝛ plenius ſ. in ti. An vl̄r concilium
iuriſdictionem habeat. ꝛ ſeq. vbi copioſe ꝓ
batum fuit hanc concilii poteſtatem a xp̄o
eſſe: q̄ꝛ xp̄o vt diximus in cōcilio p̄ſidente.
Dei iudicio iudicari dr̄ q̄cquid concilij iu-
dicio ↄ̄ papam terminatur: ꝑ illud Mat-
thei. xviij. c. Ubicunq; fuerint duo vel tres
congregati in noīe meo in medio eoꝝ ſum.
bonus tex. ad hoc. i. q. i. ibi credo ergo adeē
dn̄m ieſum inuocatus p̄cibus ſacerdotum:
hr̄. xxi. di. de q̄bus. ꝛ. xxiiij. q. i. alienus. ꝛ in
concor. merito dici pōt quot qn̄ iudicia pa-
pe deferuntur ad concilium deferuntur ad
deum. Et ↄ̄u̅r dici apte poteſt: quot iudicia
ꝛ acta cōcilij ſint iudicia ꝛ acta xp̄i: q̄ꝛ actio
ſemper attribuitur capiti ꝛ primo mouen-
ti. Non aūt miniſtro: ſicuti ſcriptura nō ca
lamo ſed ſcribēti attribuitur. Cum igitur
chriſtus dicto caſu in concilio reſidere cre-
datur. Et ita intelligantur tex. ix. q. iij. in. c.
alioꝝ. ꝛ in. c. facta. cum ſi. Et ea rōe q̄ꝛ. ſ. xp̄s
in medio

in medio patrum concilium generale rite
z canonice agentium eſſe creditur. Dicimus
quot eccleſia vniuerſalis: que a concilio re-
preſentatur, errare non pōt. Cum dei ſpiri-
tu regatur z gubernetur. Prout ꝓſequitur
Jo.an.poſt hoſti.in.c.a nobis. de ſen.excō.
Nam xp̄o in nobis vel in medio nr̄m aut
in eccl̄ia ſua reſidente. Illa templum ſpūs
ſcti facta eſt: illuminata eſt z a tenebris pec-
catoꝝ expiata eſt. Juxta tex. formales. de pe.
di.i.in.c.porro §.ſi aūt illam. Unde dr̄ quot
eccl̄ia dei non hꝫ rugas nec maculā aliquā:
vt dr̄ in.c.eccl̄ia.ea.di. Qd aūt deus iudica
re dicatur: qm̄ concilium papam iudicat: in
duci pōt tex. in.c.inter oīa §.ſed quem. de pe
ni.di.iij. vbi ad lr̄am dr̄. Sed quē ſacerdos
iudicat: deus iudicat, cuius pſonas in eccle-
ſia gerit, qui ergo ꝓ pctō a ſacerdote ſemel
punitur, nō iteꝝ a dn̄o iudicabitur. Et bea-
tus Jo. Chriſoſtomus. in.c.nemo.xi.q.iij.i-
quit. Nemo ꝯtēnat eccl̄iaſtica vincula: non
enim hō eſt qui ligat: ſed xp̄s: qui hanc pote
ſtatem dedit. Per que vr̄ nō incongrue di-
ci: quot ſententia vel iudicium concilij dici
poſſit iudicium xp̄i: quem repn̄tat z cuius
noīe z poteſtate agit. ¶ Nec dicatur quot
ſic ponerētur duo capita, vel duo principia
qd eſſet hereticum.xxiiij.q.iij.c.qm̄.cum ſi.
Quia dcm̄ fuit z dr̄: quot eccl̄ia eſt in Pa-
pa: z Papa in eccl̄ia: z quot amiſſo papa ꝓ
pter eius hereſim vel ſciſma vel aliud ipſi-
us hereticale delictum. xp̄s concilio p̄ſidet:
z ſic nō ſunt duo principia vel duo capita.
Sed vnicum caput z vnicum principium:
cum tūc papa hereticus: non caput qdē, ſed
nec membrum dici poſſit eccl̄ie.xxiiij.q.iij.
cū aliqs, vbi dr̄: q exijt a veritate: a timore
dei: a fide: a charitate exijt de caſtris eccleſie:
etiam ſi per ep̄i voces minime abijciat. Et
tex.in.c.ſeq. dicit: ꝙ qui ab eccl̄ia ſunt ſegre-
gati dn̄r ſpm̄ dei non habere: z.ſ. Sed nec
ille dicendus eſt eſſe in eccl̄ia. Nec ad iſtas
ſocietates ſpūs ptinere: qui omnibus xp̄i ficto
corde miſcet. Et.ſ. neqꝫ.n. ſolum ad eccl̄iam
non pertinent: qui ſeparatiōis aperto ſacri
legio manifeſti ſunt. Sed et illi qui in eius
vnitate corporaliter mixti per peſſimas vi-
tam ſeparātur. z tex.in.c.certum.ea.ca.z.q.
dicit: certum eſt ꝙ qui impius demonſtra-
tus eſt omnino ſeparatus eſt a deo. Sicut
etiam ille qui anathematiçatus eſt zc.
¶ Reſpondendum eſſet nūc impugnatio-
ni: quā facit idē. D. de turre crema. ꝯ ꝯcilia
z decreta Cōſtantien̄. z Baſilien̄. in.d. ſua
ſum.lib.ij.c.xcix. z centeſimo. dum dixit qd
decretum illud de poteſtate concilij a xp̄o
immediate ꝓcedente zc. Non eſſe decretū
perpetuum z generale: ſed tm̄ fuiſſe tpale, p
illo concilio Conſtātien̄. Nec fuiſſe veꝝ de
cretum concilij eo ꝙ obedientia tm̄ Dn̄i.
Jo. pape.xxiij. ad concilium conuenerat. Et
alie due obedientie gregorij.xij. z Benedi-
cti.xiij. non conuenerant ſed ꝯdicebant zc.
Sed alias huic heſitationi fue rn̄ſum fuit p
me. Et pro nunc inqꝫtum dicit, ꝙ concilium
tpe illius decreti non erat legitime congre-
gatum. Rn̄. illud falſum eſſe. Quia ad ꝯgre
gationem canonicam z legitimam concilij
gn̄alis: z ad hoc vt dici poſſit legitime con
gregatum: tria tm̄ ſunt neceſſaria: vt ꝓbat.
xvij.di. regula z quaſi per to. vꝫ. Pape au-
ctoritas in cōgregādo. citatio vel monitio.
Et tpis p̄finitio ꝙ.ſ. lapſum fuerit: ſed hec
tria interuenerant vt pꝫ ex geſtis dicti con
cilij tpe illo quo dcm̄ decretum ꝓmulgatū
fuit. Nam ꝯcilium a Jo.xxiij. qui erat i poſ
ſeſſiōe papatus ꝯuocatus gn̄aliter fuerat de
bitis loco z tpe: citatis oībus z ſingulis cō-
cilio interuenire valentibus ſiue volenti-
tibus: vt pꝫ ex eius citatione. Nec erat opus
vltra expectare nolentes vel non valentes
venire: ſed ep̄i qui ꝯuenerant erant in cōpe
tenti numero z expedire potuerunt incū-
bentia: vt diximus.ſ. in tit. Quot z qui ep̄i
vel p̄lati cōciliū agere poſſunt, ergo zc. Nas
et hoc aperte docent oīa illa veneranda cō
cilia antiqua: que qn̄qꝫ.cccxviij. nonnunqꝫ.
cc. aliqn̄.cl. z ad plus.dcxxx. ep̄os habuerūt.
xv.di. canones. cum ſi. Unde cum dcm̄ cō-
cilium Conſtantienſe habuerit reqſita oīa.
Ibiqꝫ interuenerint z Ro. pontifex: q i pro
pria ſede Petri ſedebat. Et Impator Sigiſ
mundus: per quos vlis totius eccl̄ie iuredi
ctio gerit.xcvj.di. duo ſunt. Prophanum ē
dicere ꝙ dictum ꝯcilium non fuerit legiti-
me congregatū. Eo ꝙ duo antipape ſciſma
tici: cum eoꝝ obedientijs non ꝯuenerint: lꝫ
citati eſſent. Nam lꝫ glo. in.c. venerabilis.
xvij.di. dixerit: ꝙ conciliū generale ꝯſtituit
ex pōtifice Ro. vel eius legato: z oībus ep̄is.
Tn̄ vt diximus.ſ. ad eſſe gn̄alis concilij nō
reqritur de neceſſitate ꝙ oēs ſint p̄ntes: ſed
ſufficit ꝙ per habentem ptātem ſint rite ci
tati vel moniti. Et tunc auctoritas oīum re-
ſidet penes cōparentes zc. quotquot ſint zc.
Alias neganda eēnt oīa illa concilia antiqꝫ

vt dixi,qđ eſſet abhominandum. Creden-
dum igit eſt cum Ambroſio.i.q.i.cum ſcri-
ptura. Dñm ieſum xp̄m habus tot ep̄oꝝ ꝛ
ſacerdotum inuocatum eidem concilio af-
fuiſſe. Juxta illud qđ repromiſit. Matthei.
xviij.vbi fuerint duo vel tres ꝯgregati i no
mine meo:in medio eoꝝ ſum. Per qđ dñs
oſtendere voluit ꝙ nõ multitudini ſed vni
tati deꝓcantium plimum tribuit:vt inquit
Cyprianus.xxiiij.q.i.alienus. Nam non in
cõgrue dici forte poſſet per p̄miſſa ꝙ ſacris
conciliorꝝ gñalium canonibus que per iſpi
rationes ſpũs ſancti dictata credunt detra-
hentes ip̄m ſpm̄ ſanctum blaſfemare ꝛ gra
uiter errare ꝯuincunt:p ea que ſcribit btũs
Grego.xv.di.in.c.ſicut. Quia dum vniuer
ſali ſunt ꝯſtituta ꝯſenſu ſe ꝛ non illa deſtru
it:quiſqs p̄ſumit abſoluere quos ligant:aut
ligare quos abſoluunt. Et ꝙ ſpm̄ ſcm̄ blaſfe
mare videant:q ꝯ eoſdem ſacros canones
non neceſſitate compulſi ſed voluntarie ꝛ
libenter ꝓterue agunt,eſt tex.formalis Da-
maſi pape.xxv.q.i.violatores.vbi dixit glo.
ꝙ imo tales eo ipſo vident excommunica-
ti ꝛ heretici.xix.di.nulli.ꝛ.xxv.q.i.generali.
¶ Ad id aũt qđ dr̃: ꝙ dictum decretũ nõ
loquat gñalr,ſed de illo concilio Conſtan-
tieñ. Rñ.ꝙ gñ etiã hoc eſſet: non obſtaret.
Quia vbi eſt eadem ratio:idem iudicius ꝛ
idem ius cum non appareat diuerſitas iter
illud ꝛ alia concilia. Ergo qđ de vno dr̃:de
altero intelligat neceſſe eſt:extra de trãſla.
p̄la.c.inter corporalia. Et de ſilibus idem iu
dicandus.v.di.ad eius vero.iiij.di.deniqs.
xvj.di.c.vlti.cum concor. de qbus per glo.
in.c.tranſlato. Addi ẽt põt ꝙ cõcilium Ba
ſilieñ canonizauit ꝛ declarauit decretum il
lud concilij Conſtantieñ.extendi ad oĩa cõ
cilia p̃ntia ꝛ futura:atqꝫ ita indiſtincte in-
telligi debere. Non obſtat ꝙ ſedes aplica
decreta concilij Conſtantieñ.non approba
uerit. Quia vbi ſynodus a Papa approba
ta fuit,ꝯñr ꝛ eius decreta ſed ſynodus illa
cum ſuis decretis non tm̃ a Jo.xxiij.in p̄n
cipio. Sed a Martino quinto i fine appro-
bata fuit,vt conſtat ex dictis ipſius geſtis
ergo ꝛc. Item non reperit iure cautum: ꝙ
ad validitatem decretoꝝ concilij neceſſe ſit
ꝙ papa exp̄ſſe illa approbet. Immo ꝯrium
pꝫ in illis quatuor principalioribus ꝛ alijs
concilijs,ſi recte inſpiciant. Et ſi recte anno
tent Bulle Martini:ipſe ꝛ ꝯcilium:ꝛ eius
decreta approbauit:imo hereticum eſſe de-

creuit:ſiquis auderet dicere ꝯrium. Et ꝯ de
terminationes eiuſdem concilij, alr.n.nec
ipſe Martinus fuiſſet verus papa:ſi ꝯciliũ
non potuit ſtatuere:ꝛ Joan.xxiij. ꝛ Bene-
dictum.xiij.ꝛ Gregorium.xij. deponere de
papatu qđ eſt ſtultus dicere. ¶ Idẽ quoqꝫ
reſpondet ad impugnationẽ concilij Baſi
lieñ.qđ Eugenius papa ſuis lr̃is approba-
uit:vt cõſtat in geſtis eiuſdem concilij:licet
.D.de turre cre.minus caute dixerit a dño
Eugenio illas lr̃as approbationis concilij
metu potiusqꝫ voluntarie emanaſſe: eo ꝙ
quidam.d. Andreas orator Venetoꝝ ꝛ nõ
nulli Cardinales minabant eidem pontifi
ci:quot niſi concilio adhereret ip̄m ſolũ de
relinquerent:quod gdes puerile ꝛ indignũ
pontificie maieſtati vr̃. Nam ſi metus va-
nus ꝛ talis qui non cadat inconſtantem vi
rum nõ admittit in quocunqꝫ minimo ho
muncione:de his que metus cã.c.cum dile
ctus.ꝛ.c.ſi.cum concor.q̃to magis in pon
tifice Ro.qui nihil fatuus: nihil puerile: vel
qđ prudentiam:grauitatem, ꝛ iuſtitiam ac
equitatem non ſapiat: ꝛ qui omnia rite ra-
tionabiliterqꝫ facere preſumitur.xl.di. non
nos. Nam ex perſona facientis preſumitur
qualitas facti.v.q.v.non omnis.vbi no.vij.
q.i.oĩs.viij.q.iij.i ſum.ꝛ ex̃ de pig.illo vos.
¶ Ad impugnationem võ ꝛ rñſiones q̃s
adducit idem dñs de turre crema. ꝯ gl.ſin
gularem in.c.ſi papa.xl.di.ſuper qua funda
ri vr̃ oĩs p̄miſſa altercatio.de qua glo.dicit
ipſe in ſum.lib.ij.c.ci.parum curandũ eſſe.
per rõnes quas ibi adducit. Et p̄ dum dič
quot dicta glo.non loqtur aſſertiue ſed opi
natiue:per verbum credo. Rñ. q̃t aduertiſ
ſe debuit:quot vbicunqꝫ glo.vel doctor,vel
iuriſconſultus rñdet per v̓bum credo: ides
importat:qđ affirmo ꝛ approbo.tex.ẽ ꝛ ibi
Bal.ꝛ alij.ff.de iniuſt.rup.ꝛ irri. teſt.l.ſiqs
filio §.ſed ꝛ ſiquis.ibi ꝛ credo quot iure mi
litari teſtabit extra de re iudi.c.cum olim.
ibi.ſicut credimus.qđ exponit. Joã.an.i.ſci-
mus.qđ ſm eum ꝓbat.I.in ver. liquido. Et
ꝓpterea dicit ipſe q̃t credere ꝛ ſcire idẽ eſt
quodãmodo. Quia in iſto ꝛ in illo ꝯſcien-
tia eſt ſaluanda de iureiuran.c. ꝛ ſi xp̄s.p̄.
Rñ.vnde dicit glo.in.c.ex lr̃is. in ver.vita
te.ꝛ ibi no.per doc. quot eque p̄iudicat iu-
ramentum de credulitate ſicut iuramentũ
de veritate:qđ ẽt no.in.c.i.ꝛ.ij.de ꝯfeſſis.in
vi. Que tanto magis ꝓcedunt in caſu nr̃o:
qꝛ dicta glo.in.c.ſi papa non tm̃ loqtur per
verbum

verbus credo ſimpliciter ſed ibi addit vbū
certe.ibi certe credo: p qđ ſatis pꝫ ipſas glo.
affirmatiue nō āt dubitatiue loquta fuiſſe.
¶ Ad ſcđam impugnationem.d.glo.dum
dicit quot non firmat aliqua rōne: qt con-
tumacia ſit hereſis:ſed quot ita dr̄ ſymboli
ca ꝛ tranſumptiua loqutione:ꝛ quot argu-
menta ſumpta ex talibus nihil valent:cum
nō ſint ꝓpe dicta. Rñ.quot rñdiſſe debuiſ-
ſet ad tex.ꝛ no.in.c cum contumacia.de he
reti.in.vj.vbi per glo.ꝛ ſcribētes.no. Qūo
ꝛ qualr̄ contumacia dicat̄ hereſis.Et ibi hr̄
quot cum per longam moram qs in ſorde-
ſcit in delicto contumacie ꝛ contemptus.
Suſpitio vehemens ex tali cōtumacia exor
ta per talem pſeuerantiam tranſit in violē
tam pſumptionem. Contumax aūt ex vio-
lenta ſuſpitione:ꝛ qui mandatis eccleſie pa
rere contemnit hereticus impenitens cē-
ſetur:ꝛ pro heretico ſtatim ꝯdemnatur: vt
dr̄ in illo tex.cum contumacia. Unde dixit
Ber.gloſator.in.c.lr̄as.de pſup.in glo.pen.
quot non vehemens pſumptio ſed violen-
ta ꝯdemnationem inducit. Cum ergo Pa
pa notorie peccat:ꝛ monitus vt ſe corrigat:
pertinaciter pſeuerat:ꝛ ſe corrigere ꝯtēnit:
ac incorrigibilr̄ ſucceſſiuo crimine peccat:il
lam vehementem pſumptionem,que a pn-
cipio ꝯcepta erat ꝯ̄ ſe quot male ſentire de
fide,non parendo fidei: ꝛ mādatis eccleſie:
trāſire facit in violentam: vnde poſt hmōi
violentam ſuſpitionē: ad ſententiam ꝯ̄ eus
perueniri pōt:vt dicit glo.no.in.c. inſinua-
tum.de ſymo.Et iſto modo veꝝ erit dice-
re,quot ꝯtumacia hmōi ſit hr̄ſis vere: ꝛ nō
ſymbolyce,aut metaphorice, vel trāſumpti
ue. Et ita itelligitur tex.quem glo. nr̄a alle.
pro rōe ſua.lxxxj.di.ſi qui ſunt pſbyteri.Dū
auctoritate Samuellis, ꝛ bti Grego. dicit
quot pctm̄ Ariolandi eſt nolle obedire ec-
cleſie,ꝛ ſcelus idolatrie eſt nolle acqeſcere:ꝛ
ſequit̄. Peccatum igit̄, paganitatis icurrit:
quiſqs dum xp̄ianum ſe aſſerit: pceptis ec-
cleſie obedire ꝯtemnit. Immo ſi bene cōſy-
derer̄ totus tit.de hereticis: ꝛ animaduer-
tat̄ ad veram diffinitionem heretici:oīs he
reſis q̄ꝫtūcunqꝫ ſtricta ſit contumacia dici-
tur,qꝛ ſiquis dephenditur a fide deuiare,ꝛ
ꝯtumaciter negligit,vel ꝯtemnit, ſe ꝯtinuo
ꝛ illico poſt dephenſionem erroris, ad fidei
catholice vnitatem ſponte recurrere:ꝛ erro
rem ſuum contempſerit publice abiurare:
ac ſatiſfactionem ꝯgruam exhibere: ſtatim
vt hereticus pertinax vigore ꝯtumacie ſue
condemnat̄,ꝛ curie ſeculari puniendus re-
linqtur:extra de hereti.ad abolendam. Er-
go ſatis clare apparet.glo.nr̄am bene pōde
rando ſingula eius verba:ꝛ intellectus ſan-
cte:catholice:atqꝫ legitime ſentire ꝛ ꝯclude-
re dicendo ꝯtumaciā eſſe hereſim:vt ſupra.
¶ Ad tertiam impugnationem, dum dicī
ꝙ glo.illa eſt ꝯ̄ tex.ſuū ꝛ vnius pape ꝛ mar
tyris:q eſt pſtantioris auctoritatis q̄ꝫ vnus
gloſator. Rñ.hoc euidenter falſum eſſe: ſi be
ne ꝯſyderet̄ ille tex.in.d.c.ſi papa. Non enī
dicit:vt ipſe:ꝛ nonnulli alij atteſtant̄:ꝙ pa
pa non poſſit accuſari vel corrigi niſi ꝑ ſtri
cta hereſi. Sed formalr̄ dicit niſi dephenda
tur a fide deuius ꝛc. Deuius aūt dr̄ qcūqꝫ
extra viam poſitus a recta vie ſemita aber
rat. Deuius vero a fide dr̄, qcunqꝫ a via fi-
dei declinat:ꝛ extra viam poſitus apparet.
Sed nemo eſt qui magis a recta fidei nor-
ma aberret q̄ꝫ hereticus:q̄ꝫ ſciſmaticus: q̄ꝫ
notorius pctōr:obſtinatus:impenitens:ꝛ i-
corrigibilis,qui eccliam dei ꝯtēnendo eius
ꝛ chriſti pcepta ſcandaliçat, ꝯfundit: ꝛ eius
ſtatū decolorat. Qđ qdē ē hereſis: ſciſmatꝭ:
ꝛ īfidelitatꝭ pctm̄ māifeſtū: ex tali ꝯtumacia
ꝛ pfida obſtinatiōe ꝓueniēs vt.ſ.oñdimus.
¶ Ad quartam:ꝙ hmōi glo. ſit ꝯ̄ multos
tex.ꝛ canones ſanctoꝝ ꝯciliorꝝ ꝛ maxime.ſ.
ſcriptos:in eoꝝ rñſiōe ꝛ declaratiōe dū ſin
gulis rñdimus h̄ ꝓrſus falſuꝫ eē oñdimus.
¶ Quintam quoqꝫ impugnationē ipſius
falſam eſſe demōſtrauimus ꝯñr in eo qđ di
xit ipſe:ꝙ gl.nr̄a ſit ꝯ̄ doctrinas clariſſimo
rum vtriuſqꝫ iuris doctoꝝ. Et ad dcm̄ Ar
chi.in alle.c.ſi papa.ſ.illa glo. dum dixit: ꝙ
denunciatio euangelica: fiat ad correctionē
tm̄:ꝛ ꝙ hec fieri non poſſit Pape cū nō ha
beat ſupiorem. Rñ.ꝙ Archi.ibi tranſit cuꝫ
opi.glo.ſi recte eius dicta ꝯſiderent̄. Nam
inq̄ꝫtum glo.dixit:ꝙ crimen Pape nō po-
teſt denunciari:niſi inde poſſet accuſari: qꝛ
inutilis eſſet denunciatio. Paucis vbis cō-
prehendit duas partes denunciationis euā
gelice:primam.vꝫ.ibi ſi peccauerit in te fra-
ter tuus:corripe ipſum inter te ꝛ ipm ſolū.
Que pars intelligi pōt de pctō ſecreto:ꝛ ti
bi tantum noto,qđ ꝓbari nō pōt, ꝛ ꝑ quo
accuſari non poſſet. Et de iſta prima parte
intelligit̄ glo.ꝛ Archi.duꝫ dicit ꝙ iſta cha
ritatiua denunciatio ſit ad correctiones, ad
quā compelli non pōt:ꝛ que inutilis eſt:cū
in ea ſupiorem non habeat,niſi ſolum deus

qui eſt ſcrutator cordium: ꝛ ſecretoꝝ. Tāgit
etiam glo. ſcōas partē ꝛ tertias dicte denū-
ciationis ꝛ correctionis euāgelice: que ſunt
ibi: ꝙ ſi te non audierit: adhibe tecum duos
aut tres: vt in ore duoꝝ vel triū ſtet oē ver
bum. i. vt hoc ꝓbari poſſit: extra de teſti. ꝉ
vniuerſis. ꝛ. c. cum a nobis. Et ſeqtur vlti-
ma ps: ꝙ ſi eos nō audierit: dic eccſie: qn̄. ſ.
hoc ꝓbari poterit: vt eccleſia ipm pctōrem
corrigat: ꝛ niſi hac facere velit: eum veluti
ethnicum ꝛ publicanum hēri faciat, qd be-
ne ponderat ꝛ tangit glo. nr̄a. ibi. Niſi inde
poſſet accuſari. Qd ēt optie ſenſit Archi.
ibi ſup illo verbo. glo. Dum dixit ꝙ Papa
non poſſet ſtatuere: ꝙ accuſari nō poſſet de
hereſi: qꝛ ex hoc piclitaret tota eccſia. Et ibi
inquit Archi. nam ſic faciendo doceret he-
reſim, vnde videret ſubuertere vlem ſtatū
eccſie. ar. xxv. q. i. c. ſunt qdam: ꝛ. c. ſeq. p que
iura: ꝛ per dicta glo. ꝛ Archi. ſic ꝯiuncta ꝛ
declarata ſatis aperte ꝯſtat: ꝙ Papa tas no
torie ꝑtinaciter, ꝛ incorrigibilr peccando, ſi
cut ſuſpectus de hereſi denūciari: accuſariqꝫ
poterit in concilio: cum facto ſaltem docere
videat hereſim: ꝛ atteſtari ꝙ ita ꝓut facit
ipſe peccare liceat: ꝛ ꝙ illud qd facit nō ſit
pctm̄. In quo errore tollerandus non eſt: qꝛ
hoc modo faciendo doceret hereſim. Et vt
inquit idem Archi. vniuerſalem ſtatum ec
cleſie ſubuerteret. Pro quo bene facit tex. in
d. c. ſunt quidam. ibi. qꝛ in hoc non ſenten-
tiam dare: ſed magis errare conuinceret.
¶ Ad ſextam impugnationem eiuſdē glo.
dum dr̄: ꝙ. d. glo. eſt ꝯ̄ria multis alijs. glo.
ꝛ ꝑ glo. in. c. mandaſtis. ij. q. v. que dicit, ꝙ
Papa a nullo pōt iudicari. ix. q. iij. alioꝝ.
Nec ēt ab vli concilio. xvij. di. §. hinc ēt. ar.
ff. de legi. l. princeps. pterqꝫ in hereſi. xl. di. ſi
pa. Rn̄. ꝙ ꝯ̄ Rn̄dendo ſingulr ſingulis iuri
bus. q̄ dicta glo. ꝯ̄ria allegat, ſatis clare oſtē
ſum fuit: ꝙ dicta iura ꝛ glo. ipſa ſe fundan-
do ꝯ̄ eis loquunt de occultis criminibus Pa
pe: que ꝓbari non pn̄t. Et de iudicio ꝯſcie-
tie: ꝛ bonitatis, vel malitie ipſius. Qd qui-
dem iudicium deo relinquendum eſt: maxi
me cum pro ipſo Papa ꝙ bonus ꝛ ſanctus
ſit: ꝓſumat. Nos vo loqmur ꝺ criminibus
publicis ꝛ notorijs, vel que ꝓbari pn̄t: ꝛ q̄
vlem eccſie ſtatum ſcandaliçare ꝛ ſubuerte
re videnť. Pro qbus non alr qꝫ pro hereſi
accuſari ꝛ puniri pōt: vt dicit gl. nr̄a: qꝛ iſta
eſt hereticalis qdam contumacia: que gra-
uiſſime punitur, vt not. glo. iiij. q. i. in ſum.

¶ Ad glo. in. c. nemo. ix. q. iij. in ver. neqꝫ
ab omni clero. Rn̄. vt ꝯ̄ ad. d. tex. Et inqꝫtū
glo. dicit. ar. ꝙ concilium non pōt Papam
iudicare: vt extra de elec. ſignificaſti. ꝛ ſequi
tur ꝙ ſi totus mundus ſentētiaret i aliquo
negocio ꝯ̄ Papam: vr̄ ꝙ ſentētie Pape ſtā-
dum eſſet. xxiiij. q. i. Hec eſt fides. Rn̄. ꝙ mi
rum eſt: ꝙ tantus doctor nō aduerterit: ꝙ
glo. quam pro ſe alle. totum tꝫ ꝯ̄rium, dum
rn̄dendo ad argumentum ſubm ſtat cōtra
rio. Et ſic firmat ꝙ imo Papa a concilio
iudicari pōt: ꝛ ꝙ maior eſt ſententia conci
lij qꝫ pape. Dum reddit rōnes concluſiōis:
ꝛ intentionis ſue, atqꝫ ingt: quot orbis ma-
ior eſt vrbe. xciij. di. legimus. Nam vltima
opinio que ponit a glo. dr̄ eſſe opinio ſua, ꝛ
in dubio ſemp eſt ſequenda vltima opi. gl.
ꝛ doc. in. l. qui filium. §. ſabinus. ff. ad trebel.
Ita etiam dr̄ de opiniōe Inno. quot. ſ. opi.
vltima ipſius ſequenda ſit: vt inquit Bal.
in auc. ex teſtamento. C. de colla. Quinimo
glo. i. d. c. nemo. in totum eſt conformis gl.
noſtre: ꝛ fuit eiuſdē gloſatoris: vt ps ibi. Itē
cum papa peccat: pōt eius pctm̄ ēt eccſie de
nunciari: ſm admonitionem euangelij. ij.
q. i. ſi peccauerit: ꝛ ſubdit: hoc determinaui.
xl. di. ſi Papa. Per que verba ſatis patet:
quot iſta proprie fuit opi. glo. predicte. quas
dominus impugnās pro cōtraria allegat.
¶ Ad glo. in. c. ſiquis pecunia. lxxix. di. Dū
dicit quot ſymonia large dr̄ hereſis: non ſe
cundum quot Papa vel alius de hereſi po
teſt accuſari: ꝗa. ſ. errat in articulo fidei. Et
paulo. ꝯ̄. circa qōnem. Nunqd vxor poſſit re
petere Papam maritum ſuum. Dum que-
rit apud quem de hoc cognoſci poſſit: cum
papa non habeat iudicē a quo iudicari va-
leat: niſi de hereſi: ſubdit dicta glo. rn̄dēdo
ad ſupraſcriptam qōnem: quot ſi reuocatur
in dubium apud quem iudicem in caſu ꝑ-
miſſo conueniri debeat: non eſt cogendus
ſtare iudicio alicuius iudicis. Sed excipe-
re pōt dicendo dn̄s eſt qui me iudicat. ix.
q. iij. alioꝝ. ¶ Si aūt certū eſt ꝙ matrimo
nium fuerit inter eos legitime ꝯ̄ctum: tene
tur vxori reddere debitum ꝛc. Rn̄deo quot
dicta glo. vt ps ex ꝑmiſſis: ꝛ ex eius lectura,
non dicit illud qd ſuppōit aduerſarius. vꝫ.
quot Papa non poſſit deponi: niſi pro ſtri
cta hereſi: ſed bene dicit quot ſymonia de q̄
ibi: large dr̄ hereſis. Non aūt talis pro qua
Papa vel alius accuſari poſſit: ꝓut accuſari
poteſt. quādo ꝯ̄ articulos fidei errat. Nō. n.
ponit

ponit ibi ſpeciale aliquid in Papa:ſed gñaliter loquit̃ de oĩbus. Preterea qñ hoc etiã intelligeret̃ expſſe:z ita loqueret̃ prout ſupponit.D.impugnãs de ſolo Papa: z diceret quod Papa non poſſit accuſari niſi de hereſi:que ſit contra articulos fidei. Tamẽ adhuc rñderi poſſet:prout ꝫ quod papa talr peccando: vt pmiſimus vr̃ non credere in vnum deum nec deo,nec in vnam ſanctaꝫ catholicam z aplicam eccliam: non ſeruando eius pcepta z mãdata:ex qbus hereticus z ſciſmaticus diceret̃: ſed reuera ſi recte inſpicimus.d.glo. hoc non dicit. Quinimo reſpondendo ad qõnem de vxore Pape: z ad tex.in.d.c.alioꝝ.z ad iura omnia dicentia Papam a ſolo deo iudicari prout reſpõſum fuit.ꝫ propter verbum tenetur ibi poſitum:ſentire vr̃ quod ille tex.in.c.alioꝝ.loquatur,vt diximus de occultis criminibus pape:ſed quod compelli poſſit etiam iudicialiter:vbi certum eſt quod peccet ad faciendum illud qđ iuris eſt. Quia vt dicit ipſa glo.ſi certum eſt Mat˜,ipſe Papa tenetur: ſi requiratur reddere debitum : vel cogitur renunciare papatui. Quod valde notandum eſt:ad ea que ſupra diximus. Rñdendo vt ſupra maxime dum glo.dixit quod cogẽdus non eſt,per qđ verbum ſupponit:quod a iudice ſuperiore z ſic a concilio cogi poſſit, ſi certum z claꝝ eſſet. Et ſentit intellectus datum ꝫ illis iuribus: que dicunt Papam a ſolo deo eſſe iudicandum: quod.ſ. loquãtur de criminibus occultis. Ex qbus omnibus patet:quod glo. pdicte non ſunt contrarie. glo.z concluſioni noſtre,ſed potius ſunt p ea. ¶ Sicut etiam pro dicta glo. z cõcluſione facit illud qđ quaſi vbiqꝫ ſcripſit Auguſtinus de Anchona in ſum. de eccleſiaſtica poteſtate.q.vij.z arti.ij. Quem idem.d.de turre cre.alle.pro ſe. Ubi idez Auguſtinus: diſtinguendo de peccato publico z occulto ſm beatum Auguſtinum in lib. de verbis dñi:dicit iuxta ſententiam apoſtoli ad Thimoteum.v.c.ibi. peccantem corã omnibus argue:vt ceteri timeant. Dixit quod etiã papa de peccato publico poteſt corã omnibus argui,ſm illud v̓bum beati Auguſtini in epiſtola ad Hieronymum vbi dicit: ꝙ pro veritate fidei minores maioribus reſiſtere poſſunt:ſi tramitem veritatis ipſius fidei relinquant. Cum ergo inquit ipſe iudaiçare:z ad iudaiçandum alios ꝓuocare iã veritate euangelica promulgata: ſit ꝯ tramitẽ doctrine euãgelice:merito Papa in tali caſu iuſte a quocũqꝫ fideli poſſet corrigi. Proſequiturqꝫ idem Auguſtinus de Anchona in.iij.z.iiij.art. Diſtinguen̄. eſſe in his que rephendunt̃ in papa:q2 quedam ſunt occulta peccata:que ſolum ſunt in malum ipſius peccantis:z illius in quem peccat. Et in talibus ſecreto monendus eſt,z ſeruãdus ordo denunciationis euangelice. Et ſi in his ſe non corrigit:deo vt ipſum puniat delinquendus eſt:q2 talia non ſunt arbitrij noſtri ipſum rephendere vltra: ſed que occulta ſunt hoibus deo ſunt manifeſta: vnde dicit ipſe ſicut oĩa peccata publica ſe habẽt in iudicio humano:ſic omnia pctã nobis occulta ſe manifeſte habẽt in iudicio diuino. Peccata aũt pape que publica ſunt,z redũdant in malum totius reipublice xpiane: vt hereſis z ſubuerſio totius xpiane fidei z huiuſmodi ſtatim corrigenda ſunt: etiã nõ ſeruato ordine denũciationis euãgelice zc. Et ita intelligit̃ reſpõſio Theologoꝝ z Auguſtini de Anchona.quã inducit ꝯ glo.noſtram. Juxta figurationem ꝯcluſionis quã ſupra poſuimus.pro qua aperte faciunt verba z ſententia ipſius Auguſtini z non contra:vt pꝫ ad ſenſum. Quia nos quoqꝫ in dicta concluſione noſtra ſupponebamus Papam ſciſmatiçare:z hereticare: quando notorie incorrigibiliter z pertinaciter delinquit cum picvlo periclitatiõis totius ecclie.

¶ Ad illam autẽ auctoritatem Matthei. xxiij.c.ſuper cathedram Moyſi ſederũt ſcribe zc.z ꝫ.quecũqꝫ vobis dixerint:facite:que aũt faciunt:nolite facere zc. Rñ. ꝙ ſaluator noſter ibi loquit̃ de qbuſdam eoꝝ delictis leuibus z occultis:vt de inani.gloria: irreuerentia z hmõi:qđ pꝫ ibi dilatant.n.fimbrias zc. Nos v̓o loquimur de notorijs z grauibus delictis eccleſiam vniuerſam ſcãdaliçantibus. Preterea lꝫ xp̃s dicat eos non eſſe imitandos,nec ſequenda eſſe mala eoꝝ opera:attamen hoc non tollit : quin xpiani malum exemplum ſequant̃: z fidez pdant: cum videant legiſlatorem tã notorie z icorrigibilr peccare, exiſtimando forte ꝙ illud tale eius delictum non ſit peccatum: iuxta illud Leuitici. Si peccauerit ſacerdos qui eſt vnctus peccare faciet populum zc.

¶ Et hec quidem ſufficiant quoad canonicationem z ſuſtentationem glo.z ꝯcluſiõis noſtre pdicte. Que equo lõgius q̃ꝫ ꝓpoſueramus:nos traxerunt tũ q2 mã eſt carioſa

difficilis τ diuerſimode a doctoribus tractata τ dubitabilis reddita:ſtantibus opinionibus neotericoꝝ placere ſtudentiũ.Tũ etiam qꝛ cupiebamus quicqd dubij ſupfuerit per alios eminentioris doctrine poſt reſponſiones nr̃as ꝓ vitate catholica melius reſolui. Quis hoc ſuperfluo labore venerãdum ſacrũq; Baſilieñ.ↄciliũ nos forte leuauerit ſeſſione eiuſdẽ.xx.Ubi in decreto τ titulo de numero τ q̃litate Cardinaliũ.§.ſi qñ Papa formalr̃ dicit.Si qñ papam (qḋ abſit)negligentẽ aut remiſſum: ſeu agentẽ que ſtatũ illius non decent. Ipſi Cardinales ſi hoc inſpexerint filiali reuerentia τ charitate tãq; patrem obſecrent vt officio paſtorali honoriq; ac debito ſuo ſatiſfaciat.Et primo qdem aliqs vel aliq̃ de per ſe.Deinde ſi ſe non corrigit oẽs collegialr̃: accerſitis qbuſdam nobilibus ꝑlatis,ꝓteſtabunt̃ τ dicent qꝛ ſi non abſtinuerit,primo g̃nali concilio eum deferrent:ſubdens pro ſalute põtificis τ bono publico eius odium vel aliḋ quicq̃ timere non debeant dũmõ reuerenter τ charitatiue id agant τc.Per que manifeſte ↄſtat ↄcilium g̃nale glo. in.c.ſi papa. xl.di.τ concluſionem nr̃am de quaſ.circa denunciationem euangelicam approbaſſe.

¶ Reſtabat de tertio ſtatu pape ſiue papatus differere vt oſtenderemus tertiam cãſ ↄgregandi ↄcilij g̃nalis.Cum.ſ.ſede papali per mortem ſeu priuationẽ vacante de ſummo pontifice ꝓuidendus foret: Cardinaliũ collegio forte deficiente ſeu inabili exiſtente. Sed qm̃ de hoc.ſ.in titulo quibus ex cauſis concilium g̃nale ↄgregari poſſit vel debeat ſatis abunde tractabimus, ne ſupfluis laborando idẽ ſepius repetamus videñda ſunt q̃ ibi in.3.eiuſdẽ q̃nũ tractatu repoſuimus.

¶ Idem vo.D.de turre cre.lz pertinaciter ſupraſcriptã glo.τ ↄ̄cłonem impugnet. Tamen cum alr̃ nõ poſſet forte euadere abſurdum inconueniens ac manifeſtum ſubuerſionis totius eccleſie periculum. Si Papa notorie τ incorrigibilr̃ peccans tolleraret. Uidenſq; forte qꝛ hec peccãdi pertinacia τ impenitudo dicit̃ hereſis.in.c.cvj.dicte ſue ſum.Tradidit ſex remedia: q̃ attentari poſſe dicit ↄ̄ Papam moribus incorrigibiliter deformatum:τ cum fidelium ſcandalo poteſtate ſua abutentem.Eccleſie dilapidatorem:τ beneficia eccleſiaſtica:non niſi per ſymoniam ↄferre volentem:que qdem remedia:qꝛ iudicio meo parui ſunt momenti:τ parum prodeſſe poſſent:quando caſus contingeret:iccirco circa ipſa τ eius dicta vlterius non inſiſto.

¶ Que ſententia pape an cõcilij preualeat ſi contraria vel diuerſa ſentiunt.

Effert ſe tandẽ tertium illud principale quęſitum non minus difficilis q̃ꝫ piculoſe queſtionis. Que nam iſtoꝝ ſententia ꝑualere debeat pape.ſ. an concilij:τ cui potius parẽdum ſit.Ubi ↄ̄ria aut diuerſa inter ſe ſentiunt:determinant,atq; ꝑcipiunt.Et q̃uis determinatio q̃nis iſtius pendere videat̃ ex his que.ſ.deducta fuerunt circa poteſtatem pape in concilium τ eꝫ.Attamẽ qꝛ ibi dictus fuit τ colligi vr̃ qꝛ regulr̃ Papa maior eſt ↄcilio,licet in aliqbus caſibus eo minor videat̃. Cum ab ipſo indicat̃: vnde vt ſupra dixi vr̃: qꝛ ſe ad inuicem habeat tãq; exceſſum τ excedens. Propterea ad tollendam oẽm ꝑplexitatem, pro clariori.ſ.dicendorum ↄcluſione.Dicendum vr̃ cum beato Tho.in ſcḋo ſententiaꝝ.di.vlti.qꝛ poteſtas ſuperior τ iferior dupl̃r ſe poteſt hẽre. Aut enim τ ꝓ inferior poteſtas ex toto orit̃ τ regulatur a ſupiore.Et tunc qꝛ tota virtus τ iuriſdictio inferioris fundat̃ ſuper virtute ſupioris:ideo tũc ſimplr̃ in oĩbus eſt magis parendum ꝑceptis τ ſententie ſupioris q̃ꝫ inferioris:ſicut in ſili dicemus in nãlibus: qꝛ cã prima plus influit in cauſatum cãe ſecunde:q; faciat ipſa cã ſcḋa: vt hr̃ in lib.de cauſis:ſm̃ eum.Ites ſicut ſe hꝫ poteſtas dei ad omnem creatam poteſtatem. Ita ſe hꝫ poteſtas ſuperioris ad ptãtem inferiorem: vt principis ad ꝓconſulem.Sic ẽt ſe hꝫ poteſtas pape ad oẽm poteſtatem alioꝝ ꝑlatorum in eccl̃ia dei:qꝛ ingt ipſe: ab ipſo papa gradus dignitatum diuerſi in eccl̃ia diſponunt̃ τ ordinantur: vnde eius poteſtas eſt quoddaꝫ eccl̃ie fundamentum:vt ps Mathei.xvj.τ ita in oĩbus magis obedire tenemur Pape q̃ꝫ ep̃is: Archiep̃is: aut ꝑlatis: vel quã teneant Monachi Abbatibus ſuis abſq; vlla diſtinctione. Alio modo τ ſcḋo poteſtas ſuperior τ inferior, poſſunt ita ſe habere:quot ambe ordinent̃ ex vna q̃dam ſuppꝛema poteſtate. Que vnam alteri ſubdit ſm̃ quot vult.Et tunc vna non eſt ſupiornĩſi i illis in qbus vna ſupponitur alteri a ſuppꝛema

a ſuppꝛema illa ptāte Et in iſtis tam ſupio-
ri q̄ inferioꝛi eſt obediendum: ⁊ iſto ſecun
do modo/dicit ipſe/ſe hēre ptātē Archiepi
⁊ epi, que ambe deſcēdunt a papa. Et reſpe
ctiue pſident ſubditis ⁊c. Pꝛo quo faciunt
no. in. c. paſtoꝛalis. de offi. oꝛdi. vbi hr̄: qbus
caſibus ⁊ quo ſubditi epoꝝ ⁊ ſuffraganeo-
rum: ⁊ ipſi epi ſubſint ſuis Archiepis Me
tropolitanis. Et qbus caſibus dicti ſubdi-
ti potius parere debeant ⁊ teneantur ſuis
epis q̄ archiepis ⁊c. ¶ Quāuis aūt iſta di
ſtinctio beati Tho. non vſquequaq̄ ꝯueni-
at caſui nr̄o: nec qōnem iſtam ſoluat. Quia
ipſe loqtur in iuriſdictionibus diſtinctis:
ſingularibus: ⁊ ſeparatis. Nos vo ſumus
in caſu vnice iuriſdictionis vnite ⁊ conne-
xe: pp vnitatem ſacroſancte eccłie. Ubi duo
pꝛincipia vel duo capita diſtincta pōere nō
lꝫ: ſed vnicum tm̄ caput coꝛpoꝛi ſuo vnitus
atq̄ ꝯiunctus: in quo qdem capite ⁊ coꝛpo-
re omnis poteſtas ⁊ iuriſdictio: que in eis
repitur collocata fuit: ⁊ deriuare dignoſcit
a dn̄o noſtro Ieſu xp̄o: qui eſt ſummus oī-
um pꝛinceps: Rex regum, ⁊ dn̄s dominan-
tium. Ita tn̄ vt hec poteſtas ⁊ iuriſdictio a
Petro hoc eſt a capite inciperet, ⁊ ſucceſſi-
ue in apl̄os omnes veluti in coꝛpus totum
vl̄is eccleſie diffunderet: vt belliſſime inqt
Leo Papa. xix. di. in. c. ita dn̄s. ⁊ Anacle-
tus Papa. in. c. in nouo. xxi. di. d̄ quo ſupra
latiſſime diximus: cum de poteſtate cōcilij
diſſereremus: concludendo papā eſſe in ec
cleſia, ⁊ eccleſiam in papa. Et q̄ ipſo deficiē
te xp̄s vt vez ⁊ pꝛincipale caput huius mi
ſtici coꝛpoꝛis in ipſa eccłia pſidet: ⁊ q̄ ppea
tunc omnis poteſtas ⁊ iuriſdictio eccłiaſti
ca in ipſa eccłia reperiebat ⁊ per eam exer-
ceri libere poterat ⁊c. Attamen inherentes
ſcd̄o membꝛo diſtinctionis beati Tho. ſal-
uo ſemp manēte vnitatis eccłiaſtice articu-
lo. Inferendo ad pꝛincipale q̄ſitum nr̄m, di
cere foꝛte nō incōgrue poſſemus: q̄ iſta po-
teſtas eccłiaſtica que ab eodē fonte ⁊ ſum-
mo pncipe nr̄o xp̄o ieſu, pceſſit (vt diximus)
Et que pꝛimo in Petro ſummo pontifice
veluti in capite: ⁊ in eius ſucceſſoꝛibus ca-
nonice intrantibus collocata fuit. Ac dein
de in mēbꝛa hoc eſt in eccłiam vlēm ab ea-
dem oꝛigine defluxit: in capite ipſo conſer-
uari, diſponi, ⁊ exerceri per ipſum caput ⁊
ſummum pontificem dꝫ: donec in ſede Pe
tri ⁊ in illa pꝛiſtina ſua puritate pmāſerit.
Quodq̄ eo caſu auctoꝛitas ⁊ ſentētia ipſi-
us Pape ſemp veneranda ſit, ⁊ maioꝛ exi-
ſtat q̄ concilij: ⁊ totius oꝛbis. Cum rō na-
turalis exigat vt capiti: qd̄ miſterioſe collo-
catum fuit a diuina pꝛouidētia in ſupioꝛi ar
ce coꝛpoꝛis nr̄i membꝛa omnia ſubſint: pa-
reant: ⁊ obſequanẗ. Cum non liceat mēbꝛa
ipſa a ſano ſuo capite diſcedere. xij. di. non
decet. de con. di. iij. celebꝛitatem. extra de p-
ſcrip. cum non liceat. Sed nec qdē lꝫ q̄ ca-
put membꝛa ſua deſerat, q̄ ſi fecerit in pni
ciem ſuam redundabit. de his que fi. a pla.
ſine conſen. capi. nouit. Unde hac naturali
⁊ metaphoꝛica conſyderatione dr̄. q̄ ſi iſtō
caput nr̄m efficiẗ languidum. Et in veſanā
freneſim hoc eſt in hereſim: in ſciſma: in cri
men tale notoꝛium: qd̄ vniuerſum coꝛpus
eccłie perturbet: ſcandaliżet: ⁊ decoloꝛet: in-
cidit. Tunc eccłie huius militantis coꝛpus
vniuerſum conſiderans q̄ hoc caput adul
terinum ⁊ peruerſum. Medelam vel anti-
dotum aliqd̄ ab ipſo coꝛpoꝛe recipere non
vult. Ut ſanitatem recuperet: abſciſſo hoc
coꝛrupto ⁊ putrido capite: vo irrephenſibi-
li: ⁊ ſciſſimo capiti ſuo hoc eſt xp̄o adherere
pōt. xxiiij. q. ij. ſane. il. ij. extra de ſacra vnc. c.
i. vſ̄. ſed vbi. iiij. q. iij. engeltrudam. glo. no.
in. c. ſi papa. xl. di. ⁊ in. d. c. nouit. de quo ēt
ſupꝛa latiſſime dcm̄ fuit. Et p[illegible]a ppius ac
cedendo pꝛo clarioꝛi intelligentia eoꝝ que
in hac difficili qōne ſcribunẗ. Tres ſtatus
papatus hoc quoq̄ loco cōſyderare poſſu-
mus. Pꝛimo vbi papa eſſet vnicus ſed he-
reticus vel ſciſmaticus, aut alr̄ a fide deui-
us. Scd̄o vbi papatus eſſet diuiſus: q2 ſciſ
ma eſſet in eccleſia: ⁊ plures de papatu cō-
tenderent. Tertio vbi Papa eſſet vnicus
⁊ catholicus rationabiliter ⁊ legitime in ſe
de beati Petri reſidēs. ¶ Pꝛimo caſu cōi
ter ⁊ quaſi pro regula ab omnibus concoꝛ-
diter dici conſueuit: q̄ ſi papa ſit hereticus
⁊ a fide deuius. xl. di. ſi papa. xix. di. anaſta-
ſius. ſeu vbi eſt ſciſmaticus vel apoſtaticus:
q2 foꝛte pecunia vel per impſſionem in pa-
patus illegitime ſe intruſit. lxxix. di. ſiq̄s pe-
cunia. his ⁊ oībus ſilibus caſibus: ſentētia
concilij maioꝛ erit q̄ ſnīa pape: eidēq̄ con-
cilio potius q̄ pape parendum eſt. ¶ Idē
quoq̄ dr̄ ⁊ ſcd̄o caſu. vꝫ. cum ſciſma eſt i ec
cleſia papatusq̄ diuiſus eſt: q2 foꝛte duo aut
plures: diſcoꝛdantibus Cardinalibus: ele-
cti fuerunt: ⁊ vnuſqſq̄ eoꝝ ptendit papatū
penes ſe eē. lxxix. ſi duo. Rō aūt quare dictis
caſibus maioꝛ ſit ſententia cōcilij q̄ pape:

z quare illi potius parendum ſit ꝙ̃ Pape eſt illa de qua ſ. totiens meminimus. Quia cum tunc papa hereticus: ſciſmaticus: ſymoniacus: vel apoſtaticus a fide omnino deuius ſit: ac extra gremium z vnitatem fidelium z ſctẽ matris eccl̃ie. d. c. ſi papa. d. c. ſiqs pecuñia. c. in noīe dñi. xxiij. di. z. d. c. ſi duo. cum ſi. Et ꝯñr excõicatus ſit exauctoratus: oī prorſus poteſtate: iuriſdictione: z auctoritate papali priuatus. de heret. excõicamus. iunctis iuribus de qbus ſ. in ti. de iuriſdictione concilij ꝯ papas. Non mirꝝ ſi dictis caſibus dr̃ minor concilio: qꝛ cũ non ſit mẽbrum eccl̃ie minor dr̃ qlibet viliſſimo xp̃iano. Iuxta illud Matthei. v. c. qui ergo ſoluerit vnum de mãdatis iſtis minimis: z docuerit ſic hoīes minimus vocabit̃ in regno celoꝝ. Et illud ibidẽ qḋ ſi ſal euanuerit: in quo ſaliet̃, ad nihilũ valet vltra niſi vt mittat̃ foras: z conculcet̃ ab hoībus zc. Et iſtã qdem regulam ponere z quaſi firmare vr̃ glo. in ſũi. in. c. ſicut inqt. ij. q. vij. que dicit: ꝙ ſicut Papa iudicari põt in aliqbus a cõcilio gñali: ita z Metropolitanus a ꝓuinciali. Et ad obiectiõem que fieri ꝯſueuit ꝙ papa gñali: z Metropolitanus concilio ꝓuinciali eſt maior. Rñ. illud eſſe verꝝ in factis alienis: ſed in factis ꝓprijs z vbi concilium ipſos iudicare põt. Tũc papa vel Metropolitanus minor eſt ꝙ̃ concilium. Et ꝙ̃uis glo. mentionem non faciat de papa: tñ idem in ſũi dicimus de Papa reſpectu cõcilij gñalis: qḋ in multis cõparat̃ ꝓuinciali. Et iſto qdem modo dicendum erit: ꝓut ſupra meminimus, ꝙ papa z concilium generale ſe ad inuicem hñt tanꝙ̃ excedens z exceſſum. Tertio aũt caſu i quo maius dubium ingeri vr̃: qñ. ſ. Papa eſſet vnicus z catholicus: ſi inter ipſum ex vna z vniuerſum corpus concilij ex altera oriret̃ diſſenſio z controuerſia ſuper aliquo articulo ſidem tangente: qui in concilio determinandus foret: z papa vnum aſſereret z vno modo decidere z terminare vellet conciliũ vo ꝯrium: vt puta ꝙ tale qd eſſet hereſis: vel ꝙ papa pp talia facta vel hr̃ticalia v̾ba eẽt declarandus iudicandus z puniẽdus vt hereticus, vel nõ: cuius aſſertiõi: vel ſnĩe: ſi ꝯria declararent z ſentirẽt magis ſtandum parendumqs foret circa quã difficilẽ z ꝑiculoſas heſitationẽ dici forte poſſet ꝙ h̾ caſu ꝑ.

¶ Diſcurrendo per aliquas cãs in qbus dici conſueuit auctoritatem: iuriſdictiones z ſententiam concilij gñalis maiorem eẽ: eiqs potius ꝙ̃ ſentẽtie pape obediendũ fore ſententia concilij ꝑualere dz z potius attendi ꝙ̃ ſententia pape, z rõ eſt: qꝛ ad eum, qui ex aliquo capite ꝑtendit̃ eẽ iudex ſpectat ante oīa cognoſcere: nunqd ſua ſit iuriſdictio ff. de iudi. l. ſiquis ex aliena. extra de reſcrip. c. ſuper lr̃is. vbi per Abba. Panor. z alios z per Bar. z legiſtas. in. l. ꝑſcriptione. C. ſi contra ius. vel vtili. publi. in. l. ij. ff. ſiquis. i ius vo. non ier. z in. l. qdã conſulebant. ff. de re. iudi. maxime qñ exceptiones ille: quas põit idem Abb. in. d. c. ſuper lr̃is. non obſtant: vnde videret̃ ꝙ dubitando: de iuriſdictione concilij: ad ipm ſpectet declarare ſe eẽ iudicem cõpetentem talis cauſe ipſamqs talr̄ iudicando diffinire: z ſi diceret ꝙ idem dici poſſet de Papa: qꝛ ipſe quoqs cognoſcere poſſet: nunquid ſua eẽt iuriſdictio. Rñ. ꝙ hoc nõ eſt verꝝ: qꝛ pro gñali regula hr̃: ꝙ papa hꝫ vlẽm z ordinariaꝫ iuriſdictionẽ per vniuerſum orbem. ix. q. iij. cuncta per mundum: iccirco niſi det̃ fallẽtia in qua alter ꝑtendit ad ſe ſpectare iudicium: ipſe hꝫ regulam pro ſe: z ideo non ipſe. Sed ille de cuius iuriſdictione dubitatur cognoſcere hꝫ: nunqd ſua ſit iuriſdictio: z ſic determinando iudicare poterit in negocio ꝑncipali niſi de ꝯrio legitime conſtet. Hanc qõnẽ nr̃as in ſpẽ breuiter tetigit dñs Petrus de monte in trac. ſuo de poteſtate Pape z cõcilij. §. ſexto quero quot perſone: z latius ꝓſeqtur Feli. in. d. c. ſuper lr̃is. in. xj. col. vſi. an ſua ſit iuriſdictio: z dicit dictus. d. Petrus ſe credere ꝙ ſi duo ꝯtenderent de papatu: z Cardinales non cõgregarent vel non conuenirent ad congregandũ concilium: ꝙ auctoritas z poteſtas conueniendi ꝑlatos ad concilium gñale ſit penes quoſlibet archiepoſ z alios ſuperiores ꝑlatos: quoad ſubditos vel ſubiectos ſuos. xviij. di. ſi epſ. z ſi nõ cõueniant in termino eis aſſignato: ꝙ cõuincunt̃ negligẽtes: z poteſtas reſidebit penes venientes: lꝫ pauciores. Credit tñ cõſultius eẽ: ꝙ tunc minor pars cõgregata alijs nolentibus accedere ꝓnunciet ſe cõſtituere generale cõcilium et penes ſe eẽ iuriſdictionẽ: qḋ facere põt iudex ſm no. in. d. l. ſiquis aliena. Ubi per Bar. et ff. ſiquis in ius vo. non ier. l. ij. ꝑ Inno. extra de dilatio. ꝑterea z de iudi. ceteꝝ. vbi aliqd per Modernos: ꝑ que dicit idem Feli. et bene: poſſe inferri et queri: vtrum ſicut conciliũ eſt iudex cõpetens

vbi agit̃

vbi agit̃ de crimine pape:ſaltē qualificato illis modis quos ponit gl.trita i.c.ſi papa. xl.di.ita ſit ēt iudex competens in cognoſcē do an crimen qḋ opponit̃ pape ſit tale quale eē opꝫ:vt concilium iudicare poſſit:et q̄t pro parte affirmatiua bene facit regula:que hꝫ quot iudex cāe ꝑparate: eſt etiam iudex cāe ꝑparantis.l.ordinarij.v̊ſi.ab eo iudice.C. de rei vendi.et in.l.minor. in ſi.princi.ff.de euic.vnde iudex eccliaſticus qui abſoluit a iuramento ꝑſtito in ɔ̄ctu ſimulato:erit etiā poſtea iudex ſuper illa ſimulatione: de quo per Bald.in.l.ordinarij.C.de rei vendi.per Pau.de ca.in.l.ij.ad ſi.C.vbi ⁊ apud quem. ⁊ per Alex.de Imo.in.l.quotiēs.C.de iudi. qḋ ſi ita eſt.ɔ̄ñs erit dicere ſm eum ꝙ concilium cognoſcens an tale quid qḋ pape opponit̃,ſpectet ad cognitionem ⁊ iuriſdictionem concilij:poſſit ēt iudicare de ipſo crimine.ſ.an ver̃ ſit ꝙ papa illud cōmiſerit ꝑ dictam rōnem. Nam dubium nō eſt ꝙ cōcilium cognoſcit de hereſi pape:⁊ ſic de cauſa ꝑparata:ergo abſurdū ⁊ inſulſum eēt dicere:ꝙ cognoſcere non poſſet de cā ꝑparante:puta ꝙ crimen illud: qḋ pape opponit̃: ſit vel non ſit hereticum. Pro quo bene facit qḋ voluit Archi. ⁊ alij in alle.c.ſi papa. xl.di.⁊ in.c.in fidei.de hereti.in.vj.vbi concludunt concilium eſſe iudicem:⁊ cognoſcere poſſe de occulta hereſi pape: ⁊ nunq̄d illa ſit hereſis vel non:⁊ pro dicta concluſiōe facit tex.in.c.ſi iudex.de ſen. excō. in.vj.vbi hr̃ ꝙ iudex eccliaſticus cognoſcit:an detentus per iudicem laycū:ſit clericus vel nō: Eoq₃ reperto clerico iudicat ēt de cā principali ⁊ ad hoc faciunt no.per Lap. ⁊.d.Cardi.poſt eum in cle.pñti.in.vj.q.de cenſi.vbi decidit̃ ꝙ ſi dubitat̃ de qualitate ꝑſone:puta ꝙ quis ſit vel non ſit clericus : ꝙ iudex eccliaſticus dꝫ adiri:ēt per iura ibi per eum allegata. Unde ēt dixit Abb. panor.in.c.ſi clericus.de fo.cōpe.i.viij.col.v̊ſi.ſed tu dic. ꝙ ſi iudex non cognoſcit niſi de delicto notorio,ſicut dicimus ꝺ conſeruatore. de offi. dele.c.vlti.lib.vj.ſi negat̃ qualitas ſup̱ q̄ fundat̃ iuriſdictio:puta qꝛ dr̃ ꝙ tale delictum non eſt notorium:ꝙ tunc iudex ille qui cognoſcere haberet de principali,ſi tale eēt:cognoſceret ēt de illa qualitate tanq̄₃ de ꝑparante:⁊ ita ꝓcedit glo.in.c.i.de offi.deleg.⁊ glo.in.c.accuſatus.de hereti.in.vj.vbi dr̃ ꝙ inq̄ſitor non pōt cognoſcere de diuinatiōibus:niſi ſapiant manifeſtam hereſis. Et tñ hoc non obſtante,de hac cauſa preparante: hoc eſt:nunq̄d ille ſapiāt manifeſtam hereſim inq̄rere poterit:ꝙ ver̃ eſt niſi hoc notorie conſtaret:⁊ ꝓſequit̃ Gemi.in.d.c.accuſatus.§.ſane corroborant̃ ꝑdicta qꝛ qñ iuriſdictio alicui cōmittit̃ i aliqua cā:oīa illi cōmiſſa eſſe cenſent̃:ſine q̄bus cā ipſa expediri non pōt:extra de offi.dele.c.i.iuncta eius glo.ſi.c.ꝓterea.c.ſignificaſti. ⁊.c.prudentiaꝫ. in ſi.⁊ ſic pꝫ per ꝑmiſſa:et per illa que ſcripſimus ꝫ in tractatu diſpōnis.§.qs concilium conuocare poſſit.verſi. alr̃ quoq₃.vbi legitima ⁊ qua incōuincibili rōe clare oſtē dimus:ꝙ ſi eēt contentio inter papā et concilium vel ꝑlatos conciliares: nunq̄d opus eēt vel non eēt concilio:quot ꝓualere dꝫ ſententia concilij.De quo articulo latius dicetur.ꝫ.v̊ſi.quinta cā.Et ita ſententia cōcilij. In hoc quoq₃ dubio decidēdo et in cognoſcēdo de qualitate criminis:qḋ pape opponitur,vt conſequenter cognoſcat an ſua ſit iuriſdictio maior erit q̄₃ ſentētia pape:magiſq₃ erit attendenda rōnibus et iuribus ꝫ. pro hoc allegatis. ¶ Scda cā eſt:qñ tractatur de fide ſtabilienda vel firmanda vt de articulis ipſius fidei:et pertinentibus ad illos. Tūc.n.q̄₃uis papa eēt vnicus et catholicus. Si in cōfirmandis et ſtabiliendis articulis fidei ſolus vnum ſentiret: et vlē concilium aliud:ſtandum potius eēt ſententie concilij q̄₃ pape:et illa magis eēt attendēda et obſeruanda. Ita dicūt et intelligunt oēs. glo.et tex. Grego.xv.di.ſicut. pro quo optime facit tex.xxv.q.i.ſunt q̄dam. ibi vbi ꝓ aperte dñs vel eius aplī et eos ſeq̄ntes ſancti patres ſententialr̃ aliquid diffinierunt. Ibi non nouam legem Romanus pōtifex dare:ſed potius qḋ ꝑdicatū eſt vſq₃ ad animam et ſanguinem cōfirmare dꝫ ⁊c. Et rō reddit̃ quare in hoc ꝓualeat ſententia concilij,qꝛ.ſ.vlis eccl̃ia in his maxime que fidei ſunt errare non pōt.xxiiij.q.i.a recta. ponit Io.an.poſt Hoſti.in.c.a nobis.il.ij.de ſen. excō. Ratio aūt rōnis eē poteſt: qꝛ ſpū ſancto ſpirante et dictante canones et ſententie conciiij circa fidem ipſam emanare:credũtur.xxv.q.i.igit̃.xvj.di . habeo librum. Ibi oportebat.n.vt ſynodus vlis canōes eccliaſticos ꝓmulgaret.et.ꝫ.ſancta ſynodus diuinitus inſpirata ⁊c. Unde per illud verbum oportebat,qḋ ꝓ̄pe ſumptum neceſſitatem importat:vt in.c.cum ab vno.iuncta glo.in ver.opꝫ.de re.iudi.lib.vj. infert Ge-

mi.in.d.c.ſicut,quot in his que pertinēt ad
fidem:ad ſalutem: z gñalem ſtatum eccľie:
non ľz pape venire ꝫ decreta z ſtatuta con-
cilij:qꝛ in his non eſt ꝫ.concilium.Sed po-
tius papa in his pōt accuſari z dānari a cō-
cilio.xl.di.ſi papa:alle pro ſe:z pro dicta cō-
cluſione.glo.iiij.di.in.c.in his: que dicit ꝙ
potius ſtabiť ſententie oīum epoꝝ ꝗꝫ pape.
Quia orbis maioꝛ ē vrbe.xciij.di.legimus.
ľz glo.poſtea reſidere videať in ꝫria ſenten-
tia.Sed Gemi.z doc.ibi diſtingunt z de-
terminant:ꝙ in his que ptinent ad fides:ſi
Papa vellet aliqd ꝫ ſtatuere. Quia in hoc
maioꝛ eſt ſententia concilij ꝗꝫ pape:illa po-
tius ꝺꝫ attendi,in alijs forte ſecus.Et ratio
ſm eos quare ſit,ꝙ in ſpectantibus ad fidē
maioꝛ ſit ſnīa concilij:eſſe vř, qꝛ in his con
cilium hꝫ iuriſdictionē ꝫ.papā. intellige:cū
ipſe deuiat a fide.d.c.ſi papa.xl.di.cōcoꝛdat
glo.xix.di.anaſtaſius.in ver.concilio.q̄ ſim
pliciter dicit:ꝙ vbi de fide agiť.Papa tene
tur requirere concilium. Et ꝙ tunc ſynodus
maioꝛ eſt papa.xv.di.ſicut in ſi. Et per hec
vltima verba occurriť z rñdeť tacite obio
ni que fieri poſſet de diuiſione vnitatis ec-
cleſie z cōcilij:qꝛ cum papa in hijs que ſunt
fidei diſſentit ab vñi eccľia ſe alienus facit a
toto eius coꝛpoꝛe:z ppea xpō in medio reſi
dente.z vnito dicto caſu cuꝫ eius ſponſa nō
pōt q̄ q̄mō dubitari vel dici de duobus pn
cipijs vel de ſciſſura: put ꝫ.plies oñſus fuit.
¶ Tertia cā in qua maioꝛ eſt ſententia cō-
cilij ꝗꝫ pape:eſt vbi tractať de vñi ſtatu toti
us eccľie,vt apparet ex pmiſſis.Unde ſi pa
pa ſtatuendo diſpenſando: vel aliqd aliud
agēdo obnubilare:decoloꝛare:tollere,vel cō
fundere vellet ea que concernunt vñem ſta-
tum eccľie:aut ea facere que hereticalia ſcan
dala generarent in mētibus alioꝝ:hoc face
re non poſſet:z ſi de facto ea oīo facere vel-
let:tollerandus non eēt ab eccľia.i.q.vij.z
ſi illa.xxv.q.i.ſunt qdam. Qđ multum no-
tabiľr tꝫ z pſequiť.Inno.in.c.ꝗꝫto.de con-
ſue.vbi per oēs z dixit Panoꝛ.ibi.ꝙ illud
dcm̄ Inno.eſt notabile vbum nunꝗꝫ obli-
uioni tradendū: vnde dicebat ipſe Inn.ꝙ
ſi papa auferre vellet epis ptātem chriſmā-
di:vel pꝛbris auctoꝛitatem baptiçandi:ľz ſm
aliquos hoc forte poſſet.Tñ ſi hoc faceret ſi
ne magna cā z alijs nota nō deberet ſubſti-
neri:tanꝗꝫ faciens ꝫ gñalem ſtatum eccľie.
Et tacite rñdendo ad argm̄ qđ in ꝫrius fie
ri conſueuit.vꝫ.quot papa pōt oīa:maxime
que ſunt iuris poſitiui. Qđ fundať ſup illo
aplico puilegio ſibi diuinitus cōceſſo Ma-
thei.xviij.c. Quodcunqꝫ ligaueris ꝫ.terrā zc.
Dicit illud exponendū hoc modo:quodcunqꝫ
ligaueris.ſ per cōſtitutiones vel pcepta.Et
dicit intelligendū quot papa pōt oīa: z qꝫ
ei parendum eſt in oībus ſpūalibus,que ad
aiam ſpectant, niſi ſint contra fidē vel ſint
ei ſpāľr phibita:vnde ſubdit panoꝛ.ibi. qꝫ
non pſumiť in papa cā rōnabilis:ſi vult ve
nire cōtra vñem eccľie ſtatum: ſed opꝫ quot
cā ſit alijs nota,vt dicit Inno.ibi.Item ex
dictis Inno.no.idem panoꝛ.ibi quot papa
in hoc non eſt ſuſtinendus , ſed quot eccľia
vñis ſibi ꝺꝫ reſiſtere.Per qđ infert ipſe:z B
dicit menti tenendum:quot eccľia vñis pōt
reſiſtere pape.etiā qꝫ non ſit deuius a fide:
ſeu ľz non veniat contra fidem:qñ.ſ.venire
vellet:contra vñem ſtatum eccľie. Et ex illo
dicto Inno.no.d.Anto. quot papa contra
gñalem ſtatū eccľie non pōt ſtatuere : ſed ſi
hoc faceret de facto:non eēt ſuſtinēdus:put
etiā dixit Jo.gloſatoꝛ decretoꝝ ſm eū.xxv.
q.i.que ad ppetuaꝫ.Sed in hoc requiriť z exi-
giť conſilium cleri:vñ dixit z aliud notabi
le vbū idem Inn.in.c.inquiſitioni. de ſen.
excō.quot ſi papa pcipit aliquid qđ hereſis
vel pctm̄ contineat: aut quot iniuſtum ſit:
ex quo vehementer pſumiť ſtatum eccleſie
turbari,z forte alia mala ventura eē: qꝫ tūc
non eſt ei obediendus,imo obediendo pec-
cať:cum quilibet teneať futura mala pcaue
re.Qđ quidem dcm̄ dicit Abb.panoꝛ.ſin-
gulľr eē notādū.Et ſubdit quot hoc multus
allegabať in fauoꝛē Cardinaliū: qui receſſe
rant a Gregoꝛio z Bñdicto: qui reuocabā
tur ab eis ſub pena excōicatiōis:cū acceſſiſ-
ſent ad conciliū Conſtantiēſe. Ná dicebāt
quot non tenebanť obedire, eo quot īpedi-
reť dcm̄ conciliū:z vnitas eccľie ſi inde re-
cederent,z ſic quot ex tali pcepto pſumebāť
mala futura.Et ſtatus vñis eccľie pturbari.
¶ Inferunt ēt doc.per pmiſſa in.c.nulli.ex
tra.de ſen.excō.quot priuilegiū pape alicui
conceſſus:quot non teneať euitare excōica-
tos,ſi ſiat ſine cā non vꝫ.Qđ dcm̄ dič Ab.
panoꝛ.ibi eē mirabiľr notādū:pp tex.z no.
in.c.ppoſuit.de cōceſ.pben.z in.c.ad mona
ſterium.de ſta.regu.vbi p Inno.ibi.n.dř z
per illū tex.no.quot papa eſt ꝫ.ius poſitiuū:
et quot cōtra illud pōt ēt ſine cā diſpēſare:
ac illud alterare et in totū tollere . Et ppea
ſaluādo illud dcm̄ cōe:qđ ſibi placere dicit
ipſe

ipſe Panor. ſubdit quod papa ideo non pōt tale priuilegium ſine cā concedere. Qui hoc eēt nubilare ſeu tollere vlem ſtatum ecclie: et gn̄are ſcandala in mentibus alioꝝ. Qḋ facere non pōt papa: vel ſi facit non eſt tollerandus: vt dicit Inno. in. d. c. q̄to. et in. d. c. inquiſitioni. ¶ Et ex hoc inferunt ipſe et doc. ibi ad aliam q̄nem. vs. nunquid papa poſſit tollere canones. c. ſiquis ſuadēte diabolo. xvij. q. iiij. vt. s. quis pcutiens clicū de cetero non ſit amplius excōicatus: vbi ſm eos Abb. antiquus tenuit q̄t papa hoc nō poſſit ſine concilio gn̄ali facere: ls Hoſti. tenuerit oppoſitum et minus bene. Et dicit Panor. ſibi placere dcm̄ Abba. q: q̄n papa vellet illḋ p̄uilegiū tollere ſine cā et cōſenſu ꝯcilij: decoloraret vlis ſtatus ecclie. Qḋ papa facere non pōt: vel ſi hoc facere vellet: nō eēt ſuſtinendus. Si aūt magna cā ſubeſſet: poſſet forte dcm̄ canonem tollere. ar. optio. in. c. non ds. de con. et affi. Et ita ſm eū cōcordat glo. in. c. que ad pꝑetuas. et in. c. ſunt quidam. xxv. q. i. que multum variāt: diſputando: nunquid papa tollere poſſit cōſtitutionem cōcernentem vlem ſtatum ecclie. ꝯ quo ar: per Abba. in. c. cum ad monaſterium. de ſta. mona. Et q̄uis Bartholo. Brixieñ. in addi. glo. d. c. ſunt quidam. dixerit: quod quicquid dicat Jo. gloſator. Papa cōtra gn̄ale ſtatum ecclie q̄nqȝ diſpenſat: ſicut fecit Inno. in. c. nō ds extra de cō. et affi. At tamen dixit Archi. ibi quod vbi decoloraret vlis ſtatus ecclie: papa non diſpenſat. i. q. vij. c. et ſi illa. et ls q̄nqȝ diſpenſet ſm Jo. gloſatorem. tn̄ id facit particulr contra ſtatum vnius ecclie. Non aūt vt contra vles ſtatum totius ecclie p̄dictum. qḋ quidem facit ad caſum nrm: et ad ea que ſequūtur: q: ls papa dcm̄ canonem forte particulr tollere poſſet quoad aliquos clericos: non tamē quoad oēs, q: in hoc ſtatus vlis eccleſie vel de decoloraretur et vilipēderetur cōtra ꝓhibitionē diuinā: nolite tāgere xp̄os meos ₹c. Quam ſententiā diſtingueñ. ſequitur et Abb. panor. in. c. ꝓpoſuit. in pe. col. ꝯ cōces. p̄ben. ¶ Per p̄dicta et vr̄ quod non poſſet deponere: oēs ep̄os de mundo: q: hoc eēt cōtra ſtatū et ſtatuta vlis eccleſie, in quo eius ſtatus maxime decoloraretur. Et in hoc q̄s maior eēt ſententia concilij q̄ pape: vt no. glo. in. c. ꝓ principalem. ix. q. iij. Nam vt inquit glo. iſta. hoc eſſet vniuerſalem eccleſias turbare qḋ eſſe non debet. i. q. vij. et ſi illa.

¶ Ex his et infert Cardi. çabare. in repe. c. perpendimus. de ſen. excō. in. vij. col. verſic. Scḋa pars ꝯclonis: q papa non poſſet tollere priuilegiū ſori oībus clericis: ₹ eos ſubmittere ſoro vel iudicio laycoꝝ: ls q̄ad vnū vel aliquos clericos in particulari hoc poſſit. xxxiiij. di. lector. Nō aūt quare papa hoc priuilegium ſori tollere non poſſit clericis in vniuerſo: eſt ſm eum: q: tale priuilegium emanauit a deo ₹ eſt de iure diuino, vt ꝓbat. xcvj. di. ſi imperator. Ibi. n. dr̄: q dns voluit ad ſacerdotes ptinere, que de eccleſia diſponēda ſunt, nō ad ſeculi ptātes. Et ibi dr̄ q non a ptātibus ſeculi ſed pontificibus ₹ a ſacerdotibus oipotens deus xp̄iane religionis clericos ₹ ſacerdotes voluit ordinari ₹ diſcuti ₹c. vnde glo. in. d. ver. diſcuti. dicit, q anteq̄ eēt aliqua cōſtitutio: clerici nō erant de iuriſdictione ſeculari: ₹ q oēs conſtitutiones que emanarūt q clerici nō ſint iudicandi: niſi ab ep̄is, non ſunt niſi iuris diuini declaratorie, que gl. ſm. d. Cardi ibi eſt multum ſingularis. Et hoc idē tenet Inno. Hoſti. ₹ oēs. in. c. ij. de maio. ₹ obe. Cū igit hoc priuilegiū ſit ḋ iure diuino nō gdē cerimoniali ſed morali: ꝯ qḋ papa nō diſpē ſat: ſed potius illḋ ꝯſeruare ds: vſqȝ ad aias ₹ ſanguinem. xxv. q. i. ſunt qdam. ₹. c. q̄ ad pꝑetuam: ſequit̄ q papa dcm̄ priuilegium fori clericis tollere non pōt in totum, nec diſpenſare in eo qḋ decoloraret ſtatus vlis eccleſie. i. q. vij. ₹ ſi illa. Qḋ marie ꝓcedit |vt dixi| vbi papa ex toto vellet illud tollere ₹ immutar̄: q ſm eū ħ facere nō poſſit: et cū cōſilio Cardinaliū: Qui hoc faciēdo ꝯuincerent errare. d. c. ſunt qdam. Et ſic ſequit̄ q ꝯciliū in hoc quoqȝ ſe pape oppōere poſſet: ₹ eius ſententia p̄ualeret: pp ḋcolorationē vlis ſtatus eccleſie. ¶ Quartam cām dicunt doc. eſſe: vbi de cā papatus tractaret̄: q: cum papa non poſſit eē iudex in cā ſua: potior erit ſententia ꝯcilij: exēpli grā ſi plures de papatu ꝯtenderent: vel ꝯ vnicū opponeret̄ inhabilitas talis: que ipm̄ hēret a papatu deijcere, vt q eſſet femina: puer, vel apoſtaticus, pro qbus eſt tex. in. c. ſi duo. ₹ in. c. ſiqs pecunia. lxxix. di. Et idē eſſet q̄n vnicus eēt papa ₹ inter eū ₹ Cardinales eſſet ꝯtentio: q: illi aſſererent ipſum papam ab eis electū fuiſſe per impſſionem: put ꝯtigit tpe Urbani. vj. Uel forte dicerent ipm̄ papā renūciaſſe papatui. de renuncia. c. i. lib. vj. Et ipſe hoc negaret. Quis Jo. an. vt refert Gemi. i. d. c. ꝑ.

dixerit ſoločē iſtius q̃ōnis deo eē relinquē dam:cum papa eius vices gerat in terris. Sed in.c.ſ.de elec.idem Jo.an. Querēdo quid agendū ſit vbi mortuo papa vnus tm̄ Cardinalis ſupeſſet: ⁊ quis tūc de papatu ꝓuidere deberet. Dixit ꝙ ꝯcilium tūc hr̄et ꝓuidere de electione pape.ar.lxv.diſt.c.ij.⁊ iij.Et ſubdit quot tunc cōcilium cōuocabiť a clero ⁊ ppl'o ar.lxv.di.ſi forte. ¶ Silr̄ vbi papa ſibi ſucceſſorē eligere vellet vel gn̄alr̄ ſtatuere quot papa ſucceſſorē ſuū eligere ha beret:q̄ꝺ facere nō poſſet:⁊ ſi hoc faceret nō valeret ſm Gemi.iiij.di.c.in iſtis ⁊ no.gl. viij.q.i.i.c.apl'ica.§.his oībus. Que dicit q̄t iſtud eēt mutare vlēm ſtatum eccleſie. xxv. q.i.que ad ppetuam.Et qꝛ iſtud eſſet facere ſtatutū in illud tp̄s in quo futurus nō erit iudex:q̄ꝺ non tz.ff.de iuriſdi.oī.iudi.l.eum qui.⁊ l.oīno.De quo articulo videnda ſunt que ſcribunt.Jo.an.⁊ Panor.poſt eum.in .c.ſ.de elec.⁊ Archi.in.c.ſi tranſitus.lxxix. di.vbi hoc affirmant ⁊ dixit Panor. quot hoc cōiter teneť p doc.Et tn̄ ſubdit quot ni hilominus papa poſſet dare auctoritatē ali cui p̄lato de eligendo ſibi ſucceſſorem p̄latū vt in.c.petiſti.vij.q.i.⁊ talis electio tunc di cereť facta auctoritate pape ⁊ non auctori tate ꝓp̄a.Papa aūt ſibi ſucceſſorem eligere nulla via poſſet rōe p̄dicta.Quibus oībus caſibus ⁊ his ſimilibus cū.ſ.tractať de pa patu maior eſt ſententia concilij q̄ȝ pape:il laqȝ potius attendenda ⁊ ſequenda eſt.

¶ Quinta cā in qua maior ēt pariter dr̄ concilij ſententia q̄ȝ pape:erit, vbi euidens ⁊ neceſſaria cā ſubſiſtente: opus eſſet cōgre gare gn̄ale concilium:puta pp magnam he reſim:vel ingens ſciſma: ⁊ papa interpella tus noluiſſet illud ꝯgregare: vel ſi ꝯgregaſ ſet illud vellet diſſoluere re infecta,aſſeren do non opus eē tunc concilio,⁊ eꝫ concilius aſſereret:vel forte papa diceret conciliū eē minus legitime ꝯgregatum: ⁊ nullaȝ aucto ritatem vel iuriſdictionē habere: ꝓut con tigit pape.Jo.xxiij.Quia tunc quoqȝ conci lium declarare poterit ꝯtrium: non obſtāte tali pape ꝯdictione.Et ſe rite ⁊ legitime in ſpū ſcō eſſe ꝯgregatum: ac gn̄ale ẏcumenicū concilium facere,⁊ penes ſe eſſe oēm ꝯcilia rem iuriſdictionem.Ad q̄ꝺ faciūt que.ſ.di cta fuerunt circa primā cām: ꝙ.ſ.iudex co gnoſcere ac declarare pōt:nunq̄d ſua ſit iu riſdictio ſeqȝ iudicē eſſe cōpetentem in tali cā.Eoqȝ caſu eiuſdem ſententia p̄ualebit: ⁊ erit potius attendenda. Q̄ꝺ q̄dem ꝯciliu Cōſtātieñ.optime cōprobauit:vt pȝ ex eius geſtis.Et ꝓbať iure ꝑ per rōnem,quā.ſ.de duximus.vȝ.qꝛ iudex regulr̄ cognoſcere hȝ ⁊ ꝓnunciare:nunq̄d ſua ſit iuriſdictio.Se cundo qꝛ hec oīa vlēm eccleſie ſtatū tangūt: ⁊ in hoc,vt di.i.ſ. potior eſt cōcilij ſentētia. Item qꝛ per ſupradicta hoc rō ipſa dictat: qꝛ nemo negat q̄n concilium de hereſi pape cognoſcere poſſit.xl.di.ſi papa.⁊ ꝺ eius apo ſtaſia:vel intruſione.lxxix.di.ſiqs pecunia.c. ſi duo.cum ſi.Sed qui vult ꝯn̄s ⁊ p̄paratū vult ⁊ an̄s ⁊ p̄parans ſeu p̄paratorium: cū idem ſit iudicium de ꝯnexis.c.tranſlato.de conſti.Ergo ſi cōmittiť poteſtati ⁊ iuriſdi ctioni cōcilij q̄ꝺ cognoſcere ⁊ decidere poſ ſit:de p̄miſſis ꝯn̄r cognoſceř poterit,de his ſine q̄bus non pōt ꝑueniri ad illa.de offi.de leg.c.i.⁊.c.prudētiā.cū ſi.Sed ꝯciliū nō poſ ſet cognoſceř nec vti auctoritate ⁊ ptāte ſua circa p̄miſſa:niſi ꝯgregareť:vel niſi iā ꝯgre gatū pſeueraret de cauſis ad illud deductis cognoſcendo.Ergo neceſſario dōm eſt:ꝙ ꝺ p̄dictis p̄paratorijs cognoſcere ⁊ diſponere poterit: q̄tqȝ in hoc eius ſententia p̄ualebit, ⁊ magis attendenda erit,maxime vbi con cilium:ēt papa ꝯdicente:rite ⁊ legitime con gregatum reperiť.Scōm modū quem.ſ.tra didimus:cum de ꝯcilio ꝯgregādo tractare mus:vbi concluſum fuit per bona iura:ꝙ cā neceſſaria ſubſiſtente concilium non mō per collegium Cardinalium ⁊ per Impa torem.Sed per alios inferiores p̄latos etiā per ſeipſos ꝯuenientes:papa reclamante:⁊ ꝯſenſum ſuum p̄ſtare nolente cōgregari po teſt:ꝓut late ponit ⁊ ꝓſequiť.d.Cardi.Za ba.in tra.de ſciſmate.§.q̄nto quero.⁊ Hug. ſm Gemi.in.c.pp.il.i.xviij.di.ſuper ver.cō cilia.vbi dixit ꝙ ſi ꝓuincia non hȝ primatē vel Archiep̄m,ꝙ ep̄i ꝑ ſe poterunt conue nire ad conciliū ꝓuinciale.alle.lxv.di.ſi for te,per q̄ꝺ ides Gemi.ibi in ſi.dicit hoc ides eſſe dicendum in cōcilio gn̄ali ſi eccleſia ca ret paſtore:qꝛ poſſent Archiep̄i ⁊ primates congregare conciliuȝ gn̄ale:ſi caſus neceſſi tatis immineret:q̄ꝺ dicit no.ꝓ congregatiōe facta Piſis.Et idem facere pn̄t ſeruato mō de quo.ſ.poſuimus in tractatu congregatio nis papa viuente ⁊ ꝯdicente. Quia in hoc potius attendenda eſſet ſententia cōcilij q̄ȝ pape:vt dixi. Nec hȝ obſtare: ꝙ cōgregatio ⁊ approbatio concilij gn̄alis regulr̄ ſpectet ad papā.xvij.di.per to.⁊ no.i.c.ſignificaſti. de elec.

de elec. ꝙ ꝓdicta iura intelligunt̄, vt plurí-
es rñſum fuit ſ. qñ papa eſt catholicus, vni
cus: ⁊ ſtat i ſede petri: vt papa, ac Petri na-
uiculā recte gubernat. Nec recuſat vbi opus
eſt ꝓ fide xp̄i: pro reformatione eccleſie con-
cilium congregare, ſed ſi ſedes vacaret vel
quaſi: aut ſi papa hoc facere recuſat: vt dixi:
tūc cōuocatio deuoluit̄ ad alios ſ. ſcriptos:
ſeruato tñ modo ⁊ forma de qbus ſ. ar. eoꝝ
que dixit. Inno. ⁊ ibi no. per doc. in. c. i. de
maio. ⁊ obe. De conuocatione capli ⁊ vni-
uerſitatis: pro quo eſt ff. de fide inſtru. l. ſi. ff.
de albo. ſcriben. l. i. xvij. di. §. ſi. vbi dr̄ ſeruan
dum eſſe ordinem in honoribus ⁊ ꝓlatiōi-
bus vbi bene dixit. Bal. in. c. olis. de reſcri.
in trac. quē ibi poſuit de ſciſmate: ꝙ in con
gregatione concilij, in quo tractandum eēt
de exauctoratione pape, ⁊ ſic de cā ꝓp̄a, non
reqrit̄ eius auctoritas. Quinimo dicit ip̄e
ſi permittit̄ concilio depoſitio pape. Neceſ
ſario ei ꝑmittunt̄ eius ꝓambula: hoc eſt cō-
gregatio: ⁊ obediētie ſubtractio. ar. in l. i. ff.
de requirē. reis. Preterea vt no. dixit Car-
di. in. d. ſuo trac. q. xxxv. ſi eſſet in arbitrio
pape: ⁊ non alioꝝ ſemper congregare con-
cilium ꝑ indirectum ipediret̄: ꝙ nunq̄ cō-
cilium ēt de hereſi poſſet eũ iudicare. Qd̄
tñ ei non lꝫ facere: ēt ꝑ ꝯſtitutionē puta ſta-
tuendo ꝙ papa accuſari non poſſit de here
ſi. Quia in hoc piclitaret̄ tota eccleſia: vt di
cit glo. no. quā dicit ſe non inueniſſe alibi.
in. c. ſi papa. xl. di. Non ergo dꝫ licere pape
indirecte: qd̄ non lꝫ directe. ar. de ꝓcu. in. c.
tue. ⁊ in. c. cum quid. de regu. iur. in. vi. Nā
maximum reſultaret abſurdum: ſi dicere-
mus deum hoc caſu dimiſiſſe eccleſiā ſuaꝫ
ſine directione ⁊ regimine: vt ēt in ſili di-
xit Inno. in. c. ad apſice. de re. iudi. ad ſi. li.
vi. Unde lꝫ dicto caſu fulminaret mille cen
ſuras: ac diuerſas ſententias ⁊ penas: ꝯ ta-
liter congregantes ſeu ꝯuenientes ad cōci-
lium: ille oēs cenſure eſſent flocipendende.
Nec illi ꝓlati vel alij tenerent̄ parere pape
in hoc: ſm eūdem. d. Cardi. vbi ſ. q. xxxvij.
Quia ꝓhibendo conciliū ꝓhiberet̄ indire
cte: ſciꝑm non poſſe de hereſi, ſciſmate: vel
apoſtaſia: quibus forte laborat, iudicari: ⁊ ꝓ
hiberet̄ vle bonū: concernens ſtatū vlis ec
cleſie: ⁊ fidei xp̄iane. Unñ iux̄ doctrinā Inn.
in. c. inqſitioni. de ſen. excō. ꝓcepto pape non
eſt parendum, ſed ei potius eſt reſiſtendum
Ubi ꝓſumit̄ ex tali eius ꝓcepto vehemēter
perturbari ſtatus vlis eccleſie, vel mala ve-
tura exoriri poſſe: ꝯcor. qd̄ ēt dixit in. c. quā
to. de conſue. imo qui dicit ꝙ qui ei in hoc
pareret: peccaret: cū teneamur ꝓcauere ma-
la ventura. ¶ Quinimo ſi papa ꝓhiberet
concilium celebrari ſeſe hoc modo ab eccle
vnitate diuidendo videret̄ ſciſma ꝯfouere,
ꝓhibendo vnionē eccle ſub ſponſo ⁊ capi-
te ſuo: ꝯ articulum fidei ⁊ vnaꝫ ſcām catho
licam ⁊ apſicā eccliam ⁊c. ⁊ ꝯuinceret̄ velle
ſtatum vlis eccleſie ꝑturbare: ⁊ imutare: de
colorare: impedire: ⁊ deſtruere: q̄ ſancti Pa
tres ad ꝑpetuam eccleſie ipſius vtilitatē ⁊
ꝯſtructionem ꝯſtituerūt: qd̄ ei non lꝫ, nec ꝑ
mittendus eſt hoc facere. xxv. q. i. que ad per
petuam. ⁊. c. ſunt qdam. ⁊ xix. q. iij. per ꝓnci
palem. Nam concilia ad ꝑpetuam vtilita-
tem, vnionē ⁊ conſeruationem fidei catho-
lice: tam ab apſis q̄ꝫ a ſanctis patribus con
ſtituta fuere, ⁊ ſacros canones ſ. hoc edide-
re. De qbus. xvj. di. placuit. xv. ⁊. xvij. di. per
to. Ergo ſi papa vellet ꝓhibere ⁊ deſtruere
qd̄ ſci apſi inſtituerunt ⁊ docuerūt: ⁊ qd̄ ſci
p̄res ꝓſequti ſunt ⁊ ordinauerūt: errare ma
nifeſte ꝯuinceret̄. xxiij. q. i. memor. ⁊ ꝑꝑea ſa
crum Conſtantieñ. concilium. in. iiij. ſeſſio
ne decretum edidit. In quo ſententiam ⁊
⁊ ꝯclōnē hanc nr̄am manifeſte ⁊ elegantiſſi
me canonicauit: decernendo vt dixi ꝙ ipſa
ſynodus in ſpū ſcō legitime cōgregata eēt:
ac concilium gn̄ale faceret: ⁊ vlēm eccleſias
catholicā militantē rep̄ntaret. Poteſtatē qꝫ
a xp̄o imediate hēret ſuper oēs xp̄i fideles:
etiam ſi papali dignitate fungerent̄. Pro ex
tirpatione ſciſmatis ⁊ gn̄ali reformatione
eccle in capite ⁊ in membris ⁊c. Non erit
ergo ſimpl̄r dicendū: ꝙ papa ſit ſup conci-
lium, vt inquit Abbas pan. in. d. c. ſignifica
ſti. de ele. in. ij. col. i. vij. notabili. Prout per
illū tex. colligere ⁊ no. vident̄ aliqui. Qui
poſt Io. an. dixerūt ex illo tex. manifeſte cō-
ſtare: ꝙ papa ſemꝑ ⁊ indifferenter ſit ſuper
concilium: ⁊ ꝙ concilia non p̄nt ꝓfigere le-
gem pape. Quinimo ꝙ in oibus ſtatutis
concilij ſemꝑ intelligat̄ excepta auctoritas
pape per illum tex. qui: vt ingt Panor. ibi
ſatis eſt notabilis in hoc ⁊ quotidie allega-
tur: ꝓſertim vbi diſputatur de auctoritate
pape: ⁊ concilij: pro quo ēt allegat̄ tex. in. c.
alioꝝ. ⁊ in. c. nemo. ix. q. iij. cum ſi. Per que
iura arguit Io. an. ibi. ꝙ ſententie pape po-
tius eſt ſtandum ſi ꝯdicit ſentētie totius cō
cilij: ⁊ de hꝫ remittit ad no. in. c. in iſtis. iiij.
di. in. c. ſicut. xv. di. ⁊ l. d. c. alioꝝ. Et per illū

etiam tex. infert idem. Jo.an. q ſolus papa
pōt interp̄tari ſtatuta concilij: nec mi⁊ ſm
eum: q̄ pōt ēt illa tollere ⁊ limitare: vt eſt
glo.in.c.ſtatutum.de reſcrip. lib.vj. que di-
cit. q q̄uis licitum ſit: q papa non reuocet
ſtatuta concilij ſine conſilio ipſius concilij.
Tn̄ ſi vult pōt ſine eo: p quo facit tex. in.d.
c.ſtatutū. ⁊ i.d.c.ſigāſti.cū ſi. Qð q̄dē vt di
xi nō ē ſimplr̄ ve⁊: ſicut nō eſt ēt ſimplr̄ ve-
rum: nec dicendum q concilium ſit ſ̄ papā.
Sed r̄ndendo ad dcā iura. Et breuiter con
cludendo articulum principale q̄ōnis nr̄e.
Dicendū erit, put no. dixit Ab. Panor. in
d.c.ſignificaſti. Qui melius pōderando iu-
dicio meo q̄ fecerit Jo.an. ſoluendo ac di-
ſtinguendo dixit: q ille text. ⁊ oīa p̄dicta ⁊
alia iura que innuunt Papam eſſe ſ̄ conci-
lium ⁊ eius ſententiam p̄ualere: magis q̄ at
tendi debere. Debent limitari ⁊ reſtringi
ad ea que dependent a plena diſpōne pape,
⁊ ad ea que ſunt iuris poſitiui: q̄ in illis pa
pa indubitanter eſt ſ̄ concilium. Quia ipſe
eſt caput eccl̄ie: vnde ſ potestas data fuerit
pape ⁊ toti eccl̄ie a xp̄o tn̄ attributa fuit pa-
pe: vt capiti: vnde corpus moueri dꝫ ad di
ſpoſitionē capitis. Pro quo bonus tex. in.c.
ita dn̄s.xix.di. ⁊ in.c.in nouo. ⁊ in.c.q̄uis.
xxj.di. ⁊ in.c.loquit̄. ⁊ in.c.pudenda. ⁊ in.c.
quicunq̄.x.iiij.q.i. que h̄nt locū in his que
dependent a ſola vel plena poteſtate pape:
ideo inq̄t ipſe: in concernentibus fidem cō-
cilium eſt ſuper papā: et in hoc non pōt pa-
pa diſponere ꝯ diſpoſitum per conciliū: vt
eſt tex. et glo. in.c.anaſtaſius.xix.di. Hinc ēt
eſt: q concilium pōt condēnare papam de
hereſi.xl.di.ſi papa. et dicunt doc. in.c.in fi-
dei. de hereti. in.vj. q concilium eſt iudex in
cā fidei. Putat tn̄ ipſe Abb q ſi papa etiā
in cā fidei moueretur melioribus rōnibus
et auctoritatibus noui et veteris teſtamēti
q̄ concilium, q ſtādum eſſet eius ſentētie.
Quia in concernentibus fidem: ēt dcm̄ vni
us priuati p̄ferendum eſt dicto pape et con
cilij. Si moueretur vt ſ̄ melioribus rōibus:
et auctoritatibus. Nam et concilium ſm ipſ
q̄nq̄ errare pōt, ſicut errauit alias ſ̄ mr̄imo
nio ꝯhendo inter raptorem et raptam. Et
in hoc p̄ualuit auctoritas ſola diui Hiero-
nymi: vt h̄r.xxxvj.q.ij.in.c.tria. iuncto.c.pla
cet. et facit qð leg. et no.xxx.diſt.c.i. Et ad id
qð dr̄, q conciliū non pōt errare: q̄ xp̄s ora
uit p eccl̄ia: ne fides ſua deficeret: vt i.c.ma
iores.in prin. de bap. et h̄r.xxiiij.q.i.a recta.

et in.c.pudenda. Rn̄. q ſ concilium gn̄ale
rep̄ntat totam eccl̄iam vlēm: tn̄ in v̄itate ibi
non eſt vlis eccleſia: ſed rep̄ntatiue, q̄ vlis
eccleſia conſtituitur ex collectiōe oīum fide-
lium: vnde oēs fideles conſtituunt iſtam ec
cleſiam vlēm. de con. di.i. eccleſia. Cuius ca
put et ſponſus eſt xp̄s. Papa aūt eſt xp̄i vi-
carius: et ſm eum non vere caput eccleſie:
vt dicit glo. no. in de. ne romani. de elec. in
ver. non conſonam. que ēt dicit quod ſ defi
ciat vicarius xp̄i in eccleſia: non tn̄ deficit
principalis. i. ipſe xp̄s. Et iſta eſt illa eccleſia.
Et p̄pea poſſe eſt: vt dicit ipſe, quod fides re
maneat in vno ſolo in toto mūdo: ita quod
ve⁊ eſt dicere quod fides nunq̄ deficiat in
eccleſia: ſicut dicimus quod ius totius, vni-
uerſitatis reſidere pōt in vno ſolo aliis p̄p
eo⁊ delictum priuatis: vt no. in.c.gratū. ex
tra de poſtula p̄lato. Qð cōprobatum fuit
in beata virgine poſt paſſionem xp̄i: in q̄ ſo
la fides dūtaxat remanſit dum oēs alij di-
ſcipuli ſcandaliçati eſſent. Et tn̄ xp̄s orauit
pro petro ne deficeret fides tua. Ergo fides
nō dr̄ deficere: et in fide maxime eccleſia dr̄
non poſſe errare. Ubi in vno tm̄ fideli xp̄ia
no fides recta et orthodoxus ſenſus reperit̄.
Et forte quod p̄p hoc dix̄ glo. in.c.q̄uis.xxj.
di. quod vbi ſunt boni ibi ē eccleſia Roma.
¶ Idem quoq̄ dicit eſſe idem Abb. pan.
In concernentibus vlēm ſtatum eccleſie: q̄
papa non pōt diſponere ꝯ decreta concilij
vbi decoloraretur ſtatus vlis eccleſie: vt di-
cit tex. vij.q.i.i.c. ⁊ ſi illa. Et ita dicit ſe hoc
caſu intelligere multas glo. que videnť vel-
le q papa non poſſit diſpenſare ꝯ vlēm ſta-
tum eccl̄ie: vt no. in.c.lr̄as. de reſti. ſpol. facit
qð no. Inno. in.d.c.q̄to. de conſue. dum di
cit: q papa non eſt p̄mittendus venire ꝯ ge
neralem ſtatum eccl̄ie ſine cā rōnabili ⁊ ali
is nota. Secus aūt ſe dicere aſſerit: vbi ec-
cleſie ſtatus non decoloraret̄: ⁊ ita intelligit
glo. in.c. que ad p̄petuam.xxv.q.i. Et adden
dum eſſet dicit ad p̄dictā gl. ſingularē. i.d.
c.ſi papa.xl.di. Que dixit q papa pōt tāq̄
hereticus puniri: ſi exiſtens in pctō morta-
li: notorio ⁊ alios ſcādaliçāte incorrigibilr̄
in tali pctō iugiter p̄manet: q̄ dicto caſu vr̄
male de fide ſentire: quā glo. p̄petuo notan-
dam eſſe dicit: q̄ tenet̄ per oēs. ¶ Sit ergo
iſta v̄a ꝯclō: q ſententia pape regulr̄ maior
eſt: ⁊ potius attendenda ſit q̄ ſententia cō-
cilii maxime in his que ſunt iuris poſitiui
ſ̄ qð ipſe eſſe dignoſcit. de concer. p̄ben. p-
poſuit.

poſuit.ſed ĩ aliis ſ.exceptuatis, maxime vbi
agit᷑ de fide,vel de ſtatu vlis eccleſie aut de
cauſis ꝑſonam ⁊ ſtatum ipſius pape ꝯcer-
nentibus:regulr̃ maior erit ſententia conci
lij ac potius ſequenda ⁊c. In concilio enim
iuxta apl̃z ad Thimoteũ.ij.firmum eſt dei
fundamẽtũ ſtatim hñs imobile ſignaculũ.
Et ideo non mirꝫ ſi dr̃,ꝙ in ꝑmiſſis maior
eſt ſentẽtia cõcilij q̃ȝ pape: ⁊ ꝙ papa in his
maxime q̄ fidem ꝯcernunt ſequi tenet᷑ ſñias
concilij,ſicut atteſtatur btũs Grego.xv.di.
ſicut.qui q̃tuor ꝑncipalia concilia ſe venera
ri dicit:ſicut quatuor euangelia.⁊.xxiiij.q.i.
memor iuncto.c.ſunt qdam.xxv.q.i.dr̃ ꝙ ſi
papa vellet deſtruere que cõciliũ facit: ſeipſꝫ
⁊ non illa deſtrueret:⁊ errare ꝯuinceretur.
Et ideo in his non releuaret dicere papam
ſolutum eſſe legibus.ix.q.iij. cuncta ꝑ mun
dũ:q̄ꝛ illa ⁊ ſilia iura intelligi debent de iu
re poſitiuo:nõ aũt de iure diuino: vel ſacri
concilij:maxime in his que tendũt ad fidez
ſtabiliendam:⁊ ꝯſeruãdã:q̄ ſpũ ſcõ ſuggerẽ-
te dictata ⁊ ꝓmulgata credũtur.l.di.c. ſiqs
aut diaconus ⁊c. ¶ Inq̃ꝫtũ aũt dixi ꝙ ſen
tentia concilij maior eſt q̃ȝ pape: vbi de vlĩ
bono ⁊ ſtatu vlis eccleſie agitur:intelligen-
dum eſt ſm aliquos:de cõcernẽtibus bonũ
vlis eccleſie principalr̃,non aũt ſcđario.ar.
in.l.ij.ad ſi.ff.ad muni.cum ſi. ¶ In eo vͦ
ꝙ dr̃ ſententiam concilij maiorẽ eſſe vbi đ
fide agitur.Diſtingunt aliqui:vt Jo.de tur
re cre.in ſum.de eccleſia.li.iij.c.lxiiij. Inter
articulos fidei ⁊ alia decreta fidẽ cõcernen
tia iam edita ⁊ approbata ꝑ ſedem aplicã,⁊
illa que de nouo edenda forent. Et dicunt
ꝙ ſi ꝯcilium vellet decreta antiquorꝫ conci
liorꝫ iam edita imutare:alterare:vel tollere
ꝙ hꝫ facere non poſſet: ſi Papa cũ ſua ſede
aplica ꝯ̄diceret.Et ꝙ in hac ꝯtentione ma-
ior eſſet ſententia Pape q̃ȝ concilij:per tex.
in.c.hec eſt fides.xxiiij.q.i.vbi dr̃ per beatũ
Hieronymus:ſi aũt hec nr̃a ꝯfeſſio aplatus
tui iudicio cõprobat᷑: quicunqꝫ me culpare
voluerit ſe imperitum vel maliuolũ vel ẽt
non catholicus ſed hereticũ cõprobabit ⁊c.
Et dicit glo.ibi ꝙ illud qđ papa approbat:
non lꝫ alteri reprobare.ar.l.di.ſi ille.xxij.di.
oẽs.xxv.q.ix.veniam.⁊ ar.xix.di.ſi romano
rum.q̃ȝuis tñ hoc limitet.glo. in.c.qđcũqꝫ.
xxiiij.q.i.in ver.reconciliat.que ſũmẽdo ar.
ex illo tex.dicit ꝙ ſñia totius eccl̃ie ꝑferẽda
eſt ſententie eccl̃ie Ro. ſi in aliquo ſibi ꝯ̄di-
cant ar.xciij.di.legimus. Sed poſtea ꝯ̄trius
ſe credere dicit.ar.d.c.hec eſt fides.niſi Ro.
eccl̃ia errare ꝯuinceret᷑.Quãq̃ȝ dicat.d.glo.
ſe non credere:ꝙ hoc fieri poſſit: ꝙ.ſ.eccl̃ia
Ro.erraret q̄ꝛ deus hoc non ꝑmitteret: ar.
in.c.a recta.⁊ in.d.c.pudenda.que tñ intel-
ligenda ſunt: ꝓut ſ.declaratum fuit: ⁊ ꝓut
intelligit᷑ ẽt glo.in.c.nemo.ix.q.iij. vt deci-
ſum extitit.cum argumenta: euſdem.d.de
turre cre.impugnaremus:quicqd ipſe dixe-
rit.in.d.c.lxiiij. ¶ Scđo aũt modo hoc eſt
cum aliquid de nouo ſtatuendum eſt ꝑ cõ-
cilium,ꝯcludunt ꝙ ſi papa ꝯ̄dicat ꝯcilio: po
tius ſtandum eſſet determinationi concilij
q̃ȝ pape:que concluſio colligit᷑ ex glo.in.d.c.
anaſtaſius.xix.di.que dicit ꝙ papa tenet᷑ re
quirere concilium epõꝝ:vbi de fide agitur:⁊
ꝙ tunc maior eſt ſynodus q̃ȝ papa: intelli-
gendo hoc de maioritate diſcretiui iudicij:
ſm ꝙ ſine dubio concilium eſt maius Ro.
põtifice.Et ſm hoc intelligit᷑ dcm̃ btĩ Ber-
nardi:dum inqt q̄ maior ſuꝑbia:q̃ȝ ꝙ vnus
homo toti congregationi iudicium ſuũ ꝑfe
rat:tanq̃ȝ ipſe ſolus hẽat ſpm̃ dei vñ ⁊ Ar
chi.in gl.d.c.anaſtaſius.inqt.ꝙ valde ꝑicu-
loſum eſſet fidem nr̃am cõmittere arbitrio
vnius hoĩs.Et ꝑꝑea in his q̄ ad fidẽ ꝑtinẽt
vt ſ.diximus.vniuſcuiuſqꝫ fidel' ſñia:q̄ me-
lioribus rõibus ⁊ auctoritatibus imitat᷑ at
tendenda eſt fauore fidei.Et ſilr̃ in his q̄ cõ
cernũt ſtatũ vlis eccl̃ie:q̄ ad cões oĩum vtili
tatem ſpectant:ꝓut colligit᷑ ex geſtis conci-
lij Niceni:de quo.xxxi.di.i.c.nicena. vbi pꝫ
ꝙ ſolus Panutius ꝯ̄dixit ſynodo volenti
inſtituere ꝙ clerici cum vxoribus ſuis cum
quibus:tunc licite ⁊ legitime ꝯ̄xerant dor-
mire non poſſent:⁊ ſuaſit concilio: vt inqt
tex.ne talem poneret legem. Honorabiles
confeſſus eſſe nuptias:⁊ caſtitatem eſſe di-
cens cum ꝓpria coniuge concubitũ:ac gra-
uem eſſe cãm aſſerens que aut ipſis aut eorꝫ
coniugalibus occaſio fornicationis exiſteret
⁊c.Et ꝑꝑea dixit glo.ibi.ꝙ vnus põt ꝯ̄dice
re toti vniuerſitati: ſi hꝫ rõnabilem cãm.ex
tra de his que ſi.a maio.par.c.i.Quia rõna
bilis ſententia vnius põt alios trahere in
ſententiaꝫ ſuã.extra de eo.qui.mit. ĩ poſſeſ.
cã.rei.ſeruan.c.cum ſicut.ff.de arbi.l.item ſi
vnus.§.vlti.⁊.C.de vete.iur.enucle.l.i.§.ſꝫ his
Ergo nõ mirꝫ ſi in his ꝯcilij ſñia ꝑualet ⁊
magis attẽdi dꝫ fauore fidei:q̄ꝛ plurimorꝫ ſñia
regulr̃ ꝑfert᷑ paucioribus.l.ſi.C.q.bo.cede.poſ.
⁊.ff.de pac.l.qui ſuum heredem.§.ſi. cum ſi.
¶ De contentione vͦ que eſſet inter papã

z concilium in his que eſſent iuris poſitiui
dr̃ ꝙ ſi eſſet contentio de nouo iure condē-
do:ſi papa ꝓmulgare vellet ius qđ hēret re
quiſitas illas q̄litates:de q̄bus p Jſidorũ.
iiij.di.erit aũt lex.vs. ꝙ eſſet honeſta: iuſta,
poſſibilis:ſm nãm z conſuetudinem pñe:
loco:tp iqꝫ conueniens neceſſaria:vtilis,cla
ra:manifeſta:ac cõi oĩum vtilitati ſcribere-
tur:tunc ls cē concilium cõtradiceret:tñ pa
pe ſententia ꝓualeret:z magis attendenda
eſſet:qꝛ princeps hꝫ plenitudinem ptãtis: le
gis condende.ij.q.vij. decreto. de aucto. z
vſu.palij.ad honorem.inſti.de iur.natu.gē.
vel ciuil.§.ſed qcquid placuit princi. ix.q.iij.
cuncta per mundũ. xij.di.c.ij.z.xix. di. eni
vero:vbi Stepha.papa inqt enim vo:qꝛ in
ſpeculum z exemplũ Ro.eccłia:cui xp̃s nos
ꝓeſſe voluit:ꝓpoſita eſt ab oĩbus,qcqd ſtatu
it:qcquid ordinat ppetuo qdes z irrefraga-
bilr̃ obſeruandum eſt . Deberet tñ papa z
princeps leges condere in cõcilio vel in cõ-
ſiſtorio cum ꝓceribus ſuis.C.de legi.l.huma
num.qꝛ leges debent multa conſilij mode-
ratione z maturitate diſcuti in Cõſiſtorio
principis anteq̄ꝫ edant̃.xxv.q.ix.ad apoſto
lice. Nam z ſubditi pñt contradicere legi-
bus:anteq̄ꝫ ꝓmulgent̃. Et ſi inique ſint vel
nõ hēant reqſita,de q̄bus.ſ.pñt ēt poſteaq̄ꝫ
ꝓmulgate fuerint : eas non admittere, nec
vſu z moribus approbare:vt dicit gl. z ibi
no.in.d.c.in iſtis.iiij.di. Que dicit ꝙ ſi pa
pa vult ꝯdere canones epi pñt contradice-
re:z dicere canoniſte non conuenit conſue
tudini regionis nr̃e. Dicit tñ Gemi.ibi. ꝙ
ſi Papa tũc non tacite ſed expꝛeſſe reſiſteret
contradicendo epis:quot ſeruari dꝫ ſenten
tia Pape, qꝛ lex principis q̄ꝫtũcunqꝫ dura
ſeruanda eſt.ar.in.l.ꝓſperit.ff.qui.z a q̄bus.
xix.di.in memoria. Maxime aũt ſi ſtatuere
vellet ſup his que in aiaduerſione criminũ
ſunt inuenta:qꝛ in his põt ēt venire contra
ſtatuta cõcilij:vt dixit Archi. in.c.ſicut.xv:
di.in prin. Et in his poſſet Papa reuocare
conſtitutionem factam a concilio,ſaluo niſi
ꝯſtitutio ſua eſſet irrationabilis vel impoſ
ſibilis: qꝛ tunc eſſet ſtandum ꝯtradictioni
ſeu ſententie epiſcoporum. Quinimmo lex
illa non obligaret : ex quo eſſet impoſſibi-
lis.d.c.erit autem lex ſecundum Archi.ibi
¶ Poſtremo queri poſſet: que ſit gñalis z
fundamentalis rõ,ꝙ papa deuius a fide: in
caſibus ꝓmiſſis z ſimilibus eccleſiam vlem
ſcandaliꝫant ibus vel eius ſtatum decolorã

tibus iudicari:cohiberi:z ꝯdemnari poteſt
a concilio. Et quare tunc concilij maior ſit
ſententia:magiſqꝫ attendenda q̄ꝫ pape ſen-
tentia. Qui dr̃ hēre plenitudines ptãtis in
oẽs xp̄i fideles:z de oĩbus poſſe iudicare:ac
a nemine mortalium iudicari poſſe.ix.q.iij.
nemo.c.alioꝝ.c.facta. ſubditoꝝ.c.ipſi ſũt ca
nones.z.c.cuncta per mundum. cum ſi. Et
q̄uis hoc in ſpecie a nemine tactum inue-
nerim:tñ ꝯſideraui ꝙ forte dici poſſet:ꝙ il-
la plenitudo ptãtis,que data fuit a xp̄o bea-
to Petro:non fuit pſonalis z abſolute libe
ra in perſona Petri tm̃. Quia ſi ſic fuiſſet
non tranſiuiſſet in ſucceſſores: ſed extincta
fuiſſet cum perſona.l.priuilegia q̄dam. z.l.
in oĩbus cauſis.ff.de reg.iur.c. priuilegiũ p-
ſonale.eo.ti.li.vj.ſed talis ptãs z priuilegiũ
hmõi gñalr̃ datum fuit oĩbus apoſtolis ēt
in vniuerſali eccleſia plantatum: ls Petro
vt capiti z pricipali miniſtro huius ptãtis:
qui noie eccleſie illam accepit, ac pro ſe z di
cta eccleſia acceptauit.xxj.di. in nouo.xxiiij.
q.i.loqtur. z pꝫ in illa euangelica auctorita-
te. Ego ꝓ te rogaui Petre vt non deficiat
fides tua.xxj.di.c.i.in ſi. Et in illa quam oĩ-
bus diſcipulis dixit. Ego vobiſcum ſuꝫ oĩ-
bus diebus:vſqꝫ ad conſumationem ſeculi.
Matthei.vlti.c.in ſi.hr̃ in cle.vna.de reli.z
vene.ſanc.vẽ.aſcenſurus. Ex q̄bus pꝫ,ꝙ hu
iuſmodi z fides z poteſtas data Petro z
alijs apoſtolis fundata eſt tm̃ z ſtabilita ſu
per ſolido ſtabiliqꝫ fundamento xp̄i ieſu ꝓ
ut ipſemet ꝓmittēdo Petro regimen vni
uerſalis eccleſie atteſtat:cum eidē Petro di
xit Matthei.xvj.c. Tu es Petrus z ſuper
hanc petrã edificabo eccleſiaꝫ meã. Hoc eſt
ſuper meipm:qui ſum lapis angularis faci
ens,ex vtroqꝫ vnum ꝓut notabilr̃ exponũt
diuus Augu.z doc. Petra.n. erat xp̄s: vñ
ſeqtur ꝙ tale fidei fundamentuꝫ: qđ in xp̄o
exiſtit vnituꝫ ſemp repit̃ eccleſie ſue: z quot
ppea in totũ tolli nõ põt: nec põt nõ eē ſed
manebit in eternum.xxiiij.q.i.c. pudenda.
iunct.c.a recta.c.memor.c. hec eſt fides. cuꝫ
multis ſi. Per que ſuppoſita ĩfert̃ quot iſta
ptãs ſit conceſſa vniuerſali eccleſie: ita data
fuit Petro:vt tñ i eccleſia ꝯſiſtat ſemp: nec
per hoc recedit̃ ab vnitate ipſius eccleſie: qꝛ
vt alias ſepe dcm̃ fuit: quot reſpectu iſtius
ptãtis:dici põt Petrũ:vt caput huius mi-
ſtici corporis eē in eccleſia: z eccleſiam eē in
Petro.vj.q.i.ſcire. Sed a Petro qdem in-
cohauit:vt a capite. Dñs nr̃ ieſus chriſtus
ſucceſſiue

ſucceſſiue in apl̃os ⁊ vĩem ecclĩam talẽ po-
teſtatem pari ↄſortio deduxit: ⁊ deriuare
ac deſcendere voluit: vt oñderet vnitatem
⁊ vnicam eẽ ecclĩam ipſius ſponſam.xxi.di.
in nouo.xxiiij.q.i.loqtur.cũ ſi. Unica ergo
⁊ eadẽ eſt Petri ⁊ ecclĩe ptãs ꝗ̃ Petro exer
citium regulr̃ datũ fuerit ipſius ptãtis. Nõ
qdem ꝓ arbitrio corrupte ⁊ inique volũta-
tis. Sed ↄditionalr̃ ſub forma fidem ſeruã-
di ac recte iuſte ⁊ fidelr̃ bene viuendi ⁊ in
odorem vnguentoꝝ: hoc eſt bonoꝝ operũ
vᷣbo pariter ⁊ exemplo currendi in edifica-
tionem tñ ⁊ non in deſtructionem. iuxta
Paulũ apl̃z.ij.ad Corithi. Et ꝑme ad Ro-
manos ꝑ.c.ibi. xp̃i ieſu dñi nr̃i per quẽ ac-
cepimus apl̃atum ad obedieñ. fidei. Ergo
apl̃atus ipſe nõ daẽ ad deſtructionẽ ipſius
fidei ſed ad obediendum ꝑceptis eiuſdem
cum limitatione ſemꝑ ſubintellecta: q.ſ.il-
lam noĩe ſuo ⁊ totius eccleſie exerceat: claue
diſcretionis ꝑuia ad ↄſeruationem fidei ⁊
augumentum: non aũt ad ipſius deſolatio-
nem ⁊ diminutionẽ, vt pulchre ⁊ clare pro
bat tex.xxiiij.q.i.in.c.memor. Ubi Sixtus
papa inquit. Intelligo aũt mihi alr̃ non li-
cere: q̃ꝫ vt oẽs conatus meos ei cãe in qua
vniuerſalis eccleſie ſalus infeſtaẽ, impendã.
Pro quo ẽt facit tex.xxv.q.i.ſunt qdam. ibi
vbi vᷣo aperte dñs vel eius apl̃i: ⁊ eos ſeq̃n
tes ſcĩ patres ſententialr̃ aliqd diffinierũt.
ibi non nouã legem Ro. pontifex dare ſed
magis errare conuinceret. Poteſtas ergo
pape, vt pꝫ ex ſ̃. deductis cum alijs ſuis con
coꝛ. eſt limitata ⁊ reſtricta in edificationẽ:
ſtabilitatem ⁊ confirmationem fidei: ita vt
ad hoc tñ ſibi cõmiſſa videaẽ hec ptãtis ad
miniſtratio, vt oues xp̃i paſcat: ⁊ in paſcua
ſalutis ⁊ obſeruantie fidei xp̃iane inducat
vᷣbo pariter ⁊ exemplo: ſicut fecit dñs ⁊ ꝑn
cipalis ſuus ieſus xp̃s: qui facere cepit ⁊ do
cere que poſitio cõꝓbaẽ vt dixi ex illo ver-
bo ſaluatoris nr̃i. Ioã. vltio.c. Petre amas
me: paſce oues meas: quod ſi me non ama-
ueris integritatẽ fidei mee ⁊ eccleſie ſponſe
mee obſeruando: tunc dicere non poteris, ꝓ
ut nũc ↄſtanter ꝓfiteris me amare ⁊ meũ
eſſe. Et ꝑ pea rogaui pro te: vt fides tua quã
talr̃ tibi credidi non deficiat. Et ideo tu ali
quando ↄuerſus ↄfirma fratres tuos ⁊ me
ſeq̃re. Cum igiẽ dñs fidem ſuã ⁊ eccleſie ſue
ſub ↄdõnali mãdato Petro cõmiſerit mo
do ꝑmiſſo. Et fines mandati diligenter ei
cuſtodiendi ſunt. c. cum dilecta. de reſcrip.

Non ergo eſt mirꝫ: ſi eccleſia q̃ eſt finis ptã-
tis ꝑdicte: ⁊ in qua pariter dicta ptãs collo
cata eſt: non qdem vt in ſubiecto: ſed vt in
obiecto ⁊ in fundamento. Papam aberrã-
tem ⁊ ptãtis ac mandati ſui fines exceden-
tem: eadẽmet ſua ptãte ſibi ab ipſo xp̃o ori-
ginalr̃ tradita in viam rectã cõtinere ⁊ di
rigere põt: admonendo: arguendo: ⁊ ẽt cor-
rigendo: ne ſciſꝑm ⁊ ſic fines ptãtis eccleſia-
ſtice deſtruere valeat cuꝫ ipſa eccleſia: vt di-
ctum ſepe ſuit conſtituta fuerit a dño prin-
cipali iudex cãe finalis: ꝓ conſeruatione ſui
ipſius, cum dixit Symoni Petro ꝓ vltio
⁊ finali remedio. Matthei.xviij.c. Q̃d ſi te
adhibitis duobus vel tribus teſtibus: non
audierit: dic eccleſie. Si igiẽ eccleſia vl̃is iu-
dex eſt cãe finalis ꝑꝑ conſeruationem fidei
orthodoxe. Ergo iudex quoqꝫ eſſe dꝫ eoꝝ q̃
tendunt ad finem. ff. de edili. edic. l. iuſtiſſi-
me. facit tex. in. l. ad rem mobilem. ⁊ in. l. ad
legatum. ff. de ꝓcu. Ubi dr̃ q cui cõmittũẽ
conſequentia ⁊ añtia cõmiſſa videnẽ. ⁊ fa-
cit tex. in. c. i. ⁊ in. c. prudentiam. de offi. dele
ga. vbi no. q qñ committiẽ aliqua cã alicui
oĩa ei cõmiſſa cenſenẽ: ſine qbus cã ipſa ex-
pediri non põt: vel per que ꝑueniatur ad il
lud: qđ ſibi cõmiſſum fuit ⁊c. Ergo eccleſia
poterit ꝓhibere ⁊ impedire oĩa illa media:
per que deſtrui et diſcolorari poſſet fides
nr̃a: cuius conſeruatio ꝓ cã finali ipſi ecclĩe
cõmiſſa fuit: alias aũt ſi ſecus diceremus.
Pape ꝑmittereẽ indirecte fidem ⁊ eccleſiã
ipſam deſtruere eam ſcandaliçando ⁊ deco
lorando: qđ non permitteretur directe: he-
reticando. ſ. aperte, qđ tñ ei non lꝫ per tex.
in. c. cũ qd vna via. de reg. iu. in. vj. no. in. c.
quanto. de priuile. ⁊ in. l. hoc modo. ff. de cõ
di. ⁊ demõſtra. ¶ Nec eſt dicendum quod
eccleſia ipſa ammiſerit poſſeſſionem huius
ſue poteſtatis ex quo exercitium omne trã-
ſtulit in Petrum ⁊ ſucceſſores ſuos ⁊ quod
hanc poteſtatem ⁊ iuriſdictionem habeat
tantum in habitu ⁊ non in actu: vt dicunt
quidam: qꝛ ex his que ſ̃. deducta fuere ſatis
luculenter patet: quod immo exercitium hu
ius iuriſdictionis ⁊ viua ⁊ actualis poſſeſ-
ſio ſemper fuit ⁊ hodie eſt non minus pe-
nes vniuerſalem eccleſiam ⁊ vniuerſale con
cilium q̃ꝫ penes ipſum Papam: vt de ſe pa
tet. Et dicta ratio de qua ſ̃. deducitur ex eo
qꝛ iſta iuriſdictio eſt equaliter in eodẽ cor-
pore: cum papa (vt dixi) ſit in eccleſia, ⁊ ec-
cleſia in papa. vij. q. i. ſcire. Unde papa deſi-

ciente: non tñ deficit caput hoc eſt xp̄s:qui
eſt veꝝ ⁊ īdubitatū caput huius miſtici cor
poris eccleſie : vt inqt gl. in cle. ne romani.
de elec. Et ſic vã ⁊ integra iuriſdictio ī ipſa
eccl'ia : ⁊ hitu ⁊ actu remãet:xp̄o cooperãte
⁊ in medio reſidēte. ❡ Qđ gdē bñ appro-
bat Bal. poſt lecturã.c.olī. de reſcrip. vbi
notãter ꝓbat ꝙ eccl'ia nõ põt deſinere poſſi
dere cū nõ poſſit expelli de tali poſſeſſiōe.ff.
quēad.ſer.amit.l.qſitus. ❡ Qđ ex eo ꝓbaſ
ꝙ de iuribus īcorporalibus:nemo mero iu
re eiiciſ.ff. de vſuca.l.ſeqtur.§.ſi viã. ❡ Eccle
ſia ãt ipſa ⁊ iuriſdictio ſua:eſt gd incorpale
⁊ iaiatū:q̄ poſſidet ⁊ poſſideſ p organa ſua
⁊ ſic p papã:p ep̄os: ⁊ ꝑlatos: in vnū colle-
ctos:⁊ eccleſiã ipſam repñtantes ſicut qñqȝ
dicimus de hereditate.ff. de condi. ⁊ demõ.
l.municipibus.ff. ſi cer.pe.l.eius q. ergo ⁊c.
Patet ergo ex ꝑmiſſis ꝙ lȝ iſta poteſtas da
ta fuerit Petro vt capiti ⁊ principi aploꝝ
⁊ huius eccleſie militantis: nõ tñ in eo fuit
ita collocata ſeiūctim ꝙ alijs aplis ⁊ eccl'ie
ablata fuerit. Quinimo ꝯiūctim ⁊ Petro
⁊ eccl'ie data fuit,ita ꝙ Petro dficiēte in ec
cleſia ipſa reſideret:vt dixi,qđ ſentiſ vř tex.
xxj.di.c.i.§.hoꝝ diſcretio. ibi. Petrus vo q̄ſi
in ſūmum ſacerdotem elegit:vñ ⁊ dñs hoc
aperte inſinuauit. Luce.xxj.c.cū facta ꝯtētio
ne inter diſcipulos:qs eoꝝ videreſ eſſe ma
ior dixit Reges gentiū dñanſ eaꝝ, ſed non
ita erit inter vos:ſed q maior eſt ſit minor:
⁊ qui ꝓceſſor ſicut miniſter.xciij. di. diacõi.
Et oñdendo hanc ptãtem datam fuiſſe ab
eo oībus ꝯiunctim ꝓ vnitate eccleſie, dixit
Luce.xxij.c. Diſpono vobis regnū: ſicut př
meus diſpoſuit mihi regnū. Ergo ſicut xp̄i
ptãs veri dei ⁊ hois hñtis duas volūtates
⁊ opationes fundamētaľr vnita eſt, ita fun
damentaľr oībus diſcipulis conceſſa fuit:lȝ
miniſterialr Petro ꝑ conceſſa fuerit: limi-
tate vt dixi ī edificationē:nõ ãt ī deſtructio
nē qđ p pulchre oñdit. Jo.xxj.c.cū petrū.ter
interrogauit:nūqd ip̄s amaret ẽt plus alijs,
vñ audita fidei ꝯfeſſiõe tūc dmū ſibi. Rñd.
Paſce oues meas. vbo.ſ. ⁊ exemplo pabu-
lo vite eterne. Non.n. ſibi dixit. macta. de-
ſtrue.iugula.vel in ꝑditionē illas inducas
ſed paſce: per qđ vbum ſatis cõſtat qđ dcñ
fuit.ꝯ.ꝙ.ſ.petrus iuriſdictionē reſtrictas ⁊
limitatã habuit:quoad conſeruationem ⁊
augmentū fidei. Non aūt in eius deſolatio
nem,q:vt inqt tex.ij.q.vij.in.c. qui nec.qui
delicta ſua debite non agnoſcit:⁊ ſubditoꝝ
crimina non corrigit. Dicendus eſt canis ī
pudicus magiſqȝ ep̄s. Et hec qdem ꝓ nūc
quoad poteſtatis tractatus dcã ſufficiãt.

❡ Quanto tp̄e durare debeat concilium.

p

Oſteaqȝ igiſ Deo Aucto-
re cõcilij huius gñalis cor-
puſculum (vtcunqȝ) abſol
uimus:⁊ in lucē hãc nřam
edidimus . Rogabimus
dñm,a quo:vt inqt beatus
Jacobus in canonica ſua Oē datū optimū
⁊ oē donū ꝑfectum deſcēdit: vt in eo ſpira-
culū vite excitare imittereqȝ digneſ,et cum
non ſimus ſufficiētes aliqd ex nobis: tãqȝ
ex nobis (vt inqt apl's) cogitare. Humilr d
precabimur ip̄m,q eſt. α. et. ω. vt q fuit ꝓn
cipiū huius nře indaginis. Illã adoptatus
finē ꝑducere velit.xiij.q.ij.iuncta eius gl.ij.
cum nõ ſit in hoie qd ſemē ſerenti rñdeat.
Neqȝ q plãtat eſt aliqd neqȝ q rigat:ſed qui
incrementū dat deus:ex̄ de deci.cū non ſit.
❡ Perſoluamus igiſ qrtas et extremã hu-
ius tractatus ꝑtem principalē. Quã iux̄ me
taphoricã intentionē nřam diſſolutionem
huius corporis cõciliaris. Nūcupauimus.
Et bř de paucis (q̄ circa hoc vltimū q̄ſitus
vſari videnſ) cõſyderemus:indagãtes ī pri-
mis. ❡ Quanto tp̄e durare dēat cõciliū:ſic
vt ꝑmittiſ cõgregatū. Circa qđ dici põt: ꝙ
durare dȝ q̄diu cãe graues vel alie pp q̄s cõ
gregatum fuit:ſeu q̄ poſtea emerſiſſent expe
dite terminateqȝ fuerint. Aut:qad p hñtes
ad hoc ptãtē:diſſolutū: ſeu trãſlatus fuerit.
ar. optimo,quoad primū.ff. de re iu.l.iudex.
vbi dicit Ulpianus qt iudex poſtqȝ ſemel
dixit ſniam iudex eē deſinit:qđ ītelligit gl.
i.ibi de diffinitiua:et ar. in.c. in lřis. de offi.
dele.et vtrobiqȝ ꝑſcribentes: et in.l.cū qre-
baſ.ff. de re.iu.per ſniam.n.et expeditiones
cãe dř iudex functus offō ſuo. ❡ Et ꝓpea dí
cimus qt in his q̄ requīt actū cõſumatū ex
debito iuſtitie:nihil dř actū:cū aliqd ad agē
dum ſupeſt.C. de his qb. vt indi.l.cū ſilania-
num.in fi. xp̄um aūt principis ⁊ eoꝝ q ſup
premis ꝑſunt iuriſdictionibus eſt nihil eo-
rum q̄ incohauerūt īꝑfectū relinqre: vt īqt
Jmpator.C. de emēda. Juſtinia. codicis.l.i.
in prin. ❡ Et illud ꝑfectū eē dř qđ ex oībus
ſuis ꝑtibus cõſtat:vt inquit Caius iurecõ-
ſultus.ff. de ori.iur.l.i. vñ bñ dicebat Greg.
in moralibus id qđ hř de peni. diſt.iij.c.in
caſſum.

caſſum. ꝙ incaſſus bonũ agiẗ ſi añ vite terminũ deſerat: ꝛ fruſtra velociter currit ille qui deficit ꝑusq̃ ad metã ꝑuenerit. ꝓ quibus bñ facit qḋ dr̃ in ꝓpoſito in.c.certũ.xj.q.iij. ꝙ nõ minus excõicatᷣ: q añ finitã cãe ſue examinationẽ a ſynodo recederͤ ꝑſumit q̃ʒ ille q ad ſynodũ canõice vocatus venire ꝯtẽnit. Aut ille q poſtq̃ʒ illuc venerit ſacẽdotalibus reſpuit obedire ꝑceptꝭ: qḋ approbatᷣ ꝑ ꝯciliũ Arela.xviij.di.ſiqs vbi formalr dr̃. Siqs ãt ſynodo adeſſe neglexerit: vel cetũ fratrũ añq̃ʒ concilium diſſoluatᷣ crediderit eſſe deſerendum. Alienus ſe a fratꝝ cõione cognoſcat: nec eum recipi liceat niſi in ſeq̄nti ſynodo fuerit abſolutus. Qḋ aũt hoc ſit veꝝ. vʒ. ꝙ cõcilium durare dẽat donec cãe in eo ꝓpoſite vel ꝑꝑ quas ꝯgregatus fuit expedite ſint colligiẗ.xvj.di.c.hẽo librum. vbi apparet ꝙ ſexta ſynodus bis fuit congregata. Primo ſub Conſtãtino ꝯ aſſerentes vnicam volũtates fuiſſe in xp̃o: qui monotelite dicti fuere, que lʒ dictos monotelitas anathematiçando ꝛ fidem orthodoxam explanãdo: cãs illam expedierit: tñ qꝛ multe alie cãe ad cõcilium delate fuerant: ꝑſertim ad reformationem eccleſie ꝑtinentes: que tunc expedite nõ fuerũt. Mortuo iã Cõſtãtino ſub Iuſtiniano iteꝝ neceſſario ꝯgregata fuit. Ad q̃ʒ ſſimet epi ꝑlati ꝛ p̃res, qui ꝑme iterfuerãt ꝯuenere: ꝛ his que in ꝑma ſynodo ꝑdicta facta ꝛ determinatã fuerant ſe ſubſcripſere. Ac.ccij. canones ad correctionẽ ꝛ reformationem eccleſie ꝓmulgarunt. Hinc factũ fuit ꝙ lʒ dicta ſynodus bis cõgregata fuerit: tñ rõne ꝑmiſſa vnica eſſe cenſet. Et ſic due ille congregationes ſexta ſynodus appellantur. Ex quo manifeſte datᷣ intelligi: ꝙ ſynodus non niſi cauſis ſynodalibus expeditis diſſolui nõ dʒ. Hanc eãdẽ ꝯclõnẽ approbauit ꝛ canoniçauit ſacꝝ Conſtãtieñ. conciliũ ꝓut in prima ſeſſiõe geſtoꝝ ipſius colligiẗ: vbi eius decretũ ſub his v̓bis hr̃. Item ſtatuit ꝛ decreuit ꝙ hoc ſacrum conciliũ non dẽat diſſolui, neqꝫ diſſoluatᷣ vſqꝫ ad extirpationẽ p̃ñtis ſciſmatꝭ: ꝛ q̄uſqꝫ ecctia nõ ſit reforata ĩ fide ꝛ ĩ moribus ĩ capite ꝛ ĩ mẽbrꝭ.

¶ An concilium a loco deſtinato transferri valeat.

Anquid aũt concilium gñale a loco deſtinato. In quo ſemel cõgregatum legitime fuit ad alius locum trãſferri valeat. Prima facie ꝓ parte negatiua dubium facit tex.i.l. vbi.ff. de iudi. qui dicit ꝙ vbi ſemel ceptus eſt iudicium ibi ꝛ finem accipere dʒ. Qḋ ſi in ſingulis ꝛ ſingularibus ꝑſonis hoc locũ hʒ: ꝑꝑ incõmoditatem expenſaꝝ: fortius id dicendum vr̃ in cauſis concilij ꝛ vlis eccleſie ad qḋ totus mundus concurrit vbi tot ꝑlati tot religioſi tot oratores ꝛ alij infiniti hoĩes multo grauioribus expenſis ꝛ incommodis vexarentur ſi concilij locus ꝛ iudicium moueretur. ¶ Qḋ ẽt ꝓcedit in arbitris: qui alibi q̃ʒ in loco vbi factum eſt cõpromiſſus de cã cõpromiſſa cognoſcere nõ pñt: qꝛ vt inq̄t iuſconſultus.ff. de arbi.l.ſi cũ dies.§.ſi arbiter. Locus cõpromiſſo ineſſe cẽſetur. Et ꝑꝑea ſi alibi aliq̄d iuſſerit arbiter. Maxime ſi ſunt in loco ad quem litigatores facile ꝛ honeſte ꝑuenire non poſſunt ei impune nõ paretur. ¶ Idem quoqꝫ in delegato dicimus: q extra locum cõmiſſionis ſibi facte. Nulliter iudicat. de reſcriptis ſtatutum lib.vj. cum ſi. ¶ Iudicium aũt dictis caſibus ceptum intelligit Bar. ꝛ alij in.d.l. vbi acceptum ẽt per ſolam citationem: pro quo idem Bar. exemplificat in eo qui hʒ in aliquo loco plures iudices: qui ꝑueñta iuriſdictione ab vno eoꝝ põt de hoc excipere coram altero: ſuper eodem negocio procedere volẽte. De quo per canoniſtas latius in.c. gratum. ꝛ in.c. relatum. de offi. deleg. vbi concludũt ꝙ iuriſdictio vno mõ ꝑuenitur quoad iudicem per ſolum decretus citationis. Alio modo per ipſius citationis executionem: quoad partem: qꝛ tunc partis intereſſe põt cum citata ſemel ad vnum locũ vel coram vno iudice poſtea ad alium locũ aut coram alio iudice citatur pro eodem negocio. Et ſic fatigatur ꝛ vexatur laboribus ꝛ expenſis diuerſimode. ¶ Sed ꝑmiſſis non obſtantibus quoad ꝓpoſitũ nr̃m affirmatiue concludi poteſt: ꝙ concilium ſemꝑ trãſferri ꝑt: imo dʒ: de loco ad locũ: quotiẽſcũqꝫ cã neceſſaria ſubeſt que impedit concilium ibidem legitime aut tute eſſe ꝛ cõmode procedere poſſe qꝛ magis expedit fidei ꝛ vniuerſali eccleſie ꝙ concilium agatur q̃ʒ ꝙ expenſaꝝ aut laboꝝ ſingularium ꝑſonaꝝ habeatur rõ. Qḋ ẽt ꝓcedit in cauſis ſupraſcriptis: ꝛ ita limitantur per glo. ꝛ Bar. in.d.l. vbi acceptum. per tex. in.l. ſed ꝛ ſi reſtituatur.§. ſed ſi dies.ff.eo. vbi ex cã neceſſitatis ꝛ inq̃ʒtum neceſſitas exigit alibi colligitur legatus litigare: vnde ꝑ illũ tex. dixit Bar.

q̄ iudicium mutari poteſt tã quoad iudicẽ
q̃ quoad locum ſi neceſſitas ſuperueniret:
⁊ quoad locum exemplificat vt vbi cãe ce-
pte eſſent in curia prãtis ſi curia illa eſſet
ſublata certe ĩngt ipſe cãe que ibi pendebãt
perfici poterunt corã capitaneo pp neceſſi-
tatem ſupuenientem: ad hoc in ꝓpoſito no
ſtro eſt bonus tex. in ar. in. c. ſtatuimus. de
offi. deleg. lib. vj. vbi dr̃ q̄ ſi mandat̃ inqſi-
tio vel aliqd aliud expediendum: alicui in
certo loco q̄ talis delegatus locum aliũ ido
neum ⁊ ſecuꝝ eligere põt in quo negocium
ſibi iniunctum exequat̃ ⁊ ſubdit tex. q̄ ides
faciat ſi rõnabilis cã ſubſit pp quam in lo-
co decreto perfici nequeat cõmode qḋ ſibi
mandat̃ ne tali ꝓtextu impediri contingat
vel differri mandatum apſicum pro quo i-
ducit̃. xxij. q. ij. faciat. ⁊ ff. de v̄bo. ſig. l. nepos
proculo. Sic igit̃ dicendũ vr̃ in caſu nr̃o ſi
deputato iam ꝯcilio in vno loco: ⁊ citatis
epĩs ꝑlatis ⁊ alijs ad illum locum: ⁊ iã fo-
te congregatis: ⁊ concilium agere incipien
tibus ſuperueniret peſtis valida. Bellum
infidelium: vel ẽt fidelius ĩpreſſio. Ita q̄ ibi
concilium tute gete ⁊ pacifice celebrari non
poſſet ſeu etiam ſi cõis ⁊ euidens vtilitas
ſuaderet ⁊ cogeret hoc facere: puta q꞉ alique
forte nationes ad locum deputatum incõ-
modiſſime vel non tute conuenire poſſent:
vnde ad alium locum eis cõmodior̃ ⁊ tu-
tiorem in maiori numero ⁊ cũ maiori ſua
⁊ totius concilij cõmoditate cõuenire poſ-
ſent: tũc certe ex hmõi cauſis neceſſarijs: cõ-
cilium non ſolum mutari ſed oĩno trãſfer-
ri deberet: ne tolleret̃ occaſio illud celebran
di vel vota patrũ libera tollendi: ar. optio.
in. c. in noĩe dñi. xxiij. di. ⁊ in. c. ſi quis pecu-
nia. lxxix. di. vbi in ſiñ dr̃: q̄ ſi Cardinales
⁊ alij clerici deum timentes Romanũ põ-
tificem intra vrbem: in qua de iure deputa
tus erat electionis locus de elec. vbi piculũ.
lib. vj. tute libere ⁊ expedite eligere nequiue
rint, q̄ dictam electionem facere debeant ⁊
trãſferre ad locum vbi melius eis cõgruere
viſum fuerit ⁊c. pro quo bene facit q꞉ incul-
pabile eſt iudicandũ qḋ neceſſitas intulit.
xxx. q. i. ad limina. xxxiiij. q. i. c. cum pbellicã.
¶ Neceſſitas. n. excuſat: ⁊ qḋ alias non eẽt
licitum facit licitum de con. di. iiij. c. ſanctũ.
nec eſt ſubiecta humane ꝯſtõni, ⁊ iccirco dr̃
q̄ neceſſitas non hꝫ legem de con. di. i. ſicut.
Et iſta rõne dicimus q̄ ls ex ſententia apo-
ſtoli. Epĩ ꝑlati ⁊ alij religioſi manere debe-
ant in ea vocatione in qua primum vocati
fuit: ⁊ q̄ eis non liceat tranſire ab vna ec-
cleſia vel ab vna religione ad aliam. Tamẽ
hoc licite facere pñt. Si hoc neceſſitas vel
cõis vtilitas hoc ſuadeat. vij. q. i. mutatiões
⁊. c. ſeq. ¶ Qḋ aũt concilia ex his aut ſimi-
libus cauſis vtilibus vel neceſſarijs trãſla-
ta fuerint tam priſcis q̃ modernioribus tẽ
poribus p3 ex eoꝝ annalibus, ⁊ vltimo lo-
co in geſtis concilij Baſilieñ. qḋ gdẽ trãſla
tum fuit ex ciuitate Papie vbi p concilium
Conſtantieñ. deſtinatũ fuerat ad ciuitates
Senaꝝ pp peſtem primo Ferrarias gratia
cõis vtilitatis ⁊ cõmoditatis nationis gre
coꝝ: qui tunc ſe vnierunt ſeu potius vnire
finxerunt cũ Ro. eccleſia Duce Ioãne Pa-
leologo tunc Impatore: ⁊ Ioſeph. Patriar
cha Conſtãtinopolitano: ⁊ deinde ex Fer-
raria Florentiam tranſlatum extitit cã ne-
ceſſaria ſubſiſtente: hoc eſt: ꝑpter ingentem
epidimie debacchationem que ciuitatẽ illã
⁊ accolas vexare cepat. De quo ſ. in ti. enu-
merationis conciliorꝝ in verbo. Florentinũ
vltimũ: ⁊ atteſtat̃ platina in vita Eugenij.
iiij. ⁊ archiepiſcopus Florentinus in. ij. par
te ſumme ſue ti. iij. c. xij. §. decimo. ls forte ex
alijs illicitis ⁊ maleſanis reſpectibus ⁊ cau
ſis totiens dicte tranſlationes excogitate
fuerint: prout geſta dicti concilij Baſilieñ.
atteſtantur ⁊c.

¶ Quis concilium de vno loco ad
alium transferre poſſit.

MAius aũt dubiũ ex ꝑmiſſis in-
ſurgit. Quis concilium iam cõ
gregatum: ſeu ẽt ſemel in vno lo-
co deſtinatũ mutare: vel ad ali-
um locum transferre poſſit: que
quidem heſitatio non vr̃ eſſe parui momẽ-
ti: q꞉ ſi ſimplr̃ diceremus q̄ ad Papã tm̃-
mõ ſpectat hmõi tranſlatio, put qdã dicere
voluerunt q꞉ cum paſtor ſit ouiũ xp̃i eas in
paſcua educere trãſferre ⁊ reducere põt ꝓ
arbitrio. cũ non pp locum gens: ſed locus
ꝑpter gentem eligat̃. xij. di. nouit. Cui dñs
Petro ſimplr̃ dixerit. Matth. xxi. ⁊ Io. vl-
timo caplõ. Paſce oues meas: nullum certũ
locum ei aſſignando. Sed ſi hoc ſimplr̃ di-
ceremus dari poſſet perplexitas ⁊ confuſio
in eccleſia dei: ⁊ impediri publicum bonum
concilij. Si papa forte ſibi conſcius: volendo
illud diſſoluere: transferret ad locum non
tutum

tutum vel incõmodum ad quẽ prelati non poſſent accedere: ꝓut accidit tp̃e Eugenij quarti. Anno xp̃i. Mccccxxxj. pontificatus ſui anno primo. Qui concilium iuſſu Martini quinti: ꝛ demum ſuo in Baſilea cõgregatum ſeu congregari ceptum de cõſilio ꝛ aſſenſu Cardinalium tm̃ diſſoluit: ꝛ Bononiam ad annum cum dimidio tranſtulit. Aliudq; cõciliũ poſt illud in ciuitate Auinionem ad annus decimũ poſt illud iuxta concilij Conſtantieñ. decreta indixit ex qua improuida ꝛ inepta diſſolutione ſcandala ꝛ inconuenientia: detractiones ꝛ murmurationes plurimas ꝙ hoc faceret animo fugiendi cenſuram concilij concitauit: lʒ p diuerſas lr̃as ſuas hãc ꝛ alias calũnias excuſare niſus fuerit: cum concilium principes ꝛ ꝓlati ei attendere ꝛ parere noluiſſent vñ maxima inconſtantia vſus fuit dictum cõcilium Baſilieñ. poſt diſſolutionem confirmando ꝛ demum eam reuocando. Sed qc quid ſit dñs Jo. de tur. Crema. in ſum. ſua. de eccľia. lib. iij. c. lxvj. ſimplr̃ ꝛ cum magna irriſione. Tenentium 2rium: tenuit ꝙ ad ſolum papam: ꝛ non ad alium quẽpiam hoc ſpectet. Aſſerens ꝙ manifeſta rõne hoc pꝫ: ꝛ ꝙ vacuus ſenſu oĩno iudicandus eſt qui aliter dicit: q2 inqt ipſe ad Ro. pontificẽ ſpectat vniuerſalia concilia congregare, auctorare: interꝓtari. Contra illa diſpẽſare, ꝛ male celebrata caſſare. Ergo cã legitima ſubſiſtente fortius poterit auctoritate ſua illa de loco ad locum transferre. Qđ ſm eum probat dicto exemplo paſtoꝝ habentium gregem ſuum in paſcuis in vno loco qui illus ad alia loca deducere ꝛ trãsferre libere poſſunt. Sic ergo ꝛ Ro. pontifex. qui paſtor eſt vlis eccleſie ꝛ cunctaꝝ ouium chriſti Juxta illud. Jo. xxj. Paſce oues meas hanc eandẽ poteſtatem transferendi oues predictas habebit: vnde beatus Greg. xij. di. in. c. nouit. inquit. Nõ pro locis res: ſed pro rebus loca amanda ſunt, ꝛ. ij. Machabe. v. dr̃. ꝙ non ꝓpter locum gentem: ſed ꝓpter gentem locũ dominus elegit: nec ob. ſm eum decretum concilij Conſtantieñ. qđ incipit frequens. In quo vr̃ dari lex ſcripta ꝯ Papam ꝙ. ſ. hoc facere non poſſit: nec concilium trãsferre: ſine conſenſu concilij: q2 rñd. ipſe ꝙ licet hoc decretum confirmatum fuiſſe dicatur per Martinum: tamen Papa non ſubijcit legibus vel decretis concilioꝝ: vt habet in. c. ſignificaſti. de elec. ꝛ in. l. princeps ff. de legi. nec Papa poteſt legem imponere, aut ꝓiudicare ſuis ſucceſſoribus. Quia par in parem non hꝫ imperium. c. innotuit. §. 2uis. de elec. cum ſi. ꝛc. Sed ꝯ hec dicta gn̄alr̃ ẽt loquendo facere videnẽ iura illa que inducta fuerunt in ꝓcedẽti articulo a ſilu: i. c. in nõie dñi. xxiij. di. i. c. ſigs pecunia. lxxix. di. iũcto. c. vbi piculũ. de ele. ꝛ. c. ſtatuimus. de offi. de leg. in. vj. in gbus habetur ꝙ Cardinales vel inquiſitores aut iudices impediti ex aliqua cauſa electionem Pape facere: ſeipſos transferre poſſunt ad alium locũ, ꝛ vbi eis magis videbitur ꝛ placuerit dictas electionem ſeu inqſitionem ꝛ negocij de mandati expeditionem facere poſſunt: vnde idem videreẽ dicendum in concilio. Si aliquo ĩpedimento legitimo impedireẽ vel vbi forte a Papa diſſentiret: q2 forte papa: vt ꝯ. dixi aio conciliũ diſſoluendi vellet illud trãsferre ad locum non cõmodum vel non tutum ꝛ vbi vota eſſe nõ poſſent libera. Sed quicqd alij ſcripſerint: pro concluſione huius queſiti, diſtingui forte poſſet ſic: ꝙ aut pontifex Ro. eligere vult a principio locum futuri concilij: cõgregato exiſtente concilio: ꝛ hoc facere dꝫ anteq̃ concilium diſſoluaẽ: ipſo concilio conſentiente ꝛ dicti loci deputationem approbante: ꝛ ita loqtur ꝛ intelligitur decretum concilij Cõſtantieñ. quod incipit frequens: qđ facto ꝛ re ipſa comprobauit Martinus Papa. v. in eodem concilio exiſtens: qui pro futuro concilio ciuitatẽ Papienſes deputauit de conſenſu ꝛ approbatione eiuſdem concilij Conſtantieñ. ꝓut pꝫ ex apoſtolicis lr̃is eiuſdẽ Martini publicatis in. xliiij. ſeſſione. xiij. kal. Maij. Pontificatus ſui anno ꝑmo. ¶ Aut Papa mutare vult locum futuri concilij. Jam in concilio precedente deſtinatum anteq̃ dictum futuꝝ concilium conuocetur: ꝛ anteq̃ pr̃es conuenire inceperint ꝛ tũc ex cã legitima: ꝛ euidenti neceſſitate vel publica vtilitate ſubſiſtente hoc facere poteſt de conſilio dominoꝝ Cardinalium vel duaꝝ partium eorundem: ſeſe huic tranſlationi ſubſcribentium. Dũmodo locus qui ab eo, priori ſurrogatur: ſit alteri vicinus cõmodus: ꝛ ſub illamet natione ſub qua erat primus, niſi forte illud idem impedimentum ꝑꝑ qđ primus locus mutatus eſt, eſſet in vniuerſa illa natione quo caſu ad alium eidem priori loco ꝛ nationi viciniorem. Seruato modo ꝓdicto transferri poſſet. Quo caſu quotieſcũq;

mutari contingit: vel locum vel futuri con
cilij terminū: papa dꝫ ſaltem p annū ań ter
minum īcohādi ɔcilij epis ꝓlatis ꝛ alijs ad
cōcilium vocādis hoc lr̄e ꝛ ſolēniter ītima
re ꝛ vbiqꝫ publicare ad hoc vt oēs ꝛ ſingu-
li ad quos ſpectat certi ſint: ꝛ ne laboribus
ꝛ expēſis īdebite fatigati vagare cogant̄. Et
ita hoc qꝫ 2° caſu loqtur ꝛ ſane ītellr̄ decre-
tum illud freqns cōcilij Cōſtātieñ. qđ qdes
iudicio meo maximā eqtatē ꝛ iuſtitiā in ſe
hꝫ. Pro quo facit tex. in ſi. in. d. c. vbi piculū
§. porro. de ele. in. vj. ℂ Aut Ro. pōtifex iā
cōgregauit ſeu cōgregari iuſſit, cōciliū gn̄a-
le, ꝛ ipſe vel eius legatus eidē cōcilio ꝑſidet:
illudqꝫ ꝓſeqtur: ꝛ tūc cā neceſſaria aut vti-
li ſupueniēte vel īpellente: ipſe idem Pōti-
fex poterit vna cū ſacri cōcilij approbatiōe
conſenſu ꝛ ɔſilio dcm̄ cōciliuꝫ de loco incō-
modo ꝛ inhabili ad locum cōmodum ꝛ ha
bilem transferre: ꝛ ita declarauit idem con
cilium Conſtantienſe: in tertia ſeſſione: hu
iuſmodi ſub tenore: vꝫ. Item ꝙ ipſum ſacꝝ
concilium: non transferrat̄ ad alium locū.
Niſi ex cā rationabili: ꝛ de conſilio huius
concilij deliberanda ꝛ concludenda ꝛc.
ℂ Aut concilium congregatum eſt vel cō-
gregandum venit: ſiue Pape: aut legati ipſi
us vocatione. In caſibus illis in qbus il-
lud ɔgregari poſſe diximus ſ. in tractatu cō
gregationis concilij. Puta ſede aplica va-
cante. Papa heretico aut ſciſmatico exiſten
te: ſeu recuſante concilium congregare ꝛc.
Et tunc quēadmoduꝫ collegium Cardina-
lium Patriarche Archiepiſcopi ꝛ Prelati
alij eo quo ſupra diximus modo conciliuꝫ
congregare poterunt. Ita ꝛ illud ad alium
locum transferre ꝛ ex cā neceſſaria aut vti-
li pariter mutare publicare ꝛ intimare po-
terunt. Ea potiſſimum rōne: qꝛ cui concedi
tur poteſtas atqꝫ facultas ſiue a iure ſiue ab
hoīe aliquid expediendi. Illa oīa cōmiſſio-
ni ſue ineſſe ꝛ conceſſa fuiſſe cenſent̄ ſine q-
bus dicta cōmiſſio etiam cōmode expediri
non poſſet. de offi. deleg. c. i. c. ꝑterea. c. ſigni-
ficaſti. c. prudentiam. in ſi. ꝛ. c. ſuſpitionis. i.
Rn̄. cum ſi. Et qꝛ cui conceditur conſequens
preambulum ꝛ antecedens conceſſum eē in
telligitur. ff. de procura. l. ad rem mobilem.
Sed collegio dominoꝝ Cardinalium Im
peratori Patriarchis Metropolitāis ꝛ ali
is prelatis certis caſibus de qbus ſupra ꝑ-
mittitur conciliū conuocare: agereqꝫ: ꝛ vni-
uerſalem eccleſiam etiam ſine Papa repre-
ſentare vt ſupra diximus. Ergo ꝛ illud cau
ſa neceſſaria vel vtili ſubſiſtente eis illud
transferre ꝛ locuꝫ mutare licebit ſi in vnuꝫ
ꝑlati ipſi conſentiant. ℂ Aut concilium ſi-
ne Papa vel eius Legato ex aliqua cā vtꝫ.
iam conuenit: ꝛ in loco in precedenti conci
lio deſtinato congregatum quōcunque aut
qualitercunqꝫ fuit: ꝛ tunc occurrente neceſſita
te aliqua aut euidenti vtilitate ꝓpter quas
conciliū non bene celebrari poſſet ibi: trāſ-
ferri poterit decreto ꝛ conſenſu cōcilij ipſi-
us ꝛ non alterius ſicut etias dicto caſu oīa
alia quantūcunqꝫ ardua negocia expedire
poterit: ꝓut clare ꝛ indubitate oſtēſuꝫ fuit
ſupra ꝛ cōprobatur per illa que deduximus
cum de concilij poteſtate loqueremur ꝛ ꝓ-
batur a ſimili per tex. in. c. in nomine domi
ni. xxiij. di. iuncto. c. ſiquis pecunia. lxxix. di.
ꝛ. c. vbi periculum. de elec. lib. vj. ꝛ per de-
cretum illud concilij Conſtantieñ. in tertia
ſeſſione ꝓmulgatum de quo ſupra. ℂ Nec
contra illud decretum obſtaret ſi diceretur
ꝙ non ſit decretum generale. Sed ꝙ loqua
tur de illo concilio Conſtantieñ. tantū, pro
ut per. d. Jo. de turre Cremata impugnan-
do decretum ipſum dicebat̄ ꝛ cui ſ. Rn̄. fu-
it ꝛ nunc reſpondetur ꝙ de ſimilibus ideꝫ
dꝫ eſſe iudicium de conſti. tranſlato. cum ſi.
Qđ qdē cōprobatur qꝛ illud decretū gn̄alr̄
confirmatum: ꝛ declaratum fuit per conci
lium Baſilienſe declarando illud locuꝫ ha-
bere in omni concilio congregato ꝛ ꝙ per
Ro. pontificem diſſolui vel transferri non
poſſit concilium ſine ipſius concilij expreſ-
ſo conſenſu, vt pꝫ in geſtis dicti concilij ſeſ-
ſione. xj. ꝛ alibi. Non obſtat determinatio.
d. Jo. de turre Cremata qꝛ loquitur tantuꝫ
in caſu ſuo. vꝫ. quando Papa eſſet catholi-
cus vnicus et concilio per ſe vel per legatū
ſuum preſideret. Et inqꝫtum dicit ꝙ illo ca
ſu Papa ſolus ſua propria auctoritate po-
teſt concilium transferre. Fateoꝛ hoc verū
eſſe ſi concilium non contradicit prout nō
eſt veriſimile ipſum debere ɔdicere neceſſa
ria aut vtili cā occurrente: ꝓut ipſe etiā ſup
ponit: ꝓut cōtigit tempoꝛe eiuſdem Mar-
tini quinti: qꝛ in dicto et congregato conci-
lio in ciuitate Papie iuxta decretum conci
lij Conſtantieñ. ſupueniente epidimia ꝛ in
genti peſte concilium cōcorditer tranſlatus
fuit ad vrbem Senenſem. ℂ Sed ſi inter
Papam et concilium de hoc eſſet alterca-
tio, qꝛ forte Papa diceret legitimam neceſ-

ſariam

ſariam vel vtilem cauſam ſubeſſe propter quā concilium transferre vellet:⁊ concilius econtra hoc negaret ⁊ contrarium aſſereret nec huic tranſlationi conſentire vellet, tunc ſaluo meliori iudicio, non crederē ſimplici ſententie pape ſtandum fore: ſed potius ſententiam concilij vel maioris ⁊ ſanioris partis ipſius pualere, ſicut in alijs caſibus ⁊ ſententijs ad concilium ſpectātibus ſupra diximus in ti. que ſententia Pape an concilij pualere ⁊ magis attendi debeat ⁊c. Quod fortius pcedere crederem ſi cōcilius melioribus rationibus ⁊ auctoritatibus inniteretꝰ: oſtendendo forte Papam hoc fraudulenter ⁊ doloſe tentare ad diſſolutiones deſtructionem et ruinam concilij: vt eius cenſuram ⁊ correctionem effugeret: ⁊ oſtenderet locum ad quem Papa illud transferre vellet non eſſe tutum: habilem ⁊ victualijs abūdantem: ſed proſus incommodum inutilem ⁊ incapaces ⁊c. Qui dolus ⁊ que fraus Pape probari poſſet ex primis medijs ⁊ finalibus pgreſſibus ſuis: iuxta ea que no. per doc. in l. multum. C. ſiquis alteri. vel ſibi. Nam que conſiſtunt in animo ⁊ intentione alterius: ⁊ que aliter probari nō poſſunt: preſumptionibus ⁊ indicijs probanꝰ. l. dolum. ⁊ ibi per doc. C. de dolo. extra de vſu. c. ad noſtram. ⁊ c. cū in dioceſi. Si igiꝰ Papa ſe contra concilij conuocationes vel celebrationē aduerſarium conſtituiſſet. Puta reſiſtendo ⁊ aſſerendo ꝙ non erat opus concilio: vel mandando epiſcopis ⁊ prelatis ꝙ ad concilium conuenire non deberent: aut aliter procurando tacite vel expreſſe ꝙ concilium impediretur, ⁊ turbaretur. Ex his precedentibus ⁊ ſubſequētibus preſumptionibus ⁊ indicijs dolus ipſius ſatis clare colligi poſſet circa tranſlationem: qꝛ ex prefationibus animus cuiuſqꝫ faciliter cognoſcitur. ff. de heredi. inſti. l. ſi. ff. de do. excep. l. apud celſum. in prin. ¶ Secus tamen exiſtimarem ſi Papa ſimpliciter paterne ⁊ charitatiue pro bono concilij ⁊ vniuerſali cōmodo ad concilij ipſius vtilitatē et cōſernationem illud transferre vellet: et melioribus rationibus contra totius concilij voluntatem inſtaret: ſecumqꝫ Romanam eccleſiam in ſententia ſua haberet: vna cum aliquibus ex patribus concilio incorporatis: qui ſpiritui magiſqꝫ carni inſeruirent. Non obſtat etiam impugnatio. d. de turre. Cremata contra decretum illud concilij Conſtantien. quod incipit frequens. Quia ipſe dominus impugnans: cum debita ſupportatione non bene conſiderauit illud decretum: non enim loquitur in illo caſu qđ ipſe ſupponit ſed loquitur in primo caſu diſtinctionis noſtre de quo ſ. vꝫ. cum Pontifex Ro. ante concilij congregationem locū in concilio precedenti deſtinatum mutare vult. Ergo ipſe aerem quaſi fruſtra verberans impugnare laborat qđ cōtra ſe nō pugnat neqꝫ reſiſtit. Non enim infertur ex diuerſis, nec eſt legalis: aut bōa reſtrictio vel impugnatio dicēdo licet Martinus decretum illud frequens approbauerit tamen particulam iſtam de tranſlatione concilij non approbauit: qꝛ hoc nō dicit ipſa approbatio Martini Pape immo decretum illud et omnia ac ſingula determinata concluſa et decreta per ipſum concilium concilij aliter tenere et inuiolabiliter ſeruari voluit approbauit et indiſtincte ratificauit: vt patet in eiuſdem concilij geſtis ſeſſiōe. xlv. et in ſpē decretū illud frequens approbādo in ſeſſiōe. xliiij. circa dputationē loci futuri ꝯcilij. In ipſius lr̄is aplicis in pncipio ingꝰ formaliter volentes decreto huius generalis concilij ſatiſfacere inter alia diſponenti ꝙ oīmodo generalia concilia celebrentur in loco quem ſummus pontifex per menſes ante finem huius concilij approbante et cōſentiente concilio deputare et aſſignare teneatur ⁊c. Ergo cum ipſa lex approbationis non diſtinguat nec reſtringat illud decretum aliter nec nos illud quidem diſtinguere aut reſtringere dbemus. Sed illi ſimpliciter inherere ff. de publi. in rem actio. l. de pcio. vbi eſt bona glo. que alle. concor.

¶ Quū concilium diſſolui poſſit ⁊ debeat.

Ex his conſequenter inferri poteſt ad reliquas q̄ ſequūtur heſitatiunculas vt tandem cōcilij huius corpuſculo extremam manum imponamus. Et primo quidez querendum videtur: quando et quibus ex cauſis generale concilium ſemel rite et legitime congregatum diſſolui poſſit et debeat. Circa quod conſiderandus eſſe videtur duplex concilij ipſius ſtatus. Aut enim cōcilium concorditer ordinarie et bono zelo congregatum fuit et diſſoluēdum eſt: et tūc

ex vnica cauſa:eaqꝫ quandocunqꝫ ſubſiſten-
te diſſolui poteſt ⁊ debet: vz.vbi iam expe-
dite ac executioni debite mandate fuerint
cauſe omnes ille propter quas conciliū ꝓn
cipaliter congregatum fuerat: vel etias que
eo durante incidiſſent: eis conſimiles eius
dem ponderis ⁊ importantie. Nam eo ca-
ſu:per talem expeditionem concilium dici-
tur functum fuiſſe officio ſuo: ⁊ propterea
vlterius durare non debet.ar. in.l.iudex.⁊
in.l.cum querebatur.ff.de re. iudi.⁊ in.c.in
litteris.de offi.delega.⁊ latius diximus ſu-
pra in ti. Quanto tempore durare debeat
concilium. Aut ſcđo concilium ex aliqua ſu
perueniente neceſſitate: vel maiori vtilita-
te (ſi tamē maior vtilior,aut magis neceſſa
ria cauſa in eccleſia dei excogitari poteſt qꝫ
concilia legitime agere) diſſoluere oportet:
etiam antequā cauſe propter quas congre-
gatum fuit expedite ſint:puta ſi infidelium
⁊ Barbaroꝝ vel alioꝝ potentiſſimus exer
citus ⁊ incurſus contra concilium inſurre
xiſſet vt illud deſtrueret ⁊ perſequeretur:⁊
tunc bene diſcuſſis conſideratis ⁊ ventila-
tis cauſis:propter quas diſſolueñ.eſſe pretē
ditur:qn̄cunqꝫ magis cōmode:ſeruata de
bita venuſtate grauitate. Ac tp̄is opportu
nitate diſſolui poterit. ar.tex.⁊ eorum que
leg.⁊ no.in.d.c.vbi periculum.de elec. lib.
vj. Non tamē etiam tunc ita ruditer ⁊ ſim
pliciter diſſolui debet: ſed habitis patrum
votis:⁊ matura:deſuper habita deliberatio
ne. Aliud concilium in aliud tempus in eo
dez vel alio loco differri ⁊ indici debet.ar.
xvj.di.in.c.habeo librum. ¶ Ubi habetur
ꝙ ſexta ſynodus bis congregata fuit qꝛ pri
ma ſexta diſſoluta fuerat cauſis non expe-
ditis et canonibus vel decretis ab ea non
editis,que poſtea in ſecunda ſexta edita fue
re. ¶ Cauſe autem propter quas dicto ca-
ſu concilium diſſolui poteſt debent eſſe vr-
gentes euidentes et neceſſarie,qꝛ aliter con
cilium generale tanto labore et tot diſpen-
diis rite congregatum pro quacunqꝫ mini
ma cauſa pro arbitrio Pape vel aliquorū
diſſolui non deberet. Cauſa autem ſufficiēs
videretur:vbi tam grande et euidens peri-
culum ſubeſſet ſi continuaretur:vel vbi ceptū
fuit:vel alibi:ꝙ de ſalute patrum in eo con
ſcriptorum veriſimiliter dubitaretur, pro-
ut eſſet ſi potentiſſimus Rex Princeps ali
us:concilium fieri nollet. Sed illud vbique
locorum cum ingenti exercitu perſequere-
tur nec cenſuris aut armis comprimi poſ-
ſet: prout ſupra diximus: vel vbi ſeuiſſima
peſtis in concilium et populos circunſtan-
tes vehementer ſeuiret ita ꝙ nullibi dare
tur receptus propter periculum contagio-
nis:tunc enim ex huiuſmodi vrgentiſſimis
euidentibus et neceſſariis cauſis non ſolus
diſſolui poſſet concilium:ſed ab ipſius cele
bratione durante tali impedimento ceſſari
omino deberet.ar.optimo.xv.di.canōes. vbi
Iſidorus li.vj.ethimologiarum ſuarum at
teſtatur ꝙ concilia ante Conſtantinum ge
neraliter celebrata non fuere qꝛ perſecutio-
ne feruente docendaꝝ plebium: et in vnus
conueniendi minime dabatur facultas ⁊c.
¶ Plura alia exempla adducit.d. de turre
Cremata in ſum.ſua predicta.c.lxviij.vt pu
ta. Si ſynodus deuoluta eſſet ad tantam
impietatem,ꝙ maiorum et fere omnia pri
uata ſtudia tenderent in euerſionem fidei
pacis ac vnitatis eccleſie: ita ꝙ potius de
malo et peſſimo exitu qꝫ de bono aliquo re
medio dubitari poſſet. Prout ſcribit Leo
Papa de ſecunda ſynodo Epheſina et de
Arimineñ.concilio:Gelaſius Papa.xv.di
ſtin.in.c.ſancta Ro.eccleſia.§.que vero opu
ſcula vel qui libri inter apochriphos ⁊c. Itē
cum multitudo impiorum pauciores in ve
ritate ambulantes ſuperaret: atqꝫ confun-
deret:ita ꝙ multitudine ſeditioſa preualen
te:et meliorum ſpreto cōſilio hierarchicus
ordo confunderetur:item cum ſynodus ad
paucos forte redacta in tyrannidem eēt cō
uerſa contemplatione aliquorum principus
temporalium:ita ꝙ nec ius nec phas in ta-
li concilio locum habere poſſet. Uel etiam
vbi princeps vel dominus ciuitatis vbi cō
cilium agitur vim patribus inferret: et vo
ta libera non eſſent:et ille princeps vt dixi
comprimi non poſſet. Tunc enim hiis et ſi
milibus caſibus accidentibus (quos deus
auertat:) cōcilium (cauſis ſuis nondum ex
peditis transferri differri vel ſi aliter fieri
non poſſet in totum diſſolui poterit per
eos ad quos ſpectabit vt de ſe patet:et col-
ligi ac concludi poteſt ex iuribus ſupraſcri-
ptis in.d.c.ſiquis pecunia.lxxix.di. iuncto.
c.in nomine domini.xxiij.di.et.c.vbi peri-
culum.de elec.in.vj. Nam malitiis homi-
num non eſt indulgendum ſed potius ce-
deñ.ff.de rei vendi.l.in fundo.no.per glo.et
ſcribentes.in.l.ſi cui.ff.de ſeruitu. Quinim
mo eis quacunqꝫ via fieri poteſt:eſt obuiā-
dum.

dum.ff.de tranſac.l.cum hi.§.ſi cum lis.ff.de
carbo.edic.l.i.§.ſed ⁊ ſiquis.C.de idic.vidui/
ta.tol.l.ij.

¶ Quis habet poteſtatem generale
concilium diſſoluē.

SEquitur vt videamus magis
ſpecifice:qḋ etiam ſupra tetigi
mus.videlꝫ.Quis habeat po
teſtatem generale concilium
diſſoluendi. Et prima quidē
facie occurret vulgata illa chri
ſti auctoritas.Matth.xvj. Quodcunqꝫ ſol/
ueris ſuper terram: erit ſolutum ⁊ in celo.
Et trita iuris regula: ꝙ eius eſt tollere:cu/
ius eſt cōdere.xij.q.v.c.certe ⁊ extra de ele.
innotuit.nā omnis res per quaſcunqꝫ cau/
ſas naſcitur per eas ⁊ ſoluitur.ff.de pac.l.
ab emptore.extra de reg.iur.c.i.Sed cōmu/
niter dicit̄ ꝙ ad Ro. pontificem regulari/
ter ſpectat concilia generalia cōgregare:au/
ctorare ⁊ ſtabilire cum ſine auctoritate Ro
ma.eccleſie fieri non poſſint: vt inquit Iu/
lius Papa.xvij.di.in.c.regula.Ibi nec con
cilium vllum ratū eſt aut erit vnqꝫ quod
eius non fuerit auctoritate fulcitum:⁊ Gre
go.ea.di.in.c.nec licuit.dicit ꝙ quotiēs ali
qua de vniuerſali ſynodo aliquibus naſcit̄
dubitatio,ꝙ ad recipiendam de eo qḋ non
intelligunt rationem ad ſedem apoſtolicā
conuenire debeant. Item Papa non ſolum
concilia generalia ꝯgregat atqꝫ confirmat:
ſi rite ⁊ legitime agant̄.Sed illa etiam que
perperam ⁊ minus canonice celebrata fue/
rint:irritat,caſſat:⁊ reuocat: ⁊ quos ſyno/
dus inique damnat:etiam ſine aliqua ſyno
do vel ipſius conſenſu abſoluit ⁊ liberat:vt
dicit tex.ix.q.iij.cuncta per mundum.Pro
quo inducit̄ quod dixit Iſaias.lviij.caplo.
ibi diſſolue colligationes impietatis ⁊c.⁊
pro ꝑmiſſis belliſſime facit tex.xvij.di.in.c.
multis.vbi habet̄:ꝙ concilia celebrari non
debent abſqꝫ ſententia hoc eſt abſqꝫ volun
tate Ro.pontificis.Sententia enim plerū/
que pro voluntate accipitur.ff.de teſta.l.pri/
ma.vnde in propoſito premiſſoꝝ dicit text.
xvij.di.c.concilia.ꝙ plura concilia validita
tem perdiderunt:qꝛ preſentiam Pape non
habuerunt per que omnia concludi videt̄
id quod ſupra premiſimus,ꝙ ſcilicet ad ſo/
lum Papam ſpectet:generale conciliū diſ/
ſoluere.¶ Sed contra premiſſa:⁊ alia inſi/
nita argumenta que pro ſingulari plenitu/
dine poteſtatis ſummi Pontificis ⁊ Ro.
eccleſie induci poſſent: ⁊ facere videntur:ea
que diximus ſupra in ti. quis poſſit trans/
ferre concilium ⁊ contra premiſſa facere vi
detur viua ratio:qꝛ concilia principalr̄ con
gregantur ⁊ inſtituuntur:ad propulſandas
hereſes ad fidem chriſti ſtabiliēdam ⁊ pro/
pagandam.Ad eccleſiam tam in capite q̄ꝫ
in membris reformandam:prout colligitur
ex quatuor principalibus ⁊ alijs omnibus
concilijs que ſupra in principio enumerauī
mus:⁊ que hactenus celebrata fuere ceſſa/
tio vero ⁊ diſſolutio conciliorum chriſtia/
nitatem in diuerſas hereſes ſciſmata ⁊ er/
rores intollerabiles ſcindi facit: prout pri/
ſca nos tempora docuere ⁊ atteſtatur Iſi/
dorus.xv.di.in.c.canones.Frequens autē
illorum celebratio culturam vinee domi/
ni ſabaoth ⁊ contrarios ſuperioribus effe/
ctus producit: prout patet in.d.c.canones.
⁊ in decreto concilij Conſtantienſis quod
incipit frequens. Ergo dicendum eſt cum
Grego.ea.xv.di.in.c.ſicut in ſi.ꝙ ad conci/
lium potius ſpectet in hoc cognoſcere deci/
dere ⁊ concilium diſſoluere q̄ꝫ ad Papam
qꝛ vt inquit idem Grego.ibi. quiſquis de/
ſtruere vult que vniuerſali ſunt conſtituta
conſenſu:⁊ q̄ſquis abſoluere preſumit quos
concilia ligauere:aut religare quos abſolue
rint ſe ⁊ non illa deſtruere conuincit̄,vnde
ſi papa impedire vellet concilium quomi/
nus procedere poſſet ⁊ illud vellet diſſolue
re.Ne fidē ſtabilire:hereſes ⁊ ſciſmata tol/
lere eccleſiam collapſam reformare poſſet.
Ac prohibere ꝙ que diffinierunt chriſtus
eius apoſtoli:⁊ eos ſequentes ſancti patres
⁊ ꝙ ipſi patres conciliares ea non obſerua
rent obſeruariqꝫ facerent.Profecto.Ibi nō
nouam legem aut diſſolutionis ſententiā
Papa dare:ſed potius errare conuinceret̄
vt inquit ad litteram tex. Urbani Pape.
xxv.q.i.in.c.ſunt quidā. Ipſe enim Papa
concilia generalia congregare: auctorare cō
fouere:ac manutenere debet,non autem il/
la deſtruere ⁊ diſſoluere anteqꝫ cauſe pen/
dentes expediantur,facit tex. Gelaſij Pa/
pe.xxv.q.i.in.c.confidimus. vbi formaliter
inquit confidimus ꝙ nullus iam chriſtia/
nus veraciter ignoret,vniuſcuiuſqꝫ ſynodi
conſtitutum, quod vniuerſalis eccleſie ap/
probauit aſſenſus Nullam magis exequi ſe
dem pre ceteris oportere q̄ꝫ primam, que ⁊

vnamquãqꝫ ſynodum ſua auctoritate firmauit ⁊ continua moderatione cuſtodit ⁊c. Per quem tex. ponderato verbo oportere: quod neceſſitatem importat: in auctẽ. de iudicibus §. oportet. C. vnde vi. l. ſi quando. cum ſi. ſatis clare conſtare videtur Papam non poſſe cõcilium diſſoluere anteqꝫ cauſe conciliares ſint expedite: qꝛ iſtud eſſet indirecte prohibere damnationem hereticorum, ac hereſum ſciſmatus delictorumqꝫ correctionem ⁊ eccleſie vniuerſalis reformationem tollere: ⁊ ſic ſtatum vniuerſalem eccleſie perturbare ſcandaliçare ⁊ decolorare. Quod quidem Pape directe facere non licꝫ (vt crebro ſupradiximus) ergo nec indirecte. c. cum quid vna via. de regu. iur. in. vj. Ergo Papa in tali diſſolutione neceſſario habebit concilij ſententiam requirere quia in his que ſpectant ad fidem ⁊ ad vniuerſalem ſtatum eccleſie maior eſt concilij ſententia ⁊ auctoritas, maxime autem ſi contra ipſum Papam agatur vel ſuſpitio ſit ꝙ doloſe agat: prout ſupra oſtenſum fuit: ⁊ habetur in. d. c. ſunt quidam. xxv. q. i. ⁊ per glo. ⁊ ſcribentes in. c. per principalem. ix. q. iij. ⁊ in. c. nulli. extra de ſenten. excom. ⁊ late diximus ſupra. in ti. que maior ſit ſententia pape an concilij. Quibus forte iuribus ⁊ rationibus mota ſynodus Baſilien. in. xj. eius ſeſſione ſtatuit ⁊ decreuit ꝙ concilium generale actualiter cõgregatum diſſolui: aut de loco ad locum mutari ſine ipſius concilij expreſſo conſenſu per Romanum pontificem nullatenus poſſit irritum, declarãdo quicquid in contrarium fieret. Per que infertur ꝙ iſta poteſtas diſſoluendi conciliũ magis ſpectet ad concilium qꝫ ad Papam volentem illud diſſoluere ſine legitima cauſa alijs hoc eſt concilio nota: ⁊ anteqꝫ cauſe conciliares expedite terminateque forent.

¶ Iſtam queſtionem in ſpecie tetigit etiaꝫ d. de turre Cremata in dicta ſua ſum. lib. iij. c. lxvij. vbi per aliqua ipſius argumenta tenet: ꝙ Roma. Pontifex cauſa legitima ſine rationabili ſubſiſtente: ſola ſua auctoritate poſſit vniuerſale concilium etiam inuitũ diſſoluere. Idẽ firmat. d. Petrus de monte Epiſcopus noſter Brixianus in opuſculo de poteſtate Pape ⁊ concilij quarta concluſione per eadem quaſi motiua, ⁊ maxime qꝛ concilium generale ſecundum eũ robur ⁊ auctoritatem ſummit a Papa. xvij. di. per to. ⁊ extra de elec. c. ſignificaſti. Ergo inquit eius eſt ſoluere: cuius eſt condere. C. de leg. l. i. extra de iudi. c. cum veniſſent, itez qꝛ Papa diſpenſando tollit etiam ius diuinum contra euangelium: contra apoſtolũ: contra concilia generalia, ⁊ contra vniuerſalem ſtatum eccleſie: ⁊ pro iſtius ſue cõcluſionis corroboratione diſcurrit per multos caſus: in quibus habetur ꝙ papa diſpenſat contra concilia: ſed iudicio meo parum faciũt ad propoſitum. Quia nemo negat poteſtatem Pape: dũmodo iuſtitiam contemperare velit: vt dicit tex. in. c. nemo. ix. q. iij. dũmodo non precipiat illicita ⁊ talia que habeant eccleſiam ſcandaliçare: qꝛ tunc ei non eſſet obediendum: ſed impune ⁊ licite ei poſſet reſiſti. Iuxta doctrinam. Inno. in. c. quanto. de conſue. ⁊ in. c. inquiſitioni. de accuſa. ¶ Concludit tamen idem dominus Petrus ꝙ Papa poteſt etiam in totũ tollere ſtatuta conciliorum generalium: etiam in corpore iuris clauſa vt patet. lxxvij. di. c. ſubdiaconus. c. placuit. c. epiſcopus benedictionem. ⁊ c. in veteri. que omnia ſunt ſtatuta conciliorũ generalium: vt patet ex eorum ſuprascriptione. Que omnia Papa de medio ſuſtulit: vt patet in cle. generalem. de eta. ⁊ quali. no. in gl. ibi. nec mirum. Quia reprehenſibile non debet reputari ſi ſecundum varietatem temporũ humana ſtatuta variantur. de conſan. ⁊ affi. non debet. ⁊ tandem quoad principalem queſtionem noſtram dicit etiam glo. multum ſingulariter notanda quam valde exclamat in. c. vbi periculum. in ver. concilio. de elec. li. vj. ⁊ ex his infert, ꝙ ſi cauſa legitima diſſolutionis ſubſit: ꝙ preceptum Pape circa hoc videtur ſatis equum, ⁊ ꝙ ab omnibus ei eſt obediendum ſecundum ſupradicta: ⁊ maxime per tex. quem dicit iudicio ſuo in hoc eſſe multum ſingularem. in. c. in memoriam. xix. di. quod in tantum dicit verum: vt ipſe putet non obedientes tali precepto Pape peccare mortaliter: quia qui non obedierit principi morte moriatur de maio. ⁊ obedi. c. ij. xj. q. iij. c. qui reſiſtit. Et rñd. ad vnum motiuũ ꝙ ſit in contrarium ꝙ. ſ. ſi Papa conciliũ generale diſſolueret: ꝙ vniuerſalis ſtatus eccleſie euertaretur: perturbaret: ⁊ diſcoloraretur: qꝛ dicit ipſe hoc verũ eſſet vbi Papa in perpetuum prohiberet celebrari concilia: quod probat per aliqua ſimilia de quibus ibi per eum. ¶ Eãdem quoqꝫ queſtionem ſatis prolixe arguẽdo ad partes ponit

Roſellus

Roſellus in libello de concilio. fol. lxiiii §. quis autem poteſtatem diſſoluendi concilium habeat ⁊c. Et quāuis multa generalia more ſuo inculcet: que parum ſtringunt iudicio meo: tamen diſtinguendo bene cōcludit vt arbitror. Dicit enim ipſe aut concilium celebratur pro aliqua cauſa fidei ſeu que concernat fidem: puta pro extirpanda hereſi, que ſcandaliçare incipit eccleſiam dei: qa multi dubitant an ſit hereſis: ⁊ tunc Papa ante cauſam ipſam expeditam conciliū diſſoluere non poterit: vel ſuper hoc diſpenſare ſine voluntate concilii. Ea potiſſima ratione: qꝛ ſicut Papa non poſſet diſpenſare in cauſa principali ſic nec in preambulo neceſſario quod preambulum eſt ipſius concilii celebratio, que eſt neceſſaria ad extirpandam huiuſmodi hereſim ⁊ ad corroborationem fidei. Et ratio eſt qꝛ ille dꝫ iudicare de his que ordinantur ad finem: qui iudex eſt ipſius cauſe finalis. l. iuſtiſſime. ff. de edili. edi. facit tex. in. l. ad rem mobilem. ⁊ in. l. ad legatum. ff. de procu. nec pape aliquid licitum eſt indirecte facere: quod ei non licet directe. l. hoc modo. ff. de condi. ⁊ demonſtra. ⁊ in. c. cum quid vna via. de regu. iur. in. vi. Sed pape non licet directe determinare: qꝫ illa que a conciliis declarata ſunt heretica: non ſint talia: nec ꝫ illa directe mutare: ergo nec indirecte: qꝛ illa potius vſque ad animam ⁊ ſanguinem cōfirmare ⁊ tueri tenetur. xxv. q. i. c. ſunt quidam. Sed diſſoluendo concilium: dum hereſim damnare vult: ⁊ hereticos declarare hereticalia dogmatiçantes tacite ⁊ indirecte impediē do talem finem concilii contrarium declarare: ſeu futuram declarationem contra hereticos tollere videretur ergo ⁊c. Que procedunt non ſolum vbi certum eſt qꝫ cauſa propter quam concilium fuit congregatus eſt hereſis, ſed etiam vbi eſſet dubium numquid cauſa illa quam concilium tractat ſit hereſis vel non: per ea que no. per doc. in. c. in fidei. de heret. in. vi. ⁊ in glo. in. c. ſi papa. xl. di. ¶ Secus autem eſſet vbi de hereſi iā a concilio damnata tractaretur: qꝛ tūc iſta non eſſet ſufficiens cauſa ad impediendum diſſolutionem ipſius concilii: vt ſunt text. xxiiii. q. i. c. i. ii. ⁊. iii. niſi forte heretici tales iam damnate hereſis contra veritatē multum inſtarent ⁊ hereſim abiurare nollent niſi in concilio, aut per manus concilii reconciliari omnino inſtarent: ⁊ eſſent viri tales vel vniuerſitas talis: quorum habenda eſſet ratio: qꝛ tunc quoqꝫ non ante concilium diſſolui deberet qꝫ huiuſmodi dubia expedita forēt. xxiiii. q. vi. c. i. no. gl. xxiiii. q. i. c. maiores. Ponit beatus Tho. ſcda ſecunde. q. xi. arti. iiii. non enim hoc cōmune bonum deberet impediri per talem diſſolutionem: cum etiam heretici ⁊ emendati in concilio admittantur. i. q. vii. conuenientibus. ¶ Idem quoqꝫ dicendum eſſet ſecū dum eum ſi in cōcilio tractarentur alique cauſe concernentes bonum publicum ⁊ ſtatū vniuerſalis eccleſie. Puta eius reformatio in capite ⁊ in membris: qꝛ forte in totum collapſa notorie conſpiceret prout hodie cōſpicitur: qꝛ ſi papa tunc cauſis illis reformationis vniuerſalis nondum finitis concilium diſſoluere vellet non eſſet audiendus: ſed ei potius eſſet reſiſtendum tanqꝫ iniuſta precipienti. Ac bonum ſtatum vniuerſalis eccleſie perturbare volenti: per doctrinam Inno. in. d. c. quanto. de ꝯſue. ⁊ in his preualebit ſententia concilii: vt dictum etiā fuit ſupra. ⁊ facit glo. viii q. i. in §. his. ⁊ i. q. iii. ex multis. ¶ Et idē concluden. vbi ageretur de hereſi, ſciſmate apoſtaſia: vel de aliis criminibus pape: ⁊ de cauſis concernentibus perſonam ipſius: qꝛ in his papa non poſſet ſtatuere aliquid, vel concilium propterea congregatum diſſoluere. Sed hoc caſu ſententia cōcilii magis attendi deberet: prout diximus ſupra in ti. que ſententia ſit maior magiſqꝫ attendi debeat pape an cōcilii ⁊c. Pro quo faciunt no. per Bal. in tracta. ſciſmatis: quod poſuit in. c. cum olim. de reſcrip. ⁊ que no. per glo. ⁊ ſcribentes in d. §. his omnibus. viii. q. i. et que ſcribuntur per Inno. Anto. de butri. Panor. ⁊ alios. in ſupra allegato. c. quāto. de conſue. et in. c. inquiſitioni. de ſenten. excom. ¶ Nec obuiat glo. in. d. c. ſunt quidā. xxv. q. i. que dixit. qꝫ papa aliquando diſpenſat ⁊ diſponit circa ſtatum vniuerſalis eccleſie vt fecit. Inn. extra de conſan. et affi. in. c. non debet. qꝛ vt dicit idem Roſellus hoc fatemur vna cū dicto concilio prout fecit idem Inno. in. d. c. non debet: ſecus autem ſi ſolus hoc facere vellet. ¶ Aut poſtremo cauſe que ventillātur in concilio non ſunt cauſe fidei: ſciſmatis: ſtatus vniuerſalis eccleſie: vel perſonas pape concernentes: ſed ſunt cauſe particulares ⁊ modici forte momenti ⁊ tunc licitum eſſet pape ſecundum eum: concilium

ad nutum ꝛ voluntatem ſuam diſſolueret
etiam non obſtāte ꝯdictiōe concilij: ꝑ iura
per ipſum ꝑmo pro iſta parte inducta. De-
creto concilij Conſtantien̄. quod incipit fre
quens non obſtante, imo plus credit ipſe:
ꝙ pendēte cauſa reformationis eccleſie: licet
diceretur per concilium eccleſiaꝫ adhuc nō
fuiſſe plene reformatam ꝙ Papa nihilomi
nus dicto decreto non obſtante concilium
diſſoluere poſſet cauſa. ſ. ſubſiſtēte: ratio au-
tem premiſſorum: ꝛ dicte concluſionis. Et
quare ſit ꝙ Papa dictis caſibus non poſſit
concilium pro libito diſſoluere: ꝛ ipſius iu
dicium ad ſe aduocare: cum ſuppremam in
eccleſia dei teneat poteſtatem: ꝛ omnes iu-
dicet ꝛ a nemine iudicetur niſi a deo. ix. q.
iij. cuncta per mundum. c. nemo. c. aliorum
cum ſi. ꝛ cum poteſtatis plenitudinem ſu-
per omnes chriſtianos ꝛ in omnibus eccle
ſijs ꝛ eccleſiaſticis perſonis habeat: prout ſu
pra late oſtenſum fuit cum de poteſtate pa-
pe diceretur. Illa forte eſſe poteſt quam ge-
neraliter ponit Bal. in. l. iudicium ſoluit. ff.
de iudicijs: qꝛ licet concilium regulariter ſit
inferioris auctoritatis ꝛ preheminentie q̄ꝫ
ſit papa. Tamen iuriſdictio ꝛ poteſtas: ipſi
us concilij que a chriſto pariter proceſſit ꝛ
in eccleſia radicata fuit. xxj. di. in nouo. cum
ſi. in his que ſpectant ad fidem: ad vniuer-
ſalem ſtatum eccleſie: ꝛ ad perſonam pape:
cum a fide deuius reperitur, non ſubalter-
natur. Illi maioritati iuriſdictionis papa-
lis: qꝛ in his concilium non pretendit iuris
dictionem a papa ſed immediate a chriſto.
Iuxta premiſſa: ꝛ decretum concilij Con-
ſtantien̄. Ergo non mirum ſi papa non po
teſt concilij iuriſdictionem ad ſe aduocare:
vel illud ſine ipſo diſſoluere. Pro quo indu
ci etiaꝫ poſſunt omnia illa que ſupra dicta
fuere: circa ipſius concilij tranſlationem: ꝛ
ꝛ in ti. quando ꝛ ex quibus cauſis diſſoluē
dum ſit ꝛc. ¶ Non obſtant modo contra
hanc concluſionem argumenta domini de
turre Cremata. ꝛ. d. Petri de Mōte: ꝛ ma
xime non ob. regula illa eius ē tollere cuius
eſt condere: ꝛ regula omnis res ꝑ quaſcūqꝫ
cauſas naſcitur per eas ꝛ ſoluitur: cum ea-
rum illatione: per quam dicebatur concilia
congregari ꝛ fieri iuſſu ꝛ auctoritate pape:
ꝛ conſequēter eius iuſſu ꝛ auctoritate poſ-
ſe diſſolui: qꝛ reſpondeo primo ꝙ hoc ſim-
pliciter non eſt verum, videlꝫ. ꝙ omnia cō-
cilia conuocentur ꝛ celebrentur auctoritate

Pape, qꝛ concilia certis caſibus congregan
tur: etiam per alios. Papa etiam reclaman
te ꝛ contradicente, prout ſupra oſtendimus
cum de concilij congrega tiōe tractaremus.
Ille autem regule procedere poſſent in caſi
bus in quibus papa pro arbitrio concilium
conuocaſſet, in quibus cauſe que ſunt de fo-
ro ꝛ poteſtate concilij non tractarent̄: tunc
enim fateor ꝙ tale concilium contrario im
perio pape tolli poſſet. ¶ Secundo falſum
etiam eſt, ſimpliciter dicere ꝙ omnia que
voluntate alicuius conſtituūtur contraria
voluntate deſtruantur: qꝛ contrarium pa-
tet in matrimonio: ꝛ alijs omnibus ſacra-
mentalibus, per que caracter imprimitur
in anima: qꝛ licet hec conſenſu conſtruant̄
tamen diſſenſu tolli vel deſtrui nō poſſunt
cum per talem conſenſum tranſeant in cō-
tractum ꝛ in poteſtatem ſuperioris talē cō-
ſenſum recipientis. i. Dei. Ergo cū iſta nō
ſunt amplius in poteſtate hominis. Sed ip
ſius Dei. Ab homine de cetero tolli non
poſſunt: prout declarant doctores in. d. re-
gula omnis res: rationem autē quare ma
trimonium ꝛ iſta ſpiritualia non tollātur
contrario conſenſu reddit etiam glo. ꝛ ibi
no. in. c. que propter. xxvij. q. ij. ¶ Preterea
dicte regule multas fallentias patiunt̄ ſm
Abba. Panor. maxime in caſibus notatis
in. c. cum inferior. de maio. ꝛ obedi. nam in
multis caſibus quis etiam ligare poteſt: nō
tamen abſoluere poterit. In propoſito igit̄
noſtro ſi papa congregaſſet concilium ad
tollendam hereſim in quam ipſe vel alter
quiſpiam chriſtianus incidiſſet: ſtatim co-
gnitio ꝛ deciſio cauſarum iſtarum ad con-
cilium deuoluitur vt ſupra oſtendimus ꝛ
probat̄ in. c. ſi papa. xl. di. ſed aduocatio iu-
dicij vel iuriſdictionis aut diſſolutio eiuſ-
dem ad ipſum papam amplius deuolui nō
poſſet: qꝛ iſtud facere ſi poſſet, fidem ꝛ eccle-
ſiam deſtrueret contingeretqꝫ poſſet ꝙ Pa
pa hereticaret: ꝛ ſic ꝙ papa hereticus poſ-
ſet concilium diſſoluendo in ſua hereſi per
ſeuerare eccleſiamqꝫ vniuerſam ſcandaliça-
re ꝛ veneno ſue hereſis inficere: quod dicen
dum aut tollerandum non eſſet. Nec ob-
ſtat quod dicitur ꝙ papa poteſt omnia: qꝛ
iſtud non eſſet poſſe: ſed magis dicit impo
tentiam ꝛ imperfectionem poteſtatis. Cum
papa non poſſit eſſe ille qui hereticus eſt:
cum ſit extra eccleſiam ꝛ excōmunicatus.
de hereti. c. excommunicamus. Unde ſicut

non poſſet ſtatuere q de hereſi non poſſit accuſari ⁊ q concilium de hoc cognoſcere nō poſſit prout no. doctores in.d.c.ſi papa ⁊ in.c.in fidei.de hereti.in.vj. Ita hac quoque indirecte facere non poſſet: vel q concilium congregatum ante cauſarum predictarum expeditionem diſſolueretur: q2 iſtud eſſet idem indirecte obtinere, ex qua quidem diſſolutione vniuerſalis eccleſie ſtatus diſcolorari ſcandaliçari ⁊ confundi merito poſſet: quod tollerandum non eēt nam prohibendo ea que ſunt ordinata ad finem hoc eſt concilium celebrari, videtur prohibere ipſum finem hoc eſt hereſes ⁊ ſciſmata tolli. ar. ff. de dam. infec. l. ij. ⁊ quaſi per to. Nō ob. auctoritas. Matthei. xviij. Quodcunq ligaueris ſuper terram ⁊c. Quia vt etiam ſupra pluries reſpondimus illud intelligit ſtatuendo vel aliter iuſtitie ⁊ diſcretionis claue precedente: vel claue ipſa non errante, ⁊ in edificationem ⁊ augumentum fidei et eccleſie non autem ī eius deſtructionem iuxta Apoſtolum Paulum. ad Thimoteum. xiiij.c. Sed ſi concilium tractans de cauſis fidei ad tollendas hereſes diſſoluere vellet in hoc errare ⁊ tantum bonum impedire conuinceretur: ergo tollerandus in hoc nō eſſet vt dicit Inno. in.d.c.quanto. de conſuetu. Quod etiam fateri tandem cogitur idem. Jo. de turre Cremata vbi ſupra dum dicit q pro premiſſa concluſione multum ſtringunt decreta concilij Conſtantien. et Baſilien. Decernendo q in ſpectantibus ad fidem: ad tollendum ſciſma: et ad vniuerſalem reformationem eccleſie in capite et in membris q per quoſcunq etiam ſi ſint papalis dignitatis pareatur concilio: que omnia bene pōderanda erunt ne ſi caſus accideret confuſiones generare poſſent in eccleſia dei, vnde omiſſis diſputationibus ſtandum videtur deciſioni dictorum conciliorum Conſtantien. et Baſilien. que queſtionem et ambiguitatem omnem tollere videntur.

¶ Quo modo vel quo ordine concilium generale diſſoluatur.

Quo autem modo vel quo ordine concilium diſſoluatur. Omiſſa illa priſca tumultuaria et quaſi ſeruili diſſolutione: que fieri conſueuerat cum Imperatores iuſſu ſuo concilia cōgregabāt. Illiſq intereſſe vel preſidere volebant ⁊ eorum iuſſu manu regia diſſoluebantur: patribus tamen diſſolutionē ⁊ ab eundi licentiā ab ipſo Imperatore preſidēte vel intereſſente expoſcētibus: cum iā cōcilij cāe ⁊ negocia expedita eſſent: ⁊ interdum pro ſolo Imperatorum ipſorum arbitrio licz cauſe ipſe nondum optatum a patribus finem accepiſſent: prout colligitur ex geſtis priſcorum illorum conciliorum. Exemplo concilij Calcedonen. In cuius actione ſexta leguntur hec verba formalia patrum in eo conſcriptorum ad martianum Imperatorem qui eidem concilio interfuit vt habetur. xv. di. canones. Supplicamus dimitte nos pie Imperator dimitte nos, ⁊ ſeqtur. Diuiniſſimus ac piiſſimus dominus noſter Martianus perpetuo Auguſtus ad ſanctum cōcilium dixit: multum quidem eſtis itinere fatigati laborem perferentes. Verūtamen ſuſtinete tres adhuc aut quatuor dies, ⁊c. Nullus autem veſtrum: anteq perfecti termini ex omnibus perferantur a ſancto concilio diſcedat. Que etiam verba quaſi ad litteram repetuntur actione. xvj. eiuſdem Concilij circa fi. Formam autem ⁊ modum quem ratione preuia (adhibitis eccleſie cerimonijs) in huiuſmodi diſſolutione ſeruare debemus: ex recentioribus concilijs ⁊ preſertim ex Conſtantienſi ſeſſione. xlv. ⁊ vltima colligere poſſumus. In quibus ſeruatum probe annotari poteſt: q poſteaquā conſtat expeditas eſſe cauſas omnes graues ⁊ importantes que in concilio prepoſite fuerāt Papa ſeu eius Legatus concilio preſidens. Miſſa ſancti ſpiritus celebrata: decreta ⁊ conſtitutiones ab ipſo Papa ſacro approbante cōcilio: digeſtas ⁊ ſimiliter decreta que ſacri concilij approbatione edita fuiſſent per ipſum publicat ſeu publicari facit ⁊ obſeruari mandat: ſecundum modum quem ſupra poſuimus: cum de hoc verba faceremus: ⁊ colligitur ex geſtis eiuſdem concilij Conſtātien. melius q alibi ſeſſiōe. xliij. xliiij. ⁊ xlv. Quo facto Papa vel Legatus preſidens: conſultata prius ⁊ mature deliberata: concilij ipſius diſſolutione cum patribus: hocque ſepius propoſito ⁊ in concionem deducto, habitis tandem omnium vel maioris partis votis. Futuri concilij locum ⁊ tempus cum patribus determinat: ac ſtatuit ⁊ decernit q epiſcopi ⁊ prelati ⁊ alij qui ad

generalia concilia debent conuocari tempo-
re ſtatuto ad locum deputatum accedere te
neantur, vt patet. d. ſeſſione. xliiij. ex litteris
Martini. v. ſuper hoc editis demum ipſis
patribus abeundi licentiam expoſcentibus
ſi nihil obſtet quod canonicam concilij diſ
ſolutionem impedire vel retardare habeat
Papa ſeu Preſidens concilij congregata
ſeſſione generali miſſam ſpiritus ſancti vt
premittitur per aliquem ex dominis Car-
dinalibus vel prelatum inſignem decanta-
ri ſolẽniter faciet: vt finis ſuo principio cor-
reſpondeat. Peracta vero miſſa ſupplica-
tiones ſeu Letanie cũ ſuis congruentibus
orationibus decantantur. Quibus finitis
aliquis Diaconus Cardinalis iuſſu Pon
tificis: vel alter prelatus iuſſu Preſidentis
Ombonem vel locum aliquem eminentio
rem aſcendit: ⁊ alta ⁊ intelligibili voce pro
nunciat hec verba, ſeu alia ſimilia eundem
ſenſum importantia: videlicet. De manda-
to ſanctiſſimi domini noſtri Pape ⁊ toti-
us ſacri cõcilij. Domini ite in pace. Ad que
verba domini patres prelati ⁊ alij aſtan-
tes reſpondent Amen: ita enim ſeruatum
fuiſſe legimus in dicto concilio. Conſtan-
tieñ. in ipſa ſeſſione. xlv. in qua idem Mar-
tinus papa aſtante. d. Sigiſmundo Roma
norum rege: premiſſis omnibus rite per-
actis per dominum Ubaldum Diaconus
Cardinales ſcti Uiti in macello ita ſeruari
⁊ pronunciari iuſſit. His peractis aliquis
prelatus vel alius quiſpiam magiſter acce-
pta Benedictione conſueta a ſummo Põ-
tifice ſuggeſtum concionale aſcendit: ⁊ ora-
tionem habet congruentem ad concilium:
de laudibus ipſius concilij, pro his que in
eo laudabiliter dicta geſta: decretaq; fuere,
hortando omnes ad pacem vnitatem cõ-
cordiam morum reformationem ⁊ exalta-
tionem eccleſiaſticam. Ad tutelas defenſio-
nem propagationẽ fidei orthodoxe, ad opti
mos ⁊ reformatos mores ſuſcipiendos cõ-
fouendos ⁊ pro ſtabilitate ⁊ decore eccleſie
conſeruandos, ad credendum predicandus
ac verbo pariter ⁊ exemplo oſtendendum:
veritatem: vtilitatem, ⁊ perfectionem eorũ
omnium que in concilio ipſo decreta ⁊ or-
dinata fuere. Ad diſponendum ⁊ preparã-
dum ſe pro futuro concilio adhibendo dili
gentem curam ⁊ accuratam diligentias vt
oues cuiq; credite in caulam domini dei
noſtri inducantur ⁊ fideliter cuſtodiantur

⁊c. Prout eidẽ prelato vel magiſtro melius
ſecundum rerum ⁊ temporum exigentiam
videbitur conuenire. In eodem autem cõ-
cilio Conſtantieñ. habita fuit oratio per. d.
Joannem de Podio Epiſcopum Catha-
nieñ. ordi. predicatorũ ſacre theologie profeſ
ſores: qui pro themate ſuo hec verba aſſum-
pſit: vz. Uos nunc triſtitiam habetis: iterũ
autem videbo vos ⁊ gaudebit cor veſtrus
⁊c. ¶ Poſthec vnus ex dominis Cardina
libus Bullam liberationis abſolutionis
vel diſſolutionis ipſius concilij. De mãda
to domini Pape: ⁊ concilij publicat: ac ſi
papa concilio preſideat prout in cõcilio Cõ
ſtantieñ. predicto preſedit: indulgentias ple-
nariam concedit omnibus: qui eidem con
cilio interfuerunt: prout contigit in. d. con-
cilio Conſtatieñ. in quo. d. Antonius de
Calcaneo Presbyter Cardinalis de man-
dato pape ⁊ conſenſu concilij dictam bul-
lam publicauit vt cõſtat. d. xlv. ſeſſione, hu-
iuſmodi ſub tenore: videlz. Martinus epi-
ſcopus: ſeruus ſeruorum dei: ad perpetuas
rei memoriam: hoc etiam requirente ſacro
concilio ex rationabilibus ac certis cauſis:
ipſum concilium abſoluimus omnibuſq;
⁊ ſingulis in eo exiſtentibus: ad propria re-
meandi: ipſo approbante concilio licentias
impartimur, item auctoritate dei omnipo-
tentis ac beatorum Petri ⁊ Pauli apoſto
lorum eius: ⁊ noſtra: cõcedimus omnibus
⁊ ſingulis: qui in hoc ſacro concilio, ⁊ cauſa
ipſius interfuerunt abſolutionem plenari-
am ſemel in vita: ita q̃ quilibet de predi-
ctis infra duos menſes poſteaq̃ ad eius
noticiam conceſſio huiuſmodi peruenerit:
poſſit dictum abſolutionis beneficium aſſẽ
qui in forma ſimilem conceſſionẽ facimus
in mortis articulo: ⁊ intelligimus tam de
dominis q̃ de familiaribus eorũdem. Sic
tamen q̃ a die noticie preſentium pro abſo
lutione in vita ieiunent per annum ſexta fe
ria ⁊ ꝓ abſolutione in mortis articulo per
alium annum niſi legitime fuerint impedi
ti. Quo caſu habeãt alia pietatis opera per
agere. Nulli ergo omnino hominum lice-
at hanc paginam noſtre abſolutionis ⁊ cõ
ceſſionis infringere: vel ei auſu temerario
contraire: ſiquis autem ⁊c. Dat. ⁊ actus cõ-
ſtantie in loco ſeſſionis publice dicti conci
lij: decimo kal. Junij. Pontificatus noſtri
anno primo. ¶ Quibus litteris lectis ⁊
publicatis. d. Joannes Cardinalis ⁊ Epũs

Hoſtien.

Hoſtien.ſ.Roma. eccleſie vicecancellarius. Nomine ſacri concilij predicti:reſponſalis: deputatus vt aſſeruit:reſpōdit: placet:ꝛ.d. Auguſtinus de Lance de Piſis aduocatus conſiſtorialis:ꝛ fiſcalis:nomine pape ꝛ cō cilij fieri rogauit publica inſtrumenta de premiſſis:ad perpetuam rei memoriam,a Dominis Prothonotarijs ſedis apoſtolice,ac ab omnibus notarijs ꝛ ſcribis dicti ſacri generalis concilij. ¶ Que quidē pra tica multum rationabilis videtur ꝛ venuſtati ac cerimonijs eccleſiaſticis conſona:ꝛ propterea in alijs quoq; concilijs:que dein ceps domino concedente celebrari continget:rationabiliter ſeruari poterit.

¶ An liceat incorporatis in concilio ante diſſolutionem recedere ꝛ qua pe na recedentes plectantur.

An autē liceat patribus vel alijs concilio incorporatis: ab illo ante dictam diſſolu tionem recedere: ſine expreſ ſa licētia. ¶ Et qua pena il licentiati inde recedentes puniantur. Pro pter iurium connexam determinationem coniunctim queritur. Et breuiter dicendus videtur, nemini licere a concilio recedere ante ipſius diſſolutionem ſine expreſſa licē tia concilij vel pape preſidētis ꝙ negari nō poteſt quin epiſcopi ꝛ prelati omnes ad ſy nodum vocati:virtute iuramenti quod in eorum promotionibus ſeu cōſecrationibus preſtant ad illud ire teneantur extra de iu reiuran.ego. N.iuramentum autem ꝛ obli gatio eundi ad concilium: intelligi dꝫ cum effectu,vt.ſ.vadant ꝛ concilio interſint. Ac pro talento eis a Domino conceſſo pro cō muni vtilitate fidei ꝛ vniuerſalis eccl'ie cō ſulant in eoq; perſeuerent: donec predicta expedita ꝛ concilium diſſolutum fuerit. ¶ Pro quo facit: ꝙ iuramentum recipit intellectum ꝛ interpretationem ſecundum ſubiectam materiam ſuper qua preſtatur.l. ſi.ff.qui.ſatiſda.cogan. ꝛ circa hoc eſt notabile dictum. Inno.in.c.per tuas. de arbit. vbi dicit:ꝙ ſi iuraui ſtarē arbitrio alicuius: ꝛ in compromiſſo appoſita eſt pena:ꝙ iura mentum intelligi debet ſecundum ſubiectā materiam.ſ.ꝙ ſtabo eius arbitrio: vel ſol uam penam bonus tex.in.l.ſi.C. de non nu me.pecu. Ponit Jo.an.in regula.ſcienti.de regu.iur.in.vj.ꝛ facit pro predicta declara tione. Quia veniſſe non dicitur qui nō ſte tit:ꝛ qui non perſeuerauit vſq; in finem iu dicij.l.queſitum.ff.de re iudi. no.Bar. in.l. ſi finita.§.iulianus.ff.de damno infe. Unde non minor dicitur contumacia in receden do ante finem iudicij ſine iuſſu iudicis ꝙ̄ in non veniendo:extra de do.ꝛ contu.c.pro ut.que contumacia digna eſt pariter excō municatione ſicut iſta:vt eſt tex.no.xj.q.iij. in.c.certum.qui formaliter dicit. Certum eſt pro his tribus criminibus aliquem ex communicari debere:cum ad ſynodum ca nonice vocatus venire contemnit: aut ſi poſtꝙ̄ illuc venerit ſacerdotalibus reſpuit obedire preceptis. Aut ſi ante finitam cau ſe ſue examinationem a ſynodo abire pre ſumit ꝛc. Idem in ſimili dicimus de miſſa ꝙ ante ſacerdotis benedictionem recedere non licet:ꝛ qui recedit prius non dicitur in tegram miſſam audiuiſſe de con. di.i.miſ ſas.ꝛ quāuis tex.in.d.c.certum loquatur de reo citato ad ſynodum pro aliqua cauſa,ta men idem quoq; dicendum eſt in alijs epi ſcopis ꝛ prelatis citatis ad concilium ad cō ſulendum ꝛ iudicandum ſecundum Doc. qui mouentur per rationem ſupraſcriptas hoc eſt propter contumaciam quam incur runt. Recedēdoq; maximam penam me retur propter contemptum iudicis vel con cilij:prout etiam colligitur ꝛ no. per Pan. ꝛ alios in.c.i.de iudi. vbi dicit idem Pa nor.in.iij.col.ver.nota contumacias ꝙ que libet contumacia digna eſt excommunica tione. Alle.glo.quam dicit eſſe ſingularem in.c.duo.xcvj.di.que etiam addit:ꝙ tanto maior eſt contumacia quanto ex minori re conſurgit:per quem tex. iuncta.d.glo. dicit idem panor.ꝙ contumacia eſt peccatū mor tale:ꝙ aliter excommunicatio non poſſet ferri pro ea.xj.q.iij.c.nullus.ꝛ.c.nemo. Ma ximum enim peccatum eſt inobedientia. viij.q.i.ſciēdum.ꝛ hinc eſt ꝙ contumax in parendo mandatis eccleſie ꝛ in peccatis in ſordeſcendo:dicitur infidelis.xxviij. diſti. nullus.ꝛ contumacia dicitur hereſis.lxxxi. di.ſiquis presbyteri. bona glo.xl.di. in.c.ſi papa.ex quibus patet ꝙ cuiq; ex citatis ꝛ concilio incorporatis: recedere non licet ab eo:niſi poſt diſſolutionem vel obtentam li centiam:legitima cauſa ſubſiſtente. ¶ Re cedentes vero ante finem cauſe ꝛ anteꝙ̄ concilium diſſoluatur: vel licētia non ob

tenta periurij dicenẽ per tex.in.d.c.ego.N.
de iureiuran.⁊ excommunicandi veniunt.
d.c.certum.xj.q.iij.ſeu etiam ſecundum ali
quos ipſo iure excommunicati dicuntur:⁊
abſoluendi ⁊ reconciliandi nõ veniunt vſ-
que ad primam futuram ſynodum.xviij.
di.c.ſiquis autem.vbi concilius Arelateñ.
formaliter dicit.Siquis autem ſynodo ad
eſſe neglexerit vel cetum fratrum antequã
concilium diſſoluatur crediderit eſſe deſe-
rendum alienum ſe a fratrum communio-
ne agnoſcat:nec eum recipi liceat:niſi in ſe-
quenti ſynodo fuerit abſolutus ⁊c.Abſolu-
tio autem ſecundum glo.ibi iccirco deferẽ
in ſequenti ſynodo vt maior rubor ſit ei ab
ſolui coram tali multitudine.Idem quoqꝫ
dicitur in crimine ſacrilegij quia abſolutio
etiam differtur vt diutius confundatẽ.xvij.
q.iiij.ſiquis ſuadente.ſic etiam ſeruatur in
abſolutione eius qui multum deliqt.xj.q.
iij.c.qui iubẽte.⁊ ſi ante tempus peteret ab-
ſolutionem non audiretur:quãuis alias re
gulariter abſolutio excõmunicationis non
ſit differenda:extra de appel.qua fronte.
¶Contra tamen hanc vltimam opinio-
nem ꝙ.ſ.taliter recedentes ipſo iure ſint ex
communicati:facit quod voluit Archidi:
poſt Hug.Ibi qui exponit tex.d.c.ſiquis au
tem.in ver.alienatum.pro alienandum.⁊
ſic ſecundum iſtos videretur canon feren-
de:non autem late ſententie.Et ad id quod
dicitur illum non eſſe abſoluendum niſi in
ſequenti ſynodo.Dicit Archi.ꝙ ſi interim
penitere voluerit de peccato bene recipie-
tur ad penitentiam,q̃ quacunqꝫ hora inge
muerit peccator ⁊ conuerſus fuerit ⁊c.Sed
tamen non recipietur ad communionẽ epi
ſcoporum ſecundum Hugo.⁊ pro hoc facit
text.in.c.ſi diligenti.de foro compe.Iuncta
eius glo.in ver.perdant.Nam verbis cau-
ſam perdant glo.exponit.ſ.per ſententiam.
non autẽ ipſo iure:⁊ dicit panor.ibi.ꝙ hoc
communiter tenetur,⁊ propterea dixit glo.
no.in.c.quiſquis.de elec.in ver.fiat.⁊ in.c.
in penis.de reg.iur.in.vj.ꝙ vbi pena impo
nitur per verba futuri tẽporis:ꝙ talis pe-
na non infligitur ipſo iure:ſed per ſenten-
tiam circa quod tamen glo.diuerſe reperi-
untur ſm Panor.vbi ſupra.¶Et ideo di-
ſtinguit ipſe poſt.d.Ant.ibi.⁊ dicit.ꝙ quã-
doqꝫ lex promulgatur per participium pre-
teriti temporis:⁊ tunc pena dicitur late ſen
tentie:vt in.c.cupientes.§.ceterum.de elec.
in.vj.iuncta glo.in ꝟ.ſuſpenſos.facit tex.in
.c.ij.de teſti.cogen.⁊ eſt glo.no.in.c.quoqꝫ
de hereti.in.vj.in ver.innodetur que vult
ꝙ per iſtud participium ſit innodatus fe-
rantur ſententia excõmunicationis ſtatis.
Idem ſenſit glo.iuris ciuilis:ſecundum eũ
in.l.in criminali.C.de iuriſdictio.omnium
iudi.propter iſta verba ſit mulctatus:quod
verum dicit niſi alio iure appareret ꝙ iura
ſint ferende ſententie:⁊ ſic intelligenda eſſe
dicit no.in.c.ij.de foro competenti.Quan-
doqꝫ verba non proferuntur in preteritum
ſed in preſens:⁊ tunc ſi ſunt verba declara-
toria eſt canon late ſententie:vt ſi dicat de-
cernimus viribus carere.per hoc tex.⁊ glo.
in.c.nouit.ꝺ his que ſi.ampla.¶Aut ſunt
verba diſpoſitiua:⁊ tunc ſi ſonant in futu-
rum ⁊ reſpiciunt actum iudicis.Sicut cus
dicitur priuetur excõmunicetur puniatur,
cauſam perdat ⁊c.Et tunc in dubio eſt fe-
rende ſententie niſi addatur aliquod ver-
bum:per quod appareat late ſententie,vt ſi
diceretur ipſo facto:eo ipſo ⁊c.bona glo.in
.c.in penis.de reg.iur.in.vj.tex.cum glo.in
.c.ſi religioſus.de elec.eo.li.⁊ in.d.c.quicum-
que.De hoc autem verbo ſubiaceat excom-
municationi:ꝙ non requiratur alia ſenten
tia:eſt bona glo.in.c.i.de iniur.in glo.ſi.nõ
enim videtur de ſui natura requirere aliũ
actum iudicis licet ſonet in futurus:ad idẽ.
xvij.q.iiij.in.c.ſiquis.⁊ ita limitari dicit
no.in.d.regu.in penis.⁊ idem eſſe dicit:vbi
cunqꝫ verba imponentia penam:non reſpi
ciunt actum iudicialem:vt ſi dicitur cadat
a iure ſuo:q̃ tunc etiam nõ requiritur alia
ſententia,vt no.Bal.in.l.ij.C.de iure emphi
teo.per que concludi videtur contrarium
eius quod ſentit Archi.poſt Hugo.ꝙ.ſ.im
mo in caſu noſtro.⁊.d.c.ſiquis aũt ſit canõ
late ⁊ non ferende ſententie:tunc q̃ verba
ſunt preſentis temporis ibi:alienum ſe eſſe
a cõmunione agnoſcat:tum q̃ verba im-
propriarentur accipiẽdo vnum pro altero:
tum etiam q̃ glo.hoc mãifeſte denotat:ſup
ponendo ꝙ ſit excommunicatus ⁊ ꝙ indi-
geat abſolutione:prout etiam clare colligi-
tur ex tex.ibi.niſi in ſequenti ſynodo:fuerit
abſolutus:⁊ hec quidem opinio videẽ ma-
gis amica littere:⁊ propterea cum ipſa trã-
ſeundum exiſtimauerim:Salua tamen re-
uerentia tantorũ doctorum.¶Nec requi
ritur alia citatio ad conſtitueñ.recedentem
in tali contumacia.Sed illa prima ⁊ vnica
requiſitio

requiſitio ſufficit tum ratione iuramenti ſui tum q: ſecundum Joan. an. ⁊ Panor. in.d.c.ego.N.in verbo vocatus.in actu extraiudiciali: ſufficit vnica requiſitio vt eſt glo.no.in.c.ſi epiſcopus.xviij.di. ⁊ in de.i. de hereti.in ver.requiſierit. ¶ Ultra vero penam contumacie recedentes vt ſupra,penam periurij incidūt vt dixi per tex.⁊ not. in.d.c. ego.N. de iureiuran. ¶ Sed fallit hoc in eo qui fuerit neceſſitate ineuitabili: vel canonica prepeditione impeditus adeo ꝙ vlterius non poſſet perſeuerare: ſicut ſi quis laboraret morbo ſontico hoc eſt tali qui cuicunq; rei agende noceret.ff.de re iudi.l.queſitus.no.in.l.ij.§.ſiquis.ff.ſiquis cautio.⁊ in.d.c.ego.N. ⁊ ponit Archi. in.d.c. certum.xj.q.iij.vbi per dictas leges dicit: ꝙ tali impedimēto detentus, ſi recedat nō incidit in penam:non enim intelligitur ſecundum eum contumaciter recedere: cum ipſo iure licentiam habeat.Dummodo tamen dimittat procuratorem ad allegandū ⁊ probandum infra tempus legitimum tale eius impedimentum: ⁊ etiam ad omnia pro eo per agenda ſufficienter inſtructum ⁊ talem qualem a principio mittere debuit ſi perſonaliter cōparere nequit: ⁊ fuiſſet in hoc ipſo impeditus. de electio. cupientes.ver.inſuper lib.vj. Quāuis autem tex. in.d.c.certum.⁊ doctrina Archi.ibi loquatur in litigatore tamen idem dicendū in citato ad concilium cum ſit eadem ratio in vno que in altero. per tex. in.d.c.ſiquis autem.xviij.di.quod comprobatur ex his que dicta fuere ſupra in ti. Qui vocati ire teneātur:⁊ in ti.an citati ad concilium procuratorem mittere poſſint. ¶ Sunt tamen quedam vt dicit idē Archi. vbi ſupra que ipſo iure non defendunt:ſed cauſam petendi licentiam a iudice parant.ff.de iudi.l.ij.§.ſed ⁊ ſi dubitetur.⁊.l.ſiquis ex aliena. vbi habetur ꝙ pretor cauſa cognita habet itineri nūquid qui reperitur in loco iudicij ius vel cauſam legitimam habeat reuocandi domum. ¶ Per que iura īfert idem Archi. ꝙ tunc etiam talibus impedimētis vel priuilegijs occurrentibus citati non debent recedere niſi petita ⁊ obtenta licentia a iudice.Sed ſi copiam iudicis vel concilij habere non poſſet, q: forte tunc ſeſſiones non tenerentur:vel papa aut eius Legatus vel alius quiſpiam concilio nō preſideret: quia forte tunc adhuc non conuenerunt omnes nec concilium adhuc erat formatum vel legitimum:tunc ſi magnum periculum eſſet in mora idem impeditus:premiſſis ſuis proteſtationibus de hoc coram aliquibus officialibus concilij vel etiam illis deficientibus coram aliquibus honeſtis perſonis: ⁊ procuratore ſuo dimiſſo impune recedere poſſit.ar. eorum que dicere conſueuimus: de eo contra quem currit preſcriptio: quia vbi copia iudicis ordinarij haberi non poteſt:coram publicis ⁊ honeſtis perſonis ꝓteſtari poteſt ad hoc vt preſcriptio non currat ſed quaſi interrumpatur : vt dicit text. in.c.paſtoralis.de offi. ordi. in fi.⁊ not.C.de anna.preſcrip.l.vt perfectius. ⁊.C.de epiſcopali audientia. in.l.ſancimus . Idem dicimus in eo qui grauatus per ſententiam iudicis: non poteſt vel non audet coram eo appellare q: ſimiliter expoſitis cauſis grauaminis ſui:coram honeſtis perſonis poterit coram eis de hoc proteſtari ⁊ appellare per tex.⁊ no.in.c.fi.de appella. Quod procedit ſecundū Philip.Franchum ibi. in.vij. col.q.x.dicto metu ceſſante.vbi cōmode haberi non poteſt preſentia iudicis:⁊ dicit Joannes de Imo.ibi ꝙ ad euitandas opiniones cautum eſt de conſilio peritorum: ꝙ tunc coram honeſtis perſonis appelletur: propter rationem tex.in.d.c.fina. Sed dicit idem Philip.ſatis dici poſſe ꝙ hoc ſit deciſum de iure per tex. in.d.c.paſtoralis. in fi. vbi dixit. Bal.ꝙ dicto caſu ſatis erit proteſtari vel appellare coram duabus honeſtis perſonis cum tex. plurali numero vtatur: dicendo proteſtandum eſſe in preſentia bonorum virorum,⁊ pluralis locutio duorum numero contenta eſt: ar.ff.l.vbi numerus. ⁊ in.c.pluralis.de regu.iur.in.vj.quāuis tamen Specu. videatur ſecundum Philip. in ti.de.ſecundo decreto.§.iam nunc de effectu.verſi. ſed nunquid. ⁊ in ti.de inſtru.edi.§.iam nunc. verſi. item pone tenere, ꝙ ſufficiat proteſtari ⁊ appellare coram vno honeſto viro. Dummodo fiat coram alijs teſtibus: ⁊ ſecundum eum videtur etiam ꝙ ſufficiat coram ſolo notario proteſtari ⁊ appellare adhibitis teſtibus, etiam ſufficit ſecundum Specu.coram ſimplici ſacerdote hoc facere:vt ponit ipſe in.d.§.iam nunc de effectu.verſi.item pone Abb.vero Panor. in.d.c.fi.de appel. in prima col. verſi. nota tertio:dicit adhoc videndum eſſe Lap.alle. xl.ſeu.xxxix.⁊ Specu.vbi ſupra. ⁊ concluſio

eſt ſecundum eum vt ſufficiat proteſtari ⁊ appellare coram vno dummodo fiat in preſentia teſtius: quãuis dicat ipſe ꝙ ſolus notarius ⁊ teſtes non ſufficerent: pro eo facit quod no. glo. in. c. vt circa. de ele. lib. vj. que notanda ſunt in pratica ſecundum eum: ⁊ addit idem Bal. in. d. c. fi. ꝙ non refert an dicti honeſti viri ſint layci vel clerici per no. in. l. in promittendo. in princi. ff. de iure dot. ¶ Et hec quoad iſtum articulum: ⁊ conſequẽter quoad vniuerſum tractatum: pro quãtulacũqꝫ inſtructione mea ad Dei omnipotentis Laudem ⁊ gloriã dicta ſufficiant: extra de offi. cuſto. c. i. in fi. de aucto. ⁊ vſu. pal. c. ad honorem. FINIS. 1532

REGISTRVM.

Aa A B C D E F G H J K L M N O P Q R S T V X Y Z ⁊

Aa duernus. ⁊ q̃ternus. alij oẽs ſunt terni

Errores In ep̃la verſiculo 23 ſtello ſtilo. Ver. 24 doctoribus doctioribus verſi. 31 hominis homine

ERRORES OPERIS.

	male	bene
Cartha prima colũna prima ver. 26	ecomenicus	ecomonicũ
Car. 2 col. 4 ver. 41	ſm	ſed
Car. 3 col. 1 ver. 33	cies.	cis.
Car. 3 col. 2 ver. 3	cies:	cis:
Car. 5 col. 2 ver. 13	ꝑponẽdum	ꝓponẽdum
Car. 6 col. 3 ver. 34	concilio	conſilio
Car. 6 col. 4 ver. 4	pz n.	patet ibi.
Car. 8 col. 2 ver. 22	eccleſia	eccleſie.
Car. 9 col. 3 ver. 32	Voreñ.	Veroneñ.
Car. 9 col. 4 ver. 37	prout	poſt
Car. 10 col. 1 ver. 13	relictis	relectis
Car. 10 col. 4 ver. 42	ꝑut	per
Car. 11 col. 3 ver. 35	triẽnis	triennis
Car. 12 col. 1 ver. 49	manus	minus
Car. 13 col. 3 ver. 16	q̃ſi	quas
Car. 16 col. 3 ver. 51	dicere	licere
Car. 16 col. 4 ver. 13	conſtet	conſtat
Car. 16 col. 3 ver. 16	idẽ	vel
Car. 26 col. 3 ver. 29	queqꝫ	quoqꝫ
Car. 29 col. 2 ver. 50	aliã.	alia.
Car. 19 col. 4 ver. 13	¶ Matheñ.	¶ Agat hẽ.
Car. 21 col. 4 ver. 23	Gregorij	Georgij
Car. 22 col. 2 ver. 16	Cõfirmaſſẽ	Cõfirmaſſet
Car. 23 col. 2 ver. 28	mala	male
Car. 25 col. 2 ver. 36	illud	illude
Car. 25 col. 3 ver. 32	orones	oratores
Car. 25 col. 3 ver. 39	etra	antea
Car. 27 col. 1 ver. 10	dcũs	dicto
Car. 27 col. 2 ver. 30	in va	cat
Car. 28 col. 1 ver. 4	iuncta	cuncta
Car. 29 col. 2 ver. 3	pplexitatẽ	pplexitatis
Car. 29 col. 2 ver. 41	Jo.	to.
Car. 29 col. 3 ver. 15	magno	magne
Car. 29 col. 4 ver. 49	Qui	ꝙ
Car. 30 col. 3 ver. 51	viribus	iuribus
Car. 30 col. 4 ver. 30	eum	cum
Car. 31 col. 4 ver. 14	facte	recte
Car. 33 col. 4 ver. 25	imperatoris	imperatores
Car. 34 col. 1 ver. 17	q̃d	qui
Car. 35 col. 3 ver. 12	ſupra	ſuper
Car. 35 col. 4 ver. 25	inſolute	inſolutione
Car. 36 col. 2 ver. 1	q̃s	que
Car. 42 col. 1 ver. 47	fulminante	fulminãter
Car. 49 col. 1 ver. 35	quicqꝫ	qꝙqꝫ
Car. 49 col. 1 ver. 45	quiqꝫ	qꝙqꝫ
Car. 53 col. 4 ver. 24	deficit	allegari
Car. 57 col. 1 ver. 38	deficit	papa
Car. 57 col. 2 ver. 38	nec	nunc
Car. 57 col. 3 ver. 8	concordari	concordi
Car. 57 col. 4 ver. 23	h̃ditate	hereditatis
Car. 58 col. 2 ver. 30	aliquã	aliquem

	male	bene
Car. 59 col. 4 ver. 47	titulis	titulus
Car. 61 col. 2 ver. 28	ad	
Car. 68 col. 3 ver. 32	a va	cat
Car. 68 col. 4 ver. 48	⁊	
Car. 73 col. 2 ver. 51	rõnes	ratione
Car. 73 col. 4 ver. 47	cõparitiõis	cõparitione
Car. 81 col. 1 ver. 43	ꝙ forte	qui forte
Car. 81 col. 1 ver. 49	ſcimus	ſumus
Car. 82 col. 1 ver. 43	eẽnt va	cat
Car. 82 col. 2 ver. 3	mũdo	iũcto
Car. 82 col. 3 ver. 23	dui	domini
Car. 85 col. 2 ver. 27	deficit	⁊. c. fi.
Car. 89 col. 2 ver. 51	preponẽ	preconem
Car. 91 col. 3 ver. 12	deficit	ſi
Car. 98 col. 2 ver. 8	decretale	decretalis
Car. 101 col. 2 ver. 9	eſſẽ	eſſet
Car. 102 col. 2 ver. 13	pa	papa
Car. 102 col. 3 ver. 16	conſilia	concilia
Car. 105 col. 4 ver. 15	reſeruatum	reſeruatam
Car. 105 col. 4 ver. 21	Cardinalis	Cardinales
Car. 107 col. 1 ver. 48	ſcãdilizãtes	ſcãdalizãtes
Car. 107 col. 2 ver. 21	diuerſi	vniuerſi
Car. 111 col. 2 ver. 1	inſiſtit	inſtetit
Car. 111 col. 2 ver. 34	ramas	ramos
Car. 113 col. 3 ver. 7	diminuire	diminuere
Car. 114 col. 4 ver. 45	deuiatum	deuiantem
Car. 115 col. 1 ver. 34	premiſit	permiſit
Car. 118 col. 2 ver. 6	eum va	cat
Car. 123 col. 1 ver. 15	quot	ꝙ
Car. 123 col. 1 ver. 21	quot	ꝙ
Car. 124 col. 1 ver. 46	eccleſie	eccleſia
Car. 126 col. 4 ver. 1	⁊	de
Car. 125 col. 4 ver. 29	vf.	df.
Car. 129 col. 1 ver. 19	chariſſime	clariſſime
Car. 131 col. 1 ver. 10	hac	hec
Car. 131 col. 1 ver. 39	pa	papa
Car. 131 col. 3 ver. 28	non va	cat
Car. 131 col. 4 ver. 10	delinq̃ndus	relinquẽdus
Car. 132 col. 1 ver. 19	nobilibus	notabilibus
Car. 132 col. 1 ver. 36	tractabius	tractatulus
Car. 132 col. 1 ver. 38	qõnũ	qõnis
Car. 132 col. 3 ver. 26	⁊	vt
Car. 133 col. 4 ver. 13	qua	quaſi
Car. 135 col. 1 ver. 34	euidens	euidente
Car. 135 col. 4 ver. 2	Imo	Jnno.
Car. 136 col. 2 ver. 3	repñtat	repñentet
Car. 139 col. 1 ver. 4	hoc va	cat
Car. 142 col. 2 ver. 48	euertãtẽ	euerterentur
Car. 145 col. 1 ver. 14	deferẽ	diferrur
Car. 145 col. 2 ver. 16	ampla	a parla,
Car. 145 col. 2 ver. 40	tunc	tum